ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 1/1978

Σήμερα, 4 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Γ. Φλουρῆς.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν γιά τό θέμα αὐτό σέ προηγούμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα δίνει τό λόγο στόν κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκη, Εἰδικό Σύμβουλο παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μέ πρόταση του πού δια-

τύπωσε σέ προηγούμενη συνεδρία καί καλύπτει τή ψυχολογική διαδικασία γιά τήν οἰκείωση ἀπό τό μαθητή τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, προτείνει νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν:

"Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἔχει σκοπό:

Νά κάμει τά παιδιά κοινωνούς τῶν ἀληθειῶν τῆς Ὀρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως καθώς καί νά τά βοηθήσει νά συνειδητοποιήσουν προοδευτικά τήν πνευματική σχέση μέ τό Θεό ὡς Δημιουργό καί Πατέρα, μέσα στή ζωή τῆς ἐκκλησίας.

Εἰδικότερα, ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἐπιδιώκει:

1ο.Νά προαγάγει βασικές ψυχολογικές διαδικασίες τῶν παιδιῶν, ὅπως: α)Ἡ μίμηση καί ἡ ἐσωτερίκευση- σέ ἀναφορά κυρίως πρός τά χριστιανικά πρότυπα καί τούς χριστιανικούς κανόνες πού ρυθμίζουν τίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρός τό Θεό καί πρός τό συνάνθρωπο, β)Ἡ διαισθητική σκέψη, ὁ αὐτοέλεγχος καί ἡ ρύθμιση τῆς συμπεριφορᾶς-σέ σχέση κυρίως πρός τά χριστιανικά πρότυπα καί τούς χριστιανικούς κανόνες καί γ) ἡ ἐπιλογιστική ἀφαίρεση, ὁ κατά συμπερασμό συντονισμός, ἡ ἀφομοίωση καί ἡ κατανόηση-σέ σχέση κυρίως πρός τίς ἀλήθειες τοῦ χριστιανισμοῦ.

2ο. Μέ ἀφετηρία τό παραπάνω ψυχολογικό καί γνωστικό ὑπόβαθρο, α)νά ἐδραιώσει στά παιδιά τήν ὀρθή πίστη πρός τό θεό καί τήν ἀγάπη πρός τόν ἄνθρωπο,
β) νά καλλιεργήσει σταθερή ἔφεση γιά τήν "Κατά Χριστόν" ζωή καί γιά τή ρύθμιση τῆς συμπεριφορᾶς τους σύμφωνα μέ τό θεῖο θέλημα καί
γ) νά συντελέσει στή συνειδητοποίηση τῶν Χριστιανικῶν ἀξιῶν, ὅπως αὐτές πρέπει νά πραγματώνονται στή ζωή".

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ ψυχολογικές διαδικασίες θά πρέπει νά ἐνταχθοῦν ἤ σέ ὅλα τά μαθήματα ἤ σέ κανένα

Συμφωνοῦν ὅλα τά μέλη μέ τή γνώμη τοῦ κ. Βουγιούκα.

Ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς δέν βλέπει νά ὑπάρχει ἀντιστοιχία μεταξύ τῶν περιπτώσεων 1 α,β,γ καί 2 α,β,γ, πού διατύπωσε ὁ κ. Μαραγκουδάκης. Πιστεύει ὅτι οἱ ψυχολογικές διαδικασίες πρέπει νά δείχνουν τό δρόμο μέ τόν ὁποῖο πραγματώνονται οἱ σκοποί. Γι'αὐτό θεωρεῖ ἀπαραίτητο νά διαγράφονται οἱ διαδικασίες σέ σχέση μέ τήν πραγμάτωση τοῦ σκοποῦ.

Τίς ἴδιες ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τό ἄν ὑπάρχει δηλ. ἀντιστοιχία μεταξύ τῶν περιπτώσεων 1α,β,γ καί 2α,β,γ ἔχουν καί οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας καί Κων/νος Πασσάκος.

Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ὅτι τό πρόβλημα πού ἀπασχολεῖ τό Τμῆμα εἶναι ἄν θά ἐνταχθοῦν βασικές ψυχολογικές διαδικασίες στό σκοπό κάθε μαθήματος καί ὄχι ἡ ἀνάλυση αὐτῶν.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος συμφωνεῖ μέ τόν κ. Βλουτίδη καί καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν πάνω στό συγκεκριμένο αὐτό θέμα.

Ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, τονίζει ὅτι τό θρησκευτικό μάθημα ἀπό τή φύση του σχετίζεται περισσότερο μέ τό συναισθηματικό κόσμο τοῦ παιδιοῦ, πρᾶγμα πού μέ ἔμφαση ἀπουσιάζει ἀπό τήν πρόταση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη.

Ἐπειδή πιστεύει ὅτι εἶναι ἐσφαλές ἀπό ἐπιστημονικῆς ἀκρίβειας νά δηλώνονται κάθε φορά οἱ ψυχολογικές διαδικασίες, προτείνει νά προταχθοῦν γενικά οἱ βασικές ψυχολογικές διαδικασίες πού καλύπτουν ὅλες τίς μορφές μαθήσεως καί νά μή ἀναφέρονται σέ κάθε μάθημα.

Ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει, ἄν ὑπάρχει εἰδοποιός διαφορά, αὐτή νά ἐπισημαίνεται καί νά ἐντάσσεται στό σκοπό τοῦ μαθήματος, χωρίς νά φαίνεται ὅτι γίνεται λόγος γιά ψυχολογικές διαδικασίες.

Μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Μπενέκου συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς καί Ἀριστ. Βουγιούκας.

Ὁ κ. Μελᾶς προτείνει ὁ σκοπός κάθε μαθήματος νά ἀναλυθεῖ στούς ἑξῆς ἐπί μέρους κλάδους:

1. Γνώσεις καί κατανόηση
2. Στάσεις ἀπέναντι στή μάθηση
3. Ἀξίες καί διαθέσεις
4. Δεξιότητες

Ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ ψυχολογικές διαδικασίες εἶναι τό " δι'οὗ " πρός τούς σκοπούς. Γι'αὐτό ἐρωτᾶ μήπως θά ἔπρεπε νά συσχετισθοῦν οἱ διαδικασίες αὐτές μέ τά μέσα διδασκαλίας, τίς διδακτικές ἀσχές κλπ.

Τό Τμῆμα, θεωρεῖ σκόπιμο νά μελετήσει τίς προτάσεις πού διατυπώθηκαν καί γι'αὐτό ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως σχετικά μέ τήν τελική διατύπωση τοῦ σκοποῦ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Ἀ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 2/1978

Σήμερα, 5 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος, Σύμβουλο Β΄, κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἀδείας γιά διεξαγωγή ἔρευνας στήν κ. Τζάνη Μ.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀναλυτικό πρόγραμμα σπουδῶν γιά διδασκάλους μητρικῆς γλώσσας στή Σουηδία.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας γιά διεξαγωγή έρευνας στήν κ. Μαρία Τζάνη.

'Ο εισηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/63/131300/19-11-1977 τοῦ κ. 'Υπουργοῦ 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς Μαρίας Τζάνη, Ψυχολόγου-Ἱστορικοῦ, γιά χορήγηση ἀδείας μέ σκοπό τή διεξαγωγή ἔρευνας σέ δημοτικά σχολεῖα(Δημόσια-'Ιδιωτικά-Νυχτερινά) Περιφ. Μείζονος Πρωτευούσης.

2) Τήν ἀπό 23-4-1977 βεβαίωση τοῦ 'Υπουργείου Δικαιοσύνης(Γενική Δ/νση Σωφρ. Δ/νσεως) πού ἀφορᾶ στήν ἀπασχόληση τῆς Μ. Τζάνη σέ ψυχολογική ἔρευνα γιά ἐφαρμογή ἀπασχολησιοθεραπείας σέ ἀνήλικα παιδιά τοῦ 'Ιδρύματος 'Αγωγῆς ἀνηλίκων θηλέων Στοιχ. 'Εκπ/σεως.

3) Τήν ἀπό 18-10-1977 ἐπίσημη μετάφραση τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν τῆς ἀνεπίσημης χειρογράφου-ἐπιστολῆς τῆς καθηγήτριας VIVIANE ISAVIBERT-SAMIOTI τοῦ Πανεπιστημίου RENE DESCARTES τῆς Σορβόννης.

4)Τό σχέδιο ἐργασίας γιά τή διεξαγωγή ἔρευνας, καταλόγους καί χαρακτηριστικά γνωρίσματα μαθητῶν.

"Επειτα ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

"α)Δέν καθορίζεται ἀπό τήν ἐνδιαφερομένη ὁ ἀριθμός τῶν σχολείων ἀπό κάθε κατηγορία (Δημόσια-'Ιδιωτικά-Νυχτερινά), οὔτε ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν ἀπό τούς ὁποίους θά ἐπιλεγεῖ τό ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα τῆς ἔρευνας.

β) Δέν ὑποβάλλεται διάγραμμα στατιστικῆς διαδικασίας τῶν δεδομένων τῆς ἔρευνας.

γ) Τό σχέδιο τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας εἶναι διεξοδικό ἀλλά δέν ἔχει ἐγκριθεῖ ἀπό τή καθηγήτρια-σύμβουλο τῆς κ. Μαρ. Τζάνη.

δ) Τό ἐρωτηματολόγιο πού ἀπευθύνεται στούς γονεῖς εἶναι ἐλλιπές καί σέ μερικά σημεῖα ἀσαφές(π.χ. κάνει ταξίδια ἀναψυχῆς ἤ πηγαίνει ἐκδρομές;-ἀσχολεῖται ἐξωσχολικά;).

ε) Δέν ἔχουν ὑποβληθεῖ ἀπό τήν κ. Τζάνη τά ἐρωτηματολόγια καί τό τέστ γνώσεων γιά μαθητές τῆς ΣΤ΄ τάξεως Δημοτικοῦ.

Γιά τούς πιό πάνω λόγους προτείνω νά ἀναβληθεῖ ἡ γνωμοδότησή μας γιά χορήγηση ἀδείας στήν κ. Μαρία Τζάνη μέχρις ὅτου ὑποβάλλει στό ΚΕΜΕ, ἐγκριμένα ἀπό τήν καθηγήτρια-Σύμβουλο, τά ἑξῆς:

1. Σχέδιο ἐρευνητικῆς ἐργασίας καί στατιστικῆς διαδικασίας.
2. Πλήρες ἐρωτηματολόγιο γιά γονεῖς.
3. Ἐρωτηματολόγιο καί τέστ γνώσεων γιά μαθητές ΣΤ΄τάξεως δημοσίων, ἰδιωτικῶν καί νυχτερινῶν σχολείων.
4. Κρίνεται σκόπιμο νά ἀναφερθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν σχολείων κατά κατηγορία καί Ἐκπαιδευτική περιφέρεια καθώς καί ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄΄ τάξεως πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/63/131300/19-11-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας, β) Τήν αἴτηση τῆς κ. Μαρίας Τζάνη, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Νικ. Βλουτίδη, Συμβούλου Β΄, καί δ) τή σχετική συζήτηση

Ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως σχετικά μέ τή χορήγηση ἀδείας στήν κ. Μαρία Τζάνη γιά διεξαγωγή ἔρευνας σέ δημοτικά σχολεῖα, μέχρις ὅτου ἡ ἐνδιαφερομένη ὑποβάλλει στό ΚΕΜΕ τά ἑξῆς:

1. Σχέδιο στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ.
2. Πλήρες καί πιό σαφές ἐρωτηματολόγιο γιά γονεῖς.
3. Ἐρωτηματολόγιο καί τέστ γνώσεων γιά μαθητές τῆς ΣΤ΄ τάξεως Δημοτικοῦ.
4. Τόν ἀριθμό Τμημάτων καί σχολείων κατά περιφέρεια.
5. Τόν ἀριθμό μαθητῶν πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀναλυτικό πρόγραμμα σπουδῶν γιά διδασκάλους μητρικῆς γλώσσας στή Σουηδία.

Ὁ εἰσηγητής γιά τό θέμα αὐτό κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.320/126/141987/1-12-1977 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας κ. Ἰω. Βαρβιτσιώτη μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε ἀπό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση πρόγραμμα σπουδῶν γιά ἐκπαίδευση διδασκάλων στή μητρική γλώσσα στή Σουηδία.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"1.Σύμφωνα μέ ἀπόφαση τῆς Σουηδικῆς Κυβερνήσεως ἱδρύθηκε στή Στοκχόλμη Σχολή ἐκπαιδεύσεως διδασκάλων μητρικῆς γλώσσας. Οἱ διδάσκαλοι αὐτοί θά διδάσκουν στά παιδιά τῶν μεταναστῶν τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων. Ἐπειδή κατά τό πρῶτο ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς προσῆλθαν καί φοιτοῦν Ἕλληνες, πού προορίζονται γιά τίς δίγλωσσες τάξεις, στίς ὁποῖες φοιτοῦν παιδιά Ἑλλήνων μεταναστῶν, οἱ Σουηδοί ἁρμόδιοι ἔκριναν σκόπιμο νά ἀποστείλουν στό Ὑπουργεῖο Παιδείας πλαίσιο προγράμματος σπουδῶν τῆς σχολῆς καί νά ζητήσουν σχετική γνωμάτευση.

2. Ἐξαίρεται ὁ ἐπιτυχής καθορισμός τῶν σκοπῶν τῆς Σχολῆς καί ἡ ἔμφαση πού δίδεται στήν ἐπιστημονική θεμελίωση τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὑποψηφίων μέ τή συστηματική ἀπόκτηση γνώσεων, τήν ἐξέλιξη τῶν κριτικῶν τους ἱκανοτήτων, τήν ἐπαγγελματική τους ἐπάρκεια καί τήν ἀνάπτυξη μιᾶς εὐρύτερης ἀντιλήψεως "γιά τίς ἄλλες χῶρες καί τίς διεθνεῖς καταστάσεις".

3. Γιά νά εἶναι τό πρόγραμμα σπουδῶν "συντονισμένο μέ τήν ἐκπαίδευση ἄλλων διδασκάλων σέ τρόπο ὥστε νά ὑπάρχει περισσότερη κατανόηση ἀνάμεσα σέ Σουηδούς καί τούς μετανάστες, καθώς ἐπίσης καί μεγάλη ἐπιθυμία γιά συνεργασία", ὅπως ὀρθά τονίζεται στή σελ. 5, θεωρεῖται σκόπιμο α)νά αὐξηθεῖ ὁ χρόνος σπουδῶν καί β) νά γίνεται συστηματικότερη ἐξειδίκευση τῶν διδασκάλων τῶν διαφόρων σχολικῶν βαθμίδων ὥστε νά ὑπάρχει κατά τό δυνατόν μεγαλύτερη ἀντιστοιχία καί ἰσοτιμία, μέ τούς Σουηδούς διδασκάλους.

4. Σχετικά μέ τήν ἐκπαίδευση τῶν σπουδαστῶν πού προορίζονται νά

διδάξουν α)στά Νηπιαγωγεῖα καί β)στά μέσα καί ἀνώτερα ἐπίπεδα τοῦ κοινοῦ σχολείου", παρατηρεῖται ὅτι ἡ κατάρτισή τους στήν Παιδαγωγική καί Μεθοδολογία δέν κρίνεται ἐπαρκής. Θά ἔπρεπε νά προστεθεῖ περισσότερος χρόνος (5 ἤ τουλάχιστον 3 σημεῖα ἀκόμη) ὥστε ὁ διδάσκαλος νά εἶναι σέ θέση νά ἀντιμετωπίσει ἱκανοποιητικά τά διάφορα προβλήματα καί τίς ἰδιότυπες καταστάσεις πού θά παρουσιασθοῦν στά παιδιά τῆς εἰδικῆς αὐτῆς κατηγορίας (παιδιά μεταναστῶν).

5. Θά ἦταν ἐξαιρετικά χρήσιμο, νά περιληφθεῖ ἰδιαίτερο μάθημα (5 σημεῖα) σχετικό μέ τούς πολιτισμούς τῶν χωρῶν ἀπό τίς ὁποῖες προέρχονται οἱ διάφορες ἐθνικές μειονότητες, γιατί ἐκτός τῶν ἄλλων πλεονεκτημάτων, ἡ εἰσαγωγή του ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιά τήν ἐκμάθηση τῆς μητρικῆς γλώσσας. Θά ἦταν σκόπιμο νά προσκληθοῦν καί διδάξουν εἰδικοί ἀπό τίς ἀντίστοιχες χῶρες.

Πρόταση: 1) Τό Πλαίσιο Προγράμματος σπουδῶν γενικά νά θεωρηθεῖ κατάλληλο γιά τή χρησιμοποίησή του στή Σχολή Διδασκάλων τῆς μητρικῆς γλώσσας καί 2) Νά ληφθοῦν ὑπόψη οἱ ἀκόλουθες παρατηρήσεις:

α) Νά αὐξηθεῖ ὁ χρόνος σπουδῶν καί νά γίνεται συστηματικότερη ἐξειδίκευση τῶν διδασκάλων τῶν διαφόρων σχολικῶν βαθμίδων, ὥστε νά ὑπάρχει κατά τό δυνατόν μεγαλύτερη ἰσοτιμία μεταξύ τῶν διδασκάλων αὐτῶν καί τῶν Σουηδῶν διδασκάλων.

β) Νά αὐξηθεῖ ὁ χρόνος σπουδῶν (5 σημεῖα) τῶν μαθημάτων Παιδαγωγικῆς καί Μεθοδολογίας καί

γ) Νά περιληφθεῖ στό πρόγραμμα μάθημα (5 σημεῖα) σχετικό μέ τούς πολιτισμούς τῶν χωρῶν ἀπό τίς ὁποῖες προέρχονται οἱ διάφορες ἐθνικές ἐνότητες.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.820/126/141987/1-12-1977 τοῦ ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας κ. Ἰωάν. Βαρβιτσιώτη, β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί γ) Τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφασίζει

1) Κρίνει κατάλληλο γιά τή χρησιμοποίησή του τό ἀναλυτικό πρόγραμμα σπουδῶν γιά τήν ἐκπαίδευση διδασκάλων στή μητρική γλῶσσα στή Σουηδία.

2) Νά ληφθοῦν ὑπόψη οἱ ἀκόλουθες παρατηρήσεις:

α. Νά αὐξηνεῖ ὁ χρόνος σπουδῶν καί νά γίνεται σύστηματικότερη ἐξείδίκευση τῶν διδασκάλων τῶν διαφόρων σχολικῶν βαθμίδων, ὥστε νά ὑπάρχει κατά τό δυνατόν μεγαλύτερη ἰσοτιμία μεταξύ τῶν διδασκάλων αὐτῶν καί τῶν Σουηδῶν διδασκάλων.

β. Νά αὐξηθεῖ ὁ χρόνος σπουδῶν (5 σημεῖα) τῶν μαθημάτων Παιδαγωγικῆς καί Μεθοδολογίας καί

γ. Νά περιληφθεῖ στό πρόγραμμα μάθημα (5 σημεῖα) σχετικό μέ τούς πολιτισμούς τῶν χωρῶν ἀπό τίς ὁποῖες προέρχονται οἱ διάφορες ἐθνικές ἐνότητες.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 3/1978

Σήμερα, 9 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο(συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτηση γιά τή διατύπωση τοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν.

Εἰδικότερα ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά διατυπωθεῖ ὁ σκοπός ὡς ἑξῆς:

"Μετά τό γενικό μέρος τοῦ σκοποῦ, ὅπως διατυπώθηκε ἀπό τό Τμῆμα, νά προστεθεῖ ἡ πρόταση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη, πού ἀναφέρεται στίς ψυχολογικές διαδικασίες γιά τήν οἰκείωση ἀπό τό μαθητή τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, ὡς ἑξῆς:

Οἱ ψυχικές διαδικασίες στίς ὁποῖες θά στηριχθεῖ καί τίς ὁποῖες παράλληλα θά ἐπιδιώξει νά προαγάγει ἡ διδ/λία τῶν θρησκευτικῶν εἶναι: α)Ἡ μίμηση καί ἡ ἐσωτερίκευση - σέ ἀναφορά κυρίως πρός τά χριστιανικά πρότυπα καί τούς χριστιανικούς κανόνες πού ρυθμίζουν τίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρός τό θεό καί τόν συνάνθρωπο, β)Ἡ διαισθητική σκέψη, ὁ αὐτοέλεγχος καί ἡ ρύθμιση τῆς συμπεριφορᾶς-σέ σχέση κυρίως πρός τά χριστιανικά πρότυπα καί τούς χριστιανικούς κανόνες καί γ) ἡ ἐπιλογιστική ἀφαίρεση, ὁ κατά συμπερασμό συντονισμός, ἡ ἀφομοίωση καί ἡ κατανόηση-σέ σχέση κυρίως πρός τίς ἀλήθειες τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, κάνοντας συμβιβαστική πρόταση, ζητεῖ νά προστεθεῖ μετά τό γενικό μέρος τοῦ σκοποῦ, ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη, τροποποιημένη ὡς ἑξῆς:

"Εἰδικότερα, μέ τήν προώθηση καί καλλιέργεια διαδικασιῶν πού εἶναι συναφεῖς μέ τή λύση τοῦ μαθήματος, ὅπως εἶναι ἡ διαισθητική σύλληψη τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας, ἡ ἐπιλογιστική σκέψη ἀναφορικά μέ τήν κατανόηση τῶν χριστιανικῶν ἀξιῶν καί τήν υἰοθέτησή τους ὡς γνώμονα ζωῆς, ἡ μίμηση καί ὁ παραδειγματισμός σέ σχέση μέ τά μεγάλα πρότυπα τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐπιδιώκεται:
1)..... 2).....3).....Νά ἐπακολουθήσει ὡς ἔχει τό ὑπόλοιπο τμῆμα τοῦ σκοποῦ, πού ἔχει γίνει ἀποδεκτό ἀπό τό Τμῆμα. (Οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας καί Ἀντ. Μπενέκος ἔκαναν τίς παραπάνω προτάσεις μέ βάση τό γενικό μέρος τοῦ σκοποῦ καί τήν πρόταση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη πού ἐπισυνάπτονται σάν παραστατικό στοιχεῖο τῆς πράξεως).

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος, ὡς εἰσηγητής τοῦ θέματος, λέγει τά ἑξῆς:"Τό περιεχόμενο τοῦ σκοποῦ, ὅπως διατυπώθηκε ἀπό τούς κ.κ. Ἀ. Βουγιούκα καί Ἀντ. Μπενέκο, ἔχει καθαρά γνωστική μορφή, ἐνῶ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἔχει ἀναφορά κυρίως στό συναισθηματικό κόσμο τοῦ παιδιοῦ. Εἰδικά στήν προσέγγιση τοῦ Θεοῦ φθάνει κανείς καί μέ

ένα παράγοντα ὑπερβατικό, τή χάρη, πού ξεφεύγει ἀπό τό ψυχολογικό παράγοντα. Νομίζω ὅτι ἡ διατύπωση αὐτή θά ἔχει σοβαρές ἐλλείψεις".

"Υστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα ἀποφασίζει νά προχωρήσει στήν τελική διατύπωση τοῦ σκοποῦ, ὡς πρός τίς προτάσεις τοῦ κ. Μαραγκουδάκη, ἀφοῦ πρῶτα συζητήσει τούς σκοπούς καί τά γενικά πλαίσια ὕλης δύο ἀκόμη μαθημάτων.

Κατά τό ὑπόλοιπο μέρος τοῦ σκοποῦ τῶν θρησκευτικῶν, τό Τμῆμα συμφωνεῖ στή διατύπωση τοῦ σκοποῦ, ὅπως ἔχει.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 4/1978

Σήμερα, 11 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθῆνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κκ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζέλης, Κων/νος Γασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκλάκης, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Διον. Μελλάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος, κατόπιν προσκλήσεως, καί ὁ κ. Κων/νος Θοδωνάς, Εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς γιατί εἶχε συνεργασία μέ τόν καθηγητή του κ. Νασσιάλα.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κων/νος Γασσάκος, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔλαβε τό λόγο ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή του σχετική μέ τόν καθορισμό τοῦ γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

"Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

I. Ἡ "ὕλη" ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1) Ἱστορικοῦ περιεχομένου: α) Ἁγία Γραφή (Παλ.καί Καιν. Διαθήκη)
β) Ἐκκλησιαστική Ἱστορία.

2) Δογματικοῦ καί ἠθικοῦ περιεχομένου: α) Χριστιανική Κατήχηση καί Χριστιανική ἠθική.

3) Ἐποπτικοῦ περιεχομένου : Λειτουργική

4) Λυρικοῦ περιεχομένου : α) Θρησκευτικά ποιήματα καί προσευχές
β) Θρησκευτικά ἄσματα καί ἐκκλησιαστικοί ὕμνοι.

5) Πηγές τῆς θρησκείας μας: α) Κατάλληλες περικοπές ἁγιογραφικῶν κειμένων(στό πρωτότυπο καί μετάφραση ἤ ἐλεύθερη ἀπόδοση).
β) Κατάλληλες περικοπές Πατερικῶν κειμένων(μετάφραση ἤ ἐλεύθερη ἀπόδοση).

6) Θρησκευτική πατριδογραφία, λογοτεχνία, καλλιτεχνία.

7) Συμμετοχή μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ "ΥΛΗΣ" ΚΑΤΑ ΤΑΞΕΙΣ

1. Τάξεις Α' καί Β': Ἡ "ὕλη" συγκεντρώνεται γύρω ἀπό τά κέντρα τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ Πάσχα καθώς καί τῶν ἄλλων μεγάλων θρησκευτικῶν ἑορτῶν μέσα στά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος.

2. Τάξη Γ': Παλαιά Διαθήκη: Τά πρό τῶν Πατριαρχῶν, Πατριάρχες, Μωϋσῆς καί Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Κριτές, Ρούθ, Βασιλεῖς, Ἰώβ, Προφῆτες. Ἁπλές διηγήσεις σέ θρησκευτικές ἑορτές.

3. Τάξη Δ': Καινή Διαθήκη: Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος. Ἡ Παναγία. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός(Ἡ ζωή του, ἡ διδασκαλία, τά θαύματα).

4. Τάξη Ε': Ἡ ἱστορία τῆς ἐκκλησίας μας: Ἵδρυσή της, οἱ Ἀπόστολοι,

ὁ Παῦλος, ἡ ζωή τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Διωγμοί, Κων/νος καί Ἑλένη, Αἱρέσεις καί Οἰκουμενικές Σύνοδοι, Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐκκλησία στό Βυζάντιο. Ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησία στή Νεώτερη Ἑλλάδα ἐπί Τουρκοκρατίας καί μετά τήν ἀπελευθέρωση. Ἡ ἐκκλησία μας σήμερα.

5. Τάξη ΣΤ': α) Λειτουργική: Ὁ Ναός, οἱ Θρησκευτικές ἑορτές, Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, Ἱερές Ἀκολουθίες, Θεία Λειτουργία.

β) Κατήχηση: Ἡ Ὀρθοδοξία. Πηγές τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Τό Σύμβολο τῆς Πίστεως, οἱ Δέκα Ἐντολές καί ὁ ἠθικός νόμος τοῦ Εὐαγγελίου, τά Μυστήρια, ἡ Προσευχή, ἡ Κυριακή Προσευχή. Ἄλλες σύγχρονες ἐκκλησίες καί θρησκεῖες.

6. Τάξεις Β' καί ΣΤ': Ἀπό τίς πηγές τῆς Θρησκείας μας.

7. Γιά ὅλες τίς τάξεις:-Θρησκευτική Πατριδογνωσία, λογοτεχνία καί καλλιτεχνία ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδο ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν.

- Διηγήσεις καί ἐργασίες σέ ἑορτές ἁγίων.
- Ὕλη λυρικοῦ περιεχομένου
- Σχολικές θρησκευτικές ἑορτές, ἐκκλησιασμός.
- Συμμετοχή τῶν μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".

Τελειώνοντας τήν εἰσήγησή του ὁ κ. Πασσάκος προτείνει στό Τμῆμα νά συζητήσει πρῶτα γιά τό α' μέρος τῆς εἰσηγήσεώς του καί ἔπειτα νά προχωρήσει στό δεύτερο μέρος πού ἀφορᾶ "Τήν κατάθεσή τῆς "ὕλης" κατά τάξεις".

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Ἀρωστ. Βουγιουκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τό ὑπ'ἀριθμ. 5 στοιχεῖο τοῦ α' μέρους τῆς εἰσηγήσεως, πού ἀναφέρεται στίς πηγές τῆς Θρησκείας μας, λέγει τά ἑξῆς:

α Δέ μέ βρίσκει σύμφωνο ἡ εἰσαγωγή ἁγιογραφιῶν καί ἄλλων ἐκκλη-

σιαστικῶν κειμένων στό πρωτότυπο στό δημοτικό σχολεῖο. Ἡ εἰσαγωγή τους ἀντίκειται σαφῶς στό πνεῦμα καί τό γράμμα τοῦ Ν.309/76, ὅπου ρητά ὁρίζεται ὅτι "Γλῶσσα διδασκαλίας, ἀντικείμενο διδασκαλίας καί γλῶσσα τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἰς ὅλας τίς βαθμίδας τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἀπό τοῦ σχολ. ἔτους 1976-77 ἡ Νεοελληνική", ἡ δημοτική, ὅπως διευκρινίζεται.

Τό νόημα τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ἡ δημοτική ἀναφέρεται σ'ὁλόκληρο τό περιεχόμενο τῶν διδακτικῶν βιβλίων, ἑπομένως καί στά παραθέματα καί ὄχι μόνο στό σχολιασμό ἤ τήν ἀπόδοσή τους. Διαφορετικά, καί στά διδακτικά βιβλία τῆς Ἱστορίας θά μποροῦσε νά περιληφθοῦν κείμενα στό πρωτότυπο, παρμένα ἀπό συγγραφεῖς διαφόρων ἱστορικῶν περιόδων κατά περίπτωση.

Ὅταν λοιπόν καί στό Γυμνάσιο τά ἀρχαῖα κείμενα διδάσκονται ἀποκλειστικά ἀπό δόκιμες μεταφράσεις, πῶς εἶναι δυνατόν νά ἰσχύσει ἄλλο μέτρο γιά τά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἀλλά καί ἀνεξάρτητα ἀπό τή δεσμευτική διάταξη τοῦ νόμου εἶναι ἀδύνατο νά χρησιμοποιηθοῦν κείμενα τῆς ἀρχαίας, μεσαιωνικῆς ἤ ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας στό πρωτότυπο γιά μαθητές ὁποιασδήποτε βαθμίδας, χωρίς νά προηγηθεῖ ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσας στήν ὁποία εἶναι γραμμένα. Γιατί εἶναι τόσο μεγάλη ἡ γλωσσική ἀπόσταση ἀνάμεσα στά κείμενα αὐτά καί στή σημερινή γλωσσική πραγματικότητα, ὥστε νά μήν εἶναι δυνατή μιά ἔστω καί διαισθητική προσέγγισή τους ἀπό τά παιδιά.

Ἔχει ὑποστηριχθεῖ στό παρελθόν ὅτι σέ θέματα πίστης δέν εἶναι ἀπαραίτητη ἡ κατανόηση καί ὅτι ἑπομένως ἀρκεῖ ἡ ἀποστήθισή ἀπό τά παιδιά ἤ ἡ ἁπλή ἔστω ἀκουστική καί ὀπτική ἐξοικείωσή τους μέ τά ἱερά κείμενα, ἔστω καί ἂν ἀδυνατοῦν νά τά κατανοήσουν. Ἀλλά στό συλλογισμό αὐτό ὑπάρχει λογικό σφάλμα, γιατί βέβαια ἡ πίστη ἀναφέρεται στήν ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου νά συλλάβει λογικά τήν ἀλήθεια τοῦ δόγματος καί ὄχι στό γραφόμενο ἤ τό παρωχημένο τῆς γλώσσας, στήν ὁποία εἶναι διατυπωμένο τό δόγμα.

Καί τό κυριότερο, ἡ θέση αὐτή-νά χρησιμοποιοῦνται δηλαδή κείμενα παρωχημένης γλωσσικῆς μορφῆς, χωρίς νά ἔχει προηγηθεῖ ἀνάλογη γλωσ-

σική διδασκαλία- είναι ελάχιστα παιδαγωγική, γιατί παραβιάζεται τό ιερό δικαίωμα τῶν παιδιῶν νά γίνεται σεβαστή ἡ νοητική τους συγκρότηση. Πέρα ἀπ'αὐτό, καί τά ἴδια τά κείμενα ἀδικοῦνται, ὅταν κινδυνεύουν νά καταντήσουν γράμμα νεκρό.

Στούς φιλολογικούς κύκλους προβάλλεται κάποτε τό ἐπιχείρημα ὅτι τά ποιητικά κείμενα τῆς ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας, ὅπως οἱ Ψαλμοί τοῦ Δαυίδ, κινδυνεύουν νά χάσουν τήν ποιητικότητά τους ἄν δέν διδαχτοῦν στό πρωτότυπο. Καί εἶναι ἀλήθεια βέβαια ὅτι ἡ ποιητικότητα ἑνός κειμένου συνίπταται στενά μέ τή γλωσσική του μορφή. Βασικά ὅμως εἶναι θέμα οὐσίας, ἡ ὁποία στά μεγάλα ἔργα ὑπερβαίνει τό γλωσσικό τους ἔνδυμα. Αὐτό κάνει ἄλλωστε δυνατή τή μετάφρασή τους σέ ὅλες τίς γλῶσσες τοῦ κόσμου, πρᾶγμα πού διαφορετικά θά ἦταν ἀνέφικτο. Ἡ ποιητικότητα τῶν κειμένων χάνεται ἄν δέν τά προσεγγίσουμε μέ ἐντιμο τρόπο. Καί εἶναι ἐντιμότερος ὁ τρόπος προσέγγισης τῶν ἀρχαίων κειμένων πού ἐπιχειρεῖται π.χ. στίς παραστάσεις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου στήν Ἐπίδαυρο παρά ἐκεῖνος πού ἀκολουθοῦσαν μέχρι προχθές στά γυμνάσιά μας. Παρεμπιπτόντως πρέπει νά ἀναφερθεῖ ὅτι οἱ Ψαλμοί τοῦ Δαυίδ εἶναι ἤδη μετάφραση -ἡ μετάφραση τῶν Ο'.

Οὔτε ὑπάρχει κίνδυνος νά ἀποκοποῦν τά παιδιά ἀπό τίς ρίζες τῆς χριστιανικῆς πίστης, ἄν δέ διδαχθοῦν τά ἱερά κείμενα στό πρωτότυπο. Τό ἀντίθετο ἀκριβῶς συμβαίνει. Ἰσχυροποιοῦνται οἱ θεσμοί τῆς πίστης, ἐάν καταστήσουμε γλωσσικά προσιτό τό μήνυμα τῶν κειμένων. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ἐβδαζε στήν ὁμιλουμένη τοῦ τόπου του καί οἱ μαθητές του χρησιμοποίησαν τήν ἑλληνική Κοινή, πού μιλιόταν σ'ὅλη τή ρωμαϊκή αὐτοκρατορία, ἀλλά καί φωτισμένοι ἱεράρχες, ὅπως ὁ Κύριλλος Λουκάρης, ζήτησαν μετάφραση τῆς Ἁγίας Γραφῆς στήν ἁπλοελληνική. Περισσότερο ἀπό ἕνα αἰώνα τώρα κυκλοφορεῖ ἡ μετάφραση σέ ἁπλούστερη γλωσσική μορφή τοῦ Νεόφυτου Βάμβα καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας τήν ἀνέχεται. Ἄλλωστε, ὁ χριστιανισμός, καί εἰδικότερα ἡ Ὀρθοδοξία, εἶναι καί θρησκεία λαῶν μή ἑλληνοφώνων, πού μελετοῦν τά ἱερά κείμενα στή ἐθνική τους γλῶσσα.

"Αν ή Ἐκκλησία στή λατρεία καί ἀλλοῦ χρησιμοποιεῖ τά ἱερά κείμενα στό πρωτότυπο, δέν ἔπεται ὅτι καί τό σχολεῖο εἶναι ὑποχρεωμένο νά κάμει τά ἴδια. Καί ἡ Πολιτεία ἀλλωστε σέ πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιεῖ τήν καθαρεύουσα, ὅπως π.χ. σέ νομικά κείμενα (Σύνταγμα, ἀποφάσεις δικαστηρίων, συμβολαιογραφικές πράξεις κτλ.). Ἀλλ'αὐτό δέν σημαίνει ὅτι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά διδάξουμε στό δημοτικό σχολεῖο ἄρθρα τοῦ συντάγματος στό πρωτότυπο, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἡ Πολιτεία ρητά ὁρίζει τή δημοτική γλῶσσα, γλῶσσα τοῦ σχολείου γιά κάθε χρήση.

Εἰδικότερα γιά τίς Εὐαγγελικές περικοπές τῶν Κυριακῶν, ἄν θεωρηθεῖ σκόπιμο νά ἐξοικειωθοῦν οἱ μαθητές μέ τό πρωτότυπο, αὐτό θά πρέπει νά γίνει σέ κάποια τάξη τοῦ γυμνασίου, τώρα πού ἡ ὑποχρεωτική βασική ἐκπαίδευση προβλέπεται ἐννεάχρονη".

Στή συνέχεια ὁ θεολόγος-Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ κ. Χων. Μ. Φούσκας ἀφοῦ ἔλαβε τό λόγο, λέγει:

α) 1)Τό πλαίσιο πού μᾶς παρουσίασε ὁ Σύμβουλος κ. Χων. Πασσάκος γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τό βρίσκω σωστό καί θεωρῶ ὅτι αὐτό μπορεῖ νά χρησιμεύσει ὡς πρώτη βάση γιά συζήτηση καί ἀναζήτηση τοῦ ὀρθοῦ γιά τήν κατανομή τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό Δημοτικό Σχολεῖο. Φαινομενικά τό ὑλικό, πού μᾶς παρουσιάστηκε καί ἔχει ἀνάγκη κατανομῆς στίς τάξεις, εἶναι πολύ, ἀλλά κανείς δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά χρησιμοποιήσει ὅλο αὐτό τό ὑλικό. Μποροῦμε ὅμως καί ὑποχρεούμαστε νά κάνουμε ἐπιλογή ἀπό τούς ἀναφερόμενους τομεῖς καί ἐνδεχομένως καί ἀπό ἄλλους, μέ σκοπό τήν καλύτερη γιά τούς μαθητές διαρρύθμιση τῆς θρησκευτικῆς ὕλης.

2)Τό θέμα ἄν πρέπει ἤ ὄχι νά χρησιμοποιηθοῦν στά διδακτικά βιβλία ἁγιογραφικά κείμενα στό πρωτότυπο, ἔχω τή γνώμη ὅτι καί ἐδῶ πρέπει νά ἐφαρμοστεῖ ὁ Νόμος 309/76 ἄρθρο 2 παρ.1-2, πού ὁρίζει ὅτι γλῶσσα τῶν διδακτικῶν βιβλίων στή Δημοτική καί Μέση Ἐκπαίδευση εἶναι ἡ Νεοελληνική. Συμφωνῶ, ἑπομένως, ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό μέ τό κ. Βουγιούκα. Θεωρῶ ὅμως ὅτι, χωρίς νά παραβοῦμε τό Νόμο καί χωρίς νά διαγράφουμε τήν ἀνάγκη νά προσφέρουμε στούς μαθητές

τὶς ἰδέες τῆς Ἁγ. Γραφῆς καὶ ὄχι τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα στὸ ὁποῖο αὐτὴ κάποτε γράφτηκε, εἶναι δυνατὸ σὲ ὁρισμένες εὐάριθμες περιπτώσεις, ὅταν τὰ ἁγιογραφικὰ κείμενα εἶναι πολὺ σπουδαῖα (π.χ. οἱ Δέκα Ἐντολές, ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ κ.ἄ) ἢ πολὺ σύντομα (π.χ. "κατ'εἰκόνα καὶ καθ'ὁμοίωσιν" κ.ἄ) νὰ καταχωρισθεῖ τὸ πρωτότυπο κείμενο ἢ τὸ πρωτότυπο κείμενο καὶ ἡ μετάφραση μαζί. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ ἰσχύσει καὶ γιὰ ἀνθρώπινα κείμενα παρμένα ἀπὸ τὴν Ἱ. Παράδοση (π.χ. τὸ Σύμβολο Πίστεως) ἢ τὴν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἰδικότερα τὰ Εὐαγγελικὰ Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν ἀπὸ τὸ Σεπτέμβριο ὡς τὸν Ἰούνιο, τὰ ὁποῖα πολὺ σωστὰ μέχρι τώρα ὑπάρχουν στὸ Α.Π. τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ ἑρμηνεύονται στὴν τάξη, πρέπει νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ διαβάζονται καὶ στὸ πρωτότυπο μὲ παράλληλη μετάφραση καὶ στὴ συνέχεια ἐμβάθυνση στὸ νόημα τοῦ ἱεροῦ κειμένου. Ἡ εὔλογη ἔνσταση ὅτι οἱ μαθητὲς δὲ γνωρίζουν τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ὅτι, ἄρα, εἶναι μάταιο καὶ ἄχρηστο νὰ τοὺς δίνουμε κείμενα γλωσσικὰ ἀπροσπέλαστα σ'αὐτούς, διασκεδάζεται ἀπὸ τὸ .γεγονὸς ὅτι οἱ μαθητὲς στοὺς Ναοὺς ἀκοῦνε ὑποχρεωτικὰ τὴ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ὑμνολογίας καὶ ἔχουν κάποια οἰκείωση μὲ αὐτή, καὶ ὑποχωρεῖ στὴν ἀνάγκη νὰ ἱκανώσουμε τοὺς μαθητὲς νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴ γλωσσικὴ τους δυσκολία, ἡ ὁποία, ναὶ μὲν δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ σχολεῖο, δὲν παύει ὅμως νὰ ὑπάρχει.

Γενικὰ γιὰ τὸ πρῶτο μέρος τῆς εἰσηγήσεως "Ἡ ὕλη τοῦ μαθήματος" ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', 1) παρατηρεῖ ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ὕλη εἶναι πλήρης καὶ πλούσια καὶ γι'αὐτὸ πολὺ βαριὰ γιὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο καὶ μάλιστα, ὅταν ληφθεῖ ὑπόψη ὁ παράγοντας "ὡράριο" τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

2) Χαιρετίζει μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ μέρος τῆς ὕλης ποὺ ἀναφέρεται στὴ "θρησκευτικὴ πατριδογνωσία(λαογραφία), τὴ λογοτεχνία καὶ τὴν καλλιτεχνία", στοιχεῖα ποὺ θὰ δεχθοῦν οἱ μαθητὲς μὲ ἐνδιαφέρον. Ἀλλωστε γιὰ πρώτη φορὰ τέτοια μορφωτικὰ στοιχεῖα ἐμπλουτίζουν τὴ θρησκευτικὴ ὕλη. Ἡ ὑπόλοιπη ὕλη ποὺ προτείνεται εἶναι ἴδια μὲ τὴ

θρησκευτική ὕλη ποὺ περιέχει τὸ παλιὸ καὶ τὸ σημερινὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα.

"Τὰ θρησκευτικὰ ποιήματα, θρησκευτικὰ ἄσματα καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι" ποὺ προτείνονται, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπαλειφθοῦν ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, γιατί α) ἀποτελοῦν στοιχεῖα ὕλης ἄλλων μαθημάτων, β) περιέχονται στὰ ἀναγνωστικὰ βιβλία καὶ γ) νὰ μὴ ἐπιβαρύνεται περισσότερο ἡ θρησκευτικὴ ὕλη.

3) Δὲν συμφωνεῖ ὅτι πρέπει νὰ διδάσκονται ἀπὸ τὸ πρωτότυπο οἱ περικοπὲς ἁγιογραφικῶν καὶ Πατερικῶν κειμένων γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀνέπτυξε ὁ κ. Βουγιούκας. Ἡ ἐννεάχρονη ὑποχρεωτικὴ φοίτηση δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ διδαχθοῦν τὰ μορφωτικὰ αὐτὰ στοιχεῖα στὸ γυμνάσιο γιὰ μεγαλύτερη κατανόηση καὶ ἐμβάθυνση.

4) Ἔχει τὴ γνώμη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσει ξεχωριστὸ στοιχεῖο τῆς ὕλης τοῦ προγράμματος ἡ παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως, γιατί θὰ θεωρηθεῖ ὡς ὑποχρεωτικό. "Ἀλλωστε εὔκολα μπορεῖ νὰ συνυφανθεῖ μὲ ἄλλα μορφωτικὰ στοιχεῖα τῆς θρησκευτικῆς ὕλης".

Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει:

1) Τὸ ὑπ'ἀριθμ. 7 στοιχεῖο τοῦ πρώτου μέρους τῆς εἰσηγήσεως "Ἡ ὕλη" τοῦ μαθήματος" νὰ διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ τῆς κοινότητας μὲ τὴν εὐκαιριακὴ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν".

2) Στὰ ὑπ'ἀριθμ. 2 καὶ 3 στοιχεῖα τῆς εἰσηγήσεως νὰ ἀπαλειφθεῖ τὸ "α)" γιατί δὲν ὑπάρχει "β)".

"Ὑστερα ἀπὸ τὴ συζήτηση αὐτὴ ἀποφασίστηκε τὰ θέματα, ποὺ ἔθιξαν πιὸ πάνω μέλη τοῦ Τμήματος, νὰ ἀντιμετωπισθοῦν, ὅταν τὸ Τμῆμα θὰ συζητήσει πάνω στὸ δεύτερο μέρος τῆς εἰσηγήσεως, ὅπου γίνεται κατανομὴ τῆς"ὕλης" κατὰ τάξεις.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΠΕΚ, ἐρωτᾶ τὸν κ. Πασσάκο, ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ μαθήματος, ὅπως διατυπώθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἐπηρέασε τὴν ἐπιλογὴ τῆς ὕλης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο κ. Πασσάκος λέγει ότι αυτό είναι αυτονόητο και πολύ πιθανόν ή ερώτηση νά ήταν περιττή.

Ο κ. Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, σε σχέση με το ερώτημα του κ. Παραγκουδάκη κατά πόσο δηλ. υπάρχει σχέση ανάμεσα στους σκοπούς του μαθήματος των θρησκευτικών και στο περιεχόμενο του μαθήματος, που προσδιόρισε ο κ. Πασσάκος, παρατηρεί τα εξής:"Θεωρεί απαραίτητη και δυνατή μιά αντιστοιχία ανάμεσα στους επιδιωκόμενους σκοπούς και τα αντικείμενα μαθήσεως (περιεχόμενο-ύλη). Η αντιστοιχία αυτή μπορεί νά είναι άμοιβαίως συγκλίνουσα και διχτυωτή και όχι απαραιτήτως παράλληλη. Θεωρεί το πρόβλημα αυτό αποφασιστικής σημασίας γιά τον καταρτισμό του προγράμματος, διότι η αντιστοιχία ανάμεσα στους σκοπούς και τα αντικείμενα της μαθήσεως :

1) Αποτελεί ένα από τα κριτήρια που με βάση αυτή γίνεται από μιά μεγάλη περιοχή η επιλογή της ύλης που θά διδαχτεί στο δημοτικό σχολείο.
2) Αποτελεί και κριτήριο οργανώσεως του περιεχομένου του προγράμματος και κατανομής του κατά τάξεις π.χ. σπειροειδής διάταξη.
3) Αποτελεί προϋπόθεση γιά νά καταστεί δυνατή η άξιολόγηση του προγράμματος (διδασκαλία), γιατί άλλιώς θά υπάρχει χάσμα ανάμεσα στους επί μέρους στόχους μαθήσεως και του συστήματος αναφοράς τους, που είναι ο γενικός σκοπός του μαθήματος, όπως αναλύεται στις ειδικότερες επιδιώξεις τους, και
4) Αφήνει νά υπονοηθούν πιθανές ψυχολογικές διαδικασίες και διδακτικά μέτρα, που πρέπει νά ληφθούν υπόψη κατά το στάδιο της διδασκαλίας".

Επίσης ο κ. Χριστιάς, παρά την αντίθετη άποψη πολλών μελών του Τμήματος, έμμενει στη θέση του "ότι δέν είναι δυνατή η σύνταξη "πλαισίου διδακτικών ενοτήτων" του προγράμματος, χωρίς νά λυθούν προηγουμένως:Το πρόβλημα της αντιστοιχίας σκοπών και περιεχομένου μαθήσεως, το πρόβλημα των κριτηρίων επιλογής της ύλης και το πρόβλημα της οργανώσεως του περιεχομένου του προγράμματος. Τά προβλήματα αυτά θεωρεί άλληλένδετα".

Στή συνέχεια τίθεται τό ἐρώτημα ἄν θά πρέπει σ'αὐτή τή φάση νά γίνει κατανομή τῆς "ὕλης" κατά τάξεις σέ ὅλα τά μαθήματα ἤ σέ ὁρισμένα.

Ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, θεολόγος-εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, λέγει τά ἑξῆς:

"Ὡς πρός τήν κατανομή τῆς ὕλης κατά τάξεις ἀπό θεολογικῆς πλευρᾶς σχεδόν συμφωνῶ μέ τήν ἐξελικτική σειρά πού ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Πασσάκος παρουσιάζει. Νομίζω ἁπαραίτητη μόνο μία μικρή παραλλαγή, ἡ ὁποία μπορεῖ νά διατυπωθεῖ ἀπό μέρους μου σέ μορφή προτάσεως ὡς ἑξῆς:

ΣΤ' τάξη :	ΚΑΤΗΧΗΣΗ	α) Δογματική διδασκαλία β) Ἠθική διδασκαλία γ) Εὐαγγελικά Ἀναγνώσματα
Ε' τάξη :	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ	α) Τόπος λατρείας(ναοδομία) β) Χρόνος " (ἑορτές) γ) Περιεχόμενο " (ὑμνολόγιο)

Δ' τάξη : ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' τάξη : ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Α' καί Β' τάξη : ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΑ

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τό Τμῆμα ἐπιφυλλάσσεται νά συνεχίσει τή συζήτηση καί νά λάβει σχετική ἀπόφαση σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας
Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 5/1978

Σήμερα, 12 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδρισόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ψυχολογική καί παιδαγωγική θεώρηση τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως" τοῦ Σωτηρίου Β. Γρίφα.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό ἔντυπο μέ τίτλο "Ζωγραφική μέ νερό" ("Ἐκδοτικαί ἐπιχειρήσεις Γ.Πατεράκη-Ε.Χατζῆ").

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό περιοδικό "Δανασός" (Ἐκδότης Ραγιᾶς Στέργιος).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ψυχολογική καί παιδαγωγική θεώρηση τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως" τοῦ Σωτηρίου Β.Γράφα.

'Ο εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/118/69286/9-7-1977 τοῦ κ. ὑπουργοῦ 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν.186/1975, ἄρθρ.2 παρ.5, τό βιβλίο μέ τίτλο "Ψυχολογική καί Παιδαγωγική θεώρηση τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως" τοῦ κ. Σωτηρίου Β. Γράφα μαζί μέ τήν ἀπό 30-6-77 αἴτησή του.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Τό βιβλίο ἔχει ἐκδοθεῖ τό 1976 σέ συνηθισμένο σχῆμα καί περιλαμβάνει 31 σελίδες. Στό πρῶτο ἐσώφυλλο γράφεται μιά φράση τοῦ ΟΣΚΑΡ ΠΙΤΣ "Τό σχολεῖο στά μέτρα τοῦ μαθητοῦ" πού προφανῶς ὑποθέτει ὁ συγγραφέας ὅτι συστοιχεῖ μέ τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου. "Αν πράγματι ἔτσι ἐννοεῖται, ἡ ὑποτιθέμενη ἀντιστοιχία αὐτή δέν εἶναι σωστή.

Τό βιβλίο ἀποτελεῖται ἀπό 15 κεφάλαια, καθένα ἀπό τά ὁποῖα ἔχει πολύ μικρή ἔκταση. Σχεδόν σέ κάθε σελίδα γίνονται κατάλληλες παραπομπές σέ ἑλληνική βιβλιογραφία. Ἰδιαίτερα καί περισσότερο ἀναφέρεται ὁ συγγραφέας σέ παρόμοια ἐργασία τῆς "Αννας Γκαρμίλη-Θεοδωροπούλου "'Ο διανοητικός κόπος", πού κυκλοφόρησε τό 1953. Προηγεῖται εἰσαγωγή μιᾶς σελίδας, ἀκολουθοῦν τά κύρια μέρη τῆς ἐργασίας καί τέλος κατακλείεται μέ ἕνα "ἐπίλογο" ἐκτάσεως μισῆς περίπου σελίδας.

Στήν τελευταία σελίδα τοῦ βιβλίου παρατίθεται σχετική, κατά κανόνα, μέ τό θέμα ἑλληνική βιβλιογραφία, παλαιότερη καί πρόσφατη, καθώς καί μεταφράσεις δύο ξένων βιβλίων.

'Ο συγγραφέας κινεῖται ἀποκλειστικά μέσα στά ὅρια τοῦ θέματός του. Ἡ γλῶσσα εἶναι δημοτική καί τό ὕφος ἁπλό. 'Αποφεύγονται ὁπωσδήποτε οἱ πλατειασμοί, ἀλλά ἡ ὕλη συμπυκνώνεται ὑπερβολικά καί παρατίθεται μέ ἐξαιρετικά συνοπτικό χαρακτῆρα. Παράδειγμα: Γιά τή σχέση κοπώσεως καί φύλου στή σελίδα 29 ὁ συγγραφέας ἐξαντλεῖ τό θέμα σέ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ Ε.Ι.Ε.

τρεῖς μόλις γραμμές. Γενικά φαίνεται ὅτι προσέχεται ἡ ὀρολογία καί ἡ ἀκρίβεια ἐκφράσεως ἀλλά σέ ὁρισμένες περιπτώσεις αὐτό δέν ἐπιτυγχάνεται. Στή σελίδα 20 λ.χ., ὅπου ἀναγράφεται ὅτι "ἡ κόπωση ἐξαρτᾶται καί ἀπό τήν ἰδιοσυγκρασία", στήν πραγματικότητα παρουσιάζεται ἡ σχέση μεταξύ κοπώσεως καί ὀργανισμοῦ πού βρίσκεται σέ κατάσταση ὑγείας ἤ ἀσθενείας. Ἄκυρο εἶναι αὐθαίρετο καί ὁπωσδήποτε ἀνεπιστημονικό νά μιλοῦμε γιά ἀνθρώπινους τύπους σέ ἀναφορά μέ τήν κόπωση, πρᾶγμα πού κάνει ὁ συγγραφέας στήν ἴδια σελίδα.

Γενικά δέν πρόκειται γιά ἔρευνα. Ὁ συγγραφέας κάμνει μιά μελέτη στηριζόμενος σέ ἄλλες σχετικές ἐργασίες καί κάποτε προσθέτει καί προσωπικές παρατηρήσεις του, ἐμπειρικῆς ὅμως καθαρά φύσεως, ὅπως π.χ. γίνεται στίς σελίδες 17 καί 27.

Γενικά, ἄν καί ὁ τίτλος τῆς ἐργασίας παρουσιάζεται ἀρκετά φιλόδοξος καί ἡ ἐξέταση τοῦ θέματος, σέ ἀναφορά μ'αὐτόν, ὑπερβολικά συνοπτική, ἐν ταύτοις ὁ συγγραφέας μέ τρόπο συστηματικό θίγει σημαντικές ἀπόψεις τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως τῶν μαθητῶν.

Ἄν σημειώσουμε καί τίς συστάσεις πού κάνει σέ ἀναφορά μέ τά μέσα καί τούς τρόπους ἀποφυγῆς τῆς κοπώσεως, κρίνουμε πώς πρόκειται γιά μιά καλή προσπάθεια καί τό βρίσκουμε χρήσιμο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες καί τούς ἐκπαιδευτικούς.

Ἐπιπρόσθετα ἐκφράζουμε τήν εὐχή γιά μιά περισσότερο διεξοδική ἀνάπτυξη τοῦ θέματος ἀπό τόν συγγραφέα μελλοντικά καί μάλιστα, ἄν θά ἦταν δυνατό, μέ κάποια συστηματική ἔρευνα τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ. Ἔτσι ἡ συμβολή του στό σημαντικό αὐτό πρόβλημα θά γινόταν πολύ ἐξισόλογη".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/118/69286/9-7-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 30-6-1977 τοῦ κ. Σωτηρίου Β. Γράβα, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ιων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β', καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ψυχολογική καί Παιδαγωγική θεώρηση τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως" κρίνεται χρήσιμο γιά τούς ἐκπαιδευτικούς καί τίς σχο-

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό ἔντυπο μέ τίτλο "Ζωγραφική μέ νερό" ("Ἐκδοτικαί ἐπιχειρήσεις Γ.Πατεράκης-Κ.Χατζῆς").

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/115532/7-10-77 τοῦ κ.Ὑφυπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν.186/1975, ἄρθρ.2 παρ.5, τό ἔντυπο μέ τίτλο "Ζωγραφική μέ νερό" μαζί μέ σχετική αἴτηση τῶν "Ἐκδοτικῶν Ἐπιχειρήσεων Γ.Πατεράκη-Κ. Χατζῆ .

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Στό ἔντυπο δέν ἀναγράφεται ἔτος ἐκδόσεως καί μόνο ἡ ἔνδειξη "Ἐκδοτικαί ἐπιχειρήσεις Γ. Πατεράκης-Κ. Χατζῆς Ο.Ε." ἀναφέρεται.

Ἀπό τήν αἴτηση τῶν ἐκδοτῶν πληροφορούμεθα ὅτι προορίζεται γιά παιδιά ἡλικίας 3-12-ἐτῶν "ὡς ὑποβοηθητικόν καί γενικῶς ὠφέλιμον διά τήν πνευματικήν ἀνάπτυξιν καί ψυχαγωγίαν τῶν μαθητῶν τῶν Νηπιαγωγείων καί δημοτικῶν σχολείων..." καί ὅτι "συντείνει εἰς τήν ἐν γένει ὠφέλιμον ψυχαγωγίαν τῶν παιδιῶν, εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν/ των δυνάμεων καί διατήρησιν τῆς ψυχικῆς των ἰσορροπίας".

Μ'αὐτό προτείνεται μιά μέθοδος ζωγραφικῆς μέ τή χρήση μόνο πινέλου καί νεροῦ, γιά τήν ὁποία, ὅπως γράφουν στήν αἴτησή τους οἱ ἐκδότες, ἔχουν πάρει τό ὑπ'ἀριθμ.56032/22-9-1976 δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας.

Ἀκριβῶς στήν ἔβδομη σελίδα τοῦ τελευταίου ἐξωφύλλου καταγράφονται μέ λίγες γραμμές οἱ ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς μεθόδου ζωγραφικῆς.

Τό ἔντυπο ἀποτελεῖται ἀπό 15 φύλλα. Στήν πρώτη σελίδα κάθε φύλλου ὑπάρχει τό περίγραμμα ἑνός σχεδίου καί μέσα σ'αὐτό ὑπάρχουν ποικίλων χαραγμένες γραμμές, κύκλους ἤ στιγμές. Κυρίως πρόκειται γιά ἀνθρώπινες συσιογνωμίες χιουμοριστικῶν προσώπων ἤ ἀτόμων πού ἀπασχολοῦνται σέ τσίρκο. Δέν ὑπάρχει ἐπομένως ποικιλία περιεχομένου στά θέματα κι οὔτε φαίνεται τά σχέδια αὐτά νά συνδέονται κατά κάποιο τρόπο μέ τήν ἐργασία τῶν μαθημάτων στό σχολεῖο.

Δέν είναι δυνατό νά ὑποστηρίζει κανείς ὅτι ἡ ἀπασχόληση αὐτή ἐπιτυγχάνει τόσο φιλόδοξους στόχους πού ἐκθέτουν οἱ ἐκδότες. Θά μπροῦσε μόνο νά ὑποτεθεῖ ὅτι τά παιδιά καί μάλιστα ἐκεῖνα τῆς μικρότερης ἡλικίας ἀσκοῦνται στόν ἔλεγχο τῶν κινήσεων τῶν χεριῶν τους, ἀφοῦ πρέπει νά χειρισθοῦν τό πινέλλο αὐστηρά μέσα σέ ὅρια ἑτοίμων περιγραμμάτων.

Ἄκόμα βοηθοῦνται στή διάκριση τῶν χρωμάτων(Αὐτό ἰσχύει γιά τά μικρότερα παιδιά).

Τέλος, ἐνῶ ἡ ὅλη ἐργασία πού θά γίνει ἀπό τό παιδί πάνω στό ἔντυπο δέν ἔχει διόλου δημιουργικό χαρακτῆρα, ὅμως θά ἦταν δυνατό νά ὑποτεθεῖ ὅτι θά ἀποτελοῦσε μιά εὐχάριστη ἀπασχόληση γιά τούς μαθητές.

Κατά συνέπεια, εἰσηγοῦμαι νά θεωρηθεῖ σάν χρήσιμο γιά εὐχάριστη ἀπασχόληση τῶν μαθητῶν τοῦ Νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κατά τόν ἐλεύθερο χρόνο τους στό σπίτι".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/115532/7-10-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 27-8-1977 τῶν Ἐκδοτικῶν ἐπιχειρήσεων Γ.Πατεράκη-Κ.Χατζῆ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β', καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό ἔντυπο μέ τίτλο " Ζωγραφική μέ νερό" θεωρεῖται χρήσιμο γιά εὐχάριστη ἀπασχόληση τῶν μαθητῶν τοῦ Νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κατά τόν ἐλεύθερο χρόνο τους στό σπίτι.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό περιοδικό "Δαναοί" (Ἐκδότης Στέργιος Ραγιᾶς).

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 4826/2-2-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΠΕΠ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τήν παραγρ. 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.186/1975, τό περιοδικό "Δαναοί" μαζί μέ σχετική αἴτηση τοῦ ἐκδότη κ. Στεργ. Ραγιᾶ.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Πρόκειται γιά τό πρῶτο τεῦχος περιοδικοῦ μέ τόν τίτλο αὐτό τῆς μορφῆς τῶν κλασσικῶν εἰκονογραφημένων. Ὡς συγγραφέας τοῦ κειμένου ἀναγράφεται ὁ Σ.Π. Ραγιᾶς καί τήν εἰκονογράφηση κάνει ὁ κ. Βίτσακας.

Στόν πρόλογο γίνεται λόγος γιά μιά σειρά ἀπό εἰκονογραφημένα τεύχη, στή μορφή τῶν ἱστορικῶν ἀναγνωσμάτων, πάνω σέ θέματα μέ κεντρικά πρόσωπα τούς μυθικούς ἥρωες Θησέα καί Ἰάσονα. Ἡ πρόθεση τῶν συντακτῶν, ὅπως ἐκφράζεται, εἶναι νά ἀπομυθοποιήσουν τά γνωστά περιεχόμενα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας καί νά προσπαθήσουν νά βάλουν ἱστορικές βάσεις σ'αὐτά πού περιγράφονται.

Γενικά τό κείμενο ἔχει μορφή ἱστορική. Παρουσιάζεται μέ ἀφηγηματικό καί μᾶλλον ἐλκυστικό τρόπο. Τό ὕφος εἶναι ἁπλό καί στή γλῶσσα μπορεῖ νά διαπιστώσει κανείς ὁρισμένες ἀδέκιμες λέξεις, ὅπως π.χ. πλιάτσικο, σιγοντάραμε, τόν κάπελα κ.ἄ. Καταβάλλεται προσπάθεια ὄχι μόνο νά ἐκτίθενται τά σχετικά περιστατικά, ἀλλά καί νά γίνεται κάποια ἑρμηνεία τους. Σέ κάθε σελίδα ὑπάρχουν ἀσπρόμαυρα σχέδια εἰκόνων. Γενικά ὅμως ἡ εἰκονογράφηση δέν εἶναι ἐκείνη πού θά στοιχοῦσε ἄμεσα καί θά ἱκανοποιοῦσε τό παιδικό αἰσθητήριο. Σέ ὁρισμένες περιπτώσεις ὑπάρχουν καί κακότεχνες εἰκόνες, ὅπως τό κριάρι τοῦ Χρίζου καί τῆς Ἕλλης.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α)Τό Ἔγγραφο ἀριθμ. 4826/2-2-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας, β)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β', καίγ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό περιοδικό "Λαναοί" δέν κρίνεται χρήσιμο γιά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 6 / 1978

Σήμερα, 13η Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος , Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ . Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Λεον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος, κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Κων Φούσκας, Θεολόγος-εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση οἱ κ.κ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, λόγῳ ἀσθενείας καί Γεωρ. Φλουρῆς, γιατί εἶχε συνεργασία μέ τόν καθηγητή του κ. Μασσιάλα.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, συνοψίζει ὅσα συζητήθηκαν σχετικά μέ τό πρῶτο μέρος τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Πασσάκου στήν προηγούμενη συνεδρίαση.

Ὕστερα ἀπό σχετική ἐρώτηση τοῦ Προεδρεύοντος τά μέλη συμφωνοῦν νά προχωρήσουν στή συζήτηση τοῦ δευτέρου μέρους τῆς εἰσηγήσεως πού ἀφορᾶ τήν "κατανομή τῆς "ὕλης" κατά τάξεις", ἐκτός ἀπό τόν κ. Βλουτίδη, Σύμβουλο Β΄, πού ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά λυθοῦν τώρα τά προβλήματα πού προέκυψαν ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ α΄μέρους τῆς εἰσηγήσεως καί ὄχι ὅπως ὑποστηρίζουν τά ἄλλα μέλη, κατά τήν ἐξέταση τοῦ

./.

δευτέρου μέρους τῆς εἰσηγήσεως.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει ὁ τίτλος τοῦ δευτέρου μέρους τῆς εἰσηγήσεως "Κατανομή τῆς "ὕλης" κατά τάξεις" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Περιεχόμενο τοῦ μαθήματος κατά τάξεις". Τό Τμῆμα ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα.

Ἔπειτα γίνεται συζήτηση γιά τόν ὅρο "Θρησκευτική πατριδογραφία" τῆς προτάσεως "Θρησκευτική πατριδογραφία, λογοτεχνία καί καλλιτεχνία, ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδο ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν" τῆς παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως. Ὁ κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει νά ἀντικατασταθεῖ ὁ ὅρος "Θρησκευτική πατριδογραφία" μέ τόν ὅρο "Θρησκευτικά ἐθιμικά στοιχεῖα" καί νά προηγηθεῖ ἡ καλλιτεχνία ἀπό τή λογοτεχνία.

Ἀποδέχονται ὅλοι τόν τίτλο "Θρησκευτικά ἐθιμικά στοιχεῖα" ἐκτός ἀπό τόν κ. Χριστιᾶ, Εἰσηγητή τοῦ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος διαφωνεῖ καί ὑποστηρίζει ὅτι "ὅσα περιλαμβάνονται στήν πρόταση τῆς εἰσηγήσεως, ὅπως αὐτή τροποποιήθηκε καί ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα, δέν εἶναι ἀντικείμενο τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος ἀλλά ἄλλων περιοχῶν μαθήσεως. Ἄν αὐτά θά συνδέονται μέ τή διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν εἶναι ἄλλο πρόβλημα, ποῦ δέ μπορεῖ νά τεθεῖ ἐδῶ".

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς Α' καί Β' τάξεις, ὅπως ἔχει διατυπωθεῖ ἀπό τόν κ. Εἰσηγητή.

Ὁ κ. Κων. Φούσκας, Θεολόγος-εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς τάξεις αὐτές θά πρέπει νά ξεκινήσει ἀπό τίς πρῶτες ἐμπειρίες τοῦ παιδιοῦ καί ὄχι ἀπό αὐτά πού εἰσηγεῖται ὁ κ. Βασσάκος, γιατί θά ἐξετασθοῦν μέ λεπτομέρεια στή Λειτουργική.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς τάξεις Α' καί Β': "Τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στίς τάξεις Α' καί Β' ἐντάσσεται στό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος μέ κέντρο τή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".

Τό Τμῆμα υἱοθετεῖ τήν πρόταση τοῦ κ. Μπενέκου.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', προτείνει νά συζητηθεῖ ἄν ὁ ἐκπολιτισμός, ποῦ ἀναφέρεται στήν πρόταση "Σχολικές θρησκευτικές ἑορτές, ἐκπολιτισμός" τῆς παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως, πρέπει νά εἶναι στοιχεῖο τοῦ προγράμματος. Γίνεται συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα ὁ κ. Μπενέκος λέγει τά ἑξῆς:
"Ὁ ἐκπλησιασμός ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς λατρευτικῆς πλευρᾶς τῆς Θρησκείας καί πρέπει νά ὑπονοεῖται σέ ὅ,τι περιλαμβάνεται μέ τήν ἔκφραση τῆς εἰσηγήσεως "Συμμετοχή τῶν μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".

Ἡ παρεμβολή τοῦ ἐκπλησιασμοῦ ὡς ξεχωριστοῦ, αὐτοτελοῦς στοιχείου ἔχει τήν ἔννοια τοῦ ὀργανωμένου ὑποχρεωτικοῦ ἐκπλησιασμοῦ γιά μαθητές καί δασκάλους.

Ἐκπλησιασμός θά γίνει ὑποχρεωτικά, ἀλλά καί γιά λόγους παιδαγωγικοῦ σέ ὁρισμένες ξεχωριστές περιπτώσεις ὡς λ.χ. στήν ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, στήν ἑορτή τοῦ Πολιούχου τῆς κοινότητας, σέ μία εἰδική δέηση τῆς κοινότητας, πανηγύρια παρεκκλησίων κτδ".

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Πασσάκος ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ἐκπλησιασμός θά πρέπει νά ἀποτελέσει στοιχεῖο τοῦ προγράμματος.

Ἐπίσης, σχετικά μέ τό ἄν πρέπει ἤ ὄχι ὁ ἐκπλησιασμός τῶν μαθητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου νά μπεῖ στό ἀναλυτικό πρόγραμμα, ὁ Θεολόγος εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ κ. Κων/νος Φούσιας φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά περιλαμβάνεται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα ὁ ἐκπλησιασμός τῶν μαθητῶν γιά τούς λόγους πού ἀναφέρει σέ ἰδιαίτερο σημείωμά του, πού ὑπάρχει στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφασίζει

1. Διατυπώνει ὡς ἑξῆς τό γενικό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν τῶν τάξεων Α' καί Β' τοῦ δημοτικοῦ σχολείου:
"Τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἐντάσσεται στό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος μέ κέντρο τή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".
2. Τά ἀναφερόμενα στήν παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Πασσάκου θά ληφθοῦν ὑπόψη κατά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν τάξεων Α' καί Β'.
3. Στήν πρόταση "Θρησκευτική πατριδογραφία, λογοτεχνία καί καλλιτεχνία ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδο ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν" τῆς εἰσηγήσεως νά ἀντικατασταθεῖ ὁ ὅρος "Θρησκευτική πατριδογραφία" μέ τόν ὅρο "Θρησκευτικά ἐθιμικά στοιχεῖα".
4. Ἀπό τήν πρόταση "Σχολικές θρησκευτικές ἑορτές, ἐκπλησιασμός" τῆς παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως διαγράφεται ἡ λέξη "ἐκπλησιασμός", ἐπειδή θεωρεῖται ὅτι περιλαμβάνεται στήν πρόταση "Συμμετοχή τῶν μαθητῶν

στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".

Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει νά προστεθεῖ ἡ φράση "καί ἑπομένως ἀποτελεῖ στοιχεῖο τοῦ προγράμματος".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπνικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 7/ 1978

Σήμερα, 16 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργιος Μαργαρουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο. Στή συνεδρίαση ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, Εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία οἱ κ.κ Ἀντών. Μπενέκος, λόγῳ ἀσθενείας, Γεώργ. Φλουρῆς, γιατί εἶχε συνεργασία μέ τόν καθηγητή του κ. Μασσιάλα.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως.

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία καί καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν γιά τό γενικό πλαίσιο ὕλης τῶν ὑπόλοιπων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. (Τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς τάξεις Α΄ καί Β΄συζητήθηκε στήν

./.

ὑπ'ἀριθμ. 6/ 1978 συνεδρία).

'Ο κ. Κων/νος Φούσιας, θεολόγος - εἰσηγητής, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο ἐπαναλαμβάνει ὅσα σχετικά μέ τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος κατά τάξεις εἶχε προτείνει στήν προηγούμενη συνεδρίαση. Συγκεκριμένα προτείνει στήν Γ'τάξη νά διδαχθεῖ 'Ιστορία τῆς Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης, στήν Δ'τάξη 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, στήν Ε'τάξη Λειτουργική καί στήν ΣΤ' Κατήχηση.

'Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἐκφράζει τό φόβο μήπως ἔτσι περιορισθεῖ ἡ ὕλη τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀφοῦ μόνο ἡ ἐνότητα ὁ Χριστός καί τά θαύματα θά εἶναι δυνατό νά διδαχθοῦν καί ὄχι ἐπί μέρους κεφάλαια ὅπως π.χ ἡ ἐπί τοῦ ὄρους ὁμιλία κλπ.

'Ο κ. Φούσιας ἀπαντᾶ ὅτι τά ἐπί μέρους αὐτά κεφάλαια πού ἀφοροῦν τή διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ μποροῦν νά διαφοροποιηθοῦν καί νά διδαχθοῦν σέ ἄλλη τάξη.

Σχετικά μέ τήν κατάταξη τῆς ὕλης κατά τάξεις, ὅπως τήν προτείνει ὁ κ. Εἰσηγητής καί τήν διαφοροποιεῖ ὁ πατήρ Φούσιας, ὁ κ. Χριστιᾶς, παρατηρεῖ ὅτι ἡ διάταξη αὐτή δέν μπορεῖ νά στηριχθεῖ παιδαγωγικά καί ψυχολογικά οὔτε μπορεῖ νά ἐξυπηρετήσει τό σκοπό τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, πράγμα πού ἀποδεικνύεται καί ἀπό τή μέχρι τώρα διδασκαλία τοῦ μαθήματος αὐτοῦ στό δημοτικό σχολεῖο. Προτείνει τό πρόγραμμα νά ὀργανωθεῖ ἔτσι, ὥστε οἱ περιοχές αὐτές ἀνάλογα μέ τό σκοπό πού ἐπιδιώκουμε σέ κάθε τάξη καί τίς δυνατότητες τῶν μαθητῶν νά ἀντιπροσωπευθοῦν σ'ὅλες τίς τάξεις, ἀπό τήν Α' μέχρι τήν ΣΤ'. Νά παύσει ὁ τεχνητός διαχωρισμός σέ περιοχές καί νά ἰσχύσουν ἄλλα κριτήρια ἐπιλογῆς καί ὀργανώσεως τοῦ περιεχομένου.

'Ο κ. Μελᾶς γιά τίς Γ' καί Δ' τάξεις δημοτικοῦ σχολείου προτείνει τά ἑξῆς:
1.- Στήν Γ'τάξη νά διδάσκεται 'Ιστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί μέρος τῆς Καινῆς Διαθήκης.
2.- Στήν Δ' τάξη νά διδάσκεται ἡ ὑπόλοιπη Καινή Διαθήκη.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.
Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά

./.

ἐκφέρουν τή γνώμη τους γιά τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς Γ΄ καί Δ΄ τάξεις, ὅπως εἶναι διατυπωμένο στήν ἀρχική εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ.

Προτείνεται καί γίνεται ἀποδεκτό νά διαγραφεῖ ἀπό τήν ὕλη τῆς Γ΄ τάξεως ἡ ἑνότητα " Ἁπλές διηγήσεις σέ θρησκευτικές ἑορτές, γιατί περιλαμβάνεται στήν πρόταση " Διηγήσεις καί ἐργασίες σέ ἑορτές ἁγίων„ τῆς παρ αγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση, ἐγκρίνει κατά πλειοψηφία τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στίς τάξεις Γ΄ καί Δ΄, πού προτείνεται στήν ἀρχική εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ.

Τά ἀναφερόμενα στήν παραγρ. 7 τῆς εἰσηγήσεως θά ληφθοῦν ὑπόψη κατά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν τάξεων Γ΄ καί Δ΄ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἐπειτά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδίκη Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 8/1 978

Σήμερα, 18 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος, κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Νικόλαος Βλαυτίδης, Δημήτριος Ἀνδριόπουλος, Νικόλαος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Ἀριστείδης Βουγιούκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, Ἀντώνιος Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διονύσιος Μελᾶς, Κων/νος Φούσκας, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ὁ κ. Βλουρῆς.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση γενικῶν πλαισίων τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ ἀρμόδιος εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', πρότεινε ὁρισμένες τροποποιήσεις στό κείμενο τῆς ἀρχικῆς εἰσηγήσεώς του, τό ὁποῖο ἐπισυνάπτεται στό προηγούμενο πρακτικό, ἀφοῦ τόνισε ὅτι στίς μεταβολές αὐτές κατέληξε κατόπιν συνεργασίας μέ τόν κ. Κων/νο Φούσκα, Εἰσηγητή τοῦ ΚΕΜΕ. Συγκεκριμένα πρότεινε ἡ ὕλη τῆς Δ' τάξεως νά σταματᾶ μέχρι τούς Διωγμούς καί ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως νά ἀρχίζει ἀπό τούς Διωγμούς καί νά περιλαμβάνει καιρό μέρος τῆς

Λειτουργιῆς (Νοσί, οἱ Ἅγιοι τῆς ἐκκλησίας μας σάν ἱστορικά πρόσωπα). Γιά τό λόγο αὐτό ὁ τίτλος τῆς ὕλης τῆς Ε' τάξεως πρέπει νά μεταβληθεῖ ἀπό "Ἐκκλησιαστική Ἱστορία" στόν τίτλο "Ἡ ἐκκλησία μας".

Μέ αὐτό τόν τρόπο θά μειωθεῖ ἡ ὕλη τῆς Στ' τάξεως ἡ ὁποία θά ἀναφέρεται σέ θέματα Δογματικῆς καί Ἠθικῆς.

Ἐπίσης πρότεινε εὐκαιριακά ἀνάλογα μέ τήν ὕλη κάθε κεφαλαίου ν'ἀπολυθοῦν ἀποσπάσματα ἀπό πατερικά κείμενα σχετικά μέ τό κεφάλαιο πού προηγεῖται.

Στή συνέχεια ὁ Κων/νος Φούσκας, Εἰσηγητής, μετά ἀπό ἐρώτηση τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Τμήματος, ἀνέπτυξε διεξοδικά τούς λόγους γιά τούς ὁποίους θεωρεῖ σκόπιμο τίς ἀνωτέρω τροποποιήσεις.

Ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ, διατύπωσε τίς θέσεις του οἱ ὁποῖες συνοψίζονται στά ἑξῆς:

1) Ἡ ὕλη τῆς Ε' τάξεως νά περιλαμβάνει τήν Ἐκκλησιαστική Ἱστορία μέχρι τήν πτώση τοῦ Βυζαντίου.

2) Ἡ ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως νά περιλαμβάνει τά ἑξῆς:
   α) Ἡ ἐκκλησία μας στήν Τουρκοκρατία
   β) Ἡ ἑλληνική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία στή νεώτερη ἐποχή.
   γ) Στοιχεῖα ἀπό τή Λειτουργική καί τήν Κατήχηση.

3) Νά μή προστεθοῦν ἀποσπάσματα ἀπό κείμενα· ἄν ὅμως προστεθοῦν, πρέπει ὁπωσδήποτε νά εἶναι ἀπό μετάφραση.

Μέ τήν γνώμη τοῦ κ. Βουγιούκα συμφώνησε ἀπόλυτα ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος καί ὁ κ. Ἀ. Μπενέκος.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης δέχεται νά ἐλαττωθεῖ ἡ διδακτέα ὕλη ἀπό τήν ἑνότητα "Κατήχηση" (γιά τήν ΣΤ' τάξη) ἀλλά ἐπιμένει ταυτόχρονα νά διαμορφωθεῖ ἀνάλογα ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καί ἰδιαίτερα ἡ πρόταση "Νά κάμει τά παιδιά κοινωνούς τῶν ἀληθειῶν τῆς Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς Πίστεως...". Ὁ λόγος εἶναι ὅτι οἱ χριστιανικές ἀλήθειες μεταβιβάζονται κυρίως μέ τήν ὕλη πού στεγάζεται κάτω ἀπό τήν ἐπικεφαλίδα : Κ Α Τ Η Χ Η Σ Η.

Τέλος, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης κάλεσε τά μέλη νά ἐκφέρουν γνώμη σχετικά μέ τίς τροποποιήσεις πού προτείνει ὁ εἰσηγητής στήν ἀρχική του εἰσήγηση.

Συμφώνησαν μέ τή νέα πρόταση τοῦ κ. εἰσηγητῆ οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Γ. Μαραγκουδάκης, Κ. Φούσκας καί Δ. Μελᾶς, ἐνῶ διαφώνησαν καί ἐνέμειναν στήν ἀρχική εἰσήγηση οἱ κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἀ. Βουγιούκας, Ἀ.

207

Α. Μπενέκος, Δ. Χριστιδῆς καί Φλουρῆς.

Τό Τμῆμα ἐνέκρινε κατά πλειοψηφία τήν ὕλη τῶν Ε' καί ΣΤ' τάξεων πού προτείνεται στήν ἀρχική εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί ἀποφάσισε ὁ τίτλος τοῦ μαθήματος τῆς Ε' τάξεως νά εἶναι "Ἐκκλησιαστική Ἱστορία".

Ὡς πρός τόν τίτλο τοῦ μαθήματος τῆς ΣΤ' τάξεως ὁ κ. Κων/νος Φούσκας πρότεινε τόν τίτλον "Κατήχηση καί Λειτουργική" ἤ "Ἡ πίστη καί ἡ λατρεία μας" καί παρατήρησε ὅτι καί οἱ δύο τίτλοι ταυτίζονται.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης τόνισε τήν ἀνάγκη νά εὑρεθεῖ μιά φράση πού θά ἀπαλύνει τό βάρος τῶν δύο αὐτῶν περιοχῶν δηλ. τῆς Κατήχησης καί τῆς Λειτουργικῆς πού περιλαμβάνονται στήν ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος πρότεινε τόν τίτλο "Στοιχεῖα Κατήχησης καί Λειτουργικῆς" γιά νά φανεῖ ἡ ἐλάφρυνση τῆς ὕλης.

Τό Τμῆμα ἐπιφυλάχτηκε νά ἀποφασίσει γιά τόν τίτλο τῆς ΣΤ' τάξεως στήν ἑπόμενη συνεδρίασή του.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φωτσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

Πράξη 9/78

Σήμερα, 19 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία, ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειο Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Πασσάκος Κων/νος, Βλουτίδης Νικόλαος, Ἀνδριόπουλος Δημήτριος, Παπαδόπουλος Νικόλαος, Σύμβουλοι Β΄, καί οἱ κ.κ. Μελᾶς Διονύσιος καί Χριστιᾶς Ἰωάννης, Εἰσηγητές.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Φατσέα Ἀθηνᾶ, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση σέ σειρά βιβλίων τῆς Ἑλληνικῆς Μορφωτικῆς Ἑστίας. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 2ο. Αἴτηση ἀδείας διεξαγωγῆς ἔρευνας τοῦ φοιτητοῦ Ψυχολογίας τοῦ Παν/μίου GOTTINGEN κ. Λαζαρίδη. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 3ο. Καθιέρωση μαθήματος κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

'Ο ἀρμόδιος γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Γνωμοδότηση σέ σειρά βιβλίων τῆς 'Ελληνικῆς Μορφωτικῆς 'Εστίας" εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρουσίασε στό Τμῆμα τή σειρά τῶν βιβλίων μέ τίτλο "Τά παιδιά τοῦ κόσμου" τοῦ 'Εκδοτικοῦ 'Οργανισμοῦ "'Ελληνική Μορφωτική 'Εστία" τά ὁποῖα διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/90/33009/4-4-77 τοῦ κ. 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί εἰσηγήθηκε τά ἑξῆς:

"'Η σειρά "Τά παιδιά τοῦ κόσμου" ἀποτελεῖται ἀπό δέκα (10) βιβλία πού ἔχουν τούς ἑξῆς τίτλους: "'Αγκάσου, ὁ μικρός 'Αφρικανός", "'Ασλάκ, ὁ μικρός Λάπωνας", "'Ατσούνα, ὁ μικρός 'Εσκιμῶος", "Γκοπάλ, τό παιδί τῆς 'Ινδίας", "Κνούτ, ὁ μικρός Νορβηγός ψαρᾶς", "Νατάσα, ἡ μικρή Ρωσίδα", "Φαούτζι, ὁ μικρός Αἰγύπτιος", "Νιρίκο, ἡ μικρή Γιαπωνέζα, "'Ο Μίκιας, τό παιδί τῶν "Ανδεων", "Παράνα, ὁ μικρός 'Ινδιάνος".

Συγγραφέας τῶν ὀκτώ πρώτων βιβλίων εἶναι ἡ Ντομινίκ Νταρμπούα καί τῶν δύο(2) τελευταίων ὁ Ν.Μπρύν καί Φ.Μαζιέρ, ἀντίστοιχα. Τήν εἰκονογράφηση τῶν ἐννέα(9) βιβλίων ἔχει ἐπιμεληθεῖ ἡ Ντ. Νταρμπούα καί τοῦ ἑνός(1) ὁ Χ.Μπωβιέ. 'Η ἀπόδοση στά 'Ελληνικά ἔγινε ἀπό τήν 'Ελληνική Μορφωτική 'Εστία τό ἔτος 1970.

Τά κάθε βιβλίο ἀποτελεῖται ἀπό 48 περίπου σελίδες καί τό περιεχόμενό του εἶναι σύντομο, ἐμπλουτισμένο μέ πολλές ἐνδιαφέρουσες καί κατάλληλες γιά τά παιδιά γνώσεις, πού ἀναφέρονται συνοπτικά σέ ἱστορικά, γεωγραφικά καί λαογραφικά στοιχεῖα πολλῶν χωρῶν τῆς γῆς. Οἱ γνώσεις αὐτές εἶναι προσιτές στά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί προσφέρονται μέ τρόπο ἁπλό, εὐχάριστο καί μέ ἕνα πραγματικά ἀξιόλογο καί ἀριστοτεχνικό συνδυασμό κειμένου καί πλούσιας εἰκονογραφήσεως. "Ετσι, τά παιδιά οἰκειοποιοῦνται πολλά μορφωτικά ἀγαθά πού ἔχουν σχέση μέ τόν τρόπο ζωῆς καί γενικά μέ τίς συνήθειες τοῦ παιδιοῦ ἀλλά καί τῶν μεγάλων πού κατοικοῦν σέ ἄγνωστες περιοχές τοῦ πλανήτη μας. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἱκανοποιοῦν τή φυσική περιέργειά τους καί συγχρόνως ἀποκτοῦν ἐμπειρίες πολύ χρήσιμες.

'Η ἀπόδοση τοῦ κειμένου ἔγινε στή δημοτική μέ τρόπο ἁπλό καί γλαφυρό. Οἱ προτάσεις εἶναι σύντομες καί τό περιεχόμενο τοῦ κάθε βιβλίου εἶναι στενά δεμένο μέ τήν πλούσια καί ἰδιαίτερα προσεγμένη εἰκονογράφησή του. 'Εξαιρετικά ἐπιμελημένη ἐπίσης εἶναι ἡ ἐμφάνιση καί γενικά ἡ ἔκδοση ὅλων τῶν βιβλίων.

Γιά τούς πιό πάνω λόγους προτείνεται τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά, γιατί ὅλα τά βιβλία εἶναι χρήσιμα ὡς ἐλεύθερα ἀναγνώσματα γιά τούς μαθητές ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου".

Τό Τμῆμα, μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητοῦ ἀποφαίνεται ὁμόφωνα: Ε γ κ ρ ί ν ε ι τήν εἰσήγηση ὡς ἔχει καί θεωρεῖ ὅλα τά βιβλία τῆς σειρᾶς "Τά παιδιά τοῦ κόσμου" χρήσιμα σάν ἐλεύθερα ἀναγνώσματα γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

'Ο άρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Αἴτηση γιά χορήγηση ἀδείας διεξαγωγῆς ἔρευνας τοῦ φοιτητοῦ Ψυχολογίας τοῦ Παν/μίου GOTTINGEN κ. Λαζαρίδη" εἰσηγητής κ. Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος.

1) Τό ἀριθμ. Φ 389. 4/67/150161/29-1-77 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται αἴτηση καί σχετικά δικαιολογητικά τοῦ κ. κ. Λαζαρίδη, φοιτητοῦ Ψυχολογίας τοῦ Παν/μίου GOTTINGEN, γιά ἄδεια διεξαγωγῆς ἔρευνας σέ μαθητές Δ.Ε. μέ θέμα "'Αντιδράσεις τῶν παιδιῶν ἡλικίας 8-12 ἐτῶν στό PPTEST καί σύγκριση μέ παιδιά ἄλλων χωρῶν".
2)Τό ἄρθρ. 2 παρ. 2 τοῦ Ν. 186/75, καί
3) Τήν αἴτηση μέ τά σχετικά δικαιολογητικά τοῦ κ. Κ. Λαζαρίδη καί εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:
"'Ο κ. Λαζαρίδης εἶναι φοιτητής τῆς Ψυχολογίας στό Παν/μιο τοῦ GOTTINGEN τῆς Δ. Γερμανίας καί ζητεῖ μέ τήν αἴτησή του (19-12-77) νά τοῦ χορηγηθεῖ ἄδεια διεξαγωγῆς ἔρευνας σέ μαθητές Δημ. Σχολείων μέ θέμα: "'Αντιδράσεις τῶν παιδιῶν ἡλικίας 8-12 ἐτῶν σέ καταστάσεις συγκρούσεων".

Τήν αἴτησή του συνοδεύουν: 1)'Αναλυτικό σχεδιάγραμμα διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας στό ὁποῖο φαίνεται ὅτι ἡ ἔρευνα πρόκειται νά γίνει σέ 10 Δημ. Σχολεῖα τῶν περιφερειῶν Α' Ξάνθης, Β' Θεσ/κης, Α' Λάρισας, Α' 'Αγρινίου καί Ναυπλίου-'Ερμιονίδας. 'Από κάθε περιφέρεια θά ἐξεταστοῦν μαθητές ἑνός Δημοτ. Σχολείου πόλεως καί ἑνός ὑπαίθρου, 3 ἠλεις καί 3 ἄρρενες ἀπό κάθε ἡλικία ἀπό 7-8 μέχρι 12-13 ἐτῶν, δηλ. σύνολο μαθητῶν 360.

'Από ἄποψη μεθόδων θά ἐφαρμοστοῦν:
α)Τό κριτήριο (TEST) ἀντιδράσεων σέ καταστάσεις συγκρούσεων τοῦ ROSENZWEIG πού θά δοθεῖ σέ ὁμάδες τῶν 5-10 μαθητῶν καί τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια εἶναι 20-25'.
β)"Ενα κριτήριο (TEST) φόβου, διαρκείας 15-20' μέ 19 ἐρωτήσεις στίς ὁποῖες ὁ μαθητής καλεῖται ν'ἀπαντήσει μέ ναί ἤ ὄχι καί
γ) Ἕνα ἐρωτηματολόγιο διάρκειας 7-10' γιά τούς διδασκάλους τῶν παιδιῶν πού θά ἐξεταστοῦν μέ ὁρισμένες κατηγορίες ἰδιοτήτων προ-

σωπικότητας, ὅπως ἐπιθετικότητα, δραστηριότητα κτλ καί μέ κλίμακα βαθμολογίας ἀπό 1-7 μέ σκοπό τή σύγκριση τῶν διαπιστώσεων ἀπό τά τέστ μέ τίς κρίσεις-γνῶμες τῶν διδασκάλων. Μέ τό τελευταῖο στοιχεῖο θά δίδεται καί φύλο δδηγιῶν γιά τή συμπλήρωση.
2) Ὑποβάλλει φωτοτυπίες τῶν 3 παραπάνω κριτηρίων μέ τή δήλωση ὅτι τή χρήση (μετάφραση-ἐπεξεργασία) ἐνέκρινε τό Ψυχολ. Ἰνστιτοῦτο τοῦ Παν/μίου τοῦ GOTTINGEN γιά τό σκοπό τῆς ἔρευνας.
3) Ὑποβάλλει βεβαίωση-συστατική ἐπιστολή (μαζί μέ μετάφραση) τῆς καθηγήτριας τῆς Κλινικῆς Ψυχολογίας τοῦ Ψυχολογ. Ἰνστ. τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ GOTTINGEN κ. E. DUHM ὅτι ὁ κ. Λαζαρίδης ἔκαμε ἐπιτυχῶς τίς προφορικές ἐξετάσεις μετά ἀπό σπουδές 9 ἐξαμήνων στήν ψυχολογία καί ὅτι ὡς τελευταῖο στοιχεῖο γιά τήν ἐπίδοσή του καί τή βαθμολογία του στίς ἐξετάσεις λήψεως τοῦ πτυχίου του σύμφωνα καί μέ τό σχετικό νόμο θά πρέπει ὁ κ. Λαζαρίδης νά ὑποβάλει καί Διπλωματική Ἐπιστημονική ἔρευνα πού θά στηρίζεται σέ δικές του ἐμπειρικές διερευνήσεις. Ἡ ὑπεύθυνη καθηγήτρια βεβαιώνει γιά τήν ἔγκριση τοῦ θέματος, τῶν μεθόδων πού θά χρησιμοποιήσει ὁ ὑποψήφιος, τόν ἀριθμό καί τήν προέλευση τῶν παιδιῶν, ὅπως καί γιά τήν ἀνώνυμη καί ἀποκλειστικά ἐπιστημονική χρήση τῶν δεδομένων καί διαπιστώσεων, γιά τίς καλές ἐπιστημονικές προϋποθέσεις τοῦ κ. Λαζαρίδη στή διεξαγωγή τῆς ἔρευνας καί γιά τή σημασία τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν τῶν κριτηρίων (TEST) καί σέ παιδιά ἀπό τή χώρα μας, καί τελικά παρακαλεῖ γιά τήν πλήρη διευκόλυνση τοῦ ὑποψηφίου στό σκοπό του ἀπό τίς ὑπεύθυνες σχολικές ἀρχές.
Ὁ ἴδιος ὁ κ. Λαζαρίδης δηλώνει ὅτι θά κάμει πλήρη στατιστική ἐπεξεργασία τῶν ἀποτελεσμάτων (μέσοι ὅροι, ὅρια κτλ) μέ σκοπό τή σύγκρισή τους μέ ἀποτελέσματα ἀπό ἄλλες χῶρες.

Μέ βάση τά παραπάνω στοιχεῖα θεωρῶ τήν αἴτηση τοῦ κ. Λαζαρίδη πλήρη ἀπό ἄποψη ἀπαιτουμένων στοιχείων καί κρίνω σκόπιμο νά ἐρευνηθεῖ τό θέμα αὐτό δεδομένου ὅτι παρόμοιες ἔρευνες στή χώρα μας μέ χρήση συγκεκριμένων κριτηρίων (TESTS) καί πλήρη στατιστική ἐπεξεργασία μέ σκοπό τή στάθμιση τοῦ κριτηρίου, δέν ἔχουν γί-

νει σχεδόν καθόλου καί μᾶς εἶναι ἀπαραίτητες γιά συστηματικές καί ὑπεύθυνες ψυχολογικές ἐξετάσεις.

Εἰσηγοῦμαι 1) τήν ἔγκριση τῆς χορηγήσεως ἀδείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας τοῦ κ. Λαζαρίδη στά παραπάνω Δημ. Σχολεῖα καί ὡς πρός τό χρόνο διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας νά γίνεται συνεννόηση μέ τούς ὑπεύθυνους Δ/ντές Σχολείων ὥστε ὅπου εἶναι δυνατό νά μήν παρακωλύεται ἡ παρακολούθηση τῶν μαθημάτων ἀπό τούς μαθητές πού θά ἐξετασθοῦν, καί 2) νά ὑποχρεωθεῖ ὁ κ. Λαζαρίδης νά ὑποβάλει στό ΚΕΜΕ 2 τουλάχιστο ἀντίτυπα τῆς μελέτης του αὐτῆς.

Μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διευκρινιστική συζήτηση πού ἐπακολούθησε τό Τμῆμα ἀποφαίνεται ὁμόφωνα:

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἀδείας στό φοιτητή Ψυχολογίας τοῦ Παν/μίου GOTTINGEN κ. Λαζαρίδη γιά διεξαγωγή ἔρευνας σέ μαθητές Δημ. Σχολείου.

- -

'Ο ἀρμόδιος γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Καθιέρωση μαθήματος κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς" κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Μέ τό ἀριθμ. 6728/19-12-77 ἔγγραφο τοῦ γραφείου τοῦ κ. 'Υπουργοῦ ὑποβάλλεται τό ἐρώτημα περί καθιερώσεως "κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν" ὡς ὑποχρεωτικοῦ στά σχολεῖα Μέσης καί Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως ἔπειτα ἀπό αἴτηση τοῦ κ. Σπύρου Γεωργούση, Συντ/χου Χωρ/κῆς ἐ.ἀ. μέ ἀριθμ. πρωτ. 'Υπ. 'Εθν. Παιδείας 6728/8-12-77, εἰδικοῦ καθηγητοῦ στίς Σχολές Χωροφυλακῆς γιά ζητήματα κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς. Συνυποβάλλεται βιβλίο τοῦ ἴδιου καθηγητοῦ μέ τίτλο "κυκλοφοριακή διαπαιδαγώγησις τῶν παιδιῶν" μέ ἔτος ἐκδόσεως 1977.

'Ο κ. εἰσηγητής, ἀναφερόμενος στήν οὐσία τοῦ ἐρωτήματος, λέγει ὅτι ὅσο ἀφορᾶ στά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, μέ τό προσωρινά ἀναμορφωμένο 'Αναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, Π.Δ.1.054/12-11-77, στά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Σπουδῆς τοῦ Περιβάλλοντος καί τῆς 'Αγωγῆς τοῦ Πολίτη περιέχονται τά ἀναγκαῖα στοιχεῖα κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν γιά ὅλες τίς τάξεις.

Στό νέο 'Αναλυτικό Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, πού καταρτίζει τό Τμῆμα Δημοτικῆς, θά περιληφθοῦν ἐπίσης ὅλα τά ἀναγκαῖα θέματα κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς.

Γιά τό σκοπό αὐτό θά πρέπει νά ληφθεῖ σοβαρά ὑπόψη τό ἀξιόλογο βιβλίο τοῦ κ. Σπ. Γεωργούση "κυκλοφοριακή ἀγωγή τῶν παιδιῶν".

"Ἐπειτα ἀπό αὐτά ὁ κ. εἰσηγητής προτείνει στό Τμῆμα νά μή γνωματεύσει γιά τήν καθιέρωση χωριστοῦ μαθήματος κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς γιά τό Δημοτικό Σχολεῖο.

Τό Τμῆμα συμφώνησε ὁμόφωνα μέ τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητή καί ἀπέρριψε τήν καθιέρωση χωριστοῦ μαθήματος κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς στό Δημοτικό Σχολεῖο.

- -

Σχετικά μέ τό 4ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἀνακοινώσεις" ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό ἀριθμ. 12/16-12-1977 ἔγγραφο τοῦ Συλλόγου Διδ/λων καί Νηπ/γῶν Ἐκπ/κῆς Περιφερείας Πυλίας μέ τό ὁποῖο ζητεῖ τήν ἀντικατάσταση τῆς διετοῦς μετεκπαιδεύσεως τῶν διδ/λων μέ μονοετή.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 10/1978

Σήμερα, 20 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9,30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δήμ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Γεώρ. Φλουρῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος, κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, Θεολόγος-Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Σύνταξη ἀναλυτικοῦ προγράμματος Θρησκευτικῶν γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου. Εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεῖ τά μέλη νά ἀποφασίσουν γιά τόν τίτλο τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στήν ΣΤ' τάξη καί νά διατυπώσουν τίς παρατηρήσεις τους σχετικά μέ τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στήν τάξη αὐτή, ὅπως εἶναι διατυπωμένο στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παίρνει τό λόγο καί ἐπαναλαμβάνει προηγούμενη πρότασή του, σύμφωνα μέ τήν ὁποία προτείνει νά διδάσκεται στήν ΣΤ' τάξη "Ἱστορία τῆς ἐκκλησίας μας ἀπό τήν Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα καί στοιχεῖα Κατήχησεως καί Λειτουργικῆς". Μέ τόν κ. Βουγιούκα συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Μπενέκος καί Βλουτίδης.

./.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης δέν συμφωνεῖ μέ τόν κ. Βουγιούκα γιατί δέν βλέπει νά ὑπάρχει ἀντιστοιχία μεταξύ ἐκείνων πού προτείνει ὁ κ. Βουγιούκας καί ἐκείνων πού ἔχουν διατυπωθεῖ στό σκοπό τοῦ μαθήματος.

'Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', δέν συμφωνεῖ μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα. Πιστεύει ὅτι τό θρησκευτικό φαινόμενο δέν εἶναι κάτι πού συνδέεται ἐν χρόνῳ. Λέγει ὅτι "ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος δέν εἶναι νά θέσουμε ἱστορικά στοιχεῖα στά παιδιά, ἀλλά ἀλήθειες στήν προσπάθειά μας νά τά φέρουμε σέ ἐπικοινωνία μέ τό Θεό. Μετακίνηση ἱστορικῆς ὕλης στήν ΣΤ' τάξη θά περιορίσει πολύ τήν ἐργασία νά βοηθήσουμε ἀποτελεσματικά στή θρησκευτική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ".

'Ο κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι ἡ Ἐκκλησιαστική 'Ιστορία μπορεῖ νά φθάσει μέχρι καί τό σχίσμα, γιατί θεμελιώνεται ἡ πίστη. 'Από κεῖ καί στό ἑξῆς εἶναι ἁπλῶς 'Ιστορία.

'Ο κ. Παπαδόπουλος ἔχει ἐπιφυλάξεις γιά τή συγκεκριμένη πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα. Φοβᾶται ὅτι ἡ 'Ιστορία θά καλύψει μεγάλη ἔκταση.

"Ἐχει τή γνώμη ὅτι στήν Ε' τάξη πρέπει νά διδαχθεῖ ἡ 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία ἀπό τήν ἀρχή μέχρι σήμερα καί στήν ΣΤ' τάξη νά διδαχθοῦν οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές καί ἡ θεία Λειτουργία καί ἀπό κεῖ νά γίνεται ἀνάπτυξη τῶν σημείων πού ἀναφέρονται σέ ὅ,τι ὀνομάζουμε Κατήχηση. Μέ τόν κ. Παπαδόπουλο συμφωνεῖ ὁ κ. Μελᾶς, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι μέ τίς Εὐαγγελικές Περικοπές καί τή θεία Λειτουργία καλύπτεται ἡ ὕλη τῆς Λειτουργικῆς καί τῆς Κατηχήσεως.

'Ο κ. Βουγιούκας ἔχει τή γνώμη ὅτι αὐτά πού προτείνει ὁ κ. Παπαδόπουλος δέν εἶναι τῆς ἡλικίας τῶν παιδιῶν τῆς ΣΤ' τάξεως.

Οἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Φοῦσκα γιά τίς προτάσεις, πού διατυπώθηκαν, συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

Δέν συμφωνεῖ νά διδάσκεται καί ἡ 'Ιστορία τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἀπό τήν Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα στήν ΣΤ' τάξη, διότι ἡ ὑπόλοιπη ὕλη τῆς τάξεως αὐτῆς εἶναι πολλή. 'Επίσης ἡ Κατήχηση καί ἡ 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, ὅπως προτείνονται ἀπό τόν κ. Βουγιούκα, εἶναι ἑτερόκλιτα στοιχεῖα καί δέν μποροῦν νά εἶναι κάτω ἀπό ἕνα τίτλο.

Γιά τίς Εὐαγγελικές Περικοπές συμφωνεῖ νά διδάσκονται στήν ΣΤ' τάξη, ἄν καλύπτουν ἕνα μέρος μόνο τῆς διδασκαλίας στή τάξη αὐτή. 'Επίσης ἡ θεία Λειτουργία νά τονισθεῖ ἀλλά ὄχι σέ βάρος τῶν ἄλλων πού πρέπει νά διδαχθοῦν.

. / .

Στή σημερο αὐτό ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά ἀποφασίσουν γιά τόν τίτλο τοῦ μαθήματος στήν ΣΤ' τάξη καί νά ἐκφέρουν τή γνώμη τους γιά τό περιεχόμενο τῆς τάξεως αὐτῆς, ὅπως εἶναι διατυπωμένο στήν εἰσήγηση.

Τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία ἀποφασίζει ὁ τίτλος τοῦ μαθήματος στήν ΣΤ'τάξη νά εἶναι "Κατήχηση καί Λειτουργική".

Στή συνέχεια προτείνεται καί γίνεται ἀποδεκτό ἀπό τό Τμῆμα ἡ ἑνότητα "Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας" νά μεταφερθεῖ στήν ὕλη τῆς Ε'τάξεως. Ἐπίσης ἡ ἑνότητα "Τά μυστήρια" μεταφέρονται ἀπό τήν Κατήχηση στή Λειτουργική.

Μετά ἀπό αὐτές τίς τροποποιήσεις τό Τμῆμα ἐγκρίνει τό γενικό πλαίσιο ὕλης τῆς ΣΤ'τάξεως, ὅπως εἶναι στήν ἀρχική εἰσήγηση.

Ἔπειτα γίνεται συζήτηση γιά τήν πρόταση τῆς εἰσηγήσεως "Τάξεις Ε' καί ΣΤ': Ἀπό τίς πηγές τῆς Θρησκείας μας".

Ὁ εἰσηγητής κ. Παπαδάκος λέγει ὅτι ἐννοεῖ κατάλληλες περικοπές ἁγιογραφικῶν ἤ Πατερικῶν κειμένων.

Γιά τίς Εὐαγγελικές περικοπές ἀναφέρει ὅτι εἶχε συμφωνήσει μέ τόν κ. Φούσκας, Θεολόγο-Εἰσηγητή τοῦ ΚΙΜΕ, οἱ μισές νά διδαχθοῦν στήν Ε' τάξη καί οἱ ὑπόλοιπες στήν ΣΤ'τάξη.

Ὁ κ. Βουγιούκας δέν συμφωνεῖ νά μποῦν Εὐαγγελικές Περικοπές σέ καμμία τάξη.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τό Τμῆμα θά συζητήσει ἐκτενέστερα καί θά ἀποφασίσει γιά τίς Εὐαγγελικές Περικοπές σέ ἄλλη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κανελλόπουλος

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 11/1978

Σήμερα, 23 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, κ. Γεώρ. Φλουρῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, Θεολόγος-εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός διδακτικῶν ἑνοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο, σέ γενικά πλαίσια. (Οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές).

Ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειδή θεωρεῖται ἀπαραίτητη ἡ παρουσία καί συμμετοχή στή συζήτηση τοῦ θέματος (Εὐαγγελικές Περικοπές) τῶν κ.κ. Κων/νου Φούσκα καί Νικ. Παπαδοπούλου, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀνάγκη νά ἀπουσιάσουν (εἶναι ἀπασχολημένοι στό Τμῆμα Μέσης Ἐκπ/σεως- Ὁ κ. Παπαδόπουλος εἶναι εἰσηγητής στό μάθημα τῆς Ψυχολογίας) ἀναβάλλεται ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 12/1978

Σήμερα, 24 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. διατάγματος "περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 350.2/4/40950/22-4-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρικοῦ διατάγματος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄" β) Τήν παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 186/75, γ) Τά πρακτικά ἀριθ. 87, 88, 89 καί 90/1977 τῆς ὁμάδας τῶν Εἰδικῶν Συμβούλων παρά τῷ ΚΕΜΕ, δ) Τίς παρατηρήσεις τοῦ κ. Κων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β΄, καί ε) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα γνωματεύει

1. Γιά τό ἄρθρο 1: Νά παραμείνει ὅπως ἔχει
2. Γιά τό ἄρθρο 2:

α. Στό τέλος τῆς πρώτης παραγράφου τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά διαγραφεῖ ἡ πρόταση "εἰδικήν ἔνθεσιν περί ἑνός..... τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ Ν.309/1976" καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:"συνήθη ἔκ-

θεσιν μόνον δι'ὅσους δέν ἔχουν ἐπιθεωρηθεῖ κατά τήν τελευταίαν διετίαν".

β. Στή δεύτερη παράγραφο τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου

1. Νά διαγραφεῖ ἡ φράση "εἰς τόν οἰκεῖον Ἐπόπτην Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως" καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "εἰς τήν Δ/νσιν Προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί Προσχολικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων".

2. Νά διαγραφεῖ ἡ φράση "τήν περί αὐτοῦ συνταχθεῖσαν εἰδικήν ἔκθεσιν".

γ. Ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά διαγραφεῖ.

δ. Νά προστεθεῖ τρίτη παράγραφος ὡς ἑξῆς:

"Οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τά πρότυπα δημοτικά σχολεῖα τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς καί τῶν Πειραματικῶν σχολείων τῶν Πανεπιστημίων καί ἐπιθυμοῦντες νά λάβουν μέρος στό διαγωνισμό τῶν Ἐπιθεωρητῶν ὑποβάλλουν τά σχετικά διπλωματικά εἰς τούς κατά νόμον ἀσκοῦντας τήν ἐποπτείαν, οἱ ὁποῖοι καί ὑποβάλλουν αὐτά εἰς τήν Δ/νσιν Προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί Προσχολικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ὁμοίως μέχρι τέλους Μαρτίου τοῦ ἑπομένου τῆς ὑποβολῆς τῶν δηλώσεων ἔτους".

ε. Στήν παράγραφο 4 τοῦ ἄρθρου οἱ λέξεις "τῶν Ἐποπτῶν" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή φράση "τῶν Ἐπιθεωρητῶν καί Δ/ντῶν τοῦ ΜΔΕ, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς καί τῶν Πειραματικῶν σχολείων τῶν Πανεπιστημίων".

Ἐπίσης στή φράση "μετά τῆς ὀνομαστικῆς" νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "τῆς".

3. Γιά τό ἄρθρο 3:

Νά διαγραφεῖ ἡ φράση "τάς εἰδικάς ἐκθέσεις Ἐπιθεωρητοῦ καί Ἐπόπτου".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας
Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 13/1978

Σήμερα, 25 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεωγρ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Ἔλαβε μέρος στή συνεδρία καί ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, Θεολόγος-εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση (συνεργασία μέ τόν κ. Μασσιάλα).

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός διδακτικῶν ἑνοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό δημοτικό σχολεῖο σέ γενικά πλαίσια (Οἱ εὐαγγελικές περικοπές).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία καί θέτει ὑπό συζήτηση στό Τμῆμα τό θέμα ἐάν θά πρέπει νά ὑπάρχουν εὐαγγελικές περικοπές στό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέ τή μορφή τῆ σημερινή ἤ ἄλλη.

Ὁ κ. Βουγιούκας, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, ὑπενθυμίζει τή θέση πού εἶχε διατυπώσει στήν προηγούμενη συνεδρίαση. Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει νά μεταφερθοῦν στό Γυμνάσιο, ἐπειδή νομίζει ὅτι εἶναι δύσκολα κείμενα γιά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί ὑπάρχει ἡ εὐχέρεια νά διδαχθοῦν πιό σωστά στό Γυμνάσιο.

./.

Μέ τόν κ. Βουγιούκα συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Ἀντ. Μπενέκος καί Ν. Βλουτίδης, καθώς καί ὁ κ. Μαραγκουδάκης, ὁ ὁποῖος ὅμως δέν ἀποκλείει ἀναφορά σέ εὐαγγελικές περικοπές στό πρωτότυπο, ἄν μέ αὐτό διευκολύνεται ἡ κατανόηση κάποιας χριστιανικῆς ἀλήθειας.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, θεωρεῖ ἀπαραίτητες τίς εὐαγγελικές περικοπές γιά τούς ἑξῆς λόγους:
1) Τό παιδί ἔρχεται σέ ἐπαφή μέ τίς πηγές τῆς θρησκείας μας.
2) Πρόκειται γιά μιά ἐμπειρία τήν ὁποία δοκιμάζει τό παιδί, ἀφοῦ ἐκκλησιάζεται τήν Κυριακή καί ἀκούει τίς περικοπές αὐτές.
3) Δέν εἶναι δύσκολα κείμενα καί οὔτε ὑπάρχουν στό Γυμνάσιο.
4) Ἴσως περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο στοιχεῖο θά συμβάλλουν στό σκοπό τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, πού εἶναι ἡ κατανόηση τῶν ἀληθειῶν τῆς θρησκείας μας. Ὁ κ. Ἰωαν. Χριστιᾶς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ μέ τόν κ. Βουγιούκα μέ τή διαφορά ὅτι δέν θέτει θέμα ἄν θά διδάσκονται ἤ ὄχι. Θά μποροῦσαν νά διδαχθοῦν ὁρισμένες περικοπές στήν ΣΤ΄τάξη ἐνσωματωμένες στήν ὕλη καί ὄχι σέ ταυτές ὧρες. Δηλ. οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές μποροῦν νά εἶναι σέ ὅλες τίς τάξεις σέ περιορισμένο ἀριθμό, ὅταν ἐξυπηρετοῦν τό σκοπό τῆς διδ/λίας τῶν θρησκευτικῶν καί ἐνσωματώνονται στόν κορμό τοῦ μαθήματος.

Ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, εἶπε ὅτι οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές μποροῦν νά παραμείνουν στό δημοτικό σχολεῖο γιατί εἶναι ἕνα μορφωτικό ἀγαθό πού μπορεῖ νά προσφέρει. Εἶναι οἱ πηγές τῆς θρησκείας μας. Ὑπάρχει μόνο τό πρόβλημα τῆς γλώσσας, πού, κατά τή γνώμη του, δέν εἶναι τόσο ὀξύ, γιατί ἡ γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης ἦταν ἡ δημοτική τῆς ἐποχῆς καί εἶναι κοντά στόν λαό. Ἄλλωστε στό παιδί, σέ ὅλα γενικά τά μαθήματα, δέν δίνουμε μόνο ὅσα καταλαβαίνει. Καταλήγοντας εἶπε ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν, παρά τίς δυσκολίες, πρέπει νά παραμείνει, γιατί οἱ ὠφέλειες πού θά προέλθουν θά εἶναι περισσότερες ἀπό τίς δυσκολίες καί γιατί τά παιδιά ἔχουν ἤδη μία οἰκείωση (πηγαίνουν στήν ἐκκλησία καί τίς ἀκοῦνε ἐκεῖ).

Ὁ κ. Μελᾶς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θεωρεῖ χρήσιμο νά διδάσκονται οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές, γιατί δέν εἶναι ἔξω ἀπό τό σκοπό τῆς διδασκαλίας τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος καί συνδέονται μέ τή θρησκευτική ζωή τῶν μαθητῶν.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐπίσης δέν βλέπει ἰδιαίτερη δυσκολία στό νά διδάσκονται Εὐαγγελικές Περικοπές. Τέλος, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος πιστεύει ὅτι ἀνεξάρτητα ἀπό τή μορφή πού θά λάβουν, πρέπει νά ὑπάρχουν Εὐαγγελικές Περικοπές στό δημοτικό σχολεῖο.

./.

Οἱ θέσεις, πού διατυπώθηκαν, συνοφίζονται ὡς ἑξῆς:
Οἱ κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Διον. Μελᾶς, Κων/νος Φούσκας ἔχουν τή γνώμη ὅτι πρέπει νά διδάσκονται Εὐαγγελικές Περικοπές στό δημοτικό σχολεῖο.

Δέν συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Βουγιούκας, Μαραγκουδάκης, Μπενέκος, Βλουτίδης καί Χριστιᾶς. (Ἡ δεύτερη θέση).

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κάλεσε τά μέλη νά ἀποφασίσουν σέ ποιά τάξη θά διδάσκονται οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές.

Ὁ κ. Μελᾶς διατύπωσε τή γνώμη του ὡς ἑξῆς:
"Νά συνδέονται οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές μέ τό μάθημα τῆς Καινῆς Διαθήκης στήν Δ΄τάξη καί νά διδάσκονται συστηματικά στίς τάξεις Ε΄ καί ΣΤ΄Δημοτικοῦ".

Ὁ κ. Κων/νος Φούσκας εἶπε ὅτι ὁ σκοπός τῆς διδασκαλίας τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν εἶναι νά βοηθήσουν τά παιδιά νά μποῦν στό βαθύτερο νόημα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Αὐτό ὅμως δέν μπορεῖ νά γίνει στίς μικρές τάξεις. Θά συμφωνοῦσε νά διδάσκονται μόνο στήν ΣΤ΄τάξη, ἄν ὑπῆρχε χῶρος καί χρόνος.

Ἐπειδή ὅμως ἡ ὕλη τῆς ΣΤ΄τάξεως εἶναι πολλή προτείνει νά διδαχθοῦν οἱ μισές Περικοπές στήν Ε΄τάξη καί οἱ ὑπόλοιπες μισές στήν ΣΤ΄τάξη Δημοτικοῦ.

Ὁ κ. Πασσάκος συμφωνεῖ μέ τόν κ. Φούσκα καί προσθέτει ὅτι ἡ κατανομή τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν στίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις γίνεται καί διότι τά παιδιά τῆς Ε΄Τάξεως ἔχουν τά ἴδια βιώματα μέ τῆς Στ΄τάξεως καί πρέπει νά βοηθηθοῦν.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει νά περιορισθεῖ ἡ διδασκαλία τους μόνο στήν ΣΤ΄τάξη.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος συμφωνεῖ μέ τόν κ. Παπαδόπουλο, μέ τόν ὅρο νά περιορισθεῖ ἡ ὕλη τῆς Λειτουργικῆς στή ΣΤ τάξη.

Οἱ τρεῖς προτάσεις συνοφίζονται ὡς ἑξῆς:
1) Οἱ κ.κ. Κονιδιτσιώτης, Παπαδόπουλος καί Ἀνδριόπουλος συμφωνοῦν νά διδάσκονται οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές μόνο στή ΣΤ΄τάξη.
2) Οἱ κ.κ. Πασσάκος καί Φούσκας προτείνουν τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις σάν τίς καλύτερες γιά τή διδασκαλία τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν καί 3) Ὁ κ. Μελᾶς προτείνει τίς Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις.

Ἔπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος θέτει ὑπό συζήτηση τό ἐρώτημα ἄν οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές θά εἶναι στό πρωτότυπο ἤ σέ μετάφραση.

'Ο κ. Βουγιούκας προτείνει τό κείμενο τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν νά εἶναι μόνο σέ μετάφραση γιά τούς λόγους πού ἐξέθεσε σέ σημείωμα πού κατέθεσε στήν ὑπ' ἀριθμ. 4/12-1-78 συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Μέ τόν κ. Βουγιούκα συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Μαραγκουδάκης, Μπενέκος, Βλουτίδης καί Χριστιᾶς.

'Ο κ. Φούσκας προτείνει τό κείμενο τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν νά ὑπάρχει καί στό πρωτότυπο καί σέ μετάφραση. Προσθέτει ὅτι δέν θά γίνεται γλωσσική ἑρμηνεία τοῦ πρωτοτύπου. Μέ τή βοήθεια τῆς μεταφράσεως θά γίνεται ἐμβάθυνση στίς ἰδέες τοῦ κειμένου.

Μέ τόν κ. Φούσκα συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Πασσάκος, Κονιδιτσιώτης καί Μελᾶς.

'Ακολουθεῖ συζήτηση πάνω στίς προτάσεις πού διατυπώθηκαν καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

'Ο κ. Φούσκας μέ βάση, ὅσα συζητήθηκαν γιά τό θέμα αὐτό, κάνει τήν ἑξῆς πρόταση:

" Μελέτη τῶν Εὐαγγελικῶν Περικοπῶν σημαίνει ἐμβάθυνση στίς ἰδέες τῶν περικοπῶν αὐτῶν μέ τή βοήθεια ἐγκεκριμένης μεταφράσεως πού θά ὑπάρχει στό διδακτικό ἐγχειρίδιο, ἀποκλειομένης τῆς γλωσσικῆς ἐπεξεργασίας".

Τό Τμῆμα ἐπιφυλλάσσεται νά ἀποφασίσει γιά τό θέμα, ἄν οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές θά εἶναι στό πρωτότυπο ἤ σέ μετάφραση, στήν ἑπομένη συνεδρίαση.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση τοῦ θέματος

ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία

Νά διδάσκονται οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές μόνο στήν ΣΤ' τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. 'Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, 'Αντών. Μπενέκος, Νικ. Βλουτίδης καί 'Ιωαν. Χριστιᾶς γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 14/1978

Σήμερα, 26 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Πετρόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρικοῦ διατάγματος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄" (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτηση γιά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ σχεδίου Προεδ διατ/τος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄" καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση,
ὁμόφωνα γνωματεύει,

1. Γιά τό ἄρθρο 4:
α. Στό τέλος τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά διαγραφεῖ ἡ φράση "κατά μῆνα Ἰούλιον" καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Εὐθύς μετά τήν λῆξιν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους".

β. Ἡ παραγρ. 3 τοῦ ἴδιου ἄρθρου νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Ἡ δοκιμασία διεξάγεται ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί ἀποτελουμένης ἐξ ἑνός Συμβούλου τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ

ΚΕΜΕ, ὡς προέδρου, δύο μελῶν τοῦ Ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ ἐπί βαθμῷ 1ῳ καί δύο μελῶν ἐκ τοῦ Παιδαγωγικοῦ κλάδου, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς ἐπί βαθμῷ τουλάχιστον 1ῳ καί ὁ ἕτερος ἐπί βαθμῷ τουλάχιστον 2ῳ".

2. Γιά τό ἄρθρο 5:

α. Ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά τροποποιηθεῖ ὡς ἀκολούθως:
"Ἡ γραπτή δοκιμασία συνίσταται εἰς τήν ἀνάπτυξιν δύο διαφορετικῶν θεμάτων, ἕνα δι' ἑκάστην χωριστήν ἐξέτασιν, σχέσιν ἐχόντων μέ τήν θεωρίαν καί πρᾶξιν τῆς σχολικῆς ἀγωγῆς καί θεμελιουμένων ἀπαραιτήτως ἐπί ἐπιστημονικῶν παιδαγωγικῶν καί ψυχολογικῶν δεδομένων".

β. Νά διαγραφεῖ ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἴδιου ἄρθρου.

γ. Ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:"Ἡ Ἐπιτροπή διεξαγωγῆς τῆς δοκιμασίας ὁρίζει βραχύ πρό τῆς ἐνάρξεως ἑκάστης χωριστῆς ἐξετάσεως τρία θέματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιλέγεται διά πληρώσεως τό πρός ἀνάπτυξιν ἑκάστης ἐξετάσεως θέμα".

Γιά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ Σχ. Προεδρ. διατ/τος τό Τμῆμα θά ἀποφασίσει σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας
Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 15/1978

Σήμερα, 27 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος , Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Κων/νος Φούσκας, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός διδακτικῶν ἑνοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν στό Δημοτικό Σχολεῖο σέ γενικά πλαίσια (Οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές). Τελική θεώρηση τῶν ἀποφάσεων γιά τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, λέγει τά ἑξῆς:

"Ἔχει ἀπασχολήσει πολύ τό Τμῆμα τό θέμα ἄν θά πρέπει οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές νά ὑπάρχουν στό δημοτικό σχολεῖο, μέ βάση τό πρόγραμμα, στό πρωτότυπο κείμενο καί σέ μετάφραση ἤ μόνο σέ μετάφραση. Τό κύριο ἐπιχείρημα γιά νά μή ὑπάρχει διόλου πρωτότυπο εἶναι τό ὅτι οἱ μαθητές τῆς ΣΤ΄ τάξεως δέν τό κατανοοῦν καί ἐπομένως καταπονοῦνται χωρίς ἀποτέλεσμα.

Γιά νά διαπιστωθεῖ ἄν αὐτό πράγματι συμβαίνει ἤ ὄχι ἔκαμα μία σχετική διερεύνηση χθές τό πρωϊ στήν ΣΤ΄ τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Πολυδρόσου Χαλανδρίου. Τούς διάβασα τήν Εὐαγγελική Περικοπή τῆς ἐρχόμενης Κυριακῆς (Ζακχαῖος, Λουκᾶ Ιθ΄, 1-10) καί κατόπιν ζήτησα ἀπό τούς μαθητές νά γράφουν στό χαρτί μέ δικά τους λόγια, ὅπως

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ὅπως κατάλαβαν αὐτό πού ἄκουσαν, παρόντος καί τοῦ διδασκάλου στήν τάξη κ. Ἀσίκογλου, ὥστε κατά τό δυνατό νά μή παραλείψουν τίποτε. Στή συνέχεια μελέτησα τά γραπτά τῶν μαθητῶν καί ἔβγαλα τά ἀποτελέσματα μέ βάση τά 7 βασικά σημεῖα (ἐπί μέρους περιστατικά) πού ἀπαρτίζουν τό ὅλο περιεχόμενο τῆς περικοπῆς. Εἶναι ἀνάγκη νά ληφθοῦν ὑπόψη τά ἀκόλουθα ἀρνητικά στοιχεῖα γιά τήν ἐξέταση: 1) Οἱ ἐξεταζόμενοι δέν εἶχαν ὀπτική παράσταση τοῦ πρωτοτύπου κειμένου πού διαβάστηκε. Εἶχαν μόνο ἀκουστική. 2) Οἱ μαθητές ἔπρεπε νά χρησιμοποιήσουν μόνο τή μνήμη τους γιά νά ἀναπλάσουν αὐτά πού θά ἔγραφαν. 3) Ἀσφαλῶς γιά πολλούς μαθητές θά ὑπῆρχε ἡ δυσχέρεια τῆς ἀποδόσεως τοῦ κατανοηθέντος κειμένου σέ γραπτό λόγο. 4) Οἱ ἄρρενες ἐξεταζόμενοι ἦσαν ἀριθμητικά περισσότεροι ἀπό τίς θήλεις, ἐνῶ εἶναι γενικά γνωστό ἀπό τίς ἔρευνες ὅτι οἱ τελευταῖοι ὑπερτεροῦν γενικά στίς γλωσσικές ἱκανότητες καί ἐπομένως στή γλωσσική κατανόηση.

5) Ὁ ἐξεταστής εἰσῆλθε στήν τάξη αἰφνιδίως καί ἦταν τελείως ἄγνωστος στούς ἐξεταζόμενους καί 6) Δέν χρησιμοποιήθηκε καμμιᾶς μορφῆς παρώθηση γιά νά ἀποδώσουν οἱ μαθητές στό ἀνώτερο δυνατό ἐπίπεδο".

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος εἶπε ὅτι ἔμεινε ἔκπληκτος ἀπό τά ἀποτελέσματα καί διάβασε ἐνδεικτικά 5-6 γραπτά τῶν ἐξεταζόμενων. Ἔδωσε σημείωμα μέ τά ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας, πού ἐπισυνάπτεται στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως.

Διευκρίνησε ὅτι δέν πρόκειται γιά μιά συστηματική ἔρευνα καί ὅτι δέν μπορεῖ νά γίνει λόγος γιά ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα ἐξετάσεως. Ἐν τούτοις, εἶπε, "ἀπό τή γενική εἰκόνα πού παρουσιάζουν οἱ ἐξεταζόμενοι ἀπό ἄποψη κοινωνικοοικονομικοῦ ἐπιπέδου τῶν οἰκογενειῶν τους, πνευματικοῦ ἐπιπέδου καί τῆς ἐπιδόσεώς τους στά μαθήματα, σύμφωνα μέ τίς πληροφορίες τοῦ διδασκάλου, ἡ τάξη αὐτή, πού ἐξετάστηκε, θά μποροῦσε νά θεωρηθεῖ ὅτι βρίσκεται κάτω ἤ τό πολύ-πολύ ἀκριβῶς στή μέση κατάσταση τοῦ συνολικοῦ μαθητικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

Ἐφόσον λοιπόν τό 74% τῶν ἐξεταζόμενων κατενόησε τό κείμενο καθ' ὁλοκληρίαν ἤ σχεδόν καθ' ὁλοκληρίαν (περιέγραφε τά 6 καί 7 σημεῖα τῆς Περικοπῆς), βγαίνει τό συμπέρασμα ὅτι τουλάχιστον στήν προκειμένη περίπτωση οἱ μαθητές σχεδόν καμμιά δυσκολία δέν συνάντησαν στό νά κατανοήσουν σ' ἕνα πρῶτο ἐπίπεδο τήν Εὐαγγελική Περικοπή ἀπό τό Πρωτότυπο. Τό ἐπιχείρημα ἑπομένως ὅτι πρέπει νά μήν ὑπάρχει τό πρωτότυπο στίς Εὐαγγελικές Περικοπές, γιατί οἱ μαθητές δέν τό καταλαβαίνουν δέν ἔχει στηρίγματα, ὅπως δείχνουν οἱ ἰδιαίτερα σοβαρές ἐνδείξεις ἀπό τήν γενομένη διερεύνηση".

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀπαλλαγή ἀπόψεων γιά ὅσα σχετικά μέ τήν ἔρευνα αὐτή ἐξέθεσε ὁ κ. Πασσάκος.

"Επειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν καί νά ἀποφασίσουν ἄν οἱ Εὐαγγελικές Περικοπές θά εἶναι μόνο σέ μετάφραση ἤ στό πρωτότυπο καί μετάφραση.

'Ακολουθεῖ συζήτηση.

Εἰδικότερα ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά ἀπαλειφθοῦν ἀπό τό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως οἱ λέξεις "Εὐαγγελικές Περικοπές" καί ἀντί αὐτοῦ νά ἀναγραφεῖ:"Οἱ Χριστιανικές ἀλήθειες πού περιέχονται σέ ὁρισμένες Εὐαγγελικές περικοπές". 'Η πρόταση στηρίζεται στό γεγονός ὅτι οἱ χριστιανικές ἀλήθειες ἀποτελοῦν τή διδακτέα ὕλη γιά τή συγκεκριμένη περίπτωση.

'Ο κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', κάνει τήν ἑξῆς πρόταση: "Εὐαγγελικές Περικοπές μέ βάση δόκιμες μεταφράσεις στή Δημοτική. Τό πρωτότυπο διαβάζεται ἁπλῶς".

Συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Κων/νος Φούσκας, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές. 'Η πρόταση αὐτή γίνεται ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τυχόν παρατηρήσεις τους γιά τό κείμενο στό ὁποῖο περιέχονται ὅλα ὅσα ἀποφασίστηκαν γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν σέ προηγούμενες συνεδρίες. (Τό κείμενο ἐπισυνάπτεται στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως).

Διαπιστώνεται ἀπό τό Τμῆμα ὅτι τό κείμενο εἶναι αὐτό πού σέ διάφορες συνεδριάσεις του ἔχει συζητηθεῖ καί ἀποφασισθεῖ.

"Επειτα ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι "ἐκεῖνο πού ἀποφασίστηκε ἀπό τό Τμῆμα γιά τόν ἐκκλησιασμό, ὅτι δηλ. ὁ "ἐκκλησιασμός..... θεωρεῖται ὅτι περιλαμβάνεται στήν πρόταση "Συμμετοχή τῶν μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας"(Πράξη 6/13-1-1978) πρέπει πράγματι νά προστεθεῖ γραπτῶς στήν ἑνότητα "Συμμετοχή τῶν μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας" πού περιλαμβάνεται στό συνοπτικό γραπτό κείμενο ὅλων τῶν πρακτικῶν τῶν σχετικῶν μέ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν".

'Ο κ. Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ἔχει τή γνώμη ὅτι τό Τμῆμα πρέπει νά ἐπανεξετάσει τά ἑξῆς στοιχεῖα τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν:

1) Τά ἀναφερόμενα στό σκοπό τοῦ μαθήματος
2) Τά ἀναφερόμενα στήν ὕλη τῆς Γ' τάξεως
3) Τά ἀναφερόμενα στήν ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως καί ἰδιαιτέρως στό πρῶ-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

το μέρος πού ἀφορᾶ τήν κατήχηση.

4) Τά ἀναφερόμενα στό γενικό τμῆμα τῆς ὕλης πού ἀφορᾶ ὅλες τίς τάξεις καί ἰδιαίτερα τά ἀναφερόμενα στά ἄσματα καί τούς ὕμνους, πού ἀποτελοῦν στοιχεῖα τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ συμφωνεῖ νά ἐπανεξετασθεῖ ἡ ὕλη τῆς Γ΄ τάξεως.

Ὁ κ. Κων. Φούσκας ζήτησε ὁρισμένες διευκρινήσεις.

Ἡ πλειοψηφία τοῦ Τμήματος ἀποφασίζει νά μή ἐπανεξετασθοῦν τά στοιχεῖα πού ἔθεσε ὁ κ. Βλουτίδης.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά, τό Τμῆμα ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία νά συγκεντρωθοῦν στό πρακτικό αὐτό, ὅσα εἶχαν ἀποφασισθεῖ γιά τό σκοπό καί τά γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, σέ τελική διατύπωση ὡς ἑξῆς:

"Θ Ρ Η Σ Κ Ε Υ Τ Ι Κ Α

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἔχει σκοπό νά κάμει τά παιδιά κοινωνούς τῶν ἀληθειῶν τῆς Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς πίστεως, καθώς καί νά τά βοηθήσει νά συνειδητοποιήσουν προσωπικά τήν πνευματική σχέση μέ τό Θεό, ὡς Δημιουργό καί Πατέρα, μέσα στή ζωή τῆς ἐκκλησίας.

Εἰδικότερα, ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἐπιδιώκει:

α) Νά ἐδραιώσει στά παιδιά τήν ὀρθή πίστη πρός τό Θεό καί τήν ἀγάπη πρός τόν ἄνθρωπο.

β) Νά καλλιεργήσει σταθερή ἔφεση γιά τήν "κατά χριστόν" ζωή καί γιά τή ρύθμιση τῆς συμπεριφορᾶς τους σύμφωνα μέ τό θεῖο θέλημα καί

5) Νά συντελέσει στή συνειδητοποίηση τῶν χριστιανικῶν ἀξιῶν, ὅπως αὐτές πρέπει νά πραγματώνονται στή ζωή.

II. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΑΞΗ

1. Τάξεις Α΄ καί Β΄: Τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἐντάσσεται στό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος μέ κέντρο τή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας.

2. Τάξη Γ΄: Παλαιά Διαθήκη: Τά πρό τῶν Πατριαρχῶν, Πατριάρχες, Μωϋσῆς καί Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Κριτές, Ρούθ, Βασιλεῖς, Ἰώβ, Προφῆτες.

3. Τάξη Δ΄: Καινή Διαθήκη: Ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, Ἡ Παναγία, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός (Ἡ ζωή του, ἡ διδασκαλία, τά θαύματα).

4. Τάξη Ε΄: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία: Ἡ ἵδρυση τῆς Ἐκκλησίας, οἱ Ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος, ἡ ζωή τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Διωγμοί, Κωνσταντῖνος καί Ἑλένη. Αἱρέσεις καί Οἰκουμενικές Σύνοδοι. Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία στό Βυζάντιο. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία στή νεώτερη Ἑλλάδα, ἐπί Τουρκοκρατίας καί μετά τήν ἀπελευθέρωση. Ἡ ἐκκλησία μας σήμερα. Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

5. Τάξη ΣΤ: α) Κατήχηση: Ἡ Ὀρθοδοξία. Πηγές τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Τό Σύμβολο τῆς πίστεως, οἱ δέκα ἐντολές καί ὁ ἠθικός νόμος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ προσευχή, ἡ Κυριακή Προσευχή. Ἄλλες σύγχρονες ἐκκλησίες καί Θρησκεῖες.

β) Λειτουργική: Ὁ Ναός. Οἱ Θρησκευτικές ἑορτές. Ἱερές ἀκολουθίες, θεία Λειτουργία. Τά Μυστήρια.

γ) Εὐαγγελικές Περικοπές μέ βάση ἀδιάβλητες μεταφράσεις στή Δημοτική. Τό πρωτότυπο διαβάζεται ἁπλῶς.

6. Γιά ὅλες τίς τάξεις, εὐκαιριακά μέσα στό μάθημα.

- Θρησκευτικά ἐθιμικά στοιχεῖα, λογοτεχνία καί καλλιτεχνία ἀνάλογα
- μέ τό ἐπίπεδο ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν μαθητῶν.
- Διηγήσεις καί ἐργασίες σέ ἑορτές Ἁγίων.
- Ὕλη λυρικοῦ περιεχομένου (Θρησκευτικά ποιήματα, προσευχές, ἄσματα, ὕμνοι).
- Σχολικές θρησκευτικές ἑορτές
- Συμμετοχή τῶν μαθητῶν στή θρησκευτική ζωή τῆς κοινότητας".

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀναφέρεται σέ διάγραμμα ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος πού εἶχε κάνει τό Τμῆμα, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο ἡ ἐπόμενη φάση εἶναι ἀνάπτυξη ἑνοτήτων.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, τονίζει ὅτι, ἐφόσον πρόκειται νά ἀρχίσει διεξοδικότερη ἐργασία γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Θρησκευτικῶν, θά ἦταν ὀρθό αὐτοί πού θά ἀσχολοῦν τήν ἐπόπτησή του νά γνωρίζουν ἄν θά πρέπει νά καθορίσουν μέ λεπτομέρεια τίς ἐπί μέρους ἐπιδιώξεις καί τούς στόχους τῆς κάθε ἑνότητος.

Ὑποστηρίζει ὅτι δέν θά πρέπει ἁπλῶς νά διατυπωθοῦν "τίτλοι" ἑνοτήτων καί νά γίνει ἡ κατάταξή τους σέ εὐρύτερα πλαίσια (κατά τό γνωστό παραδοσιακό τρόπο), ἀλλά νά γίνει διεξοδική ἐργασία ἐπάνω σέ κάθε ἑνότητα μέ τόν καθορισμό συγκεκριμένων ἐπιδιώξεων καί στόχων. Ἔτσι θά διευκολύνονται μαθητές καί διδάσκαλοι. Τό ἴδιο πρέπει νά ἰσχύσει καί γιά ὅλα τά μαθήματα, ἄν θέλουμε πραγματικά νά ἐκσυγχρονίσουμε τό ἀναλυτικό πρόγραμμα. Ἄν καθορίζονταν π.χ. οἱ γνωστικοί στόχοι, οἱ δεξιότητες καί ἱκανότητες καί οἱ ἀξίες καί στάσεις, πού πρέπει νά πραγματοποιηθοῦν ἤ καλλιεργηθοῦν, μέσῳ τῆς διδασκαλίας τῆς κάθε συγκεκριμένης ἑνότητας, θά μποροῦσαμε νά μιλοῦμε γιά πραγματικό ἐκσυγχρονισμό τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει πλήρη ἀνάπτυξη ἑνοτήτων ἀπό τήν ὁποία θά προκύψει βιβλίο γιά τό μαθητή καί τό δάσκαλο.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσει σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 16/1978

Σήμερα, 30 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Γασόπουλος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Κων/νος Φούσκας, Εἰδικοί Σηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, γιατί ἦταν ἀπασχολημένος μέ ἄλλη ἐργασία.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Μεθόδευση τῆς ἐργασίας συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς φάσεως: Ἀνάπτυξη ἐνοτήτων.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιάτης θέτει ὑπό συζήτηση τό θέμα ποιά θά εἶναι, μετά τή διατύπωση τοῦ σκοποῦ καί τοῦ γενικοῦ πλαισίου τῶν μαθημάτων τῆς Ὕλης, ἡ ἑπόμενη φάση ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Ἀναφέρεται σέ παλιότερο διάγραμμα ἐργασίας πού εἶχε κάνει τό Τμῆμα, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο ἡ ἑπόμενη φάση εἶναι

Ἀνάπτυξη ἐνοτήτων : Διδακτέα ὕλη
Μέθοδοι διδασκαλίας
Μέσα διδασκαλίας

καί παρακαλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν πάνω σ' αὐτό.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἀναπτυχθοῦν πλήρεις διδακτικές ἑνότητες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔπειτα θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος γενικό διάγραμμα ἀναπτύξεως μιᾶς διδακτικῆς ἑνότητας καί σύντομη ἐπεξεργασία γενικότερων καί μερικότερων θεμάτων Μελέτης ἀπό τή γλῶσσα, πού ἐπισυνάπτονται στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, λέγει τά ἑξῆς:
"Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα θά βοηθήσει τό δάσκαλο νά προπαρασκευάσει καί νά κάνει μιά διδασκαλία. Ὅταν μιλᾶμε γιά ὀργάνωση ἐννοοῦμε δύο πράγματα. 1) Ποιά ὕλη θά ἐπιλέξουμε καί μέ ποιά κριτήρια. 2) Πῶς θά ἔχουμε σχέση μεταξύ σκοπῶν καί ὕλης. Τό Πρόβλημα εἶναι πῶς θά γίνει ἡ ὀργάνωση. Ἔχω τή γνώμη ὅτι πρέπει πρίν ἀπό τό πρόγραμμα νά μπεῖ ἕνα κείμενο στό ὁποῖο νά ὀργανάνεται τό περιεχόμενό του καί ποιές εἶναι οἱ σκοπιμότητες καί οἱ ἐπιπτώσεις γιά τή διδασκαλία".

Στή συνέχεια θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος ἕνα διάγραμμα σχετικό μέ τήν ὀργάνωση τοῦ περιεχομένου, πού ἐπισυνάπτεται στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀντολλαγή ἀπόψεων. Τό διάγραμμα ὀργανώσεως τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος τοῦ κ. Χριστιᾶ γίνεται κατ' ἀρχήν ἀποδεκτό.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι "τό θέμα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων στό ἀναλυτικό πρόγραμμα εἶναι ἐξαιρετικά σπουδαῖο καί ἐπειδή ὁ προσανατολισμός μας γενικά εἶναι νά μετακινηθοῦμε ἀπό τή συναφή παραδοσιακή τακτική σέ κάτι τό περισσότερο σύγχρονο, πού περιλαμβάνει εἰδικότερους ἐκπαιδευτικούς στόχους (OBJECTIVES), θά πρέπει νά θέσουμε ἐρωτήματα σάν τά ἀκόλουθα καί νά σκεφτοῦμε πολύ πάνω σ' αὐτά.

1. Τί ἀκριβῶς ἐννοοῦμε ὅταν λέμε "ἐκπαιδευτικοί στόχοι συμπεριφορᾶς";
2. Ποιά, μέ ποιό τρόπο καί σέ ποιά ἔκταση ἔχουν υἱοθετηθεῖ στόχοι αὐτοί καί περιλαμβάνονται στά πλαίσια προγραμμάτων ἄλλων προηγμένων χωρῶν;
3. Μέχρι ποιό ἐπίπεδο ἀναπτύξεως θά προχωρήσει ἡ ἀνάλυση τῆς "διδακτέας ὕλης" σέ στόχους, δηλαδή πόσο λεπτομερειακοί θά εἴμεθα πάνω σ' αὐτό μέσα στό ἀναλυτικό πρόγραμμα; Θά μείνουν ἢ ὄχι περιθώρια ἐργασίας στό διδάσκοντα ἐπάνω σ' αὐτό τό θέμα;
4. Εἶναι σέ θέση καί θά ὑπάρξει ἡ διάθεση ἀπό τό μέρος τῶν διδασκάλων μας νά ἐφαρμόσουν ἕνα πρόγραμμα τέτοιας μορφῆς τελείως διαφορο ἀπό τά ἕως τώρα;

5. Έδν υἱοθετήσουμε καί ἐργασθοῦμε στό πρόγραμμα μέ "στόχους", τοῦτο δέν μᾶς τοποθετεῖ κατ'ἀνάγκη σέ μιά ὁρισμένη ψυχολογική σχολή καί συγκεκριμένα τό μπιχαβιορισμό, ἀπ'ὅπου καί προῆλθε ἡ τάση αὐτή γιά τά σχολικά προγράμματα;

6. Εἶναι πραγτικά δυνατή ἡ καθολική ἐφαρμογή τῶν ἐκπαιδευτικῶν στόχων γιά ὅλα γενικά τά μαθήματα πού διδάσκονται;".

Ὕστερα ἀπό τή συζήτηση πού ἀκολούθησε πάνω στά ἐρωτήματα τοῦ κ. Πασσάκου, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος θέτει τό ἐρώτημα "Τί ἐννοοῦμε ὡς ἀναλυτικό πρόγραμμα;"

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά γίνει πλήρης ἀνάπτυξη ἐνοτήτων, ἀπαντῶντας στό ἐρώτημα λέγει τά ἑξῆς:

"Ἀναλυτικό πρόγραμμα, ὅταν λέμε, ἐννοοῦμε στόχους, διδακτέα ὕλη καί δραστηριότητες.

Ἡ συζήτηση ἐπανέρχεται στό θέμα ἄν θά πρέπει νά γίνει πλήρης ἀνάπτυξη ἐνοτήτων ἤ ὄχι.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι ἀντικειμενικοί ὅροι δέν ἐπιτρέπουν πλήρη ἀνάπτυξη ἐνοτήτων. Προτείνει τήν περιγραφή μεγάλων ἐνοτήτων, νά γίνεται δηλ. ἀνάλυση τοῦ περιεχομένου καί νά δίνεται ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο θά μποροῦσαν νά γίνουν κτῆμα τῶν παιδιῶν.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι τό πρόγραμμα πρέπει νά εἶναι ὁδηγός γιά τό δάσκαλο καί ὄχι ἁπλό διάταγμα μέ παράθεση θεμάτων. Αὐτό σημαίνει ὅτι δέν θά περιέχει μόνο τήν "ὕλη", τί θά διδαχτεῖ, ἀλλά καί γιατί θά διδαχτεῖ καί πῶς θά ὑλοποιηθοῦν οἱ σκοποί. Ἐπομένως:

Α. Ὅλη ἡ ὕλη κάθε μαθήματος θά ὀργανωθεῖ σέ μεγάλες ἑνότητες μαθήσεως.

Β. Κάθε ἑνότητα θά ὀργανωθεῖ μέ τρόπο πού θά διαγράφονται μέ σαφήνεια α) Οἱ εἰδικοί σκοποί (στόχοι)-γιατί θά διδαχτεῖ, τί ἐπιδιώκουμε μέ τή διδασκαλία της.
β) Τό θεματικό περιεχόμενο (ἡ "διδακτέα ὕλη")-εἴτε μέ μορφή θεμάτων εἴτε ἐννοιῶν εἴτε προβλημάτων γιά ἔρευνα καί μελέτη, ἀνάλογα μέ τή φύση τοῦ μαθήματος. γ) Μεθοδικές ὁδηγίες πού θά ἀναφέρονται θέματα διδακτικοῦ προβληματισμοῦ, συναφῆ μέ τή συγκεκριμένη ἑνότητα-θέση τῆς ἑνότητας στό ὅλο πρόγραμμα τοῦ μαθήματος, σημαντικά σημεῖα, δυσκολίες, συσχετίσεις μέ ἄλλες

ένότητες, βασικές διδακτικές δραστηριότητες (μέ ἀναφορά σέ μέσα διδ/λίας)κ.τ.ὁ.

Τό εὖρος τῶν ἑνοτήτων αὐτῶν θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τήν ἰδιοτυπία τοῦ μαθήματος. Στήν Ἱστορία π.χ. καί στά βρησευτικά μπορεῖ νά ἀντιστοιχοῦν σέ περιόδους χρονικές ἤ κεφάλαια, ἀνάλογα μέ τό πῶς ἔχει ὀργανωθεῖ τό μάθημα. Στή μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος ἤ στά Φυσικά, τά Μαθηματικά κ.ἄ. μπορεῖ (καί ἀπιβάλλεται ἴσως) νά ἐπιμεριστοῦνοί ἑνότητες σέ ὑποενότητες (ἑβδομαδιαῖες ἤ καί μεγαλύτερης χρονικῆς διάρκειας) καί νά ἀναλυθοῦν κατά τό σχῆμα πού ἀναφέρθηκε προηγούμενα.

Πιστεύει τέλος ὅτι στή δεύτερη φάση πρέπει ἡ ὁμάδα νά σταθεῖ σ'αὐτό τό στάδιο πού μπορεῖ νά ἀποτελέσει καί τό ἐπίσημο σῶμα τοῦ Προγράμματος-Διατάγματος.

"Ἄν θά προχωρήσει σέ μεγαλύτερο ἐπιμερισμό, σέ διδακτικές ἑνότητες (θέματα ἡμερήσιας διδασκαλίας κλπ), αὐτό θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος νά δώσει λεπτομερεῖς ὁδηγίες στό δάσκαλο γιά τήν πορεία διδασκαλίας, νά δώσει βιβλία γιά τό μαθητή καί τό δάσκαλο κλπ".

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά λάβει σχετική ἀπόφαση ἐξαμμά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Κονιδιταιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 17/1978

Σήμερα, 31 Ἰανουαρίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Διατ/τος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄".

ΘΕΜΑ 2ο. Αἴτηση Εὐθ. Στυλιαρᾶ γιά ἄδεια δημοσιεύσεως στοιχείων τοῦ προσωρινά ἀναμορφωμένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

ΘΕΜΑ 3ο. Ὑπόδειξη πέντε προσώπων γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς βιβλίων γιά παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας τῶν Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Διατ/τος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β"!

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση γιά τά ἄρθρα 6,7,8,9 καί 10 τοῦ πιό πάνω ἀναφερομένου σχ. Προεδρ. διατ/τος,

ὁμόφωνα γνωματεύει

1. Γιά τό ἄρθρο 6 "Διεξαγωγή τῆς δοκιμασίας":

α. Στό τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς

πρόταση:"Εἰσέρχονται εἰς τάς αἰθούσας τῶν ἐξετάσεων φέροντες μεθ' ἑαυτῶν μόνον δύο μολυβδίδας στερεᾶς μελάνης χρώματος κυανοῦ καί καταλαμβάνουν τάς ὁρισθείσας εἰς αὐτούς θέσεις".

β. Ἡ παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Μετά τήν ἐγκατάστασιν τῶν ἐξεταζομένων εἰς τάς θέσεις των καί πρό τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ θέματος, οἱ ἐπιτηρηταί ἐλέγχουν τήν ταυτότητα αὐτῶν, βάσει τῶν ὀνομαστικῶν καταστάσεων καί τῶν δελτίων τῆς ταυτότητός των. Πρός τοῦτο ἕκαστος διαγωνιζόμενος ὑποχρεοῦται νά φέρῃ μεθ'ἑαυτοῦ καί νά ἐπιδεικνύῃ εἰς τούς ἐπιτηρητάς τήν ταυτότητά του, ἐλλείψει δέ ταύτης πιστοποιητικόν Δήμου ἢ Κοινότητος μετά τῆς φωτογραφίας του ἐπ 'αὐτοῦ, τεθεωρημένης. Κατά τόν ἔλεγχον σημειοῦνται οἱ ἀπόντες. Δίδονται ὁδηγίαι σχετικαί μέ τάς ὑποχρεώσεις των καί ἀνακοινοῦται αὐτοῖς ὁ χρόνος ἐντός τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦνται νά ἀναπτύξουν τό θέμα, ὅστις ὁρίζεται μεταξύ τριῶν ἕως τεσσάρων ὡρῶν ἀπό τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ θέματος".

2. Γιά τό ἄρθρο 7 "Βαθμολόγησις γραπτῶν δοκιμίων".

α.'Η παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:
" Δι'ἑκάστην ἐξέτασιν διά τήν βαθμολόγησιν τῶν γραπτῶν δοκιμίων ὁρίζονται διά τῆς ἀποφάσεως περί συγκροτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος δύο βαθμολογηταί ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

β. Στίς παραγράφους 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου, ὅπου ἀπαντοῦν οἱ λέξεις "τοῦ ΑΚΥΣΔΕ" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τίς λέξεις "τῆς ἐπιτροπῆς".

γ. Στήν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ μετά τή λέξη "βαθμολογητῶν" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις "δι'ἑκάστην ἐξέτασιν".

3. Γιά τό ἄρθρο 8 "Βαθμολογική κλίμαξ":
α. Στήν παραγρ. 1 οἱ ἀριθμοί "1-20" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τούς ἀριθμούς "1-10".

β. Ἡ παράγρ. 2 νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Βαθμός ἑκάστου γραπτοῦ δοκιμίου ἑκάστου ὑποψηφίου εἶναι τό ἄθροισμα τῶν βαθμῶν τῶν δύο βαθμολογητῶν. Συνολικός βαθμός τοῦ ὑποψηφίου εἶναι τό ἄθροισμα τῶν βαθμῶν τῶν δύο ἐξετάσεων".

γ. Ἡ παράγρ. 3 νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἀκολούθως:
"'Επιτυχών εἰς τήν γραπτήν δοκιμασίαν θεωρεῖται ὁ λαμβάνων ἄθροισμα βαθμολογίας εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐξετάσεων σύνολον τουλάχιστον (10)δέκα, σύνολον δέ καί εἰς τάς δύο ἐξετάσεις τουλάχιστον 24".

4. Γιά τό ἄρθρο 9 "Κωλύματα":
Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

5. Γιά τό ἄρθρο 10 "Ἀξιολόγησις ἑκάστου ὑποφηφίου-Συνέντευξις".

α. Στίς παραγράφους 1 καί 2, ὅπου ἀπαντᾶ ἡ λέξη "ΑΚΥΣΔΕ" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "Ἐπιτροπή".

β. Στόν τέταρτο καί πέμπτο στίχο τῆς παραγράφου 2 νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "Εἰδικάς" καί "καί Ἐπόπτου" καί νά ἀντικατασταθοῦν οἱ λέξεις "τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ" μέ τίς λέξεις"τῶν Ἐπιθεωρητῶν".

γ. Πρός τό τέλος τῆς παραγράφου 2 νά ἀντικατασταθοῦν:

1. Οἱ ἀριθμοί "10-20" μέ τούς ἀριθμούς "1-10" .

2. Οἱ λέξεις "ὁ μέσος ὅρος αὐτῶν" μέ τίς λέξεις "ὁ βαθμός".

δ. Στό τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά προστεθεῖ:
"Τίτλοι μεταπτυχιακῶν σπουδῶν ὡς καί πτυχία ἀνωτάτων Σχολῶν ἡμεδαπῆς ἤ ἀλλοδαπῆς λαμβάνονται ἰδιαιτέρως ὑπόψιν κατά τήν σειράν αὐτῶν ~~κατά τή σειράν αὐτῶν~~".

ΘΕΜΑ 2ο. Αἴτηση Εὐθ. Στυλιαρᾶ γιά ἄδεια δημοσιεύσεως στοιχείων τοῦ προσωρινά ἀναμορφωμένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τό ἔγγραφο ἀριθμ. πρωτ. 1463/28-12-1977 τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, μέ τό ὁποῖο ὑποβάλλεται αἴτηση τοῦ κ. Εὐθυμίου Στυλιαρᾶ νά τοῦ χορηγηθεῖ ἄδεια νά δημοσιεύσει σέ σύγγραμμά του πού θά κυκλοφορήσει μέ τίτλο:"Εἰδική Διδακτική τῶν μαθημάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου" 60-70 σειρές ἀπό τό ἀναμορφωμένο ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ ΚΕΜΕ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ.1463/28-12-1977 τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης καί β)τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐνημερώνει τόν κ. Εὐθ. Στυλιαρᾶ ὅτι τό προσωρινά ἀναμορφωμένο πρόγραμμα ἔχει δημοσιευθεῖ στό φύλλο τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως 347Α'/12-11-1977.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, ἀνακοινώνει στά μέλη τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ΕΠ/5/24-1-1978 τῆς Ἐπιθεωρήσεως Δημ. Ἐκπ/σεως Α' περιφερείας Ἰωαννίνων, πού ἀναφέρεται στήν

ὀρθή ἐπανάληψη καί ἀνακοινοποίηση τοῦ μέ ἀριθμ. ΕΠ/2318-7-1977 παραπεμπτηρίου ἐγγράφου τῆς Ἐπιθεωρήσεως, μέ τό ὁποῖο παραπέμπεται στό Π.Υ.Σ.Δ.Ε Ν. Ἰωαννίνων ὁ δάσκαλος Δημήτριος Βασάλης τοῦ 2ου 9/θεσίου δημοτικοῦ σχολείου Α΄ περιφερείας Ἰωαννίνων.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως τό Τμῆμα θά συζητήσει σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία του.

Ὁ Πρόεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 18/1978

Σήμερα, 1 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Μεθόδευση τῆς ἐργασίας συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος: Ἀνάπτυξη ἐνοτήτων (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία καί εἰδικότερα στήν πρόταση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη ὅτι μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα ἐννοοῦμε "Στόχους-Διδακτέα ὕλη-Δραστηριότητες", πού συσχετίσθηκε μέ τό τρίπτυχο: Ἀνάπτυξη ἐνοτήτων - Διδακτέα ὕλη - Μέθοδοι διδασκαλίας - Μέσα διδασκαλίας, πού εἶχε διατυπώσει τό Τμῆμα σέ διάγραμμα ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

./.

'Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', άφοῦ πῆρε τό λόγο, παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

"Τό σχῆμα "Στόχοι - Διδακτέα ὕλη - Δραστηριότητες" δέν νομίζω πώς πρέπει νἆναι κοινό γιά ὅλα τά μαθήματα, γιατό κάθε μάθημα ἔχει ξεχωριστούς γενικούς καί εἰδικούς σκοπούς-στόχους, περιεχόμενο καί ποικίλες διδακτικές δραστηριότητες. 'Επίσης ἡ θεώρηση τοῦ τρόπου ὀργανώσεως τῆς ὕλης τοῦ κάθε μαθήματος εἶναι σκόπιμο νά ἐπιδιώκεται μετά τή διατύπωση τοῦ σκοποῦ καί τῶν ἰδιαίτερων ἐπιδιώξεών του καί νά ἐξετάζεται ταυτόχρονα ἡ δόμηση τῆς διδακτέας ὕλης μέσα σέ κάθε τάξη (ὁριζόντια δόμηση) καί ἡ δόμηση τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων ὅλων τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (κάθετη ἤ κατακόρυφη δόμηση)»>

Γίνεται συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων. Διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι τό κάθε μάθημα ἔχει μέν κάποια ἰδιαιτερότητα, ἀλλά ὅλα καλύπτονται μέ τά πολύ γενικά στά ὁποῖα τό Τμῆμα ἔχει συμφωνήσει. Σχετικά μέ τή δόμηση τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων (κάθετη ἤ κατακόρυφη) ἡ πλειοψηφία τοῦ Τμήματος ἔχει τή γνώμη ὅτι κάθε ὁμάδα, πού θά εἰσηγηθεῖ, βάζοντας τήν ὕλη τῶν μαθημάτων στίς τάξεις θά δείξει πῶς ἐννοεῖ τήν κάθετη ὀργάνωση.

'Η συζήτηση ἐπανέρχεται στό σχῆμα: 'Ανάπτυξη ἑνοτήτων: Στόχοι - Διδακτέα ὕλη - Δραστηριότητες καί τίθεται τό ἐρώτημα πῶς ἐννοεῖται ἡ ἀνάπτυξη ἑνοτήτων.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει τό ἑξῆς σχῆμα:

1.- Μία γενική ἑνότητα καί στόχοι αὐτῆς.
2.- Διδακτικές ἑνότητες καί στόχοι αὐτῶν καί
3.- Δραστηριότητες σέ κάθε διδακτική ἑνότητα.

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει ἡ ἀνάπτυξη ἑνοτήτων νά γίνει ὡς ἑξῆς:

1.- Γενικές ἑνότητες καί στόχοι.
2.- 'Επί μέρους ἑνότητες μέ τίτλους καί
3.- Δραστηριότητες

'Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ προτείνει:

1.- Γενικές ἑνότητες
2.- Στόχοι κάθε γενικῆς ἑνότητας

3.- Περιγραφή τῆς γενικῆς ἑνότητας (Τί θά περιέχει καί ἀκόμη ποιά σημεῖα πρέπει νά ὑλοποιηθοῦν διδακτικά).

4.- Δραστηριότητες.

Ὁ κ. Μπενέκος ἐπαναλαμβάνει σχετική πρόταση πού εἶχε κάνει στήν ἀριθμ. 16/1978 συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει ἀντί τοῦ ὅρου "στόχοι" νά χρησιμοποιηθεῖ ὁ ὅρος "ἐπιδιώξεις" καί γίνεται ἀπό δεκτό ἀπό τό Τμῆμα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση,

ἀποφασίζει

Ἡ τρίτη φάση τοῦ διαγράμματος ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος "ἀνάπτυξη ἑνοτήτων" περιλαμβάνει τά ἑξῆς:

1.- Γενικές ἑνότητες

2.- Ἐπιδιώξεις γενικῶν ἑνοτήτων

3.- Καθορισμός μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων (Μ' αὐτή τήν πρόταση δέν συμφωνεῖ ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος προτείνει σύντομη περιγραφή τοῦ περιεχομένου τῆς γενικῆς ἑνότητας).

4.- Διδακτικές ἐνέργειες - Μαθητικές δραστηριότητες. Δέν συμφωνοῦν μέ τόν τίτλο "Διδακτικές ἐνέργειες - Μαθητικές δραστηριότητες" α) Οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος καί Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄ καί προτείνουν τόν τίτλο "Ὁδηγίες (Διδακτικές ἐνέργειες-Μαθητικές δραστηριότητες) καί β) οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος καί Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλοι Β΄, καί προτείνουν τόν τίτλο "Ὁδηγίες".

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος προτείνει τόν τίτλο "Ὁδηγίες" ἀντί γιά τούς ἄλλους δύο πού προτάθηκαν γιά τούς ἑξῆς λόγους:

α) Εἶναι εὐρύς καί ἐπιτρέπει τήν καταχώριση, ὄχι μόνον μεθοδικῶν ὁδηγιῶν γενικῆς φύσεως (γιά τίς μεγάλες ἑνότητες), ἀλλά καί εἰδικῶν ὁδηγιῶν καί ὑποδείξεων πού θά ἀναφέρονται σέ ἰδιαίτερες ἀπόψεις καί προβλήματα ὁρισμένων ὑποενοτήτων - πρᾶγμα τό ὁποῖο δέν ὑποδηλώνεται μέ τόν τίτλο "Γενικές Ὁδηγίες".

./.

β) Αναφέρονται καί στίς "διδακτικές ἐνέργειες - Μαθητικές δραστηριότητες" ὑπό τήν ἔννοια ὅτι μέ τίς ὁδηγίες θά ὑποβοηθεῖται ὁ δάσκαλος στό πῶς νά διοργανώνονται οἱ δραστηριότητες αὐτές.

γ) Ἐπιτρέπει τήν καταχώριση ὁδηγιῶν καί γιά τά μέσα καί τόν τρόπο χρησιμοποιήσεώς τους καί

δ) Μέ τό νά περιλαμβάνει τά ἀνωτέρω στοιχεῖ καί πρός προγενέστερη ἀπόφασή μας (Διάγραμμα ἐργασίας συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος - Συνεδρία 110/1977).

Προτείνουν, μετά τόν καθορισμό μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων, νά μποῦν στόχοι σέ κάθε μερικότερη διδακτική ἑνότητα οἱ κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Ν. Βλουτίδης, Ἀντ. Μπενέκος, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς καί Γεώργ. Φλουρῆς.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει οἱ ἐπιδιώξεις νά ταξινομηθοῦν σέ τρεῖς (3) κατηγορίες: α) Γνωστικές, β) Δεξιότητες καί ἱκανότητες καί γ) Στάσεις καί ἀξίες.

Τό Τμῆμα ἐπιφυλλάσσεται νά συζητήσει πάνω στήν πρόταση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 19/1978

Σήμερα, 3 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Δεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Κων/νος Φωτσάκης, Εἰσηγητές, Γεώργ. Φλουσῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Μεθόδευση τῆς ἐργασίας συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς φάσεως: Ἀνάπτυξη ἐνοτήτων (Ἐπιδιώξεις γενικῶν ἐνοτήτων- Ἀνάλυση).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι τό θέμα πού ἀπασχολεῖ τό Τμῆμα εἶναι ἄν οἱ ἐπιδιώξεις πού συμφωνήθηκε νά μπαίνουν σέ κάθε γενική ἐνότητα θά ταξινομηθοῦν σέ κατηγορίες ἤ θά εἶναι γενικές.

Ἔπειτα πῆρε τό λόγο ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνει πρόταση, πού εἶχε κάνει στήν προηγούμενη συνεδρία, σύμφωνα μέ τήν ὁποία εἶχε προτείνει:

"Οἱ ἐπιδιώξεις τῆς κάθε γενικῆς ἐνότητας νά ἀναφέρονται:

Α. Στίς ἀναγκαῖες βασικές ἔννοιες καί τά ἀπαραίτητα γενικά καί στοιχεῖα πού συνθέτουν τή γνωστική οἰκοδομή τῆς κάθε ἐνότητας.

Β. Σέ ἱκανότητες καί δεξιότητες, πού ἡ φύση τοῦ περιεχομένου τῆς ἐνότητας μπορεῖ νά συμβάλλει στήν καλλιέργειά τους (ἡ ἀνάπτυξη).

Τέτοιες ικανότητες και δεξιότητες μπορούν να είναι: α) Της αναφοράς (χρήση εύρετηρίων βιβλίων, χαρτών, διαγραμμάτων και άλλου παραστατικού υλικού, για απόκτηση πληροφοριών, β) Επιλογής και ταξινομήσεως (καταγραφή, ταξινόμηση, διαιρίσεις με βάση ουσιώδη χαρακτηριστικά), γ) επεξεργήσεις (ανάλυση πληροφοριών, αναγνώριση κυρίων σημείων μιας πηγής, αναγνώριση αντιφάσεων και ασυνεπειών, επισήμανση λαθών, παραλείψεων και προκαταλήψεων, έξαγωγή συμπερασμάτων), δ) της συνθέσεως ταυτοποίηση και παρουσίαση στοιχείων σε διάφορες μορφές, σχηματισμός και αξιολόγηση υποθέσεων.

Γ. Αξίες και στάσεις που μπορεί το παιδί να διαπιστώσει στην ύλη της ενότητας ή να υιοθετήσει και χρησιμοποιήσει στη συμπεριφορά του (ενδιαφέρον προς το παρελθόν, την ιστορική κληρονομιά της χώρας, τους λαούς διαφόρων ιστορικών καταστάσεων, κατανόηση απόψεων ανθρώπων με διαφορετικά ενδιαφέροντα και στάσεις κ.ά).

Φυσικά οι παραπάνω κατηγορίες ταξινομήσεως των επιδιώξεων δεν ανευρίσκονται πάντοτε σε κάθε μάθημα ή ενότητα κατά τον ίδιο τρόπο. Σε ορισμένα μαθήματα θα δοθεί έμφαση στις επιδιώξεις ορισμένης κατηγορίας. Αυτό σημαίνει επίσης ότι σε κάθε κατηγορία δεν πρέπει απαραίτητα να υπάρχουν ισάριθμες επιδιώξεις. Ακόμη, δεν αποκλείεται σε ορισμένες περιπτώσεις να μην υπάρχουν επιδιώξεις μιας ή δύο κατηγοριών. Οπωσδήποτε μια τέτοια ταξινόμηση θα υποβοηθήσει όχι μόνο όσους θα επιμονήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα αλλά και το βάσιμο που με την συνειδητοποίηση του τριαδικού αυτού σχήματος θα υποβοηθηθεί".

Ακολουθεί συζήτηση και ανταλλάσσονται διάφορες απόψεις.

Ο κ. Βουγιούκας, Ειδικός Σύμβουλος παρά τω ΚΕΜΕ, έχει τη γνώμη να μη ταξινομηθούν οι επιδιώξεις σε κατηγορίες, γιατί θα σχηματοποιηθούν. Ο χωρισμός αυτός είναι τεχνητός και σε μερικά μαθήματα όπως π.χ. στα γλωσσικά θα είναι δύσκολο, είπε, να βρούμε επιδιώξεις.

Ο κ. Ανδριόπουλος, απαντώντας, λέγει ότι η ταξινόμηση των επιδιώξεων θα γίνεται στα μαθήματα που προσφέρονται γι' αυτό. Σχετικά με την πρόταση του κ. Ανδριόπουλου ο κ. Χριστιάς, Εισηγητής, παρατηρεί ότι το προτεινόμενο από τον κ. Ανδριόπουλο σχήμα είναι η εφαρμογή των ταξινομιών του BLOOM και UPATHWOHL.

Στη συνέχεια παρουσιάζει αναλυτικότο Τμήμα σχέδιο πως είναι δυνατόν οι ταξινομίες αυτές να χρησιμοποιηθούν στο μάθημα της Ιστορίας και ειδικά στην ενότητα "Μέγας Αλέξανδρος", για την ανάλυση των γενικών επιδιώξεων της ενότητας αυτής. Παρατηρεί ότι με τις τα-

ξινομίες δέν μποροῦμε ἀπό γενικούς σκοπούς (ἐπιδιώξεις) νά πάρουμε λεπτομερεῖς στόχους. Μποροῦμε ὅμως νά ἀναλύσουμε τίς γενικές ἐπιδιώξεις σέ στόχους μαθήσεως. Οἱ ταξινομίες περιγράφουν ἀποτελέσματα μαθήσεως καί ὄχι τίς διαδικασίες πού ὁδηγοῦν σ'αὐτά. Παρόλο πού ἑρμηνεύουν ψυχολογικά τούς στόχους μαθήσεως καί κατά κάποιο τρόπο καί τό περιεχόμενο μαθήσεως (διδακτέα ὕλη), ἐν τούτοις δέν μᾶς δίνουν κριτήρια γιά τήν ὀργάνωση τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων (διδασκαλίας). Ἀφοῦ ὅμως ἀναλύουν στόχους μαθήσεως, αὐτό δέν μπορεῖ νά γίνει στίς γενικές ἑνότητες, ἀλλά μέ συνέπεια νά συνεχιστεῖ σέ ἐνδιάμεσο ἐπίπεδο, μέχρι τίς διδακτικές ἑνότητες. Παρόλο πού παίρνει κριτική θέση ἀπέναντι στίς ταξινομίες, νομίζει ὅτι κατά περίπτωση μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν στό πρόγραμμα. Μέ τόν ὅρο ταξινομίες δέν ἐννοεῖ μόνο τίς προτεινόμενες(BLOOM-KRAHWOHL), ἀλλά καί ἄλλα σχήματα ταξινομιῶν (GAGNE κτλ).

Ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι γιά χάρη κάποιου συνδυασμοῦ τῆς ἀπόφεως νά ἔχουμε στό πρόγραμμα ἐπιδιώξεις μόνον γενικῶν ἑνοτήτων καί τῆς ἀπόφεως νά προχωρήσουμε πολύ ἀναλυτικά σέ εἰδικούς στόχους γιά ὅλες τίς διδακτικές ἑνότητες, εἶναι δυνατό οἱ γενικές ἑνότητες στό πρόγραμμα κάθε μαθήματος σέ κάθε τάξη νά μήν εἶναι ὑπερβολικά λίγες ἀλλά ὅσο ἐπιτρέπει τό περιεχόμενο καί ἡ μορφή τῆς ὕλης, νά εἶναι περισσότερες σέ ἀριθμό, ὥστε μέ βάση αὐτές νά ἀναπτύσσονται ὅσο τό δυνατόν περισσότεροι στόχοι στό πρόγραμμα.

Ὅσο γιά τό ἐπίμαχο θέμα, ἐάν θά πρέπει ἤ ὄχι νά καθιερωθεῖ ἕνα ὁρισμένο σχῆμα γιά τήν διατύπωση καί παρουσίαση τῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἑνοτήτων, προτείνει νά περιληφθεῖ ἀντί γι'αὐτό στό πρακτικά τό ἀκόλουθο:

Κατά τή διατύπωση τῶν ἐπιδιώξεων οἱ συντάκτες τοῦ προγράμματος καλό εἶναι νά λαμβάνουν ὑπόψη τίς διάφορες ταξινομίες παιδευτικῶν στόχων πού ἔχουν διαμορφωθεῖ ἀπό διάφορους σύγχρονους παιδαγωγούς καί ψυχολόγους.

Στό σημεῖο αὐτό διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι στό διάγραμμα ἐργασίας (Γενικές ἑνότητες-Ἐπιδιώξεις γενικῶν ἑνοτήτων-Καθορισμός μερικότερ διδακτικῶν ἑνοτήτων-Διδακτικές ἐνέργειες-Μαθητικές δραστηριότητες) γιά τή τρίτη φάση συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, πού συζητήθηκε σέ προηγούμενη συνεδρία, παρατηρεῖται κάποια ἀναφορικά μέ τήν ἔλλειψη τῶν στόχων.

Σχετικά ὁ κ. Βλαντίδης παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

1."Οἱ διδακτικοί στόχοι πρέπει νά ταξινομηθοῦν σέ στόχους πού θ'ἀναφέρονται σέ ἐλάχιστες ἐπιδιώξεις (MINIMUM OBJECTIVES)καί σέ στόχους

ἐπιθυμητῶν-τελικῶν ἐπιδιώξεων (DESIRED OBJECTIVES) γιά τό λόγο ὅτι οἱ μαθητές μιᾶς τάξεως δέν βρίσκονται στό ἴδιο ἐπίπεδο πνευματικῆς ἀνάπτυξεως.

2.Τό σχῆμα "Τίτλοι γενικῶν ἑνοτήτων-ἐπιδιώξεις γενικῶν ἑνοτήτων-Καθορισμός μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων- διδακτικές ἐνέργειες-δραστηριότητες τῶν μαθητῶν" εἶναι ἐλλιπές. Ἀσφαλῶς μέ τίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἑνοτήτων ἀναφερόμαστε στίς γενικές ἐπιδιώξεις-στόχους τῶν ἑνοτήτων αὐτῶν. Ὅμως, αὐτή ἡ ὑποθέτηση ἐπιβάλλει καί τήν καταγραφή τῶν εἰδικῶν στόχων μετά τόν "καθορισμό τῶν μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων" γιά νά λείψει τό κενό, πού εὔκολα διαπιστώνεται στό πιό πάνω σχῆμα καί γιά νά ἀκολουθήσουν πλέον φυσιολογικά καί σέ γενικές βέλεα γραμμές οἱ διδακτικές ἐνέργειες καί δραστηριότητες τῶν μαθητῶν γιά κάθε διδακτική ἑνότητα ἤ δέσμη διδακτικῶν ἑνοτήτων.

3. Ἡ ἀξιολόγηση τῶν μαθητῶν μέ ἀντικειμενικά κριτήρια, πού ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμῆμα τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, δέν εἶναι δυνατό νά γίνει ὅταν δέν καταγραφοῦν οἱ εἰδικοί στόχοι γιά μιά ἤ καί περισσότερες διδακτικές ἑνότητες. Πρέπει λοιπόν νά συμπληρωθεῖ ὁπωσδήποτε τό γνωστό σχῆμα μέ τήν προσθήκη "Στόχοι διδακτικῶν ἑνοτήτων" ἀμέσως μετά ἀπό τόν καθορισμό τους".

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Τέλος, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος λέγει τά ἑξῆς:

" Ἐπειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση γιά τήν ἀνάλυση τῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἑνοτήτων προτείνω νά μήν ἀποφασίσουμε πάνω στό ἀντιλεγόμενο αὐτό ζήτημα, ἀλλά νά προχωρήσουμε στήν ἱστορία(σημειά, εἰδικότερες ἐπιδιώξεις, γενικά πλαίσια) καί νά ἀναλάβουν δύο-τρεῖς ἀπό μᾶς νά κάνουν ἕνα σχέδιο ἀναπτύξεως μιᾶς γενικῆς ἑνότητας(Ἐπιδιώξεις-ἀνάλυσή τους-καθορισμός μιᾶς μερικότερης διδακτικῆς ἑνότητας, στόχοι της, διδακτικές καί μαθητικές δραστηριότητες).

Τότε θά γίνει δυνατό νά ἀποφασίσουμε:

α)Γιά τήν ἀνάλυση τῶν ἐπιδιώξεων ἤ ὄχι καί

β)γιά τούς στόχους μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων ἤ ὄχι".

Ἡ Πρόταση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη γίνεται ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

Στή συνέχεια ὁρίζονται δύο ὁμάδες ἀπό τούς 1)κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκη-Γ.Φλουρῆ καί 2)Ἀρ. Βουγιούκα-Ἰωάν. Χριστιᾶ γιά νά κάνουν ἀπό ἕνα σχέδιο ἀναπτύξεως μιᾶς γενικῆς ἑνότητας, σύμφωνα μέ τήν πρόταση πού τό Τμῆμα ἀποδέχτηκε.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Εὐθ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας
Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 29/1978

Σήμερα, 4 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Σάββατο καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελᾶς, Ἰωαν. Χριστιᾶς Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Προεδρικοῦ διατάγματος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β'" (συνέχεια συζητήσεως).

ΘΕΜΑ 2ο.-Ὑπόδειξη πέντε προσώπων γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς βιβλίων γιά παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας τῶν Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Προεδρικοῦ διατάγματος "περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β'" (συνέχεια) συζητήσεως.

Γίνεται συζήτηση γιά τά ἄρθρα 11 καί 12 τοῦ σχ. Προεδρ. διατάγματος. (Τά ὑπόλοιπα ἄρθρα συζητήθηκαν σέ προηγούμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος).

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση,
ὁμόφωνα γνωματεύει

1. Γιά τό ἄρθρο 11 "'Αναβαθμολόγησις- 'Εξαγωγή ἀποτελέσματος-Σύνταξις πίνακος προαγομένων".

α. Στή φράση "μείζων τῶν τεσσάρων μονάδων" τῆς παραγράφου 1 ἡ λέξη "τεσσάρων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "τριῶν".

β. Πρός τό τέλος τῆς παραγράφου 1 ἡ φράση "ὑφ'ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ΑΚΥΣΔΕ..... τοῦ παρόντος ὁριζόμενα" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:

"'Υπό ἑνός ἑτέρου Συμβούλου τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ καί τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως ὁριζομένων δι'ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί κεχωρισμένως ἐξάγεται ὁ βαθμός διά τοῦ ἀθροίσματος τῶν δύο ἐπί μέρους βαθμῶν κατά τά ἐν τῇ παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα".

γ. Στήν τελευταία πρόταση τῆς παραγρ. 1 οἱ λέξεις "'Ο μέσος ὅρος" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή λέξη "βαθμός".

δ. Στήν παράγραφο 3 τοῦ ἄρθρου ἡ πρόταση "τούς συγκεντροῦντας ἄθροισμα μέν βαθμολογίας.....τ..... τουλάχιστον 10 πλήρες "νά διαγραφεῖ καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἀκολούθως: "Τούς ἐπιτυχόντας εἰς τήν γραπτήν δοκιμασίαν καί εἰς τήν παθόλου ἀξιολόγησιν".

2. Γιά τό ἄρθρο 12 "Μεταβατικαί διατάξεις":

Στό ἐδάφιο (β) τῆς παραγρ. 1 νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "εἰς τόν 'Επόπτην" καί νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή φράση "εἰς τήν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ 'Υπουργείου".

3. Γιά τό ἄρθρο 13 "'Εναρξις ἰσχύος".

Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

Παρατήρηση

"Οπου ἀπαντοῦν οἱ λέξεις "ΑΚΥΣΔΕ" καί "Συμβούλιο" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή λέξη "'Επιτροπή".

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "'Υπόδειξη πέντε προσώπων γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς βιβλίων γιά παιδιά προσχο-

./.

λιπῆς ἡλικίας τῶν Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν" τό Τμῆμα θά συζητήσει σέ μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 21/1978

Σήμερα, 6 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται γιά τό θέμα αὐτό τά ἑξῆς:

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

Ι. Σκοπός

Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά νά συλλάβουν προσεκτικά τήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι, σέ ἐθνική καί πανθρωπινή κλίμακα, ὥστε νά ἀρχίσουν νά ἀντιλαμβάνονται τίς ἐπιπτώσεις τοῦ παρελθόντος στή διαμόρφωση τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντος.

Εἰδικότερα, νά τά βοηθήσει:

- νά ἔρθουν σέ πρώτη γνωριμία μέ τόν ἱστορικό βίο τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καί τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας τους καί νά ἀναπτύξουν ἔντονο μέσα τους τό συναίσθημα τῆς ἀγάπης πρός τήν πατρίδα·
- νά πάρουν μιά γενική εἰκόνα τῶν πιό σημαντικῶν γεγονότων ἀπό τήν παγκόσμια Ἱστορία, ἐκείνων πού συνδέονται μέ τήν ἑλληνική ἢ διαδραμάτισαν ἀποφασιστικό ρόλο γιά τίς τύχες τοῦ κόσμου·
- νά ἔχουν μιά πρώτη ἐξοικείωση μέ τόν ἱστορικό τρόπο σκέψεως γιά τήν κατανόηση τῶν αἰτιωδῶν σχέσεων πού διέπουν τά ἱστορικά φαινόμενα·
- νά ἀξιολογοῦν σωστά καί νά φρονηματίζονται ἀπό τίς δημιουργικές πράξεις, ἀλλά καί ἀπό τά σφάλματα, τῶν παλαιοτέρων, ὥστε νά γίνουν ὑπεύθυνα καί χρήσιμα μέλη τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου καί τῆς εὐρύτερης κοινωνίας τῶν ἐθνῶν·
- νά ἀσκηθοῦν στόν τρόπο ἐργασίας καί τίς τεχνικές πού προσιδιάζουν στήν ἱστορική ἐπιστήμη (συλλογή, ταξινόμηση καί ἔλεγχος ἱστορικοῦ ὑλικοῦ, ἑρμηνεία χαρτῶν καί σχεδιαγραμμάτων, διατύπωση καί ἐπαλήθευση ὑποθέσεων, συναγωγή ἀρχῶν κτλ.).

2. Κατευθυντήριες γενικές ιστορικές έννοιες

- Ο άνθρωπος είναι ικανός νά φτιάχνει εργαλεία, νά αναπτύσσει τεχνολογία καί νά δημιουργεί πολιτισμό, καί μέ τόν τρόπο αύτό νά διαμορφώνει τούς όρους τής ζωής του.

- Οί άνθρωποι, γιά νά ικανοποιήσουν τίς άνάγκες τους
  : ζούν καί εργάζονται σέ μικρές ή μεγάλες όμάδες·
  : κάνουν χρήση τών φυσικών πόρων πού τούς είναι προσιτοί·
  : προσαρμόζονται στίς συνθήκες τού περιβάλλοντος ή τό προσαρμόζουν στά δικά τους μέτρα.

- Η πολιτισμική έξέλιξη είναι προϊόν σταθερής, μακροχρόνιας καί σκληρής πάλης τού άνθρώπου γιά τήν κατάκτηση τής φύσεως καί τήν ύπερνίκηση δυνάμεων πού στέκουν έμπόδιο στήν πρόοδο πρός έναν έπιθυμητό κόσμο.

- Οί άνθρώπινες όμάδες άναπτύσσουν συστήματα άξιών, πού ρυθμίζουν τήν όμαδική καί τήν άτομική συμπεριφορά.

- Οί λαοί σέ διαφορετικές έποχές καί τόπους άνέπτυξαν διαφορετικούς πολιτισμούς καί συστήματα άξιών, στά πλαίσια διαφορετικών φυσικών καί ιστορικών συνθηκών.

- Οί λαοί σέ όλες τίς έποχές άγωνίστηκαν νά διασφαλίσουν τά βασικά άνθρώπινα δικαιώματα.

- Οί λαοί μέ τή βία έπιβάλλονται πρόσκαιρα μόνο. Οί κατακτημένοι άργά ή γρήγορα ξεσηκώνονται καί κερδίζουν πάλι τήν άνεξαρτησία τους

..//..

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Ε.Μ.Ε.

- Τό ἱστορικό παρελθόν κάθε λαοῦ ἐπηρεάζει τό παρόν καί τό μέλλον του.

- Τά ἱστορικά φαινόμενα διέπονται ἀπό αἰτιώδεις σχέσεις,πού εἶναι κατά κανόνα περίπλοκες.

- Στή διαδρομή τῶν αἰώνων καί μεχρι σήμερα ὁρισμένα γεγονότα ἔχουν σταθεῖ ἀποφασιστικοί σταθμοί στήν πορεία τῆς ἀνθρωπότητας.

- Ὁ ἑλληνικός λαός,ἕνας ἀπό τούς ἀρχαιότερους καί πιό ζωντανούς λαούς τοῦ κόσμου,ἔχει διαμορφώσει τήν ἐθνική του φυσιογνωμία μέ βάση τίς βιώσιμες ἑλληνικές καί χριστιανικές ἀξίες.

- Λαοί,ὅπως ὁ ἑλληνικός,πού δημιούργησαν ὑψηλῆς ποιότητας πολιτισμό,ἄσκησαν εὐεργετική ἐπίδραση σ'ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα.

3. Προσδιορισμοί τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος

Κατά τή διαπραγμάτευση τῶν ἱστορικῶν θεμάτων:

- Ἔμφαση δίνεται στίς εἰρηνικές περιόδους καί τήν πολιτιστική δραστηριότητα. Ἀπό τούς πολέμους προτεραιότητα ἔχουν οἱ ἀμυντικοί καί οἱ ἀπελευθερωτικοί.

- Ἐξαίρονται σέ κάθε πρόσφορη περίσταση οἱ ἰδέες τῆς ἐλευθερίας, τῆς αὐτοθυσίας γιά τήν πατρίδα καί τῆς δικαιοσύνης, καθώς καί ἡ προσφορά ἀνθρώπων καί ὁμάδων πού εὐεργέτησαν τό κοινωνικό σύνολο.

- Ἰκανή ἔκταση παραχωρεῖται στήν περιγραφή τῆς ζωῆς, τῶν ἀσχολιῶν καί τῶν συνηθειῶν τῶν ἀνθρώπων σέ κάθε ἱστορική περίοδο.

- Ὅπου εἶναι δυνατόν, γίνεται σύνδεση τοῦ θέματος μέ τά γεγονότα τοῦ παρόντος.

- Περιορίζεται στό ἐλάχιστο δυνατόν ἡ ἀπαρίθμηση χρονολογιῶν, τοπωνυμιῶν καί ὀνομάτων.

- Ἡ προσέγγιση γίνεται μέ γνώμονα τόν ἀπαλλαγμένο ἀπό μισελλοδοξία πατριωτισμό, σέ ἁρμονική σύζευξη μέ τό πνεῦμα συναδελφώσεως τῶν λαῶν.

- Ἡ χρονική προοπτική εἶναι ἀπαραίτητη γιά τήν ἑρμηνεία τῶν ἱστορικῶν γεγονότων.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΤΑΞΕΙΣ Α΄ΚΑΙ Β΄ (Μέσα στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος)

- Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τῆς χρονικῆς διαδοχῆς (παρόν - παρελθόν - μέλλον)
- Εἰσαγωγή στόν ἱστορικό χρόνο μέ βάση συγκεκριμένα πράγματα καί γεγονότα ἀπό τή ζωή τοῦ παιδιοῦ στήν κοινότητα
- Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τῶν πολιτισμικῶν ἀλλαγῶν μέ βάση τά στοιχεῖα πού προσφέρει ἡ κοινότητα καί ἡ περιοχή (ἐνδυμασία, κατοικία, ἐρείπια, τεχνικά ἔργα κτλ.)
- Ἡ ἑλληνική σημαία καί τό ἆσμα τῆς κοινότητας
- Τά ἱστορικά τῶν ἐθνικῶν ἑορτῶν
- Τά ἱστορικά μνημεῖα καί οἱ ἐξέχουσες προσωπικότητες τῆς περιοχῆς
- Ἡ ἱστορία τῆς κοινότητας τοῦ μαθητῆ. Θρῦλοι, παραδόσεις καί ἱστορικά στοιχεῖα
- Εἰσαγωγή στή ζωή τῶν ἀνθρώπων τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς
- Τά προσφορότερα ἀπό τήν ἀρχαία ἑλληνική μυθολογία: Φαέθοντας, Δήμητρα καί Περσεφόνη, τά κυριότερα ἀπό τά κατορθώματα τοῦ Ἡρακλῆ, Ἄτλας, Ἀρίονας, Διόνυσος, τό πάθημα τοῦ Μίδα κ.ἄ.

ΤΑΞΗ Γ'

ΑΠΑΝ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

I. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

2. Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

- Ὁ ἄνθρωπος τῶν σπηλαίων. Ὁ ἄνθρωπος κυνηγός καί συλλέκτης
- Ἡ φωτιά στήν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ μύθος τοῦ Προμηθέα
- Τά πρῶτα πέτρινα ἐργαλεῖα
- Κατεργασία δερμάτων: ἡ πρώτη βιοτεχνία
- Οἱ πρῶτοι συνοικισμοί. Ὁ ἄνθρωπος γίνεται παραγωγος τροφῆς (γεωργός καί κτηνοτρόφος). Ὁ μύθος τῆς Δήμητρας καί τοῦ Τριπτόλεμου
- Ἀγγειοπλαστική, καλαθοπλεκτική καί ὑφαντική.
- Ὁ τροχός καί τά πρῶτα τεχνικά μέσα μεταφορᾶς
- Ἡ διακοσμητική τῶν πρωτογόνων (τοιχογραφίες σπηλαίων, διακόσμηση ἀγγείων)
- Μάγοι: οἱ πρῶτοι ἀστρονόμοι, ἱερεῖς καί γιατροί. Οἱ Κένταυροι. Ὁ Ἀσκληπιός
- Ἕνας συνοικισμος τῆς λίθινης ἐποχῆς στή Μαγνησία. Οἱ ἱστορίες τοῦ Κάδμου, τοῦ Κέκροπα καί τοῦ Δαναοῦ
- Ἡ Ἱεριχώ τῆς Παλαιστίνης, ἡ πρώτη πόλη τῆς λίθινης ἐποχῆς στόν κόσμο
- Παλαιολιθικοί ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ μας: οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Νέας Γουινέας

3. Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

- Σκεύη καί ἐργαλεῖα ἀπό χρυσό, χαλκο, ὀρειχαλκο, σιδερο
- Ὁ μύθος τῆς ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας
- Τό βασίλειο τοῦ Μίνωα στήν Κρήτη: Τά ἀνάκτορα τῆς Κνωσσοῦ καί τῆς Φαιστοῦ. Ἡ ἐμφάνιση τῆς γραφῆς. Ὁ Δαίδαλος καί ὁ Ἴκαρος. Ὁ Μινώταυρος, οἱ Ἀθηναῖοι καί ὁ Θησέας
- Τό βασίλειο τῶν Μυκηνῶν. Οἱ πολύχρυσες Μυκῆνες. Ὁ τρωικός πόλεμος. Ἡ ναυτική περιπέτεια τοῦ Ὀδυσσέα
- Ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων
- Θρησκευτικές καί ἄλλες δοξασίες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων: Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καί ἡ καταγωγή τῶν Ἑλλήνων (Τιτάνες καί γίγαντες - Κατακλυσμός - Δευκαλίων καί Πύρρα - Ἡ μυθική Ἀτλαντίδα). Οἱ θεοί τοῦ Ὀλύμπου. Ἄλλες θεότητες: ὁ Διόνυσος, ὁ Πάν, νύμφες, ὠκεανίδες κ.ἄ. Τά μαντεῖα
- Τοπική ἱστορία τῆς προϊστορικῆς περιόδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Ε.Μ.Ε.

ΤΑΞΗ Δ΄

ΟΙ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΩΣ ΤΗΝ ΥΛΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Εἰσαγωγή στή μέτρηση τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου. Οἱ πρίν καί μετά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ χρονολογίες

2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΟΥΣ

- Οἱ πόλεις-κράτη
- Οἱ ἀποικισμοί τῶν Ἑλλήνων στά παράλια τῆς Μεσογείου. Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
- Ἀναφορά στήν ἀντίστοιχη τοπική ἱστορία
- (Μιά ἱστορία πού μποροῦσε νά εἶναι ἀληθινή: Ἡ ἵδρυση μιᾶς ἀποικίας)

3. Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

- Οἱ δεσμοί τοῦ αἵματος, τῆς θρησκείας καί τῆς γλώσσας
- Πανελλήνιοι ἑορτασμοί καί ἀγῶνες. Ἡ πρώτη Ὀλυμπιάδα
- (Μιά ἱστορία.../ Μέ τόν πατέρα στούς ὀλυμπιακούς ἀγῶνες)
- Ραψῳδοί καί ὁ Ὅμηρος
- (Μιά σελίδα ἀπό τόν Ὅμηρο: ἐπισήμανση λέξεων πού μιλιοῦνται καί σήμερα)

4. Η ΣΠΑΡΤΗ ΚΑΙ Η ΑΘΗΝΑ, ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΚΟΣΜΟΙ

- Πολιτειακή ὀργάνωση καί καθημερινή ζωή στίς δυό πόλεις. Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
- Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν
- (Μιά ἱστορία... : Μιά ἀθηναϊκή καί μιά σπαρτιατική ἡμέρα)

5. ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

- Πῶς πολεμοῦσαν τότε στή στεριά καί στή θάλασσα
- Οἱ Ἕλληνες ἀντιμέτωποι μέ τούς Πέρσες. Ἡ ἐπανάσταση τῶν Ἰώνων, Μαραθώνας, Θερμοπύλες, Σαλαμίνα, Πλαταιές, Μυκάλη. Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
- Ἀναφορά στήν ἀντίστοιχη τοπική ἱστορία

6. Η ΧΡΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

- Η αθηναϊκή δημοκρατία
  (Μιά ιστορία...:Μέ τόν πατέρα στήν Πνύκα.Μιά δημηγορία τοῦ Περικλῆ)
- Τά μνημεῖα τῆς Ακρόπολης
  (Μιά ιστορία...:Ένας περίπατος στήν Ακρόπολη.Συνάντηση μέ τό Φειδία)
- Τό θέατρο τοῦ Διονύσου
  (Μιά ιστορία...:Σέ μιά θεατρική παράσταση μέ Σοφοκλῆ καί Αριστοφάνη)
- Μεγάλοι σοφοί τῆς ἐποχῆς
  (Μιά ιστορία...: Ακούγοντας τό Σωκράτη νά διδάσκει)
- Τά Παναθήναια
  (Μιά ιστορία...: Μέ τούς φίλους μου στό πανηγύρι)
- Η ἀγορά τῶν Αθηνῶν
  (Μιά ιστορία...: Στήν ἀγορά μέ τή μητέρα γιά φώνια)
- Η καθημερινή ζωή τῶν ἀρχαίων (στέγη,τροφή,ἐνδυμασία,ἀσχολίες κτλ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

7. ΟΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Η σύγκρουση Αθήνας καί Σπάρτης καί ἡ ἀνάμιξη τῶν Περσῶν στά ἑλληνικά πράγματα.Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
  (Μιά ιστορία...: Μέσα στά Μακρά Τείχη τόν καιρό τοῦ μεγάλου λοιμοῦ)
- Αγριότητες τοῦ πολέμου: Η καταστροφή τῆς Μήλου. Η συμφορά τῶν Αθηναίων στίς Συρακοῦσες
- Σύγκρουση Θήβας καί Σπάρτης.Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
- Ἄνδρες πού ὑποστήριξαν τήν ἀνάγκη γιά πανελλήνια ἑνότητα
- Η πραγματοποίηση τῆς πανελλήνιας ἑνότητας ἀπό τό Φίλιππο τῆς Μακεδονίας
- Αναφορά στήν ἀντίστοιχη τοπική ἱστορία

8. Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ.ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

- Οἱ Ἕλληνες πλήν Λακεδαιμονίων...
- Σταθμοί στή θριαμβευτική πορεία τοῦ Μ.Αλεξάνδρου
- Χαρακτηριστικά περιστατικά ἀπό τή ζωή καί τή δράση τοῦ Μ.Αλεξάνδρου
- (Μιά ιστορία...: Μέ τό Νέαρχο στόν Παράπλου)

9. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

- Ο διαμελισμός τοῦ κράτους τοῦ Μ.Αλεξάνδρου
- Πέργαμος,Αντιόχεια,Αλεξάνδρεια.οἱ νέες πολυάνθρωπες πόλεις
- Η πανελλήνια κοινή
- (Μιά ιστορία...: Μιά ἐπίσκεψη στή Βιβλιοθήκη τῆς Αλεξάνδρειας)

Τάξη Β΄

ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΪΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Ἡ μέτρηση τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου
- Διαίρεση τῆς ἱστορίας
- Σύντομη ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῆς προηγούμενης τάξης

2. Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

- Ὁ μῦθος γιά τήν κτίση καί τόν ἐποικισμό τῆς Ρώμης
- Ἡ ἐπέκταση τοῦ ρωμαικοῦ κράτους καί οἱ ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων γιά τή διατήρηση τῆς ἀνεξαρτησίας τους. Σημαντικά πρόσωπα καί περιστατικά
- Ἄνδρες πού ὑποστήριξαν τήν ἑνότητα τῶν Ἑλλήνων γιά τήν ἀπόκρουση τοῦ ρωμαικοῦ κινδύνου
- Ὁ μαρασμός τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καί ἡ ὑποδούλωσή τους στούς Ρωμαίους
- Ἡ ἀκμή τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας
- Ἕνα κοσμοϊστορικό γεγονός: ἡ ἐμφάνιση καί ἡ ἐξάπλωση τοῦ χριστιανισμοῦ στά χρόνια τῆς ρωμαϊκῆς ἀκμῆς
- Τί πῆραν ἀπό τούς Ἕλληνες οἱ Ρωμαῖοι καί τί ἔδωσαν στόν πολιτισμό.
- Σκηνές ἀπό τή ζωή στήν ἀρχαία Ρώμη
- Ρωμαϊκά ἀπομεινάρια στόν ἑλλαδικό χῶρο
- (Μιά ἱστορία πού μποροῦσε νά εἶναι ἀληθινή: Γιά τή Ρώμη ἀκό τό δρόμο τῆς Ἐγνατίας)

3. Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

- Μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ πρῶτος ρωμαῖος αὐτοκράτορας πού ὑποστήριξε τό χριστιανισμό
- Ἡ ἵδρυση τῆς Κωνσταντινούπολης στό κέντρο τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου.
- Ἡ ἀνεξαφνική προσπάθεια τοῦ Ἰουλιανοῦ νά ἐπαναφέρει τήν ἀρχαία θρησκεία
- Ὁ Θεοδόσιος ἐπιβάλλει τό χριστιανισμό ἐπίσημη θρησκεία τοῦ κράτους.
- Ὑπερβολές τοῦ χριστιανικοῦ ζήλου τοῦ αὐτοκράτορα
- (Μιά ἱστορία...: Στό παλάτι τοῦ Ἰουλιανοῦ, περιμένοντας τό χρησμό τοῦ μαντείου)

4. Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΝΕΑ ΑΚΜΗ, ΑΛΛΑ ΤΕΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ

- Ἡ διαίρεση τῆς αὐτοκρατορίας
- Ἡ μεγάλη μετανάστευση τῶν λαῶν, ἀπαρχή τῆς δημιουργίας τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν

- 'Ο 'Αλάριχος ἔξω ἀπό τήν 'Αθήνα
- 'Η κατάλυση τοῦ δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους
- 'Ιουστινιανός. Προσωρινή ἐπέκταση τοῦ ἀνατολικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους στή Δύση
  (Στόν 'Ιππόδρομο κατά τή στάση τοῦ "νίκα")
- Τά μεγάλα εἰρηνικά ἔργα τοῦ 'Ιουστινιανοῦ
  (Θρύλοι καί παραδόσεις γιά τό χτίσιμο τῆς 'Αγια-Σοφιᾶς)
  (Πῶς μετανάστευσαν οἱ μεταξοσκώληκες ἀπό τήν Κίνα στό Βυζάντιο.)

5. ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

(α) 'Ο κίνδυνος ἀπό τήν 'Ανατολή

Βυζάντιο καί Πέρσες

- Οἱ ἐκστρατεῖες τοῦ 'Ηρακλείου
- 'Η Κωνσταντινούπολη στά χέρια τῆς Παναγίας

Βυζάντιο καί 'Αραβες

- Τό "ὑγρό πῦρ" σώζει τή Βασιλεύουσα.
- Οἱ "Ισαυροι καί οἱ αὐτοκράτορες τῆς μακεδονικῆς δυναστείας ἀντιμετωπίζουν ἀποτελεσματικά τόν ἀραβικό κίνδυνο.
  Πῶς πολεμοῦσαν τότε.
  (Στό ἐργαστήρι ἑνός ἄραβα ἀλχημιστῆ - Μέ τό Βασίλειο Διγενῆ 'Ακρίτα - 'Ακριτικά τραγούδια - 'Ο "Αγιος 'Ανδρέας σώζει τήν Πάτρα ἀπό τούς Σαρακηνούς)

(β) 'Ο κίνδυνος ἀπό τό Βορρά

Σλάβοι, Βούλγαροι, Ρῶσοι κ.ἄ.

- Οἱ ἐπιτυχίες τῶν 'Ισαύρων καί ὁ θρίαμβος τοῦ Βασίλειου Β΄
  ('Ενα στίγμα στό θρίαμβο τοῦ Βασίλειου Β΄: ἡ τύφλωση τῶν Βουλγάρων αἰχμαλώτων - Μέ τό Βασίλειο Β΄στό βράχο τῆς 'Ακρόπολης)

(γ) 'Ο κίνδυνος ἀπό τή Δύση

- Φεουδάρχες, κάστρα καί ἱππότες
- Οἱ ἐπιδρομές τῶν Νορμανδῶν καί οἱ Κομνηνοί
  ('Ο Μανουήλ Α΄Κομνηνός καί τό "Αγριμιν" του - Μέ τούς πολιορκημένους τῆς Θεσσαλονίκης)

6. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΜΑΧΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ, ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

- Αἱρέσεις, Εἰκονομαχία, Σχίσμα
  (Στόν ἑορτασμό τῆς πρώτης Κυριακῆς τῆς 'Ορθοδοξίας)
- Δυνατοί, οἱ μεγάλοι γαιοκτήμονες
  (Μιά περιοδεία πού ἐξοργίζει τό Βασίλειο Β΄)

7. Ο ΒΑΘΜΙΑΙΟΣ ΕΞΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΟΒΟΛΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

- Τό Πανδιδακτήριο τῆς Κωνσταντινούπολης
- Ὁ χρυσός αἰώνας τῶν χριστιανικῶν γραμμάτων
- Μαυρίκιος, ὁ πρῶτος ἑλληνικῆς καταγωγῆς αὐτοκράτορας
- Βασίλισσες μέ ἑλληνική παιδεία
- Τό Βυζάντιο γίνεται περισσότερο ἑλληνικό ὅσο περιορίζεται σέ ἐδάφη μέ ἐπι κρατέστερο τό ἑλληνικό στοιχεῖο.
- Ὁ βαθμαῖος παραμερισμός τῆς λατινικῆς γλώσσας
- Βυζαντινή ἀρχιτεκτονική. Ἁγιογραφία καί ψηφιδωτά. Ἐκκλησιαστική ποίηση
- Ἐγκυκλοπαίδειες, ᾠδικες καί συναξάρια (Σ' ἕνα μοναστήρι, πρίν ἀκόμα ἐφευρεθεῖ ἡ τυπογραφία)
- Μεγάλοι λόγιοι τοῦ Βυζαντίου
- Οἱ ὀνομασίες Ρωμιοί, Γραικοί καί Ἕλληνες
- Ἡ καθημερινή ζωή (κατοικία, ἐνδυμασία, τροφή, ἐκπαίδευση, ἐργασία, γιορτές κτ καί ἡ κοινωνική πρόνοια στό Βυζάντιο

8. Ο ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΥΣ

- Οἱ σταυροφορίες, σέ σχέση μέ τό Βυζάντιο
- Φραγκικά καί βυζαντινά κρατίδια στά ἐδάφη τοῦ Βυζαντίου
- Φραγκικά κάστρα στήν Ἑλλάδα
- (Ἀνάμεσα στήν ἱστορία καί τό θρύλο: Ἑλληνοβυζαντινοί ἄρχοντες καί ἀρχοντοπούλες πού ἀντιστάθηκαν στούς Φράγκους)

9. ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΝΑΛΑΜΠΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

- Τό Βυζάντιο τῶν Παλαιολόγων
- Οἱ Ὀθωμανοί Τοῦρκοι
- Ἡ πολιορκία καί ἡ ἅλωση τῆς Πόλης. Μωάμεθ καί Κωνσταντίνος Παλαιολόγος
- Πολεμικά μέσα καί τεχνάσματα τῆς ἐποχῆς
- Λαϊκά σύμβολα, θρύλοι καί παραδόσεις

ΤΑΞΗ ΣΤ'

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Πηγές τῆς ἱστορίας
- Σύντομη ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῶν προηγούμενων τάξεων

2. ΕΝΩ ΝΥΧΤΩΝΕΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ, ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

- Οἱ κατακτήσεις τῶν Τούρκων καὶ ἡ εὐρωπαϊκὴ ἄμυνα
- Τό ξύπνημα τῆς Εὐρώπης: Ἀνακαλύψεις - Ἐφευρέσεις - Ἀναγέννηση στίς τέχνες καὶ τά γράμματα - Ἡ ἐπιστήμη σέ νέες βάσεις
- Δυό μεγάλα ἐπαναστατικά κινήματα: Ὁ πόλεμος ἀνεξαρτησίας τῶν Η.Π.Α. - Ἡ γαλλική ἐπανάσταση

3. ΟΙ ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Τό πέρασμα τῶν Βενετσιάνων ἀπό τά ἑλληνικά νησιά
- Ἡ σύγκρουση Βενετσιάνων καί Τούρκων στήν Κρήτη, τήν Πελοπόννησο καί τήν Ἀττική
- Οἱ Βενετσιάνοι στά Ἑπτάνησα
- (Μιά ἱστορία πού μᾶροῦσε νά εἶναι ἀληθινή: Μιά φορά σ'ἕνα βενετσιάνικο κάστρο)

4. ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Οἱ συμφορές πού βρῆκαν τούς Ἕλληνες
- Ἐκκλησία καί κοινότητες: τά δυό στηρίγματα τῶν σκλαβωμένων
- Θρύλοι, παραδόσεις καί τραγούδια τοῦ λαοῦ
- Γράμματα, σπουδάσματα...: Ἀπό τό κρυφό σχολειό σέ μιά Ἑλλάδα γεμάτη σχολεῖα καί δασκάλους. Μεγάλοι διδάσκαλοι τοῦ γένους
- Οἱ φαναριῶτες καί οἱ ὑπηρεσίες τους στήν πατρίδα
- Κλέφτες, ἁρματολοί καί παραβγκυραῖοι
  (Μοῦτσος στό μπρίκι τοῦ καπεταν-Κωσταντῆ)

5. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΚΕΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΕΓΕΡΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

- Οἱ μεσογειακές ὀυνάμεις καί τό κίνημα τοῦ Διονυσίου
- Ἡ Ρωσία καί τά ἀπελευθερωτικά κινήματα τοῦ 1770 καί 1788

- Οἱ ἀγῶνες τῶν Σουλιωτῶν καί των κλεφταρματολῶν ἐναντίον τοῦ Ἀλῆπασα
- Τά ἐπαναστατικά σχέδια καί ἡ δράση τοῦ Ρήγα
- Ἡ Φιλική Ἑταιρεία
  (Μιά ἱστορία...: Δυό Φιλικοί ἀλληλογραφοῦν μέ τόν κρυπτογραφικό κώδικα)

6. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

- Τό κίνημα τοῦ Ὑψηλάντη στή Μολδοβλαχία
- Πρῶτα ἐπεισόδια καί ἐξάπλωση τῆς ἐπανάστασης στήν Ἑλλάδα
- Τόποι καί πρόσωπα πού μπῆκαν στόν ἀγῶνα
- Δυσκολίες πού εἶχε νά ἀντιμετωπίσει ἡ ἐπανάσταση
- Τά ἀντίποινα τῶν Τούρκων
- Ἀπό ποιά στάδια πέρασε ὁ ἀγώνας τῆς ἀνεξαρτησίας

7. ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ (1821-1823): Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΔΡΑΙΩΝΕΤΑΙ, ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΜΑΤΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΕΙΛΟΥΝ

- Οἱ ἐπιχειρήσεις στή στεριά καί στή θάλασσα. Τά σημαντικότερα πρόσωπα καί γεγονότα
- Ἡ φιλελληνική κίνηση
- Ἱστορικά ἀνέκδοτα καί μαρτυρίες ἀγωνιστῶν
- Τοπική ἱστορία τῆς ἀντίστοιχης περιόδου

8. ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ (1824-1827): Ἡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

- Οἱ ἐσωτερικοί διχασμοί
- Οἱ ἐπιχειρήσεις στή στεριά καί στή θάλασσα. Τά σημαντικότερα πρόσωπα καί γεγονότα
- Ἡ ἐπέμβαση τῶν μεγάλων δυνάμεων
- Ἱστορικά ἀνέκδοτα καί μαρτυρίες τῶν ἀγωνιστῶν
- Τοπική ἱστορία τῆς ἀντίστοιχης περιόδου

9. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ (1828-1831)

- Οἱ τελευταῖες ἐκκαθαριστικές ἐπιχειρήσεις
- Τό νεοσύστατο ἑλληνικό κράτος καί τά μέτρα τοῦ κυβερνήτη
- Ἱστορικά ἀνέκδοτα καί μαρτυρίες συγχρόνων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΟ. ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

- Ἡ Ἀθήνα πρωτεύουσα. Πῶς ἦταν τότε καί πῶς ἐξελίχθηκε.
- Τό πολίτευμα. Ἀπό τήν ἀπόλυτη μοναρχία στή δημοκρατία
- Ἡ πορεία πρός τήν ἐθνική ὁλοκλήρωση. Οἱ διαδοχικές ἐπεκτάσεις τοῦ κράτους. Ὁ ἀλύτρωτος ἑλληνισμός
- Ὁ ἐκσυγχρονισμός τοῦ κράτους: συγκοινωνίες, ἐπικοινωνίες, ἀρδευτικά ἔργα, μονάδες παραγωγῆς ἐνέργειας κτλ.
- Ἡ δημογραφική ἐξέλιξη τῆς χώρας: Ἡ δημιουργία μεγάλων ἀστικῶν κέντρων. Τό προσφυγικό πρόβλημα. Ἡ διάλυση τῶν ἑλληνικῶν παροικιῶν τῆς Μεσογείου. Ἡ μετανάστευση
- Ὁ λαϊκός πολιτισμός καί ἡ νεοελληνική πνευματική δημιουργία. Κορυφαῖοι ἐκπρόσωποι στό χῶρο τῆς λογοτεχνίας, τῶν τεχνῶν καί τῆς ἐπιστήμης
- Ἡ θέση τῆς Ἑλλάδας στό μεταπολεμικό κόσμο

Ἔπειτα οἱ κ.κ. Εἰσηγητὲς ἀναλύουν καὶ διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Ὁ κ. Μελᾶς, σχετικὰ μὲ τὴν πρώτη σελίδα τῆς εἰσηγήσεως, ποὺ ἀναφέρεται στὴ διατύπωση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας, λέγει ὅτι διατυπώθηκε κατ'αὐτὸ τὸν τρόπο ἀπὸ τὸν κ. Βουγιούκα. Ὁ ἴδιος συμφωνεῖ μὲ ὅσα περιλαμβάνει ὁ σκοπός, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ ἀπαραίτητο αὐτὸν τὸν τρόπο διατυπώσεώς του.

Ὁ κ. Μελᾶς προτείνει ὁ γενικὸς σκοπὸς νὰ διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

I. ΣΚΟΠΟΙ

Θὰ ἦταν χρήσιμο οἱ δάσκαλοι νὰ ἔχουν ὑπόψη τοὺς σκοποὺς ποὺ ἀκολουθοῦν γιὰ νὰ βοηθοῦν τοὺς μαθητές τους νὰ ἀναπτυχθοῦν στὸ μέγιστο δυνατὸ γι'αὐτοὺς βαθμό.

Οἱ σκοποὶ ποὺ ἐπιδιώκονται μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στὸ δημοτικὸ σχολεῖο ἀποβλέπουν νὰ ἀποκτήσει τὸ παιδί:

1. Γνώσεις καὶ κατανόηση:
   α. Τῆς πολιτιστικῆς καὶ πολιτικῆς ἱστορίας, τῶν παραδόσεων, τῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότατους χρόνους ὡς σήμερα.
   β. Τῆς πολιτιστικῆς καὶ πολιτικῆς ἱστορίας τῶν παραδόσεων, τῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀξιῶν ὁρισμένων κοινωνιῶν ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ἑλληνικὴ ἢ διαδραμάτισαν ἀποφασιστικὸ ρόλο γιὰ τὶς τύχες τοῦ κόσμου.
   γ. Τοῦ βαθμοῦ ἀλληλεξαρτήσεως, στὸν ὁποῖο ἔφτασαν τὰ διάφορα ἔθνη.
   δ. Τοῦ ἱστορικοῦ τρόπου σκέψεως γιὰ τὴν κατανόηση τῶν αἰτιωδῶν σχέσεων ποὺ διέπουν τὰ ἱστορικὰ φαινόμενα.

2. Στάσεις ἀπέναντι στὴ μάθηση καὶ συγκεκριμένα:
   α. Ἀπέναντι στὰ ἱστορικὰ θέματα ποὺ μελετῶνται-περιέργεια καὶ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ περιεχόμενό τους.
   β. Ἀπέναντι σὲ ἐρωτήματα καὶ προβλήματα τῆς ἱστορίας-τάση νὰ κάνει ὑποθέσεις γιὰ τὶς πιθανὲς ἀπαντήσεις καὶ λύσεις.
   γ. Ἀπέναντι στὸ ἄλλο μάθημα τῆς Ἱστορίας-ἐπιθυμία νὰ συνεχίσει νὰ τὸ μελετᾶ ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο.
   δ. Ἀπέναντι σὲ προπαρασκευασμένες καὶ κατὰ κάρο χρησιμοποιημένες πεποιθήσεις -μιὰ ἐπιθυμία νὰ τὶς παραμάμψει καὶ νὰ ἐξετάσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ φαινόμενα καθὼς καὶ μιὰ ἐπιθυμία νὰ ἐξαγάγει συμπεράσματα ἀπὸ δεδομένα ποὺ προέρχονται ἀπὸ πρῶτο χέρι.

3. Ἀξίες καί διαθέσεις

α. Ἀπέναντι στίς ἱστορικές μαρτυρίες-ἀναφορά σ'αὐτές καί ἀποδοχή τῶν ἀρχῶν ἀπό τίς ὁποῖες διέπονται.

β. Ἀπέναντι στόν ἄνθρωπο-συμβολή τῶν ἀνθρώπων κάθε χρώματος, φυλῆς καί θρησκεύματος στήν ἐξέλιξη τῆς ἱστορίας· ὁ ἄνθρωπος ἀναπτύσσει ὅλη τή δυναμικότητά του σέ μιά ἀτμόσφαιρα ἐλευθερίας·φρονηματισμός ἀπό τίς δημιουργικές πράξεις, ἀλλά καί ἀπό τά σφάλματα τῶν παλαιοτέρων.

γ. Ἀπέναντι στίς ἀρχές πού ἀναφέρονται στήν ἀνθρώπινη συμπεριφορά-κριτική καί ὀξυδερκής ἀνάλυση τῶν ἀρχῶν.

δ. Ἀπέναντι στήν κοινότητα καί τήν Πατρίδα (ἀνάπτυξη ἱστορικῆς συνειδήσεως)-ἀνάπτυξη τοῦ συναισθήματος τῆς ἀγάπης πρός τήν Πατρίδα καί τά δημοκρατικά ἰδεώδη καί συνειδητοποίηση τοῦ ρόλου του ὡς ὑπεύθυνου μέλους τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου καί τῆς εὐρύτερης κοινωνίας τῶν ἐθνῶν.

4. Δεξιότητες

α. Νά ἐξετάζει τά ἱστορικά δεδομένα μέ ἀντικειμενικό τρόπο.

β. Νά κρίνει τήν ἀξιοπιστία καί τήν ἀντικειμενικότητα τῶν δεδομένων.

γ. Νά συγκεντρώνει καί νά ταξινομεῖ τά δεδομένα.

δ. Νά ἑρμηνεύει χάρτες, σχεδιαγράμματα, πίνακες κι ἄλλου εἴδους ἱστορικό ὑλικό.

ε. Νά διατυπώνει ἀρχές καί ὑποθέσεις ἀπό ἀδιαμόρφωτα δεδομένα.

στ. Νά χρησιμοποιεῖ μερικές ἀπό τίς μεθόδους τῶν ἱστορικῶν γιά τή συλλογή πληροφοριῶν ἀπό πρῶτο χέρι.

Γίνεται συζήτηση γιά τά δύο κείμενα τοῦ γενικοῦ σκοποῦ καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά μπαίνει σέ κάθε γενικό σκοπό τοῦ κάθε μαθήματος ἡ φράση:"Σκοπός... νά συμβάλει στήν ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν-στό βαθμό πού τό ἐπιτρέπουν ἡ ἀριμότητα τῶν παιδιῶν, ἡ φύση τῶν ἐπιστημῶν ἀπό τίς ὁποῖες προέρχεται ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος καί ὁ τρόπος διδασκαλίας".

Ἔπειτα ἡ συζήτηση περιορίζεται στό γενικό μέρος τοῦ σκοποῦ τῆς Ἱστορίας, ὅπως διατυπώθηκε ἀπό τόν κ. Βουγιούκα.Τό Τμῆμα ἀπασχολεῖ ἡ φράση "Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας" τοῦ κειμένου τῆς εἰσηγήσεως.

Προτείνεται νά ἀντικατασταθεῖ ἡ φράση αὐτή μέ τήν ἑξῆς:"Σκοπός

τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς 'Ιστορίας".

Κατά πλειοψηφία ἀποφασίζεται νά μείνει ἡ φράση τῆς εἰσηγήσεως.

Δέν συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Πασσάκος Κ., Ν. Βλουτίδης καί Δ. Μελᾶς.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κων'νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', σχετικά μέ τό γενικό σκοπό τοῦ μαθήματος τῆς 'Ιστορίας, πού ἔχει δοθεῖ ἀπό τούς κ.κ. εἰσηγητές, παρατηρεῖ ὅτι "ἡ ἔμφαση ἡ ἀποκλειστική ἀναφορά γίνεται σέ γνωστικές ἐπιδιώξεις("...τά παιδιά νά συλλάβουν.... νά ἀρχίσουν νά ἀντιλαμβάνονται..."), ἐνῶ ἀπουσιάζει ἡ συναισθηματική πλευρά(φιλοπατρία).

Εἶναι ἀληθές ὅτι τοῦτο ἀναφέρεται στίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις, οἱ ὁποῖες ὅμως, κατά τήν ἄποψη τῶν εἰσηγητῶν, εἶναι ὄχι συμπληρώματα τοῦ γενικοῦ σκοποῦ, ἀλλ'ἀκριβῶς ἀνάλυση αὐτοῦ. Θά μποροῦσε νά πεῖ κανείς ὅτι τό ἔσχατο καί ὑπέρτατο ἐπίτευγμα στήν ἐργασία μέ τήν 'Ιστορία στό σχολεῖο εἶναι νά φθάσει τό παιδί νά ἀγαπήσει γνήσια τήν πατρίδα του καί ὅτι ὅλα τά ἄλλα-σύλληψη ἱστορικῶν ἐννοιῶν, κατανόηση ἱστορικῶν γεγονότων καί κρίσεις πάνω σ'αὐτά-εἶναι δρόμοι πρός τό ἀπώτερο αὐτό τέρμα. 'Η πρόταση λοιπόν εἶναι νά περιληφθεῖ ὁπωσδήποτε ἡ πλευρά αὐτή τοῦ συναισθήματος στό γενικό σκοπό".

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος ἐπίσης θά ἤθελε νά μπεῖ στό γενικό σκοπό ἐκτός ἀπό τό γνωστικό στοιχεῖο, καί τό συναισθηματικό καί ἡ βούληση.

Προτείνεται καί γίνεται ἀποδεκτό ὁ κ. Βουγιούκας, μέ βάση τίς προτάσεις πού ἔγιναν, νά κάνει μία διαφορετική διατύπωση τοῦ σκοποῦ, ὅπου, ἐκτός ἀπό τό γνωστικό στοιχεῖο, θά περιλαμβάνονται καί τά ἄλλα στοιχεῖα.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

'Η γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 22/1978

Σήμερα, 7 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωΐνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἐπικύρωση προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος γιά τό σχ. Προεδρ. διατάγματος "Περί τῆς διαδικασίας προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν προαγομένων εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Β΄".

ΘΕΜΑ 2ο. Ὑπόδειξη πέντε προσώπων γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς βιβλίων γιά παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας τῶν Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΜΕ

ΘΕΜΑ 1ο. "Επικύρωση προηγουμένων αποφάσεων του Τμήματος για το σχ. Προεδρικού διατάγματος "Περί της διαδικασίας προκρίσεως και επιλογής των προαγομένων εις θέσεις Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαιδεύσεως Β'".

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. Φ.350.2/4/40950/22-8-1977 του κ. Υπουργού Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων με το οποίο διαβιβάστηκε στο ΚΣΜΕ για γνωμοδότηση το σχ. Προεδρ. διατάγματος "Περί της διαδικασίας προκρίσεως και επιλογής των προαγομένων εις θέσεις Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαιδεύσεως Β'", β) Τις διατάξεις του άρθρ. 2 παραγρ. 2 του Ν.186/1975, γ) Το πρακτικό αριθμ. 87, 88, 89 και 90/1977 της Ομάδας των Ειδικών Συμβούλων παρά τη ΚΣΜΕ και δ) τις σχετικές συζητήσεις και αποφάσεις για το θέμα αυτό στις αριθμ. 12/78, 14/78, 17/78, 20/78 συνεδρίες του,

όμοφωνα γνωματεύει

1. Για το άρθρο 1:
Να παραμείνει, όπως έχει.

2. Για το άρθρο 2:
α. Στο τέλος της πρώτης παραγράφου της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού να διαγραφεί η πρόταση "ειδικήν έκθεσιν περί ενός.... του άρθρου 60 του Ν.309/1976" και να αντικατασταθεί ως εξής: "συνήθη έκθεσιν μόνον δι' όσους δεν έχουν επιθεωρηθεί κατά την τελευταίαν διετίαν".
β. Στη δεύτερη παράγραφο της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου.
1. Να διαγραφεί η φράση "εκ των αιρετών Εκπτών Δημοτικής Εκπαιδεύσεως" και να αντικατασταθεί ως εξής: "εκ την Δ/νσιν Προσωπικού Δημοτικής Εκπαιδεύσεως και Προσχολικής Αγωγής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων".
2. Να διαγραφεί η φράση "την περί αυτού συνταχθείσαν ειδικήν έκθεσιν".
γ. Η παραγρ. 3 του άρθρου αυτού να διαγραφεί.
δ. Να προστεθεί τρίτη παράγραφος ως εξής:
"οι υπηρετούντες εις τα πρότυπα δημοτικά σχολεία του Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαιδεύσεως, των Παιδαγωγικών Ακαδημιών, της Ανωτάτης Εκπαιδευτικής Σχολής Θεσσαλονίκης, του Ιεροδιδασκαλείου Βελλάς και των Πειραματικών σχολείων των Πανεπιστημίων και επιθυμούντες να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό των

Επιθεωρητών υποβάλλουν τεκμηριωμένη εισήγηση εις τους κατά νόμον αρμοδίους την έκπτωσιν, οι οποίοι εν συνεχεία υποβάλλουν αυτά εις την Δ/νσιν Προσωπικού Δημοτικής Εκπαιδεύσεως και Προσχολικής Αγωγής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αμοιβαίως μέχρι τέλους Μαρτίου του επομένου της υποβολής των δηλώσεων έτους".

ε. Στην παράγρ. 4 οι λέξεις "των Εκπτών" να αντικατασταθούν με τη φράση "των Επιθεωρητών και Δ/ντών του Μ.Δ.Δ.Ε., των Παιδαγωγικών Ακαδημιών, της Ανωτάτης Εκπαιδευτικής Σχολής Θεσσαλονίκης, του Ιεροδιδασκαλείου Βελλάς και των Πειραματικών σχολείων των Πανεπιστημίων".

Βάσης στη φράση "μετά της συνεστιήσης" να διαγραφεί η λέξη "της".

3. Για το άρθρο 3:

Να διαγραφεί η φράση "τας ειδικάς ενθέσεις Επιθεωρητού και Εκπτου".

4. Για το άρθρο 4:

α. Στο τέλος της παραγρ. 1 του άρθρου αυτού να διαγραφεί η φράση "κατά μήνα Ιούλιον" και να αντικατασταθεί ως εξής:

"εξόδες μετά την λήξιν του διδακτικού έτους".

β. Η παράγρ. 3 να τροποποιηθεί ως εξής:

"Η δοκιμασία διεξάγεται ενώπιον Επιτροπής συγκροτουμένης δι' αποφάσεως του Υπουργού Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων και αποτελουμένης εξ ενός Συμβούλου του Τμήματος Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ, ως Προέδρου, δύο μελών του Εκπτωτικού προσωπικού επί βαθμώ 1ω και δύο μελών εκ του Παιδαγωγικού κλάδου, εκ των οποίων ο εις επί βαθμώ τουλάχιστον 1ω και ο έτερος επί βαθμώ τουλάχιστον 2ω".

5. Για το άρθρο 5:

α. Η παράγρ. 1 του άρθρου αυτού να τροποποιηθεί ως ακολούθως:

"Η γραπτή δοκιμασία συνίσταται εις την ανάπτυξιν δύο διαφορετικών θεμάτων, ένα δι' έκαστην χωριστήν εξέτασιν, σχέσιν εχόντων με τη θεωρίαν και πράξιν της σχολικής αγωγής και θεμελιουμένων απαραιτήτως επί επιστημονικών παιδαγωγικών και ψυχολογικών δεδομένων".

β. Να διαγραφεί η παράγρ. 2 του ιδίου άρθρου.

γ. Η παράγρ. 3 του άρθρου αυτού να αντικατασταθεί ως εξής: "Η Φ-

πιτροπή διεξαγωγής τής δοκιμασίας ὁρίζει βραχύ πρό τής ἐνάρξεως ἑκάστης χωριστής ἐξετάσεως τρία θέματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιλέγεται διά κληρώσεως τό πρός ἀνάπτυξιν ἑκάστης ἐξετάσεως θέμα".

6. Γιά τό ἄρθρο 6:

α. Στό τέλος τής παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς πρόταση: "Εἰσέρχονται εἰς τάς αἰθούσας τῶν ἐξετάσεων φέροντες μεθ' ἑαυτῶν μόνον δύο μολυβδίδας στερεᾶς μελάνης χρώματος κυανοῦ καί καταλαμβάνουν τάς ὁρισθείσας εἰς αὐτούς θέσεις".

β. Ἡ παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Μετά τήν ἐγκατάστασιν τῶν ἐξεταζομένων εἰς τάς θέσεις των καί πρό τής ἐκφωνήσεως τοῦ θέματος, οἱ ἐπιτηρηταί ἐλέγχουν τήν ταυτότητα αὐτῶν, βάσει τῶν ὀνομαστικῶν καταστάσεων καί τῶν δελτίων τής ταυτότητός των. Πρός τοῦτο ἕκαστος διαγωνιζόμενος ὑποχρεοῦται νά φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ καί νά ἐπιδεικνύῃ εἰς τούς ἐπιτηρητάς τήν ταυτότητά του, ἐλλείψει δέ ταύτης πιστοποιητικόν Δήμου ἢ κοινότητος μετά τής φωτογραφίας του ἐπ' αὐτοῦ, τεθεωρημένης. Κατά τόν ἔλεγχον σημειοῦνται οἱ ἀπόντες. Λέγονται ὁδηγίαι σχετικαί μέ τάς ὑποχρεώσεις των καί ἀνακοινοῦται αὐτοῖς ὁ χρόνος ἐντός τοῦ ὁποίου ὑποχρεοῦνται νά ἀναπτύξουν τό θέμα, ὅστις ὁρίζεται μεταξύ τριῶν ἕως τεσσάρων ὡρῶν ἀπό τής ἐκφωνήσεως τοῦ θέματος".

7. Γιά τό ἄρθρο 7:

α. Ἡ παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Δι' ἑκάστην ἐξέτασιν διά τήν βαθμολόγησιν τῶν γραπτῶν δοκιμίων ὁρίζονται διά τῆς ἀποφάσεως περί συγκροτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος δύο βαθμολογηταί ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

β. Στίς παραγράφους 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου, ὅπου ἀπαντοῦν οἱ λέξεις "τοῦ ΑΚΥΣΑΡ" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τίς λέξεις "τῆς Ἐπιτροπῆς".

γ. Στήν παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ μετά τή λέξη "βαθμολογητῶν" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις "δι' ἑκάστην ἐξέτασιν".

8. Γιά τό ἄρθρο 8:

α. Στήν παραγρ. 1 οἱ ἀριθμοί "1-20" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τούς ἀριθμούς "1-10".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

β. Η παράγραφος 2 νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Βαθμός ἑνάστου γραπτοῦ δοκιμίου ἑνάστου ὑποψηφίου εἶναι τό ἄθροισμα τῶν βαθμῶν τῶν δύο βαθμολογητῶν. Συνολικός βαθμός τοῦ ὑποψηφίου εἶναι τό ἄθροισμα τῶν βαθμῶν τῶν δύο ἐξετάσεων".

γ. Η παράγρ. 3 νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἀκολούθως:
"Ἐπιτυχών εἰς τήν γραπτήν δοκιμασίαν θεωρεῖται ὁ λαμβάνων ἄθροισμα βαθμολογίας εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐξετάσεων σύνολον τοὐλάχιστον δέκα (10), σύνολον δέ καί εἰς τάς δύο ἐξετάσεις τοὐλάχιστον 24".

9. Γιά τό ἄρθρο 9:
Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

10. Γιά τό ἄρθρο 10:
α. Στίς παραγράφους 1 καί 2, ὅπου ἁπαντᾶ ἡ λέξη "ΑΚΥΣΘΕ" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "Ἐπιτροπή".
β. Στόν τέταρτο καί πέμπτο στίχο τῆς παραγράφου 2 νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "Ἐδικάς" καί "καί Ἐπόπτου" καί ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ λέξεις "τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ" μέ τίς λέξεις "τῶν Ἐπιθεωρητῶν".
γ. Πρός τό τέλος τῆς παραγράφ. 2 νά ἀντικατασταθοῦν:
1. Οἱ ἀριθμοί "10-20" μέ τούς ἀριθμούς "1-10".
2. Οἱ λέξεις "ὁ μέσος ὅρος αὐτῶν" μέ τίς λέξεις "Ο βαθμός".
δ. Στό τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά προστεθεῖ:
"Τίτλοι μεταπτυχιακῶν σπουδῶν ὡς καί πτυχία ἀνωτάτων Σχολῶν ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς λαμβάνονται κατά τήν σειράν αὐτῶν ἐδικαιτέρως ὑπ' ὄψιν κατά τήν ἀξιολόγησιν τῶν ὑποψηφίων".

11. Γιά τό ἄρθρο 11:
α. Στή φράση "μείζων τῶν τεσσάρων μονάδων" τῆς παραγράφου 1 ἡ λέξη "τεσσάρων" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "τριῶν".

β. Πρός τό τέλος τῆς παραγράφου 1 ἡ φράση "ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ΑΚΥΣΔΕ..... τοῦ παρόντος ὁριζόμενα" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Ὑπό ἑνός ἑτέρου Συμβούλου τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ καί τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων κεχωρισμένως καί ἐξάγεται ὁ βαθμός διά τοῦ ἀθροίσματος τῶν δύο ἐπί μέρους βαθμῶν κατά τά ἐν τῇ παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα".

γ. Στήν τελευταία πρόταση τῆς παραγρ. 1 οἱ λέξεις "Ὁ μέσος ὅρος" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή λέξη "βαθμός".

δ. Στήν παράγραφο 3 τοῦ ἄρθρου ἡ πρόταση "τούς συγκεντρούντας ἀθροισμα μέν βαθμολογίας ..... τοὐλάχιστον 10 πλήρες" νά διαγραφεῖ καί νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἀκολούθως : "Τούς ἐπιτυχόντας εἰς τήν γραπτήν δοκιμασίαν καί εἰς τήν καθόλου ἀξιολόγησιν".

12. Γιά τό ἄρθρο 12:

α. Στό ἐδάφιο (β) τῆς παραγρ. 1 νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "εἰς τόν Ἐπόπτην" καί νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή φράση "Εἰς τήν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων".

β. Τό ἐδάφιο (γ) τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ νά διαγραφεῖ.

13. Γιά τό ἄρθρο 13:

Νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

Παρατήρηση

Ὅπου στό παρόν Προεδρ. διάταγμα ἀπαντοῦν οἱ λέξεις "ΑΚΥΣΔΕ" καί "Συμβούλιο" νά ἀντικατασταθοῦν μέ τή λέξη "Ἐπιτροπή".

ΘΕΜΑ 2ο. Ὑπόδειξη πέντε προσώπων γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς βιβλίων γιά παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας τῶν Ἱδρυμάτων τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. πρωτ. Γ2α/οἰκ.140/11-1-1978 τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν (Γεν.Δ/νση Κοιν. Προνοίας-Δ/νση Παιδ. Προστασίας-Τμῆμα Α'), πού ἀναφέρεται στήν ὑπόδειξη πέντε προσώπων ἀπό τό ΚΕΜΒ, προκειμένου νά συγκροτήσουν ἐπιτροπή γιά τήν ἐπιλογή κατάλληλων βιβλίων γιά παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει:

α) Νά γίνει ἡ ἐπιλογή ἀπό τό ἴδιο τό Τμῆμα, τούς πέντε(5) Συμβούλους, γιατί δέν ὑπάρχουν ἄλλα πρόσωπα, ἐκτός ἀπό τούς δύο (2) εἰσηγητές μας

β) Νά παραληθεῖ τό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν νά ἀποστείλει τά βιβλία, πού ἔχει στή διάθεσή του, στό Τμῆμα, ὥστε νά διευκολυνθεῖ ἡ διαδικασία τῆς ἐπιλογῆς.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. πρωτ. Γ2α/οἰκ. 140/11-1-1978 τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν β) τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ μας γ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ ὅπως ἔχει.

Ἐπείτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Α110

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΞΗ 23/1978

Σήμερα, 8 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δήμ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως.).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἐπειδή στήν προηγούμενη συνεδρία διαπιστώθηκε ἀπό τό Τμῆμα ἡ ἀνάγκη ὁ γενικός σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας, ὅπως διατυπώθηκε ἀπό τόν Εἰσηγητή, νά συμπληρωθεῖ, ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, εἰσηγητής τοῦ θέματος, μολονότι ὁ ἴδιος ἐπιμένει στήν ἀρχική διατύπωση, προτείνει τήν ἑξῆς προσθήκη (τίς παραγράφους α καί β) πρός διευκόλυνση τοῦ Τμήματος:

" Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά:

α. Νά συλλάβουν προοδευτικά τήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι, σέ ἐθνική καί ὑπερεθνική κλίμακα, ὥστε νά ἀρχίσουν νά ἀντιλαμβάνονται τίς ἐπιπτώσεις τοῦ πρελθόντος στή διαμόρφωση τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντος.

./.

β. Νά ἀναπτύξουν ἕνα βαθύ αἴσθημα φιλοπατρίας.
γ. Νά ἀναπτύξουν τίς δυνατότητές τους γιά ὑπεύθυνη συμμετοχή στή ζωή τοῦ λαοῦ μας καί στήν εὐρύτερη κοινότητα τῶν ἐθνῶν".

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα ἀπασχόλησαν οἱ ὅροι "ἱστορικό γίγνεσθαι" καί "ὑπερεθνική" κατά πόσο δηλ. τά παιδιά εἶναι ἱκανά νά συλλάβουν τήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι καί τά γεγονότα τῆς 'Ιστορίας σέ ὑπερεθνική ηλικία.

'Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', σχετικά μέ τή διατύπωση τοῦ σκοποῦ λέγει τά ἑξῆς:

" Δέ συμφωνῶ μέ τή διατύπωση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς 'Ιστορίας στό σημεῖο "νά συλλάβουν προοδευτικά τήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι" καί προτείνω τήν ἑξῆς διατύπωση: "Νά εἰσαχθοῦν καί προοδευτικά νά γνωρίσουν τά γεγονότα, τά δημιουργήματα καί γενικά τήν ἐξέλιξη τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων μέσα στό χρόνο".

Καί τοῦτο διότι θεωρῶ τήν ἔννοια τοῦ "συλλάβουν" βαριά γιά τήν ἡλικία τοῦ παιδιοῦ τῆς ἡλικίας αὐτῆς. 'Ακόμη καί τήν "ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι" θεωρῶ ἐπίσης δύσκολη γιά τήν ἡλικία αὐτή καί δέ θά πρέπει νά δοθοῦν στό δάσκαλο ὑποδείξεις αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ δεδομένου μάλιστα ὅτι ἀπό ψυχολογικές ἔρευνες ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ παρελθόντος στήν πληρότητά της μόλις στήν ἡλικία τῶν 11-12 ἐτῶν εἶναι καταφατή".

"Υστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση, ὁ γενικός σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς 'Ιστορίας κατά πλειοψηφία διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

"Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς 'Ιστορίας εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά:

α) Νά εἰσαχθοῦν προοδευτικά στήν ἔννοια τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι, σέ ἐθνική καί ὑπερεθνική ηλικία καί νά ἀρχίσουν νά ἀντιλαμβάνονται τίς ἐπιπτώσεις τοῦ παρελθόντος στή διαμόρφωση τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντος.

β) Νά ἀναπτύξουν τό συναίσθημα τῆς ἀγάπης πρός τήν πατρίδα καί

γ) Νά ἀναπτύξουν τίς δυνατότητές τους γιά συνειδητή καί ἐλεύθερη συμμετοχή τοῦ λαοῦ μας στήν εὐρύτερη κοινότητα τῶν 'Εθνῶν".

Οἱ κ.κ. Ἀ. Βουγιούκας, Ἀν. Μπενέκος καί Δ. Μελᾶς δέν συμφωνοῦν μ'αὐτή τή διατύπωση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ. Ὁ κ. Μαραγκουδάκης ἐπαναλαμβάνει πρόταση πού εἶχε κάνει στήν ἀριθμ. 21/1978 συνεδρία, σύμφωνα μέ τήν ὁποία εἶχε προτείνει νά μπαίνει σέ κάθε γενικό σκοπό τοῦ κάθε μαθήματος ἡ φράση: "Σκοπός ..... νά συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν στό βαθμό πού τό ἐπιτρέπουν ἡ ὡριμότητα τῶν παιδιῶν, ἡ φύση τῶν ἐπιστημῶν ἀπό τίς ὁποῖες προέρχεται ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος καί ὁ τρόπος διδασκαλίας".

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 24/1978

Σήμερα, 9 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βας. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Ρλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἀδείας στόν καθηγητή κ. Ἰωάννη Μπασλῆ γιά ἔρευνα.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Μαθηματικά στήν προσχολική ἡλικία καί στό νηπιαγωγεῖο" (Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά τῶν κ.κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ).

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Κάνω καί καταλαβαίνω" (Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά τῶν κ.κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας στόν καθηγητή κ. Ἰωάννη Μπασλῆ γιά ἔρευνα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιταιάτης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται γιά τό θέμα τά ἑξῆς:

"Μέ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/65/139196/15-12-1977 τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας κ. Β. Κοντογιαννόπουλου διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση αἴτηση τοῦ καθηγητῆ τῆς Φιλολογίας τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάν. Μπασλῆ μέ ἡμερομηνία 26-11-1977 καί ἀριθμ. πρωτ. ΚΕΜΕ 4095/22-12-1977. Ὁ κ. Μπασλῆς εἶναι κάτοχος DIPLOMA OF EDUCATION καί MASTER OF EDUCATION Ἀγγλίας (1974-76).

Θέμα : Ἡ γλωσσική πραγματικότητα τῶν μαθητῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως τῶν Α΄ καί ΣΤ΄ τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ αἰτῶν ὑποβάλλει: α) Σχέδιο ὀργανώσεως τῆς συλλογῆς ὑλικοῦ γιά μελέτη (ὄχι ἔρευνα), β) Ἀριθμό σχολείων (3), 1ον Π. Ψυχικοῦ , 17ον Ν. Ἰωνίας καί Ἁγίου Ἱεροθέου, γ) Ὑπόδειγμα καί συμπλήρωση καί ἀνάπτυξη ὀκτώ (8) προτάσεων 12-28 λέξεων ἡ κάθε μία, δ) Ἐρωτηματολόγιο γιά μαθητές, ε) Θέμα ἐνθέσεως γιά ἀνάπτυξη: "Τό σχολεῖο μου" καί στ) Σειρά ὀκτώ (8) εἰκόνων μέ βάση τίς ὁποῖες οἱ μαθητές θά ἀφηγηθοῦν μία ἱστορία μέσα σέ πέντε (5) λεπτά".

Στή συνέχεια ὁ κ. εἰσηγητής προτείνει στό Τμῆμα "νά γνωμοδοτήσει θετικά καί νά χορηγηθεῖ ἡ ἄδεια τῆς συλλογῆς τοῦ γλωσσικοῦ ὑλικοῦ γιά μελέτη, ἐπειδή ἡ κατάρτιση τοῦ καθηγητῆ καί ἡ ὀργάνωση τῆς συλλογῆς παρέχουν ἐγγυήσεις γιά μιά ἀξιόλογη μελέτη".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/65/139196/15-12-1977 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 26-11-1977 τοῦ κ. Ἰωάν. Μπασλῆ, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιάτη, Συμβούλου Β΄, καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἀδείας στόν καθηγητή κ. Ἰωάν. Μπασλῆ γιά συλλογή γλωσσικοῦ ὑλικοῦ μαθητῶν Α΄ καί ΣΤ΄ τάξεων τῶν Δημοτικῶν σχολείων, πού μέ τήν αἴτησή του ζήτησε νά ἐπισκεφτεῖ, γιά μελέτη, ἐπειδή ἡ κατάρτιση τοῦ καθηγητῆ καί ἡ ὀργάνωση τῆς συλλογῆς παρέχουν ἐγγυήσεις γιά μιά ἀξιόλογη μελέτη.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Μαθηματικά στήν προσχολική ήλικία καί στό νηπιαγωγεῖο"
(Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ.Καρφῆ).

'Ο ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/428/107006/10-10-1977 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τήν παραγρ. 5 ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.186/1975, τό βιβλίο "Τά Μαθηματικά στήν προσχολική ήλικία καί στό Νηπιαγωγεῖο" πού εἶναι μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά βιβλίου τοῦ 'Ιδρύματος NUFFIELD τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Τό βιβλίο αὐτό εἶναι τό πρῶτο μιᾶς σειρᾶς συνοπτικῶν ὁδηγιῶν γιά τό δάσκαλο. 'Ασχολεῖται μέ τίς προσχολικές ἐμπειρίες τοῦ παιδιοῦ καί δίνει ὁδηγίες γιά τίς δραστηριότητες μέ τίς ὁποῖες τό παιδί θά φτάσει στήν ἀρίθμηση καί στή μέτρηση. 'Αποτελεῖται ἀπό δύο μέρη. Τό πρῶτο πού ἐπιγράφεται "Προσχολικές ἐμπειρίες" ἀναφέρεται σέ ἐμπειρίες μέ ὑλικά ἤ σχετικές μέ τίς διαστάσεις, τό σχῆμα, τό μέγεθος, τή χωρητικότητα, τήν ἀντιστοιχία, τά ὀνόματα καί τά σύμβολα τῶν ἀριθμῶν.

Τό δεύτερο μέρος κάτω ἀπό τόν τίτλο "Πρίν ἀπό τήν ἀρίθμηση καί τή μέτρηση" περιλαμβάνει τά ἑξῆς θέματα:
'Εμπειρίες μέ σχέσεις καί ταξινομήσεις, Πειραματικές καί δημιουργικές δραστηριότητες, 'Αντιστοιχίες, Διάταξη καί ἔννοια τοῦ "περιέχεται" καί 'Απεικόνιση.

'Η σειρά "Συνοπτικοί ὁδηγοί γιά τό δάσκαλο" ἔγινε γιά νά βοηθήσει τούς δασκάλους τῶν ἀναπτυσσόμενων χωρῶν νά ἔρθουν σέ γνωριμία μέ τούς σκοπούς καί τίς μεθόδους τοῦ προγράμματος τῶν Μαθηματικῶν τοῦ 'Ιδρύματος NUFFIELD.

Σκοπός αὐτοῦ τοῦ προγράμματος εἶναι νά σχεδιάσει μιά "σύγχρονη προσέγγιση γιά παιδιά 5 ἄς 13 χρόνων". Τό βιβλίο αὐτό δέν μᾶς δίνει διαφορετική ὕλη ἀπ'ὅ,τι τά συνηθισμένα βιβλία γι'αὐτή τήν ἡλικία. 'Η ἔμφασή του εἶναι κυρίως στό πῶς θά μάθουν τά παιδιά.

'Αρχή τοῦ βιβλίου αὐτοῦ καί τῶν ἄλλων τῆς σειρᾶς, ὅπως ἀναφέρεται στή γενική εἰσαγωγή, εἶναι ὅτι τά παιδιά πρέπει νά ἀφεθοῦν ἐλεύθερα μόνα τους ν'ἀνακαλύψουν καί νά σκεφτοῦν, ὥστε νά κερδίσουν τή γνώση.

'Επειδή οἱ μέθοδοι τοῦ προγράμματος τῶν Μαθηματικῶν τοῦ 'Ιδρύματος NUFFIELD δέν εἶναι δεμένες μέ ἕνα ὁρισμένο ἀναλυτικό πρόγραμμα, τό περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ βιβλίου μπορεῖ νά ἔχει ἐφαρμογή σέ ὁποιοδήποτε σχολεῖο, ἀνεξάρτητα ἀπό τό πρόγραμμα πού ἀκολουθεῖ.

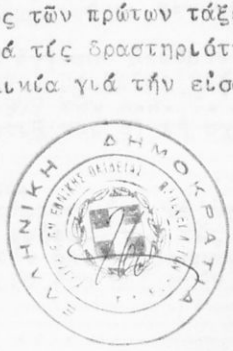
Τά θέματα τοῦ βιβλίου ἀναπτύσσονται μέ τρόπο ἁπλό, σύντομο καί σαφή, χωρίς νά περιορίζουν τό δάσκαλο μέ ἕνα ὁρισμένο ὑλικό. 'Αντίθετα, δηλώνεται σαφῶς ὅτι τά περιεχόμενα ἀποτελοῦν μόνο νύξεις καί ὅτι ὁ δάσκαλος γιά νά ἔχει ἐπιτυχία στή διδασκαλία του πρέπει νά χρησιμοποιήσει καί ἄλλα πρόσφορα μέσα.

Θεωρῶ ὅτι τό βιβλίο αὐτό θά μποροῦσε νά ἀποτελέσει ἕνα χρήσιμο βοήθημα γιά τίς νηπιαγωγούς καί τούς δασκάλους τῶν πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/428/10-10-1977 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 23-9-1977 τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶ καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Μαθηματικά στήν προσχολική ἡλικία καί στό νηπιαγωγεῖο (Μετάφραση τῶν κ.κ. Τ. 'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ) θεωρεῖται χρήσιμο γιά τίς νηπιαγωγούς καί τούς δασκάλους τῶν πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατί εἶναι ὁδηγίες γιά τίς δραστηριότητες πού θά ἀναπτύξουν τά παιδιά στήν προσχολική ἡλικία γιά τήν εἰσαγωγή τους στίς μαθηματικές ἔννοιες.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Κάνω καί Καταλαβαίνω"(Μετάφραση
από τά άγγλικά τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ).

'Ο άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/128/92830/20-9-1977 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Κάνω καί καταλαβαίνω" (Μετάφραση τῶν κκ. Τ. Ἀνθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ).

Συνεχίζοντας ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:
"1.Οἱ μεταφραστές ζητοῦν σύμφωνα μέ τό Ν.186/1975 ἄρθρο 2 παράγρ. 5 γνωμοδότηση τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου.
2. Τό βιβλίο εἶναι μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά τοῦ πρώτου βιβλίου (ὁδηγοῦ) μιᾶς σειρᾶς βιβλίων τοῦ Προγράμματος γιά τά Μαθηματικά τοῦ 'Ιδρύματος Νάφιλντ.
3. 'Η σειρά αὐτή περιλαμβάνει βιβλία 'Οδηγούς γιά τό δάσκαλο, 'Οδηγούς βιβλίων θεμάτων καί 'Οδηγούς ἐλέγχου. Σκοπός τῆς σειρᾶς τῶν μαθηματικῶν"ἀπό παιδιά 5 ἄς 13 χρόνων". Τό παραπάνω βιβλίο εἶναι εἰσαγωγικός ὁδηγός στό ὅλο πρόγραμμα.
4. Στό βιβλίο αὐτό, πού ἔχει ἔκταση 62 σελίδες, διαπραγματεύονται, κάτω ἀπό τό πρίσμα τῶν μοντέρνων τάσεων στή διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν καί τά νέα πορίσματα τῆς ψυχολογίας τῆς μαθήσεως, τά ἑξῆς θέματα:

'Η ἀνάγκη γιά τήν ἀλλαγή τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν, ἡ προσέγγιση τῶν Μαθηματικῶν στό δημοτικό σχολεῖο, πῶς μαθαίνουν τά παιδιά, ἡ σημασία τῆς γλώσσας στά Μαθηματικά, 'Αναπαλύπτω καί μαθαίνω, ἡ χρησιμοποίηση τοῦ περιβάλλοντος στή διδασκαλία, ὀργανωτικά προβλήματα σχολείου καί τάξεως, μέσα διδασκαλίας, μέσα ἐπικοινωνίας στό Μαθηματικά καί ἐκτίμηση τῆς πρόοδου.
5. Τά θέματα αὐτά διαπραγματεύονται μέ σαφή καί ἐπιστημονικό τρόπο, δίνοντας τή δυνατότητα στόν ἐπαιδευτικό, δάσκαλο καί νηπιαγωγεῖο, νά εἰσαχθεῖ στήν ὅλη προβληματική τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν τόσο στή θεωρία ὅσο καί στήν πράξη. Συνάμα τό βιβλίο περιγράφει τούς τρόπους μέ τούς ὁποίους μπορεῖ νά γίνει ἡ ἀλλαγή ἀπό τήν παραδοσιακή διδασκαλία καί ἀντιμετωπίζει συγκεκριμένα προβλήματα πού θά παρουσιαστοῦν. 'Από τήν ἄποψη αὐτή τό βιβλίο, εἶναι κατά τή γνώμη μου, πολύ χρήσιμο γιά τόν "Ελληνα 'Επαιδευτικό (νηπιαγωγό-δάσκαλο) καί γιά τό λόγο αὐτό εἰσηγοῦμαι τό Τμῆμα νά γνωματεύσει θετικά".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/128/92830/20-9-1977 τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εθν. Παιδείας καί θρησκευμάτων, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 29-8-1977 τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χριστιᾶ καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Κάνω καί Καταλαβαίνω"(μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά τῶν κ.κ. Τ.'Ανθουλιᾶ καί Γ. Καρφῆ) θεωρεῖται χρήσιμο γιά τίς νηπιαγωγούς καί τούς δασκάλους, γιατί τούς εἰσάγει στήν ὅλη προβληματική τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν τόσο στή θεωρία ὅσο καί στήν πράξη.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ο Πρόεδρος τῶν

Βάσ. Κονιδιτσιώτης

'Η γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 25/1978

Σήμερα, 10 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 - Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος καί καλεῖ τά μέλη νά προχωρήσουν στή συζήτηση τῶν κειμένων τῆς εἰσηγήσεως τῶν κ.κ. Ἀ. Βουγιούκα καί Δ. Μελᾶ, πού ἀναφέρονται στίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ σκοποῦ.

Ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἐκφράζει τή γνώμη μήπως θά πρέπει νά συζητηθεῖ πρῶτα ἐάν θά υἱοθετηθεῖ τό σχῆμα τῆς δικῆς του εἰσηγήσεως, ἀνεξάρτητα ἀπό τό περιεχόμενο ἤ τό σχῆμα τοῦ κ. Μελᾶ (οἱ εἰσηγήσεις αὐτές πού ἀφοροῦν τό σκοπό τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας ἐπισυνάπτονται στά παραστατικά στοιχεῖα τῆς πράξεως).

Ἀκολουθεῖ συζήτηση.

./.

'Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', λέγει τά έξῆς: "Καί τά δύο κείμενα δίνουν άνάλυση τοῦ βασικοῦ σκοποῦ. 'Η βασική τους διαφορά έγκειται στό ὅτι ὁ κ. Μελᾶς χρησιμοποιεῖ μιά ὁρισμένη κατάταξη τήν ὁποία δέν ἔχει ὁ κ. Βουγιούκας. Τό πρόβλημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ εἶναι:

1.- "Αν τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις θά τίς διατυπώσουμε μέ τό ἕνα ἤ τό ἄλλο σχῆμα τῆς εἰσηγήσεως.

2.- "Αν θά γίνει μία ἀντιπαραβολή τῶν δύο κειμένων καί μετά μία σύνθεση αὐτῶν".

Στή συνέχεια παίρνει τό λόγο ὁ κ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ὅσα ἔχει διατυπώσει στήν εἰσήγησή του δέν τά θεωρεῖ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις, δηλαδή ἀνάλυση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ, ἀλλά σκοπούς τοῦ μαθήματος.

'Ο κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Μελᾶς ταξινομεῖ τούς στόχους μέ καθαρά ψυχολογικά κριτήρια καί δέν κάνει ἀνάλυση τοῦ σκοποῦ. 'Η γνώμη του εἶναι νά διατυπωθεῖ πρῶτα ὁ γενικός σκοπός τοῦ μαθήματος καί οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις του καί τό σχῆμα πού προτείνει ὁ κ. Μελᾶς νά ληφθεῖ ὑπόψη ὅταν τό Τμῆμα φθάσει στή φάση πού θά ἀναλύσει τίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικότερων ἑνοτήτων.

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι τό σχῆμα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Μελᾶ ἐν μέρει μόνο ἀποτελεῖ ἀνάλυση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ, πού διατυπώθηκε. Τώρα τίθεται τό θέμα ἄν δίνουμε μεγάλη ἔμφαση καί συμπεριλάβουμε στό γενικό σκοπό τίς δεξιότητες καί τίς ἀξίες.

'Ο κ. Βουγιούκας πιστεύει ὅτι οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις πού ἔχει διατυπώσει ὁ ἴδιος καί ὁ κ. Μελᾶς, ἀπορρέουν ἀπό τό γενικό σκοπό.

'Ο κ. Μαχαιρᾶς, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει ὅτι, ἐφόσον ἔχει υἱοθετηθεῖ τό σχῆμα "γενικός σκοπός τοῦ μαθήματος καί ἀνάλυση αὐτοῦ", πρέπει τό Τμῆμα νά μείνει σ' αὐτό. "Εχει τή γνώμη ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ κ. Μελᾶ θά μποροῦσε νά χρησιμοποιηθεῖ σέ μιά ἄλλη φάση ἐργασίας, τήν ἀνάλυση ἑνοτήτων, γιατί τότε, ὅσα ἔχει διατυπώσει ὁ κ. Μελᾶς, θά εἶναι περισσότερο ὀργανικά δεμένα μέ τίς συγκεκριμένες μεγάλες ἑνότητες.

'Ο κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', λέγει τά έξῆς: "'Η ἀνάπτυξη τῶν εἰδικότερων σκοπῶν τοῦ κ. Μελᾶ δέν εἶναι γιά τό στάδιο αὐτό. 'Επίσης ἡ τυποποίησή τους σέ συγκεκριμένες κατηγορίες δέν μᾶς διευκολύνει καί δέν εἶναι τόσο θέμα σκοποῦ ἀλλά ἐπί μέρους ἐπιδιώξεων, σχετικῶν μέ τίς ἑνότητες. Τό θέμα μας εἶναι μεθοδικό. "Αν δηλαδή θά ὀνομάζουμε ἀπό

./.

άποφη μεθοδικῆς διατυπώσεως τίς συγκεκριμένες κατηγορίες στίς ὁποῖες ἀναφέρονται οἱ ἐπί μέρους σκοποί ἤ θά διατυπώνουμε τά πράγματα μέ ἀναφορά στά συγκεκριμένα στοιχεῖα σκοποῦ τοῦ συγκεκριμένου μαθήματος, ὅπως τόνισε καί ὁ κ. Μπενέκος, πού συμφωνῶ μέ τή γνώμη του".

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος στόν κ. Παπαδόπουλο λέγει ὅτι δέν εἶναι θέμα μεθοδικό. Ὅταν μιλᾶμε γιά μέθοδο ἐννοοῦμε τί θά κάνει ὁ δάσκαλος. Ἐνῶ ὅταν μιλᾶμε γιά τίς δεξιότητες, ἐννοοῦμε τίς δεξιότητες πού πρέπει νά ἀποκτήσει τό παιδί γιά νά μάθει ὅσα τοῦ προσφέρονται.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει νά γίνει σύνθεση τῶν κειμένων τῶν κ.κ. Βουγιούκα καί Μελᾶ καί νά δοθεῖ ἔτσι ἀναλυτικότερα ὁ γενικός σκοπός.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, τά στοιχεῖα πού περιέχει ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶ τά θεωρεῖ μέσα γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ γενικοῦ σκοποῦ.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης πιστεύει ὅτι "τό Τμῆμα θά διευκολυνόταν πάρα πολύ στή διατύπωση τῶν σκοπῶν στά διάφορα μαθήματα, ἄν εἶχε προηγουμένως συμφωνήσει πάνω στά ἑξῆς τρία σημεῖα: α) σ' ἕνα ψυχολογικό πορτραῖτο τῶν παιδιῶν στίς διάφορες ἡλικίες, β) στή φύση τῆς γνώσεως σύμφωνα μέ τή Γενετική γνωσιολογία καί γ) σ' ἕνα τρόπο ἐργασίας (διδ/λίας) στό σχολεῖο".

Τέλος, ὕστερα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος θέτει τό ἐρώτημα ἄν θά ἀκολουθηθεῖ τό σχῆμα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Βουγιούκα ἤ τοῦ κ. Μελᾶ. Συμφωνοῦν νά γίνει ἡ ἀνάλυση τοῦ γενικοῦ σκοποῦ μέ βάση τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Βουγιούκα οἱ κ.κ. Ἀντ. Μπενέκος, Κων/νος Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Β. Κονιδιτσιώτης καί Ἰωάν. Χριστιᾶς.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος προτείνει νά συνεργαστοῦν οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας καί Δ. Μελᾶς γιά τή σύνταξη τοῦ κειμένου τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας μέ βάση τή συνοπτική διατύπωση τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων τοῦ κ. Βουγιούκα καί παράλληλη ἀξιοποίηση τῆς διατυπώσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ κ. Μελᾶ. Ἡ πρόταση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη γίνεται ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

Ὁ κ. Μελᾶς, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο, προτείνει νά συμπεριληφθοῦν στό γενικό σκοπό, ὅπως τόν ἔχει διατυπώσει τό Τμῆμα καί οἱ δεξιότητες, γιατί

./.

ἀποτελοῦν σπουδαῖο μέρος τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας.

Τὸ Τμῆμα συμφωνεῖ νά μποῦν οἱ δεξιότητες συνοπτικά στό γενικό σκοπό.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βάσ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 26/1978

Σήμερα, 13 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καθ' Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας καί Δ. Μελᾶς θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό σκοπό τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας, ὅπως διατυπώθηκε ἔπειτα ἀπό συνεργασία τους, σύμφωνα μέ σχετική πρόταση τοῦ Τμήματος στήν προηγούμενη συνεδρία του. Τό κείμενο τοῦ σκοποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

1.- Σκοπός

Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά:

- Νά ἔρθουν σέ πρώτη γνωριμία μέ τόν ἱστορικό βίο τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καί τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας τους.

./.

- Νά πάρουν μιά γενική εἰκόνα τῶν πιό σημαντικῶν γεγονότων ἀπό τήν παγκόσμια ἱστορία, ἐκείνων πού συνδέονται μέ τήν ἑλληνική ἤ διαδραμάτισαν ἀποφασιστικό ρόλο γιά τίς τύχες τοῦ κόσμου.

- Νά ἔχουν μιά πρώτη ἐξοικείωση μέ τόν ἱστορικό τρόπο σκέψεως γιά τήν κατανόηση τῶν αἰτιωδῶν σχέσεων πού διέπουν τά ἱστορικά φαινόμενα.

- Νά ἀσκηθοῦν στόν τρόπο ἐργασίας καί τίς τεχνικές πού προσιδιάζουν στήν ἱστορική ἐπιστήμη (συλλογή, ταξινόμηση ἔλεγχος ἱστορικοῦ ὑλικοῦ, ἑρμηνεία χαρτῶν καί σχεδιαγραμμάτων, διατύπωση καί ἐπαλήθευση ὑποθέσεων, συναγωγή ἀρχῶν κτλ).

- Νά ἀναπτύξουν ἐποικοδομητική στάση ἀπέναντι στήν ἱστορική μάθηση (περιέργεια καί ἐνδιαφέρον, πνεῦμα ἀντικειμενικότητας, ἐπιθυμία γιά διεύρυνση τῶν ἱστορικῶν τους γνώσεων).

- Νά ἀξιολογοῦν σωστά καί νά φρονηματίζονται ἀπό τίς δημιουργικές πράξεις, ἀλλά καί ἀπό τά σφάλματα τῶν παλαιοτέρων, ὥστε νά ἀναπτύξουν τή δυνατότητά τους γιά συνειδητή καί ἐλεύθερη συμμετοχή στή ζωή τοῦ λαοῦ μας καί στήν εὐρύτερη κοινότητα τῶν ἐθνῶν.

- Νά ἀναπτύξουν τό συναίσθημα τῆς ἀγάπης πρός τήν πατρίδα καί τά δημοκρατικά ἰδεώδη».

Ἀκολουθεῖ συζήτηση. Τίθεται τό ἐρώτημα ἄν στό μάθημα τῆς Ἱστορίας θά ὑπάρχει γενικός συνοπτικός σκοπός καί εἰδικότεροι ἐπιδιώξεις ἤ ὄχι. Οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Κ. Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Ν. Βλουτίδης καί Ἰωάν. Χριστιᾶς ἔχουν τή γνώμη νά διατυπωθεῖ γενικός σκοπός καί εἰδικότερες ἐπιδιώξεις.

Ἀποφασίζεται νά μείνει τό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως μέ τή μορφή πού ἔχει καί νά γίνουν τροποποιήσεις, ἄν χρειασθεῖ.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

"Ἡ Τρίτη παράγραφος τοῦ κειμένου θά μποροῦσε νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Νά βοηθήσει τά παιδιά στήν ὀρθή ἱστορική σκέψη μέ τήν εἰσαγωγή τους στίς ἔννοιες τόπου, χρόνου, χρονικῆς ἀλληλουχίας καί κυρίως, ὅσο εἶναι δυνατό, τῆς αἰτιώδους ἀλληλεξάρτησης τῶν ἱστορικῶν γεγονότων".

'Ο κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', διαφωνεῖ μέ τή φράση "κατανόηση αἰτιωδῶν σχέσεων" τῆς τρίτης παραγράφου τοῦ κειμένου. Λέγει ὅτι "δέν εἶναι δυνατό στήν ἀνθρώπινη ἱστορία νά κάνουμε λόγο γιά αἰτιώδεις σχέσεις, τό ὁποῖο εἶναι δυνατό νά ἑρμηνευθεῖ μέ τή σημασία τῆς αἰτιοκρατίας. Αὐτό τό τελευταῖο μᾶς εὐθυγραμμίζει μέ ὁρισμένη φιλοσοφική θεώρηση τῆς 'Ιστορίας. 'Ορθό εἶναι νά μιλοῦμε ἁπλῶς περί σχέσεων εἰς τήν ἱστορίαν χωρίς α PRIORI νά κάνουμε ὁρισμένο προσδιορισμό τούτων".

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος, ἀφοῦ παίρνει τό λόγο, προτείνει νά καταχωρισθεῖ ἰδιαίτερη παράγραφος μέ τήν ἑξῆς διατύπωση: "Νά παρουσιαστοῦν κατάλληλα καί νά δοθεῖ ἔμφαση σέ στοιχεῖα καί γεγονότα πού ἐπιβεβαιώνουν τήν ἱστορική συνέχεια τοῦ "Εθνους καί δείχνουν τίς ἐπιδράσεις τοῦ 'Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ στήν ἐξέλιξη καί διαμόρφωση τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ

'Επίσης ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος ἔχει τή γνώμη ὅτι στή διατύπωση τῶν ἐπιμέρους σκοπῶν τῆς 'Ιστορίας πρέπει νά περιληφθεῖ καί φράση ὡς ἀκολούθως: "Οἱ μαθητές νά κατανοήσουν τήν ἀγαθή ἐπίδραση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπάνω στή μακραίωση ἱστορική πορεία τοῦ "Εθνους μας". Συνεχίζοντας λέγει ὅτι "ἡ χριστιανική αὐτή ἐπίδραση ἀποτελεῖ ἕνα τόσο σημαντικό στοιχεῖο σέ ὅλες τίς φάσεις τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μας, ὥστε ὄχι μόνο δέν εἶναι δυνατό νά ἀγνοηθεῖ ἀλλά ἀντίθετα πρέπει νά τονισθεῖ στό σχολεῖο".

"Επειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση ἀποφασίζεται τό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως, πού ἀφορᾶ τό σκοπό τοῦ μαθήματος, νά μείνει ὅπως ἔχει καί νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς παράγραφος: "Νά κατανοήσουν προοδευτικά στήν ἱστορική συνέχεια τοῦ "Εθνους καί τήν προσφορά του στήν ἐξέλιξη τοῦ Πολιτισμοῦ".

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Ο Προεδρεύων

Βασ. Κουϊδιτσιώτης

'Η Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Π Ρ Α Ξ Η 27/1978

Σήμερα, 14 Φεβρουαρίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τού Κέντρου Επ/κών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δήμ. Αθριδόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Δ. Μελάς και Ιωαν. Χριστιάς, Εισηγητές και ή γραμματέας τού Τμήματος Ευρυδίκη Παπανικολάου, φιλόλογος μέ 7ο βαθμό.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

" Γνωμοδότηση γιά τή δυνατότητα άναγνωρίσεως ισοτιμίας τίτλων επιμορφωτικών μαθημάτων σέ Έλληνες δασκάλους στήν Ανώτατη Παιδαγωγική Σχολή ESSLINGEN μέ τό πτυχίο τού Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαιδεύσεως" εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'

Στήν άρχή τής συνεδρίας, άφοῦ διαπιστώθηκε άπαρτία, διαβάστηκε και επικυρώθηκε τό πρακτικό τής προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμήμα άρχισε τήν έξέταση τών θεμάτων τής ημερήσιας διατάξεως.

Ο άρμόδιος γιά τό θέμα εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ύπόψη τού Τμήματος τά έξής:

" Μέ τό άριθ. 5/4-1-78 τού ΚΕΜΕ διαβιβάζεται στό Τμήμα Δημοτικής γιά γνωμοδότηση έγγραφο τού ΥΠΕΠΘ μέ άριθμό Φ. 537.4/152117/29-12-77 μέ τό άνωτέρω θέμα. Συνυποβάλλεται τό άρ. 1624/17-10-77 έγγραφο και άλλα στοιχεία άπό τόν κ. Επόπτη Εκπαιδευτικό Σύμβουλο Δυτικής Ευρώπης".

./.

'Ο κ. Εἰσηγητής ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη ὅλα τά ἀνωτέρω στοιχεῖα, ὡς καί τό ἀριθμ. 1222 Ν.Δ., ΦΕΚ 153 Α'τῆς 31-8-1972 "Περί μετεκπαιδεύσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως καί ἀναδιοργανώσεως τοῦ Διδασκαλείου Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως" παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

'Από τά στοιχεῖα πού ὑποβάλλει στό ΥΠΕΠΘ ὁ κ. 'Επόπτης, Σύμβουλος Δυτικῆς Εὐρώπης προκύπτει ὅτι ἔπειτα ἀπό πρόταση τοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου "'Αριστοτέλης" πού ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τήν 'Ανώτατη Παιδαγωγική Σχολή ESSLINGEN ἄρχισαν ἀπό τό θερινό ἐξάμηνο τοῦ 1977 ἐπιμορφωτικά μαθήματα γιά 144 "Ελληνες διδασκάλους πού ὑπηρετοῦν σέ δημοτικά σχολεῖα τῆς Δυτικῆς Γερμανίας.

Τά ἔξοδα ἀνέλαβε σχεδόν ἐξ ὁλοκλήρου τό 'Υπουργεῖο Παιδείας τῆς Βάδης- Βυρτεμβέργης. 'Η διάρκεια τῶν ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων εἶναι τέσσαρα (4) ἐξάμηνα.

Διδάσκουν οἱ καθηγητές:

α) OTTO FRIEDRICH BALLNON, φιλόσοφος καί παιδαγωγός τοῦ πλησίου εὐρισκόμενου Πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης, διεθνοῦς προβολῆς,
β) KLAUS GIEL, Διευθυντής τοῦ SEMINAR, παιδαγωγός, γ) BIRK καί δ) SCHWEITZER, καθηγητές τῆς 'Ανώτατης Παιδαγωγικῆς Σχολῆς.

Τά διδασκόμενα μαθήματα εἶναι:

1) Παιδαγωγικά Προβλήματα
2) 'Ανθρωπολογικές, ψυχολογικές καί κοινωνιολογικές προϋποθέσεις τῆς ἀγωγῆς.
3) 'Η διδασκαλία ὑπό θεωρητική καί πρακτική ἄποψη
4) 'Η διδακτική τῶν Μαθηματικῶν
5) Συγκριτική ἔρευνα τῆς συμπεριφορᾶς
6) Προβλήματα εἰδικῆς διδακτικῆς θεωρητικῶν καί θετικῶν ἐπιστημῶν.

'Η ἑβδομαδιαία διάρκεια μαθημάτων εἶναι τέσσαρες (4) ὧρες γιά τό Α'ἐξάμηνο. Γιά τά ἄλλα ἑξάμηνα προβλέπεται ἑξάωρη (6ωρη) διάρκεια διδασκαλίας.

Οἱ διδασκόμενοι παρακολουθοῦν ὑποδειγματικές διδασκαλίες σέ ἑλληνικά καί γερμανικά δημοτικά σχολεῖα.

"Εχουν ἐπίσης καθιερωθεῖ "πρωϊνά πρακτικῆς ἀσκήσεως" σέ ἑλληνικά σχολεῖα. Οἱ παραδόσεις γίνονται ἀπογευματινές ὧρες.

Στό Μ.Δ.Δ.Ε διδάσκονται τά έξῆς μαθήματα:

1) Φιλοσοφικά
2) Ψυχολογικά
3) Παιδαγωγικά
4) Ἑλληνικά
5) Ἱστορικά
6) Θρησκευτικά
7) Μαθηματικά
8) Φυσικές Ἐπιστῆμες
9) Κοινωνικές καί Πολιτικές Ἐπιστῆμες
10) Ὀργάνωση καί Διοίκηση τῆς Ἐκπαιδεύσεως
11) Σχολικός καί Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός
12) Ξένη Γλῶσσα (Ἀγγλική ἤ Γαλλική ἤ Γερμανική)
13) Ρυθμική-Κινησιοθεραπεία-Ἀθλοπαιδιές
14) Πρακτικές ἀσκήσεις -Φροντιστήρια-Ἐργαστήρια-Ὑποδειγματικές διδασκαλίες.

Ἔπειτα ἀπό σύγκριση τῶν δύο μετεκπαιδεύσεων ὁ κ. εἰσηγητής ἐπισημαίνει τά ἑξῆς:

1) Ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν εἶναι ἡ ἴδια
2) Ἡ ποιότητα σπουδῶν στήν Ἀνώτατη Παιδαγωγική Σχολή εἶναι σχεδόν πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου.
3) Ἡ ὅλη ὀργάνωση σπουδῶν εὑρίσκεται σέ ἐξέλιξη.
4) Δέν ἔχουν ἀκόμη χορηγηθεῖ πτυχία, ὥστε νά γίνεται λόγος γιά ἰσοτιμία πτυχίων
5) Ἡ ἑβδομαδιαία διδασκαλία στό ΜΔΔΕ εἶναι μεγαλύτερη (20 περίπου ὧρες τήν ἑβδομάδα).
6) Οἱ μετεκπαιδευόμενοι στή Γερμανία δάσκαλοι ἔχουν δυσκολίες στή γλῶσσα.
7) Στό Μ.Δ.Δ.Ε διδάσκονται μαθήματα πού δέν προβλέπονται γιά τήν ἐπιμόρφωση διδασκάλων στή Γερμανία.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους ὁ κ. εἰσηγητής π ρ ο τ ε ί ν ε ι στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει ὡς ἑξῆς:

α) Νά ἀναβάλει τή γνωμοδότηση γιά ἰσοτιμία τίτλων μέχρις ὅτου χορηγηθοῦν τά πρῶτα πτυχία.

β) Νά ἐνθαρρυνθεῖ ἡ ὅλη προσπάθεια ἐπιμορφώσεως δασκάλων στή Γερμανία, ἄσχετα πρός τήν ἰσοτιμία ἤ ὄχι τῶν πτυχίων.

Μετά ἀπό τόν κ. Εἰσηγητή πῆρε τό λόγο ὁ κ. Π. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος παρατήρησε ὅτι τό Τμῆμα εἶναι ἀναρμόδιο ν' ἀποφασίσει γιά τό θέμα γιατί πρόσφατα ἔχει ψηφισθεῖ εἰδικός σχετικός νόμος καί μάλιστα συγκροτεῖται εἰδική ἐπιτροπή γιά νά ἐπιληφθεῖ τοῦ θέματος.

Τέλος, τό Τμῆμα, ἀφοῦ διατύπωσε τή γνώμη ὅτι ἡ προσπάθεια ἐπιμορφώσεως τῶν δασκάλων στή Γερμανία πρέπει νά ἐνθαρρυνθεῖ ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἀναγνώριση ἤ μή τῆς ἰσοτιμίας τίτλων ἐπιμορφώσεως πού ἐνδεχομένως θά χορηγηθοῦν στό μέλλον,

Ἀ π ο φ ά σ ι σ ε ὁ μ ό φ ω ν α

Δέν κρίνει σκόπιμο νά ἐξετάσει τή δυνατότητα ἀναγνωρίσεως τίτλων ἐπιμορφώσεως γιατί πρόσφατα ψηφίστηκε στή βουλή εἰδικός νόμος γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἰσοτιμίας τῶν τίτλων.

Ἄλλωστε τό Τμῆμα ἀδυνατεῖ νά ἀποφασίσει γιά τήν ἰσοτιμία κατά τρόπο γενικό καί ἀπρόσωπο γιατί ἀναγνωρίσεις ἰσοτιμίας γενικά γίνονται γιά συγκεκριμένα πτυχία καί πρόσωπα ἀνάλογα μέ τό περιεχόμενο τῶν σπουδῶν.

Ἀπό τό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση

Ὁ Πρόεδρος

Β. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΕΥΓ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

α.α.

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 28/1978

Σήμερα, 15 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, 968 τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, ὁ κ. Ἰ. Φλουρῆς καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν γιά τό δεύτερο μέρος τῆς εἰσηγήσεως τῶν κ.κ. Α. Βουγιούκα καί Δ. Μελᾶ, πού ἔχει τίτλο "Κατευθυντήριες γενικές ἱστορικές ἔννοιες".

Ὁ κ. Βουγιούκας ἀπαντώντας σέ σχετική ἐρώτηση λέγει ὅτι τό Τμῆμα αὐτό τῆς εἰσηγήσεως ἀναλύει τό σκοπό, ὅπως εἶχε διατυπωθεῖ στήν ἀρχική του εἰσήγηση. Νομίζει ὅτι ἡ ἀπαρίθμηση αὐτῶν τῶν βασικῶν ἐννοιῶν δείχνει τήν ἰδιαιτερότητα τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας. "Ἂν φανεῖ ὅτι εἶναι βασικά ὅσα περιλαμβάνονται στό τμῆμα αὐτό τῆς εἰσηγήσεως θά τά ἔχουμε ὑπόψη κατά τή σύνταξη τῶν ἑνοτήτων τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος".

./.

'Ακολουθεῖ συζήτηση γιά τόν τίτλο τοῦ κειμένου αὐτοῦ καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Τό θέμα πού ἀπασχολεῖ τό Τμῆμα εἶναι ἄν τό κείμενο αὐτό θά μπεῖ καί στό ἐπίσημο ἀναλυτικό πρόγραμμα.

'Ο κ. Κων. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

"'Υπάρχει ἕνα βασανιστικό ἐρώτημα πού πρέπει νά ἀπαντήσουμε: Κάθε ἱστορικό γεγονός ἔχει μοναδικότητα καθαυτό, εἶναι ἀνεπανάληπτο; 'Η ἀπάντησή μου εἶναι καταφατική.

Στήν περίπτωση αὐτή δέν εἶναι δυνατό νά ἔχουμε a PRIORI προσδιορίσει ὁρισμένες ἀρχές ἤ κατευθυντήριες γενικές ἱστορικές ἔννοιες, ὅπου κατ' ἀνάγκη καί ἀναπόφευκτα νά ἐντάσσουμε κάθε ὁρισμένο ἱστορικό γεγονός. 'Ο μαθητής θά πρέπει νά βοηθηθεῖ, ὥστε ἀνάλογα μέ τίς πνευματικές του δυνάμεις καί μέ τό ἐπίπεδο τῆς πνευματικῆς του ἀναπτύξεως νά κατανοήσει τή μοναδική φύση κάθε γεγονότος".

'Επίσης ὁ κ. 'Ι. Χριστιᾶς διαφωνεῖ ὡς πρός τό ρόλο τῶν "γενικῶν ἱστορικῶν ἐννοιῶν" στό ἀναλυτικό πρόγραμμα, ὅπως αὐτός παρουσιάζεται μέ ἀσάφεια ἀπό τούς εἰσηγητές. 'Υποστηρίζει ὅτι δέν πρόκειται γιά γενικές ἱστορικές ἔννοιες οὔτε γιά ἀρχές τῆς ἐπιστήμης τῆς 'Ιστορίας, ὅπως ἐκεῖνες τῆς Φυσικῆς, ἀλλά γιά ἱστορικές γενικεύσεις πού διατυπώθηκαν ἀπό ὁμάδα ἱστορικῶν γιά νά ἀποτελέσουν:

α) Στόχους μαθήσεως στό πρόγραμμα
β) Κριτήρια ἐπιλογῆς τῆς ὕλης
γ) Κριτήρια ὀργανώσεως τοῦ περιεχομένου τοῦ προγράμματος καί
δ) Κριτήρια ἀξιολογήσεως τῆς διδασκαλίας.

'Επειδή ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία ἀνάμεσα στούς ἱστορικούς ἄν εἶναι δυνατό νά ἐξαχθοῦν ἀπό τήν 'Ιστορία γενικεύσεις καί ποιές θά εἶναι αὐτές καί ἐπειδή ὁ πίνακας τῶν γενικεύσεων, πού παρουσιάζουν οἱ εἰσηγητές δέν καλύπτει ὅλο τό φάσμα τῆς 'Ιστορίας καί τό χειρότερο μπορεῖ νά ὁδηγήσει σέ μονομερή ἑρμηνεία τῆς 'Ιστορίας, δέν δέχομαι νά ἀποτελέσουν οἱ ἱστορικές γενικεύσεις βάση γιά σύνταξη τοῦ προγράμματος τῆς 'Ιστορίας.

'Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, λέγει τά ἑξῆς:

"Θεωρῶ τήν προσθήκη τῶν "κατευθυντηρίων ἱστορικῶν ἀρχῶν ἤ διαπιστώσεων", θά ἔλεγα ὁ ἴδιος μιά θετική πρωτοτυπία καί τίς ἐννοῶ ὡς ὑπενθύμιση καί

ἐνημέρωση τοῦ δασκάλοθ σχετική μέ τό μάθημα στήν προσφορά τῆς ὕλης καί στήν ἐπιλογή της. Εἶναι ὁρισμένα κριτήρια ἤ γενικεύσεις ἔστω πού ἔχουν τή θέση τους καί στήν Ἱστορία. Διότι ἔχουμε "ἱστορικούς νόμους". Δέ δέχομαι τήν ἄποψη (κ. Πασσάκου) ὅτι κάθε ἱστορικό γεγονός ἔχει μοναδικότητα. Καί δέ τή δέχομαι γιατί ἔχω ὑπόψη μου γνῶμες μεγάλων κριτικῶν καί κοινωνιολόγων καί συγκεκριμένα τοῦ M. WEBER, ὁ ὁποῖος ἐπίμονα δίδει στήν ἔννοια τῆς "κατανόησης", ὡς μεθόδου ἑρμηνείας τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, τή σημασία τῆς ἐξηγήσεως τῶν γεγονότων, ~~τή σημασία τῆς ἐξηγήσεως τῶν γεγονότων~~, ὅπως στά φυσικά φαινόμενα μέ τή σχέση αἰτίου-αἰτιατοῦ. Τό πράγμα ἔχει σημασία γιατί ἀπό τήν ἄλλη μεριά ὁ φυσικός φιλόσοφος HEISENBERG ἀπαιτεῖ τήν "κατανόηση" κι ὄχι ἁπλῶς τήν ἐξήγηση τῶν φυσικῶν φαινομένων.

Μέ βάση αὐτά βλέπω ὅτι πρέπει νά γίνει διάκριση πλαισίου καί οὐσίας ἤ δυναμικότητας τῶν ἱστορικῶν φαινομένων. Καί τά μέν πλαίσια εἶναι πράγματι ἀνεπανάληπτα κυρίως στίς λεπτομέρειές τους, ἡ ὁποία ὅμως ἤ ἡ δυναμικότητα τῶν φαινομένων εἶναι ἡ ἴδια, γιατί σχετίζεται " ἄμεσα μέ τίς βασικές ἀνάγκες ἤ τάσεις τοῦ ἀνθρώπου πού ξεκινοῦν ἀπό τήν ἴδια, σέ κάθε ἐποχή καί σέ κάθε τόπο, ἀνθρώπινη φύση. Δέ βλέπω λοιπόν γιατί δέ μποροῦμε μέ ὁρισμένες γενικεύσεις ἤ διαπιστώσεις ἱστορικές νά βοηθήσουμε συγκεκριμένα τό δάσκαλο".

"Ἐπειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση υἱοθετεῖται ὁ τίτλος "Κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις". Διατυπώνεται ἡ ἄποψη νά τεθεῖ τό κείμενο τῶν κατευθυντήριων ἱστορικῶν γενικεύσεων ὡς ἐπίσημο κείμενο μετά τό σκοπό καί, ἄν στήν ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν ἑνοτήτων φανεῖ ὅτι ἀποτελεῖ πλεονασμό, νά ἀπαλειφθεῖ.

Μέ τήν ἄποψη αὐτή συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Ἀ. Μπενέκος, Ἀ. Βουγιούκας, Γ. Μαραγκουδάκης, Δ. Μελᾶς καί Γ. Φλουρῆς.

"Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 29/78

Σήμερα, 22 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο, Β', οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καί ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ βαθμό 6ο σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο Καθορισμός ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.

ΘΕΜΑ 2ο Γνωμοδότηση γιά τήν τροποποίηση τῆς ἀριθμ. Φ. 550.1/2/7835/11-1-75 (ΦΕΚ Τ'Β' 30/17-1-75) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως "Περί ἐνάρξεως καί λήξεως τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καί διδακτικοῦ ἔτους, ὁρισμοῦ ἀκαδημαϊκῶν ἐξαμήνων, ἐγγραφῶν, φοιτήσεως καί ἐξετάσεων τῶν μετεκπαιδευομένων εἰς τό Μ.Δ.Δ.Ε." εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Σχετικά μέ τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Καθορισμός ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη" Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', παρουσίασε στό Τμῆμα

τό ἔγγραφο ἀριθμ. 16386/8-2-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμμάτων Δ.Ε. Τμῆμα Διδ. Βιβλίων) μέ τό ~~ὁποῖο~~ ζητεῖται ἀπό τό Τμῆμα νά προτείνει τά κατάλληλα πρόσωπα γιά τήν κρίση τοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη τῆς Ε΄τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τίς προτάσεις τῶν μελῶν, πρότεινε τά ἑξῆς πέντε (5) πρόσωπα κατάλληλα γιά τήν κρίση τοῦ βιβλίου τῆς ἀΑγωγῆς τοῦ Πολίτη Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ:

1) Μιχ. Στασινόπουλο, Ἀναδημαϊκό,
2) Θεμ. Βαρδάκη, Ἐπίτιμο Σύμβουλο Β΄τοῦ ΚΕΜΕ.
3) Ἀλ. Καναβούλη Παιδαγωγό
4) Σπ. Μιχόπουλο, Ἐπιθεωρητή Α΄Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως.
5) Ἰωαν. Λαζαρόπουλο, δάσκαλο, πτυχιοῦχο Νομικῆς.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως εἰσηγητής ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 557.1/148202 Π.Ε./31-178 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση Σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως "Περί ἐνάρξεως καί λήξεως τοῦ ἀναδημαϊκοῦ ἔτους ὁρισμοῦ ἀναδημαϊκῶν ἐξαμήνων, φοιτήσεως καί ἐξετάσεων τῶν μετεκπαιδευομένων εἰς τό Μ.Δ.Δ.Ε", πρότεινε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Κρίνεται σκόπιμο νά γίνουν οἱ ἑξῆς τροποποιήσεις σχετικά μέ τό χρόνο ἐνάρξεως καί λήξεως τοῦ ἀναδημαϊκοῦ ἔτους, τοῦ διδακτικοῦ ~~ἔτους~~ καί τῶν ἀναδημαϊκῶν ἐξαμήνων τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε: α) Ἄρθρο 1, Παρ. 2: νά ὁριστεῖ ἡ 5η Σεπτεμβρίου ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως τοῦ ἀκαδ. ἔτους ἀντί τῆς 10ης Σεπτεμβρίου, καί ἡ 30η Ἰουνίου ὡς ἡμερομηνία λήξεως ἀντί τῆς 5ης Ἰουλίου β) Ἄρθρο 1, παρ. 3: Νά ὁριστεῖ ~~ὡς~~ 31 Μαΐου ὡς ἡμέρα λήξεως τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων, ἀντί τῆς 15ης Ἰουνίου καί γ) Ἄρθρο 3: νά ὁριστεῖ ἡ 31η Ἰανουαρίου ὡς ἡμερομηνία λήξεως τοῦ Α΄ἐξαμήνου, ἀντί τῆς 10ης Φεβρουαρίου, καί ἡ 1η Φεβρουαρίου ὡς χρόνος ἐνάρξεως τοῦ β΄ἐξαμήνου, ἀντί τῆς 11ης Φεβρουαρίου.

Μέ βάση τίς παραπάνω ἡμερομηνίες νά γίνουν οἱ σχετικές τροποποιήσεις στά ἑπόμενα ἄρθρα, ὅπου γίνεται ἀναφορά στό ἀναδημαϊκό ἔτος, τό διδακτικό ἔτος καί τά ἀκαδημ. ἐξάμηνα.

2.- Νά ἀντικατασταθεῖ ἡ παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 4 μέ τή φράση " Ὁ ἔλεγχος τῆς φοιτήσεως τῶν μετεκπαιδευομένων γίνεται μέριμνη τοῦ εἰς ἕκαστον μάθημα διδάσκοντος καθηγητοῦ", ἐπειδή ὁ τρόπος ἐλέγχου μέ τήν τήρηση ἡμερησίου καί κατά διδακτική ὥρα δελτίου ἀπόντων ἀπό τόν ἀρχηγό τάξεως δέν κρίνεται ὡς ὁ πλέον κατάλληλος γιά Ἵδρυμα τέτοιας ὑψηλῆς ἀποστολῆς, ὅπως τό Μ.Δ.Δ.Ε. Δέν παραγνωρίζεται τό γεγονός ὅτι οἱ μετ-

μαθητές φέρουν τήν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἡ Πολιτεία δαπανᾶ γιά τήν ἐπιμόρφωση τους καί, ἐπομένως, ἀπαιτεῖ ταχτική παρακολούθηση καί ὑποδειγματική ἀφοσίωση στίς σπουδές τους.

Ὅστόσο, ὁ εἰσηγητής φρονεῖ ὅτι ἡ εὐσυνειδησία, ἡ πνευματική ὡριμότητα (πού διαπιστώνεται ἀπό τίς εἰσαγωγικές τους ἐξετάσεις) καί ἡ θετική στάση πρός τό Ἵδρυμα καί τήν ἐπιτελούμενη ἐπιμορφωτική ἐργασία, ἐκπαιδευτικῶν, προχωρημένης μάλιστα ἡλικίας, πρέπει νά θεωροῦνται ὡς δεδομένες καί, κατά συνέπεια, ἐγγυήσεις γιά τήν ταχτική ἀπό μέρους τους παρακολούθηση τῶν μαθημάτων.

Ἐπιπλέον, παρατηρεῖται ὅτι ὁ θεσμός τοῦ "ἀρχηγοῦ τάξεως" (ὁ ἀρχηγός ὁρίζεται ἀπό τόν Διευθυντή μεταξύ τῶν ἀρχαιοτέρων) θά ἦταν ὀρθότερο νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τόν καθιερωμένο ἀπό τῆς Ἱδρύσεως τῆς Μετ/σεως θεσμό τοῦ προεδρείου τάξεως, πού θά βασίζεται σέ ἐτήσιες ἐκλογές μεταξύ τῶν μετ/νων.

3.- Νά διαγραφοῦν: α) τό δεύτερο μέρος τοῦ ἐδαφ. β, τῆς παρ. 10 τοῦ ἄρθρου 5 ("Ἐάν ..... ὁριζόμενα") β) Ἡ παρ. 11 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καί γ) ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 9, ἐπειδή ὁ εἰσηγητής ἔχει τήν πεποίθηση ὅτι ἡ ἐπιμόρφωση τῶν μετ/νων σέ συνδυασμό μέ τήν ἐφαρμογή ναταλλήλου προγράμματος, τῆς ἐπιστημονικῆς ναταρτίσεως καί διδακτικῆς ἱκανότητας τῶν διδασκομένων, δέν μποροῦν νά σημειωθοῦν περιπτώσεις ἀνησυχητικῆς ἀδιαφορίας. Οἱ ναταθέσεις σημειωμάτων "ἀδιαφορίας", μέ συνέπεια τήν ἀπόρριψη ἤ διακοπή ἀποσπάσεως, δέν κρίνεται ὡς κατάλληλο μέσον θεραπείας τέτοιων περιπτώσεων, μάλιστα σέ ἕνα κατεξοχήν παιδαγωγικό Ἵδρυμα. Οἱ μετ/νοι πρέπει νά αἰσθάνονται ὅτι παρακολουθοῦν καί ἐπιμορφώνονται μέσα σέ ἄνετο ἀναδημαϊκό περιβάλλον.

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση ὅπου διατυπώθηκαν ἀπόψεις τῶν μελῶν. Συγκεκριμένα ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης πρότεινε τό μάθημα τῆς ξένης γλώσσας νά εἶναι ὑποχρεωτικό καί ἡ ἀποτυχία σ' αὐτό νά συνεπάγεται τίς συνέπειες πού προβλέπονται καί γιά τά ἄλλα μαθήματα. Ἡ πρόταση ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή ἀπ' ὅλους.

Ὁ κ. Κ. Πασσάκος πρότεινε τά ὑποχρεωτικά μαθήματα νά αὐξηθοῦν σέ ὀκτώ (8). Ἡ πρόταση αὐτή ἀπορρίφθηκε ἀπό τά μέλη τοῦ Τμήματος.

Τέλος τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τόν

1) Τό ἔγγραφο Φ. 557.1/148202 Π.Ε./31-1-78 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας
2) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ
3) Τή συζήτηση πού ἐπακολούθησε

γ ν ω μ ο δ ό τ η σ ε ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1) "Αρθρο 1, Παρ. 2

'Ορίζεται ή 5η Σεπτεμβρίου ώς ήμερομηνία ένάρξεως τοῦ ἀναδημαϊκοῦ ἔτους ἀντί τῆς 10ης Σεπτεμβίου καί ή 30η 'Ιουνίου ώς ήμερομηνία λήξεως ἀντί τῆς 5ης 'Ιουλίου.

2) "Αρθρο 1, Παρ.3

'Ορίζεται ή 5η 'Ιουνίου ώς ήμέρα λήξεως τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ἀντί τῆς 15ης 'Ιουνίου.

3) "Αρθρο 3

'Ορίζεται ή 31η 'Ιανουαρίου ώς ήμερομηνία λήξεως τοῦ Α'ἐξαμήνου ἀντί τῆς 10ης Φεβρουαρίου, καί ή 1η Φεβρουαρίου ώς ήμερομηνία ἐνάρξεως τοῦ Β'ἐξαμήνου, ἀντί τῆς 11ης Φεβρουαρίου.

Μέ βάση τίς παραπάνω ήμερομηνίες νά γίνουν οί σχετικές τροποποιήσεις στά ἑπόμενα ἄρθρα, ὅπου γίνεται ἀναφορά στό ἀναδημαϊκό ἔτος, τό διδακτικό ἔτος καί τά ἀναδημαϊκά ἑξάμηνα.

4) "Αρθρο 4, Παρ. 5

Διαγράφονται ὅλα τά σχετικά μέ τόν ἀρχηγό τῆς τάξεως καί τόν ἔλεγχο τῶν σπουδαστῶν. Ο ἔλεγχος της φοιτήσεως των εκαστοτε γίνεται μέ τή μέριμνα τοῦ κάθε καθηγητῆ στό μάθημά του (ὅποτε τό θεωρεῖ ἀναγκαῖο) Διαφώνησε καί μειοψήφισε ὁ κ. Πασσάκος

5) "Αρθρο 5 παρ. 10 ἐδ. β.

Διαγράφεται ή λέξη "δέν" μεταξύ τῶν λέξεων "γλῶσσαν" καί "συνεπάγεται".

'Επίσης διαγράφεται τό δεύτερο μέρος τοῦ ἐδαφ. β'τῆς παρ. 10 τοῦ ἄρθρου 5 ("ἐάν ..... ὁριζόμενα").

Κατά συνέπεια τό ἄρθρο 5 παρ. 10 ἐδ. β διαμορφώνεται ὡς ἑξῆς "'Η ἀποτυχία εἰς τήν ξένην γλῶσσαν συνεπάγεται τάς συνεπείας τῶν παρ. 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 8 τῆς παρούσης"

6) "Αρθρο 5 παρ. 11

Διαγράφεται ὅλη ή παράγραφος

7) "Αρθρο 9 παρ. 2

Διαγράφεται ή φράση "ἐντός ἤ ἐκτός τοῦ Διδασκαλείου"

8) "Αρθρο 9, παρ. 3

Διαγράφεται ὁλόκληρη ή παράγραφος

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Σ Η 30/1978

Σήμερα, 24 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 π.μ. τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειο Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀβδριδόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι στό ΚΕΜΕ καί οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό Δημοτικό Σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειος Κονιδιτσιώτης ὑπενθύμισε ὅτι τό Τμῆμα εὑρίσκεται στήν ἐξέταση τῆς εἰσηγήσεως καί μάλιστα τοῦ τμήματος ἐκείνου τό ὁποῖο φέρει τόν τίτλο "Κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις" καί ζήτησε πρίν ἀπό κάθε ἄλλη πρόταση νά ἐξεταστοῦν μεμονωμένα τά στοιχεῖα τοῦ κειμένου ἄν ἔχουν ἀνάγκη διευκρινίσεως.

Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Πασσάκος ἐρώτησε ἄν τό κείμενο μέ τίτλο "Κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις" θά ἐνταχθεῖ στό πρόγραμμα ἤ ὄχι ὁ κ. Βουγιουκας ἀπαντῶντας διευκρίνισε ὅτι στήν προηγούμενη συνεδρίαση εἶχε ληφθεῖ ἀπόφαση τό κείμενο αὐτό νά περιληφθεῖ στό πρόγραμμα καί νά

μεσολαβεῖ μεταξύ σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης.

Ὁ κ. Πασσάκος διαφώνησε γιατί θεωρεῖ, εἶπε, ὅτι τό κείμενο αὐτό δέν ἐντάσσεται οὔτε στό σκοπό οὔτε στό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος παρατήρησε ὅτι ἐφόσον τό κείμενο ἔχει σχέση μέ τίς ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἑνοτήτων δικαιολογεῖται ἡ παρεμβολή του μεταξύ σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης . Ἀπό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Πρόεδρος παρακάλεσε τό Τμῆμα νά προχωρήσει στή συνολική ἐξέταση τοῦ κειμένου κι' ἔκανε τίς ἑξῆς παρατηρήσεις:

1) Στή φράση "Οἱ λαοί μέ τή βία ἐπιβάλλονται πρόσκαιρα μόνο" ν'ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "λαοί" ἀπό τή λέξη "Οἱ κατακτητές" ἤ "οἱ ἄνθρωποι" γιατί οἱ λαοί συνήθως ἐξαναγκάζονται ἀπό τούς ἀρχηγούς τους. Μέ τήν πρόταση αὐτή συμφώνησαν καί οἱ κ.κ. Παπαδόπουλος καί Μελᾶς.

Ὁ κ. Πασσάκος παρατήρησε ὅτι ἡ πρόταση αὐτή πιθανόν νά ἐξάγεται ἀπό τή διδασκαλία ὅταν ἡ ὕλη τό προσφέρει γι'αὐτό θεωρεῖ ὅτι ἡ πρόταση δέν μπορεῖ νά δοθεῖ σάν κατευθυντήρια γενίκευση.

Ὁ κ. Βουγιούκας πρότεινε ν'ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "λαοί" ἀπό τή λέξη "τά ἔθνη".

Ὁ κ. Χριστιᾶς τόνισε ὅτι ἡ διατύπωση "λαός" εὐσταθεῖ περισσότερο γιατί σημαίνει ὅτι κάθε λαός εἴτε τό θέλει εἴτε ὄχι σάν ὀργανωμένο κοινωνικό σύνολο ἐπιβάλλεται σέ ἕνα ἄλλο.

Ὁ κ. Βλουτίδης πρότεινε ν'ἀπαλειφθεῖ ὅλη ἡ περίοδος. Ὁ κ. Μελᾶς ἐπιμένει στή λέξη "κατακτητές" ἐνῶ ὁ κ. Χριστιᾶς παρατηρεῖ ὅτι ἡ λέξη "κατακτητές" εἶναι στενή ἔννοια σέ σχέση μέ τή λέξη "λαός". Τέλος τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία δέχθηκε τήν ἑξῆς διατύπωση:

"Οἱ κατακτητές μέ τή βία ἐπιβάλλονται πρόσκαιρα μόνο".

2) Ὁ κ. Πρόεδρος καλεῖ τό Τμῆμα νά ἐξετάσει τό νόημα καί τή διατύπωση τῆς περικοπῆς "Τά ἱστορικά φαινόμενα διέπονται ἀπό αἰτιώδεις σχέσεις, πού εἶναι κατά κανόνα περίπλοκες".

Ὁ κ. Πασσάκος παρατηρεῖ ὅτι ἀπό τήν πρόταση φαίνεται ὁ παράγων ἄνθρωπος νά πέφτει σέ δεύτερη μοῖρα σέ λέξεις, "φαινόμενα", "διέπονται" "αἰτιώδεις" δείχνουν ἕνα προκαθορισμό ἔξω ἀπό τόν ἄνθρωπο. Ὁ κ. Βουγιούκας ἀπαντῶντας λέει ὅτι ἡ ἔμφαση πού δίνεται στήν ἀρχή γιά τόν ἄνθρωπο ἀπομακρύνει τόν παραμελισμό τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος

προτείνει ή ανωτέρω πρόταση ν'αντικατασταθεί ώς έξης "Τά ιστορικά γεγονότα παρουσιάζουν αιτιώδη αλληλουχία".

'Ο κ. Πρόεδρος αναλύει τό νόημα τής προτάσεως και λέγει ότι ή αιτία στά ιστορικά γεγονότα είναι κάτι τό καθοριστικό δηλ. κάθε ιστορικό γεγονός οφείλεται όπωσδήποτε σέ κάποια αιτία και ζητεί από τό Τμήμα νά διαλέξει τήν άριστη διατύπωση.

Τό Τμήμα κατά πλειοψηφία αποφασίζει "Τά ιστορικά γεγονότα χαρακτηρίζονται από περίπλοκες αιτιώδεις σχέσεις".

'Ο κ. Πασσάκος μειοψηφεί και λέγει "νομίζω ότι πρέπει νά παραλειφθεί ή λέξη "αιτιώδεις" διότι τούτο πιθανό νά υποδηλώνει προκαθορισμό τής ιστορικής πραγματικότητας όπου ή ελεύθερη ενέργεια και βούληση τού ανθρώπου θέτονται σέ αμφισβήτηση. 'Ο κ. Βλουτίδης μειοψηφεί και προτείνει τήν εξής διατύπωση.

" Τά ιστορικά γεγονότα διέπονται από αιτιώδεις σχέσεις πού συνήθως είναι περίπλοκες.

'Ο κ. Βουγιούκας παρατηρεί ότι ή φράση αιτιώδεις σχέσεις δέν αφήνει περιθώρια γιά παρανοήσεις και δέν αποκλείει τήν ενδήλωση τής ελεύθερης βούλησης τού άτόμου.

"Ομως και ή ελεύθερη βούληση τού άτόμου είναι κι'αυτή καθοριστική αιτία τών ιστορικών γεγονότων. Οί αιτιώδεις σχέσεις υπογραμμίζονται στό μάθημα τής ιστορίας από τούς περισσότερους Έλληνες παιδαγωγούς.

Στή συνέχεια ό κ. Κ. Πασσάκος πρότεινε στήν αρχή τού κειμένου μετά τή λέξη "άνθρωπος" νά προστεθεί ή φράση "συλλαμβάνει και θέτει σκοπούς" γιά νά μή φανεί ότι ό άνθρωπος ξεκίνησε μέ τήν κατασκευή εργαλείων.

'Ο κ. Παπαδόπουλος παρατήρησε ότι αυτό εννοείται από τή φράση "δημιουργεί πολιτισμό". 'Ο κ. Βουγιούκας πρότεινε τήν εξής διατύπωση.

"'Ο άνθρωπος θέτει σκοπούς και επιδιώκει νά βρεί τά μέσα γιά τήν επιτευξή τους". 'Ο κ. Βλουτίδης πρότεινε ή φράση νά διατυπωθεί ώς εξής:

"'Ο άνθρωπος αναπτύσσει τεχνολογία και δημιουργεί πολιτισμό".

./.

Τέλος τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία δέχθηκε τή διατύπωση ὅπως εἶναι στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Εἰσηγητῆ.

Ὁ κ. Πασσάκος μειοψήφισε καί ἐπέμενε στήν πρότασή του.

Ἐπί σημείῳ αὐτῷ τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Ε. ΚΟΝΔΥΛΑΤΟΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Π Ρ Α Ξ Η 31/1978

Σήμερα, 27 Φεβρουαρίου 1978, ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ Ι: Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ζήτησε ἀπό τά μέλη τοῦ Τμήματος νά διατυπώσουν τίς τυχόν παρατηρήσεις τους πάνω στό κείμενο μέ τόν τίτλο "Κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις».

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης ἔκανε τήν ἑξῆς παρατήρηση:

Ἡ παράγραφος "Οἱ ἀνθρώπινες ὁμάδες ἀναπτύσσουν συστήματα ἀξιῶν, πού ρυθμίζουν τήν ὁμαδική καί τήν ἀτομική συμπεριφορά" στή σελ. 2 τῆς

εἰσηγήσεως, πού ἀναφέρεται στίς κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις γιατί:

α) Τό νόημα της περιέχεται στήν ἀμέσως ἑπόμενη παράγραφο τῆς εἰσηγήσεως καί β) ἀποτελεῖ γενίκευση πού ἀνήκει στό χῶρο τῆς κοινωνιολογίας περισσότερο καί ὄχι τῆς ἱστορίας. Ἀλλωστε ἐδῶ γίνεται λόγος γιά νά καθοριστοῦν μόνο οἱ κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις πού θά βοηθήσουν τό διδασκαλο καί τό συντάκτη τοῦ Προγράμματος.

Ὁ Σύμβουλος Β΄κ. Κ. Παπαδάκος προτείνει ὅπως ἀντί γιά τίς προτάσεις τῆς εἰσηγήσεως πάνω στίς "κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις" "οἱ ἄνθρωποι, γιά νά ἱκανοποιήσουν τίς ἀνάγκες τους ζοῦν καί ἐργάζονται σέ μικρές ἤ μεγάλες ὁμάδες..... προσαρμόζονται στίς συνθῆκες τοῦ περιβάλλοντος ἤ τό προσαρμόζουν στά δικά τους μέτρα" νά γίνει ἡ διατύπωση ὡς ἑξῆς:

Οἱ ἄνθρωποι ἐκ φύσεως κοινωνικά ὄντα διαμορφώνουν ἔθνη στά πλαίσια τῶν ὁποίων ἀναπτύσσουν πολιτισμό..... προσπαθοῦν κατά κανόνα νά μεταβάλουν τό περιβάλλον, ὥστε νά τό προσαρμόζουν στούς σκοπούς τους καί τίς ἀνάγκες τους καί ὅταν δέ τό κατορθώνουν, συνήθως προσωρινά, συμμορφώνονται μέ τίς συνθῆκες πού ὑπάρχουν". Μ'αὐτό τόν τρόπο δέν ἀναφερόμαστε στά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου σέ ἀνώνυμες ἀνθρώπινες ὁμάδες ἀλλά σέ ὀργανωμένα ἔθνη μέ πολιτισμό καί μάλιστα στό ἑλληνικό ἔθνος. Ἐξ ἄλλου δίνουμε προτεραιότητα στή δημιουργική δύναμη τοῦ ἀνθρώπου νά μεταβάλλει τίς ἐξωτερικές συνθῆκες καί ὄχι νά προσαρμόζεται παθητικά σ'αὐτές, πρᾶγμα πού εἶναι τό μέγα δίδαγμα τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας καί μάλιστα τῆς ἑλληνικῆς.

Γιά τίς δύο παραγράφους τοῦ κειμένου τῶν εἰσηγητῶν, πού ἀναφέροντα στίς ἀξίες, προτείνει- καί κατόπιν ἀπό τή συζήτηση, πού ἔγινε, ἐπιμένει σ'αὐτό- οἱ δύο παράγραφοι νά συγχωνευθοῦν σέ μία καί νά γίνει ἡ διατύπωσή τους μέ ἄλλο τρόπο ὡς ἑξῆς:

"Οἱ ἄνθρωποι εἴτε ὡς ἄτομα εἴτε ὡς ἐθνικά κοινωνικά σύνολα σέ διάφορες ἐποχές προσπαθοῦν νά πραγματώσουν τίς ἀνώτερες ἀντικειμενικές ἀξίες καί διαμορφώνουν συμπεριφορά υἱοθετῶντας στή ζωή τους ποικίλες ἀξιολογικές στάσεις".

Μέ αὐτή τή διατύπωση δέν ἀφήνεται καμμιά ἀμφιβολία στήν πίστη μας γιά τήν ὕπαρξη ἀπόλυτων ἀντικειμενικῶν ἀξιῶν πού μᾶς ἀποκάλυφε ἀφ'ἑνός ὁ κλασσικός ἑλληνισμός καί ἀφ'ἑτέρου ὁ χριστιανισμός. Ἀντίθε-

τα, ἐάν τό κείμενο μείνει ἔτσι πού παρουσιάζεται, εἶναι σχετικά εὔκολο νά ὑποθέσει κανείς γιά τή σχετικότητα τῶν ἀξιῶν ἀφοῦ "λαοί σέ διαφορετικές ἐποχές καί τόπους ἀνέπτυξαν διαφορετικούς πολιτισμούς καί συστήματα ἀξιῶν, στά πλαίσια διαφορετικῶν φυσικῶν καί ἱστορικῶν συνθηκῶν".

Ὁ κ. Κ. Πασσάκος προτείνει, ἐπίσης, ὅπως ἀπό τήν τελευταία παράγραφο τοῦ κειμένου τῶν εἰσηγητῶν καί ἀπό τή φράση "βιώσιμες ἑλληνικές καί χριστιανικές ἀξίες" νά διαγραφεῖ τό "βιώσιμες", γιατί εἶναι δυνατό νά ὁδηγήσει σέ πλῆθος ἐσφαλμένων παρεξηγήσεων.

Τέλος ὁ κ. Πασσάκος παρατηρεῖ ὅτι γενικά τό ὅλο κείμενο τῶν εἰσηγητῶν μέ τόν τίτλο "κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις" ἀναφέρεται γενικά σέ ἀνθρώπινες ὁμάδες καί λαούς καί ὄχι εἰδικότερα - μέ ἐξαίρεση μόνο τίς δύο, ἀπό τίς δώδεκα συνολικά, τελευταῖες παραγράφους - στό ἑλληνικό ἔθνος καί τόν ἑλληνικό λαό ἀφοῦ ἄλλωστε στό Δημοτικό Σχολεῖο σχεδόν ἀποκλειστικά τήν Ἑλληνική Ἱστορία θά διδάξουμε.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ὑποστηρίζει ὅτι, ἐπειδή στό δημοτικό σχολεῖο βασικά διδάσκεται ἡ ἑλληνική Ἱστορία καί τά παιδιά δέ μποροῦν νά ἔχουν μιά γενική εἰκόνα τῆς Ἱστορίας σέ παγκόσμια κλίμακα, μερικές ἀπό τίς προτεινόμενες γενικεύσεις δέν ἐξυπηρετοῦν τό σκοπό τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο οὔτε μποροῦν νά ἔχουν ἐφαρμογή στό πρόγραμμα. θά ἔπρεπε, λοιπόν, νά βγοῦν καί γενικεύσεις - ἴσως περισσότερες αὐτές- ἀπό τήν ἑλληνική Ἱστορία, ὥστε νά ἔχουν πραγτική σημασία γιά τό πρόγραμμα. Προτείνει νά συμπληρωθοῦν οἱ προτεινόμενες γενικεύσεις τουλάχιστο καί τίς δύο ἑπόμενες: α) Ὁ ἑλληνικός λαός ἀγωνίστηκε πάντοτε γιά τή διατήρηση τῆς ἐθνικῆς του ἀνεξαρτησίας. β) Ὁ ἑλληνικός λαός δημιούργησε καί ἀποδέχτηκε στήν πλειοψηφία του τά δημοκρατικά ἰδεώδη.

Τέλος τό Τμῆμα ὁμόφωνα ἀποφάσισε ἀπό τό κείμενο τῶν εἰσηγητῶν μέ τίτλο "Κατευθυντήριες Ἱστορικές γενικεύσεις": α) ν'ἀπαλειφθεῖ ἡ φράση "σέ διαφορετικές ἐποχές καί τόπους" ἀπό τήν πρόταση "Οἱ λαοί σέ διαφορετικές ἐποχές καί τόπους ἀνέπτυξαν διαφορετικούς πολιτισμούς..... β) ν' ἀπαλειφθεῖ ἡ λέξη "βιώσιμες" ἀπό τήν περίοδο "Ὁ ἑλληνικός λαός ..... χριστιανικές ἀξίες".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

γ) ν'ἀπαλειφθεῖ ἡ λέξη "ὁλόπληρη" ἀπό τήν τελευταία περίοδο.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 32/1978

Σήμερα, 28 Φεβρουαρίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Ἀπουσίαζε καί δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λόγω ἄλλης ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἀνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 10.- Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Τζάνη κατόπιν ὑποβολῆς συμπληρωματικῶν στοιχείων. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 20.- Γνωμοδότηση γιά τό " Γεωγραφικόν παίγνιον συναρμολογουμένων χαρτῶν" τῶν Ε.Βαγενᾶ - Β. Χασιώτου.

ΘΕΜΑ 30.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο „Φυσική Πειραματική καί Χημεία Ε΄ Δημοτικοῦ" τῶν κ.κ. Ἰ. Μπουρούτη - Ν. Ράπτη.

ΘΕΜΑ 40.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο " Θέματα Νηπιαγωγείου" τῶν κ.κ. Ἰ. Γιαμογλίδη - Χ. Καραμπάτσου.

ΘΕΜΑ 50.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ψυχοπαθολογία τοῦ παιδιοῦ, Α΄καί Β΄μέρος" τοῦ κ. Κ. Μπάμπιου.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβά-

στηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Σχετικά μέ τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Ἀνακοινώσεις" ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἑξῆς ἔγγραφα:

1. Τό ἔγγραφο ἀριθ. 191/31-1-78 τοῦ Ἐπιθεωρητῆ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, κ. Νικολάου Σκόπα, μέ τό ὁποῖο γνωρίζει στό ΚΕΜΕ τήν ἀποστολή ὁδηγιῶν γιά τή συμπλήρωση τοῦ δελτίου ἀτομικότητας τῶν μαθητῶν στόν κ. Ἐπόπτη Η' Ἀνατ. Ἐκπ. Περιφ. Δ.Ε. καί στούς κ.κ. Ἐπιθεωρητές Β', Γ', Ἐκπ. Περιφ. Ἄρτας.
2. Τό ἔγγραφο Φ. 309.71/11/12399/8-2-78 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε.Π.Α.-Τμῆμα Δ) πού ἀφορᾶ στήν κοινοποίηση τῆς γνώμης τοῦ Τμήματος Δ.Ε γιά τή σειρά τῶν βιβλίων "Τά παιδιά τοῦ Κόσμου" στόν ἐνδιαφερόμενο
3. Τό ἔγγραφο Φ. 514. 2/8092/23-1-1978 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο ζητεῖ ἀπό τό ΚΕΜΕ νά γνωμοδοτήσει γιά τήν καταλληλότητα τοῦ συγγράμματος "Ψυχολογία ἀτομικῶν διαφορῶν καί στοιχεῖα στατιστικῆς" γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίας.

   Τό θέμα ἀνέλαβε ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλος Β',
4. Τή ἀρ. Φ. 268/14/17314/11-2-78 Ὑπουργική Ἀπόφαση γιά τήν Προκήρυξη 10 Ὑποτροφιῶν γιά ἐννεάμηνη μετεκπαίδευση στό ἐξωτερικό καθηγητῶν Μ.Ε. στό σχολικό Ἐπαγγελματικό Προσανατολισμό.
5. Τό ἔγγραφο ἀριθ. 20606/18-2-78 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων πού ἀναφέρεται στούς σχολικούς συνεταιρισμούς.
6. Τό ἔγγραφο ἀριθ. 276/14-2-78 τοῦ κ. Νικολάου Σκόπα, Ἐπιθεωρητῆ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Α'Περιφέρειας πού ἀναφέρεται στό Πρόγραμμα πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων στίς Δ'Ε, καί ΣΤ' τάξεις τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.
7. Τό ἔγγραφο Φ. 394.3/51/19315/15-7-78 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων Γεν. Δ/νση Γεν. Ἐκπαιδεύσεως - Διεύθυνση Ἐπιμορφώσεως Ἐνηλίκων) μέ τό ὁποῖο στέλλονται στό ΚΕΜΕ γιά ἐνημέρωση ἀντίτυπα ἀπό τά τεύχη α) "Ἔκθεση πεπραγμένων 1975 - 76 καί β) "Ἱστορία τῆς Τέχνης".

   Μετά τήν ἀνακοίνωση ἔγινε γνωστό ὅτι τό β'τεῦχος "Ἱστορία τῆς Τέχνης" δέν ἔχει παραληφθεῖ ἀπό τό ΚΕΜΕ.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Τζάνη κατόπιν ὑποβολῆς συμπληρωματικῶν στοιχείων" εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβου-

λος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

" Μέ τήν ἀπό 15/2/1978 συμπληρωματική αἴτησή της ἡ κ. Τζάνη ὑποβάλλει στό ΚΕΜΕ τά παρακάτω στοιχεῖα γιά τή χορήγηση ἄδειας μέ σκοπό τή διεξαγωγή ἔρευνας σέ δημόσια καί ἰδιωτικά σχολεῖα.

α) πίνακα 66 δημόσιων σχολείων
β) " 12 ἰδιωτικῶν σχολείων
γ) συμπληρωματικά στοιχεῖα γιά τό ἐρωτηματολόγιο πού ἀπευθύνεται στούς γονεῖς.
δ) τέστ γνώσεων γιά πέντε (5) μόνο μαθήματα (Γεωγραφίας - Φυσικῆς Ἱστορίας Φ. Πειραματικῆς - Ἱστορίας - Μαθηματικῶν).

Ἡ κ. Τζάνη δέν ἀναφέρει στήν αἴτησή της τίς ἐκπαιδευτικές περιφέρειες στίς ὁποῖες ἀνήκουν τά σχολεῖα πού θά χρησιμοποιηθοῦν στήν ἔρευνα, οὔτε ὑποβάλλει σχέδιο στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ. Σημείωνει, ὅμως, ὅτι "ἡ ἐπεξεργασία θά γίνει ἀπό ἠλεκτρονικό ἐγκέφαλο καί ὅτι πρόγραμμα καί μέθοδοι γίνονται ἀπό εἰδικούς ἐπιστήμονες ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ". Ἐπίσης στό τέστ γνώσεων παρατηροῦνται τά ἑξῆς: α) Σχεδόν ὅλες οἱ ἐρωτήσεις τῆς Φ. Ἱστορίας ἀνήκουν στό χῶρο τῆς Φ. Πειραματικῆς καί τῆς Ἀτομικῆς Φυσικῆς πού δέν προβλέπεται (Ἀτομική Φυσική) ἀπό τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα. β) Ἡ πρώτη ἐρώτηση τῆς Φ. Πειραματικῆς ἀνήκει στήν ὕλη τῆς Φ. Ἱστορίας καί ἡ τρίτη τῆς Ἱστορίας στήν ὕλη τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.
Γενικά σχεδόν ὅλες οἱ ἐρωτήσεις εἶναι ἁπλές καί εὔκολες γιά τό μέσο μαθητή τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ.

Σύμφωνα μέ τά πιό πάνω προτείνω στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά γιά τή χορήγηση ἄδειας στήν κ. Τζάνη μέ τήν προυπόθεση νά τῆς γίνει σύσταση νά ἀνασυντάξει τό τέστ γνώσεων (τίς σχετικές ἐρωτήσεις πού ἀναφέρονται στήν ὕλη τῶν πέντε (5) μαθημάτων) μέ μεγαλύτερη προσοχή ὥστε ν' ἀνταποκρίνεται καί στήν ὕλη τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καί στό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ ἀποφαίνεται ὁμόφωνα:

Ἐ γ κ ρ ί ν ε ι τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Τζάνη στά σχολεῖα πού ὑπέβαλε τούς συνημμένους πίνακες μέ τή σύσταση νά ἀνασυνταχθοῦν τά τέστ γνώσεων μέ μεγαλύτερη προσοχή ὥστε νά ἀνταποκρίνεται στήν ὕλη τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καί στό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' τάξεως.

Σχετικά μέ τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό "Γεωγραφικόν παίγνιον συναρμολογουμένων χαρτῶν" τῶν κ.κ. Ε. Βαγενᾶ καί Β. Χασιώτου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς.

α) τό ἔγγραφο ἀριθ. 37692/2-6-77 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας

καί θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται ἡ αἴτηση τῶν κ.κ. Ε. Βαγενᾶ καί Β. Χασιώτη, μέ ἡμερομηνία 14 -4-1977, γιά ἔγκριση τῆς κατάλληλότητος τοῦ παιγνιδιοῦ "συναρμολογούμενοι χάρται"

β) Τή σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ Κιτσαρᾶ Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ καί

γ) Τό παγνίδι "Συναρμολογούμενοι χάρται".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κιτσαρᾶ, καί μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι ὁ μ ό φ ω ν α :

Δέν θεωρεῖ τό παιγνίδι τῶν κ.κ. Ε. Βαγενᾶ καί Β. Χασιώτη χρήσιμο γιά τά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου γιά τούς ἑξῆς λόγους.

α) Ἡ συναρμολόγηση τῶν τεμαχίων εἶναι δύσκολη

β) Δέν δίνει τήν ὀρθή εἰκόνα τῆς Ἑλλάδας. Γενικά, δέν προσφέρει οὐσιαστική βοήθεια γιά τήν ἐποπτική διδασκαλία καί τήν ἐμπέδωση τοῦ μαθήματος τῆς γεωγραφίας.

Σχετικά μέ τό 4ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Φυσική Πειραματική καί Χημεία Ε΄Δημοτικοῦ" τῶν κ.κ. Ἰ. Μπουρούτη καί Ν. Ράπτη ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος, κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/129/92898/20-9-77 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῶν ἐκδόσεων GUTENBERG, μέ ἡμερομηνία 29-8-1977, γιά γνωμοδότηση τοῦ βιβλίου "Φυσική Πειραματική καί Χημεία Ε΄Δημοτικοῦ".

Β) Τή σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Ἀρκουδέα, Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ καί

γ) Τό βιβλίο "Φυσική Πειραματική καί Χημεία Ε΄Δημοτικοῦ" τῶν Ἰ. Μπουρούτη καί Ν. Ράπτη.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Ἀρκουδέα καί μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι ὁ μ ό φ ω ν α

θεωρεῖ τό βιβλίο "Φυσική Πειραματική καί Χημεία Ε΄Δημοτικοῦ" τῶν Ἰ. Μπουρούτη καί Ν. Ράπτη χρήσιμο γιά προαιρετικό ἐλεύθερο βοήθημα τῆς διδασκαλίας τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς καί Χημείας.

Σχετικά μέ τό 5ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Θέματα Νηπιαγωγείου" τῶν Ἰ. Γιαννογλίδη καί Χ. Καραμπάτσου ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. Ὑπου 309 . 71/150/113389/16 - 11 - 77 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς κ. Χρισ ίνας Καραμπάτσου μέ ἡμερομη-

νία 4 - 9 - 1977 γιά γνωμοδότηση τοῦ βιβλίου " Θέματα Νηπιαγωγείου"

β) Τή σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ καί

γ) Τό βιβλίο "Θέματα Νηπιαγωγείου" τῆς κ. Χρ. Καραμπάτσου.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Κουτάλου καί μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση ποῦ ἐπακολούθησε

Ἀ π ο φ α ί ν τ α ι ὁ μ ό φ ω ν α :

Θεωρεῖ τό βιβλίο "Θέματα Νηπιαγωγίου " χρήσιμο γιά τίς νηπιαγωγούς καί τίς βιβλιοθῆκες τῶν νηπιαγωγίων, γιατί ὑποβοηθεῖ τίς νηπιαγωγούς στήν ὀργάνωση τῆς ἐργασίας των.

Ἡ συζήτηση γιά τό 6ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ" ἀναβλήθηκε γιά ἐπόμενη συνεδρίαση.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣ. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 33/1978

Σήμερα, 1η Μαρτίου 1978, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωϊνή τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2 - Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ὁ κ. Γ. Φλουρῆς. Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διατύπωση σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ιστορίας στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίασεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, κάλεσε τά μέλη τοῦ Τμήματος νά ἀποφασίσουν σχετικά μέ τή σελ. 4 τῆς εἰσηγήσεως παρ. 3 "Προσδιορισμοί τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος".

./.

Πρίν άπό τήν έξέταση τοῦ κειμένου τῆς σελίδας 4 ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, πρότεινε στό Τμῆμα τήν ἱεράρχηση τῶν ἱστορικῶν γενικεύσεων πού περιλαμβάνονται στίς 2 προηγούμενες σελίδες. Συγκεκριμένα ὁ κ. Ν. Βλουτίδης εἶπε τά ἑξῆς:

"Μετά τόν καθορισμό πρέπει ν' ἀκολουθήσει ἡ ἱεράρχηση τῶν κατευθυντήριων ἱστορικῶν γενικεύσεων. Πρέπει νά προταχθοῦν οἱ κοινές γενικές ἱστορικές ἔννοιες, κατόπιν ἐκεῖνες πού ἀφοροῦν τούς λαούς καί ἰδιαίτερα τόν ἑλληνικό καί τελευταῖα ἐκεῖνες πού ἀναφέρονται στίς ἀνθρώπινες ὁμάδες καί τόν ἄνθρωπο. Ἐνῶ θά ἔπρεπε, δέν ἔχει ἀκόμα ἀπασχολήσει τό Τμῆμα πῶς καί σέ ποιό στάδιο τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος αὐτές οἱ κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις εἶναι δυνατόν νά ἐπηρεάσουν τήν ὀργάνωση τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων καί τῆς ὕλης τοῦ μαθήματος γενικότερα".

Μέ τήν πρόταση αὐτή συμφώνησε καί ὁ κ. Κ. Πασσάκος.

Ὁ εἰσηγητής κ. Ἀ. Βουγιούκας παρατήρησε ὅτι δέν ἔχει γίνει ἱεράρχηση τῶν ἱστορικῶν γενικεύσεων ἀλλά παρατακτική ἔκθεση.

Τέλος τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία ἀποφάσισε νά διατηρηθεῖ ἡ σειρά τῆς εἰσηγήσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ κειμένου "Προσδιορισμοῦ τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος".

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης παρατήρησε τά ἑξῆς:
"Ἡ διαπραγμάτευση τῶν ἱστορικῶν θεμάτων εἶναι πρόβλημα τῆς εἰδικῆς διδακτικῆς καί γενικότερα τῆς μεθοδολογίας τοῦ μαθήματος. Γι' αὐτό τό λόγο πρέπει νά διαγραφεῖ τελείως ἡ σελ. 4 τῆς εἰσηγήσεως πού ἀναφέρεται στούς προσιορισμούς τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τά στοιχεῖα πού μᾶς παρουσιάζουν οἱ κ.κ. εἰσηγητές εἶναι πολύ χρήσιμα γιά τή διαπραγμάτευση τῆς ἱστορικῆς ὕλης ἀλλ' ὄχι ὅμως γιά τό στάδιο αὐτό τῶν ἐργασιῶν μας στό ὁποῖο καθορίζουμε τό σκοπό καί τά γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς ἱστορίας".

Μέ τήν πρόταση αὐτή τοῦ κ. Ν. Βλουτίδη συμφώνησε καί ὁ κ. Κ. Πασσάκος ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι θεωρεῖ τό κείμενο σέ μεθολογική σύσταση καί ἀνέφερε συγκεκριμένα παραδείγματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ὁ κ. Χριστιᾶς εἶπε ὅτι τά θεωρεῖ ἀρχές ἐπιλογῆς καί ὀργανώσεως τῆς ὕλης καί μέ αὐτό τόν τίτλο θἄπρεπε νά προηγηθοῦν τοῦ πλαισίου τῆς ὕλης καί ἐκτός ἀπ' αὐτά νά περιλαμβάνουν κι ἄλλα στοιχεῖα.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος παρατήρησε ὅτι μερικοί ἀπό τούς προσδιορισμούς αὐτούς ἐπικαλύπτονται ἀπό τίς κατευθυντήριες ἱστορικές γενικεύσεις καί ἀπό τό σκοπό.

Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Σύμβουλος Β΄, εἶπε ὅτι στό σκοπό θἄπρεπε νά ὑπάρχει ἀνταπάκλαση τῆς μεθοδολογίας. Ἐπειδή, ὅμως, αὐτό δέν ἔχει συμβεῖ τά θεωρεῖ ἀπαραίτητα.

Τέλος ἔγινε ψηφοφορία καί ἀποφασίστηκε τό κείμενο νά μείνει καί νά περιληφθεῖ πρίν ἀπό τό πλαίσιο τῆς ὕλης.

Διαφώνησαν καί μειοψήφισαν οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης καί Κ. Πασσάκος οἱ ὁποῖοι μάλιστα εἶπαν ὅτι θεωροῦν ἐπικίνδυνο τό ν' ἀποτρέπεται τό Τμῆμα ἀπό τό σύστημα ἐργασίας πού ἔχει θέσει.

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

"Γενικά, τά ὅσα ἀναφέρονται στούς προσδιορισμούς τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος (σελ. 4) εἶναι πολύ χρήσιμα καί πρέπει νά ἐνταχθοῦν στό κείμενο τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Ὡστόσο οἱ παράγραφοι 4, 5 καί 7 ἐπειδή, εἴτε ἐπικαλύπτονται ἀπό προηγούμενες παραγράφους (παρ. 4 καί 7 ἀπό τήν παρ. 1 στή σελ. 3) εἴτε μποροῦν νά καταχωρισθοῦν στίς μεθοδικές ὁδηγίες (παρ. 5) θά πρέπει νά διαγραφοῦν.

Ἐπιπλέον οἱ παράγραφοι δέν ἔχουν ὀρθολογική διάταξη· οἱ κ.κ. εἰσηγητές δέν προκύπτει ὅτι ἔλαβαν ὡς κριτήριο τή συγγένεια τοῦ περιεχομένου τους ἤ τό σχῆμα "ἀπό τά γενικά στά μερικά". Γι' αὐτό προτείνεται νά διαταχθοῦν ὡς ἑξῆς: ἡ 1η παράγραφος νά παραμείνει ὡς 1η, τό πρῶτο μέρος τῆς 2ης (μέχρι καί τή λέξη "δικαιοσύνη") ὡς 2η, ἡ 6η ὡς 3η, τό δεύτερο μέρος τῆς 2ης ὡς 4η, ἡ 3η ὡς 5η, ἡ 7η ὡς 6η, ἡ 4η ὡς 7η καί ἡ 5η ὡς 8η.

Μέ τήν ἀνακατάταξη αὐτή τῶν προσδιορισμῶν τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τῆς ὕλης συμφώνησαν ὅλοι γενικά. Ὁ κ. Βουγιούκας μόνο δια-

φώνησε γιά τή διαίρεση τοῦ δεύτερου σέ δύο προτάσεις.

Ἐπίσης τό Τμῆμα ἔκανε ὁμόφωνα δεκτό στή τελευταία πρόταση ἡ λέξη "προοπτική" ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "διάσταση".

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Βατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 34/1978

Σήμερα, 2 Μαρτίου 1978, ήμέρα Πέμπτη καί ώρα 11η πρωϊνή, τό Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Έκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Έπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Άθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Άθηνᾶ Θατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Άδεια γιά ἔρευνα σέ μαθητές Δημοτικῶν Σχολείων Ν. Αἰτωλοακαρνανίας πάνω στίς γλωσσικές διαταραχές τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ κ. Σιάκα Λάμπρου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 2ο – Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κονετᾶ "Εἰσαγωγή στήν ὀργάνωση τῆς Παιδαγωγικῆς Έρευνας". Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 3ο – Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ζωγραφίζω καί Μαθαίνω" τῶν κ.κ. Ἰ. Γιακμογλίδη – Χ. Καραμπάτσου-Γιακμογλίδου. Εἰσηγητής κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ἡ συζήτηση γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

./.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κονετᾶ «Εἰσαγωγή στήν ὀργάνωση τῆς Παιδαγωγικῆς Ἔρευνας» εἰσηγητής κ. Κων. Πασσάλης, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/9155/24-1-1978 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κονετᾶ "Εἰσαγωγή στήν ὀργάνωση τῆς Παιδαγωγικῆς Ἔρευνας".

β) Τό βιβλίο "Εἰσαγωγή στήν ὀργάνωση τῆς Παιδαγωγικῆς Ἔρευνας" τοῦ Γιάννη Κονετᾶ καί

γ) Τήν εἰσήγησή του πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

"Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Μαρασλείου Παιδ. Ἀκαδημίας, ἔχει 15/ετή ὑπηρεσία στήν ἐκπαίδευση, ἔχει μετεκπαιδευθεῖ στίς ΗΠΑ καί ἔχει λάβει τό πτυχίο "MASTER'S OF EDUCATION" καθώς καί "CERTIFICATE ADVANCED STUDY" (σύμφωνα μέ βιογραφικό του σημείωμα) ἀναφέρει ὅτι ἔχει λάβει συμμετοχή σέ ἔρευνες καί μελέτες στίς ΗΠΑ καί ἤδη ὑπηρετεῖ ὡς δάσκαλος στό Ἀμερικανικό Κολλέγιο Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐργασία του πού ἀποτελεῖται ἀπό 61 (ἑξηνταμία) σελίδες διαιρεῖται στήν εἰσαγωγή καί σέ 3 μέρη ἀντιστοίχως: Παιδαγωγική Ἔρευνα, Ὀργάνωση παιδαγωγικῆς ἔρευνας, Προβληματισμοί. Κάθε ἕνα ἀπό αὐτά διαιρεῖται σέ ὑποκεφάλαια. Στό πρῶτο μέρος παρουσιάζει τή φύση τῆς παιδαγωγικῆς ἔρευνας, τή σχέση της μέ τήν ἐπιστημονική μέθοδο καί τά διάφορα εἴδη παιδαγωγικῆς ἔρευνας. Στό δεύτερο μέρος δίνει ἕνα σχέδιο μέ βάση τό ὁποῖο πρέπει νά διεξάγεται ἡ παιδαγωγική ἔρευνα καθώς καί σχέδιο γιά τή σύνταξη ἐκθέσεως τῆς ἔρευνας. Στό τρίτο μέρος ἀσχολεῖται μέ θέματα ἐγκυρότητας τῆς παιδαγωγικῆς ἔρευνας, ποιά σφάλματα εἶναι δυνατό νά γίνουν στήν ἔρευνα καί πῶς μποροῦν νά περιοριστοῦν ἤ νά ἐξουδετερωθοῦν καί τέλος πῶς ἀξιολογεῖται μιά παιδαγωγική ἔρευνα.

Παρατηρεῖ πανεῖς ὅτι ὅσα ἀναφέρει ὁ συγγραφέας εἶναι ὀρθά· ἡ ἐργασία του σ' ὅλη τήν ἔκτασή της παραμένει συνεπής μέ τόν τίτλο της. Χρησιμοποιεῖ ξενόγλωσσους, κατά κανόνα ἀγγλοσαξωνικούς, ἐπιστημονικούς ὅρους, τούς ὁποίους μέ ἐπιτυχία, κατά κανόνα, μεταφέρει στήν ἑλληνική. Γίνεται, ἐντούτοις, καί μιά ὑπερβολική χρήση ξενόγλωσσων φράσεων, πρᾶγμα πού δέ φαίνεται νά εἶναι ἀναγκαῖο. ./.

Η γλώσσα είναι σαφής καί τό ὕφος ἁπλό· ἀποφεύγονται οἱ μακροπερίοδοι ἐκφράσεις. Η βιβλιογραφία πού παραθέτεται στό τέλος είναι ἀποκλειστικά ξένη, ἀγγλοσαξωνική καί μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἐπαρκής καί στό σύνολό της σχετίζεται μέ τρόπο ἄμεσο μέ τό θέμα πού ἀναπτύσσει ὁ συγγραφέας.

Δύο κατά τήν ἄποψη μας είναι τά βασικά μειονεκτήματα τῆς ἐργασίας αὐτῆς: α) Ὅτι ὁ συγγραφέας παρουσιάζει μιά ἐξαιρετικά μεγάλη συμπύκνωση περιεχομένου. Τά ἐπί μέρους ἀντικείμενα ἐκθέτονται τόσο συνοπτικά πού είναι ἐπόμενο νά δημιουργοῦν δυσχέρειες κατανοήσεως στόν ἀναγνώστη καί μάλιστα τόν ἀμύητο γιά τόν ὁποῖο ἄλλωστε φαίνεται ὅτι προορίζεται ἡ ἐργασία αὐτή. Σάν παράδειγμα ἀναφέρουμε τή σελίδα 21 ὅπου ἀναφέρονται ἁπλῶς 10 "βασικά διαβήματα" γιά τόν προγραμματισμό τῆς παιδαγωγικῆς ἔρευνας ἐνῶ δέν γίνεται οὔτε ἡ ἐλάχιστη ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν διαβημάτων. β) Ὅτι δέν ὑπάρχει οὔτε ἕνα παράδειγμα στήν ὅλη ἐργασία ὥστε νά γίνεται τό περιεχόμενο κατανοητό.

Παρά τά μειονεκτήματα αὐτά ἡ ἐργασία μπορεῖ νά είναι χρήσιμη σάν μιά πρώτη γενική ἐνημέρωση τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐκφράζεται ἡ εὐχή ὁ συγγραφέας μελλοντικά νά ἐπεξεργασθεῖ ἀναλυτικότερα καί ἀναπτύξει ἐκτενέστερα τήν ἐργασία του αὐτή ὥστε νά ὀφελήσει πραγματικά στόν ἀνώτερο δυνατό βαθμό. Σύμφωνα μέ τίς παραπάνω παρατηρήσεις εἰσηγούμεθα ὅτι τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κονετᾶ είναι χρήσιμο γιά μιά πρώτη βασική ἐνημέρωση καί γενική εἰσαγωγή τῶν σπουδαστῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί ἄλλων Ἀνωτέρων Σχολῶν στή φύση καί τίς ἔννοιες τῆς Παιδαγωγικῆς ἔρευνας.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἄκουσε τόν εἰσηγητή, ὁμόφωνα ἀποφαίνεται: Κρίνει τό βιβλίο τοῦ Γιάννη Κονετᾶ "Εἰσαγωγή στήν ὀργάνωση τῆς Παιδαγωγικῆς Ἔρευνας" χρήσιμο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες γιά μιά γενική ἐνημέρωση τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο δημόσιος γιά τό 3ο θέμα της ημερήσιας διατάξεως γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ζωγραφίζω καί Μαθαίνω" τών κ.κ. Ι. Γιαμπογλίδη - Χ. Καραμήτσου-Γιαμπογλίδου εἰσηγητής κ. Ἰωάν. Χριστίας, Πρωτοσύγκελος τοῦ ΚΕΘΕ ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.205.71/147/111919/6-10-1977 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΘΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τῆς κ. Χρ. Καραμήτσου "Ζωγραφίζω καί μαθαίνω" μαζί μέ τή σχετική αἴτηση, εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Ἡ συγγραφέας κ. Χριστίνα Καραμήτσου, νηπιαγωγός ζητάει βάσει τοῦ Νόμου 186/75 ἀριθμ. 2, παρ. 5 νά γνωματεύσει τό ΚΕΘΕ γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου στίς νηπιαγωγεῖα. Τό βιβλίο περιλαμβάνει 92 σελίδες μέ σκίτσα ἐχνογραφίας καί "χειροτεχνίας", τού, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ συγγραφεῖς στόν πρόλογό τους, πηγάζουν ἀπό θέματα διδασκαλίας τοῦ νηπιαγωγείου καί τῶν μικρῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ. Τά σκίτσα αὐτά ἔχουν ἐπιλεγεῖ, ὅπως ἀναφέρουν ἐπίσης οἱ συγγραφεῖς στόν πρόλογο, ἀπό ἀνάλογα βιβλία τῶν κρατῶν τῆς Δ. Εὐρώπης. Γιά τό λόγο αὐτό εἶναι φανερό ὅτι δοκιμά ἀπ' αὐτά εἶναι ξένα πρός τήν ἑλληνική νοοτροπία. Οἱ συγγραφεῖς προσπαθοῦν τό βιβλίο ὡς βοήθημα στό μάθημα τῆς ἐχνογραφίας καί τῆς χειροτεχνίας - τό δεύτερο ἐντούτοις δέν ἰσχύει - καί τίς εἰκόνες ταυτόχρονα ὡς μέσα ἐποπτείας κατά τή διδασκαλία διαφόρων θεμάτων.

Σέ σκίτσα τοῦ βιβλίου μέ τά νά χρωματίζονται κατάλληλα ἀπό τά παιδιά οἱ τά βοηθοῦσαν ὡς ἕνα βαθμό νά γνωρίσουν τά χρώματα, τίς ἐπιφάνειες, τά σχήματα, κτλ. Ἄν ὅμως χρησιμοποιηθοῦν ὅπως θέλουν οἱ συγγραφεῖς, στό μάθημα τῆς Ἐχνογραφίας δέν θά ἔχουν περιθώρια νά ἐκφραστοῦν ζωγραφίζοντας ἐλεύθερα τά παιδιά καί θά τά περιόριζαν ἁπλῶς στή χρωματισμό εἰκόνων καί τήν ἀναπαραγωγή ἑνός τυπικοῦ καί ξένου πρός τήν παιδική ἡλικία σχεδίου. Ἐξάλλου τά σκίτσα δέν πρέπει νά εἰσαχθοῦν μέσα ἐποπτείας στό νηπιαγωγεῖο, ἀλλά τά ζῶα τά πράγματα καί οἱ ζῶσες οἱ καταστάσεις ζωῆς.

Γιά τούς λόγους αὐτούς, εἰσηγοῦμαι νά μή χαρακτηριστεῖ τό βιβλίο, ἀπό τό Τμῆμα, ὡς χρήσιμο γιά τήν ἐργασία τοῦ νηπιαγωγείου.

Τό Τμῆμα μετά ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση πού ἀκολούθησε γνωμοδότησε ὁμόφωνα:

Δέν θεωρεῖ τό βιβλίο "Ζωγραφίζω καί μαθαίνω" τῶν κ.κ. Χ. Καραμήτσου

Η Διαιτησία κρίθηκε για τον έλεγχο του νομιμοποιούμενου για τους λόγους που αναφέρονται στην αίτηση του κ. Διαιτητή.

Για αυτό αφού ακούστηκε η συνεδρίαση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 35/1978

Σήμερα, 3 Μαρτίου 1978, ημέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ κ. Γεώργ. Φλουρῆς.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί συζήτησε τό σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος γιά τήν Γ΄ τάξη Δημοτικοῦ Σχολείου.

Κατά τήν εἰσήγηση, τό Τμῆμα δέν προχώρησε στή συζήτηση τῆς οὐσίας τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στίς τάξεις Α΄ καί Β΄

./.

γιατί τό περιεχόμενο αὐτό ἀποτελεῖ μέρος τοῦ μαθήματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος καί θά ἐξεταστεῖ μαζί μέ αὐτό.

Στή συνέχεια οἱ εἰσηγητές κ.κ. Α. Βουγιούκας καί Δ. Μελᾶς ἀνέπτυξαν τίς ἀπόψεις τους σχετικά μέ τό προτεινόμενο σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος γιά τή Γ΄τάξη τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, διαφωνεῖ ριζικά μέ τό προτεινόμενο σχέδιο προγράμματος γιά τή Γ΄ τάξη. Ὑποστηρίζει τήν ἄποψη ὅτι εἶναι ἀδύνατο νά διδαχθεῖ Ἱστορία σέ παιδιά ἡλικίας 7 1/2 - 8 1/2 ἐτῶν καί μάλιστα σέ τόση ἔκταση πού προτείνεται στό σχέδιο. Ἡ θέση τῶν κ. Εἰσηγητῶν ὅτι δέν πρόκειται γιά Ἱστορία ἀλλά γιά ἁπλή ἀναφορά σέ γεγονότα πού ἔγιναν στά "παλιά χρόνια" ἀντικρούεται ἀπό τό ἴδιο τό προτεινόμενο σχέδιο. Ἀκόμη ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ὀρθολογική ἑρμηνεία τῆς μυθολογίας, ὅπως προτείνεται, εἶναι ἀμφίβολο ἄν μπορεῖ νά ὑπηρετήσει τήν Ἱστορία καί ἐρωτάει ἄν αὐτό εἶναι ἐπιτρεπτό γιά τήν ἴδια τή Μυθολογία, ἀλλά καί γιά τά παιδιά τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Προτείνει νά διδάσκονται βέβαια στοιχεῖα γιά τόν πρωτόγονο ἄνθρωπο στή Γ΄ τάξη, ἀλλά κυρίως ἡ Ἑλληνική Μυθολογία. Γιά τήν εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν στίς ἔννοιες τοῦ χρόνου καί τοῦ τόπου νά ληφθεῖ μέριμνα στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας, ἄν βέβαια πρέπει ἡ Ἑλληνική Ἱστορία νά ἐξαντλεῖται στό δημοτικό σχολεῖο, νά ἀρχίζει κατ' ἀνάγκη στή Δ΄ τάξη καί μέ μεγάλη προσοχή.

Ὁ Σύμβουλος κ. Κ. Πασσάκος δέ συμφωνεῖ μέ τούς τίτλους "Ἡ Ἐποχή τῆς Πέτρας" καί "Ἡ Ἐποχή τῶν μετάλλων" μέ τή χρήση τῶν ὁποίων διακρίνεται ἀπό τούς εἰσηγητές ἡ ὅλη ὕλη τοῦ Προγράμματος τῆς Γ΄ τάξεως. Βεβαίως στήν ἐπιστήμη τῆς Ἱστορίας γίνεται αὐτή ἡ διάκριση τῶν δύο μεγάλων περιόδων τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Διαφορετικά ὅμως ἔχει τό πρᾶγμα προκειμένου γιά τή διδασκαλία στούς μικρούς μαθητές. Οἱ τίτλοι θά πρέπει νά πάρουν ἐδῶ ἄλλη μορφή καί νά ἀναφέρονται ἐκδηλα στόν ἄνθρωπο καί τή ζωή του. Ἔπειτα πρέπει νά περιοριστοῦν τά σχετικά μέ τήν ἀφήγηση τῆς ζωῆς τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου καί γιατί τό παιδί ἀρέσκεται σέ καταστάσεις πού ἔχουν χαρακτήρα περιπετειώδη καί δραματικό παρά σέ ἀφηγήσεις πού ἀπεικονίζουν στατικές καταστάσεις ἀλλά καί γιά

../...

οἰκονομία χρόνου στό Πρόγραμμα. Ἔπειτα τό κεφάλαιο "Πῶς μαθαίνομε γιά τόν προϊστορικό ἄνθρωπο" ἀναφερόμενο σέ "εὑρήματα ἀνασκαφῶν" καί σέ "στοιχεῖα ἀπό τή δουλειά καί τά εὑρήματα τῶν ἀρχαιολόγων" ἔχει σχέση μέ τή μεθοδολογία τῆς ἔρευνας στήν Ἱστορία καί ἀπέχει πάρα πολύ, ἀπό πλευρᾶς κατανοήσεως, ἀπό τή ψυχολογική πραγματικότητα τῶν μαθητῶν ἀπό τήν ἡλικία ἤδη τῶν 7 1/2 ἐτῶν.

Ἀκόμη στήν ὕλη τῆς τάξεως αὐτῆς πρέπει νά περιληφθεῖ καί ὁ ἥρωας Ἡρακλῆς, μετακινούμενος ἀπό τήν ὕλη τῆς Β΄ τάξεως, ὅπου προορίζεται, καθόσον πέρα ἀπό τό καθαρά μυθικό στοιχεῖο περιλαμβάνει καί σημαντικό συμβολισμό πού εἶναι ἀδύνατο καί στοιχειωδῶς ἴσως ἀκόμη νά συλλάβουν οἱ μικροί μαθητές τῆς Β΄ τάξεως τοῦ Σχολείου.

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν καί τέλος τό Τμῆμα ἀποφάσισε ὁμόφωνα τά ἑξῆς:

1) Τροποποιεῖται ὁ τίτλος ΑΠΛΗ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ σέ Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ .

2) Ἀφαιρεῖται ἡ ἀρίθμηση τοῦ θέματος ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΘΡΩΠΟ.

3) Ὁ τίτλος Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ἀριθμεῖται μέ νούμερο 1 καί τροποποιεῖται Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

4) Ὁ τίτλος Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ἀριθμεῖται μέ νούμερο 2 καί τροποποιεῖται Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 36/1978

Σήμερα, 6 Μαρτίου 1978, ημέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωινή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Ἀπουσίαζε λόγω ἀσθενείας καί δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γενικά πλαίσια ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό Δημοτικό Σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης κάλεσε τό Τμῆμα νά ἐξετάσει τό πλαίσιο ὕλης Δ΄ καί Ε΄ τάξεως ὅπως προτείνεται στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως καί νά ὑποβάλλει τίς τυχόν παρατηρήσεις του.

./.

'Ο κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, προτείνει, πρίν ἀπό τήν ἑλληνική ἱστορία νά γίνει μιά ἀνασκόπηση τῆς μινωϊκῆς καί μυκηναϊκῆς ἐποχῆς καί νά προστεθοῦν καί μερικά στοιχεῖα γιά τούς λαούς τῆς ἐγγύς 'Ανατολῆς καί συγκεκριμένα γιά τούς Αἰγύπτιους, Φοίνικες καί 'Εβραίους. 'Ακολούθησε διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος σχετικά μέ τήν παραπάνω πρόταση καί τελικά τό Τμῆμα ἀποφάσισε ὁμόφωνα:

α) νά ἀφαιρεθεῖ ἡ ἀρίθμηση ἀπό τό κεφάλαιο "Εἰσαγωγικές 'Ιστορικές "Εννοιες" καί

β) μετά τό κεφάλαιο "Εἰσαγωγικές 'Ιστορικές "Εννοιες" νά προστεθεῖ ξεχωριστό κεφάλαιο μέ ἀρίθμηση Ι (ἕνα) καί μέ τίτλο "'Ανασκόπηση τῆς μινωϊκῆς καί μυκηναϊκῆς ἐποχῆς μέ σύντομη ἀναφορά στούς κυριώτερους λαούς τῆς Μεσογείου".

'Ο κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἔκταση τῆς ὕλης εἶναι πολύ μεγάλη γιά τήν τάξη αὐτή καί προτείνει ἤ ν' ἀφαιρεθεῖ καμμιά μεγάλη ἑνότητα ἤ νά γίνει σύμπτυξη δύο ἑνοτήτων σέ μία. Σχετικά μέ τήν ἀνωτέρω παρατήρηση τό Τμῆμα ὁμόφωνα ἀποφάνθηκε ὅτι ἡ ἀνάγκη αὐτή θά ἱκανοποιηθεῖ στό στάδιο τῆς ὀργανώσεως τῆς ὕλης. 'Επίσης ὁ κ. Ν. Βλουτίδης διαφωνεῖ σχετικά μέ τή διατύπωση τοῦ κεφ. 4 καί συγκεκριμένα μέ τή φράση "δύο διαφορετικοί κόσμοι". Τό Τμῆμα ἀποφασίζει ὁ τίτλος τοῦ κεφαλαίου 4 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "'Η Σπάρτη καί ἡ 'Αθήνα".

'Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, πρότεινε στό κεφάλαιο 3 "'Η 'Ενότητα τοῦ 'Ελληνικοῦ κόσμου" ἡ λέξη "κόσμου" ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "ἔθνους". 'Η πρόταση δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

Στή συνέχεια ὁ κ. 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, πρότεινε τό κεφάλαιο 7 νά διαχωρισθεῖ καί ὁ Μακεδονικός 'Ελληνισμός ν' ἀποτελέσει ξεχωριστό κεφάλαιο. 'Ακολούθησε συζήτηση ὅπου διατυπώθηκαν διάφορες ἀπόψεις.

Τέλος τό Τμῆμα ὁμόφωνα ἀποφάσισε:

α) 'Ο τίτλος τοῦ κεφαλαίου 7 νά εἶναι "Οἱ Συγκρούσεις τῶν 'Ελληνικῶν πόλεων".

./.

β) Τό κεφάλαιο 7 νά τελειώνει στή φράση "Σύγκρουση Θήβας καί Σπάρτης".

γ) Νά περιληφθεῖ ξεχωριστό κεφάλαιο μέ νούμερο 8 καί τίτλο "Ὁ Μακεδονικός Ἑλληνισμός καί ἡ πραγματοποίηση τῆς πανελλήνιας ἑνότητας" τό ὁποῖο θά περιλαμβάνει τά θέματα:

1) Ἄνδρες πού ὑποστήριξαν τήν ἀνάγκη γιά πανελλήνια ἑνότητα.

2) Ἀναφορά στήν ἀντίστοιχη τοπική ἱστορία.

δ) Νά αὐξηθεῖ κατά 1 ἡ ἀρίθμηση ὅλων τῶν ἑνοτήτων πού ἀκολουθοῦν.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα προχώρησε στήν ἐξέταση τοῦ πλαισίου ὕλης τῆς Ε΄ τάξεως.

Ὁ κ. Α. Βουγιούκας διευκρίνισε ὅτι ὁ τίτλος "Ἑλληνορωμαική καί Βυζαντινή Ἱστορία" χρησιμοποιήθηκε γιατί ἀπό τή Ρωμαική θά παρελληφθεῖ μόνο ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν Ἑλλάδα. Ἐπίσης, πρόσθεσε, ἔγινε προσπάθεια νά δοθεῖ ἔμφαση στίς ἐποχές καί ὄχι στά πρόσωπα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης πρότεινε στά θέματα τοῦ κεφαλαίου Ι νά γίνει μιά ἀνακατάταξη, ἡ ἑξῆς:

- Σύντομη ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῆς προηγούμενης τάξεως.
- Διαίρεση τῆς ἱστορίας.
- Ἡ μέτρηση τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου.

Μέ τήν πρόταση αὐτή συμφώνησε καί ὁ κ. Ἀ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ.

Ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, πρότεινε ὁ ὅρος Ρωμαική Αὐτοκρατορία ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπό τόν ὅρο Ρωμαϊκό κράτος, ὅπου συναντᾶται. Ἡ πρόταση δέν ἔγινε δεκτή.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄ πρότεινε τά κεφάλαια 5 καί 6 νά ἑνοποιηθοῦν σέ ἕνα μέ τίτλο "Τό Βυζάντιο ἀντιμέτωπο μέ μεγάλους ἐσωτερικούς καί ἐξωτερικούς κινδύνους"

α) Ἐσωτερικοί κίνδυνοι

β) Ἐξωτερικοί κίνδυνοι

Ἡ πρόταση αὐτή δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα γιατί θεωρεῖ ὅτι

./.

ὑπάρχει διαφορὰ ἀνάμεσα στίς ἔννοιες "ἐσωτερικές διαμάχες" καί "ἐσωτερικοί κίνδυνοι".

Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, πρότεινε ἀντί τοῦ ὅρου Βυζάντιο νά χρησιμοποιηθεῖ ὁ ὅρος Βυζαντινή Αὐτοκρατορία. Ἡ πρόταση ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς τόνισε τήν ἀνάγκη νά φανεῖ ἡ ἐπίδραση τοῦ Βυζαντίου στόν Εὐρωπαϊκό χῶρο.

Ὁ κ. Α. Βουγιούκας ἀπάντησε ὅτι τό πρόβλημα ἀντιμετωπίζεται μέ τό κεφ. 7 "Ἡ πολιτιστική ἀκτινοβολία τοῦ Βυζαντίου". Πάντως, εἶπε, θά ἐξετάσει τό θέμα καί ἐπιφυλάσσεται νά εἰσηγηθεῖ σχετικά σέ ἐπόμενη συνεδρίαση.

Ἐπίσης ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, ἐπισήμανε τήν ἀνάγκη νά φανεῖ ἡ κοινωνική ὀργάνωση τοῦ Βυζαντίου καί προτείνει μετά τό 7ο κεφάλαιο νά προστεθεῖ ξεχωριστό κεφάλαιο μέ τίτλο "Ἡ κοινωνική ὀργάνωση στό Βυζάντιο". Τό Τμῆμα ἀποφάσισε στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς ὀργάνωσης τοῦ Βυζαντίου νά περιληφθοῦν κατά περίσταση σέ διάφορα κεφάλαια ἀλλά νά μήν ἀποτελέσουν ξεχωριστό κεφάλαιο.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 37/1978

Σήμερα, 7 Μαρτίου 1978, ημέρα Τρίτη καί ώρα 11.00 πρωϊνή, τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριάκόπουλος, Νικ. Βλουτζάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Διον. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ή Φατσέα Αθηνᾶ, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ άντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Π.Δ/τος "Περί συγχωνεύσεως δημοτικῶν σχολείων".

ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Σιάκα Ἀδμπρο. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 3ο - Εἰδικά κριτήρια ἐπιδόσεως μαθητῶν δημοτικῶν σχολείων.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Σχετικά μέ τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Π.Δ/τος "Περί συγχωνεύσεως δημοτικῶν σχολείων" προσκλήθηκε ἡ κ. Μαλεβίτση, ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ, ἁρμόδια γιά τό ἀνωτέρω θέμα, ἡ ὁποία ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος στοιχεῖα σχετικά μέ τούς μαθητές καί σέ χιλιομετρικές ἀποστάσεις τῶν σχολείων πού πρόκειται νά συγχωνευθοῦν καθώς καί πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεῖα.

Τό Τμῆμα ἀνέβαλε τή λήψη ἀποφάσεως γιά ἐπόμενη συνεδρίαση.

./.

'Ο δρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Σιάκα Λάμπρο", εἰσηγητής κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309/4/14/8399/3-2-1978 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Σιάκα Λάμπρου γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας σέ μαθητές Δημοτικῶν Σχολείων τοῦ Νομοῦ Αἰτωλ/νίας πάνω στίς "γλωσσικές διαταραχές τῆς παιδικῆς ἡλικίας", εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Ὅπως προκύπτει ἀπό τά στοιχεῖα πού ἀναφέρει στήν αἴτησή του, ὁ κ. Σιάκας ἔχει μετεκπαιδευθεῖ στό Πανεπιστήμιο τοῦ TORINO καί ἔχει εἰδικευθεῖ στήν ψυχοπαιδαγωγική. Μέ σκοπό νά ἐμπλουτίσει τή διατριβή πού ἔκανε ἐκεῖ μέ θέμα "Γλωσσικές διαταραχές τῆς παιδικῆς ἡλικίας" ὁ κ. Σιάκας ζητεῖ τώρα τήν ἄδεια νά διεξαγάγει τήν ἴδια ἔρευνα στό Νομό Αἰτωλοακαρνανίας.

Κατ' ἀρχήν πιστεύω ὅτι ὁ κ. Σιάκας ἔχει ἀντιμετωπίσει τίς δυσκολίες πού προκύπτουν ἀπό τή διεξαγωγή τῆς ἔρευνας. Ὅμως τά στοιχεῖα πού συνοδεύουν τήν αἴτησή του δέν πείθουν ἁμέσως κάποιον ὁ ὁποῖος θά ἐξέταζε τό σχεδιασμό τῆς ἔρευνας. Συγκεκριμένα:

1.- Δέν ἀναφέρει τόν ἀριθμό τοῦ δείγματος πού θά χρησιμοποιήσει σέ κάθε τάξη καί στό σύνολό του, οὔτε καί τόν ἀριθμό καί τόν τύπο τοῦ σχολείου πού θά πάρει τό δεῖγμα.

2.- Ἀπό τούς πίνακες-ἐρωτηματολόγια πού παραθέτει προκύπτουν ὁρισμένα ἐρωτήματα, ὅπως α) Πῶς θά διαπιστωθοῦν οἱ γλωσσικές διαταραχές τοῦ Πίνακα 1; (μέ εἰδικό τέστ; μέ ἁπλή συνομιλία;). β) Μέ ποιά προσέγγιση θά ἀποφανθεῖ ὁ ἐρευνητής γιά τίς ἀνωμαλίες ὅρασης καί ἀκοῆς (Πίνακας 2), γιά τά χαρακτηριστικά τῆς συμπεριφορᾶς; (Πίνακα 10) ἤ γιά τίς ἐγκεφαλοπάθειες; (Πίνακας 6). γ) Πῶς θά διαπιστώσει ὁ ἐρευνητής τίς γλωσσικές διαταραχές τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας τῶν μαθητῶν - μέ προσωπική συνέντευξη; μέ τίς πληροφορίες πού τυχόν θά τοῦ προσκομίσει ὁ κάθε δάσκαλος;

3.- Οἱ παράγοντες πού θά μποροῦσαν νά προκαλέσουν τό πρόβλημα τῶν γλωσσικῶν διαταραχῶν δέν ἐξατλοῦνται στούς Πίνακες-ἐρωτηματολό-

./.

για. Σημαντικός είναι ὁ ρόλος τῆς εὐφυΐας, τῆς ἀνατομικῆς κατασκευῆς τῶν ὀργάνων τοῦ λόγου καὶ τῆς συναισθηματικῆς ἰσορροπίας. Κι ἐνῶ στούς στόχους τῆς ἔρευνας του ὁ κ. Σιάκας ἀναφέρει ὅτι θά ἐξετάσει καὶ τή σχέση ἀνάμεσα στό πρόβλημα τῶν γλωσσικῶν διαταραχῶν καὶ τό δείκτη νοημοσύνης, στούς Πίνακες πού ἀκολουθοῦν δέν ἀναφέρεται καθόλου σ' αὐτή τή σχέση.

Ἐπειδή τό θέμα τῆς ἔρευνας τοῦ κ. Σιάκα εἶναι ἐνδιαφέρον ἀπό παιδαγωγική ἄποψη, προτείνω νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀπόφασης σχετικά μέ τήν ἔγκριση γιά τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας, γιά νά στείλει ὁ ἐνδιαφερόμενος ἕνα σχέδιο τῆς ἔρευνας, στό ὁποῖο θά περιληφθοῦν ἐκθεση:

α) ὁ ἀριθμός τοῦ δείγματος τῶν μαθητῶν καὶ τά σχολεῖα πού θά γίνει ἡ ἔρευνα·

β) οἱ ὁδηγίες καὶ οἱ διαδικασίες γιά τή διεξαγωγή τῆς ἔρευνας· καὶ

γ) ἡ διαδικασία ἐπεξεργασίας τῶν στοιχείων πού θά συγκεντρωθοῦν.

Τό Τμῆμα μετά ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καὶ μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε, ὁμόφωνα ἀνέβαλε τή λήψη ἀποφάσεως γιά νά ὑποβάλλει ὁ ἐνδιαφερόμενος συμπληρωματικά στοιχεῖα:

1) Πιθανό ἀριθμό σχολείων καὶ παιδιῶν πού θά περιληφθοῦν στήν ἔρευνας.

2) Μεθόδους ἢ κριτήρια γιά ὅλα τά ἀντικείμενα τῆς ἔρευνας.

3) Σχέδιο ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ πού θά συγκεντρωθεῖ.

Ἡ συζήτηση γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

Ἐτό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 38/1978

Σήμερα, 8 Μαρτίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀγτών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς.

Χρέη Γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀννᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ βο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γενικά πλαίσια ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας στό Δημοτικό Σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως Τάξη ΣΤ΄).

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί συγκεκριμένα ἐξέτασε τό γενικό πλαίσιο τῆς ὕλης τῆς Ἱστορίας γιά τήν ΣΤ΄τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Διατυπώθηκαν ἐπιφυλάξεις γιά τόν τίτλο "Μεταβυζαντινή καί Νεώτερη Ἑλλάδα" καί τέλος κατά πλειοψηφία ἀποφασίστηκε νά γραφεῖ "Μεταβυζαντινή καί Νεώτερη Ἑλληνική Ἱστορία".

. / .

Στή συνέχεια ὁ κ. Χριστιᾶς παρατήρησε ὅτι πρίν τήν ἀνασκόπηση θἄπρεπε νά γίνει ἡ διαίρεση τῆς Ἱστορίας. Ἀπαντώντας ὁ κ. Βουγιούκας εἶπε ὅτι κάνοντας ἀνασκόπηση μνημονεύεται καί ἡ διαίρεση καί ἀποφασίστηκε ἀπό τό Τμῆμα νά γίνει μόνο σύντομη ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῶν προηγούμενων τάξεων. Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν καί τελικά ἀποφασίστηκε τό πλαίσιο ὕλης ἱστορίας γιά τήν ΣΤ' τάξη τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου νά εἶναι τό ἑξῆς:

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ Κ' ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Πηγές τῆς ἱστορίας
- Σύντομη ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῶν προηγούμενων τάξεων.

Α' ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝ/ΛΕΩΣ
ΩΣ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

1. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΥΣΗ
2. Η ΚΑΤΑΚΤΗΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ
   - Οἱ Βενετσιάνοι στήν Ἑλλάδα
   - Οἱ Τοῦρκοι στήν Ἑλλάδα
   - Ἡ ὀργάνωση τοῦ ὑπόδουλου ἑλληνισμοῦ
3. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

1. Η ΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
2. ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ (1821-1823): Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΔΡΑΙΩΝΕΤΑΙ, ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΜΑΤΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΕΙΛΟΥΝ
3. ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ (1824-1827):
   Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ
4. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ (1828-1831)

Γ' Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

1. Η ΑΘΗΝΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΠΩΣ ΗΤΑΝ ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΞΕΛΙΧΘΗΚΕ.
2. ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
3. Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ
   ΟΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΜΥΝΤΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ
   ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
   Ο ΛΑΥΤΗΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

4. Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΑΓΡΑΡΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΤΛ.

5. Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ: Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ. ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΙΚΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ.

6. Ο ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ. ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

7. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Σχετικά μέ τό τελευταῖο κεφάλαιο ὁ Σύμβουλος Β'ν. Ν. Βλουτίδης παρατήρησε τά ἑξῆς:

"Ἡ εἰσήγηση ἀναφέρεται στά ἱστορικά γεγονότα καί διαδραματίστηκαν στόν Εὐρωπαϊκό χῶρο γενικά καί στήν καταπτημένη Ἑλλάδα εἰδικότερα μέχρι καί τήν ἐποχή τοῦ Ι. Καποδίστρια (1828-1831).

"Ὁμως τά ἱστορικά γεγονότα τῆς περιόδου 1831 μέχρι καί τό ἔτος 1949, δίχως πρόθεση βέβαια, ἐμφανίζονται τελείως συρρικνωμένα (παρ. ΙΟ στοιχεῖο 3 τῆς εἰσηγήσεως) καί κατά συνέπεια δέν παίρνουν τή θέση καί τή σημασία πού πρέπει στό χῶρο τῆς νεοελληνικῆς μας ἱστορίας. Προτείνω ἀπριβῶς αὐτά τά ἱστορικά γεγονότα ν'ἀποτελέσουν στίς γενικές βέβαια γραμμές τους, μιά ξεχωριστή ἑνότητα στήν ἱστορία τῆς ΣΤ' τάξεως καί κατόπιν (στήν παράγρ. ΙΟ τῆς εἰσηγήσεως) νά ἐξαρθοῦν ὡς ἱστορικοί σταθμοί στήν πορεία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣ. ΚΟΝΤΙΔΙΤΣΙΩΤΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 39/1978

Σήμερα, 8 Μαρτίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 12η μεσημβρινή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).
Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων/νος Γασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί συγχωνεύσεως Δημοτικῶν Σχολείων" εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.
Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 311/26896/1-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Διοικ. καί Οἰκ. Ὑπ.) μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί συγχωνεύσεως Δημοτικῶν Σχολείων" εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

. / .

Μέ τό συζητούμενο σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος ὁρισμένα σχολεῖα τῆς Ἐκπ/κῆς Περιφέρειας Φιλιατῶν πρόκειται νά συγχωνευθοῦν σέ (7) ἑπτά.
Γιά νά διευκολυνθεῖ ἡ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος, παρακλήθηκε καί προσῆλθε στήν προηγούμενη συνεδρίαση ἡ κ. Μαλεβίτη, ἁρμόδια ὑπάλληλος τοῦ ΥΠΕΠΘ, ἡ ὁποία, ὅπως εἶναι γνωστό, ἔθεσε ὑπόψη μας τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα, ὅπως τόν ἀριθμό τῶν μαθητῶν κατά σχολεῖο, τίς χιλιομετρικές ἀποστάσεις μεταξύ τῶν σχολείων, καθώς καί τό σκεπτικό καί τό ἱστορικό τῆς σχεδιαζόμενης ἀπό τό Ὑπουργεῖο ρυθμίσεως.
Ἔπειτα ἀπό ὅλα αὐτά εἰσηγοῦμαι τή συγχώνευση τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἐκπ/κῆς Περιφέρειας Φιλιατῶν σέ 2/πλάσιο ἀριθμό σχολείων δηλ. ἀντί (7) ἑπτά πού προτείνει τό Σχέδιο Π.Δ/τος σέ (14) δέκα τέσσερα, πρός ἀποφυγή μεγάλων μετακινήσεων τῶν μαθητῶν καί δικαιολογημένων παραπόνων κοινοτήτων πού διαθέτουν μεγάλο σχετικά, ἀριθμό μαθητῶν.
Ἡ ἔδρα κάθε σχολείου εἶναι δυνατό νά καθορισθεῖ ἀπό τόν οἰκεῖο Ἐπιθεωρητή, πού γνωρίζει τήν τοπική διάταξη τῶν σχολείων καί τόν ἀριθμό τῶν μαθητῶν.

Τό Τμῆμα μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διεξοδική συζήτηση πού ἀκολούθησε, ἀποδέχεται ὁμόφωνα τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ ὅπως ἔχει καί Γ ν ω μ ο δ ο τ ε ῖ τά σχολεῖα πού ἀναφέρονται στό συζητούμενο Σχέδιο Προεδ. Δ/τος νά συγχωνευθοῦν σέ (14) δέκα τέσσερα ἀντί (7) ἑπτά πού προτείνει τό Σχέδιο Προεδρ. Δ/τος γιά τούς ἑξῆς λόγους:

1) Ἀποφυγή ταλαιπωριῶν τῶν μαθητῶν ἕνεκα τῶν μεγάλων μετακινήσεών τους καί ἐνδεχόμενων κινδύνων.
2) Ἀποφυγή δικαιολογουμένων παραπόνων κοινοτήτων πού διαθέτουν σχετικά μεγάλο ἀριθμό μαθητῶν καί ἐπιθυμοῦν τή διατήρηση τῶν σχολείων γιά ν' ἀποτελέσουν πολιτιστικές ἑστίες.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κανελλόπουλος

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Θεοτόκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 40/1978

Σήμερα, 9 Μαρτίου 1978, ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11η πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 - Ἀθῆνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄ οἱ κ.κ. Κων. Παπαδάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Βατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση γιά τό βιβλίο "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ". Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 2ο - Εἰδικά κριτήρια ἐπιδόσεως μαθητῶν Δημοτικοῦ Σχολείου. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

καὶ
συγγραφέα.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: κρίση γιά τό βιβλίο "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ" τοῦ κ. Κ. Μπάμιου, εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/137973/23-11-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ κ. Κ. Μπάμιου "Ψυχοπαθολογία τοῦ παιδιοῦ", εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ. Κ. Μπάμιου "Ψυχοπαθολογία τοῦ παιδιοῦ", ἀποτελεῖται ἀπό δύο μέρη καί σύγχρονα δύο τομίδια τό Α' μέ 63 καί τό Β' μέ 83 σελίδες καί ἐκδόθηκε στή Θεσσαλονίκη τό 1974 καί 1977 ἀντίστοιχα. Τό Α' μέρος περιέχει εἰσαγωγή (σ. 6) καί τά θέματα: Νοημοσύνη (σ. 9-23), Νοητική ἀνεπάρκεια (σ.25-35), αἴτια νοητικῆς ἀνεπάρκειας-πρόληψη αὐτῆς (σ. 37-44), εἰδικές μορφές νοητικῆς ἀνεπάρκειας (σ. 45-56), Ψυχιατρική διαίρεση τῶν μορφῶν νοητικῆς ἀνεπάρκειας (σ. 57-59) καί βιβλιογραφία (σ. 61-63).

Τό β' μέρος περιέχει ἐπίσης εἰσαγωγή (σ. 5-8) καί τά θέματα: Παιδικές νευρώσεις (σ. 11-22), Παιδικές ψυχώσεις (σ. 25-42), νευρωτικές ἀντιδράσεις καί διαταραχές παιδιῶν (σ.45-60), εἰδικές σχολικές δυσκολίες (σ.63-72), στάση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, διαγνωστικές καί παραπεμπτικές διαδικασίες (σ. 75-77) καί κατάλογο εἰδικῶν ἱδρυμάτων καί σταθμῶν καί βιβλιογραφία (σ. 79 καί 81-83).

Πρόκειται γενική γιά μιά πολύ συνοπτική καί γενική ἔκθεση τῶν θεμάτων σέ θέματα βέβαια τόσο σοβαρά καί πολύπλοκα. Μέχρις ἑνός σημείου θά μποροῦσε κανείς νά εὐσύνοπτο τοῦ βιβλίου νά τό χαρακτηρίσει ὡς ἀρετή του. Ἀλλά ὁπωσδήποτε ὁ κίνδυνος παρεξηγήσεως τῶν πραγμάτων καί γενικεύσεων ἀπό τόν ἀναγνώστη παραμένει. Θετικά σημεῖα τοῦ βιβλίου θά μποροῦσε νά ἀναφέρει κανείς τά σχετικά μέ τήν ἀντιμετώπιση τῆς νοητικῆς καθυστερήσεως στή σ. 31 καί τά εἰσαγωγικά στό κεφ. αἴτια νοητικῆς ἀνεπάρκειας σ. 37, στά ὁποῖα καί φαίνεται μιά δημιουργική ἐργασία ἤ προσωπική συμβολή τοῦ συγγραφέα. Στά ἄλλα σημεῖα ὁ σ. παραθέτει ἁπλῶς γνῶμες διαφόρων συγγραφέων ὅπως στίς σελ. 10-13 κυρίως καί στίς σελ. 39-44 ὅπου πρόκειται γιά ἀποσπασματική παράθεση ἄλλου συγγραφέα. Στή σελ. 21 τέλος μιλάει γιά τά τέστ καί σωστά μέν ἀναφέρει

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ότι είναι άπλῶς προσημασμένα, θά ἦταν ὅμως ὀρθό νά συμπληρώσει ὅτι δέν εἶναι σταθμισμένα καί γι' αὐτό ἡ χρήση τους στή χώρα μας εἶναι προβληματική ἡ ἐπικίνδυνη. Ἐπίσης ἀναφέρει τό τέστ τοῦ RAVEN χωρίς νά σημειώνει ὅτι ὑπάρχει στάθμισή του καί στήν Ἑλλάδα καί μάλιστα τοῦ μόνου τέστ σέ συστηματική βάση. Στή σ. 26-27 συγχέει τήν ἁπλῆ μέ τή βαριά καθυστέρηση. Στή σ. 27 παραθέτει: "Στήν ἑλληνική βιβλιογραφία" κτλ. καί σέ ἄμεσα ἑπόμενη παράγραφο συνεχίζει: "Στή Μεγάλη Παιδαγ. Ἐγκυκλοπαίδεια..." καί συνεχίζει: "Τέλος ὁ Ἰ. Παρασκευόπουλος....", πράγματα πού δηλώνουν ἔλλειψη ὀρθῆς καί συστηματικῆς ἐνθέσεως τῶν ἰδέων. Στή σ.28: "ὁ κάθε ἐπιστήμονας ἐξετάζει τό παιδί σάν μιά ἀδιάσπαστη ἑνότητα" εἶναι φράση γενική καί ἀνιληθής, ἀλλά καί ἀντίθετη μέ τά ὅσα ἀναφέρονται πιό κάτω, ὅπου μάλιστα τή ψυχολογική κατάσταση τοῦ παιδιοῦ ἀφήνει νά νοηθεῖ ὅτι δέν ἐξετάζει ὁ ψυχολόγος. Στήν ἴδια παράγραφο μιλάει γιά "γνωσιολογική κατάρτιση" τοῦ παιδιοῦ καί ἐννοεῖ τή γνωστική. Στή σελ. 29 μιλάει γιά τοποθέτηση τοῦ παιδιοῦ στήν κλίμακα τῶν νοητικῶν καθυστερημένων καί ἐννοεῖ ἔνταξη. Πιό κάτω μιλάει συγκεχυμένα γιά ταξινόμηση αἰτίων καί νοητικῶς ὑστερούντων. Αὐτά ὡς ἐνδεικτικά σημεῖα γιά τό Α' μέρος.

Τό Β' μέρος εἶναι περισσότερο προσεγμένο, ἔχει σύστημα στήν ἔκθεση τῶν θεμάτων καί πέρα ἀπό τά ψυχοπαθολογικά στοιχεῖα πού παρέχει, κάνει ἀναφορές σέ θέματα ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ σωστές ἄν καί πολύ πολύ γενικές. Ἔτσι τό β' βιβλίο ἔχει καί πρακτικό χαρακτήρα. Καί αὐτό πάντως τό βιβλίο δέν εἶναι ἀπαλαγμένο λαθῶν καί ἐπικίνδυνων διατυπώσεων, ὅπως στή σελ. 12: "τό παιδί γνωρίζει ὅτι αἰσθάνεται ἄγχος", σελ. 11: μιλάει γιά "ψυχικό ὄργανο" τελείως γενικά καί ἀόριστα. Σελ. 35: ἀναφέρει ὅτι "συχνά ἐπαρκοῦν οἱ παρατηρήσεις καί οἱ συνεντεύξεις μόνο, γιά νά καθορισθεῖ ἐάν ἕνα παιδί εἶναι ἤ δέν εἶναι σχιζοφρενικό", δήλωση πολύ γενναία καί γι' αὐτό ἐπικίνδυνη. Σελ. 39: "Στό ψυχικό του ὄργανο κυριαρχεῖ τό ἐκεῖνο". Ἄν μέ τό ψυχικό ὄργανο ἐννοεῖ τή συνείδηση ἤ τούς φυσιολογικούς μηχανισμούς τοῦ ἀτόμου δέν δηλώνεται, ὅπότε καί ὅ,τι θέλει νά ξεκαθαρίσει δέν τό πετυχαίνει.

Μέ βάση τά παραπάνω εἰσηγοῦμαι νά χαρακτηριστεῖ μόνο τό β' μέρος

./.

τοῦ βιβλίου ὡς χρήσιμο βοηθητικό,γιά μιά πρώτη γενική ἐνημέρωση, ἐγχειρίδιο τῶν σπουδαστριῶν τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

Μετά ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ, ἀκολούθησε διεθνοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

Τέλος τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:

1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/137973/23-11-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων,
2) τό βιβλίο τοῦ κ. Κ. Μπίμπου "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ",
3) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ, καί
4) τή συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐπειδή ἔχει ἤδη ἐγκριθεῖ ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἄλλο βιβλίο ἀρτιότερο καί πληρέστερο γιά βοηθητικό ἐγχειρίδιο τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν, τό βιβλίο τοῦ κ. Κ. Μπίμπου "Ψυχοπαθολογία τοῦ Παιδιοῦ" δέ θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς σπουδαστές τῶν Παιδ. Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

Ἡ συζήτηση γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἐπόμενη συνεδρίαση.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 41/1978

Σήμερα, 10 Μαρτίου 1978, ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 10η πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκληθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Τελική θεώρηση τοῦ γενικοῦ πλαισίου τῆς Ἱστορίας τῆς Στ΄ Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 2ο - Τελική θεώρηση τοῦ σκοποῦ τῶν γενικῶν πλαισίων τῶν θρησκευτικῶν.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Σχετικά μέ τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Τελική θεώρηση τοῦ γενικοῦ πλαισίου τῆς Ἱστορίας τῆς Στ΄ Δημοτικοῦ", οἱ ἁρμόδιοι εἰσηγητές κ.κ. Α. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ καί Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, πρότειναν τό χωρισμό τῆς ὕλης τῆς Στ΄ τάξεως σέ τρία μέρη τά ὁποῖα θἀκαλύπτουν τίς ἑξῆς ἱστορικές περιόδους:

./.

α) ἀπό τήν ἅλωση τῆς Κων/λεως μέχρι τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821,

β) τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821,

γ) ἀπό τήν ἀπελευθέρωση μέχρι σήμερα μέ τούς ἑξῆς τίτλους ἀντίστοιχα:

α) ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΥΣΗ - Η ΚΑΤΑΚΤΗΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

β) Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

γ) Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἐπίσης ἔκαναν τίς ἑξῆς τροποποιήσεις στό ἀρχικό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως:

α) Τά κεφάλαια 3 καί 4 ἑνοποιοῦνται σέ ἕνα μέ τίτλο Η ΚΑΤΑΚΤΗΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

β) Τό κεφάλαιο 6 τῆς εἰσηγήσεως παίρνει ἀριθμό 1 καί τίτλο Η ΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ. Μεταβάλλεται ἀντίστοιχα ἡ ἀρίθμηση τῶν κεφαλαίων πού ἀκολουθοῦν μέχρι τό κεφάλαιο 10.

γ) Τό κεφάλαιο 10 ἀποτελεῖ τό Γ΄ Μέρος καί τά στοιχεῖα του θεωροῦνται κεφάλαια, παίρνουν ἀρίθμηση καί γράφονται μέ κεφαλαῖα γράμματα.

Η πρόταση αὐτή τῶν κ.κ. εἰσηγητῶν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία.

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἶπε ὅτι ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης στό Γ΄ Μέρος ὅπως προτείνεται ἀπό τούς κ.κ. εἰσηγητές, εἶναι ἀρίστη· θἄπρεπε, ὅμως, νά δοθεῖ ἕνα ἱστορικό ὑπόβαθρο, μιά συνοπτική παρουσίαση τῶν σπουδαιότερων ἱστορικῶν γεγονότων ἀπό τό 1831 μέχρι σήμερα.

Σχετικά μέ τήν πρόταση αὐτή τοῦ κ. Χριστιᾶ ὁ κ. Βουγιούκας πρότεινε στήν ἀρχή τοῦ Γ΄ Μέρους νά γίνει μιά τοποθέτηση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων μέσα σ' ἕνα γενικό πλαίσιο.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄ εἶπε ὅτι ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης γιά κάθε περιόδο πρέπει νά γίνει μέ βάση 3 ἄξονες:

α) Πολιτική καί κοινωνική κατάσταση

β) Πολεμικά γεγονότα

γ) Πολιτιστικές ἐξελίξεις, καί 2 διαστάσεις α) συγχρονική β) διαχρονική.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Πράξη 42/1978

Σήμερα, 14 Μαρτίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 11η πρωϊνή το Τμήμα Δημοτικής Εκπ/σεως του Κέντρου Εκπ/κών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).
Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β' οι κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οι κ.κ. Διον. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητές και ή γραμματέας του Τμήματος κ. Αθηνά Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ άντικατάσταση της κ. Εύρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Γνωμοδότηση γιά τήν έφαρμογή μέτρων ψυχικής ύγιεινής. Εισηγητής κ. Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.
2. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ελληνικοί Χοροί" του κ. Αθ. Μπίκου, εισηγητής κ. Δ.Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.
3. Κριτήρια άξιολογήσεως των μαθητών.

Στήν άρχή της συνεδρίας, άφού διαπιστώθηκε άπαρτία, διαβάστηκε και έπικυρώθηκε τό πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμήμα άρχισε τήν έξέταση των θεμάτων της ήμερήσιας διατάξεως.
Ο άριθμός γιά τό 1ο θέμα της ήμερήσιας διατάξεως: "Γνωμοδότηση γιά τήν

./.

εφαρμογή μέτρων ψυχικής ὑγιεινής" εἰσηγητής κ. Βασ.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β' τοῦ ΚΕΜΕ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Διαβιβάζεται στό Τμῆμα γιά γνωμοδότηση πρόταση τοῦ κ. Ν. Φωτάκη, τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Θράκης, μέ τήν ὁποία προσφέρεται γιά τήν ἐκπόνηση μελέτης, τό σχεδιασμό καί τήν ἐφαρμογή προγράμματος μέτρων ψυχικής ὑγιεινῆς γιά τήν πρόληψη ἀνώμαλης ψυχικής διαπλάσεως, ἀντικοινωνικῆς συμπεριφορᾶς καί ἐγκληματικότητας καί τή δοκιμαστική ἐφαρμογή του σέ ἕνα σχολεῖο τῶν 'Αθηνῶν καί ἕνα μιᾶς μικρῆς πόλεως.

'Ο κ. εἰσηγητής ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ συνεργασία ἑνός εἰδικοῦ θά ὑποβοηθοῦσε τό ἔργο τῆς καταρτίσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας. Στίς Παιδαγωγικές 'Ακαδημίες, στό Β' ἔτος, διδάσκεται ἡ ψυχολογία τῆς προσαρμογῆς καί ἡ ψυχολογία τῆς προσωπικότητας. Διατίθενται γιά τούς κλάδους αὐτούς τῆς ψυχολογίας σαράντα (40) σχεδόν διδακτικές ὧρες μόνο γιά θεωρητική διδασκαλία χωρίς καμμιά φροντίδα γιά τήν πρακτική πλευρά τοῦ ζητήματος.

Γιά τό λόγο αὐτό ὁ κ. εἰσηγητής

π ρ ο τ ε ί ν ε ι

νά γνωμοδοτήσει τό Τμῆμα νά ἀνατεθεῖ στόν κ. Φωτάκη ἡ μελέτη, ὁ σχεδιασμός καί ἡ δοκιμαστική ἐφαρμογή ἑνός προγράμματος ψυχικῆς ὑγιεινῆς σέ ἕνα σχολεῖο τῶν 'Αθηνῶν καί ἕνα μιᾶς μικρῆς πόλεως. Γιά τό σκοπό αὐτό ὁ κ. Φωτάκης πρέπει νά συνεργαστεῖ μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ καί τό ἐποπτικό καί διδακτικό προσωπικό τῶν σχολείων ἐφαρμογῆς.

Τό Τμῆμα, μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε ἀποφαίνεται ὁμόφωνα:

Νά ὑποβληθεῖ στό Τμῆμα Δημοτικῆς ἡ μελέτη καί ὁ σχεδιασμός τῆς δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος, καθώς καί κάθε ἄλλο στοιχεῖο πού κρίνεται ἀπαραίτητο γι'αὐτό, προκειμένου τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει σχετικά.

. / .

'Ο Δημόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "'Ελληνικοί Χοροί" τοῦ κ. 'Αθαν. Μπίκου, εἰσηγητής κ. Δημ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/9156/4-2-1978 τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "'Ελληνικοί Χοροί" τοῦ κ. 'Αθαν. Μπίκου.

2) Τήν αἴτηση τοῦ κ. 'Αθαν. Μπίκου μέ τήν ὁποία ζητεῖ τή γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου του.

3) Τή σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. 'Ι. Σκορδίλη, Εἰδικοῦ Συμβούλου τοῦ ΚΕΜΕ.

4) Τό βιβλίο "'Ελληνικοί Χοροί" τοῦ κ. 'Αθαν. Μπίκου,

καί εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Στίς 167 σελίδες τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Μπίκου "'Ελληνικοί Χοροί" περιέχονται ἀναλυτικές περιγραφές πενῆντα ἑλληνικῶν καί τοπικῶν χορῶν. Τίς περιγραφές συνοδεύουν σχετικά σκίτσα κατάλληλα γιά τήν ἐποπτικοποίηση καί εὐχερέστερη κατανόηση τῶν συνδυασμῶν τῶν βημάτων καί κινήσεων τοῦ κάθε χοροῦ ἀπό τόν ἀναγνώστη. Οἱ χοροί εἶναι ταξινομημένοι σέ 4 μέρη μέ βάση τό βαθμό δυσκολίας ἐκμαθήσεως, ἀλλά καί τήν ὁμοιότητα τῶν κινήσεων καί συνδυασμῶν τῶν βημάτων πού παρουσιάζουν μεταξύ τους οἱ διάφοροι χοροί. Τό κριτήριο εἶναι καθαρά μεθοδικό: ἀπό τά εὔκολα στά δύσκολα. 'Αλλά καί τά ἀντίστοιχα πρός τούς χορούς τραγούδια μέ τίς νότες τους συμπληρώνουν τήν ἐργασία καί διευκολύνουν ἱκανοκοινητικά τούς διδάσκοντες στό ἔργο τους.

'Ο Πρόλογος τοῦ βιβλίου, ὁ ἰδιαίτερος πίνακας τραγουδιῶν (Μαλαματιανός-Τσάμικος) καί ἡ βιβλιογραφία δείχνουν ὅτι ὁ συγγραφέας κατέχει τό θέμα τῶν ἑλληνικῶν χορῶν, θεωρητικά καί πρακτικά, καί ἔχει ἐπιδιώξει μέ πολλήν εὐσυνειδησία νά παραδώσει στούς δασκάλους καί γυμναστές ἕνα ἐξαιρετικά χρήσιμο ἐγχειρίδιο. Πέραν αὐτοῦ ὁ συγγραφέας προσφέρει πολύτιμη ἐθνική ὑπηρεσία μέ τή διάσωση καί διάδοση τῶν πολύτιμων αὐτῶν στοιχείων (χορῶν-τραγουδιῶν) τοῦ λαϊκοῦ μας πολιτισμοῦ.

Θεωρῶ τό βιβλίο αὐτό ἐξαιρετικά χρήσιμο γιά σπουδαστές Παιδαγωγικῶν καί Γυμναστικῶν 'Ακαδημιῶν, γυμναστές καί δασκάλους καθώς καί γιά

./.

τίς σχολικές βιβλιοθῆκες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, Γυμνασίων καί Λυκείων.

Τό Τμῆμα, μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε, ὁμόφωνα

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Κρίνει τό βιβλίο "Ἑλληνικοί Χοροί" τοῦ κ. Ἀθαν. Μπίκου χρήσιμο γιά τούς σπουδαστές Παιδαγωγικῶν καί Γυμναστικῶν Ἀκαδημιῶν, γυμναστές καί δασκάλους καθώς καί γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες τῶν Δημ. Σχολείων, Γυμνασίων καί Λυκείων.

Ἡ συζήτηση γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 43/ 1978

Σήμερα, 15 Μαρτίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδάρη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καί ὁ κ. Γεώργ. Φλουρῆς.

Χρέη γραμματέα ἔκανε ἡ κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Πανανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Στόχοι μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, διένειμε στά μέλη τοῦ Τμήματος ὑπόδειγμα ἀναλύσεως μιᾶς γενικῆς ἑνότητας μέ τίς ἐπί μέρους διδακτικές της ἑνότητες. Ἀκολούθησε σχετική συζήτηση καί συγκεκριμένα τό Τμῆμα ἀσχολήθηκε μέ τό ἐρώτημα ἄν θά προστεθοῦν καί μερικές ἐπιδιώξεις (στόχοι) μετά τόν καθορισμό τῶν μερικῶν ἑνοτήτων.

. / .

Ὁ κ. Α. Βουγιούκας εἶπε ὅτι δέν θἄπρεπε νά προστεθοῦν καί ἐπιδιώξεις μερικῶν ἐνοτήτων, ἀλλά μόνο γενικῶν ἐνοτήτων οἱ ὁποῖες θἄναι ὁπωσδήποτε γενικές. Διαφώνησε ὁ κ. Μαραγκουδάκης ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νά προστεθοῦν στόχοι μερικῶν ἐνοτήτων οἱ ὁποῖοι ὅμως θά καθοριστοῦν, ὅπως καί οἱ γενικές ἐπιδιώξεις ἀπό ὁρισμένα κριτήρια.

Ὁ κ. Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής, ἔκανε μιά σύντομη ἑρμηνεία τοῦ σχεδίου ἀναλύσεως μιᾶς διδακτικῆς ἑνότητας πού εἶχε ὑποβάλει στήν προηγούμενη συνεδρίαση καί εἶπε ὅτι ἡ ἀνάλυση διδακτικῶν ἑνοτήτων βοηθάει τό δάσκαλο στή διδασκαλία ἀλλά δέν πρότεινε μιά ὁρισμένη μέθοδο.

Ὁ κ. Δ. Μελᾶς, εἰσηγητής, ἀνέλυσε τό σχέδιο πού εἶχε παρουσιάσει στό Τμῆμα καί εἶπε ὅτι προσπάθησε νά συνδυάσει τίς δύο προτάσεις.

Στό σημεῖο αὐτό προσῆλθε ὁ κ. Μασσιάλας, ὁ ὁποῖος ἔδωσε πληροφορίες στό Τμῆμα σχετικά μέ τήν ἐκπόνηση ἑνός ἐκσυγχρονισμένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Μετά ἀπό αὐτά τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΑΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 44/1978

Σήμερα, 16 Μαρτίου 1978, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11η πρωϊνή τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Κ.κ. Βλουτίδης, Κ.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Βασική γραμματική δημοτικῆς γλώσσας χωρίς κανόνες
2. Ἐπόδυση Νέου Αναλυτικοῦ Προγράμματος Νηπιαγωγείων.
3. Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας τοῦ κ. Δ. Τσαρδάκη εἰσηγητής κ. Δ.Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε και ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ο ἀριθμός γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Βασική Γραμματική Δημοτικῆς Γλώσσας" τοῦ κ. Στρ. Τσάκωνα, εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309/71/15/12882/21-2-78 τοῦ Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων (Γεν. Δ/νση Γ.Ε.Υ.Ε. -Δ/νση ἐφ. Προγρ. ΔΕΠΛ-Τμῆμα Δ') μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Στρ. Τσάκωνα γιά γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο του

"ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ χωρίς κανόνες"

β) Τήν πράξη 57/3-5-77 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ μέ τήν ὁποία θεωρεῖ ὅτι τό βιβλίο "ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ" θά μποροῦσε νά βοηθήσει τό δάσκαλο στήν ὀργάνωση τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς μόνο ἄν προηγουμένως προσαρμοζόταν τό ὑλικό του στήν ἐγκεκριμένη γραμματική τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη, ὅπως ἀναμορφώθηκε ἀπό τό ΚΕΜΕ.

γ) Τό βιβλίο "ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ" χωρίς κανόνες" τοῦ Στρ. Τσάκωνα εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ. Στρ. Τσάκωνα

" ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ χωρίς κανόνες" εἶναι βοήθημα χρήσιμο γιά τό δάσκαλο γιατί παρουσιάζει μιά ἀναμφισβήτητη πρωτοτυπία στή διδασκαλία τῆς γραμματικῆς καί τοῦ συνταντικοῦ τῆς δημοτικῆς γλώσσας, χωρίς νά παραθέτει κανόνες. Τά γλωσσικά μαθήματα, σελ. 191-202 ὑποβοηθοῦν ἐπίσης τό δάσκαλο στό ἔργο του. Τό λεξιλόγιο πού παραθέτει στό τέλος μέ τή μορφή πίνακα- ἀσκήσεως ἐνημερώνει γιά τή σωστή γραφή στή δημοτική πολλῶν λέξεων πού δημιουργοῦν ἀμφιβολίες. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου, ἐπίσης εἶναι προσαρμοσμένη στήν ἐγκεκριμένη γραμματική τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη, ὅπως ἀναμορφώθηκε ἀπό τό ΚΕΜΕ.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους εἰσηγοῦμαι τό βιβλίο "ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ χωρίς κανόνες»νά θεωρηθεῖ χρήσιμο βοήθημα γιά τούς διδασκάλους.

Τό Τμῆμα, μετά ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί μετά ἀπό τή διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ἀ π ο φ ά ν θ η κ ε ὁ μ ό φ ω ν α:

Θεωρεῖ τό βιβλίο τοῦ κ. Στρ. Τσάκωνα "ΒΑΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ χωρίς κανόνες" χρήσιμο βοήθημα γιά τήν ὀργάνωση τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς.

Σχετικά μέ τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ἐκποίηση Νέου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος Νηπιαγωγείου" συζητήθηκε ἀπό τό Τμῆμα ἡ μεθόδευση τῆς ἐργασίας γιά τήν ἐκπόνηση τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος Νηπιαγωγείων.

Ὁ ἀριθμός γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας τοῦ κ. Δ. Τσαρδάκη" εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά συμπληρωματικά στοιχεῖα σχετικά μέ τήν ἔρευνα τοῦ κ. Τσαρδάκη τά ὁποῖα σύμφωνα μέ τή πράξη 151/77 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ θεωροῦνται ἀπαραίτητα γιά τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας καί σημειώνει τήν ἔλειψη διαγράμματος ἐρευνητικῆς ἐργασίας.

Τό Τμῆμα ἀνέβαλε τή λήψη ἀπόφάσεως μέχρι νά σταλοῦν πρόσθετα στοιχεῖα πού θεωροῦνται ἀπαραίτητα.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΔΟΝΙΑΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 45/1978

Σήμερα, 20 Μαρτίου 1978, ημέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωινή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδρισόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Στόχοι μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ὑπέβαλε στά μέλη τό ἐρώτημα ἄν ἀπό τά σχέδια ἀναλύσεως μιᾶς γενικῆς ἑνότητας, πού ἔχουν ὑποβληθεῖ σέ προηγούμενες συνεδριάσεις, φαίνεται ἡ ἀναγκαιότητα ὑπάρξεως στόχων μερικότερων ἑνοτήτων.

./.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης εἶπε ὅτι συμφωνεῖ μέ τόν κ. Βουγιούκα ὅτι οἱ ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἑνοτήτων πρέπει νἄναι πολύ γενικές καί σύντομες ἀλλά συγκεκριμένες, ἐνῶ οἱ στόχοι τῶν μερικότερων ἑνοτήτων πρέπει νἄναι περισσότεροι καί ἀναλυτικότεροι.

Ὁ κ. Χριστιᾶς πρότεινε οἱ στόχοι τῶν μερικότερων ἑνοτήτων νά μήν εἶναι πολύ ἀναλυτικοί γιά νά φίνεται ἐλευθερία στό δάσκαλο.

Στό σημεῖο αὐτό διευκρινίζεται ὅτι ἡ ἔννοια μερική ἑνότητα δέν σημαίνει ὡριαία.

Ὁ κ. Βουγιούκας παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι ἀπό τό σχέδιο τοῦ κ. Χριστιᾶ οἱ μερικές ἑνότητες εἶναι ὡριαῖες καί φέρνει συγκεκριμένα παραδείγματα.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης προσθέτει ὅτι οἱ στόχοι πρέπει νἄναι τόσοι ὅσοι χρειάζονται γιά νά ὑλοποιηθεῖ ἡ γενικότερη ἐπιδίωξη πού ἐξυπηρετοῦν.

Ὁ κ. Βλουτίδης παρατηρεῖ ὅτι ἐάν οἱ γενικές ἐπιδιώξεις εἶναι λιγότερες ἀπό τούς στόχους τότε αὐτές πρέπει ὁπωσδήποτε νά μήν ἀναφέρονται σ' ἕνα στοιχεῖο τῆς διδασκαλίας μόνο.

Ὁ κ. Ἀντ. Μπενέκος συμφωνεῖ μέ τό σχῆμα γενικές ἑνότητες-γενικές ἐπιδιώξεις, μερικές ἑνότητες-μερικές ἐπιδιώξεις, ἀλλά ὑποστηρίζει ὅτι τό σχῆμα αὐτό δέν πρέπει νἄναι δεσμευτικό.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος δέχεται νά ὑπάρχουν καί γενικές ἐπιδιώξεις, οἱ ὁποῖες ὅμως θἄναι γενικές καί λίγες, καί στόχοι, πού θά ἀναφέρονται στό περιεχόμενο τῶν μερικότερων ἑνοτήτων. Σ' ὁρισμένα ὅμως μαθήματα πού δέν μποροῦμε νά ἔχουμε καί ἐπιδιώξεις καί στόχους πρότεινε νά παραλείπονται εἴτε οἱ στόχοι εἴτε οἱ ἐπιδιώξεις. Πρέπει ὅμως ὁπωσδήποτε νά λαμβάνονται ὑπόψη οἱ 3 στόχοι πού σκοπεύουν στήν ἀνάπτυξη:

φ) γνώσεων

β) δεξιοτήτων καί ἱκανοτήτων

γ) ἀξιῶν καί τάσεων

Ὁ κ. Πασσάκος σχετικά μέ τήν πρόταση αὐτή τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου

./.

παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος ἀνομοιομορφίας τοῦ προγράμματος καί στή συνέχεια ἐκθέτει τίς ἀπόψεις του οἱ ὁποῖες συνοφίζονται ὡς ἑξῆς:

α) Οἱ στόχοι ὅπως παρουσιάζονται εἶναι στόχοι συμπεριφορᾶς καί δέν ἐπιτρέπουν βαθειές ἐσωτερικές μεταβολές.

β) Οἱ στόχοι αὐτοί δίνουν μιά κλειστή προοπτική φιατί σκοπεύουν στό ἄμεσο καί ἀφήνουν ἔξω τό ἀπώτερο καί τό ἔσχατο.

γ) Ὑπάρχουν δυσχέρειες διατυπώσεως στόχων σ' ὅλα τά μαθήματα.

δ) Ὑπάρχει κίνδυνος τυποποιήσεως τῆς διδασκαλίας μέ τούς στόχους.

ε) Περιορίζουμε τήν ἐλευθερία τοῦ δασκάλου μέ τούς στόχους.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους πρότεινε τήν ἑξῆς πορεία ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος:

α) Καθορισμός γενικῶν ἑνοτήτων.

β) Καθορισμός τῶν ἐπιδιώξεων τόσο ἀναλυτικῶν ὥστε νά καλύπτουν τούς στόχους.

γ) Καθορισμός καί ὀργάνωση μερικῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων.

δ) Καθορισμός τῶν διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων.

Σχετικά μέ τίς παραπάνω κρίσεις καί προτάσεις τοῦ κ. Κ. Πασσάκου ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς παρατηρεῖ μέ τούς στόχους δέν τυποποιοῦμε τό δάσκαλο ἀλλά μέ τίς μαθητικές δραστηριότητες δίνουμε μεγαλύτερη ἐλευθερία.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης παρατηρεῖ ὅτι οἱ στόχοι πρέπει νά ἐξεταστοῦν σέ σχέση μέ τίς μαθητικές δραστηριότητες.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Στήν ἑπόμενη συνεδρίαση θά συζητηθοῦν οἱ στόχοι καί οἱ μαθητικές δραστηριότητες.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 46/78

Σήμερα, 21 Μαρτίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 11η πρωϊν' τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσηλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλοι Β'οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος κ. Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 60 βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Σεμινάρια συνεταιριστικῆς ἰδέας στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.
2. Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.
3. Κρίση γιά τό βιβλίο "Ἡ ἔρευνα στίς ἐπιστῆμες τῆς συμπεριφορᾶς " τοῦ κ. Θρασύβουλου Μπέλλα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε και ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: "Σεμινάρια συνεταιριστικῆς ἰδέας στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες " εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Μέ τό ἀριθμ. 138523/17-12-77 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων διαβιβάζεται τό ἀριθμ. 2554/7843/1977 ἔγγραφο τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συναιτερισμῶν "Περί σχολικῶν συνεταιρισμῶν" και ζητεῖται ἡ γνωμοδότηση τοῦ ΚΕΜΕ γιά τήν δρ-

γάνωση σεμιναρίων στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες μέ σκοπό τή διάδοση τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας στούς σπουδαστές μέ πρωτοβουλία καί εὐθύνη τῆς παραπάνω Συνομοσπονδίας.

Εἶναι πράγματι ἀξιέπαινη ἡ ὅλη προσπάθεια πού καταβάλλει ἡ Συνομοσπονδία Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν γιά τή δημιουργία καί ἐνδάρρυνση στά σχολεῖα σχολικῶν συνεταιρισμῶν. Ὅπως φαίνεται ἀπό τό παραπάνω ἔγγραφο ἀπό τή Συνομοσπονδία ἐποπτεύονται 657 σχολικοί συνεταιρισμοί σέ μερικούς ἀπ'αὐτούς μάλιστα, τούς καλλίτερους σέ ἐπίδοση ἀποστέλνονται καί χρηματικά βραβεῖα. Εἰδικότερα σέ ἀναφορά μέ τό αἴτημα τῆς Συνομοσπονδίας γιά τή δημιουργία σεμιναρίων στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες μέ σκοπό τήν ἀνάπτυξη τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας ἔχουμε νά παρατηρήσουμε τά ἀκόλουθα:

Μέ βάση τό Ν.Δ. 842/1971 πού ἰσχύει στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες διδάσκεται ἀπό γεωπόνους τό μάθημα: "Στοιχεῖα Γεωπονίας καί γεωργικῆς Οἰκονομίας". Στά πλαίσια τοῦ μαθήματος αὐτοῦ ὁ διδάσκων ἔχει ἀσφαλῶς τήν εὐχέρεια καί τή δυνατότητα νά παρουσιάσει καί ν'ἀναπτύξει παραλλήλως τήν Συνεταιριστική Ἰδέα στούς σπουδαστές. Μέ αὐτούς τούς διδάσκοντες θά μποροῦσε νά ἔχει ἐπικοινωνία ἡ Συνομοσπονδία γιά τή μεγαλύτερη ἐπιτυχία τοῦ παραπάνω σκοποῦ. Ἡ ὀργάνωση, ὅμως, εἰδικῶν σεμιναρίων ἐπιπλέον τοῦ προγράμματος σπουδῶν θά ἀποτελοῦσε ἕνα πρόσθετο βάρος γιά τούς σπουδαστές στό ἤδη βαρυφορτωμένο πρόγραμμα ἐξαιτίας τῆς διετοῦς φοιτήσεως στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες. Γι'αὐτό εἰσηγούμεθα νά μή γίνουν ἰδιαίτερα σεμινάρια ἀλλά ἡ Συνομοσπονδία Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν σέ συνεργασία μέ τούς διδάσκοντες τό μάθημα τῶν Στοιχείων Γεωπονίας στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες νά ἐνδαρρύνει τήν ἀνάπτυξη τῆς Συνεταιριστικῆς Ἰδέας στούς σπουδαστές τῶν Σχολῶν.

Τό Τμῆμα, μετά ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε ἀποφαίνεται ὁ μ ό φ ω ν α :

Τό σεμινάριο νά ὀργανωθεῖ στά πλαίσια καί στό χρόνο πού διατίθεται γιά τό μάθημα "Στοιχεῖα Γεωπονίας καί Γεωργικῆς Οἰκονομίας" μετά ἀπό ἔγκριση τῶν Διευθυντῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

Ἡ συζήτηση γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Κρίση γιά τό βιβλίο "Ἡ Ἔρευνα στίς ἐπιστῆμες τῆς συμπεριφορᾶς" τοῦ κ. Θρασύβουλου Μπέλλα εἰσηγητής κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309. 71/131/93984/20-9-77 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ κ. Θρασύβουλου Μπέλλα "Ἡ Ἔρευνα

στίς Ἐπιστῆμες τῆς Συμπεριφορᾶς - Μεθοδολογία καί Ἔρευνα" καί εἰσηγεῖ-
στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

" Ἡ Ἔρευνα στίς ἐπιστῆμες τῆς συμπεριφορᾶς " ἀνήκει στήν κατη-
γιρία τῶν βιβλίων - ἐργαλείων γιά τίς ψυχοπαιδαγωγικές ἔρευνες καί ἔρχε-
ται νά καλύψει ἕνα κενό στόν τόπο μας πού ἔχει δημιουργηθεῖ ἀπό τήν ἔλ-
λειψη ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας ἐπάνω στό θέμα τῆς ἔρευνας στίς ἐπιστῆμες
τῆς συμπεριφορᾶς.

Οἱ στόχοι τοῦ βιβλίου δέν περιορίζονται στήν περιγραφή μόνο
τῆς ἔρευνας, ἀλλά ἐπεκτείνονται καί στή διεύρυνσή της σέ ἐπί μέρους
ζητήματα τῆς συμπεριφορᾶς καί στή συστηματοποίησή τους. Ἐπί πλέον περιγ-
ράφονται καί ἀξιολογοῦνται οἱ τεχνικές καί τά μέσα πού ὑποδεικνύονται
γιά τήν ἔρευνα τῆς συμπεριφορᾶς.

Τό βιβλίου πέρα ἀπό τίς θεωρητικές βάσεις του, πού εἶναι ἀρκε-
τά διεξοδικές, δίνει πολλές καί συγκεκριμένες ὑποδείξεις τόσο γιά τήν
κατασκευή μέσων καί τήν ἐπινόηση τεχνικῶν γιά τήν κατασκευή μέσων καί
τήν ἐπινόηση τεχνικῶν γιά ἔρευνα ὅσο καί γιά τόν τρόπο πού μποροῦμε νά
τά χρησιμοποιήσουμε. Στό δεύτερο μέρος τοῦ βιβλίου (σσ. 167-262) περιγ-
ράφονται, ἀναλύονται καί ἀξιολογοῦνται τά ὄργανα παρατήρησης καί μέτρη-
σης πού χρησιμοποιοῦνται στήν ἔρευνα. Πολύ βάρος δίνεται στήν πειραμα-
τική μέθοδο ἔρευνας. Ἀναπτύσσονται ἐπίσης ἡ παρατήρηση, ἡ στατιστική
μέθοδος, ἡ γενετική μέθοδος καί ἡ κοινωνιομετρία.

Τό θέμα τῆς ὁρολογίας (πού εἶναι γιά ὅλους ὅσους ἀσχολοῦνται
μέ τή συγγραφή τέτοιων ἔργων ἀνανθῶδες) ἀντιμετωπίζεται κάπως ἱκανοποι-
ητικά ἀπό τό συγγραφέα. Ἡ τάση του ὅμως νά μεταφράζει αὐστηρά τούς ξέ-
νους ὅρους στή γλῶσσα μας .εχει ὡς ἀποτέλεσμα ὁρισμένες φορές νά μήν
ἀποδίδεται ἡ ἔννοια στήν οὐσία της καί ἄλλες φορές νά γίνεται πιό ξένη
καί ἄχρωμη ἀπ'ὅτι ἄν ἔμενε μέ τόν ξένο ὅρο. Π.χ. "παραγοντική ἀνάλυση"
(σ. 233) ἀντί γιά "ἀνάλυση Παραγόντων" ἤ "κατανομή" γιά "προφίλ". Ἐνῶ
τό ὕφος καί ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου στό σύνολο του εἶναι πετυχημένα, ξεφεύ-
γουν ἀνάμεσα ἀδόκιμοι τύποι πού χαλοῦν τό νόημα τῆς περιόδου. Π.χ "ἄν
τά ὑποκείμενα εἶναι ἰσχυρή" ἤ "ἐμπρόθετη καί ἀθέλητη ἀνειλικρίνεια"
.ἀντί "ἐκούσια καί ἀκούσια ἀνειλικρίνεια" (σ.230).

" Ἡ Ἔρευνα στίς ἐπιστῆμες τῆς συμπεριφορᾶς" ἀποτελεῖ μιά προ-
σφορά στήν ἑλληνική βιβλιογραφία, γιατί μέ τήν πληρότητά του συμπληρώ-
νει ἕνα κενό καί μπορεῖ νά βοηθήσει ὅσους ἀσχολοῦνται μέ τίς ἐπιστῆμες
τῆς συμπεριφορᾶς νά κατανοήσουν τουλάχιστο τή φύση, τίς μεθόδους καί τά
ὄργανα τῆς ἔρευνας στήν περιοχή τους.

Γι'αὐτούς τούς λόγους νομίζω ὅτι τό βιβλίο τοῦ κ. Μπέλλα εἶ-
ναι χρήσιμο τόσο γιά τούς σπουδαστές σχολῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐπαγγελμάτων

σο καί γιά τούς ἐπαιδευτικούς γενικά.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) Τό ἔγγραφο Φ. 309.71/131/93984/20-9-77 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων

β) Τό βιβλίο "Ἡ ἔρευνα στίς ἐπιστῆμες τῆς Συμπεριφορᾶς - Μεθοδολογία καί Ὄργανα τοῦ κ. Θρασύβουλου Μπέλλα

γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Θεωρεῖ τό βιβλίο τοῦ κ. Θρσ. Μπέλλα "Ἡ ἔρευνα στίς Ἐπιστῆμες τῆς Συμπεριφορᾶς-Μεθοδολογία καί Ὄργανα" χρήσιμο τόσο γιά τούς σπουδαστές Σχολῶν Ἐπαιδευτικῶν Λειτουργῶν ὅσο καί γιά τούς Ἐπαιδευτικούς γενικά.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 47/1978

Σήμερα, 22 Μαρτίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Στόχοι μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων.

ΘΕΜΑ 2ο – Διδακτικές ἐνέργειες καί μαθητικές δραστηριότητες.

ΘΕΜΑ 3ο – Ὡρολόγιο Πρόγραμμα

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί ἀποφάνθηκε ὅτι οἱ μαθητικές δραστηριότητες δέ μποροῦν νά συζητηθοῦν ἄν δέν ἔχουν προκαθοριστεῖ σαφῶς οἱ στόχοι τούς ὁποίους θά παρακολουθοῦν.

./.

'Ο κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', έθεσε υπόψη του Τμήματος τό βιβλίο "DEVELOPING A CURRICULUM" στό οποίο διατυπώνονται σαφώς τά στοιχεία πού πρέπει νά ληφθούν υπόψη γιά τή σύνταξη ένός προγράμματος καί πρότεινε τό πρόγραμμα νά δίνει κάποια εύχέρεια έλιγμού στό δάσκαλο.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης, Είδικός Σύμβουλος τού ΚΕΜΕ πρότεινε νά γίνεται παράλληλα μέ τό πρόγραμμα καί τό βιβλίο τού δασκάλου στό οποίο θά περιγράφεται ό τρόπος πού πρέπει νά δουλέψει ό δάσκαλος γιά νά δώσει τήν προβλεπόμενη ύλη.

Μέ τή γνώμη αύτή διαφώνησε ό Πρόεδρος τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ό οποίος είπε ότι τό βιβλίο τού δασκάλου πρέπει όπωσδήποτε νά περιέχει καί ύλη πλουσιότερη άπό τό βιβλίο τού μαθητή καί μέθοδο.

Μέ τή γνώμη τού κ. Κονιδιτσιώτη συμφώνησαν καί οί κ.κ. 'Ανδριόπουλος, Μπενέκος, Μελάς καί Χριστιάς.

Τέλος τό Τμήμα κατέληξε ότι πρέπει όπωσδήποτε τό νέο πρόγραμμα πού καταρτίζεται νά είναι έφαρμόσιμο.

'Ο κ. Πασσάκος διετύπωσε έπιφυλάξεις καί έπεσήμανε τούς κινδύνους πού περικλείει ή μεταπήδηση άπό ένα άπαρχαιωμένο σ' ένα ύπερμοντέρνο πρόγραμμα. Στό σημείο αύτό ό κ. Βλουτίδης παρατήρησε ότι ή όλη έργασία τού Τμήματος μέχρι σήμερα, τόσο στά θρησκευτικά όσο καί στήν 'Ιστορία δέν δείχνουν ότι έχει γίνει ένα τόσο μεγάλο άλμα, γιατί δέν έχει γίνει ούτε στήν ύλη ή οποία θά'πρεπε νά άλλαγεί.

Μέ τήν άποψη αύτή συμφώνησε καί ό κ. 'Ανδριόπουλος ό οποίος είπε ότι όχι μόνο ή όργάνωση τής ύλης άλλά καί ένα μέρος τής ύλης θά'πρεπε νά άλλαγεί.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης πρότεινε ένα μεγάλο μέρος τού Προγράμματος νά μή έκδοθεί σά Νομοσχέδιο άλλά σάν 'Υπουργική 'Απόφαση, όπότε θά ύπάρχει δυνατότητα έπανεκδόσεως μέ άλλαγές καί βελτιώσεις.

Στή συνέχεια τό Τμήμα όρισε στήν έπόμενη συνεδρίαση νά καθοριστεί ή σχέση πού θά έχουν οί μαθητικές δραστηριότητες μέ τούς

στόχους.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος πρότεινε νά ὁριστεῖ μιά ἐνότητα κοινή γιά ὅλους τούς εἰσηγητές πάνω στήν ὁποία νά γίνει συζήτηση γιά τούς στόχους καί τίς δραστηριότητες.

Ἀκολούθησε συζήτηση καί διατυπώθηκαν διάφορες ἀπόψεις. Συγκεκριμένα ὁ κ. Βλουτίδης πρότεινε τό ἑξῆς σχέδιο:

α) Γενικές ἐνότητες
β) Γενικοί στόχοι ἐνοτήτων
γ) Μερικότερες διδακτικές ἐνότητες
δ) Εἰδικοί στόχοι μερικῶν ἐνοτήτων

Ὁ κ. Πασσάκος:

α) Χωρισμός σέ ἐνότητες
β) Περίληψη περιεχομένου ἐνοτήτων
γ) Ἐπιδιώξεις ἐνοτήτων

Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Μπενέκος παρατήρησε ὅτι εἶναι θέμα ὀργανώσεως τῆς ὕλης.

Στή συνέχεια ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος προσπάθησε νά διερμηνεύσει τήν ἔννοια τῶν στόχων καί τῶν γενικῶν ἐπιδιώξεων καί κάλεσε τό Τμῆμα νά ἀποφανθεῖ στήν ἐπόμενη συνεδρίαση ἄν θά ὑπάρξουν στόχοι γιά κάθε ὡριαία διδακτική ἐνότητα.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 48/1978

Σήμερα, 23 Μαρτίου 1978, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11η πρωινή, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λευκάρους 2 - Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Ιων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Αιον. Νελλᾶς καί Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Βατσέλα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ άντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στούς κ.κ. Ε. Λάμπρο καί Ε. Λάζο. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση γιά τό ὡράριο ἐργασίας δασκάλων πού ὑπηρετοῦν σέ δημοτικά σχολεῖα τῶν ἀναμορφωτικῶν καταστημάτων. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

Ὁ ἀριθμός γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στούς κ.κ. Ε. Λάμπρο καί Ε. Λάζου, εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/21/14809/9-2-1978 τοῦ Γ. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ α) αἴτηση τῶν μετεκπαιδευομένων δασκάλων Λάμπρου καί Λάζου Ἐλευθ. γιά ἔγκριση ἄδειας γιά ἔρευνα μέ θέμα "Ἡ σχέση τῶν σχολικῶν ἀποτυχιῶν τῶν μαθητῶν μέ τά ψυχοσυναισθηματικά προβλήματι αὐτῶν" καί β) τό σημείωμα τοῦ ἀριθμοῦ καθηγητῆ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε. σχετικά μέ τή διεξαγωγή τῆς ἔρευνας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ ὅτι τά στοιχεῖα πού ὑποβλήθηκαν ἀπό τούς ἐνδιαφερομένους δέν κρίνονται ἐπαρκῆ γιατί δέν ἀνταποκρίνονται στίς ἀπαιτήσεις μιᾶς ψυχοπαιδαγωγικῆς ἔρευνας. Γιά τό λόγο αὐτό πρέπει νά τεθοῦν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό TEST προσωπικότητας καί τό σχετικό ἐρωτηματολόγιο πού θά δοθεῖ γιά συμπλήρωση ἀπό τούς μαθητές πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα. Ἀκόμα εἶναι ἀπαραίτητο νά γίνει γνωστό τό ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα (ἀριθμός μαθητῶν Ε' τάξεως) τῆς ἔρευνας.

Γιά τούς πιό πάνω λόγους ὁ κ. Εἰσηγητής προτείνει νά ἀναβληθεῖ ἡ σχετική γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος μέχρι νά ὑποβληθοῦν τά ἀκόλουθα συμπληρωματικά στοιχεῖα:

α) τό TEST Προσωπικότητας
β) τό σχετικό ἐρωτηματολόγιο καί
γ) τό ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα τῆς ἔρευνας.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:

α) τό ἔγγραφο Φ.309.4/21/14809/9-2-1978 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας,
β) τά δικαιολογητικά πού ὑποβλήθηκαν,
γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Βλουτίδη, Συμβούλου Β', καί
δ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως μέχρι ὑποβολῆς τῶν ἑξῆς συμπληρωματικῶν στοιχείων:

α) Σχέδιο ἔρευνας πού θά περιλαμβάνει 1) τά μέσα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή συλλογή τῶν δεδομένων, 2) τή μέθοδο διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας, 3)

αντιπροσωπευτικό δείγμα (άριθμό μαθητών), 4) τρόπους στατιστικής επεξεργασίας.
Β) Τά Ψυχολογικά κριτήρια (TEST προσωπικότητας, ερωτηματολόγια γιά τή διεξαγωγή τής έρευνας κλπ).

Ό άρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τής ήμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό ώράριο έργασίας δασκάλων πού ύπηρετοῦν σέ δημοτικά σχολεῖα τῶν άναμορφωτικῶν καταστημάτων, εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ύπόψη τοῦ Τμήματος τό έγγραφο άριθμ. Φ.309.4/26/1825/21-2-1978 τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ύπουργείου Έθνικῆς Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά σχετική γνωμοδότηση τό έγγραφο άριθμ. 315/11-2-1978 τοῦ Έπιθεωρητῆ τῆς Α' Έκπαιδευτικῆς Περιφέρειας τῆς Άθήνας καί γενικότερα έπανεξέταση τοῦ θέματος τοῦ ώραρίου έργασίας τῶν δασκάλων τῶν άναμορφωτικῶν καταστημάτων.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής άναφέρει τά έξῆς:

1.- Τό Άρθρο 4 τοῦ Ν.Δ. 71/1973 ὁρίζει ὅτι ἡ λειτουργία, τό ώράριο έργασίας κτλ. τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν Άναμορφωτικῶν Καταστημάτων, ρυθμίζεται σύμφωνα μέ τίς κείμενες διατάξεις τῆς δημόσιας δημοτικῆς έκπαιδεύσεως.

2.- Τό Άρθρο 17 παρ. 3 τοῦ Ν.309/1976 ὁρίζει ὅτι οἱ δάσκαλοι διδάσκουν τήν έβδομάδα 28-34 ὧρες.

3.- Τό Άρθρο 4 τοῦ Π.Δ. 1034/1977 ὁρίζει ὅτι τό ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ δημοσίου σχολείου εἶναι άνάλογη μέ τόν τύπο τοῦ κάθε σχολείου.

4.- Τό Άρθρο 2 τῆς άποφάσεως Φ.392.3/6/6953/22-1-1976 τοῦ Ύπουργοῦ τῆς Έθνικῆς Παιδείας, ὁρίζει ὅτι τό ὡρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων τῶν νυχτερινῶν δημοτικῶν σχολείων εἶναι άνάλογο μέ τόν τύπο τοῦ κάθε σχολείου.

Σύμφωνα μέ τά παραπάνω ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά άκόλουθα:

1.- Άνάλογα μέ τόν τύπο τοῦ κάθε σχολείου, τά δημοτικά σχολεῖα τῶν Άναμορφωτικῶν Καταστημάτων πού λειτουργοῦν ὡς ήμερήσια πρέπει νά έφαρμόζουν τό ὡρολόγιο πρόγραμμα πού προβλέπει τό Άρθρο 4 τοῦ Π.Δ. 1034/77. Όσα άπό τά σχολεῖα αὐτά λειτουργοῦν ὡς νυχτερινά πρέπει νά έφαρμόζουν τίς σχετικές διατάξεις πού ὁρίζονται στήν άπόφαση τοῦ Ύπουργοῦ Παιδείας (άριθμ. Φ.392.3/6/6953/22-1-1976).

2.- Γιά τήν ἀντιμετώπιση ὅμως ἐνδεχόμενων διδακτικῶν ἀναγκῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν 'Αναμορφωτικῶν Καταστημάτων ἀν οἱ δάσκαλοι πού διδάσκουν λιγότερο ἀπό τό MINIMUM τῶν διδακτικῶν ὡρῶν, πού προβλέπει τό ἄρθρο 17 παρ. 8 τοῦ Ν.309/76, ὑποχρεοῦνται, πέρα τῶν διδακτικῶν ὡρῶν πού προβλέπουν τά ὡρολόγια προγράμματα τῶν ἡμερησίων ἤ νυχτερινῶν δημοτικῶν σχολείων, νά διδάσκουν τόσες ὧρες ὅσες ἀπαιτοῦνται γιά νά ἀνταποκριθοῦν στίς ἀπαιτήσεις τοῦ Ν.309/76 δηλαδή στίς 28-34 ὧρες διδασκαλίας.

β) Σέ περίπτωση πού ἕνα σχολεῖο δέν ἔχει κενά σέ διδακτικό προσωπικό οἱ δάσκαλοι ὑποχρεοῦνται, γιά νά καλύψουν τίς πιό πάνω ἀπαιτήσεις τοῦ Νόμου (309/76) νά ἐργάζονται ἐκτός διδασκαλίας γιά τήν ἀντιμετώπιση ἄλλων ἀναγκῶν τοῦ σχολείου.

γ) Νόμιμη ἀποζημίωση δικαιοῦνται μόνον ὅσοι ἀπό τούς δασκάλους διδάσκουν ἤ προσφέρουν ὑπηρεσία ἐκτός διδασκαλίας πέρα τῶν 34 ὡρῶν τήν ἑβδομάδα.

3.- 'Αναφορικά μέ τίς ὑποχρεώσεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῶν 'Αναμορφωτικῶν Καταστημάτων (σχετικό ἔγγραφο κ. 'Επιθεωρητῆ Δημ. 'Εκπαιδεύσεως, ἀριθμ. 315/11-2-1978) πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι κατά τή γνώμη μου πρέπει νά εἶναι ἐκεῖνες πού ἀπορρέουν ἀπό τίς σχετικές διατάξεις πού ἰσχύουν γιά τά σχολεῖα τῆς δημόσιας ἐκπαιδεύσεως γενικά, καί ἀπό τούς κανονισμούς λειτουργίας τῶν 'Αναμορφωτικῶν Καταστημάτων καί τοῦ οἰκείου ἱδρύματος εἰδικότερα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/26/18225/21-2-1978 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 315/11-2-1978 τοῦ κ. 'Επιθεωρητῆ Α' 'Εκπαιδευτικῆς Περιφέρειας τῆς 'Αθήνας, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Νικ. Βλουτίδη, Συμβούλου Β' καί δ) τή σχετική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1.- 'Ανάλογα μέ τόν τύπο τοῦ κάθε σχολείου, τά δημοτικά σχολεῖα τῶν 'Αναμορφωτικῶν Καταστημάτων πού λειτουργοῦν ὡς ἡμερήσια πρέπει νά ἐφαρμόζουν τό ὡρολόγιο πρόγραμμα πού προβλέπει τό ἄρθρο 4 τοῦ Π.Δ. 1034/1977. "Οσα ἀπό τά σχολεῖα αὐτά λειτουργοῦν ὡς νυχτερινά πρέπει νά ἐφαρμόζουν τίς σχετικές διατάξεις πού ὁρίζονται στήν 'Απόφαση τοῦ

./.

κ. Υπουργού Παιδείας (άριθμ. Φ.392.3/6/6953/22-1-1976).

2.- Γιά τήν άντιμετώπιση όμως ένδεχόμενων διδακτικών άναγκών τών δημοτικών σχολείων τών Άναμορφωτικών Καταστημάτων α) Οί δάσκαλοι πού διδάσκουν λιγότερο άπό τό MINIMUM τών διδακτικών ώρών, πού προβλέπει τό άρθρο 17 παρ. 3 τού Ν. 309/76, ύπάχρεούνται, πέρα άπό τίς διδακτικές ώρες πού προβλέπουν τά ώρολόγια προγράμματα τών ήμερήσιων ή νυχτερινών δημοτικών σχολείων, νά διδάσκουν τόσες ώρες όσες άπαιτούνται γιά νά άνταποκριθούν στίς άπαιτήσεις τού Ν.309/76 δηλαδή στίς 28-34 ώρες διδασκαλίας.
β) Σέ περίπτωση πού ένα σχολείο δέν έχει κενά σέ διδακτικό προσωπικό οί δάσκαλοι ύποχρεούνται, γιά νά καλύψουν τίς πιό πάνω άπαιτήσεις τού Νόμου (309/76) νά έργάζονται έκτός διδασκαλίας γιά τήν άντιμετώπιση άλλων άναγκών τού σχολείου.
γ) Νόμιμη άποζημίωση δικαιούνται μόνον όσοι άπό τούς δασκάλους διδάσκουν καί προσφέρουν ύπηρεσία έκτός διδασκαλίας πέρα τών 34 ώρών τήν έβδομάδα.

3.- Άναφορικά μέ τίς ύποχρεώσεις τού διδακτικού προσωπικού τών σχολείων τών Άναμορφωτικών Καταστημάτων (σχετικό έγγραφο κ. Έπιθεωρητή Δημ. Έκπαιδεύσεως , άριθμ. 315/11-2-1978) πρέπει νά σημειωθεί ότι πρέπει νά είναι έκείνες πού άπορρέουν άπό τίς σχετικές διατάξεις πού ίσχύουν γιά τά σχολεία τής δημόσιας έκπαιδεύσεως γενικά, καί άπό τούς κανονισμούς λειτουργίας τών Άναμορφωτικών Καταστημάτων καί τού οίκείου ίδρύματος είδικότερα.

Στό σημείο αύτό τερματίστηκε ή συνεδρίαση.

Ο Προεδρεύων

Κωνσταντινίδης

Η Γραμματέας

Άθηνά Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 49/78

Σήμερα, 27 Μαρτίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Τελική ἀπόφαση καί διατύπωση τῆς θέσεως στό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα,
1. τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἐνοτήτων.
2) τῶν στόχων τῶν μερικότερων διδακτικῶν ἐνοτήτων
3. τῶν διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί τῶν μαθητικῶν δραστηριοτήτων.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄κάλεσε τά μέλη τοῦ Τμήματος ν'ἀποφασίσουν γιά τόν καθορισμό τῶν ἐπιδιώξεων τῶν γενικῶν ἐνοτήτων καθώς καί τῶν στόχων τῶν μερικότερων διδακτικῶν ἐνοτήτων.

. / .

Πρῶτα πῆρε τό λόγο ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β' ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι μέ βάση τήν ὅλη συζήτηση πού προηγήθηκε κατέληξε στό ἑξῆς σχέδιο ἀναπτύξεως ἑνοτήτων.

1. Καθορισμός τῶν γενικῶν ἑνοτήτων
2. Καθορισμός εἰδικώτερα τοῦ περιεχομένου τῆς κάθε γενικῆς ἑνότητας.
3. Καθορισμός τῶν στόχων κάθε γενικῆς ἑνότητας ἔτσι ὥστε νά καλύπτουν οἱ στόχοι αὐτοί τό περιεχόμενο ἐπαρκῶς.
4. Καθορισμός διδακτικῶν ἐνεργειῶν καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων.

Τέλος σημείωσε ὅτι τό σχέδιο αὐτό θά ἐπαναλαμβάνεται σέ κάθε γενική ἑνότητα. Ἀπό τό προτεινόμενο σχῆμα ἀνακύπτει τό ἐρώτημα ἄν τό περιεχόμενο καθορίζει τούς στόχους ἤ ἀντίστροφα.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης διατυπώνει τή γνώμη ὅτι ὁπωσδήποτε προηγοῦνται οἱ στόχοι καί ἀκολουθεῖ ἡ ὕλη καί ὅτι πρέπει νά ὑπάρχει ἄμεση σύνδεση ἀνάμεσα στούς στόχους καί τίς διδακτικές δραστηριότητες καθώς ἐπίσης καί ὅτι οἱ διδακτικές ἐνέργειες καί μαθητικές δραστηριότητες πρέπει νά γίνονται παράλληλα χωρίς νά ξεχωρίζονται.

Μέ τόν κ. Μαραγκουδάκη συμφωνεῖ καί ὁ κ. Μπενέκος ἐνῶ διαφωνεῖ ὁ κ. Βουγιούκας. Στό σημεῖο αὐτό παίρνει τό λόγο ὁ κ. Ν. Βλουτίδης γιά νά ὑπενθυμίσει στά μέλη ὅτι τό Τμῆμα εἶχε δεχτεῖ τό ἑξῆς σχῆμα:

1) Γενικές ἑνότητες
2) Ἐπιδιώξεις γενικῶν ἑνοτήτων
3) Καθορισμός μερικῶν ἑνοτήτων
4) Στόχοι μερικῶν ἑνοτήτων

καί προτείνει τό Τμῆμα ν'ἀποφασίσει γιά τό τελευταῖο σημεῖο, τόν καθορισμό τῶν στόχων τῶν μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων.

Σχετικά μέ αὐτό ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος εἶπε ὅτι θεωρεῖ ὀρθότερο νά δοθεῖ εὐχέρεια στούς εἰσηγητές ν'ἀποφασίζουν αὐτοί ἄν θά περιλάβουν καί ἐπιδιώξεις καί στόχους ἤ μόνο ἐπιδιώξεις ἤ μόνο στόχους γιατί ἡ φύση τῶν μαθημάτων δέν ἐπιτρέπει πολλές φορές, ἕνα τέτοιο διαχωρισμό. Ὁ κ. Μαραγκουδάκης δέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου μέ τή σημείωση ὅμως ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νά ὑπάρχει ἄμεση σχέση στόχων καί μαθητικῶν δραστηριοτήτων. Ὁ κ. Μελᾶς διαφωνεῖ καί λέει ὅτι ἄν δέν καθοριστεῖ σαφῶς θά ὑπάρχει διαφωνία καί μεταξύ τῶν εἰσηγητῶν. Ὁ κ. Βλουτίδης ἐπίσης τονίζει τήν ἀναγκαιότητα τῶν στόχων γιά τήν ἀξιολόγηση

Τέλος μετά από διεξοδική συζήτηση το Τμήμα συμφωνεί ότι η ανάπτυξη των ενοτήτων θα πάρει την εξής μορφή:

III Ανάπτυξη ενοτήτων

1. Γενική ενότητα
2. Επιδιώξεις της γενικής ενότητας
3. Οργάνωση σε μεριπότερες ενότητες
4. Στόχοι των μεριπότερων διδακτικών ενοτήτων
5. Διδακτικές ενέργειες και μαθητικές δραστηριότητες σε σχέση με τους στόχους των μεριπότερων διδακτικών.

Οι Εισηγητές είναι ελεύθεροι, όπου από τα πράγματα δικαιολογούνται διαφοροποιήσεις του παραπάνω σχήματος- με την έννοια ότι τα πράγματα δεν επιτρέπουν κάτι από τα παραπάνω- να καταρτίζουν το Πρόγραμμα ανάλογα με τις απαιτήσεις του κάθε μαθήματος ή της κάθε ενότητας.

Μετά από διευκρινιστική συζήτηση που επακολούθησε τερματίστηκε η συνεδρίαση.

Η Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

Ο Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 50/1978

Σήμερα, 28 Μαρτίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 11η πρωϊνή, τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος, Ι. Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Φαφσέλα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Βιογραφίες Συγγραφέων" τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη. Εἰσηγητές κ.κ. Ν. Βλουτίδης καί Ι. Αρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄.

ΘΕΜΑ 2ο – Γνωμοδότηση γιά τήν αἴτηση Ἱδρύσεως Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ κ. Γρουζούδη. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄

ΘΕΜΑ 3ο – Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ Π. Καφάλη "Μαθητικό Ημερολόγιο". Εἰσηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

ΘΕΜΑ 4ο – Χορήγηση ἀντιγράφου πράξεως 135/18-10-77 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Εκπαιδεύσεως.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Βιογραφίες Συγγραφέων" τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη, εἰσηγητές κ.κ. Ν. Βλουτίδης καί Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλοι Β΄, ἔθεσαν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/173/135508/26-11-1977 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ κ. Κοκκίνη "Βιογραφίες Συγγραφέων".

Στή συνέχεια ὁ πρῶτος ἀπό τούς εἰσηγητές κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη "Βιογραφίες Συγγραφέων" ἀποτελεῖται ἀπό 142 σελίδες καί περιλαμβάνει βιογραφίες 181 συγγραφέων τῶν ὁποίων τά κείμενα (πεζά, ἔμμετρα κτλ) περιλαμβάνονται στά Ἀναγνωστικά βιβλία καί τά Ἀνθολόγια τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Μάλιστα πολλές ἀπό τίς βιογραφίες συνοδεύονται ἀπό σκίτσα ἤ φωτογραφίες τῶν συγγραφέων. Ὁ κ. Κοκκίνης συνθέτει μέ ἁπλότητα, σαφήνεια καί συντομία τά κύρια βιογραφικά στοιχεῖα τοῦ κάθε συγγραφέα, τά ὁποῖα γιά τό λόγο αὐτό πρέπει νά γίνονται εὔκολα κατανοητά ἀπό τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἰδιαίτερα τῶν μεσαίων καί ἀνώτερων τάξεων. Σκόπιμα ἀποφεύγει νά χαρακτηρίσει τό ἔργο τοῦ κάθε συγγραφέα προφανῶς γιά νά ἐνεργοποιήσει ἐλεύθερα καί ἀνεπηρέαστα τήν κριτική σκέψη τοῦ παιδιοῦ καί γιατί ἄλλωστε ἂν ἐπιχειροῦσε κάτι τέτοιο θά ἦταν ἔξω ἀπό τίς ἐπιδιώξεις τοῦ βιβλίου του. Βέβαια, γιά νά προσανατολίσει τό ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν δέν ἀποφεύγει νά κάνει ἁπλή μόνο ἀναφορά στίς σπειροχές τῆς λογοτεχνίας μέ τίς ὁποῖες ὁ κάθε συγγραφέας ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερα. Ὁ μαθητής βρίσκει στό βιβλίο τοῦ κ. Κοκκίνη συγκεντρωμένα, περιληπτικά καί ἁπλά τά κυριώτερα βιογραφικά στοιχεῖα τοῦ κάθε συγγραφέα πού συναντᾶ κάθε μέρα στά Ἀναγνωστικά καί τά Ἀνθολόγια. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου εἶναι δημοτική ἄψογα νά εἶναι ἁβίαστα προσαρμοσμένη στή Γραμματική τοῦ ΟΕΔΒ (σημειώνουμε ἐνδεικτικά: στή σελ. 61 γράφει "σάν δάσκαλος" ἀντί ὡς δάσκαλος καί στή σελ. 69 "σάν ἠθοποιός ἀντί ὡς ἠθοποιός κ.ἄ. Ἐπίσης στή σελ. 78 διατηρεῖ τό τελικό ν πρίν ἀπό τό σύμφωνο μέ "τή μυθιστορηματική" καί ἄλλοῦ τό

./.

τελικά ν πρίν άπό τό σύμφωνο δ. Άκόμη αά μειονέκτημα τοῦ βιβλίου μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι ὁ συγγραφέας δέν ἀναφέρεται σέ ἄλλη σχετική βιβλιογραφία ἐκτός ἀπό τή δική του καί ὅτι κατά κάποιο τρόπο δεσμεύει τήν ἐρευνητική προσπάθεια τῶν μαθητῶν πού μποροῦσαν ν' ἀναζητήσουν τά σχετικά βιογραφικά στοιχεῖα σέ διάφορες ἄλλες πηγές (λεξικά, ἐγκυκλοπαίδειες κτλ.). Παρ'ὅλα αὐτά, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρθηκαν πιό πάνω, θεωρῶ τό βιβλίο "Βιογραφίες Συγγραφέων" τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά νά γνωρίσουν, ἰδιαίτερα οἱ μαθητές τῶν μεσαίων καί ἀνώτερων τάξεων τοῦ δημοτ. σχολείου τά κυριότερα βιογραφικά στοιχεῖα τῶν συγγραφέων τῶν Ἀναγνωστικῶν βιβλίων καί ἀνθολογίων, πού χρησιμοποιοῦν. Γι' αὐτό, εἰσηγοῦμαι στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά.

Ὁ δεύτερος ἀπό τούς εἰσηγητές κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β' ἐπισήμανε τά ἑξῆς σφάλματα:

1.- Γραμματικά:

α) ἀσυνέπεια στήν ἐπανάληψη τυπικῶν λέξεων, ὅπως: γενν., πού σχεδόν μονότονα ἀρχίζει κάθε βιογραφία, γεννήθ. σ. 66 καί γεννήθηκε σ. 37.

β) σάν ἀντί τοῦ ὡς, π.χ. σ. 120 "σάν ὁ ἐθνικός μας ὕμνος", σ. 95 "ἐργάστηκε σάν δημοσιογράφος".

γ) τόν πρό τοῦ δ: σ. 120 τόν "Διάλογο".

2.- Οὐσιαστικά:

α) Παραθέτονται ἁπλᾶ καί ξηρά τά βιογραφικά στοιχεῖα χωρίς κανένα ἄλλο σχόλιο σχετικά μέ τήν ἀξιολόγηση τοῦ ἔργου καί τήν πρωτοπικότητα τοῦ συγγραφέα ὅπως ἀλλωστε τονίζεται καί στόν Πρόλογο τοῦ βιβλίου, ὥστε οἱ βιογραφούμενοι συγγραφεῖς ἰσοπεδώνονται σχεδόν ὅλοι.

β) Τά κείμενα τῶν βιογραφικῶν στοιχείων δέν εἶναι ἀνάλογα πρός τήν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου κάθε συγγραφέα: Γιά τό Σολωμό ἀφιερώνονται 30 στίχοι, ἐνῶ γιά τόν ἀμέσως προηγούμενό του Σκιπα Ν.34 καί γιά τό Καβάλη μόλις 19.

γ) Σέ μερικούς συγγραφεῖς παραθέτονται ὁλόκληρα κατεβατά μέ ἀριθμημένους τούς τίτλους τῶν ἔργων τους καί τῶν τυχόν περισσότερων ἐκδόσεών τους, ὅπως σχεδόν δυό στῆλες τοῦ Νιρβάνα.

./.

δ) Ἀπό τή βιογράφηση τοῦ Παπαδιαμάντη τίποτε κανείς δέν καταλαβαίνει γιά τήν προσωπικότητά του καί τήν ἰδιομορφία.

ε) Ἡ "Γυναίκα τῆς Σίκυνθου", σ. 120, δέν εἶναι ποίημα, ἐνῶ ἀπό τί συφραζόμενα φέρεται μᾶλλον ὡς ποίημα. Πιό κάτω γράφει: ""Ἐγραφε, ἐπίσης, ἕνα πεζό, τό "Διάλογο" ἕνα μόνο πεζό;

στ) Δέν ἀναφέρεται ἡ συλλογή τοῦ Βιζυηνοῦ "Βοσπορίδες αὖραι", ἐφόσον ἀναφέρεται ἡ ἀνάλογη συλλογή του "Ἀτθίδες αὖραι". Μάλιστα, ἐπαναλαμβάνει τρεῖς φορές "Τό ἁμάρτημα τῆς μητρός μου" γιά τρεῖς ἐκδόσεις (ἐνῶ δέ γίνεται τοῦτο κατ' ἀναλογία καί σέ ἄλλους συγγραφεῖς).

ζ) Ὁ Κθραῆς καί ὁ Ρήγας Φεραῖος ἀπουσιάζουν. Δέ συμπεριλαμβάνονται στά Ἀναγνωστικά τοῦ Δημοτικοῦ; Ἄν ὄχι εἶναι ἀπαράδεκτο. Ἀλλά καί ἄν δέν συμπεριλαμβάνονται στά Ἀναγνωστικά τοῦ Δημοτικοῦ, ὁ συγγραφέας δέ θά ἔπρεπε νά τίς παραλείψει ἀπό τό βιβλίο του.

η) Τέλος, κατά κόρο ὁ συγγραφέας παραπέμπει στό ἔργο του "Ἀνθολογία νεοελληνικῆς ποιήσεως". Μιά φορά θά ἀρκοῦσε.

Κατά συνέπεια, τά παραπάνω μειονεκτήματα δέν ὑποβοηθοῦν σωστά τό μαθητή γιά τήν εἰσαγωγή του στή Νεοελληνική Λογοτεχνία.

Μέ τήν ἄποψη τοῦ κ. Ἰ. Ἀσβανίτη συμφώνησε καί ὁ κ. Κων. Πασσίκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος καί μειοψήφισε.

Τέλος τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:

α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/179/135508/26-11-77 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων,

β) τίς εἰσηγήσεις τῶν κ.κ. εἰσηγητῶν,

γ) τό βιβλίο "Βιογραφίες Συγγραφέων" τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη,

δ) τή διεξοδική συζήτηση πού ἐπακολούθησε ,

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Θεωρεῖ τό βιβλίο "Βιογραφίες Συγγραφέων" τοῦ κ. Σ. Κοκκίνη, χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τίς ἀνώτερες τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἡ συζήτηση γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

./.

'Ο δρμόδιος γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο τοῦ Π. Καφάλη "Μαθηματικό 'Ημερολόγιο" εἰσηγητής κ. Δ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/189/141743/29-12-77 τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ Π. Καφάλη "Μαθητικό 'Ημερολόγιο" καί

2) τό ἴδιο βιβλίο "Μαθητικό 'Ημερολόγιο" Π. Καφάλη,

εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ:

1.- 'Ο συγγραφέας, σύμφωνα μέ ὅσα γράφει στόν Πρόλογο τοῦ βιβλίου του, φιλοδοξεῖ νά κατιστήσει τό "Μ.Η." καθημερινό σύντροφο, φίλο καί ὁδηγό τοῦ μαθητῆ" καί νά τοῦ προσφέρει χρήσιμα "πράγματα". 'Ο ἴδιος χαρακτηρίζει τήν ἐργασία του "σωστό μαθητικό θησαυρό".

2.- Σέ ὁρισμένες ἀπό τίς πρῶτες σελίδες τοῦ βιβλίου πρέπει νά ἀναγραφοῦν ἀπό τό μαθητή, ἐκτός ἀπό τό ὀνοματεπώνυμο του, οἱ διευθύνσεις καί τά τηλέφωνα τοῦ σπιτιοῦ του, τοῦ σχολείου του, τοῦ τόπου ἐργασίας τοῦ πατέρα του, συγγενῶν, φίλων καί συμμαθητῶν του. Σέ εἰδική σελίδα πρέπει νά γίνει ἡ συμπλήρωση τοῦ ἑβδομαδιαίου ὡρολογίου προγράμματος τῶν μαθημάτων του. 'Ακόμη, στήν ἀρχή τοῦ βιβλίου καταγράφονται τά τετράδια πού χρησιμοποιεῖ ὁ μαθητή κ.Η.

3.- Τό ὑπόλοιπο ὑλικό τοῦ βιβλίου μπορεῖ νά ταξινομηθεῖ περίπου στίς ἑξῆς γενικές κατηγορίες: Τό χρονικό τοῦ μήνα, Δεκάλογοι Καλῆς Συμπεριφορᾶς, 'Υγείας καί Καθηκόντων τοῦ μαθητῆ, σχολικές ἑορτές, ἑορτολόγια τοῦ κάθε μήνα, 'Ιστορικές χρονολογίες, μῦθοι, ποιήματα καί παροιμίες σχετικά μέ τόν κάθε μῆνα, ἐποχιακές δραστηριότητες, σχέδια ἐποχιακῶν ἐνθέσεων, ὁδηγίες διάφορες, συμβουλές γιά τόν τρόπο μελέτης τοῦ κάθε μαθήματος κλπ.

4.- Τό ὑλικό πού περιέχεται στίς 66 σελ. τοῦ βιβλίου ὀργανώνεται μέ βάση τούς 12 μῆνες τοῦ ἔτους, καί κατανέμεται σέ ἰσάριθμα μέρη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1.- 'Ως ἰδέα τό "Μ.Η." εἶναι πολύ καλή καί φυσικά ἡ σωστή πραγματο-

ποίησή της θά μᾶς ἔδινε μιά ἐργασία χρήσιμη. Δυστυχῶς δέν τη προκύπτει ὅτι ὁ συγγραφέας τήν ὑλοποιεῖ μέ τόν πλέον ἀκατάλληλο τρόπο. Τό "Μ.Π." θά ἦταν χρήσιμο ἄν ἦταν μικροτέρου μεγέθους, περιεῖχε ὁρισμένες λευκές σελίδες γιά νά καταγράφει ὁ μαθητής τά σπουδαιότερα γεγονότα καί ἐμπειρίες ἀπό τήν οἰκογενειακή καί σχολική του ζωή, καί ἐπιπλέον, ἄν περιόριζε τό πλῆθος τῶν στοιχείων πού περιέχει. Ἐκτός ὁρισμένων περιπτώσεων τό ὑλικό δέν φαίνεται νά ἐνθαρρύνει καί καλλιεργεῖ τή δημιουργική σκέψη τοῦ μαθητῆ· ἀπευθύνεται κυρίως στή μνήμη.

2.- Πολλά ἀπό τά στοιχεῖα πού περιέχονται στίς 66 σελίδες θά μποροῦσαν νά ἐξαχθοῦν ἀπό ἤδη συνοδευτοῦν μέ) ἄλλα μαθήματα μέ συστηματική διδασκαλία καί κατάλληλες δραστηριότητες.

3.- Ἡ σπουδή τοῦ συγγραφέα νά διεξέλθει πολλά θέματα μέσα σέ περιορισμένο χῶρο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τή συρρίκνωση τους: Τά ὅσα π.χ. ἀναφέρονται στίς Μαθητικές Κοινότητες, στό κεφάλαιο "Ἐρυθρός Σταυρός-Πρόσκοποι-Κατηχητικά" εἶναι ἀπογοητευτικά περιορισμένα (14 στίχοι).

4.- Τά περισσότερα ποιήματα, γραμμένα ἀπό τόν ἴδιο τό συγγραφέα εἶναι χαμηλῆς ποιότητας στιχουργήματα. Ἀδόκιμα σέ γλῶσσα καί ὕφος (π.χ. "Ἀνοιξιάτικο", "Ἦρθε καιρός", "Νανούρισμα Ἠπειρώτισσας", "28 Ὀκτώβρη" κλπ.).

5.- Δέν φαίνεται ὅτι ὁ συγγραφέας ἐνδιαφέρεται ἀρκετά γιά τή χρήση κατάλληλων γιά τήν εὐαισθησία τοῦ παιδιοῦ λέξεων καί φράσεων("Χειμῶνας ἔρχεται, σέ κάθε σβάρνισμά του", "Τή λέξη Ὀρθογραφία τήν πομπιλέζουμε σάν καραμέλλα", "Τ' ἀστέρια εἶναι οἱ Ἕλληνες κι' ἡ μπόρα οἱ Ἰταλιάνοι ἀνάθεμα πού γέμισαν τή χώρα μας ντουμάνι" κλπ. (Οἱ ὑπογραμμίσεις εἶναι δικές μου).

6.- Σημειώνεται ὅτι δέν ὑπάρχει ἀρίθμηση στίς σελίδες τοῦ βιβλίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Ἡ ποιότητα τῆς ἐργασίας δέν συνηγορεῖ γιά θετική γνωμοδότηση.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

1) τό ἔγγραφο Φ.309.71/189/141743 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων

2) τό βιβλίο "Μαθητικό Ἡμερολόγιο" τοῦ κ. Καφίλη

./.

3) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί

4) τὴ συζήτηση ποὺ ἐπακολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Δὲ θεωρεῖ τὸ βιβλίο "Μαθητικὸ Ἡμερολόγιο" τοῦ κ. Καφάλη χρήσιμο γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

Σχετικὰ μὲ τὸ 4ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Χορήγηση ἀκριβοῦς ἀντιγράφου τῆς 135/18-10-77 πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως" ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο Φ.309.71/12/12920/10-2-1978 μὲ τὸ ὁποῖο διαβιβάζεται αἴτηση τοῦ κ. Π. Νικόδημου περὶ χορηγήσεως ἀντιγράφου πράξεως εἰσηγήθηκε, κατόπιν συνεννοήσεως μὲ τὸν Πρόεδρο τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλέξ. Καρανικόλα, νὰ χορηγηθεῖ τὸ ἀντίγραφο τῆς πράξεως 135/78 Δ.Ε. στὸν ἐνδιαφερόμενο.

Τὸ Τμῆμα, μετὰ τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη, ἀποφάσισε ὁμόφωνα νὰ χορηγήσει στὸν κ. Ν. Νικόδημο ἀπόσπασμα τῆς πράξεως 135/18-10-77 τοῦ Τμήματος Δ.Ε. μὲ θέμα "Γνωμοδότηση α) γιὰ μιὰ σειρὰ εἰκόνων τῶν κατορθωμάτων τοῦ Ἡρακλῆ καὶ ἕνα τεῦχος τῶν εἰκόνων αὐτῶν καὶ β) γιὰ μία σειρὰ εἰκόνων τῶν κατορθωμάτων τοῦ Θησέα καὶ ἕνα τεῦχος τῶν εἰκόνων αὐτῶν".

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 51/78

Σήμερα, 29 Μαρτίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, Ἀντων. Μπενέκος, ἐδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Δικν. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶς Φατσέα, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ὡρολόγιο Πρόγραμμα Ἐξατάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Πρίν ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως τό Τμῆμα ἐπανῆλθε στό σχέδιο ἀναπτύξεως ἐνοτήτων στό ὁποῖο εἶχε καταλήξει στήν προηγούμενη συνεδρίαση. Ἀκολούθησε διευρυνιστική συζήτηση γιά νά λυθοῦν οἱ τυχόν ἀπορίες τῶν εἰσηγητῶν καί νά γεφυρωθοῦν οἱ μεταξύ τους διαφορές.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ὑπενθύμισε στό Τμῆμα ὅτι σέ προηγούμενη συνεδριάσή του εἶχε ἀποφασίσει τά μαθήματα τοῦ 6/θεσίου Δημοτ. Σχολείου νά εἶναι τά ἑξῆς:

1) Θρησκευτικά
2) Νεοελληνική Γλῶσσα
3) Μελέτη Περιβάλλοντος
4) Ἱστορία

5) Φυσική
6) Γεωγραφία
7) Μαθηματικά
8) Κοινωνική καί Πολιτική 'Αγωγή
9) Αἰσθητική 'Αγωγή (Τεχνικά – Μουσική)
10) 'Ελεύθερες δραστηριότητες ('Αθλητισμός κ.ἄ).

Οἱ κ.κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώργιος Μαραγκουδάκης, 'Αντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ πρότειναν τό ἑξῆς 'Ωρολόγιο Πρόγραμμα 6/θέσι υ Δημοτικοῦ Σχολείου.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

6/ΘΕΣΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Τ Α Ξ Ε Ι Σ		
	Α – Β	Γ – Δ	Ε' – ΣΤ'
Νεοελληνική Γλῶσσα	9	9	9
Μαθηματικά	4	4	4
Μελέτη Περιβάλλοντος	5	4	–
Θρησκευτικά	–	2	2
'Ιστορία	–	2	2
Κοιν. & Πολ. 'Αγωγή	–	–	1
Γεωγραφία	–	–	2
Φυσικά	–	–	3
Αἰσθητική 'Αγωγή	4	4	4
Φυσική 'Αγωγή	2	2	2
'Ελεύθερες δραστήρ.	2	2	2
Σύνολο ἑβδομ. ὡρῶν	26	29	31

Διάρκεια διδακτικῆς ὥρας : 50'
Διαλείμματα (2) : 30'

'Ωρολογιακές ὧρες παραμονῆς στό σχολεῖο:

Οἱ τάξεις Α'-Β'= (26Χ50') (6Χ30') = 1.480' =24 2/3 ὧρες
" Γ -Δ'= (29Χ50') (6Χ30') = 1.630' = 27 1/6 "

Οἱ τάξεις Ε'ΣΤ' = (31Χ50) (6Χ30') = 1.730' = 28 5/6

'Η Νεοελληνική Γλώσσα διδάσκεται καθημερινά μιάμιση διδακτική ὥρα (75') χωρίς διακοπή.

'Ο Σύμβουλος Β' κ. Κων. Πασσάκος ἔκανε τήν ἑξῆς πρότ ση γιά τό ὡρολόγιο πρόγρ μμα τοῦ 6/θεσιου Δημ. σχολείου σέ σύγκριση μέ τό πρόγραμμα τοῦ 1969 καί τό ἰσχύον:

	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
Πρόγ. 1969	24	26	32	32	33	33
'Ισχῦον	24	24	27	28	29	29
Προτεινόμενο	24	24	27	29	31	33

Σχετικά μέ τήν πρότ ση αὐτή τοῦ κ. Πασσάκου ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατήρησε ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ νέου 'Ωρολογίου Προγράμματος πρέπει νά καθορ στοῦν κριτήρια πού θά συνδέονται ἄμεσα μέ τό παιδί καί τήν ὕλη.

Στή συζήτηση πού ἐπακολούθησε τονίστηκε ἡ ἀνάγκη νά καθοριστεῖ κατά προτεραιότητα ἡ διάρκεια τῆς διδακτικῆς ὥρας καί ὁ ἀριθμός τῶν διαλειμμάτων ἡμερησίως.

Τέλος ἀφοῦ τό Τμῆμα κατέληξε ὅτι στήν ἑπόμενη συνεδρίαση θά ἀσχοληθεῖ μέ τό ἐρώτημα "Πόσες ἀνέραιες ὧρες τό παιδί μπορεῖ νά μείνει στό σχολεῖο; " ἀνέβαλλε τή συζήτηση.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

'Η Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

'Ο Προεδρεύων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 52/1978

Σήμερα, 3 Απριλίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30' πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κοντοπιτσιάη οἱ κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γαβργ.Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μαλλῆς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ἡ Ἀθηνᾶ Φωτεάδη, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 30 βαθμά, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὡρολόγιο Πρόγραμμα ἐξατάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε, διορθώθηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειος Κοντοπιτσιάης κάλεσε τά μέλη τοῦ Τμήματος νά θεωρήσουν τό ὡρολόγιο πρόγραμμα συνολικά κατά τάξη καί ἔπειτα κατά μάθημα.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης πρότεινε νά ὁριστεῖ MINIMUM καί MAXIMUM ὡρῶν.

Ὁ κ.Βουγιούκας πρότεινε νά ἐξετασθεῖ τό ὡρολόγιο πρόγραμμα ἀνά ζεύγη.

Ἡ πρόταση αὐτή ἔγινε δεκτή κατά πλειοψηφία ἀπό τά μέλη τοῦ Τμήματος.

Διαφώνησε ὁ κ. Πασσάκος ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι ἡ ἀναπτυξιακή πορεία τοῦ παιδιοῦ δέν ἐπιτρέπει τήν ἐξέταση τοῦ ὡρολόγιου Προγράμματος ἀνά ζεύγη καί ὁ κ. Βλαυτίδης, ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε νά ἐξετασθεῖ τό ὡρολόγιο πρόγραμμα ἀνά τάξη ἀναλό-

./.

γος τῶν περιπτώσεων.

Γιὰ τὶς Α' καὶ Β' τάξεις οἱ κ.κ. Ἀνδριόπουλος, Παπαδάκος, Βλαυτήδης καὶ Χριστιᾶς πρότειναν 24 ὧρες.

Οἱ κ.κ. Κανιδιτσιώτης, Παπαδόπουλος, Μαραγκουδάκης, Μπενέκος, Βουγιούκας καὶ Μελᾶς πρότειναν 26 ὧρες.

Τέλος τὸ Τμῆμα ἀποφάσισε 25 ὧρες γιὰ τὶς Α' καὶ Β' τάξεις.

Γιὰ τὶς Γ' καὶ Δ' τάξεις οἱ κ.κ. Κανιδιτσιώτης, Ἀνδριόπουλος, Βλαυτήδης, Παπαδόπουλος, Μελᾶς πρότειναν 28 ὧρες, οἱ κ.κ. Μαραγκουδάκης, Βουγιούκας, Μπενέκος, 29 ὧρες, ὁ κ. Παπαδάκος γιὰ μὲν τὴ Γ' τάξη 27 γιὰ δὲ τὴ Δ'29, καὶ ὁ κ. Χριστιᾶς 25.

Τέλος τὸ Τμῆμα ἀποφάσισε 28 ὧρες γιὰ τὴ Γ' καὶ Δ' τάξη.

Γιὰ τὶς τάξεις Ε' καὶ ΣΤ' οἱ κ.κ. Κανιδιτσιώτης, Ἀνδριόπουλος, Βλαυτήδης, Παπαδόπουλος, Μελᾶς καὶ Χριστιᾶς πρότειναν 30 ὧρες, οἱ κ.κ. Μαραγκουδάκης, Βουγιούκας, Μπενέκος πρότειναν 31 ὧρες καὶ ὁ κ. Παπαδάκος πρότεινε 31 ὧρες γιὰ τὴν Ε' καὶ 33 ὧρες γιὰ τὴν ΣΤ'.

Τέλος τὸ Τμῆμα κατέληξε 31 ὧρες γιὰ τὶς τάξεις Ε' καὶ ΣΤ'.

Στὴ συνέχεια τὸ Τμῆμα ἔρχισε τὴν ἐξέταση τοῦ ὡρολογίου προγράμματος κατὰ μάθημα καὶ κατὰ τάξη.

Ἐγινε διεξοδικὴ συζήτηση καὶ διατυπώθηκαν διάφορες ἀπόψεις.

Τέλος τὸ Τμῆμα ἀποφάσισε τὸ ἑξῆς ὡρολόγιο πρόγραμμα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ					
	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
Θρησκευτικά	–	–	2	2	2	2
Ἱστορία	–	–	2	2	2	2
Νεοελληνική Γλώσσα	9	9	9	9	9	9
Μελέτη Περιβάλλοντος	5	5	4	4	–	–
Φυσική	–	–	–	–	4	4
Γεωγραφία	–	–	–	–	2	2
Μαθηματικά	3	3	3	3	3	3
Κοιν. καὶ Πολιτ. Ἀγωγή	–	–	–	–	1	1
Αἰσθητική Ἀγωγή	4	4	4	4	4	4
Φυσική Ἀγωγή	2	2	2	2	2	2
Ἐλεύθερες δραστηριότητες	2	2	2	2	2	2
Σύνολο	25	25	28	28	31	31

Ὡς πρὸς τὸ μάθημα τῆς Νεοελ. Γλώσσας διαφώνησαν οἱ κ.κ. Βλουτίδης καὶ Χριστιᾶς οἱ ὁποῖοι πρότειναν 8 ὧρες γιὰ τὶς τάξεις Ε' καὶ ΣΤ'καὶ ὁ κ.Πασσάκος ὁ ὁποῖος πρότεινε 10 ὧρες γιὰ τὴ Γ' τάξη, 8 γιὰ τὴν Ε' καὶ 9 γιὰ τὴ ΣΤ'.

Γιὰ τὰ μαθηματικὰ μεσολάβησε ὁ κ. Μαραγκουδάκης ὁ ὁποῖος τόνισε τὴν ἀνάγκη νὰ διδάσκεται τὸ μάθημα 4 ὧρες τὴν ἑβδομάδα σ'ὅλες τὶς τάξεις.

Γιὰ τὸ μάθημα τῆς Κοινων. καὶ Πολιτ. Ἀγωγῆς ἀντιρρήσεις διατύπωσαν οἱ κ.κ. Χριστιᾶς καὶ Πασσάκος οἱ ὁποῖοι πρότειναν νὰ διδάσκεται 2 ὧρες τὴ βδομάδα. Συγκεκριμένα ὁ κ. Πασσάκος εἶπε "φρονῶ ὅτι στὴν ΣΤ' τάξη ἡ Κοινων. καὶ Πολιτικὴ Ἀγωγὴ πρέπει νὰ αὐξηθεῖ σὲ 2 ὧρες γιατί εἶναι ἡ ἕκτη ἡ τελευταία τάξη τοῦ σχολείου καὶ οἱ μαθητὲς εἶναι ἀρκετὰ ὥριμοι ὥστε νὰ κατηρλιθεῖ γι'αὐτοὺς συστηματικὴ προσπάθεια καλλιέργειας τοῦ δημοκρατικοῦ φρονήματος".

Ἐπίσης καὶ γιὰ τὶς ἐλεύθερες δραστηριότητες ὁ κ. Πασσάκος παρατήρησε τὰ ἑξῆς: "δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν σοβαρὲς δυσκολίες γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ περιεχόμενου τῶν ἐλεύθερων δραστηριοτήτων γιὰ τὶς μικρὲς τάξεις καὶ δεδομένου ὅτι ὕλη ἡ μάθηση στὸ ἐπίπεδο αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχει τὸ χαρακτῆρα τῶν ἐλεύθερων ἐνεργειῶν ἀπὸ τὴν ὁποία τῶν μαθητῶν ἀκροάζεται σοβαρὴ ἐπιφύλαξη ἂν οἱ 2 ὧρες ποὺ διαφιερώνονται γι'αὐτὲς στὸ πρόγραμμα θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπικοδομητικὰ γιὰ τὸ ἀντικείμενο αὐτό".

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Βλουτίδης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φωτιάδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΞΗ 53/1978

Σήμερα, 4 Απριλίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 10η πρωϊνή, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία από τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κουνδουρίτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Κων. Παπαδάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτζάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Διον. Μελλάς, Ιωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Θατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 60 βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Θεοδόσκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Γνωμοδότηση γιά τήν ἔγκριση τῆς Γραμματικῆς τῶν Ε' καί ΣΤ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ κ. Χρ. Τσολάκη.

ΘΕΜΑ 2ο – Γνωμοδότηση γιά τήν ἵδρυση καί λειτουργία Πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ σχολείου τοῦ κ. Γκροζούδη. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφού διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

Σχετικά με τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τήν ἔγκριση τῆς Γραμματικῆς τῶν Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ κ. Χρ. Τσολάκη, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1) Τό ἔγγραφο 39908/4-4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμ. ΔΕΠΑ - Τμῆμα Διαδ. Βιβλίων) μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση οἱ πράξεις 1, 2, 3/78 τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Γραμματική Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικοῦ",

2) Τήν ἀριθμ. Φ. 309.22/286/51164/17-6-77 ὑπουργική ἀπόφαση μέ τήν ὁποία ἔγινε ἡ ἀνάθεση τῆς συγγραφῆς τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου στό κ. Χρ. Τσολάκη,

3) Τήν εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου,

4) Τό βιβλίο "Γραμματική Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικοῦ" τοῦ κ. Χ. Τσολάκη θεωρημένο στήν τελική του μορφή σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως,

καί κάλεσε τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει σχετικά ἀφοῦ προηγουμένως τόνισε τήν εὐσυνειδησία καί τή σχολαστικότητα μέ τήν ὁποία ἐργάστηκαν τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καθώς καί τό γεγονός ὅτι ὁ συγγραφέας ἔλαβε ὑπόψη του καί διόρθωσε ὅλα τά σφάλματα πού ἐπεσήμανε ἡ ἐπιτροπή κρίσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἔκανε τήν διαπίστωση: ὅτι ὁ συγγραφέας δέν συνεργάστηκε μέ τά μέλη τοῦ Τμήματος ὅπως ὤφειλε σύμφωνα μέ τούς ὅρους τῆς ἀνάθεσης.

Οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης καί Κ. Παπαδάκος, Σύμβουλοι Β΄, παρατήρησαν ὅτι θά ἔπρεπε νά δοθεῖ στά μέλη τοῦ Τμήματος τό τελικό κείμενο καθώς καί περισσότερη εὐχέρεια χρόνου γιά νά τό μελετήσουν ἐπισταμένα καί νά διατυπώσουν τίς τυχόν παρατηρήσεις τους· ὁπωσδήποτε ὅμως δέν ἀμφισβητεῖται ἀπό κανένα ἡ εὐσυνειδησία τῆς ἐπιτροπῆς.

./.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β' παρατήρησε ὅτι ἡ ἀρτιότητα τοῦ βιβλίου εἶναι ἀναμφισβήτητη γιά τούς ἑξῆς λόγους:

α) Ἡ δομή του εἶναι πρωτότυπη, ἔξω ἀπό τό παραδοσιακό σχῆμα.

β) Ὁ τρόπος ἐξαγωγῆς τῶν κανόνων εἶναι ἐπαγωγικός.

γ) Τά παραδείγματα πού χρησιμοποιοῦνται εἶναι ἀπό λογοτεχνικά κείμενα καί συμβάλλουν στήν Αἰσθητική Ἀγωγή τῶν παιδιῶν.

δ) Στοιχεῖ πρός τή Γραμματική τῆς Νεοελληνικῆς τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη.

Τέλος γιά ὅλους τούς παραπάνω λόγους γνωμοδότησε θετικά γιά τίς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς, μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνεται τό βιβλίο.

Στή συνέχεια συζητήθηκε ἡ διαδικασία κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων καί τό Τμῆμα ἀνέβαλλε τή λήψη ἀποφάσεως γιά νά διευκρινιστοῦν ὁρισμένα σημεῖα σχετικά μέ τή διαδικασία τῆς ἐγκρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων γενικά.

./.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄ παρατήρησε ὅτι ἡ ἀρτιότητα τοῦ βιβλίου εἶναι ἀναμφισβήτητη γιά τούς ἑξῆς λόγους:

α) Ἡ δομή του εἶναι πρωτότυπη, ἔξω ἀπό τό παραδοσιακό σχῆμα.

β) Ὁ τρόπος ἐξαγωγῆς τῶν κανόνων εἶναι ἐπαγωγικός.

γ) Τά παραδείγματα πού χρησιμοποιοῦνται εἶναι ἀπό λογοτεχνικά κείμενα καί συμβάλλουν στήν Αἰσθητική Ἀγωγή τῶν παιδιῶν.

δ) Στοιχεῖ πρός τή Γραμματική τῆς Νεοελληνικῆς τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη.

Τέλος γιά ὅλους τούς παραπάνω λόγους γνωμοδότησε θετικά γιά τίς πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς, μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνεται τό βιβλίο.

Στή συνέχεια συζητήθηκε ἡ διαδικασία κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων καί τό Τμῆμα ἀνέβαλλε τή λῆψη ἀποφάσεως γιά νά διευκρινιστοῦν ὁρισμένα σημεῖα σχετικά μέ τή διαδικασία τῆς ἐγκρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων γενικά.

./.

'Ο Δημόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά τήν ἵδρυση καί λειτουργία Πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ σχολείου τοῦ κ. Β. Γκροζούδη" εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 4380/20-1-1978 τοῦ κ. Κοντογιαννοπούλου, Ὑφυπουργοῦ Παιδείας, μέ τό ὁποῖο καί διαβιβάζεται ἡ αἴτηση τοῦ κ. Γκροζούδη μέ τήν παράκληση νά γνωμοδοτήσουμε σχετικά μέ τήν ἵδρυση πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου στήν περιοχή Πανοράματος Θεσσαλονίκης,

2) Τήν αἴτηση τοῦ κ. Β. Γκροζούδη καί τά σχετικά δικαιολογητικά μέ τό παραπάνω θέμα, καί

3) Τό Ν.682/77, παρ. 3, ἀρθ. 3, καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Ο κ. Γκροζούδης Βασ., πτυχιοῦχος Παιδαγ. Ἀκαδημίας, εἶναι ἤδη ἰδιοκτήτης ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου στή Θεσσαλονίκη, ὅπως ἀναφέρει στήν αἴτησή του, καί ζητεῖ μέ τήν αἴτησή του τῆς 31-12-1977 πρός τό Ὑπουργεῖο διά τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Γ' περιφ. Θεσσαλονίκης, τή χορήγηση ἄδειας ἵδρύσεως ἰδιωτικοῦ πειραματικοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου. Τήν αἴτησή του συνοδεύουν:

α) Ὁ τίτλος σπουδῶν του τῆς Παιδαγ. Ἀκαδημίας Θεσ/νίκης (1964),

β) Πιστοποιητικό τοῦ προέδρου τῆς κοινότητας Νεμεμένης,

γ) Ἀντίγραφο ποινικοῦ μητρώου μέ τό χαρακτηρισμό "μηδέν",

δ) Δήλωση ὅτι δέ διώκεται καί δέν ἀπολύθηκε ἀπό τή δημόσια ἤ ἰδιωτική ἐκπαίδευση γιά λόγους πειθαρχικούς ἤ γιά ἀνεπάρκεια προσόντων στήν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων του,

ε) Δύο διπλότυπα εἰσπράξεως τοῦ Ταμείου ἐνσήμων Θεσ/νίκης τῶν 506 δρχ. τό καθένα γιά παράβολα ἐκδόσεως ἄδειας ἵδρύσεως δημοτικοῦ σχολείου καί νηπιαγωγείου, καί

στ) 20 ἔνσημα ἐκπαιδευτικοῦ τέλους τῶν 50 δρχ. τό καθένα.

Τήν αἴτηση τοῦ κ. Γκροζούδη διαβιβάζει ὁ Ἐπιθ/της τῆς Γ' περιφ. Θεσ/νίκης (10-1-1978) μέ ἔγγραφό του στό ὁποῖο ὅμως δέν ἐκφέρει καμιά

./.

γνώμη, πράγμα πού θά ήταν άπαραίτητο, δεδομένου ότι είναι ό άμεσος υπεύθυνος γιά τό πρόσωπο καί τά πράγματα.

'Ο κ. Γκροζούδης στήν αίτησή του άναφέρει μεταξύ άλλων καί τά έξής: "Θά προσφέρω ύψηλή ποιότητα έκπαιδεύσεως, μέ τήν 10ετή έπιτυχή έμπειρίαν πού διαθέτω ώς Λυκειάρχης ίδιωτικού σχολείου καί άπό τήν φιλοδοξία πού διακατέχομαι νά ίδρύσω τό καλύτερο σχολείο τής Θεσσαλονίκης". καταλήγει: "Είς τούτο θά βοηθήσει καί τό σύγχρονο νεοανεγειρόμενο κτίριο στήν καλυτέραν περιοχήν Θεσσαλονίκης σέ μιά έκταση 5.000 m^2 έξοπλισμένον μέ όλα τά άπαραίτητα έποπτικά μέσα".

'Ο Νόμος έπιτρέπει "κατ' έξαίρεσιν" (Ν. 682, άρθ. 3, παρ. 3) τήν ίδρυση καί λειτουργία πειραματικού τύπου ίδιωτικών σχολείων. Φαίνεται όμως νά άφήνει στήν κρίση τών άρμοδίων καί στή συγκεκριμένη περίπτωση τού κ. 'Υπουργού" μετά σύμφωνον γνώμην τού ΚΕΜΕ" τόν καθορισμό προσθέτων προσόντων τού διδακτικού προσωπικού ένός τέτοιου σχολείου, δηλ. πειραματικού τύπου. 'Επί πλέον μέ τή φράση "καθορίζονται τό άναλυτικόν καί ώρολόγιο πρόγραμμα καί αί μέθοδοι διδασκαλίας ... ώς καί πάν έτερον θέμα άφορών είς τήν λειτουργίαν καί έποπτείαν τών σχολείων τούτων" είναι φανερό ότι δίδει στήν έννοιαν τού "πειραματικού τύπου σχολείου" γιά τό όποίο πρόκειται άκριβώς έδώ ούσιαστική σημασία.

Σέ σχέση μέ αύτά άκριβώς τά στοιχεία ό κ. Γκρουζούδης δέν άναφέρει στά δικαιολογητικά του τίποτε σχετικό, δηλ. ούτε γιά πρόσθετα προσόντα τού ίδίου ή άλλων συνεργατών του πού πρόκειται ένδεχόμενα νά διδάξουν στό όπό ίδρυση πειραματικού τύπου σχολείο, ούτε γιά τυχόν νέα άναλυτικά καί ώρολόγια προγράμματα πού σχεδιάζει ίσως νά έφαρμόσει ώστε τό σχολείο του νά έχει τό χαρακτήρα πειραματικού τύπου σχολείου, πού ζητεί μέ βάση τό Νόμο νά ίδρύσει.

Γι' αύτό είσηγούμαι ν' άναβληθεί ή λήψη άποφάσεως γνωμοδοτήσεως τού Τμήματος γιά τή χορήγηση άδειας ίδρύσεως τού πειραματικού τύπου δημοτικού σχολείου καί νηπιαγωγείου τού κ. Γκροζούδη μέχρις ότου ό κ. Γκροζούδης ύποβάλει:

./.

α) Ὅ,τι σχετικό μέ τυχόν πρόσθετα προσόντα του ἤ τῶν συνεργατῶν του καί β) Σχέδιο προγραμμάτων καί μεθόδων πού σκοπεύει νά ἐφαρμόσει, κατ' παρέκκλιση, πειραματική. Ἐπιπλέον νά ζητηθεῖ ἀπό τόν κ. Ἐπόπτη ἤ κ. Ἐπιθεωρητή τῆς περιφερείας του νά ἐκφέρει σχετική ἐνημερωτική γνώμη ὡς πρός τό ἂν πληροῦνται οἱ προϋποθέσεις τοῦ αἰτήματός του".

Τό Τμῆμα, μετά τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί τή διευκρινιστική συζήτηση πού ἐπακολούθησε, ὁμόφωνα ἀνέβαλε τή λήψη ἀποφάσεως γιά τή χορήγηση ἄδειας ἱδρύσεως Πειραματικοῦ τύπου Ἰδιωτικοῦ δημ. σχολείου καί νηπιαγωγείου στόν κ. Β. Γκρουζούδη μέχρις ὅτου ὁ κ. Γκρουζούδης ὑποβάλλει:

1) Ἀποδεικτικά στοιχεῖα γιά τά πρόσθετα προσόντα τοῦ ἴδιου καί τῶν συνεργατῶν του πού ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μέ τό Νόμο,

2) νά προσδιορίσει μέ σαφήνεια α) τούς σκοπούς πού ἐπιδιώκει μέ τήν ἵδρυση Πειραματικοῦ Σχολείου (ἀντικείμενα ~~κτέ εἴδη~~ πειραματισμῶν κτλ.), β) τίς μεθόδους πού θά χρησιμοποιήσει γιά τήν ὁλοποίηση αὐτῶν τῶν σκοπῶν,

3) νά ὑποβάλει σχετική ἐνημερωτική γνώμη τοῦ Ἐπόπτη τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας του σχετικά μέ τήν πλήρωση τῶν προϋποθέσεων τοῦ αἰτήματός του.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Ἐμ. Μουμτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 54/1978

Σήμερα, 5 Απριλίου 1978, ημέρα Τετάρτη καί ώρα 9η πρωϊνή, τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οί κ.κ. Αρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ιωάν. Χριστιᾶς, Εισηγητές καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ άντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Συζήτηση γιά τό πρόγραμμα τοῦ μαθήματος "Μελέτη Περιβάλλοντος". Εἰσηγητές κ.κ. Μπενέκος, Ειδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ καί Ι. Χριστιᾶς, Εισηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 2ο – Ωρολόγιο Πρόγραμμα 6/τάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου.

Στήν άρχή τῆς συνεδρίας, άφοῦ διαπιστώθηκε άπαρτία, διαβάστηκε καί έπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως εἰσηγητές θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος σχέδιο προγράμματος γιά τό μάθημα "Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος".

Στή συνέχεια ἀπό μέρους τῶν εἰσηγητῶν εἰσηγήθηκε ὁ κ. Μπενέκος ὁ ὁποῖος ἐξέθεσε τούς λόγους γιά τούς ὁποίους προτίθεται τό περιεχόμενο τοῦ σκοποῦ καί προσδιόριζε τή σχέση τῆς μελέτης τοῦ περιβάλλοντος μέ τά ἄλλα μαθήματα.

Στή συνέχεια εἶπε ὅτι τό περιεχόμενο προσδιορίζεται ἀπό 3 ἄξονες: 1) Γεωφυσικό 2) Κοινωνικοπολιτικό 3) Ἱστορικό - Ἔτσι τό μάθημα ἀποκτᾶ αὐθυπαρξία καί αὐτοτέλεια - καί χωρίζεται σέ 4 περιοχές μαθήσεως - κι αὐτός ὁ χωρισμός ἀντανακλᾶ τή βασική ἰδέα ὅτι δηλ. κέντρο εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, ἀφοῦ πῆρε τό λόγο εἶπε ὅτι, ἐπειδή πρόκειται γιά νέο μάθημα, περιεχόμενο καί προϋποθέσεις γιά ὑλοποίηση τοῦ σκοποῦ θἄπρεπε νἄναι περισσότερα γιά νά κατανοήσουν οἱ δάσκαλοι τί ἀκριβῶς σημαίνει μέλέτη τοῦ Περιβάλλοντος καί ὅτι ἔχει καταβληθεῖ προσπάθεια νά βοηθηθεῖ τό παιδί γιά νά προσανατολισθεῖ μέσα στό κόσμο.

Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση κατά τήν ὁποία ὁ κ. Ἀνδριόπουλος παρατήρησε σχετικά μέ τή δομή ὅτι ἴσως θἄταν σκοπιμότερο νά γίνει ταξινόμηση κατά τάξεις γιά περισσότερη διευκόλυνση. Ὁ κ. Βλουτίδης εἶπε ὅτι πολλά στοιχεῖα ἀπό τήν ὕλη τῶν θρησκευτικῶν καί τῆς Ἱστορίας μποροῦν νά ἐνταχθοῦν στήν μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος καί ὅτι ὁπωσδήποτε θά διδαχτεῖ ἡ [illegible] στή Γ΄ καί Δ΄ τάξη ἀλλά μέ διαφορετική ὀργάνωση ἀπό τήν καθιερωμένη καί ὁ κ. Μαραγκουδάκης παρατήρησε ὅτι ἀπό τήν ὕλη δέ φαίνεται νά ἱκανοποιεῖται ἡ ἀνάγκη τῶν μαθηματικῶν.

Στό σημεῖο αὐτό ἡ ἐξέτάσή τοῦ θέματος ἀναβλήθηκε γιά νά ὁλοκληρωθεῖ στήν ἑπόμενη συνεδρίαση.

Ἡ συζήτηση γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠ/ΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 52/78

Σήμερα, 5 Απριλίου 1978, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11η πρωϊνή το Τμήμα Δημοτικής Εκπ/σεως του Κέντρου Εκπ/κών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τή νόμιμη διαδικασία από τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 60 βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς κ. Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Στή συνεδρίαση έλαβε μέρος καί ὁ κ. Δ. Τομπαΐδης, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Προεδρεύοντος τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τή Γραμματική τῶν Ε' καί ΣΤ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ κ. Χρ. Τσολάκη.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἔδωσε διευκρινίσεις σχετικά μέ τή διαδικασία ἐγκρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων γενικά καί κάλεσε τό Τμῆμα [illegible] νά ἀποφασίσει ἄν θά γνωμοδοτήσει γιά τό βιβλίο "Γραμματική Ε' καί ΣΤ' τάξ. δημ. σχολείου" συνοπτικά μέ βάση τήν ἐργασία τῆς ἐπιτροπῆς ἤ ἀφοῦ τό ἐξετάσει προηγουμένως σέ σχέση μέ τήν εἰσήγηση τῆς ἐπιτροπῆς.

./.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος ἐτάχθη ὑπέρ τῆς συνοπτικῆς κρίσεως καί εἶπε ὅτι γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τούς λόγους πού ἀνέφερε στήν προηγούμενη συνεδρίαση.

Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος εἶπε ὅτι ἐκτιμᾶ ἰδιαίτερα τό ἔργο τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως καί ἐάν εἶναι σέ θέση νά γνωμοδοτήσει ἀρνητικά γιατί δέν εἶναι εἰδικός.

Οἱ κ.κ. Μελᾶς καί Χριστιᾶς βρίσκουν στό βιβλίο πολλά πλεονεκτήματα καί τό θεωροῦν πολύ καλλίτερο ἀπό τό βιβλίο τῆς Γραμματικῆς πού χρησιμοποιεῖται τώρα στά δημοτ. σχολεῖα καί ἐπομένως θεωροῦν τήν ἔγκριση του ἀπαραίτητη καί ἐπείγουσα.

Οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος καί Ν. Ἐλουτιάδης, εἶπαν ὅτι ὁπωσδήποτε τό βιβλίο αὐτό εἶναι καλλίτερο ἀπό τά προηγούμενα ἀλλά παρατήρησαν ὅτι θἄπρεπε νά δοθεῖ ἐπαρκής ὁρισμένος χρόνος στά μέλη τοῦ Τμήματος γιά μιά θεώρηση τοῦ ὅλου ἔργου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη

1) τό ἔγγραφο 39308/4-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (Δ/νση Ἐφ. Προγρ. ΔΕΠΑ-Τμῆμα Διδ. βιβλίων) μέ τό ὁποῖο διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση οἱ πράξεις 1, 2, 3, /78 τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Γραμματική Ε' καί ΣΤ' τάξεων Δημ. σχολείου.
2) τήν ἀριθμ. Φ. 309.22/286/51164/17-6-77 ὑπουργική ἀπόφαση μέ τήν ὁποία ἔγινε ἡ ἀνάθεση τῆς συγγραφῆς τοῦ ἀνωτέρου βιβλίου στόν κ. Χρ. Τσολάκη.
3) τήν εἰσηγητική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου.
4) τό βιβλίο "Γραμματική Ε' καί ΣΤ' τάξεων Δημοτικοῦ Σχολείου" τοῦ κ. Χρ. Τσολάκη θεωρημένο στήν τελική του μορφή σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως.
5) τή συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τίς πράξεις 1,2,3/78 τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως μέ τίς ὁποῖες ἐγκρίνεται τό βιβλίο "Γραμματική Ε' καί ΣΤ' τάξεων Δημοτικοῦ Σχολείου" τοῦ κ. Χρ. Τσολάκη.

Μέ τό σημερινό αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 56/1978

Σήμερα, 6 Απριλίου 1978, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11η πρωϊνή, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Κων. Πασσάκος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οι κ.κ. Διον. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ και η γραμματέας του Τμήματος Αξηνά Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος με 6ο βαθμό, σε αντικατάσταση της κ. Εύρυδίκης Παπανικολάου.

Απουσίαζε και δεν έλαβε μέρος στη συνεδρίαση ο κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση για Σχέδιο Π. Δ/τος "Περί ιδρύσεως και λειτουργίας παρά τω ΚΕΜΕ Σχολής Επιμορφώσεως λειτουργών Δ.Ε. (ΣΕΛΔΕ)".

Το Τμήμα συζήτησε το σχέδιο Π. Δ/τος κατ' αρχή και ενδεικτικά δέν έλαβε απόφαση λόγω έλλείψεως απαρτίας. Συγκεκριμένα εξέτασε το Ι άρθρο του συζητουμένου Π. Δ/τος.

Σχετικά με την παρ. 3 του άρθρου Ι ο κ. Πασσάκος πρότεινε η διάρκεια της επιμορφώσεως για τους δασκάλους και νηπιαγωγούς που βρίσκονται ήδη στην υπηρεσία να οριστεί αντί ένα έτος έξι μήνες. Ακολούθησε συζήτηση πάνω στη πρόταση αυτή και επικράτησε η γνώμη ότι η 6/μηνη επιμόρφωση δέν έχει εύκολη εφαρμογή πρακτικά αλλά επίσης τονίστηκε ιδιαίτερα ότι το συμφέρον της Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως απαιτεί να υπάρχει

./.

ή δυνατότητα γιά όργάνωση καί μονοετούς έκπαιδεύσεως.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 57/78

Σήμερα, 7 Απριλίου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασίλειο Κουϊδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ Σύμβουλοι Β΄κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Ι. Χριστιᾶς καί Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ι. Ἀναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ μαθήματος "Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος"

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως πάνω στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως τῶν κ.κ. Μπενέκου καί Χριστιᾶ.
Ἀκολούθησε διεξοδική συζήτηση καί τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔκανε ὁρισμένες τροποποιήσεις στό ἀρχικό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως, κατέληξε νά ἐγκρίνει τό ἑξῆς Ἀναλυτικό Πρόγραμμα γιά τό μάθημα "Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος".

ο / ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αντικείμενο τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος (Μ.τ.Π.) εἶναι ἡ σπουδή καί κατανόηση τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κοινωνικοῦ καί βιοφυσικοῦ του περιβάλλοντος καί τοῦ πολιτισμοῦ, στίς μεταξύ τους ἀλληλεξαρτήσεις.

Γιά τίς Α΄, Β΄, Γ΄ καί Δ΄ τάξεις ἀποτελεῖ ἐνιαῖο τομέα μαθήσεως στόν ὁποῖο ἐνσωματώνονται μορφωτικά στοιχεῖα ἀπό τήν κοινωνική, τή θρησκευτική, τήν οἰκονομική, τήν πολιτιστική, τήν ἱστορική καί τήν ἐθνική ζωή, καθώς καί ἀπό τόν ὀργανικό καί ἀνόργανο κόσμο, σέ συνάρτηση μέ τίς ἀνάγκες καί τίς ἐπιδιώξεις τοῦ ἀνθρώπου.

Στόν τομέα αὐτόν ἐνσωματώνονται ἀκόμη καί οἱ δραστηριότητες τῶν μαθητῶν πού, ὡς διαδικασίες μαθήσεως, συντελοῦν στή δημιουργική προσέγγιση καί ἀφομοίωση τῶν μορφωτικῶν στοιχείων καί στήν πολύπλευρη καί ἰσόρροπη ἀνάπτυξή τους.

Τά Θρησκευτικά καί ἡ Ἱστορία τῶν Γ΄ καί Δ΄ τάξεων διατηροῦν τήν αὐτοτέλειά τους, κατά τό μέρος πού τό περιεχόμενό τους δέν ἐντάσσεται ὀργανικά στά πλαίσια τῆς Μ.τ.Π., καί διδάσκονται σέ ξεχωριστές ὧρες.

Ι. ΣΚΟΠΟΣ

Μέ τή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος ἐπιδιώκεται ἡ δραστηριοποίηση τῶν μαθητῶν κατά τρόπο πού νά διασφαλίζεται: ἡ διαδικασία γιά τήν προσδευτική ἀπόκτηση καί ἀποσαφήνιση βασικῶν ἐμπειριῶν, γνώσεων καί ἐννοιῶν καθώς καί τήν ἀνάπτυξη τῶν ἀπαραιτήτων μηχανισμῶν πού θά τούς βοηθήσουν νά γνωρίσουν, νά κατανοήσουν καί νά ἐκτιμήσουν, ὅσο γίνεται καλύτερα, τόν κόσμο πού τούς περιβάλλει, φυσικό καί ἀνθρώπινο, στίς ποικίλες ἀλληλεξαρτήσεις καί στή δυναμική του ὑφή.

ἡ ἀπόκτηση τῶν ἀπαραίτητων διαθέσεων καί στάσεων καί ἡ συνειδητοποίηση, ἀναγνώριση καί ὀργάνωση ἀξιῶν πού θά τούς ἐπιτρέψει νά ἐνταχθοῦν ὁμαλά καί ἐποικοδομητικά στό βιοφυσικό, τό κοινωνικό καί τό πολιτιστικό περιβάλλον ὡς ὑπεύθυνοι πολίτες μιᾶς δημοκρατικῆς κοινωνίας, καί νά ἀναπτύξουν ἐσωτερικά μιά διακριτική εὐαισθησία ἀπέναντι στήν ἀνθρώπινη διάσταση, καθώς καί τή διάθεση νά συμβάλουν στήν ἀξίωση τῆς ποιότητας τῆς ζωῆς γενικότερα.

η ἐξοικείωση μέ ἕναν τρόπο ἐργασίας πού εἶναι συναφής μέ τή φύση τοῦ μαθήματος καί ἡ ἄσκηση ἀντίστοιχων δεξιοτήτων, ἀπαραίτητων γιά τή σωστή καί δημιουργική προσέγγιση καί ἑρμηνεία πραγματικῶν δεδομένων καί καταστάσεων, ὅπως εἶναι κυρίως: ἡ ὑποκίνηση καί διατήρηση ἀδιάπτωτου τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν μαθητῶν γιά ἐπαφή καί γνωριμία μέ τόν κόσμο πού ζοῦν, ἡ ἀνάπτυξη ἐρευνητικοῦ πνεύματος καί σταθερῆς ἐφέσεως γιά τή διακρίβωση τῆς ἀλήθειας καί προαγωγή τῶν γνώσεων μέ μέσα, τρόπους, τεχνικές καί σύμβολα πού προσιδιάζουν στή δομή τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος, ὁ ἐθισμός στήν ὁμαδική καί συλλογική ἐργασία καί δράση γιά ἐπίτευξη κοινῶν σκοπῶν κ.τ.λ.

Προϋποθέσεις γιά τήν ὑλοποίηση

Προϋποθέσεις γιά τήν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ μαθήματος εἶναι:

Μιά πλατιά γνωριμία τοῦ παιδιοῦ μέ τήν ἄμεση πραγματικότητα, σέ συνάρτηση μέ μιά μεθοδικά ὀργανωμένη συνολική προσέγγιση πραγμάτων, φαινομένων καί καταστάσεων, μέ τρόπο πού νά ἀποκαλύπτεται προοδευτικά ἡ ἐσωτερική συνάφειά τους καί ἡ ἐξελικτική τους ὑφή.

Ἡ ἀξιοποίηση τῶν ἀτομικῶν ἐνδιαφερόντων τῶν παιδιῶν, σέ συνάρτηση μέ τίς ἐμπειρίες καί γνώσεις τους, ὥστε νά δημιουργηθεῖ κοινή βάση προβληματισμοῦ καί μαθήσεως γιά τήν ἐπιδίωξη κοινῶν σκοπῶν. Ἀλλά ἐνῶ ἡ διδασκαλία θά ἔχει ὡς ἀφετηρία τήν ἄμεση πραγματικότητα καί τίς πνευματικές ἀνάγκες τῶν μαθητῶν, προοδευτικά θά πραγματοποιεῖται ἀποδέσμευση ἀπό τό ἀποκλειστικά ἄμεσο περιβάλλον τοῦ παιδιοῦ καί θά προωθεῖται ὑπέρβαση στόν εὐρύτερο χῶρο καί στήν ἱστορική διάσταση, ὥστε νά γίνονται οἱ ἀναγκαῖες συγκριτικές ἀξιολογήσεις, ὅσο τό ἐπίπεδο τῆς τάξεως τό ἐπιτρέπει.

Ἡ διασφάλιση καταστάσεων ἀπορίας καί κοινοῦ προβληματισμοῦ στά πλαίσια ὀργανωμένων ἀτομικῶν, ὁμαδικῶν καί συλλογικῶν μορφῶν ἐργασίας καί δράσεως, ὥστε ὁ μαθητής νά μετέχει σέ ὅλα τά στάδια τῆς διαδικασίας τῆς μαθήσεως. Συναφής μέ τό πνεῦμα αὐτό πρέπει νά εἶναι καί ὁ ρόλος τοῦ δασκάλου: διεγείρει τόν προβληματισμό, ὑποβοηθεῖ καί καθοδηγεῖ τούς μαθητές στό σχεδιασμό τῆς μελέτης τῶν προβλημάτων, συνεργάζεται καί ἐξασφαλίζει τούς ὅρους γιά μιά ἀποτελεσματική δραστηριοποίηση τῶν παιδιῶν. Τελικά πρέπει νά ἐπιδιώξει τό παιδί νά μάθει "πῶς νά μαθαίνει".

./.

'Η ἐνεργητική συμμετοχή ὅλων τῶν μαθητῶν στίς ἐκδηλώσεις τῆς κοινότητας καί ἡ ἀνάληψη ὑπεύθυνων ρόλων στή σχολική ζωή καί δράση.

III. ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α'.- 'Ο ἄνθρωπος καί τό κοινωνικό του περιβάλλον.

Α' + Β' ΤΑΞΕΙΣ:

I. 'Η ζωή τοῦ παιδιοῦ στήν οἰκογένεια, τή συνοικία (γειτονιά), τήν κοινότητά του.

- Τό παιδί ὡς μέλος τῆς οἰκογένειας. Πῶς ζεῖ μιά οἰκογένεια - διάφορες οἰκογένειες.
- Τό παιδί ὡς μέλος τῆς τάξεώς του. Πῶς λειτουργεῖ ἡ τάξη μας - οἱ ἄλλες τάξεις. 'Η ζωή(μας)στό σχολεῖο.
- 'Η ζωή τοῦ παιδιοῦ στή συνοικία (γειτονιά).
- Εἰσαγωγή στή ζωή τῆς κοινότητας: ἡ κοινότητα ὡς μία εὐρύτερη ὁμάδα· πῶς λειτουργεῖ μία ὁμάδα· σχέσεις διάφορων ὁμάδων μέ τή ζωή καί τήν προκοπή τῆς κοινότητας- τό σχολεῖο, ἡ ἐκκλησία, κοινωφελεῖς ὀργανώσεις καί σύλλογοι· μιά προκομμένη κοινότητα· διάφορες κοινότητες.
- 'Η θρησκευτική ζωή τοῦ παιδιοῦ στήν οἰκογένεια, στό σχολεῖο, στήν κοινότητά του.

2. 'Ανάγκες ἐπικοινωνίας στήν κοινότητα (πληροφόρηση-ἐπικοινωνία-συγκοινωνία)

- Πῶς, ποῦ καί γιατί μετακινοῦνται οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητας. Μέσα συγκοινωνίας στήν κοινότητα. Ἄλλα μέσα συγκοινωνίας (εἰσαγωγικά).
- Προβλήματα συγκοινωνίας στήν κοινότητα: οἱ δρόμοι, ἡ κυκλοφορία, ἀτυχήματα, συμπεριφορά· οἱ ἄνθρωποι πού ἐξυπηρετοῦν τίς ἀνάγκες συγκοινωνίας - χῶροι παροχῆς ὑπηρεσιῶν (πρώτη γνωριμία).
- Πῶς ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι: τό γράμμα, τό τηλέφωνο, τό τηλεγράφημα· οἱ ἄνθρωποι πού ἐργάζονται γιά τήν καλή ἐπικοινωνία - χῶροι παροχῆς ὑπηρεσιῶν (πρώτη γνωριμία)· πῶς ἐπικοινωνοῦσαν παλιότερα.

./.

- Πληροφόρηση καί ψυχαγωγία στήν κοινότητα: ἡ τηλεόραση, τό ραδιόφωνο, ὁ κινηματογράφος· οἱ ἐφημερίδες, τά περιοδικά.

Γ' ΤΑΞΗ:

I. Ἡ ζωή καί ἡ ὀργάνωση τῆς ἑλληνικῆς κοινότητας

- Ἕνα ἑλληνικό χωριό - μία ἑλληνική πόλη (διεύρυνση: ἀνεύρεση σχέσεων, συγκριτική ἐξέταση, ἱστορική ἀναδρομή).
- Ἡ ζωή σέ μιά σύγχρονη πόλη (μέ βάση τήν πλησιέστερη πόλη τῆς περιοχῆς ἔξαρση εἰδικῶν προβλημάτων καί σχέσεων μέ τήν ὕπαιθρο).
- Ἄλλες πόλεις καί χωριά (ἐδῶ κι ἀλλοῦ - ἄλλοτε καί τώρα).
- Μιά προκομμένη κοινότητα (διεύρυνση): ὀργάνωση χωριοῦ καί πόλεως (πολιτική, κοινωνική κλπ. μέριμνα)· οἰκολογικά προβλήματα, σέ βιομηχανικές κυρίως πόλεις.

2. - Συγκοινωνία - ἐπικοινωνία - ἀναψυχή

- Τρόποι συγκοινωνίας (διεύρυνση): ἀστική συγκοινωνία· σύνδεση χωριῶν καί πόλεων - σύνδεση χωριῶν - ὑπεραστική συγκοινωνία· ταξίδια σ'ἄλλες χῶρες· ταξίδια στό διάστημα· προβλήματα συγκοινωνίας στήν κοινότητα καί στήν περιοχή (διεύρυνση: πρόσωπα καί ὑπηρεσίες, εἰδικοί χῶροι, ἐξυπηρέτηση, κυκλοφοριακή ἀγωγή, εἰδικές συνθῆκες κυκλοφορίας καί μεταφορῶν).
- Τρόποι ἐπικοινωνίας (διεύρυνση): παλιά καί σύγχρονα μέσα καί τρόποι· τό δίκτυο ἐπικοινωνίας στήν κοινότητα καί στήν περιοχή· πρόσωπα καί ὑπηρεσίες (συστηματικότερα)· σχετικά προβλήματα.
- Τουριστικά ταξίδια. Διακοπές. Κοινές γιορτές τά πανηγύρια - ἤθη καί ἔθιμα τῆς περιοχῆς.

Δ' ΤΑΞΗ:

Ἡ ζωή τοῦ λαοῦ μας

- Ὀργάνωση τῆς ζωῆς (πολιτική, κοινωνική, θρησκευτική-ἐκκλησιαστική κλπ.) στίς ἑλληνικές κοινότητες: ὀρεινοί, πεδινοί, παραθαλάσσιοι, νησιώτικοι οἰκισμοί - μικρές καί μεγάλες πόλεις - βιομηχανικές πόλεις· πῶς ζοῦσαν ἄλλοτε οἱ ἄνθρωποι - πῶς ζοῦν ἀλλοῦ σήμερα.

./.

- Τό συγκοινωνιακό καί ἐπικοινωνιακό δίκτυο τῆς χώρας: συγκοινωνιακοί κόμποι, λιμάνια, κέντρα μεταφορᾶς, ἐπικοινωνία μέ ἀπομακρυσμένες περιοχές· εἰδικά προβλήματα κατά περιοχές - ἡ νησιώτικη Ἑλλάδα.
- Ὀργάνωση τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας σέ κράτος: διοίκηση, κυβέρνηση, νόμοι, θεσμοί - κοινωνικά μέτρα (πρώτη προσπέλαση).
- Πληροφόρηση καί ψυχαγωγία (διεύρυνση): συστηματικότερη σπουδή τῶν τρόπων καί μέσων· τό βιβλίο, διαστημική ἐπικοινωνία· τουρισμός· τόποι παραθερισμοῦ - ἰαματικές πηγές - κέντρα διασκεδάσεως· πολιτιστικές καί ἄλλες ἐκδηλώσεις (τόποι προσκυνήματος, φέστιβαλ, κ.ἄ.), ἤθη καί ἔθιμα κοινά (στήν περιοχή καί στήν Ἑλλάδα).

Β΄.- Ὁ ἄνθρωπος καί τό γεωφυσικό του περιβάλλον

Α΄ & Β΄ ΤΑΞΕΙΣ:

I. Πρώτη γνωριμία μέ τό χῶρο τῆς κοινότητας - μορφολογικά στοιχεῖα, οἰκεῖοι γεωγραφικοί ὅροι.
2. Προσανατολισμός στό χῶρο τῆς κοινότητας. Τό ταξίδι τοῦ ἥλιου, τά σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα, προσανατολισμός σέ σχέση μέ ἀντικείμενα καί χώρους τῆς κοινότητας ἤ τῆς περιοχῆς. Ἀνάγλυφες παραστάσεις τοῦ χώρου· ἁπλές γραφικές παραστάσεις μέ εἰκόνες καί σύμβολα.
3. Ὁ καιρός στόν τόπο τοῦ μαθητῆ. Ἐποχικές ἀλλαγές. Ὁ κύκλος τοῦ νεροῦ (ἡ βροχή). Ὁ καιρός καί οἱ ἄνθρωποι (ἐνδυμασία, συγκοινωνία κ.ἄ.). Ἁπλές σχετικές παρατηρήσεις, μετρήσεις καί καταγραφές (ἀνεμοδείχτης, θερμόμετρο, ἡμερολογιακές-στατιστικές καταγραφές).
4. Γνωριμία μέ τά φυτά καί τά ζῶα τοῦ σπιτιοῦ. Ἀναγνωρίσεις, ταξινομήσεις. Πῶς γεννιέται ἕνα ζῶο, ἕνα φυτό· τί χρειάζεται νά μεγαλώσει· πῶς τά περιποιεῖται ὁ ἄνθρωπος. Πῶς ζοῦν στίς εἰδικές συνθῆκες τοῦ τόπου. Ἀγάπη καί προστασία φυτῶν καί ζώων.
5. Ὁ ἄνθρωπος καί ὁ τόπος: τί πρόσθεσαν οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητας στό φυσικό τοπίο· σέ τί χρησιμεύουν· καλές καί κακές ἐπεμβάσεις (προστασία τοῦ φυσικοῦ τοπίου). Ἐργαλεῖα καί μηχανές. Οἱ μηχανές στό σπίτι μας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γ' ΤΑΞΗ:

1. Γνωριμία μέ τό χῶρο τῆς κοινότητας- φυσικό καί ἀνθρωπογενές περιβάλλον (διεύρυνση καί συστηματοποίηση). Ἡ ἱστορία τῆς κοινότητας.
   Γνώση καί συνεξέταση τοῦ χώρου τῆς περιοχῆς. Ἀναγωγή σέ ἄλλους τόπους μέ χαρακτηριστικές ἰδιομορφίες.
2. Προσανατολισμός στό χῶρο. Γραφικό σχέδιο, ὁ χάρτης, ἡ πυξίδα.
3. Ὁ καιρός, ὁ τόπος καί ὁ χρόνος. Οἱ ἐποχές (συστηματοποίηση)· ἐποχικές ἀλλαγές καί συνακόλουθες ἀλλαγές στή φύση, στά φυτά, στή συμπεριφορά τῶν ζώων, στίς ἐνέργειες τῶν ἀνθρώπων· ἡ Γῆ μας κι ἐμεῖς - ὑδρόγειος σφαίρα, ἡ Γῆ κινεῖται (εἰσαγωγικά). Τό φῶς καί τό σκοτάδι. Πηγές φωτός. Μόνιμα στοιχεῖα τῶν καιρικῶν συνθηκῶν στή στενή καί εὐρύτερη περιοχή (παρατηρήσεις, καταγραφές, μετρήσεις: βροχοπτώσεις, ἄνεμοι, ξηρασία κλπ.). Ὁ κύκλος τοῦ νεροῦ (βροχή, χιόνια, πάγοι, νέφη - βρασμός καί ἐξάτμηση, κ.τ.ὅ.). Τό νερό καί οἱ ἄνεμοι ὡς πηγές ἐνέργειας καί ζωῆς. Περικά ὄργανα καί τρόποι παρατηρήσεων καί μετρήσεων (ἁπλές συσκευές, ἁπλά πειράματα).
4. Ἡ ζωή τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων τῆς περιοχῆς. Ὁ βιοφυσικός κόσμος τῆς περιοχῆς (πλατύτερη γνώση καί συστηματικότερη σπουδή) σέ σχέση μέ τίς τοπικές συνθῆκες καί τίς ἀνάγκες τῶν κατοίκων. Χαρακτηριστικά βιότοπα τῆς περιοχῆς. Ὁ βιοφυσικός κόσμος σέ ἄλλους τόπους (ταξινομήσεις στοιχειώδεις καί συγκρίσεις σέ σχέση μέ τίς συνθῆκες τοῦ κάθε τόπου). Μορφή καί ὄργανα φυτῶν καί ζώων. Ἄνθρωπος, φυτά καί ζῶα - μερικές συγκρίσεις μορφολογικές· ὁ ἄνθρωπος καί οἱ ἀνάγκες του - ὁ ἄνθρωπος καί τά ἐργαλεῖα. Τρόποι πολλαπλασιασμοῦ. Πῶς ἀναπτύσσονται τά φυτά καί τά ζῶα (παρατήρηση-ἔρευνα μέ ἕνα χαρακτηριστικό ζῶο καί φυτό τοῦ τόπου). Πῶς ἐπεμβαίνει ὁ ἄνθρωπος. Προστασία τοῦ βιοφυσικοῦ κόσμου. Καθαριότητα, ἀσθένειες, ὑγιεινές συνήθειες.
5. Προσαρμογή τοῦ ἐδάφους καί τοῦ τοπίου στίς ἀνθρώπινες ἀνάγκες - ἔμφαση στά ἐξελικτικά στοιχεῖα: διαμόρφωση χώρων, ἀναδασώσεις, ἀρδευτικά ἔργα, νέοι οἰκισμοί κ.τ.ὅ. Ἡ δύναμη τῆς μηχανῆς: ἁπλές μηχανές, χρήση, κίνηση μηχανῶν. Οἱ μηχανές στό σπίτι μας (διεύρυνση). Πειράματα μέ μαγνῆτες. Προστασία τοῦ τοπίου καί ἐξανθρωπισμός του.

Δ΄ ΤΑΞΗ:

1. Γνωριμία μέ τόν ἑλλαδικό χῶρο. Ἡ Ἑλλάδα παλιότερα καί σήμερα. Οἱ Ἕλληνες καί οἱ ὅμοροι λαοί. Ἡ λεκάνη τῆς Μεσογείου. Χαρτογραφήσεις, χρήση ὑδρογείου σφαίρας.
2. Οἱ καιρικές συνθῆκες στήν Ἑλλάδα. Ἡ ἔννοια τοῦ κλίματος. Οἱ κινήσεις τῆς Γῆς καί οἱ συνέπειές της μέ ἁπλά παραδείγματα: ἡμερονύκτιο, ὁ χρόνος, οἱ ἐποχές. Ὁ Ἥλιος πηγή ζωῆς καί θερμότητας - ἄλλες πηγές θερμότητας (ἁπλές ἀναφορές). Ἥλιος καί φῶς (εἰσαγωγικά). Σχετικά ὄργανα (ἀνεμοδείκτης, βαρόμετρο, πυξίδα, κ.τ.ὅ.) καί στατιστικές παραστάσεις.
3. Τό ἔδαφος καί τό ὑπέδαφος. Πῶς σχηματίστηκε τό χῶμα, εἴδη, χρήση· # τί βρίσκομε μέσα στή Γῆ. Καλλιέργεια καί ἐκμετάλλευση (χαρακτηριστικές καί ἁπλές περιπτώσεις). Οἰκολογικά προβλήματα: ἐξάντληση πηγῶν, ὑποβάθμιση, κατάχρηση καί σωστή χρήση.
4. Ἀνθρώπινες ἐπεμβάσεις. Μεγάλα ἔργα πού ἐξυπηρέτησαν ἤ ἐξυπηρετοῦν τίς ἀνάγκες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ (διώρυγες, ἀποξηράνσεις ἑλῶν καί λιμνῶν, συγκοινωνιακοί κόμβοι κλπ.). Τεχνικά ἔργα καί μηχανές - κίνηση καί ἐνέργεια (χαρακτηριστικά παραδείγματα). Οἱ μηχανές: εἴδη, χρήση, ἐργασία καί παραγωγικότητα. Πηγές ἐνέργειας στήν Ἑλλάδα κι ἀλλοῦ. Γεωργική καί ναυτική Ἑλλάδα. Σχετικά οἰκολογικά προβλήματα: καταστροφή τοπίου, δασῶν, κλπ., ρύπανση, προφυλάξεις.
5. Βασικοί βιότοποι στόν ἑλλαδικό χῶρο-μερικές ἀλληλεξαρτήσεις. Ὄργανα καί λειτουργίες σέ σχέση μέ τό περιβάλλον καί τίς ἀνάγκες τους - χαρακτηριστικές (παραδειγματικές) διερευνήσεις. Προσαρμογή. Ὀργανωμένη καί μή ἐπέμβαση τοῦ ἀνθρώπου: ἐκτροφεῖα, ἀναδασώσεις, ἐξευγενισμός - ποικιλίες καλλιεργειῶν, τεχνητή γονιμοποίηση (λ.χ. ὀρνιθοτροφεῖα), εἰδικές τροφές, φυτοφάρμακα κ.ἄ. Κίνδυνοι ἀπό καταχρήσεις γιά τά φυτά, τά ζῶα καί τόν ἄνθρωπο. Ὑγιεινές συνήθειες.
6. Βασικές ἀνάγκες καί λειτουργίες τοῦ ἀνθρώπου: διεύρυνση τῶν προηγουμένων· ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου· πῶς βλέπομε - εἰσαγωγή στή διάδοση τοῦ φωτός· πῶς ἀκοῦμε - εἰσαγωγή στή μετάδοση τοῦ ἤχου (λ.χ. μουσικά ὄργανα), ἡ φωνή μας. Ὑγιεινή τοῦ σώματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Κ.Ε.Μ.Ε.

./.

Γ'.- Ὁ ἄνθρωπος ὡς παραγωγός καί καταναλωτής

Α' & Β' ΤΑΞΕΙΣ:

1. Βασικές ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ - τροφή, ἐνδυμασία, κατοικία, φυλαγωγία, μόρφωση· ἄλλες ἀνάγκες.
2. Βασικές ἀνάγκες τῆς οἰκογένειας - τροφή, ἐνδυμασία, κατοικία, φυλαγωγία· ἄλλες ἀνάγκες - ἀλληλοβοήθεια καί ἀγάπη.
3. Πηγές ἀγαθῶν: τό ἔδαφος, τά φυτά καί τά ζῶα (ἁπλές διερευνήσεις μέ χαρακτηριστικά παραδείγματα, λ.χ. πῶς φτάνει σ'ἐμᾶς τό γάλα ἤ τό φωμί)· ἀγαθά ἀπό τήν ἀνθρώπινη τεχνολογία (βιοτεχνία, βιομηχανία)· μεταποίηση προϊόντων (εἰσαγωγικά παραδείγματα).
4. Μεταφορά καί κατανάλωση ἀγαθῶν: μέσα μεταφορᾶς, ἀγορά, ἐμπόριο.
5. Ἡ ἐργασία ὡς μέσο ἐξασφαλίσεως ἀγαθῶν: ἐπαγγέλματα, ἐργασία καί ἀμοιβή, τό χρῆμα. Φυσικές πηγές ἀγαθῶν - προστασία πηγῶν - ὑγιεινές συνήθειες καί σωστή ἀξιολόγηση.
6. Οἱ ἀνάγκες τῆς κοινότητας: τό νερό, ἡ συγκοινωνία, ὁ φωτισμός, ἡ θέρμανση. Ἄλλες ἀνάγκες (ἁπλές διερευνητικές ἀναφορές, λ.χ. παιδεία, παιδικές χαρές κ.τ.ὅ.)

Γ' ΤΑΞΗ:

1. Οἱ ἀνάγκες τῆς οἰκογένειας - οἱ ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου (συστηματοποίηση ὅσων διδάχτηκαν στίς Α' καί Β' τάξεις).
2. Οἱ ἀνάγκες τῆς κοινότητας καί κοινοτική πρόνοια (διεύρυνση καί συστηματοποίηση ὅσων διδάχτηκαν στίς Α' καί Β' τάξεις) μέ ἀναφορά στήν κοινότητα τοῦ παιδιοῦ (ἔργα, ἱδρύματα κ.τ.ὅ.).
3. Οἱ ἀνάγκες τῆς κοινότητας καί ἡ ντοπική μέριμνα (ὅπως καί στήν προηγούμενη παράγραφο).
4. Ἀνάγκες καί προβλήματα σύγχρονων πόλεων, μέ ἀναφορά στήν πλησιέστερη πόλη τῆς περιοχῆς - ἁπλή συγκριτική διερεύνηση εἰδικῶν προβλημάτων σέ συσχετισμό μέ τό χωριό, τήν ἀγροτική ζωή καί τήν τεχνολογική ἀνάπτυξη. Προστασία τοῦ ἀνθρώπου: κυκλοφορία, διαφήμιση, φυλαγωγία καί ὑγεία τοῦ παιδιοῦ κ.τ.ὅ.
5. Σύγχρονοι τρόποι καί μέσα γιά τήν παραγωγή, τή μεταφορά καί τήν κατανάλωση ἀγαθῶν (συγκοινωνίες, ἐπικοινωνίες, ἐργοστάσια καί μεταποίηση προϊόντων, ἐξοπλισμός σπιτιῶν καί κοινότητας, πλαστικές ὕλες κ.ἄ.). Ἀγαθά πού παράγει

./.

ή περιοχή μας - ἀγαθά πού στέλνομε σέ ἄλλες περιοχές.

6. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου ὡς μέσο ἐξασφαλίσεως ἀγαθῶν καί βελτιώσεως τῆς ζωῆς του: εἴδη ἐπαγγελμάτων, ἐργασία καί ἀμοιβή, τό χρῆμα ὡς μέσο συναλλαγῆς, καταμερισμός ἐργασίας καί ἐξειδίκευση (μέ ἀναφορά κυρίως στίς συνθῆκες ἐργασίας τῶν ἐργοστασίων καί τή χρήση τῶν μηχανῶν-βλ.Β΄, Γ΄- 6). Πρόληψη ἀτυχημάτων, πρόνοια κρατική.

Δ΄ ΤΑΞΗ:

I. Πηγές ἤ μονάδες παραγωγῆς καί ἐκμεταλλεύσεως προϊόντων συλλογικῆς φύσεως: α) στήν περιοχή τῆς κοινότητας ἤ τήν εὐρύτερη περιφέρεια, β) στόν ἑλλαδικό χῶρο - ἐστίες παραγωγῆς πετρελαίου, ὀρυκτῶν κ.τ.ὅ., βιομηχανικά κέντρα, γεωργικοί πειραματικοί σταθμοί, συνεταιρισμοί κ.λ.π. (ἁπλές διερευνήσεις).

2. Ἀγαθά πού εἰσάγονται ἀπό ἄλλες χῶρες - ἀγαθά πού ἐξάγονται σέ ἄλλες χῶρες. Τά ἐθνικά μας προϊόντα (ἁπλές διερευνήσεις).

3. Διακίνηση ἀγαθῶν: ἐμπόριο καί συγκοινωνία μέ τίς λοιπές περιοχές τῆς χώρας· ἐμπόριο καί συγκοινωνία μέ τίς ξένες χῶρες. Ἡ ναυτική Ἑλλάδα, ἰδιαίτερα.

4. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου ὡς μέσο παραγωγῆς ἀγαθῶν καί βελτιώσεως τῆς ζωῆς του: εἴδη καί ἀξία ἐπαγγελμάτων (συστηματικότερα), τά ἐπαγγέλματα στήν Ἑλλάδα σέ συσχετισμό μέ τή φύση τῆς παραγωγῆς καί τίς τεχνολογικές ἐξελίξεις, καταμερισμός καί εἰδίκευση, πρόληψη ἀτυχημάτων, ὑγιεινή ἐργασίας, κρατικοί φορεῖς ἐργασίας καί πρόνοιας (δημόσιες ὑπηρεσίες, κοινοτικοί ὑπάλληλοι, ταμεῖα συντάξεως καί ὑγείας κ.τ.ὅ.) σέ ἁπλά παραδείγματα.

Δ΄.- <u>Ὁ ἄνθρωπος, ὁ χρόνος καί ἡ ἐξέλιξη</u>

Α΄ + Β΄ ΤΑΞΕΙΣ:

I. Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τῆς χρονικῆς διαδοχῆς (χθές, σήμερα, αὔριο, πρίν, μετά κ.τ.ὅ., οἱ περιοδικές μεταβολές).

2. Εἰσαγωγή στίς μετρήσεις τοῦ χρόνου (χρήση ὀργάνων: ὁ ἡμεροδείκτης, τό ρολόι, τά ἡμερολόγια).

3. Εἰσαγωγή στόν ἱστορικό χρόνο μέ βάση συγκεκριμένα πράγματα καί γεγονότα ἀπό τή ζωή τῆς κοινότητας (πῶς ἀλλάζει ὁ κόσμος: λ.χ. ὁ κύκλος τῆς ζωῆς τοῦ φυτοῦ, τοῦ ζώου, ἡ ἱστορία ἑνός κόσμου κ.λ.π.).

4. Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τῶν πολιτισμικῶν ἀλλαγῶν μέ βάση μαρτυρίες πού προσφέρει ἡ περιοχή τῆς κοινότητας (ἱστορικά κατάλοιπα, ἐνδυμασίες, κατοικίες, τεχνικά ἔργα κ.τ.ὅ.).
5. Ἱστορικά καί ἄλλα σπουδαῖα πρόσωπα τῆς περιοχῆς (ἥρωες, ἅγιοι, εὐεργέτες κ.λ.π.).
6. Ἡ ἑλληνική σημαία καί τό ἥρωο τῆς κοινότητας.
7. Εἰσαγωγικό ἱστορικό τῆς κοινότητας: πῶς ἄλλαξε ἡ κοινότητα, σχετικές παραδόσεις καί θρύλοι. Στά πολύ παλιά χρόνια· μύθοι καί κατορθώματα τῶν προγόνων μας: τοπικοί μύθοι, ὁ μύθος τοῦ Ἡρακλῆ.

ΕΥΚΑΙΡΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στήν κατηγορία αὐτή ἀνήκουν θέματα πού δέν ἐντάσσονται φυσικά καί ὀργανικά στό συστηματικά διαρθρωμένο πρόγραμμα τῆς Μ.τ.Π., πού ἀποτελεῖ τόν κοινό πυρήνα ἐργασίας γιά ὅλα τά σχολεῖα τῆς χώρας, ἤ πού ἀπαιτοῦν εἰδικό χειρισμό.

Τά θέματα αὐτά ταξινομοῦνται σέ ξεχωριστές ἑνότητες, γιά νά δοθεῖ στό δάσκαλο ἡ εὐχέρεια νά τίς ἐντάσσει στή σχολική ἐργασία του, ἀνάλογα τή φύση τους καί τίς εὐκαιρίες πού παρουσιάζονται σέ κάθε σχολεῖο.

Τέτοιες ἑνότητες εἶναι:

1. Οἱ ἐποχικές: οἱ ἐποχές καί οἱ ἀσχολίες τῶν ἀνθρώπων.
2. Ἐπίκαιρες : ἔκτακτα φυσικά γεγονότα, γεγονότα ἀπό τή ζωή τοῦ σχολείου (λ.χ. ὑποδοχή πρωτοετῶν μαθητῶν, ἐκδηλώσεις ἀλληλεγγύης κ.τ.ὅ.), τῆς κοινότητας (λ.χ. ἐγκαίνια σχολείου, ὑδραγωγείου, κ.λ.π.), τήν ἐθνική ζωή καί ἀπό τή διεθνή ἐπικαιρότητα (π.χ. ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα μέ παγκόσμια σημασία, φυσικά φαινόμενα κ.ἄ.).
3. Ἑνότητες ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων: θρησκευτικῶν, ἐθνικῶν, κοινωνικῶν-πολιτιστικῶν.

Οἱ ἑνότητες αὐτές, μέ τόν ἔντονα βιωματικό τους τόνο καί τόν πλοῦτο τοῦ συναισθηματικοῦ καί λοιποῦ περιεχομένου, προσφέρουν ὁρισμένες ἀναντικατάστατες εὐκαιρίες γιά πολύπλευρη καί βαθιά καλλιέργεια τοῦ παιδιοῦ ἀπό ἄποψη θρησκευτική, ἐθνική καί κοινωνική (ἀξιῶν).

Ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ε. Κουζεπετσιάτης

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, ὑπενθύμισε στό Τμῆμα τή συζήτηση τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως σχετικά μέ τό Ι ἄρθρο τοῦ συζητούμενου σχεδίου Π. Δ/τος καί κάλεσε τό Τμῆμα ν'ἀποφασίσει σχετικά.

'Ο Σύμβουλος Β'κ. Κ. Πασσάκος ὑποστήριξε - καί παρέμεινε στήν ἄποψή του- ὅτι ἡ ἐπιμόρφωση δέν πρέπει νά ὑπερβαίνει τή χρονική διάρκεια ἑνός διδακτικοῦ ἐξαμήνου " διά τούς ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντας" γιά τούς ἑξῆς λόγους:

Γιά τούς δασκάλους δύο εἰδῶν μετεκπαιδεύσεις νοοῦνται: 1) 'Η μετεκπαίδευση μακρᾶς διαρκείας (διετής) γιά τήν ὅσον τό δυνατόν πληρέστερη κατάρτιση τῶν στελεχῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως (ἐποπτικό προσωπικό, Διευθυντές πολυθεσίων σχολείων, διδακτικό προσωπικό Πειραματικῶν καί Προτύπων σχολείων, ἐνδεχομένως στελέχη ἐκπαιδευτικῆς ἔρευνας καί μέλη ψυχοπαιδαγωγικῶν σταθμῶν ἤ κέντρων ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ κ. ἄ. 2) 'Η ἐπιμόρφωση βραχείας διαρκείας: Αὐτή ἀπευθύνεται στό μεγάλο πλῆθος τῶν ἐκπαιδευτικῶν καί ἀποβλέπει τόσο στήν ἐνημέρωσή τους σέ σύγχρονες ἀναπτύξεις στή παιδαγωγική πραγματικότητα καί σέ ἀντιμετώπιση σημαντικῶν ἀπόψεων τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου στήν πράξη. Μέ τόν τρόπο αὐτό. α) Τούς ἐπιμορφούμενους θά ἀπασχολεῖ ἡ σπουδή εἰδικῶν συγκεκριμένων θεμάτων πού ἀντιμετωπίζουν στό ἔργο τους καί γι'αὐτό ἡ τέτοιου εἴδους ἐπιμόρφωση θά εἶναι ὄντως γόνιμη. β) Θά ἐπιμορφώνεται διαδοχικά μεγαλύτερος ἀριθμός ἐκπαιδευτικῶν, πρᾶγμα πού εἶναι καί ἡ κύρια ἐπιδίωξη στήν εὐρύτερη ἐπιμόρφωση τῶν δασκάλων. γ) Θά ἀποφευχθεῖ ἡ ἀναπόφευκτη διάκριση καί ἀντίθεση μέ τίς συναφεῖς ἐπιπλοκές μεταξύ ἐκείνων πού θά περατώνουν τήν τυχόν μονοετή ἐπιμόρφωση καί τήν διετή μετεκπαίδευση.

Δέν ἔχει λοιπόν οὐσιαστικό ἀποχρῶντα λόγο μονοετής ἐπιμόρφωση μεταξύ τῆς μετεκπαιδεύσεως μακρᾶς διαρκείας καί τῆς βραχείας διαρκείας ἐπιμορφώσεως. Στή Μεγάλη Βρεταννία, πού εἶμαι σέ θέση νά γνωρίζω, ἄν ἐξαιρέσωμε τίς μεταπτυχιακές σπουδές στά Πανεπιστημιακά 'Ινστιτοῦτα ἑνός καί δύο ἐτῶν γιά ἀπόκτηση DIPLOMA καί MASTER ἀπό ὅσους ἐπιθυμοῦν, οἱ ἐπιμορφώσεις ἐκπαιδευτικῶν πού γίνονται ἀπό τό 'Υπουργεῖο Παιδείας ἤ ἄλλους παράγοντες ἐκτείνονται σέ διάρκεια ὀλίγων ἑβδομάδων ἤ ὀλίγων μηνῶν (πρβλ. H. C. DENT, THE EDUCATIONAL SYSTEM OF EUGLAND AND WALES, 1971, σ. 221).

Ἡ πρόταση αὐτή τοῦ κ. Πασσάκου γιά 6/μηνη μετεκπαίδευση δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα. Ἔτσι ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου Ι μένει ὡς ἔχει.

Στήν παράγραφο 4 τοῦ ἴδιου ἄρθρου ἀντί Ιην Ὀκτωβρίου νά γραφεῖ Ιην Σεπτεμβρίου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Τσαρδάκη, Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ εἶπε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Στή συνεδρία τοῦ Τμήματος Δήμ. Ἐκπαιδεύσεως (Πράξη 151/10-11-77) εἶχε ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως σχετικά μέ τήν ἔγκριση γιά τή χορήγηση ἄδειας στόν κ. Τσαρδάκη νά στείλει ἐρωτηματολόγιο σέ διάφορα δημοτικά σχολεῖα, μέ τό σκοπό νά προσκομίσει ὁ ἐνδιαφερόμενος ὁρισμένα συμπληρωματικά στοιχεῖα.

Πράγματι ὁ ἐνδιαφερόμενος ἔστειλε τά ἑξῆς στοιχεῖα:

1. Διάγραμμα τῆς ἐργασίας του
2. Πίνακα μέ τόν ἀριθμό τοῦ δείγματος καί τά σχολεῖα, στά ὁποῖα θά σταλεῖ τό δεῖγμα.
3. Ἔγκριση ἀποδοχῆς τοῦ σχεδίου τῆς ἐργασίας του ἀπό τόν ἁρμόδιο καθηγητή. Μέ τά συμπληρωματικά αὐτά στοιχεῖα νομίζω ὅτι ἱκανοποιεῖται ἡ ἀπαίτηση τοῦ Τμήματος νά λάβει μιά σαφή εἰκόνα τῆς πορείας τῆς ἔρευνας. Ἡ παρανόηση τοῦ κ. Τσαρδάκη νά στείλει πίνακα παριεχομένων τῆς συγγραφῆς πού θά κάνει (ἀντί γιά διάγραμμα τῆς ἔρευνας πού θά πραγματοποιήσει) ἀσφαλῶς δέν ἦταν σκόπιμη καί δέν πρέπει νά ἐμποδίσει τό Τμῆμα νά δεχτεῖ τά δικαιολογητικά ὡς ἐπαρκῆ, δεδομένου ὅτι ὁ ὑπεύθυνος καθηγητής ἔχει ἐγκρίνει τό σχέδιο τῆς ἔρευνάς του.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

1) Τήν πράξη 151/10-11-77 τοῦ Τμήματος Δ.Ε τοῦ ΚΕΜΕ

2) Τά συμπληρωματικά στοιχεῖα πού ὑπέβαλε ὁ κ. Τσαρδάκης (α) Πίνακα σχολείων καί δεῖγμα μαθητῶν- (β) Διάγραμμα ἐργασίας- (γ) Ἔγκριση ἀποδοχῆς τοῦ σχεδίου ἐργασίας ἀπό τόν ἁρμόδιο καθηγητή).

3) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ καί

4) Τή συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται:

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Τσαρδάκη μέ θέμα "Ἡ ἑλληνική τηλεόραση καί οἱ ἐπιδράσεις της στά παιδιά τῆς

σχολικῆς ἡλικίας στὰ δημ. σχολεῖα ποὺ ἀναφέρει στὸ συνημμένο πίνακα.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τερμάτισε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

Ὁ Πρόεδρος

ΒΑΣ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Πράξη 59/78

Σήμερα, 8 Απριλίου 1978, ημέρα Σάββατο και ώρα 10.30 πρωΐνή τό Τμήμα Δημοτικής Εκπ/σεως τού Κέντρου Εκπ/κών Μελετών καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Αθήνα).
Στή συνεδρίαση έλαβαν μέρος, άφού προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Κων. Παπαδικος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλευτζάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Διον. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάς, Εισηγητές καί ή γραμματέας τού Τμήματος Αθηνά Φωτεάδη, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ άντικατάσταση τής Ευρυδίκης Πασιανικολάου.

Θέμα Ημερήσιας διατάξεως.
Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π.Δ/τος "Περί Ιδρύσεως καί λειτουργίας παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Επιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Εκπ/σεως (ΣΕΛΔΕ).

Στήν άρχή τής συνεδρίας, άφού διαπιστώθηκε άπαρτία, διαβάστηκε καί έπικυρώθηκε τό πρακτικό τής προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμήμα ξεκίνησε τήν έξέταση τού θέματος τής ημερήσιας διατάξεως καί συζήτησε τά άρθρα 2, 3, 4, 5 τού Σχεδίου Π.Δ/τος "Περί Ιδρύσεως καί λειτουργίας παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Επιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Εκπαιδεύσεως (ΣΕΛΔΕ) γιά τά όποία άποφάσισε τίς έξῆς τροποποιήσεις.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

"Αρθρο 2.

σειρά 2. ἡ λέξη "εἴδη" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "τόποι".

παρ. α σειρά 2. νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "μέχρις" καί πλήρους".

σειρά 3. νά προστεθεῖ σέ παρένθεση "(ἄρχεται ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων στά σχολεῖα Δ.Ε. καί λήγει μέχρι τήν 15η Ἰουνίου)".

παρ. δ σειρά 2. νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "πλήρους".

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος, πρότεινε

α) νά καθοριστοῦν ἀκριβῶς τά χρονικά πλαίσια καί νά μή διακυμαίνονται μέ τίς λέξεις "μέχρι"

β) ἡ λέξη "μῆνες" ὅπου ἀναγράφεται νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "ἑβδομάδες". Εἰδικότερα πρότεινε νά γραφεῖ στή παρ. β' μέχρι 6 πλήρων ἑβδομάδων . στή παρ.

" " γ' " 10 " "

" " δ' " 4 " "

Ἡ πρόταση δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

"Αρθρο 3.

Παρ. 1 σειρά 2: ἀντί εἰδῶν" νά γραφεῖ "τόπων".

σειρά 4: ἡ φράση "ὡς καί εἰς ἄλλας πόλεις" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "καί ἕδρας Ἐπαπτειῶν Δ.Ε."

Μετά τήν παρ. 2 νά προστεθεῖ

Παρ. 3 ἡ ἑξῆς: "Νά προβλεφθεῖ γιά τή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί τά Παραρτήματά της Γραμματεῖα μέ τό ἀναγκαῖο προσωπικό".

"Αρθρο 4.

παρ. 1 σειρά 3: Ἡ φράση "τῆ προτάσει τοῦ Τμήματος Γενικοῦ Προγραμματισμοῦ καί Συντονισμοῦ ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "τῆ προτάσει τῆς Ὁλομελείας τοῦ ΚΕΜΕ, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Τμήματος ΔΕ".

σειρά 4: πρίν ἀπό τή λέξη "Σύμβουλοι" νά γραφεῖ "τέως ἤ ἐν ἐνεργείᾳ" καί νά διαγραφοῦν τά Α ἤ Β μετά ἀπό αὐτή.

. / .

"Αρθρο 2.

σειρά 2. ἡ λέξη "εἴδη" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "τόποι".

παρ. α σειρά 2. νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "μέχρις" καί πλήρους".

σειρά 3. νά προστεθεῖ σέ παρένθεση "(ἄρχεται ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων στά σχολεῖα Δ.Ε. καί λήγει μέχρι τήν 15η Ἰουνίου)".

παρ. δ σειρά 2. νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "πλήρους".

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος, πρότεινε

α) νά καθοριστοῦν ἀκριβῶς τά χρονικά πλαίσια καί νά μή διακυμαίνονται μέ τίς λέξεις "μέχρι"

β) ἡ λέξη "μῆνες" ὅπου ἀναγράφεται νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "ἑβδομάδες". Εἰδικότερα πρότεινε νά γραφεῖ στή παρ. β' μέχρι 5 πλήρων ἑβδομάδων . Στή παρ.

" " γ' " 10 " "

" " δ' " 4 " "

Ἡ πρόταση δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

"Αρθρο 3.

Παρ. 1 σειρά 2: ἀντί εἰδῶν" νά γραφεῖ "τόπων".

σειρά 4: ἡ φράση "ὡς καί εἰς ἄλλας πόλεις" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "καί ἔδρας Ἐποπτειῶν Δ.Ε."

Μετά τήν παρ. 2 νά προστεθεῖ

Παρ. 3 ἡ ἀξῆς: "Νά προβλεφθεῖ γιά τή ΣΕΛΔΕ Ἀθηνῶν καί τά Παραρτήματά της Γραμματεῖα μέ τό ἀναγκαῖο προσωπικό".

"Αρθρο 4.

παρ. 1 σειρά 3: Ἡ φράση "τῇ προτάσει τοῦ Τμήματος Γενικοῦ Προγραμματισμοῦ καί Συντονισμοῦ ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "τῇ προτάσει τῆς Ὁλομελείας τοῦ ΚΕΜΕ, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Τμήματος ΔΕ".

σειρά 4: πρίν ἀπό τή λέξη "Σύμβουλοι" νά γραφεῖ "τέως ἤ ἐν ἐνεργείᾳ" καί νά διαγραφοῦν τά Α ἤ Β μετά ἀπό αὐτή.

./.

παρ. 2 σειρά 3η: α) μετά τή λέξη "Σπουδῶν" νά προστεθεῖ ἡ φράση "μετά γνώμην τοῦ Τμήματος ΔΕ".

Ὁ κ. Κανιδιτσιώτης παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀνάθεση διδασκαλίας ἀπό τό Δ/ντή Σπουδῶν μετά σύμφωνη γνώμη τοῦ Τμήματος θά δυσχεράνει τό ἔργο τοῦ Δ/ντῆ.

β) ἀντί "καθηγητάς Πανεπιστημίου νά γραφεῖ "Καθηγητάς ΑΕΙ".

σειρά 4η: α) μετά τή φράση "παρά τῷ ΚΕΜΕ" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις "τέως ἢ ἐν ἐνεργείᾳ" καθώς καί ἡ φράση "Εἰσηγητάς τοῦ ΚΕΜΕ".

β) ἀντί "Ὑφηγητάς Πανεπιστημίου" νά γραφεῖ "Ὑφηγητάς ΑΕΙ".

παρ. 5 σειρά 3η: νά διαγραφοῦν τά Α ἤ Β.

Ἄρθρον 5.

παρ. 1 ἐδάφιο α, σειρά 2η: ἀντί "τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης" νά γραφεῖ "τῶν ἐπιστημῶν Ἀγωγῆς".

παρ. 3, ἐδάφ. β, σειρά 5η: ἡ φράση "εἶχον ὑποστῆ ἐπιμόρφωσιν" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "ἔτυχον ἐπιμορφώσεως".

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Θεόδ. Κανιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατούρου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 60/1978

Σήμερα, 10 Ἀπριλίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Νικ. Βλουτζδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Δίον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Τελική κατανομή μαθημάτων γιά τήν κατάρτιση τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, πρότεινε στούς κ.κ. Συμβούλους καί Εἰσηγητές σχέδιο κατανομῆς μαθημάτων γιά τήν κατάρτιση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος αὐτῶν.

Ἐπακολούθησε συζήτηση καί μετά ἀπό ὁρισμένες τροποποιήσεις στό προτεινόμενο σχέδιο τό Τμῆμα κατέληξε στήν ἑξῆς κατανομή μαθημάτων:

Θρησκευτικά: Πασσάκος Κ., Παπαδόπουλος Ν., Φούσκας Κ.

Ἱστορία: Βουγιούκας Ἀρ., Μελᾶς Δ.

Μελέτη Περιβάλλοντος: Μπενέκος Ἀ., Χριστιᾶς Ἰ., Βλουτίδης Ν.

Γεωγραφία: Κονιδιτσιώτης Β., Χριστιᾶς Ἰ.

Φυσικά: Κονιδιτσιώτης Β., Βλουτίδης Ν., Μαραγκουδάκης Γ., Παπασημακόπουλος Στ.

Κοινωνική καί πολιτική ἀγωγή: Παπαδόπουλος Ν., Χριστιᾶς Ἰ.

Νεοελληνική γλῶσσα: Βουγιούκας Ἀρ., Μελᾶς Δ., Κονιδιτσιώτης Β.

Μαθηματικά: Πασσάκος Κ., Μαραγκουδάκης Γ., Ἀνδριόπουλος

Αἰσθητική ἀγωγή: Ἀνδριόπουλος Δ., Μπενέκος Ἀ.
(Τεχνικά-Μουσική)

Φυσική ἀγωγή: Μαραγκουδάκης Γ., Σκορδίλης Ἰ.

Ἐλεύθερες δραστηριότητες: Ἀνδριόπουλος Δ., Βλουτίδης Ν.

Στή συνέχεια συζητήθηκε ἡ δυνατότητα νά συνεργαστοῦν μέ τά μέλη πρόσωπα εἰδικά ἐκτός τοῦ ΚΕΜΕ τά ὁποῖα θά μποροῦσαν νά βοηθήσουν στή σύνταξη τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν δημοτικῶν σχολείων. Τέλος καθορίστηκε ἡ πορεία καταρτίσεως τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΝ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 61/1978

Σήμερα, 10 Απριλίου 1978, ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 11.30 πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄ καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Βατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Οἱ κ.κ. Δ. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση λόγω ἄλλης ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί λειτουργίας παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΔΕ)".

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί συγκεκριμένα τῶν ἄρθρων 6 καί 7 τοῦ Σχ. Π. Δ/τος πού συζητεῖται.

Τό Τμῆμα εἰσῆλθε στήν κατ' ἄρθρο συζήτηση καί πρότεινε τίς ἑξῆς τροποποιήσεις:

σελ. 4 τοῦ Σχ. Π.Δ/τος: Νά γραφεῖ ἡ λέξη: "Ἄρθρον 6

./.

"Αρθρον 6

Στόν τίτλο τοῦ ἄρθρου 6 καί μεταξύ τῶν λέξεων "διαδικασία" καί "ἐπιλογῆς" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις "προκρίσεως" "καί".

παρ. Ι σειρά 1η: ἡ λέξη "Ἰανουάριον" ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "Ὀκτώβριον".

σειρά 3η: μετά τή λέξη "Δημοτικῆς" νά προστεθεῖ ἡ λέξη "Ἐκπαιδεύσεως".

σειρά 6η: στή λέξη ἀνωτέρας τό α νά γραφεῖ κεφαλαῖο.

παρ. 3 σειρά 3η: μετά τή λέξη "Ὑπουργοῦ" νά προστεθεῖ ἡ φράση "Ἅμα λήψει".

σειρά 5η: ἀντί "Φεβρουαρίου" νά γραφεῖ "Δεκεμβρίου".

παρ. 4 σειρά 3η: α) μετά τή φράση "παράγρ." 2 νά προστεθεῖ: "καί 3"

β) μετά τή λέξη "παρόντος" νά μπεῖ τελεία καί νά διαγραφοῦν ὅλα ὅσα ἀκολουθοῦν.

παρ. 5 σειρά 2η: στό τέλος τῆς παραγράφου νά προστεθοῦν τά ἑξῆς:
"τό ὁποῖον ἔχει ὁριστεῖ διά τήν εἰς ἣν ἀνήκει ὀργανικῶς Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια".

παρ. 6 σειρά 4η: Νά διαγραφεῖ τό τμῆμα τῆς παραγράφου πού περιλαμβάνεται ἀπό τή λέξη "συντάσσει" μέχρι τή λέξη "χρόνον" καί ἀντ' αὐτοῦ νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:
"ὑποβάλλει μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τάς αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων μετά τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀτομικῶν δελτίων (καρτελλῶν) εἰς τόν Ἐπόπτην Δ.Ε. τῆς οἰκείας Περιφερείας".

Παρ. 7 σειρά 1η: Νά διαγραφεῖ ἡ πρόταση πού περιλαμβάνεται μεταξύ τῶν λέξεων "Τάς αἰτήσεις". ..."Περιφερείας" καί ἀντ' αὐτῆς νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:
"Οἱ κατά περίπτωσιν προϊστάμενοι βεβαιώνουν ἄν ὁ ὑποφήφιος ἔχει διανύσει ἢ ὄχι ὑπηρεσία ἐκτός σχολείου καί ἐν καταφατικῇ περιπτώσει ἐπί πόσον χρόνον".

Παρ. 8 σειρά 3η: ἀντί "Ἀπριλίου" νά γραφεῖ "Φεβρουαρίου".

./.

σειρά 4η: α) νά διαγραφεῖ ἡ φράση "τάς εἰδικάς ἐκθέσεις καί"

β) μετά τή λέξη δελτίων νά προστεθεῖ σέ παρένθεση ἡ λέξη "καρτελλῶν".

σειρά 8η: στό τέλος τῆς παραγράφου νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:

"Διά τήν ἀξιολόγησιν τῶν ὑποψηφίων προστίθενται εἰς ἀκεραίας μονάδας α) ὁ μέσος ὅρος βαθμολογίας τῶν ἐκθέσεων τῆς τελευταίας 5/ετίας καί β) ὁ βαθμός Πτυχίου ὡς ἑξῆς: Καλῶς (1), Λ. Καλῶς (2), Ἄριστα (3).

Σχετικά μέ τήν παράγραφο 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου τό Τμῆμα κάνει τήν ἑξῆς παρατήρηση: "Ἡ Ἐπιτροπή Τελικῆς Ἐπιλογῆς προσέχει ὥστε νά μήν ἀποκλείονται ἐντελῶς ἀπό τή μετεκπαίδευση καί δάσκαλοι καί νηπιαγωγοί τῶν κατώτερων βαθμῶν".

Παρ. 9 σειρά 4η: ἀντί "Μαΐου" νά γραφεῖ "Μαρτίου" καί στή συνέχεια νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς πρόταση:

"Ἡ ἐν λόγῳ Δ/νσις ὑποβάλλει σχετική εἰσήγηση μέχρι 10ης Ἀπριλίου εἰς τήν Ἐπιτροπήν τῆς Τελικῆς Ἐπιλογῆς".

Παρ. 10 σειρά 2η: ἀντί "Ἰουνίου" νά γραφεῖ "Μαΐου"

σειρά 3η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση: "ἐκ τῶν προκρινομένων ὑπό τῶν Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε".

Νά προστεθεῖ καί ἄλλη παράγραφος μέ νούμερο 11 ἡ ἑξῆς:

Παρ. 11 Ἡ τελική ἐπιλογή διενεργεῖται ὑπό ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί θρησκευμάτων καί ἀποτελουμένης:

α) Ἐκ δύο Συμβούλων τοῦ ΚΕΜΕ προερχομένων ἐκ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί ὁριζομένων ὑπό τοῦ Προέδρου αὐτο

β) Ἐξ ἑνός Ἐπόπτου Δ.Ε. ἐκ τῶν ἐν τῇ Περιφερείᾳ τῆς Ἀττικῆς ἐδρευόντων.

γ) Ἐξ ἑνός Ἐπιθεωρητοῦ Α΄ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις καί Πειραιεῖ ἐδρευόντων καί

./.

δ) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΥΠΕΠΘ.
Χρέη γραμματέως ἐκτελεῖ εἷς τῶν ἐπί βαθμῷ 4ῳ ὑπαλλήλων τῆς Διευθύνσεως Ἐφαρμ. Προγραμ. Σχολῶν Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ ὁριζόμενοι ἀπό τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Δι' ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω ὁρίζεται ἀναπληρωτής.

Ἄρθρον 7

Παρ. 2 σειρά 1η: μετά τή λέξη "τμήματα" νά προστεθοῦν τά ἑξῆς: "τῶν 40 ἀτόμων κατ' ἀνώτατον ὅριον".

Παρ. 3: Νά ἀντικατασταθεῖ ὅλη ἡ παράγραφος ὡς ἑξῆς: "Ὁ ἔλεγχος τῶν ἀπουσιῶν γίνεται μερίμνῃ τῶν διδασκόντων".

Ὁ κ. Πασσάκος μειοψηφεῖ καί ἀποδέχεται τήν παράγραφο 3 ὡς ἔχει.

Παρ. 4 σειρά 3η: ἀντί "150" νά γραφεῖ "120".

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Χονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 62/11-4-78

Σήμερα, 11 'Απριλίου 1978, ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. 'Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος 'Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Δέν ἔλαβε μέρος ὁ κ. 'Ι Χριστιᾶς, Εἰσηγητῆς τοῦ ΚΕΜΕ, λόγω ἄλλης ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί ὀργανώσεως παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς 'Επιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως (ΣΕΛΔΕ)". Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης Σύμβουλος Β'.

2. Αἴτηση τοῦ κ. Α. Βαλαωρίτη γιά τό βιβλίο του "'Εκκλησιαστική Μουσική".

3. Αἴτηση τοῦ κ. Γ. Παπαδημητρίου γιά ἐπιστροφή ἀντιτύπων τοῦ βιβλίου του "Νεωτέρα εἰδική Διδακτική".

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίασεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί συγκεκριμένα ἐξέτασε τά ἄρθρα 8 καί 9 τοῦ προτεινόμενου σχεδ. Π. Δ/τος γιά τά ὁποῖα μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση ἀποφάσισε τίς ἑξῆς τροποποιήσεις.

"Αρθρον 8

σειρά 2η: ἀντί "πρακτικῶν" νά γραφεῖ "διδακτικῶν"
Τά στοιχεῖα Α'καί Β' ν'ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς:

	Ὧρ αι		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΑ ΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ	Δι δ/λίας	καθ'ἑβδομ.	
	Τ Ρ Ι Μ Η Μ Α		
	Α'	Β'	Γ'
Α. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ			
1. Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας	2	2	-
2. Σύγχρονοι Φιλοσοφικαί κατευθύνσεις ('Υπαρξισμός, Φαινομενολογία, Λογικός Θετικισμός, Πραγματισμός κτλ.)	-	-	2
Β. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1. Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς	-	-	3
	Α'	Β'	Γ'
Γ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1. Διδακτικαί ἀσκήσεις καί παρακολούθησις τῆς λειτουργίας σχολείων	5	5	5
Δ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1. Ψυχολογία σχολικῆς μαθήσεως (παράγοντες μαθήσεως, μεταβίβασις μαθήσεως, ἑτοιμότης μαθήσεως, δυσχέρειαι μαθήσεως, σχηματισμός τῶν ἐννοιῶν, μάθησις δεξιοτήτων, διαφερόντων, στάσεων καί ἀξιῶν)	3	-	-
2. Ψυχολογία σχολικῆς ἡλικίας (βασικαί ἀνάγκαι παιδικῆς ἡλικίας- 'Ατομικαί διαφοραί μαθητῶν- Προβλήματα προσωπικότητος καί συμπεριφορᾶς τοῦ μαθητοῦ καί ἀντιμετώπισις)	-	3	3
Ε. ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
1. Νεοελληνική γλῶσσα (γραμματική-σύνταξις Παιδική Λογοτεχνία)	2	2	-
2. Αἰσθητική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ ('Ιστορική ἐπισκόπησις, Σύγχρονα ρεύματα, Γενική μόρφωσις καί αἰσθητική ἀγωγή, Αἰσθητική ἀγωγή καί Παιδαγωγική πρᾶξις)	—	2	2

./.

		Α'	Β'	Γ'
3.	Ὀργάνωσις καί Διοίκησις Ἐκπαιδεύσεως- Ὀργάνωσις τάξεως καί σχολείου	-	2	-
4.	Στοιχεῖα Δημοκρατικῆς Ἀγωγῆς	-	-	2
5.	Στοιχεῖα ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ	-	2	-
6.	Σύγχρονοι ἐξελίξεις εἰς τήν Φυσικήν καί Βιολογίαν.	2	-	-
7.	Μαθηματικά	2	-	-
	Σύνολον	16	18	17

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Α.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1.	Θεωρία τῆς Ἀγωγῆς	3	-	-
2.	Σύγχρονοι παιδαγωγικαί κατευθύνσεις καί ἐκπαιδευτικά συστήματα	-	3	-
Β.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1.	Ἡ ὀργάνωσις καί ἡ διαδικασία τῆς διδασκαλίας καί τῆς μαθήσεως γενικά καί κατά μάθημα. Ἡ ἀξιολόγησις τῶν μαθητῶν. Ἀναλυτικόν Πρόγραμμα.	3	3	-
2.	Τά μέσα διδασκαλίας	-	-	2
Γ.	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1.	Βασικά στοιχεῖα ψυχοπαιδαγωγικῆς ἐρεύνης	2	-	-
Δ.	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
	Φυσική ἀγωγή εἰς τό Δημοτικόν σχολεῖον	-	-	3
		8	6	5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ

Α.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1.	Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς	3	-	-
2.	Προσχολική ἀγωγή	-	3	-
Β.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1.	Σύγχρονος μεθοδολογία τοῦ νηπιαγωγείου (ἀνάπτυξις καί ἀξιολόγησις τῶν πρωτοποριακῶν προσχολικῶν προγραμμάτων - Ἐνιαία διδασκαλία καί σπουδή τοῦ περιβάλλοντος κτλ.)	3	3	-
2.	Διδακτικόν ὑλικόν εἰς τό νηπιαγωγεῖον	-	-	2

	Α΄	Β΄	Γ΄
Γ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1. Ψυχολογία τῆς προσχολικῆς ἡλικίας	2	-	-
Δ: ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
1. Φυσική ἀγωγή νηπίων	-	-	3
	8	6	5

Τά ἀνωτέρω μαθήματα διδάσκονται καί κατά τήν ἐπιμόρφωσιν περί ἧς τό ἐδάφιον γ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος κατόπιν ἐπιλογῆς καί προσαρμογῆς δι'ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μετά πρότασιν τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ πρός τό διά τήν ἐπιμόρφωσιν ταύτην διατιθέμενον χρονικόν διάστημα καί τάς ἰδιαιτέρας ἀνάγκας τῆς ἐπιμορφώσεως. Διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζονται καί αἱ ὧραι διδασκαλίας κατά μάθημα.

"Αρθρον 9

Παράγραφος 2 σειρά 1η: ἀντί "Β΄ δεκαπενθημέρου" νά γραφεῖ "Α΄δεκαπενθημέρου".

Παράγραφος 3: Ἡ παράγραφος 3 ἀνασυντάσσεται ὡς ἑξῆς "Τά ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα μαθήματα εἶναι 8, ἤτοι τέσσαρα (4) ἐκ τῶν κοινῶν δι'ὅλους τούς λειτουργούς Δ.Ε, δύο (2) ἐκ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων διά δασκάλους ἤ νηπιαγωγούς καί δύο (2) κατ'ἐπιλογήν τοῦ ἐξεταζομένου. (1) Ἐκ τῶν κοινῶν μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας
β) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς μαθήσεως
γ) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας καί
δ) Νεοελληνική γλῶσσα (γραμματική-σύνταξις- Παιδική Λογοτεχνία).

2. Ἐκ τῶν εἰδικῶν διά τούς δασκάλους μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Θεωρία τῆς ἀγωγῆς καί
β) Σύγχρονοι παιδαγωγικαί κατευθύνσεις καί ἐκπαιδευτικά συστήματα.

3. Ἐκ τῶν εἰδικῶν διά τούς νηπιαγωγούς μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Προσχολική ἀγωγή καί
β) Ψυχολογία τῆς νηπιακῆς ἡλικίας

Παράγραφος 4: Ἡ παράγραφος 4 ἀνασυντάσσεται ὡς ἑξῆς: "Διδάσκαλος

ἡ νηπιαγωγός φοιτῶν εἰς τήν ΣΕΛΔΕ ἡ Παράρτήμα αὐτῆς ὀφείλει ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων νά δηλώσει ἐγγράφως εἰς τόν Διευθυντήν Σπουδῶν δύο (2) ἐκ τῶν κάτωθι μαθημάτων εἰς τά ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νά ἐξετασθεῖ κατ'ἐπιλογήν κατά τό τέλος τοῦ Γ'τριμήνου.

α) Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς
β) Αἰσθητική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ
γ) Στοιχεῖα ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ
δ) Βασικά στοιχεῖα ψυχοπαιδαγωγικῆς ἐρεύνης
ε) Στοιχεῖα δημοκρατικῆς ἀγωγῆς
στ) Τά μέσα διδασκαλίας

(διά τούς διδασκάλους)

καί

ζ) Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς
η) Διδακτικόν ὑλικόν εἰς τό νηπιαγωγεῖον
θ) Σύγχρονος μεθολογία τοῦ νηπιαγωγείου

(διά τάς νηπιαγωγούς)

Σχετικά μέ τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, προτείνει νά ἐνημερωθεῖ ὁ κ. Α. Βαλαωώστας, ὅτι τό βιβλίο του " ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ" δέν ἐπελέγη γιά τούς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν γιατί δέ ζητήθηκε ἀπό καμμιά Παιδαγωγική Ἀκαδημία, ὡς συμπληρωματικό βοήθημα τῆς διδασκαλίας τῆς Μουσικῆς γενικά.

Ἡ πρόταση αὐτή ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή ἀπό τά μέλη τοῦ Τμήματος.

Σχετικά μέ τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Αἴτηση τοῦ κ. Γ. Παπαδημητρίου γιά ἐπιστροφή ἀντιτύπων τοῦ βιβλίου του "Νεωτέρα Εἰδική Διδακτική" ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ προτείνει νά ἐνημερωθεῖ ὁ κ. Γ. Παπαδημητρίου ὅτι τά ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου του "Νεωτέρα Εἰδική Διδακτική" εὑρίσκονται στό ΚΕΜΕ, Τμῆμα Ὑλοτικῆς στή διεύθυνση Ἐφαρμ. Προγραμμάτων Σχολῶν Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ, Ἑρμοῦ 15, ἀπό ὅπου δύναται νά τά παραλάβει, ἄν καί κανονικά παραμένουν ἐκεῖ πρός ἐνημέρωση τῶν ὑπηρεσιῶν καί αὐτό εἶναι συμφέρον τῶν συγγραφέων.

Ἡ πρόταση αὐτή ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή ἀπό τά μέλη τοῦ Τμήματος.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 63/1978

Σήμερα, 12 Απριλίου 1978, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) πού συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἐλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντώνιος Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Δικν. Μελᾶς και Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές και ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά τό σκοπό και τά γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε και ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Οἱ ἁρμόδιοι εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄ και Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παρουσίασαν στά μέλη τοῦ Τμήματος γιά νά γνωμοδοτήσουν σχετικά εἰσηγητικό σχέδιο πού περιελάμβανε τό σκοπό και τά γενικά πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας και ἔδωσαν συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεῖα γιά τό προτεινόμενο σχέδιο.

Συγκεκριμένα εἶπαν ὅτι βασική ἀρχή τοῦ σχεδίου εἶναι

νά γνωρίσουν οἱ μαθητές καλά τήν Ἑλλάδα τῆς ὁποίας ἡ γνώση ἀρχίζει μέ τή μελέτη τοῦ περιβάλλοντος ἀπό τίς κατώτερες τάξεις καί συνεχίζεται μέχρι τήν ἔκτη. Τονίζεται ἰδιαίτερα ὁ χῶρος τῆς Μεσογείου πού εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας. Ἀπό τήν Ἑλλάδα, σύμφωνα μέ τό σχέδιο, προτείνεται ἡ στροφή πρός τόν ἔξω κόσμο καί τέλος ἐπιστροφή πάλι στήν Ἑλλάδα κυκλικά. Ἡ διάταξη τῆς ὕλης δηλ. εἶναι σπειροειδής καί ἡ συστηματοποίηση ἐπιτυγχάνεται μέ τήν ἀνάλυση τῶν ἑνοτήτων. Τό προτεινόμενο σχέδιο εἶναι ἕνα ἐνδιάμεσο ἀνάμεσα στά παραδοσιακά καί τά σύγχρονα προγράμματα. Τό περιεχόμενο, πού προτείνεται, θά ὀργανωθεῖ πρῶτα σέ θέματα καί ἔπειτα σέ διδακτικές ἑνότητες.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐπί μέρους ἐξέταση τοῦ προτεινόμενου σχεδίου. Ὕστερα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Βλουτίδη ἀποφασίστηκε νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "γενικός" πρίν ἀπό τή λέξη "σκοπός".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης διαφώνησε ὡς πρός τήν ἔκφραση "σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας εἶναι νά γνωρίσουν οἱ μαθητές τό περιβάλλον ἀπό γεωφυσική ἄποψη" καί παρατήρησε ὅτι ἡ ἄποψη αὐτή ἀποτελεῖ μιά ἐπιλογή παρακινδυνευμένη γιατί, κατά τή γνώμη του, ἡ Γεωγραφία πρέπει νά ἐξετάζεται ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνίες, τίς ἑξῆς:

1) Παραστατική πλευρά τῆς Γεωγραφίας (Χάρτες, ὑδρόγειος κτλ)
2) Ἀστρονομική Γεωγραφία (ἡ γῆ μέσα στό σύμπαν)
3) Φυσική "
4) Βιολογική " (Φυτά καί Ζῶα σέ σχέση μέ τούς φυσικούς παράγοντες καί τίς ἀνθρώπινες ἐνέργειες)
5) Ἀνθρωπογεωγραφία
6) Πολιτική Γεωγραφία

Ἀπαντώντας ὁ κ. Κονιδιτσιώτης εἶπε ὅτι αὐτά τά πρίσματα ἀφοροῦν τό σύστημα διαδικασίας τῆς διδασκαλίας καί ἀνήκουν στή μεθοδολογία.

-Ὁ κ. Βλουτίδης πρότεινε ἀπό τήν φράση ἄμεσο καί εὐρύτερο περιβάλλον νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "ἄμεσο" γιατί αὐτό ἔχει ὁπωσδήποτε ἐξετασθεῖ στή μελέτη τοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ πρόταση δέν ἔγινε δεκτή γιατί μέ τή λέξη ἄμεσο ὑπονοεῖται ἡ Ἑλλάδα καί εἶναι ἀπαραίτητο γιά συγκρίσεις.

Στή συνέχεια ἀποφασίζεται ἀπό τίς ἐπί μέρους ἐπιδιώξεις ἡ δεύτερη νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "νά κατανοήσουν τό γεω-

φυσικό περιβάλλον, σέ παγκόσμια κλίματα" καί τό ὑπόλοιπο τμῆμα τῆς παραγράφου αὐτῆς ν'ἀποτελέσει ξεχωριστή παράγραφο.

Σχετικά μέ τήν 7η παράγραφο ὁ κ. Μαραγκουδάκης παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει ἀσάφεια ἐφόσον ἱκανότητες καί δεξιότητες χωρίζονται ἀπό τίς διαδικασίες μαθήσεως ἐνῶ καί αὐτές εἶναι παράγωγα μαθήσεως. Γι'αὐτό προτείνει ἡ παράγραφος αὐτή νά συγχωνευθεῖ μέ τήν τελευταία.

Ὁ κ. Μελᾶς προτείνει νά προστεθεῖ ἰδιαίτερη παράγραφος ἡ ἑξῆς: - νά καλλιεργήσουν τή δεξιότητα νά κατασκευάζουν χάρτες, σχεδιαγράμματα καί παραστάσεις τοποθεσιῶν καί φαινομένων.

Τέλος τό Τμῆμα ἀποφάσισε στό τέλος τῆς 7ης παραγράφου νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς πρόταση

"νά ἀπεικονίζουν γεωγραφικά
δεδομένα σέ χάρτες κλπ"

Ἐπίσης ἀποφάσισε νά γίνει μιά ἐσωτερική ἀνακατάταξη τῆς παραγράφου αὐτῆς καί συγκεκριμένα ἡ πρόταση "νά ἀναζητοῦν τίς σχέσεις καί τίς ἐξαρτήσεις τῶν γεωγραφικῶν δεδομένων" νά προηγηθεῖ τῶν προτάσεων "νά παρατηροῦν, νά περιγράφουν, νά ταξινομοῦν, νά συγκρίνουν, νά ἀναλύουν καί νά ἑρμηνεύουν κτλ γεωγραφικά δεδομένα".

Τέλος γιά τή τελευταία παράγραφο τό Τμῆμα ἀποφάσισε ἀντί μάθηση" νά γραφεῖ "μάθημα".

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἐξέτασε τό γενικό πλαίσιο τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος καί ἔκανε σχετικές παρατηρήσεις.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης παρατήρησε ὅτι ἀπουσιάζουν τά κεφάλαια "Ἡ Ἑλλάδα καί τά Βαλκάνια", "Ἡ Ἑλλάδα καί ἡ ΕΟΚ".

Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Χριστιᾶς ἀπάντησε ὅτι τά κεφάλαια αὐτά ἐντάσσονται στό εὐρύτερο κεφάλαιο "Ὁ χῶρος τῆς Μεσογείου".

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἀπασχόλησε ἡ ἔκφραση πού ἀκολουθεῖ τό 1ο κεφάλαιο τῆς ΣΤ'τάξη "ὅπως στήν Ε'τάξη, ἀλλά συντομότερα καί σέ ψηλότερο ἐπίπεδο" καί ἀποφάσισε ἀντ'αὐτῆς νά γραφεῖ σέ παρένθεση ἡ λέξη διεξοδικότερο.

Ὁ κ. Πασσάκος διαφώνησε μέ τή σειρά τῶν γενικῶν ἐνοτήτων καί πρότεινε τήν ἑξῆς σειρά καί γιά τίς δύο τάξεις:

1) Ἑλλάδα
2) Ὑδρόγειος
3) Σύμπαν
4) Χῶρος τῆς Μεσογείου

Ἡ πρόταση αὐτή δέν ἔγινε δεκτή. Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης

εἶπε ὅτι ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης ἔγινε ἔτσι ὥστε ἡ Γεωγραφία ναί στίς δύο τάξεις νά ἀρχίζει ναί νά τελειώνει μέ τήν Ἑλλάδα.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση

Ὁ Προεδρεύων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΛΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 64/1978

Σήμερα, 13 Ἀπριλίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11η πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Θελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, ἀημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλδυτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ κ.κ. Λιον. Σελλῆς καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φωτάκη, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς Πόρυ-δάκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π.Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί λειτουργίας παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Δ.Ε. (ΣΕΛΔΕ)".

ΘΕΜΑ 2ο – Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας τῆς κ. Πολυχρονοπούλου. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 3ο – Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας τοῦ κ. Φωτάκη. Εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β'.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί συγκεκριμένα ἐξέτασε τά ἄρθρα 9, 10, 11 καί 12 τοῦ συζητουμένου σχεδίου Π. Δ/τος γιά τά ὁποῖα ἀποφάσισε τίς ἑξῆς τροποποιήσεις:

./.

"Αρθρον 9

Παρ. 5, σειρά 1η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση: "κατά τάς διατάξεις τῆς παράγρ. 3 ὑποχρεωτικῶς".
σειρά 2η: ἀντί "ἐφ' ὅλου", "ἐφ' ὅλων".
σειρά 3η: ἀντί "διδαχθείσης ὕλης" νά γραφεῖ "διδαχθέντων ἀντικειμένων".

Παρ. 6, σειρά 1η: ἡ λέξη «δίδονται» νά γίνει «δίδεται»
σειρά 2η: α) ἀντί "δύο θέματα" νά γραφεῖ "Ἕν θέμα"
β) νά διαγραφεῖ "τό Ἕν" καί νά προστεθεῖ τό ἄρθρο "τό" μεταξύ "νά" καί "ἀναπτύξουν"

"Αρθρον 10

Παρ. 2β σειρά 2η: ἀντί "Ὀκτωβρίου" νά γραφεῖ "Σεπτεμβρίου"
Παρ. 3 σειρά 1η: ἀντί "Ὀκτώβριον" νά γραφεῖ "Σεπτέμβριον"
Παρ. 4 σειρά 5η: ἀντί "Ὀκτωβρίου" νά γραφεῖ "Σεπτεμβρίου"

"Αρθρον 11

Παρ. Ια σειρά 2η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ὡς καί τῆς γενικῆς μορφώσεως"
Παρ. 2 σειρά 2η: μετά τή λέξη "γνώμην" νά προστεθεῖ "τοῦ Τμήματος ΔΕ"
σειρά 5η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση: "πρός ἐπιμόρφωσιν"
Παρ. 4 σειρά 2η: πρίν τή λέξη "ἀπουσιῶν" νά προστεθεῖ ἡ λέξη "δικαιολογημένων"

"Αρθρον 12

Παρ. Ι σειρά 3: α) μετά τή λέξη "σχολεῖα" νά προστεθεῖ "ἤ νηπιαγωγεῖα"
β) νά διαγραφεῖ τό χωρίο "τό εἶδος τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων καί αἱ ὧραι αὐτῶν καθ' ἑβδομάδα"

Τά ἐδάφια Α καί Β τοῦ παρόντος ἄρθρου νά διαμορφωθοῦν ὡς ἑξῆς:

Α' Μαθήματα κοινά:

α) Σύγχρονα Παιδαγωγικά Προβλήματα
β) Χρῆσις ὀπτικο-ακουστικῶν μέσων
γ) Παιδική Λογοτεχνία
δ) Ὀργάνωσις σχολείων
ε) Τρόποι ἀξιολογήσεως μαθητῶν ./.

Β΄ Μαθήματα ειδικά

I.- Διά Διδασκάλους

1.- Βασικά προβλήματα σχολικῆς μαθήσεως

2.- Εἰδική Διδακτική - Διδακτικαί ἀσκήσεις

II.- Διά Νηπιαγωγούς

1.- Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις εἰς τήν προσχολικήν ἀγωγήν

2.- Σύγχρονος μεθοδολογία νηπιαγωγείων - Πρακτικαί ἀσκήσεις

Σχετικά μέ τά εἰδικά μαθήματα ὁ κ. Πασσάκος μειοψήφισε καί πρότεινε στά μαθήματα τά εἰδικά γιά δασκάλους νά προστεθεῖ ὁπωσδήποτε τό μάθημα "Κύρια ψυχικά γνωρίσματα τοῦ παιδιοῦ τῆς σχολικῆς ἡλικίας" καί στά εἰδικά μαθήματα γιά νηπιαγωγούς τό μάθημα "Κύρια ψυχικά γνωρίσματα τοῦ παιδιοῦ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας"

Μέ τήν πρόταση αὐτή τοῦ κ. Πασσάκου συμφώνησε καί ὁ κ., Παπαδόπουλος.

Παρ. 2 σειρά 2η: πρίν ἀπό τή λέξη "ἀπουσίας" νά γραφεῖ "δικαιολογημένης".

./.

Σχετικά με τό 2ο θέμα τής ήμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγής ἔρευνας τής κ. Πολυχρονοπούλου" ὁ ἀριθμός εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1) Τό διαβιβαστικό ἔγγραφο τοῦ Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπ. Παιδείας κ. Σακελλαρίου μέ ἀριθμ. 34528/29-3-78 μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται ἡ αἴτηση τής κ. Β. Πολυχρονοπούλου ποῦ ζητεῖ τήν ἔγκριση διενέργειας ἔρευνας στά εἰδικά σχολεῖα μέ τήν παράκληση γιά τή γνωμοδότησή μας,

2) Τήν αἴτηση τής κ. Β. Πολυχρονοπούλου τής 20-3-78 καί τά σχετικά δικαιολογητικά, καί

3) Τό ἄρθ. 2, παρ. 2 τοῦ Ν.186/75 καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Ἡ κ. Πολυχρονοπούλου μέ τήν αἴτησή της (20-3-78) ζητεῖ τήν ἔγκριση ἔρευνας στά εἰδικά σχολεῖα τῆς χώρας μέ σκοπό τή διαπίστωση τής καταστάσεως τής εἰδικῆς ἀγωγῆς στήν Ἑλλάδα. Τά ἀποτελέσματα τής ἔρευνάς της θά χρησιμοποιήσει στή συγγραφή συγκριτικής μελέτης μέ θέμα "Ἡ εἰδική ἀγωγή στήν Εὐρώπη καί στίς ΗΠΑ", τήν ὁποία καί θά ὑποβάλει ὡς διδακτορική διατριβή στό Πανεπιστήμιο τής CONNECTICUT τῶν ΗΠΑ. Τήν ἔρευνά της αὐτή ἔχει ἐγκρίνει ὁ ὑπεύθυνος καθηγητής τοῦ παραπάνω Πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος καί βεβαιώνει ὅτι εἶναι ὑποψήφια διδάκτωρ ὑπό τή διεύθυνσή του καί ὅτι τό θέμα της περιλαμβάνει καί τή κατάσταση τής εἰδικῆς ἀγωγῆς στήν Ἑλλάδα. Ἐπίσης ὑποβάλλει δύο πίνακες καί δύο ἐρωτηματολόγια ποῦ θά συμπληρώνονται ἀπό τή Δ/ντή τοῦ σχολείου καί τό ἐκπαιδευτικό προσωπικό.

Στόν 1ο πίνακα θά συμπληρώνονται στοιχεῖα σχετικά μέ τό ἐκπαιδευτικό προσωπικό (νηπιαγωγοί, δάσκαλοι κτλ.) καί τίς συμπληρωματικές ὑπηρεσίες (ψυχολόγοι, σχολικοί ψυχολόγοι, σύμβουλοι, ψυχίατροι, ἐργασιοθεραπευτές κτλ) καί σύγχρονα ζητοῦνται καί τά προσόντα τῶν παραπάνω εἰδικῶν προσώπων.

Στόν 2ο πίνακα ζητεῖται νά συμπληρωθοῦν στοιχεῖα σχετικά μέ κατηγορίες μειονεξίας τῶν παιδιῶν ποῦ φοιτοῦν σέ κάθε σχολεῖο, ὅπως ἐκπαιδεύσιμα, ἀσκήσιμα, παιδιά μέ διαταραχές συμπεριφορᾶς, κωφά, τυφλά κτλ. γιά τά ὁποῖα καί ζητεῖται συγκεκριμένα νά δηλωθεῖ ἂν ἔχει γίνει

./.

πρόταση γιά νά λάβουν ή λαμβάνουν είδική άγωγή καί άνάμη νά δηλωθεί άν οί έκπαιδευτικοί έχουν ή όχι είδική άγωγή ή έπιμόρφωση σχετική τόσο γιά τά παιδιά τής προσχολικής (3-5 έτών) όσο καί γιά τά τής σχολικής ήλικίας (6-19 έτών).

Στό 1ο έρωτηματολόγιο πρός τό Δ/ντή τού σχολείου (μιάς σελίδας) ζητούνται διάφορα στοιχεία, όπως έπωνυμία σχολείου, έτος ίδρύσεως, άν είναι οίκοτροφείο, άριθμός θέσεων, περιπτώσεις διαταραχών, χρηματοδότηση τού σχολείου, τρόπος είσαγωγής τών παιδιών, προγράμματα κτλ.

Τό 2ο έρωτηματολόγιο (2 σελίδων) ζητεί όνοματεπώνυμο καί λοιπά στοιχεία τού έκπαιδευτικού προσωπικού καί τών συμπληρωματικών υπηρεσιών, ζητεί γνώμες τών έκπαιδευτικών αύτών σχετικά μέ ένδεχόμενες άλλαγές στό πρόγραμμα έκπαιδεύσεώς τους καί γνώμες σχετικές μέ τήν έμπειρία τους γύρω άπό τά προβλήματα τών καθυστερημένων παιδιών.

Ή κ. Πολυχρονοπούλου έφερε συμπληρωματικά: α) Βιογραφικό σημείωμα μέ τίς σπουδές της καί συγκεκριμένα είναι πτυχιούχος MASTER'S τού Πανεπιστημίου HARVARD, καί β) Άναλυτικό σημείωμα γιά τό σκοπό, τή διοργάνωση καί διεξαγωγή τής Έρευνας.

Θεωρώ τήν Έρευνα τής κ. Πολυχρονοπούλου άρκετά ένδιαφέρουσα γιατί θά συγκεντρωθούν πολλά άπαραίτητα στοιχεία γύρω άπό τήν κατάσταση τής είδικής άγωγής, τό ύπάρχον προσωπικό καί τά προσόντα του καί άνάμη τίς έμπειρίες καί γνώμες του στό πρόβλημα τής έκπαιδεύσεως τών καθυστερημένων παιδιών στή χώρα μας. Πέραν αύτού ή έγκριση τής διενέργειας τής Έρευνάς της θά διευκολύνει καί τήν έρευνήτρια στή σύνταξη τής διδακτορικής της μελέτης σέ ό,τι άφορά τή χώρα μας γύρω άπό τό θέμα, ώς συγκριτική μέ μελέτη θά έχει καί γενικότερα ένδιαφέρον, ώστε νά είναι φανερή ή σημασία της.

Γι' αύτό καί προτείνω τήν έγκριση τής χορηγήσεως άδείας διενέργειας τής Έρευνας στήν κ. Πολυχρονοπούλου μέ τό όρο νά ύποβάλει 2 άντίτυπα τής μελέτης της μέ τίς διαπιστώσεις καί τά συμπεράσματά της στό ΚΕΠΕ.

Τό Τμήμα άφού έλαβε ύπόψη του:

./.

1) Τό διαβιβαστικό έγγραφο τοῦ Γεν. Γραμματέα τοῦ Υπ. Παιδείας κ. Σακελλαρίου μέ ἀριθμ. 34523/23-3-73 μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται ἡ αἴτηση τῆς κ. Β. Πολυχρονοπούλου γιά ἔγκριση διενέργειας ἔρευνας σέ εἰδικές σχολεῖα τῆς χώρας μας.

2) Τήν αἴτηση τῆς κ. Β. Πολυχρονοπούλου μέ ἡμερομηνία 20-3-73 μαζί μέ τά συνημμένα δικαιολογητικά, καί

3) Τό ἄρθρο 2, παρ. 2 τοῦ Ν.186/75

ἀποφαίνεται ὁμόφωνα

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Πολυχρονοπούλου μέ τήν παράκληση νά ὑποβάλει 2 ἀντίτυπα τῆς μελέτης της μέ τίς διαπιστώσεις καί τά συμπεράσματά της στό ΚΕΚΕ.

Ἡ συζήτηση γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά ἑπόμενη συνεδρίαση.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

Ὁ Ὑφυπουργός

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠ/ΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 65/1978

Σήμερα, 14 'Απριλίου 1978, τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως τοῦ Κέντρου 'Εκπ/κῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. 'Ανδριόπουλος Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. 'Αρ. Βουγιούκας, Γεώρ. Μαραγκουδάκης, 'Αντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, 'Ιωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ Γραμματέας τοῦ Τμήματος 'Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Τελικές παρατηρήσεις γιά τό σκοπό καί τό γενικό πλαίσιο τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. καί συγκεκριμένα ἐξέτασε τίς παραγράφους 1 καί 4 τοῦ Γενικοῦ πλαισίου περιεχομένου γιά κάθε τάξη.

'Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, πρότεινε οἱ παράγραφοι Νο 4 μέ τίτλο "'Η Γῆ καί τό Σύμπαν" νά συνδεθοῦν μέ τίς παραγράφους Νο 1 "'Η ὑδρόγειος σφαῖρα" καί στίς δύο τάξεις.

'Ο κ. Βουγιούκας πρότεινε ἡ παρ. 4 νά διαγραφεῖ ἀπό τήν Ε΄τάξη γιατί θεωρεῖ ὅτι τά στοιχεῖα Μαθηματικῆς Γεωγραφίας πού περιλαμβάνει εἶναι δύσκολο νά κατανοηθοῦν ἀπό τούς μαθητές τῆς Ε΄καί νά μείνει μόνο

- νά γνωρίσουν τίς συνθῆκες, τούς τρόπους ζωῆς καί τόν πολιτισμό ἄλλων λαῶν.
- νά συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ κοινωνική καί ἡ οἰκονομική δυσαναλογία καί ἀνισότητα, πού ὑπάρχει σέ κοινωνίες σέ παγκόσμια κλίμακα, εἶναι στήν ἐποχή μας κοινά προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητας, πού μόνο μέ τή σύγχρονη προσπάθεια, τή συνεργασία καί τήν ἀλληλεγγύη μποροῦν νά λυθοῦν.
- νά ἀναπτύξουν καί νά καλλιεργήσουν ἱκανότητες καί δεξιότητες, ἀπού εἶναι σύμφυτες μέ τή φύση τοῦ μαθήματος καί ταυτόχρονα: διαδικασίες μαθήσεως, ὥστε νά μποροῦνε νά προσανατολίζονται στό χῶρο, νά ἀναζητοῦν τίς σχέσεις καί τίς ἐξαρτήσεις τῶν γεωγραφικῶν δεδομένων, νά παρατηροῦν, νά περιγράφουν, νά ταξινομοῦν, νά συγκρίνουν, νά ἀναλύουν καί νά ἑρμηνεύουν κτλ. γεωγραφικά δεδομένα, νά κατανοοῦν καί νά ἑρμηνεύουν δεδομένα χαρτῶν, σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων, στατιστικῶν πινάκων, γραφικῶν παραστάσεων κτλ. καί νά κάνουν ὀρθή χρήση τῶν πηγῶν, νά ἀπεικονίζουν γεωγραφικά δεδομένα σέ χάρτες κτλ.
- νά ἀποκτήσουν ἐνδιαφέρον νά γνωρίσουν τό περιβάλλον καί νά καλλιεργήσουν τό συναίσθημα τῆς ἀγάπης πρός τήν πατρίδα.
- νά ἀποκτήσουν θετικές στάσεις ἀπέναντι σ'ἄλλους λαούς, ὅπως εἶναι ἡ διάθεση γιά κατανόηση, ἀποδοχές, ἀνοχή, ἀλληλεγγύη καί τή διάθεση γιά ἐπικοινωνία καί συνεργασία.
- νά ἀποκτήσουν θετικές στάσεις ἀπέναντι στό μάθημα, ὅπως εἶναι ἡ ἐρευνητική διάθεση, ἡ ἐπίμονη ἀναζήτηση πληροφοριῶν, ὁ κριτικός ἔλεγχος, ἡ ἀντικειμενική τεκμηρίωση καί ἡ τάση γιά τήν ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας κτλ.

II. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Τάξη Β'

1. Ἡ ὑδρόγειος (Σχῆμα τῆς Γῆς, ξηρά, θάλασσα, ἤπειροι, ὠκεανοί, ζῶνες τῆς Γῆς, κλίμα, ἡ ζωή σέ διαφορετικούς βιότοπους).
2. Ἡ Ἑλλάδα (Συνοπτική ἐξέταση σέ φηλότερο ἐπίπεδο ἀπό ὅ,τι στή Δ' τάξη).
3. Ὁ χῶρος τῆς Μεσογείου (Ν.Εὐρώπη, Β.Ἀφρική, Μέση Ἀνατολή, Κύπρος, Τουρκία - συστηματική ἐξέταση).
4. Ἡ Γῆ καί τό Σύμπαν (Στοιχεῖα Μαθηματικῆς Γεωγραφίας).

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ

Πράξη 66/1978

Σήμερα, 14 Απριλίου 1978, ήμέρα Παρασκευή καί ώρα 11.30 πρωϊνή τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών καί Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Δεινοκράτους 2, Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδαρίτη, Σύμβουλο Β' καί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλαντίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β' καί κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ιωάν. Χριστιανᾶς, εἰσηγητές, καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Συγγραφή ἀναγνωστικῶν γιά τούς Ἕλληνες μαθητές στή Δ. Γερμανία. Εἰσηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β'

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ο ἀρμόδιος εἰσηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β' ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 814.131/92/28877/18-3-77 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Υπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ φωτοτυπία τοῦ ἐγγράφου τοῦ ἐκπ. Συμβ. -Βόρειας Εὐρώπης Υπουργείου Παιδείας Δ. Εὐρώπης ἀριθμ. 564/28-2-78 σχετικά μέ τή συγγραφή ἀναγνωστικῶν τῶν Β' καί Γ' τάξεων Δ.Σ. Ἑλληνοπαίδων Δ. Γερμανίας καί ζητεῖται ἡ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος σχετικά μέ τή διάταξη τῆς ὕλης τῶν ἀνωτέρω βιβλίων. Στή συνέχεια ὁ εἰσηγητής κ. Δ. Ανδριόπουλος εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

1.- Καί ἄλλοτε εἶχα τήν εὐκαιρία νά ἐνημερώσω τό Τμῆμα καί νά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ὑπογραμμίσω τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπανόρθωσης ὁλαιτέρως τῶν γραμμάτων καὶ τῆς συγγραφῆς εἰδικῶν βιβλίων γιὰ τοὺς Ἕλληνες μαθητές τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὰ Α.Π. καὶ τὰ βιβλία αὐτὰ πρέπει νὰ ἀνταποκρίνονται στὶς ἀπαιτήσεις καὶ στὶς ἐκάστοτε ἀνάγκες ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὰ διάφορετικὰ ἐκπαιδ. καθεστῶτα τῶν ὁποίων ἐπικρατοῦν στὶς χῶρες ποὺ ὑπάρχουν Ἕλληνες μαθητές. Πρέπει νὰ τονιστεῖ ὅτι αἱ διαφορὲς δὲν ὑπάρχουν μόνον μεταξὺ τῶν χωρῶν ποὺ ὑπάρχουν Ἕλληνες μαθητὲς (Γερμανία, Η.Π.Α., Καναδᾶς, Αὐστραλία, Σουηδία κτλ) ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τῶν διαφόρων περιοχῶν Χ τῆς αὐτῆς χώρας. Στὴ Γερμανία ἢ στὶς Η.Π.Α, π.χ. τέτοιες διαφορὲς εἶναι πολλὲς φορὲς χτυπητές.

Δευτερεύστερα, στὴ Γερμανία, ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων μαθητῶν εἶναι πολὺ μεγάλος τὰ προβλήματα εἶναι πολλὰ καὶ πολύπλοκα. Τὸ ἁρμόδιο Τμῆμα στὴ Βόννη, στὴν προσπάθειά του νὰ ἀντιμετωπίσει αὐτὰ τὰ προβλήματα, ἔχει ἀρχίσει νὰ ὑπονεῖ βιβλία, ἀναγνωστικὰ καὶ βοηθητικά, ποὺ θὰ καλύπτουν τὶς ἀνάγκες τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων μαθητῶν.

Ἤδη γίνεται δοκιμαστικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ σχετικοῦ Ἀλφαβηταρίου σὲ πειραματικὴ Α΄τάξη καὶ τὰ μέχρι τώρα ἀποτελέσματα εἶναι ἱκανοποιητικά, σύμφωνα μὲ τὴ διαβεβαίωση τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων ἁρμοδίων.

Εἶναι περιττὸ νὰ παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία στὴν ὁποία βασίζεται τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ βιβλία τοῦ ΟΕΑΒ εἶναι ἀκατάλληλα γιὰ τὶς τάξεις αὐτές.

2. 2.- Τὸ ἁρμόδιο Τμῆμα στὴ Βόννη ἔθεσε ὡς στόχο τὴ συγγραφὴ δύο βιβλίων γιὰ τὶς Β΄καὶ Γ΄ τάξεις, κατάλληλων γιὰ τὴν ἐκμάθηση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας. Ἡ ἔκδοσή τους, ποὺ θὰ εἶναι προσαρμοσμένη μὲ τὰ κείμενα πολυγραφημένα (ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ) καὶ εἰκονογραφημένα μὲ κατάλληλα σχέδια, θὰ γίνει κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1978. Θὰ ἀκολουθήσουν δοκιμαστικὴ χρησιμοποίησή τους, κατὰ τὸ 1978-79, ἀξιολόγηση, τελικὴ ἐπεξεργασία καὶ ὑποβολὴ στὰ ΥΠΠΘ γιὰ ἔγκριση.

3.- Ἡ δομή τους, σύμφωνα μὲ τὴν πρόταση τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος θὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθη: Μέρος Α; τὸ ὁποῖο θὰ περιέχει 35-40 μικρὰ κείμενα μὲ ἀσκήσεις γραμματικῆς καὶ συντακτικοῦ (σύμφωνα μὲ τὸ Ἕλλην. Α. πρόγραμμα) Μέρος Β; στὸ ὁποῖο θὰ περιέχονται μεγαλύτερα ἑλληνικὰ ἢ ξένα (μεταφρασμένα ἢ διασκευασμένα) κείμενα, μὲ λίγες κατάλληλες ἀσκήσεις γιὰ νοηματικὴ ἐπεξεργασία

Γιὰ τὸν καθορισμὸ τῆς ποσότητας τῆς ὕλης αὐτῆς καὶ τῆς δομῆς της λήφθηκαν ὑπόψη (α) ὁ περιορισμένος χρόνος τῶν 5 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως

./.

ποῦ, σύμφωνα μὲ τὴ Γερμανικὴ νομοθεσία, διατίθεται γιὰ τὴν ἐνημέθηση τῆς μητρικῆς γλώσσας στὸ μεγαλύτερο ἀριθμὸ ἑλλην. Τμημάτων, (β) ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς ὡρῶν διδασκαλίας τῆς Ἑλλην. γλώσσας γιὰ ἕνα σχολ. ἔτος, ποὺ δὲν ξεπερνᾶ τὶς 70 καὶ (γ) τὸ ἐπίπεδο τῆς πνευματικῆς ὡριμότητας τῶν μαθητῶν.

Γιὰ ἑλληνόγλωσσα τμήματα, ποὺ ὁ διατιθέμενος χρόνος εἶναι περιορισμένος θὰ εἶναι ἱκανοποιητικὴ ἡ κάλυψη τοῦ Α' μέρους καὶ ἡ ἐπιλεκτικὴ ἀνάγνωση κειμένων τοῦ Β' μέρους· γιὰ τμήματα μὲ περισσότερο διαθέσιμο χρόνο ἡ διδασκαλία θὰ προχωρεῖ συστηματικὰ καὶ στὸ Β' μέρος.

4.- Ἡ δομὴ τῆς ὕλης κατὰ τὴ γνώμη μας, εἶναι ἡ πλέον κατάλληλη γιὰ τὸν ἰδιότυπο αὐτὸ τρόπο ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἑλλήνων μαθητῶν στὴ Γερμανία, ἂν λάβουμε σοβαρὰ ὑπόψη τοὺς περιορισμοὺς ποὺ ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὴν ξένη χώρα καὶ τὸν ἰδιαίτερο χαρακτῆρα διαβιώσεως τοῦ μεταναστη γενικὰ καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Ἕλληνα. Γι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι στὸ Τμῆμα νὰ γνωμοδοτήσει ὅτι ἡ δομὴ τῆς ὕλης, ποὺ προτείνεται, θεωρεῖται κατάλληλη γιὰ τὰ βιβλία ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες μαθητὲς τῶν Β' καὶ Γ' τάξεων τῶν ἑλληνογλώσσων τμημάτων στὰ σχολεῖα τῆς Γερμανίας.

Τὸ Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) Τὸ ἔγγραφο Φ.814.131/92/28877/18-3-1978 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας

β) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 564/28-2-78 τοῦ κ. Ἐκπ. Συμβούλου-Ἐπόπτου Συμβούλων Ἐκπ. Ἑλληνοπαίδων Δ. Γερμανίας

γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καὶ

δ) Τὴ συζήτηση ποὺ ἐπακολούθησε

ἀποφαίνεται ὁμόφωνα

Θεωρεῖ τὴ δομὴ τῆς ὕλης ποὺ προτείνεται κατάλληλη γιὰ τὰ βιβλία ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες μαθητὲς τῶν Β' καὶ Γ' τάξεων τῶν Ἑλληνόγλωσσων Τμημάτων στὰ σχολεῖα τῆς Δ. Γερμανίας.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Ἀρεσέρεών

Βασ. Μανδελτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Ἑλατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Πράξη 67/1978

Σήμερα, 15 Ἀπριλίου 1978, ἡμέρα Σάββατο καί ὥρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).
Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ὑφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κανιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Παπαδάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς καί Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ἡ Γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως.

Γνωμοδότηση γιά τό σχέδιο Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί Ἱδρύσεως καί λειτουργίας παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως (ΣΕΛΔΕ)".
Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ὑφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.
Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καί ἐξέτασε τά ἄρθρα 13, 14, 15 καί 16 τοῦ συζητουμένου σχεδίου Προεδρ. Δ/τος. Μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν τό Τμῆμα κατέληξε τά ἀνωτέρω ἄρθρα νά τροποποιηθοῦν ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 13

παρ. 1 σειρά 2η: νά διορθωθεῖ ὀφθ. Υ.
σειρά 3η: ἀνάμεσα στίς λέξεις "κυρίως" καί "διοικήσεως" νά προστεθεῖ "παιδαγωγικῆς καθοδηγήσεως".

./.

παρ. 2 σειρά 2η: νά ἀντικατασταθεῖ ἡ φράση "τῆς 'Ολομέλειας" ἀπό τή φράση "τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως".

παρ. 2β σειρά 2η: μετά τή λέξη "ἀναγκαῖον" νά γραφεῖ τελεία καί νά διαγραφοῦν ὅλα ὅσα ἀκολουθοῦν.

παρ. 4 σειρά 2η: νά διαγραφοῦν οἱ ἀριθμοί 3 καί 5.

παρ. 5 : νά διαγραφεῖ ὁλόκληρη ἡ παράγραφος

παρ. 6 : ν'ἀλλάξει ἡ ἀρίθμηση ἀπό 6 σέ 5.

"Ἀρθρον 14.

παρ. Ι σειρά 2η: νά διαγραφοῦν οἱ δύο στιγμές.

σειρά 2η: νά διαγραφεῖ τό α) καί τό ἄρθρο 'Η νά γραφεῖ μέ μικρό.

παρ. Ιβ : νά διαγραφεῖ.

Οἱ παρ. 2, 3, 4, 5, 6 νά ἀναδιαταχθοῦν ὡς ἀκολούθως:

"Ο τόπος καί ὁ χρόνος, ἡ διάρκεια καί τά προγράμματα διδασκαλίας, ὁ ἀριθμός καί ὁ τρόπος ἐπιλογῆς τῶν διδασκόντων, τά τῆς ἐγγραφῆς καί φοιτήσεως τῶν ὡς καί τά τῆς σχετικῆς βεβαιώσεως καθορίζονται ἑκάστοτε δι'"Υπουργικῆς 'Αποφάσεως κατόπιν προτάσεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΣ".

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

'Η Γραμματέας

'Αθηνᾶ Θατσέα

Ο Πρόεδρος

Θωμ. Κονιδιταράκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π ρ ά ξ η 68/1978

Σήμερα, 18 'Απριλίου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 10η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου 'Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί 'Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του. (Λεωχάρους 2, 'Αθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β'οί κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. 'Ανδριόπουλος Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οί κ.κ. Δ. Μελᾶς καί 'Ιωάν. Χριστιᾶς Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος 'Αθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία Μαθηματικῶν Γ'καί Ε'τάξεων δημοτικοῦ σχολείου πού μεταφράστηκαν ἀπό τά γερμανικά γιά χρήση τῶν 'Ελληνοπαίδων τῆς Δ. Γερμανίας. Εἰσηγητής Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.
2. Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Φωτάκη.
3. Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Δήμου.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

'Ο ἀρμόδιος γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως:

«Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία Μαθηματικῶν Γ'καί Ε'τάξεων, δημοτικοῦ σχολείου πού μεταφράστηκαν ἀπό τά γερμανικά γιά χρήση τῶν 'Ελληνο-

παίδων τῆς Δ. Γερμανίας. Εἰσηγητής Ι. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ τοῦ ΚΕΜΕ ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Οπως εἶναι γνωστό τά δύο τελευταῖα χρόνια ἄρχισε νά ἐφαρμόζεται στίς περισσότερες ὁμόσπονδες χῶρες τῆς Δ. Γερμανίας σταδιακά τό δίγλωσσο σύστημα γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν τῶν ἀλλοδαπῶν πού ἐργάζονται ἐκεῖ. Σκοπός τοῦ δίγλωσσου συστήματος εἶναι, ἐντός τῶν ἀλλων, νά δώσει τή δυνατότητα στά παιδιά τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐφόσον θά παραμείνουν στή χώρα αὐτή νά μποροῦν νά συνεχίσουν τή φοίτηση τους στό γερμανικό ἐκπαιδευτικό σύστημα ἢ σέ περίπτωση ἐπιστροφῆς τους στήν Πατρίδα νά εἶναι σέ θέση νά ἐνσωματωθοῦν στό ἐκπαιδευτικό σύστημα τῆς χώρας τους. Σχετικά μέ τά μαθήματα πού προβλέπει τό δίγλωσσο σύστημα, οἱ γερμανικές ἀρχές δέχτηκαν τά Μαθηματικά νά διδάσκονται σύμφωνα μέ τό γερμανικό Ἀναλ. Πρόγραμμα, πού προβλέπει τή διδασκαλία τῶν συνόλων, ἀλλά ἀπό ἕλληνες δασκάλους καί στήν ἑλληνική γλῶσσα.

Γιά τό σκοπό αὐτό μεταφράστηκε ἀπό ὁμάδες ἐργασίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Τμήματος τῆς Πρεσβείας τῆς Βόννης μιά σειρά ἀπό ἐγκεκριμένα γερμανικά βιβλία στήν ἑλληνική γλῶσσα, πού προορίζονται γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου. Τά βιβλία αὐτά θά ἐκδοθοῦν πανομοιότυπα μέ τά γερμανικά, μέ τή διαφορά μόνο ὅτι τό κείμενο θά εἶναι στά ἑλληνικά.

Ἤδη τό Τμῆμα Δημ. μέ τήν 120/24-9-77 πράξη του γνωμοδότησε θετικά γιά τά βιβλία Μαθηματικῶν πού προορίζονται γιά τίς Α καί Β τάξεις. Μέ τά ἀριθ. Φ. 814.131/91/25551/18-3-1978 καί Φ. 814. 131/220/37547/8-4-1978 ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τό ΚΕΜΕ καλεῖται νά γνωμοδοτήσει γιά τήν καταλληλότητα τῶν βιβλίων Μαθηματικῶν τῶν Γ' καί Ε' τάξεων, πού ἔχουν μεταφρασθεῖ στά ἑλληνικά.

Τά βιβλία αὐτά κυκλοφοροῦν στά γερμανικά σχολεῖα καί ἀνήκουν στήν ἴδια σειρά μέ ἐκεῖνα τῶν Α' καί Β' τάξεων. Εἶναι τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου " WESTERMANN " καί φέρουν τόν τίτλο "WESTERMANN MATHEMATIK FÜR DIE GRUNDSCHULE" 3. SCHULJAHR, ἔκδ. 1975 καί " WESTERMANN MATHEMATIK" 5 SCHULJAHR, ἔκδ. 1976.

Σχετικά μέ τά βιβλία αὐτά ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς:

1. Ἡ ὕλη τῶν βιβλίων ἔχει διαρθρωθεῖ μέ συστηματικό, παραστατικό καί κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε οἱ μαθητές νά εἰσάγονται μέ μεγάλη ἄνεση στή μαθηματική σκέψη. Ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι σ' αὐτά γίνεται συνδυασμός τῆς διδασκαλίας τῶν μοντέρνων καί παραδοσιακῶν Μαθηματικῶν. Τό γεγονός αὐτό διευκολύνει τόν ἕλληνα δά-

σιαλο, πού θά διδάξει τά Μαθηματικά. Ἰδιαίτερα ὅμως διευκολύνει τό μαθητή, ἐφόσον παραμείνει στή Γερμανία, νά ἐνσωματωθεῖ στό γερμανικό ἐκπαιδευτικό σύστημα καί νά παρακολουθήσει ἄνετα τή διδασκαλία τῶν μοντέρνων Μαθηματικῶν, ἀλλά καί σέ περίπτωση πού ἐπιστρέφει στήν Ἑλλάδα νά εἶναι σέ θέση νά παρακολουθήσει τή διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν στά ἑλληνικά σχολεῖα.

Ὁ τρόπος συγγραφῆς τῶν βιβλίων αὐτῶν διευκολύνει, ὅπως εἴπαμε, τόν ἕλληνα δάσκαλο. Γιά νά μπορέσει ὅμως αὐτός νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθημ τικῶν, ὅπως αὐτές προβλέπονται στά βιβλία αὐτά, θά πρέπει ὁπωσδήποτε νά τύχει κάποιας ἐπιμορφώσεως.

2. Ἡ μετάφραση τῶν βιβλίων στά ἑλληνικά δέν ἱκανοποιεῖ. Καί στά δύο βιβλία, ἰδιαίτερα ὅμως στό βιβλία τῆς Γ΄τάξεως, ὑπάρχουν παρανοήσεις κατά τή μετάφραση, ἐσφαλμένη ἀπόδοση στά ἑλληνικά μαθηματικῶν ὅρων καί πολλές γλωσσικές ἀδυναμίες. (Στό σημεῖο αὐτό ὁ κ. Χριστιᾶς ἐνημερώνει τό Τμῆμα γιά τίς ἀδυναμίες τῆς μεταφράσεως καί τίς γλωσσικές ἀδυναμίες τοῦ κειμένου στά ἑλληνικά) Ὅπως ἔχουν τά βιβλία δέν μποροῦν νά τυπωθοῦν. Θά πρέπει πρῶτα νά γίνει ἀναθεώρηση τῆς μεταφράσεως καί γλωσσική διόρθωση τοῦ κειμένου.

Γιά τούς παραπάνω λόγους εἰσηγοῦμαι νά θεωρηθοῦν κατάλληλα τά βιβλία γιά τό σκοπό γιά τόν ὁποῖο προορίζονται μέ τόν ὅρο ὅμως ὅτι:

α. θά γίνει τελική ἐπεξεργασία τῆς μεταφράσεως καί γλωσσική διόρθωση τοῦ κειμένου ἀπό ἐπιτροπή ἡ ὁποία νά ἀποτελεῖται ἀπό ἕνα μαθηματικό γερμανομαθή, ἕνα παιδαγωγό ἐπίσης γερμανομαθή καί ἕνα φιλόλογο.

β. θά ληφθεῖ μέριμνα, ὥστε νά ἐπιμορφωθοῦν στά Μαθηματικά οἱ ἕλληνες δάσκαλοι πού θά διδάξουν σέ δίγλωσσες τάξεις.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του

α) τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 814.131/91/25551/18-3-78 τοῦ Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας
β) τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 814.131/22037547/8-4-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ ΥΠΕΠΘ
γ) τά βιβλία τῶν Μαθηματικῶν τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου WESTERMANN γιά τίς Γ΄καί Ε΄τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Δ. Γερμανίας
δ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ καί
ε) τή συζήτηση πού ἀκολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

θεωρεῖ τά βιβλία τῶν μαθηματικῶν γιά τή Γ'ναί Ε' τάξη τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Δ. Γερμανίας κατάλληλα γιά τό σκοπό πού προορίζονται μέ τόν ὅρο ὅμως ὅτι α) θά γίνει τελική ἐπεξεργασία τῆς μεταφράσεως ναί γλωσσική τοῦ κειμένου ἀπό ἐπιτροπή ἡ ὁποία νά ἀποτελεῖται ἀπό ἕνα μαθηματικό γερμανομαθή ἕνα παιδαγωγό, ἐπίσης γερμανομαθή, καί ἕνα φιλόλογο καί β) θά ληφθεῖ μέριμνα, ὥστε νά ἐπιμορφωθοῦν στά Μαθηματικά οἱ Ἕλληνες δάσκαλοι πού θά διδάξουν σέ δίγλωσσες τάξεις.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στόν κ. Φωτάκη, εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/42/36838/29-3-1978 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. Ν.Σ. Φωτάκη γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας σχετικά μέ τήν ἐφαρμογή μέτρων Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς στή Δημοτική Ἐκπαίδευση γιά τήν πρόληψη ἀνώμαλης ψυχικῆς διαπλάσεως, ἀντικοινωνικῆς συμπεριφορᾶς καί ἐγκληματικότητας.

β) Τό διάγραμμα ἐργασίας γιά τήν ἐφαρμογή μέτρων ψυχικῆς ὑγιεινῆς στή δημοτική ἐκπαίδευση πού ὑπέβαλλε ὁ κ. Φωτάκης μαζί μέ τήν αἴτησή του.

γ) Τή πράξη 42/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως μέ τήν ὁποία τό Τμῆμα ζήτησε νά ὑποβληθεῖ στό Τμῆμα ἡ μελέτη καί ὁ σχεδιασμός τῆς δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς, τοῦ προγράμματος, καθώς καί κάθε ἄλλο στοιχεῖο πού κρίνεται ἀπαραίτητο γι' αὐτό, προκειμένου τό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει σχετικά μέ τό παραπάνω θέμα.

Στή συνέχεια ὁ ἀρμόδιος εἰσηγητής εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Ὁ κ. Φωτάκης μετά ἀπό τήν ἀριθμ. 42/1978 πράξη μας πού τοῦ κοινοποιήθηκε ἀπό τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μᾶς ἀπέστειλε διάγραμμα τῆς ὅλης ἐργασίας γιά τήν ἐφαρμογή στή δημοτική ἐκπαίδευση μέτρων Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς. Ἐπειδή ὅμως τό ἐρωτηματολόγιο ἀπαιτεῖ χρόνο καί κόπο ἡ ἀποστολή του σέ μᾶς θά γίνει μετά τήν ἔγκριση τῆς ὅλης ἐργασίας. Τά ἐρωτηματολόγια πού πρέπει νά συμπληρωθοῦν εἶναι 2.000 καί θά δοθοῦν σέ δασκάλους, γονεῖς καί σχολιάτρους μαθητῶν πού φοιτοῦν σέ σχολεῖα τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κρήτης καί τῆς Θράκης.

Ὕστερα ἀπό ὅλα αὐτά εἰσηγοῦμαι: α) νά ἐγκριθεῖ ἡ μεθόδευση τῆς ἔρευνας καί β) νά ὑποβληθεῖ στό Τμῆμα τό ἐρωτηματολόγιο τῆς ἔρευνας.

./.

Τό Τμῆμα ἐφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

1) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Θ. 309.4/42/36838/20-3-1978 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας,

2) Τό διάγραμμα τῆς ἔρευνας πού ὑπέβαλε ὁ κ. Ν.Σ. Φωτίκης,

3) Τήν πράξη 42/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει κατ' ἀρχήν τή μεθοδευθή τῆς ἔρευνας μέ τήν προϋπόθεση νά ὑποβληθεῖ τό ἐρωτηματολόγιο, πού εἶναι τό βασικό στοιχεῖο τῆς ἔρευνας, γιά ἔγκρισή του.

./.

'Ο Δρμόδιος γιά τό 3ο θέμα τής ήμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά χορήγηση άδειας διεξαγωγής έρευνας στήν κ. Δ. Δήμου, εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/25/17358/18-2-1978 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται αἴτηση τής Δ. Δήμου γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγής ἔρευνας σέ σχολεῖα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως.

β) Τήν αἴτηση κ. Δ. Δήμου στήν ὁποία δίνει πληροφοριακά στοιχεῖα σχετικά μέ τήν ἔρευνα πού θέλει νά διεξαγάγει.

γ) Τήν ἐπιστολή τοῦ καθηγητή τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τουλούζης G. LANNEAU. καί

δ) Τή συμπληρωματική αἴτηση τής Δ. Δήμου

καί εἰσηγήθηκε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"'Η κ. Δέσποινα Δήμου εἶναι ψυχολόγος καί ἔχει πάρει LICENCE καί MAITRISE τῆς Ψυχολογίας ἀπό τό Πανεπιστήμιο τῆς Τουλούζης. 'Επίσης ἔχει πτυχίο νηπιαγωγοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς 'Ακαδημίας Θεσ/νίκης καί Γαλλικῆς φιλολογίας τοῦ 'Εθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν. Ζητεῖ νά διεξαγάγει ἔρευνα μέ θέμα "'Η δυσορθογραφία" στίς Β', Δ καί Ε' τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων: 10ο 'Αθηνῶν, 15ο 'Αθηνῶν, 'Αρσάκειο, 2ο Δραπετσώνας, 7ο 'Αγ. 'Αναργύρων καί Μαραθῶνα 'Αττικῆς. Συνημμένα ὑποβάλλει κείμενο ὀρθογραφίας τό ὁποῖο θά δοθεῖ στούς μαθητές. Τά στοιχεῖα πού θά ἀναλυθοῦν θά ἐπεξεργαστεῖ στατιστικά σύμφωνα μέ τήν καμπύλη JAUS. 'Εκτός ἀπό τό κείμενο ὀρθογραφίας θά δοθοῦν στούς μαθητές 2 προβλητικά TESTS:

α) 'Ιχνογράφηση τῆς οἰκογένειάς μου

β) TEST μουτζούρας

Τέλος σημειώνει ὅτι γιά τήν παραπάνω ἔρευνα θά χρησιμοποιήσει 400 μαθητές, 200 ἀγόρια καί 200 κορίτσια ἀπό τά σχολεῖα πού ἔχουμε προαναφέρει. "Υστερα ἀπ' ὅλα αὐτά εἰσηγοῦμαι τήν ἔγκριση τῆς ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Δήμου.

./.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

1) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/25/17358/18-2-1978 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας,

2) Τίς αἰτήσεις τῆς κ. Δήμου μέ ἡμερομηνία 13-2-1978 καί 7-4-1978,

3) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. εἰσηγητῆ, καί

4) Τή συζήτηση πού ἐπακολούθησε

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Δ. Δήμου μέ θέμα "Ἡ δυσορθογραφία" στά ἑξῆς σχολεῖα: 10ο Ἀθηνῶν, 15ο Ἀθηνῶν, Ἀρσάκειο, 2ο Δραπετσώνας, 7ο Ἁγ. Ἀναργύρων καί Μαραθῶνα Ἀττικῆς.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Χουϊδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 69/1978

Σήμερα, 21 Απριλίου 1978, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κ.κ. Βλουτίδης, Κ.κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατουέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο. Ἐπικύρωση τῶν πράξεων 56, 58, 59, 61, 62, 64, 67/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως "Περί ἱδρύσεως καί ὀργανώσεως παρά τῷ ΚΕΜΕ Σχολῆς Ἐπιμορφώσεως Λειτουργῶν Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (ΣΕΛΔΕ)"

Θ Ε Μ Α 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Συζητῶντας μέ τά νήπια" τῆς κ. Γκαραγκάνη-Καρβέλη εἰσηγητής κ. Κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Θ Ε Μ Α 3ο Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Μαρινοπούλου εἰσηγητής κ. Κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Σχετικά μέ τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως διαβάστηκαν καί ἐπικυρώθηκαν ἀπό τό Τμῆμα οἱ πράξεις 56, 58, 59, 61, 62, 64, 67/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ πού ἀναφέρονται στή γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος στό Σχέδιο Π.Δ. γιά ἵδρυση καί λειτουργία ΣΕΛΔΕ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ μέ τό ἔγγραφο Φ. 557.1/3420/21-3-78 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Σύμφωνα μέ τίς παραπάνω πράξεις του τό Τμῆμα γνωμοδότησε νά γίνουν οἱ ἑξῆς τροποποιήσεις στό προτεινόμενο σχέδιο Π. Δ/τος.

"Αρθρον 1

§ 4 : ἀντί "Ὀκτωβρίου" νά γραφεῖ "Σεπτεμβρίου". Σχετικά μέ τήν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 1 ὁ Σύμβουλος Β', κ. Κ. Πασσάκος ὑποστήριξε - καί παρέμεινε στήν ἄποψη του- ὅτι ἡ ἐπιμόρφωση δέν πρέπει νά ὑπερβαίνει τή χρονική διάρκεια ἑνός διδακτικοῦ ἐξαμήνου "διά τούς ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντας".

"Αρθρον 2

σειρά 2η : ἡ λέξη "εἰδη" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "τύποι"

§ α, σειρά 2η : νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "μέχρι" καί "πλήρους".

σειρά 3η : στό τέλος τῆς παραγράφου α νά προστεθεῖ σέ παρένθεση ἡ ἑξῆς περίοδος: "(Ἀρχεται ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων στά σχολεῖα Δ.Ε. καί λήγει μέχρι τήν 15η Ἰουνίου)."

§ δ, σειρά 2η : νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "πλήρους" . Ὁ Σύμβουλος Β'κ. Κ. Πασσάκος πρότεινε: α) νά καθοριστοῦν ἀκριβῶς τά χρονικά πλαίσια καί νά μή διασκμαίνονται μέ τή λέξη "μέχρι " β) ἡ λέξη "μῆνες" ὅπου ἀναγράφεται νά ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή λέξη "ἑβδομάδες".

Εἰδικότερα πρότεινε νά γραφεῖ στή § β μέχρι 15 πλήρων ἑβδομάδων στή § γ μέχρι 10 πλήρων ἑβδομάδων στή §)δ μέχρι 4 πλήρων ἑβδομάδων

"Αρθρον 3

§ Ι, σειρά 2η : ἀντί "εἰδῶν" νά γραφεῖ "τύπων"

σειρά 4η : ἡ φράση "ὡς καί εἰς ἄλλας πόλεις" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "καί ἕδρας Ἐποπτειῶν Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως"

Μετά τήν παράγραφο 2 νά προστεθεῖ καί 3η παράγραφος, ἡ ἑξῆς:

"Νά προβλεφθεῖ γιά τή ΣΕΔΔΕ Ἀθηνῶν καί τά Παραρτήματά της Γραμματεῖα μέ τό ἀναγκαῖο προσωπικό".

"Ἄρθρον 4

§ 1, σειρά 3η : ἡ φράση "τῆ προτάσει τοῦ Τμήματος Γενικοῦ Προγραμματισμοῦ καί Συντονισμοῦ" ν'ἀντικατασταθεῖ ἀπό τή φράση "τῆ προτάσει τῆς Ὁλομελείας τοῦ ΚΕΜΕ, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως".

σειρά 5η : πρίν ἀπό τή λέξη "Σύμβουλοι" νά γραφεῖ "τέως ἢ ἐν ἐνεργείᾳ " καί νά διαγραφοῦν τά Α ἢ Β μετά ἀπό αὐτή.

§ 2, σειρά 3η : α) μετά τή λέξη "Σπουδῶν" νά προστεθεῖ ἡ φράση "μετά γνώμην τοῦ Τμήματος Δ.Ε."

β) ἀντί "Καθηγητάς Παν/μίου" νά γραφεῖ "Καθηγητάς ΑΕΙ".

σειρά 4η : α) μετά τή φράση "παρά τῷ ΚΕΜΕ" νά προστεθεῖ "τέως ἢ ἐν ἐνεργείᾳ" καθώς καί ἡ φράση "Εἰσηγητάς τοῦ ΚΕΜΕ".

β) ἀντί "Ὑφηγητάς Παν/μίου" νά γραφεῖ "Ὑφηγητάς ΑΕΙ".

§ 5,σειρά 3η : νά διαγραφοῦν τά Α ἢ Β

"Ἄρθρον 5

§ 1, ἐδάφιο α, σειρά 2η: ἀντί "τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης" νά γραφεῖ "τῶν ἐπιστημῶν ἀγωγῆς".

§ 3, ἐδάφιο β, σειρά 5η: ἡ φράση "εἶχον ὑποστῆ ἐπιμόρφωσιν" ν'ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς "Ἔτυχον ἐπιμορφώσεως"

σελ. 4 τοῦ Σχ. Π. Δ/τος: νά γραφεῖ ἡ λέξη "Ἄρθρον 6".

"Ἄρθρον 6

Στόν τίτλο τοῦ ἄρθρου 6 καί μεταξύ τῶν λέξεων "διαδικασια" καί "ἐπιλογῆς" νά προστεθοῦν οἱ λέξεις "προπρίσεως καί"

§ 1, σειρά 1η : ἀντί "Ἰανουάριον" νά γραφεῖ "Ὀκτώβριον".

σειρά 3η : μετά τή λέξη "Δημοτικῆς νά προστεθεῖ ἡ λέξη "Ἐκπαιδεύσεως

σειρά 6η : στή λέξη ἀνωτέρας τό α' νά γραφεῖ κεφαλαῖο

./.

§ 3, σειρά 3η : μετά τή λέξη "'Υπουργοῦ" νά προστεθεῖ ἡ φράση "ἀφοῦ λάβει"

σειρά 5η : ἀντί "Φεβρουαρίου" νά γραφεῖ "Δεκεμβρίου".

§ 4, σειρά 3η : α) μετά τή φράση "παραγρ. 2" νά προστεθεῖ "καί 3"
β) μετά τή λέξη "παράντος" νά τεθεῖ τελεία καί νά διαγραφοῦν ὅλα ὅσα ἀκολουθοῦν.

§ 5, σειρά 2η : στό τέλος τῆς παραγράφου νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:
" τό ὁποῖον ἔχει ὁριστεῖ διά τήν εἰς ἣν ἀνήκει ὀργανικῶς Ἐπ/κή Περιφέρεια".

§ 6, σειρά 4η : νά διαγραφεῖ τό τμῆμα τῆς παραγράφου πού περιλαμβάνεται ἀπό τή λέξη "συντάσσει" μέχρι τή λέξη "Χρόνου" καί ἀντ'αὐτοῦ νά προστεθεῖ τό ἑξῆς.
"ὑποβάλλει μέχρι τέλους Ἰανουαρίου τάς αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων μετά τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀτομικῶν δελτίων (καρτελλῶν) εἰς τόν Ἐπόπτην Δ.Ε τῆς οἰκείας Περιφερείας".

§ 7, σειρά 1η : νά διαγραφεῖ ἡ πρόταση πού περιλαμβάνεται μεταξύ τῶν λέξεων "τάς αἰτήσεις"...."Περιφερείας" καί ἀντ'αὐτῆς νά προστεθεῖ τό ἑξῆς: "Οἱ κατά περίπτωσιν προϊστάμενοι βεβαιώνουν ἄν ὁ ὑποψήφιος ἐκπληρώσει ἢ ὄχι ὑπηρεσία ἐντός σχολείου καί ἐν καταφατικῇ περιπτώσει ἐπί πόσον χρόνον".

§ 8, σειρά 3η : ἀντί "'Απριλίου" νά γραφεῖ "Φεβρουαρίου"

σειρά 4η : α) νά διαγραφεῖ ἡ φράση "τάς εἰδικάς ἐνθέσεις καί"
β) μετά τή λέξη δελτίων νά προστεθεῖ σέ παρένθεση ἡ λέξη "καρτελλῶν".

σειρά 8η: στό τέλος τῆς παραγράφου νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:
"Διά τήν ἀξιολόγησιν τῶν ὑποψηφίων προστίθενται εἰς ἡμεραίας μονάδας α) ὁ μέσος ὅρος βαθμολογίας τῶν ἐνθέσεων τῆς τελευταίας 5/ετίας καί β) ὁ βαθμός Πτυχίου ὡς ἑξῆς:
Καλῶς (1), Λ. Καλῶς (2), "Αριστα (3)

Σχετικά μέ τήν παράγραφο 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου τό Τμῆμα κάνει τήν ἑξῆς παρατήρηση "'Η 'Επιτροπή Τελικῆς 'Επιλογῆς θά πρέπει νά προσέξει ὥστε νά μήν ἀποκλείονται ἐντελῶς ἀπό τή μετεκπαίδευση ἄριστοι καί νηπιαγωγοί τῶν καλύτερων βαθμῶν".

./.

§ 9, σειρά 4η : Αντί "Μαΐου" νά γραφεῖ "Μαρτίου" καί στή συνέχεια νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς πρόταση:
"Ἡ ἐν λόγῳ Δ/νσις ὑποβάλλει σχετική εἰσήγηση μέχρι 10ης Ἀπριλίου εἰς τήν Ἐπιτροπήν τῆς Τελικῆς Ἐπιλογῆς".

§ 10, σειρά 2η : Αντί "Ἰουνίου" νά γραφεῖ "Μαΐου"
σειρά 3η : νά διαγραφεῖ ἡ φράση: "ἐκ τῶν προκριθησομένων ὑπό τῶν Α.Π.Υ.Δ.Δ.Ε."
Νά προστεθεῖ καί ἄλλη παράγραφος μέ νόημα τό 11, ἡ ἑξῆς:

§ 11. - Ἡ τελική ἐπιλογή διενεργεῖται ὑπό ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι'ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί ἀποτελουμένης

α) ἐκ δύο Συμβούλων τοῦ ΚΕΜΕ προερχομένων ἐκ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως καί ὁριζομένων ὑπό τοῦ Προέδρου αὐτοῦ
β) ἐξ ἑνός Ἐπόπτου Δ.Ε. ἐκ τῶν ἐν τῇ Περιφερείᾳ τῆς Ἀττικῆς ἐρευνῶντων.
γ) ἐξ ἑνός Ἐπιθεωρητοῦ Α'Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις καί Πειραιεῖ ἐρευνώντων καί
δ) ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκπ/σεως τοῦ ΥΠΕΠΘ.

Χρέη γραμματέως ἐκτελεῖ εἷς τῶν ἐπί βαθμῷ 4ῳ ὑπαλλήλων τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμ. Προγραμμάτων Σχολῶν Ἐκπ/σεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ ΥΠΕΠΘ, ὁριζόμενος διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων.
Δι'ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω ὁρίζεται ἀναπληρωτής.

Ἄρθρον 7

§ 2 σειρά 1η: Μετά τή λέξη "τμήματα" νά προστεθεῖ τό ἑξῆς:
"τῶν 40 ἀτόμων κατ'ἀνώτατον ὅριον"

§ 3 ν'ἀντικατασταθεῖ ὁλόκληρη ἡ παράγραφος ὡς ἑξῆς:
"Ὁ ἔλεγχος τῶν ἀπουσιῶν γίνεται μερίμνῃ τῶν διδασκόντων". Μετοψήφισε ὁ κ. Κ. Παπαδάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος ἐπέμεινε ἡ παράγρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου νά μείνει ὡς ἔχει.

§ 4, σειρά 3η: Αντί "150" νά γραφεῖ "120".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

Άρθρον 8

σειρά 2η: άντί "πρακτικῶν" νά γραφεῖ "διδακτικῶν"

Τά στοιχεῖα Α' καί Β' ν' ἀντικατασταθοῦν ὡς ἑξῆς:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΑ ΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ Κ' ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ	Ὧραι Διδασκαλίας κατ' ἑβδομάδα ΤΑΞΙΝ Α'	Β'	Γ'
Α. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	2	2	-
1. Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας	-	-	2
2. Σύγχρονοι Φιλοσοφικαί κατευθύνσεις (Ὑπαρξισμός, Φαινομενολογία, Λογικός θετικισμός, Πραγματισμός κτλ)			
Β. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1. Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς	-	-	3
Γ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1. Διδακτικαί ἀσκήσεις καί παρακολούθησις τῆς λειτουργίας σχολείων	5	5	5
Δ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1. Ψυχολογία σχολικῆς μαθήσεως (παράγοντες μαθήσεως, μεταβίβασις μαθήσεως, ἑτοιμότης μαθήσεως, δυσχέρειαι μαθήσεως, σχηματισμός τῶν ἐννοιῶν, μάθησις δεξιοτήτων, διαφερόντων, στάσεων κ' ἀξιῶν).	3	-	-
2. Ψυχολογία σχολικῆς ἡλικίας (βασικαί ἀνάγκαι παιδικῆς ἡλικίας- Ἀτομικαί διαφοραί μαθητῶν- Προβλήματα προσωπικότητος καί συμπεριφορᾶς τοῦ μαθητοῦ, ἀντιμετώπισις)	-	3	3
Ε. ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
1. Νεοελληνική γλῶσσα (γραμματική- σύνταξις- Παιδική Λογοτεχνία).	2	2	-
2. Αἰσθητική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ (Ἱστορική ἐπισκόπησις, Σύγχρονα ρεύματα, Καλλιτεχνική μόρφωσις κ' αἰσθητική ἀγωγή, Αἰσθητική ἀγωγή κ' παιδαγωγική πρᾶξις)	-	2	2
3. Ὀργάνωσις καί Διοίκησις Ἐκπ/σεως - Ὀργάνωσις τάξεως καί σχολείου	-	2	-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

4. Στοιχεῖα Δημοκρατικῆς Ἀγωγῆς	-	-	2
5. Στοιχεῖα Ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ	-	2	-
6. Σύγχρονοι ἐξελίξεις εἰς τὴν Φυσικὴν καὶ Βιολογίαν	2	-	-
7. Μαθηματικά	2	-	-
Σύνολο	16	18	17

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

	Α'	Β'	Γ'
Α. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1. Θεωρία τῆς Ἀγωγῆς	3	-	-
2. Σύγχρονοι παιδαγωγικαὶ κατευθύνσεις καὶ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα	-	3	-
Β. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διαδικασία τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μαθήσεως γενικὰ καὶ κατὰ μάθημα. Ἡ ἀξιολόγησις τῶν μαθητῶν. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα	3	3	-
2. Τὰ μέσα τῆς διδασκαλίας	-	-	2
Γ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1. Βασικὰ στοιχεῖα ψυχοπαιδαγωγικῆς ἐρεύνης	2	-	-
Δ. ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
Φυσικὴ ἀγωγὴ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον	-	-	3
Σύνολο	8	6	5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥΣ

Α. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ			
1. Σύγχρονοι τάσεις καὶ κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς	3	-	-
2. Προσχολικὴ ἀγωγὴ	-	3	-
Β. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ			
1. Σύγχρονος μεθοδολογία τοῦ νηπιαγωγείου (Ἀνάπτυξις καὶ ἀξιολόγησις τῶν πρωτοποριακῶν προσχολικῶν προγραμμάτων- Ἐνιαῖα διδασκαλία καὶ σπουδὴ τοῦ περιβάλλοντος κτλ).	3	3	-

2. Διδακτικόν ὑλικόν εἰς τό νηπιαγωγεῖον	-	-	2
Γ. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ			
1. Ψυχολογία τῆς προσχολικῆς ἡλικίας	2	-	-
Δ. ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
1. Φυσική ἀγωγή νηπίων	-	-	3
Σύνολο	8	6	5

Τά ἀνωτέρω μαθήματα διδάσκονται καί κατά τήν ἐπιμόρφωσιν περί ἧς τό ἐδάφιον γ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος κατόπιν ἐπιλογῆς καί προσαρμογῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μετά πρότασιν τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ πρός τό διά τήν ἐπιμόρφωσιν ταύτην διατιθέμενον χρονικόν διάστημα καί τάς ἰδιαιτέρας ἀνάγκας τῆς ἐπιμορφώσεως. Διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζονται καί αἱ ὧραι διδασκαλίας κατά μάθημα.

"Ἄρθρον 9

§ 2, σειρά 1η: ἀντί "Β'δεκαπενθημέρου" νά γραφεῖ "Α'δεκαπενθημέρου"

§ 3 Ἡ παράγραφος 3 ἀνασυντάσσεται ὡς ἑξῆς:

" Τά ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα μαθήματα εἶναι 8, ἤτοι τέσσαρα (4) ἐκ τῶν κοινῶν δι' ὅλους τούς λειτουργούς Δ.Ε, δύο (2) ἐκ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων διά διδασκάλους ἤ νηπιαγωγούς καί δύο (2) κατ' ἐπιλογήν τοῦ ἐξεταζομένου.

1) Ἐκ τῶν κοινῶν μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Ἱστορία τῆς φιλοσοφίας

β) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς μαθήσεως

γ) Ψυχολογία τῆς σχολικῆς ἡλικίας καί

δ) Νεοελληνική γλῶσσα (γραμματική- σύνταξις- Παιδική Λογοτεχνία)

2) Ἐκ τῶν εἰδικῶν διά τούς δασκάλους μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Θεωρία τῆς ἀγωγῆς καί

β) Σύγχρονοι παιδαγωγικαί κατευθύνσεις καί ἐκπαιδευτικά συστήματα

3) Ἐκ τῶν εἰδικῶν διά τούς νηπιαγωγούς μαθημάτων ὑποχρεωτικῶς ἐξεταζόμενα εἶναι:

α) Προσχολική ἀγωγή καί

β) Ψυχολογία τῆς νηπιακῆς ἡλικίας

§ 4 - Ἡ παράγραφος 4 ἀνασυντάσσεται ὡς ἑξῆς:

" Διδάσκαλος ἤ νηπιαγωγός φοιτῶν εἰς τήν ΣΕΛΔΕ ἤ Παράρτημα αὐτῆς

ὀφείλει ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων νά δηλώσῃ ἐγγράφως εἰς τόν Διευθυντήν Σπουδῶν δύο (2) ἐκ τῶν κάτωθι μαθημάτων ἐξ ὧν τά ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νά ἐξετασθεῖ κατ'ἐπιλογήν κατά τό τέλος τοῦ Γ'τριμήνου

α) Κοινωνιολογία τῆς ἀγωγῆς
β) Αἰσθητική ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ
γ) Στοιχεῖα ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ
δ) Βασικά στοιχεῖα ψυχοπαιδαγωγικῆς ἐρεύνης
ε) Στοιχεῖα δημοκρατικῆς ἀγωγῆς
στ) Τά μέσα διδασκαλίας

(διά τούς διδασκάλους)

καί
ζ) Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς
η) Διδακτικόν ὑλικόν εἰς τό νηπιαγωγεῖον
θ) Σύγχρονοι μεθοδολογία τοῦ νηπιαγωγείου

(διά τάς νηπιαγωγούς)

§ 5, σειρά 1η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση "κατά τάς διατάξεις τῆς παραγ. 3 ὑποχρεωτικῶς"
σειρά 2η: ἀντί "ἐφ'ὅλης" νά γραφεῖ "ἐφ'ὅλων"
σειρά 3η: ἀντί "διδαχθείσης ὕλης" νά γραφεῖ "διδαχθέντων ἀντικειμένων"

§ 6, σειρά 1η: ἡ λέξη "δίδονται" νά γίνει "δίδεται"
σειρά 2η: α) ἀντί "δύο θέματα" νά γραφεῖ "ἕν θέμα"
β) νά διαγραφεῖ "τό ἕν" καί νά προστεθεῖ τό ἄρθρο "τό" μετάξύ τῶν λέξεων "νά" καί "ἀναπτύξουν"

Ἄ ρ θ ρ ο ν 10

§ 3β, σειρά 2η: ἀντί "Ὀκτωβρίου" νά γραφεῖ "Σεπτεμβρίου"

§ 3, σειρά 1η: ἀντί "Ὀκτώβριον" νά γραφεῖ "Σεπτέμβριον"
4, σειρά 5η: ἀντί "Ὀκτωβρίου" νά γραφεῖ "Σεπτεβρίου"

Ἄ ρ θ ρ ο ν 11

§ 1α, σειρά 2η: νά διαγραφεῖ ἡ φράση "ὡς καί τῆς γενικῆς μορφώσεως"

§ 2, σειρά 2η: μετά τή λέξη "γνώμων" νά προστεθεῖ "τοῦ Τμήματος Δ.Ε."
σειρά 5η: νά διαγραφ τ ἡ φράση "πρός ἐπιμόρφωσιν"

§ 4, σειρά 2η: πρίν τή λέξη "ἀπουσιῶν" νά προστεθεῖ ἡ λέξη "δικαιολογημένων"

"Αρθρον 12

§ 1, σειρά 3η: α) πρίν άπό τή λέξη "σχολεῖα" νά προστεθεῖ ἡ λέξη "δημοτικά" καί μετ'αὐτήν "ἤ νηπιαγωγεῖα"

β) νά διαγραφεῖ τό χωρίο "τό εἶδος τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων καί αἱ ὧραι αὐτῶν καθ'ἑβδομάδα"

Τά ἐδάφια Α καί Β τοῦ παρόντος ἄρθρου νά διαμορφωθοῦν ὡς ἑξῆς:

Α'- Μαθήματα κοινά

α) Σύγχρονα Παιδαγωγικά Προβλήματα
β) Χρῆσις ὀπτικο-ἀκουστικῶν μέσων
γ) Παιδική Λογοτεχνία
δ) Ὀργάνωσις σχολείων
ε) Τρόποι ἀξιολογήσεως μαθητῶν

Β'- Μαθήματα εἰδικά

I. Διά Δασκάλους

1. Βασικά προβλήματα σχολικῆς μαθήσεως
2. Εἰδική Διδακτική-Διδακτικαί ἀσκήσεις

II. Διά Νηπιαγωγούς

1. Σύγχρονοι τάσεις καί κατευθύνσεις εἰς τήν προσχολικήν ἀγωγήν
2. Σύγχρονοι μεθοδολογία νηπιαγωγείου- Πρακτικαί ἀσκήσεις.

Σχετικά μέ τά εἰδικά μαθήματα μειοψήφισαν οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος καί Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', οἱ ὁποῖοι πρότειναν στά μαθήματα τά εἰδικά γιά δασκάλους νά προστεθεῖ ὁπωσδήποτε τό μάθημα "Κύρια ψυχικά γνωρίσματα τοῦ παιδιοῦ τῆς σχολικῆς ἡλικίας" καί στά εἰδικά μαθήματα γιά νηπιαγωγούς τό μάθημα "Κύρια ψυχικά γνωρίσματα τοῦ παιδιοῦ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας"

§ 2, σειρά 2η: πρίν ἀπό τή λέξη "ἀπουσίας" νά γραφεῖ "δικαιολογημένας"

"Αρθρον 13

§ 1, σειρά 2η: νά διορθωθεῖ "ἐδάφιον γ"
σειρά 3η: ἀνάμεσα στίς λέξεις "κυρίως" καί"διοικήσεως" νά προστεθεῖ ἡ φράση "παιδαγωγικῆς καθοδηγήσεως"

§ 2, σειρά 2η: νά ἀντικατασταθεῖ ἡ φράση "τῆς Ὁλομελείας" ἀπό τή φράση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως"

§ 2β, σειρά 2η: μετά τή λέξη "ἀναγκαῖον" νά γραφεῖ τελεία καί νά διαγραφοῦν ὅλα ὅσα ἀκολουθοῦν.

§ 4, σειρά 2η: νά διαγραφοῦν οἱ ἀριθμοί 3 καί 5
§ 5, νά διαγραφεῖ ὁλόκληρη ἡ παράγραφος
§ 6, ν'ἀλλάξει ἡ ἀρίθμηση ἀπό 6 σέ 5

"Ἄρθρον 14

§ Ι, σειρά 2η νά διαγραφοῦν οἱ δύο στιγμές
§ Ιβ, σειρά 3η: νά διαγραφεῖ τά α) καί τό ἄρθρο "Η" νά γραφεῖ μέ μικρό,
§ Ιβ, νά διαγραφεῖ

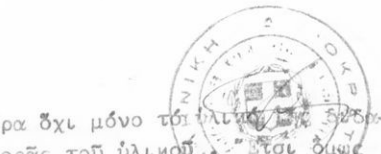
Οἱ § 2, 3, 4, 5, 6, νά ἀνασυνταχθοῦν ὡς ἀκολούθως:
" Ὁ τόπος καί ὁ χρόνος, ἡ διάρκεια καί τά προγράμματα διδασκαλίας, ὁ ἀριθμός καί ὁ τρόπος ἐπιλογῆς τῶν ὑποψηφίων, τά τῆς ἐγγραφῆς καί φοιτήσεώς των ὡς καί τά τῆς σχετικῆς βεβαιώσεως καθορίζονται ἑκάστοτε δι'' Υπουργικῆς Ἀποφάσεως κατόπιν προτάσεως τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ".

Γιά τά ἑπόμενα ἄρθρα 15 καί 16 οὐδεμία τροποποίηση προτείνεται.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Συζητῶντας μέ τά νήπια" τῆς κ. Γιαραγκάνη -Καρβέλη, εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β' θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο, ἀριθμ. Φ. 309.71/122/75166 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο (ἔγγραφο) διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς Βασιλ. Γιαραγκάνη-Καρβέλη, γιά γνωμοδότηση πάνω στό βιβλίο της "Συζητῶντας μέ τά νήπια".

Ὁ κ. Εἰσηγητής συνέχεια παρατηρεῖ τά ἑξῆς:
Τό βιβλίο "Συζητῶντας μέ τά νήπια τῆς Βασιλ. Γιαραγκάνη-Καρβέλη, ἔχει ἐκδοθεῖ στήν Ἀθήνα, τό 1977, ἀποτελεῖται ἀπό 223 σελίδες καί περιλαμβάνει μηνιαῖα προγράμματα ἡμερήσιας ἀπασχολήσεως τῶν νηπίων γιά ὅλη τή σχολική χρονιά (1/10-16/6). Τά προγράμματα ἀναφέρονται σέ 117 κέντρα ἐνδιαφέροντος-ὅπως τά ἑτοιμάζει ἡ συγγραφέας - πού προσφέρονται μέ βάση τήν ἐνιαία συγκεντρωτική διδασκαλία καί περιλαμβάνουν α) τό ἐποπτικό ὑλικό πού θά χρησιμοποιηθεῖ ἀπό τά νήπια καί τή νηπιαγωγό, β) τήν ἀφόρμηση καί τήν πορεία πού θά ἀκολουθηθεῖ (γίνεται μέ τυποποιημένες ἐρωτοαπαντήσεις), γ) τό σχετικό μέ τό θέμα τραγούδι ἤ ποίημα καί δ) τήν ἄσκηση αἰσθητήριων καί τή σχετική μέ τό θέμα ἱστοριούλα ἤ παραμύθι.

Στήν ἀρχή τοῦ βιβλίου ὑπάρχουν μικρές ἁπλές προσευχούλες πού ἀκολουθοῦν μετά ἀπό τό συνοπτικό πρόγραμμα θεμάτων. Μέ τό τρόπο αὐτό ἡ συγγραφέας μᾶς παρουσιάζει ἕνα βιβλίο ἀπό τό ὁποῖο ἡ νη-

πιαγωγός θά μπορεῖ νά ἀντλεῖ κάθε μέρα ὄχι μόνο τό ὑλικό γιά διδασκαλίας ἀλλά καί τή μέθοδο τῆς προσφορᾶς τοῦ ὑλικοῦ. Ἔτσι ὅμως ὑπάρχει κίνδυνος νά ὁδηγηθεῖ ἡ νηπιαγωγός στή διδασκαλία ἑνός προκαθορισμένου καί τυποποιημένου ὑλικοῦ μέ τήν κλασσική της μορφή, πρᾶγμα πού θά χαρακτηριζόταν ὡς παρέκκλιση ἀπό τούς σκοπούς τοῦ νηπιαγωγείου. Ἀκόμη, μέ τά κέντρα ἐνδιαφέροντος (στήν οὐσιά πρόκειται γιά συγκέντρωση θεμάτων μέ βάση τίς ἐποχές τοῦ ἔτους) γίνεται μιά προδιαγραφή τοῦ περιεχομένου τῶν θεμάτων πού κατανέμονται σέ ὁρισμένες ἡμέρες "ὑπό τύπο συνταγῆς" πρᾶγμα πού δέν μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ ἀπό παιδαγωγική καί ψυχολογική ἄποψη. Ἄλλωστε τό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου πρέπει νά εἶναι εὔκαμπτο, νά λαμβάνει ὑπόψη του τίς ἱκανότητες τῶν νηπίων καί νά προσαρμόζεται στά ἄμεσα καί ποικίλα διαφέροντά τους. Ἐκτός ἀπ'αὐτό, ὅπως παρουσιάζονται τά θέματα, δέν ἀφήνουν ἀρκετά -ὅσο θά ἔπρεπε- περιθώρια γιά κατασκευές ἀπό νήπια μέ βάση συγκεκριμένο ὑλικό γιά τήν ἀνάπτυξη δραστηριοτήτων καί πρωτοβουλίας. Ἐπίσης, τό πρόγραμμα θεμάτων δέν ἀνταποκρίνεται σ'ὅλες τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐπίσημου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν νηπιαγωγείων (π.χ. ἐπί τῆς αἰσθητικοποιήσεως, ὑποδεικνύεται διδασκαλία ἀριθμοῦ, σ. 23, 66, 75 κτλ. καί μάλιστα μέ τυποποιημένη διαδικασία. ('Η παρουσίαση γίνεται <u>πάντα</u> μέ τούς τρεῖς χρόνους τοῦ SEGIN " σ. 23) οὔτε καθορίζεται ἀπό τή συγγραφέα γιά ποιό τύπο νηπιαγωγείου εἶναι ἐφαρμόσιμο τό πρόγραμμα πού παρουσιάζει στό βιβλίο της. 'Η γλώσσα τοῦ βιβλίου εἶναι προσαρμοσμένη στή Γραμματική τοῦ ΟΕΔΒ.

Βέβαια, πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στό βιβλίο τῆς Β. Γιαραγκάνη - Καρβέλη βρίσκει ἡ νηπιαγωγός πολλά χρήσιμα στοιχεῖα γιά τό ἔργο της, ὅπως π.χ. ἱστοριοῦλες ἁπλές, σύντομες, παραμυθάκια μέ κατάλληλο περιεχόμενο παρμένο ἀπό τά βιώματα καί τά διαφέροντα τῶν νηπίων καί ποιηματάκια, ἁπλά εὐχάριστα προσιτά στό ἐπίπεδο ὡριμότητας τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Γενικά, τά θέματα τοῦ προγράμματος πού ἀναπτύσσει στό βιβλίο της εἶναι παρμένα ἀπό τήν οἰκογενειακή, θρησκευτική, κοινωνική καί ἐθνική ζωή, τίς ἀσχολίες τῆς ἀγροτικῆς καί ἀστικῆς οἰκογένειας καί τό ζωϊκό καί φυτικό κόσμο.

Γιά τούς λόγους αὐτούς ὁ κ. Εἰσηγητής θεωρεῖ τό βιβλίο τῆς Β'Γιαραγκάνη - Καρβέλη, χρήσιμο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν νηπιαγωγείων γιά νά ἀντλεῖ ἡ νηπιαγωγός χρήσιμες ἰδέες καί ὑλικό γιά τήν ἀπασχόληση τῶν νηπίων.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τό ἔγγραφο, ἀριθμ. Φ. 309.71/122/75166/77 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων. Βλου-

τίδη, Συμβούλου Β'ναί γ) τή σχετική συζήτηση,

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Θεωρεῖ τό βιβλίο τῆς Β. Γιαραγιάνη- Καρβέλη "Συζητῶντας μέ τά νήπια" χρήσιμο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν νηπιαγωγείων γιά νά ἀντλεῖ ἡ νηπιαγωγός χρήσιμες ἰδέες καί ὑλικό γιά τήν ἀπασχόληση τῶν νηπίων.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 3ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας στήν κ. Μαρινοπούλου, εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.4/33/2698/6-3-1978 τοῦ Γ. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ, αἴτηση μέ ἡμερομηνία 1/3/1978, τῆς Α. Μαρινοπούλου, ψυχολόγου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐρευνῶν-Μελετῶν -Ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, προκειμένου νά γνωμοδοτήσει γιά χορήγηση ἄδειας διεξαγωγῆς ἔρευνας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

1. Δέν καθορίζεται ὁ εὐρύτερος σκοπός τῆς ἔρευνας ἀλλά μόνο ὁ σκοπός πού ἐπιδιώκει.
2. Γιά νά ἐπισημανθοῦν καί ἐρευνηθοῦν οἱ δομές τῆς γλωσσικῆς ἐξελίξεως τοῦ παιδιοῦ σέ συσχετισμό μέ τήν ἐξελικτική πορεία τῶν γνωστικῶν του λειτουργιῶν ἀπαιτεῖται μακριά περίοδος παρατηρήσεων καί ἐρευνῶν. Εἶναι ἀμφίβολο ἄν ὁ χρόνος πού διατίθεται στήν ἔρευνα αὐτή (6 ἐπισκέψεις ἀπό 30' τήν ἐπίσκεψη) εἶναι ἐπαρκής γιά τήν παρατήρηση καί καταγραφή τόσων καί τέτοιων στοιχείων πού νά ἐπιτρέπουν μιά ἀντικειμενική ἀνάλυση καί μελέτη τῶν δεδομένων πού θά προέλθουν ἀπό τή λεκτική ἐπικοινωνία δασκάλου-μαθητῶν.
3. Ἡ παρουσία ξένων ἐπισκεπτῶν στή τάξη θά δεσμεύσει τήν ἐλεύθερη καί ἀβίαστη ἔκφραση τῶν μικρῶν μαθητῶν, καί κατά συνέπεια θά δυσχεράνει τούς ἐρευνητές νά παρατηρήσουν καί καταγράψουν τά ἀπαιτούμενα γιά τήν ἔρευνα ἀντικείμενικά δεδομένα.
4. Δέν ἀναφέρεται ἐάν ἡ συνέντευξη μέ τό δάσκαλο εἶναι δεσμευμένη (δηλ. γίνεται μέ βάση ἑνός σχεδίου ἤ προκαθορισμένου ἐρωτηματολογίου) ἤ ἐλεύθερη. Ἐάν συμβαίνει τό πρῶτο εἶναι σκόπιμο νά γνωρίσει τό Τμῆμα, τό σχέδιο ἤ τό ἐρωτηματολόγιο πού θά χρησιμοποιηθεῖ.
5. Δέν καθορίζονται τά κριτήρια μέ τά ὁποῖα θά γίνει ἡ συλλογή τῶν πληροφοριῶν πού θά αἰτιολογηθοῦν σέ συσχετισμό μέ τίς μεθόδους

προσωπικῆς ἐπικοινωνίας τοῦ δασκάλου.

6. Δέν ἀναφέρεται ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο θά γίνει ἡ καταγραφή τῶν στοιχείων πού θά προκύψουν ἀπό τή λεκτική ἐπικοινωνία δασκάλου-μαθητῶν.

7. Δέν ἀναφέρεται ὁ ἀριθμός τῶν σχολείων τῶν δύο ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, οὔτε ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν πού θά λάβει μέρος στήν ἔρευνα.

Γιά τούς παραπάνω λόγους εἰσηγεῖται νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτε ὑποβληθοῦν τά ἑξῆς:

Σχέδιο ἔρευνας πού θά περιλαμβάνει:

α) τά μέσα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή συλλογή τῶν δεδομένων (ἐρωτηματολόγιο γιά τή συνέντευξη μέ τό δάσκαλο - κριτήρια μέ τά ὁποῖα θά γίνει ἡ συλλογή τῶν πληροφοριῶν πού θά ἀναφέρονται στίς μεθόδους ἐπικοινωνίας δασκάλου-μαθητῶν τρόπος καταγραφῆς στοιχείων πού θά προκύψουν ἀπό τήν ἐπικοινωνία αὐτή).

β) Τή μέθοδο διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας.

γ) Τόν ἀριθμό τῶν σχολείων καί τό ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα τῶν μαθητῶν πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα.

δ) Τούς τρόπους στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τῶν δεδομένων.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:

α) Τό ἔγγραφο Φ. 309.4/33/2698/6-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας

β) Τήν αἴτηση τῆς Α. Μαρινοπούλου

γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Βλουτίδης, Συμβούλου Β', καί

δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ὑποβληθοῦν στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Σχέδιο ἔρευνας πού θά περιλαμβάνει:

α) Τά μέσα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή συλλογή τῶν δεδομένων (ἐρωτηματολόγιου γιά τή συνέντευξη μέ τό δάσκαλο -κριτήρια μέ τά ὁποῖα θά γίνει ἡ συλλογή τῶν πληροφοριῶν πού θά ἀναφέρονται στίς μεθόδους ἐπικοινωνίας δασκάλου-μαθητῶν-τρόπο καταγραφῆς στοιχείων πού θά προκύψουν ἀπό τήν ἐπικοινωνία αὐτή)

β) Τή μέθοδο διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας

γ) Τόν ἀριθμό τῶν σχολείων καί τό ἀντιπροσωπευτικό δεῖγμα τῶν μαθητῶν πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα καί

δ) τούς τρόπους στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τῶν δεδομένων.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 70/1978

Σήμερα, 24 Απριλίου 1978, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Κων. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κιν. Βλουτίδης, Κιν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ, οἱ κ.κ. Δ. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Ἀθηνᾶ Φατσέα, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

Στή συνεδρίαση ἔλαβε μέρος, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Προεδρεύοντος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, καί ὁ κ. Στ. Παπασκαμπόπουλος, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α : Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τοῦ θέματος τῆς ἡμερήσιας διατάξεως. Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα Εἰσηγητές κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Γ. Μαραγκουδάκης καί Στ. Παπασκαμπόπουλος παρουσίασαν στό Τμῆμα ὁ καθένας χωριστά σχέδιο σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν καθώς καί σχέδιο σκοποῦ στό ὁποῖο κατέληξαν ἀπό κοινοῦ μετά ἀπό συνεργασία μεταξύ τους.

./.

'Ο κ. Βλουτίδης, μιλώντας ἐκ μέρους ὅλων τῶν εἰσηγητῶν εἶπε ὅτι οἱ εἰσηγητές συμφώνησαν γιά τίς μεριπότερες ἐπιδιώξεις οἱ ὁποῖες περιλαμβάνονται στό σχέδιο πού παρουσίασαν, ἀλλά δέν κατέληξαν στή διατύπωση ἑνός γενικοῦ σκοποῦ. Γι'αὐτό ἀποφάσισαν νά διατυπώσουν τό γενικό σκοπό μετά τίς προτάσεις καί τυχόν παρατηρήσεις τοῦ Τμήματος. Ὁ κ. Βουγιούκας πρότεινε νά μή προταχθεῖ γενικός σκοπός. Μέ τήν πρόταση αὐτή συμφώνησαν καί οἱ τρεῖς εἰσηγητές.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης πρότεινε ἀπό τό κοινό κείμενο μέ τίς ἐπιδιώξεις ἡ παράγ. Νο 1 νά γίνει 2 καί ἀντίστροφα καί ἀπό τήν παράγρ. 3 νά διαγραφεῖ ἡ φράση "μέ τίς παραπάνω γνώσεις".

'Η πρόταση αὐτή ἔγινε ὁμόφωνα δεκτή ἀπό τούς εἰσηγητές καί τά μέλη τοῦ Τμήματος ἐκτός ἀπό τούς κ.κ. 'Ανδριόπουλο, Παπαδόπουλο καί Χριστιᾶ οἱ ὁποῖοι διαφώνησαν καί ὑποστήριξαν ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νά προηγηθεῖ γενικός συνοπτικός σκοπός, γιά νά καθοριστοῦν τά πλαίσια μέσα στά ὁποῖα θά κινηθεῖ τό μάθημα τῆς Φυσικῆς.

Συγκεκριμένα ὁ κ. Παπαδόπουλος πρότεινε ὁ γενικός σκοπός νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Σκοπός τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν εἶναι νά βοηθήσει τό μαθητή νά ἀντιληφθεῖ, μέ παρατήρηση καί ἔρευνα τική διάθεση, τά πράγματα τοῦ φυσικοῦ κόσμου καί νά ἀναγνωρίσει κατά τό δυνατό τίς νομοτέλειες τοῦ φυσικοῦ κόσμου καί τίς σχέσεις ἐπιδράσεως ἀνθρώπου καί φυσικοῦ περιβάλλοντος".

Μετά ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος νά μήν προταχθεῖ γενικός συνοπτικός σκοπός καί μετά ἀπό διεξοδική συζήτηση κατά τήν ὁποία ἔγιναν διάφορες παρατηρήσεις ἐπί τοῦ κειμένου τῶν εἰσηγητῶν ὁ σκοπός τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν φυσικῶν διαμορφώθηκε ὡς ἑξῆς:

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ

Σκοπός τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές ὥστε:

1. Ν'ἀναπτύξουν τήν ἱκανότητα:

α) ν'ἀντλοῦν δεδομένα ὕστερα ἀπό συστηματική παρατήρηση,
β) νά τά συγκρίνουν καί νά τά ταξινομοῦν,
γ) νά κάνουν ὑποθέσεις πού νά ἐλέγχουν πειραματικά,
δ) νά καταγράφουν προσεκτικά τά σχετικά δεδομένα- χρησιμοποιῶντας

τό κατάλληλο λεξιλόγιο,

ε) νά τά ἑρμηνεύουν καί νά κάνουν τίς ἀνάλογες γενικεύσεις καί

στ) ν'ἀφομοιώσουν τίς ἀντίστοιχες ἔννοιες ὥστε νά κατανοήσουν βαθύτερα τό φυσικό περιβάλλον.

2) Ν'ἀναπτύξουν ἐνδιαφέρον, πρωτοβουλία καί δημιουργική σκέψη κατά τή μελέτη καί ἔρευνα τοῦ ὀργανικοῦ καί ἀνόργανου φυσικοῦ κόσμου.

3) Ν'ἀποκτήσουν συνείδηση τῆς ἰσορροπίας στή φύση καί τελικά νά ὁδηγηθοῦν στήν κατανόηση τῆς ἀνάγκης διατηρήσεώς της, πράγμα ἀπαραίτητο γιά τήν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπου.

4) Νά καλλιεργήσουν βασικές στάσεις συμπεριφορᾶς ὅπως εἶναι: ἡ συνεργατικότητα, ἡ ὑπευθυνότητα, ἡ ἐπιμονή στήν ἐπιδίωξη τοῦ σκοποῦ, ἡ αὐτοπεποίθηση, ἡ ἐρευνητική προσπάθεια καί ἡ ἀγάπη πρός τή φύση.

Σχετικά μέ τήν παράγραφο 3 ἀποφασίστηκε νά ἐπανεξεταστεῖ ἀπό τούς κ.κ. εἰσηγητές γιά νά φανεῖ καθαρώτερα ἡ σημασία καί τά προβλήματα πού ἔχει γιά τόν ἄνθρωπο ὁ τεχνικός πολιτισμός.

Στό σημεῖο αὐτό τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ὁ Προεδρεύων

ΒΑΣ. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Ἡ Γραμματέας

ΑΘΗΝΑ ΦΑΤΣΕΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π ρ ό τ α σ η 21/1978

Σήμερα, 25 Ἀπριλίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11η πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπ/κῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχίρους 2, Ἀθήνα).
Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ὑπό τῶν προεδρευόντων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄ οἱ κ.κ.Κων. Παπαδόπουλος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζῆς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιάς, Εἰσηγητές καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος κ. Ἀθηνᾶ Θεοδωρᾶ, καθηγήτρια φιλόλογος μέ 6ο βαθμό, σέ ἀντικατάσταση τῆς Εὐρυδίκης Παπανικολάου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π.Δ/τος "Περί ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 8, 11, 12, 13, 14 καί 15 τοῦ 939/77 Π.Δ/τος καί 940/77, περί τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καί διδακτικοῦ ἔτους κτλ. τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν" εἰσηγητής κ. Κ.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.
2. Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως "Περί τῶν καθηκόντων τοῦ Διευθυντοῦ, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Διευθυντοῦ καί τοῦ τακτικοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καί τοῦ Παραλλήλου Διδασκαλείου Δ.Ε." εἰσηγητής κ. Δ.Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Στή συνέχεια τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ὁ ἀριθμός γιά τό 1ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Π.Δ/τος "Περί ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 8, 11, 12, 13, 14 καί 15 τοῦ 939/77 Π.Δ/τος καί 940/77, περί τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καί διδακτικοῦ ἔτους κτλ. τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν" εἰσηγητής κ. Κ.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 9.517.1/43605/15-4-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται ἀπό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σχέδια Π.Δ/τος πού ἀφορᾶ στήν ἀντικατάσταση τῶν ἄρθρων 8, 11, 12, 13, 14 καί 15 τῶν Π.Δ/των 939/77 καί 940/77, περί τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καί διδακτικοῦ ἔτους κτλ. τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν, εἰσηγήθηκε ἀπό Τμῆμα ἡ παράγραφος 6 τοῦ Ἄρθρου 2 νά τροποποιηθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Διά τήν ὑπό τῶν σπουδαστῶν βαθυτέραν κατανόησιν καί τήν δημιουργικήν ἐργασίαν ἐπί τῶν διδασκομένων ἀντικειμένων ἐνδείκνυται ὅπως οἱ διδάσκοντες ταῦτα καθηγηταί κατά τήν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ἀργανόνουν φροντιστηριακάς ἀσκήσεις ἤ προκείρους ὑραπτάς δοκιμασίας ἤ ἀναθέτουν γραπτάς ἐργασίας ἐπί θεμάτων συναφῶν πρός τό μάθημα τό ὁποῖον διδάσκουν".

./.

Ο Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βλουτίδης πρότεινε ή ἀνωτέρω παράγραφος νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

"Ἐπί τῶν γραπτῶς ἐξεταζομένων μαθημάτων οἱ διδάσκοντες ταῦτα καθηγηταί κατά τήν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους διεξάγουν προαιρετικούς γραπτούς δοκιμασίας ἤ ἀναθέτουν γραπτάς ἐργασίας συναφεῖς πρός τό θέμα τά ὁποῖον διδάσκουν.
Ἡ συμμετοχή των σπουδαστῶν εἶναι προαιρετική. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ὁ ἐπί-στιος βαθμός προόδου εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῆς προαιρέτου δοκιμασίας καί τῆς τελικῆς δοκιμασίας τοῦ Ἰουνίου".
Τελικά τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία συμφώνησε μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 2 νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:
"Διά τήν ὑπό τῶν σπουδαστῶν βαθυτέραν κατανόησιν καί τήν δημιουργικήν ἐργασίαν ἐπί τῶν διδασκομένων ἀντικειμένων ἐνδείκνυται ὅπως οἱ διδάσκοντες ταῦτα καθηγη-ταί κατά τήν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους ὀργανώνουν φροντιστηριακάς ἀσκήσεις ἤ προαιρέτους γραπτάς δοκιμασίας ἤ ἀναθέτουν γραπτάς ἐργασίας ἐπί θεμάτων συναφῶν πρός τό μάθημα τό ὁποῖον διδάσκουν".
Διά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα οὐδεμία τροποποίηση ἐπιφασθηκε.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως:
Γνωμοδότηση γιά τό Σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως "Περί τῶν καθηκόντων τοῦ Δ/τοῦ, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Δ/ντοῦ καί τοῦ τακτικοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δ.Ε." εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμή-ματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 567.1/29790/9-3-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργεί-ου Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως γιά τά καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Δ/ντοῦ καί τοῦ τακτι-κοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου Δ.Ε. καθώς καί σχέδιο ἀποφά-σεως πού προτείνει ὁ Δ/ντής τοῦ Διδασκαλείου γιά τό ἴδιο θέμα.
Στή συνέχεια τό Τμῆμα, μετά ἀπό πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ, γνωμοδοτεῖ νά γίνουν οἱ ἑξῆς τροποποιήσεις στό συζητούμενο σχέδιο Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως:

"Ἄρθρον 2

Παρ. 2: Αἱ ὑποχρεωτικαί ὧραι διδασκαλίας, πρακτικῶν ἤ ἐργαστηριακῶν ἀσκήσεων κατ' ἑβδομάδα ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως:
α) Διευθυντής: ὧραι: 2
β) Ἀναπληρωτής Διευθυντής ὧραι: 4
γ) Προϊστάμενος Τμημάτων ὧραι: 12
δ) Καθηγηταί ὧραι: 14
Ὁ Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βλουτίδης πρότεινε οἱ ὧρες διδασκαλίας νά ὁριστοῦν γιά μέν τούς Προϊσταμένους Τμημάτων σέ 10 γιά δέ τούς Καθηγητές σέ 12.
Παρ. 3, σειρά 2, ἀντί "25 ὧρας" νά γραφεῖ "20 ὧρας".

"Ἄρθρον 3

Παρ.1, β, σειρά 3η: ἀντί "καί τοῦ προσωπικοῦ" νά γραφεῖ "ἐπί τοῦ προσωπικοῦ".
" 2ον, σειρά 2η: στό τέλος τῆς παραγράφου νά τεθεῖ κόμμα καί νά προστεθεῖ ἡ ἑξῆς φράση: "ἐν συνεργασίᾳ μετά τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ".
Παρ. 3, σειρά 5η: νά διαγραφεῖ ὁλόκληρη ἡ Πρόταση ποῦ περιλαμβάνεται μεταξύ τῶν λέξεων "καί.....Διδασκαλείου".
Παρ. 4ε : νά διαγραφεῖ ὁλόκληρη ἡ παράγραφος ὡς περιττή γιατί καλύπτεται

ἀπό τήν περίγρ. 2στ τοῦ ἄρθρου 3.

Στό ἀμφότερο τερματίστηκε ἡ συνεδρίαση.

Ἡ Γραμματέας

Ἀθηνᾶ Φατσέα

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Ἰωαννόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 72/1978

Σήμερα, 9 Μαΐου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο. Δέν ἔλαβε μέρος ὁ κ. Χριστιᾶς γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμάτευση γιά τήν ὑπαγωγή πίνακα σχεδιασμοῦ στήν κατηγορία τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων.

Θ Ε Μ Α 2ο.-Ἵδρυση καί λειτουργία Σχολικῶν συνεταιρισμῶν.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τηλεόραση" τοῦ κ. Α. Βολτῆ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θέμα 1ο. Γνωμάτευση γιά τήν ὑπαγωγή πίνακα σχεδιασμοῦ στήν κατηγορία τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Διον. Μελᾶς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 104166/22/9/77 τοῦ κ. ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῆς Παιδείας μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται στό ΚΕΜΕ αἴτηση μέ ἡμερομηνία 18-8-1977 τοῦ κ. Κων/νου Χρυσανθόπουλου.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Ὁ κ. Χρυσανθόπουλος μέ τήν αἴτησή του ζητάει νά γνωματεύσουμε γιά τήν ὑπαγωγή τοῦ "Πίνακα σχεδιασμοῦ" στήν κατηγορία τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων. Ὁ "Πίνακας σχεδιασμοῦ" εἶναι προϊόν τοῦ Οἴκου "GONIS" Δυτ. Γερμανίας, τοῦ ὁποίου ἀποκλειστικός ἀντιπρόσωπος στήν Ἑλλάδα εἶναι ὁ κ. Χρυσανθόπουλος. Ἐπειδή τώρα τό προϊόν αὐτό ὑπάγεται στήν κατηγορία τῶν παιγνιδιῶν, ἐπιβαρύνεται μέ δασμούς 150% ἐπί τῆς ἀξίας του. Μέ τήν ὑπαγωγή του στήν κατηγορία τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων ἡ τιμή τοῦ "Πίνακα σχεδιασμοῦ" θά γίνει προσιτή σέ ὅλους.

Σκοποί τοῦ "Πίνακα", κατά τόν ἀντιπρόσωπο, εἶναι ἡ διασπέδαση καί ἡ ἀνάπτυξη τῆς φαντασίας, τῆς ἐφευρετικότητας καί τῆς ἐν γένει πνευματικότητας τῶν παιδιῶν καθώς καί ἡ καθιστική ἀπασχόλησή τους.

Εἶναι γεγονός ὅτι τά παιδιά διασπεδάζουν σχεδιάζοντας καθώς παρουσιάζονται οἱ συνδυασμοί τῶν τριῶν χρωμάτων τοῦ"Πίνακα". Ἡ ἀνάπτυξη ὅμως "τῆς φαντασίας, τῆς ἐφευρετικότητας καί τῆς πνευματικότητας" λίγο βοηθιέται ἀπό τό ὄργανο αὐτό.

Τά χρώματα εἶναι προκαθορισμένα κι ἔτσι τόσο ἡ φαντασία ὅσο καί ἡ ἐφευρετικότητα περιορίζονται. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς "πνευματικότητας" ἐξάλλου εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς κάθε δραστηριότητας τοῦ ἀτόμου, ἰδιαίτερα ὅταν αὐτή εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου δημιουργική. Πρόσφατες μελέτες ἔχουν δείξει καί ἡ σχολική Πράξη μᾶς πείθει ὅτι τά παιδιά ἐκφράζονται ἀποτελεσματικότερα καί δημιουργικότερα ἄν τούς δοθεῖ χαρτί καί μπογιές καί μολύβια ἐλεύθερα ἀπό περιορισμούς νά παρουσιάσουν σχέδια, ὅπως τά ἴδια τά συλλαμβάνουν.

Τέλος, τά παιδιά θέλουν τά ἔργα τους νά μένουν, γιά νά τά δείχνουν καί νά ἱκανοποιοῦνται τά ἴδια ἀποθησαυρίζοντάς τα. Ὁ "Πίνακας σχεδιασμοῦ" δέν ἱκανοποιεῖ μιά τέτοια ἀπαίτηση.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἵδρυση καί λειτουργία Σχολικῶν Συνεταιρισμῶν.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα αὐτό Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄ εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Ἡ Γενική Ὑπηρεσία Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπ. Παιδείας μέ τό ἀριθμ. 138526/29-12-1977 ἔγγραφό της ἀποστέλλει στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 τοῦ Ν. 186/1975, ἔγγραφο τῆς Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, πού ἀφορᾶ στήν ἵδρυση καί λειτουργία Σχολικῶν Συνεταιρισμῶν στά Δημοτικά Σχολεῖα καί πού συνοδεύεται ἀπό τά ἀκόλουθα παραστατικά στοιχεῖα:

α) Ὑπόδειγμα καταστατικοῦ Σχολικοῦ Συνεταιρισμοῦ.

β) Ἀντίγραφο ἀναφορᾶς τῆς Δ/ντρίας Δημοτικοῦ Σχολείου Ἐξάρχου Λοκρίδος, ὅπου ἀναφέρονται δυσχέρειες γιά τή λειτουργία τοῦ Σχολικοῦ Συνεταιρισμοῦ.

γ) Ἀντίγραφο ἀναφορᾶς Διευθυντοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρκίτσης Λοκρίδος, ὅπου ἀναφέρεται πρός τήν ΠΑΣΕΓΕΣ ὅτι ὁ ἀρμόδιος Ἐπιθεωρητής διέταξε τήν παγοποίηση τοῦ σχολικοῦ συνεταιρισμοῦ ἐξ αἰτίας διαμαρτυριῶν τῶν ἐμπόρων Ἀταλάντης.

δ) Ἀντίγραφο ἀναφορᾶς τοῦ Διευθυντοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Νέας Περάμου Δ. Ἀττικῆς πρός τήν ΠΑΣΕΓΕΣ, ἀπό τήν ὁποία ζητεῖται ἠθική συμπαράσταση στό ἔργο τοῦ Σχολικοῦ Συνεταιρισμοῦ. Μαζί μ' αὐτό ὑπάρχει καί ἀντίγραφο ἐγγράφου τοῦ Προέδρου Συνδέσμου Γονέων καί Κηδεμόνων Νέας Περάμου πρός τόν παραπάνω Διευθυντή τοῦ Σχολείου ὅπου ἀναγράφεται πῶς οἱ εἰσπράξεις ὑπέρ τοῦ Συνδέσμου παρεμποδίζονται ἀπό τίς εἰσπράξεις γιά τό Σχολικό Συνεταιρισμό.

ε) Ἀντίγραφο ἐγγράφου Ὑπ/ντοῦ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Φαρσάλων, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο οἱ ἐπιθεωρητές ἀπαγορεύουν τή χρήση αἰθουσῶν διδασκαλίας γιά συγκεντρώσεις καί ἑπομένως γιά συνελεύσεις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

στ) Συνοπτική ἔκθεση γιά τούς Σχολικούς Συνεταιρισμούς ἀπό τόν κ. Δ. Γαμβρούλη, ὑπάλληλον τῆς ΠΑΣΕΓΕΣ (Ἰούλιος 1977).

ζ) Ἀντίγραφον ἐγγράφου τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ΠΑΣΕΓΕΣ ὅπου γίνεται ἀνακοίνωση γιά τή βράβευση 40 Σχολικῶν Συνεταιρισμῶν, καθενός μέ τό ποσόν τῶν 3.000 δρχ.

./.

η) Ἐρωτηματολόγιο γιά τή δράση τοῦ Σχολικοῦ Συνεταιρισμοῦ στό ὁποῖο ἀπαντᾶ ὁ Δ/ντής τοῦ μονοθεσίου Δημοτικοῦ Σχολείου Σταγιάδων-Τριπάλων καί ἀναφέρονται δυσχέρειες γιά τή λειτουργία τοῦ Συνεταιρισμοῦ.

θ) Ἀντίγραφον ἐγγράφου τῆς Ὑπηρεσίας Συνεταιριστικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρός τήν Γενική Διεύθυνση τῆς ΠΑΣΕΓΕΣ, ὅπου γίνεται ἡ πρόταση γιά τή βράβευση τῶν 40 καλλιτέρων Σχολικῶν Συνεταιρισμῶν.

ι) Φυλλάδιο μέ τίτλο "Συνεταιριστική ἀνάπτυξη", Ἀθῆναι 1977.

Ὕστερα ἀπό τή μελέτη τῶν παραπάνω αὐτῶν στοιχείων προβαίνομε στίς ἀκόλουθες παρατηρήσεις καί προτάσεις:

1) Ἡ συνεταιριστική ἰδέα εἶναι κάτι τό ἀξιόλογο καί ἔχει παιδαγωγική ἀξία γιά τούς μαθητές τῶν σχολείων.

2) Εἶναι δυνατή καί θά ἀποβεῖ γόνιμη ἡ ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς ἰδέας μέσα στήν ἐκπαίδευση. Φαίνεται ἐν τούτοις, ὅτι σχετικά εὐχερέστερη εἶναι ἡ ἀνάπτυξή της στήν ἐπαρχία. Στά μεγάλα ἀστικά κέντρα ὑπάρχουν δυσκολίες καί οἱ γενικές συνθῆκες δέν παρουσιάζονται πάντοτε εὐνοϊκές καί κατάλληλες γιά τήν ὀργάνωση Σχολικῶν Συνεταιρισμῶν καί τήν ἐπιτυχία τους.

3) Δέν ἐμπίπτει στήν ἁρμοδιότητά μας νά ἀσχοληθοῦμε καί νά πάρουμε ὁποιαδήποτε θέση πάνω στό θέμα τῶν ἀντιδράσεων τῶν ἐμπόρων καί καταστηματαρχῶν ἐξ αἰτίας τῆς δημιουργίας πρατηρίων ὑπό τῶν σχολικῶν συνεταιρισμῶν.

4) Προτείνομε ὅτι παρέχεται ἐνθάρρυνση στούς ἐκπαιδευτικούς οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν διαφέρον καί ζωηρή ἐπιθυμία νά ἐργαστοῦν γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας στά σχολεῖα.

5) Τό Ὑπουργεῖον Παιδείας θά μποροῦσε νά κάμει σύσταση στούς ἐκπαιδευτικούς γιά τή δημιουργία καί λειτουργία σχολικῶν συνεταιρισμῶν. Δέν φρονοῦμε ὅμως πῶς πρέπει νά ὑποχρεωθεῖ πάνω σ'αὐτό ὁ ἐκπαιδευτικός γιατί ὁ ἴδιος δυνατόν νά κρίνει πῶς μπορεῖ καί μέ ἄλλους τρόπους μαθητικῆς αὐτοδιοικήσεως καί ἄλλες παιδαγωγικές ἐνέργειες νά ἐπιδιώξει τήν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν πού ἀποβλέπουν οἱ σχολικοί συνεταιρισμοί ὅπως καί ἄλλων παρεμφερῶν σκοπῶν.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 138526/29-12-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τό

./.

ἔγγραφο ἀριθμ. 2553/7842/23-11-1977 τῆς Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', καί δ) Τή σχετική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Νά ἐνθαρρύνονται οἱ ἐκπαιδευτικοί πού παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον καί ἐπιθυμία νά ἐργασθοῦν γιά τή συνεταιριστική ἰδέα προπάντων στήν ἐπαρχία, ὅπου ἡ ἀνάπτυξή της εἶναι εὐχερέστερη.

Θέμα 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τηλεδραση" τοῦ κ. Α. Βολτῆ.

Ὁ Εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/172/133650/26-11-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 12-11-1977 αἴτηση τοῦ κ. Ἀναστασίου Βολτῆ πού ζητάει γνωμάτευση γιά τό βιβλίο του "Τηλεδραση".

Συνεχίζοντας ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Τό βιβλίο τοῦ κ. Βολτῆ μέ τόν τίτλο "Τηλεδραση", Ἀθήνα 1977, φέρει τόν ὑπότιτλο: "Ἕνας κυριαρχικός παράγοντας στήν ψυχική ὑγεία τοῦ παιδιοῦ καί στή διαμόρφωση τῆς συμπεριφορᾶς του" καί τό χαρακτηρισμό ἔρευνα. Πρόκειται γιά μιά δακτυλογραφημένη καί πολυγραφημένη μελέτη ἀπό 95 σελίδες. Στήν ἀρχή παρατίθεται βιβλιογραφία μιᾶς σελίδας μέ 14 βιβλία, περιοδικά ἤ ἐφημερίδες, πρόλογος τοῦ κ. Π. Τσαμπῆ, Δ/ντοῦ τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε. καί μιά ἐπιστολή σχετική μέ τήν ἔρευνα τοῦ κ. Ράλλη, παιδαγωγοῦ- Ψυχολόγου πρός τόν κ. Βολτῆ. Στά δύο αὐτά ἐπώνυμα στοιχεῖα τονίζεται ἡ φιλοπονία τοῦ κ. Βολτῆ καί ἡ σημασία τῆς ἔρευνάς του. Ὁ ἴδιος ὁ σ. προλογίζει τήν ἐργασία του μέ τόν τίτλο "δικές μας σκέψεις σάν μιά εἰσαγωγή" (σ. 17-20). Ἀκολουθεῖ τό Α'μέρος μέ τίτλο: Ἡ εἰσβολή τῆς τηλεοράσεως, στό ὁποῖο καί ἀναπτύσσεται ἡ θετική καί ἀρνητική ἐπίδραση τῆς τηλεοράσεως ἀπό ὁρισμένους εἰδικούς (σ.23-41). Τό Β'μέρος μέ τίτλο: "τά παιδιά καί ἡ βία στήν τηλεδραση" περιλαμβάνει ἀπόψεις ἄλλων συγγραφέων καί ἀπαντήσεις παιδιῶν ἀπό ἔρευνα ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδας, (δέν ἀναφέρει ποιᾶς:)(σ.42-52). Τό Γ'μέρος μέ τίτλο: Μιά κατατόπιση γιά τήν ἔρευνα" ἀναφέρεται ἀκόμη στόν τρόπο συγκεντρώσεως καί ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ (σ.54-60). Τό Δ'μέρος περιλαμβάνει τήν παρουσίαση καί ἀνάλυση τῶν δεδομένων (σ.61-76) καί τό Ε'μέρος τίς διαπιστώσεις καί τά συμπεράσματα (σ.77-88). Γενικά τά δύο πρῶτα μέρη ἀναφέρονται στή θεωρητική πλευρά τοῦ θέματος καί περιέχουν κυρίως γνῶμες ἄλλων συγγραφέων σχετικές πρός τό θέμα ἤ τά συναφῆ προβλήματα καί τά ὑπόλοιπα ἀναφέρονται στά ἐμπειρικά δεδομένα τῆς ἔρευνας. Τό βιβλίο περιέχει ἀκόμη μερικές εἰκόνες τηλεοπτικῶν σκηνῶν (σ.21,33,39, 41,44) καί τρεῖς φωτογραφίες ἀπόψεων τῶν Ἀθηνῶν (σ.53), τοῦ Πειραιᾶ (σ.58) καί τοῦ Φαληρικοῦ ὅρμου (σ.60). Ἐπίσης περιέχει 11 πίνακες μέ τά δεδομένα τῆς ἔρευνας.

Ἡ ἔρευνα ἔγινε σέ 500 μαθητές τῆς Ε'καί ΣΤ'τάξεως Δημοτ. Σχολείων Ἀθηνῶν, κυρίως Πειραιᾶ καί Ν. Φαλήρου καί τό δεῖγμα εἶχε 238 ἄγδρια καί 262 κορίτσια. Ὡς μέθοδος χρησιμοποιήθηκε ἐρωτηματολόγιο

μέ 4 ἐρωτήσεις βασικές, ἀπ' τίς ὁποῖες οἱ τρεῖς ἔχουν τό σύστημα τῆς ἐπιλογῆς τῆς ἀπαντήσεως (MULTIPLE CHOICE). Στό τέλος ὁ μαθητής ἐπαλεῖτο νά γράφει ὅ,τι ἄλλο σχετικό θά ἤθελε, μιά ἐρώτηση δηλ. πολύ πολύ γενική.

Τό μικρό αὐτό βιβλίο παρουσιάζει τό πλεονέκτημα τοῦ ὅτι περιέχει ἐμπειρικά δεδομένα πού προέκυψαν ἀπό τίς δηλώσεις τῶν μαθητῶν στό ἐρωτηματολόγιο πού συμπλήρωσαν χωρίς τό ὄνομά τους μάλιστα. Τό δεῖγμα τῆς μελέτης εἶναι σεβαστό σέ ἀριθμό, δέν ἔχει βέβαια ἀντιπροσωπευτικότητα σέ γενικότερη κλίμακα.

Ὡστόσο τό βιβλίο παρουσιάζει ὁρισμένες ἀξιομνημόνευτες ἀδυναμίες διατυπώσεως καί διαρθρώσεως καί θεωρητικῆς θεμελιώσεως ὡς πρός τή βιβλιογραφία πού εἶναι, μέ ἐξαίρεση ἕνα βιβλίο καί 2 σέ μετάφραση, ὅλη ἑλληνική.

Συγκεκριμένα:

Σελ. 18, σειρ. 12: "... ν'ἀπομακρυνθεῖ.....διεφθαρμένο". Ἀσάφεια.
" 23, σειρ. 16: ".. ἀποτελοῦσε θρησκευτική ἱεροτελεστία", Σωστό: ἕνα εἶδος θρησκευτικῆς ἱεροτ.
"" 24, σειρ. 4: "..καθημερινοί καυγάδες... ἀποτελεῖ" ἀντί ἀποτελοῦν
" 25, σειρ. 8: "...ὅπως μᾶς τό παρουσιάζουν νά προκύπτει". Δέν πάει
" 25 Τό κεφ. : Ἡ θετική πλευρά, περιέχει καί θετικές ἀπόψεις (σελ. 32) γιά τήν τηλεόραση, ὁπότε καί ἡ σωστή διατύπωση θά ἦταν ἴσως "θετική καί κριτική πλευρά".

Σελ. 39, σειρ. 3: τῆς εἰδήσεις, ἀντί τίς.
" " " 9: Ψυχαναλητής, ἀντί ψυχαναλυτής. Στά δύο αὐτά πρόκειται πολύ πιθανῶς γιά τυπογραφικά λάθη.
Σελ. 43, σειρ.20: ὑπερένταση ἀγωνίας. Σωστό:ὑπερένταση καί ἀγωνία.
" " : ἀνόποτο, ἀντί ἀνεπιθύμητο.
Σελ. 54, σειρ.4:θέματος. Σωστό ἔρευνας.
" " 20: ἀπό κοινωνικῆς τοποθετήσεως. Σωστό ἀπό ἄποψη κοιν.τοπ
Σελ. 71: κειμαίνονται, ἀντί κυμαίνονται.
Σελ. 85: 'Επιζητοῦμε... ἐπιθυμητό". Ἡ διατύπωση ἀσαφής.
" : "Ὅμως ἡ ἀλήθεια....ἐγωϊσμοῦ". Ἀσαφής ἡ παράγραφος.

Ἀνώμη ἡ χρήση τοῦ νόματος εἶναι συχνά περιττή καί ἀνεπιτυχής:
Π.χ. Σελ. 30, σειρ. 12:τηλεοράσεως,... Δέ χρειάζεται.
Σελ. 29, σειρ. 6:ἐρεθισμός,...Δέ χρειάζεται.

- -

Ἀπό ἄποψη μεθόδου καί συστήματος θά εἶχα νά παρατηρήσω τά ἑξῆς: Συχνά ἀναφέρει διεξοδικά τούς τίτλους καί τίς ἀρμοδιότητες συγγραφέων, στούς ὁποίους παραπέμπει, καί κάνει μακροσκελή παράθεση κειμένων τους, π.χ. σελ. 36-37 τοῦ Μιχαηλίδη-Νουάρου, σελ. 39-41 τοῦ Δρανουλίδη, σελ. 50-51 τοῦ Πετρουλάκη, καί ἄλλοῦ ἄλλων. Στή σελ. 45 παραθέτει δῆθεν ἀπό τόν Τσιμπούκη γνώμη καί στήν ἑπόμενη σελ. παραπέμπει σέ μετάφρασή του.

Ἐπίσης παραπέμπει σέ μή δόκιμους συγγραφεῖς (;) π.χ. σελ. 34 Μπούκας, τοῦ ὁποίου μάλιστα στή σελ. 42 χρησιμοποιεῖ ὁλόκληρες παραγράφους χωρίς νά παραπέμπει ξανά, ἄν καί αὐτοῦσιες.

Οἱ διαπιστώσεις τῆς ἔρευνας (σελ. 79) εἶναι ἀξιοπρόσεκτες. Δέν ἀναφέρει ὅμως πῶς ἔκανε αὐτές τίς διαπιστώσεις. Πιθανῶς ἀπό τό ἀνοικτό γενικό ἐρώτημα. Τά ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας παραθέτει σέ πίνακες μέ ποσοστά. Ἄλλου εἴδους στατιστική ἐπεξεργασία τῶν ἀποτελεσμάτων του δέν ἔχει κάνει. Θά ἦταν π.χ. ἐνδιαφέρον μέ τή χρήση μεγάλων π συνάφειας (π.χ. ἤ ἄλλων) νά ἐρευνοῦσε ἐνδεχόμενη συνάφεια μεταξύ τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γονέων, στοιχείου μάλιστα τοῦ ὁποίου δέν ἔκανε καμμιά ἰδιαίτερη χρήση πέραν τῆς ἁπλῆς παραθέσεως, καί τῆς συχνότητας παρακολουθήσεως τῆς τηλεοράσεως ἀπό τά παιδιά.

Γενικά ἡ ἐργασία του εἶναι μιά φοιτητική προσπάθεια μέ ἐλλείψεις καί σφάλματα. Εἶναι πάντως μιά καλή πρώτη προσπάθεια. Καί ἐπειδή δέν ὑπάρχει ἄλλο σχετικό μέ τό θέμα βιβλίο, πού νά περιέχει καί ἐμπειρικά δεδομένα ἀπό παιδιά τῶν ἡλικιῶν αὐτῶν (11 καί 12 ἐτῶν), εἰσηγοῦμαι νά χαρακτηριστεῖ ὡς χρήσιμο μόνο γιά μιά γενική ἐνημέρωση τῶν διδασκάλων στό πρόβλημα».

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/172/133650/26-11-1977 τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 12-11-1977 τοῦ κ. Ἀ. Βολτῆ, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου καί δ) τή σχετική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Τηλεόραση" τοῦ κ. Ἀ. Βολτῆ θεωρεῖται χρήσιμο γιά μιά

./.

γενική ἐνημέρωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν στό πρόβλημα καί κατάλληλο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν σχολείων.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτη

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 73/1978

Σήμερα, 10 Μαΐου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β; οἱ κκ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλοντζίδης, Κων/νος Πασσάκος, Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β; Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντων. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Στεφ. Παπασταυρόπουλος, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐριδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν γιά τίς Ε' καί ΣΤ' τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας. Στή συνέχεια γίνεται ἡ τελική διατύπωση τοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν ὡς ἑξῆς:

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ

Σκοπός τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές:

Ι. Νά: ἀναπτύξουν τήν ἱκανότητα:

α) ν' ἀντλοῦν δεδομένα ἀπό συστηματικές παρατηρήσεις,
β) νά τά συγκρίνουν καί νά τά ταξινομοῦν,
γ) νά κάνουν ὑποθέσεις καί νά τίς ἐλέγχουν πειραματικά,
δ) νά καταγράφουν προσεκτικά τά σχετικά δεδομένα, χρησιμοποιώντας τό κατάλληλο λεξιλόγιο,

ε) νά τά ἑρμηνεύουν καί νά κάνουν τίς ἀνάλογες γενικεύσεις, καί στ)νν'ἀφομοιάσουν τίς ἀντίστοιχες ἔννοιες ὥστε νά κατανοήσουν καλλίτερα τό φυσικό περιβάλλον.

2. Ν'ἀναπτύξουν ἐνδιαφέρον, πρωτοβουλία καί δημιουργική σκέψη κατά τή μελέτη καί ἔρευνα τοῦ ὀργανικοῦ καί ἀνοργάνου φυσικοῦ κόσμου.

3. Νά συνειδητοποιήσουν: α) τήν ἀνάγκη διατηρήσεως ἰσορροπίας στή φύση, πράγμα ἀπαραίτητο γιά τήν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπου καί τή βελτίωση τῆς ποιότητας τῆς ζωῆς του καί β) τίς ἐπιπτώσεις τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ στήν κοινωνική ἐξέλιξη.

4. Νά καλλιεργήσουν βασικές στάσεις συμπεριφορᾶς ὅπως εἶναι: ἡ συνεργατικότητα, ἡ ὑπευθυνότητα, ἡ ἐπιμονή στήν ἐπιδίωξη τοῦ σκοποῦ, ἡ αὐτοπεποίθηση, ἡ ἐρευνητική προσπάθεια καί ἡ ἀγάπη πρός τή φύση ".

Ἔπειτα οἱ κκ. Γ. Μαραγκουδάκης, Ν. Βλουτίδης καί Στεφ. Παπασημακόπουλος θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἀρχικό σχέδιο εἰσηγήσεώς τους σχετικά μέ τήν ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν στίς Ε'καί ΣΤ'τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Τό σχέδιο τῆς εἰσηγήσεως ἐπισυνάπτεται στά παρασταθικά στοιχεῖα τῆς πράξεως.

Ὁ κ. Παπασημακόπουλος ὡς εἰδικός (Φυσικός) ἔπειτα ἀπό σχετική ἐρώτηση διευκρινίζει ὁρισμένα σημεῖα τοῦ σχεδίου τῆς εἰσηγήσεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βαγιοδάκης λέγει ὅτι τό πρόγραμμα τῶν Φυσικῶν γιά τίς Ε' καί ΣΤ'τάξεις,ὅπως τό παρουσίασαν οἱ Εἰσηγητές στό ἀρχικό σχέδιο τῆς εἰσηγήσεώς τους, εἶναι μιά καλή προσπάθεια γιά τή συνόφανση τῆς ὕλης. Τό θεωρεῖ ὅμως φιλόδοξο καί δύσκολο γιά τά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Συμφωνεῖ καί ὁ κ. Χριστιᾶς, ὁ ὁποῖος ἔχει τή γνώμη ὅτι θά ἔπρεπε τά φυσιογνωστικά καί τά φυσικά νά εἶναι χωριστά, γιά νά ἐπιτευχθεῖ ἔτσι καί ὁ σκοπός τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Τίς ἴδιες ἐπιφυλάξεις ἔχει καί ὁ κ. Πασσάκος, ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς: " Τό θέμα τῆς διασυνδέσεως ἀνομοιογενῶν στοιχείων εἶναι καλή προσπάθεια. Τό πρόβλημα ὅμως εἶναι ἂν τό παιδί θά μπορέσει νά συλλάβει αὐτές τίς ἔννοιες ".

Προτείνει νά διαχωρισθεῖ τό πρόγραμμα σέ τομεῖς πού θά περιλαμβάνουν στοιχεῖα πού μποροῦν νά διασυνδεθοῦν.

Μετά ἀπό συζήτηση γιά τό γενικό τίτλο τοῦ προγράμματος πού μαθήματος τῶν Φυσικῶν υἱοθετεῖται ὁ ἑξῆς τίτλος:

" ΦΥΣΙΚΑ
ΥΛΗ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ"

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά λάβει σχετική ἀπόφαση γιά τό θέμα αὐτό σέ μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βάσ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 74/1978

Σήμερα, 12 Μαΐου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11,30 πρωΐνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Κων. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄ τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Συνεχίζεται ἡ συζήτηση γιά τό πρόγραμμα τῶν Φυσικῶν στίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέ βάση τό ἀρχικό σχέδιο εἰσηγήσεως πού κατέθεσαν στήν προηγούμενη συνεδρίαση (73/1978) οἱ κ.κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Κων. Βλουτίδης καί Στέφ. Παπασημακόπουλος.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ὅτι τό πρόγραμμα ἔτσι ὅπως ἔχει διαχωρισθεῖ σέ τομεῖς φαίνεται φυσιοκρατούμενο.

Ἔχει τή γνώμη ὅτι γιά νά ὑπάρχει συνέπεια μέ τό γενικό τίτλο "Ὕλη, ἐνέργεια καί ζωή" Πρέπει νά ὑπάρχει κάί ἕνας τομέας

πού νά ἔχει σάν κυρίαρχο γεγονός τή ζωή.

Προτείνει ὅσα περιλαμβάνονται στό τομέα μέ τίτλο "χημική ἐνέργεια" νά διαχωρισθοῦν σέ δύο τομεῖς μέ ἀντίστοιχους τίτλους "χημική ἐνέργεια" καί "Τό φαινόμενο τῆς ζωῆς".

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῇ ΚΕΜΕ, θά ἤθελε νά δοθεῖ κάπου μία συστηματοποίηση τοῦ φυσικοῦ καί ζωϊκοῦ κόσμου.

Ἐπίσης ὁ κ. Χριστιᾶς διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι θά ἔπρεπε τό βιολογικό φαινόμενο νά ἐξετασθεῖ χωριστά ἀπό τό φυσικό-χημικό.

Ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις πάνω στίς παρατηρήσεις πού ἔγιναν χωρίς νά ληφθεῖ ἀπόφαση.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσει σχετικά σέ ἐπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ὁ Προεδρεύων

Βασιλ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Π Ρ Α Ξ Η 75/1978

Σήμερα, 15 Μαΐου 1978 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη, διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκάκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Στ. Παπασταμπόπουλος, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Φυσικῶν γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίασης.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Γεώρ. Μαραγκουδάκης, Νικ. Βλουτίδης, Στέφ. Παπασταμπόπουλος θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους γιά τό πρόγραμμα τῶν Φυσικῶν στήν Ε΄τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

. / .

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ζ Ὕλη - Ἐνέργεια καὶ ζωή

Τό ὀνομάζομε ὕλη. Καταστάσεις τῆς ὕλης. Ἡ ὕλη ἔχει δεσμευμένη ἐνέργεια

θ ε ρ μ ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α .

θερμότητα, θερμοκρασία, θερμοκρασιόμετρα. Διαστολές τῶν σωμάτων. Πύρωση σώματος: ἐρυθροπύρωση, λευκοπύρωση.

Ἐκπομπή ἀκτινοβολίας. Φωτεινή ἀκτινοβολία, φωτεινή ἐνέργεια. Τό λευκό φῶς. Ἀνάλυση τοῦ λευκοῦ φωτός μέ πρίσμα. Ἡ φωτεινή ἐνέργεια μετατρέπεται σέ μηχανική. Ὁ ἥλιος καί τό ἡλιακό φῶς. Αὐτόφωτα καί ἑτερόφωτα σώματα. Διαφανῆ σώματα.

Τό ἡλιακό φῶς φθάνει στή Γῆ διαμέσου τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ὁ ἀτμοσφαιρικός ἀέρας. Τά διάφορα στρώματα τῆς ἀτμόσφαιρας. Ἡ σύσταση τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρα στά κατώτερα στρώματα. Τό ὀξυγόνο. Τό ἄζωτο. Ἁπλά στοιχεῖα. Μίγματα. Χημικές ἑνώσεις. Τό νερό. Τό μαγειρικό ἅλας. Ἄλλα ἅλατα. Τά συστατικά τοῦ ἐδάφους. Διάφορα εἴδη ἐδαφῶν. Τό ἔδαφος τό νερό καί ἡ θερμοκρασία ἀποτελοῦν τούς σπουδαιότερους παράγοντες γιά τή διαβίωση ζώων καί φυτῶν.

Ἡ ἡλιακή θερμότητα καί ἡ ἐνεργοποίηση τῆς λανθάνουσας ζωῆς στά φυτά: βλάστηση σπερμάτων, βολβῶν, κονδύλων.

Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτός καί τά φυτά.

Τά μέρη τοῦ φυτοῦ: ρίζα, βλαστός, φύλλα, ἄνθη, καρποί (παραδείγματα ἀπό διάφορα ἀντιπροσωπευτικά φυτά), καί λειτουργίες αὐτῶν. Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτός καί ἡ λειτουργία τῶν πρασίνων μερῶν τοῦ φυτοῦ. Ἀντιπροσωπευτικά φυτά - ταξινόμηση.

Παράσιτα φυτῶν. Τά φυτά καί ἡ ἐξάρτησή τους ἀπό τό περιβάλλον.

Οὐσίες πού παράγουν τά φυτά καί ἀποθηκεύουν ἐνέργεια: ἡ γλυκόζη, τό ἄμυλον, τά λάδια καί τά λίπη. Μετατροπή μερικῶν οὐσιῶν μέ ζυμώσεις: Τό κρασί (οἰνόπνευμα), τό ξίδι. Ἀπώλειες ἐνέργειας.

Μ η χ α ν ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α .

Δυναμική καί κινητική ἐνέργεια. Ἡ δύναμη καί τό ἔργο. Ἡ κίνηση καί ἡ δύναμη. Μιά δύναμη: ἡ βαρύτητα. Τό βάρος καί ἡ μάζα τῶν σωμάτων. Ἡ ἕλξη τῆς Γῆς πρός τή Σελήνη καί ἀντίστροφα. Ἀποτελέσματα. Ἡ ἕλξη τοῦ ἡλίου καί τό πλανητικό μας σύστημα. Τό πεδίο βαρύτητας τῆς Γῆς. Ἔξοδος ἀπό τό πεδίο βαρύτητας. Ὁ πύραυλος. Τεχνητή κατανίκηση τῆς βαρύτητας στή Γῆ. Φυγόκεντρη καί κεντρόμολη δύναμη.

Οἱ ἁπλές μηχανές: μοχλοί, ζυγοί, τροχαλίες, κεκλιμένο ἐπίπεδο.

Η λ ε κ τ ρ ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α .

Τό ἠλεκτρικό φορτίο καί οἱ ἰδιότητές του. Κίνηση τῶν ἠλεκτρικῶν φορτίων. - καλοί καί κακοί ἀγωγοί τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τό ἠλεκτρικό ρεῦμα καί ἡ μετατροπή τῆς ἐνέργειάς του σέ θερμική. Κίνδυνοι ἀπό τό ἠλεκτρικό ρεῦμα. Ἀσφάλειες. Ἡ μαγνητική βελόνη κοντά στό ἠλεκτρικό ρεῦμα.

Μαγνῆτες. Τό μαγνητικό πεδίο τῆς Γῆς.

Τ ό φ α ι ν ό μ ε ν ο τ ῆ ς ζ ω ῆ ς κ α ί ἡ χ η μ ι κ ή

έ ν έ ρ γ ε ι α .

Τί εἶναι καῦση. Τό ἠλεκτρικό στοιχεῖο τοῦ VOLTA.Συσσωρευτές.

Ἡ χημική ἐνέργεια στό φαινόμενο τῆς ζωῆς. Τό κύτταρο καί οἱ λειτουργίε
του.Φυτικά καί ζωικά κύτταρα.Τό DNA.Οἱ κληρονομικές ἰδιότητες ἐδρεύ-
ουν στόν πυρῆνα τοῦ κυττάρου. Φαινόμενα κληρονομικότητας.Ἡ δεσμίδα
τοῦ ἀνθρώπου νά κατασκευάσει χημικές ἑνώσεις πού νά παρουσιάζουν τό
φαινόμενο τῆς ζωῆς. Μερικοί κατώτεροι καί ἁπλούστεροι ὀργανισμοί: Τό
σφουγγάρι, τό μύδι. Ἕνας σύνθετος ὀργανισμός:ὁ ἄνθρωπος.Ὁ σκελετός
τοῦ ἀνθρώπου.Τό μυϊκό σύστημα.Οἱ τροφές καί τό πεπτικό σύστημα. Ὑγιει-
νή τῶν πιό πάνω συστημάτων. Παράλληλη συσχέτιση μέ τό πεπτικό σύστημα
ἄλλων θηλαστικῶν (φυτοφάγων,σαρκοφάγων) καί πτηνῶν(παμφάγων).Ἀπόδιτη-
ση ἐνέργειας ἀπό τόν ἄνθρωπο μέ τίς τροφές καί μέ ἄλλες οὐσίες. Βι-
ταμίνες , ὁρμόνες. Τό νευρικό σύστημα καί ἡ ὑγιεινή του. Ἡ νεύρωση
τῶν μυῶν καί ἡ δημιουργία μοχλῶν στό ἀνθρώπινο σῶμα. Μερικές αἰσθή-
σεις: γεῦση ,ὄσφρηση, ἀφή.Ὁ ἄνθρωπος στό τέλος μιᾶς ἁλυσίδας τροφῆς.
Μιά σειρά ἀπό ἀπώλειες ἐνέργειας.

Ε ν έ ρ γ ε ι α τ ῶ ν ρ ε υ σ τ ῶ ν .

Ὑγρά -ἀέρια.

Τά ὑγρά εἶναι ἀσυμπίεστα, τά ἀέρια εἶναι συμπιεστά.Ὑδροστατική πίεση.

Ἡ δύναμη στά τοιχώματα τῶν δοχείων πού περιέχουν ὑγρά ἤ ἀέρια.

Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεση.Τό βαρόμετρο καί τό πείραμα τοῦ Τορικέλλι.

Ἡ ἄνωση στά στερεά καί στά ἀέρια.Ἡ ροή τῶν ὑγρῶν.Ἡ ὑδατόπτωση καί
ἡ ἐνέργεια πού παράγεται ἀπ'αὐτή.Ὁ ὑδρόμυλος.Ἡ ροή τῶν ἀερίων. Ὁ
ἀνεμόμυλος.Ἐνέργεια πού συλλέγεται ἀπό τόν κινούμενον ἀέρα .
Οἱ ἀντλίες:ὑδραντλία, ἀεραντλία.Οἱ πνεύμονες , μιά ἀεραντλία. Τό ἀνα-
πνευστικό σύστημα τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ ὑγιεινή του. Σύγκρισή του μέ
τῶν πουλιῶν καί τῶν φαρίων.Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Ἡ καρδιά, μιά
ὑδραντλία. Ἡ κυκλο φορία τοῦ αἵματος.Ἡ καρδιά στόν ἄνθρωπο καί στά
ποικιλόθερμα ζῶα. Ὑγιεινή τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος.

Θ ε ρ μ ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α τ η ς Γ ῆ ς .

Ἐγκάρσια τομή τῆς Γῆς.Τά πετρώματα.Οἱ ἀσβεστόλιθοι.Τά ἡφαίστεια.Οἱ
θερμές πηγές.Τά ποιτάσματα. Τό ἀλουμίνιο καί ὁ βωξίτης.Ὁ γύψος.Ὁ
ἀμίαντος.Τά μεταλλεῖα, τά μεταλλεύματα, καί τά μέταλλα.Ὁ γαληνίτης καί
ὁ μόλυβδος, ὁ πυρολουσίτης καί τό μαγγάνιο.Οἱ ἐπιπτώσεις στό περι-
βάλλον ἀπό τήν ἐξορυκτάλλευση τοῦ ἐδάφους καί τήν ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας

Έπειτα ὁ κ. Παπασημακόπουλος ἐν μέρους τῶν εἰσηγητῶν, ἐνημερώνει τὰ μέλη γιὰ τὶς μεταβολὲς ποὺ ἔκαμε ἡ ὁμάδα τῶν εἰσηγητῶν στὸ ἀρχικὸ κείμενο τῆς εἰσηγήσεώς της (Συνεδρίες 72/78, 74/78), σύμφωνα μὲ τὶς παρατηρήσεις ποὺ εἶχε κάμει τὸ Τμῆμα στὶς προηγούμενες συνεδρίες του. Γίνεται συζήτηση καὶ προτείνονται διάφορες τροποποιήσεις: Τὸ κεφάλαιο "Τὸ ἔδαφος, τὸ νερὸ..... διαβίωση φυτῶν" τῆς ἑνότητας" θερμικὴ ἐνέργεια" τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

"Ὁ ἀέρας, τὸ νερὸ καὶ ἡ θερμοκρασία ἀποτελοῦν τοὺς σπουδαιότερους παράγοντες γιὰ τὴ ζωὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων". Στὴν ἑνότητα "Ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια" μετὰ τὸ κεφάλαιο "Τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα... σὲ θερμικὴ ἐνέργεια" καὶ ἀκολουθοῦν προστίθεται τὸ κεφάλαιο "Πηγὲς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας" καὶ ἀκολουθοῦν τὰ κεφάλαια "Τὸ ἠλεκτρικὸ στοιχεῖο τοῦ VOLTA. Συσσωρευτές", ποὺ μεταφέρονται ἀπὸ τὴν ἑνότητα "Τὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς καὶ ἡ χημικὴ ἐνέργεια". Διαγράφεται ὁ τίτλος τῆς προτελευταίας ἑνότητας "Ἐνέργεια τῶν ρευστῶν" καὶ ἀντικαθίσταται, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ κ. Μπενέκου, μὲ τὸν τίτλο "Μηχανικὴ ἐνέργεια ὑγρῶν καὶ ἀερίων".

Στὴν ἑνότητα "Τὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς καὶ ἡ χημικὴ ἐνέργεια" προστίθεται τὸ κεφάλαιο "Ἡ χημικὴ ἐνέργεια καὶ οἱ μετατροπές της".

Στὴν ἴδια ἑνότητα διαγράφεται τὸ κεφάλαιο "Τὸ DNA" γιατί δὲν εἶναι εὔκολο νὰ κατανοηθεῖ ἀπὸ τὰ παιδιά. Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει τὸ κεφάλαιο "Ἕνας σύνθετος ὀργανισμός" νὰ διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Ὁ σύνθετος ὀργανισμός" ἢ "Ὁ τέλειος ὀργανισμός" γιὰ νὰ φαίνεται ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος προτείνει γιὰ τὸ ἴδιο κεφάλαιο τὸν τίτλο "Σύνθετοι ὀργανισμοί".

Ἡ πρότασή του γίνεται δεκτή.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει ἡ ἔκφραση "Ἡ νεόρωση τῶν μυῶν" γιὰ ἀποφυγὴ παρερμηνείας νὰ ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Τὰ νεῦρα, οἱ μύες".

Ἡ πρότασή του γίνεται δεκτή.

Τὸ Τμῆμα θὰ συνεχίσει τὴ συζήτηση γιὰ τὸ πρόγραμμα φυσικῶν τῆς ΣΤ' τάξεως στὴν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρεύων

Βασ. Κουϊδιτσιώτης

ΠΑΣΕΠ 26/1978

Σήμερα, 1ο Μαΐου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.οο πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Ἐρευνῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωφόρους Σ, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Ἰωσ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κκ. Δημ. Ἀνδρεόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδῆς, Κων. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰων. Χριστιᾶς, Κων. Κελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ὁ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο

Ἔλαβε μέρος στή συνεδρία καί ὁ κ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄ τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Χορήγηση ἀδείας στήν Ἀνωτέρα Σχολή Κοινωνικῆς Ἐργασίας τῆς ΧΕΝ γιά τή διεξαγωγή ἔρευνας στά δημοτικά σχολεῖα 2ο, 3ο καί 6ο Περάματος Νικαίας Πειραιῶς.

ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση γιά δύο ἔντυπες ἐργασίες μέ τίτλους "Περιληπτική Ἱστορία Βυζαντινῶν καί Νεωτέρων χρόνων" καί "Περιληπτική Ἱστορία Μυθολογίας καί Ἀρχαίας Ἑλλάδος" τοῦ κ. Ἀλέξ. Καζατζῆ.

ΘΕΜΑ 3ο - Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡλιαχτίδες" τῆς κ. Εὐγενίας Κλειδαρᾶ.

ΘΕΜΑ 4ο - Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

../..

ΘΕΜΑ 1 - Χορήγηση άδειας στην Ανωτέρα Σχολή Κοινωνικής Εργασίας της ΧΕΝ για τη διεξαγωγή έρευνας στά σχολεία 2ο, 3ο καί 6ο Γυμνασίου Νίκαιας Πειραιῶς.

Ο εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς ἔχει ὑπόψη του τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309/49/49367/ 4-5-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ τό ἔγγραφο ἀριθ. 187/4-4-78 τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας τῆς ΧΕΝ μέ σχετικά δικαιολογητικά.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς λέγει τά ἑξῆς:" Ἡ Ἀνωτέρα Σχολή Κοινωνικῆς Ἐργασίας τῆς ΧΕΝ μέ τήν αἴτησή της ζητάει νά τῆς χορηγηθῆ ἄδεια γιά τή διεξαγωγή, μέσα στά πλαίσια μιᾶς κοινωνικῆς ἔρευνας πού διεξάγει, συμπληρωματικῆς ἔρευνας μεταξύ τῶν διδασκάλων τοῦ 2ου, 3ου καί 6ου δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ Νέρματος Νίκαιας Πειραιῶς. Ἡ κοινωνική ἔρευνα ἔχει τόν τίτλο: " Ἡ σχολική ἀπόδοση τῶν παιδιῶν τῆς περιοχῆς Μελαξάδη τοῦ Νέρματος Νίκαιας,"γιατί γίνεται δεύτερα ἀπό πρόταση τῆς Μητροπόλεως Νίκαιας Πειραιῶς. Σκοπός της εἶναι νά ἐντοπίσει τήν ἔκταση τοῦ προβλήματος τῆς σχολικῆς ἀποδόσεως τῶν μαθητῶν τῆς παραπάνω περιοχῆς καί νά ἐξετάσει τίς δυνατότητες γιά τήν ἀντιμετώπισή του. Ταυτόχρονα ἡ ἔρευνα ἀποσκοπεῖ καί στήν ἐκπαίδευση τῶν τριετῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς στήν ἐρευνητική ἐργασία, πού προβλέπεται μέσα στά πλαίσια τῶν ἐκπαιδευτικῶν δραστηριοτήτων τους.

Ἡ κοινωνική ἔρευνα θά περιλάβει ὅλες τίς οἰκογένειες τῆς παραπάνω περιοχῆς πού ἔχουν παιδιά σχολικῆς ἡλικίας καί θά γίνει μέ βάση ἕνα ἐρωτηματολόγιο πού ἀπευθύνεται στούς γονεῖς. Παράλληλα θά συγκεντρωθοῦν συμπληρωματικά στοιχεῖα ἀπό τά σχολεῖα τῆς περιοχῆς στά ὁποῖα φοιτοῦν τά παιδιά τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Ἡ συλλογή τῶν στοιχείων θά γίνει μέ δύο ἐρωτηματολόγια. Τό ἕνα ἀπευθύνεται στούς δασκάλους τῶν τάξεων καί τό ἄλλο στούς διευθυντές τῶν σχολείων. Τά ἐρωτηματολόγια αὐτά θά συμπληρωθοῦν ὕστερα ἀπό ἐπίσκεψη τῶν σπουδαστῶν τῆς σχολῆς.

Ἡ στατιστική ἐπεξεργασία τῶν δεδομένων τῆς ὅλης ἔρευνας θά περιορισθεῖ, ὅπως μέ πληροφόρησαν προφορικά οἱ ἁρμόδιοι τῆς Σχολῆς στήν ἐξαγωγή τῶν μέσων ὅρων. Ἐπομένως ἡ ἔρευνα αὐτή δέν θέτει μεγάλες ἀπαιτήσεις. Κατά τή γνώμη μου ἡ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος πρέπει νά περιορισθεῖ στό σκέλος τῆς ἔρευνας πού ἀναφέρεται στά σχολεῖα. Τά ἐρωτηματολόγια πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή συλλογή τῶν

./.

στοιχείων στὰ σχολεῖα, ἔχουν ὑποβληθεῖ καὶ εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μου, κατάλληλα γιὰ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο προορίζονται.

Ἐπομένως εἰσηγοῦμαι νὰ δοθεῖ ἡ σχετικὴ ἄδεια γιὰ τὴ διεξαγωγὴ τῆς ἔρευνας ὡς πρὸς τὸ σκέλος ποὺ ἀναφέρεται στὰ σχολεῖα."

Τὸ τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309/49/49367/Δ-5-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὸ ἔγγραφο ἀριθ. 187/24-4-78 τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιᾶ καὶ δ) τὴ σχετικὴ συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τὴ χορήγηση ἄδειας στὴν Ἀνωτέρα Σχολὴ Κοινωνικῆς Ἐργασίας τῆς ΧΕΝ γιὰ τὴ διεξαγωγὴ ἔρευνας στὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα 20ό, 30ό καὶ 60ό τῆς περιοχῆς Περάματος Πειραιῶς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 2ο : Γνωμοδότηση γιά δύο έντυπες έργασίες με τίτλους " Περιληπτική Ἱστορία Μυθολογίας καί Ἀρχαίας Ἑλλάδος " καί « Περιληπτική Ἱστορία Βυζαντινῶν καί Νεωτέρων χρόνων » τοῦ κ. Ἀλεξ. Καζατζῆ.

Ὁ εἰσηγητής κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ.309.71/185/139332/14-12-77 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται αἴτηση τοῦ κ. Ἀλεξ. Καζατζῆ μέ συνημένα δύο πολυγραφημένα φυλλάδια συνολικά 57 σελίδων, γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τά Ν.186/75 ἄρθ. 2 παραγρ. 5, γιά τή χρησιμότητά τους στά μειονοτικά σχολεῖα τῆς Θράκης. Τά φυλλάδια φέρουν τούς τίτλους: α) " Περιληπτική Ἱστορία Μυθολογίας καί Ἀρχαίας Ἑλλάδας " καί β) " Περιληπτική Ἱστορία βυζαντινῶν καί Νεωτέρων χρόνων ".

β) Ἡ συνημμένη ἔκθεση τοῦ συγγραφέα Δημοδιδασκάλου σχετικά μέ τά μειονοτικά σχολεῖα τῆς Θράκης, στήν ὁποία περιέχονται ὑποδείξεις γιά τήν ἀποδοτικότερη λειτουργία τους καί πρόταση του γιά ἔκδοση ἀπό τόν ΟΕΔΒ τῶν πολυγραφημένων ἐργασιῶν του γιά νά διανέμονται στά σχολεῖα αὐτά.

Στή συνέχεια ὁ κ. εἰσηγητής διατυπώνει τή γνώμη του ὡς ἑξῆς:

" Πρόκειται γιά κείμενα μέ τά ὁποῖα προσφέρεται ἡ μυθολογική καί ἱστορική ὕλη περιληπτικότατα καί ὀλότελα στεγνά καί ἄχρωμα, ἔτσι ποῦ νά ἀφήνει τό μαθητή ἀδιάφορο. Τά βιβλία γιά τά σχολεῖα αὐτά θά πρέπει νά εἶναι πολύ προσεγμένα, καλοτυπωμένα καί κατάλληλα εἰκονογραφημένα. Ἀλλοῦτε τά κυκλοφοροῦντα σήμερα βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ εἶναι πολύ ἁπλά γραμμένα," ὥστε νά προσφέρονται καί γιά τούς μαθητές τῶν μειονοτικῶν σχολείων, στούς ὁποίους καί πρέπει νά ἀποστέλλονται ".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: α) Τό ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309.71/185/139332/14-12-77 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 23-11-77 τοῦ κ. Ἀλεξ. Καζατζῆ, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Ἀρβανίτη καί δ) Τήν σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ ὅτι τά πολυγραφημένα φυλλάδια τοῦ κ. Ἀλεξ. Καζατζῆ " Περιληπτική Ἱστορία Μυθολογίας καί Ἀρχαίας Ἑλλάδος " καί " Περιληπτική Ἱστορία Βυζαντινῶν καί Νεωτέρων χρόνων " δέν κρίνονται ἱκανοποιητικά γιά τούς μαθητές τῶν μειονοτικῶν σχολείων Θράκης, ὥστε νά προταθεῖ ἡ ἔκδοσή τους ἀπό τόν ΟΕΔΒ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΘΕΜΑ 29ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο " Ἀλιαχτίδες " τῆς κ. Εὐγενίας Κλειδαρᾶ.

Ὁ εἰσηγητής κ. Ἰ. Ἀρβανίτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόδειγμα τοῦ Τμήματος τήν ἀπό 1-11-78 (Α.Π 3976) ἐπιστολή τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας σχετικά μέ τή χρησιμότητα τῆς ποιητικῆς συλλογῆς " Ἀλιαχτίδες " τῆς Εὐγενίας Κλειδαρᾶ καί τή δυνατότητα συγκατολογῆς ποιημάτων τῆς συλλογῆς στά Ἀναγνωστικά τῶν σχολείων.

Στή συνέχεια ἀναπτύσσει τή γνώμη του ὡς ἑξῆς:

" Πρόκειται γιά καλοδουλεμένα στιχουργήματα καί μέ καθαρά ποιητική χάρη. Ἡ γλῶσσα ἁπλή, γλαφυρή καί κατανοητή. Μόνο μερικές προσαρμογές ὀρθογραφικές δέν ἔχουν γίνει σύμφωνα μέ τήν ἐπίσημη Γραμματική π.χ. ὀρθογραφικές δέν ἔχουν γίνει σύμφωνα μέ τήν ἐπίσημη Γραμματική π.χ. στήν Ὑποταντική. Ὅλη τή συλλογή χαρακτηρίζει ἡ διδακτική πνοή καί μέ ἀπόχρωση θρησκευτική. Γιά τούς μικρούς μαθητές θά ἦσαν εὐεργετική ἐπέμβαση, ὅταν μέλλεται τά ποιήματα αὐτά νά διδάσκονται ὡς τραγούδια, καθώς στήν ἴδια συλλογή συμπεριλαμβάνεται καί ἡ μελοποίησή τους ἀπό τόν Π. Κωτσόπουλο.

Γι' αὐτά εἰσηγοῦμαι νά κριθεῖ ἡ ποιητική αὐτή συλλογή χρήσιμη γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ἀναφορικά μέ τή συγκατάθεση ποιημάτων τῆς συλλογῆς στά Ἀναγνωστικά τῶν σχολείων ἁρμόδιοι εἶναι οἱ ἑκάστοτε συλλογεῖς - συγγραφεῖς τῶν βιβλίων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐρευνοῦν καί τή σύγχρονη ποιητική παραγωγή ".

Κατόπιν τούτου τό Τμῆμα, μετά ἀπό συζήτηση,

ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Τό βιβλίο- ποιητική συλλογή- " Ἀλιαχτίδες " τῆς Εὐγενίας Κλειδαρᾶ, Ἡγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Ἀλμυρᾶς- Μυτιλήνης, εἶναι χρήσιμο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Ἀναφορικά μέ τή δυνατότητα νά συμπεριληφθοῦν ποιήματα ἀπό αὐτά στά Ἀναγνωστικά τῶν σχολείων ἁρμόδιοι εἶναι οἱ ἑκάστοτε συγγραφεῖς- συλλογεῖς τῶν σχολικῶν βιβλίων.

ΘΕΜΑ 4ο - Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τοῦ ἀριθμ. 70479-5-78 ἐγγράφου τοῦ Ἐπιθεωρητῆ τῆς Περιφερείας Πυλίας κ.θ. Διονυσόπουλου, πού ἀναφέρεται στήν πραγματοποίηση 2ημέρου Γενικοῦ Παιδαγωγικοῦ Συνεδρίου τῶν Ἐπ/κῶν Λειτουργῶν τῆς Περιφερείας αὐτῆς.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων
Βασ. Κοντοστεργιώτης

Ἡ Γραμματέας
Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 77/1978

Σήμερα, 17 Μαΐου 1978 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τού Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία από τόν Προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ιωάν. Χριστιάς, Διον. Μελάς, Στ. Πάπασημακόπουλος, Εισηγητές, καθώς και ή γραμματέας τού Τμήματος Εύρθδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Καθορισμός γενικού πλαισίου ύλης τού μαθήματος τῶν Φυσικῶν γιά τή ΣΤ' τάξη τού δημοτικού σχολείου.

Στήν αρχή επικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τό γενικό πλαίσιο ύλης τῶν Φυσικῶν γιά τήν ΣΤ' τάξη τού δημοτικού σχολείου, όπως είναι διατυπωμένο στήν εισήγηση τῶν κ.κ. Γεώρ. Μαραγκουδάκη, Νικ. Βλουτίδη και Στεφ. Παπασημακόπουλου, πού επισυνάπτεται στά παραστατικά τῆς πράξεως.

Στό κείμενο τῆς εισηγήσεως ή ύλη χωρίζεται στούς έξῆς τομείς:

1) Πυρηνική ενέργεια 2) Η γήϊνη ενέργεια, 3) Η ζωή και ή χημική ενέργεια, 4) Η μηχανική ενέργεια και 5) Η Ηλεκτρική ενέργεια.

./.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης προτείνει καί γίνεται άποδεκτό ή ένότητα "'Η ζωή καί ή χημική ένέργεια" νά πάει στό τέλος τοῦ κειμένου ὡς πέμπτη ένότητα.

'Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', παρατηρεῖ ὅτι εἶναι λίγη ἡ ὕλη τῆς ἀνθρωπολογίας πού θά διδαχθεῖ στήν ΣΤ' τάξη. Συγκεκριμένα θά διδαχθοῦν μόνο τά ὄργανα τῆς ἀκοῆς καί τῆς ὁράσεως, πού ἐξετάζονται μόνο σάν ὄργανα (περιγραφή ἁπλή - ἐνῶ θά μπορούσαμε νά ποῦμε κάτι περισσότερο στά παιδιά) καί ἀποσπῶνται ἀπό τόν ὑπόλοιπο ὀργανισμό τοῦ ἀνθρώπου πού διδάσκεται στήν Ε' τάξη.

"Εχει τή γνώμη ὅτι αὐτά πρέπει νά διδαχθοῦν στήν Ε' τάξη γιά νά ἔχει τό παιδί μιά ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος στήν Ε' τάξη μπαίνει σάν ὕπαρξη σάν ὀντότητα. 'Ενῶ στήν ΣΤ' τάξη ἐξετάζεται σέ σχέση μέ τήν ὑπόλοιπη ὕλη.

'Ο κ. Παπασημακόπουλος λέγει ὅτι στήν ΣΤ' τάξη ἐξετάζεται ὁ μηχανισμός τῆς ὁράσεως καί τῆς ἀκοῆς.

Γίνεται συζήτηση πάνω στήν πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης προτείνει στήν ἑνότητα "Τό φαινόμενο τῆς ζωῆς καί ἡ χημική ἐνέργεια" τῆς Ε' τάξεως τό κεφάλαιο "Μερικές αἰσθήσεις" νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Οἱ ἀνθρώπινες αἰσθήσεις καί ἰδιαίτερα ἡ γεῦση, ἡ ὄσφρηση καί ἡ ἀφή.

'Ο κ. Παπασημακόπουλος προτείνει νά διδαχθοῦν συνοπτικά ὅλες οἱ αἰσθήσεις στήν Ε' τάξη. Οἱ τρεῖς αἰσθήσεις γεῦση, ὄσφρηση καί ἀφή νά ἐξετασθοῦν μέ μεγαλύτερη ἐπάρκεια στήν Ε' τάξη καί οἱ δύο ὑπόλοιπες (ὅραση καί ἀκοή) ἀναλυτικότερα στήν ΣΤ' τάξη. Μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Παπασημακόπουλου συμφωνεῖ καί ὁ κ. Βλουτίδης.

'Ο κ. Πασσάκος προτείνει νά ἐξετασθοῦν μέ ἐπάρκεια ὅλες οἱ αἰσθήσεις στήν Ε' τάξη σέ συνέπεια μέ τό νευρικό σύστημα καί νά ἐπαναληφθοῦν στήν ΣΤ' οἱ αἰσθήσεις τῆς ὁράσεως καί τῆς ἀκοῆς.

./.

Ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση ἀποφασίζεται νά διαγραφεῖ τό κεφάλαιο "Μερικές αἰσθήσεις: γεύση, ὄσφρηση, ἀφή" καί νά ἀντικατασταθεῖ μέ τό κεφάλαιο "Οἱ αἰσθήσεις".

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος προτείνει μετά τό κεφάλαιο "Ἡ ἐξέλιξη τῶν ὀργανισμῶν" νά γίνει συνολική ἐξέταση τοῦ ἀνθρώπου σάν ἐπιστέγασμα. Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή καί προστίθεται τό κεφάλαιο "Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ θέση του μέσα στή φύση".

Ἔπειτα ἀπό τίς παραπάνω τροποποιήσεις τό πρόγραμμα τῶν Φυσικῶν γιά τήν ΣΤ' τάξη διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΗ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΥΛΗ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Π υ ρ η ν ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α

Τά ἄτομα. Τά ἄτομα μερικῶν στοιχείων. Πυρῆνες ἀσταθεῖς μερικῶν στοιχείων. Σωμάτια "α" καί "β". Δεσμοί ἀτόμων, μόρια. Ἀνταλλαγή ἐνέργειας γιά τή σύνθεση καί τήν ἀποσύνθεση ἑνός μορίου (ἀσβεστόλιθος). Ἡ διάσπαση καί ἡ σύντηξη τῶν πυρήνων. Μιά ἀτομική στύλη. Ἀπό τήν πυρηνική στή θερμική ἐνέργεια. Ἡ ἡλιακή ἐνέργεια. Μετάδοση τῆς θερμικῆς ἐνέργειας: μέ ἀγωγιμότητα, μέ ρεύματα, μέ ἀκτινοβολία. Μεταβολές τῆς ἐνεργειακῆς καταστάσεως τῆς ὕλης. Ἡ τῆξη καί ἡ πῆξη. Ἡ ἐξαέρωση καί ἡ ὑγροποίηση: Ἐξάτμιση, βρασμός. Ἡ μετατροπή τῆς θερμικῆς ἐνέργειας σέ κινητική. Ἀτμοστρόβιλοι.

Ἡ ἡλιακή ἐνέργεια στή Γῆ.

Οἱ ἄνεμοι, τά θαλάσσια ρεύματα, τά σύννεφα. Οἱ ἀτμοσφαιρικές μεταβολές καί ἡ πρόβλεψή τους. Ὁ ἀτμοσφαιρικός ἠλεκτρισμός. Ἡ ἠλεκτρική ἐνέργεια τοῦ κεραυνοῦ. Τό ἀλεξικέραυνο. Τό μονοξείδιο τοῦ ἀζώτου. Ὁ ἐμπλουτισμός τοῦ ἐδάφους σέ ἀζωτοῦχα λιπάσματα, ἡ χλωρή λίπανση.

Ἡ ἡλιακή θερμότητα καί ἡ ἐνεργοποίηση τῆς λανθάνουσας ζωῆς στά φυτά καί στά ζῶα.

./.

α) Στά φυτά: Βλάστηση σπορίων. Τά σποριόφυτα. Οἰκοφτέρες. τά μανιτάρια, τά φύκια, οἱ λειχῆνες.
β) Στά ζῶα: Ἐκκόλαφη αὐγῶν. Τά ψάρια: ἡ ρέγγα, ἡ σαρδέλλα, τό λαυράκι, τό χέλι. Ἀμφίβια: Ὁ βάτραχος. Ἑρπετά: Ἡ χελώνα, τά φίδια, ὁ κροκόδειλος. Ἐκκόλαφη τῶν αὐγῶν ἀπό ζωική θερμότητα. Τά πτηνά: Ἡ κότα, ὁ παπαγάλος.
Τό ἡλιακό φῶς καί τό θαλάσσιο πλανκτόν. Μονοκύτταροι ὀργανισμοί.

Ἡ γήινη ἐνέργεια

Ἡ ἰσορροπία τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς. Οἱ γεωλογικές ἀναστατώσεις. Οἱ σεισμοί. Τά ἀπολιθώματα. Τό πετρέλαιο καί ἡ προέλευσή του. Ἡ ἐνέργεια πού παράγεται ἀπό τό πετρέλαιο. Οἱ ὀρυκτοί ἄνθρακες καί ἡ προέλευσή τους. Ἡ ἐνέργεια ἀπό τούς ἄνθρακες. Τά θερμοηλεκτρικά ἐργοστάσια. Ὁ ἄνθρακας καί τά σιδηρομεταλλεύματα (αἱματίτης, μαγνήτης, σιδηροπυρίτης). Ἡ βαριά βιομηχανία. Τά καύσιμα ἀέρια. Ἡ μόλυνση τῆς ἀρμόσφαιρας ἀπό τήν καύση τοῦ πετρελαίου καί τοῦ ἄνθρακα. Τό θεῖο καί τό διοξείδιο τοῦ θείου. Ἡ αἰθαλομίχλη τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν πόλεων.

Μηχανική ἐνέργεια

Μετάδοση τῆς μηχανικῆς ἐνέργειας μέ κύματα. Ἐνέργεια ἑνός παλλομένου σώματος. Ὁ ἦχος. Ἡ ταχύτητα τοῦ ἤχου στά ἀέρια, στά ὑγρά καί στά στερεά. Ἡ ἀνάκλαση τοῦ ἤχου. Χαρακτηριστικά τοῦ ἤχου. Ὑπόηχοι καί ὑπέρηχοι. Τό ὄργανο τῆς ἀκοῆς στόν ἄνθρωπο καί σ' ἄλλα ζῶα. Ὑγιεινή. Ἀπώλειες κινητικῆς ἐνέργειας κινουμένου σώματος. Ἡ τριβή. Ἡ ἀντίσταση τοῦ ἀέρα. Τό ἀλεξίπτωτο. Τό ἀεροπλάνο. Ὑπερηχητικές ταχύτητες. Τό ἀεικίνητο. Ἡ θερμότητα ὡς κατώτερη μορφή ἐνέργειας.

Ἡλεκτρική ἐνέργεια

Τά ἐπαγωγικά ρεύματα. Ἡ ἠλεκτρική γεννήτρια. Ὁ ἠλεκτρικός κινητήρας. Τό ὑδροηλεκτρικό ἐργοστάσιο. Οἱ ἠλεκτρομαγνήτες. Τό ἠλεκτρικό κουδούνι. Ἡ κίνηση τοῦ ἠλεκτρικοῦ φορτίου παλμικά παράγει τά ἠλεκτρομαγνητικά κύματα. Ραδιοφωνικά κύματα. Τό φῶς εἶναι ἠλεκτρομαγνητικό κύμα. Ἀκτίνες "Χ" καί "γ". Εὐθύγραμμη

./.

διάδοση τῶν φωτεινῶν κυμάτων. Σκιά, ἐκλείψεις. Ἀνάκλαση τοῦ φωτός, καθρέφτες. Διάθλαση τοῦ φωτός, φακοί. Εἴδωλα φακῶν. Πόλωση τοῦ φωτός. Πολωτής, ἀναλύτης. Μετάδοση ραδιοφωνικῶν κυμάτων. Συσκευές πού ἀποκαλύπτουν τά ἠλεκτρομαγνητικά κύματα. Ραδιόφωνο, τηλεόραση, ραντάρ, φωτογραφική μηχανή. Τό ὄργανο τῆς ὁράσεως στόν ἄνθρωπο καί σέ ἄλλα ζῶα. Ὑγιεινή του.

Ἡ Ζ ω ή κ α ί ἡ χ η μ ι κ ή ἐ ν έ ρ γ ε ι α

Οἱ καύσεις, ἡ μετατροπή τῆς χημικῆς ἐνέργειας σέ μηχανική καί τό ἀναπνευστικό σύστημα τῶν ἐντόμων. Ἡ ἀκρίδα. Ἡ λευκή πεταλούδα καί ἡ κάμπια της. Ἡ κατάνωλη τῆς τροφῆς ἀπό τά παραπάνω ἔντομα καί οἱ καταστροφές. Τά φυτοφάγα ζῶα. Μεγάλα φυτοφάγα ζῶα: Τό ἄλογο, ὁ ἐλέφας, ὁ ἱπποπόταμος. Ἡ κατανάλωση τροφῆς καί ἡ μυική δύναμη τῶν παραπάνω μεγάλων ζώων. Τά σαρκοφάγα ζῶα. Ὁ λέων, ἡ τίγρης. Ἀποθήκευση χημικῆς ἐνέργειας σέ μεγάλα ζῶα ὑπό μορφή λίπους. Τά κήτη: Ἡ φάλαινα. Ἡ καμήλα. Ἀντιπροσωπευτικά ζῶα-ταξινόμηση.

Ἡ ἰσορροπία τῆς βιοκοινότητας σέ μερικές περιοχές: στό δάσος, στό βάλτο, στό λειβάδι, στή θάλασσα. Καταστροφή τῆς ἰσορροπίας ἀπό τόν ἄνθρωπο. Φυτοφάρμακα, ἐντομοκτόνα, παρασιτοκτόνα. Μονοκαλλιέργεια γιά αὔξηση τῆς παραγωγῆς. Ἐσταυλισμένη κτηνοτροφία. Ἀσθένειες φυτῶν καί ζώων. Ἐπιδημίες, καταπολέμηση ἀσθενειῶν καί ἀνάπτυξη νέων. Ζῶα καί φυτά πού ἐξαφανίστηκαν στήν πατρίδα μας καί ἄλλου. Ἡ προσαρμογή τῶν ὀργανισμῶν γιά τήν ἐπιβίωσή τους. Ἐξέλιξη τῶν ὀργανισμῶν. Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ θέση του μέσα στή φύση.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδαρσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 78/1978

Σήμερα, 18 Μαΐου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄οί κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία οἱ κ.κ. Διον. Μελᾶς, Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχαν ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Χορήγηση ἄδειας στήν Ἑλληνογερμανική Σχολή Παναγιώτου Βόσσου γιά ἵδρυση πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
2. Χορήγηση ἄδειας στήν Ἑλβετίδα SILVIA SCHENKEL γιά μαγνητοφώνηση δημοτικῶν τραγουδιῶν σέ δημοτικά σχολεῖα.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο Χορήγηση ἄδειας στήν Ἑλληνογερμανική Σχολή Π. Βόσσου γιά ἵδρυση πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 7387/3-2-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε αἴτηση τοῦ κ. Π. Βόσσου γιά ἵδρυση ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στή συνέχεια ὁ κ. Παπαδόπουλος λέγει τά ἑξῆς:

" Ὁ κ. Παν. Βόσσος εἶναι ἐκπρόσωπος τῆς Α.Ε. "Ἐράσμειος

'Ελληνογερμανική Σχολή" καί ζητεῖ μέ τήν αἴτησή του τῆς 28-12-77 πρός τό 'Υπουργεῖο διά τοῦ 'Επιθεωρητοῦ Ε'' Εκπαιδευτικῆς περιφ. Διαμερίσματος 'Ανατολικῆς 'Αττικῆς, τή χορήγηση ἀδείας ἱδιωτικοῦ πειραματικοῦ δημοτικοῦ Σχολείου. Τήν αἴτησή του συνοδεύουν:

1. Ἔγγραφο τροποποιήσεως διορισμοῦ του σέ διορισμό ἀορίστου χρόνου,
2. Πιστοποιητικό τοῦ προέδρου κοινότητας Ψυχικοῦ,
3. 'Απόσπασμα ποινικοῦ μητρώου, μέ τόν χαρακτηρισμό "μηδέν"
4. Δήλωση ὅτι δέν διώκεται καί δέν ἀπολύθηκε ἀπό τή δημόσια ἤ ἰδιωτική ἐκπαίδευση γιά λόγους πειθαρχικούς ἤ γιά ἀνεπάρκεια.
5. Τριπλότυπο εἰσπράξεως τῶν 506 δρχ. γιά παράβολα ἐνδόσεως ἀδείας ἱδρύσεως δημοτικοῦ σχολείου.
6. Τρία φύλλα τῆς 'Εφημ. τῆς Κυβερνήσεως σχετικά μέ τή σύσταση καί λειτουργία τῆς 'Ερασμείου 'Ελληνογερμανικῆς Σχολῆς τοῦ ἰδίου κ. Βόσσου,
7. Πρακτικό τῆς δεύτερης ταικτῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν Μετόχων τῆς 'Εταιρείας, καί
8. 20 ἔνσημα ἐκπαιδευτικοῦ τέλους τῶν 40 δρχ. τό καθένα.

Τήν αἴτηση τοῦ κ. Βόσσου διαβιβάζει ὁ 'Επιθεωρητής τῆς Ε'' Εκπαιδευτικῆς περιφ. μέ ἔγγραφό του τῆς 14 - 1 - 78 στό ὁποῖο σημειώνει ὅτι στήν περιφέρειά του δέ λειτουργεῖ ἄλλο πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικό Δημοτικό Σχολεῖο καί ὅτι οἱ κτιριακές ἐγκαταστάσεις "καί τά ἱκανοποιητικά ἀποτελέσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς ἴδιας 'Εταιρείας παρέχουν ἐγγύηση γιά τήν ἐπιτυχῆ λειτουργία πειραματικοῦ τύπου Δημοτ. Σχολείου."

'Ο Νόμος 682, ἀριθμ. 3, παρ. 3 ἐπιτρέπει "κατ' ἐξαίρεσιν" τήν ἵδρυση καί λειτουργία πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικῶν σχολείων, ἀλλά ἀφήνει στήν κρίση τῶν ἁρμοδίων καί στή συγκεκριμένη περίπτωση τοῦ κ. 'Υπουργοῦ "μετά σύμφωνον γνώμη τοῦ ΚΕΜΕ" τόν καθορισμό ὁρισμένων προϋποθέσεων πού θά πρέπει νά χαρακτηρισθοῦν ἀπαραίτητες γιά τήν ἵδρυση καί λειτουργία ἑνός πειραματικοῦ τύπου σχολείου.

Γι' αὐτό εἰσηγοῦμαι ν' ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως γνωμοδοτήσεως τοῦ Τμήματος γιά τή χορήγηση ἀδείας τοῦ πειραματικοῦ τύπου δημοτικοῦ σχολείου τοῦ κ. Βόσσου μέχρις ὅτου ὑποβληθοῦν τά ἑξῆς στοιχεῖα:

1) Ἀποδεικτικά γιά τά πρόσθετα προσόντα τοῦ ἰδίου καί τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ πού ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μέ τό Νόμο,
2) Ἔκθεση στήν ὁποία θά προσδιορίζονται οἱ σκοποί πού ἐπιδιώκει

μέ τήν ἵδρυση τοῦ πειραματικοῦ σχολείου (ἀντικείμενα πειραματισμῶν κτλ) καί οἱ μέθοδοι πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν πραγμάτωση αὐτῶν τῶν σκοπῶν, καί

3) σχετική ἐνημερωτική γνώμη τοῦ 'Επόπτη τῆς 'Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας του πού θά ἀναφέρεται στήν πλήρωση τῶν προϋποθέσεων τοῦ αἰτήματός του".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 7387/3-2-78 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν μέ ἀριθμ. 197/28-12-77 αἴτηση μέ τά σχετικά δικαιολογητικά τοῦ Μ.Π. Βόσσου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

'Αναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως σχετικά μέ τή χορήγηση ἄδειας στήν 'Ελληνογερμανική Σχολή Παναγιώτου Βόσσου γιά ἵδρυση πειραματικοῦ τύπου ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέχρις ὅτου ὑποβληθοῦν τά ἑξῆς στοιχεῖα:

1) 'Αποδεικτικά γιά τά πρόσθετα προσόντα τοῦ ἰδρυτοῦ καί τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, πού ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μέ τό Νόμο.
2) "Ἔκθεση στήν ὁποία θά προσδιορίζονται οἱ σκοποί πού ἐπιδιώκει μέ τήν ἵδρυση τοῦ πειραματικοῦ σχολείου (ἀντικείμενα πειραματισμῶν) καί οἱ μέθοδοι πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν πραγμάτωση αὐτῶν τῶν σκοπῶν καί
3) Σχετική ἐνημερωτική γνώμη τοῦ 'Επόπτη τῆς 'Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας του πού νά ἀναφέρεται στήν πλήρωση τῶν προϋποθέσεων τοῦ αἰτήματός του".

Θέμα 2ο Χορήγηση ἄδειας στήν 'Ελβετίδα SILVIA SCHENKEL γιά μαγνητοφώνηση δημοτικῶν τραγουδιῶν σέ δημοτικά σχολεῖα.

'Ο εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.4/53110/13-5-78 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε ἡ ἀπό 10-5-1978 αἴτηση τῆς 'Ελβετίδας SILVIA SCHENKEL καθώς καί σχετική βεβαίωση τοῦ Γενικοῦ Προξενείου 'Ελλάδος στή Ζυρίχη μέ ἀριθμ. πρωτ.111/8-3-1978.

'Η κ. SILVIA SCHENKEL εἶναι πτυχιοῦχος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης (Τμῆμα 'Εθνολογίας καί ἰδιαιτέρως τμῆμα Μουσικῶν) καί ζητεῖ ἄδεια νά ἐπισκεφτεῖ δημοτικά σχολεῖα τῆς 'Ηπείρου, Πελοποννήσου, Δωδεκανήσου, Μακεδονίας καί Θράκης γιά νά μαγνητοφωνήσει δημοτικά τραγούδια τῶν περιοχῶν αὐτῶν, πού θά τραγουδήσουν μαθητές

ὅλων τῶν τάξεων, προκειμένου νά γράφει τή διδακτορική της διατριβή.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής προτείνει νά χορηγηθεῖ στήν κ. SILVIA SCHENKEL ἡ αἰτουμένη ἄδεια.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: α) Τό ἔγγραφο Ἀριθμ. Φ. 309.4 /53110/13-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων β) τήν ἀπό 10-5-1978 αἴτηση τῆς κ. SILVIA SCHENKEL καί τή σχετική συζήτηση

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Νά χορηγηθεῖ ἄδεια στήν Ἐλβετίδα SILVIA SCHNKEL γιά νά μαγνητοφωνήσει δημοτικά τραγούδια πού θά τραγουδήσουν μαθητές ὅλων τῶν τάξεων τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἠπείρου, Πελοποννήσου, Δωδεκανήσου, Μακεδονίας καί Θράκης.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ὁ Προεδρεύων

Β. ΚΟΝΤΑΡΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 79/1978

Σήμερα, 19 Μαΐου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ώρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής καί Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους, σχετικά μέ τό σκοπό καί τό γενικό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τίς Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, πού ἐπισυνάπτεται στά παραστατικά τῆς πράξεως.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική ἀνάλυση τῆς εἰσηγήσεως πού ἔκαμε ὁ κ. Χριστιᾶς, θέτει τό ἐρώτημα ποιές εἶναι οἱ καινοτομίες καί οἱ διαφορές ἀπό τό προσωρινό ἀναμορφωμένο πρόγραμμα τοῦ δημοτ. σχολείου.

'Απαντώντας ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει τά ἑξῆς:
"Στό παλαιό πρόγραμμα γινόταν μία κοινωνιολογική ἀνάλυση, μετά ἐμπαινε ἡ ἔννοια κράτος καί στή συνέχεια γινόταν μιά πολιτειακή ἀνάλυση. Στό πρόγραμμα πού εἰσηγηθήκαμε τά θέματα αὐτά ἔχουν δευτερεύουσα θέση, γιατί ὑπάρχει γι'αὐτά ὑποδομή καί σέ ἄλλα μαθήματα. 'Εδῶ πρέπει νά δειχθεῖ τό πρόβλημα τῆς δημοκρατίας σάν διαδικασία".

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη, πρίν ἀπό τή λεπτομερειακή ἐξέταση τῆς εἰσηγήσεως, νά διατυπώσουν τίς τυχόν γενικές παρατηρήσεις πού ἔχουν.

'Ο κ. Μελᾶς, Εἰσηγητής, προτείνει τό θέμα "ἐκπαίδευση" νά ἀποτελέσει ξεχωριστό κεφάλαιο καί νά μήν ὑπάγεται στό κεφάλαιο "Πολιτιστικά μέτρα", ἐπειδή ἡ σημασία τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι μεγάλη καί δέν συνδέεται μόνο μέ πολιτιστικά μέτρα.

'Ο κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι θά τονισθεῖ ὁ ρόλος τῆς ἐκπαιδεύσεως καί στό κεφάλαιο "Οἰκονομία".

'Ο κ. Ν. Βλοντίδης παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

Οἱ κ.κ. Εἰσηγητές: ἀναφέρονται: 1) Στό σκοπό τοῦ μαθήματος, σέ ἀρχές καί ἀξίες, πού δέν φαίνονται ἔντονα μέσα στό πλαίσιο τοῦ περιεχομένου ἀλλά μᾶλλον ὑπονοοῦνται. 2) Σέ δυνάμεις τῶν μαθητῶν πού θά στηριχθοῦν γιά νά ἐπιτευχθεῖ ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος. Αὐτό ἄλλωστε ὑπονοεῖται καί θεωρεῖται μιά γενική ἀρχή πού δεσπόζει σ'ὅλο τό πρόγραμμα; 3) Στό πρῶτο μέρος τῶν εἰδικοτέρων ἐπιδιώξεων σέ βασικές ἔννοιες, πού δέν τίς βλέπω νά ἀναπτύσσονται στό πλαίσιο τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος.

'Ο κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι στό γενικό σκοπό, ὅπως ἔχει διατυπωθεῖ, εἰσάγονται τά παιδιά κατ' εὐθεῖαν νά γνωρίσουν ἀρχές καί ἀξίες, ἐνῶ, κατά τή γνώμη του, θά ἔπρεπε νά φανεῖ καί τό γνωστικό μέρος.

Προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση: "Νά ἀποκτήσουν βασικές γνώσεις γιά τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς 'Ελληνικῆς Κοινωνίας".

'Ο κ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιά νά ἱκανοποιηθεῖ τό γνωστικό μέρος προτείνει τήν ἀκόλουθη διατύπωση: "Νά γνωρίσουν τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς 'Ελληνικῆς κοινωνίας καθώς καί τίς ἀρχές καί τίς ἀξίες πάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται".

./.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, μένει ἱκανοποιημένος ἀπό τή διατύπωση τοῦ σκοποῦ. Γιά τό πλαίσιο περιεχομένου ἐκφράζει τήν ἐπιφύλαξη μήπως "ἔχει πολύ γνωσιολογικό χαρακτήρα καί μπορεῖ στά χέρια μετρίων δασκάλων νά καταντήσει νεκρή παράθεση πραγμάτων".

Σχετικά μέ τό γνωσιολογικό χαρακτήρα τοῦ πλαισίου ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι στό μάθημα αὐτό δέν ὑπάρχουν περισσότερα περιθώρια γιά νά γίνει ζωή.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

1. Στό σκοπό τοῦ μαθήματος χρησιμοποιοῦνται τά ρήματα <u>ἀποκτήσουν</u>, <u>καλλιεργήσουν</u>, <u>ἀναπτύξουν</u> κτλ. ἐνῶ, ἐφόσον θέτουμε ὡς προϋπόθεση ὅτι τό μάθημα εἶναι δραστηριότητες καί διαδικασίες, θά ἔπρεπε νά ὑπάρχουν ρήματα δραστηριότητας ὅπως π.χ. συμμετάσχουν κτλ.

2. Ὑπάρχει ἔλλειψη στοιχείων σχετικά μέ τήν κοινωνική ἀγωγή.

3. Στό γενικό σκοπό νά προηγεῖται ἡ κριτική σκέψη μέ δραστηριότητες καί μετά οἱ ἀρχές καί οἱ ἀξίες.
Ὁ σκοπός σέ γενικές γραμμές ἔχει καλή διατύπωση.

4. Θά χρειασθεῖ ἀναδιάρθρωση τῆς ὕλης γιατί πολλά τά θεωρῶ περιττά (π.χ. ἡ φράση ὅσο οἱ δυνάμεις τους τό ἐπιτρέπουν).

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσει σχετικά σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξη ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Πρόεδρεύων

ΒΑΣ. ΚΟΝΤΑΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΥΙ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 80/1978

Σήμερα, 22 Μαΐου 1978, ημέρα Δευτέρα καί ώρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίαση τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τού Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών καί Επιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Ελαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφού προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Αριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Αντών. Μπενέκος, Ειδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ιωαν. Χριστιάς, Διον. Μελάς, Εισηγητές, καθώς καί ή γραμματέας τού Τμήματος Εύρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως.

Καθορισμός σκοπού καί γενικού πλαισίου ύλης τού μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Αγωγῆς γιά τίς Ε' καί ΣΤ' τάξεις τού δημοτικού σχολείου.

Στήν άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ο Προεδρεύων τού Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεί τά μέλη νά συζητήσουν γιά τό σκοπό τού μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Αγωγῆς, όπως έχει διατυπωθεί στό κείμενο τῆς εισηγήσεως.

Ο κ. Ανδριόπουλος έπαναλαμβάνει όποψή του πού είχε διατυπώσει στήν προηγούμενη συνεδρία τού Τμήματος. Συγκεκριμένα έχει τή γνώμη ότι θά πρέπει στό σκοπό νά προηγηθεί ή κριτική σκέψη στά κοινωνικά προβλήματα καί μετά νά γνωρίσουν τά παιδιά τίς άρχές καί τίς άξίες τῆς Ελληνικῆς κοινωνίας.

Ακολουθεί συζήτηση καί διατυπώνεται ή άποψη ότι τά παιδιά δέν είναι σέ θέση, νά άναπτύξουν κριτική σκέψη άπέναντι στά κοινωνικά προβλήματα.

Ο κ. Κονιδιτσιώτης έχει τή γνώμη ότι τό παιδί μπορεί νά τοποθετηθεί κριτικά άπέναντι σέ πολλά προβλήματα.

Ο κ. Βουγιούκας λέγει πώς δέν είναι δυνατό νά ζητάμε άπεθύνη συμμετοχή στήν κοινωνία χωρίς κριτική σκέψη.

Ο κ. Μπενέκος λέγει ότι τό μάθημα δέν είναι παροχή γνώσεων άλλά προβληματοποίηση. Η κριτική σκέψη μπορεί νά είναι παντού.

Σχετικά μέ τήν πρόταση τού σκοπού "νά γνωρίσουν τίς άρχές καί τίς άξίες πάνω

./.

στίς ὁποῖες στηρίζεται ἡ ὀργάνωση καί ἡ λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας" προτείνονται οἱ ἑξῆς δύο διαφορετικές διατυπώσεις:

'Ο κ. Βουγιούκας προτείνει: "νά ἀποκτήσουν βασικές γνώσεις γιά τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί νά γνωρίσουν τίς ἀρχές καί ἀξίες πάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται".

'Ο κ. Χριστιᾶς προτείνει: "νά γνωρίσουν τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί τίς ἀρχές καί ἀξίες πάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται".

'Η πρόταση τοῦ κ. Χριστιᾶ γίνεται ἀποδεκτή.

'Ο κ. Πασσάκος προτείνει καί γίνεται ἀποδεκτή τήν ἑξῆς διαφορετική διατύπωση τῆς προτάσεως "νά ἀναπτύξουν κριτική σκέψη.... ὑπεύθυνα σ'αὐτή " τοῦ κειμένου τῆς εἰσηγήσεως πού ἀναφέρεται στό σκοπό:

"Νά ἀναπτύξουν τήν κριτική σκέψη ἀπέναντι σέ κοινωνικά προβλήματα, νά ἀποκτήσουν τήν εὐαισθησία στό δημοκρατικό τρόπο ζωῆς καί νά συμμετέχουν, ὡς μέλη μιᾶς δημοκρατικῆς κοινωνίας, ἐνεργά καί ὑπεύθυνα σ'αὐτή".

"Ἐπειτα ἀπό τήν διεξοδική συζήτηση ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς 'Αγωγῆς διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

Σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς 'Αγωγῆς εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές, ὅσο οἱ δυνάμεις τους τό ἐπιτρέπουν νά γνωρίσουν τήν ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί τίς ἀρχές καί ἀξίες στίς ὁποῖες στηρίζεται, νά κατανοήσουν τή σημασία πού ἔχουν οἱ κοινωνικοί καί πολιτικοί θεσμοί γιά τό ἄτομο καί τό σύνολο, νά ἀναπτύξουν τήν κριτική σκέψη πάνω σέ κοινωνικά προβλήματα, νά ἀποκτήσουν τήν εὐαισθησία στό δημοκρατικό τρόπο ζωῆς καί νά συμμετέχουν, ὡς μέλη μιᾶς δημοκρατικῆς κοινωνίας, ἐνεργά καί ὑπεύθυνα σ'αὐτή" .

'Ο κ. Μαραγκουδάκης διαφωνεῖ γιατί θεωρεῖ φιλόδοξο τό σκοπό ἔτσι ὅπως ἔχει διατυπωθεῖ.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση πάνω στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως πού ἀναφέρεται στίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος.

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει μία ἀναδιάρθρωση τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων, ὡς ἑξῆς :

Εἰδικότερα μέ τό μάθημα τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς 'Αγωγῆς ἐπιδιώκεται:

(1) νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητές τίς βασικές ἔννοιες πού ἀναφέρονται στά ἀντικείμενα τοῦ μαθήματος,

(2) νά ἀναπτύξουν ἱκανότητες καί δεξιότητες πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν προσέγγιση, ταξινόμηση, σύγκριση, κατανόηση καί ἑρμηνεία τῶν κοινωνικῶν καί πολιτικῶν δεδομένων,

(3) νά κατανοήσουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος μόνο μέσα στήν κοινωνική ὁμάδα, στενή καί εὐρύτερη, μπορεῖ νά ἱκανοποιήσει τίς ἀνάγκες του,

(4) νά κατανοήσουν ὅτι οἱ κοινωνικές ὁμάδες καί ἰδιαίτερα ἡ ἑλληνική κοινωνία συγκρο-

./.

τοῦνται, ὀργανώνονται καὶ λειτουργοῦν μὲ βάση κοινωνικὲς ἀξίες καὶ κανόνες ποὺ καθορίζουν τὴ συμπεριφορὰ καὶ τὸ ρόλο τοῦ ἀτόμου,

(5) νὰ καλλιεργήσουν καὶ νὰ ἀναπτύξουν ὡς μέλη μιᾶς δημοκρατικῆς κοινωνίας ἀνεξάρτητη καὶ κριτικὴ σκέψη,

(6) νὰ ἀναπτύξουν κοινωνικότητα καὶ πρωτοβουλία καὶ νὰ συνειδητοποιήσουν τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωση ποὺ ἔχουν νὰ συμμετέχουν στὴ διαμόρφωση μιᾶς δημοκρατικῆς ζωῆς,

(7) νὰ καλλιεργήσουν τὴν ἱκανότητα γιὰ αὐτοπραγμάτωση καὶ συμμετοχὴ στὴν κοινωνικὴ ζωὴ καὶ συναίσθημα κοινωνικῆς εὐθύνης,

(8) νὰ συνειδητοποιήσουν τὶς ἀρετὲς τῶν Ἑλλήνων (ἀγάπη γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ δημοκρατία, ἐλευθεροφροσύνη) καὶ ταυτόχρονα ὁρισμένα φυλετικὰ ἐλαττώματα ποὺ συχνὰ καταστρέφουν τὴν ἐθνικὴ μας ἑνότητα,

(9) νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου πραγματώνονται μὲ τὴν κριτικὴ αὐτοπραγμάτωση καὶ τὸν ἀμοιβαῖο σεβασμὸ καὶ ὅτι ἐξασφαλίζονται μὲ ἀδιάκοπο ἀγῶνα καὶ θυσίες,

(10) νὰ ἀναπτύξουν τὴν διάθεση γιὰ κατανόηση, ἀποδοχή, ἀνοχή, ἀληλλεγγύη, τὴ διάθεση γιὰ ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία μὲ τοὺς συνανθρώπους τους, νὰ ἀνέχονται τὴ γνώμη τοῦ ἄλλου καὶ νὰ ἔχουν τὸ θάρρος νὰ ἐκφράζουν ἐλεύθερα τὴ γνώμη τους,

(11) νὰ συνειδητοποιήσουν τὴ σημασία ποὺ ἔχουν ἡ ἀλληλοκατανόηση καὶ ἡ συνεργασία τῶν λαῶν γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητας καὶ

(12) νὰ κατανοήσουν ὅτι τὰ κοινωνικοπολιτικὰ συστήματα καὶ γενικὰ ὁ πολιτισμὸς εἶναι δημιουργήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐξαλίσσονται καὶ μεταβάλλονται ἀπ' αὐτόν.

Τὸ Τμῆμα θὰ συζητήσει πάνω σὲ ὅσα πρότεινε ὁ κ. Ἀνδριόπουλος στὴν ἐπόμενη συνεδρία του.

"Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία."

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προέδρεδων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 31/1978

Σήμερα, 24 Μαΐου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Δεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τίς Ε' καί ΣΤ' τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν πάνω σέ πρόταση πού εἶχε κάνει ὁ κ. Ἀνδριόπουλος στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος. Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει ἀναδιάρθωση τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων τοῦ κειμένου τῆς εἰσηγήσεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση πάνω στό κείμενο τῶν προτάσεων τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει ἡ δεύτερη ἐπιδίωξη πού ἀναφέρεται σέ ἱκανότητες καί δεξιότητες νά γίνει πρώτη καί ἡ πρώτη ἐπιδίωξη, πού ἀναφέρεται σέ βασικές ἔννοιες, πού πρέπει νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητές, νά γίνει ἀντίστοιχα δεύτερη.

./.

Η πρότασή του δέν γίνεται ἀποδεκτή.

Ὁ κ. Πασσάκος γιά τή δεύτερη ἐπιδίωξη προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση: "Νά καλλιεργήσουν ἱκανότητες καί νά ἀναπτύξουν δεξιότητες...." γιατί οἱ δεξιότητες ἀποκτῶνται ἐνῶ οἱ ἱκανότητες ὑπάρχουν.

Ὁ κ. Βουγιούκας προτείνει τήν ἑξῆς σχετική διατύπωση: "Νά ἀναπτύξουν δεξιότητες γιά προσέγγιση, ταξινόμηση, σύγκριση πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά κατανόηση καί ἑρμηνεία τῶν κοινωνικῶν καί πολιτικῶν δεδομένων".

Οἱ δύο προτάσεις δέν γίνονται δεκτές ἀπό τό Τμῆμα.

Ὁ κ. Μπενέκος προτείνει καί γίνεται ἀποδεκτό νά διαγραφοῦν οἱ λέξεις "Προσέγγιση, ταξινόμηση, σύγκριση".

Ἐπίσης ὁ κ. Μπενέκος προτείνει καί γίνεται ἀποδεκτό στό τέλος τῆς τρίτης ἐπιδιώξεως νά προστεθεῖ ἡ λέξη "ἀποτελεσματικότερα".

Στήν τέταρτη ἐπιδίωξη διαγράφεται ἡ φράση "ἰδιαίτερα ἡ ἑλληνική κοινωνία".

Ὁ κ. Βουγιούκας εἶχε προτείνει χωρίς νά γίνει ἀποδεκτό τήν διατύπωση "Ἡ Ἑλληνική κοινωνία καί γενικά οἱ κοινωνικές ὁμάδες".

Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει οἱ ἐπιδιώξεις 6,7 νά συμπτυχθοῦν.

Οἱ κ.κ. Βουγιούκας, Παπαδόπουλος, Μπενέκος, Μαραγκουδάκης, Μελᾶς, Βλουτίδης καί Κονιδιτσιώτης συμφωνοῦν νά συγχωνευθοῦν.

Ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει τήν ἑξῆς σχετική διατύπωση: "Νά ἀναπτύξουν ..... καί τήν ὑποχρέωση πού ἔχουν νά συμμετέχουν μέ συναίσθημα κοινωνικῆς εὐθύνης στή διαμόρφωση μιᾶς δημοκρατικῆς ζωῆς"

Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει καί γίνεται ἀποδεκτό ἀντί τῆς φράσεως "συναίσθημα κοινωνικῆς εὐθύνης" νά μπεῖ ἡ λέξη "ὑπεύθυνα".

Στήν ἐνότητα (8) προτείνεται νά γίνεται ἀποδεκτό νά διαγραφοῦν ὅσα ἀναφέρονται σέ συγκεκριμένες ἀρετές καί ἐλαττώματα τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ κ.κ. Βουγιούκας, Βλουτίδης, Πασσάκος καί Μπενέκος διαφωνοῦν καί προτείνουν νά διαγραφεῖ ὅλη ἡ πρόταση.

Στήν ἐπιδίωξη (9) ἐπειδή ἐπαναλαμβάνονται οἱ λέξεις "πραγματώνονται" καί "αὐτοπραγμάτωση" ἡ λέξη "πραγματώνονται" ἀντικαθίσταται μέ τή λέξη "βασίζεται".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά διαγραφεῖ ὅλη αὐτή ἡ ἐπιδίωξη.

Ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση τό κείμενο τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνιολογίας καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

Εἰδικότερα μέ τό μάθημα τῆς Κοινωνιολογίας καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται:

- νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητές τίς βασικές ἔννοιες πού ἀναφέρονται στό μάθημα·
- νά ἀναπτύξουν ἱκανότητες καί δεξιότητες πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν κατανόηση καί ἑρμηνεία τῶν κοινωνικῶν καί πολιτικῶν δεδομένων·
- νά κατανοήσουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος μόνο μέσα στήν κοινωνική ὁμάδα, στενή καί εὐρύτερη, μπορεῖ νά ἱκανοποιήσει ἀποτελεσματικότερα τίς ἀνάγκες του·
- νά κατανοήσουν ὅτι οἱ κοινωνικές ὁμάδες συγκροτοῦνται, ὀργανώνονται καί λειτουργοῦν μέ βάση κοινωνικές ἀξίες καί κανόνες πού καθορίζουν τή συμπεριφορά καί τό ρόλο τοῦ ἀτόμου·
- νά καλλιεργήσουν καί νά ἀναπτύξουν ὡς μέλη μιᾶς δημοκρατικῆς κοινωνίας ἀνεξάρτητη καί κριτική σκέψη·
- νά ἀναπτύξουν κοινωνικότητα καί πρωτοβουλία καί νά συνειδητοποιήσουν τό δικαίωμα καί τήν ὑποχρέωση πού ἔχουν νά συμμετέχουν ὑπεύθυνα στή διαμόρφωση μιᾶς δημοκρατικῆς ζωῆς·
- νά συνειδητοποιήσουν τίς ἀρετές τῶν Ἑλλήνων καί ταυτόχρονα ὁρισμένα ἐλαττώματά τους·
- νά συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ ἐλευθερία καί ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου βασίζονται στήν αὐτοπραγμάτωση καί τόν ἀμοιβαῖο σεβασμό καί ὅτι ἐξασφαλίζονται μέ ἀδιάκοπο ἀγώνα καί θυσίες·
- νά ἀναπτύξουν τή διάθεση γιά κατανόηση, ἀποδοχή, ἀναχή, ἀλληλεγγύη, τή διάθεση γιά ἐπικοινωνία καί συνεργασία μέ τούς συνανθρώπους τους, νά ἀνέχονται τή γνώμη τοῦ ἄλλου καί νά ἔχουν τό θάρρος νά ἐκφράζουν ἐλεύθερα τή γνώμη τους·
- νά συνειδητοποιήσουν τή σημασία πού ἔχουν ἡ ἀλληλοκατανόηση καί ἡ συνεργασία τῶν λαῶν γιά τό καλό τῆς ἀνθρωπότητας καί ἡ
- νά κατανοήσουν ὅτι ἡ κοινωνική καί ἡ πολιτική ζωή καί γενικά ὁ πολιτισμός εἶναι δημιουργήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐξελίσσονται καί μεταβάλλονται ἀπ'αὐτόν.

./.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 82/1978

Σήμερα, 25 Μαΐου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (τοῦ ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία, αφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως.

1. Τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Νηπιαγωγείων. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.
2. Χορήγηση ἄδειας στήν κ. Δ. Δήμου γιά διεξαγωγή ἔρευνας.
3. Γνωμοδότηση γιά τούς χάρτες μέ τίτλους "Νέος πρακτικός χάρτης" "Ἀριθμητικῆς" καί "Νέος χάρτης Γραμματικῆς" τοῦ κ. Ἰ Παπαϊωάννου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο Τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Νηπιαγωγείων.

Ὁ εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Μέ τό ὑπ'ἀριθμ. πρωτ. Φ. 309.4/27/139631 τῆς 28-11-77 τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας ζητεῖται ἡ ἐκπόνηση νέου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος γιά τό Νηπιαγωγεῖο.

Μέ τό ὑπ'ἀριθμ. πρωτ. Φ. 309.4/47138 τῆς 20-4-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέως ζητεῖται ἡ ἐπίσπευση ἐκπονήσεως τοῦ νέου Α.Π. Νηπιαγωγείου, ὥστε νά καταστεῖ δυνατή ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἀπό τό προσεχές σχολικό ἔτος".

Ὡς Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καί εἰσηγητής προσπάθησα, πρίν ἀπασχολήσω τό Τμῆμα μέ τό θέμα, νά τό διερευνήσω ἀπό κάθε πλευρά καί νά εἰσηγηθῶ τόν πιό ὀρθό καί ἀποτελεσματικό τρόπο ἐπονήσεως ἑνός σύγχρονου καί γενικά παραδεκτοῦ ἀπό τούς εἰδικούς καί τῆς νηπιαγωγοῦς Προγράμματος, δεδομένου ὅτι τά μέλη τοῦ Τμήματος οὔτε εἰδικές σπουδές Νηπιαγωγικῆς ἔχουν οὔτε διδακτική ἐμπειρία σέ Νηπιαγωγεῖα.

Ἡ παράλληλη ἐπόνηση ἀπό τό Τμῆμα τοῦ νέου ὁριστικοῦ Α.Π. γιά τά δημοτικά σχολεῖα ἔκανε ἀδύνατη τήν ἕως τώρα ἀπασχόλησή του μέ ἕνα ἀνόμη Α.Π. καί ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ ἐπόνηση τοῦ νέου Α.Π. τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἦταν στήν πιό ἐπίπονη καί λεπτή φάση τοῦ καθορισμοῦ τῶν σκοπῶν καί τῶν γενικῶν πλαισίων ὕλης ὅλων τῶν μαθημάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, πού δέν τελείωσε ἀνόμη καί πού θά ἀκολουθηθεῖ ἀπό τή φάση τῆς ἀναλύσεως τῶν γενικῶν πλαισίων στίς ἐπί μέρους διδακτικές ἑνότητες καί τούς στόχους των.

Ἔπειτα ἡ τρέχουσα ἐργασία ἀπασχολεῖ τό Τμῆμα σέ μεγάλο βαθμό.

Ἀπό τήν ἕως τώρα διερεύνηση τοῦ θέματος καί τίς προσωπικές μου ἐπαφές μέ τά εἰδικά καταρτισμένα γιά τήν ἀγωγή τῆς νηπιακῆς ἡλικίας πρόσωπα, πού διαθέτουν ἀξιόλογες σπουδές στό ἐξωτερικό καί ἐμπειρία τῆς καθημερινῆς ἐργασίας στά Νηπιαγωγεῖα, σχημάτισα τή γνώμη, ὅτι ἡ κατάρτιση τοῦ νέου Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι δυνατό νά γίνει ἀπό τό Τμῆμα μόνο μέ τή στενή συνεργασία μέ τούς εἰδικούς Παιδαγωγούς.

Ἡ συνεργασία αὐτή πρέπει νά μεθοδευτεῖ κατά τρόπο πρακτικό καί δυνατό νά ἐφαρμοστεῖ χωρίς νά καθυστερήσει οὔτε ἡ ἐπόνηση τοῦ νέου Α.Π. τοῦ Δημοτικοῦ, οὔτε ἡ τρέχουσα ἐργασία τοῦ Τμήματος, οὔτε ἡ κύρια ἐργασία τῶν εἰδικῶν Παιδαγωγῶν νά παρακωλύεται.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους

π ρ ο τ ε ί ν ω

νά προχωρήσει τό Τμῆμα στήν ἐπόνηση τοῦ νέου Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου μέ τήν συνεργασία τῶν ἐξῆς, κυρίως, εἰδικῶν:

1) Κυριαζοπούλου - Βαληνάκη Παναγιώτας, Διευθύντριας τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Ἀθηνῶν
2) Μιχαλοπούλου - Δημάκη Ἑλένης, Ὑποδιευθύντριας τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Ἀθηνῶν
3) Παπαβασιλείου - Παναγιωτοπούλου Βασιλικῆς, καθηγήτριας τοῦ Μ.Δ.Δ.Ε.
4) Βασιλειάδου Ἕλλης, καθηγήτριας τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Ἀθηνῶν

5) Σταύρου Λάμπρου, Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Ἀθηνῶν
6) Λαυρεντάκη Φωτεινῆς, Καθηγήτριας τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Χανίων
7) Πετρουλάκη Νικολάου, Ε.Τ. εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ πού ἔχει ἀσχοληθεῖ μέ τήν ἀγωγή τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καί ἄλλων.

Ἡ συνεργασία τοῦ Τμήματος μέ τούς εἰδικούς προτείνω νά γίνει μέ τή μορφή εἰσηγήσεων πού θά τούς ἀνατεθοῦν ἀπό τό Τμῆμα τήν ἀνάπτυξή τους στό τμῆμα καί τήν ἐπεξεργασία τους ἀπό κοινοῦ. Κάθε φορά θά παίρνει μέρος στίς συνεδρίες τοῦ Τμήματος μόνο ἕνας εἰδικός, ὁ εἰσηγητής, ὥστε νά μή παρακωλύεται ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν, στήν ὁποία ὑπηρετοῦν οἱ πέντε (5) εἰδικοί Παιδαγωγοί.

Θέματα τῶν εἰσηγήσεων τῶν εἰδικῶν στό Τμῆμα προτείνω τά ἑξῆς, κατ'ἀρχήν:

1) Τό σημερινό Α. Π. τοῦ Νηπιαγωγείου, ἀπό τήν κ. Κυριαζοπούλου-Βαληνάκη Παναγιώτα
2) Οἱ ἀρχές συντάξεως ἑνός νέου Α.Π. Νηπιαγωγείου ἀπό τόν κ. Σταύρου Λάμπρο
3) Ἡ σχέση Α.Π. Νηπιαγωγείου καί Α.Π. Δημοτικοῦ Σχολείου ἀπό τόν κ. Πετρουλάκη Νικολάου
4) Ὁ σκοπός τοῦ Α.Π. Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Μιχαλοπούλου - Δημάκη Ἑλένη
5) Τά γενικά πλαίσια τοῦ Α.Π. Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Παπαβασιλείου - Παναγιωτοπούλου Βασιλική
6) Τό Ὡρολόγιο Πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου, ἄν θεωρηθεῖ ἀπαραίτητο, ἀπό τήν κ. Βασιλειάδου-Ἐλλη καί
7) Γενικές Ὁδηγίες ὀργανώσεως τῆς ζωῆς καί τῆς ἐργασίας τοῦ Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Λαυρεντάκη Φωτεινή".

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση καί ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ. 309.4/27/139631/28-11-77 καί Φ. 309.4/47138/20-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι ὁ μ ό φ ω ν α

νά ὀργανωθεῖ ἡ ἐργασία συντάξεως τοῦ νέου Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου ὅπως πρότεινε ὁ εἰσηγητής.

Εἰδικά ἀποφασίστηκε ἡ ἀνάθεση τῶν βασικῶν εἰσηγήσεων μέ τήν ἑξῆς τελική μορφή:

1) Τό Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου πού ἰσχύει σήμερα καί τό παιδί τῆς νηπιακῆς ἡλικίας ἀπό τήν κ. Κυριαζοπούλου - Βαληνάκη Παναγιώτα.
2) Οἱ ἀρχές συντάξεως ἑνός νέου Α.Π. Νηπιαγωγείου στά πλαίσια

τῆς κοινωνικῆς μας πραγματικότητας ἀπό τόν Σταύρου Λάμπρο.

3) Ἡ σχέση Α.Π. Νηπιαγωγείου καί Α.Π. Δημοτικοῦ Σχολείου ἀπό τόν κ. Πετρουλάκη Νικόλαο.

4) Ὁ σκοπός τοῦ Α.Π. Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Μιχαλοπούλου - Δημάκη Ἑλένη

5) Τά γενικά πλαίσια τοῦ Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Παπαβασιλείου Παναγιωτοπούλου Βασιλική.

6) Τό Ὡρολόγιο Πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου, ἄν θεωρηθεῖ ἀναγκαῖο ἀπό τήν κ. Βασιλειάδου Ἄλλη καί

7) Γενικές Ὁδηγίες ὀργανώσεως τῆς ζωῆς καί τῆς ἐργασίας τοῦ Νηπιαγωγείου ἀπό τήν κ. Λαυρεντάκη Φωτεινή.

Θέμα 2ο

Χορήγηση ἄδειας στήν κ. Δ. Δήμου γιά διεξαγωγή ἔρευνας.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1. Τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος ἀριθμ. 68/18-4-78 μέ τήν ὁποία εἶχε ἐγκριθεῖ ἡ χορήγηση ἄδειας στήν κ. Δήμου γιά διεξαγωγή ἔρευνας μέ θέμα "Ἡ δυσορθογραφία" στά σχολεῖα: 10ον Ἀθηνῶν 15ον Ἀθηνῶν, Ἀρσάκειο, 2ο Δραπετσώνας, 7ο Ἁγ. Ἀναργύρων καί Μαραθῶνα Ἀττικῆς.

2. Τήν ἀπό 7/4/78 αἴτηση τῆς κ. Δήμου καθώς καί τή συμπληρωματική αἴτηση τῆς 20/5/78, μέ τίς ὁποῖες ζητεῖ νά τῆς χορηγηθεῖ ἄδεια γιά διεξαγωγή ἔρευνας μέ τό ἴδιο θέμα στά ἑξῆς σχολεῖα:

8ον Ἀθηνῶν, Η΄ Ἐκπαιδευτικῆς Περιφ. Ἀθηνῶν
10ον " Α΄ " " "
14ον " Α΄ " " "
19ον " Α΄ " " "
104ον " Α΄ " " "

Ὕστερα ἀπό αὐτά ὁ Εἰσηγητής προτείνει νά τῆς χορηγηθεῖ ἡ αἰτουμένη ἄδεια.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τίς αἰτήσεις μέ ἡμερομηνία 7/4/78 καί 20/5/78 τῆς κ. Δήμου καί β) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας στήν κ. Δ. Δήμου γιά διεξαγωγή ἔρευνας μέ θέμα "Ἡ δυσορθογραφία" στά ἑξῆς σχολεῖα:

8ον Ἀθηνῶν, Η΄ Ἐκπαιδευτικῆς Περιφ. Ἀθηνῶν

10ον 'Αθηνῶν, Α΄ 'Εκπαιδευτικῆς Περιφ. 'Αθηνῶν
14ον " Α΄ " "
19ον " Α΄ 'Εκπαιδευτικῆς "
104ον " Α΄ " " "

Θέμα 3ο

Γνωμοδότηση γιά τούς χάρτες μέ τίτλους "Νέος Προπτικός χάρτης 'Αριθμητικῆς" καί Νέος χάρτης Γραμματικῆς" τοῦ κ. 'Ι Παπαϊωάννου.

'Ο ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:

Μέ τό ἔγγραφο 309.71/14/15002/18-2-78 τῆς Δ/νσεως 'Εφαρμογῆς Προγραμμάτων Δ.Ε.Π.Α. τό 'Υπουργεῖο Παιδείας ἔστειλε στό ΚΕΜΕ αἴτηση τοῦ κ. 'Ι Παπαϊωάννου μέ ἡμερομηνία 7-2-1978, ὅπου ὁ ἐνδιαφερόμενος ζητᾶ νά διατυπώσουμε γνώμη γιά τή χρησιμότητα τῶν χαρτῶν του: "Νέος προπτικός χάρτης ἀριθμητικῆς" καί "Νέος χάρτης γραμματικῆς". Οἱ χάρτες αὐτοί τοῦ κ. Παπαϊωάννου προορίζονται "γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τοῦ ἐσωτερικοῦ καί τοῦ ἐξωτερικοῦ".

'Ο ἐνδιαφερόμενος εἶχε ὑποβάλει τούς χάρτες αὐτούς γιά κρίση καί πέρυσι. 'Αλλά τό Τμῆμα Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως μέ τήν πράξη του 140/1977 (25-10-1977) δέν τούς ἔκρινε χρήσιμους γιά τούς "Ελληνες μαθητές τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τούς ἑξῆς λόγους:

1. 'Η χαρτογράφηση τόσο τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς ὅσο καί ἐκείνων τῆς 'Αριθμητικῆς ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ θεμελιακές διδακτικές ἀρχές.
2. Καί στίς δύο πινακογραφήσεις ὑπάρχουν ἀνεπίτρεπτα ὀρθογραφικά λάθη.
3. Στό χάρτη τῆς Γραμματικῆς δέν ἀκολουθοῦνται σέ ὁρισμένες περιπτώσεις οἱ κανόνες τῆς ἐγκεκριμένης Γραμματικῆς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (ΟΕΔΒ).
4. Στό χάρτη τῆς 'Αριθμητικῆς περιλαμβάνεται ὕλη πού δέν προβλέπεται ἀπό τό 'Αναλυτικό Πρόγραμμα.

'Ενῶ ὅμως ὁ ἐνδιαφερόμενος ἰσχυρίζεται ὅτι ἐπανυποβάλλει τούς χάρτες "διορθωμένους σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τοῦ ΚΕΜΕ", οἱ διορθώσεις εἶναι ἐλάχιστες καί οἱ παραπάνω ἀπορριπτικοί λόγοι ἐξακολουθοῦν νά ἰσχύουν.

Συγκεκριμένα:

1. 'Η χαρτογράφηση κανόνων καί παραδειγμάτων δέν ἐξυπηρετεῖ διδακτικούς ἢ εὐρύτερους παιδαγωγικούς σκοπούς. Τό στοίβαγμα τῆς

ὕλης ὅλων σχεδόν τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (στήν περίπτωση τῆς ἀριθμητικῆς μάλιστα πέρα ἀπό ὅ,τι προβλέπει τό ἀναμορφωμένο Α.Π.) σ'ἕνα χάρτη, μόνο σύγχυση μπορεῖ νά φέρει στά παιδιά. Μέ τούς χάρτες αὐτοῦ τοῦ τύπου τά παιδιά δέν μποροῦν νά συγκεντρώσουν τήν προσοχή στό θέμα τῆς ἡμέρας ἤ σ'ἐκεῖνο πού θέλουμε νά τά ἀσκήσουμε σέ μιά ὁρισμένη περίπτωση. Ἡ ἀνάρτηση τῶν χαρτῶν στόν τοῖχο ἀσφαλῶς δέ θά ἀναποκριθεῖ στήν προσδοκία τοῦ συντάκτη, γιατί ὅσο περισσότερο θά μένουν ἐκεῖ τόσο θά χάνουν τή σημασία τους γιά νά ἀγνοηθοῦν στό τέλος ἀπό τά παιδιά ἐντελῶς.

Ἀλλά καί ὡς βοηθήματα ἀναφορᾶς τῶν παιδιῶν δέν προσφέρονται γιατί περιέχουν μόνο περιλήψεις καί σέ ὁρισμένες περιπτώσεις στοιχεῖα γνωστά καί ὄχι ἀναγκαῖα γιά τό παιδί. Ἀσφαλῶς τό παιδί δέ χρειάζεται νά πάει στό χάρτη γιά νά μάθει τήν κλίση τοῦ ἐπιθέτου καλός οὔτε καί τή διαίρεση τοῦ 28 διά 7.

2. Καί οἱ δύο χάρτες ἔχουν ὀρθογραφικά καί συντακτικά σφάλματα. Π.χ. "Πρόθεσι" "Βραχεῖα συλλαβή", "γιά νά διαιρέσομε εὔκολα ἕναν ἀριθμό μέ τό 10" (καί ἀλλοῦ: "...θά διαιρέσομε τό 28 διά 7"), "Πολ/σμός διψήφιου ἀριθμοῦ ἐπί μονοψήφιου".

3. Καί στούς δύο χάρτες ὑπάρχουν ἀνακρίβειες καί σφάλματα περιεχομένου. Π.χ. "Διαιρέτης λέγεται ὁ ἀριθμός πού μᾶς δείχνει μέ τίς μονάδες του σέ πόσα ἴσα μέρη θέλομε νά μοιράσομε τό διαιρετέο", "Ὁ διαιρέτης εἶναι πάντοτε μικρότερος ἀπό τό διαιρετέο", "σοφώτερος", "Ρήματα λέγονται οἱ λέξεις πού μᾶς φανερώνουν ὅτι κάνομε μιά δουλειά", "μακρά", "Βραχέα".

Κοντά σ'αὐτά, τά τυπογραφικά λάθη καί ἡ κακή διευθέτηση τῶν θεμάτων πάνω στό χαρτί κάνουν τούς χάρτες δύσχρηστους.

4. Ὁ χάρτης ἀριθμητικῆς περιέχει ὕλη πού δέν προβλέπεται ἀπό τό ἀναμορφωμένο Α.Π., ἐνῶ παραλείπεται ὕλη, ὅπως Σύνθετα κλάσματα. Γινόμενο πολλῶν παραγόντων, Λόγοι καί ἀναλογίες.

Προτείνω νά μήν κριθοῦν ὡς χρήσιμοι οἱ χάρτες ἀριθμητικῆς καί γραμματικῆς γιά τούς ἴδιου λόγους πού ἀναφέρονται στήν πράξη 140/1977 τοῦ Τμήματος Δ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ"

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/14/15002/10-2-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν ἀπό 7 -2-78 αἴτηση τοῦ κ. Ἰ. Παπαϊωάννου, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶς καί δ) τή σχετική συζήτηση.

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Δέν κρίνονται χρήσιμοι οἱ πίνακες τῆς Γραμματικῆς καί 'Αριθμητικῆς γιά τούς "Ελληνες μαθητές τοῦ ἐξωτερικοῦ καί τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τούς ἴδιους λόγους πού ἀναφέρονται στήν Φ40/1977 πράξη τους, ἤτοι:

1. 'Η χαρτογράφηση τόσο τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς ὅσο καί ἐκείνων τῆς 'Αριθμητικῆς ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ θεμελιακές διδακτικές ἀρχές.
2. Καί στίς δύο πινακογραφήσεις ὑπάρχουν ἀνεπίτρεπτα ὀρθογραφικά λάθη.
3. Στό χάρτη τῆς Γραμματικῆς δέν ἀκολουθοῦνται σέ ὁρισμένες περιπτώσεις οἱ κανόνες τῆς ἐγκεκριμένης Γραμματικῆς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (ΟΕΔΒ)
4. Στό χάρτη τῆς 'Αριθμητικῆς περιλαμβάνεται ὕλη πού δέν προβλέπεται ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.

"Επειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

'Η γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κοντοδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 83/1978

Σήμερα, 26 Μαΐου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Μαραγκουδάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Παπαδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τίς Ε' καί ΣΤ' τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν γιά τό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τήν Ε' τάξη Δημοτικοῦ, μέ βάση τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Ν. Παπαδόπουλου καί Ἰ. Χριστιᾶ.

Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι στίς τρεῖς πρῶτες μεγάλες ἑνότητες τοῦ προγράμματος, ὅπως ἔχουν διατυπωθεῖ ἀπό τούς Εἰσηγητές, δέν φαίνεται ἡ ἐξέλιξη τῆς Κοινωνίας σέ κράτος. Πρῶτα ἔχουμε τήν ἔννοια τῆς Κοινωνίας, μετά τοῦ κράτους, μορφές κράτους καί τελευταῖα τό Πολίτευμα. Γι' αὐτό προτείνει ἡ τρίτη ἑνότητα τῆς εἰσηγήσεως μέ τίτλο "Ἡ ὀργάνωση τῆς χώρας μας

σέ δημοκρατικό κράτος" νά γίνει δεύτερη καί ή δεύτερη ένότητα "Τό πολίτευμα τῆς δημοκρατίας" νά πάρει ἀντίστοιχα τή θέση τῆς τρίτης ἐνότητας.

Μέ τήν παρατήρηση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη ὅτι δέν φαίνεται ἡ ὀργάνωση τῆς Κοινωνίας σέ κράτος συμφωνοῦν καί οἱ κ.κ. Ἀρ. Βουγιούκας καί Κων. Βλουτίδης.

Ἐπίσης ὁ κ. Βουγιούκας ἔχει τή γνώμη ὅτι δέν εἶναι θετικό στήν ἐνότητα 2 παρ. α νά συγκρίνουμε δύο πολιτεύματα (Σπάρτης- Ἀθηνῶν) τόσο ἀπομακρυσμένα ἀπό μᾶς γιά νά μπορέσουν τά παιδιά νά κατανοήσουν τό σημερινό πολίτευμα.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι τά παιδιά γνωρίζουν λίγα πράγματα γιά τό πολίτευμα. Κατά τή γνώμη του εἶναι καλύτερα νά διαπλαποῦν αὐτά τά στοιχεῖα καί νά μή δοθοῦν χωριστά. Ἡ κ. Βενέλλεια λέγει ὅτι

Ἐπίσης γίνεται λόγος γιά τό πολίτευμα τῆς Σπάρτης καί τῶν Ἀθηνῶν γιά νά καταλάβουν τά παιδιά ὅτι μέ κοινωνικά μέτρα ἔφθασαν οἱ ἄνθρωποι στό δημοκρατικό πολίτευμα τῆς Ἀθήνας καί ἔτσι νά μπορέσουν νά καταλάβουν τό σημερινό πολίτευμα. Ἐπεκτείνεται γίνεται λόγος γιά τή Πέμπτη ἐνότητα τοῦ προγράμματος μέ τίτλο "κυκλοφοριακή ἀγωγή".

Ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι δέν εἶναι ἐκεῖ ἡ κατάλληλη θέση της.

Ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει, ὅτι σχηματικά μπαίνει ἐκεῖ, ἐνῶ θά πρέπει ἡ κυκλοφοριακή ἀγωγή νά εἶναι σέ ὅλο τό ἔτος.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει νά προστεθεῖ τέταρτη παράγραφος στήν πρώτη ἐνότητα ὡς ἑξῆς: "Μέσα ἐπικοινωνίας-Κυκλοφοριακή Ἀγωγή".

Ὁ κ. Μπενέκος ἔχει τή γνώμη ὅτι θά ἦταν καλύτερα ἡ κυκλοφοριακή ἀγωγή νά ἔμπαινε σ'ἕνα περίγραμμα πού θά ἀναφερόταν στήν κοινωνική πρόνοια.

Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει ὡς τρίτη καί τέταρτη παράγραφο στήν πρώτη ἐνότητα τίς ἑξῆς: (γ) Μέσα ἐπικοινωνίας
(δ) Μέσα ἐνημερώσεως καί ψυχαγωγίας

Στήν τρίτη παράγραφο νά ὀργανωθεῖ καί ἡ κυκλοφοριακή ἀγωγή.

Ὁ κ. Βλουτίδης παρατηρεῖ τά ἑξῆς:
1) Ὅτι γιά τά κοινωνικά καί πολιτικά δικαιώματα γίνεται λόγος καί στή (β) παράγρ. τῆς τρίτης ἐνότητας.

2) Στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως φαίνεται μόνο τό πολίτευμα τῆς δημοκρατίας, ἐνῶ θά ἔπρεπε νά γίνεται λόγος καί γιά τά ἀντίθετα πολιτεύματα.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι στήν ἑνότητα (2) μετά τό κεφάλαιο "Τό πολίτευμα στήν ἀρχαία Σπάρτη καί Ἀθήνα) ἐξετάζονται βασικά στοιχεῖα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Μετά στήν παράγ. α τῆς ἑνότητας (3) θά ἐξετασθεῖ συγκεκριμένα πῶς ὑλοποιοῦνται αὐτά στή χώρα μας.

Τέλος ὁ Πρόεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης συνοφίζει ὅσα συζητήθηκαν καί καλεῖ τούς κ.κ. Εἰσηγητές, μέ βάση τίς προτάσεις τοῦ Τμήματος γιά τήν ἀλλαγή τοῦ τίτλου τῆς τρίτης ἑνότητας καί τήν ἐνσωμάτωση τῆς κυκλοφοριακῆς ἀγωγῆς σέ κατάλληλη θέση στό πρόγραμμα, νά διαμορφώσουν τό ἀρχικό κείμενο τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 84/1978

Σήμερα, 29 Μαΐου 1978, ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντ. Μπενέκος, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τίς Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στήν συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης ἀναφέρεται στά προβλήματα πού ἀπασχόλησαν στήν προηγούμενη συνεδρία τό Τμῆμα καί καλεῖ τά μέλη νά ἀποφασίσουν σέ ποιά παράγραφο τοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς γιά τήν Ε΄ τάξη θά ἐνταχθοῦν ὅσα ἀναφέρονται στήν κυκλοφοριακή ἀγωγή.

./.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί διάφορες προτάσεις.

'Ο κ. Παπαδόπουλος προτείνει νά προταχθεῖ ἡ κυκλοφοριακή ἀγωγή ὡς παράγρ. 1 γιά νά ἔχει τή δυνατότητα ὁ δάσκαλος νά κάνει συχνά ὑπόμνηση.

'Ο κ. Μελᾶς ἔχει τή γνώμη νά ἐνταχθεῖ στήν παράγρ. 1 τοῦ κειμένου τῆς εἰσηγήσεως ὡς (γ) ἤ (δ) καί νά διδαχθεῖ, χωρίς αὐτό νά ἀποκλείει τή δυνατότητα τοῦ δασκάλου κάθε φορά, πού θά ἔρχεται ἡ εὐκαιρία νά ἐπανέρχεται.

'Ο κ. Βουγιούκας προτείνει νά ἐνταχθεῖ στήν παράγρ.1 ὡς (δ) ἀλλά νά ἁπλοποιηθεῖ ἡ ἐπικεφαλίδα τῆς παραγρ. 1 ὡς ἑξῆς: Τό ἄτομο μέσα στήν κοινωνία.

'Ο κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νά μείνει στό τέλος τοῦ πλαισίου ὕλης ὡς σημείωση καί ὄχι ὡς παράγρ, ἀριθμημένη.

'Επίσης ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά ἐνταχθεῖ στήν παραγρ. 1.

'Ο κ. Μπενέκος προτείνει νά ἐνταχθεῖ στήν παράγρ, 1 ὡς (γ) ὡς ἑξῆς: γ) 'Επικοινωνία: α) Συγκοινωνία-Κυκλοφοριακή ἀγωγή β) Μέσα ἐνημερώσεως καί ψυχαγωγίας. 'Η πρόταση τοῦ κ. Μπενέκου γίνεται δεκτή.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος τῆς 'Αγωγῆς στή ΣΤ΄ τάξη Δημοτικοῦ. Διατυπώνεται ἡ ἄποψη καί γίνεται δεκτή νά ἀντικατασταθεῖ ὁ τίτλος τῆς παραγράφου (2) "'Η διοίκηση τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους" ὡς ἑξῆς: "'Η ὀργάνωση καί ἡ λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας".

'Ο κ. Πασσάκος ἐρωτᾶ μήπως χρειάζεται νά γίνει ἄλλη διατύπωση στή παράγρ. 1β τῆς ΣΤ΄ τάξεως καί στήν 3β τῆς Ε΄ τάξεως, γιατί ἀναφέρονται σχεδόν στά ἴδια πράγματα.

'Απαντῶντας ὁ κ. Χριστιᾶς, ὡς εἰσηγητής, λέγει ὅτι στήν παράγρ. 3β θέλουμε νά φανεῖ ὅτι τά ἀτομικά καί κοινωνικά δικαιώματα κατοχυρώνονται ἀπό τό ἑλληνικό σύνταγμα καί στήν παράγρ. 1β πῶς αὐτά κατοχυρώνται ἀπ' αὐτό.

./.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά άντικατασταθεῖ ὁ τίτλος "Κρατικά μέτρα" τῆς παραγρ. 3 μέ τόν τίτλο "Κρατικός προγραμματισμός". 'Η πρότασή του δέν γίνεται δεκτή.

Συμφωνοῦν ὅλα τά μέλη τοῦ Τμήματος νά διατυπωθοῦν διαφορετικά ὅσα ὑπάγονται στό γενικό τίτλο "Κρατικά μέτρα".

'Ο κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει τή λέξη "Κοινωνικά" νά διαγραφεῖ ἀπό τό 3α καί νά γίνει 3β ὡς ἑξῆς: β) Κοινωνικά μέτρα. 'Η πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή.

'Ο κ. Μπενέκος προτείνει καί γίνεται ἀποδεκτό νά προστεθεῖ καί κάτι σχετικό μέ τό ἐπάγγελμα. "Επειτα ἀπό αὐτό τό (α) καί (β) τῆς παραγρ. 3 διατυπώνονται ὡς ἑξῆς:

α) Οἰκονομικά μέτρα (Οἰκονομία, ἐργασία, ἐπάγγελμα, παραγωγή-κατανάλωση, σύγχρονες οἰκονομικές διεκδικήσεις καί προβλήματα).

β) Κοινωνικά μέτρα. Κοινωνικές διεκδικήσεις.

'Ακολουθεῖ τό (δ) καί (ε) τῆς εἰσηγήσεως ὡς (γ), (δ).

'Ο κ. Χριστιᾶς διαφωνεῖ καί προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση:

α) Οἰκονομικά μέτρα (ἐργασία, ἐπάγγελμα, παραγωγή-κατανάλωση, σύγχρονα κοινωνικά καί οἰκονομικά προβλήματα, κοινωνικές διεκδικήσεις).

β) Κοινωνικά μέτρα
('Ακολουθοῦν τά ὑπόλοιπα, ὅπως ἔχουν).

'Ο κ. Μπενέκος προτείνει νά προστεθεῖ καί κάτι σχετικό μέ τά δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ. 'Η πρότασή του δέν γίνεται ἀποδεκτή.

'Ο κ. Πασσάκος προτείνει καί ἐπιμένει στήν πρότασή του νά μπεῖ στήν ΣΤ΄ τάξη τό κεφάλαιο "Οἱ ρίζες τῆς δημοκρατίας μας" σέ ἀναφορά μέ τήν 'Αθηναϊκή πολιτεία ('Επιτάφιος Περικλέους".

'Ο Προεδρεύων τοῦ Τμήματος παρακαλεῖ τούς κ. Εἰσηγητές νά ἐνσωματώσουν τό κεφάλαιο "Κυκλοφοριακή ἀγωγή" στήν κατάλληλη θέση τοῦ προγράμματος τῆς ΣΤ΄.

"Υστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση τό γενικό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς 'Αγωγῆς γιά τίς Ε΄ καί ΣΤ΄

./.

τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Τάξη Ε΄

1.- Παράγοντες κοινωνικοποιήσεως τοῦ ἀτόμου

α) Ἡ οἰκογένεια

β) Ἡ Κοινωνία (ἀνθρώπινες ὁμάδες, σχολεῖο, Κοινότητα, Ἐκκλησία)

γ) Ἐπικοινωνία: α) Συγκοινωνία-Κυκλοφοριακή ἀγωγή β) Μέσα ἐνημερώσεως καί Ψυχαγωγίας (ἡμερήσιος καί περιοδικός τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κινηματογράφος-θέατρο).

2.- Τό Πολίτευμα τῆς δημοκρατίας

α) Τό πολίτευμα στήν ἀρχαία Σπάρτη καί Ἀθήνα (σύγκριση).

β) Βασικά στοιχεῖα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος (ἀτομικές ἐλευθερίες, κοινωνικά δικαιώματα).

3.- Ἡ ὀργάνωση τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους σέ δημοκρατία

α) Λαϊκή κυριαρχία, καθολική ψηφοφορία, τά πολιτικά καί κοινωνικά δικαιώματα τοῦ Ἕλληνα Πολίτη, οἱ ὑποχρεώσεις καί τά καθήκοντά του.

β) Κατοχύρωση τῶν ἀτομικῶν καί κοινωνικῶν δικαιωμάτων ἀπό τό ἑλληνικό σύνταγμα.

γ) Τό ἀντιπροσωπευτικό σύστημα καί οἱ δημοκρατικές διαδικασίες λειτουργίας του (ψηφοφορία, κόμματα, ἐκλογές κτλ.).

4.- Διεθνεῖς σχέσεις

α) Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι (προκαταλήψεις, φυλετικές διακρίσεις, δουλεία).

β) Ἡ ἀνάγκη γιά εἰρήνη καί συνεργασία τῶν λαῶν (ὑποανάπτυκτες χῶρες - Κοινωνικά καί οἰκονομικά προβλήματα).

./.

Τάξη ΣΤ΄

1.- Τό δημοκρατικό μας πολίτευμα

α) Ἡ ἐξέλιξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στούς νεώτερους χρόνους (ἡ διακήρυξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ πολίτη τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως (1789), ἡ Οἰκουμενική Διακήρυξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (1948), ἡ ἐξέλιξη τῶν διαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στή νεώτερη Ἑλλάδα (γενικά).

β) Τά ἀτομικά καί κοινωνικά δικαιώματα, ὅπως κατοχυρώνονται ἀπό τό ἑλληνικό σύνταγμα.

γ) Ἡ διαφύλαξη τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν εἶναι καθῆκον ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

2.- Ἡ ὀργάνωση καί ἡ λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας

α) Τό σύνταγμα - ὁ ἀνώτατος ἄρχοντας.

β) Νομοθετική ἐξουσία.

γ) Ἐκτελεστική ἐξουσία (Κυβέρνηση, δημόσιες ὑπηρεσίες, αὐτοδιοίκηση, ἀποκέντρωση).

δ) Δικαστική ἐξουσία.

3.- Κρατικά μέτρα

α) Οἰκονομικά μέτρα,(ἐργασία, ἐπάγγελμα, παραγωγή-κατανάλωση, σύγχρονες οἰκονομικές διεκδικήσεις καί προβλήματα).

β) Κοινωνικά μέτρα - Κοινωνικές διεκδικήσεις.

γ) Πολιτιστικά μέτρα (ἐκπαίδευση, πολιτιστική δραστηριότητα).

δ) Μέτρα γιά τή διατήρηση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καί γιά τήν ἄμυνα (ἔνοπλες δυνάμεις, στρατιωτική θητεία, ἐξοπλισμός).

4.- Διεθνεῖς σχέσεις

α) Πόλεμος-εἰρήνη (ὁ πόλεμος ὡς μέσο λύσεως διεθνῶν προβλημάτων, ἀποτελέσματα, ἀναφορά στίς καταστροφές τῶν δύο παγκόσμιων πολέμων, ἐξοπλισμοί-ἀτομικά καί πυρηνικά ὅπλα. Τά ἀγαθά τῆς εἰρήνης καί τῆς συνεργασίας τῶν λαῶν).

β) Διεθνεῖς ὀργανισμοί καί ὀργανώσεις (ΟΗΕ, ΝΑΤΟ, Σύμφωνο

./.

Βαρσοβίας, ΕΟΚ, Κομεκόν).

Έπειτα από αύτά έληξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ή Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 85/1978

Σήμερα, 30 Μαΐου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2-Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" καί β) "Ἡ Ἀριθμητική στό Νηπιαγωγεῖο τῆς κ. Δ. Κόκκαλη-Μπουντουράκη.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ διαφορές ἀνάμεσα στά φύλα" τοῦ κ. Θ. Μπλούνα. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ Ἄνδρος" τοῦ Εὐστρατίου Ἀθανάση.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θέμα 1ο. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία α) "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" καί β) "Ἡ Ἀριθμητική στό Νηπιαγωγεῖο" τῆς κ. Δ. Κόκκαλη- Μπουντουράκη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/31/41966/14-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τά βιβλία "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" καί "Ἡ Ἀριθμητική στό Νηπιαγωγεῖο" τῆς κ. Δ. Κόκκαλη Μπουντουράκη μαζί μέ τήν ἀπό 8-4-78 σχετική αἴτηση τῆς κ. Μαρίας Καλούδη.

Ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Κοντάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, γιά τά βιβλία αὐτά ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α. Γιά τό βιβλίο "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή":

Α΄- ΓΕΝΙΚΑ- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.- Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2, παρ. 5 τοῦ Νόμου 186/1975 ἀνάμεσα στίς ἁρμοδιότητες τοῦ ΚΕΜΕ συγκαταλέγεται καί "..προκειμένου περί κυκλοφορίας βιβλίων καί βοηθημάτων, ἡ διατύπωσις γνώμης περί τῆς χρησιμότητος αὐτῶν ἤ μή αὐτῶν. Ὁ, τῷ αἰτήσει των, χαρακτηρισμός ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὡς συγγραφέων ἀξιολόγων μελετῶν ἤ ἐργασιῶν".

2.- Μέ τήν αἴτησή της ἡ ἐνδιαφερομένη ζητεῖ ἀπό τό ΥΠΕΠΘ (καί τό ΥΠΕΠΘ ἀπό τό ΚΕΜΕ) νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου της.

3.- Κατόπιν τούτων, κατ'ἐφαρμογή τῆς παραπάνω διατάξεως τοῦ Νόμου, ἡ εἰσήγηση θά ἀναφερθῆ στό θέμα τῆς χρησιμότητος ἤ μή τοῦ βιβλίου.

Β΄- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Τό βιβλίο ἐκδόθηκε στά 1978 στήν Ἀθήνα ἀπό τόν Ἐκδοτικό Ὄικο Κ. Στρουμπούκη, ἀποτελεῖται ἀπό 80 σελίδες 8ου σχήματος καί χωρίζεται σέ δυό μέρη: στό πρῶτο (σελ. 3-56) δίνονται διάφορα σχέδια πού καλεῖται τό παιδί, μέ βάση σύντομες ὁδηγίες μέ μορφή ἐντολῶν σέ κάθε σελίδα, νά συμπληρώσει, νά τά ξαναφτιάξει σύμφωνα μέ δοσμένα ὑποδείγματα ἤ νά χρωματίσει, ἄλλοτε ὁλόκληρα τά εἰκονιζόμενα ἀντικείμενα κι'ἄλλοτε μέρη των. Στό δεύτερο μέρος (σελ. 57-80) δίνονται τά γράμματα μέ ἀλφαβητική τάξη, ἕνα σέ κάθε σελίδα, σύμφωνα μέ τή μέθοδο τῶν προτύπων λέξεων. Σέ κάθε σελίδα ἀφίνεται πολύς χῶρος γιά νά γράφη τό παιδί τή λέξη ἤ τό γράμμα ἀνάλογα μέ τήν ἐντολή πού θά πάρη ἀπό τή νηπιαγωγό του. Σ'αὐτές τίς σελίδες μέ τά γράμματα ὑποδείξεις ἤ ἐντολές δέν παρέχονται.

./.

Γ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.- Γενικές παρατηρήσεις. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τό βιβλίο προορίζεται γιά τά νήπια, ἐπομένως ἡ δομή του α) δέν μποροῦσε νᾶναι καί πολύ διάφορη. Παρά ταῦτα, ἡ συγγραφέας θά μποροῦσε, σάν σέ πρόλογο ἤ εἰσαγωγή, ἀπευθυνομένη στίς συναδέλφους της πού καλοῦνται νά εἰσαγάγουν τό βιβλίο της, νά δώση μερικές ἐξηγήσεις ἀναφορικά μέ τό σκοπό πού ἐπιδιώκει, τή βάση ὅπου στηρίζεται, τή μέθοδο πού ἀκολουθεῖ κλ. Ἴσως ἔτσι τό βιβλίο της, θά εἶχε πιό μεγάλη ἀξία ἀπό ἐπιστημονική ἄποψη, γιατί θά ἔδινε τήν ἐντύπωση, ἀκόμα δέ καί θά δημιουργοῦσε τήν πεποίθηση ὅτι πρόκειται γιά ἐργασία δουλεμένη καί θεμελιωμένη ἐπιστημονικά.-

β) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου ἱκανοποιεῖ αἰτήματα αἰσθητικῆς φύσεως (ἐκτύπωση καλή, ἐξώφυλλο καλά φιλοτεχνημένο κλπ).-

2.- Παρατηρήσεις στό πρῶτο μέρος (σελ. 3-56)

α) Τά παρεχόμενα σχέδια κρίνονται ἐπιτυχῆ, γιατί ἡ ἀνταποκρίνονται στόν τύπο τῶν παιδικῶν ἰχνογραφημάτων τῆς προσχολικῆς ἡλικίας. Αὐτό συμβαίνει ἀκόμα καί σέ κεῖνα πού ἔχουν ὡς βάση τή γεωμετρική δομή, πού ποικίλονται μέ στοιχεῖα τά ὁποῖα συντελοῦν ὥστε νά δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση ὅτι πρόκειται γιά ἐλεύθερα ἰχνογραφήματα.

β) Οἱ εἰκονιζόμενες παραστάσεις κατά τό πλεῖστον εἶναι παρμένες ἀπό τήν ἄμεση ἐμπειρία τοῦ νηπίου.-

γ) Ἴσως θἄπρεπε, σ'ὅσα σχέδια ζητεῖται ἀπό τό παιδί ἡ συμπλήρωσή τους, νά εἶναι σχεδιασμένα ἔτσι ὥστε νά ἀφίνεται περισσότερη πρωτοβουλία καί νά ἐνεργεῖ σύμφωνα μέ τή δική του φαντασία. Ἡ ἀναπαραγωγή τοῦ εἰκονιζομένου ἀντικειμένου ἴσως νά μή ἦταν ἀπόλυτα ἀκριβής, θά εἶχε ὅμως τήν ἰδιομορφία τῆς δικῆς του προσωπικότητας, τῆς δικῆς του προσωπικῆς δημιουργίας.

3.- Παρατηρήσεις στό δεύτερο μέρος (σελ. 57-80)

α) Ἐδῶ ὀφείλω νά παρατηρήσω ὅτι τό Β.Δ.494/1962 (ἀρθ.1 παρ. 3α) δέν προβλέπει τή διδασκαλία λέξεων καί γραμμάτων. Ἐπομένως οἱ σελίδες αὐτές, πού ἀποτελοῦν εἶδος ἀλφαβηταρίου, δέν ἔχουν θέση σέ βιβλίο προοριζόμενο γιά νήπια.

β) Ἡ συγγραφέας τοῦ βιβλίου ἀσφαλῶς παρασύρθηκε ἀπό τήν ἀκολουθούμενη συνήθως τακτική τῶν νηπιαγωγείων γιά τή διδασκαλία λέξεων καί γραμμάτων. Ἐπειδή ὅμως ἡ πρακτική ὅσο κι'ἄν ἔχει πάρει τίς διαστάσεις καθολικοῦ σχεδόν φαινομένου, δέν καταργεῖ τό νόμο, ὁ ὑποφαινόμενος ἔχει τήν ὑποχρέωση νά τονίσει αὐτήν τήν ἀντίθεση καί νά διατηρήσει τίς ἐπιφυλάξεις του γιά τήν ἀξιολόγηση τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ μέρους.

./.

Δ: ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

Παρά τά μειονεκτήματα πού τονίστηκαν πιό πάνω, τά θετικά στοιχεῖα τοῦ ὑπό κρίσιν βιβλίου παρέχουν βάση γιά ἀνάλογη ἀξιολόγηση: στά χέρια ἱκανῆς καί ἐπιδέξιας νηπιαγωγοῦ τά στοιχεῖα αὐτά θά μποροῦσαν νά ἀξιοποιηθοῦν ἀποτελεσματικά πρός ὄφελος τῆς ἐργασίας της. Γι'αὐτούς τούς λόγους ἔχουμε τή γνώμη ὅτι τό βιβλίο αὐτό μπορεῖ νά συμβάλῃ στά νηπιαγωγεῖα σάν [illegible] ἐλεύθερο καί προαιρετικό βοήθημα.

Β: Γιά τό βιβλίο "Ἡ Ἀριθμητική στό Νηπιαγωγεῖο":

Β: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Τό βιβλίο ἐκδόθηκε στήν Ἀθήνα στά 1977 μέ τήν εὐθύνη τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Κ. Στρουμπούλη, ἀποτελεῖται ἀπό 96 σελίδες 8ου σχήματος καί μπορεῖ κανείς νά διακρίνῃ σ'αὐτό τρία μέρη (ἡ συγγραφεύς δέν τά χωρίζει, ἀλλά παρέχει τήν ὕλη συνέχεια). Στό πρῶτο μέρος (σελ. 3-63) παρέχονται εἰκόνες ἀντικειμένων πού καλεῖται τό παιδί νά συμπληρώσῃ ἤ νά χρωματίσῃ. Προφανῶς σκοπός τῆς συγγραφέως εἶναι νά βοηθήσῃ τό παιδί νά διακρίνῃ τά ὅμοια ἀπό τά ἀνόμοια, τά λίγα ἀπό τά πολλά, τά μικρά ἀπό τά μεγάλα κλπ. Στό δεύτερο μέρος (σελ. 64-86) παρέχονται εἰκόνες πού παρασταίνουν ἄνισα μεγέθη καί καλεῖται τό παιδί νά θέσῃ τό σημεῖο τῆς ἀνισότητας ἐκεῖ πού πρέπει. Παράλληλα δίνονται μέ σχηματικές παραστάσεις ἀντικείμενα, πού σκοπό ἔχουν τήν αἰσθητοποίηση τῶν ἀριθμῶν. Τέλος, σ'ἕνα τρίτο μέρος (σελ. 87-96) δίνονται οἱ ἀριθμοί I-IO, ἕνας σέ κάθε σελίδα, ὅπου παρέχεται μιά εἰκόνα, ὁ ἀριθμός καί ἀφίνεται τό ὑπόλοιπο μέρος γιά ἄσκηση γραφῆς τοῦ ἀριθμοῦ ἤ γιά ἰχνογράφηση τοῦ ἀντικειμένου. Πάντως, στίς σελίδες αὐτές ὑποδείξεις ἤ ἐντολές δέν δίνονται στό νήπιο.

Γ:-ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

I.- Γενικές παρατηρήσεις.-

(α) Καλό θά ἦταν ἡ συγγραφεύς στήν ἀρχή τοῦ βιβλίου της μέ μορφή προλόγου ἤ εἰσαγωγῆς νά ἀπευθυνθῇ στίς συναδέλφους της παρέχοντας ἐξηγήσεις γιά τό πῶς συνέλαβε τό θέμα, γιά τή μέθοδο πού ἀκολούθησε στήν κατάταξη τῆς ὕλης καί στήν παροχή τῶν ἐνοτήτων ἀπασχολήσεως τῶν νηπίων. Ἔτσι ἡ ἐργασία της θά εἶχε πιό πολλή ἐπιστημονική ἀξία.

(β) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι ἄρτια, ἡ ἐκτύπωση καλή καί τό ἐξώφυλλο καλά φιλοτεχνημένο ἔτσι ὥστε στό σύνολό του τό βιβλίο νά ἱκα-

νοποιεῖ αἰσθητικά.

2.- Παρατηρήσεις στό πρῶτο μέρος (σελ. 3-63)

(α) Τά ἀντικείμενα πού εἰκονίζονται δέν εἶναι ξένα πρός τήν ἐμπειρία τοῦ παιδιοῦ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας καί γι'αὐτό ἡ ἐπιλογή των κρίνεται εὔστοχη.

(β) Ὁ πολύ ἔντονος γεωμετρισμός πού ὑπάρχει στά περισσότερα σχέδια δέν κρίνεται ἄστοχος, γιατί φαίνεται ὅτι μέλημα τῆς συγγραφέως ἦταν νά βοηθήσει τό παιδί μαζί μέ τήν αἰσθητοποίηση τῶν ἀριθμῶν νά συλλάβει καί νά ἀφομοιώσει τίς γεωμετρικές μορφές. Πάντως, καί τά ἐντελῶς ἐλεύθερα σχέδια δέν λείπουν.

3.- Παρατηρήσεις στό δεύτερο μέρος (σελ. 64-86)

(α) Μέ βάση τό μέγεθος ὁμοίων ἀντικειμένων εἰσάγεται ἡ ἔννοια τῆς ἀνισότητας ($>$ $<$). Δέν θἄταν ἄσκοπο μέ βάση τό ἴδιο κριτήριο νά γίνόταν ἡ εἰσαγωγή καί στήν ἔννοια τῆς ἰσότητος ($=$). Στίς σελίδες 80-81 κάτι παρόμοιο ἐπιχειρεῖται, ἀλλά δέν καθορίζεται μέ σαφήνεια ὅπως στίς ἀνισότητες, ἀλλά οὔτε καί τονίζεται ἐπίμονα μέ πιό πολλές παραστάσεις.

(β) Στίς σελίδες 82-86 ἡ συγγραφεύς καλεῖ τά παιδιά νά γράφουν ἀριθμούς ἀντίστοιχους μέ τά εἰκονιζόμενα ἀντικείμενα, ἐνῶ ἡ διδασκαλία τῶν ἀριθμῶν δέν φαίνεται πουθενά ὅτι προηγήθηκε.

4.- Παρατήρηση στό τρίτο μέρος (σελ. 87-96)

Ὁ ἰσχύων Νόμος (Β.Δ.494/1962, ἄρθρ. I, παρ. 5) δέν προβλέπει συστηματική διδασκαλία τῶν ἀριθμῶν καί γι'αὐτό τηρεῖται ἐπιφύλαξη κατά τήν ἀξιολόγηση αὐτοῦ τοῦ μέρους. Ἡ πρακτική τῶν νηπιαγωγῶν πού πῆρε μεγάλη ἔκταση δέν μπορεῖ νά καταργήσει τό Νόμο.

Δ' ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

Παρά τίς ἀδυναμίες πού παρατηρήθηκαν σέ σημεῖα λεπτομερειῶν, στή γενικότητά του τό βιβλίο παρέχει τή δυνατότητα γιά καλή-θετική ἀξιολόγηση. Σημαντική εἶναι ἡ ὑπηρεσία πού μπορεῖ νά προσφέρει στό νήπιο καί στή νηπιαγωγό, ἡ ὁποία μπορεῖ νά κινηθεῖ κατάλληλα ὥστε τό παρεχόμενο ὑλικό νά ἀξιοποιηθεῖ ἀποτελεσματικά. Ἡ κυκλοφορία τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὡς προαιρετικοῦ καί ἐλευθέρου βοηθήματος θά συντελοῦσε ἀρκετά στήν καλή διεξαγωγή τῆς ἐργασίας στά νηπιαγωγεῖα.

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', γιά τό βιβλίο "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

"Τό πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου τείνει στήν τυποποίηση καί δέν συμβάλλει στίς δημιουργικές δραστηριότητες τοῦ παιδιοῦ. Στό δεύτερο μέρος τοῦ βιβλίου οἱ λέξεις εἶναι δυνατό νά δημιουργήσουν σύγχυση γιατί τό παιδί θά ζητήσει ἐξηγήσεις γιά τήν ἀναφορά αὐτῶν τῶν λέξεων στά ἀντιπροσωπευόμενα. Ἐπίσης τό βιβλίο γιά νά ἀποβεῖ χρήσιμο, ὅπως καί ὁ εἰσηγητής τονίζει, θά πρέπει νά πέσει σέ χέρια ἐπιδεξίων νηπιαγωγῶν".

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιά τό α΄μέρος τοῦ βιβλίου "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα: "Τό περιεχόμενο τοῦ α΄μέρους τοῦ βιβλίου, ἄν χρησιμοποιηθεῖ κατάλληλα, βοηθεῖ στήν προετοιμασία τῆς καλλιέργειας τῆς δεξιότητας τῆς γραφῆς, πρᾶγμα πού εἶναι καί ὁ εἰδικός στόχος τῆς ἐργασίας αὐτῆς".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/31/41966/14-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων. β) Τήν ἀπό 8-4-78 αἴτηση τῆς κ. Μαρίας Καλούδη, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή σχετική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Α. Γιά τό βιβλίο "Ἀσκήσεις πού προετοιμάζουν γιά τή γραφή" τῆς κ. Δ. Κόκκαλη-Μπουντουράκη:

Δέν θεωρεῖται ἀπαραίτητο βοήθημα γιά τίς νηπιαγωγούς καί τίς βιβλιοθῆκες τῶν σχολείων, διότι τυποποιεῖ τήν προσπάθεια ὑποβοηθήσεως τῆς ἀναπτύξεως τῆς δεξιότητας τῆς γραφῆς καί δεσμεύει τίς ἐλεύθερες καί δημιουργικές δυνάμεις τοῦ νηπίου.

Τό δεύτερο μέρος τοῦ βιβλίου (σελ. 57-80) δέν ἔχει θέση στό νηπιαγωγεῖο, γιατί ἡ νηπιαγωγός δέν μπορεῖ νά ἀποφύγει τήν παράλληλη προσπάθεια ἀναγνώσεως καί γραφῆς.

Β. Γιά τό βιβλίο "Ἡ Ἀριθμητική στό Νηπιαγωγεῖο" τῆς κ. Δ. Κόκκαλη-Μπουντουράκη:

Θεωρεῖται χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τή νηπιαγωγό, γιά νά ὑποβοηθήσει τό παιδί σέ μιά φάση ἐργασίας καί στό τέλος τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς γιά τή σωστή ἀντίληψη ἀριθμητικῶν ἐννοιῶν, μέ ἐξαίρεση τίς σελίδες 87-96, πού ἀναφέρονται στά ἀριθμητικά σύμβολα καί δέν θεω-

ροῦνται χρήσιμες γιά τό ἔργο τῆς νηπιαγωγοῦ.

Θέμα 4ο Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στά μέλη τά ἑξῆς:

1. Τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ. 557.1/57387/22-5-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Ἐφαρμογῆς Προγρ. Σ.Ε.Δ.Π.), πού ἀναφέρεται στόν καθορισμό ἀριθμοῦ εἰσακτέων διδασκάλων καί νηπιαγωγῶν στό Μ.Δ.Δ.Ε., ὁρισμό ἡμερομηνιῶν διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ καί συγκρότηση Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καί Ὑποεπιτροπῆς διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ στήν Ἀθήνα καί τή Θεσσαλονίκη κατά τό ἔτος 1978.

2. Τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ. 309.71/33/46314/3-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των (Δ/νση Ἐφαρμ. Προγραμ. Δ.Ε.Π.Α.) καί τῆς αἰτήσεως μέ ἡμερομηνία 18-4-78 τοῦ κ. Σ. Τσάκωνα, πού ἀναφέρεται στήν ὑποβολή σημειωμάτων διορθωτικῶν τῶν παραλείψεων τοῦ βιβλίου "Βασική γραμματικῆς δημοτικῆς γλώσσας χωρίς κανόνες" τοῦ Σ. Τσάκωνα.

Γιά τά βιβλία "Οἱ διαφορές ἀνάμεσα στά φύλλα" τοῦ κ. Θ. Μπλούνα καί "Ἡ Ἄνδρος" τοῦ κ. Εὐστρατίου Ἀθανάση τοῦ δευτέρου καί τρίτου θέματος τό Τμῆμα θά γνωμοδοτήσει σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 86/1978

Σήμερα, 31 Μαΐου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας καί Διον. Μελᾶς θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους πού περιλαμβάνει τό γενικό σκοπό καί τό γενικό πλαίσιο ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας καθώς καί γενικές παρατηρήσεις.

Ἡ εἰσήγησή τους ἔχει ὡς ἑξῆς:

./.

Ν Ε Ο Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Γ Λ Ω Σ Σ Α

Ι. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά νά οἰκειοποιηθοῦν, στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων τους, τόν ἐκφραστικό πλοῦτο καί τούς μηχανισμούς τῆς νεοελληνικῆς, ὥστε νά διευκολυνθεῖ τόσο ἡ πνευματική τους συγκρότηση ὅσο καί ἡ ἀποτελεσματική ἐπικοινωνία τους μέ τό περιβάλλον.

Εἰδικότερα μέ τό γλωσσικό μάθημα ἐπιδιώκεται:

- νά συνεχιστεῖ καί στό σχολεῖο ὁ προσχολικός, φυσικός τρόπος ἐκμαθήσεως τῆς γλώσσας·

- νά ὀργανωθεῖ τό γλωσσικό ὑλικό πού φέρνουν μαζί τους τά παιδιά καί νά ἐμπλουτιστεῖ μέ ὅ,τι εἶναι ἀπαραίτητο τόσο γιά τίς ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς ὅσο καί ἀπό γλωσσική καί εὐρύτερα μορφωτική ἄποψη·

- νά μάθουν τά παιδιά νά ἀκοῦν, νά ἐρωτοῦν καί νά ἐκφράζονται μέ εὐχέρεια καί φυσικότητα στίς ποικίλες μορφές τῆς προφορικῆς ἐπικοινωνίας καί ἰδιαίτερα στή συζήτηση·

- νά μάθουν νά διαβάζουν μέ εὐχέρεια καί φυσικότητα καί νά κατανοοῦν αὐτά πού διαβάζουν, μεγαλόφωνα ἤ σιωπηρά·

- νά συλλάβουν, διαισθητικά στήν ἀρχή καί στό μέτρο πάντα πού ἐπιτρέπουν οἱ ἀφαιρετικές τους ἱκανότητες, μέσα ἀπό τό πλῆθος [illegible] τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων τούς κανόνες πού διέπουν τή λειτουργία τοῦ συστήματος τῆς γλώσσας, καί νά ἀσκηθοῦν νά τούς ἐφαρμόζουν στήν πράξη·

- νά ἀποκτήσουν τή δεξιότητα τῆς γραφῆς καί νά ἀσκηθοῦν προοδευτικά στό γραπτό λόγο, ὥστε νά ἐκφράζονται μέ ἄνεση, σαφήνεια, πληρότητα καί δημιουργικότητα·

- νά εὐαισθητοποιηθοῦν ἀπέναντι στά λογοτεχνικά κείμενα, ἔτσι πού νά τά χαίρονται καί νά τά ἀγαπήσουν, γιά νά φτάσουν νά ἀποζητοῦν ἀπό μόνα τους τή συντροφιά τοῦ καλοῦ λογοτεχνικοῦ βιβλίου·

- νά ἐθισθοῦν σέ τεχνικές μελέτης καί αὐτοασκήσεως, καί στή χρήση βοηθημάτων, ὅπως εἶναι τό ὀρθογραφικό λεξικό καί τό ἐγχειρίδιο γραμματικῆς.

ΙΙ. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Π ρ ο φ ο ρ ι κ ή Ἔ κ φ ρ α σ η

α. Ἀνακοίνωση, περιγραφή, ἀφήγηση κτλ.

β. Διάλογος, συζήτηση, δραματοποίηση κτλ.

Δεξιότητες

α. Ἄρθρωση, τονισμός, προφορά

β. Τέχνη τῆς ἀναπνοῆς, παύσεις, ταχύτητα ὁμιλίας

γ. Διάτυπωση καί ὕφος ὁμιλίας

2. Γ ρ α π τ ή Ἔ κ φ ρ α σ η

α. Ἀνακοινώσεις, σημειώματα, ἐπιγραφές κτλ.

β. Σημειώσεις, περιλήψεις, τηλεγραφήματα κτλ.

γ. Ἀλληλογραφία

δ. Αἰτήσεις, δηλώσεις, πρακτικά κτλ.

ε. Εὑρετήρια, κατάλογοι, πίνακες περιεχομένων κτλ.

στ. Ἔκθεση (ὁμαδική-ἀτομική, καθοδηγημένη-ἐλεύθερη)

Δεξιότητες

α. Δεξιότητες γραφῆς (εὐανάγνωστο, ταχύτητα, διευθέτηση κειμένου)

β. Σύνθεση λογικῶν προτάσεων

γ. Χρήση τῶν αἰσθήσεων καί τῆς φαντασίας

δ. Ὀργάνωση τῶν νοημάτων

ε. Ὀρθογραφία, στίξη καί παραγραφοποίηση

στ. κριτικός ἔλεγχος τοῦ γραπτοῦ--διορθώσεις

ζ. Ἐκφραστικοί τρόποι

3. Ἀ κ ρ ό α σ η

α. Ἀκρόαση μέ τό παιδί μόνο ὡς ἀκροατή

β. Ἀκρόαση στή συζήτηση

Δεξιότητες

α. Ἀντίληψη προτάσεων, λέξεων, φθόγγων

β. Κατανόηση ἐννοιῶν

γ. Ἐπισήμανση ἐννοιῶν-κλειδιῶν καί ὀργάνωση νοημάτων

δ. κριτικός ἔλεγχος τῶν ὅσων λέγονται

III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Τό γλωσσικό μάθημα ἀντιμετωπίζεται στή σφαιρικότητά του, κατά τρόπο δηλαδή ὥστε ὅλες οἱ διδακτικές ἐνέργειες, συγκλίνοντας, νά προάγουν τήν ἱκανότητα γιά κατανόηση καί ἔκφραση, πού εἶναι οἱ δύο ἄξονες στή διαδικασία τῆς ἐπικοινωνίας.

- Στό ἐπίκεντρο τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας βρίσκεται ὁ ἀπαρτισμένος λόγος, μέ μικρότερη φυσική μονάδα του τήν πρόταση. Αὐτός θά εἶναι ἀφετηρία, σημεῖο ἀναφορᾶς καί κατάληξη τῆς διδασκαλίας.

- Ἡ ὕλη διατάσσεται κοχλιωτά καί αὐτό ἐξυπακούει ὅτι κάθε νέα γλωσσική ἑνότητα οἰκοδομεῖται ἐπάνω στίς βάσεις τῶν προηγουμένων.

- Ἡ γλωσσική διδασκαλία μεθοδεύεται ἔτσι ὥστε ὁ μαθητής νά μαθαίνει καί νά ἀσκεῖται κάνοντας ὅσο τό δυνατό λιγότερα λάθη. Ἀπαραίτητος ὅρος εἶναι . . κάθε γλωσσικό μάθημα νά μήν περιέχει ἄλλες δυσκολίες ἔξω ἀπό ὅσες προβλέπονται στό γλωσσικό φαινόμενο πού εἰσάγεται γιά πρώτη φορά. Ὁ ἴδιος ὁ μαθητής ἐπίσης συμμετέχει στή διόρθωση τῶν λαθῶν, μέ τήν ὁποία ολοκληρώνεται τό μάθημα τῆς ἡμέρας.

- Ὅ,τι διδάσκεται πρέπει μέ τήν ἄσκηση καί τήν ἐπανάληψη νά καταλήγει σέ αὐτοματοποιημένες δεξιότητες, πού θά ἔχουν τήν ἐφαρμογή τους στή γλωσσική συμπεριφορά τῶν παιδιῶν.

- Γιά τή γλωσσική διδασκαλία θά χρησιμοποιηθοῦν δύο βασικά βοηθήματα: Τό Ἀναγνωστικό καί τό Ἀνθολόγιο.

Τό Ἀναγνωστικό εἶναι τό βασικό βιβλίο σπουδῆς τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας. Περιέχει σύντομα κείμενα, πού ἀντιπροσωπεύουν ὅλες τίς δυνατές χρήσεις τοῦ λόγου καί παράλληλα ἐνσωματώνουν ἀβίαστα τά στοιχεῖα τῆς γλώσσας πού πρόκειται νά διδαχθοῦν. Τά κείμενα συνοδεύονται ἀπό εἰσαγωγικές παρατηρήσεις καί ἀσκήσεις ποικίλης γλωσσικῆς ἐπεξεργασίας.

Τό Ἀνθολόγιο περιέχει κείμενα τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καί στόχος του εἶναι νά φέρει στά παιδιά χαρά καί νά τά κάμει νά ἀγαπήσουν τό καλό λογοτεχνικό βιβλίο.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, ποὺ εἶναι καὶ συνεισηγητής, καλεῖ τοὺς δύο κυρίους εἰσηγητές νὰ ποῦν ἂν ἔχουν κάτι διευκρινιστικό.

Οἱ κ.κ. Δ. Μελᾶς καὶ Α. Βουγιούκας ἀναλύουν διεξοδικὰ τὴν εἰσήγησή τους καὶ ἀναφέρονται στὰ σημεῖα ποὺ τὸ πρόγραμμά τους διαφέρει ἀπὸ τὸ προσωρινὸ ἀναμορφωμένο πρόγραμμα.

Συγκεκριμένα ἀναφέρουν ὅτι στὸ λεξιλόγιο δίνεται διευρυμένη εἰκόνα τῆς γραμματικῆς μὲ ἔμφαση πολλὴ στὴ σύνταξη καὶ στὴ σημασιολογία Ἀκολουθεῖ συζήτηση.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ἐρωτᾶ ἂν ὁ γενικὸς σκοπὸς ἐπικαλύπτει ὅλους τοὺς γενικοὺς σκοποὺς τοῦ κάθε ἐπὶ μέρους μαθήματος στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται τὸ γλωσσικὸ μάθημα.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι ὅλα τὰ ἐπὶ μέρους μαθήματα ἐξυπηρετοῦν τὸ γενικὸ σκοπό. Οἱ δεξιότητες, γιὰ τὶς ὁποῖες ἔκανε λόγο ὁ κ. Βλουτίδης, εἶναι μέρος τοῦ πλαισίου τοῦ μαθήματος καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἀναφέρονται στὸ σκοπό.

Ἐπίσης ὁ κ. Βλουτίδης, σχετικὰ μὲ τὴ διάταξη τῆς ὕλης ποὺ, ὅπως ἀναφέρεται στὶς γενικὲς παρατηρήσεις τῆς εἰσηγήσεως, εἶναι κοχλιωτή παρατηρεῖ μήπως θὰ ἔπρεπε τὸ πλαίσιο ὕλης νὰ ἦταν κατὰ τάξεις καὶ ὄχι γενικά, γιὰ νὰ φαίνεται αὐτὴ ἡ κοχλιωτὴ διάταξη.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι αὐτὸ θὰ γίνει στὴν ἄλλη φάση. Ἐδῶ τὸ πλαίσιο δίνεται στὴ γενική του μορφή.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ὅτι "μὲ αὐτὴ τὴν ὁμάδα τῶν ἐπιμέρους μαθημάτων τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος ὁ στόχος μας δὲν εἶναι ἀποκλειστικὰ ἡ γλῶσσα. Μήπως πρέπει ἀντὶ τοῦ ὅρου "Νεοελληνικὴ γλῶσσα" νὰ χρησιμοποιηθεῖ ὁ ὅρος "Ἑλληνικὰ" ποὺ εἶναι πιὸ εὐρύς;".

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ συμπεριληφθεῖ καὶ φρονηματιστικὴ ὕλη, βασικὸς σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ τὴ γλῶσσα. Ἐπίσης αὐτὸς ὁ τίτλος τοῦ μαθήματος ἔχει ἤδη ἀποφασισθεῖ ἀπὸ τὸ Τμῆμα σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συνεδρίες του.

Γίνεται συζήτηση γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ τίτλου τοῦ μαθήματος καὶ ἀποφασίζεται νὰ μείνει ὅπως ἔχει.

Ὁ κ. Πασσάκος τονίζει ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο γιά τό δάσκαλο νά μή θεωρεῖ τή γλῶσσα αὐτοσκοπό, ἀλλά ὅτι ἀνοίγει ἕνα δρόμο στό παιδί νά προχωρήσει στήν ἀνάπτυξή του.

Ἐπίσης στό γενικό σκοπό ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά περιλαμβάνονται τρία πράγματα.

1) Ἔκφραση, 2) Ἐπικοινωνία καί 3) Κατανόηση.

Ὁ κ. Μελᾶς λέγει ὅτι οἱ τρεῖς αὐτοί ὅροι δέν εἶναι παράλληλοι. Ἡ ἐπικοινωνία προϋποθέτει τούς δύο ἄλλους καί αὐτό φαίνεται στίς γενικές παρατηρήσεις.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, ἔχει τή γνώμη ὅτι τά ποιητικά κείμενα καί ἡ Ἔκθεση δέν πρέπει νά διδαχθοῦν μόνο γιά τήν ἐπικοινωνία ἀλλά πρέπει νά δοθεῖ ἔμφαση καί στό συναισθηματικό κόσμο, τή φαντασία κτλ.

Θά συνεχισθεῖ ἡ συζήτηση γιά τό θέμα αὐτό στήν ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 87/1978

Σήμερα 1 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονδυλτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ διαφορές ἀνάμεσα στά φύλα" τοῦ κ. Θ. Μπλούνα Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ Ἄνδρος" τοῦ Εὐστρατίου Ἀθανάση. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς.

Θ ΕΜ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία "Τῆς θύμησης τά τύμπανα" καί "Παιδιάστικα" τῆς Λέλας Πεταλᾶ-Παπαδοπούλου. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

Θέμα 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οί διαφορές άνάμεσα στά φύλα" τοῦ κ. Θ. Μπλούνα. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαβδόπουλος.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαβδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 514.2/129816/5-11-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμάτευση, σύμφωνα μέ τό Ν. 186/75, ἄρθρ. 2 παρ. 5, τό βιβλίο "Οί διαφορές ἀνάμεσα στά φύλα" τοῦ Ἀθανασίου Μπλούνα μαζί μέ τήν ἀπό 29-10-1977 αἴτησή του.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ. Θ. Μπλούνα μέ τόν τίτλο "Οί διαφορές ἀνάμεσα στά φύλα", Ἀθήνα: Δίπτυχο 1977, ἀποτελεῖται ἀπό 165 σελίδες. Στήν ἀρχή παρατίθεται πρόλογος (σελ. 9-15) καί ἀκολουθοῦν τά ἑξῆς γενικότερα κεφάλαια: 1) Ἡ ἔρευνα τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στά φύλα καί τά προβλήματά τους (σ. 17-31), 2) Ὁ ρόλος τῆς κληρονομικότητας στή διαμόρφωση τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στά φύλα (σ. 32-56), 3) Ὁ ρόλος τοῦ περιβάλλοντος στή διαμόρφωση τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στά φύλα (σ. 57-69), 4) Φυσικές διαφορές (σ. 70-82), 5) Διαφορές στίς ἱκανότητες καί στή σχετική ἐπίδοση (σ. 83-108) καί 6) Διαφορές στήν προσωπικότητα (σ. 109-154). Ἀκολουθεῖ βιβλιογραφία 4 σελίδων (155-158) καί εὐρετήριο πραγμάτων καί ὀνομάτων (σ. 159-165).

Ὁ συγγραφέας στηρίζει τίς ἀπόψεις πού ἐκθέτει σχετικά μέ τά παραπάνω ἀντικείμενα σέ Ἕλληνες καί ξένους (ἀποκλειστικά ἀγγλόφωνους) συγγραφεῖς, παλαιούς καί νέους δηλ. καί τῆς δεκαετίας τοῦ 70.

Πρόκειται γιά μιά συστηματική ἔκθεση καί σέ πολλά σημεῖα καί κριτική θεώρηση γνωμῶν καί ὁρισμάτων σχετικῶν πρός τό θέμα ἐρευνῶν τῶν συγγραφέων πού ἀναφέρει. Φιλοδοξία του εἶναι νά παρουσιάσει, ὅπως ἀναφέρεται καί στόν πρόλογό του, τά χαρακτηριστικά καί τίς βασικότερες ἀνάγκες τῶν ἀγοριῶν καί κοριτσιῶν μέ σκοπό νά βοηθήσει τό ἔργο τῶν ἐκπαιδευτικῶν καί γονέων σέ σωστές ἐνέργειες.

Ἡ παράθεση τῶν γνωμῶν τῶν διαφόρων συγγραφέων γίνεται μέ ἐπιτυχία ὡς πρός τή συσχέτισή τους, μέ μέτρο ὡς πρός τήν ἔκταση- ἄν καί σέ ὁρισμένα σημεῖα παραθέτει ὁλόκληρες μακροσκελεῖς παραγράφους, ὅπως σ. 27ν 29, 30 κτλ. καί μέ ἐπιστημονική ἀκρίβεια ὡς πρός τήν ἀναφορά τῶν βιβλίων καί σελίδων στά ὁποῖα στηρίζεται.

./.

Ἐλάχιστα πράγματα θά εἶχε κανείς νά παρατηρήσει ὡς σφάλματα στό βιβλίο αὐτό.

1) σελ. 12, κάνει μνεία "μερικῶν ἀνεκδότων ἑλληνικῶν ἐρευνῶν", ἀλλά στή βιβλιογραφία του δέν ἀναφέρεται κάτι τέτοιο,

2) σελ. 25, σειρ. 7, "διαστροφή" σωστότερο ἀντιστροφή.

3) σελ. 26, σειρ. 27, "τελείως ἀνύπαρκτες πληροφορίες" ἐννοεῖ λανθασμένες.

4) σελ. 51 στό σχῆμα παρουσιάζει καί γράφει εἶπλα μόνο μία ὠοθήκη κτλ. πράγμα παρεξηγήσιμο.

5) σελ. 155 (παραπομπή 1) σέ συνάρτηση μέ 74 καί 157.

6) σελ. 86 ταυτίζει τή νοημοσύνη μέ τή γενική ἱκανότητα κτλ.

Γενικά τό βιβλίο μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ὡς μιά θετική συμβολή στό θέμα, ἀρκετά ἐνημερωτικό στά σχετικά προβλήματα καί ὡς ἐκ τούτου χρήσιμο γιά σπουδαστές καί ἐκπαιδευτικούς, ἀλλά καί γιά κάθενα πού ἐνδιαφέρεται γιά τό θέμα αὐτό".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο 514.2/129816/ 5-11-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 29-10-1977 τοῦ κ. Ἀθαν. Μπλούνα, γ) Τήν βεβαίωση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β΄, καί γ) Τή σχετική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Οἱ διαφορές ἀνάμεσα στά φύλα" τοῦ κ. Ἀθαν. Μπλούνα θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς ἐκπαιδευτικούς καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

Θέμα 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Η "Ανδρος" τοῦ Εὐστρατίου Ἀθανάση.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Διον.-Μελᾶς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/24/31944/22-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμάτευση, σύμφωνα μέ τό Ν. 186/1975 ἄρθρ. 2 παρ. 5, τό βιβλίο "Η "Ανδρος" τοῦ κ. Εὐστρατίου Ἀθανάση μαζί μέ τήν ἀπό 16-3-1978 αἴτησή του.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἑξῆς:
"Πρόκειται γιά ἕνα βιβλιαράκι πού προορίζεται γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κι' ἔχει σκοπό νά τούς φέρει σέ γνωριμία μέ τήν "Ανδρο. Στήν ἐργασία αὐτή ἡ "Ανδρος ἐξετάζεται ὄχι μόνο ἀπό γεωφυσική πολιτική καί οἰκονομική ἄποψη ἀλλά ἀναφέρονται ἐπίσης στοιχεῖα ἀπό τή μυθολογία, τήν ἱστορία, τά ἤθη, τά ἔθιμα, τούς θρύλους καί τίς παραδόσεις τοῦ νησιοῦ. Ἀκόμη περιλαμβάνονται ποιήματα γιά τήν "Ανδρο καί τίς Κυκλάδες, ἀνδριωτικά αἰνίγματα πληροφορίες γιά τόν τουρισμό, χάρτες, φωτογραφίες τοῦ νησιοῦ καθώς καί ἐργασίες-δραστηριότητες γιά τούς μαθητές.

Ὁ κ. Ἀθανάσης πού εἶναι μετεκπαιδευόμενος δάσκαλος, ἀπευθύνει τό ποίημά του στούς μαθητές τῆς "Ανδρου γιά νά γνωρίσουν "τήν ἱστορία της, τόν πολιτισμό της, τίς παραδόσεις της τούς θρύλους της", νά τήν ἀγαπήσουν περισσότερο νά νιώσουν τά προβλήματά της, νά τή φροντίσουν ὅταν μεγαλώσουν καί νά νιώσουν ὑπερήφανοι πού γεννήθηκαν σ' ἕνα τόσο ὄμορφο νησί. Αὐτά τά πετυχαίνει ὁ συγγραφέας μέ τόν ἁπλό τρόπο καί τή σαφήνεια πού τά ἐκθέτει ἀλλά καί μέ τήν ποικιλία τῶν ἀπόψεων ἀπό τίς ὁποῖες ἐξετάζει τό θέμα του. Οἱ πληροφορίες τοῦ βιβλίου εἶναι περιορισμένες σέ ἔκταση ἀρκετές ὅμως γιά μιά εἰσαγωγή τῶν παιδιῶν στή γνωριμία τους μέ τό νησί. Οἱ ἐργασίες δραστηριότητες πού περιέχει εἶναι γενικά δημιουργικές καί ἀπευθύνονται κυρίως στά παιδιά τῆς "Ανδρου, τά ὁποῖα ἔχουν τή δυνατότητα τό ἐνδιαφέρον καί τά κίνητρα γιά νά τίς ἐκτελέσουν.

"Αν καί οἱ φωτογραφίες τοῦ βιβλίου εἶναι χαρακτηριστικές ἡ ἐκτύπωση τους, ὅπως καί τῶν χαρτῶν, δέν εἶναι ἱκανοποιητική. Οἱ ἔγχρωμες εἰκόνες ἤ καλοτυπωμένες ἀσπρόμαυρες εἰκόνες μεγάλου σχήματος θά συμπλήρωναν τήν κατά τά ἄλλα καλή ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου.

./.

Ἐργασίες, ὅπως τοῦ κ. Ἀθανάση, εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν καλύτερη γνωριμία τῶν μαθητῶν μέ τήν ἰδιαίτερη πατρίδα τους ἤ τό ἰδιαίτερο γεωγραφικό τους διαμέρισμα ἀλλά καί τή γνωριμία ὅλων τῶν Ἑλληνόπουλων μέ ἄλλα μέρη τῆς Πατρίδας μας.

Εἰσηγοῦμαι τό βιβλίο Η ΑΝΔΡΟΣ τοῦ κ. Ἀθανάση νά ριθεῖ χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἄνδρου λόγῳ τοῦ ἰδιαίτερου τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος καθώς καί γιά τούς μαθητές ὅλης τῆς χώρας, πού θέλουν νά γνωρίσουν καλύτερα μιά ἰδιαίτερη περιοχή τῆς Πατρίδας μας".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/24/31944/22-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 16-3-78 τοῦ κ. Εὐστρατίου Ἀθανάση, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶ καί δ) τή σχετική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Η Ἄνδρος" τοῦ Εὐστρατίου Ἀθανάση θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θέμα 30. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία "Τῆς θύμησης τά τύμπανα" καί "Παιδιάστικα" τῆς Λέλας Πεταλᾶ- Παπαδοπούλου.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/188/14204/ 14-12-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμάτευση, σύμφωνα μέ τό Ν. 186/75 ἄρθρ. 2 παρ. 5, τά βιβλία "Τῆς θύμησης τά τύμπανα" καί "Παιδιάστικα" τῆς κ. Λέλας Πεταλᾶ - Παπαδοπούλου.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἀνδριόπουλος εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Τά φανικά κέντρα ἀναφορᾶς τῶν ποιημάτων τῆς κ. Λέλας Πεταλᾶ-Παπαδοπούλου -"Τῆς θύμησης τά τύμπανα", "Παιδιάστικα" - εἶναι τό σπίτι καί ἡ οἰκογενειακή ζωή, τό σχολεῖο καί ἡ σχολική ζωή, ἡ φύση, καί πολεμικά- ἱστορικά γεγονότα πού συγκλόνισαν τό Ἔθνος.

Εὐθύς ἀμέσως πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι σέ πολλά ποιητικά κείμενα τῆς κ. Πεταλᾶ- Παπαδοπούλου κυριαρχεῖ ἕνας τρυφερός λυρικός τόνος, πού συμβάλλει ὡς ἕνα βαθμό στήν ποιητική καταξίωση συναισθηματικῶν καταστάσεων καί ἐμπειριῶν, πού πηγάζουν ἀπό προσωπικά της βιώματα καί περιστατικά τῆς ἀγνῆς παιδικῆς περιόδου. Θετικά συμβάλλουν στίς συνθέσεις της καί τά χαρακτηριστικά ἔντονο στοιχεῖο τῆς αὐθορμησίας πού συχνά συνδυάζεται μέ μιάν ἄγια παιδική ἀφέλεια. Οἱ ἀπομνημονευματολωμένες στή μνήμη παιδικές ἐμπειρίες ἀναβλύζουν πηγαῖα, μέ φυσικότατους συνειρμούς καί πάνουν ὁρισμένα κείμενά της ἐλκυστικά. (Χαρίστε ἀγάπη, Προσευχή, ὁ νέος μαθητής, ὁ παπποῦς μου, ἡ κοόνια, ἡ χάρτινη βαρκούλα, ὁ τζίτζικας, ὁ γλάρος).

Ὡστόσο, πολλά ἀπό τά 42 ποιήματα τῶν δύο συλλογῶν συχνά πάσχουν ἀπό ἀτέλειες στήν τεχνοτροπία (παραδοσιακή) ἤ περιέχουν ἀπαράδεκτα ἀδόμιμες ἤ ἀντιποιητικές φράσεις καί λέξεις, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀδικιέται σοβαρά ἡ μορφοποίηση τοῦ κατά τ'ἄλλα, ἐλκυστικοῦ καί πλούσιου σέ παιδικές ἐμπειρίες περιεχομένου τῶν ποιητικῶν της κειμένων. Θά εὐχόμουν ἡ ποιήτρια νά εἶχε ἐπιτύχει στόν ὁμοιόμορφο περιεχομένου καί μορφῆς. Ἐνδεικτικά, σημειώνονται οἱ ἑξῆς ἄδοκιμες ποιητικά φράσεις καί λέξεις: "μπούζια νερά", πάρτε μαζί σας τίς βρωμιές" (Τραγούδι στή φύση)," ὅταν στά νύχια σ'ἄρχισε νά φανερώνεται...." χρυσή", κατά χλωμό ἀπό τόν

./.

ΙΚΤΕΡΟ τό κόψ'ἀπ'τό κλαδί", "ἀπ'τό βωμό τῆς φύσεως σέ λίγο θυσιάστη-κες", "βολτάρησες, χαιρέτησες" (Τό πλατανόφυλλο), "κι ἐκεῖνο ἀνα-πτύχθηκε" "μ'ἕνα σου ἀποτσίγαρο ἡ μιά ἀροσεξιά" (Τά δένδρα), "ἄν θά' ναι ἄνετο κι ἐντυπωσιακό" (ποῦ θά χτίσω ἕνα σπιτάκι)", γελάστηκες χονδρομπαλά μέ τά φτηλά τά φτερά/ πού νόμισες πῶς εἴμαστε μονάχα μιά μπουκιά..... ἀνόητο Μπουζούκι", "πιτσιρίκα Ἑλλάδα/ ἁπλή μακαρονάδα" ('Ελληνόπουλο πρός Μουσολίνι). "φίδια κολοβά", Μεμέτια σκουλήκια (Καθαρός οὐρανός), ἀνώμαλο προάστιο", "οἱ πόρτες ὅλες μπάζανε τά νε-ραμόδια στάζανε". "παρηγοριές ἁλλάζανε" (Τό σχολεῖο μου), "κι'ἀρά-ζουν πάντα σιωπηλά", "τό ἔνστικτο τά σβηγᾶ" (Τά ζῶα στό βάσος).

Ἀνάμεσα, σημειώνεται ὅτι ὁρισμένα ὀρθογραφικά λάθη δείχνουν ὅτι ἡ ποιήτρια δέν ἐνδιαφέρθηκε ἰδιαίτερα γιά τήν ὀρθογραφία τῶν ποιητι-κῶν της κειμένων.

Ἐνδεικτικά, σημειώνουμε τίς λέξεις: "ἀστήρευτες" "ριχά", "στοιχά-κι", "φυλτράρο" καί "φυχουλάκια." Εἶναι ἀμφίβολο ἄν οἱ ποιητικές συλ-λογές τῆς κ. Λ. Πεταλᾶ - Παπαδοπούλου πού περιέχουν τά παραπάνω συμ-βάλλουν στήν αἰσθητική καλλιέργεια καί προάγουν πνευματικά σέ ἀνώ-τερη βαθμίδα, τούς μαθητές τοῦ Δημ. Σχολείου. Οἱ ἐπιφυλάξεις αὐτές μέ ὑποχρεώνουν νά εἰσηγηθῶ ἀρνητικά γιά τή χρησιμότητα τῶν βιβλίων τῆς κ. Πεταλᾶ."

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.7/ 188/ 14204/ 14-12-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμά-των, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 3-12-1977 τῆς κ. Λέλας- Πεταλᾶ-Παπαδοπούλου, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδριδόπουλου καί δ) Τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Οἱ ποιητικές συλλογές μέ τίτλους "Τῆς ὄθμησης τά Τύμπανα" καί "Παι-διάστικα" τῆς κ. Λέλας Πεταλᾶ - Παπαδοπούλου δέν θεωροῦνται χρή-σι-μες, γιατί, παρά τήν αὐθορμησία, τή φυσικότητα καί τήν τρυφερότητα πού πάντοτε τά χαρακτηρίζει, ἔχουν ἀτέλειες τεχνοτροπίας, ἀδόκιμες λέξεις καί φράσεις καί εἶναι ἀμφίβολο ἄν συμβάλλουν στήν αἰσθητική καί πνευματική καλλιέργεια τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Ἀμέσως ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κουζούτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 88/1978

Σήμερα, 5 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδρισόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στίς παρατηρήσεις πού ἔγιναν γιά τό σκοπό καί τό πλαίσιο ὕλης τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος, καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν συγκεκριμένα γιά τό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος καί νά ἀποφασίσουν σχετικά.

Ὁ κ.Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ὑπενθυμίζει πρόταση του πού εἶχε κάνει στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος. Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει νά ἀναφερθοῦν στό συγκεκριμένο σκοπό οἱ τρεῖς βασικές λειτουργίες τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος:

Ἔκφραση, ἐπικοινωνία, κατανόηση

'Απαντώντας ὁ κ. Μελᾶς λέγει ὅτι στήν εἰσήγησήτους ἔχουν βάλει δύο εἰδῶν δραστηριότητες, μέ τίς ὁποῖεςδιδάσκεται ἡ γλῶσσα, τίς ἑξῆς: α)Προσληπτική καί β) 'Εκφραστική δραστηριότητα."Αὐτές ἔχουν σάν ἐπιστέγασμα τήν κατανόηση μέ τήν ὁποία φθάνουμε στήν ἐπικοινωνία".

'Ο κ. Βουγιούκας,Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ ἐπικοινωνία εἶναι εὐρύτερος ὅρος καί τά περιλαμβάνει ὅλα. 'Επίσης ὅτι ὁ γενικός σκοπός πρέπει νά εἶναι πολύ συνοπτικός καί νά ἀναλύεται στίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις.

"Επειτα ἀπό ψηφοφορία ἡ πρόταση τοῦ κ. Πασσσάκου δέν γίνεται ἀποδεκτή.

'Ο .κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ζητεῖ ἀπό τούς κ.κ. Εἰσηγητές νά διευκρινίσουν τήν ἔννοια τοῦ ὅρου "περιβάλλον".

'Ο κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι τό βάρος πέφτει περισσότερο στό ἀνθρώπινο καί πολιτιστικό περιβάλλον, ἀλλά θά περιληφθοῦν στοιχεῖα καί ἀπό τό φυσικό περιβάλλον.

"Επειτα ἀπό αὐτό ὁ κ. Χριστιᾶς προτείνει νά ἀναλυθεῖ ὁ ὅρος "περιβάλλον", γιατί ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι μέ τή γλῶσσα σκοποῦμε σέ κάτι ἀπώτερο πού ἔχει σχέση μέ τόν πολιτισμό.

'Ακολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Γίνεται ψηφοφορία καί κατά πλειοψηφία παραμένει ὁ ὅρος "περιβάλλον" ὅπως ἔχει.

Μέ τήν πρόταση τοῦ κ. Χριστιᾶ συμφωνοῦν καί οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Ν. Βλουτίδης καί Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄.

'Ο κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, σχετικά μέ τή φράση τοῦ σκοποῦ "νά οἰκειοποιηθοῦν τά παιδιά τόν ἐκφραστικό πλοῦτο καί τούς μηχανισμούς τῆς νεοελληνικῆς, ὥστε νά διευκολυνθεῖ ἡ πνευματική τους συγκρότηση παρατηρεῖ ὅτι εἶναι πολύ ὑψηλός στόχος γιά τό δημοτικό σχολεῖο καί ἐπί πλέον πιστεύει ὅτι οἱ μηχανισμοί τῆς γλώσσας καί ὁ ἐκφραστικός πλοῦτος δέν εἶναι τά μόνα πού ὁδηγοῦν στήν πνευματική συγκρότηση.

Ἐπίσης ὁ κ. Πασσάκος θεωρεῖ ὅτι ὁ ὅρος "πνευματική συγκρότηση" εἶναι γενικός καί ἀσαφής κι γι'αὐτό προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση: "Νά βοηθήσει τά παιδιά στήν ἔκφραση, ἐπικοινωνία καί κατανόηση, ὥστε νά εἰσαχθοῦν στό Νεοελληνικό πολιτισμό".

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι ὁ ὅρος αὐτός εἶναι πολύ κατανοητός στήν κοινή γλῶσσα. Πνευματική συγκρότηση ἔχει ὁ ἄνθρωπος πού σκέπτεται λογικά καί εἶναι μπασμένος στίς ἀξίες καί τά πολιτιστικά ἀγαθά.

Ἔπειτα ἀπό ψηφοφορία ἡ πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου δέν γίνεται ἀποδεκτή.

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος προτείνει νά ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "μηχανισμούς" μέ τή λέξη "δομές" πού χρησιμοποιεῖται συχνά.

Ἡ πρόταση του δέν γίνεται ἀποδεκτή καί ὁ σκοπός παραμένει, ὅπως εἶναι διατυπωμένος στήν εἰσήγηση.

Ἔπειτα ὁ προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά συζητήσουν γιά τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος.

Ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ α΄ἐπιδίωξη, γιατί τή θεωρεῖ ἀναπτυπική καί ἀόριστη καί παρατηρεῖ ὅτι ἡ δεύτερη ἐπιδίωξη ἔχει ἀνάγκη ἀναδιαρθρώσεως γιατί δέν ἔχει συντακτική πληρότητα.

Ἡ πρόταση του δέν γίνεται ἀποδεκτή.

Σχετικά μέ τήν πέμπτη ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου ὁ κ. Πασσάκος παρατηρεῖ τά ἑξῆς: Ἐπειδή λέγει "νά συλλάβουν διαισθητικά στήν ἀρχή... τούς κανόνες" ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά συμπληρωθεῖ γιά νά φαίνεται αὐτή ἡ διαδικασία ἀπό τήν ἀρχή μέχρι τό τέλος.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει τήν ἑξῆς συμπλήρωση "νά συλλάβουν, διαισθητικά στήν ἀρχή καί συστηματικότερα ἔπειτα".

Τό Τμῆμα ἀποδέχεται τήν πρόταση του.

Στήν ἕκτη ἐπιδίωξη ἡ λέξη "ἄνεση" ἀντικαθίσταται ἀπό τήν λέξη "εὐχέρεια".

Ὁ κ. Πασσάκος, σχετικά μέ τήν προτελευταία ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου, παρατηρεῖ ὅτι μέ τό γλωσσικό μάθημα θά πρέπει νά καλλιεργηθεῖ ἡ ἀγάπη στό καλό γενικά βιβλίο καί ὄχι στή λογοτεχνία.

Ὁ κ. Βουγιούκας ἀπαντῶντας λέγει τά ἑξῆς:

"Μέ τήν παράγραφο αὐτή θελήσαμε νά τονίσουμε περισσότερο τή νεοελληνική λογοτεχνία, γιατί κάνουμε τά παιδιά νά ἀγαπήσουν τό καλό βιβλίο, νά τά κάνουμε καί καλούς Ἕλληνες καί ὁλοκληρωμένους ἀνθρώπους.

Ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι μέ τό γλωσσικό μάθημα ὑποβοηθοῦμε τά παιδιά νά διαβάζουν μέ εὐχέρεια καί νά κατανοοῦν καί ἔπειτα ἡ στάση ἀπέναντι σ'αὐτό ἤ ἐκεῖνο τό εἰδικό βιβλίο ἔχει περισσότερη σχέση μέ τά ἄλλα μαθήματα.

Ὁ κ. Πασσάκος διαφωνεῖ καί ἐπιμένει στήν ἄποψή του.- Ἔπειτα ἀπό τίς τροποποιήσεις πού ἔκαμε τό Τμῆμα στό ἀρχικό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως, ἀποφασίζει ὁ σκοπός τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας νά εἶναι ὁ ἑξῆς:

Πράξη 88/78

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος εἶναι νά βοηθήσει τά παιδιά νά οἰκειοποιηθοῦν, στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων τους, τόν ἐκφραστικό πλοῦτο καί τούς μηχανισμούς τῆς νεοελληνικῆς, ὥστε νά διευκολυνθεῖ τόσο ἡ πνευματική τους συγκρότηση ὅσο καί ἡ ἀποτελεσματική ἐπικοινωνία τους μέ τό περιβάλλον.

Εἰδικότερα μέ τό γλωσσικό μάθημα ἐπιδιώκεται:

- νά συνεχιστεῖ καί στό σχολεῖο ὁ προσχολικός, φυσικός τρόπος ἐκμαθήσεως τῆς γλώσσας.
- νά ὀργανωθεῖ τό γλωσσικό ὑλικό πού φέρνουν μαζί τους τά παιδιά καί νά ἐμπλουτισθεῖ μέ ὅ,τι εἶναι ἀπαραίτητο τόσο γιά τίς ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς ὅσο καί ἀπό γλωσσική καί εὐρύτερα μορφωτική ἄποψη.
- νά μάθουν τά παιδιά νά ἀκοῦν, νά ἐρωτοῦν, καί νά ἐκφράζονται μέ εὐχέρεια καί φυσικότητα στίς ποικίλες μορφές τῆς προφορικῆς ἐπικοινωνίας καί ἰδιαίτερα στή συζήτηση.
- νά μάθουν νά διαβάζουν μέ εὐχέρεια καί φυσικότητα καί νά κατανοοῦν αὐτά πού διαβάζουν μεγαλόφωνα ἤ σιωπηρά.
- νά συλλάβουν, διαισθητικά στήν ἀρχή καί συστηματικότερα ἔπειτα στό μέτρο πάντα πού ἐπιτρέπουν οἱ ἀφαιρετικές τους ἱκανότητες, μέσα ἀπό τό πλῆθος τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεών τούς κανόνες πού διέπουν τή λειτουργία τοῦ συστήματος τῆς γλώσσας, καί νά ἀσκηθοῦν νά τούς ἐφαρμόζουν στήν πράξη.
- νά ἀποκτήσουν τή δεξιότητα τῆς γραφῆς καί νά ἀσκηθοῦν προοδευτικά στό γραπτό λόγο, ὥστε νά ἐκφράζονται μέ εὐχέρεια, σαφήνεια, πληρότητα καί δημιουργικότητα.
- νά ἐξοικειωθοῦν σέ τεχνικές μελέτης καί αὐτοασκήσεως, καί στή χρήση βοηθημάτων, ὅπως εἶναι τό ὀρθογραφικό λεξικό καί τό ἐγχειρίδιο γραμματικῆς.
- νά εὐαισθητοποιηθοῦν ἀπέναντι στά λογοτεχνικά κείμενα, ἔτσι πού νά τά χαίρονται καί νά τά ἀγαπήσουν, γιά νά φτάσουν νά ἀποζητοῦν ἀπό μόνα τους τή συντροφιά τοῦ καλοῦ λογοτεχνικοῦ βιβλίου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρεύων

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 89/1978

Σήμερα, 6 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ὁ κ. Ν. Πετρουλάκης, ἐπίτιμος εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Σύνταξη τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου.
Ἡ σχέση τοῦ Α.Π. τοῦ Νηπιαγωγείου μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Νικ. Πετρουλάκης εἰσηγεῖται γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου σέ σχέση μέ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τά ἑξῆς:

./.

"Τό νηπιαγωγεῖο εἶναι μιά παιδευτική μονάδα, χρονικά προηγούμενη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου." Ἔτσι φαίνεται ὡς φυσικό ἡ νηπιαγωγός νά προετοιμάζει, κατά κάποιο τρόπο, τό ἔργο τοῦ δασκάλου. Καί ἄν ἀκόμη ἔτσι ἔχει τό θέμα, τό ὅλο πρόβλημα παρουσιάζεται εὐρύτερο καί πολυπλοκότερο.

"Ολοι, νομίζω, παραδεχόμαστε πώς ὁ ἄνθρωπος δέχεται τήν ἐπίδραση τῶν συνανθρώπων του καί τοῦ περιβάλλοντός του γενικότερα, ἀπό τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ φερέτρου. Ἐπομένως ἡ παιδεία, ἡ ἀγωγή καί ἡ μόρφωση, δέν περιορίζονται σέ χρονικά ὅρια, γι' αὐτό καί οἱ διαδοχικές βαθμίδες τῆς ἐκπαιδεύσεως δέν ἔχουν μεταξύ τους στεγανά. Ὁλόληρο τό φάσμα τῆς παιδείας εἶναι ἐνιαῖο. Δέν ἔχομε, κατά συνέπεια, ὑπάλληλες βαθμίδες. Αὐτό ὅμως-χωρίς νά θέτει σέ ἀμφιβολία τήν αὐτονομία τῆς κάθε ἐκπαιδευτικῆς βαθμίδας-δημιουργεῖ τήν ὑποχρέωση τῆς συνεργασίας τῶν βαθμίδων, μέ τήν εἰδικότερη ἀπαίτηση, κάθε προηγούμενη χρονικά βαθμίδα, νά διευκολύνει τήν ἐργασία τῆς ἑπόμενης. Δέν δεχόμαστε βέβαια, πώς ἡ κάθε βαθμίδα εἶναι προπαρασκευαστική τῆς ἑπόμενης, γιατί τότε χάνεται ἡ αὐτοτέλειά της, πού κατ' ἀνάγκη ὑπάρχει. Ἀπό τήν αὐτοτέλεια αὐτή, ἐξάλλου, δικαιολογοῦνται καί οἱ σκοποί πού ἐπιδιώκουν οἱ ἐπιμέρους βαθμίδες καί πού ἀναγράφονται στό νόμο. Τά νομικά πλαίσια (ἄρθρο 16 τοῦ Συντάγματος καί Νόμος 309) καθορίζουν τούς γενικούς καί τούς εἰδικούς σκοπούς, μέσα στούς ὁποίους κινεῖται ἡ παιδευτική προσπάθεια τοῦ νηπιαγωγείου, τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τοῦ γυμνασίου καί τοῦ λυκείου. Στούς σκοπούς αὐτούς βλέπομε τά κοινά σημεῖα, πού ἐκφράζουν τό ἐνιαῖο τῆς παιδείας καί τά εἰδικότερα, πού ἀντικατοπτρίζουν τήν ἐπιμέρους ἀποστολή κάθε τύπου σχολείου.-

Τό νηπιαγωγεῖο, σύμφωνα μέ τό Νόμο 309, ἔχει ὡς σκοπό: "νά συμπληρώσῃ καί νά ἐνισχύσῃ τήν οἰκογενειακήν ἀνατροφήν διά τῆς διδασκαλίας τρόπων ἐκφράσεως καί συμπεριφορᾶς καί διά τῆς καλλιεργείας ἕξεων, διά τῶν ὁποίων τά νήπια θ' ἀναπτυχθοῦν σωματικῶς καί διανοητικῶς καί θά προσαρμοσθοῦν εἰς τό φυσικόν καί τό κοινωνικόν περιβάλλον των". Ὁ σκοπός αὐτός, νομίζω, πώς εἶναι πολύ ἐμπειρικός καί περιορισμένος. Κατ' ἀρχήν θεωρεῖ τήν οἰκογενειακήν ἀνατροφή, ὡς "καλῶς ἔχουσαν" καί τήν συμπληρώνει καί τήν ἐνισχύει. Ἐπειτά περιορίζεται στήν καλλιέργεια "ἕξεων" καί "τρόπων συμπεριφορᾶς" καί στή σωματική καί διανοητική ἀνάπτυξη. Ἔτσι περιορίζεται ὁ πνευματικός τομέας, μόνο στήν ἀνάπτυξη τῆς διανοήσεως καί στήν ἀπόκτηση

μιᾶς σειρᾶς τρόπων"καλῆς"-ἴσως-συμπεριφορᾶς.Βέβαια γίνεται λόγος καί γιά προσαρμογή τοῦ νηπίου στό φυσικό καί κοινωνικό περιβάλλο καί αὐτό εἶναι ἕνα πολύ θετικό στοιχεῖο.-

Συγκρίνοντας τό σκοπό αὐτό τοῦ νυπιαγωγείου μέ τόν σκοπό τοῦ δημοτικοῦ σχολείου,ὅπως αὐτός γράφεται στό Νόμο 309,θά δοῦμε,πῶς στό δεύτερο ὑπάρχουν ,ὡς ἐπί πλέονστοιχεῖα"ὁ πλουτισμός τῶν ἐμπειριῶν,ἡ εἰσαγωγή στή γνώση τοῦ φυσικοῦ καί ἱστορικοῦ κόσμου,ἡ καλλιέργεια τῆς παρατηρητικότητος,τοῦ στοχασμοῦ καί τῆς εὐαισθησίας τῶν μαθητῶν, ἡ ἀφύπνιση τῆς ἠθικῆς των συνειδήσεφς καί ἡ θεμελίωσις τῆς θρησκευτικῆς,ἐθνικῆς καί ἀνθρωπιστικῆς των ἀγωγῆς".

Νομίζω πῶς ἀδικεῖται ἀπό τόν ἐμπειρισμό του ὁ σκοπός τοῦ νηπιαγωγείου,γιατί καί ἐδώ ἐπιδιώκεται ὁ πλουτισμός τῶν ἐμπειριῶν,ἡ εἰσαγωγή στή γνώση τοῦ φυσικοῦ-τοὐλάχιστο-κόσμου,ἀλλά καί τοῦ κόσμου τῶν ἀνθρώπων,ἡ καλλιέργεια τῆς παρατηρητικότητας καί τῆς εὐαισθησίας τῶν νηπίων καί ἰσχυροποιοῦνται οἱ βάσεις τῆς θρησκευτικῆς,ἐθνικῆς καί ἀνθρωπιστικῆς ἀγωγῆς, ὅπως εἶναι γνωστό,ἡ θεμελίωση ἔχει γίνει νωρίτερα ἀπό τήν οἰκογένεια καί τό λοιπό προσχολικό ἀνθρώπινο περιβάλλο.Γιατί θ'ἀφήσομε πολύτιμο χρόνο νά χάνεται,ἀφοῦ πολύ νωρίς τό νήπιο ἐρχεται σ'ἐπαφή μέ τό φυσικό καί ἀνθρώπινο κόσμο,πού πρέπει σά ὁδηγός,νά παρατηρήσει,νά ἐλέγξει καί νά ἐκτιμήσει; Προχωροῦμε ἀκόμη περισσότερο καί λέμε πῶς ἀρκετά σημεῖα τῶν προγραμμάτων γυμνασίου καί λυκείου,ἔπρεπε νά εἶχαν περιληφθεῖ καί στά προγράμματα τοῦ νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου,ὅπως ἡ ἄσκηση γιά σωστή καί ἀκριβή ἔκφραση τῶν σκέψεων καί τῶν συναισθημάτων,ἡ παρατήρηση καί ἀνάλυση τῶν φαινομένων τοῦ φυσικοῦ καί κοινωνικοῦ κόσμου,ἡ συνειδητοποίηση τῶν ἱκανοτήτων,ἡ καλλιέργεια τοῦ προφορικοῦ λόγου,ἡ διάπλαση χαρακτῆρων ἐλευθέρων καί ὑπευθύνων,μέσα στά πλαίσια τοῦ δημοκρατικοῦ μας πολιτεύματος.'Ο σοφός καί ὁ καλλιτέχνης,ὁ πολιτικός,ὁ ἐφευρέτης, ὁ πολίτης καί ὁ ἀθλητής δέν γίνονται ἀπό τή μιά μέρα στήν ἄλλη.'Ολόκληρη ἡ ζωή του εἶναι τό ἐργαστήριο ὅπου ἀναπτύσσεται.Γιατί λοιπόν θ'ἀγνοηθεῖ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς,ὅπως εἶναι τά πρῶτα χρόνια,τά χρόνια τοῦ νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου,ἡ ἡλικία τῶν 3-13 χρόνων,πού τελευταῖες ἔρευνες ἔδειξαν,πῶς εἶναι τά κρισιμότερα χρόνια γιά τήν κοινωνικοποίηση τοῦ ἀνθρώπου; Βέβαια,ἀνεξάρτητα ἀπό τούς νομικούς ὁρισμούς ὁ δάσκαλος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐπιδιώκει καί κατορθώνει ἀρκετά πράγματα πέρα ἀπό τίς ἀπαιτήσεις τοῦ νόμου.Καί τή σωστή-κατά τό δυνατό-ἔκφραση πετυχαίνει καί τήν παρατήρηση τῶν φαινομένων καί τή συνειδητοποίηση ἀπό μέρους τῶν παιδιῶν τῶν [illegible] τήτων τους καί τήν καλλιέργεια τοῦ προφορικοῦ λόγου,ἕνα σημεῖο πού [illegible] δημιουργεῖ ἐλεύθερους καί ὑπεύθυνους δημοκρατικούς [illegible]

ρόμοιο κάνει καί ἄν δέν τό κάνει πρέπει νά τό κάνει-α' ἕνα ἀπό τοὐλάχιστο-καί ἡ νηπιαγωγός.Δέν θά περιορισθεῖ μόνο στίς στοιχειώδεις ἀπαιτήσεις"τῆς ἀναπτύξεως ἕξεων καί τρόπων συμπεριφορᾶς",ἀλλά θά προχωρήσει ἐκεῖ πού δρίζουν οἱ δυνατότητες τῶν παιδιῶν,πρᾶγμα πού διαιολογοῦν οἱ νεώτερες ἔρευνες,σέ σχέση μέ τίς [illegible] καί ἀναπτύξεως.Οἱ ψυχολόγοι ἔχουν διατυπώσει τά ἐξελικτικά στάδια τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως.Πέρα ὅμως ἀπό τά συμπεράσματα τῶν ψυχολόγων εἶναι οἱ ἐπιτεύξεις τῶν παιδαγωγῶν,πού στά τελευταῖα χρόνια,εἶναι ἀρκετά ἐνθαρρυντικές.Πολλά χρόνια πρίν ὁ "Αντλερ ὑποστήριζε τό πλῆθος τῶν δυνατοτήτων τῶν μικρῶν παιδιῶν,πού ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι δέν ἀναγνωρίζομε.'Απόδειξη ἡ στάση μας ὡς γονέων καί διδασκάλων,πού περιμένομε ἀπό τά παιδιά "παιδιάτικα" μόνο ἐπιτεύγματα."Οπου ὅμως τό παιδί ἀφήνεται μόνο του-ὅπως συμβαίνει στίς ἀγροτικές περιοχές-κατορθώνει νά ἐκτελέσει τέτοια ἔργα,πού μένομε ἐκπληκτοι-ἐπίβλεψη μικρότερων ἀδελφῶν,ἐπίβλεψη καί περιποίηση ζώων,ἐκτέλεση ἐντολῶν μέσα σέ κακές καιρικές συνθῆκες κλπ-.Πέρα ὅμως ἀπό τήν'Αντλεριανή Σχολή,ἡ παιδαγωγική κίνηση στήν'Αμερική κυρίως,ὕστερα ἀπό τό συνέδριο τοῦ Γούντς Χώλ καί τή δημοσιεύση τῶν πορισμάτων τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ ἀπό τόν Τζέρομ Μπροῦνερ,στό βιβλίο του"'Η διαδικασία τῆς παιδείας"-ἀντιμετωπίζει μέ πολύ αἰσιοδοξία τό παιδί,σχετικά μέ τίς δυνατότητές του γιά πρώιμη μάθηση.Οἱ ἰδέες,ἐπίσης, τοῦ Γκανιέ,πού τῶρα τελευταῖα βρίσκουν μεγάλη ἀπήχηση σέ πολύ κόσμο,μέσα κι'ἔξω ἀπό τήν'Αμερική,ἀναγνωρίζουν τά δικαιώματα καί τίς δυνατότητες τοῦ παιδιοῦ νά ἔλθει ἀπό πολύ νωρίς σ'ἐπαφή μέ τό φυσικό καί ἀνθρώπινο κόσμο,νά τόν ἀντιμετωπίσει σθεναρά καί νά δράσει.Τό πολύ θετικό αὐτό στοιχεῖο δέν τό ἔχει ὁ σκοπός τοῦ νηπιαγωγείου,ὅπως τόν περιγράφει ὁ Νόμος 309."Ομως πρέπει νά τό ἔχει ὑπ'ὄψη της ἡ ἑλληνίδα νηπιαγωγός.-

Τό ὅλο θέμα συνδέεται μέ τό γνωστό σήμερα ὡς πρόβλημα τοῦ δυνατοῦ "τῆς ἐπισπεύσεως τῆς μαθήσεως".Εἶναι γνωστό ἐκεῖνο πού εἶπε ὁ Μπροῦνερ,πῶς"κάθε πράγμα εἶναι δυνατό νά διδαχθεῖ ἀποτελεσματικά,μέ κάποιο ἐντιμο τρόπο σέ κάθε παιδί,σέ ὁποιαδήποτε βαθμίδα τῆς ἀναπτύξεώς του"Πολλοί παραξενεύονται γι'αὐτό.'Ακόμη καί ὁ Πιαζέ.Σ'ἕνα ἀπό τά τελευταῖα του βιβλία ὁ Πιαζέ γράφειπῶς δέν καταλαβαίνει πῶς ὁ Μπροῦνερ λέγει κάτι τέτοιο."'Αν ὁ Μπροῦνερ εἶπε τά παραπάνω"λέγει ὁ Πιαζέ-"στήν κυριολεξία τους,δηλ. κ ά θ ε παιδία μπορεῖ νά μάθει κ ά θ ε πράγμα,τότε δέν ἔχει δίκιο.Πάντα ὑπάρχουν πράγματα,πού τό παιδί δέν μπορεῖ νά μάθει,ἰδιαίτερα ὅταν δέν δίνονται αὐτά μέ ἔντιμο διανοητικά τρόπο."Αν ὅμως αὐτό τό λέγει ἐννοῶντας πῶς μποροῦμε ν'ἀκούσομε ὅτιδήποτε καί νά τό ξαναποῦμε,νά τό ξανακάμομε,νά τό ξαναοικοδομήσομε,ὅπως ἀκριβῶς τό ἀκούσαμε ἤ τό εἴδαμε,τότε-λέγει ὁ ΚΚΚ- Πιαζέ-αὐτό εἶναι μιά ἀλήθεια,γιατί τοῦτο εἶναι παράλληλο μέ τή βαθμίδα τῆς γνωστικῆς λειτουργίας τοῦ παιδιοῦ".

'Εκεῖνο πού λέγει ὁ Μπροῦνερ δέν εἶναι οὔτε παράλογο, οὔτε τιποτένιο. Εἶναι ἐκεῖνο, πού κάποτε θεωρούσαμε ὡς ἐφαρμογή τῆς θεωρίας τοῦ Πιαζέ γιά τήν "ἑτοιμότητα", πού δέν εἶναι τίποτα ἄλλο, παρά ἡ παλιά ἄποψη τοῦ Ρουσσώ. 'Η παλιά ἐκείνη θέση ἦταν: "ἐδῶ εἶναι τό παιδί, ἕνα ὀργανισμός πού ἀναπτύσσεται σύμφωνα μέ μιά ἀδιασάλευτη τάξη, μ' ἕνα σταθερό πρόγραμμα. 'Ἐδῶ ἐπίσης εἶναι καί τά ἀντικείμενα μαθήσεως. Παίρνομε τό ἀντικείμενο αὐτό τῆς μαθήσεως ὡς ἀρχή, ἀλλά τηροῦμε τό ἀκριβές στάδιο ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ καί τό φέρομε σ' ἐπαφή μέ τό ἀντικείμενο στήν κατάλληλη ἐκείνη στιγμή, πού τό παιδί θά μπορέσει νά τό ἐννοήσει. Αὐτή ἦταν ἡ παλιά μας θέση γιά τήν ἑτοιμότητα μαθήσεως. Δέν τολμούσαμε νά δώσομε τό παιδί ἀνάγνωση πρίν τοῦτο ἦταν ἕτοιμο, γιά νά μπορεῖ νά μάθει καί νά διαβάζει. 'Εκεῖνο ὅμως πού ὁ Μπροῦνερ τώρα λέγει εἶναι πώς πρέπει νά διαμορφώσομε τήν ἔννοια τῆς "ἑτοιμότητας" κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε αὐτή νά περιλάβει ὄχι μόνο τό παιδί, ἀλλά καί τό ἀντικείμενο μαθήσεως.. Καί τό ἀντικείμενο μαθήσεως περνᾶ ἀπό στάδια ἑτοιμότητας. Τό ἴδιο ἀντικείμενο μπορεῖ νά παρουσιασθεῖ στήν κινητική βαθμίδα, στήν εἰκονική βαθμίδα καί τελικά στή συμβολική βαθμίδα. 'Εκεῖ βρίσκεται ἡ ἔνοια τοῦ "σπειροειδοῦς προγράμματος", ὅπως τό φαντάζεται ὁ Μπροῦνερ. 'Ο "ἐντιμος" τρόπος στόν ὁποῖο ἀναφέρεται ὁ Μπροῦνερ γιά τή διδασκαλία τοῦ οἱουδήποτε ἀντικείμενου στό οἱοδήποτε παιδί, 'αναφέρεται κυρίως στήν ἁπλοποίηση τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ. 'Ο Πιαζέ ἔχει ἀμφιβολίες γιά τή δυνατότητα ἐπισπεύσεως τῆς διδασκαλίας ὁρισμένων θεμάτων, κυρίως στήν περιοχή τῶν Μαθηματικῶν καί τῶν Φυσικῶν 'Επιστημῶν. "Βέβαια"-λέγει-"εἶναι πιθανό νά ἐπισπεύσομε, ἀλλά δέν πρέπει νά ἐπισπεύσομε πολύ. Πάντα ὑπάρχει ἕνας κατάλληλος χρόνος. Ποιός εἶναι ὁ κατάλληλος αὐτός χρόνος γιά τή μάθηση κάθε ἀντικειμένου θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τό ἄτομο καί ἀπό τό ἀντικείμενο μαθήσεως. Χρειάζονται πολλές ἔρευνες γιά νά γνωρίσομε ποιός εἶναι κάθε φορά ὁ κατάλληλος χρόνος".

'Ο Γκανιέ πιστεύει πώς ἡ ἑτοιμότητα γιά μάθηση εἶναι μιά λειτουργική κατάσταση, πού συνδέεται μέ τήν παρουσία ἤ τήν ἀπουσία τῶν "προαπαιτήσεων"-τῶν προηγουμένων δηλ. γνωστικῶν στοιχείων-. 'Η ἀπόκτηση κάθε ἱκανότητας, πού ἔχει μπεῖ ὡς στόχος τῆς διδασκαλίας, προϋποθέτει τή γνῶση ὁρισμένων ἔργων. 'Αλλά γιά νά ἐκτελεσθοῦν τά ἔργα αὐτά πρέπει νά γνωρίζει ὁ μαθητής ἄλλα ἔργα καί αὐτή ἡ ἀλυσίδα "προαπαιτήσεων" μπορεῖ νά προχωρήσει πολύ. 'Ο Γκανιέ δέν ἐνδιαφέρεται γιά τήν ἐξελικτική ἀνάπτυξη. "Αν τό παιδί στήν ἡλικία τῶν 5 ἐτῶν δέν ἔχει τήν ἔννοια τῆς διατήρησεως τοῦ ὄγκου τῶν ὑγρῶν, τοῦτο δέν ὀφείλεται στήν ἀδυναμία τοῦ μυαλοῦ του. Αὐτό συμβαίνει ἁπλούστατα, γιατί δέν ἔχει τίς ἀναγκαῖες προηγούμενες ἐμπειρίες. "Αν τό παιδί ἔχει τίς ἐμπειρίες, πού χρειάζονται ἀσφαλῶς θά ἐννοήσει τή διατήρη-

ση τοῦ ὄγκου τῶν ὑγρῶν.(Σημ.'Εδῶ ὁ Γκανιέ ἀναφέρεται στό γνωστό πεί-
ραμα τοῦ Πιαζέ,ὅπου τά παιδιά δέν διατήρησαν τόν ὄγκο τῶν ὑγρῶν,ὅταν
ἄλλαξαν τά δοχεῖα,πού τά εἶχαν.Τό ὑγρό τοῦ φηλότερου δοχείου φαίνε-
στά παιδιά περισσότερο).

'Η ἐρώτηση πού δέν βρῆκε ἀκόμη τήν ἀπάντησή της καί πού ὁ Πιαζέ
ὀνομάζει"'Αμερικανική ἐρώτηση" εἶναι:"Μέχρι ποίου σημείου εἶναι δυνα-
τό μέ τή διαδικασία,πού μᾶς λέγει ὁ Γκανιέ,νά ἐπισπεύσομε ἐκεῖνο,πού
ὁ Πιαζέ ἰσχυρίζεται πώς εἶναι πολύ σταθερό,δηλ. τήν πνευματική ἀνά-
πτυξη τοῦ παιδιοῦ.Σχετικές ἔρευνες ἔγιναν στίς Η.Π.Α. καί στή Σκανδι-
ναυία.Οἱ ἐρευνητές περιορίσθηκαν στήν ἔρευνα τῆς ἱκανότητας τοῦ παι-
διοῦ νά διατηρήσουν τήν ἔννοια τοῦ ὄγκου τῶν ὑγρῶν,μετά τή μεταφορά
τους σέ ἄλλα δοχεῖα.Τά ἀποτελέσματα δέν ἦταν τέτοια,πού νά μποροῦσαν
νά δώσουν ἀσφαλῆ πιπιπιμμμμα ἀπάντηση στό ἐρώτημα.Χρειάζονται ἀκόμη
ἔρευνες,γιά νά διαφωτισθεῖ περισσότερο τό πρόβλημα.'Οπωσδήποτε γιά
τό θέμα ἐνδιαφέρονται ζωηρά ἐκτός ἀπό τούς ψυχολόγους καί οἱ παιδα-
γωγοί,πού στηριζόμενοι στή δυνατότητα τῆς"ἐπισπεύσεως"παρουσιάζουν
καινούργια μοντέλα ἐργασίας καί ἐπαναστατικές διαδικασίες διδασκαλί-
ας.Σημειώνομε ἰδαίτερα τό Σωκρατικό μοντέλο,ὅπως παρουσιάσθηκε ὕστερα
ἀπό τίς ἔρευνες τοῦ καθηγητῆ Χρ.Φράγκου.'Ο Φράγκος διαπίστωσε πώς
μπορεῖ πραγματικά νά ἐπισπευθεῖ ἡ διδασκαλία ὁρισμένων ἀντικειμένων.
Συγκεκριμένα τό διπλασιασμό τοῦ τετραγώνου μποροῦν νά διδαχθοῦν παι-
διά 6 ἐτῶν,ἐνῶ κατά τόν Πιαζέ τό ἀντικείμενο αὐτό ἀναφέρεται στίς
ἱκανότητες τοῦ παιδιοῦ τῶν I2 ἐτῶν.

'Η ἔρευνα ἐξάλλου τοῦ Κ.Μάνν,ἐπιβεβαίωσε τήν ὑπόθεση τοῦ Μρούνερ
πώς"βασικές ἔννοιες εἶναι δυνατό νά κατανοηθοῦν ἀπό παιδιά οἱασδήποτε
ἡλικίας,ἐφ'ὅσον διδαχθοῦν κατά συστηματικόν καί μεθοδικόν τρόπον".

"Υστερα ἀπ'ὅλα αὐτά ἡ θέσεις μας γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ νηπι-
αγωγείου εἶναι φανερές :

I)'Αφοῦ ἡ ἡλικία τοῦ νηπιαγωγείου εἶναι μέσα στήν κρίσιμη ἡλικία τῶν
3-I3 ἐτῶν,μέσα στήν ὁποία γίνεται ἡ κοινωνικοποίηση τοῦ ἀτόμου,πρέπει
καί ἡ νηπιαγωγός νά βοηθήσει τά νήπια νά σχηματίσουν τούς βασικούς
τους προσανατολισμούς πρός τό περιβάλλον τους καί ν'ἀναπτύξουν τίς ἀ-
ναγκαῖες δεξιότητες,γιά ν'ἀντιμετωπίσουν τό περιβάλλο αὐτό.Εἶναι πολύ
σημαντικό νά μήν διδάσκομε στά νήπια τήν ἔρευνα καί τόν προβληματισμό
μέ λόγια,ἀλλά νά δημιουργοῦμε πραγματικές καταστάσεις,ὅπου θά ἐφαρμό-
ζονται στήν πράξη οἱ δεξιότητες πού προάγουν τήν ἔρευνα καί τή λύση
προβλημάτων. Οἱ δραστηριότητες,πού θά χαρακτηρίζουν τή ζωή τοῦ νηπια-
γωγείου θά καλύπτουν ὁλόκληρο τό φάσμα τῆς σπουδῆς τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ
κόσμου.Καί τό νηπιαγωγεῖο,ὅπως καί τό δημοτικό σχολεῖο θά εἶναι ἕνα
"ἐργαστήριο"πού θά προσφέρει στά νήπια τίς δυνατότητες καί τίς συνθῆ-
κες ἐκεῖνες,γιά τήν κατανόηση προβλημάτων καί τή συμμετοχή στή διαδι-

κασία λήψεως ἀποφάσεων. Τό σχολεῖο-ἐργαστήριο πρέπει νά προσφέρει φυσικές καταστάσεις,πού μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν σέ κάποιο πρόγραμματισμό,νά φέρουν σ'ἐπαφή τά νήπια ἀπ'ἐυθείας μέ τά προβλήματα πού ἡ ἀπαιτοῦν λύση,νά τά κάνουν ἱκανά νά παρατηροῦν,[illegible] νά [illegible] βεῖς προτάσεις,νά ὀργανώνουν,νά κινητοποιοῦν ὅλες τίς δυνάμεις τους, νά διαπραγματεύονται καί νά σταθμίζουν ὅλα τά δεδομένα ,γιά νά πάρουν τελικά τή σωστή ἀπόφαση.Αὐτό γίνεται σ'ἕνα ὁρισμένο βαθμό,σ'ὅλες τίς βαθμίδες τῆς ἐκπαιδεύσεως.'Από τό νηπιαγωγεῖο θά γίνει ἡ ἀρχή.

2) Παίρνοντας ὡς δεδομένο πώς τό ἴδιο ἀντικείμενο μπορεῖ νά παρουσιασθεῖ μέ διαφορετική μορφή"προϊούσης δυσχερείας"ἀπό χρόνο σέ χρόνο στό παιδί (ἀρχή σπειροειδοῦς προγράμματος)θά προσπαθήσομε νά βροῦμε τόν"ἔντιμο"τρόπο διδασκαλίας,ἁπλοποιῶντας τό ἀντικείμενο αὐτό καί διαμορφώνοντας ἀνάλογα ὁλόκληρη τή διαδικασία.'Η νηπιαγωγός θά ἔχει νά φέρει σ'ἐπαφή μέ τό νήπιο ἀρκετά πράγματα ἀπό τόν κόσμο τῶν γνώσεων."Ενα ἀρκετά μεγάλο μέρος τοῦ γνωστικοῦ ὑλικοῦ(τῶν πληροφοριῶν) γιά τόν ἀνθρώπινο καί τό φυσικό κόσμο,γιά τόν κόσμο τῶν φαινομένων καί τῶν πραγμάτων καί γιά τόν κόσμο τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου,πού σήμερα διδάσκεται στό δημοτικό σχολεῖο,μπορεῖ νά παρουσιάσθεῖ καί στό νηπιαγωγεῖο μέ τόν κατάλληλο τρόπο καί στόν κατάλληλο χρόνο.Ποῖος εἶναι ὁ κατάλληλος χρόνος γιά τή μάθηση κάθε ἀντικειμένου θά ἐξαρτηθεῖ τόσο ἀπό τό ἄτομο,ὅσο καί ἀπό τό ἀντικείμενο μαθήσεως.

3) Στό νηπιαγωγεῖο ὅμως δέν πρέπει νά τρέξομε περισσότερο ἀπ'ὅτι πρέπει.Μέ τήν "ἐπίσπευση μαθήσεως"γιά τήν ὁποία τόσος γίνεται σήμερα λόγος μιά καί ἡ φιλοδοξία καί ἡ φιλαρέσεια πολλῶν γονέων [illegible] ἡ νηπιαγωγῶν,ζητοῦν νά κάμουν ἀπό νωρίς τά νήπια νά μάθουν νά γράφουν καί νά διαβάζουν ἤ νά κάνουν μαθηματικές πράξεις."Ισως νά μπορέσουν τελικά τά νήπια νά κάνουν μερικές μηχανικές πράξεις ,ὅμως δέν θά ἔχουν πετύχει τήν πραγματική κατανόηση τῶν πράξεων αὐτῶν,οὔτε θά ἔχουν διανοητικές βάσεις γιά παραπέρα πνευματική ἐργασία.Γι'αὐτό τό λόγο τά νήπια καί τά μεγαλύτερα παιδιά πού ὡθοῦνται σέ προγράμματα μέ βιβλία καί γραφτά,χωρίς νά ἔχουν ἀποκτηθεῖ οἱ ἀναγκαῖες προαπαιτούμενες δεξιότητες,θά παρουσιάσουν δυσκολίες στήν κατοπινή μάθηση.'Αλλά καί ἄν ἀκόμη τά παιδιά αὐτά δέν παρουσιάσουν τέτοιες δυσκολίες ἀργότερα,ὁπωσδήποτε δέν θά ἔχουν ὠφεληθεῖ ἀπό τήν"ἐπίσπευση" αὐτή.Οἱ ἔρευνες τοὐλάχιστο ἔχουν δείξει πώς τά παιδιά αὐτά δέν παρουσιάζουν ἀργότερα καλύτερα ἀποτελέσματα,ἀπό τούς συνομήλικούς τους,πού δέν εἶχαν τύχει αὐτῆς τῆς "ἐπισπεύσεως". 'Η τυπική"ἐπίσπευση"παραβιάζει βασικές ἀρχές τῆς μαθήσεως,ἀφοῦ ἀποβλέπει κυρίως στήν ἀπόκτηση"γνώσεων-πληροφοριῶν" καί ἐλάχιστα στήν ἀπόκτηση δεξιοτήτων.Γι'αὐτό καί ἡ"γνώση"πληροφορία" γίνεται "ἄχρηστη καί ἀπαρχαιωμένη",ἔχει δηλ.περιορισμένα ὀφέλη,γιά τήν

κατοπινή μάθηση, μιά καί ξεχνιέται πολύ γλήγορα.

Ή νηπιαγωγός πρέπει νά πάρει πολύ σοβαρά τά παραπάνω καί νά μεταφέρει τήν αΐθουσά της σέ μιά πραγματική αΐθουσα μαθήσεως. Τά νήπια, όπως καί τά παιδιά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου δέν έχουν άνάγκη άπό λόγια μέ τή μορφή όδηγιῶν, έπεξηγήσεων, έπιδείξεων, άλλά άπό εύκαιρίες γιά μάθηση. Τά νήπια πρέπει νά βρίσκονται σέ συνεχή δράση. Νά χειρίζονται άντικείμενα, νά παρατηροῦν, νά πειραματίζονται, νά είκάζουν, νά συζητοῦν, νά διαπραγματεύονται, νά έλέγχουν, νά δημιουργοῦν, νά παράγουν. Τό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου πρέπει νά είναι πολύ εύέλικτο. Ή αΐθουσα δέν είναι ένα κλειστό -στατικό περιβάλλο, άλλά ένας τόπος πού θέτει συνεχῶς" "έναύσματα". "Οταν ή νηπιαγωγός διατηρεῖ στήν τάξη της τήν άτμόσφαιρα πού χρειάζεται τότε "ή έπίσπευση" έρχεται μόνη της. Αύτή ή στιγμή είναι ό χρόνος τῆς "μυήσεως" τοῦ νηπίου στίς άριθμητικές έννοιες, στήν άνάγνωση καί στή γραφή. "Επιπλέον

"Υστερα άπ' αύτό είναι φανερό πώς ή συστηματική διδασκαλία γραφῆς, άναγνώσεως καί άριθμητικῆς άπό νωρίς, πρίν άκόμη άναπτυχθοῦν οί δεξιότητες πού χρειάζονται, είναι μιά πολύ "έπικίνδυνη έπιχείρηση", όπως χαρακτηριστικά λέγεται. Δέν είναι τίποτε κακό ὅτι μερικά παιδιά μποροῦν άπό νωρίς νά διαβάσουν, νά γράφουν ή νά λογαριάσουν. Αλλά είναι τρομερό νά θέλομε νά τό κάνουν ὅλα τά παιδιά. "Οταν άγνοήσομε τίς άτομικές διαφορές τότε κάνομε τήν έργασία μας στείρα καί πνευματοκτόνο. Βγάζομε τό νήπιο άπό τή ζωή καί τήν κίνηση καί τό άναγκάζομε νά κάνει έργασία "σοβαρή", καθισμένο ὑποχρεωτικά στό θρανίο του. Ή νηπιαγωγός μετατρέπεται σέ μιά σοβαρή δασκάλα. πού ζητεῖ άπό τούς μαθητές της "νά μάθουν τό μάθημά τους". Γι' αὐτό πάνω άπ' ὅλα ή πρώιμη συστηματική διδασκαλία γραφῆς, άναγνώσεως καί άριθμητικῆς ὠθεῖ τό νήπιο νά μάθει κάτι, γιά τό ὁποῖο δέν είναι έτοιμο καί τό κάνει νά έξαγοράζει τήν άγάπη τῶν γονέων καί τῆς δασκάλας του μέ τήν κατάπνιξη τῶν νηπιακῶν του τάσεων, άφοῦ πιά θά είναι ὑποχρεωμένο νά καθίσει ἥσυχα, νά μή είναι ζωηρό, νά μή είναι δηλ. Ένα φυσιολογικό καί ὑγιές παιδί. Ένα τέτοιο παιδί άπό νωρίς θ' άντιδράσει καί θά μισήσει τελικά τήν μάθηση πού ὑποχρεωτικά τοῦ έπιβάλλεται.

4) Στίς διϊστάμενες άπόφεις ἄν πρέπει ἤ ὄχι νά διδάσκεται άνάγνωση, γραφή καί άρίθμηση στό νηπιαγωγεῖο δέν είμαστε ὑποχρεωμένη νά πάρομε τή μιά ἤ τήν ἄλλη θέση, γιατί είναι ψυχολογικό καί παιδαγωγικό γεγονός, ὅτι τά παιδιά ὅλων τῶν ἡλικιῶν είναι ικανά νά ἔχουν σημαντικές έμπειρίες γιά άνάγνωση καί άρίθμηση. Η άναγνωστική καί ή άριθμητική ώριμότητα δέν έρχονται ξαφνικά, ἄς ποῦμε στούς τελευταίους μῆνες τοῦ νηπιαγωγείου ἤ στούς πρώτους τοῦ δημοτ. σχολείου. Μόλις βρεθεῖ τό νήπιο μέ ένα εικονογραφημένο βιβλίο άρχίζει νά τό ξεφυλλίζει. Μόλις βρεθεῖ μπροστά σ' ένα σωρό κύβους παίζει μ' αὐτούς. Η άναγνωστική καί ή άριθμητική ικανότητα δέν είναι μιά μεμονωμένη δραστηριότητα, οὔτε άπαιτεῖ τήν ά-

πόκτηση μιᾶς καί μόνο δεξιότητας.Πολλές παλιές ἐμπειρίες,πού ἔχει περάσει τό νήπιο τό ἔχουν διδάξει ἀνάγνωση καί ἀριθμητική."Οταν ἀκούει κάποιο νά τοῦ λέγει ἱστορίες καί παραμύθια καί μάλιστα συχνά,τότε διδάσκεται,χωρίς νά τό καταλαβαίνει,νά διαβάζει."Οταν ἔρχεται σ'ἐπαφή μέ ποσότητες,σχήματα,ἀντικείμενα,τότε διδάσκεται ἀριθμητική,χωρίς καί πάλι νά τό καταλαβαίνει."Οταν ἡ νηπιαγωγός ἁπλώνει τό νήπιο σ'ἐπαφή μέ τό γύρω κόσμο,τότε τό διδάσκει νά διαβάζει καί νά κάνει λογαριασμούς. 'Οταν τό νήπιο οἰκοδομεῖ μέ τούς κύβους του,ὅταν χρησιμοποιεῖ τά χρώματα καί τά σχέδια,ὅταν βρίσκει εὐκαιρίες νά ἐκφράζεται μέ τίς κινήσεις του σώματός του,μέ τή μουσική,μέ τίς κραυγές,μέ τό χορό ἤ μέ ὁποιοδήποτε ἄλλο τρόπο,τότε διδάσκεται ἀνάγνωση καί ἀρίθμηση."Οταν θαυμάζει μιά εἰκόνα,ὅταν παρατηρεῖ τά χρυσόφαρα στό ἐνυδρεῖο,ὅταν τρέχει καί πηδᾶ στόν κῆπο,τότε διδάσκεται ἀνάγνωση καί ἀρίθμηση."Οταν δουλεύει στόν πάγκο μέ τά ἐργαλεῖα του,ὅταν παίζει τόν παντοπῶλη,ὅταν συμμετέχει στήν αὐτοσχέδια ὀρχήστρα,ὅταν παρακολουθεῖ τό κουκλοθέατρο καί συνομιλεῖ μέ τούς ἥρωές του,ὅταν δραματοποιεῖ τά παραμύθια,ὅταν ἀσχολεῖται μέ τά χρήματα,τίς ποσότητες καί τίς ποιότητες τῶν πραγμάτων ,τότε διδάσκεται ἀνάγνωση,γραφή καί ἀρίθμηση."Οταν χρησιμοποιεῖ ὁλόκληρο τό σῶμα του- δυό μάτια,δυό χέρια,δυό βραχίονες,δυό πόδια, τά γόνατα καί τά πέλματά του- γιά νά τραβήξει κάποιο βαρύ χαρτοκιβώτιο ἤ γιά ν'ἀνεβεῖ σέ μιά σκάλα,ἤ γιά ν'ἀναρριχηθεῖ σ'ἕνα δένδρο,τότε διδάσκεται νά διαβάζει,νά γράφει καί νά λογαριάζει. "Υστερα τά πράγματα ἔρχονται μόνατους.Φράσεις καί λέξεις στήν αἴθουσα,σχήματα καί ἀριθμητικά σύμβολα,ἐπιστολές πού γράφονται μέ ἀφορμή κάποια ἐκδρομή, συνταγές μαγειρικῆς πού γράφονται ἤ διαβάζονται καί πολλά ἄλλα εἶναι κίνητρα γιά μύηση στή γραφή,τήν ἀνάγνωση καί τήν ἀριθμητική. Ἄν πολλά νήπια μποροῦν νά μυηθοῦν τόσο τό καλύτερο.

Στό καλό νηπιαγωγεῖο ἡ ζωή δέν σταματᾶ.,γι'αὐτό τό νήπιο μπορεῖ νά διδαχθεῖ ἀνάγνωση,γραφή καί ἀρίθμηση.Οἱ εὐκαιρίες εἶναι πάντα παροῦσες,ποτέ ὅμως ἀπομονωμένες καταθλιπτικές,καταπιεστικές ἤ τεχνικά φτιαγμένες ἀπό τή νηπιαγωγό.Οἱ εὐκαιρίες εἶναι πάντα οἰκοδομημένες καί συνδεμένες μέ ὅλο τό δυναμικό πρόγραμμα τῶν δραστηριοτήτων καί ἔτσι τό κάθε νήπιο μπορεῖ νά διαβάζει ,νά γράφει,νά λογαριάζει γλήγορα,ἄν βέβαια εἶναι ἱκανό γι'αὐτό.Πάντα ὑπάρχουν οἱ εὐκαιρίες γιά κάθε νήπιο νά ἔχει ἐμπειρίες ἀναγνώσεως,γραφῆς καί ἀριθμητικῆς,ἀνάλογες μέ τό στάδιο ἀναπτύξεώς του καί τή δυναμικότητά του."Ετσι μέ τήν κατάλληλη ἐργασία τό πρόγραμμα γιά μάθηση δέν θά εἶναι μιά"ἐπικίνδυνη ἐπιχείρηση",ἀλλά ἕνα πρόγραμμα γεμάτο μέ ποικιλία ἀπό δραστηριότητες, πού θά κυριαρχοῦνται ἀπό τά ἐνδιαφέροντα τῶν νηπίων καί ὄχι ἀπό τίς ἐντολές τῆς νηπιαγωγοῦ. Σ'ἕνα τέτοιο πρόγραμμα τό κάθε νήπιο θά ἐνδυναμώνεται,ἀνεξάρτητα σέ ποιά βαθμίδα ἑτοιμότητας βρίσκεται.Καί δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει πώς ἡ μάθηση εἶναι κάτι πού διεγείρει ἀνεξάρτητα

τητα πάλι σέ ποιά βαθμίδα έτοιμότητας βρίσκεται τό νήπιο. Αύτή άκριβῶς ή άποψη εἶναι μιά άσφαλής έναλλακτική λύση, πού συμβιβάζεται άπόλυτα μέ τόν τρόπο ζωῆς τοῦ άνθρώπου.-

Τελειώνοντας πρέπει νά δώσομε τήν άπάντηση στό έρώτημα, ὅπως αὐτό γράφτηκε στόν τίτλο τοῦ γραφτοῦ μας. Ποιά εἶναι δηλ. ἡ σχέση άνάμεσα στά προγράμματα τοῦ νηπιαγωγείου καί τοῦ δημοτ. σχολείου; Θά προπαρασκευάζει τό χρονικά προηγούμενο, τό χρονικά έπόμενο; Θά ὑπάρχει σύμπτωση καί στά δυό προγράμματα σέ όρισμένα άντικείμενα; Θά άγνοήσει ὁ δάσκαλος τήν έργασία τῆς νηπιαγωγοῦ;

Νομίζω πώς ἡ άπάντηση βγαίνει άπ' ὅσα μέχρι τώρα άναφέραμε:

1) Τό άναλυτικό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου, ένα άναλυτικό πρόγραμμα εύέλικτο, χωρίς χωρισμένα μαθήματα, γεμάτο δραστηριότητες, θεμελιωμένο ψυχολογικά καί παιδαγωγικά, άσφαλῶς θά εἶναι πολύτιμος βοηθός τοῦ άναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

2) Γιά σύμπτωση μαθημάτων δέν γίνεται λόγος, μιά καί στό νηπιαγωγεῖο δέν θά ὑπάρχουν χωριστά μαθήματα. Γύρω άπό ένότητες μέ βάση τή σπουδή τοῦ περιβάλλοντος, τό έργο τῆς άνθρώπινης δημιουργίας καί τῶν άνθρώπινων σχέσεων, θά μπεῖται τό νήπιο πιά μέ άντικείμενα, μέ φαινόμενα μέ πρόσωπα καί μέ πράγματα. γιά τά ὁποῖα θ' άσχοληθεῖ άργότερα στό δημοτ. σχολεῖο, σύμφωνα μέ τίς άρχές τοῦ σπειροειδοῦς προγράμματος. Αύτό ὅμως δέν πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς σύμπτωση μαθημάτων, γιά νά περιορισθεῖ ὁ ρυθμός τῆς σπουδῆς στό δημοτικό σχολεῖο.

3) Ὁ δάσκαλος οὔτε θ' άγνοήσει ὅ,τι ἔκαμε ἡ νηπιαγωγός, οὔτε ὅμως καί θά πάρει ὡς δεδομένο, πώς τά παιδιά τῆς Α' τάξεως πέρασαν άπό τό νηπιαγωγεῖο. Άνεξάρτητα άπό τό γεγονός πώς ἡ φοίτηση στά νηπιαγωγεῖα δέν εἶναι ὑποχρεωτική-έπομένως ένα μικρό μόνο ποσοστό παιδιῶν περνᾶ άπό τήν προσχολική έκπαίδευση-ὁ δάσκαλος πρέπει να όργανώσει μέ τέτοιο τρόπο τή δουλειά του, ὥστε νά περάσει τό παιδί άνώδυνα τίς φάσεις τῆς προσαρμογῆς του σ' ένα νέο κλῖμα ένός έκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος, πού βαδίζει πάνω στίς γραμμές-καλῶς ἤ κακῶς-ένός άναλυτικοῦ προγράμματος καί πού έργάζεται αὐτοδύναμα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα άπό συζήτηση,

όμόφωνα άποφαίνεται

νά ληφθεῖ ὑπόψη ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Πετρουλάκη κατά τήν κατάρτιση τοῦ άναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου.

Μετά άπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος τῶν

Βασ. Κογιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ · ΚΕΜΕ

Π Ρ Α Ξ Η 90/1978

Σήμερα, 7 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τά μέλη νά ἐκφέρουν τή γνώμη τους γιά τό γενικό πλαίσιο ὕλης τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας καί νά ἀποφασίσουν σχετικά.

Ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς σχετικά μέ τόν τομέα "Λεξιλόγιο" τοῦ πλαισίου θέτει τό ἑξῆς ἐρώτημα: Ἐφόσον δέν ὑπάρχει στή χώρα μας ἐγκυρη ἔρευνα σχετική μέ τό βασικό λεξιλόγιο τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας πῶς σκέπτονται οἱ κ.κ. Εἰσηγητές μέ τήν εἰσαγωγή τοῦ λεξιλογίου στό γλωσσικό μάθημα νά ἀντιμετωπίσουν στήν πράξη τό πρόβλημα αὐτό.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Ἀ. Βουγιούκας λέγει τά ἀκόλουθα:
"Ὑπάρχουν καί στήν Ἑλλάδα μερικές ἔρευνες πάνω στό Βασικό Λεξιλόγιο.

Είναι τοῦ Γ. Σακελλαρίου, τοῦ Ἄγγ. Σαφαρίκα, μιά ὁμαδική πού φέρεται μέ τό ὄνομα τοῦ Λ. Κούλα, καί μιά κυπριακή γιά τό ὀρθογραφικό λεξιλόγιο. Καμμιά ἀπό αὐτές δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὁλοκληρωμένη. Μπορεῖ ὅμως νά ληφθοῦν ὑπόψη κατά τή συγκρότηση τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου ἀπό τήν ὁμάδα συντάξεως τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος. Ἡ συγκρότηση τοῦ λεξιλογίου θά γίνει μέ ἐμπειρικά κριτήρια ἤ, ἄν χρειασθεῖ, ὕστερα ἀπό σχετική ἔρευνα. Πάντως, ἀπό τό τίποτα προτιμότερο εἶναι ἕνα ἐμπειρικό βασικό λεξιλόγιο. Ἄλλωστε, καί ὅλες οἱ ἄλλες προβλέψεις μας γιά τό γλωσσικό μάθημα - καί γιατί ἄραγε μόνο γιά τό γλωσσικό; - πάνω σέ ἐμπειρική βάση γίνονται".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει στόν τομέα "Ἀνάγνωση" τοῦ κειμένου στίς δεξιότητες νά προστεθεῖ "ἀποκρυπτογράφηση τοῦ προφορικοῦ λόγου" κατ'ἀναλογία πρός τό "ἀποκρυπτογράφηση τοῦ γραπτοῦ ὑλικοῦ" πού ὑπάρχει στίς δεξιότητες τοῦ τομέα "Ἀνάγνωση".

Ἀπαντώντας ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι τό παιδί στό γραπτό λόγο ὅσον ἀφορᾶ τήν πρώτη ἀνάγνωση ἔχει προχωρήσει λίγο, ἐνῶ στόν προφορικό λόγο ἔχει προχωρήσει πολύ. Γι'αὐτό δέν εἶναι ἀπαραίτητο νά προστεθεῖ αὐτή ἡ δεξιότητα.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει ἐπιφυλάξεις γιά τίς ἑξῆς λέξεις τοῦ κειμένου:

1. Παραγραφοποίηση (ἑνότητα 2ε)
2. Ἀποκρυπτογράφηση (ἑνότητα 4α)
3. Νοηματική προσπέλαση τῆς γλώσσας (ἑνότητα 6δ).
4. Ἐννοιολογικό λεξιλόγιο- ὀρθογραφικό λεξιλόγιο (ἑνότητα 5α, 5β).

Ἀκολουθεῖ συζήτηση.

Οἱ κ.κ. Ἰ. Χριστιᾶς καί Γεώρ. Μαραγκουδάκης προτείνουν ἡ λέξη "παραγραφοποίηση" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "ἀποκωδικοποίηση".

Ἡ πρότασή τους δέν γίνεται ἀποδεκτή.

Ὁ κ. Μπενέκος ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ ἔκφραση "νοηματική προσπέλαση τῆς γλώσσας" εἶναι καλή καί ἐννοοῦνται μέ αὐτή ὅσα στή συνέχεια περιέχονται ἐντός τῆς παρενθέσεως.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης ἀντί γι' αὐτή τήν ἔκφραση προτείνει "Σημασιολογική καί συντακτική προσπέλαση τῆς γλώσσας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

'Ο κ. Βουγιούκας γιά τούς ὅρους "'Εννοιολογικό λεξιλόγιο- ὀρθογραφικό λεξιλόγιο" λέγει ὅτι ὑπάρχει ἐπικάλυψη ἀνάμεσά τους ἀλλά μπαίνουν ἔτσι γιά ἔμφαση. "Ολοι οἱ ὅροι μένουν ὅπως ἔχουν.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τό τρίτο μέρος τῆς εἰσηγήσεως πού ἀναφέρεται σέ γενικές παρατηρήσεις γιά τό μάθημα τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας.

'Ο κ. Βουγιούκας ἀπαντώντας σέ σχετική ἐρώτηση λέγει ὅτι ἡ ὁμάδα τῶν Εἰσηγητῶν θεώρησε ἀπαραίτητες τίς γενικές παρατηρήσεις ἐπειδή ἀπό τή διάρθρωση ~~του~~ τοῦ μαθήματος δέν εἶναι δυνατό σ'αὐτή τή φάση νά δοθεῖ ἡ διάρθρωσή του στίς τάξεις τοῦ σχολείου. Μ'αὐτές φαίνεται πῶς θά γίνει ἡ δόμηση τῆς ὕλης.

'Ο κ. Χριστιᾶς θά ἤθελε οἱ γενικές παρατηρήσεις νά εἶναι ἀνάμεσα στό σκοπό καί τό γενικό πλαίσιο ὕλης, γιά νά γίνει κατανοητό στό δάσκαλο πῶς εἶναι φτιαγμένο τό πρόγραμμα.

'Ο κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι ἡ ὁμάδα τῶν εἰσηγητῶν δεῖ ὅτι ὑλοποιοῦνται αὐτά στήν τελική φάση ἴσως καί νά μή χρειασθοῦν.

'Ο κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει νά γίνει μία γενικότερη καί πιό συγκεκριμένη διατύπωση τῆς φράσεως "νά φέρει στά παιδιά χαρά" (Στό τέλος τῶν γενικῶν παρατηρήσεων). Συγκεκριμένα προτείνει τή φράση "Εὐχάριστα συναισθήματα".

'Απαντώντας ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι μέ τή φράση αὐτή τοῦ κειμένου ἐννοοῦμε νά χαρεῖ τό παιδί ἕνα κείμενο ἀνεξάρτητα ἀπό τό περιεχόμενο του (εὐχάριστο ἤ δυσάρεστο). Θέλουμε νά ὑποδηλωθεῖ ἕνας τρόπος προσεγγίσεως.

Στή συνέχεια ὁ κ. Βουγιούκας προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση: "νά κάνει τά παιδιά νά τά χαροῦν καί νά τά φέρει κοντά στό καλό λογοτεχνικό βιβλίο". 'Η πρότασή του γίνεται δεκτή.

'Ο κ. Χριστιᾶς θεωρεῖ τή διατύπωση τῆς τελευταίας παραγράφου τῶν γενικῶν παρατηρήσεων στενή καί ἐρωτᾶ ἄν σκοπός τῆς λογοτεχνίας ~~της~~ εἶναι μόνο ἡ αἰσθητική ἀπόλαυση; (ἐχει τη γνώμη ὅτι ενδιαφέρεται ἀπ' ἀνθρωπινη ἀπόλαυση) ἐπιδιώκουμε νά προβληματίσουμε τά παιδιά πάνω σέ ἀξίες καί προβλήματα τῆς ζωῆς.

./.

'Απαντώντας ὁ κ. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι ἐννοεῖται πῶς ἕνα βιβλίο τό παίρνουμε καί γιά τό περιεχόμενό του,. 'Εδῶ ὅμως δηλώνεται ὁ προσεχής σκοπός νά τά φέρει δηλ. κοντά στό λογοτεχνικό βιβλίο.
'Ο κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι μ'αὐτή τή διατύπωση θέλουμε νά δώσουμε ἔμφαση στό πῶς θά κάνουμε τά παιδιά νά ἀγαπήσουν τό καλό βιβλίο.

'Ο κ. Μπενέκος προτείνει νά διαρθρωθεῖ τό νόημα ὡς ἑξῆς: "Μέ τό ἀνθολόγιο ἐπιδιώκουμε νά φέρουμε τό παιδί σέ ἐπαφή μέ ἐκλεκτά κείμενα τῆς Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καί νά τό κάνουμε νά ἀγαπήσει τό καλό λογοτεχνικό βιβλίο".
'Η πρόταση του δέν γίνεται δεκτή.

'Ο κ. Χριστιᾶς προτείνει: 1) Νά διαγραφεῖ οἱ λέξη "αὐτοματοποιημένες" τῆς πέμπτης παραγράφου, διότι, ἐφόσον δέν ἔγινε πιό πάνω διαχωρισμός δεξιοτήτων καί ἱκανοτήτων, δέν μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ ἐδῶ ὁ ὅρος "αὐτοματοποιημένες δεξιότητες", γιατί δέν μποροῦμε νά μιλήσουμε γιά αὐτοματοποίηση τῶν ἱκανοτήτων.
'Η πρόταση του γίνεται ἀποδεκτή.
2) Νά καθορισθεῖ τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε 'Αναγνωστικό καί τί 'Ανθολόγιο, γιατί ἐδῶ εἰσάγεται μία καινοτομία πού θά ἔχει μεγάλες ἐπιπτώσεις στό γλωσσικό μάθημα. 'Εφόσον ἡ γραμματική ἐνσωματώνεται στό 'Αναγνωστικό αὐτό, θά παύσει νά ἔχει τή μορφή 'Αναγνωστικοῦ. Τίς ἀνάγκες πού θά προκύψουν ἀπό αὐτό πρέπει νά καλύψει τό 'Ανθολόγιο. Τά σημερινά ὅμως 'Ανθολόγια μέ τή σημερινή τους μορφή δέν μποροῦν νά καλύψουν αὐτές.

'Απαντώντας ὁ κ. Βουγιούκας λέγει τά ἑξῆς: "Τί ἐννοοῦμε μέ τό 'Αναγνωστικό καί τό 'Ανθολόγιο λέγεται σαφέστατα στήν εἰσήγηση, ὥστε νά μήν ὑπάρχει ἔδαφος γιά παρανοήσεις. Τό 'Αναγνωστικό διατηρεῖ τό παραδοσιακό ὄνομα, ἐπειδή θά ἐξακολουθήσει νά εἶναι τό βασικό βιβλίο σπουδῆς τῆς νεοελληνικῆς. Κατά τά ἄλλα, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν περιγραφή του, ἐλάχιστη σχέση θά ἔχει μέ τά παραδοσιακά 'Αναγνωστικά, ἀλλά καί τό 'Ανθολόγιο πολύ λίγη σχέση θά ἔχει μέ τά παραδοσιακά 'Αναγνωστικά, πού βέβαια κατά

./.

κανένα δέν περιείχαν ὑποδειγματικά λογοτεχνικά κείμενα. Διαφορετική ἐπίσης θά προβλέπεται ἡ προσέγγιση τοῦ 'Ανθολογίου σέ σχέση μέ τά παλιά 'Αναγνωστικά. "Οσο γιά τά σημερινά 'Ανθολόγια κοινή εἶναι ἡ ἀναγνώριση ὅτι εἶναι τά μόνα σωστά σχολικά βιβλία πού βγῆκαν μετά τά "Ψηλά Βουνά " τοῦ Παπαντωνίου".

"Επειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση τό γενικό πλαίσιο περιεχομένου καί οἱ γενικές παρατηρήσεις τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας διατυπώθηκαν ὡς ἑξῆς:

./.

II. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Π ρ ο φ ο ρ ι κ ή Ἔ κ φ ρ α σ η

α. Ἀνακοίνωση, περιγραφή, ἀφήγηση κτλ.

β. Διάλογος, συζήτηση, δραματοποίηση κτλ.

Δεξιότητες

α. Ἄρθρωση, τονισμός, προφορά

β. Τέχνη τῆς ἀναπνοῆς, παύσεις, ταχύτητα ὁμιλίας

γ. Διάτυπωση καί ὕφος ὁμιλίας

2. Γ ρ α π τ ή Ἔ κ φ ρ α σ η

α. Ἀνακοινώσεις, σημειώματα, ἐπιγραφές κτλ.

β. Σημειώσεις, περιλήψεις, τηλεγραφήματα κτλ.

γ. Ἀλληλογραφία

δ. Αἰτήσεις, δηλώσεις, πρακτικά κτλ.

ε. Εὑρετήρια, κατάλογοι, πίνακες περιεχομένων κτλ.

στ. Ἔκθεση (ὁμαδική-ἀτομική, καθοδηγημένη-ἐλεύθερη)

Δεξιότητες

α. Δεξιότητες γραφῆς (εὐανάγνωστο, ταχύτητα, διευθέτηση κειμένου)

β. Σύνθεση λογικῶν προτάσεων

γ. Χρήση τῶν αἰσθήσεων καί τῆς φαντασίας

δ. Ὀργάνωση τῶν νοημάτων

ε. Ὀρθογραφία, στίξη καί παραγραφοποίηση

στ. κριτικός ἔλεγχος τοῦ γραπτοῦ--διορθώσεις

ζ. Ἐκφραστικοί τρόποι

3. Ἀ κ ρ ό α σ η

α. Ἀκρόαση μέ τό παιδί μόνο ὡς ἀκροατή

β. Ἀκρόαση στή συζήτηση

Δεξιότητες

α. Ἀντίληψη προτάσεων, λέξεων, φθόγγων

β. Κατανόηση ἐννοιῶν

γ. Ἐπισήμανση ἐννοιῶν-κλειδιῶν καί ὀργάνωση νοημάτων

δ. κριτικός ἔλεγχος τῶν ὅσων λέγονται

4. Ἀ ν ά γ ν ω σ η

α. Φωναχτή ἀνάγνωση

β. Σιωπηρή ἀνάγνωση

γ. Ἀνάγνωση πεζοῦ κειμένου

δ. Ἀνάγνωση ποιητικοῦ κειμένου

ε. Ἀνάγνωση ἄλλου ὑλικοῦ (λεξικῶν, καταλόγων, πινάκων περιεχομένου, χαρτῶν κτλ.)

Δεξιότητες

α. Ἀποκρυπτογράφηση ~~τοῦ γραπτοῦ ὑλικοῦ~~ τῶν γραπτῶν συμβόλων

β. Κατανόηση

γ. Κριτικός ἔλεγχος περιεχομένου

δ. Ἀξιολόγηση τῆς ποιότητας τοῦ ἀναγνώσματος

ε. Χρήση πρόσθετων πηγῶν

5. Λ ε ξ ι λ ό γ ι ο

α. Ἐννοιολογικό λεξιλόγιο

β. Ὀρθογραφικό λεξιλόγιο

Δεξιότητες

α. Ἀντίληψη καί προφορά βασικῶν λέξεων

β. κατανόηση

γ. χρήση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Κ.Ε.Μ.Ε.

6. Γ ρ α μ μ α τ ι κ ή

α. Σύνταξη

β. Σημασιολογία

γ. Φωνολογία

δ. Μορφολογία

Δεξιότητες

α. Ἀντίληψη τῆς δομῆς καί τῆς λειτουργίας τῆς καθιερωμένης γλώσσας

β. Ἐπισήμανση ὁμοιομορφιῶν καί ἰδιομορφιῶν στή γλώσσα καί συναγωγή κανόνων

γ. Σύνθεση προτάσεων, περιόδων καί εὐρύτερων συνόλων

δ. Μορφολογική προσπέλαση τῆς γλώσσας (θέση τῶν λέξεων μέσα στήν πρόταση, λέξεις-κλειδιά, ἔμφαση τόνου, κυριολεξία καί μεταφορά, συνώνυμα καί ἀντίθετα, συμφραζόμενα)

ε. Ὀρθοφωνία

στ. Ὀρθογραφία

ζ. Χρήση τῆς καθιερωμένης γλώσσας σέ ποικίλες περιπτώσεις

III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Τό γλωσσικό μάθημα ἀντιμετωπίζεται στή σφαιρικότητά του, κατά τρόπο ὁλιαδή ὥστε ὅλες οἱ διδακτικές ἐνέργειες, συγκλίνοντας, νά προάγουν τήν ἱκανότητα γιά κατανόηση καί ἔκφραση, πού εἶναι οἱ δύο ἄξονες στή διαδικασία τῆς ἐπικοινωνίας.

- Στό ἐπίκεντρο τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας βρίσκεται ὁ ἀπαρτισμένος λόγος, μέ μικρότερη φυσική μονάδα του τήν πρόταση. Αὐτός θά εἶναι ἀφετηρία, σημεῖο ἀναφορᾶς καί κατάληξη τῆς διδασκαλίας.

- Ἡ ὕλη διατάσσεται κοχλιωτά καί αὐτό ἐξυπακούει ὅτι κάθε νέα γλωσσική ἑνότητα οἰκοδομεῖται ἐπάνω στίς βάσεις τῶν προηγουμένων.

- Ἡ γλωσσική διδασκαλία μεθοδεύεται ἔτσι ὥστε ὁ μαθητής νά μαθαίνει καί νά ἀσκεῖται κάνοντας ὅσο τό δυνατό λιγότερα λάθη. Ἀπαραίτητος ὅρος εἶναι κάθε διδακτική ἑνότητα νά μήν περιέχει ἄλλες δυσκολίες ἔξω ἀπό ὅσες προβλέπονται στό γλωσσικό φαινόμενο πού εἰσάγεται γιά πρώτη φορά. Ὁ ἴδιος ὁ μαθητής ἐπίσης συμμετέχει στή διόρθωση τῶν λαθῶν, μέ τήν ὁποία ὁλοκληρώνεται τό μάθημα τῆς ἡμέρας.

- Ὅ,τι διδάσκεται πρέπει μέ τήν ἄσκηση καί τήν ἐπανάληψη νά καταλήγει σέ ~~σύνθετοποιημένες~~ δεξιότητες, πού θά ἔχουν τήν ἐφαρμογή τους στή γλωσσική συμπεριφορά τῶν παιδιῶν.

- Γιά τή γλωσσική διδασκαλία θά χρησιμοποιηθοῦν δύο βασικά βοηθήματα: Τό Ἀναγνωστικό καί τό Ἀνθολόγιο.

Τό Ἀναγνωστικό εἶναι τό βασικό βιβλίο σπουδῆς τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας. περιέχει σύντομα κείμενα, πού ἀντιπροσωπεύουν ὅλες τίς δυνατές χρήσεις τοῦ λόγου καί παράλληλα ἐνσωματώνουν ἀβίαστα τά στοιχεῖα τῆς γλώσσας πού πρόκειται νά διδαχθοῦν. Τά κείμενα συνοδεύονται ἀπό εἰσαγωγικές παρατηρήσεις καί ἀσκήσεις ποικίλης γλωσσικῆς ἐπεξεργασίας.

Τό Ἀνθολόγιο περιέχει κείμενα τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καί στόχος του εἶναι νά φέρει τά παιδιά κοντά στό καλό λογοτεχνικό βιβλίο καί νά τά κάμει νά τό χαροῦν καί νά τό ἀγαπήσουν.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κυνιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 91/1978

Σήμερα, 8 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος, Βασ. Κονδυτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς Νηπιαγωγείων".

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, διαιρέσεως καί συγχωνεύσεως Δημοτικῶν Σχολείων".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Θέμα 1ο. Γνωμοδότηση γιά σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ίδρύσεως καί Προαγωγῆς Νηπιαγωγείων".

Ὁ ἀμβδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰωαν. Χριστιᾶς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 311/5912/25-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ίδρύσεως καί προαγωγῆς Νηπιαγωγείων".

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἀκόλουθα:

Γενικές Παρατηρήσεις:

1. Σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ Ν. 309/1976 "Περί ὀργανώσεως καί διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως", ἄρθρα 5, 7, 9 καί 79 ίδρύσεται, κατανεμόμενα σ'ὅλη τήν ἐπικράτεια τῆς χώρας, 452 μονοθέσια νηπιαγωγεῖα καί προάγονται 226 ἀπό μονοθέσια σέ διθέσια.

2. Τά κριτήρια πού ἴσχυσαν γιά τήν ίδρυση καί τήν προαγωγή τῶν νηπιαγωγείων εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν νηπίων, οἱ δυνατότητες στεγάσεως καί οἱ ἰδιαίτερες ἀνάγκες κατά περιοχές, ὅπως τά στοιχεῖα αὐτά παρουσιάζονται στίς προτάσεις τῶν οἰκείων ἐπιθεωρητῶν. Σημαντικό εἶναι ὅτι μέ τήν ίδρυση καί τήν προαγωγή αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ νηπιαγωγείων, ἱκανοποιήθηκαν οἱ γενόμενες προτάσεις σχεδόν στό σύνολό τους.

3. Ἡ ίδρυση 452 μονοθεσίων νηπιαγωγείων καί ἡ προαγωγή 226 μονοθεσίων σέ διθέσια συνεπάγεται αὔξηση τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν νηπιαγωγῶν κατά 678. Ἔτσι τό σύνολο τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν νηπιαγωγῶν ἀπό 3.457 γίνεται 4.135.

Παρατηρήσεις κατ'ἄρθρο - προτάσεις:

1. Ἄρθρο 1ο. Νά ἐξετασθεῖ ἄν ὑπάρχουν οἱ δυνατότητες νά ίδρυθοῦν στά Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης ἀντί γιά ἕνα μονοθέσιο, δύο διθέσια νηπιαγωγεῖα, ὥστε νά δημιουργηθεῖ ἡ βασική προϋπόθεση λειτουργίας ἑνός πειραματικοῦ νηπιαγωγείου πού εἶναι ἡ παράλληλη λειτουργία δύο τουλάχιστο τμημάτων.

2. Ἄρθρο 2ο. Νά μείνει ὡς ἔχει

3. Άρθρο 3. Η αύξηση τών οργανικών θέσεων τών νηπιαγωγών καί ή κατανομή τους κατά βαθμούς νά γίνει άφού πρώτα μειωθεί τό σύνολο τών θέσεων κατά τόν άριθμό πού προβλέπει τό σχέδιο Π.Δ. περί καταργήσεως νηπιαγωγείων.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. Φ. 311/ 5912Ι/25-5-1978 τού Υπουργείου Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν Εισήγηση τού κ. Χριστιά καί γ) Τή σχετική συζήτηση,

όμόφωνα άποφαίνεται

Γνωμοδοτεί θετικά γιά τήν ίδρυση καί προαγωγή Νηπιαγωγείων, όπως προτείνονται στό σχ. Προεδρ. Δ/τος.

Γιά τό δεύτερο θέμα τής ήμερήσιας διατάξεως "Γνωμοδότηση γιά σχ. Προεδρ. Δια/τος " Περί καταργήσεως, ύποβιβασμού, διαιρέσεως καί συγχωνεύσεως Δημοτικών σχολείων" έγινε μία προπαρασκευαστική συζήτηση. Τό Τμήμα θά γνωμοδοτήσει σχετικά στήν έπόμενη συνεδρία του.

Έπειτα άπό αύτά έλήξε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 92/1978

Σήμερα, 9 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρία, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Γνωμοδότηση γιά σχ. Π.Δ/τος "Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, διαιρέσεως καί συγχωνεύσεως Δημοτικῶν Σχολείων".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Διον. Μελᾶς θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/59120/25-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Π.Δ/τος "Περί καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, διαιρέσεως καί συγχωνεύσεως Δημοτικῶν Σχολείων".

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἑξῆς: "Τό Π.Δ. προβλέπει τήν κατάργηση 97 δημοτικῶν σχολείων (2 4/θέσια, 1 2/θέσιο καί 94 1/θέσια), τόν ὑποβιβασμό 128 σχολείων, τή διαίρεση 5 σχολείων καί τή συγχώνευση σέ 20 ἄλλων δημοτικῶν σχολείων.

Μέ τίς μεταβολές αὐτές μειώνονται οἱ θέσεις τοῦ κλάδου κατά

256.

Γενικά, μέ τό Π.Δ. ικανοποιοῦνται οἱ προτάσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν καί τῶν ἐποπτῶν γιά μεταβολές. Σέ ὁρισμένες ὅμως περιπτώσεις οἱ ἐπίσημες προτάσεις τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ δέ λαμβάνονται ὑπόψη. Ἀναφέρω ἐνδεικτικά τίς ἑξῆς:

1.- Ὁ ἐπιθεωρητής Α' Ἐκπ/κῆς Περιφέρειας Μειονοτικῶν Σχολείων Ξάνθης προτείνει νά καταργηθεῖ ἡ μία ὀργανική θέση τοῦ κρατικοῦ δασκάλου στό 1/θέσιο Δημοτικό Σχολεῖο Κορφοβουνίου "λόγω μή λειτουργίας τοῦ σχολείου ἐλλείψει μαθητῶν". Οἱ συντάκτες τοῦ Π.Δ. δέν υἱοθετοῦν τήν πρόταση, ὅπως καί σχετική πρόταση τοῦ ἐπιθεωρητῆ μειονοτικῶν σχολείων Ροδόπης-Ἔβρου, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι κατάργηση τῆς θέσεως τοῦ κρατικοῦ δασκάλου σημαίνει καί κατάργηση τῶν σχολείων, πού πρέπει νά διατηρηθοῦν γιά ἐθνικούς λόγους.

2.- Ὁ Θ' Ε.Δ.Ε. Πειραιῶς προτείνει τή συγχώνευση τοῦ 38ου 10/θέσιου Δημ. Σχολείου καί τοῦ 51ου 6/θέσιου Δημοτικοῦ Σχολείου σέ ἕνα 15/θέσιο, ἐπειδή δέ βρίσκεται κατάλληλο οἴκημα γιά τή στέγαση τοῦ δεύτερου ὡς ἀνεξάρτητου σχολείου.

3.- Ὁ ἐπόπτης προτείνει τόν ὑποβιβασμό τοῦ 4/θέσιου Δ. Σχολείου Λαμπείας Α' Π.Δ.Ε. Πύργου σέ 3/θέσιο (Μ.Ο. τελευταίας τριετίας 110 μαθητές καί σήμερα γραμμένους 80 μαθητές).

4.- Ὁ ἁρμόδιος ἐπόπτης προτείνει τήν κατάργηση τῶν 1/θέσιων Δ. Σχολείων Ἰσθμάτος Καρυῶν, Μακρυσίου καί Μάναρη τῆς Γ.Δ.Ε. Μεγαλουπόλεως.

5.- Ὁ ἐπιθεωρητής τῆς Ε.Δ.Ε. Βοΐου προτείνει τήν κατάργηση τοῦ Δ. Σχολείου Πλακίδας πού ἔχει 1 μαθητή καί τή διατήρηση ἄλλων 7 ἀτροφικῶν σχολείων τῆς περιφέρειάς του λόγω ἀποστάσεων καί κλιματολογικῶν συνθηκῶν. Τό Π.Δ. καταργεῖ τά σχολεῖα Βουχωρίνας καί Ἀπιδέας μέ 5 μαθητές τό καθένα καί διατηρεῖ τό Δ. Σχολεῖο Πλακίδας μέ τό αἰτιολογικό ὅτι δέν ὑπάρχει τρόπος μεταφορᾶς τοῦ μαθητῆ.

Πέρα ὅμως ἀπό τίς ἐπιφυλάξεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους ὑπάρχει ὁ περιορισμός τοῦ Ν.309/76, ἄρθρο 12, πού προβλέπει τήν ἵδρυση (ἄρα καί τή διατήρηση) σχολείων μέ 15 τουλάχιστο μαθητές. Ἐξαίρεση

./.

κάνει μόνο γιά "περιπτώσεις, καθ' ἅς συντρέχουν ἐξαιρετικοί λόγοι (ἐθνικοί, γεωγραφικοί)", κατά τίς ὁποῖες "δύνανται νά ἱδρύωνται μονοθέσια δημοτικά σχολεῖα καί ὅταν ὁ ἀριθμός τῶν φοιτώντων μαθητῶν ὑπερβαίνει τούς 7, ἀλλ' ὑπολείπεται τῶν 15" (ἄρθ. 12 παρ. 3).

Οἱ συντάκτες τοῦ Π.Δ. γιά νά εἶναι συνεπεῖς μέ τήν ἐπιταγή τοῦ Ν.309/76 κι ἀφοῦ βέβαια συνεκτιμήσουν κατά περίπτωση τούς ἐθνικούς καί γεωγραφικούς λόγους, πρέπει νά θέσουν ἕνα κατώτατο ὅριο γιά τή διατήρηση ἀτροφικῶν σχολείων. Κατά τή γνώμη τό κατώτατο ὅριο πρέπει νά εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν 5 μαθητῶν.

Ὁ νόμος θέτει ἕνα κατώτατο ὅριο μαθητῶν γιά τή λειτουργία ἑνός σχολείου ὄχι μόνο γιά λόγους οἰκονομίας, ἀλλά καί γιά λόγους παιδαγωγικούς κι ἀκόμη ὑπολογίζοντας τό δάσκαλο ὡς ἐπιστήμονα καί ὡς ἄνθρωπο. Ἀσφαλῶς ἡ βιωσιμότητα τῶν μικρῶν οἰκισμῶν καί χωριῶν μακροπρόθεσμα δέ θά ἐξαρτηθεῖ μόνο ἀπό τή λειτουργία τοῦ σχολείου τους.

Ἐπειδή ἀπαίτηση τοῦ Συντάγματος εἶναι ἡ παροχή ἄρτιας ἐκπαιδεύσεως μέ ἴσους ὅρους γιά ὅλα τά Ἑλληνόπουλα, θεωρῶ ὅτι ἡ συγχώνευση μικρῶν σέ ὀργανικότητα σχολείων σέ μεγαλύτερες σχολικές μονάδες κατά περιοχές θά εἶναι μιά λύση ὄχι μόνο γιά τίς ἀνάγκες τοῦ σήμερα, ἀλλά γιά τίς μελλοντικές. Γι' αὐτό νομίζω ὅτι πρέπει νά ἐξεταστεῖ σοβαρά ἡ πρόταση τοῦ ἐπιθεωρητῆ Δ.Ε. Φλωρίνης γιά τή δοκιμαστική στήν ἀρχή συγχώνευση τῶν σχολείων τῆς περιοχῆς Πρεσπῶν. Τέτοιες σχολικές μονάδες πρέπει ν'ἀρχίσουν νά λειτουργοῦν τό συντομότερο καί σέ ἄλλες περιοχές τῆς χώρας, ὥστε πρίν ἡ ὕπαιθρος ἐγκαταλειφθεῖ ἐντελῶς νά διαπιστώσουν οἱ κάτοικοι της ὅτι καί στήν ἐπαρχία εἶναι δυνατό νά μορφωθοῦν τά παιδιά σέ ἴσο τουλάχιστο βαθμό μέ τῶν ἀστικῶν κέντρων".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/59120/25-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων,

β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Μελᾶ, καί

γ) Τή σχετική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικὰ γιὰ τὴν κατάργηση, ὑποβιβασμό, διαίρεση καὶ συγχώνευση Δημοτικῶν Σχολείων, ὅπως προτείνονται στὸ σχέδιο Προεδρικοῦ Διατάγματος, μὲ τὴν πρόταση γιὰ δοκιμαστικὴ συγχώνευση σχολείων, ὅπου ἐθνικοὶ λόγοι δὲν συνηγοροῦν γιὰ τὴ λειτουργία τους.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 92/1978

Σήμερα, 12 Ἰανουαρίου 1978 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό Γο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Κ. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδρόπουλος καί Γ. Μαραγκουδάκης θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσηγητικό σχέδιο πού ἀναφέρεται στό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Σκοπός τῶν Μαθηματικῶν εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές νά ἀναπτύξουν τή λογικομαθηματική σκέψη, νά κατανοήσουν τό περιβάλλον, κυρίως ἀπό τήν ἄποψη ποσοτικῶν μεγεθῶν καί σχέσεων, καί νά ἀντιμετωπίζουν μέ ἐπιτυχία διάφορες προβληματικές καταστάσεις.

Είδικότερα, ή διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν ἐπιδιώκει νά ὑποβοηθήσει τούς μαθητές:

1. νά ἐκμάθουν καί νά χρησιμοποιοῦν τίς διαδικασίες τῆς ταξινομήσεως, τῆς διατάξεως, τῆς ἀντιστοιχίσεως καί τῆς μετρήσεως:

2. νά κατανοήσουν βασικές μαθηματικές ἔννοιες ὅπως εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ποσότητας, τό σύνολο, ἀριθμός, ὁ χρόνος, ὁ χῶρος, τό σχῆμα, ἡ ἐπιφάνεια, ὁ ὄγκος κ.ἄ. καί νά τίς χρησιμοποιοῦν καταλλήλως.

3. νά ἀντιληφθοῦν ὅτι τά μαθηματικά εἶναι ἀρχικά σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀντικείμενα καί στίς ἔννοιες πού οἱ ἴδιοι ἐκτελοῦν πάνω σ'αὐτά, καί ὕστερα σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἴδιες τίς σχέσεις. Ἀκόμη, νά ἀνακαλύπτουν αὐτές τίς σχέσεις στό περιβάλλον (φυσικό καί κοινωνικό).

4. νά καλλιεργήσουν τήν ἱκανότητα γιά τή λύση προβλημάτων καί τή διάθεση γιά ἀναζήτηση περισσότερων λύσεων σέ κάθε πρόβλημα.

5. νά ἀποκτήσουν τίς τεχνικές γιά τήν ἐκτέλεση τῶν βασικῶν μαθηματικῶν ἔννοιῶν καί τήν ἑτοιμότητα γιά τήν ἐφαρμογή τους σέ συγκεκριμένα προβλήματα.

6. νά ἑδραιώσουν βασικές λογικομαθηματικές δομές καί μηχανισμούς, ἔτσι ὥστε νά διευκολύνεται ἡ ἀφομοίωση νέων δομῶν καί μηχανισμῶν.

7. νά ἐκμάθουν καί νά χρησιμοποιοῦν μέ ἀκρίβεια τή μαθηματική γλῶσσα (μαθηματικούς ὅρους, σύμβολα, γραφικές παραστάσεις, ἔννοιες κ.ἄ.).

8. νά χρησιμοποιοῦν τά Μαθηματικά ὡς μέσο γιά τήν καλλιέργεια καί ἀξιοποίηση τῶν δημιουργικῶν τους δυνάμεων.

9. νά ἀναπτύξουν τή δύναμη συγκεντρώσεως, ἀφαιρέσεως καί γενικεύσεως, καί νά ἐθισθοῦν στήν κριτική σκέψη, στήν αὐτοπειθαρχία, στήν αὐτοπεποίθηση καί στήν ὑπευθυνότητα, καί

10. νά ἀποκτήσουν θετική στάση ἀπέναντι στά Μαθηματικά καί νά χαίρονται ὅταν ἐνασχολοῦνται μέ αὐτά.

Ὁ Προεδρεύοντος Τμήματος καλεῖ τοὺς κ.κ. Εἰσηγητὲς νὰ ποῦν κάτι διευκρινιστικὸ ἂν ἔχουν.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος ἀναλύει διεξοδικὰ τὴν εἰσήγηση καὶ τονίζει ὅτι στὸ σκοπὸ δίνουν ἔμφαση στὴ λογικομαθηματικὴ σκέψη, στὴ γνώση τοῦ Περιβάλλοντος καὶ στὴν πρακτικὴ πλευρὰ δηλ. στὶς ἐφαρμογές.

Συμπληρωματικὰ ὁ κ. Παυσάνιος ἀναφέρει ὅτι προσπάθησαν νὰ περιλάβουν ὅλες τὶς σύγχρονες ἐξελίξεις στὰ Μαθηματικὰ καὶ νὰ δοῦν τὰ Μαθηματικὰ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν ἐπιδιώξεων σὰν ἕνα ἀντικείμενο ποὺ ἀποβλέπει σὲ εὐρύτερους σκοπούς.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Βλουτίδης στὸ γενικὸ σκοπὸ παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

1. Ἀπαντοῦν τὰ βήματα "βοηθήσει" καὶ "ὑποβοηθήσει". Ποιὰ εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν ἐννοιῶν.
2. Ἡ λέξη "κυρίως" στὴ φράση "κυρίως ἀπὸ τὴν ἄποψη ποσοτικῶν μεγεθῶν καὶ σχέσεων" σημαίνει ὅτι ὑπάρχει καὶ κάτι μερικό.
3. Ὁ ὅρος "Προβληματικὲς καταστάσεις" εἶναι εὐρὺς καὶ ἀναφέρεται σὲ ὅλες τὶς περιοχὲς τοῦ ἐπιστητοῦ. Μήπως πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσει αὐτὴ ἡ ἔννοια;

Γίνεται συζήτηση κυρίως γιὰ τὸν ὅρο "λογικομαθητικὴ σκέψη", τὸν ὁποῖον ἀναλύει ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, καὶ τὸν ὅρο "Προβληματικὲς καταστάσεις".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι μὲ τὶς προβληματικὲς καταστάσεις ἐννοεῖται ἡ γενικότερη ἀντιμετώπιση προβλημάτων.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος διατυπώνει τὴν ἐπιφύλαξη ὅτι μὲ τὸν ὅρο αὐτὸ δίνουμε μία ὑπερεκτίμηση στὰ Μαθηματικά.

Ὁ κ. Χριστιᾶς γιὰ νὰ διασαφηνισθεῖ προτείνει νὰ προστεθεῖ ἡ φράση "στὴ βιβασιμαλία καὶ τὴ ζωή".

Ὁ κ. Μπενέκος προτείνει στὴν τελευταία πρόταση νὰ διαγραφοῦν οἱ λέξεις "καὶ νὰ" καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ τὸ "ὥστε".

Κατὰ πλειοψηφία γίνεται ἀποδεκτό.

Συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Δ. Μελᾶς, Ἰ. Χριστιᾶς, Δ. Ἀνδριόπουλος καὶ Ν. Βλουτίδης.

Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης προτείνει νὰ διαγραφεῖ ἡ λέξη "διάφορες" καὶ γίνεται ἀποδεκτό.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ὅλη συζήτηση ὁ σκοπὸς τῶν Μαθηματικῶν διατυπώνεται ὡς ἑξῆς:

Σκοπὸς τῶν Μαθηματικῶν εἶναι νὰ βοηθήσει τοὺς μαθητὲς νὰ ἀναπτύξουν τὴ λογικομαθηματικὴ σκέψη, νὰ κατανοήσουν τὸ περιβάλλον, κυρίως ἀπὸ τὴν ἄποψη ποσοτικῶν μεγεθῶν καὶ σχέσεων, ὥστε νὰ ἀντι-

μετωπίζουν μέ ἐπιτυχία προβληματικές καταστάσεις.

Ὁ κ. Βλοντίδης ἔχει τή γνώμη ὅτι στήν πρώτη ἐπιδίωξη ἔπρεπε νά μπεῖ πρώτα τό ρῆμα "χρησιμοποιοῦν" καί μετά τό "ἐνημάθουν".

Ἀπαντώντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ἔχει διατυπωθεῖ ἔτσι γιά νά βοηθήσει τό δάσκαλο νά καταλάβει ὅτι τά παιδιά πρῶτα θά μάθουν κάτι καί μετά θά γίνει ἐφαρμογή.

Ὁ κ. Μπενέκος παρατηρεῖ ὅτι ἡ τρίτη ἐπιδίωξη, ὅπως ἔχει διατυπωθεῖ, εἶναι ἕνα πυκνό κείμενο, ἐπιστημονικά δοσμένο καί βλέπει ὁλόκληρο τό πού πρέπει νά ξέρει ὁ μαθηματικός. Ἔχει ὅμως τή γνώμη ὅτι εἶναι πολύ δύσκολο νά τό καταλάβουν τά παιδιά.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι "ὑπάρχει φόβος μέ τή διατύπωση τῆς τρίτης ἐπιδιώξεως νά νομιστεῖ ὅτι ἐπιδιώκουμε νά δώσουμε στά παιδιά νά καταλάβουν τήν ἔννοια τῶν Μαθηματικῶν; Γι' αὐτό τό Τμῆμα ἀναθέτει στούς κ.κ. Εἰσηγητές νά ἀναδιατυπώσουν τό κείμενο αὐτῆς τῆς ἐπιδιώξεως σύμφωνα μέ τίς ἀπόψεις πού διατυπώθηκαν.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος διατυπώνει ἐπιφύλαξη γιά τήν ἐνάτη ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου. Φοβᾶται ὑπερεντύπωση καί ἕνα βιασμό συνδυασμό τῶν δυο μποροῦμε νά ἐπιτύχουμε μέ τά Μαθηματικά.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Ἡ γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 94/1978

Σήμερα, 13 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωΐνή, συνεδρίασε τό ΕΤμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα) .

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλαυτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιάς, Διον. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος καί ἡ κ. Π. Βαληνάκη, Δ/ντρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου πού ἰσχύει σήμερα καί τό παιδί τῆς νηπιακῆς ἡλικίας. Εἰσήγηση κ. Π. Βαληνάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ἡ κ. Π. Βαληνάκη θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή της σχετική μέ τό θέμα πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

./.

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου πού ἰσχύει σήμερα καί τό παιδί τῆς νηπιακῆς ἡλικίας

Τό 'Ελληνικό ἀναλυτικό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου-προνηπιακοῦ τμήματος ψηφίστηκε ἀπό τό 1962 (Β.Δ. 494/1962), ἄν καί παλαιότερο-παρουσιάζει στίς σημερινές του πολλά θετικά σημεῖα καί παρόλο πού δέν ξέρουμε ποιά εἶναι τά ἀποτελέσματά του, γιά ἕνα πράγμα εἴμαστε βέβαιοι: ὅτι δέν βλάπτει. Δέν μᾶς εἶναι ὅμως ἄγνωστα μόνο τά ἀποτελέσματά του ἀλλά κι ἡ διάρκεια τῆς ὠφέλειας πού προξενεῖ.

Γιά νά κάνουμε κριτική τοῦ Α. Π. πρέπει νά ἔχουμε στοιχεῖα ἀπό ἔρευνες. Ἡ ἔρευνα εἶναι ἐκείνη πού θά μᾶς δείξει

- Ποιά εἶναι ἡ γενική ἐπίδραση τοῦ παραδοσιακοῦ προγράμματος, πάνω στό παιδί, καί
- Ποιές οἱ ἐνδεχόμενες εἰδικές ἐπιπτώσεις
- Πάντως ἡ εἴσοδος καί μόνο τοῦ παιδιοῦ ἀπό μικρή ἡλικία στό Νηπιαγωγεῖο ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητα ἕνα θετικό στοιχεῖο
- Οἱ αἰσθητηριακο-κινητικές δραστηριότητες ἔχουν μεγαλύτερη ἐπίδραση στά μαθηματικά τοῦ δημοτικοῦ, παρά σέ ἄλλους τομεῖς.

Μέσα σ'αὐτά τά 26 χρόνια πού μεσολάβησαν ἀπό τήν ἐφαρμογή του, συγκεντρώθηκαν πολλά στοιχεῖα, γύρω ἀπό τήν ἀνάπτυξη καί ἐξέλιξη τοῦ νηπίου, πού μᾶς πείθουν πῶς τό πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου πρέπει νά παρέχει στά παιδιά μεγαλύτερες δυνατότητες προβληματισμοῦ καί ἐμπειριῶν, ἀφοῦ ἡ Π.Α. ἔχει γιά κύριο σκοπό της νά βοηθήσει τό παιδί νά κτίσει τά θεμέλια τῆς προσωπικότητάς του, μιᾶς προσωπικότητας πλούσιας, εὐαίσθητης, ἰσορροπημένης αὐτόνομης καί νά τό προετοιμάσει νά διατρέξει μέ ἐπιτυχία τά στάδια τῆς ἀνάπτυξής του - μ'αὐτό τό πνεῦμα ἐξάλλου ἐγγράφεται καί στά πλαίσια τῆς συνεχοῦς ἐκπαιδεύσεως"

Μεθοδολογικά προβλήματα

Τό ὑλικό τῆς ἔρευνας πάνω στήν ἐξέλιξη καί ἀξιολόγηση, προσχολικῶν προγραμμάτων εἶναι διεθνῶς περιωρισμένο, καί στή χώρα μας σχεδόν ἀνύπαρκτο

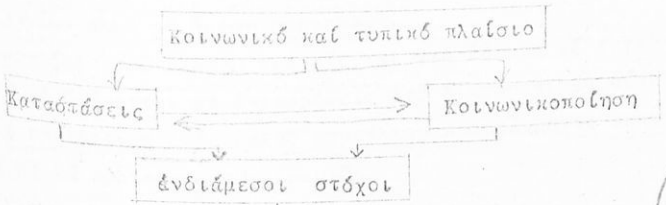
- Τά τελευταῖα χρόνια ἔχει ἀρχίσει μιά ἐκτεταμένη ἔρευνα ἀλλά οἱ ἐκθέσεις, γύρω ἀπ'αὐτή, παίρνουν συχνά τή μορφή μεθοδολογικῶν συζητήσεων. Ἀφοροῦν κυρίως τήν ἀξιολόγηση καί ὄχι τόν προγραμματισμό καί τήν ἀνάπτυξη ἑνός καινούριου προγράμματος.

Ἡ διαδικασία περιγράφεται σάν μιά ἁπλή ἀκολουθία: στόχοι, ἐπιλογή

περιεχομένου τοῦ προγράμματος, ἐπιλογή μεθόδων.

Σ'αὐτή, συνήθως, προσθέτουν μιά ἀναφορά στήν ἰδιαίτερη ψυχολογική θεωρία ἤ θεωρίες πού καθοδηγοῦν τήν ἐπιλογή τοῦ περιεχομένου καί τή μεθοδολογία.

- Μιά φιλόδοξη προσπάθεια ἀναλύσεως τῶν ἀρχικῶν φάσεων τῆς ἐξελίξεως τοῦ προγράμματος ἔγινε τό 1973 ἀπό τό Γερμανικό Ἐκπαιδευτικό Συμβούλιο. Τά προβλήματα πού παρουσιάζει τό πρόγραμμα ἀναλύονται σέ συσχετισμό μέ τό διάγραμμα πού ἀκολουθεῖ:

Σύμφωνα μ'αὐτό τό μοντέλλο οἱ ἀξίες καί οἱ νόρμες τῆς κοινωνίας καί οἱ γενικοί παιδαγωγικοί στόχοι ἀποτελοῦν τή φυσική ἀφετηρία γιά τήν ἄντληση τοῦ ὑλικοῦ τῶν προσχολικῶν προγραμμάτων.

- Μιά ἄλλη προσπάθεια, γιά τόν ἴδιο σκοπό, ἔγινε ἀπό τόν ZIMMER (1973)

Ὁ ZIMMER ἐπισημαίνει μερικές ἀδυναμίες ἀπό τίς θεωρήσεις τῶν Γερμανῶν γύρω ἀπό τό πρόγραμμα, ὅπως,

- τήν ἐπιδίωξη στόχων ὅμοιων μέ τούς στόχους τῆς δημ. ἐκπαιδεύσεως
- τή σύγχυση ἀνάμεσα στή γνῶση καί τό μάθημα
- τήν προσπάθεια εἰσαγωγῆς τῶν παιδιῶν τῆς προσχολικῆς ἡλικίας, στίς ἐπιστῆμες

καί προτείνει ἕνα σχέδιο μέ βελτιωμένη διαδικασία

Ὑποστηρίζει πῶς τό πρόγραμμα πού σκοπεύει συγκεκριμένους ψυχολογικούς στόχους ἤ τήν ἀνάπτυξη λογικῶν συλλογισμῶν, διακινδυνεύει νά γίνει τεχνητό

- ἡ μεγάλη πειθαρχία διακινδυνεύει νά προωθήσει ἱκανότητες πού εἶναι λίγο – πολύ ἄσχετες μέ τήν παιδική πραγματικότητα.

καί προτείνει:

- ἀναφορά στή πραγματική κατάσταση τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ ἀποσχολικοποίηση (DESCHOOLING) τῶν ἐμπειριῶν καί τῶν διαδικασιῶν τῆς ἐκ-

μάθησης,μετάδοση δεξιοτήτων μέσα στά κοινωνικά πλαίσια,συνεργασία μέ ἐρευνητές ἐκπαιδευτικούς,γονεῖς καί παιδιά γιά τήν ἀξιολόγηση τοῦ προγράμματος.

Ἀκόμη θεωρεῖ ἀπαραίτητο γιά τό παιδί νά ἀποκτήσει ὄχι μόνο προσόντα καί ἱκανότητες ἀλλ' αὐτονομία καί αὐτογνωσία.

Αὐτά τά στοιχεῖα - κλειδιά τοῦ προγράμματος,ἀποτελοῦν τή "διδακτέα ὕλη" κατά τόν ZIMMER. Ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ μοντέλλου του θεωρεῖ τή συμμετοχή τῶν γονέων ὄχι μέ τή μορφή τῶν ἀπογευματινῶν συγκεντρώσεων γονέων ἀλλά μέ ἄμεση συμμετοχή.

Τό μοντέλλο τοῦ ZIMMER προορίζεται γιά ἔρευνα σέ παγκόσμια κλίμακα καί μπορεῖ νά ὑπόκειται σέ ἀντιρρήσεις ἀπό διαφορετικές θέσεις ἀλλά εἶναι σπάνιο παράδειγμα ἑνός καλοῦ μοντέλλου προγράμματος νηπιαγωγείου καί συμφωνεῖ μέ τά πορίσματα τῶν ἐρευνῶν.

Μειονεκτήματα τοῦ Α. Π. πού ἰσχύει στή χώρα μας

- δέν ἀναγνωρίζει τό δικαίωμα τοῦ παιδιοῦ νά διαφέρει ἀπό τά ἄλλα. Τό παιδί δέν ἐργάζεται σύμφωνα μέ τίς ἀτομικές του ἱκανότητες καί δυνατότητες,δέν ἀκολουθεῖ τό φυσικό του ρυθμό γιατί ὑποχρεώνεται νά ἐργαστεῖ καί νά παίξει μέ προκαθορισμένους στόχους.
- δέν προσφέρει εὐκαιρίες καί δέν ἀνταποκρίνεται στίς δυνατότητες κάθε παιδικῆς ὁμάδας τοῦ Νηπιαγωγείου (Δέν ἐπιτρέπει σέ κάθε νήπιο ἤ καί ὁτό ἴδιο ἀκόμα παιδί νά κάνει διαφορετικά πράγματα κατώτερης ἤ ἀνώτερης βαθμίδας). Νομίζουμε πώς ἀφετηρία γιά τή σύνταξη τοῦ προγράμματος ἀποτελεῖ τό παιδί καί οἱ ἐμπειρίες του,μέσα καί ἔξω ἀπό τό σπίτι
- ἡ"διδακτέα ὕλη" (ἡ καθημερινή ἐργασία) δέν ξεκινάει ἀπό τίς πραγματικές ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ. Ἡ ὑπόδειξη ὅτι τό πρόγραμμα "δέν πρέπει νά ἐκλαμβάνεται ὡς ἄκαμπτον σχῆμα προκαθορίζον αὐστηρῶς τήν ζωήν ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ ἀλλ' ὡς ἐλαστικόν πλαίσιον ἐντός τοῦ ὁποίου ἡ Νηπιαγωγός ἐπωφελουμένη τῶν ἐκάστοτε ἐπικρατούντων παρά τοῖς νηπίοις ἐνδιαφερόντων καί τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν ὀφείλεται μέ πλήρη πρωτοβουλίαν νά ὀργανώνει συμφώνως πρός τά ἐνδιαφέροντα καί τίς ἐκδηλώσεις ταύτας τήν καθημερινήν της ἐργασίαν" δέν εἶναι ἀρκετή. Ἐξ ἄλλου ἡ συσχέτιση ποῦ ὑπάρχει ἀνάμεσα στούς διαφορετικούς τομεῖς τῆς ἀνάπτυξης τῶν νηπίων,προϋποθέτει τήν ταυτόχρονη μέ τό πρόγραμμα προσω-

θηση τῆς σωματικῆς, κοινωνικῆς συναισθηματικῆς καὶ διανοητικῆς ἐξέλιξης τοῦ παιδιοῦ.

- δέν προσφέρει στή Νηπιαγωγό εὐκαιρίες γιά νά προβλέψει τή συμπεριφορά τῶν παιδιῶν καὶ ταυτόχρονα νά μπορεῖ νά καταστρώσει σχέδια, νά διαλέγει ὑλικά, νά βάζει ὅρια καὶ στόχους.

Γιά νά προετοιμάσει τό Νηπιαγωγεῖο τόν ἐνήλικο τοῦ 2.000 εἶναι ἀνάγκη τό πρόγραμμα

- νά καλλιεργεῖ στό παιδί τίς ἱκανότητες προσαρμογῆς του σ' ἕνα περιβάλλον "ἐν ἐξελίξει", ὄχι σέ ἕνα μόνο σταθερό περιβάλλον
- νά χρησιμοποιεῖ ὅλες τίς ἱκανότητες τοῦ παιδιοῦ καὶ ὅλες τίς προσωπικές του πηγές.
- νά ἐπιτρέπει στό παιδί ν' ἀναπτύξει τίς προσωπικές του δυνάμεις ὅσο γίνεται περισσότερο, ἐφαρμόζοντας μιά ἰδιαίτερη ἀγωγή γιά κάθε παιδί
- νά ἀγκαλιάσει τό ἐλεύθερο παιγνίδι, τίς κοινωνικές δραστηριότητες, τά δημιουργικά ἐρεθίσματα καὶ τίς δραστηριότητες πού ἀφοροῦν κι ἄλλους τομεῖς ἐνδιαφέροντος.

Τή βάση τοῦ προγράμματος νά ἀποτελεῖ ἡ προσαρμογή τῶν δραστηριοτήτων στό ἐπίπεδο τῆς ὡριμότητας τοῦ παιδιοῦ. Δηλαδή ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας καὶ ὄχι ἀπόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων.

Τό πρόγραμμα νά μήν εἶναι συγκεκριμένο. Εἶναι καλύτερα νά δίνεται στίς Νηπιαγωγούς τό πλαίσιο πού θά τίς καθοδηγεῖ. Ἕνα πλαίσιο εὐέλικτο μέ βάση ὁρισμένες ὑποδείξεις καὶ ἰδέες γιά τήν ἀνάπτυξη ἐρεθισμάτων.

ΟΔΗΓΙΕΣ:

Ὑποδείξεις

1) - Ἀνάπτυξη θερμῶν καὶ τρυφερῶν σχέσεων μέ τό παιδί
2) - Παρουσίαση τοῦ ὑλικοῦ μέ ποικιλόμορφο τρόπο ὥστε νά ὑπάρχει σεβασμός στήν προσωπικότητά τοῦ κάθε παιδιοῦ
3) - Δημιουργία ἐρεθισμάτων πού βοηθοῦν στήν ἀνάπτυξη
4) - Καλή συνεργασία μέ γονεῖς καὶ ἄλλα πρόσωπα μέ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Σημερινοί Προσανατολισμοί τοῦ νηπιαγωγείου

Ἡ σύγχρονη Παιδαγωγική τοῦ νηπιαγωγείου-ἀφετηρία κάθε ἐκπαιδευτικῆς καί πολιτιστικῆς Πολιτικῆς,ὅπως τή χαρακτηρίζει ἡ ἐπιτροπή τῆς UNESCO, καλύπτει ἕνα τομέα πολύ πλατύ πού περιλαμβάνει τή σωματική ἀνάπτυξη,τήν ἄσκηση τοῦ παιδιοῦ στόν προφορικό λόγο,τήν καλλιέργεια τῶν ἐκφραστικῶν ἱκανοτήτων του μέ τό σχέδιο καί τή χειροτεχνία,τή διαμόρφωση τῆς σκέψης καί τῆς λογικῆς,καί γιά τά πιό μεγάλα,μιά μύηση στά γραπτά σύμβολα.

Πάνω στή στρατηγική καί τό πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου σέ σχέση μέ τήν ψυχολογική ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ ἐπικρατοῦν 3 τάσεις:

1. δίνουν,ἰδιαίτερη θέση στίς ἔννοιες τῆς δημιουργικότητας καί τοῦ αὐθορμητισμοῦ τοῦ παιδιοῦ,ὑποστηρίζοντας φυσικά μιά παιδαγωγική,σέ τόπο ὄχι κατευθυνόμενο (ΕΛΕΥΘΕΡΟ).—
2. ἐπιμένουν στήν ἀπόλυτη ἀναγκαιότητα νά κάνουν τό παιδί εὐτυχισμένο (πὲ ?).—
3. μερικοί,εὐαίσθητοι στίς κοινωνικοπολιτιστικές διαφορές πού ὑπάρχουν μεταξύ τῶν παιδιῶν,προσπαθοῦν νά ἀναπτύξουν μιά στρατηγική πού θά δδηγήσει στήν ἐξαφάνιση τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων.

Καί οἱ τρεῖς ὅμως τάσεις,παρά τίς διαφορές τους,συνενώνονται γύρω ἀπό τήν κεντρική τῆς ἀγωγῆς τῆς προσωπικότητας τοῦ παιδιοῦ,στήν ὁποία στηρίζουν τούς προσανατολισμούς τοῦ σύγχρονου νηπιαγωγείου καί τή δημιουργία "μιᾶς νέας ἠθικῆς"

Ὑποστηρίζουν πώς περνοῦμε μιά δύσκολη περίοδο προσαρμογῆς τοῦ ἀνθρώπου στό περιβάλλον του. Ἔτσι ἄν εἶναι δύσκολο νά ἱκανοποιηθοῦν οἱ παλιές μορφές τῆς ἀγωγῆς πού στηρίζονται στήν ἰδέα μιᾶς ἀνθρωπότητας καί μιᾶς κοινωνίας,σχετικά σταθερῆς,εἶναι ἀκόμη δυσκολότερο νά καθορίσουμε τήν ἀγωγή τοῦ μέλλοντος ἀφοῦ ὁ κόσμος καί οἱ ἀξίες μας βρίσκονται σέ ἀλλαγή καί ἐμεῖς εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά διαμορφώσουμε ἕνα ὄν πού θά πρέπει νά προσαρμοστεῖ σέ ἕναν κόσμο " σέ ἐξέλιξη" καί ἔχει νά ἀντιμετωπίσει κάτι ἄγνωστο. Ὁ ἀπώτερος σκοπός τῆς ἀγωγῆς τείνει νά προετοιμάζει τό παιδί νά ζήσει καί νά προσαρμοστεῖ σέ μορφές ζωῆς πού ἀγνοοῦμε, ἴσως ἀκόμη,ὁλοκληρωτικά.

Σ'αὐτή τήν περίπτωση τό νηπιαγωγεῖο πρέπει νά παίξει ἕνα ρόλο

καθοριστικό άφού πρόκειται γιά τήν άγωγή τού παιδιού πού βρίσκεται σέ πλήρη έξέλιξη καί πού όλες οί ικανότητές του άξιζουν ν' άναπτυχθούν.

Παρόμοιοι παιδαγωγικοί προσανατολισμοί υποστηρίζονται καί άπό μιά έπιτροπή τής UNESCO μέ τήν προεδρία τού EDGAR FAURE καί πού οί έργασίες τους συγκεντρώθηκαν μέ τόν τίτλο APPRENDRE A' ETRE.

- 'Η καθοριστική σημασία τού Νηπιαγωγείου - γιά τήν όποία συμφωνούν οί ψυχολόγοι άναφορικά μέ τήν περίοδο 2-6 χρόνων- 3½ - 5½
δόηγεῖ στήν άναγνώριση τῆς άναγκαιότητας μιᾶς ἔγκαιρης παιδαγωγικῆς πράξης σύμφωνης μέ τά χαρακτηριστικά αὐτῆς τῆς ήλικίας - τόσο πάνω στή διαμόρφωση τῆς προσωπικότητας καί τῆς κοινωνικοποίησης, όσο καί πάνω στίς πρῶτες γνώσεις. Νομίζουν ὅτι πρέπει τό Νηπιαγωγεῖο νά ἐνεργήσει πολύ νωρίς γιά νά μπορέσει τό παιδί νά μπεῖ πιό εὔκολα στόν πολιτιστικό καί κοινωνικό κόσμο πού θά γνωρίσει ἀργότερα τό παιδί σάν ἐνήλικος. (Μέ τήν προληπτική ἀγωγή τού νηπιαγωγείου πιστεύουν ὅτι θά λιγοστέψουν τίς σχολικές ἀποτυχίες)

'Η διαπίστωση ὅτι ἕνας μεγάλος ἀριθμός παιδιῶν παρουσιάζει καθυστέρηση στό σχολεῖο καί ἰδιαίτερα στήν πρώτη τάξη ἔκανε τούς εἰδικούς νά ἀποφασίσουν πῶς πρέπει νά ἐνταχθεῖ στό Νηπιαγωγεῖο καί σέ ποιά βασικῆς ἡλικίας παιδιά πού θά μποροῦσε νά περιορίσει αὐτές τίς καθυστερήσεις. Γιαυτό καί συζητοῦν σήμερα σ' ὅλες τίς χῶρες γύρω ἀπό τήν αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Νηπιαγωγείων, τή βελτίωση τῆς μόρφωσης τῶν νηπίων καί τελευταῖα γύρω ἀπό μιά ἀλλαγή στό πέρασμα ἀπό τό Νηπιαγωγεῖο στό δημοτικό.

- 'Η ἀναγνώριση τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων καί ὁ στενός σύνδεσμός τους μέ τίς ἀνισότητες κατά τή διάρκεια, τῆς φοίτησης τοῦ παιδιοῦ στό σχολεῖο ὁδήγησε στήν ἀναγνώριση ἑνός ἄλλου βασικοῦ ρόλου τοῦ νηπιαγωγείου στήν ἀναπλήρωση τῶν κοινωνικοπολιτιστικῶν μειονεκτημάτων καί ἐπομένως τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἰδιαίτερης ἀγωγῆς γιά κάθε παιδί. "Ετσι τό νηπιαγωγεῖο, κατέληξαν, ὅτι πρέπει νά τοποθετήσει τό παιδί σέ συνθῆκες πού θά τοῦ ἐπιτρέψουν νά ἀναπτύξει τίς προσωπικές του δυνάμεις, ὅσο γίνεται περισσότερο, ὁραματιζόμενοι ἕνα νηπιαγωγεῖο πού θά ἦταν ἕνα "ἀποτελεσματικό ὄργανο γιά τήν δημοκρατικοποίηση τῆς ἐκπαίδευσης"

- -

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ τὴ συζήτηση

Ὁ μόφωνα ἀποφαίνεται

νὰ ληφθεῖ ὑπόψη ἡ εἰσήγηση τῆς κ. Π. Βαληνάκη κατὰ τὴν κατάρτιση τοῦ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας

Ὁ Προέδρεών

Εὐρ. Παπανικολάου

Β. Κονιόρτσιος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 95/1978

Σήμερα, 14 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν γιά τό δημοτικό σχολεῖο. (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης καλεῖ τό Τμῆμα νά συζητήσει γιά τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν.

Σχετικά μέ τήν τρίτη ἐπιδίωξη τοῦ μαθήματος οἱ κ.κ. εἰσηγητές ἀφοῦ ἔλαβαν ὑπόψη τίς παρατηρήσεις πού ἔγιναν στήν προηγούμενη συνεδρίαση, ὕστερα ἀπό συνεργασία, κάνουν τήν ἑξῆς διατύπωση:

" Νά ἐπισημαίνουν ἀρχικά τίς σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀντικείμενα καί στίς Πράξεις πού οἱ ἴδιοι ἐκτελοῦν πάνω σ'αὐτά, ὕστερα τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἴδιες τίς σχέσεις, καί νά ἀναπαλύπτουν αὐτές τίς σχέσεις στό φυσικό καί κοινωνικό περιβάλλον".

Ὁ κ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει νά γίνει μία διαφορετική διατύπωση τῆς προτάσεως " νά ἐθισθοῦν... στήν αὐτοπειθαρχία, στήν αὐτοπεποίθηση καί στήν ὑπευθυνότητα".

Ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι οἱ λέξεις εἶναι κατάλληλες γι'αὐτή τήν περίπτωση, γιατί στά Μαθηματικά δίνεται ἡ εὐκαιρία στό παιδί νά ἐλέγξει ἄν εἶναι σωστά αὐτά πού κάνει.

Ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει τήν ἑξῆς διατύπωση: " νά καλλιεργήσουν τήν κριτική καί πειθαρχημένη σκέψη". Ἀπαντώντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ἡ σκέψη ὅταν εἶναι κριτική εἶναι καί πειθαρχημένη.

Ὁ κ. Πασσάκος λέγει ὅτι πρόθεση τῆς ὁμάδας τῶν εἰσηγητῶν ἦταν νά δηλώσει ὅτι τά Μαθηματικά, πέρα ἀπό τίς ἱκανότητες, ἐξ αἰτίας τῆς φύσεώς τους συμβάλλουν περισσότερο σέ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τῆς προσωπικότητας. Ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση ἡ διατύπωση τῆς ἑνάτης ἐπιδιώξεως παραμένει ὅπως ἔχει.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐπιμένει στήν ἄποψή του νά ἀντικατασταθεῖ ἡ λέξη "ὑπευθυνότητα", διότι εἶναι ἔννοια πού σχετίζεται μέ τήν ἠθική στάση τοῦ ἀτόμου καί στήν ἐδῶ περίπτωση δέν τίθεται τέτοιο θέμα. Ἄλλωστε ἡ ἔννοια τῆς αὐτοπεποιθήσεως εἶναι ἀρνητή.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά γίνει ἡ ἑξῆς ἀναδιάρθρωση τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων:

Ἡ τρίτη νά γίνει πρώτη, ἡ ἕκτη δεύτερη, ἡ πρώτη τρίτη ἡ δεύτερη τέταρτη, ἡ τετάρτη πέμπτη καί ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιπες ὅπως ἔχουν.

Ὁ κ. Πασσάκος συμφωνεῖ ἡ τρίτη ἐπιδίωξη νά γίνει πρώτη. Γιά τίς ἄλλες τροποποιήσεις δέν συμφωνεῖ, γιατί πρῶτα θά κατανοήσουν τά παιδιά βασικές ἔννοιες καί μετά θά ἐδραιώσουν δομές καί μηχανισμούς.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος δέν συμφωνεῖ νά γίνει ἀλλαγή. Λέγει ὅτι πρῶτα ἔχουμε τίς διαδικασίες καί μετά κατανοοῦνται ὁρισμένες βασικές ἔννοιες γιά νά μπορέσουν στή συνέχεια τά παιδιά νά καταλάβουν τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς σχέσεις.

Ὁ κ. Βουγιούκας ἔχει τή γνώμη νά μή γίνει ἱεράρχηση καί νά φύγουν οἱ ἀριθμοί.

Τέλος τό Τμῆμα ἀναθέτει στούς κ.κ. Εἰσηγητές, μέ βάση τή συζήτηση πού ἔγινε, νά μελετήσουν ξανά τό θέμα καί νά κάνουν τίς προτάσεις τους

στήν ἑπόμενη συνεδρίαση.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Εἰσηγητές θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό γενικό πλαίσιο ὕλης τῶν Μαθηματικῶν πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
I.	Βασικές μαθηματικές διαδικασίες καί ἔννοιες	Α΄καί Β΄
II.	Σύνολα	Α΄ἕως &Γ΄ή καιΔ
III.	Ἀριθμοί	Α΄ἕως καί Ε΄
IV.	Μαθηματικές Πράξεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
V.	Μετρήσεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
VI.	Γεωμετρία	Α΄ἕως καί Σ΄
VII.	Λόγοι καί Ἀναλογίες	Ε΄καί ΣΤ΄
VIII.	Ποσοστά. Ἁπλή καί σύνθετη μέθοδος τῶν τριῶν	Ε΄καί ΣΤ΄
IX.	Γραφικές παραστάσεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
	Στατιστική	ΣΤ΄
X.	Προβληματικές καταστάσεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
XI.	Λογική σκέψη	Ε΄καί ΣΤ΄

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι τό πλαίσιο εἶναι πολύ γενικό.

Οἱ κ.κ. Εἰσηγητές λέγουν ὅτι λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ μαθήματος τό πλαίσιο ἔπρεπε νά γίνει ἢ πολύ γενικό ἢ πολύ ἀναλυτικό.

Ὁ κ. Βλουτίδης διατυπώνει τήν ἐπιφύλαξη ὅτι ἡ γενικότητά του αὐτή δέν θά βοηθήσει τήν ὁμάδα στήν μετέπειτα φάση καί προτείνει νά ἀναλύσουν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές διεξοδικά τό πλαίσιο στήν ἑπόμενη συνεδρίαση, ὥστε νά μπορέσει τό Τμῆμα νά ἀποφανθεῖ σχετικά.

Ἡ πρόταση τοῦ Βλουτίδη ἔγινε δεκτή.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Λουκοτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 96/1978

Σήμερα, 15 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κουνιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Ἐλουτζάκης, Χων/νος Πασαλίκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Βάρβαρα Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς δημοτικῶν σχολείων. Εἰσηγητής κ. Ν. Ἐλουτζάκης.

ΘΕΜΑ 2ο - Ἔγκριση πράξεως κρίσεως τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" Ε' Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 3ο - Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ Ρ. Ντράϊκωρς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 1ο - Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς δημοτικῶν σχολείων".

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/59118/25-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί ἱδρύσεως καί προαγωγῆς Δημοτικῶν Σχολείων".

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ ἐνδεικτικά τά ἑξῆς:

Α' ΙΔΡΥΣΕΙΣ

1.- ΙΕ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Διαμερ. Πειραιῶς

Προτείνεται ἡ ἵδρυση 2/θεσίου Δημοτικοῦ Σχολείου Γλυφάδας (μαθητές 60) καί ἱδρύεται τό 14ο μονοθέσιο σχολεῖο Γλυφάδας.

Πρόταση: Ἐπειδή α) ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀπό τό Νόμο ἀριθμός μαθητῶν καί β) προβλέπεται αὔξηση τοῦ μαθητικοῦ δυναμικοῦ, προτείνεται νά ἱδρυθεῖ ἀντί τοῦ μονοθεσίου, τό 14ο 2/θέσιο δημοτικό σχολεῖο Γλυφάδας.

2.- Γ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Μαγνησίας

Ἀντί 33ου 6/θέσιου δημοτικοῦ σχολείου Βόλου νά γραφεῖ 35ου 6/θέσιο δημοτικό σχολεῖο Βόλου (πρόταση κ. Ἐπόπτου).

Β' ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ

1.- Γ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Διαμερίσματος Ἀθηνῶν

Προτείνεται ἡ προαγωγή τοῦ 96ου Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀθηνῶν ἀπό 14/θέσιο σέ 15/θέσιο, ἐνῶ ἔχει μειωθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν του (546-475).

Πρόταση: Ἀντί τοῦ 96ου Δημοτικοῦ Σχολείου νά προαχθεῖ τό 97ο δημοτικό σχολεῖο σέ 12/θέσιο, γιατί παρουσιάζει αὔξηση μαθητικοῦ δυναμικοῦ (391-420).

./.

2.- Α' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Κορινθίας

Προτείνεται ἡ προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Κρυονερίου ἀπό 3/θέσιο σέ 4/θέσιο, ἐνῶ παρατηρεῖται αὔξηση τριῶν μόνο μαθητῶν (102-105).

Πρόταση: Ἀντί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Κρυονερίου νά προαχθεῖ σέ 6/θέσιο τό 5ο δημοτικό σχολεῖο Κορίνθου, γιατί παρουσιάζει αὔξηση 30 μαθητῶν (137-167).

3.- ΙΓ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Διαμ. Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς

Προτείνεται ἡ προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Καπανδριτίου ἀπό 5/θέσιο σέ 6/θέσιο (μαθητές 159), ἐνῶ ἡ ὀργανικότητά του σύμφωνα μέ τήν πρόταση τοῦ Ἐπόπτου εἶναι 4/θέσιο.

Πρόταση: Ἀντί τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Καπανδριτίου πού ἔχει λιγότερους μαθητές ἀπ' ὅσους προβλέπει ὁ Νόμος γιά τό 6/θέσιο νά προαχθεῖ σέ 9/θέσιο τό δημοτικό σχολεῖο Σκάλας Ὠρωποῦ (μαθητές 287).

4.- Α' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λέσβου

Προτείνεται ἡ προαγωγή 7 σχολείων καί προήχθησαν μόνο 2 σχολεῖα ἕνα στήν πόλη τῆς Μυτιλήνης καί ἕνα στό χωριό Λουτρῶν.

Πρόταση: Ἐπειδή ἡ Λέσβος ἀποτελεῖ ἀκριτική περιοχή νά προαχθοῦν περισσότερα σχολεῖα, ἀφοῦ ἡ προαγωγή τους δικαιολογεῖται ἀπό τό Ν.309/76, ὅπως τό 2ο 6/θέσιο δημοτικό σχολεῖο Μυτιλήνης σέ 7/θέσιο καί τό 6ο 8/θέσιο δημοτικό σχολεῖο Μυτιλήνης σέ 9/θέσιο.

5.- Β' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λέσβου

Ἀπό τά 8 σχολεῖα πού προτείνονται γιά προαγωγή, δέν προάγεται κανένα.

Πρόταση: Νά προαχθοῦν τά σχολεῖα: α) Τό δημοτικό σχολεῖο Ἁγίας Παρασκευῆς ἀπό 6/θέσιο σέ 7/θέσιο (μαθητές 184) καί β) τό 4/θέσιο δημοτικό σχολεῖο Μόριας σέ 5/θέσιο (μαθητές 128).

./.

6.- Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λήμνου

Πρόταση: Γιά ἐθνικούς, δημογραφικούς καί κοινωνικούς λόγους, ὅπως σημειώνει στίς προτάσεις του ὁ κ. Ἐπόπτης, κρίνεται ἀπαραίτητη ἡ προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Ἁγ. Εὐστρατίου ἀπό μονοθέσιο σέ διθέσιο (μαθητές 71). Ὑπερκαλύπτεται ἡ ἀπαίτηση τοῦ Π.309/76.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση γιά τό περιεχόμενο τοῦ σχεδίου Προεδρικοῦ διατάγματος.

Πειοφηφεῖ ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει νά γραφοῦν πρίν ἀπό τή λέξη "θετική" τῆς ἀποφάσεως οἱ λέξεις "μέ ἐπιφυλάξεις", ἐξ αἰτίας τῶν παρατηρήσεων πού ἔκαμε ὁ κ. εἰσηγητής, ἐνδεικτικά.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.311/59118/25-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Βλουτίδη, Συμβούλου Β', καί γ) Τή σχετική συζήτηση,

κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τήν ἵδρυση καί προαγωγή δημοτικῶν σχολείων, ὅπως προτείνονται στό σχ. Προεδρ. Δ/τος, μέ τήν ἐπισήμανση τῆς ἀνάγκης ἐπανεξετάσεως ὁρισμένων προαγωγῶν, ὅπως:

1.- Γ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Διαμερ. Ἀθηνῶν

Στό σχ. Προεδρικοῦ Δ/τος προτείνεται ἡ προαγωγή τοῦ 96ου δημοτικοῦ σχολείου Ἀθηνῶν ἀπό 14/θέσιο σέ 15/θέσιο, τοῦ ὁποίου ὅμως ἔχει μειωθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν (546-475). Ἀντ' αὐτοῦ τό Τμῆμα προτείνει τήν προαγωγή τοῦ 97ου δημοτικοῦ σχολείου σέ 12/θέσιο, πού παρουσιάζει αὔξηση μαθητικοῦ δυναμικοῦ (391-420).

2.- ΙΓ' Ἐκπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Διαμερ. Ἀνατ. Ἀττικῆς

Στό σχ. Προεδρ. Δ/τος προτείνεται ἡ προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Καπανδριτίου ἀπό 5/θέσιο σέ 6/θέσιο (μαθητές 159) ἐνῶ ἡ ὀργανικότητά του σύμφωνα μέ τήν πρόταση τοῦ Ἐπόπτη εἶναι 4/θέσιο.

Ἀντ' αὐτοῦ τό Τμῆμα προτείνει τήν προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Σκάλας Ὠρωποῦ ἀπό 8/θέσιο σέ 9θέσιο (μαθητές 337).

./.

3.- Α' Ἐπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λέσβου

Προτείνεται ἀπό τόν Ἐπόπτη ἡ προαγωγή 7 σχολείων καί προτάθηκαν μόνο 2 σχολεῖα ἕνα στήν πόλη τῆς Μυτιλήνης καί ἕνα στό χωριό Λουτρῶν.

Τό Τμῆμα προτείνει τήν προαγωγή καί τοῦ δου 8/θέσιου Δ.Σ. Μυτιλήνης σέ 9/θέσιο (μαθητές 282), ἐπειδή ἡ προαγωγή του δικαιολογεῖται ἀπό τόν Ν.309/76 καί ἐπειδή βρίσκεται σέ ἀπομακρυσμένη περιοχή.

4.- Β' Ἐπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λέσβου

Στό σχέδιο Προεδρ. Δ/τος δέν προτείνεται γιά προαγωγή κανένα σχολεῖο. Γιά τό λόγο αὐτό τό Τμῆμα προτείνει τήν προαγωγή τῶν ἑξῆς σχολείων: α) τοῦ 6/θέσιου δημοτικοῦ σχολείου Ἀγίας Παρασκευῆς σέ 7/θέσιο (μαθητές 184) καί β) τοῦ 4/θέσιου Δ.Σ. Μόριας σέ 5/θέσιο (μαθητές 128), ἐπειδή ἡ προαγωγή τους δικαιολογεῖται ἀπό τό Ν.309/76 καί γιατί βρίσκονται σέ ἀπομακρυσμένη περιοχή.

5.- Ἐπαιδευτική Περιφέρεια Δ.Ε. Λήμνου

Τό Τμῆμα προτείνει τήν προαγωγή τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Ἁγ. Σώστρατου ἀπό μονοθέσιο σέ διθέσιο (μαθητές 71), γιά ἐθνικούς, δημογραφικούς καί κοινωνικούς λόγους καί διότι ὑπερπαλύπτεται ἡ διάταξη τοῦ Ν.309/76.

Παρεμβαίνει ὁ κ. Πασσάκος γιά τό λόγο πού ἀναφέρεται στό σπουδαῖο τῆς πράξεως.

Γιά τό δεύτερο καί τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κομνηδιτσιώτης

./.

Ἡ γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 97/1978

Σήμερα, 16 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Καθορισμός σκοποῦ καί γενικοῦ πλαισίου ὕλης τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τούς κ.κ. εἰσηγητές νά ἐκφέρουν τή γνώμη τους γιά τό θέμα πού εἶχε ἀπασχολήσει τό Τμῆμα στήν προηγούμενη συνεδρία. Συγκεκριμένα τό Τμῆμα εἶχε ἐπισημάνει τήν ἀνάγκη τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν εἰδικότερων ἐπιδιώξεων τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν.

Οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος καί Κων/νος Πασσάκος προτείνουν τήν ἑξῆς ἱεράρχηση:

./.

1.- Νά ἐκμάθουν καί νά χρησιμοποιοῦν τίς διαδικασίες τῆς ταξινομήσεως, τῆς διατάξεως, τῆς ἀντιστοιχίσεως καί τῆς μετρήσεως.

2.- Νά κατανοήσουν βασικές μαθηματικές ἔννοιες ὅπως εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ποσότητας, τό σύνολο, ὁ ἀριθμός, ὁ χρόνος, ὁ χῶρος, τό σχῆμα, ἡ ἐπιφάνεια, ὁ ὄγκος κ.ἄ. καί νά τίς χρησιμοποιοῦν καταλλήλως.

3.- Νά ἐδραιώσουν βασικές λογικομαθηματικές δομές καί μηχανισμούς.

4.- Νά ἐπισημαίνουν ἀρχικά τίς σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀντικείμενα καί στίς πράξεις πού οἱ ἴδιοι ἐκτελοῦν πάνω σ' αὐτά, ὕστερα τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἴδιες τίς σχέσεις, καί νά ἀνακαλύπτουν αὐτές τίς σχέσεις στό φυσικό καί κοινωνικό περιβάλλον.

Ἀκολουθοῦν οἱ ἄλλες ἐπιδιώξεις μέ τή σειρά πού ἔχουν στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως.

Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, ὡς τρίτος εἰσηγητής, διαφωνεῖ μέ τούς κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλο καί Κ. Πασσάκο καί προτείνει τήν ἑξῆς ἱεράρχηση:

1ο νά ἐπισημαίνουν ἀρχικά τίς σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀντικείμενα καί στίς πράξεις πού οἱ ἴδιοι ἐκτελοῦν πάνω σ' αὐτά, ὕστερα τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἴδιες τίς σχέσεις καί νά ἀνακαλύπτουν αὐτές τίς σχέσεις στό περιβάλλον (φυσικό καί κοινωνικό),

2ο νά ἀναπτύξουν ἀνάλογες λογικομαθηματικές δομές καί μηχανισμούς,

3ο νά ἐκμάθουν καί νά χρησιμοποιοῦν τίς δοκιμασίες τῆς ταξινομήσεως, τῆς διατάξεως, τῆς ἀντιστοιχίσεως καί τῆς μετρήσεως.

4ο νά κατανοήσουν βασικές μαθηματικές ἔννοιες ὅπως εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ποσότητας, τό σύνολο, ὁ ἀριθμός, ὁ χρόνος, ὁ χῶρος, τό σχῆμα, ἡ ἐπιφάνεια, ὁ ὄγκος κ.ἄ. καί νά τίς χρησιμοποιοῦν καταλλήλως.

Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιπες εἰδικότερες ἐπιδιώξεις ὅπως εἶναι στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως. Γίνεται συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφο-

./.

ρες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης ἐρωτᾶ πῶς εἶναι δθνατό νά μαθαίνει τό παιδί τίς διαδικασίες τῆς ταξινομήσεως κλπ, προτοῦ μάθει τίς σχέσεις ἀνάμεσα στά πράγματα. Ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ διαδικασία ἀκολουθεῖ μετά τόν καθορισμό συσχετίσεων ὁρισμένων ἀντικειμένων.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Πασσάκος λέγει ὅτι ἡ σχέση εἶναι κάτι πού ἀνακαλύπτεται μετά ἀπό ἐνέργειες τοῦ παιδιοῦ νά ταξινομήσει κλπ. Βέβαια αὐτές οἱ ἐνέργειες εἶναι σχεδόν παράλληλες.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι πρώτη δραστηριότητα εἶναι ἡ οἰκείωση τῶν παιδιῶν μέ τά πράγματα.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ὅσα βιβλία ἔχει ὑπόψη του χρησιμοποιοῦν αὐτόν τόν τρόπο ἱεραρχήσεως πού πρότεινε. Ἔχει τή γνώμη ὅτι τό παιδί θά ἀσχοληθεῖ μέ ταξινομήσεις γιά νά δεῖ τίς σχέσεις καί μετά θά ἐδραιώσει τήν ἔννοια τῆς τάξεως καί μετά τοῦ ἀριθμοῦ.

Ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας λέγει ὅτι εἶναι δύσκολο νά γίνει σωστή ἱεράρχηση, γιατί πολλά ἀπό αὐτά τά πράγματα ἐπικαλύπτονται. Γι' αὐτό προτείνει νά μή γίνει ἀρίθμηση. Σάν παράδειγμα ἀναφέρει ὅτι στίς βασικές μαθηματικές ἔννοιες περιλαμβάνεται καί ὁ ὄγκος, ὁ ὁποῖος διδάσκεται σέ παιδιά 11 καί 12 ἐτῶν. Οἱ βασικές ὅμως μαθηματικές ἔννοιες, ἔτσι ὅπως εἶναι διατυπωμένες, εἶναι μόνο γιά τήν Α' καί Β' τάξη.

Ὁ κ. Πασσάκος ἀπαντώντας λέγει ὅτι σκοπός τῶν εἰσηγητῶν ἦταν νά γίνει λόγος γιά ἔννοιες. Γι' αὐτό μπαίνουν ὅλες μαζί καί ἐξελικτικά θά ἀντιμετωπισθοῦν ὅλες.

Ἡ πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα νά μή ἀριθμοῦνται οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις γίνεται ἀποδεκτή κατά πλειοψηφία ἀπό τή Τμῆμα. Διαφωνοῦν καί ἐπιμένουν νά γίνει ἀρίθμηση οἱ κ.κ. Πασσάκος καί Μαραγκουδάκης.

Ὁ κ. Μπενέκος σχετικά μέ τήν πρόταση τῶν κ. Πασσάκου καί κ. Ἀνδριόπουλου, ἡ ἕκτη ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου νά γίνει τρίτη λέγει τά ἑξῆς:

"Αν δέν έχουν συλλάβει τά παιδιά στοιχειώδεις σχέσεις δέν είναι δυνατό νά έδραιώσουν λογικομαθηματικές δομές. Πώς θά καταλάβουν π.χ. τόν όγκο άν δέν έχουν καταλάβει στοιχειώδεις σχέσεις άνάμεσα στά άντικείμενα.

Ό κ. Κονιδιτσιώτης λέγει τά έξής: Έάν ή λέξη δομές τής έκτης έπιδιώξεως τού κειμένου τής εισηγήσεως σημαίνει λογικά μαθηματικά σχήματα σκέψεως αύτά τά σχήματα δέν άρχίζουν καί δέν ξεκινάνε παράλληλα μέ όσα περιλαμβάνονται στίς διαδικασίες; Τά πράγματα αύτά δέ ξεχωρίζονται.

Ό κ. Βουγιούκας προτείνει νά γίνει μιά διαφορετική διατύπωση. Άνάλογα μέ τό έξελικτικό στάδιο τών παιδιών νά ληφθούν όσα στοιχεία ταιριάζουν γιά κάθε στάδιο.

Γίνεται δμόφωνα άποδεκτό άπό τό Τμήμα νά προστεθεί ή έξής φράση στήν πρόταση "Είδικότερα ή διδασκαλία ..... μαθητές": "άνάλογα μέ τήν βαθμίδα τής νοητικής τους άναπτύξεως".

Τέλος γίνεται ψηφοφορία γιά τήν σειρά τών είδικότερων έπιδιώξεων τού κειμένου.

Οί κ.κ. Άν. Μπενέκος κάί Άρ. Βουγιούκας συντάσσονται μέ τόν κ. Μαραγκουδάκη. Ό κ. Β. Κονιδιτσιώτης συντάσσεται μέ τήν πρόταση τών κ.κ. Α. Άνδριόπουλου καί Κων. Πασσάκου.

Οί κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος, Ν. Βλουτίδης καί Δ. Μελάς διαφωνούν καί προτείνουν ή έκτη έπιδίωξη τού κειμένου πού άναφέρεται σέ λογικομαθηματικές δομές νά μπεί μετά τήν έπιδίωξη πού άναφέρεται στήν έπισήμανση τών σχέσεων. Ό κ. Χριστιάς διαφωνεί καί προτείνει ή τρίτη έπιδίωξη τού κειμένου νά γίνει δεύτερη.

Ύστερα άπό τήν όλη συζήτηση άποφασίζεται κατά πλειοψηφία νά διατυπωθούν ώς έξής οί είδικότερες έπιδιώξεις τού μαθήματος τών Μαθηματικών: Είδικότερα, ή διδασκαλία τών Μαθηματικών έπιδιώξει νά ύποβοηθήσει τούς μαθητές άνάλογα μέ τήν βαθμίδα τής νοητικής τους άναπτύξεως:

- νά έκμάθουν καί νά χρησιμοποιούν τίς διαδικασίες ταξινο-

μήσεως, τῆς διατάξεως, τῆς ἀντιστοιχίσεως καί τῆς μετρήσεως.

- νά κατανοήσουν βασικές μαθηματικές ἔννοιες ὅπως εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ποσότητας, τό σύνολο, ἀριθμός, ὁ χρόνος, ὁ χῶρος, τό σχῆμα, ἡ ἐπιφάνεια, ὁ ὄγκος κ.ἄ. καί νά τίς χρησιμοποιοῦν καταλλήλως.

- νά ἐδραιώσουν βασικές λογικομαθητικές δομές καί μηχανισμούς.

- νά ἐπισημαίνουν ἀρχικά τίς σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀντικείμενα καί στίς πράξεις πού οἱ ἴδιοι ἐκτελοῦν πάνω σ' αὐτά, ὕστερα τίς σχέσεις ἀνάμεσα στίς ἴδιες τίς σχέσεις καί νά ἀνακαλύπτουν αὐτές τίς σχέσεις στό φυσικό καί κοινωνικό περιβάλλον.

- νά ἀποκτήσουν τίς τεχνικές γιά τήν ἐκτέλεση τῶν βασικῶν μαθηματικῶν πράξεων καί τήν ἑτοιμότητα γιά ἐφαρμογή τους σέ συγκεκριμένα προβλήματα.

- Νά καλλιεργήσουν τήν ἱκανότητα γιά τή λύση προβλημάτων καί τή διάθεση γιά ἀναζήτηση περισσότερων λύσεων σέ κάθε πρόβλημα.

- νά ἐκμάθουν καί νά χρησιμοποιοῦν μέ ἀκρίβεια τή μαθηματική γλῶσσα (γραφικές παραστάσεις, μαθηματικούς ὅρους, ἔννοιες, σύμβολα κ.ἄ.).

- νά χρησιμοποιοῦν τά Μαθηματικά ὡς μέσο γιά τήν καλλιέργεια καί ἀξιοποίηση τῶν δημιουργικῶν τους δυνάμεων.

- νά ἀναπτύξουν τή δύναμη συγκεντρώσεως, ἀφαιρέσεως καί γενικεύσεως, καί νά ἐθισθοῦν στήν κριτική σκέψη, στήν αὐτοπειθαρχία, στήν αὐτοπεποίθηση καί στήν ὑπευθυνότητα καί

- νά ἀποκτήσουν θετική στάση ἀπέναντι στά Μαθηματικά καί νά χαίρονται ὅταν ἐνασχολοῦνται μέ αὐτά.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. εἰσηγητές ἀναλύουν τό γενικό πλαίσιο ὕλης τῶν Μαθηματικῶν.

Σχετικά μέ τό κεφάλαιο "τόκοι" πού δέν εἶναι μέσα στό γενικό πλαίσιο ὕλης, ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ὁ ἴδιος εἶχε προτείνει νά μποῦν οἱ τόκοι, ἐπειδή τούς θεωρεῖ ἀπαραίτητους γιά τή συμπλή-

πλευρά είναι χρήσιμοι.

Οι κ.κ. Πασσάκος καί Μαραγκουδάκης δέν τούς θεωρούν ἀπαραίτητους, τή στιγμή πού θά διδαχθοῦν τά ποσοστά καί ἡ μέθοδος τῶν τριῶν.

Ὁ κ. Βουγιούκας συμφωνεῖ μέ τούς κ.κ. Πασσάκο καί Μαραγκουδάκη, γιατί μέ τά ποσοστά καί τή μέθοδο τῶν τριῶν θά ἀσκηθοῦν τά παιδιά στό τρόπο χρήσεώς τους, ἀφοῦ ἐντάσσονται ἐκεῖ μέσα.

Ὁ κ. Βλουτίδης παρατηρεῖ στή συνέχεια τά ἑξῆς:

1) "Ὅπως ἀναλύθηκε τό γενικό πλαίσιο ἀπό τούς κ.κ. εἰσηγητές βλέπω νά ὑπάρχει πολύ διδακτικό ὑλικό σέ σχέση μέ τίς 3 ὧρες τῶν μόνο ἔχουν ὁρισθεῖ γιά τά Μαθηματικά.

2) Ὑπάρχουν δύο ἐνότητες οἱ ἑξῆς: "Μαθηματικές πράξεις" (ἐκεῖνη ὁ ὅρος «προβληματική» ἐκκρεμεῖ) καί "Προβληματικές καταστάσεις", εἶναι γενικός καί ἀναφέρεται κυρίως σέ ἄλλους κλάδους τῆς ἐπιστήμης (Ψυχολογία κλπ) προτείνει ἡ τετάρτη ἐνότητα νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Μαθηματικές πράξεις-Προβλήματα".

3) Οἱ προβληματικές καταστάσεις, πού θά διδαχθοῦν ἀπό τήν Α-ΣΤ', εἶναι μέρος τῆς στατιστικῆς πού θά διδαχθεῖ στήν Στ' τάξη. Στήν ΣΤ' τάξη θά τά ἐπαναλάβουμε καί θά τά διαπλέξουμε.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Μπενέκος λέγει "ὅτι ἡ Στατιστική δέν εἶναι μόνο στήν ΣΤ' τάξη. Ἀρχίζουμε ἤδη ἀπό τήν Α' τάξη στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος".

Γιά τή δεύτερη παρατήρηση τοῦ κ. Βλουτίδη ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ἡ ἐνότητα "Προβληματικές καταστάσεις" καλῶς ἐτέθη, διότι τονίζει ἔτσι καί τήν πρακτική πλευρά τῶν Μαθηματικῶν. Ἄλλωστε στό γενικό σκοπό ἔχουμε τή λογικομαθηματική σκέψη. Οἱ προβληματικές καταστάσεις μπορεῖ νά εἶναι καί θέματα λογικῆς μαθηματικῶν κλπ.

Συμπληρωματικά ὁ κ. Πασσάκος λέγει ὅτι "στίς προβληματικές καταστάσεις ἀναφερόμασθε σέ μιά ἱκανότητα. Στίς μαθηματικές πράξεις τά πράγματα ἔχουν σχέση μέ τήν καλλιέργεια τῶν δεξιοτήτων".

Ὁ κ. Μελᾶς ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά σημειωθεῖ στό ἀναλυ-

τικό πρόγραμμα καί ἡ προετοιμασία, τά παιγνίδια, τά ξύλα κτλ. πού θά φέρουν τά παιδιά στίς ἀριθμητικές ἔννοιες. Θεωρεῖ αὐτά σημαντικό τομέα.

Ὁ κ. Βουγιουκας σχετικά μέ τόν τομέα "Λόγοι - ἀναλογίες" ἐρωτᾶ τί μπορεῖ νά περιλάβει σάν χωριστός τομέας.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι ἄν καί τό ἀντικείμενο εἶναι περιορισμένον δέν μποροῦσε νά ἐμπεριέχεται στά ἄλλα τή στιγμή πού θά διδαχθεῖ στήν Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξη.

Ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση ἀποφασίζεται ὁμόφωνα νά μείνει τό γενικό πλαίσιο ὅπως ἔχει, ἤτοι:

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

I.	Βασικές μαθηματικές διαδικασίες καί ἔννοιες....	Α΄ καί Β΄
II.	Σύνολα	Α΄ἕως & Γ΄ἤ &Δ΄
III.	Ἀριθμοί	Α΄ἕως καί Ε΄
IV.	Μαθηματικές Πράξεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
V.	Μετρήσεις	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
VI.	Γεωμετρία	Α΄ἕως καί ΣΤ΄
VII.	Λόγοι καί Ἀναλογίες	Ε΄ καί ΣΤ΄
VIII.	Ποσοστά. Ἀπλή & σύνθετη μέθοδος τῶν τριῶν	Ε΄ καί ΣΤ΄
IX.	Γραφικές παραστάσεις	Α΄ ἕως καί ΣΤ΄
	Στατιστική	ΣΤ΄
X.	Προβληματικές καταστάσεις	Α΄ ἕως καί ΣΤ΄
XI.	Λογική σκέψη	Β΄ καί ΣΤ΄

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος ἔχει μιά ἐπιφύλαξη σχετικά μέ τούς τόκους. Πιστεύει ὅτι πρέπει νά μποῦν στό πλαίσιο ὕλης τῶν Μαθηματικῶν γιατί τούς θεωρεῖ χρήσιμους ἀπό πρακτική πλευρά.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 98/1978

Σήμερα, 20 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τή λειτουργία σεμιναρίων Ἐκπαιδευτικῶν πού ἀποσπῶνται σέ σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἔγκριση πράξεως κρίσεως τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" Ε΄Δημοτικοῦ.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ Ντράϊκωρς. Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

θέμα 1ο Γνωμοδότηση γιά τή λειτουργία σεμιναρίων Ἐπαιδευτικῶν πού ἀποσπῶνται σέ σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1. Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 821.2/5/68898/14-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό Τμῆμα Δημοτικῆς, σύμφωνα μέ τό ἄρθρ. 2 παρ. 6 τοῦ Ν. 86/75 γιά τήν ὀργάνωση σεμιναρίου ταχύρρυθμης εἰδικῆς μετεπαιδεύσεως γιά τήν ἐπιμόρφωση 250 περίπου ἐπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπ/σεως, πού πρόκειται νά ἀποσπασθοῦν κατά τό σχολ. ἔτος 1978 - 79 σέ Ἑλληνικά Σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

2) Σχέδιο Προγράμματος τῆς μετεπαιδεύσεως Ἐκπ/κῶν.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 821.2/5/68898/14-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τό σχ. Προγράμματος τῆς μετεπαιδεύσεως καί γ) Τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

Ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τήν ὀργάνωση σεμιναρίου ταχύρρυθμης εἰδικῆς μετεπαιδεύσεως γιά τήν ἐπιμόρφωση (250 περίπου) ἐπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δημοτικῆς (καί Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, πού πρόκειται νά ἀποσπασθοῦν κατά τό σχολ. ἔτος 1978- 1979 σέ ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ Ἐξωτερικοῦ μέ τίς ἑξῆς παρατηρήσεις:

1. Στό πέμπτο θέμα "Ἀνάπτυξη προσωπικῶν δραστηριοτήτων ἀπό ἀποσπασμένους ἐπαιδευτικούς" τοῦ προγράμματος μετεπαιδεύσεως ἡ λέξη "Προσωπικῶν" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "πολιτιστικῶν".

2. Νά προστεθεῖ ἕνα θέμα ὡς ἑξῆς:

Ἡ προσαρμογή τοῦ ἐπιπέδου τῆς διδασκαλίας στή σχολική πραγματικότητα τοῦ τόπου λειτουργίας τῶν σχολείων.

/

Θέμα 2ο.- Ἔγκριση πράξεως κρίσεως τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" Ε΄Δημοτικοῦ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 60088/27-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν:

α) Οἱ Πράξεις 1/17-3-78 καί 2/10-5-78 τῆς Ἐπιτροπῆς πού συγκροτήθηκε μέ τήν 30632/10-3-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ γιά τήν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" Ε΄Δημοτικοῦ, πού γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ, β) Οἱ εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως καί γ) Ἑξ (6) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων πού κρίθηκαν ἀπό τήν ἐν λόγω Ἐπιτροπή.

Καλεῖται τό Τμῆμα νά ἀποφασίσει σχετικά σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παράγρ. 5 τοῦ Ν. 186/2-10-75 καί τό ἄρθρο 80 παράγρ. 4 τοῦ Ν. 309/1976.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 60088/27-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τά παραστατικά στοιχεῖα καί γ) Τή διεξοδική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 2/10-5-1978 Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" τῆς Ε΄Δημοτικοῦ, πού συγκροτήθηκε μέ τήν ὑπ΄ἀριθμ. 30632/10-3-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τήν ὁποία κρίνονται "ἀκατάλληλα καί κατά συνέπεια, ἀπορριπτέα τά βιβλία "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" τῆς Ε΄τάξεως Δημοτικοῦ" τῶν:

1) Παν. Καφάλη
2) Νίκου Νικολόπουλου
3) Δημητρίου Γ. Μπράνη
4) Δημητρίου Μιχ. Συπολιᾶ
5) Ἀνδρέα Μπούτσικα καί Ἀναστασίου Φιλιππόπουλου καί
6) Παύλου Νικόδημου- Βασιλικῆς Στεφανίδου, γιατί δέν ἀνταποκρίνονται στίς ἀπαιτήσεις τῶν παρ. 4, 5, 6, 7 καί 8 τῶν γενικῶν ὁδηγιῶν γιά τή συγγραφή τοῦ βιβλίου αὐτοῦ πού παρέχονται στή σχετική προκήρυξη, καί δέν ὑποβοηθοῦν τό μαθητή τῆς Ε΄τάξεως στήν προσπάθειά του νά ἐπιτύχει τό σκοπό γιά τόν ὁποῖο διδάσκεται τό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά τήν ἐπόμενη συνεδρία.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδαρίτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 99/1978

Σήμερα, 21 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκοθάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τούς κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλο καί Ἀντ. Μπενέκο νά εἰσηγηθοῦν σχετικά.

Οἱ κ.κ. εἰσηγητές θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος κείμενο, πού περιλαμβάνει τό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς, ὡς ἑξῆς:

Σκοπός τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές νά ὀργανώνουν δημιουργικά καί νά ἐξωτερικεύουν μέ πληρότητα τίς προσωπικές τους ἐμπειρίες, ἰδέες καί συναισθήματα σέ ποικίλες ἐκφραστικές μορφές καί νά ἀναπτύξουν προοδευτικά τήν ἀπαραίτητη εὐαισθη-

σία ἀπέναντι στά καλλιτεχνικά δημιουργήματα, ὅπως καί σέ κάθε ἐκδήλωση τοῦ ὡραίου, ὥστε νά μποροῦν νά διακρίνουν τήν ποιότητα καί νά χαίρονται τή ζωή σ'ὅλο της τόν πλοῦτο.

Εἰδικότερα ἐπιδιώκεται:

-ἡ ἐνίσχυση τῆς εὐαισθησίας τοῦ παιδιοῦ ἀπέναντι στά πράγματα καί τίς μεταβολές τους καί ἡ ἀξιοποίηση τῆς παρατηρητικότητας, ὥστε νά ἐμπλουτίσει τόν ἐσωτερικό του κόσμο καί νά ἀναπτύξει στενότερη καί πληρέστερη ἐπικοινωνία μέ τό περιβάλλον του·

-ἡ καλλιέργεια τῶν αἰσθήσεων καί τῶν ἀντιληπτικῶν του ἱκανοτήτων μέ τρόπο πού θά τοῦ ἐπιτρέψει νά ὀργανώνει καί νά συντονίζει τίς δυνάμεις του γιά παραγωγή δημιουργικοῦ ἔργου σέ ποικίλους ἐκφραστικούς τύπους·

-ἡ ἐνεργοποίηση τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων ὅλων τῶν παιδιῶν σέ κάθε ἡλικία μέ τρόπο πού θά διασφαλίζεται καί θά προωθεῖται ἡ ἁρμονική ἐξέλιξη καί ἡ καταξίωση τῶν ἀτομικῶν ἐνδιαφερόντων, κλίσεων καί δεξιοτήτων τους·

-ἡ ἐξοικείωση, καί ἡ ἀντίστοιχη ἄσκηση, μέ τά σύμβολα, τά μέσα καί τίς τεχνικές πού χρησιμοποιοῦν οἱ καλλιτέχνες στή δημιουργική τους ἐργασία, ὥστε νά ἐδραιωθεῖ, ἀνάμεσα στ'ἄλλα, τό αἰσθητικό τους κριτήριο·

-ἡ ἀπόκτηση στάσεων, γνώσεων καί δεξιοτήτων πού εἶναι ἀναγκαῖες ὄχι μόνο γιά καλλιτεχνική ἔκφραση, ἀλλά καί γιά τήν ἐπαγγελματική ζωή καί γιά τήν ἐκτίμηση τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας γενικότερα·

-ἡ γνωριμία μέ τούς καλλιτεχνικούς θησαυρούς τοῦ ἔθνους μας, ὅπως καί ἄλλων λαῶν, ὥστε νά ὁλοκληρωθεῖ σχετικά ἡ αἰσθητική ἐμπειρία καί νά γίνει ἡ τέχνη τό σύμβολο καί τό μέσο συναδελφώσεως τῶν λαῶν.

Ἀναλύουν τήν εἰσήγησή τους καί τονίζουν ὅτι ἡ προσπάθειά τους αὐτή ἀποβλέπει α)στήν ἐξοικείωση μέ ἔργα τέχνης καί στήν αἰσθητική ἀπόλαυση ἀπό τούς μαθητές καί β)στή δημιουργία.

Ἔπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τυχόν γενικές παρατηρήσεις.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης παρατηρεῖ α)ὅτι δέν ὑπάρχει ἡ ἔνδειξη ὅτι ἡ Αἰσθητική 'Αγωγή ἔχει σχέση μέ τήν ἐπικοινωνία καί β)ὅτι πρέπει νά φανεῖ κάπου στό σκοπό ὅτι τό μάθημα αὐτό συμβάλλει στήν ψυχική ὑγεία τοῦ παιδιοῦ.

'Ο κ. Μπενέκος ἀναφέρει τήν πρώτη καί τελευταία ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου ὅπου φαίνεται αὐτό πού ζητεῖ μέ τήν πρώτη παρατήρησή του ὁ κ. Μαραγκουδάκης.

Σχετικά μέ τή δεύτερη παρατήρησή τοῦ κ. Μαραγκουδάκη ὁ κ. 'Ανδριόπουλος λέγει ὅτι δέν φαίνεται ἡ συμβολή τοῦ μαθήματος στήν ψυχική ὑγεία τοῦ παιδιοῦ, γιατί καί πολλά ἄλλα συμβάλλουν στήν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου.θεωρήθηκε εὐρύ καί δέν βοηθάει στήν εἰδοποιό διαφορά.

'Ο κ. Χριστιᾶς ἐρωτᾶ τί θά γίνει μέ τούς ἐπί μέρους κλάδους τοῦ μαθήματος (Μουσική-Ζωγραφική-Χειροτεχνία)πού θέλουν ἰδιαίτερες ἀπαιτήσεις. "Ἐχει τή γνώμη ὅτι θά ἔπρεπε κάπου ἐδῶ νά φανεῖ, γιά νά μή δημιουργήσει ἀπό πρακτική πλευρά δυσκολίες.

'Απαντώντας οἱ κ.κ. εἰσηγητές εἶπαν ὅτι μέ τό γενικό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις καλύπτουν ὅλες αὐτές τίς περιοχές.Θά ἀκολουθήσουν ὅμως καί εἰδικότερες ἐπιδιώξεις περισσότερο συγκεκριμένες γιά κάθε περιοχή.

'Ο κ. Πασσάκος παρατηρεῖ ὅτι ὁ ὅρος "πληρότητα" στή φράση "Οἱ μαθητές νά ἐξωτερικεύουν μέ πληρότητα τίς προσωπικές τους ἐμπειρίες. δηλώνει τό τέλειο."Ἐχει τή γνώμη ὅτι τά παιδιά δέν ἔχουν τή δυνατότητα νά ἐκφρασθοῦν μέ πληρότητα. Προτείνει νά γίνει μία ἄλλη διατύπωση.

'Ο κ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι καλῶς ἔχει χρησιμοποιηθεῖ αὐτός ὁ ὅρος, γιατί συνδέεται μέ τό ρῆμα "ὀργανώνουν"καί ἡ ὀργάνωση ἐξασφαλίζει ὡς ἕνα βαθμό τήν πληρότητα.

'Ο κ. Μπενέκος , ὡς εἰσηγητής, σχετικά μέ τόν ὅρο "πληρότητα" λέγει τά ἑξῆς:

Εἶναι μία τάση τοῦ παιδιοῦ νά ἐξωτερικεύει κάτι. Μέ τή διδασκαλία σκοπεύουμε νά κάνουμε τό ἀντίστοιχο πού γίνεται καί στή

γλωσσική ἀγωγή. Νά βοηθήσουμε τό παιδί μέ ὑποδείξεις νά μή ἐξωτερικεύει μηχανικά ἀλλά νά φτειάχνει αὐτά πού θέλει μέ ὅσο τό δυνατό μεγάλη πληρότητα. Νά τά ἐκφράζει μέ τά ὑλικά καί τά μέσα πού ταιριάζουν. Καί θά κριθεῖ μέ τή δημιουργία τοῦ ἴδιου τοῦπαιδιοῦ καί ὄχι μέ κλασσικά κριτήρια.

Ὁ κ. Βλουτίδης ἔχει ἐπιφυλάξεις γιά τόν ὅρο "πληρότητα" καί ἐρωτᾶ πῶς εἶναι δυνατό οἱ μαθητές κυρίως τῶν 3 μικρῶν τάξεων νά ἐκφρασθοῦν μέ πληρότητα.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Μπενέκος λέγει ὅτι ἀκόμη καί τό παιδί τοῦ Νηπιαγωγείου μπορεῖ νά ἐκφρασθεῖ μέ πληρότητα.Βρίσκει ἕνα τρόπο νά ἐκφράσει αὐτό πού θέλει. Ἔργο τῆς τέχνης εἶναι νά βοηθήσει τό παιδί νά βρεῖ τόν ἐκφραστικό του τύπο καί θά τοῦ δώσουμε τά μέσα.

Στή συνέχεια ὁ κ. Βλουτίδης παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

1. Ἡ πρόταση "ὥστε νά μποροῦν νά διακρίνουν τήν ποιότητα καί νά χαροῦν τή ζωή σ'ὅλο της τόν πλοῦτο" στό τέλος τοῦ σκοποῦ ἔχει ἀνάγκη διευκρινήσεως.
2. Θεωρεῖ φιλόδοξη τήν φέταρτη ἐπιδίωξη πού ἀναφέρεται στήν ἐξοικείωση καί ἄσκηση τῶν παιδιῶν μέ τά σύμβολα, τά μέσα καί τίς τεχνικές πού χρησιμοποιοῦν οἱ καλλιτέχνες.
3. Ἐρωτᾶ τί ἐννοοῦν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές μέ τή φράση "ἐκτίμηση τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας γενικώτερα" τῆς προτελευταίας ἐπιδιώξεως τοῦ κειμένου.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Μπενέκος λέγει ὅτι τό ὡραῖο βρίσκεται στά καλλιτεχνικά δημιουργήματα καί τή φύση. Θά πρέπει νά γίνει τέτοια ἀγωγή ὥστε νά ἀναπτυχθεῖ τό αἰσθητικό κριτήριο τοῦ παιδιοῦ καί νά ἐπιδιώκει τήν ποιότητα παντοῦ. Νά νοιώσει τό παιδί τήν ὡραιότητα καί νά τήν χαρεῖ.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι οἱ ὅροι "ποιότητα" καί "πλοῦτος ζωῆς" γιά τούς ὁποίους ζήτησε διευκρινίσεις ὁ κ. Βλουτίδης εἶναι ὅροι πού χρησιμοποιοῦνται πολύ στήν τέχνη.

Σχετικά μέ τήν παρατήρηση τοῦ κ. Βλουτίδη πού ἀναφέρεται στή φράση "ἐκτίμηση τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας" ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει τά ἑξῆς:

Μέσα στήν τέχνη ὑπάρχει ἡ ἐπιδεξιότητα, ἡ τεχνική πού δέν διαφέρει πολύ ἀπό τήν χειρωνακτική ἐργασία. Ὅταν τό παιδί ἀσχοληθεῖ μέ τήν τέχνη καί ἐργασθεῖ θά ἀντιμετωπίσει δυσκολίες καί θά κοπιάσει. Κατ' ἀναλογία θά ἀντιληφθεῖ ἔμμεσα ὅτι καί ὁ μάστορας ἔχει κοπιάσει κα καί αὐτός ἴσως χαίρεται τό πράγμα πού ἔφτειαξε καί πού γιά μᾶς δέν ἔχει καλλιτεχνική ἀξία. Ἔτσι θά σέβεται καί θά ἐκτιμᾶ τήν χειρωνακτική ἐργασία. Ἐδῶ ἔχει περισσότερο ἠθική ἔννοια καί ὄχι αἰσθητική.

Ὁ κ. Βουγιούκας συμφωνεῖ καί λέγει ὅτι δέν πρέπει νά ἐκτιμοῦμε μόνο ἐκείνους πού εἶναι στήν κορυφή ἑνός ἔργου ἀλλά καί ὅσους δούλεψαν γιά τήν ὑποδομή τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει στήν πρώτη ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου νά προστεθεῖ πρίν ἀπό τίς λέξεις "ἀξιοποίηση τῆς παρατηρητικότητας" ἡ λέξη "ἄσκηση", γιατί ὁπωσδήποτε προηγεῖται μία ἄσκηση.

Ἐπίσης προτείνει ἡ φράση "ἡ ἀπόκτηση στάσεων, γνώσεων καί δεξιοτήτων νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "ἡ ἀπόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων καί στάσεων. Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή.

Στή συνέχεια διατυπώνεται ἡ ἄποψη νά ἀντικατασταθεῖ τό ρῆμα "ἐδραιωθεῖ" τῆς τετάρτης ἐπιδιώξεως τοῦ κειμένου, ἐπειδή τονίζει τό τετελεσμένο. Ἔπειτα ἀπό συζήτηση παραμένει ὅπως ἔχει, γιατί πρίν ἀπό αὐτό χρησιμοποιοῦνται ρήματα, ὅπως τό καλλιεργήσει καί ἔπειτα μ' αὐτό τό ρῆμα δηλώνεται ἡ κατάληξη σέ κάτι σταθερό.

Ὁ κ. Πασσάκος ἐπανέρχεται σέ παρατήρησή του σχετικά μέ τή λέξη "πληρότητα" τοῦ γενικοῦ σκοποῦ καί προτείνει νά διαγραφεῖ, ἐπειδή, παρόλες τίς διευκρινίσεις πού ἔδωσαν οἱ κ.κ. εἰσηγητές ἐξακολουθεῖ νά πιστεύει ὅτι τά παιδιά δέν ἔχουν τίς δυνατότητες νά ἐκφρασθοῦν μέ πληρότητα.

Ἐπίσης προτείνει νά φύγουν τά ἄρθρα ἀπό τή φράση "τά σύμβολα, τά μέσα καί τίς τεχνικές" τῆς τετάρτης ἐπιδιώξεως τοῦ κειμένου, γιατί εἶναι ἀδύνατο νά καλυφθεῖ ἡ ποικιλία τῶν μέσων, συμβόλων κλπ. πού χρησιμοποιοῦν οἱ καλλιτέχνες καί ὑπάρχει φόβος νά χαρακτηρισθεῖ τό περιεχόμενο ἀνεδαφικό.

Μέ τήν πρώτη πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου συμφωνεῖ καί ὁ κ.Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄.

Ὕστερα ἀπό τή συζήτηση, πού ἀκολούθησε, τό Τμῆμα ἀποφασίζει νά παραμείνουν τά ἄρθρα καί ἡ λέξη "πληρότητα".

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος διατυπώνει τή γνώμη νά ἀναλυθεῖ ἡ φράση "ὅπως καί σέ κάθε ἐκδήλωση τοῦ ὡραίου" τοῦ γενικοῦ σκοποῦ, ὥστε νά δηλωθεῖ σαφῶς (καί νά μή ὑπονοεῖται) ὅτι τό παιδί βρίσκει τήν ὡραιότητα καί στή φύση.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, ὡς εἰσηγητής , λέγει ὅτι ἀπό τούς τομεῖς, στούς ὁποίους ὑπάρχει ἡ ὡραιότητα, ἀνέφεραν ξεχωριστά τά καλλιτεχνικά δημιουργήματα, γιατί θέλουν νά δώσουν ἔμφαση, καί ὅτι μέ τή φράση "κάθε ἐκδήλωση τοῦ ὡραίου" καλύπτεται ἡ φύση, καθώς καί ἄλλες πλευρές τῆς ζωῆς, πού δέν ἐντάσσονται οὔτε στή φύση οὔτε στήν τ τέχνη.

Γι'αὐτό τό σημεῖο πού ἔθιξε ὁ κ. Πασσάκος τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση στήν ἑπόμενη συνεδρία.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 100/1978

Σήμερα, 22 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐριδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Γνωμοδότηση γιά σχ. Προεδρ. Διατ/τος "Περί καταργήσεως ὑποβιβασμοῦ καί συγχωνεύσεως Νηπιαγωγείων".

Θ Ε Μ Α 2ο.- Ἐλεύθερα βοηθήματα γιά τό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Δ., Ἀνδριόπουλος.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ Ντράϊκωρς Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

θέμα 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καταργήσεως ὑποβιβασμοῦ καί συγχωνεύσεως Νηπιαγωγείων".

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β, λέγει στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ. Φ. 311/59119/25-5-78 ἔγγραφό του ἀποστέλλει στό ΚΕΜΕ σχέδιο Π. Δ/τος "περί καταργήσεως καί ὑποβιβασμοῦ καί συγχωνεύσεως Νηπιαγωγείων" μέ τίς σχετικές εἰσηγήσεις τῶν Ἐποπτῶν καί Ἐπιθεωρητῶν Δ.Ε. γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 τοῦ Ν. 186/1975.

Γιά τό θέμα αὐτό ἔχω νά παρατηρήσω πρῶτα τά ἀκόλουθα:

α) Τό πρός γνωμοδότηση σχέδιο Π.Δ. ἔφθασε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τέλος Μαΐου ὡς ἐξαιρετικά ἐπείγον. Πῶς εἶναι δυνατόν ὅμως μέ τέτοια βιασύνη καί πίεση νά γίνει κανονικά καί ὀρθά ἡ μελέτη του; Πρέπει μάλιστα νά ὑπομνησθεῖ πῶς καί κατά τό παρελθόν ἔτος τό ἴδιο συνέβη.

β) Ἐάν ἡ διαδικασία μεταθέσεων Νηπιαγωγῶν, πού καθώς πληροφορούμεθα εὑρίσκεται περίπου στό τέλος της, γίνεται μέ βάση τά δεδομένα τοῦ διατάγματος αὐτοῦ πού συζητοῦμε, τότε εὔλογα διερωτᾶται κανείς πρός τί ἡ σχετική μελέτη τοῦ θέματος, ἡ συζήτηση καί τελικά ἡ γνωμοδότηση;

Μέ τά παραπάνω δεδομένα προβαίνω στήν ἀκόλουθη πρόταση:

Νά παραληθεῖ ἡ Διοίκηση νά ἀποστέλνει ἔγκαιρα τά διατάγματα αὐτά στό ΚΕΜΕ, ὥστε νά ὑπάρχει ὁ ἀναγκαῖος χρόνος προσεκτικῆς, συστηματικῆς καί πλήρους μελέτης τους γιά τή κατάλληλη γνωμάτευση. Ἀνάμα τά παραστατικά στοιχεῖα- προτάσεις ἐπιθεωρητῶν κλπ - νά εἶναι ὀρθά ταξινομημένα σέ ὑποφακέλλους (προαγωγές, καταργήσεις, ἱδρύσεις κλπ) καί τά στοιχεῖα τους σωστά πινακογραφημένα, ὥστε καί τό ἔργο τῆς μελέτης τους νά διευκολύνεται καί τυχόν λάθη νά ἀποφεύγονται. Γιά τό σκοπό αὐτό θεωροῦμε ἀναγκαῖο οἱ ἐπιθεωρητές καί ἔποπτες νά ἐνημερωθοῦν μέ σχετική ἐγκύκλιο καί ὑπόδειγμα ἐντύπου, νά ὑποβάλουν κατά τρόπο ὁμοιόμορφο καί πλήρη ὅλα τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα.

Μέ τό ὑπό συζήτηση σχέδιο καταργοῦνται 17 Νηπιαγωγεῖα καί ὑποβιβάζονται 4 μέ συνέπεια τή μείωση τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Νηπιαγωγῶν συνολικά κατά 21. Διαιρεῖται ἐπίσης τό 1ον διθέσιον Νηπιαγωγεῖον

./.

Σερβίων σέ 1ον μονοθέσιο Νηπιαγωγεῖον Σερβίων καί 3ον μονοθέσιον Νηπιαγωγεῖον Σερρίων. Ἡ διαίρεση αὐτή, λαμβάνοντας ὑπόψη τά σχετικά στοιχεῖα, κρίνεται ὀρθή.

Ἀπό τά καταργούμενα μονοθέσια Νηπιαγωγεῖα τά ἀκόλουθα: 1) Περδικονερίου Γορτυνίας, 2) Ἀλεποχωρίου- Μπότσαρη Ἰωαννίνων, 3) Τρυγόνος Καλαμπάκας, 4) Ἀσπροβλάς Βοΐου, 5) Ἀποσκέπου Καστοριᾶς, 6) Βοσσινιᾶς Καστοριᾶς, 7) Ἁγίου Ἀντωνίου Καστοριᾶς, 8) Σαμαρίνας Γρεβενῶν, 9) Παλιουριᾶς Γρεβενῶν, 10) Καστανερῆς Παιονίας, 11) Μαργαρίτας Ἐδέσσης, 12) Σωτήρας Ἐδέσσης, 13) Μηλέας Πιερίας, 14) Θεοδωρίου Σιντικῆς καί 15) Πλατανοβρύσεως Δράμας, ὀρθῶς καταργοῦνται, ὅλα ὕστερα ἀπό σχετικές προτάσεις τῶν οἰκείων Ἐπιθεωρητῶν καί Ἐποπτῶν, καθόσον ὁ ἀριθμός τῶν νηπίων πού φοίτησαν σέ αὐτά ἔφθανε στά 2 ἤ 3 καί σέ ἐλάχιστες περιπτώσεις τά 5 ἕως 6.

Ὅμως γιά τά Νηπιαγωγεῖα Βουνιχώρας Φωκίδος καί Ἀρωνᾶ Πιερίας, πού εἶχαν στό σχολικό ἔτος πού ἔληξε 7 καί 8 νήπια ἀντιστοίχως προτείνομε τή μή κατάργησή τους γι' αὐτό τό ἔτος. Μόνον αὐτά τά δύο εἶχαν αὐτό τόν ἀριθμό νηπίων πού πιθανόν στό νέο σχολικό ἔτος νά αὐξηθεῖ. Ἄν αὐτό δέν γίνει μποροῦν νά καταργηθοῦν τό ἑπόμενο ἔτος. Γεωγραφικοί καί κοινωνικοί λόγοι ἐπιτρέπουν νομίζουμε τή διατήρησή τους. Τά Νηπιαγωγεῖα: 1) Μεγάρων Δυτ. Ἀττικῆς, 2) Ἐλεούσης Πωγωνίου, 3) Σέσκλου Μαγνησίας καί 4) Γοργόπης Παιονίας ὀρθῶς ὑποβιβάζονται ἀπό 2/σια σέ 1/σια ὕστερα ἀπό τίς σχετικές προτάσεις τῶν οἰκείων Ἐπιθεωρητῶν καί Ἐποπτῶν ἐξ αἰτίας μικροῦ ἀριθμοῦ νηπίων. Σέ ὅλα αὐτά τά Νηπιαγωγεῖα ὁ ἀριθμός τῶν νηπίων, πού ἐφοίτησαν, ἦτο μικρότερος τοῦ 30. Ὀρθά ἔγινε ὁ ὑποβιβασμός των.

Γίνεται πρόταση ἀπό τόν οἰκεῖο ἔποπτη γιά τήν κατάργηση τοῦ Νηπιαγωγείου Μικροῦ Περιβολακίου Δ' Μαγνησίας, διότι κατά τό σχολικό αὐτό ἔτος ἐφοίτησαν 8 νήπια. Μέ τό Διάταγμα ὅμως δέν καταργεῖται, καί ὀρθῶς. Παρατηροῦμε ὅμως πώς μέ βάση τούς ἴδιους λόγους καί τό ἴδιο κριτήριο δέν πρέπει νά καταργηθοῦν καί τά Νηπιαγωγεῖα Βουνιχώρας καί Ἀρωνᾶ, ὅπως προτείναμε.

Τέλος τό Νηπιαγωγεῖο Σιμοπούλου Ἀμαλιάδος καίτοι προτείνεται ἀπό τόν ἁρμόδιο ἔποπτη γιά κατάργηση καί πολύ ὀρθῶς διότι ἀπό τό σχολικό ἔτος 1974-75 δέν ὑπῆρξαν δίδυμα νήπια νά φοιτήσουν κατά δέ τό ἑπόμενο ἔτος 1978-79 δέν προβλέπεται νά γραφτοῦν περισσότερα ἀπό

Θ Ε Μ Α 3ο: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ Ρ. Ντρέϊκυρς. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

Ὁ ἀριθμός γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ὑέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.7/88/33007/Β4 1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν. 1864/1975 ἀριθ. 2 παρ. 5, τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ Ρούντολφ Ντρέϊκυρς μαζί μέ τήν ἀπό 15-3-1977 αἴτηση τοῦ κ. Χρυσοβιτσ. Γρομμένου.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Εἰσηγητής λέγει τά ἑξῆς:

"Τό βιβλίο τῶν συγγραφέων R.DREIKURS καί D.DINKMEYER μέ τόν τίτλο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση", μτφρ. Α.Κοντοσιάνου, Ἀθήνα: Γκό-ρος 1975, ἀποτελεῖται ἀπό 197 σελίδες (ἐπιπλέον 2 σελίδες βιβλιογραφίας καί παραπομπές χωρίς ἀρίθμηση). Πρόκειται γιά μιά καλαίσθητη ἔκδοση στήν ἑλληνική στήν ὁποία προτίθεται φωτογραφία καί ἀναλυτικό βιογραφικό σημείωμα τοῦ DREIKURS. Τό βιβλίο φέρει τόν ὑπότιτλο καί μόνο στό ἐσωτερικό μέρος "Οἱ βάσεις γιά ἕνα νέο παιδαγωγικό σύστημα" καί περιλαμβάνει πρόλογο (σελ. 9-10) καί εἰσαγωγή (σελ. 11-16). Στόν πρόλογο ὁ σ. μεταξύ ἄλλων ἐπισημαίνει χαρακτηριστικά ὅτι: "Τό πρόβλημα τῆς ἐνθάρρυνσης ἔπαυσε νά εἶναι ἀποκλειστικό θέμα ψυχιατρικῆς θεραπείας καί ἔγινε ἐκπαιδευτικό πρόβλημα" (σ. 9) καί ἀκόμη "ὁ δάσκαλος χρειάζεται κάτι περισσότερο ἀπό γνώσεις τῶν θεμάτων καί ἱκανότητα διδασκαλίας. Χρειάζεται ψυχολογικές γνώσεις καί ψυχολογικές ἱκανότητες" (σ. 10). Μέ αὐτά εἶναι φανερό ὅτι ὁ σ. παρουσιάζει τήν ἀγωγή σέ νέες διαστάσεις καί συγκεκριμένα θεωρεῖ τή θεραπεία "μᾶλλον ἐκπαιδευτική ὑπόθεση" (σ. 10). Στήν εἰσαγωγή του ἀναφέρεται στή σημασία τῆς ἐνθάρρυνσης ὡς νέου τρόπου ἀγωγῆς καί συγκεκριμένα "ἡ ἐκ τῶν ἔξω πίεση πρέπει νά ἀντικατασταθεῖ μέ τήν παρακίνηση ἐκ τῶν ἔσω" (σ. 12) καί ὅτι "κάθε παιδί χρειάζεται ἐνθάρρυνση, ὅπως τό φυτό χρειάζεται νερό". Ἀκόμη ἐπισημαίνει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ δασκάλου πρός τόν ἑαυτό του καί πρός τό παιδί στήν προσπάθεια τῆς ἀγωγῆς (σ. 15). Ἀκολουθοῦν τά ἑξῆς κεφάλαια μέ πολλά σχετικά ἐπιμέρους κεφάλαια: I) Ἡ ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας, βασικές παραδοχές (σ. 17-32) στό ὁποῖο ἀντιμετωπίζονται μπεχεβιοριστικές ἀπόψεις τῆς συμπεριφορᾶς καί ἀναπτύσσεται ἡ ἄποψη ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι "τόσο ἐνεργός ὅσο καί ὑπεύθυνος" γιά τή συμπεριφορά του (σ. 17),

καί ἀκόμη ὅτι "τό ἄτομο κάνει κάτι περισσότερο ἀπό τό νά ἀντιδρᾶ.Εἶναι κάτι περισσότερο ἀπό ἀποτέλεσμα ἁπλῶν δυνάμεων"(σ.23).Στή συνέχεια τονίζεται ἡ σημασία τῆς συμπεριφορᾶς"σέ συνολική δυναμική βάση" (σ.26),θεωρεῖται ἡ προσαρμογή τοῦ ἀτόμου σέ συνάρτηση μέ τό ἐνδιαφέρο γιά τούς ἄλλους καί γενικά τήν ἱκανοποίηση τῆς κοινωνικῆς τάσης (σ.25) κτλ.2)'Η ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ(σ.33-45),ὅπου ἀναφέρεται μέ λεπτομέρεια σέ διάφορα βασικά σφάλματα τοῦ ἀτόμου κατά τήν ἀνάπτυξή του(κυρίως σ.41) καί ἀκόμη στίς μεθόδους ἐκπαίδε σης(σ.43). 3)'Αποθάρρυνση(σ.47-63),ὅπου ἀναλύει τήν ψυχοδυναμική τῆς ἀποθάρρύνσης καί τήν"τρωτότητα τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς" σέ συνάρτηση μέ τά αἰσθήματα κατωτερότητάς του,τή γνωστή θεωρία τοῦ δασκάλου του ADLER, ἀλλά καί τίς ἀπόψεις τοῦ βιολόγου PORTMANN γιά τόν ἀνεπαρκή ἐξοπλισμό τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τή φύση του,καί ἀναπτύσσει τίς συνέπειες τῆς ἀποθάρρυνσης(σ.61). 4)Οἱ ἀρχές τῆς ἐνθαρρύνσεως(σ.65-78),5)'Ενθάρρυνση σέ εἰδικούς τομεῖς(σ.79-99),ὅπου καί παραθέτει ἀρκετά παραδείγματα ἀτόμων τά ὁποῖα καί ἀναλύει,6)'Ατομική καί κοινωνική προσαρμογή μέ τή βοήθεια τῆς ἐνθαρρύνσεως(101-115),7)Τεχνικές μέθοδοι ἐνθαρρύνσεως στά ἀναπτυξιακά ἐπίπεδα(σ.117-134),8)'Ενθάρρυνση στήν τάξη καί στήν ὁμάδα(135-150),9)Παράγοντες πού ἀναχαιτίζουν τήν ἐνθάρρυνση (σ.151-161),10)'Ανάλυση παραδειγμάτων(163-195) ,καί τέλος στή σελ. 197 'Επίλογος.Τά τελευταῖα κεφάλαια καί κυρίως ἀπό τό 5ο καί ἑξῆς περιέχουν πολλά παραδείγματα μέ βάση τά ὁποῖα καί ἀναπτύσσει τίς ἀπόψεις καί τά παραπάνω θέματά του.

Γενικά πρόκειται γιά ἕνα πολύ πλούσιο σέ ἀπόψεις ψυχολογικές καί παιδαγωγικές ἀλλά καί σέ ἐμπειρίες προσωπικές βιβλίο τοῦ διεθνῶς γνωστοῦ συγγραφέα DREIKURS;ὁ ὁποῖος μάλιστα παρόλο πού ἀκολουθεῖ τίς ἀπόψεις κυρίως τοῦ ADLER ἀξίζει δικαιώματα νά μελετηθεῖ ἀπό κάθε ἐκπαιδευτικό καί ὁπωδήποτε τό βιβλίο του, γιατί στίς λύσεις του γύρω ἀπό τά θέματα ἀγωγῆς καί τά σχετικά προβλήματα συντελεῖ τίς παραδοσιακές μέ τίς νέες ἀντιλήψεις καί ἕνα θαυμάσιο τρόπο. Τό βιβλίο δέν προβληματίζει ἁπλῶς, ἀλλά καί παρέχει σέ πολλές σελίδες του γνῶμες καί γνώσεις ἐπιστημονικές γύρω ἀπό τά θέματα τῶν διανθρώπινων σχέσεων καί ἀξιοπρόσεκτες συγκεκριμένες συμβουλές γιά γονεῖς καί ἐκπαιδευτικούς. 'Η κάποια προσκόλληση τοῦ σ. στίς βασικές ἀπόψεις τοῦ ADLER πού θεωροῦνται ἀπό πολλούς μονομερεῖς καί ξεπερασμένες δέ δημιουργοῦν πρόβλημα. 'Η γλῶσσα τῆς μεταφράσεως εἶναι ἁπλή δημοτική, ὄχι ὅμως μέ βάση τή γραμματική τοῦ κειμένου καί

ὁμοιόμορφη. Π.χ. τηρεῖ συχνά τήν παλαιά ὑποταντική μέ -η, δέν ἔχει ὅλα τά τριτόκλιτα στή γενική ὡς πρωτόκλιτα κτλ.
Ἐπίσης ἔχει μερικά λίγα βέβαια λάθη καταλήξεων, ὅπως γνωρίζεται ἀντί γνωρίζετε (σ. 23), σύνταξη ἀδόκιμη κατά τή μετάφραση (σ. 31). Εἶναι πάντως μολαυτά μιά καταρτητή, εὐχάριστη καί ἀνετή ἁπλή γλῶσσα.

Γι'αὐτό εἰσηγοῦμαι νά χαρακτηρισθεῖ τό βιβλίο χρήσιμο γιά τούς ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς καί γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/88/33007/2-4-1977 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 15-3-1977 τοῦ κ. Χαρ. Γραμμένου γιά τήν Ἑταιρεία ἐκδόσεων "Γλάρος", γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) Τή σχετική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ἐνθαρρύνοντας τό παιδί στή μάθηση" τοῦ κ. Ρ. Ντράϊκωρς θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς ἐκπαιδευτικούς καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τά ἑξῆς:
α) Τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ.Ε.Π/1/108/5/4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων πού ἀναφέρεται στήν ὀργάνωση διαφόρων συνεδρίων στήν Ἑλλάδα καί
β) Τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθ. 43333/11-4-78 τοῦ Ὑπουργ. Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά προτείνει τό ΚΕΜΕ πρόσωπα γιά συγκρότηση τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, προκειμένου νά γίνει ἡ εἰκονογράφηση τοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" τῆς Ε' Δημοτικοῦ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 10/1978

Σήμερα, 23 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντων. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Καθορισμός σκοποῦ τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς (Τεχνικά- Μουσική) γιά τό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρίαση σχετικά μέ τό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς καί ἐρωτᾶ τούς κ.κ. Εἰσηγητές ἄν ἔχουν κάνει διαφορετική διατύπωση τῶν τριῶν τελευταίων σειρῶν τοῦ σκοποῦ, σύμφωνα μέ σχετική πρόταση πού εἶχε γίνει στήν προηγούμενη συνεδρίαση.

Συγκεκριμένα εἶχε προταθεῖ νά ἀναλυθεῖ ἡ φράση "ὅπως καί σέ κάθε ἐκδήλωση τοῦ ὡραίου" ὥστε νά φαίνεται σαφῶς ὅτι μέ τήν Αἰσθητική Ἀγωγή βοηθοῦνται οἱ μαθητές νά ἀναπτύξουν τήν εὐαισθησία ἀπέναντι καί στή φύση.

Οἱ κ.κ. Εἰσηγητὲς λέγουν ὅτι μὲ τὴν φράση "πάθε ἐνδήλωση τοῦ ὡραίου" καλύπτονται ὅλα (φύση- ζωή). Προτάσσεται ἡ εὐαισθησία στὰ καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα γιατί θέλουν νὰ δώσουν ἔμφαση σ'αὐτὰ καὶ νὰ τονίσουν ὅτι τὸ παιδὶ πρέπει νὰ ἔλθει σὲ ἐπαφὴ μὲ πάθε καλλιτεχνικὸ δημιούργημα. Τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως τὴ βλέπουν χρειάζεται μόνο μία περαιτέρω ἀνάλυση. Ἐκεῖνο ποὺ λείπει εἶναι ἡ ἐπαφή τους μὲ καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', λέγει τὰ ἑξῆς: Εἶναι γενικὰ παραδεκτὸ ὅτι τὸ ὡραῖο εἶναι στὴ φύση καὶ στὰ ἀνθρώπινα δημιουργήματα. Δὲν φαίνεται ὅμως οὔτε στὸ σκοπὸ οὔτε στὶς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις ὅτι πρέπει νὰ φέρουμε τὸ παιδὶ κοντὰ στὴ φύση. Νομίζω ὅτι εἶναι ἔλλειψη τὸ νὰ ἀφήσουμε νὰ ὑπονοηθεῖ αὐτὸ μὲ τὴ φράση "πάθε ἐνδήλωση τοῦ ὡραίου" καὶ γι' αὐτὸ προτείνω νὰ ἀναφερθεῖ ὁπωσδήποτε ἡ εὐαισθησία στὴ φύση.

Ἐπίσης προτείνει νὰ παραλειφθεῖ ἀπὸ τὸ σκοπὸ ἡ φράση "ὥστε νὰ μποροῦν ..... σ'ὅλο της τὸν πλοῦτο".

Ἡ δεύτερη πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου γίνεται ὁμόφωνα ἀποδεκτή.

Ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης προτείνει μετὰ τὴ λέξη "ὡραίου" νὰ προστεθεῖ ἡ φράση "στὴ φύση καὶ στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις".

Ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει τὴν ἑξῆς διατύπωση: "νὰ ἀναπτύξουν προσδευτικὰ τὴν ἀπαραίτητη εὐαισθησία ἀπέναντι στὸ ὡραῖο ποὺ ἐνδηλώνεται στὴ φύση, στὴν τέχνη καὶ τὴ ζωή".

Ὁ κ. Βουγιουκας ἔχει τὴ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ μείνει ἡ ἔμφαση στὰ καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα, γιατὶ βασικὰ τέχνη ὑπάρχει ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ βγεῖ κάτι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι σκοπὸς τους εἶναι νὰ ἀναπτυχθεῖ τὸ αἰσθητικὸ κριτήριο τοῦ παιδιοῦ, ὥστε νὰ μπορεῖ ἀργότερα νὰ διακρίνει ἕνα καλὸ ἔργο., ἕνα καλὸ θέαμα κλπ.

Ὁ κ. Μαραγιουδάκης προτείνει νὰ προστεθεῖ μετὰ τὴ λέξη "εὐαισθησία" τοῦ γενικοῦ σκοποῦ οἱ λέξεις " τοῦ νοῦ".

Τέλος ἀποφασίζεται ὁμόφωνα νὰ προστεθεῖ μετὰ τὴ φράση "πάθε ἐνδήλωση τοῦ ὡραίου" ~~νὰ προστεθεῖ~~ ἡ φράση "στὴ φύση καὶ τὴ ζωή".

Ὁ κ. Πασσάκος σχετικὰ μὲ τὴν δεύτερη καὶ τρίτη ἐπιδίωξη τοῦ κειμένου παρατηρεῖ ὅτι γίνεται πρῶτα λόγος γιὰ δημιουργικὸ ἔργο καὶ μετὰ ἀκολουθοῦν οἱ διαδικασίες. Ἔχει τὴ γνώμη ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα νὰ γίνεται λό-

γος πρῶτα γιά διαδικασίες πού καταλήγουν σέ δημιουργικό ἔργο καί προτείνει νά γίνει ὡς ἑξῆς ἡ διατύπωση τῶν ἐπιδιώξεων (2 καί 3)

- ἡ καλλιέργεια τῶν αἰσθήσεων καί τῶν ἀντιληπτικῶν του ἱκανοτήτων, ἡ ἐνεργοποίηση τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων ὅλων τῶν παιδιῶν σέ κάθε ἡλικία, μέ τρόπο πού θά τοῦ ἐπιτρέφει νά ὀργανώνει καί νά συντονίζει τίς δυνάμεις του γιά παραγωγή δημιουργικοῦ ἔργου σέ ποικίλους ἐκφραστικούς τύπους"

- ἡ ἁρμόσιοπτη ἐξέλιξη καί ἡ καταξίωση τῶν ἀτομικῶν ἐνδιαφερόντων, κλίσεων καί δεξιοτήτων τους"

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος τονίζει ὅτι αὐτά συμπλέκονται. Ἡ πρώτη ἐπιδίωξη ἀναφέρεται στήν πράξη τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας.

Ἡ δεύτερη ἐπιδίωξη εἶναι κάτι τό ξεχωριστό. Ἔχει ἕνα μέρος ἀπό τήν καλλιτεχνική δημιουργία ἀλλά τό κυριότερο σημεῖο εἶναι ἡ ἱκανοποίηση τῶν καλλιτεχνικῶν διαφερόντων. Ἀναφέρεται στίς κλίσεις καί τά ἀτομικά διαφέροντα.

Ὁ κ. Βουγιουκας ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις, ὅπως εἶναι διατυπωμένες στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως, εἶναι σωστά κλιμακωμένες.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, σχετικά μέ τή δεύτερη ἐπιδίωξη, ἐρωτᾶ πῶς εἶναι δυνατό νά προκύψει ἐμπειρία μόνο ἀπό τίς αἰσθήσεις καί τίς ἀντιληπτικές ἱκανότητες. Λέγει ὅτι αὐτό εἶναι περιφερικό. Συμμετέχουν καί οἱ νοητικές διαδικασίες, γιατί πολλοί ψυχολόγοι δέχονται ὅτι ἡ προσπάθεια π.χ. γιά ἕνα παιδικό ἰχνογράφημα ἀποτελεῖ προβληματική κατάσταση, ἡ ὁποία ἐνεργοποιεῖ ὅλες τίς σχετικές ψυχολογικές καί νοητικές διαδικασίες.

Ὁ κ. Κονδυλάτσιώτης λέγει ὅτι ὁ νοῦς καί ἡ αἴσθηση εἶναι στενά συσχετισμένα.

Τέλος γίνεται ὁμόφωνα ἀποδεκτό οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις νά μείνουν ὅπως εἶναι διατυπωμένες στήν εἰσήγηση.

Τό Τμῆμα, ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση,

ἀποφασίζει

Διατυπώνει ὡς ἑξῆς τό σκοπό καί τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς:

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς εἶναι νά βοηθήσει τούς μαθητές νά ὀργανώνουν δημιουργικά καί νά ἐξωτερικεύουν μέ πληρότητα τίς προσωπικές

τους ἐμπειρίες, ἰδέες καί συναισθήματα σέ ποικίλες ἐκφραστικές μορφές καί νά ἀναπτύξουν προοδευτικά τήν ἀπαραίτητη εὐαισθησία ἀπέναντι στά καλλιτεχνικά δημιουργήματα ὅπως καί σέ κάθε ἐκδήλωση τοῦ ὡραίου στή φύση καί τή ζωή.

Εἰδικότερα ἐπιδιώκεται:

- ἡ ἐνίσχυση τῆς εὐαισθησίας τοῦ παιδιοῦ ἀπέναντι στά πράγματα καί τίς μεταβολές τους καί ἡ ἀξιοποίηση τῆς παρατηρητικότητας, ὥστε νά ἐμπλουτίσει τόν ἐσωτερικό του κόσμο καί νά ἀναπτύξει στενότερη καί πληρέστερη ἐπικοινωνία μέ τό περιβάλλον του·

- ἡ καλλιέργεια τῶν αἰσθήσεων καί τῶν ἀντιληπτικῶν του ἱκανοτήτων μέ τρόπο πού θά τοῦ ἐπιτρέψει νά ὀργανώνει καί νά συντονίζει τίς δυνάμεις του γιά παραγωγή δημιουργικοῦ ἔργου σέ ποικίλους ἐκφραστικούς τύπους·

- ἡ ἐνεργοποίηση τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων ὅλων τῶν παιδιῶν σέ κάθε ἡλικία μέ τρόπο πού θά διασφαλίζεται καί θά προωθεῖται ἡ ἀπρόσκοπτη ἐξέλιξη καί ἡ ταξίωση τῶν ἀτομικῶν ἐνδιαφερόντων, κλίσεων καί δεξιοτήτων τους·

- ἡ ἐξοικείωση, καί ἡ ἀντίστοιχη ἄσκηση, μέ τά σύμβολα, τά μέσα καί τίς τεχνικές πού χρησιμοποιοῦν οἱ καλλιτέχνες στή δημιουργική τους ἐργασία, ὥστε νά ἐφαρμοσεῖ, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, τό αἰσθητικό τους κριτήριο·

- ἡ ἀπόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων καί στάσεων πού εἶναι ἀναγκαῖες ὄχι μόνο γιά καλλιτεχνική ἔκφραση, ἀλλά καί γιά τήν ἐπαγγελματική ζωή καί γιά τήν ἐκτίμηση τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας γενικότερα·

- ἡ γνωριμία μέ τούς καλλιτεχνικούς θησαυρούς τοῦ ἔθνους μας, ὅπως καί ἄλλων λαῶν, ὥστε νά ὁλοκληρωθεῖ σχετικά ἡ αἰσθητική ἐμπειρία καί νά γίνει ἡ τέχνη σύμβολο καί μέσο συναδελφώσεως τῶν λαῶν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

Θεοδ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 102/1978

Σήμερα, 26 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παστάκος, Νικ. Βαπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκλ-ης, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιάς, Διον. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Πόρυδζκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν Ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικό πλαίσιο περιεχομένου τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς (Ζωγραφική-Σχέδιο-Χειροτεχνία) γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίασ

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος πλαίσιο περιεχομένου τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς (Ζωγραφική Σχέδιο-Χειροτεχνία. Τό πλαίσιο περιεχομένου τῆς Μουσικῆς θά δοθεῖ σέ ἄλλη συνεδρία).

Τό πλαίσιο περιλαμβάνει δύο τομεῖς: α) Ἐπιδιώξεις καί β) Μορφές καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων.

Ὁ δεύτερος τομέας ὑποδιαιρεῖται στούς τομεῖς Ζωγραφική, Σχέδιο Ἰχνογραφία καί Χειροτεχνία-κατασκευές. Ὁ καθένας ἀπό τούς ἐπί μέρους τομεῖς περιλαμβάνει δραστηριότητες, μέσα-ὑλικά καί θεματικό περιεχόμενο.

Γίνεται συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ὅτι μέ αὐστηρά κριτήρια οἱ ἐπιδιώξεις, οἱ δραστηριότητες, τά μέσα κλπ. γιά τά ἄλλα μαθήματα ἔχουν μείνει γιά τήν ἐπόμενη φάση.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ἔχει γίνει τό πλαίσιο ἔτσι γιατί τό μάθημα εἶναι αὐτό καθ'ἑαυτό δραστηριότητα.

Ὁ κ. Μελᾶς γιά τήν τρίτη παράγραφο τῆς τρίτης ἑνότητας τῆς Ζωγραφικῆς παρατηρεῖ ὅτι θά ἔπρεπε νά ὑπάρχει θεματικό περιεχόμενο καί γιά τίς Δ΄καί Β΄ τάξεις γιατί οἱ δραστηριότητες συμβάλλουν στή μάθηση.

Διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι μέ τή διατύπωση τοῦ κειμένου δέν ἀποκλείονται οἱ δραστηριότητες γιά τίς τάξεις αὐτές.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι στίς δύο αὐτές τάξεις τήν πρώτη θέση τήν ἔχει ἡ Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος καί αὐτή δίνει ἀφορμές γιά καλλιτεχνική δημιουργία.

Ὕστερα ἀπό τή συζήτηση ἡ διατύπωση παραμένει ὅπως ἔχει.

Ὁ κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, προτείνει τά "Μέσα-Ὑλικά" νά μείνουν γιά τό ἄλλο στάδιο καί σ'αὐτή τή φάση νά μείνουν οἱ δραστηριότητες μέ τό θεματικό περιεχόμενο πού ἀποτελοῦν τό πλαίσιο περιεχομένου.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θεωρεῖ ἀπαραίτητα γι'αὐτό τό μάθημα τά "Μέσα-Ὑλικά", γιατί εἶναι προσδιοριστικά τῶν τύπων τῶν δραστηριοτήτων.

Ὁ κ. Χριστιᾶς συμφωνεῖ μέ τήν ἄποψη τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου νά μείνουν τά "Μέσα-Ὑλικά", γιατί διαφορετικά δέν μποροῦν νά διαγραφοῦν οἱ ἐπί μέρους δραστηριότητες.

Ὁ κ. Βουγιούκας θεωρεῖ τά "Μέσα-Ὑλικά" ἀπαραίτητα. Λέγει ὅτι εἶναι ἡ εἰδοποιός διαφορά τοῦ προγράμματος ἀπό τά παλαιά προγράμματα.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης νομίζει ὅτι εἶναι ἀναγκαία κάποια συμπλήρωση στόν τομέα "Μορφές καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα προτείνει στή Ζωγραφική "δραστηριότητες" νά μπεῖ "τύπου δραστηριοτήτων".

Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει ὁ τομέας αὐτός νά περιλαμβάνει τά ἑξῆς: α)Δραστηριότητες. β)Ἐπί μέρους τεχνικές καί γ) Μέσα καί ὑλικά. Θεωρεῖ

Ὁ κ. Βουγιουκας συμφωνεῖ καί προτείνει νά συμπληρωθεῖ ὡς ἑξῆς: Μέσα-Ὑλικά-Τεχνικές.

Στή συνέχεια ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει οἱ ἐπιδιώξεις γιά τούς τομεῖς Ζωγραφική καί Χειροτεχνία τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς καθώς καί ἐκεῖνες τοῦ τομέα τῆς Μουσικῆς νά ἀκολουθήσουν εὐθύς μετά τίς γενικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος, γιατί δέν ἀποτελοῦν μέρος τοῦ πλαισίου τοῦ περιεχομένου τοῦ μαθήματος.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα θά ἀποφασίσει γιά τά σημεῖα πού ἐθίγησαν στήν ἐπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδίκη Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 103/1978

Σήμερα, 28 Ἰουνίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β.Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος,Νικ. Ἠλιούτσδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικό πλαίσιο περιεχομένου τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς (Ζωγραφική-Σχέδιο-Χειροτεχνία) γιά τό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀναφέρεται σέ ὅσα προτάθηκαν καί συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία σχετικά μέ τό πλαίσιο περιεχομένου καί καλεῖ τά μέλη νά ἀποφασίσουν. Συγκεκριμένα εἶχε προταθεῖ ἤ νά δοθεῖ ἄλλος τίτλος στίς δραστηριότητες ἤ νά ἀκολουθήσουν ἀμέσως μετά τίς γενικές ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος. Ἐπίσης εἶχε τεθεῖ τό ἐρώτημα ἄν εἶναι ἀπαραίτητες γι' αὐτή τή φάση.

Ὁ κ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγειδτι ἄν δέν μποῦν οἱ ἐπιδιώξεις σ'αὐτό τόστάδιο θά εἶναι μεγάλη παράλειψη. Τίς θεωρεῖ ''ἀπαραίτητες γιατί, κατά τή γνώμη του, δέν εἶναι δυνατό ἀπό τό γενικό σκοπό καί τίς γενικές ἐπιδιώξεις τοῦ μαθήματος νά προσδιορίσει τό Τμῆμα στήν φάση τῆς ἀναλύσεως τῶν ἐνοτήτων τούς στόχους αὐτούς.

Ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση τό Τμῆμα ὁμόφωνα ἀποφασίζει νά παραμείνουν οἱ ἐπιδιώξεις ὅπως ἔχουν.

Στήν ἑνότητα "Μορφές καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων" ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει τό α. Δραστηριότητες νά ἀντικατασταθεῖ ὡς ἑξῆς: "Τύποι δραστηριοτήτων" ἤ "εἶδος δραστηριοτήτων". Ἡ πρόταση τοῦ κ. Μαραγκουδάκη γίνεται ἀποδεκτήκαί ἡ λέξη "δραστηριότητες" ἀντικαθίσταται μέ τό "Τύποι δραστηριοτήτων".

Εἶχε προταθεῖ τό θεματικό περιεχόμενο(θέματα ἀπό ἄλλες σχολικές μαθήσεις καί δραστηριότητες) νά εἶναι καί γιά τίς Α΄ καί Β΄ τάξεις Δημοτικοῦ.

Ὁ κ. Μπενέκος λέγει ὅτι σκοπός τῶν εἰσηγητῶν ἦταν νά ἀφήσουν τήν ἐλεύθερη δημιουργία στίς Α΄ καί Β΄ τάξεις καί ὄχι τήν προγραμματισμένη. Στίς Γ΄ κα ί Δ΄ τάξεις ἐπιδιώκουμε περισσότερο πειθαρχημένες καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Στίς Α΄ καί Β΄ τάξεις πρέπει νά ἀφήσουμε τά παιδιά ἐλεύθερα νά ἐκφράσουν τίς καλλιτεχνικές τους ἱκανότητες.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τέλος διαγράφονται ἡ λέξη "ἄλλες" καί οἱ παρενθέσεις ἀπό τή φράση (κυρίως)γιά τίς τάξεις Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄. Κατά τά ἄλλα ὅλοι συμφωνοῦν ἡ διατύπωση τῆς τρίτης παραγράφου νά μείνει ὅπως ἔχει.

Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ λέξη "κυρίως" καί ἐπιμένει στήν πρότασή του.

Σχετικά μέ τήν παράγραφο "β΄. Μέσα-Ὑλικά" πού εἶχε διατυπωθεῖ ἡ γνώμη νά συμπληρωθεῖ μέ τήν καταγραφή καί τῶν ὑλάδων ζωγραφικῆς ὁ κ. Βουγιούκας ἐπαναλαμβάνει πρότασή του πού εἶχε κάνει στήν προηγούμενη συνεδρία.

Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει ὁ τίτλος "β.Μέσα-Ὑλικά" νά συμπληρωθεῖ ὡς ἑξῆς: β.Μέσα-Ὑλικά-Τεχνικές ἐπειδή ἀναφέρονται τά ὑλικά καί παράλληλα τεχνικές.

Ἡ πρότασή του γίνεται ὁμόφωνα ἀποδεκτή.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος τῶν
Β. Κουμπιτσιώτης

Ἡ γραμματέας
Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 104/1978

Σήμερα, 29 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάλης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελᾶς, Ἰωαν. Χριστιᾶς Εἰσηγητές καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Περιβαλλοντική ἐκπαίδευση στά σχολεῖα. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἐλεύθερα βοηθήματα γιά τό δημοτικό σχολεῖο. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 3ο.- Χορήγηση ἀντιγράφου τῆς Πράξεως ἀριθ. 5/1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως στόν κ. Σ. Γράψα.

ΘΕΜΑ 4ο. Χορήγηση ἀντιγράφου τῶν Πράξεων ἀριθ. 107/77 καί 109/1977 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως στόν κ. Βαλακάτα.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

θέμα 1ο. Περιβαλλοντική ἐκπαίδευση στά σχολεῖα Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

α) Τό ὑπ'ἀριθ. 2158/18-4-78 ἔγγραφο τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Κοντογιαννόπουλου μέ τό ὁποῖο διαβιβάζεται ἔκθεση τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Χωροταξίας καί Περιβάλλοντος τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ γιά τή συμμετοχή μαθητῶν στή δεντροφύτευση καί γιά τήν Περιβαλλοντική Ἐκπαίδευση στά Σχολεῖα.

β) Τό ὑπ'ἀριθ. 4266/21-4-78 ἔγγραφο τοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, μέ ἐπισημείωση τοῦ ἰδίου, σχετικά μέ τό παραπάνω θέμα,

γ) Τόν συνημμένο "συνοπτικό πίνακα ἀναγκαίων ἐνεργειῶν γιά τήν προώθηση τῆς περιβαλλοντικῆς ἐκπ/σεως" καί τή σχετική "Ἔκθεση ὁμάδας ἐργασίας" τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ.

δ) Τόν πίνακα "MATRIX" γιά ἀναδασωτικές ἐργασίες.

ε) Τό ἀντίγραφο πράξεως σχετικῆς πρός τό θέμα (ὑπ'ἀριθ. 53/13-5-78) τοῦ Τμήμ. Μ.Ε. στήν ὁποία καί ἀναφέρεται ἡ γνωμοδότηση τοῦ Τμήματος, καί

στ) Τό ἄρθρ. 2 παρ. 2 τοῦ Ν. 186/75 καί εἰσηγεῖται:

α) Ὡς πρός τήν Περιβαλλοντική Ἀγωγή ἔχω ν'ἀναφερθῶ στά ἑξῆς:
Ἀπό τή μελέτη τῆς ἐκθέσεως τῆς ὁμάδας ἐργασίας τοῦ Ὑπ. Συντονισμοῦ στήν ὁποία συμμετεῖχαν καί Σύμβουλοι τοῦ ΚΕΜΕ καί ἄλλοι Ἐκπ/κοί Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπ/σεως διαπιστώνεται ὅτι δέ θεωρεῖται σκόπιμη ἡ εἰσαγωγή ἰδιαίτερου μαθήματος στή Δ.Ε. Καί εἶναι γεγονός ὅτι αὐτό δέν κρίνεται σκόπιμο ἀφοῦ μάλιστα στό Δημοτ. Σχολεῖο ὑπάρχει ἤδη ἰδιαίτερος σχετικός κύκλος γνώσεων μέ τήν ὀνομασία "Μελέτη Περιβάλλοντος". Χρειάζεται ἀσφαλῶς νά δοθεῖ ἰδιαίτερος τονισμός στήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος καί αὐτό εἶναι καί τό πνεῦμα τῆς παραπάνω ἐνθέσεώς καί ὁ σκοπός τῆς περιβαλλοντικῆς ἀγωγῆς. Εἰδικά δέ γιά τή χώρα μας ἡ περιβαλλοντική ἀγωγή πέραν τῆς διαστάσεως τῆς μή ρυπάνσεως καί προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος περιλαμβάνει καί τήν προστασία καί τό σεβασμό τῆς ἱστορικῆς ἐθνικῆς παραδόσεως (μνημείων, ἀρχαίων χώρων κτλ), ὁπότε τό πρόβλημα παίρνει σοβαρότατες διαστάσεις ἐθνικῆς καί βιολογικῆς μας ὑποστάσεως.

Μέ βάση τά παραπάνω εισηγοῦμαι: α) Νά γίνει ἔνταξη σχετικῶν περιβαλλοντικῶν θεμάτων τοῦ β΄μέρους τῆς ἐνθέσεως πού ἀφορᾶ τό Δημοτ. Σχολεῖο στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος καί μάλιστα ἐκείνων τῶν στοιχείων πού δέν ἀναφέρονται ἰδιαίτερα στό Ἀναλ. Πρόγραμμα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος ἀφοῦ τά στοιχεῖα αὐτά τῆς ἐνθέσεως τεθοῦν ὑπόψη τῶν ὑπευθύνων στό Τμῆμα γιά τή σύνταξη τοῦ Ἀναλ. Προγρ. τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος στό προσεχές Πρόγραμμα. Αὐτό γιά τίς 3 πρῶτες τάξεις. Γιά τίς ἄλλες τάξεις νά ληφθοῦν ὑπόψη τά θέματα πού προτείνονται σέ σχέση μέ τά μαθήματα τῆς Φυσικῆς, Γεωγραφίας, Νεοελληνικῆς Γλώσσας, Ἱστορίας καί Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς.

2) Νά ληφθοῦν ὑπόψη στίς ἐλεύθερες δραστηριότητες καί

3) Νά γίνει μιά σχετική ταχύρρυθμη ἐπιμόρφωση τῶν δασκάλων, διότι τό θέμα εἶναι πράγματι πολύ σοβαρό, ἄν μάλιστα ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι τό σχολεῖο ἀποτελεῖ τόν κατεξοχήν παράγοντα γιά τήν περιβαλλοντική ἀγωγή τοῦ αὐριανοῦ πολίτη".

β) Σχετικά μέ τό θέμα τῆς δεντροφυτεύσεως:

Γιά τή δεντροφύτευση ἔχει ὑποβληθεῖ εἰδικό πρόγραμμα "MATRIX" πού περιλαμβάνει τίς διάφορες ἐργασίες καί φάσεις ἀναδασώσεως σέ σχέση μέ ὁμάδες ἡλικίας τῶν μαθητῶν καί μέ εἰδική ἐκπαίδευσή τους καί ὑποδείξεις πρός τούς μαθητές καί τούς ἐκπαιδευτικούς ἀπό τίς δασικές ὑπηρεσίες. Ἀπό αὐτά τά στοιχεῖα φαίνεται ὅτι ἡ ὅλη προσπάθεια θά γίνει μέ σύστημα. Ἡ συμμετοχή μάλιστα τῶν μαθητῶν καί τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου στή δεντροφύτευση εἶναι μέσα στά πλαίσια τῶν σκοπῶν τῆς ἀγωγῆς τους καί συγκεκριμένα σέ συνάρτηση μέ τήν ἐνημέρωσή τους σέ πρακτικά θέματα καί τήν ἐκτίμηση τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας ἀλλά καί μέ τήν ἱκανοποίηση ἀπό τή συγκεκριμένη προσφορά καί δημιουργία στή δεντροφύτευση.

Μέ βάση τά παραπάνω εισηγοῦμαι νά προγραμματιστεῖ ἡ δεντροφύτευση μέ συμμετοχή μαθητῶν καί τοῦ Δημοτ. Σχολείου ἀλλά μόνο τῶν 2 τελευταίων τάξεων καί Ἔπειτα ἀπό συνεννόηση μέ τούς ὑπεύθυνους Δ/ντές καί Ἐπιθ/τές καί κατά τρόπο πού νά μή διαταραχθεῖ ἡ ὁμαλή λειτουργία τῶν Σχολείων.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 2158/18-4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κ.Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β΄, καί γ) τή σχετική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Α) Σχετικά μέ τήν Περιβαλλοντική Ἐκπαίδευση στά σχολεῖα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως: Βεβαιώνει τήν ὕπαρξη στοιχείων Περιβαλλοντικῆς Ἀγωγῆς στό μέχρι τώρα πρόγραμμα καί γνωμοδοτεῖ:

α) Γιά τίς τρεῖς πρῶτες τάξεις τοῦ Δ.Σ. νά γίνει ἔνταξη σχετικῶν περιβαλλοντικῶν θεμάτων τοῦ β' μέρους τῆς ἐνθέσεως στή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος καί μάλιστα ἐκείνων τῶν στοιχείων πού ἐξ ἀναφέρονται ἰδιαίτερα στό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος, ἀφοῦ τά στοιχεῖα αὐτά τεύχουν ὑπόψη τῶν ὑπευθύνων στό Τμῆμα γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος στό ὁριστικό πρόγραμμα. Γιά τίς ἄλλες τάξεις νά ληφθοῦν ὑπόψη τά θέματα πού προτείνονται σέ σχέση μέ τά μαθήματα Φυσικῆς, Γεωγραφίας, Νεοελληνικῆς γλώσσας, Ἱστορίας καί Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς.

β) Νά ληφθοῦν ὑπόψη στίς ἐλεύθερες δραστηριότητες.

Β) Σχετικά μέ τή διοργάνωση τῆς πανηπτοποιήσεως τῶν μαθητῶν: σέ πανελλήνια ἐκστρατεία δεντροφυτεύσεως:

Γνωμοδοτεῖ νά προγραμματισθεῖ ἡ δεντροφύτευση μέ συμμετοχή μαθητῶν καί τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀλλά μόνο τῶν δύο τελευταίων τάξεων, μέ ἔγκριση τοῦ ἁρμόδιου κατά τόπους Ἐπιθεωρητῆ, καί κατά τρόπο πού νά μή διαταραχθεῖ ἡ ὁμαλή λειτουργία τῶν σχολείων.

θέμα 2ο. Ἐλεύθερα βοηθήματα γιά τό δημοτικό σχολεῖο Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Ὁ Σύμβουλος Β΄κ. Δ. Ἀνδριδόπουλος, εἰσηγεῖται τά κάτωθι:

1. Ἐπανέρχεται σέ ἀπόφεις του πού εἶχε διατυπώσει προγενέστερα σχετικά μέ τήν εἰσαγωγή ἐλευθέρων ἀναγνωσμάτων χρήσιμων γιά τούς μαθητές τῶν Δ΄, Ε΄καί Στ΄τάξεων τοῦ Δημοτ. Σχολείου. Θεωρεῖ ἀναγκαία τή χρήση τους καί ἐπισημαίνει τήν ἔλλειψή τους στήν ἐλεύθερη ἀγορά. Γενικά κρίνει ἀπαραίτητη τήν ἐπάρκεια ἀπό εἰδικούς τέτοιων ἀναγνωσμάτων κατάλληλων γιά τά μαθήματα τῆς Γεωγραφίας, τῆς Ἱστορίας τῶν Θρησκευτικῶν καί τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη.

2. Εἰδικότερα ἐπισημαίνει τήν ἀνάγκη ἐκπονήσεως καί ἐκδόσεως βιβλίου γιά τούς μαθητές τῶν Δ΄, Ε΄, καί Στ΄τάξεων τοῦ Δημοτ. Σχολείου μέ σκοπό τή χρήση του ὡς ἐλευθέρου ἀναγνώσματος πού: α) θά ἐμπλουτίζει τίς γεωγραφικές τους γνώσεις γιά τήν Ἑλλάδα, β) θά ἐμπεδώνει καί θά ἐμπλουτίζει τίς γνώσεις τους γιά τούς ἀρχαιολογικούς καί ἱστορικούς χώρους, γ) θά ἐπιβοηθεῖ γενικά στό μάθημα τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων (ἐπισκέψεις, ἐκδρομές κ.ἄ., δ) θά συμβάλλει στήν αἰσθητική τους καλλιέργεια καί γενικότερα στήν πνευματική τους προαγωγή.

3. Περιεχόμενο καί δομή τοῦ βιβλίου. Μέρος Α: Λογοτεχνικά κείμενα δοκίμων Ἑλλήνων καί ξένων λογοτεχνῶν πού θά περιγράφουν ταξίδια σέ διάφορα μέρη τῆς χώρας μας (μέ τραῖνο, αὐτοκίνητο, ἀεροπλάνο, ζῶα κ.ἄ) Μέρος Β: Κείμενα πού ἀποκλειστικά νά ἀναφέρονται σέ ἀρχαιολογικούς καί ἱστορικούς χώρους. Μέρος Γ΄. Κείμενα πού θά ἀναφέρονται σέ νάστρα, σπήλαια, βουνά, ποτάμια, λιμάνια καί νησιά.

4. Πηγές: Πρωτότυπα ἤ καί κατάλληλα διασκευασμένα κείμενα διαφόρων συγγραφέων ταξιδιωτικῶν ἐντυπώσεων (Οὐράνης, Βενέζης, Μυριβήλης, Κόντογλου, Χάρης, Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, Καλαματιανός κ.ἄ). Μέ κατάλληλη διασκευή μποροῦν ἀκόμη νά περιληφθοῦν σχετικά ἀποσπάσματα ἀπό τά ἔργα τοῦ Παυσανία καί ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων.

5. Τά κείμενα μποροῦν νά συμπληρώνονται μέ σχετικά ποιήματα δοκίμων ποιητῶν ἤ ποιήματα ἀπό τόν κύκλο τῆς δημοτικῆς ποίησης.

6. Ἀπαραίτητη θεωρεῖται ἡ κατάλληλη εἰκονογράφηση ἤ παράθεση σχετικῶν φωτογραφιῶν.

7. Τό βιβλίο δέν πρέπει νά ὑπερβαίνει τίς 250 σελίδες.

8. Νά συγκροτηθεῖ ἐπιτροπή ἀπό 2 παιδαγωγούς καί 2 ἐδιμους λογοτέχνες.

Πρόταση: Νά κινηθεῖ διαδικασία γιά τή συγκρότηση σχετικῆς Ἐπιτροπῆς καί νά καταβληθεῖ προσπάθεια ὥστε νά ἐκπονηθεῖ καί ἐκδοθεῖ τό προτεινόμενο ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα. Ἀπολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα υἱοθετεῖ κατ'ἀρχήν τήν πρόταση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου ὡς ἰδέα. Θά συνεχίσει τή συζήτηση σέ μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τους.

Θέμα 30. Χορήγηση αντιγράφου της ὑπ' ἀριθ. 5/12-1-1978 Πράξεως τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως στὸν κ. Β. Γράφα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθ. Φ. 309.71/39/55057/6-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μὲ τὸ ὁποῖο ἐνεβιβάστηκε στὸ ΚΕΜΕ ἡ ἀπὸ 14-5-1978 αἴτηση τοῦ κ. Σ. Γράφα προκειμένου νὰ τοῦ χορηγηθεῖ ἀντίγραφο τῆς ὑπ' ἀριθ. 5/12-1-1978 Πράξεως καὶ εἰσηγεῖται νὰ χορηγηθεῖ τὸ ἀντίγραφο τῆς 5/1977 Πράξεως Δ.Ε. στὸν ἐνδιαφερόμενο.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τὸ ἔγγραφο Φ. 309.71/39/55057/6-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ τὴ σχετικὴ συζήτηση ἀποφασίζει ὁμόφωνα νὰ χορηγήσει στὸν κ. Σ. Γράφα ἀπόσπασμα τῆς Πράξεως 5/12-1-1978 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ποὺ ἀναφέρεται στὴ γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο του "Ψυχολογικὴ καὶ παιδαγωγικὴ θεώρηση τοῦ προβλήματος τῆς κοπώσεως".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕ.ΜΕ.

Θέμα 4ο Χορήγηση ἀντιγράφου τῶν Πράξεων 107/1977 καί 109/1977 τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως στόν κ. Α. Βαλακώστα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς: Μέ ἔγγραφο ἀριθμ. Θ -450/31-5-1978 τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαρίσης διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 30-5-1978 αἴτηση τοῦ κ. Ἀθανασίου Βαλακώστα μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀπάντηση σέ προηγούμενες αἰτήσεις του σχετικά μέ τή χορήγηση ἀντιγράφου τῆς πράξεως 107/1977 καί πράξεως πού ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή βιβλίων γιά τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες (Ἔτος 1977-78).

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής προτείνει:

1) Νά χορηγηθοῦν στόν κ. Α. Βαλακώστα ἀποσπάσματα τῶν Πράξεων 107/77 καί 109/77, πού ἀναφέρονται στήν προεργασία καί τήν ἐπιλογή τῶν βιβλίων πού θεωρήθηκαν ὡς πλέον κατάλληλα γιά τούς σπουδαστές.

2) Νά ἐνημερωθεῖ ὁ ἐνδιαφερόμενος ὅτι:

α) Τό βιβλίο "Θεία Λειτουργία" κρίθηκε τό 1976 καί τό 1977 ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

β) Ἐπιτροπές εἰδικῶν εἶναι οἱ καθηγητές τῶν Σχολῶν, πού προτείνουν τά βιβλία.

γ) Ἡ πράξη 62/78 τοῦ Τμήματος εἶναι ἡ ἀπόφαση γιά ἐνημέρωσή του.

δ) Τό Τμῆμα Δημοτικῆς δέν πρότεινε τό βιβλίο του, γιατί δέν τό ζήτησε καμμιά Σχολή, ἐκτός ἀπό τή Λάρισα, δηλαδή τόν ἴδιο, καί αὐτό θεωρήθηκε ὅτι σημαίνει ὅτι οἱ καθηγητές τῆς Μουσικῆς δέν τό θεωροῦν ἀναγκαῖο καί κατάλληλο, οὔτε αὐτό οὔτε κανένα ἄλλο βοήθημα γιά τή διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἄκουσε τήν εἰσήγηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1. Νά χορηγηθοῦν στόν κ. Α. Βαλακώστα ἀποσπάσματα τῶν Πράξεων 107/6-9-1977 καί 109/8/9/1977, πού ἀναφέρονται στήν προεργασία καί τήν ἐπιλογή τῶν βιβλίων πού θεωρήθηκαν ὡς πλέον κατάλληλα γιά τούς σπουδαστές.

2. Νά ἐνημερωθεῖ ὁ ἐνδιαφερόμενος ὅτι:

α) Τό βιβλίο του "Θεία Λειτουργία" κρίθηκε τό 1976 καί τό 1977 ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

β) Ἐπιτροπές εἰδικῶν εἶναι οἱ καθηγητές τῶν Σχολῶν, πού προτείνουν τά βιβλία.

γ) Ἡ Πράξη 62/11-4-78 τοῦ Τμήματος εἶναι ἀπόφαση γιά ἐνημέρωσή του.

δ) Τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως δέν πρότεινε τό βιβλίο του, γιατί δέν τό ζήτησε καμμιά Σχολή, ἐκτός ἀπό τή Λάρισα, δηλαδή τόν ἴδιο, καί αὐτό θεωρήθηκε ὅτι σημαίνει ὅτι οἱ καθηγητές τῆς Μουσικῆς δέν τό θεωροῦν ἀναγκαῖο καί κατάλληλο, οὔτε αὐτό οὔτε κανένα ἄλλο βοήθημα γιά τή διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κοντόλτσιάτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 165 / 1978

Σήμερα, 30 Ἰουνίου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικό Πλαίσιο περιεχομένου τοῦ μαθήματος τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς (Μουσική) γιά τό δημοτικό σχολεῖο.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, καί Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος σχέδιο πού περιλαμβάνει τίς ἐπιδιώξεις, τίς δραστηριότητες καί τό θεματικό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς καί ἐνημερώνουν τά μέλη γιά τίς ἀρχές στίς ὁποῖες στηρίχθηκαν προκειμένου νά τό συντάξουν. Ἔπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τό Τμῆμα νά διατυπώσει γενικές παρατηρήσεις.

Ὁ κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, ἐρωτᾶ ἄν ὑπάρχει ὁ ὅρος "μουσικές δυνάμεις" καί ἄν τό ρῆμα "ἀφυπνίσει" συνδυάζεται μέ τόν ὅρο αὐτό. Ἀντί γιά τή λέξη "δυνάμεις" προτείνει τή λέξη "κλίσεις".

./.

Ο κ. Μαραγκουδάκης προτείνει τό ρῆμα "δημιουργήσει".
Ὁκ. Βουγιουκας προτείνει τό ρῆμα "ἐνεργοποιήσει".
Ἡ πρόταση του γίνεται ἀποδεκτή.

Σχετικά μέ τόν ὅρο"δυνάμεις" ὁ κ. Βλουτίδης Σύμβουλος Β', προτείνει νά ἀντικατασταθεῖ μέ τή λέξη "διαθέσεις".
Ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', προτείνει τόν ὅρο "δυνατότητες".
Ἡ πρόταση του γίνεται ἀποδεκτή.
Ὁ κ. Πασσάκος διατυπώνει τή γνώμη νά ἀντικατασταθεῖ ὁ ὅρος "ρευστοποιήσεις" τῆς τρίτης ἐπιδιώξεως.
Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος λέγει ὅτι ὁ ὅρος αὐτός προϋποθέτει ὅτι ὑπάρχουν δημιουργικές δυνάμεις καί πρέπει νά ἐκδηλωθοῦν.
Ὁ κ. Βουγιουκας προτείνει τό ρῆμα " νά ἀναπτύξει".
Ἡ πρόταση του γίνεται ἀποδεκτή.
Στήν τρίτη ἐπιδίωξη ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά προηγηθεῖ ἡ δεύτερη πρόταση νά ἱκανοποιήσει.... κλίσεις του καί νά ἀκολουθήσει ἡ πρώτη.
Ὁ κ. Πασσάκος ἔχει τή γνώμη ὅτι θά ἔπρεπε τό θέμα τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων νά ἀποτελέσει ἰδιαίτερη ἐπιδίωξη χωρίς νά ἀναμιχθεῖ μέ τά διαφέροντα.
Ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι αὐτή ἡ ἐπιδίωξη θέλει νά ἱκανοποιήσει τήν ἀρχή τῆς ἐξατομικευμένης διδασκαλίας. Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀποφασίζεται νά μείνει ὡς ἔχει.

Μιλοφηφεῖ ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος λέγει τά ἑξῆς: "Νομίζω ὅτι πρέπει νά προηγηθεῖ ἡ ἀναφορά στήν ἱκανοποίηση τῶν ἐνδιαφερόντων καί τῶν ἰδιαίτερων κλίσεων τοῦ μαθητῆ καί νά ἀκολουθήσει ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀτομικῶν δημιουργικῶν μουσικῶν δυνάμεων. Καί τοῦτο γιατί ἔχω τή γνώμη ὅτι μόνο ὅταν ὑπάρχει ἕνα βασικό, ἐλάχιστο ἔστω, ἐνδιαφέρον μπορεῖ νά ὑπάρξει καί ἀσχολία δημιουργική τοῦ ἀτόμου. Ἀσχολία κατά παραγγελία καί χωρίς βαθύτερη ψυχική συμμετοχή δέ μπορεῖ νά εἶναι δημιουργική. Διαφορετικά, ἂν μένει ἡ διατύπωση ὅπως ἔχει, δέν ἔχει, νομίζω, θέση ἡ λέξη "δημιουργικές". Ἀλλά τότε πρός τί καί ἡ ἀναφορά στίς ἰδιαίτερες κλίσεις"; Μέ τήν ἀποψη τοῦ κ. Παπαδόπουλου συμφωνεῖ καί ὁ κ. Ν. Βλουτίδης.
Ὁ κ. Πασσάκος παρατηρεῖ ὅτι στήν τρίτη καί πέμπτη ἐπιδίωξη ἐπαναλαμβάνονται τά ἴδια πράγματα Ὁ κ. Βουγιουκας προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ πέμπτη ἐπιδίωξη, γιατί ἐπικαλύπτονται.

Ἡ πρόταση του δέν γίνεται ἀποδεκτή.
Ὁ κ. Πασσάκος ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ πρόταση τῆς τελευταίας ἐπιδιώξεως "Νά τό φέρει σέ ἐπαφή μέ τούς μουσικούς θησαυρούς τοῦ λαοῦ μας καί

τῶν ἄλλων λαῶν" πρέπει νά διατυπωθεῖ ἔτσι ὥστε νά τονισθοῦν οἱ μουσικοί θησαυροί τοῦ λαοῦ μας, διότι τό ἄτομο αἰσθάνεται βαθύτερη ἱκανοποίηση ὅταν εἶναι συνδεδεμένο μέ τίς ρίζες του.

Ὁ κ. Μπενέκος λέγει ὅτι προτάσσονται οἱ λέξεις "τοῦ λαοῦ μας" καί ἔτσι δίνεται ἔμφαση.

Τέλος γίνεται ὁμόφωνα ἀποδεκτό νά προστεθοῦν μετά τίς λέξεις τοῦ "λαοῦ μας" οἱ λέξεις "κυρίως ἀλλά".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει στό θεματικό περιεχόμενο στό τέλος νά προστεθεῖ καί τό ἑξῆς: "Σύνθεση" . Ἐκφράζεται ὁ φόβος μήπως αὐτό δέν εἶναι δυνατό νά ὑλοποιηθεῖ στό δημοτικό σχολεῖο καί ἡ πρότασή του δέν γίνεται ἀποδεκτή.

Οἱ κ.κ. Εἰσηγητές, ὕστερα ἀπό πρόταση τῶν κ.κ. Κ. Βλουτίδη καί Κ. Πασσάκου νά ἀναφερθεῖ στήν τελευταία ἐπιδίωξη καί ἡ ἱλαροτική μουσική γιατί ὑπάρχει φόβος νά θεωρηθεῖ ὅτι γίνεται λόγος μόνο γιά τή Δημοτική Μουσική, ἀναλαμβάνουν νά κάνουν σχετική διατύπωση.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση ἀποφασίζει τό πλαίσιο περιεχομένου τῆς Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς:

./

II. Π Λ Α Ι Σ Ι Ο Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ο Υ

Α'- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ- ΣΧΕΔΙΟ-ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

Α.1. Επιδιώξεις

-Νά μάθουν οί μαθητές νά διακρίνουν καί νά άπολαμβάνουν τά χρώματα, τά σχήματα, τήν ύφή καί τίς άλλες ίδιότητες τῶν πραγμάτων, οπως καί έμφανίζονται στίς διάφορες καταστάσεις καί μορφές τους, στή φύση καί στά άνθρώπινα έργα.

-Νά μάθουν νά συνδέουν τίς ίδιότητες αύτές μέ άνάλογες καλλιτεχνικές έννοιες (χρῶμα, γραμμή, κίνηση κλπ.) καί νά άποκτήσουν προσδευτικά εύαισθησία άπέναντι στά ποιοτικά στοιχεῖα μιᾶς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας.

-Νά γνωρίσουν οσο γίνεται περισσότερα ύλικά, μέσα καί τεχνικές πού χρησιμοποιοῦνται στίς εικαστικές τέχνες καί νά άσκηθοῦν στή χρήση τους, σέ άτομικές καί όμαδικές έργασίες.

- Νά κατανοήσουν παράλληλα τίς έκφραστικές δυνατότητες πού προσφέρουν τά διάφορα υλικά στίς καλλιτεχνικές προθέσεις τοῦ δημιουργοῦ, ὥστε νά μποροῦν νά έπιλέγουν κάθε φορά τά άνάλογα υλικά καί ταυτόχρονα νά μάθουν νά άποτιμοῦν τόσο τίς άτομικές τους ικανότητες, όσο καί τήν προφορά τῶν άλλων.

- Νά άσκηθοῦν στήν παραγωγή έργων πού θά άποβλέπουν τόσο στήν ικανοποίηση προσωπικῶν καλλιτεχνικῶν κλίσεων, όσο καί στήν καλλιέργεια δεξιοτήτων τοῦ χεριοῦ, χρήσιμων στίς πρακτικές άνάγκες τῆς ζωῆς.

Α.2. Μορφές καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων

Α.2.Ι. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

α. Τύποι δραστηριοτήτων

- Έλεύθερη έκφραση Τάξεις Α'-ΣΤ'
- Άπόδοση θέματος "άπό μνήμης" " Α'-ΣΤ'

- 'Απόδοση " ἐκ τοῦ φυσικοῦ" Τάξεις (κυρίως) Γ΄-ΣΤ΄
- 'Αντιγραφές(σπάνια) " Ε΄-ΣΤ΄

β.Μέσα-'Υλικά - Τεχνικές

-Πρῶτες τρεῖς τάξεις:Κάθε εὔχρηστο ὑλικό(μαλακό),ἔτσι π.χ.οἱ μηρομπογιές καί οἱ μαρκαδόροι,ἀλλά ἐνισχύονται κατά προτίμηση ἡ δακτυλοζωγραφική,ἡ σπογγοζωγραφική καί ἡ ζωγραφική μέ τέμπερες.
Χρησιμοποιοῦνται σχετικῶς μεγάλες ἐπιφάνειες καί χοντρά σκληρά πινέλα πλατέα.

-Τρεῖς τελευταῖες τάξεις:Δοκιμάζεται κάθε ὑλικό καί μέ τίς συνθετικές τούς δυνατότητες,π.χ.μείξη χρωμάτων,κολάζ. 'Ενθαρρύνεται καί ἐνισχύεται ἡ χρήση μικροσχημάτων μέσων.

γ.Θεματικό περιεχόμενο

-'Ελεύθερη ἔκφραση προσωπικῶν ἐμπειριῶν,ἀναγκαίων ἐνδιαφερόντων(γιά ὅλες τίς τάξεις)
- θέματα ἀπό τή ζωή τῆς κοινότητας καί ἀπό τά ἐπίκαιρα γεγονότα(γιά ὅλες τίς τάξεις)
-θέματα ἀπό [illegible] σχολικές μαθήσεις καί δραστηριότητες κυρίως γιά τίς τάξεις Γ΄,Δ΄,Ε΄,ΣΤ΄.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Α.2.2.ΣΧΕΔΙΟ-ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑ

α΄.Δραστηριότητες

-'Ελεύθερη ἔκφραση Τάξεις Α΄- ΣΤ΄
- θέματα "ἀπό μνήμης" " Δ΄- ΣΤ΄
- θέματα "ἐκ τοῦ φυσικοῦ" " (κυρίως) Γ΄-ΣΤ
-'Αντιγραφές(σπάνια) " Ε΄-ΣΤ

β. Μέσα-Υλικά

-Πρῶτες τρεῖς τάξεις: Δοκιμάζεται σχεδόν κάθε πρόσφορο ὑλικό, ὅπως καί στή ζωγραφική, ἀνάλογα μέ τίς προτιμήσεις τῶν μαθητῶν καί κυρίως: παστέλ, μαρκαδόροι κάρβουνο, κιμωλία, μολύβι, λαδοπαστέλ κλπ.

-Τελευταῖες τρεῖς τάξεις: Ἐνθαρρύνεται προοδευτικά ἡ ἐλεύθερη χρήση κάθε ὑλικοῦ καί μέσου (οἰνική μελάνη, ἀνάμαλες ἐπιφάνειες, ἐγχάραξη σέ χρῶμα κ.ἄ) καί οἱ συνδυασμοί τους.

γ. Θεματικό περιεχόμενο

Ὅπως καί στή Ζωγραφική

Α.2.3. ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

α. Δραστηριότητες

- Παιγνιώδεις ἐνασχολήσεις (Α΄καί Β΄τάξεις)
- Ἐλεύθερη ἔκφραση (γιά ὅλες τίς τάξεις)
- Ἀπόδοση μορφῶν "ἀπό μνήμης" καί "ἐκ τοῦ φυσικοῦ (κυρίως γιά τίς τάξεις Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄)
- Χρηστικές κατασκευές (κυρίως γιά τίς τρεῖς τελευταῖες τάξεις)
- Συνδυαστικές δραστηριότητες μέ ἄλλες καλλιτεχνικές μορφές καί μέ τόν ἐκφραστικό λόγο (π.χ. Κουκλοθέατρο, θέατρο Σκιῶν, Σκηνογραφία κ.ἄ.)

β. Μέσα-Υλικά

-Πρῶτες τρεῖς τάξεις: Μαλακά καί ἀκίνδυνα μέσα καί ὑλικά, ἀνάλογα μέ τίς προτιμήσεις τῶν μαθητῶν καί τίς ἀπαιτήσεις τῶν ἔργων (πλαστελίνη, σαπούνι, πηλός, πανιά, σκοινιά κ.ἄ)

-Τελευταίες τρεῖς τάξεις: Κάθε ὑλικό εἶναι θερμιδικό, ἀκόμα καί σκληρά, ὅπως σύρματα, παρφιά, κονσερβοκούτια κ.τ.ὅ.

γ. Θεματικό περιεχόμενο

Ὅπως καί στά προηγούμενα

Επιδιώξεις

- Νά ἐνεργοποιήσει τίς μουσικές δυνατότητες τοῦ παιδιοῦ καί νά τίς καλλιεργήσει ἔτσι ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά τίς χρησιμοποιεῖ σέ ἀτομικές ἤ συλλογικές μουσικές ἐκδηλώσεις.
- Νά βοηθήσει τό παιδί νά ἀναπτύξει τή μουσική εὐαισθησία, ὥστε νά μπορεῖ νά ἀπολαμβάνει τό ρυθμό, τήν ἁρμονία, τή μελωδία, καθώς καί τήν ἰδιαίτερη ἐκφραστική δύναμη μιᾶς μουσικῆς συνθέσεως.
- Νά ἀναπτύξει τίς ἀτομικές δημιουργικές μουσικές δυνάμεις καί νά ἱκανοποιήσει τά ἐνδιαφέροντα καί τίς ἰδιαίτερες κλίσεις του.
- Νά τό ὑποβοηθήσει νά ἐξοικειωθεῖ μέ τά μουσικά σύμβολα καί ὄργανα, νά τό ἀσκήσει στήν χρησιμοποίησή τους γιά τήν ἐκτέλεση ἁπλῶν μουσικῶν συνθέσεων, καί νά τό ἐνθαρρύνει στίς τυχόν ἀπόπειρές του γιά μουσικές συνθέσεις.
- Νά τοῦ ἀναπτύξει νέα ἐνδιαφέροντα καί διάθεση γιά συμμετοχή σέ ὀργανωμένες μουσικές ἐκδηλώσεις καί νά τό κατασήσει ἱκανό νά αἰσθάνεται ἀνάλογη αἰσθητική συγκίνηση.
- Νά τό φέρει σέ ἐπαφή μέ τούς μουσικούς θησαυρούς τοῦ λαοῦ μας κυρίως καί τῶν ἄλλων λαῶν, ἔτσι ὥστε, ὄχι μόνον νά αἰσθάνεται τήν ἀνάλογη αἰσθητική συγκίνηση, ἀλλά νά ἐκτιμᾶ σωστά τίς ποικίλες μουσικές δημιουργίες καί νά τίς χρησιμοποιεῖ ὡς μέσο γιά τήν ἐπικοινωνία καί συναδέλφωση τῶν λαῶν.

ἀλλά

Τύποι δραστηριοτήτων

- Ρυθμική κίνηση	Τάξεις Α΄– Γ΄
- Τραγούδι	" Α΄– ΣΤ΄
- Ἀκρόαση	" Α΄– ΣΤ΄
- Ἐνόργανη Μουσική	" Α΄– ΣΤ΄
- Θεωρία μουσικῆς	" Δ΄– ΣΤ΄

Θεματικό περιεχόμενο

- Ἀπό τήν οἰκογενειακή, θρησκευτική, κοινωνική καί ἐθνική ζωή Τάξεις Α΄ – ΣΤ΄.
- Ἀπό τή φύση (ζῶα, φυτά, φαινόμενα κ.ἄ.)
  Τάξεις Α΄– ΣΤ΄.
- Ἀπό τή σχολική ζωή.
  Τάξεις Α΄– ΣΤ΄.

Έπειτα από αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας

Ὁ Πρόεδρος

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Β. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 106/1978

Σήμερα, 3 Ἰουλίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκλάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἰωάν. Χριστιάς, Δικηγόρος, Μέλας, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Ἰ. Σκορδέλης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς γιά τό δημοτικό σχολεῖο (Σκοπός).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Ἰωάν. Σκορδέλης καί Γεώργ. Μαραγκουδάκης Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς γιά τό δημοτικό σχολεῖο

Ὁ κ. Ἰ. Σκορδέλης, πού εἶναι ὁ κύριος εἰσηγητής τοῦ μαθήματος ἐνημερώνει τό Τμῆμα γιά τό περιεχόμενο τοῦ σχεδίου, πού περιλαμβάνει τό σκοπό, τούς ἐπί μέρους σκοπούς, προϋποθέσεις γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ καί φάσεις ἐξελίξεως καί δραστηριότητες κατά τάξεις.

Ἀπαντώντας ὁ κ. Σκορδέλης σέ ἐρώτηση τοῦ κ. Κονιτσιώτη σχετικά μέ τόν τίτλο τοῦ μαθήματος "Φυσική Ἀγωγή" λέγει ὅτι ὁ ὅρος αὐτός ἔχει ἐπικρατήσει καί νομοθετηθεῖ.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τυχόν γενικές παρατηρήσεις:

Ὁ κ. Βλουτζέης, Σύμβουλος Β΄, ἐρωτᾶ ἂν τό κεφάλαιο "Οἱ φάσεις ἐξελίξεως καί οἱ δραστηριότητες κατά τάξεις" εἶναι ἀπαραίτητο γι' αὐτή τή φάση τοῦ Προγράμματος καί διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι ἡ ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς εἰσηγήσεως παρεκκλίνει ἀπό τό σχέδιο πού ἀκολουθήθηκε μέχρι τώρα.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Σιορβέλης λέγει ὅτι αὐτό εἶναι ἡ βάση γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ προγράμματος καί ὅτι οἱ δραστηριότητες σ' αὐτή τή φάση εἶναι ἐνδεικτικά καί περιληπτικά καί θά ἀναπτυχθοῦν στήν ἄλλη φάση. Ἐπίσης ἔχει τή γνώμη στό τέλος τοῦ προγράμματος νά μποῦν μερικές ὁδηγίες.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος λέγει πῶς ἔχει ἀποφασισθεῖ ποιά θά εἶναι τά περιθώρια γι' αὐτό τό στάδιο σέ μιά εἰσήγηση. Τή φυσική Ἀγωγή ὅμως πρέπει νά τή δοῦμε σάν μάθημα μέ μιά ἰδιοτυπία.

Ὁ κ. Βουγιούκας σχετικά μέ τό θέμα αὐτό διατυπώνει τή γνώμη του ὡς ἑξῆς:"Ἀποδεχόμαστε ὅτι τό πλαίσιο παρεκκλίνει ἀπό τό σχέδιο πού ἔχουμε ἀκολουθήσει. Αὐτό εἶναι σωστό ἀλλά καί σέ ἄλλες περιπτώσεις δείξαμε μία ἐλαστικότητα. Ἐδῶ τό ἴδιο τό μάθημα ἐπιτρέπει τήν παρέκκλιση, γιατί ἔχει ὡς κύριο ἀντικείμενο τό σῶμα, τόν ὀργανισμό τοῦ ἀνθρώπου καί χρειάζεται μιά μεγαλύτερη περιγραφή".

Σχετικά μέ τό σκοπό ὁ κ. Βλουτζέης, Σύμβουλος Β΄, ζητεῖ διευκρινίσεις γιά τή φράση "νά καλλιεργήσει τίς κινητικές του ἱκανότητες".

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Σιορβέλης, λέγει ὅτι ἐπισημαίνουμε τίς ἱκανότητες τῶν παιδιῶν ἀπό νωρίς. Κινητικές ἱκανότητες εἶναι οἱ προδιαθέσεις, οἱ ἀπό καταβολῆς δυνατότητες τοῦ παιδιοῦ γιά μιά ὁρισμένη κινητική ἐναρχόληση.

Σχετικά μέ τή φράση "τίς κινητικές του ἱκανότητες καί δυνατότητες", ὁ κ. Παπαδόπουλος πρότεινει νά προηγηθεῖ ἡ λέξη "δυνατότητες", ἐνῶ ὁ κ. Παπαδόπουλος πρότεινει νά προηγηθεῖ ἡ λέξη "δυνατότητες", ποῦ εἶναι κάτι γενικό, καί νά ἀκολουθήσει ἡ λέξη "ἱκανότητες", γιατί εἶναι κάτι συγκεκριμένο καί δηλώνει τήν ἰδιαιτερότητα.

Ὁ κ. Σιορβέλης ἔχει τή γνώμη ὅτι πρῶτα θά διαγνώσει κανείς τήν ἱκανότητα τοῦ παιδιοῦ καί μετά θά τοῦ ἀναπτύξει τίς δυνατότητες.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση ἡ πρόταση τοῦ κ. Παπαδόπουλου γίνεται ἀποδεκτή.

Ἐπίσης ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει νά συμπληρωθεῖ ὁ σκοπός μέτις ἐπιπτώσεις καί συναρτήσεις τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς σέ ψυχικό τομέα.

Ὁ κ. Σιορβέλης ἀπαντῶντας λέγει ὅτι σ' ὅλα τά μαθήματα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ὑπερτονίζεται τό ψυχικό μέρος. Στή φυσική Ἀγωγή ὁ παράγοντας αὐτός δέν πρέπει νά καλύψει τό κύριο ἀντικείμενο τοῦ

μαθήματος ποῦ εἶναι ἡ κίνηση τοῦ παιδιοῦ. Ἀλλωστε δέν ὑπάρχει κίνηση χωρίς πνευματική καί ψυχική συμμετοχή τοῦ παιδιοῦ.

Ὁ κ. Πασσάκος θά ἤθελε ὁ σκοπός νά εἶναι μία σύνοψη τῶν ἐπί μέρους σκοπῶν.

Ὁ κ. Σκορδίλης λέγει ὅτι αὐτό θά ἔκανε ἕνα σκοπό μεγάλο καί ἀσαφή καί θά ἀφαιροῦσε στοιχεῖα ἀπό τό συγκεκριμένο σκοπό.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τόν ὅρο "ψυχοσωματική" τοῦ γενικοῦ σκοποῦ.

Διατυπώνεται ἡ ἄποψη νά χρησιμοποιηθεῖ ὁ ὅρος "σωματοψυχική", γιατί ἐνῶ στά ἄλλα μαθήματα ἔχουμε ἐπιδράσεις πρῶτα στή ψυχή καί μετά στό σῶμα, στή φυσική ἀγωγή μέ τήν κίνηση πού εἶναι μέσο γιά τήν ἀγωγή τοῦ σώματος ἔχουμε ἐπιδράσεις πρῶτα στό σῶμα καί μετά στή ψυχή. Ἡ εἰδοποιός διαφορά ἀπό τά ἄλλα μαθήματα εἶναι ὅτι βοηθοῦμε τό παιδί νά ἀναπτυχθεῖ πρῶτα σωματικά μέ ἐπίδραση καί στή ψυχή.

Ἔπειτα ἀπό τήν ὅλη συζήτηση καί τήν ἀνταλλαγή ἀπόψεων παραμένει ὁ ὅρος "ψυχοσωματική", πού χρησιμοποιεῖται εὐρέως καί κατά τή γνώμη μελῶν τοῦ Τμήματος δέν πρόκειται νά δημιουργήσει παρανοήσεις.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἡ γραμματέας

Βύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 107/1978

Σήμερα, 4 Ἰουλίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (λεωφόρους 2, Ἀθῆνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζῆς, Κων/νος Πισσίνας, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χρηστίτς, Διον. Μελῆς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο – Χορήγηση ἄδειας στόν κ. Γ. Βασιλείου γιά διεξαγωγή ἔρευνας. Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτζῆς, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο – Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα ἐξ γεωγραφικῶν χαρτῶν τοῦ Γεωγραφικοῦ Ἰνστιτούτου Σωκράτη Ἀγγελέτου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελῆς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 1ο - Χορήγηση άδειας στόν κ. Γ. Βασιλείου δι' διεξαγωγή Έρευνας. Εἰσηγητής κ. Ν. Ἐλουτζάκης, Σύμβουλος Β'.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Ἐλουτζάκης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος:

α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 300.4/66/63078/12-6-1978 τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ συμπληρωματική αἴτηση μέ ἡμερομηνία 28/5/78 τοῦ κ. Γ. Βασιλείου, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, προκειμένου νά γνωμοδοτήσει γιά χορήγηση ἄδειας μέ σκοπό τή διεξαγωγή ἔρευνας, καί

β) Τήν πρᾶξη ἀριθμ. 59/77 τοῦ Τμήματος μέ τήν ὁποία ἀποφασίστηκε ὁμόφωνη ἡ ἀναβολή λήψεως ἀποφάσεως μέχρι νά ὑποβάλλει ὁ ἐνδιαφερόμενος στό ΚΕΜΕ διάγραμμα ἐρευνητικῆς ἐργασίας καί στατιστικῆς διαδικασίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ ὅτι ἀπό τά στοιχεῖα πού ἀναφέρονται στή συμπληρωματική αἴτηση ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ κ. Βασιλείου δέν ἀνταποκρίνεται στήν παραπάνω ἀπόφαση τοῦ Τμήματος, γιατί:

α) Δέν ὑποβάλλει διάγραμμα ἐρευνητικῆς ἐργασίας οὔτε καταγράφει τά μέσα, χρόνο κλπ., πού θά χρησιμοποιήσει στή διεξαγωγή τῆς Ἔρευνας. Ἁπλῶστα ταυτίζει λαμβανόμενα τό περιεχόμενο τῆς ἐργασίας του μέ τό διάγραμμα τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας, τό ὁποῖο ὅπως σημειώνει στήν αἴτησή του "εἶναι συνήθως διεθνῶς τρέπτυχο".

β) Δέν ὑποβάλλει διάγραμμα στατιστικῆς διαδικασίας γιά τή στατιστική ἀνάλυση τῶν δεδομένων τῆς Ἔρευνας. Ἀρκεῖται μόνο σέ μιά ἁπλή ἀναφορά σέ σχετική βιβλιογραφία.

γ) Δέν ἀποδίδει οὐσιαστική σημασία στήν ἔγκριση τῆς ἄδειας, πού, ὅπως ὁ ἴδιος σημειώνει στήν αἴτησή του, "θά ἰσχύει μόνο τυπικά γιά τήν τιμή τῶν Ἀρχῶν".

Ἄλλωστε, ὁ ἴδιος γράφει στή συνέχεια, ὅτι "ἀπό φροντιστήριο σέ φροντιστήριο καί ἀπό σπίτι σέ σπίτι τήν ἔχω τελειώσει ἤδη,

πρό πολλού" (έννοεί βέβαια τήν Έρευνα).

Έπειδή άπό τά παραπάνω άποδεικνύεται ότι ό κ. Βασιλείου:

α) δέν διέθαλε στό ΚΕΚΕ τά στοιχεία πού ζητήθηκαν μέ τήν πράξη τού Τμήματος άριθμ. 59/1977, καί

β) δέν φαίνεται νά θεωρεί άπαραίτητη τήν έγκριση τής Κέντρου γιά τή διεξαγωγή τής Έρευνάς του, πού έχει "ήδη, πρό πολλού, τελειώσει" παρ' ότι γιά "νά κάνει μιά άπό τίς σημαντικότερες έρευνες σέ Έλληνικά δεδομένα μέ τά άποτελέσματα τής Έρευνας σέ Άγγλόφωνα ψυχολογικά άρθρα μέ τά άποτελέσματα τής Έρευνας σέ "άγγλόφωνα ψυχολογικά περιοδικά" - πού, όπως ό ίδιος σημειώνει χαρακτηριστικά, είναι καί "ό σκοπός τής Έρευνας" πού έκανε, εξουσιοδοτείται στό Τμήμα νά γνωμοδοτήσει άρνητικά γιά τήν έγκριση τής Κέντρου.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του:

α) Τό Έγγραφο άριθμ. Φ.309.4/66/63078/12-6-1978 τού Ύπουργείου Έθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων,

β) Τήν συμπληρωματική αίτηση μέ ήμερομηνία 28-5-78 τού κ. Γ. Βασιλείου,

γ) Τήν εισήγηση τού κ. Ν. Βλουτίδη, Συμβούλου Β', καί

δ) Τή σχετική συζήτηση,

άμέσως άποφαίνεται

Γνωμοδοτεί άρνητικά γιά τή χορήγηση Κέντρου στόν κ. Γ. Βασιλείου γιά διεξαγωγή Έρευνας μέ θέμα "ήδη, πρό πολλού, τελειώσει" γιατί α) δέν διέθαλε στό ΚΕΚΕ τά στοιχεία πού ζητήθηκαν μέ τήν πράξη άριθμ. 59/1977 τού Τμήματος άπαιτείται καί β) σύμφωνα μέ τά ίδια τά λεγόμενα τού κ. Βασιλείου, ή Έρευνα "έχει, ήδη, πρό πολλού τελειώσει" τήν Έρευνά του παρ' τό Κέντρο χωρίς Κέντρο, όπως βεβαιώνει ό ίδιος στήν αίτησή του.

Τό Τμήμα παρατηρεί ότι έπιφυλάσσεται στήν αίτησή του μέ τρόπο άπρεπή καί άπαράδεκτο.

./.

ΘΕΜΑ 2ο - Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα ἑξ γεωγραφικῶν χαρτῶν τοῦ Γεωγραφικοῦ Ἰνστιτούτου Σωκράτη Ἀγγελέτου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς.

Ἔγινε προκαταρκτική συζήτηση γιά τό θέμα αὐτό. Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί τά ἀποφασίσει σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τηλεγραφήματος σχετικά μέ τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες τοῦ κ. Β. Πολιτόπουλου, Προέδρου τῆς συνελεύσεως 100 περίπου διδασκάλων τῆς Περιφερείας Ναυπακτίας.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 108/1978

Σήμερα, 6 Ἰουλίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Ἀθήνα).

Ἄλλον μέρος στή συνεδρίαση, ὑπό προκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Ο. Κονιόπουλο Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριανόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωαν. Ἀθανασόπουλος, Νικ. Ἐλευθέρης, Κων/νος Γεωργάκος καί Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Χριστιάς, Διον. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Γαβανικολάου μέ βαθμό 2ο.-

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ Ε Μ Α 1ο.- Αἴτηση γιά ἀναγνώριση ὡς βρεφονηπιακοῦ καί πειραματικοῦ τοῦ ἐνιαίου σχολείου (Νηπιαγωγεῖο- Δημοτικό) τῆς Α.Ε. "Μοντεσσοριανή Σχολή Ἀθηνῶν Μαρία Γουδέλη.

Θ Ε Μ Α 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Προβλήματα Νέων Μαθηματικῶν" τοῦ Πολυδάρου Παπᾶ Ἰακώβου. Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θ Ε Μ Α 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γαλάζιο καί Πράσινο" τῆς κ. Λευκῆς Σαράτση.

Θ Ε Μ Α 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα ἐκδόσεων τοῦ περιοδικοῦ "Τό ΡΟΔΙ" (τεύχη Δεκεμβρίου 1977 καί Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καί Ἀπριλίου 1978).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θ Ε Μ Α 1ο. Αίτηση γιά άνοιγνέριση ὲς προσόπου καί πειραματικοῦ τοῦ ἀνωτάτου σχολείου (Νηπιαγωγεῖο – Δημοτικό) τῆς Α.Ε. "Μοντεσσοριανῆ Σχολή Ἀθηνῶν Μαρία Γουΐδλη".

"Ο ἀριθμός ψιῆ τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Με ἔγγραφο ἀριθμ. 1801/14-6-1978 τοῦ Δ/νσεῶς τοῦ Γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κωνσταντινόπουλου καί κατόπιν ἐντολῆς του διαβιβάζεται ἀπό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 10-3-78 αἴτηση τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς "Μοντεσσοριανῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Μαρία Γουΐδλη" μέ τήν ὁποία ζητεῖται ἡ ἀνοιγνέριση ὲς Προσόπου καί Πειραματικοῦ τοῦ ἀνωτάτου Σχολείου (Νηπιαγωγεῖου- Δημοτικοῦ) τῆς παραπάνω Σχολῆς.

"Επειτα ἀπό μελέτη τῆς αἰτήσεως καί σέ συνάρτηση μέ τό σχετικό Νόμο 682, ἄρθ. 3, παρ 3 τοῦ 77 εἰσηγοῦμαι νά ἀναβληθεῖ ἡ συζήτηση ἀπό τοῦ συνόλου περιεχομένου τῆς αἰτήσεως μέχρι νά ἀποβληθοῦν συμπληρωματικά τά ἀκόλουθα στοιχεῖα, ὅπως ἄλλωστε καί σέ ἄλλες σχετικές περιπτώσεις ἔκαμε τό Τμῆμα:

α) Ἀποδεικτικά γιά τά πρόσωπα προσόντα τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ πού ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μέ τό Νόμο καί

β) Ἔκθεση στήν ὁποία θά προσδιορίζονται οἱ σκοποί πού ἐπιδιώκονται μέ τήν ἔγκριση ἀνοιγνέριση ὲς Προσόπου καί Πειραματικοῦ τοῦ ἀνωτάτου Σχολείου κάθε Σχολῆς (ἀντικείμενα πειραματισμῶν κ.τ.λ.) καί οἱ μέθοδοι πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν πραγμάτωση αὐτῶν τῶν σκοπῶν".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1801/14-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 10/3-78 τῆς Α.Ε. "Μοντεσσοριανῆ" Σχολῆ Ἀθηνῶν Μαρία Γουΐδλη", γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ). Τή σχετική συζήτηση,

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀπόφασης γιά ἀνοιγνέριση ὲς Προσόπου καί Πειραματικοῦ τοῦ ἀνωτάτου Σχολείου (Νηπιαγωγεῖο- Δημοτικό) τῆς Α.Ε. "Μοντεσσοριανῆ Σχολή Ἀθηνῶν Μαρία Γουΐδλη" μέχρι νά ἀποβληθοῦν ἀπό Τμῆμα συμπληρωματικά τά ἀκόλουθα στοιχεῖα:

α) Ἀποδεικτικά γιά τά πρόσωπα προσόντα τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, πού ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μέ τό Νόμο καί β) Ἔκθεση στήν ὁποία θά προσδιορίζονται οἱ σκοποί πού

διεξάγονται με την τέχνη- ανογνώριση ως προτύπου καί πειραματικού τοῦ ἀντικειμένου Σχολείου καί Σχολῆς (ἀντικείμενα πειραματισμῶν) καί οἱ μέθοδοι ποῦ θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν πραγμάτωση αὐτῶν τῶν σκοπῶν.

ΘΕΜΑ 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Προβλήματα Νέων Μαθηματικῶν" τοῦ Πολυδέρου Παπᾶ Ἰακώβου, Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιάς.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰωαν. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/43/68868/Β-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση "Ἐθνικῆς

2. Η παράθεση λυμένων προβλημάτων καί άπλα άκριβῆς άμοῖβαν (μόνον οί ἀριθμοί διαφέρουν), τά ὁποῖα καλεῖται ὁ μαθητής νά λύσει ἀπομιμούμενος μηχανικά ὅσα ὑπάρχουν στό λυμένο πρόβλημα, εἶναι ἀντιδιδακτικά, γιατί ἔτσι δέν μπορεῖ νά καλλιεργηθεῖ ἡ μαθηματική σκέψη στό παιδί.

3. Οἱ μονάδες μετρήσεως πού χρησιμοποιεῖ ὁ συγγραφέας, ὅπως λίτρες, σελίνια, δεκάδες, σκέλες, δέν διδάσκονται στό ἑλληνικό σχολεῖο.

4. Η γλῶσσα τῶν βιβλίων δέν εἶναι προσαρμοσμένη στίς ἀπαιτήσεις τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς, ἔτσι ὅπως αὐτή ἔχει ἀναπροσαρμοσθεῖ καί διδάσκεται στό ἑλληνικό σχολεῖο.

Γιά τούς παραπάνω λόγους εἰσηγοῦμαι νά μή χρησιμοποιοῦν τά βιβλία τοῦ Γκιουλούρου Γιοῦ Ἰσαάβου "Προβλήματα τῶν Νέων Μαθηματικῶν, ὡς χρήσιμα γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 379.71/49/88088/ 6-8-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιᾶ, εἰσηγητοῦ τοῦ ΙΤΕΜ, καί γ) τή σχετική συζήτηση,

Δ μ ό φ ω ν α Δ π ο φ α ί ν ε τ α ι :

Δέν εἶναι δυνατή ἡ χρησιμοποίηση τοῦ βιβλίου "Προβλήματα τῶν Νέων Μαθηματικῶν" τοῦ κ. Γκιουλούρου Γιοῦ Ἰσαάβου ὅπό τούς γονεῖς καί τά παιδιά, διότι τά ἐγκεκριμένα σχολικά ἐγχειρίδια ἀντιστοιχοῦνται στίς ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀριθμητικῆς στίς Γ', Δ' καί Ε' τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Ἐνημέρωση. Ἡ ὕλη τοῦ βιβλίου ταξινομεῖται στή λογοτεχνική κατηγορία τῶν ταξιδιωτικῶν ἐντυπώσεων. Εἰδικότερα, ἡ συγγραφέας μᾶς παρουσιάζει προσωπικές της ἐμπειρίες ἀπό ταξίδια πού φαίνεται πραγματοποίησε στίς διάφορες περιοχές τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ὕλη, πού καλύπτει 203 σελίδες, κατανέμεται σέ 7 κεφάλαια, τά ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στίς περιοχές: Λίγαῖο, Ἰόνιο, Θεσσαλία, Ρούμελη, Μωριᾶς, Ἤπειρος καί Μακεδονία.

Ἡ συγγραφέας ἔχει μεριμνήσει ὥστε τά διάφορα κείμενα ἔχουν κατάλληλα εἰκονογραφηθεῖ μέ σκίτσα σχετικά μέ τόν τόπο πού κάθε φορά περιγράφεται.

Παρατηρήσεις. 1.- Ἡ γλῶσσα πού χρησιμοποιεῖ ἡ κ. Σαράτση εἶναι ἡ νεοελληνική, χωρίς ἰδιωματισμούς καί ὑπερβολές, καί εἶναι κατάλληλη γιά τούς μαθητές τῶν ἀνωτέρω τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

2.- Δέν καλύπτονται μέ ἰσομέρεια ὅλες οἱ γεωγραφικές περιοχές. Ἐνῶ π.χ. θά ἦταν πολύ χρήσιμο ἄν στό κεφ. "Μακεδονία" ὑπῆρχαν περισσότερες ταξιδιωτικές ἐντυπώσεις (Κοζάνη, Φλώρινα, Ἔδεσσα κ.ἄ.) ἐν τούτοις ἡ συγγραφέας περιλαμβάνει μόνον δύο κομμάτια, "Χαλκιδική" καί "Καστοριά"· τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τό κεφ. "Μωριᾶς" στό ὁποῖο περιλαμβάνει μόλις δύο κείμενα, "Ἡ Ἁγία Λαύρα" καί "Ἡ Μεγαλοσπηλιώτισσα". Ἀλλά οἱ παραλείψεις εἶναι ἀκόμη πιό αἰσθητές γιά τίς περιοχές τῆς Κρήτης καί τῆς Θράκης γιά τίς ὁποῖες δέν ὑπάρχει ἀφιερωμένο οὔτε ἕνα κείμενο.

3.- Γενικά τά κείμενα περιέχουν σέ ἱκανοποιητικό βαθμό τά βασικά στοιχεῖα-γεωγραφικά, ἱστορικά καί ἄλλα- πού συνθέτουν τή φυσιογνωμία τοῦ τόπου πού περιγράφεται καί καταγράφουν ἐπιτυχημένα τίς ἐσωτερικές ἐμπειρίες τῆς κ. Σαράτση.

4.- Ἐν τούτοις, σέ ὁρισμένες περιπτώσεις διαπιστώνονται ὅτι οἱ

πλούσιες συναισθηματικές ἀντιδράσεις τῆς σ. καὶ ὁ σ[illegible] ἐνθουσιασμός της, πού ἐκφράζεται μέ μιά χωρίς οἰκονομία χρήση ἐπιθέτων, ἀδικοῦν τά κείμενά της. Στίς σελίδες 67 καί 79 χρησιμοποιοῦνται μακροσκελεῖς περιγραφές· στή σελ. 148 χρησιμοποιοῦνται λογοτεχνικά ἐξεζητημένες ἐκφράσεις ("Ὅταν ἡ φαντασία ἔχει ὄρεξη χορταίνει τό νοῦ μέ ἀναμνήσεις κι' αὐτές ἀδρατα καθώς περνοδιαβαίνουν στίς χορδές τῆς ψυχῆς, συνθέτουν στό πεντάγραμμο τῆς σιέφης αἰσθητική συμφωνία χαρᾶς καί ὁμορφιᾶς")· στίς σελ. 177 καί 183 ὁ φόρτος τῶν ἐπιθέτων καί ὁ ἀπεἰθαρχος συναισθηματισμός διαταράσσουν τήν ἰσορροπία μεταξύ πραγματολογικῶν γνώσεων καί λυρικοῦ στοιχείου, μιά ἰσορροπία πού διαπιστώνεται σέ ἄλλα κείμενα τοῦ βιβλίου. Δέν ὑποστηρίζω τόν ἐξοβελισμό τῶν συναισθηματικῶν στοιχείων καί τήν ἀπουσία τῶν λυρικῶν ἐκφράσεων ἀπό τέτοια κείμενα· ἀντίθετα, ὅταν προσφέρονται μέ μέτρο καί διαπλέκονται συμμετρικά μέ χρήσιμο πραγματολογικό καί ἄλλο ὑλικό, τά θεωρῶ ὡς παιδαγωγικά χρήσιμα στοιχεῖα. Σέ μιά ἐποχή μάλιστα πού κυριαρχεῖται ἀπό τό τεχνοκρατικό πνεῦμα, καί πού τό συναίσθημα τοῦ ἀνθρώπου συρρικνώνεται μέρα μέ τή μέρα, ἡ μεταφορά τοῦ παιδιοῦ, ἔμμεσα ἤ ἄμεσα, σέ κατάλληλη συναισθηματική ἀτμόσφαιρα εἶναι παιδαγωγικά σκόπιμη καί ψυχολογικά ἀπαραίτητη γιά τή σφαιρική καλλιέργεια καί μόρφωση τῆς προσωπικότητάς του.

5.- Μέ κατάλληλη χρήση τό βιβλίο τῆς κ. Σαράτση θά μποροῦσε νά συμβάλλει θετικά στήν διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆς Γεωγραφίας καί Ἱστορίας. Ἐπιπλέον, θά ἦταν χρήσιμο καί γιά τίς Πολιτιστικές δραστηριότητες καί εἰδικότερα στίς περιπτώσεις ἐπισκέψεων ἱστορικῶν καί ἀρχαιολογικῶν χώρων ('Η Ζαγορά. σελ. 86-90, Ἕνας ἐπίγειος παράδεισος στίς πλαγιές τῆς Οἴτης. σελ. 117 Μεσολόγγι σελ. 123 καί 126-129, Στό γραφικό Γαλαξείδι σελ. 134, 'Η 'Αγία Λαύρα σελ. 139-141 Καστοριά σελ. 193-196, Δῆλος σελ. 45-48 κ.ἄ.) Γνωμοδότηση. Γενικά θεωρῶ τό βιβλίο τῆς κ. Σαράτση "Γαλάζιο καί

πράσινο" κατάλληλο ανάγνωσμα γιά παιδιά τών 9-12 έτών καί γνωμοδοτῆ θετικά γιά τή χρησιμοποίησή του ὡς ἐλευθέρου ἀναγνώσματος ἀπό τούς μαθητές τών τάξεων Δ΄, Ε΄,καί ΣΤ΄ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Θ.309.71/5/4225/19-1-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)Τήν ἀπό 14-1-78 αἴτηση τῆς κ. Λευκῆς Ἀπέργου-Σαράτση καί δ)τή σχετική συζήτηση

ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Γαλάζιο καί Πράσινο" τῆς κ. Λευκῆς Ἀπέργου-Σαράτση θεωρεῖται χρήσιμο γιά τίς ἀνάγκες τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

.....

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Κ.Υ.Ε.Μ.Ε.

Θ Ε Μ Α 4ο. Γνωμοδότηση γιά τή χορηγήσιμη δόσεων τοῦ περιοδικοῦ "ΤΟ ΡΟΔΙ" (τεῦχη Δεκεμβρίου 1977 καί Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καί Ἀπριλίου 1978).

Ἡ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) Τό ἔγγραφο ἀριθ. ὑπ. 309.94/30/4-1042/12-4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση τοῦ περιοδικοῦ "ΤΟ ΡΟΔΙ" Δ. ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε. μέ ἡμερομηνία 6-4-1978 καί γ) Ἐσωτερική εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΤΟ ΡΟΔΙ,ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ,"Ἔκδοση "ΤΟ ΡΟΔΙ-Δ.ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε."
Ὑπεύθυνος συντάκτης:Δροσούλα Βασιλείου-"Ελλιοτ,Τατοΐου 56,Κηφισιά.
Τεύχη 1-5 (Δεκέμβριος 1977-Ἀπρίλιος 1978)

Στά περιεχόμενα τοῦ περιοδικοῦ περιλαμβάνονται:

- Παραμύθια (Μάρως Λοΐζου,'Η σειρά:Οἱ περιπέτειες τοῦ χαμόγελου - Χρήστου Ἀδαμόπουλου,'Η γριά καί τό κατσίκι κ.ἄ.)
- Λογοτεχνικά κείμενα (Τατιάνας Γκρίτση-Μιλλιές,Τό φέντρο - θανάση Πετσάλη-Διομήδη,Τά παιδιά τό δάσος καί τά χιόνια - Μιχάλη Μπουρμπούλη,'Η κυρία Μπωμέ - Ἤλια Βενέζη,Στό ὄρος τῶν ἐλαιῶν κ.ἄ.)
- Λαογραφικές σελίδες (Εἰρήνης Νάκου,Χριστούγεννα στό χωριό,'Απόκριες,"Εθιμα τῆς Μ.Παρασκευῆς - Σλόαν"Ελλιοτ,Τά φῶτα - Μαρίας Κυνηγοῦ,Νά τά πούμε; κ.ἄ.)
- Σελίδες γιά τή μουσική καί τίς εἰκαστικές τέχνες (Μαρίας Κυνηγοῦ,'Εντυπώσεις ἀπό μιά συναυλία - Γεωργίας Μακντόνα-Σλόαν"Ελλιοτ,Στιγμές στήν ἱστορία τῆς τέχνης κ.ἄ.)
- Ἱστορικά θέματα ("Εφης 'Αλλαμανῆ,'Ο βασιλιάς Φίλιππος κοιμᾶται στή Βεργίνα - θάνου Βερέμη,'Η πρώτη λάμψη - Εἰρήνης Νάκου,Πρίν 157 χρόνια-Ταξίδια στήν (προϊστορική)Ελλάδα)
- Φυσιογνωστικά θέματα ('Αντώνη Κανέλλη,'Η ἀρκούδα,Χελιδόνια - Βύρωνα 'Αντύπα, Οἱ πελαργοί - Γιώργου Μέρλιν,Τό ζαρκάδι -"Ελσης Γεωργιάδου,'Αγριολούλουδα)
- Ἀθλητικά θέματα (Βόλεϊ - Τό ἄλμα εἰς μῆκος - Κ.Δημαρᾶ,'Ενόργανη γυμναστική, Χάντμπολ ἤ χειρόσφαιρο)
- Ἄλλα θέματα (Οἱ ἐκλογές - Δήμητρας Πιπέρογλου,'Η μέτρηση τοῦ χρόνου κ.ἄ.)

- Θέματα δομένα μέ εἰκόνες καί λίγα λόγια (Οἱ δεινόσαυροι - Τό θερμαστό ἐργοστάσιο: Τό ἀναπνευστικό σύστημα - Τό κυκλοφοριακό σύστημα - Τό πεπτικό σύστημα - 'Η στήλη: 'Η 'Εφημερίδα κ.ἄ.)

- Ρυθμικά ἀστειολογήματα (τό ρόδι, τά σπόρια καί ὁ κόσμος - Μανόλη!..Μανόλη!.. - Μύρ, μύρ, μύρ... - Οἱ τέντζερες καί τό λουλούδι)

- Σελίδες συνεργασίας τῶν παιδιῶν (Οἱ σειρές: Γραμματοκιβώτιο - 'Η δική σας σελίδα - Ζωγραφίστε γιά τό ρόδι)

- Κόμικς ('Η σειρά: Τό ροδόσπιτο)

- 'Ενημερωτικός ὁδηγός γιά βιβλία, δίσκους, μουσεῖα, ἐκθέσεις, κινηματογράφο, θέατρο, τηλεόραση κτλ. ('Η σειρά: Διαβάζω-'Ακούω-Πηγαίνω-Βλέπω)

- Παιχνίδια καί κατασκευές ('Η σειρά, Περιπέτειες στήν κουζίνα - 'Η σειρά, Γύρω τριγύρω - Χριστουγεννιάτικα στολίδια, Πασχαλιάτικα αὐγά, 'Αστεῖες φάτσες, 'Απόκριες καιρός γιά μασκαράτες - Μιά τρελή ὀρχήστρα, Μουσικό σταυρόλεξο - Παιχνίδια γιά παρέες, Παιχνίδια στήν ἐξοχή - 'Η στήλη, Παιχνίδια - Πειράματα - Φυτά - 'Επτάμενο ρομπότ - 'Η σκάλα - Ταξιδεύοντας...καί παίζοντας - Ποῦ πάει ὁ ταχυδρόμος; - Μυστικά μηνύματα - Σᾶς ἀρέσει τό κουκλοθέατρο; κ.ἄ.)

Χωρίς νά λέγεται, τό περιοδικό ἀποτείνεται σέ παιδιά σχολικῆς ἡλικίας (δημοτικοῦ). Αὐτό φαίνεται καί ἀπό τήν ἡλικία τῶν παιδιῶν πού σημειώνεται κάτω ἀπό τίς συνεργασίες τους καί πού κυμαίνεται βασικά μεταξύ 7-12 ἐτῶν. 'Η ὕλη ἄλλωστε τοῦ περιοδικοῦ σ'αὐτά τά πλαίσια κινεῖται, ἄν καί ὑπάρχουν μικρές ἀποκλίσεις πρός τά πάνω καί πρός τά κάτω.

'Οπως βγαίνει ἀπό τά περιεχόμενα, πρόκειται γιά περιοδικό ποικίλης ὕλης. 'Η εἰδοποιός διαφορά του ἀπό τά παιδικά περιοδικά πού ξέραμε εἶναι ὅτι ἡ ὕλη του δέν εἶναι ὅλη ἤ ἔστω στό μεγαλύτερο μέρος της λογοτεχνική· κι ἀκόμη ὅτι εἶναι κάτι περισσότερο ἀπό ποικιλία ἀναγνωσμάτων. Τό "ρόδι" δηλαδή δέν εἶναι μόνο γιά νά διαβάζεται· θέλει, παράλληλα, νά δώσει στά παιδιά τήν εὐκαιρία γιά δράση καί δημιουργία. Γι'αὐτό τό λόγο δίνει τόση ἔκταση στά παιχνίδια, τίς κατασκευές καί στίς συνεργασίες τῶν παιδιῶν.

Μερικές ἀπό τίς κατασκευές ἔχουν τίς δυσκολίες τους, τουλάχιστο γιά τά μικρότερα παιδιά. 'Αλλά κι ἔτσι δίνεται εὐκαιρία γιά δημιουργική συνεργασία τοῦ παιδιοῦ μέ τή μητέρα του ἤ ἄλλο πρόσωπο τοῦ σπιτιοῦ.

Στίς συνεργασίες τῶν παιδιῶν, ἐκτός ἀπό τίς ἐπιστολές, τά ἀνέκδοτα, αἰνίγματα κτλ., δημοσιεύονται καί συμμετοχές σέ κοινά θέματα, ὅπως "Τό τηλέφωνο κι ἐγώ", συμπλήρωση μισοσβησμένης ἐπιστολῆς, λόγια σέ μιά γελοιογραφία. 'Εκεῖνο πού σημειώνει ἰδιαίτερη ἐπιτυχία εἶναι οἱ ζωγραφιές τῶν παιδιῶν, διαλεγμένες ἀπό τόν μπαρμπα-Σπύρο (τό ζωγράφο Σπύρο Βασιλείου). Γενικά, στόν τομέα τῶν συνεργασιῶν ἀνοίγονται εὐρύτερες προοπτικές.

'Από τίς ἄλλες σελίδες τοῦ περιοδικοῦ ἰδιαίτερος λόγος πρέπει νά γίνει γιά τήν "'Εφημερίδα" καί τό "Διαβάζω-'Ακούω-Πηγαίνω-Βλέπω".

Στή δίστηλη "Ἐφημερίδα" ἀπομονώνονται καί προβάλλονται ἐπίκαιρα ἤ καυτά θέματα,μέ φωτογραφίες,σκίτσα καί μικρό σχολιασμό: Οἱ ἐκλογές,Τά εὑρήματα τῆς Βέρβενας,Ὁ θάνατος τοῦ Τσάπλιν,Ἡ βαρυχειμωνιά,Τό κυκλοφοριακό,Ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος κτλ.Ἔτσι τά παιδιά διατηροῦν ἐπαφή μέ τή ζωντανή πραγματικότητα καί παράλληλα προετοιμάζονται νά περάσουν στήν ἀνάγνωση τῶν ἐφημερίδων.

Τό "Διαβάζω-Ἀκούω-Πηγαίνω-Βλέπω" ἐνημερώνει τά παιδιά (καί τούς γονεῖς τους) γιά ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει στό χῶρο τοῦ βιβλίου,τῆς ψυχαγωγίας καί τῆς τέχνης,ὥστε νά τό ἀναζητήσουν καί νά τό χαροῦν.

Τά λογοτεχνικά καί λοιπά ἀναγνώσματα εἶναι γενικά εὐπρόσωπα,χωρίς νά εἶναι τό καλύτερο πού θά μποροῦσε νά δοθεῖ.Ἀπό τή σειρά "Οἱ περιπέτειες τοῦ χαμόγελου" δέ λείπει ἡ ἐκζήτηση,ἐνῶ τά λαογραφικά τῆς Νάκου εἶναι μᾶλλον ἀνιαρά. Οἱ "Στιγμές στήν ἱστορία τῆς τέχνης" εἶναι μιά ὡραία ἰδέα,ἀλλά χρειάζεται καλύτερη ἀξιοποίηση. Πολύ καλό κομμάτι οἱ "Ἐντυπώσεις ἀπό μιά συναυλία" τῆς Μ.Κυνηγοῦ γιά μιά εἰσαγωγή στόν κόσμο τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας.

Ἐκεῖ πού ὑπάρχει ἕνα κενό εἶναι στό χῶρο τῆς ποίησης.Ἐκτός ἀπό τά,ὄχι πάντοτε ἐπιτυχημένα,ρυθμικά ἀστειολογήματα,ὅλο αἴ ὅλο ἕνα ποίημα (τοῦ Νικηφόρου Βρεττάκου) ἔχει περιληφθεῖ στά πέντε τεύχη τοῦ περιοδικοῦ.Ἔτσι χάνεται ἡ εὐκαιρία γιά μιά σωστή ποιητική προπαιδεία,πού τόσο μᾶς λείπει.

Τά κόμικς τοῦ περιοδικοῦ περιορίζονται στό "Ροδόσπιστο",ἕνα,ὑποτίθεται,ἐξανθρωπισμένο καί ἐξελληνισμένο δεῖγμα τοῦ εἴδους,ἀλλά μέ εὐφυολογήματα πού σταμένουν συχνά στό παιδαριῶδες. Οἱ πληροφορίες εἶναι ὅτι τό "Ροδόσπιστο",ὅπως καί τά ξενόφερτα κόμικς,ἔχει μεγάλη "θεαματικότητα". Θ'ἄξιζε τουλάχιστο νά γίνει μιά προσπάθεια γιά ἀξιοποίηση παραδοσιακῶν ἑλληνικῶν μοτίβων,ὅπως ὁ Καραγκιόζης.

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ περιοδικοῦ εἶναι πολύ φροντισμένη: ποιότητα χαρτιοῦ,ἐκτύπωση, εἰκονογράφηση."Ὅλα αὐτά ἀνεβάζουν τό κόστος τῆς ἔκδοσης καί τήν τιμή τοῦ τεύχους στίς 30 δραχμές.Ἀλλά μέ τήν τιμή αὐτή τό περιοδικό εἶναι ἀπρόσιτο γιά πάρα πολλά ἑλληνόπουλα.

Ὁπωσδήποτε,πρόκειται γιά πολύ χρήσιμη ἔκδοση - πού μάλιστα βελτιώνεται αἰσθητά ἀπό τεῦχος σέ τεῦχος - σ'ἕνα χῶρο ὅπου ἡ κατάσταση τῆς τελευταῖες δεκαετίες ἦταν ἰδιαίτερα ἀπογοητευτική.-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/30/41640/14-4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν Εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιουκα, εἰδικοῦ συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί γ) τή σχετική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται:

Ἀπό τά τεύχη τοῦ περιοδικοῦ "ΤΟ ΡΟΔΙ" (τεύχη Δεκεμβρίου 1977 καί Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καί Ἀπριλίου 1978), πού ἔχουν ὑποβληθεῖ γιά γνωμοδότηση, ἀποδεικνύεται ὅτι τό περιοδικό "ΤΟ ΡΟΔΙ" εἶναι χρήσιμο γιά τό παιδιό τῆς σχολικῆς ἡλικίας τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Β. Κανδηλαπτίδης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρδδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 109/1978

Σήμερα, 7 Ἰουλίου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Ρ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάννης Χριστιάς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος, κατόπιν προσκλήσεως, καί ὁ κ. Ἰωάν. Σπορδίλης, Εἰδικός Σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Σχέδιο ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς γιά τό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως)

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος, ἔπειτα ἀπό διεξοδική ἀνάπτυξη τῶν ἐπί μέρους σκοπῶν τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς πού ἔκαμε ὁ κ. Ἰωάν. Σπορδίλης, ὡς εἰσηγητής, καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τίς γνῶμες τους.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος παρατηρεῖ ὅτι στήν παράγρ. 4 θά ἔπρεπε νά γίνει μία διαφορετική διατύπωση.

Ὁ κ. Σπορδίλης ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ διατύπωση εἶναι καλή καί ἐπεξηγεῖ ὅτι μέ τόν ὅρο "ἔμφυτη" ἐννοοῦμε τήν ἔμφυτη δυνατότητα πού ἔχουν ὅλα τά παιδιά καί πού πρέπει νά καλλιεργηθεῖ.

Ὁ κ. Πασσάκος προτείνει νά φύγει ἡ παρένθεση καί νά διατυπωθεῖ ὡς ἑξῆς: "Ἡ βελτίωση τῆς ἔμφυτης ταχύτητας".

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Σπορδίλης λέγει ὅτι γιά νά μή θεωρηθεῖ ὅτι

ἡ ταχύτητα εἶναι κάτι τό ἀπεριόριστο μπῆκε ἡ παρένθεση ὡς ἐπεξήγηση.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος ἐκφράζει τήν ἱκανοποίησή του γιά τούς ἐπί μέρους σκοπούς. Διατυπώνει τή γνώμη ὅτι θά ἔπρεπε τό(1) πού ἔχει γενικότερη σημασία νά μπεῖ μετά τό (6).

Ὁ κ. Σκορδίλης λέγει ὅτι ἐπειδή ἀκριβῶς εἶναι τό γενικότερο καί σημαντικότερο γι' αὐτό μπαίνει στήν ἀρχή.

Ἐπίσης ὁ κ. Χριστιᾶς θεωρεῖ τήν ὅλη κατάταξη τῶν ἐπί μέρους σκοπῶν ἐξαιρετική.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος προτείνει στήν 10 ἐπί μέρος σκοπό νά προστεθεῖ ἡ λέξη "αὐτοπεποίθηση" πού εἶναι κάτι πού χαρακτηρίζει τήν προσωπικότητα.

Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή.

Ὁ κ. Βλουτίδης προτείνει διαφορετική διατύπωση τοῦ ὅρου "καλυτέρευση" τῆς δεύτερης ἐπιδιώξεως.

Ὁ κ. Σκορδίλης λέγει ὅτι ὁ ὅρος αὐτός ἔχει καθιερωθεῖ στή γυμναστική ὁρολογία.

Στή συνέχεια γίνεται λόγος γιά τό τρίτο κεφάλαιο τῆς εἰσηγήσεως "Προϋποθέσεις γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ".

Σχετικά μέ τό ἀναλυτ. Πρόγραμμα τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς ὁ κ. Σκορδίλης λέγει ὅτι εἶναι συμφέρον γιά τό βάσιμο νά κάνουμε μερικές παραχωρήσεις ἔναντι τῶν ἄλλων μαθημάτων τοῦ προγράμματος. Εἶναι ἰδιαίτερο μάθημα καί χρειάζονται μερικά στοιχεῖα διευκρινιστικά καί κατατοπιστικά. Ὅσα περιέχονται στό κεφάλαιο αὐτό θά μποροῦσαν νά δοθοῦν σέ ὁδηγίες. Ἀλλά δέν νομίζει νά ἔχουν τή βαρύτητα καί τήν ἀξιοποίηση πού θά ἔχουν ἐδῶ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης θέτει τό ἐρώτημα ἄν αὐτά θεωροῦνται ἀπαραίτητα γι' αὐτή τή φράση.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ κινητικές δραστηριότητες τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ δέν εἶναι ἀπαραίτητες, γιατί ὅλα αὐτά θά εἶναι ὑλοποιημένα στήν ἀνάπτυξη ἑνοτήτων πού θά γίνει στήν ἄλλη φάση.

Ὁ κ. Χριστιᾶς θεωρεῖ τό κεφάλαιο αὐτό ἀποφασιστικῆς σημασίας γιά τήν ἴδια τήν πράξη, τή διδασκαλία.

Ὁ κ. Πασσάκος λέγει ὅτι πολλά ἀπό τό πρῶτο μέρος τοῦ κεφαλαίου εἶναι θέματα διδακτικῆς τοῦ μαθήματος, πού πρέπει

νά ἔχει ὑπόψη του ὁ δάσκαλος. Οἱ κινητικές δραστηριότητες εἶναι περιεχόμενο τοῦ προγράμματος καί ἑπομένως δέν εἶναι ἀπαραίτητες.

Ὁ κ. Σκορδίλης συμπληρωματικά λέγει ὅτι λόγῳ τῆς ἰδιοτυπίας τοῦ μαθήματος καί τῆς περιορισμένης ἀγωγῆς τῶν δασκάλων σ' αὐτό τόν τομέα χρειάζεται αὐτό τό κεφάλαιο, γιατί θά βοηθήσει τό δάσκαλο νά ὀργανώσει τό μάθημά του κατά παραγωγικότερο τρόπο.

Ὁ κ. Κονιδιτσιώτης σχετικά μέ τό πρῶτο μέρος τοῦ κεφαλαίου λέγει τά ἑξῆς: Ἀφοῦ ὅσα περιέχονται στό κεφάλαιο αὐτό δέν μπῆκαν σέ κανένα μάθημα καί εἶναι θέμα διδακτικῆς, νομίζω ὅτι δέν ὠφελεῖ νά γίνει ἐξαίρεση καί νά μποῦν σ' αὐτή ἐδῶ τή φάση.

Συμφωνεῖ μέ τήν ἄποψη αὐτή καί ὁ κ. Βλουτίδης.

Γίνεται ψηφοφορία καί τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία ἀποφασίζει νά διαγραφεῖ ὅλο τό πρῶτο μέρος τοῦ κεφαλαίου. Δέν συμφωνοῦν οἱ κ.κ. Ἀντ. Μπενέκος, Ἀριστ. Βουγιούκας καί Ἰωάν. Χριστιᾶς οἱ ὁποῖοι θέλουν νά παραμείνει ὅλο τό κεφάλαιο.

Σχετικά μέ τό δεύτερο μέρος τοῦ κεφαλαίου πού ἀναφέρεται στίς κινητικές δραστηριότητες ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος θέτει τό ἐρώτημα ἄν χρειάζονται συνεφισμένες σ' αὐτό τό στάδιο, ἀφοῦ θά γίνει λόγος ἀναλυτικά γι' αὐτές στήν ἄλλη φάση, πού θά γίνει ἡ ἀνάπτυξη ἑνοτήτων.

Ὁ κ. Σκορδίλης τίς θεωρεῖ ἀπαραίτητο στοιχεῖο γι' αὐτή τή φάση.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης Γ. προτείνει καί ἐπιμένει στήν πρότασή του νά προταχθοῦν τῆς ὅλης τῶν τάξεων καί ὅλα μαζί νά ὑπαχθοῦν κάτω ἀπό τόν τίτλο "Γενικό πλαίσιο περιεχομένου".

Ἔπειτα ἀπό τήν διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία νά διαγραφεῖ ὅλο τό κεφ. 3, καί νά ληφθεῖ ὑπόψη στήν ἄλλη φάση τοῦ προγράμματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Καθ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 110/1978

Σήμερα, 10 Ἰουλίου 1978 ἡμέρα δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους Β, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Νανιδιτσίδη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτήδης, Κων/νος Γασσίας Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', ὁ Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό Ἄ.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Μελάς, γιατί ἦταν ἀπασχολημένος μέ ἄλλη ὑπηρεσιακή ὑποχρέωση (Ἐθνική Ἐπιτροπή).

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Σχέδιο Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῆς ουσιαστικῆς Ἀγωγῆς γιά τό δημοτικό σχολεῖο (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Σκαρβέλης, ὡς εἰσηγητής, ἐπανέρχεται σέ ὅσα διαφωνήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος σχετικά μέ τό κεφάλαιο "Προϋποθέσεις γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ" τῆς εἰσηγήσεώς του καί κάνει μία νέα πρόταση ὡς ἑξῆς: Τά κεφάλαια 3 καί 4 νά ἀποτελέσουν ἕνα ἑνιαῖο κεφάλαιο (χωρίς νά διαγραφεῖ τίποτε) μέ τίτλο "Γενικό πλαίσιο περιεχομένου", γιατί θεωρεῖ καί τό ἕνα πολύ σημαντικό.

./.

Οι κ.κ. Παπαδάκης καί Βλαυτίδης δέν συμφωνούν μέ τήν πρόταση τού κ. Σκορδίλη.

Η συζήτηση πού άκολουθεί περιορίζεται στό δεύτερο μέρος τού κεφαλαίου πού άναφέρεται στίς κινητικές δραστηριότητες. Τό Τμήμα άναθεωρεί προηγούμενη άπόφασή του σύμφωνα μέ τήν οποία διαγραφόταν άλλο τό κεφάλαιο 3 καί άποφασίζει κατά πλειοψηφία νά παραμείνουν οί κινητές δραστηριότητες.

Στή συνέχεια ό Προεδρεύων τού Τμήματος καλεί τά μέλη νά άποφασίσουν άν οί φάσεις άξελίξεως τού 4ου κεφαλαίου είναι άπαραίτητες γι' αύτή τή φάση.

Γίνεται συζήτηση καί άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

Οι κ.κ. Κανάκης Παπαδάκης καί Ν. Βλαυτίδης δέν τίς θεωρούν άπαραίτητες γιά τή φάση αύτή.

Έάν θεωρηθούν χρήσιμες, λέγει ό κ. Παπαδάκης, νομίζω ότι πρέπει νά ύπάρξουν γιά άλλα τά μαθήματα.

Ο κ. Αν. Μπενέκος προτείνει τά έξής σχήματα:

1. Γενικό πλαίσιο περιεχομένου

α) Μορφές δραστηριότητας (τό περιεχόμενό του θά τό άποτελέσει τό 2ο μέρος τού κεφαλαίου 3).

β) Πλαίσιο κατά τάξεις. (Οι φάσεις άξελίξεως νά παραμείνουν)

Η πρόταση του δέν γίνεται άποδεκτή.

Έπειτα άπό ψηφοφορία άποφασίζεται κατά πλειοψηφία νά παραμείνουν οί φάσεις άξελίξεως. Μειοψηφούν οί κ.κ. Κ. Παπαδάκης καί Ν. Βλαυτίδης.

Ύστερα άπό τή διεξοδική συζήτηση τό Τμήμα άποφασίζει τό Αναλυτικό Πρόγραμμα τής φυσικής Αγωγής θά διατυπωθεί ώς έξής:

Σχέδιο Αναλυτικού Προγράμματος φυσικής Αγωγής γιά τό Δημοτικό Σχολείο.

1. Σκοπός

Η φυσική Αγωγή στό Δημοτικό Σχολείο έχει ώς σκοπό νά βελτιώσει τήν ψυχοσωματική διάπλαση τού μαθητή, νά τού καλλιεργήσει τίς κινητικές του δυνατότητες καί κλίσεις καί νά τόν βοηθήσει, έστε νά ένταχθεί ώς δημιουργικό μέλος στό κοινωνικό σύνολο.

2. Επιμέρους σκοποί

Είδικότερα μέ τή φυσική Αγωγή έπιδιώκεται:

1. Η προάσπιση καί ή βελτίωση τής ύγείας.
2. Η καλυτέρευση τών φυσιολογικών λειτουργιών τού όργανισμού. (άναπνοή καί κυκλοφορία- αύξηση τής άντοχής).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

(Ἐλεύθερη καὶ ἐνόργανη γυμναστικὴ μὲ ἰδιαίτερη ἔμφαση στὴν καλλιέργεια τοῦ ρυθμοῦ, στὴν ἀνάπτυξη τῆς δυνάμεως τῶν μυῶν καὶ τὴν εὐκινησία τῶν ἀρθρώσεων).

- Τὸ παιγνίδι σὲ ὅλες του τὶς μορφὲς καὶ τὶς ποικιλίες.
- Οἱ ἀθλοπαιδιὲς
- Ὁ πλασικὸς ἀθλητισμός, ἡ πολύμβηση καὶ οἱ λοιπὲς ἀθλητικὲς ἐκδηλώσεις.
- Ἡ φυσιολατρικὴ καὶ ἡ ὀρειβατικὴ ἐκδήλωση.
- Ὁ χορός.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε.

Οἱ φάσεις ἐξελίξεως καὶ οἱ δραστηριότητες κατὰ τάξεις.

Α' καὶ Β' τάξεις

Οἱ μαθητὲς τῶν τάξεων αὐτῶν βρίσκονται πρὸς τὸ τέλος μιᾶς σημαντικῆς ἀναπτυξιακῆς φάσεως μὲ κύρια χαρακτηριστικὰ τὴν καλὴ κυκλοφορία τοῦ αἵματος, τὴ μεγάλη κινητικότητα, τὴν ἀδυναμία γιὰ πολύωρη συγκέντρωση στὸ ἴδιο θέμα, τὴν ἔντονη ἐπιθυμία γιὰ συνεχὴ ἀλλαγὴ τῶν κινητικῶν δραστηριοτήτων, τὴν τονισμένη ἀτομικότητα καὶ τὴ μετάβαση ἀπὸ τὸ παιγνίδι στὴ μάθηση.

Ἰδιαίτερη προσοχὴ δίνεται ἐδῶ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπιδεξιότητας τῶν παιδιῶν, στὴν ὀρθοσωμία τους, τὴ διεύρυνση τοῦ θώρακα καὶ τὴν καλὴ ἀναπνοή. Ἡ διδασκαλία τῶν πνευματικῶν παιγνιδιῶν ἀρχίζει ἐπίσης ἐδῶ, ἐνῶ στὰ ὁμαδικὰ παιγνίδια θεσπίζονται καὶ ἐφαρμόζονται κανονισμοὶ καὶ διδάσκεται ὁ σωστὸς τρόπος παιξίματος. Στὶς τάξεις αὐτὲς τέλος γίνεται ἡ πρώτη γνωριμία τῶν παιδιῶν μὲ τὸν ἀθλητισμό, ποὺ στὴν κολύμβηση καὶ τὴν ἐνόργανη γυμναστικὴ προχωρεῖ στὴ διδασκαλία τῆς τεχνικῆς τῶν διαφόρων ἀθλημάτων.

./.

- Ἁπλές, χαρούμενες, ρυθμικές καί ἐναλλασσόμενες μορφές κινητικῶν δραστηριοτήτων καί παιγνιδιῶν μέ ἰδιαίτερη ἔμφαση στήν καλλιέργεια τοῦ ρυθμοῦ καί τήν αὐτοέκφραση τῶν μαθητῶν.
- Δραστηριότητες γιά τήν εἰσαγωγή στίς βασικές ἀρχές τῆς τεχνικῆς τῶν ἀθλοπαιδιῶν.
- Δραστηριότητες γιά τήν εἰσαγωγή στίς βασικές ἀρχές τοῦ κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ καί τῶν λοιπῶν ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων.
- Κολύμβηση (ὅπου οἱ συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν. Ἐξοικείωση μέ τό νερό, ἐπίπλευση, εἰσαγωγή στή βασική τεχνική τοῦ ὕπτιου καί τοῦ πρόσθιου).
- Ἁπλές φυσιολατρικές ἐκδηλώσεις.
- Χοροί (εἰσαγωγή στούς πανελλήνιους καί τούς τοπικούς χορούς).

Β΄ καί Δ΄ τάξεις

Οἱ μαθητές τῶν τάξεων αὐτῶν ἔχουν συμπληρώσει μιά σημαντική ἀνάπτυξη σέ ὕψος καί ἀρχίζει σ'αὐτούς ἡ διαμόρφωση τῶν φυσιολογικῶν κυρτώσεων τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Ὁ ὄγκος τῆς καρδιᾶς καί τῶν πνευμόνων, σέ σύγκριση μέ τά αἱμοφόρα ἀγγεῖα, εἶναι μικρός, μέ ἀποτέλεσμα νά παρατηρεῖται στίς ἀσκήσεις σύντομη αὔξηση τῶν καρδιακῶν παλμῶν καί πνευστίαση. Τά φαινόμενα αὐτά ὅμως παρέρχονται γρήγορα, μόλις τό παιδί διακόψει τήν ἄσκηση. Οἱ μύες ἐπίσης δέν ἔχουν ἀποκτήσει τόν ἀνάλογο ὄγκο καί δύναμη, μέ ἀποτέλεσμα νά μή εἶναι ἀνθεκτικοί σέ ἔντονο μυϊκό ἔργο ἤ ἀσκήσεις δυνάμεως.

Στίς τάξεις αὐτές ἡ διδασκαλία στηρίζεται κυρίως στίς δομικές ἐκδηλώσεις καί τά παιγνίδια μέ ἰδιαίτερη προσοχή στή συντονισμένη ἐργασία τῶν μυϊκῶν συγκροτημάτων (τά παιδιά αὐτά παρουσιάζουν μεγάλη προσαρμοστική καί κινητική ἱκανότητα), στή συχνή διακοπή τοῦ

./.

έργου καί τήν άποφυγή τῶν πολλῶν άσκήσεωφάντοχῆς,στήν άνάπτυξη τῶν ἐπιδεξιοτήτων, στήν ὀρθοσωμαϊκήεγγαιοτή τήν διεύρυνση τοῦ θώρακα. Στά παιγνίδια καί τίς άθλοπαιδιές διδάσκεται ἡ τεχνική τους, στόν άθλητισμό ἡ βασική τεχνική τῶν ἁπλῶν ἀγωνισμάτων, στήν κολύμβηση καί τήν ἐνόργανη γυμναστική ἡ διδασκαλία ἐπεκτείνεται στήν τεχνική τῶν ἀγωνισμάτων.

- Χαρούμενες ρυθμικές μορφές φυσικῶν κινήσεων,κινητικῶν δραστηριοτήτων καί παιγνιδιῶν.
- Καθορισμένες κινητικές δραστηριότητες (ἐλεύθερη καί ἐνόργανη γυμναστική) μέ ἰδιαίτερη ἔμφαση στήν καλλιέργεια τοῦ ρυθμοῦ, τήν αὐτοέκφραση τῶν μαθητῶν καί τήν προαγωγή τῆς εὐκινησίας,τῆς εὐλυγισίας,τῆς ἰσορροπίας καί τῆς δυνάμεως.
- Άθλοπαιδιές μέ διδασκαλία τῆς βασικῆς τεχνικῆς.
- Δραστηριότητες κλασσικοῦ άθλητισμοῦ καί λοιπῶν άθλημάτων μέ διδασκαλία τῆς βασικῆς τεχνικῆς.
- Κολύμβηση (ὅπου οἱ συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν. Διδασκαλία περισσοτέρων ἀγωνισμάτων κολυμβήσεως καί καλυτέρευση τῆς τεχνικῆς τους).
- Φυσιολατρικές ἐκδηλώσεις, ἁπλές μορφές ὀρειβασίας.
- Χοροί (διδασκαλία τῶν πανελλήνιων καί τῶν τοπικῶν χορῶν).

Ε΄ καί ΣΤ΄ τάξεις

Στούς μαθητές τῶν τάξεων αὐτῶν ἔχει ἀποκατασταθεῖ ἡ ἁρμονική σωματική ἀνάπτυξη σέ ὕψος καί σέ πλάτος μέ συνέπεια τήν ὁμαλή λειτουργία τῆς καρδιᾶς καί τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Άποτέλεσμα αὐτῶν εἶναι ἡ ἐπιθυμία καί ἡ δυνατότητα τῶν μαθη-

./.

τῶν γιά ἐπίδοση καί διάκριση, τό μεγάλο τους ἐνδιαφέρον γιά τήν ἐκμάθηση τῆς τεχνικῆς τῶν ἀγωνισμάτων καί τά ἀποτελέσματα τῆς ὁμάδας καί ἡ ἐπίδειξη θάρρους. Ἡ προσαρμοστική καί ἡ κινητική τους ἱκανότητα εἶναι πολύ μεγάλες, ὥστε ἡ ἡλικία αὐτή νά χαρακτηρίζεται ὡς ἡ καταλληλότερη ἡλικία γιά τή διδασκαλία τῶν ἀγωνισμάτων, τήν ἀφομοίωσή τους ἀπό τά παιδιά καί τήν ἀπόκτηση τῆς σωστῆς κινητικῆς φόρμας ἀπ'αὐτά.

Ἡ διδασκαλία στηρίζεται καί πάλι στίς ὁμαδικές ἐκδηλώσεις καί τά παιγνίδια, χωρίς ὅμως νά ἐμποδίζονται οἱ μαθητές ἀπό τό νά ἐκδηλώνουν καί νά καλλιεργοῦν τίς ἀτομικές κινητικές τους κλίσεις καί δυνατότητες. Στά παιγνίδια, στίς ἀθλοπαιδιές καί τόν ἀθλητισμό διδάσκεται ἡ προχωρημένη τεχνική καί στήν κολύμβηση καί τήν ἐνόργανη γυμναστική ἡ διδασκαλία ἐπεκτείνεται στήν ὁλοκλήρωση τῆς τεχνικῆς τῶν ἀγωνισμάτων καί τήν ἐπιδίωξη ἀτομικῆς ἐπιδόσεως.

- Σύνθετες μορφές φυσικῶν κινήσεων, ρυθμικῶν δραστηριοτήτων καί παιγνιδιῶν.
- Καθορισμένες κινητικές δραστηριότητες (ἐλεύθερη καί ἐνόργανη γυμναστική) μέ ἰδιαίτερη ἔμφαση στήν καλλιέργεια τοῦ ρυθμοῦ, τήν αὐτοέκφραση τῶν μαθητῶν καί τήν προαγωγή τῆς εὐκινησίας, τῆς εὐλυγισίας, τῆς ἰσορροπίας καί τῆς δυνάμεως.
- Ἀθλοπαιδιές μέ ἔμφαση στήν τεχνική καί τή βασική τακτική.
- Δραστηριότητες κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ καί λοιπῶν ἀθλημάτων μέ ἔμφαση στήν τεχνική καί τή βασική τακτική.
- Κολύμβηση (ὅπου οἱ συνθῆκες τό ἐπιτρέπουν. Καλυτέρευση τῆς τεχνικῆς, ἐπιδίωξη ἀτομικῆς ἐπιδόσεως).
- Φυσιολατρικές ἐκδηλώσεις, ὀρειβατικές δραστηριότητες.
- Χοροί (διδασκαλία τῶν πανελλήνιων καί τῶν τοπικῶν χορῶν).

Επειτα από αύτά έληξη ή συνέδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδίτσιώτης

Η Γραμματέας

Εδρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕ.ΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 11/7/1978

Σήμερα, Τρίτη 11 Ἰουλίου καί ὥρα 9η πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στό γραφεῖο τοῦ Προεδρεύοντος τοῦ Τμήματος (Λεωχάρους 2 Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Βλουτίδης, Κ. Παπαδόπουλος, Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Δ. Μελᾶς καί Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερησίας διατάξεως:

Ἐπιλογή διδακτικῶν βιβλίων γιά χρήση τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα ὁ Εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος: 1) Τά ἔγγραφα ἀρ. Φ. 514.1/65621 τῆς 7-6-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πού ἀναφέρεται στήν ἐπιλογή τῶν διδακτικῶν βιβλίων γιά τούς σπουδαστές καί τίς σπουδάστριες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί ἀρ. Φ. 514.2/8092 τῆς 23-1-78 πού ἀναφέρεται στήν ὑποβολή στό Τμῆμα τῶν βιβλίων "Ψυχολογία ἀτομικῶν διαφορῶν" καί "Στατιστική" τῶν Ἰ. Παρασκευόπουλου καί Ἰ. Χαραλαμπόπουλου, 2) τόν πίνακα τῶν βιβλίων πού ὑποβάλλονται, 3) τά ἀποσταλέντα στό ΚΕ.ΜΕ, ἀντίτυπα τῶν βιβλίων, ἀπό ἕνα (1), τά βιβλία πού ὑπέβαλε γιά τή Μουσική ὁ κ. Ἰ. Μαργαζιώτης καί τά βιβλία πού κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα καί εἶναι δυνατό νά ἐπιλεγοῦν καί παλαιᾶ τά μέλη

./.

νά διατυπώσουν τίς γνῶμες τους.

Τό Τμῆμα ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: 1) Τά ἔγγραφα ἀρ. Φ. 514.1/65621 τῆς 7-6-78 καί ἀρ. Φ. 514.2/8092 τῆς 23-1-78, 2) Τό ἄρθρο 23 τοῦ Ν.Δ. 842/71, 3) Τό ἄρθρο 2 τοῦ Ν.Δ. 1.037/71, 4) Τό ἄρθρο 1, παρ. 2 καί τό ἄρθρο 2, παρ. 5 τοῦ Ν.Δ. 186/75, 5) τίς κατά μάθημα ἀπαιτήσεις τοῦ ἰσχύοντος Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί ἐξέτασε μέ προσοχή τά διδακτικά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν στό Τμῆμα ἤ κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα, ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

ὅτι μπορεῖ νά ἐπιλεγοῦν, ὡς πλέον κατάλληλα καί ἀπαραίτητα γιά τή διδασκαλία, τά περιλαμβανόμενα στήν κατάσταση πού ἀκολουθεῖ κατά Σχολές, κατηγορίες, μαθήματα καί ἔτη σπουδῶν βιβλία:

Ι. ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ

Α' Θ Ρ Η Σ Κ Ε Υ Τ Ι Κ Α

1. Ἀθανασόπουλου Κ., Ὀρθόδοξος Λειτουργική — Β' ἔτος

Β' ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1. Μιράγγελη Μ., Νεοελληνική Λογοτεχνία — Α'καί Β'ἔτος
2. Ἀργυριάδη Γ., Μαθήματα γλωσσολογίας καί ἀγωγῆς τοῦ προφορικοῦ λόγου — Α'καί Β'ἔτος

Γ' Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παπάζογλου Ἰ., Ἐπίτομη Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ — Α'καί Β'ἔτος
2. Μέγα Γ., Εἰσαγωγή εἰς τήν Λαογραφίαν — Α'καί Β'ἔτος

Δ' Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

1. Μέγα Π., Μαθηματικά — Α'καί Β'ἔτος
2. Τζιδλη Ἰ., Γεωμετρία — Α'καί Β'ἔτος

Ε' Φ Υ Σ Ι Κ Ε Σ Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ε Σ

1. Παπαντωνίου Π., Στοιχεῖα Φυσικῆς — Β'ἔτος
2. Παπαντωνίου Π., Ἀτομική καί πυρηνική φυσική — Β'ἔτος

ΣΤ' ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

1. Τσίριμπα 'Αν., Γενική Παιδαγωγική — Α'έτος

Ζ'ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

1. Γιαννούλη Ν., Εἰσαγωγή στή Γενική Διδακτική — Α'έτος

Η' ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

1. Ψαηγόνη 'Αντ., Εἰδική Διδακτική — Α'καί Β'έτος

Θ' ΑΓΩΓΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ

1. Εὐη Μ., 'Η ἀγωγή τοῦ καθυστερημένου παιδιοῦ — Β'έτος
Κατά πλειοψηφίαν Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Ε. Κονιδιτσιώτης καί Κ. Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', διότι θεωροῦν ὡς πλέον κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ 'Ι. Παρασκευόπουλου "'Η ἀγωγή τῶν νοητικῶς καθυστερημένων".

Ι' ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

1. Χαραλαμπόπουλου 'Ι., Σωματολογία τοῦ παιδιοῦ — Β'έτος

ΙΑ' ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. Παπαγεωργίου Γ., ψυχολογία — Α'έτος
2. Παγιατάκη Σπ., Παιδαγωγική ψυχολογία (ὡς ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς Γενικῆς ψυχολογίας) — Α'έτος
Κατά πλειοψηφία. Μειοψηφοῦν: 'Ο κ. Ν. Βλουτίδης Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει τήν "Παιδαγωγική Ψυχολογία" τοῦ Σπ. Παγιατάκη καί τή ψυχολογία τῆς Ε. Παντζάρη ὡς συμπληρωματικά
'Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁ ὁποῖος προτείνει α) Παιδαγωγική Ψυχολογία, Σπ. Παγιατάκη. β) Ψυχολογία, Ε. Παντζάρη ἤ Γενική Ψυχολογία, Ξ. Γκίκα ὡς συμπληρωματική.

ΙΒ'ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Πολίτη Σπ., Ψυχολογία ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου — Α'έτος

ΙΓ' ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. 'Ιωαννίδη 'Ι., Παιδαγωγική Ψυχολογία — Β'έτος
2. Καράκοντη Εὐστρ., 'Η ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ καί ἡ τέχνη τῆς ἀγωγῆς (ὡς ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς Παιδαγωγικῆς Ψυχολογίας).

Κατά πλειοψηφία Μειοψηφεῖ ὁ κ. Ν. Παπαεδρόπουλος, Σύμβουλος Β', καί προτείνει ὡς πλέον κατάλληλα τό Β'μέρος τῆς Παιδαγωγικῆς Ψυχολογίας τοῦ Σπ. Παγιατάκη καί τήν "Ψυχολογία Προσωπικότητας" τοῦ Γ. Χασάπη.

ΙΔ'ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

1. Παρασκευόπουλου - Χαρολαμπόπουλου Ἰ., Ψυχολογία ἀτομικῶν διαφορῶν (τεῦχος 1) — Β'ἔτος
2. Τσάκαλου Π., Στοιχεῖα Στατιστικῆς — Β'ἔτος

Κατά πλειοψηφία,μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Κ. Παασάκος καί Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', διότι θεωροῦν ὡς πλέον κατάλληλο τό βιβλίο τοῦ κ.Μελᾶ.

ΙΕ'Φ Ι Λ Ο Σ Ο Φ Ι Α

1. Σπανοῦ Μ., Εἰσαγωγή εἰς τήν Φιλοσοφίαν — Α'ἔτος

ΙΣΤ' Τ Ε Χ Ν Ι Κ Α

1. Εὐρυγένη Κ., Ἰχνογραφία - χειροτεχνία — Α'καί Β'ἔτος
2. Καραμπάτη Ἰ., Προοπτική — Α'καί Β'ἔτος

ΙΖ' ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. Κουτσογιάννη Ἰ., Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δραστηριότητες τοῦ παιδιοῦ τῶν 6-12 χρόνων — Α'καί Β'ἔτος

ΙΗ' Μ Ο Υ Σ Ι Κ Α

1. Καφάσκη Α., Τά πρῶτα μου τραγούδια — Α'καί Β'ἔτος
2. Κουτσόγκιου Μ., Βάσεις γιά τή Μουσική (τ.Α' Β') — Α'καί Β'ἔτος

ΙΘ'ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

1. Μαρκόπουλου Ἀ., Ὀργάνωση καί διοίκηση τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Κ' ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Τζάκου Π., Διατροφή καί Ὑγεία — Α'καί Β'ἔτος

ΚΑ' Υ Γ Ι Ε Ι Ν Η

1. Στεφάνου Δ., Σχολική Ὑγιεινή — Α'ἔτος

./.

II. ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Α΄ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Ἀργυριάδη Γ., Μαθήματα γλωσσολογίας καί ἀγωγῆς τοῦ προφορικοῦ λόγου — Α΄ἔτος

Β΄ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

1. Χαραλαμπόπουλου Ἰ., Γενική Παιδαγωγική — Α΄ἔτος

Γ΄ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

1. Γιαννούλη Ν.- Μπάρδη Π., Ἡ ἐξασκαλία στά πλαίσια τοῦ Νηπιαγωγείου (ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ) — Α΄ἔτος

Δ΄ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

1. Βαλμυράκη Π., Νηπιαγωγική (τ. 2,3) — Α΄καί Β΄ἔτος

Ε΄ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

1. Βαλμυράκη Π., Νηπιαγωγική (τ.1) — Α΄ἔτος

ΣΤ΄ΓΕΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. Παντζάρη Ε., Ψυχολογία, ἡ ἐπιστήμη τῆς συμπεριφορᾶς — Α΄ἔτος

Ζ΄ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Κασιόλα Εὐθ., Ἐξελικτική Ψυχολογία — Α΄ἔτος

Η΄ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

1. Χασάπη Γ., Ψυχοπαθολογία τῆς νηπιακῆς ἡλικίας — Β΄ἔτος

Θ΄ΣΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

1. Νικδήμου Στ., Ἐξελικτική Σωματολογία τοῦ παιδιοῦ — Α΄ἔτος

Ι΄ Τ Ε Χ Ν Ι Κ Α

1. Τσουκάτου Ν., Αἰσθητική ἀγωγή τῆς προσχολικῆς ἡλικίας (τ.1, 2) — Α΄καί Β΄ἔτος

ΙΑ΄ Φ Υ Σ Ι Κ Η Α Γ Ω Γ Η

1. Κουτσογιάννη Ἰ., Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δραστηριότητες τοῦ παιδιοῦ τῶν 6-12 χρόνων. — Α΄καί Β΄ἔτος

ΙΒ΄Μ Ο Υ Σ Ι Κ Α

1. Καφάση Α., Τά πρῶτα μου τραγούδια — Α΄καί Β΄ἔτος
2. Κουτσόγιου Μ., Βάσεις γιά τή Μουσική (τ. Α΄καί Β΄) — Α΄καί Β΄ἔτος

./.

ΙΓ' ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Τζάπου Π., Διατροφή καί Ὑγεία — Α'καί Β'έτος

ΙΔ' Υ Γ Ι Ε Ι Ν Η

1. Στεμάνου Δ., Σχολική Ὑγιεινή — Β'έτος

Τό Τμῆμα εἶν προβαίνει στήν ἐπιλογή βιβλίων γιά τά ἑξῆς μαθήματα:

1) Κοινωνική καί πολιτική ἀγωγή
2) Ξένη γλῶσσα
3) Στοιχεῖα Γεωπονίας καί γεωργικῆς οἰκονομίας
4) Θρησκευτική, ἐθνική, κοινωνική καί πολιτική ἀγωγή
5) Ψυχολογία προσαρμογῆς
6) Βρεφονομία. Πρῶτες βοήθειες, ἐιδικά α) αὐτά πού περιέχονται στήν κατάσταση εἶν πληροῦν τίς ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις β) τά σχετικά πού κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα στό ἐμπόριο εἶν ἀνταποκρίνονται στίς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος — Ἡ Γραμματέας

Β. Κονιδαρίτσιώτης — Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 112/1978

Σήμερα, 12 Ἰουλίου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθῆνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Ἰων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Σκοπός καί γενικό πλαίσιο ὕλης ἐλεύθερων δραστηριοτήτων.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος καλεῖ τούς ἁρμόδιους γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλο καί Νικ. Βλουτίδη, Συμβούλου Β', νά εἰσηγηθοῦν σχετικά.

Οἱ κ. εἰσηγητές θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους πού περιλαμβάνει σκοπό, εἰδικότερες ἐπιδιώξεις καί γενικό πλαίσιο τοῦ μαθήματος.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

./.

Προτείνεται μεταξύ των λέξεων "πρωτοβουλία και έπαφή" του γενικού σκοπού να προστεθεί η λέξη "όργάνωση".

Ο κ. Ανδριόπουλος θεωρεί περιττή τη συμπλήρωση, γιατί υπονοείται από τις λέξεις πρωτοβουλία και έπαφή.

Έπειτα από τη διεξοδική συζήτηση, το Τμήμα αποφασίζει όμόφωνα ό σκοπός των έλεύθερων δραστηριοτήτων να διατυπωθεί ώς έξης:

Σκοπός των έλεύθερων δραστηριοτήτων είναι η ένθάρρυνση και ύποβοήθηση των μαθητών να έλθουν μέ δική τους πρωτοβουλία και όργάνωση σέ έπαφή μέ τά ποικίλα πολιτιστικά στοιχεία του άμεσου και εύρύτερου περιβάλλοντος, να έμπλουτίσουν τις έμπειρίες και γνώσεις των μαθητών και να δώσουν ποιότητα σ' αύτές και να συμβάλλουν στη σφαιρική μόρφωση της προσωπικότητάς τους και γενικά στό μορφωτικό και έκπολιτιστικό έργο του σχολείου.

Έπειτα άπό αύτά έληξε η συνεδρία.

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 113/1978

Σήμερα, 13 Ἰουλίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Σταύρου, καθηγητής τῶν Ἐπιστημῶν Νηπιαγωγῶν Θεσσαλονίκης.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θέμα 1ο. Ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν Νηπιαγωγείων. Εἰσηγητής κ. Σταύρου.

Θέμα 2ο. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Σταύρου Λ. θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή του, σχετική μέ τό θέμα, πού ἐπισυνάπτεται στά παραστατικά τῆς πράξεως.

Ἡ εἰσήγησή του περιλαμβάνει τρία κεφάλαια.

Στό πρῶτο κεφάλαιο γίνεται λόγος γιά τή σημερινή κοινωνική μας πραγματικότητα. (Ἀστικοποίηση τοῦ πληθυσμοῦ, ἐπιστημονική πρόοδος).

Στό δεύτερο κεφάλαιο προτείνονται βελτιώσεις τοῦ Α.Π. τοῦ νηπιαγωγείου, ὅπως προετοιμασία γιά ἀνάγνωση καί γραφή, Μουσική

άγωγή, Ρυθμική γυμναστική, άσκηση αίσθητηρίων όργάνων.

Τό τρίτο κεφάλαιο άναφέρεται στίς άρχές συντάξεως τού νέου άναλυτικού προγράμματος τών Νηπιαγωγείων. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει τίς έξής ένότητες:

1. Είσαγωγή στίς έννοιες τού πολιτισμού καί τού άναλυτικού προγράμματος γενικά.
2. Προγραμματισμός τής μορφωτικής ύλης (έκλογή καί διάταξη).

   Α. Ή άρχή τής μελέτης τού Περιβάλλοντος (πατριδογνωστική).

   Β. Παιδοκεντρική άρχή.

Άκολουθεί συζήτηση καί άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

Τό Τμήμα, ύστερα άπό συζήτηση,
όμόφωνα άποφαίνεται

νά ληφθεί ύπόψη ή είσήγηση τού κ. Α.Σταύρου κατά τήν κατάρτιση τού Άναλυτικού Προγράμματος τού Νηπιαγωγείου.

Θέμα 2ο. Άνακοινώσεις.

Ό Προεδρεύων τού Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', άνακοινώνει στό Τμήμα τό περιεχόμενο α)τού έγγράφου άριθμ. 1681/29-6-1978 τού Δ/ντού τού Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικής Έκπαιδεύσεως κ. Π. Τσακρή πού άναφέρεται σέ γενική έκθεση λειτουργίας τού Μ.Δ.Δ.Ε γιά τό άκαδημαϊκό έτος 1977-78 καί β) τού έγγράφου άριθμ. 70874/29-6-1978 τού Ύπουργείου Έθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό όποίο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ άναφορά τού διδασκάλου Ίωάν. Παπανάστασίου, πού περιλαμβάνει "μερικές σκέψεις-προτάσεις του" γιά τό βιβλίο "Εύαγγελικές Περικοπές" τού Δημοτικού Σχολείου.

Δ"Επειτα άπό αύτά έλυσε ή συνεδρία.

Ό Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ή γραμματέας

Εύρυδ. Παπανικολάου

ελληνική δημοκρατία

υπουργ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 114/1978

Σήμερα, 14 Ἰουλίου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.00 πρωΐνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ὑφ' ἧς προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κανιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτήδης, Δκων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκάκος, Γεωργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελάς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικόλαου, μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰ. Χριστιάς.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Σκοπός καί γενικό πλαίσιο ὕλης τῶν ἐλεύθερων δραστηριοτήτων.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια γίνεται συζήτηση γιά τίς εἰδικότερες ἐπιδιώξεις καί τό γενικό πλαίσιο τῶν δραστηριοτήτων.

Ὁ κ. Μπενέκος παρατηρεῖ ὅτι ὅσα ἀναφέρονται στήν πέμπτη ἐπιδίωξη ἐπαναλαμβάνονται καί στό γενικό σκοπό. Γι' αὐτό προτείνει νά διαγραφεῖ ἡ πέμπτη ἐπιδίωξη.

Ἡ πρότασή του γίνεται δεκτή.

./.

Ὁ κ. Παπαδάκος θέτει τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ φράση "ἐξευγενισμὸς τοῦ πνεύματος" τῆς 2ης ἐπιδιώξεως ἀπὸ πλευρᾶς οὐσιαστικῆς ἀρλαγίας εἶναι σωστή.

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ συζήτηση ποὺ ἀκολουθεῖ ὁ κ. Μπενέκος προτείνει τὴν ἑξῆς διατύπωση, ποὺ γίνεται καὶ ὁμόφωνα ἀποδεκτή:

~~2. Ἡ καλλιέργεια τῆς δεκτικότητας καὶ εὐαισθησίας ἀπέναντι στὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ καὶ ὁ ἐξευγενισμὸς τοῦ πνεύματος γενικότερα.~~

Ὁ κ. Μπενέκας παρατηρεῖ ὅτι ἡ τρίτη καὶ ἕβδομη ἐπιδίωξη ἀλληλασυμπληρώνονται καὶ προτείνει νὰ συγχωνευθοῦν.

Ὁ κ. Παπαδάκος ἔχει τὴ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ μείνουν ὅπως ἔχουν γιατί στὴν τρίτη ἐπιδίωξη γίνεται λόγος γιὰ κινητοποίηση τῶν ψυχικῶν δυνάμεων ἐνῶ στὴν ἕβδομη ἐπιδίωξη ἡ ἔμφαση εἶναι στὸν ἐσωτερικὸ κόσμο, ὅπου τὸν κύριο ρόλο ἔχουν οἱ δημιουργικὲς δυνάμεις.

Ὁ κ. Βουγιουκλάκης προτείνει οἱ ἐπιδιώξεις μὲ ἀριθμὸ 8 καὶ 9 νὰ ἔχουν ἀριθμὸ 4 καὶ 5 ἀντίστοιχα.

Γίνεται ἀποδεκτό.

Ὁ κ. Παπαδάκος παρατηρεῖ ὅτι ἡ δωδεκάτη καὶ ἡ δεκάτη τρίτη ἐπιδίωξη ἀναφέρονται στὴν προετοιμασία τῶν μαθημάτων γιὰ τὴ διδασκαλία. Γι' αὐτὸ δὲν θεωρεῖ ἀπαραίτητες.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τὸ Τμῆμα ἀποφασίζει νὰ διαγραφοῦν οἱ ἕξι αὐτὲς ἐπιδιώξεις.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος ἔχει ἐπιφυλάξεις, διότι ὁρισμένα ὑλικὰ ἀπὸ τὶς δραστηριότητες στὴν προετοιμασία καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῶν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ εἴτε ὡς ἐμπέδωση εἴτε ὡς ἐμβάθυνση γιὰ ἄλλων μαθημάτων.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, μεταφέρει καὶ προτείνει νὰ ~~τροποποιηθοῦν~~ τελικὰ ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς σκοποὺς τοῦ μαθήματος τῶν "Ἐλεύθερων δραστηριοτήτων" μόνο οἱ εἰδικοὶ σκοποὶ ποὺ στὴν εἰσήγηση ἔχουν τοὺς ἀριθμοὺς 1, 9 καὶ 11. Στὸ γενικὸ πλαίσιο ἀντικαθίσταται ἡ λέξη "ἐπαγγελματολογία" μὲ τὴ λέξη "ἐπαγγέλματα" ὁ κ. Α. Βουγιουκλάκης δὲ βλέπει τὸ λόγο νὰ μπεῖ ἡ γλῶσσα καὶ ἡ γραφὴ τὴ στιγμὴ ποὺ μπαίνει ἡ λογοτεχνία.

Ἀποφασίζεται ἀπὸ τὸ Τμῆμα τὸ πλαίσιο νὰ μείνει ὅπως ἔχει στὴν εἰσήγηση καὶ στὴν ἄλλη φάση νὰ ἐξετασθεῖ ἂν θὰ παραμείνει ἡ Γλῶσσα καὶ Γραφή.

"Επειτα από τη διεξοδική συζήτηση και τις τροποποιήσεις που έγιναν το Τμήμα αποφασίζει ο σκοπός και το γενικό πλαίσιο των ελεύθερων δραστηριοτήτων να είναι ως έξης:

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α.Ι Σκοπός των ελεύθερων δραστηριοτήτων είναι η ενθάρρυνση και υποβοήθηση των μαθητών να έλθουν με δική τους πρωτοβουλία και οργάνωση σε επαφή με τα ποικίλα πολιτιστικά στοιχεία του άμεσου και ευρύτερου περιβάλλοντος, να εμπλουτίσουν τις εμπειρίες και γνώσεις των μαθητών και να δώσουν ευκαιρία σ'αυτές και να συμβάλλουν στη αρμονική μόρφωση της προσωπικότητάς τους και γενικά στο μορφωτικό και εκπολιτιστικό έργο του σχολείου.

ΙΙ. Ειδικότερα επιδιώκεται:

1.- Ο έλεγχος των μαθητών στην ανάληψη πρωτοβουλίας για την επιλογή, τον προγραμματισμό και την πραγματοποίηση εκδηλώσεων τέτοιων που να ικανοποιούν τα ενδιαφέροντα και τις ειδικότερες κλίσεις τους.

2.- Ο έλεγχος στην ενεργό συμμετοχή τους, την ανάληψη ευθύνης τη συνεργασία, και τη λήψη καινούριων αποφάσεων, έτσι ώστε να ενισχύεται το συλλογικό πνεύμα να καλλιεργείται βαθμιαία η κοινωνικοποίηση, και να εδραιώνεται το συναίσθημα της αυτοπεποίθησης.

3.- Η κινητοποίηση όλων των ψυχικών δυνάμεων, η καλλιέργεια της ερευνητικής διάθεσης και κυρίως η ενεργοποίηση της δημιουργικής τους σκέψης και φαντασίας.

4.- Η παροχή ευκαιριών για έκφραση του εσωτερικού τους κόσμου χωρίς περιορισμούς και γενικά η εξισορρόπηση των δημιουργικών τους δυνάμεων.

5.- Ο έλεγχος τους στο δημιουργικό διάλογο και την ελεύθερη έκφραση γνώμης.

6.- Η ψυχαγωγία τους και γενικά η δημιουργία στο σχολείο εύχαριστου κλίματος.

7.- Η ενημέρωσή τους πάνω στα προβλήματα και τις διαδικασίες της δημιουργίας των έργων πολιτισμού και η υποβοήθηση στη σωστή εκτίμηση και ιεράρχηση των πολιτιστικών αγαθών.

8.- Η καλλιέργεια της δεκτικότητας και ευαισθησίας απέναντι στα έργα του ανθρώπινου πολιτισμού και η εξευγενισμός του πνεύματος γενικότερα.

9.- Ο έλεγχος να στρέφουν την προσοχή τους σε ζωντανά τοπικά θέματα και ιδιαίτερα

σε θέματα επικαιρότητας καί νά αναπτύξουν όπου είναι δυνατό, τίς σχετικές δραστηριότητες.

10.- Η διευκόλυνση στήν οργάνωση τής σχολικής ζωής κατά τέτοιο τρόπο ώστε νά έχει άμεσο σύνδεση μέ τή ζωή τών δρώμενων ανθρώπων τού πολιτιστικού χώρους, μέσα στόν οποίο λειτουργεί τό σχολείο.

Β. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1.- Μουσική
2.- Ζωγραφική
3.- Γλυπτική
4.- Αρχιτεκτονική
5.- Χορός
6.- Γλώσσα
7.- Γραφή
8.- Λογοτεχνία
9.- Βιβλιοθήκες
10.- Θέατρο
11.- Τηλεόραση
12.- Τύπος
13.- Κοινωνική ζωή
14.- Λαϊκός πολιτισμός
15.- Αρχαιολογικοί καί Ιστορικοί χώροι
16.- Προσωπικότητες τής περιοχής
17.- Φιλοτελισμός
18.- Φωτογραφία
19.- Τεχνικά έργα, βιοτεχνίες
20.- Υπηρεσίες, Ιδρύματα
21.- Φυσικό περιβάλλον
22.- Επαγγέλματα
23.- Συλλογές διάφορες
24.- Αθλητισμός
25.- Διάφορες άλλες δραστηριότητες.

Επειτα από αύτό έληξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Β. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας

Εύρ. Παπανικολάου

Πράξη 115/1978

Σήμερα, 8 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Τρίτη καὶ ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μὲ βαθμὸ Ὁ.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Αἴτηση τοῦ κ. Π. Καράβανα γιὰ χορήγηση ἄδειας διδασκαλίας συγχρόνων Μαθηματικῶν στὸ ἰδιωτικό του δημοτικὸ σχολεῖο κατὰ παρέκκλιση ἀπὸ τὸ Α.Π.Εἰσηγητὴς κ. Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὸ βιβλίο "Μαθηματικὰ Α' Δημοτικοῦ" (τεῦχη Α' καὶ Β') τῶν κ.κ. Τ. Ἀνθουλιᾶ καὶ Γιάννη Παπαδημητρίου. Εἰσηγητὴς κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β'.

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Γιὰ τὸ πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς ἑπόμενες συνεδριάσεις τοῦ Τμήματος.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως: Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Μαθηματικά Α' Δημοτικοῦ(τεῦχη Α' καί Β')" τῶν Τ. Ἀνθουλιᾶ καί Γ. Παπαδημητρίου, Βιοηγητής Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', εἶπε στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ.Φ.309.71/14766/21-2-1978 ἔγγραφό του ἀποστέλλει στό ΚΕΜΕ τήν ἀπό 4-2-78 αἴτηση τῶν Τ. Ἀνθουλιᾶ καί Γ. Παπαδημητρίου γιά γνωμοδότηση σχετικά μέ τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου "Μαθηματικά Α' Δημοτικοῦ", τεῦχη Α' καί Β'.

Γιά τό θέμα αὐτό ἔχω νά πῶ τά ἀκόλουθα:

Τά τεῦχη αὐτά ἔχουν ἐκδοθεῖ ἀπό τόν ἐκδοτικό οἶκο "Χελιδόνι" στή Θεσσαλονίκη πού φιλοδοξεῖ, ὅπως γράφει, γιά μιά νέα παρουσίαση τοῦ παιδικοῦ σχολικοῦ βιβλίου. Καί τά δύο τεῦχη ἔχουν μεγάλο σχῆμα, εἶναι εἰκονογραφημένα ἔγχρωμα καί ἔχουν τυπωθεῖ σέ χαρτί καλῆς ποιότητος: 1) Α' τεῦχος. Περιλαμβάνει 96 σελίδες. Τό τελευταῖο του ἐξάφυλλο δημιουργεῖ φάκελλο ὅπου ὑπάρχουν τρεῖς μεγάλες καρτέλες ἤ κάθε μιά ἀποτελούμενη ἀπό 12 μικρά τμήματα πού μποροῦν εὐκολα νά ἀποκοποῦν. Κάθε ἕνα ἀπ'αὐτά εἶναι ἔγχρωμο μέ ἕνα ἀριθμό (1-10) στό μισό του μέρος καί μέ ἕνα ἀνάλογο ἀριθμό μικρῶν ὁμοίων σχεδίων στό ἄλλο μισό ἔτσι πού μ'αὐτά τό παιδί μπορεῖ νά παίζει "ντόμινο" καί παίζοντας νά μαθαίνει τούς ἀριθμούς. Προηγεῖται πρόλογος σέ μισή σελίδα, ὅπου συνοπτικά ἀναφέρονται οἱ σκοποί τοῦ βιβλίου, τό περιεχόμενο καί τά ὀνόματα ἐκείνων πού ἔχουν συμβάλει στήν ἐργασία. Χαρακτηριστικά ἐκεῖ ἀναγράφεται: "Δέν θέλουμε νά μάθει τό παιδί Μαθηματικά, θέλουμε νά μάθει νά χρησιμοποιεῖ τά Μαθηματικά στή ζωή του. Κυρίως νά δειχθῆ ἡ χρησιμότητα τῶν Μαθηματικῶν στή γνωριμία τοῦ παιδιοῦ μέ τό περιβάλλον του". Στήν εἰσαγωγή πού ἀκολουθεῖ σέ δύο σελίδες γίνεται λόγος γιά τήν ἀξία τῶν Μαθηματικῶν στήν Ἐκπαίδευση καί εἰδικότερα στό Δημοτικό Σχολεῖο. Ἐντίθενται οἱ βασικές μαθηματικές ἔννοιες πού πρέπει νά κατανοηθοῦν ἀπό τό παιδί, τρεῖς βασικές ἀρχές διδασκαλίας καί δύο κύριοι σκοποί διδασκαλίας. Συνοπτικά παρουσιάζεται τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου. Δέν γίνεται διδασκαλία γιά μάθηση Συνόλων διότι, ὅπως γράφεται, "...δέν ἐνδιαφερόμαστε νά μάθει τό παιδί Σύνολα ἀλλά τά χρησιμοποιοῦμε γιά νά κατανοήσει ὁ μαθητής τήν ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ καί τῶν πράξεων", δηλαδήσάν μέθοδο καί ὄχι σάν ἀντικείμενο μαθήσεως. Γιά τό σκοπό αὐτό ὑποδεικνύεται νά χρησιμοποιεῖται ἕνα "πρόγραμμα ἀπό κορδόνι" καθώς καί διάφορα μικρά ἀντικείμενα πού θά περιλαμβάνονται μέσα σ'αὐτό ἤ θά εἶναι ἀπ'ἔξω. Βασικό θεω-

ρεῖται ἡ κατανόηση τῆς ἔννοιας τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν ὡς πλήθους συγκεκριμένων ἀντικειμένων ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα σύνολο. Στὴν ἑπόμενη σελίδα ἀκολουθεῖ ἡ βιβλιογραφία κυρίως ξένη. Στὴ συνέχεια ὑπάρχουν 4 σελίδες μὲ φωτογραφίες μαθητῶν ποὺ ἐργάζονται σύμφωνα μὲ τὴν παραπάνω μέθοδο, σὲ διάφορες στάσεις, γιὰ τὴν κατανόηση τῶν μαθηματικῶν. Μετὰ ἀπ' αὐτὸ ὑπάρχουν οἱ "Ὁδηγίες γιὰ τὸν δάσκαλο" χωριστὰ γιὰ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ 24 μαθήματα-ἑνότητες, στὰ ὁποῖα ἐντίθεται ἡ ὕλη. Ἐδῶ γίνεται ἡ παρουσίαση τῶν ἀριθμῶν 1-10. μὲ ἔγχρωμες ἢ μὴ μικρὲς εἰκόνες ἀντικειμένων ἀπὸτὸν ἄμεσο παραστατικὸ κόσμο τῶν παιδιῶν-πουλάκια, φαράκια, σκυλάκια, ἀλογάκια, ἀεροπλανάκια, λουλουδάκια, σπιτάκια, μικρὰ παιδιὰ κ.ἄ.-παρουσιάζονται διάφοροι χειρισμοὶ ἀριθμῶν καὶ τρόποι κατανοήσεώς των, ὥστε τὸ παιδὶ νὰ μαθαίνῃ εὐχάριστα καὶ ἐπαγωγικά.

Τεῦχος Β'. Καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ συνέχεια γιὰ τὴν Ἕβδομη Α' τάξη. Ἐδῶ προβλέπεται ἡ παρουσίαση τῶν ἀριθμῶν 10-100. Καὶ ἐδῶ γιὰ κάθε μία ἀπὸ τὶς 39 ἑνότητες ποὺ παρουσιάζονται στὶς 84 σελίδες τοῦ βιβλίου ὑπάρχουν συνοπτικὲς ὁδηγίες γιὰ τὸ δάσκαλο. Στὸ τεῦχος αὐτὸ φαίνεται νὰ ὑποχωροῦν οἱ παραστάσεις ἀντικειμένων καὶ κυριαρχοῦν περισσότερο σχέδια.

Τὸ βασικὸ ἐποπτικὸ μέσο, ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν κατανόηση τῶν μαθηματικῶν πράξεων, εἶναι ἔγχρωμα ὀρθογώνια στενόμακρα σχήματα τοῦ ποὺ χωρίζονται μὲ γραμμὲς σὲ μικρὰ τετραγωνάκια τὸ καθένα τους παριστάνει τὴ μονάδα. Ἐδῶ φαίνεται νὰ ὑποχωρεῖ καὶ "ἡ μέθοδος τῶν συνόλων". Θὰ μποροῦσε τὸ ἐποπτικὸ ὑλικὸ αὐτὸ νὰ παρομοιαστεῖ μὲ μιὰ παραλλαγὴ τῆς γνωστῆς μεθόδου Ἀριθμητικῆς CUISENAIRE. Ἡ ἐργασία λοιπὸν ἐδῶ γίνεται σὲ (ἡ)μισυμβολικὸ καὶ συμβολικὸ ἐπίπεδο (σχήματα-ἀριθμοί). Μὲ τρόπο πολὺ παραστατικό, ἀναλυτικὸ καὶ εὔκολο στὸ παιδὶ γίνεται ἡ παρουσίαση τῶν 4 μαθηματικῶν Πράξεων. Ἐπαγωγικὰ γίνεται καὶ ἡ εἰσαγωγή του σὲ ἁπλὰ γεωμετρικὰ σχήματα καὶ μετρήσεις. Στὰ τελευταῖα μαθήματα παρουσιάζονται τὰ νομίσματα καὶ ἡ ἔννοια τοῦ βάρους. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀσκήσεις, προβλήματα δὲν ὑπάρχουν μέσα στὶς διάφορες ἑνότητες ἀλλὰ ὅλα, 22 συνολικά, παρουσιάζονται ὁμαδικὰ περὶ τὸ τέλος τοῦ βιβλίου στὶς σελίδες 69-71. Φρονοῦμε ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μειονέκτημα. Στὸ "φάκελλο" τοῦ τελικοῦ ἐξωφύλλου ὑπάρχει μία ἔγχρωμος καρτέλα ποὺ ἀπεικονίζει μιὰ κυκλικὴ διαδρομὴ χωρισμένη σὲ τμήματα ἀριθμημένα 1-20 μέσα σ' ἕνα τοπίο. Ἡ διαδρομὴ αὐτὴ ὑποτίθεται ὅτι γίνεται μὲ ἕνα αὐτοκίνητο ποὺ κινεῖται ἀπὸ θέση σὲ θέση ἀνάλογα μὲ τὸ

τὸ ἀριθμὸ θὰ φέρει τὸ ζάρι ποὺ χρησιμοποιεῖ τὸ παιδί. Πρόκειται γιὰ ἕνα παιγνιώδη τρόπο-"ἄγχος αὐτοκινήτων" ὅπως περιγράφεται στὸ μάθημα 43- κατανοήσεως τῆς σειρᾶς τῶν ἀριθμῶν μέσα στὴν πρώτη ἑκατοντάδα.Θὰ μποροῦσε νὰ ἔχει ἐπιφυλάξεις κάποιος γιὰ τὸ παιγνίδι αὐτὸ ποὺ χρησιμοποιεῖται ζάρι, μέσο συνδεδεμένο μὲ τὰ τυχηρὰ παιγνίδια τῶν μεγάλων. Ἐκεῖνο ποὺ φαίνεται μὲ σαφήνεια στὰ τεύχη αὐτὰ εἶναι ὅτι ὅλο τὸ ὑλικὸ ποὺ παρουσιάζεται, ὅλη ἡ ἐργασία ποὺ ἔχει γίνει, ἔχει συνεπὴ ψυχολογικὴ θεμελίωση. Οἱ ἀρχὲς πάνω στὶς ὁποῖες στηρίζεται εἶναι τὰ πορίσματα ποὺ μποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ Πιαζὲ γιὰ τὴ σκέψη τοῦ παιδιοῦ. Ἡ παιδαγωγικὴ ἀξία τῆς ἐργασίας εἶναι ἀναντίρρητη.Καὶ ἂν προορίζονται τὰ τεύχη αὐτὰ γιὰ τὸ δάσκαλο τὰ πράγματα ἔχουν καλῶς.Προκειμένου ὅμως γιὰ τοὺς μαθητὲς οἱ πρόλογοι, εἰσαγωγές, βιβλιογραφία καὶ ὁδηγίες γιὰ τὸ δάσκαλο εἶναι ἄσχετα πρὸς αὐτοὺς καὶ θὰ ἦταν προτιμότερο στὴν περίπτωση αὐτὴ νὰ ἔλειπαν ἢ τουλάχιστον νὰ βρίσκονται στὸ τέλος τοῦ βιβλίου,ὥστε ὁ μικρὸς μαθητὴς νὰ μὴ συναντᾶ μόλις τὸ ἀνοίγει πράγματα μὴ κατανοητὰ σ'αὐτὸν καὶ ποὺ ἐξ ὧν τὸν ἐνδιαφέρουν.

Γιὰ ὅλα τὰ ἐντεθέντα εἰσηγούμεθα γιὰ τὴ χρησιμότητα τοῦ βιβλίου γιὰ τὸ μαθητὴ καὶ τὸ δάσκαλο σὲ ὅση ἔκταση συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐπίσημο ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα,(οἱ ἀριθμοὶ ἐδῶ ἐκτείνονται ὡς τὸ 100 γιὰ τὴν Α' τάξη, πρᾶγμα ποὺ δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἰσχῦον Πρόγραμμα).

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπ'ὄψη του:α)Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/14766/21-2-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) Τὴν ἀπὸ αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 4-2-1978 τῶν κ.κ. Τάσου Ἀνθουλιᾶ καὶ Γιάννη Παπαδημητρίου, γ)Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', καὶ δ)τὴ σχετικὴ συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο "Μαθηματικὰ Α' Δημοτικοῦ (τεύχη Α' καὶ Β') τῶν κ.κ Τ. Ἀνθουλιᾶ καὶ Γιάννη Παπαδημητρίου θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιὰ τὸ μαθητὴ καὶ τὸ δάσκαλο σὲ ὅση ἔκταση συμφωνεῖ μὲ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου(ἀριθμοὶ 1-20).

Ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Κ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Βάρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 116/1978

Σήμερα, 9 Αύγούστου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ώρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Έκπ/σεως τού Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών καί Έπιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του(Λεωχάρους 2, Άθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφού προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Κων. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Άριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκού, Άντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ίωάν. Σάκης, Χριστιάς, Διον. Μελάς, Εἰσηγητές, καθώς καί ή γραμματέας τού Τμήματος Εύρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν έλαβε μέρος στή συνεδρία ό κ. Δ. Άνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', διότι έχει μεταβεῖ στή Θεσσαλονίκη γιά νά λάβει μέρος στό διεθνές συνέδριο γιά τόν Άριστοτέλη.

Θέμα ήμερήσιας διατάξεως

Άνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τού νέου άναλυτικού προγράμματος.

Στήν άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ό Προεδρεύων τού Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', προτείνει νά προχωρήσει τό Τμῆμα στή δεύτερη φάση τού προγράμματος πού εἶναι ή άνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων, καλεῖ τά μέλη σέ μιά γενική συζήτηση γύρω άπό τό θέμα, ὥστε νά έντοπισθοῦν τά προβλήματα πού θά άπασχολήσουν τό Τμῆμα σ' αὐτή τή φάση.

Ένημερώνει τά μέλη γιά τίς προσπάθειες πού έγιναν νά έξευρεθοῦν κατάλληλα πρόσωπα πού θά μποροῦσαν νά βοηθήσουν στήν έπίτευξη τού Προγράμματος στή δεύτερη αὐτή φάση καί θίγει τά έξῆς σημεῖα σέ πρώτη παρουσίαση, πού θεωρεῖ άπαραίτητο νά συζητηθοῦν:

1. Αν θά άρχίσει τό πρόγραμμα κατά μαθήματα ή κατά τάξεις.
2. Πώς θά μεθοδευτεί ή έργασία.
3. Αν στή τελική διατύπωση τού νέου άναλυτικού προγράμματος τά ίδια πράγματα θά λέγονται διεξοδικά ή συνοπτικά.

Άκολουθεί συζήτηση κατά τήν όποία έντοπίζονται καί άλλα προβλήματα ώς έξής:

Ο κ. Άντ. Μπενέκος έχει τή γνώμη ότι τό Τμήμα πρέπει νά συζητήσει, άν καί έχει άσχοληθεί μέ τό θέμα αύτό σέ προηγούμενες συνεδρίες του, άν τό πρόγραμμα θά είναι δοκιμαστικό γιά έφαρμογή ή άμεσης έφαρμογής γιά όλες τίς τάξεις ο'όλα τά σχολεία.

Μέ τήν άποψη τού κ. Μπενέκου συμφωνεί καί ό κ. Πασσάκος ό όποίος πιστεύει ότι, άν ύπήρχε ή δυνατότητα νά γίνει κάποια μορφή πειραματισμού, ούσιαστική, τό πρόγραμμα θά άνταποκρινόταν περισσότερο στίς προσδοκίες τών έκπαιδευτικών.

Ο κ. Χριστιάς διατυπώνει τήν άποψη ότι πρέπει νά έξευρεθεί τρόπος νά άρχίσει ή συγγραφή τών βιβλίων όταν τό πρόγραμμα φθάσει μέχρις ένός σημείου, γιατί διαφορετικά, όταν τελειώσει τό πρόγραμμα, δέν θά είναι δυνατό νά έφαρμοσθεί χωρίς βιβλία.

Ο κ. Μαραγκουδάκης θεωρεί άπαραίτητο παράλληλα νά γραφεί καί ένα βιβλίο γιά τό δάσκαλο.

Ο κ. Κονιδιτσιώτης ύπενθυμίζει ότι τό Τμήμα στήν 49/78 συνεδρία του είχε άποφασίσει ήδη άπό τήν ένοτήτων νά περιλαμβάνει καί "διδακτικές ένέργειες καί μαθηματικές δραστηριότητες", όπου καί θά ένσωματωθούν όσα στοιχεία θεωρούνται άπαραίτητα γιά τό δάσκαλο.

Ο κ. Βουγιούκας νομίζει περισσότερη σημασία έχει τό έγχειρίδιο τού μαθητή γι'αύτό θεωρεί άπαραίτητες σέ τελευταία φάση όμάδες συγγραφής βιβλίων.

Ο κ. Πασσάκος πιστεύει ότι οί προηγούμενες, οί όποίες θά συνταχθούν μέ βάση τό άναλυτικό πρόγραμμα, μπορούν νά καθοδηγήσουν ίκανοποιητικά τούς συγγραφείς.

Τέλος τό Τμήμα διαπιστώνει τήν άνάγκη τής συγκροτήσεως όμάδων, πού θά άποτελούνται άπό μέλη τού διδασκαλικού κόσμου, μέ άνάλογα προσόντα, καί είδικούς γιά κάθε μάθημα, άν χρειασθεί, γιά νά βοηθήσουν στήν έκπόνηση τού νέου άναλυτικού προγράμματος.

Τὸ Τμῆμα θὰ συνεχίσει τὴ συζήτηση καὶ θὰ λάβει σχετικὴ ἀπόφαση σὲ ἑπόμενη συνεδρία του.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρεύων

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 112/1978

Σήμερα, 16 Αύγούστου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ώρα 11.00 πρωί-νή συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Έκπαι-δευτικῶν Μελετῶν καί Έπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Άθήνα).

Έλαβα μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β.Κονιδι-τσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Άριστ. Βου-γιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Άντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Άνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμμα-τος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ.Β.Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνε-δρία(111/1978) σχετικά μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Έπειτα ἀπό τή συζήτηση, πού ἀκολούθησε γιά τό ἴδιο θέμα, ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης συνοψίζει ὡς ἑξῆς τά προβλήματα-σκέψεις πού διατυπώθηκαν:

1. Μέ ποιό τρόπο θά προχωρήσει τό Τμῆμα στήν ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων; Άπό τήν ἀρχή γιά ὅλες τίς τάξεις ἢ ~~κατά~~ 2 ἢ 4 τάξεις;
2. Σειρά τῶν μαθημάτων.
3. Οἱ εἰσηγητές θά μείνουν ὅπως ἔχουν; (Δηλ. θά ἔχουν τά μαθήματα πού εἰσηγήθηκαν κατά τήν πρώτη φάση τοῦ προγράμματος;).

./.

4. Πρόσθετα πρόσωπα ποῦ θά χρειασθοῦν κατά τή σύνταξη τοῦ προγράμματος
5. Τί εἶναι γενική ἑνότητα;
6. Ποιός θά εἶναι ὁ ἀριθμός τῶν συνεδριάσεων τοῦ Τμήματος;
7. Βιβλίο δασκάλου καί μαθητῆ.
8. Θά γίνει κάποια μορφή πειραματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος;
9. Ὑποδειγματική ἀνάπτυξη μιᾶς γενικῆς ἑνότητας.
10. Δοκιμαστική ἐφαρμογή.
11. Ἀξιολόγηση.

Στή συνέχεια τό Τμῆμα προχωρεῖ στή συζήτηση καθενός ἀπό τά προβλήματα χωριστά.

Γιά τό πρῶτο θέμα διατυπώνονται οἱ ἑξῆς δύο ἀπόψεις:

1. Νά γίνει ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων κάθε μαθήματος ἀπό τήν Α΄ ἕως τήν ΣΤ΄ τάξη γιά νά φανεῖ ἔτσι καί ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης.
2. Νά γίνει ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων ὅλων τῶν μαθημάτων γιά τίς δύο πρῶτα τάξεις, ὥστε νά ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νά δοθεῖ καί γιά ἐφαρμογή.

Ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα κατ'ἀρχήν συμφωνεῖ νά προχωρήσει στήν ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων κατά τρόπο ἐνιαῖο.

Γιά τό δεύτερο θέμα "Σειρά μαθημάτων" διατυπώνονται οἱ ἑξῆς ἀπόψεις:

1. Νά καθορισθεῖ σειρά μαθημάτων γιά τή συζήτηση καί ταυτές προθεσμίες.
2. Νά καθορισθοῦν χρονικά ὅρια καί νά ὁρισθοῦν 3-4 συνεδριάσεις τό μήνα γιά συζήτηση προβλημάτων ποῦ θά ἀντιμετωπίζει ἡ κάθε ὁμάδα κατά τή σύνταξη τοῦ προγράμματος.
3. Νά μήν ὑπάρχει σειρά μαθημάτων ἀλλά κάθε ὁμάδα ποῦ θά ἔχει ἕνα μέρος ὁλοκληρωμένο θά τό φέρνει γιά συζήτηση στό Τμῆμα.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση τό Τμῆμα κατ'ἀρχήν συμφωνεῖ νά μή καθορισθεῖ σειρά μαθημάτων.

Ἐπίσης συμφωνεῖ οἱ ὁμάδες εἰσηγητῶν γιά κάθε μάθημα νά μείνουν ὅπως ἔχουν (Δηλ. ὅπως καί στήν προηγούμενη φάση). Διαγράφεται μόνο ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀπό τήν ὁμάδα γιά τό μάθημα τῶν Φυσικῶν καί ὁ κ.Ν.Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, ἀπό τήν ὁμάδα γιά τή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος ,ὁ ὁποῖος ἁπλῶς μόνο θά παρακολουθεῖ τήν πρόοδο τῆς ἐργασίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος παρακαλεῖ τούς κ.κ. εἰσηγητές γιά κάθε μάθημα νά σκεφθοῦν πόσα πρόσωπα ἐπί πλέον χρειάζονται γιά κάθε ὁμάδα γιά νά τά προτείνουν στήν ἐπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Σουλειτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 118/1978

Σήμερα, 17 Αύγουστου ήμέρα Πέμπτη καί ώρα 11.00 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Έκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Έπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Ε. Κονιδιωτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλο Β', Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση ἄδειας γιά διεξαγωγή ἔρευνας ἀπό τά Ἰδιωτικά Ἐκπαιδευτήρια "Διονύσιος Σολωμός" Εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.

ΘΕΜΑ 2ο. Ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατά τό σχολικό ἔτος 1978-79.

ΘΕΜΑ 3ο. Αἴτηση τοῦ κ. Π. Καραβάνα γιά χορήγηση ἄδειας διδασκαλίας συγχρόνων Μαθηματικῶν στό ἰδιωτικό του δημοτικό σχολεῖο κατά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.

ΘΕΜΑ 4ο. Αἴτηση τοῦ κ. Εὐμορφόπουλου νά τοῦ χορηγηθεῖ ἄδεια γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν τάξεων Α'-Δ' τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη Ε' τάξεως Δημοτικοῦ"("Εγγραφο ΥΠΕΠΘ 82375/20-7-78).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. "Εγκριση άδειας γιά διεξαγωγή έρευνας άπό τά Ίδιωτικά Έκπαιδευτήρια "Διονύσιος Σολωμός":

Ό άρμόδιος γιά τό θέμα Είσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ύπόψη τοῦ Τμήματος τό έγγραφο άριθμ. Φ.309.4/9/2575/ 19-1-1978 τοῦ Ύπουργείου Έθν. Παιδείας καί θρησκ/των, τό έγγραφο άριθμ. 1556/31-12-1977 τοῦ Έπιθεωρητοῦ Β' Έκπ/σης Περιφέρειας Διαμερ. Άνατολικῆς Άττικῆς καί τή μελέτη τοῦ Δ/ντοῦ τῶν Έκπαιδευτηρίων "Διονύσιος Σολωμός" πού άφορᾶ τό διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας τῶν δευτερευόντων μαθημάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Σχετικά, ό Έπιθεωρητής τῆς οἰκείας Έκπ/σης Περιφέρειας ζητεῖ τήν έγκριση τῆς πειραματικῆς έφαρμογῆς τοῦ νέου τρόπου διδασκαλίας πού προτείνεται άπό τό ένδιαφερόμενο σχολεῖο.

Στή συνέχεια ό κ. Είσηγητής παρατηρεῖ τά έξῆς:

Ό κ. Π. Μπουκάλας, Δ/ντής τοῦ Ίδιωτικοῦ Σχολείου "Διον.Σολωμός" προσπαθεῖ νά θεμελιώσει τήν παιδαγωγική σημασία καί διδακτική σκοπιμότητα τοῦ νέου τρόπου παρουσιάσεως τοῦ διδακτικοῦ ὑλικοῦ. Άντίθετα, τά έμπειρικά άποτελέσματα στά όποῖα άναφέρεται καί πού εἶναι κατά τή γνώμη του θετικά, δέν εἶναι συνατό νά έπιτρέψουν τήν έφαρμογή, έστω καί σέ περιορισμένο άριθμό μαθητῶν (μιά τάξη) τοῦ προτεινομένου σχεδίου άναδιαρθρώσεως τῆς διδακτικῆς τῶν δευτερευόντων μαθημάτων. Γι'αὐτό θά ἦταν σκόπιμο νά όργανωθεῖ σωστά μιά άντικειμενική έρευνητική προσπάθεια, άφοῦ βέβαια έξασφαλισθοῦν όλες οἱ άπαραίτητες, γιά μιά τέτοια προσπάθεια, προϋποθέσεις, ὅπως α) ή άποφυγή κάθε παρεμπίλεσεως άπό τό Άναλυτικό καί Ώρολόγιο Πρόγραμμα πού ἰσχύει σήμερα, β) ό καθορισμός τῆς ήλικίας (τάξεως) καί τοῦ άριθμοῦ τῶν μαθητῶν πού θά λάβουν μέρος στήν έρευνα, γ) ό καθορισμός τῆς διάρκειάς της, δ) ή σύνθεση τῆς πειραματικῆς όμάδας έλέγχου τοῦ πειραματισμοῦ, ε)τό διδακτικό ὑλικό καί ό άκριβής τρόπος παρουσιάσεώς του, στ)οἱ μέθοδοι καί τά κριτήρια άξιολογήσεως τῶν έπιδόσεων τῶν μαθητῶν καί ζ) οἱ μέθοδοι στατιστικῆς έπεξεργασίας τῶν δεδομένων πού θά προκύψουν άπό τήν άντικειμενική άξιολόγηση τῶν έπιδόσεων τῶν μαθητῶν.

Έπειδή ό κ. Μπουκάλας στή μελέτη, πού ὑποβάλλει, δέν άναφέρεται σ'αὐτές τίς προϋποθέσεις-άπαιτήσεις τῆς πειραματικῆς έφαρμογῆς τῆς νέας διδακτικῆς μεθοδολογίας, ό κ. Είσηγητής προτείνει νά άνα-

./.

βληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως γιά τήν ἔγκριση ἄδειας διεξαγωγῆς τῆς πειραματικῆς ἔρευνας, μέχρι νά ὑποβληθοῦν ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο στό ΚΕΜΕ ὅλα τά πιό πάνω ἀπαραίτητα στοιχεῖα(προϋποθέσεις).

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη:α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.4/9/2576/19-1-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Βλουτζέης Συμβούλου β', καί γ) τή διεξοδική συζήτηση

Ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως νά χορηγηθεῖ ἄδεια στόν κ.Τ.Μπουκάλα γιά διεξαγωγή πειραματικῆς ἔρευνας στό ἰδιωτικό του σχολεῖο "Διονύσιος Σολωμός" μέχρι νά ὑποβάλλει στό ΚΕΜΕ τά ἑξῆς στοιχεῖα:

α)Καθορισμός τῆς ἡλικίας(τάξεως) καί τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν πού θά λάβουν μέρος στήν ἔρευνα

β)Διάρκεια τῆς ἔρευνας

γ)Σύνθεση τῆς πειραματικῆς ὁμάδας καί τῆς ὁμάδας ἐλέγχου τοῦ πειραματισμοῦ,

δ)Τό διδακτικό ὑλικό καί τόν ἀκριβῆ τρόπο παρουσιάσεώς του,καί

ε)Τίς μεθόδους στατιστικῆς ἐπεξεργασίας τῶν δεδομένων, πού θά προκύψουν ἀπό τήν ἀντικειμενική ἀξιολόγηση τῶν ἐπιδόσεων τῶν μαθητῶν.

Ἐπίσης νά ἀποφευχθεῖ κάθε παρέκκλιση ἀπό τό Ἀναλυτικό καί Ὡρολόγιο Πρόγραμμα πού ἰσχύει σήμερα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ΘΕΜΑ 3ο. Αἴτηση τοῦ κ. Π. Καραβάνα γιά χορήγηση ἄδειας διδασκαλίας συγχρόνων Μαθηματικῶν στό Ἰδιωτικό του δημοτικό σχολεῖο κατά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα. Εἰσηγητής ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:

"Πρόκειται γιά θέμα πού συζητήθηκε παλαιότερα (5-12-77) στό Τμῆμα. Τώρα διαβιβάζεται ἀπό τόν κ. Γενικό Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/34/27874/14-3-1978 ἡ ἀπάντηση τοῦ κ. Καραβάνα στά ὅσα συμπληρωματικά καί διευκρινιστικά στοιχεῖα ζητήθηκαν μέ τήν ἀπόφαση 167/1977 τοῦ Τμήματος. Ἀπό τή μελέτη τῶν στοιχείων αὐτῶν διαπιστώνω ὅτι δέ ζητεῖται ἄδεια γιά κάποια συστηματική ἔρευνα, ἀλλά γιά ἕναν ἁπλό πειραματισμό πάνω στόν τρόπο παροχῆς τῆς διδακτέας ὕλης καί συγκεκριμένα σέ λίγες τροποποιήσεις ὡς πρός τή διάταξη τῆς ὕλης αὐτῆς καί ἀκόμη τήν προσθήκη στοιχειωδῶν ἐννοιῶν τῶν νέων μαθηματικῶν.

Ὡς πρός τό πρῶτο, τήν παροχή ὕλης μέ λίγες τροποποιήσεις ὡς πρός τή διάταξή της, νομίζω ὅτι δέν ὑπάρχει κώλυμα ἐγκρίσεως τοῦ αἰτήματός του, δεδομένου ὅτι καί ἀπό διδακτικῆς ἀπόψεως μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ.

Μία ἀξιοσημείωτη ἀλλαγή βρίσκω τή διδασκαλία τῶν ἀριθμῶν στήν Α΄ τάξη μέχρι τό 99 ἀντίθετα πρός τό ΕΑΠ πού προβλέπει ὡς τόν ἀριθμό 20.

Ὡς πρός τήν προσθήκη στή διδακτέα ὕλη στοιχειωδῶν ἐννοιῶν τῶν νέων μαθηματικῶν, ἀπό συγκριτική μελέτη τοῦ ὑποβαλλόμενου προγράμματος καί τοῦ ΕΑΠ, νομίζω ὅτι δέν προστίθεται νέα ὕλη, ἀλλά νέα δομή καί νέες ἔννοιες, μέ βάση δηλ. τά σύνολα διδάσκονται τά ἴδια πράγματα. Τό τελευταῖο σημειώνω μέ τήν ἐπιφύλαξη τοῦ μή εἰδικοῦ.

Μέ βάση τά παραπάνω καί δεδομένου ὅτι μία δοκιμαστική παρέκκλιση γιά συστηματική, κατά τό δυνατό, ἔρευνα ἔχει πάντοτε νά

έδοει άξιοπρόσεκτες διαπιστώσεις γιά μιά συστηματικότερη καί γενικότερη σχετική έρευνα στή διδασκαλία τών νέων μαθηματικών έννοιών, εισηγούμαι τήν έγκριση τής άδειας δοκιμαστικής έφαρμογής τού συνημμένου προγράμματος ύλης κατά παρέκκλιση άπό τό ΒΑΠ καί μόνο γιά τόν άναφερόμενο σκοπό".

Άκολουθεί συζήτηση καί άνταλλάσσονται διάφορες άπόψεις.

Ο κ. Παυσάνιος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τή γνώμη τά σύνολα νά μή χρησιμοποιηθούν ώς άντικείμενα διδασκαλίας άλλά ώς τρόπος νά μή χρησιμοποιηθούν ώς άντικείμενα διδασκαλίας άλλά ώς τρόπος άντιμετώπισης τού προγράμματος των μαθηματικών πού ίσχυει. Έπίσης δέν συμφωνεί νά γίνει διδασκαλία άριθμών στήν Α' τάξη πέρα τού 20, όπως άλλωστε όρίζει καί τό πρόγραμμα.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του:α) Τό έγγραφο άριθμ. Φ.359.4/34/27674/14-3-78 τού Ύπουργείου Έθν.Παιδείας, β)Τήν άναφορά τού κ.Π. Καραβάνα μέ ήμερομηνία 27-2-1978, γ)τήν είσήγηση τού κ.Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή σχετική συζήτηση

κατά πλειοψηφία άποφαίνεται

Έγκρίνει τή χορήγηση άδειας στόν κ. Π. Καραβάνα γιά διδασκαλία κατά παρέκκλιση (συμπλήρωση) άπό τό άναλυτικό πρόγραμμα, πού ύποβάλλει, γιά τό σχολικό έτος 1978-79 προσευτικά άπό τήν Α' τάξη, μέ τήν στενή συνεργασία τού Έπόπτη καί τήν ύποχρέωση νά ύποβάλλει στό ΚΕΜΕ στό τέλος τού έτους τίς παρατηρήσεις, άπό τίς όποίες θά έξαρτηθεί ή συνέχιση ή μή τής παρεκκλίσεως.

Παρατηρήσεις παρακαλείται νά ύποβάλει στό τέλος τού έτους στό Ύπουργείο καί ό Έπόπτης.

Μειοψηφεί ό κ. Παυσάνιος, Σύμβουλος Β' γιά τούς λόγους πού άναφέρονται στό σκεπτικό τής πράξεως.

ΘΕΜΑ 4ο. Αίτηση τοῦ κ. Εὐμορφόπουλου νά τοῦ χορηγηθεῖ ἄδεια γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν τάξεων Α΄-Δ΄ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:
"Πρόκειται γιά θέμα πού συζητήθηκε παλαιότερα (8-12-77) στό Τμῆμα. Τώρα ἐπαναβρίσκεται μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ.23988/16-3-78 τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων ἡ ἀπάντηση τοῦ κ.Κ.Εὐμορφόπουλου στά ἔγγραφα συμπληρωματικά καί διευκρινιστικά στοιχεῖα ζητήθηκαν μέ τήν ἀπόφαση 167/1977 τοῦ Τμήματος.

Ἀπό τή μελέτη τῶν στοιχείων αὐτῶν διαπιστώνω ὅτι δέ ζητεῖται ἄδεια γιά κάποια συστηματική ἔρευνα, ἀλλά γιά ἕναν ἁπλό πειραματισμό πάνω στόν τρόπο παροχῆς τῆς διδακτέας ὕλης καί συγκεκριμένα σέ λίγες τροποποιήσεις ὡς πρός τή διάταξη τῆς ὕλης αὐτῆς καί ἀκόμη τήν προσθήκη στοιχειωδῶν ἐννοιῶν τῶν νέων μαθηματικῶν.

Ὡς πρός τό πρῶτο, τήν παροχή δηλ. τῆς ὕλης μέ λίγες τροποποιήσεις ὡς πρός τή διάταξή της νομίζω ὅτι δέν ὑπάρχει κάλυμμα ἐγκρίσεως τοῦ αἰτήματός του, ἐφόσον ὅτι καί ἀπό διδακτικῆς ἀπόψεως μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ.Μία ἀξιοσημείωτη ἀλλαγή βρίσκω τή διδασκαλία τῶν ἀριθμῶν στήν Α΄ τάξη μέχρι τό -99- ἀντίθετα πρός τό Β.Α.Π πού προβλέπει ὡς τόν ἀριθμό -20-.

Ὡς πρός τήν προσθήκη στήν διδακτέα ὕλη στοιχειωδῶν ἐννοιῶν τῶν νέων μαθηματικῶν, ἀπό συγκριτική μελέτη τοῦ ὑποβαλλόμενου πρόγραμματος καί τοῦ ΕΑΠ, νομίζω ὅτι δέν προστίθεται νέα ὕλη, ἀλλά νέα δομή καί νέες ἔννοιες, μέ βάση δηλ. τά σύνολα διδάσκονται ταὐτόσημα πράγματα. Τό τελευταῖο σημειώνω μέ τήν ἐπιφύλαξη τοῦ μή εἰδικοῦ.

Μέ βάση τά παραπάνω καί δεδομένου ὅτι μία δοκιμαστική παρέκκλιση γιά συστηματική, κατά τό δυνατόν, ἔρευνα ἔχει πάντοτε νά δώσει ἀπρόσκοπτες διαπιστώσεις γιά μιά συστηματικότερη καί γενικότερη σχετική ἔρευνα στή διδασκαλία τῶν νέων μαθηματικῶν ἐννοιῶν, εἰσηγοῦμαι τήν ἔγκριση τῆς ἄδειας δοκιμαστικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συνημμένου προγράμματος ὕλης κατά παρέκκλιση ἀπό τό ΕΑΠ καί μόνο γιά τόν ἀναφερόμενο σκοπό.Δέν εἰσηγοῦμαι τήν ἔγκριση ἄδειας γιά δοκιμαστική παρέκκλιση ἀπό τό ΕΑΠ ὡς πρός τό μάθημα τῆς Φυσικῆς, πού ἐπίσης ζητεῖ ὁ κ. Εὐμορφόπουλος στήν αἴτησή του, γιατί δέν ὑποβάλλεται

κανένα σχετικό πρόγραμμα".

Ακολουθεί συζήτηση και ανταλλάσσονται απόψεις.

Ο κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει την άποψη να μη χρησιμοποιηθούν τα σύνολα ως αντικείμενα διδασκαλίας αλλά ως τρόπος αντιμετώπισεως του προγράμματος των Μαθηματικών που έχουμε. Επίσης δεν συμφωνεί να γίνει διδασκαλία αριθμών στην Α' τάξη πέραν του 20, όπως ορίζει και το πρόγραμμα.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του τα) Το έγγραφο αριθμ. 23988/10-3-1978 του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Το υπόμνημα με ημερομηνία 20-2-78 του κ. Κ.Σύμορφόπουλου, γ) Την εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', και δ) τη σχετική συζήτηση

κατά πλειοψηφία αποφαίνεται

Εγκρίνει τη χορήγηση άδειας στον κ. Κ. Σύμορφόπουλο για διδασκαλία κατά δοκιμαστική παρέκκλιση από το αναλυτικό πρόγραμμα σύμφωνα μέτο πρόγραμμα, που υποβάλλει, για το σχολ. έτος 1978-79 προσευτικά από την Α' τάξη, με την στενή συνεργασία του Επόπτη και την υποχρέωση να υποβάλει στο ΚΕΜΕ στο τέλος του έτους τις παρατηρήσεις, από τις οποίες θα εξαρτηθεί η συνέχιση ή όχι της παρεκκλίσεως.

Παρατηρήσεις καλείται να υποβάλει στο τέλος του έτους στο ΚΕΜΕ και ο Επόπτης.

./.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη Β' τάξεως Δημοτικοῦ" (Ἔγγραφο ΥΠΕΠΘ 82375/20-7-78).

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ὕστερα ἀπό τήν ἀπόρριψη ὅλων τῶν βιβλίων Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη Β' τάξεως Δημοτικοῦ πού ὑποβλήθηκαν γιά κρίση στόν τελευταῖο διαγωνισμό, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ.82375/20-7-78 καλεῖ τό Τμῆμα νά γνωμοτεύσει πάνω στά ἑξῆς ἐρωτήματα.

1. Μέ ποιό τρόπο θά καλυφθεῖ στά σχολεῖα μας ἡ ἔλλειψη τοῦ βιβλίου αὐτοῦ κατά τό προσεχές σχολικό ἔτος 1978-79.

2. Ἐάν κρίνεται σκόπιμη ἡ προκήρυξη νέου διαγωνισμοῦ ἢ κατ'ἀνάθεση συγγραφή τοῦ ἀνωτέρου βιβλίου (ἀριθμ.2 καί 9 τοῦ Ν.Δ.749/70).

Σέ σχέση μέ τά παραπάνω ἐρωτήματα ἔχω νά κάνω τίς ἑξῆς παρατηρήσεις.

1. Δέν ὑπάρχει δυνατότητα νά καλυφθεῖ ἡ ἔλλειψη αὐτή κατά τό προσεχές σχολ. ἔτος μέ βιβλίο. Ἑπομένως ἡ μόνη δυνατότητα πού ὑπάρχει γιά νά ἀντιμετωπισθεῖ τό θέμα αὐτό κατά τό προσεχές σχολ. ἔτος εἶναι, κατά τή γνώμη μου, ἡ ἑξῆς: Ὁ διδάσκων τό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη στήν Β' τάξη σέ συνεργασία μέ τόν διευθυντή τοῦ σχολείου νά ἀναζητήσει ὑπεύθυνα τό ἀπαραίτητο γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος ἢ γιά χρήση ἀπό τούς μαθητές τό ἐνεῖδιο τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καί μέ βάση τίς ἀρχές καί τό ἐνεῖδιο τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος νά ὀργανώνει καί νά διεξάγει τή διδασκαλία του.

2. Ἡ πεῖρα τοῦ τελευταίου διαγωνισμοῦ ἔδειξε ὅτι ἡ συγγραφή βιβλίου Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη παρουσιάζει ἰδιαίτερα προβλήματα, πού ὀφείλονται στήν ἰδιοτυπία τοῦ μαθήματος αὐτοῦ. Κατά τή γνώμη μου ἡ προκήρυξη νέου διαγωνισμοῦ δέν θά ἀποδώσει καλύτερα ἀποτελέσματα. Ἑπομένως μόνο μέ ἀνάθεση καί ὑπό τήν ἐποπτεία καί καθοδήγηση τοῦ Τ. θά καταστεῖ δυνατή ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, μόλιστα στά χρονικά πλαίσια πού ἀπομένουν γιά νά χρησιμοποιηθεῖ τό μεθεπόμενο σχολ. ἔτος 1979-80.

Σύμφωνα μέ τά παραπάνω εἰσηγοῦμαι:

α. Στά πλαίσια τῶν ὁδηγιῶν, πού θά συντάξει τό Τμῆμα γιά τήν ἐναρμόνιση τῆς ὕλης τῶν εἰδαντικῶν βιβλίων μέ τό ἀναμορφωμένο Ἀναλ. Πρόγραμμα, τήν ἀντιμετώπιση ἐλλείψεων αὐτῶν κτλ., νά γίνει ἀναφορά καί στό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη Β' τάξεως, ἡ ὁποία

ἡ ὁποία θά περιλαμβάνει τά ἑξῆς:"Ἡ ἔλλειψη βιβλίου Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη τῆς Ε' τάξεως θά καλυφθεῖ ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐκδόσεων τό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη στήν Ε' τάξη σέ συνεργασία μέ τό διευθυντή τοῦ σχολείου θά ἀναζητήσει ὑπεύθυνα τό ἀπαραίτητο γιά τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος ἢ γιά χρήση ἀπό τούς μαθητές ὁλικά καί μέ βάση τίς ἀρχές καί τίς ὁδηγίες τοῦ Ἀναλ. Προγράμματος θά προπαρασκευάζει καί θά διεξάγει τή διδασκαλία του.

β. Νά ἀνατεθεῖ σ'ἕναν ἢ σέ ὁμάδα συγγραφέων ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη Ε' τάξεως Δημοτικοῦ,τό ὁποῖο θά χρησιμοποιηθεῖ τό σχολ. ἔτος 1979-80.Ἡ συγγραφή νά γίνει ὑπό τήν Ἐποπτεία καί τήν καθοδήγηση τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Σχετικά μέ τό δεύτερο ἐρώτημα τοῦ Ὑπουργείου ~~Παι.~~ ἐάν ἀρμόζεται σκόπιμη, ἡ προκήρυξη νέου διαγωνισμοῦ ἢ κατ'ἐξαίρεση συγγραφή τοῦ συζητουμένου βιβλίου ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ὁμοφωνεῖ μέ τή γνώμη τοῦ κ. Γιαννητοῦ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τα)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 82375/20-7-79 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Χριστιανοπούλου, Εἰσηγητοῦ τοῦ ΚΕΜΕ καί γ) τή σχετική συζήτηση

ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

1. Ὁ μ ό φ ω ν α:

α. Τό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη στήν Ε' τάξη εἶναι δυνατό λόγῳ τῆς φύσεώς του νά ἔνα σχολικό ἔτος νά διδαχθεῖ καί χωρίς βιβλίο.

β. Μέ βάση τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τίς μεθοδευμένες ὁδηγίες ὁ δάσκαλος θά διδάσκει τό μάθημα ἔτσι ὥστε νά γίνεται κατανοητό ἀπό τά παιδιά καί στήν ἐξέταση θά περιορίζεται στά οὐσιώδη.

2. Κατά πλειοψηφία:
Κρίνει σκόπιμη τήν ἐπανάληψη τοῦ διαγωνισμοῦ γιά τή συγγραφή ~~τοῦ~~ τοῦ βιβλίου τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη Ε' τάξεως Δημοτικοῦ.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Έπειτα από αύτά έλήξε ή συνεδρία.

Ο Πρόεδρος

Δημ. Καβαδιτσιώτης

Ο Γραμματεύς

Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 119/1978

Σήμερα, 18 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, τακτικά μέλη Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλο Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκλάκης/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Ἐπιθεωρητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου Ἀναλυτικοῦ προγράμματος (Ὀργάνωση τῆς ἐργασίας).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια γίνεται μία κατ' ἀρχήν συζήτηση γιά τήν ἐπισήμανση ἐκπαιδευτικῶν ἤ ἐκπαιδευτικά μεθοδευμένα προσόντα, πού θά ἦταν δυνατό νά συνεργαστοῦν γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν πλαισίων τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 120/1978

Σήμερα, 21 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλοντέδης, Κων. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ὑπενθυμίζει ὅσα ἀπεφάσισε στήν ἀριθμ. 49/1978 συνεδρία του τό Τμῆμα σχετικά μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων.

Συγκεκριμένα εἶχε ἀποφασισθεῖ ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων νά γίνει ὡς ἑξῆς:

1. Γενική ἑνότητα
2. Ἐπιδιώξεις τῆς γενικῆς ἑνότητας
3. Ὀργάνωση σέ μεριδότερες ἑνότητες
4. Στόχοι τῶν μεριδότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων καί
5. Διδακτικές ἐνέργειες-Μαθητικές δραστηριότητες.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων, μέ βάση τό παραπάνω σχέδιο γιά τήν ἀνάπτυξη ἑνοτήτων, προτείνει νά γίνει μία διευκρινιστική συζήτηση, πρίν τό Τμῆμα προχωρήσει στήν ἀνάπτυξή τῶν ἑνοτήτων.

Θέτει τό ἐρώτημα τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε γενική ἑνότητα καί πῶς θά γίνει ἡ ἀνάπτυξή της.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Ὁ κ. Παππάκος, Σύμβουλος Β', διευκρινίζει ὅτι ἡ γενική ἑνότητα περιλαμβάνει τίς μεριμνότερες οἱ ὁποῖες ἀναλύονται σέ ὡριαῖες καί ἐρωτᾶ ἄν στή γενική ἑνότητα θά δώσουμε μία γλωσσική διατύπωση ὥστε νά χρησιμεύσει ὡς κατευθυντήριος γραμμή στήν ἐργασία τοῦ Τμήματος.

Ἀπαντώντας ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος λέγει ὅτι θά μπαίνει μόνο ὁ τίτλος τῆς γενικῆς ἑνότητας καί συνεχίζοντας διατυπώνει τή γνώμη ὅτι γενική ἑνότητα εἶναι πάθε εὐρύτερη ἑνότητα ὕλης μέ ἔντονη δική της ἰδιαιτερότητα, πού ἐπιτρέπει τή διατύπωση ἐπιδιώξεων, ὥστε νά μή ἐπαναλαμβάνουμε τά ἴδια στίς ἑπόμενες γενικές ἑνότητες. Δηλ. ὅσο τό δυνατό πιό λίγες γενικές ἑνότητες σέ πάθε μάθημα.

Σχετικά μέ τίς ἐπιδιώξεις τῆς γενικῆς ἑνότητας ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά εἶναι ἀποκλειστικές γιά τή γενική ἑνότητα στήν ὁποία ἀναφέρονται καί νά διατυπώνονται σύνοπτικά.

Μέ τήν ἄποψη τοῦ κ.Κονιδιτσιώτη σχετικά μέ τίς ἐπιδιώξεις συμφωνεῖ καί ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ. Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση, ἀποφασίζει στίς γενικές ἑνότητες νά μπαίνει μόνο ὁ τίτλος καί οἱ ἐπιδιώξεις τῶν γενικῶν ἑνοτήτων νά εἶναι γενικές καί συνοπτικές.

Ὁ κ. Γ.Μαραγκουδάκης,Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, διατυπώνει τήν ἄποψη (καί ἐπιμένει σ'αὐτή) ὅτι πρῶτα ἔχει νανεῖς ὑπόψη τούς στόχους, τί θέλει δηλ. νά ἐπιτύχει μέ τούς σκόχους καί μετά ἐπιλέγει τήν ὕλη.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 121/1978

Σήμερα, 22 Αύγουστου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελλᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς γιά διεξαγωγή ἔρευνας στίς πρῶτες τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Πειραιᾶ.

ΘΕΜΑ 2ο. Ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατά τό σχολικό ἔτος 1978-79.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τήν ἐγκυκλοπαίδεια "Σχολικός θησαυρός" τοῦ κ. Τσιούνη. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς γιά διεξαγωγή ἔρευνας στίς πρῶτες τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Πειραιᾶ.

Ὁ εἰσηγητής τοῦ θέματος κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/73688/29-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέ τό ὁποῖο(ἔγγραφο) διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά σχετική γνωμοδότηση ἡ αἴτηση μέ ἀριθμ. 24884/14-6-78 τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς.Σ'αὐτή ἀναφέρεται ὅτι προγραμματίζεται ἀπό τό Κέντρο ἡ στάθμιση ἑνός τέστ σχολικῆς ὡριμότητας μέ σκοπό νά ἐντοπισθοῦν προβλήματα πού σχετίζονται μέ τή μάθηση. Πρίν πραγματοποιηθεῖ σέ πανελλαδικό δεῖγμα ἡ στάθμιση τοῦ τέστ, πρέπει νά προσαρμοστεῖ πρῶτα σέ μικρότερο δεῖγμα μαθητῶν(200-300) τῆς Α΄ τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Πειραιᾶ. Ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ ὅτι τό τέστ εἶναι εἰκονογραφημένο, σύντομο, ἀμαδικό (ὁμάδες ἀπό 10-12 μαθητές). Τό περιεχόμενο τῶν εἰκόνων εἶναι παρμένο ἀπό τή ζωή καί τά ἐνδιαφέροντα τῶν παιδιῶν τῆς ἡλικίας αὐτῆς καί στοιχεῖ πρός τό ἐπίπεδο τῆς πνευματικῆς τους ἀναπτύξεως. Ἐπίσης τό τέστ χαρακτηρίζεται ἀπό μιά προοδευτική δυσκολία στή σύνθεση καί τά θέματα τῶν εἰκόνων. Τό τέστ θά δοθεῖ τό προσεχές σχολικό ἔτος (1978-79). Σχετικά τό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς παρακαλεῖ νά τοῦ δοθεῖ μιά ἄδεια γιά ὅλα τά δημοτικά σχολεῖα τοῦ Πειραιᾶ.

Ἐπειδή πρόκειται γιά μιά ἀξιόλογη προσπάθεια πού ἀποβλέπει στή στάθμιση ἑνός τέστ σχολικῆς ὡριμότητας ὁ κ. Εἰσηγητής προτείνει στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά γιά νά ἐγκριθεῖ ἡ σχετική ἄδεια στούς συνεργάτες τῆς Ὑπηρεσίας Ἐρευνῶν τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς.

Ὁ κ. Παπαδόπουλος παρατηρεῖ ὅτι ἔπρεπε νά ὑποβληθοῦν καί οἱ σχετικές ὁδηγίες χρήσεως καί ἐφαρμογῆς τοῦ τέστ γιά πληρέστερη ἐνημέρωση τοῦ Τμήματος καί γι'αὐτό θά μειοψηφίσει.

Τό Τμῆμα ἄκουσε καί ἔλαβε ὑπόψη α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.345.4/73668/Σ-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας (Διεύθυνση Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης), β) τήν αἴτηση ἀριθμ. 24884/14-6-78 τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Π.Λουτζέδη, Συμβούλου Β' καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του,

ἀποφαίνεται κατά πλειοψηφία

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τήν ἔγκριση ἄδειας σέ συνεργάτες τῆς Ὑπηρεσίας Ἐρευνῶν τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς μέ σκοπό τή σταθμιση τέστ σχολικῆς ἀριμότητας σέ μαθητές τῆς Δ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Πειραιᾶ.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Κ. Παπαβασιλείου, Σύμβουλος Β', γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατά τό σχολικό ἔτος 1978-79" ἀναβλήθηκε ἡ συζήτησηγιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

./.

Θέμα 3ο. Γνωμοδότηση γιά τήν έγκυκλοπαίδεια "Σχολικός θησαυρός" τοῦ
κ. Τσούνη. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο Φ. 309.71/ 18/ 26718/ 18-3-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν. 186/ 1975 ἀρθρ. 2 παρ. 5, ἡ ἐγκυκλοπαίδεια " Σχολικός θησαυρός- Παγκόσμιος ἐγκυκλοπαίδεια" μαζί μέ τήν ἀπό 3-3-1978 αἴτηση τῆς κ. Εὐδοξίας Γ. Τσιούνη.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Τό ἔργο ἀποτελεῖται ἀπό 6 τόμους καί συνολικά ἔχει 1906 σελίδες. Χαρακτηρίζεται, ὅπως ὑποδηλώνει ὁ ὑπότιτλός του, ὡς "Παγκόσμιος ἐγκυκλοπαίδεια". καί αὐτό ὁπωσδήποτε μᾶς προϊδεάζει γιά τούς φιλόδοξους στόχους τῶν ἐκδοτῶν του.

Η ὁμάδα τῶν συνταχτῶν καί εἰδικῶν, πού φαίνεται ὅτι βασικά ἐργάστηκε γιά τή σύνταξη καί ἐπιμέλεια τῶν λημμάτων, περιλαμβάνει τέσσερα μέλη: ἕνα φιλόλογο, ἕνα μαθηματικό, ἕναν ἐκπαιδευτικό (δέν διευκρινίζεται σέ ποιά βαθμίδα ἀνήκει) καί ἕναν φροντιστή· τή γενική ἐπιβλεψη, ἐπιμέλεια καί εὐθύνη ἔχει ὁ κ. Ἀλ. Τσιούνης, φιλόλογος-Γυμνασιάρχης.

Στίς πρῶτες σελίδες τοῦ 1ου τόμου περιέχονται συντομογραφίες καί ὁδηγίες γιά τή χρήση τῆς ἐγκυκλοπαίδειας, πού μποροῦν νά βοηθήσουν τούς μαθητές στήν κατάλληλη ἀξιοποίηση τοῦ ποικίλου πληροφοριακοῦ ὑλικοῦ.

Στόν πρόλογο οἱ ἐκδότες τονίζουν ὅτι ἡ ἐγκυκλοπαίδειά τους α) ἔρχεται νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἀνάγκες τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καί τῶν πρώτων τάξεων τοῦ Γυμνασίου, β) εἶναι ἁπλή, ἐντελῶς σύγχρονη" καί γ) θά πλημμυρίζει μέ χαρά κάθε "μικρό φίλο".

Τό ἔργο ἔχει ἐκδοθεῖ γιά δεύτερη φορά καί εἶναι ἐγκεκριμένο ἀπό τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας μέ τήν ἐγκύκλιο διαταγή, ἀριθμ. 865/ 28-11-75. Στήν αἴτησή της ἡ κ. Εὐδοξία Τσιούνη, ἐκδότης τοῦ Ἔργου, ζητεῖ τή γνωμοδότηση ἀπό τό ΚΕΜΕ γιά τή χρησιμότητα τῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἀπό τούς μαθητές τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες. Η συνολική τιμή τῶν 6 τόμων εἶναι 1.300 δρχ.

./.

Β. Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ι Σ

1. Η γλώσσα πού χρησιμοποιοῦν οἱ συντάκτες εἶναι ἡ δημοτική, χωρίς ἐπιτηδεύσεις καί ὑπερβολές. Ὅμως, δέν ἔχει γίνει στά κείμενα γλωσσική προσαρμογή- ἰδιαίτερα ἐπισημαίνεται ὅτι τηρεῖται τό-ημ στίς ὑποταντικές- σύμφωνα μέ τήν ἀναμορφωμένη ἀπό τό ΚΕΜΕ Νεοελληνική Γραμματική, καί αὐτό κατά τή γνώμη μας, ἀποτελεῖ σοβαρό μειονέκτημα.

Ὡστόσο, ἡ γλῶσσα γενικά εἶναι στρωτή φυσική, ρέουσα καί, παρά τήν τήρηση παλαιῶν γραμματικῶν τύπων, δημιουργεῖ εὐχάριστο αἴσθημα καί κάνει καταληπτές τίς ἔννοιες καί τά νοήματα τοῦ κάθε λήμματος.

2. Ὁρισμένα θέματα ἔχουν ἀνεπαρκῶς ἀναπτυχθεῖ καί σέ ἔκταση ἀπαράδεκτα περιορισμένα. Στό λῆμμα, π.χ. "Σολωμός", τά στοιχεῖα πού εἰσέρχονται εἶναι περιορισμένα, ἐνῶ ἡ φύση, ἡ ἐθνική σημασία του, καί ἡ παιδαγωγική σκοπιμότητά του, ἀπαιτοῦν ἀναλυτικότερη παρουσίασή του.

Διαπιστώνονται διάφορα λάθη, ὀρθογραφικά καί ἄλλα, πού ὡστόσο, γενικά δέν μποροῦν νά κριθοῦν σημαντικά, ὥστε νά μειώνουν τήν ἀξία τοῦ ἔργου στό σύνολό του.

3. Προκύπτει ὅτι σέ ὁρισμένες περιπτώσεις οἱ συντάκτες ξεφεύγουν ἀπό τόν εἰδικό χῶρο τοῦ θέματος πού πραγματεύονται καί ἀναφέρονται στοιχεῖα πού, μπορεῖ μέν νά ἐνδιαφέρουν, δέν μποροῦν ἐντούτοις νά ἐνταχθοῦν στό ὑπό συζήτηση θέμα (π.χ. σελ. 252-254, τόμος 6ος "Ὑπουργεῖο").

4. Ἐκεῖ πού οἱ ἐκδότες φαίνεται ὅτι δέν ἔδειξαν ἰδιαίτερη εὐαισθησία στήν κατά τά ἄλλα ἱκανοποιητική ἐργασία τους εἶναι ἡ ἐνδοσυνεπής ἐμφάνιση τῶν τόμων καί ἰδιαίτερα στίς εἰκόνες, στίς φωτογραφίες καί στούς χάρτες τοῦ κειμένου, πού ἡ καποτυπία τους σέ μερικές εἶναι ἀπαράδεκτη. Ἐνδεικτικά ἀναφέρονται οἱ καποτυπίες στόν 1ο τόμο (σελ. 56: "Ἄγαλμα τοῦ Ἄδη"), στό 2ο τόμο (σελ. 201: Γενναδίος, σελ. 242: Γρανίτσας, σελ. 281: Διάκος) στόν 3ο τόμο (σελ. 71: Μ. Κων/νος) καί στόν 6ο τόμο (σελ. 29: Γιαννιέ, σελ. 99: Σπουφᾶς, σελ. 106: Σολωμός, σελ. 203: Τίγρης, σελ. 260: Φάλαινα, σελ. 255: Ὑφηλάντης, σελ. 297: Πρόσωπα τῶν φυλετικῶν τύπων).

5. Γενικά περιέχει σέ ἐπαρκῆ βαθμό ἱστορικά, γεωγραφικά καί λαογραφικά στοιχεῖα πού μποροῦν νά ἀνταποκριθοῦν ἱκανοποιητικά στά ἐνδιαφέροντα καί τίς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν. Ὡς ἰδιαίτερα θετικό προσόν

μπορεῖ νά θεωρηθεῖ τό ὅτι περιέχει, καί ἀρκετά ἱκανοποιητικά ἀναλύει, θέματα ἀπό τή σύγχρονη ἱστορία μας, ὅπως ἀπό τόν Κυπριακό ἀγῶνα (Μακάριος, Αὐξεντίου τόμος 2ος, σελ. 49) τή Βόρειο Ἤπειρο (σελ. 150, τόμος 2ος) καί τήν Παγκόσμιο Ἱστορία καί ("Δοσβιτς, τ. 1ος, σελ: 224). Ἀνόμη, ὁρισμένα ἐνδιαφέροντα θέματα, ὅπως τό περί τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων (Φαλμεράϋερ, τομ. 6ος, σελ. 261), παρουσιάζονται στά παιδιά κατάλληλα καί μέ στέρεη ἐπιστημονική τεκμηρίωση, πού μάλιστα φθάνει στά πρόσφατα συμπεράσματα τοῦ ἀνθρωπολόγου Α. Πουλιανοῦ.

6. Ἰδιαίτερα ἐπιτυχῆ, ὡς πρός τήν ἐπάρκεια στοιχείων καί τόν τρόπο παρουσιάσεως, κρίνονται ὁρισμένα κείμενα τά ὁποῖα εἶναι καί ἀνάλογα πρός τό πνευματικό ἐπίπεδο καί τίς ἀφομοιωτικές ἱκανότητες τῶν παιδιῶν. "Ἕνα τέτοιο κείμενο εἶναι αὐτό πού ἀναφέρεται στήν Τέχνη (τόμος 6ος σελ. 195)" παρουσιάζει συνοπτικά καί συμπυκνωμένα, τά βασικά στοιχεῖα τοῦ θέματος στά παιδιά τοῦ Δ. Σχολείου. Τό λῆμμα πού ἀναφέρεται (τόμος 1ος, σελ. 224) στό ζωγράφο Ἀπελλῆ εἶναι, ἐπίσης, πολύ ἐπιτυχημένο. Ἀλλά καί πολλά θέματα φυσικῆς καί Ὑγιεινῆς ἀναπτύσσονται διεξοδικά καί μέ ἐπιδεξιότητα, ὥστε ἡ κατανόησή τους ἀπό τό μέσο σέ νοημοσύνη μαθητή τῶν ἀνωτέρω τάξεων τοῦ Δ. Σχολείου νά εἶναι ἐξασφαλισμένη.

Ἐνδεικτικά σημειώνουμε τά θέματα:
"Ἦχος" (τ. 3ος, σελ. 187-88) "φακός" (τ. 6ος, σελ. 258-59), "ἀνάκλαση" (τ. 1ος, σελ. 169), "ἀνεμομετρητήρας" (τ. 1ος, σελ. 186), "ἕλξη" (τ. 2ος, σελ. 89) "ἠλεκτρισμός" (τ. 3ος, σελ. 164 - 66), "ἐμβολιασμός" (τ. 3ος, σελ. 91), "ἑλονοσία" (τ. 3ος, σελ. 90) κτλ.

Τέλος, σημειώνουμε ὅτι περιέχεται εἰδικό λῆμμα γιά τήν "ΕΟΚ" (τ. 3ος σελ. 139-140), πρᾶγμα πού δείχνει τήν προσπάθεια τῶν συντακτῶν νά δώσουν στά παιδιά ὅλικό, τό ὁποῖο καλύπτει ἐνδιαφέροντα σύγχρονα θέματα".

Γ. Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Τό ἔργο "Σχολικός θησαυρός" νά θεωρηθεῖ χρήσιμο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες τῶν Δημοτ. Σχολείων καί γιά πρώτη ἐνημέρωση τῶν δι-/λω-
δέν κρίνεται χρήσιμο γιά τούς μαθητές ἐπειδή δέν ἔχει γλωσσικά προσαρμοσθεῖ σύμφωνα μέ τήν ἀναμορφωμένη ἀπό τό ΚΕΜΣ Νεοελληνική Γραμματική τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του : α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/18/26718/Γ6-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 3-3-1978 τῆς κ. Εὐδοξίας Τ. Τσιουβηᾶ, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὸ ἔργο "Σχολικὲς θησαυρὸς-Παγκόσμιος Ἐγκυκλοπαίδεια" θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τὸ δάσκαλο. Δὲν θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τοὺς μαθητὲς ἐπειδὴ δὲν εἶναι προσαρμοσμένο στὴ νέα Γραμματικὴ καὶ ἡ χρησιμοποίησή του ἀπὸ τοὺς μαθητὲς θὰ δημιουργήσει σύγχυση.

Στὴ συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στὰ μέλη τὸ περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου φ.260/609/86833/1-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ποὺ ἀναφέρεται σὲ σύσκεψη τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ, ποὺ θὰ πραγματοποιηθεῖ στὶς 4-9-78.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 122/1978

Σήμερα, 23 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Διευκρινίσεις στήν ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τοῦ Α.Π.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἐνημερώνει τά μέλη γιά τό περιεχόμενο μιᾶς συζητήσεως πού ἔγινε σχετικά μέ τό Α.Π. τοῦ Δημοτ. Σχολείου στό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας παρουσία καί τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Β. Κοντογιαννοπούλου. Στή συζήτηση αὐτή ἔλαβαν μέρος ὁ Πρόεδρος τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀλέξανδρος Καρανικόλας, ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἡ κ. Μαρία Ἰατρίδου, καθηγήτρια τῆς διδακτικῆς τῶν Μαθηματικῶν καί τῶν Φυσικῶν στίς Η.Π.Α καί ἡ κ. Γεωργία Πολυδωρίδη- Κοντογιαννοπούλου, Εἰδική ἐπιστήμων τοῦ ΥΠΕΠΘ.

./.

Συνεχίζοντας ὁ κ. Β. Κονιδιτσιώτης λέγει ὅτι τὸ θέμα τῆς συζητήσεως ἦταν τὸ ἀναλυτικὸ καὶ ὡρολόγιο πρόγραμμα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καθὼς καὶ τὰ βιβλία τοῦ μαθητῆ καὶ τοῦ δασκάλου.

Τὰ μέλη τοῦ Τμήματος ἐνημέρωσαν τὸν κ. Ὑφυπουργὸ γιὰ τὴν ἐργασία ποὺ ἔχει γίνει μέχρι τώρα ἀπὸ τὸ Τμῆμα καὶ πρόσθεσαν ὅτι ἔχουν ἐπισημάνει ὁρισμένα πρόσωπα ἐκπαιδευτικῶν ἢ δασκάλων μὲ ηὐξημένα προσόντα ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ βοηθήσουν στὴ δεύτερη φάση τοῦ Ἀναλ. Προγράμματος.

Ἀπὸ τὴ συζήτηση φάνηκε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ διάθεση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ νὰ βοηθήσει στὴ σύνταξη τοῦ Α.Π. μὲ πρόσθετα πρόσωπα.

Ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ ἐρώτηση τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ συμφωνήθηκε τὸ Τμῆμα νὰ ἑτοιμάσει ἕνα συνοπτικὸ χρονοδιάγραμμα γιὰ τὰ προγράμματα καὶ τὰ βιβλία καὶ μαζί μ' αὐτό, ποὺ θὰ τὸ στείλει στὸ τέλος τῆς ἄλλης ἑβδομάδας, νὰ ζητηθοῦν καὶ πρόσθετα πρόσωπα γιὰ τὰ προγράμματα.

Σχετικὰ μὲ τὸ βιβλίο τοῦ δασκάλου ἀπὸ τὴ συζήτηση φάνηκε ὅτι ὁ κ. Ὑφυπουργὸς εἶναι ὑπὲρ τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. Γιὰ τὸ ἂν τὸ βιβλίο τοῦ δασκάλου θὰ γίνεται ταυτόχρονα μὲ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα ἢ ὄχι ὁ κ. Ὑφυπουργὸς δὲν διετύπωσε γνώμη, ἀλλὰ εἶπε τὸ Τμῆμα νὰ συζητήσει τὸ θέμα αὐτὸ καὶ νὰ προτείνει σχετικά.

Τελειώνοντας ὁ κ. Κονιδιτσιώτης παρακαλεῖ τὰ μέλη νὰ σκεφθοῦν τὶς κατὰ προσέγγιση προοπτικὲς γιὰ ὅλα αὐτὰ πράγματα, γιατὶ ἀπ' αὐτὲς θὰ καθορισθεῖ καὶ ἡ περαιτέρω ἐργασία γιὰ τὸ Α.Π.

Στὴ συνέχεια ἐπανέρχεται στὸ θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως καὶ συνοφίζει ὅσα συζητήθηκαν γιὰ τὸ ἴδιο θέμα στὴν προηγούμενη συνεδρία.

Ἔπειτα θέτει στὸ Τμῆμα τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: Πῶς θὰ γίνει ἡ ὀργάνωση κάθε γενικῆς ἑνότητας σὲ μεριδότερες ἑνότητες; Θὰ εἶναι ἡ ὕλη τῆς γενικῆς ἑνότητας ὁμαδοποιημένη καὶ θὰ ἀναφέρονται ἀριθμὴ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὡριαίων ἑνοτήτων ἢ θὰ γίνει μὲ ἄλλο τρόπο;

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μελᾶς διατυπώνει τὴν ἄποψη νὰ ὑπάρχει μόνο ὁ τίτλος τῆς μεριδότερης ἑνότητας καὶ μετὰ οἱ στόχοι.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ὁ κ. Βουγιουκας ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει μετά τόν τίτλο τῆς μεριδότερης ἑνότητας νά ὑπάρχει μία σύντομη ἀνάλυση ὅπου θά ἐπισημαίνονται ὁρισμένα βασικά στοιχεῖα, ἐάν δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα αὐτά τά στοιχεῖα νά ἐμπεριέχονται στούς στόχους.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θεωρεῖ σκόπιμο νά συζητήσει τό Τμῆμα ποιά κριτήρια θά υἰοθετήσει προκειμένου νά ἐπισημάνει τίς μεριδότερες ἑνότητες.

Στή συνέχεια προτείνει τά ἑξῆς δύο κριτήρια:
Τή λογική τῆς ἴδιας τῆς γνώσεως μέσα στήν ἐπιστήμη καί ἐπίπεδο τοῦ παιδιοῦ.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λέγει τά ἑξῆς:

Γιά νά διαπιστωθεῖ ὁ τίτλος μιᾶς γενικῆς ἑνότητας θά πρέπει τό περιεχόμενο αὐτῆς τῆς ἑνότητας, πού θά εἶναι συγχρόνως καί διαδικασία μαθήσεως, νά ὀργανωθεῖ καί ἡ ὀργάνωσή της νά βρεῖ ἀνταπόκλαση σ'αὐτό πού λέμε ἐπί μέρους διδακτικές ἑνότητες. Δέν ἀποκλείεται σέ μία γενική ἑνότητα ἡ ἀνάλυση νά φθάσει σέ τρεῖς μεριδότερες, οἱ ὁποῖες εἶναι δυνατό νά συμπέσουν μέ τίς ὡριαῖες. Οἱ στόχοι πρέπει νά ἔχουν ἀναφορά σέ κάποιο ἀντικείμενο μαθήσεως. Ἐδῶ πρέπει νά βρεθοῦν τά κριτήρια βάσει τῶν ὁποίων θά διατυπωθοῦν οἱ στόχοι.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση γύρω ἀπό τό ἐνδεχόμενο νά συμπέσουν σέ μία γενική ἑνότητα οἱ μεριδότερες ἑνότητες μέ τίς ὡριαῖες.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, διαπιστώνει ὅτι τό συμπέρασμα τῆς συζητήσεως εἶναι νά μή γίνεται λόγος γιά ὡριαῖες ἀλλά γιά μεριδότερες ἑνότητες καί προτείνει νά καθορισθεῖ σέ πόσες περίπου διδακτικές ὧρες θά διδάσκεται μιά μεριδότερη ἑνότητα.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση συμφωνοῦν ὅλοι μετά τόν τίτλο τῆς γενικῆς καί τῆς μεριδότερης ἑνότητας, σέ ὅσα μαθήματα εἶναι δυνατό, νά σημειώνονται κατά προσέγγιση οἱ διδακτικές ὧρες, στίς ὁποῖες εἶναι δυνατό νά διδάσκεται μία ἑνότητα.

Στή συνέχεια τίθεται τό ἐρώτημα τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε ὀργάνωση μιᾶς μεριδότερης ἑνότητας καί τά μέλη ἐκφέρουν τή γνώμη τους.

Ὁ κ. Κονδυλάτσιος λέγει ὅτι μεριδότερες ἑνότητες εἶναι αὐτές πού περιέχονται στή γενική ἑνότητα καί ἔχουν μία ἐσωτερική σχέση μεταξύ τους. Μπορεῖ μερικές φορές νά συμπέσουν μέ τίς ὡριαῖες ἑνότητες.

Ὁ κ. Μπενέκος, παίρνει τὸ λόγο καί διατυπώνει τή γνώμη του ὡς ἑξῆς:

Ὅταν λέμε ὀργάνωση τῶν μεριπότερων ἑνοτήτων ἐννοοῦμε τήν ὀργάνωση τῆς ὕλης τῆς γενικῆς ἑνότητας σέ συνάρτηση μέ τό ὅλο περιεχόμενο. Αὐτή ἡ ὀργάνωση δέν εἶναι ἄσχετη μέ τούς στόχους πού θά εἶναι καί κριτήρια ἐπιλογῆς τῆς ὕλης.

Στή συνέχεια προτείνει ἡ ὀργάνωση τῶν μεριπότερων ἑνοτήτων νά γίνει ὡς ἑξῆς:

Νά γράφεται ἡ πρώτη μεριπότερη ἑνότητα (τίτλος) καί ταυτόχρονα νά συνεξετάζονται οἱ στόχοι, ἡ ὕλη καί οἱ Διδακτικές ἐνέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες. Θά ἀκολουθήσουν οἱ Ἄλλες μεριπότερες ἑνότητες κατά τόν ἴδιο τρόπο.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει τό ἑξῆς σχῆμα γιά τήν ὀργάνωση τῶν μεριπότερων ἑνοτήτων.

1. Γενική ἑνότητα

Α΄η Μεριπότερη ἑνότητα.
α. Τίτλος
β. Περιληπτικά τό περιεχόμενό της
γ. Στόχοι
δ. Διδακτικές ἐνέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες

Θά ἀκολουθήσουν οἱ Ἄλλες μεριπότερες ἑνότητες κατά τόν ἴδιο τρόπο.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κανδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 123/1978

Σήμερα, 24 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 11.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Βύρων Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος. (Ἡ σχέση τῆς ὕλης καί τῶν στόχων).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, συνοψίζει ὅσα συζητήθηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία σχετικά μέ τήν ὀργάνωση τῶν μεγαλύτερων ἑνοτήτων καί θέτει ὑπό συζήτηση τό θέμα τῆς σχέσεως τῆς ὕλης καί τῶν στόχων ἄν δηλ. θά εἶναι στόχοι καί περιεχόμενο μαζί χωρίς διαχωρισμό ἤ ὄχι.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

. / .

Ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία ἡ ὀργάνωση τῶν μεριπτέρων ἑνοτήτων νά ἔχει τό ἑξῆς σχῆμα:

1. Μεριπτερη ἑνότητα
α. Τίτλος
β. Στόχοι
γ. Βασικά στοιχεῖα τοῦ περιεχομένου
δ. Διδακτικές ἐνέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες.

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης καί Ἀριστ. Βουγιουκας, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι δέν εἶναι εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὅτι ἡ ὕλη (νά ἀναλυθεῖ), ἀφοῦ θά ἐμπεριέχεται στούς στόχους.

Ἐπίσης προτείνουν τήν ἱεράρχηση στόχων καί δραστηριοτήτων ἀνά μεριπτερης ἑνότητας.

Στήν ἑπόμενη συνεδρία θά γίνει συζήτηση γιά τήν ἀξιολόγηση, ἡ ὁποία κατά τή γνώμη ὅλων τῶν μελῶν ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο στοιχεῖο τοῦ προγράμματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ἡ Πρόεδρος

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ · Ε.Μ.Ε.

Π Ρ Α Ξ Η 124/1978

Σήμερα, 25 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Παρασκευή καί ὥρα 11.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀριστ. Βουγιουκάκη Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Κατάρτιση χρονοδιαγράμματος γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου.

Στήν ἀρχή ἐπισημαίνονται τά πραχτικά τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια γίνεται διευκρινιστική συζήτηση πάνω σέ ὅσα ἀποφασίστηκαν στήν προηγούμενη συνεδρία (123/1978) σχετικά μέ τήν ὀργάνωση τῶν μεριδίων ἐνοτήτων.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀπαντώντας σέ ἐρώτηση τοῦ κ. Ν. Βλουτίδη Συμβούλου Β΄, σχετική μέ τό πῶς θά διατυπώνονται οἱ "Διδακτικές ἐνέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες" λέγει ὅτι θά διατυπώνονται συνοπτικά ὁρισμένες σκέψεις γιά τό πῶς θά ὑποβοηθεῖ ὁ δάσκαλος τό μαθητή γιά νά μάθει καί ὁ μαθητής ἐπίσης τί πρέπει νά κάνει γιά νά μάθει.

Διαφωνεῖ ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ προτείνει σέ κάθε διδακτική ἐνέργεια νά ἀπολουσθοῦν ἀμέσως ἀναλυτικά ὅλες οἱ ἐρασταριότητες συγκεκριμένες.

Στή συνέχεια ὁ κ. Μαραγκουδάκης προτείνει νά ὁρίζεται γιά κάθε μεριδτερη ἑνότητα ἡ συγκεκριμένη "κατάσταση μαθήσεως", ἡ ὁποία θά πρέπει νά συνδέεται ἀπόλυτα μέ τή λογική τοῦ περιεχομένου (διδακτέας ὕλης) καθώς καί μέ τή λογική τῶν ἐνεργειῶν πού πρέπει νά κάνουν οἱ μαθητές, γιά νά τά ἀφομοιώσουν.

Ἀπολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα στήν ἑπόμενη συνεδρία του θά συζητήσει γιά τήν ἀξιολόγηση, προκειμένου νά ὁλοκληρωθεῖ τό σέμα "Ἀνάπτυξη ἑνοτήτων".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Κ. Β. Κουζιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 125/1978

Σήμερα, 26 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Σάββατο καὶ ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτη, τὴ Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδρικόπουλος, Νικ. Ἐλουτζάκης, Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκάκης, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοὶ Σύμβουλοι παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 7ο.

Δὲν ἔλαβε μέρος στὴ συνεδρία ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', γιατὶ εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακὴ ἀπασχόληση (Ὁμιλία στὴν Ἐθνικὴ Ἑστία).

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως.

Θ Ε Μ Α: Ἀνάπτυξη τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος (Συνέχεια συζητήσεως).

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στὴ συνέχεια ὁ προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπὸ συζήτηση τὸ θέμα "Ἀξιολόγηση", ἡ ὁποία (ἀξιολόγηση) θεωρεῖται ἀναπόσπαστο στοιχεῖο τοῦ προγράμματος καὶ καλεῖ τὰ μέλη νὰ διατυπώσουν τὶς ἀπόψεις τους.

Ἡ συζήτηση περιστρέφεται κυρίως στὸ τί θὰ περιλαμβάνει καὶ σὲ ποιὸ ἐπίπεδο θὰ γίνει ἡ ἀξιολόγηση στὸ στάδιο αὐτὸ τοῦ προγράμματος.

./.

Επίσης τίθεται τό ερώτημα άν θά δοθοῦν μόνο γενικές όδηγίες ή συγκεκριμένες ύποδείξεις. Ανταλλάσσονται διάφορες άπόψεις πού έχουν ώς έξῆς:

Ο κ. Μαραγκουδάκης, Είδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει ότι κάτω από τόν τίτλο "Μαθητικές δραστηριότητες" θά ύπάρχουν καί δραστηριότητες, πού σκοπό θά έχουν νά έλέγξουν σέ ποιό βαθμό έπετεύχθησαν οί στόχοι. Θά είναι δηλ. μία μορφή μαθητικῶν δραστηριοτήτων.

Ο κ. Αντ. Μπενέκος, Είδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, λέγει ότι ή άξιολόγηση είναι μία βασική δραστηριότητα τῆς έφαρμογῆς, τῆς συστηματοποιήσεως καί τοῦ έλέγχου τοῦ τί έχουν μάθει οί μαθητές καί προτείνει νά δοθοῦν σύντομες ύποδείξεις καί ένδεικτικά παραδείγματα (είκόνες, τέστ κτλ.), όσο έπιτρέπει τό μάθημα, γιά νά κάνει ό δάσκαλος πιό συνειδητά αύτά πού έκανε μέχρι τώρα.

Ο κ. Ι. Χριστιτῆς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, έχει τή γνώμη, άφοῦ οί στόχοι πού έχουν τεθεῖ δέν είναι συγκεκριμένοι, νά δοθοῦν γενικά όδηγίες στό δάσκαλο, άνάλογα μέ τήν τάξη, γιά κάθε γενική ένότητα καί γιά όλο τό μάθημα.

Ο κ. Μελᾶς, Είσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, διακρίνει τρία έπίπεδα άξιολογήσεως συνατά: Αξιολόγηση στό τέλος τῆς γενικῆς ένότητας, μετά από κάθε μεριπότερη ένότητα καί γιά όλο τό μάθημα.

Ο κ. Ν. Ελουτίδης, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τήν έξῆς γνώμη: Νά σταλοῦν στούς δασκάλους όρισμένες γενικές όδηγίες οί όποῖες νά άναφέρονται σέ όρισμένες μεριπότερες ένότητες όρισμένων γενικῶν ένοτήτων τοῦ μαθήματος.

Παράλληλα νά δοθοῦν καί όρισμένα ύποδείγματα άντικειμενικῆς άξιολόγησεως τῶν παιδιῶν καί έκ τῶν ὑστέρων νά σταλοῦν όρισμένες άναλυτικές όδηγίες πού θά βοηθήσουν τό δάσκαλο στήν κατανόηση τῆς άξιολογήσεως.

Η γνώμη τοῦ κ. Κ. Πασσάκου, Συμβούλου Β', συνοφίζεται ώς έξῆς:

Τό θέμα πού άπασχολεῖ τό Τμῆμα είναι ή άξιολόγηση πού κάνει ό δάσκαλος γιά νά δεῖ άν πέτυχε ή διδασκαλία του. Αντίθετα πρός τήν άποψη, πού διατυπώθηκε, ότι δηλ. κυρίως άξιολογεῖται τό γνωστικό στοιχεῖο, δέν άποκλείονται καί άλλες άρχές δηλ. άξίες, στάσεις συμπεριφορᾶς κτλ. Δέχεται καί τούς δύο τρόπους (άντικειμενική ή ύποκειμενική άξιολόγηση) σάν θεμιτούς τρόπους άξιολογήσεως καί προτείνει σέ κάθε μερική ένότητα νά δίνονται τρόποι άξιολογήσεως.

./.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, διατυπώνει τὴν ἀκόλουθη γνώμη: Ἡ ἀξιολόγηση εἶναι ἀναπόσπαστο στοιχεῖο τοῦ προγράμματος. Ἐπειδὴ σὲ ὁρισμένα μαθήματα ὑπάρχει μία ἰδιαιτερότητα καὶ αὐτὸ θὰ μᾶς ὑποχρεώσει νὰ ἔχουμε στόχους μὲ κάποια ἰδιοτυπία, νὰ γίνει ἕνας συνδυασμὸς καὶ νὰ ἐκπέσουμε σὲ ὁρισμένα μαθήματα νὰ γίνεται ἀξιολόγηση σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ἐφόσον προσφέρονται, καὶ νὰ δίνονται ὁδηγίες συγκεκριμένες ἀλλὰ καὶ γενικῆς φύσεως. Σὲ ὁρισμένα ἄλλα μαθήματα νὰ δίνονται μόνο ὁδηγίες μέχρι τὶς ὁρισμένες γενικὲς ἑνότητες καὶ νὰ παρέχονται καὶ παραδείγματα.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιουκᾶς, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ διατυπώνει τὴν ἄποψη ἡ ἀξιολόγηση νὰ περιληφθεῖ μόνο στὸ ἐπίπεδο ὅλων τῶν μεριδίων ἑνοτήτων σ' ὅλα τὰ μαθήματα καὶ νὰ περιλάβει ἐνδεικτικὲς ὑποδείξεις καὶ ἐνδεικτικὰ παραδείγματα, ὅπου εἶναι δυνατό. Ἄλλωστε τὸ πρόγραμμα κινεῖται στὸ ἐπίπεδο τοῦ ἐμπειρικοῦ καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑπάρχουν τόσες ἀπαιτήσεις.

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ διεξοδικὴ συζήτηση καὶ τὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων τὸ Τμῆμα ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφία γιὰ τὴν ἀξιολόγηση τὰ ἑξῆς:

1. Ἔπειτα ἀπὸ κάθε μεριδιακὴ ἐνότητα θὰ δίνονται στὸ δάσκαλο σχετικὲς ὑποδείξεις, καὶ, ὅπου θεωρεῖται ἀπαραίτητο, συγκεκριμένα παραδείγματα γιὰ τοὺς τρόπους ἀξιολογήσεως τῆς ἐπιτεύξεως τῶν στόχων τῆς ἑνότητας.

2. Κατὰ τὸν τέλειο τρόπο θὰ γίνεται ἀξιολόγηση καὶ ἔπειτα ἀπὸ κάθε γενικὴ ἑνότητα.

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, α) γιατὶ θεωρεῖ τὴν ἀξιολόγηση ἀναπόσπαστο μέρος κάθε διδακτικῆς δραστηριότητας καὶ β) γιατὶ πρέπει νὰ δοθοῦν στοὺς δασκάλους συγκεκριμένες δραστηριότητες ἀξιολογήσεως γιὰ κάθε ἑνότητα. πιστεύει ὅτι

Τέλος τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ τὴ διευρυνιστικὴ συζήτηση (Συνεδρίες 120, 122, 123, 124/1978) σὲ ὅσα σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων τὸ Τμῆμα εἶχε ἀποφασίσει στὴν 49/1978 συνεδρία του, συμφωνεῖ κατὰ πλειοψηφία ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων νὰ γίνει ὡς ἑξῆς:

III Ἀνάπτυξη ἑνοτήτων.

1. Γενικὴ ἑνότητα (μόνον τίτλος)
2. Ἐπεξηγήσεις τῆς γενικῆς ἑνότητας
3. Ὀργάνωση σὲ μεριδιακὲς ἑνότητες
   α. Τίτλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 126/1978

Σήμερα, 28 Αυγούστου 1978 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 8.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκάκης, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενένιος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά βιβλία (χρονοδιάγραμμα).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἀκολουθεῖ μία κατ'ἀρχήν συζήτηση γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου, προκειμένου τό Τμῆμα νά προχωρήσει στήν κατάρτιση χρονοδιαγράμματος.

Τά προβλήματα, πού ἐπισημάνθηκαν κατά τή συζήτηση, συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

1) Θεωρεῖται βασικό τό πρόγραμμα νά συντάσσεται μέ τρόπο πού νά ἐξυπηρετεῖται ἡ ἐξατομικευμένη διδασκαλία (γνώμη τοῦ κ. Πασσάκου).

2) Ἄν, ὅταν τελειώσει τό πρόγραμμα θά γίνει πειραματική ἐφαρμογή ἤ τό Τμῆμα θά προχωρήσει στή σύνταξη τῶν βιβλίων (γνώμη τοῦ κ. Πασσάκου

./.

3) Αν τό Πρόγραμμα θά συνταχθεῖ ἔτσι πού νά συμφωνεῖ μέ τούς ἄλλους τόπους σχολείων (κ. Βλουτίδης).

4) Ἀπό τήν ὀργάνωση τῶν μεγαλύτερων ἑνοτήτων λείπει ἡ δημιουργία καταστάσεως μαθήσεως (Γνώμη κ. Μαραγκουδάκη).

Σχετικά μέ τήν ἐξατομικευμένη διδασκαλία διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι εἶναι μία γενική ἀρχή καί μπορεῖ νά ἀντιμετωπισθεῖ σέ τρία ἐπίπεδα στό πρόγραμμα: Στίς δραστηριότητες, στήν ὕλη καί στήν ἀξιολόγηση. Ἔπειτα δέν εἶναι ἡ μόνη ἀρχή. Μεγάλη σημασία ἔχει ἐπίσης ἡ συνεργατική μάθηση, ἡ δημιουργική σκέψη κ.ἄ.

Ἐπίσης ἀπό τή συζήτηση, πού ἔγινε γιά τό δεύτερο πρόβλημα, φάνηκε ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ Τμήματος κρίνει σκόπιμον, ἀφοῦ τελειώσει τό Α.Π. νά προχωρήσει στή σύνταξη τῶν βιβλίων.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή συζήτηση, συμφωνεῖ κατά τή σύνταξη τοῦ Α.Π. νά λάβει ὑπόψη του τίς ἀρχές γιά τίς ὁποῖες ἔγινε συζήτηση παραπάνω. (ἀρχή ἐξατομικευμένης ἐνεργητικῆς μάθησης, δημιουργικῆ ἐκμάθηση, κλπ κλπ κ.ἄ.)

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

Κων. Κουτσουτσιάτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΑΞΗ 127/1978

Σήμερα, 29 Αύγούστου 1978, ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδαρῆ, τόν Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλοντάκης, Κων/νος Σάββας, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκάκης, Γεώργ. Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀντών. Μπενέκος, ἐπιστημονικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, ἐπιστημονικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωαν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Τό ἀναλυτικό Πρόγραμμα καί τά βιβλία (Χρονοδιάγραμμα).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, ἐπιστημονικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παίρνει τό λόγο καί ἐπανέρχεται σέ πρόταση πού εἶχε κάνει στή συνεδρία (124/1978) σχετικά μέ τή δημιουργία/ κατασταση μαθήσεως.

Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει σέ κάθε μεριδιστερη ἑνότητα νά ὁρίζεται ἡ συγκεκριμένη "κατάσταση μαθήσεως". Ἔπειτα ἀναπτύσσει στό Τμῆμα πῶς δημιουργεῖται μία κατάσταση μαθήσεως ὡς ἑξῆς:

ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΜΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΑΘΗΣΕΩΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΚ/ΤΩΝ

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η δημιουργία καταστάσεως μαθήσεως βασίζεται:

1ο. Στή λογική τοῦ περιεχομένου (ἤ τῆς διδακτέας ὕλης). Ἡ λειτουργία (τό ἔργο) πού ἐντελοῦν ὁρισμένα μεταφορικά μέσα (ἐπιβατικά αὐτοκίνητα) μπορεῖ νά ἀποτελέσει κριτήριο γιά τό σχηματισμό συνόλων ἀπό αὐτά τά στοιχεῖα.

2ο. Στή λογική τῶν ἐνεργειῶν πού πρέπει νά κάμουν οἱ μαθητές γιά τό σηματισμό συνόλων μέ βάση τό παραπάνω κριτήριο, καθώς καί γιά τήν ἀφομοίωση τῆς ἔννοιας τοῦ συνόλου. Στή συγκεκριμένη περίπτωση οἱ ἐνέργειες εἶναι:

α.- Ἐπισήμανση τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς λειτουργίας πού ἐντελοῦν διάφορα μεταφορικά μέσα ξηρᾶς.

β.- Ἀπομόνωση τῶν μεταφορικῶν μέσων πού ἔχουν κοινό χαρακτηριστικό τή μεταφορά ἐπιβατῶν- ὕστερα ἀπό σύγκριση καί ἀφαίρεση- καί ὁμαδοποίησή τους.

γ.- Ἀνεύρεση τῆς κατηγορίας, καί ἀπόδοση τῆς σχετικῆς ὁρολογίας, πού περικλείνει καί ὀργανώνει τά ἀρχικά διαφορετικά στοιχεῖα: σύνολο ἀπό ἐπιβατικά αὐτοκίνητα.

Παρουσίαση τῆς καταστάσεως μαθήσεως

Μιά μέρα ἄκουσε ἡ μητέρα τό Γιῶργο καί τήν Ἀντωνία νά συζητοῦν πολύ δυνατά. Σέ κάτι δέ συμφωνοῦσαν πάνω στό παιγνίδι τους. Ὁ Γιῶργος ἔλεγε στήν Ἀντωνία: "Μή βάζεις τό φορτηγό στό ἴδιο κουτί μέ τό λεωφορεῖο, τό πούλμαν καί τό ταξί. Δέν πάει, δέν ταιριάζει μ'αὐτά. Μέ ποιόν, λέτε, συμφώνησε ἡ μητέρα, μέ τήν Ἀντωνία ἤ τό Γιῶργο;

Οἱ μαθητικές ἐνέργειες πού θά ἀκολουθήσουν ὕστερα ἀπό τήν παρουσίαση τῆς καταστάσεως μαθήσεως, θά συνδέονται ἀπόλυτα μέ ὅσα ἀναφέρονται στίς παραγράφους α, β καί γ.

Παρόμοιες μαθητικές ἐνέργειες μπορεῖ νά γίνουν καί μέ ἀπεικονίσεις τῶν ἀντικειμένων (ἐπιβατικά αὐτοκίνητα) στόν πίνακα πρῶτα καί στό "βιβλίο τοῦ μαθητῆ" ἀργότερα. Σχετικές θά εἶναι καί οἱ δραστηριότητες ἀξιολογήσεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

" Ἡ κατάσταση μαθήσεως, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ ὅρος δηλώνει, δέν περιγράφει

συγκεκριμένες διδακτικές ενέργειες και μαθητικές δραστηριότητες, αλλά διαγράφει τις προϋποθέσεις, τα πλαίσια και τη σειρά αυτών των ενεργειών που αναφέρονται στο σύνολο της διδασκαλίας. Μιά κατάσταση μαθήσεως περιλαμβάνει τα έξης στοιχεία:

α. Τον προβληματισμό
β. Την απομόνωση του προβλήματος και τη συνειδητοποίησή του από τους μαθητές.
γ. Τη μέθοδο και τα μέσα, ανάλογα με την ιδιοτυπία του αντικειμένου, που θα δηγήσουν στη λύση του.
δ. Την απόφαση για τρόπους έργασίας (ατομική-ομαδική κτλ).
ε. Τις διαδικασίες υλοποιήσεως.
στ. Την ελεύθερη κριτική συζήτηση πάνω στα αποτελέσματα και
ζ. Τη δοκιμή και τον έλεγχο από τους μαθητές για να διαπιστωθεί κατά πόσο πέτυχαν οι τεθέμενοι στόχοι. Κατά τη γνώμη μου όλα αυτά αντανακλώνται στην οργάνωση των γενικών και μερικότερων διδακτικών ενοτήτων του Προγράμματος και θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη κατά τη σύνταξη των διδακτικών έμεργειών και των μαθητικών δραστηριοτήτων. Όμως δέν θα πρέπει να δοθεί στο πρόγραμμα ένα μοντέλο δημιουργίας καταστάσεως μαθήσεως" γιατί κάτι τέτοιο δέν μπορεί να έχει ισχύ για όλους τους δασκάλους, για όλες τις τάξεις και για όλες τις περιπτώσεις και γιατί αν αναφερθούμε στην κατάσταση μαθήσεως θα πρέπει να αναφερθούμε και στις άλλες μεταβλητές της διδασκαλίας. Αυτό όμως δέν έγινε στο πρόγραμμα.

Έπειτα από τη διεξοδική συζήτηση το Τμήμα συμφωνεί στις "Διδακτικές ενέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες" να έχει υπόψη και να δώσει συγκεκριμένα πράγματα ώς προς τη δημιουργία της καταστάσεως μαθήσεως.

Διαφωνεί ο κ. Γ. Μαραγκουδάκης ο οποίος διατυπώνει την άποψη ότι αυτά πρέπει να υπάρχουν στο βιβλίο του δασκάλου, γιατί στο Α.Π. δέν είναι δυνατό να αντιμετωπισθούν με επάρκεια.

Έπειτα από αυτά έλυσε η συνεδρία.

Η Γραμματέας

Ο Προεδρεύων

Δ. Κουϊδητσιώτης

Εύρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 128/1978

Σήμερα, 30 Αὐγούστου 1978, ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀριστ. Βουγιούκας, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά βιβλία (Χρονοδιάγραμμα).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια γίνεται μία κατ' ἀρχήν συζήτηση γιά τό ποιά θά πρέπει νά εἶναι ἡ μορφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ καί τί θά περιέχει πέρα ἀπό τήν ἀνάπτυξη τῆς ὕλης. Οἱ γνῶμες πού διατυπώθηκαν συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ θά εἶναι περισσότερο βιβλίο ἐργασίας τοῦ μαθητῆ καί ὄχι ἐγχειρίδιο ἐπιστήμης γιά ἀπομνημόνευση καί θά περιέχει δραστηριότητες ὑπόδειξη πιθανῶν πηγῶν ἀπό ὅπου θά μποροῦν νά ἀντλοῦν οἱ μαθητές καί πλάνο ἐργασιῶν γιά ἐμπέδωση καί ἐπεξεργασία.

./.

"Επειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει στό Τμῆμα τό ἐρώτημα τί θά περιέχει τό βιβλίο τοῦ δασκάλου καί ἄν ἀναλυτικό πρόγραμμα καί βιβλία τοῦ μαθητή καί δασκάλου θά γραφοῦν παράλληλα ἤ δοθεῖ προτεραιότητα στό Α.Π. καί καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τίς ἀπόψεις τους.

Ἀπό τή συζήτηση, πού ἀκολούθησε, σχετικά μέ τό τί θά περιέχει τό βιβλίο τοῦ δασκάλου φάνηκε ὅτι στό βιβλίο αὐτό θά γίνεται ἀνάλυση κάθε ὡριαίας ἑνότητας, ἀναλυτική δηλ. καί λεπτομερειακή περιγραφή τῶν ἐνεργειῶν πού θά πρέπει κατά τή διδασκαλία νά κάνουν δάσκαλος καί μαθητές.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά συζητηθεῖ ἄν εἶναι σκόπιμο νά γραφεῖ βιβλίο τοῦ δασκάλου γιά ὅλα τά μαθήματα. Ὁ ἴδιος διαφωνεῖ μέ τήν ἀρχή συγγραφῆς βιβλίου γιά τό δάσκαλο καί μάλιστα γιά ὅλα τά μαθήματα γιά τούς ἀκόλουθους λόγους:

1.- Μέ τήν ἀνάλυση τῶν γενικῶν καί μερικότερων διδακτικῶν ἑνοτήτων στό ὑπό σύνταξη πρόγραμμα καί μέ τή συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ δίνεται στό δάσκαλο σέ ἱκανοποιητικό βαθμό βοήθεια γιά τήν προπαρασκευή καί τή διεξαγωγή τῆς διδασκαλίας του.

2.- Ἄν τό βιβλίο τοῦ δασκάλου περιέχει, ὅπως φάνηκε ἀπό τή συζήτηση, διδακτικές ὁδηγίες καί μαθητικές δραστηριότητες, αὐτές, ἀφοῦ στό ἀναλυτικό πρόγραμμα ἀναφέρονται στίς μερικότερες διδακτικές ἑνότητες, στό βιβλίο τοῦ δασκάλου θά ἀναφέρονται ἀναγκαστικά στίς ὡριαῖες ἑνότητες. Αὐτό ὅμως κατά τή γνώμη μου, ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ ἀνάλυση τῶν γενικῶν ἑνοτήτων γιά παιδαγωγικούς καί διδακτικούς λόγους δέν ἔπρεπε νά φθάσει μέχρι τό ἐπίπεδο τῆς διδακτικῆς ὥρας.

3.- Ἡ ἀνάλυση κάθε ὡριαίας διδακτικῆς ἑνότητας, δηλ. ἡ ἀναλυτική καί λεπτομερειακή περιγραφή τῶν ἐνεργειῶν πού θά πρέπει κατά τή διδασκαλία νά κάνουν δάσκαλος καί μαθητές, ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ βασικές καί παιδαγωγικές ἀρχές, γιατί:

./.

α) Όδηγεῖ σέ μονομερή ἐφαρμογή θεωριῶν μαθήσεως καί διδασκαλίας καί ἐνέχει τόν κίνδυνο νά δώσει στό πρόγραμμα ἀποκλειστική γνωστική κατεύθυνση.

β) Περιορίζει τήν πρωτοβουλία, τήν ὑπευθυνότητα καί τήν ἐλευθερία τοῦ δασκάλου καί ἀγνοεῖ τίς ἀνάγκες καί τά διαφέροντα τῶν παιδιῶν. Διδάσκαλος καί μαθητές ἀντιμετωπίζονται ἁπλῶς ὡς "ἐκτελεστές" ἑτοίμων σχεδίων.

γ) Όδηγεῖ στήν τυποποίηση καί στήν ὁμοιομορφία τῆς διδασκαλίας γιά ὅλες τίς τάξεις καί ὅλα τά σχολεῖα, ἐνῶ γίνεται ἀπ' ὅλους ἀποδεκτό ὅτι ὁ διδάσκαλος πρέπει νά προπαρασκευάζει καί νά διεξάγει τή διδασκαλία του μέ βάση τό ἐπίπεδο τῆς τάξεως, τίς ἀνάγκες καί τά διαφέροντα τῶν παιδιῶν, τίς συνθῆκες τοῦ σχολείου κτλ. Δέχεται ὅτι γιά μερικά μαθήματα, ἐξαιτίας τῆς ἰδιοτυπίας τους καί τῶν καινοτομιῶν πού εἰσάγονται σ' αὐτά, πρέπει νά γραφοῦν βιβλία τοῦ δασκάλου. Καί στά βιβλία ὅμως αὐτά, τά ὁποῖα θά περιέχουν στοιχεῖα σχετικά μέ τό πρόγραμμα καί τή διδακτέα ὕλη, ἡ ἀνάλυση δέν θά πρέπει νά φθάνει στίς ὡριαῖες ἑνότητες.

Σχετικά μέ τό ἐρώτημα ἄν Α.Π. καί βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου θά γράφονται παράλληλα ἤ ὄχι ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος πατά τῷ ΚΕΜΕ, προτείνει νά γίνει ταυτόχρονα σύνταξη τοῦ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ καί τῶν βιβλίων τοῦ δασκάλου.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ἔχει τή γνώμη ὅτι ἡ ἄποψη τοῦ κ. Μαραγκουδάκη προσκρούει σέ δύο κινδύνους:

1.- Δέν ἔχει ἀντιμετωπισθεῖ ἡ ἀξιολόγηση ἀπό τήν ἀρχή τῆς δομήσεως τοῦ Α.Π.

2.- Δέν μπορεῖ νά γραφεῖ βιβλίο τοῦ δασκάλου ἄν δέν γίνει ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι, ἐφόσον τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα προβλέπει τίς μαθητικές δραστηριότητες καί τήν ἀξιολόγηση, δέν εἶναι ἀπαραίτητο τό βιβλίο τοῦ δασκάλου, ἀφοῦ θά περιέχει ἀναλυτικότερα ὅ,τι ὑπάρχει στό Α.Π.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

άλλά έπείγει ή συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ.

Έπίσης ὁ κ. Παπαδόπουλος βλέπει ὅτι δέν εἶναι ἀπαραίτητο νά γραφεῖ τώρα βιβλίο τοῦ δασκάλου, ἀφοῦ βασικά στοιχεῖα του ὑπάρχουν στό Α.Π., ἀλλά ἐπείγει τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ.

Ὁ κ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, νομίζει ὅτι πρέπει τή σύνταξη τοῦ Α.Π. καί τή συγγραφή τῶν βιβλίων νά τά δεῖ τό Τμῆμα κατά τρόπο ἐνιαῖο.

Ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, διατυπώνει τήν ἄποψη νά συνταχθεῖ πρῶτα τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί σέ δεύτερη φάση νά γίνει παράλληλα ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ καί τοῦ βιβλίου τοῦ δασκάλου, γιατί πιστεύει ὅτι τό βιβλίο τοῦ δασκάλου περισσότερο θά συνδέεται μέ τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ. Θά περιέχει δηλ. συγκεκριμένες ὑποδείξεις καί δραστηριότητες πῶς θά διδαχθεῖ ἡ ἑνότητα. Ἄν δέν ὑπάρχει χρόνος ἀναγκαστικά θά γραφοῦν χωριστά.

Ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος συνοψίζει ὡς ἑξῆς τά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τό Τμῆμα:

1.- Ἄν θά πρέπει σέ πρώτη φάση νά γίνει μόνο τό Α.Π.

2.- Ἄν σέ δεύτερη φάση θά γραφοῦν καί τά δύο βιβλία (μαθητῆ-δασκάλου) ἤ μόνο τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ.

Ἔπειτα ἀπό τή πληροφορία, πού ἀκολούθησε, τό Τμῆμα ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία:

Νά γίνει πρῶτα ἡ σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, σέ δεύτερη φάση νά γραφεῖ μόνο τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ καί σέ τρίτη φάση νά ἀκολουθήσει ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ δασκάλου.

Μειοψηφοῦν:

1.- Ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος προτείνει νά συνταχθοῦν ταυτόχρονα Α.Π. καί βιβλία μαθητῆ καί δασκάλου.

2.- Ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος προτείνει νά γραφοῦν παράλληλα τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ καί τ'

τό βιβλίο τοῦ δασκάλου γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Ἐπίσης ὁ κ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, νομίζει ὅτι εἶναι σκόπιμο, τουλάχιστον γιά τό μάθημα τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας, παράλληλα μέ τήν κατάρτιση τοῦ σχεδίου τοῦ Α.Π. νά γραφοῦν καί τά βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου γιά τούς ἑξῆς κυρίως λόγους:

1.- Δέν εἶναι δυνατό νά γίνει τό Α.Π. συγκεκριμένο, ἰδιαίτερα στή φάση τῶν δραστηριοτήτων καί τήν ἀξιολόγηση, χωρίς τήν ὕλη πού θά ὑπάρχει στό βιβλίο τοῦ μαθητῆ.

2.- Μέ τήν παράλληλη σύνταξη τοῦ βιβλίου τοῦ δασκάλου καί τοῦ μαθητῆ εἶναι δυνατό νά μεταφερθεῖ σ' αὐτό τό ὑλικό ἐκεῖνο τοῦ Α.Π. πού γιά λόγους τυπικῆς διαδικασίας δέ θά περιληφθεῖ στό Προεδρικό διάταγμα (δραστηριότητες, ὑποδείγματα ἀξιολογήσεως κτλ.).

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἐπανέρχεται στήν ἀπόφαση τοῦ Τμήματος καί λέγει ὅτι, ἀφοῦ τό Τμῆμα ἀποφάσισε νά γραφεῖ βιβλίο τοῦ δασκάλου, συντάσσεται μέ τή γνώμη τοῦ κ. Μπενέκου, νά γραφοῦν δηλ. παράλληλα καί τά δύο βιβλία (μαθητῆ-δάσκάλου).

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τή σκέψη, ἀφοῦ τό Τμῆμα δέχεται νά γραφεῖ βιβλίο τοῦ δασκάλου καί τό ΚΕΜΕ ἔχει ἐρευνητικούς καί πειραματικούς σκοπούς, νά γίνει ἕνα εἶδος δοκιμῆς σέ δύο μαθήματα, ἐφόσον βέβαια θά ὑπάρχουν οἱ προϋποθέσεις.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 129/1978

Σήμερα, 31 Αὐγούστου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀμβριδόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά βιβλία. Χρονοδιάγραμμα.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ὑπενθυμίζει τήν κατά πλειοψηφία ἀπόφαση τοῦ Τμήματος στήν συνεδρία του 128/1978, σύμφωνα μέ τήν ὁποία θά προηγηθεῖ ἡ σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί θά ἀκολουθήσει ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ καί σέ ἕνα τρίτο στάδιο ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ δασκάλου, καί καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τίς ἀπόψεις τους προκειμένου νά καταρτιστεῖ χρονοδιάγραμμα γιά τό Α.Π. καί τά βιβλία του.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος εἶχε προτείνει ταυτόχρονα νά γίνει σύνταξη τοῦ Α.Π. καί συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου, ἔχει τή γνώμη ὅτι χρειάζονται δύο μέ δυόμιση ($2-2^{1/2}$) χρόνια μέ 50 τουλάχιστον συνεργά-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

τες, πλήρη γραμματεία καί εἰδικούς.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ Α.Π. ἀπαιτεῖται χρονικό διάστημα 10 μηνῶν μέ τή συνεργασία περισσότερων ἀπό 20 προσώπων καί γιά τό βιβλίο τοῦ μαθητῆ ἕνας (1) χρόνος μέ τίς παλύτερες προϋποθέσεις.

Δέν θεωρεῖ σκόπιμο νά γραφοῦν γιά ὅλα τά μαθήματα βιβλία τοῦ δασκάλου, γιά τούς λόγους πού ἀνέπτυξε στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος(128/1978). Δέχεται ὅτι γιά μερικά μαθήματα, ἐξ αἰτίας τῆς ἰδιοτυπίας τους καί τῶν καινοτομιῶν πού εἰσάγονται σ' αὐτά, πρέπει νά γραφοῦν βιβλία τοῦ δασκάλου. Καί στά βιβλία ὅμως αὐτά, τά ὁποῖα θά περιέχουν στοιχεῖα σχετικά μέ τό πρόγραμμα καί τή διδακτέα ὕλη, ἡ ἀνάλυση δέν θά πρέπει νά φθάνει στίς ὡριαῖες ἑνότητες.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι πρέπει νά προηγηθεῖ ἡ σύνταξη τοῦ Α.Π. καί ὅτι χρειάζεται ἕνας(1) χρόνος μέ τή συνεργασία 37 προσώπων. Θά ἀκολουθήσει ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ σέ ἕνα(1) ἄλλο χρόνο ἀπό τά ἴδια πρόσωπα ἐνισχυμένα καί μέ ἄλλα, ὑπό τήν ἐπίβλεψη τοῦ Τμήματος.

Δέν θεωρεῖ ἀπαραίτητο τό βιβλίο τοῦ δασκάλου, γιατί στοιχεῖα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ περιέχονται στό ἀναλυτικό πρόγραμμα πού συντάσσει τό Τμῆμα.

Ὁ κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ἔχει τή γνώμη ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ἀπαιτεῖται χρονικό διάστημα 10 μηνῶν μέ τή συνεργασία 37 προσώπων καί στή συνέχεια γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ(12) δώδεκα περίπου μῆνες.

Ἐπισημαίνει τό πρόβλημα τῆς διαδικασίας συγγραφῆς ἄν δηλ. θά γραφοῦν ἀπό τίς διάφορες ὁμάδες πού θά συγκροτηθοῦν ἡ κατόπιν προκήρυξεως.

Γιά τό βιβλίο τοῦ δασκάλου λέγει ὅτι θά χρειασθεῖ πάλι ἕνας(1) χρόνος καί θά πρέπει νά πάει σέ τρίτη κλίμακα γιά νά χρησιμοποιηθοῦν καί ἐνδεχόμενες ἐμπειρίες ἀπό τή χρήση τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ. Τό πρόβλημα, λέγει, εἶναι ὅτι δέν εἶναι εὔκολες οἱ προϋποθέσεις συγγραφῆς βιβλίων τοῦ δασκάλου(Δύσκολο νά βρεθοῦν πρόσωπα-Τό Τμῆμα δέν ἐπαρκεῖ). Ἐπίσης νομίζει ὅτι τό ἀναλυτικό πρόγραμμα εἶναι ἀρ-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

μετή βοήθεια γιά τό δάσκαλο ἔτσι ἀναλυτικά, ποῦ σύνταξε τόν, καί γι'αὐτό θεωρεῖ σκόπιμο νά μή προβλεφθεῖ συγγραφή βιβλίων του, δασκάλου γιά ὅλα τά μαθήματα.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ἐκφράζει τή γνώμη ὅτι, γιά νά συνταχθεῖ τό ἀναλυτικό πρόγραμμα στήν ἔκταση ποῦ τό Τμῆμα ἔχει προαποφασίσει, χρειάζονται 12 μῆνες μέ τή συνεργασία 37 προσώπων. Ἐν συνεχεία λέγει ὅτι πρέπει νά ἀκολουθήσει ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ ἀπό τά ἴδια πρόσωπα ἐνισχυμένα μέ ἄλλους εἰδικούς καί ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ Τμήματος καί ὅτι ἀπαιτεῖται γι'αὐτό (1) ἕνας χρόνος.

Ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ δασκάλου τήν τοποθετεῖ ἀργότερα σέ χρόνο ποῦ δέν μπορεῖ νά προσδιορίσει, γιατί, κατά τή γνώμη του, εἶναι δυνατό νά γίνει ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος μόνο μέ τή χρησιμοποίηση τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ.

Ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων νά γίνει ἀπό εἰδικούς μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ Τμήματος ἢ ἀπό ἐνδοτικοῦς εἵνους.

Ὁ κ. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, πιστεύει ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ Α.Π. καί τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου ἀπαιτεῖται χρονικό διάστημα($2^{1/2}$-3) δυόμιση ἕως τριῶν χρόνων. Νομίζει ὅτι, ἀφοῦ ἔχει ἀποφασισθεῖ ἀπό τό Τμῆμα νά γίνει πρῶτα ἡ σύνταξη τοῦ Α.Π. καί μετά ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου τοῦ μαθητῆ πρῶτα καί τῶν βιβλίου τοῦ δάσκάλου ἔπειτα, δέν πρέπει νά χωρισθοῦν οἱ περίοδοι ἀλλά ἡ κάθε ὁμάδα νά προχωρήσει ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες της.

Ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος χρειάζεται ἕνας(1) χρόνος μέ τή συνεργασία 37 προσώπων ὁπωσδήποτε. Ἐκφράζει τήν ἐπιφύλαξη ὅτι τά χρονικά ὅρια ποῦ εἶναι δυνατό νά προσδιορίσει κανείς γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου εἶναι αὐθαίρετα. Ἀφοῦ τελειώσει ἡ σύνταξη τοῦ προγράμματος θεωρεῖ ἀπαραίτητο τή στό ἑπόμενο στάδιο κάποια μορφή πειραματικῆς ἐφαρμογῆς του, γιατί πιστεύει ὅτι αὐτό ἀνταποκρίνεται καί στίς προσδοκίες τῶν δασκάλων.

Ὁ κ. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι γιά τή σύνταξη τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος χρειάζεται ἕνας (1) χρόνος μέ τή συνεργασία 37 προσώπων.

Γιά τά βιβλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου (εἶχε προτείνει στήν προηγούμενη συνεδρία νά γραφοῦν ταυτόχρονα) πιστεύει ὅτι χρειάζεται καί διαφορετικό χρόνο καί ὅτι πρέπει νά γραφοῦν ἀπό τά ἴδια πρόσωπα, πού θά ἐργαστοῦν στό Α.Π., ὑπό τήν καθοδήγηση τοῦ Τμήματος.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', ἔχει τή γνώμη ὅτι γιά τή σύνταξη πρῶτα τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος χρειάζεται χρονικό διάστημα 8 μηνῶν μέ 40 πρόσωπα καί γραμματεία καί γιά τή συγγραφή τῶν βιβλίων τοῦ μαθητῆ ἔπειτα ἕνας(1) χρόνος, ἐφόσον αὐξηθοῦν τά πρόσωπα. Πιστεύει ὅτι πρέπει νά ἀπολουθήσει ἡ συγγραφή βιβλίων τοῦ δασκάλου καί σέ πρώτη φάση μόνο γιά ὁρισμένα μαθήματα καί ὅπως δήποτε γιά τό μάθημα τῶν Μαθηματικῶν, τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος καί τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας. Τά βιβλία τοῦ δασκάλου δέν θά πρέπει, κατά τή γνώμη του, νά εἶναι σέ ἀριστες ἐνότητες, γιατί ἔτσι ματαπυίγεται ἡ πρωτοβουλία τοῦ μαθητῆ καί τοῦ δασκάλου καί διότι μελλοντικά οἱ δάσκαλοι θά εἶναι περισσότερο καταρτισμένοι, ἐφόσον ἄρχισαν νά εἰσάγονται στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες ἀριστοῦχοι καί προβλέπεται οἱ Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες νά γίνουν τετραετοῦς φοιτήσεως)

Συμφωνεῖ μέ τόν κ. Πασσάκο νά γίνει μερικός πειραματισμός τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, καί μαζί πειραματική δοκιμή γιά ὁρισμένα βιβλία τοῦ δασκάλου, τά ὁποῖα μπορεῖ νά εἶναι πολυγραφημένα.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', λέγει ὅτι τό νέο Ἀναλυτικό Πρόγραμμα καί τά βιβλία γιά τό μαθητή καί τό δασκάλο εἶναι δυνατό νά καταρτιστοῦν καί συγγραφοῦν στό ἑξῆς χρονοδιάγραμμα.

Α) Τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα, ἐντελῶς συγχρονισμένα, εἶναι δυνατό νά γίνει μέσα σέ ἐννέα(9) μῆνες ἀπό τά δέκα(10) μέλη τοῦ Τμήματος μέ τή βοήθεια ἄλλων δέκα πέντε(15) δασκάλων μέ σπουδές στό ἐξωτερικό ἤ στό ἐσωτερικό πέρα ἀπό τίς βασικές.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά καταρτιστεῖ πρῶτα τό Α.Π. γιατί μόνο μέ βάση αὐτό εἶναι δυνατή ἡ συγγραφή τῶν βιβλίων γιά τό μαθητή καί τό δάσκαλο.

Β) Τά βιβλία γιά τό μαθητή πρέπει νά ἀκολουθήσουν. Πρέπει νά εἶναι ἕτοιμα μέ τήν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1980-81. Ἀφοῦ ἀνέρχονται σέ τριάντα πέντε(35), θά χρειασθοῦν ἰσάριθμοι ἀξιόλογοι συγγρα-

φεῖς.

Γ) Τά βιβλία τοῦ διδασκάλου θά εἶναι δυνατό νά γραφοῦν, ἀφοῦ γραφοῦν τά βιβλία τοῦ μαθητοῦ, δηλαδή μετά τήν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1980-81. Θά ἀνέλθουν σέ τριάντα ὀκτώ(38) καί θά χρειασθοῦν ἰσάριθμους ἀξιόλογους συγγραφεῖς καί χρόνο συγγραφῆς ἕνα (1) ἔτος. Θά εἶναι δηλαδή ἕτοιμα τό θέρος τοῦ 1981, ἤτοι τρία ἔτη ἀπό σήμερα.

Δ) Βιβλία διδασκάλου ἀπαραίτητα ἔπειτα ἀπό τίς καινοτομίες τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος εἶναι ἀνάγκη νά ἀρχίσουν νά γράφονται ἀμέσως μετά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ Α.Π. καί ὄχι πιό ἐνωρίς.

Αὐτά εἶναι τά βιβλία γιά τή Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος, τή Γλῶσσα καί τά Μαθηματικά Α' καί Β'τάξεων, δηλαδή συνολικά ἕξι (6). Θά χρειασθοῦν ἰσάριθμους ἀξιόλογους συγγραφεῖς μέ τή συνεργασία τῶν μελῶν τοῦ ΚΕΜΕ.

Ε) Θά χρειαστοῦν γιά ὅλα αὐτά τουλάχιστον δύο (2) δακτυλογράφοι καί εὐχέρεια φωτοτυπήσεων.

ΣΤ)Οἱ ἀποσπάσεις διδασκάλων ποῦ θά χρειαστοῦν, σύμφωνα μέ τά πιό πάνω εἶναι:

Γιά τό σχ. ἔτος 1978-79	15
" " " " 1979-80	41
" " " " 1980-81	32

Ζ) Τό Τμῆμα κατά τούς προσεχεῖς μῆνες θά κρίνει καί τά τριάντα (30) νέα βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ ποῦ ἔχουν ἤδη ὑποβληθεῖ.

Ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται:

1) Νά καταρτιστεῖ πρῶτα τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα, γιατί χωρίς αὐτό δέν εἶναι δυνατή ἡ συγγραφή, οὔτε βιβλίων γιά τό μαθητή, οὔτε βιβλίων γιά τό διδάσκαλο.

Γιά τήν κατάρτισή του θά χρειαστοῦν ἕνα ἔτος καί 35-40 διδάσκαλοι ἢ ἄλλοι εἰδικοί (σχολ. ἔτος 1978-79). Κατά τό ἔτος αὐτό θά κριθοῦν ἀπό τό Τμῆμα καί τά τριάντα (30) νέα βιβλία ποῦ ἔχουν ἤδη γραφεῖ

2) Νά γραφοῦν ἔπειτα τά βιβλία γιά τούς μαθητές.
Γιά τή συγγραφή τους θά χρειαστοῦν ἕνα(1) ἔτος καί 35-40 διδάσκαλοι ἤ ἄλλοι εἰδικοί (σχολ. ἔτος 1979-80).

3) Νά γραφοῦν τέλος τά βιβλία γιά τό δασκαλο.
Γιά τή συγγραφή τους θά χρειαστοῦν ἕνα(1) ἔτος καί 35-40 διδάσκαλοι ἤ ἄλλοι εἰδικοί (σχολ. ἔτος 1980-81).

4) Ἀπαραίτητη εἶναι ἡ διάθεση δακτυλογράφων καί γραμματέας ἀποκλειστικά γιά τούς πιό πάνω σκοπούς.

Μειοψηφεῖ, διατυπώνοντας διαφορετικές ἀπόψεις σέ οὐσιώδη σημεῖα, ὁ Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ Κ.ΜΕ, κ. Γ. Μαραγκουδάκης, ὅπως ἀναφέρεται στό πρακτικό.

Μειοψηφεῖ μόνο ὡς πρός τόν ἀριθμό τῶν διδασκάλων πού χρειάζονται γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ τμήματος κ.Β. Κονιδιτσιώτης, πού ἔχει γνώμη ὅτι χρειάζονται δέκα πέντε (15) διδάσκαλοι ἤ ἄλλοι εἰδικοί.

Μειοψηφοῦν σέ δια/ φορετικά ὁ καθένας ἐπί μέρους μόνο σημεῖα ὁρισμένοι ἀπό τούς κ. Συμβούλους καί εἰσηγητές, ὅπως ἀναγράφεται μέ λεπτομέρεια στό πρακτικό.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 130/1978

Σήμερα, 8 Σεπτεμβρίου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.-

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ὁδηγίες πρός τούς διδασκάλους γιά τό σχολικό ἔτος 1978-79

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἐνημερώνει τό Τμῆμα γιά τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 47930/22-4-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων πού ἀναφέρεται στή σύνταξη ἀπό τό Τμῆμα ὁδηγιῶν πρός τούς διδασκάλους γιά τό σχολ. ἔτος 1978-79, ἐπειδή ἡ ὕλη τῶν διδακτικῶν βιβλίων δέν ἐναρμονίζεται ἀπόλυτα μέ τό νέο ἀναλυτικό πρόγραμμα.

./.

Ακολουθεῖ μία κατ' ἀρχήν συζήτηση χωρίς νά ληφθεῖ ἀπόφαση, δεδομένου ὅτι δέν ὑπάρχει ἀπαρτία. Θά συνεχισθεῖ ἡ συζήτηση καί θά ληφθεῖ σχετική ἀπόφαση σέ ἑπόμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος ἀνακοινώνει στά μέλη τό περιεχόμενο τοῦ ἐγγράφου Φ. 309.4/82/95899/28-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, πού ἀναφέρεται σέ ὁδηγίες γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ὡρολογίων Προγραμμάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

Π Ρ Α Ξ Η 13/1978

Σήμερα, 11 Σεπτεμβρίου 1978 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος Ὀργάνωση καί μεθόδευση τῆς ἐργασίας.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις γιά τήν ὀργάνωση καί μεθόδευση τῆς ἐργασίας τοῦ Τμήματος στήν τρίτη φάση (ἀνάπτυξη ἑνοτήτων) συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Τό Τμῆμα διαπιστώνει τήν ἀνάγκη στήν ἐπόμενη συνεδρία νά γίνει μία διευκρινιστική συζήτηση σέ ὅσα τό Τμῆμα ἀποφάσισε σχετικά μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

ΕΥΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ὁ Προεδρεύων

ΒΑΣ. ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 132/1978

Σήμερα, 18 Σεπτεμβρίου 1978, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Νασσάκος , Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελᾶς, Ἰωάννης Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἀνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Ὑποβολή θεμάτων γιά μετεκπαίδευση σ' αὐτά δύο καθηγητῶν Ἀκαδημιῶν ἢ Σχολῶν Νηπιαγωγῶν στό ἐξωτερικό μέ δαπάνες τοῦ Β' Ἐκπ/κοῦ Σχεδίου.

ΘΕΜΑ 3ο. Ὁδηγίες πρός τούς διδασκάλους γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατά τό σχολ. ἔτος 1978-79.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχέδ. Προεδρικοῦ Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, κλάδων καί βαθμῶν διά τούς Μουσουλμάνους δημοσίους ἐκπ/κούς λειτουργούς".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στά μέλη:

. / .

ΘΕΜΑ 3ο. Ὁδηγίες πρὸς τοὺς δασκάλους γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1978-79.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 47930/22-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, μὲ τὸ ὁποῖο παρακαλεῖται τὸ Τμῆμα νὰ προβεῖ στὴ σύνταξη ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς δασκάλους γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, γιατὶ ἡ ὕλη τῶν διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου δὲν ἐναρμονίζεται ἀπόλυτα μὲ τὸ νέο ἀναλυτικὸ πρόγραμμα.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση κατὰ τὴν ὁποία τὰ μέλη ἀναπτύσσουν τὶς ἀπόψεις τους.

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ τὴ διεξοδικὴ συζήτηση,

ἀποφαίνεται ὁμόφωνα

Προβαίνει στὴ σύνταξη τῶν ἑξῆς ὁδηγιῶν γιὰ τὰ ἀκόλουθα μαθήματα:

Α. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Γενικὴ παρατήρηση: Κατὰ τὸ τρέχον σχολ. ἔτος θὰ διδαχθεῖ στὶς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις ἡ Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης γιὰ νὰ ἐναρμονισθεῖ ἡ διδ/λία τοῦ μαθήματος αὐτοῦ ἀπὸ τὸ ἑπόμενο ἔτος μὲ ὅσα προβλέπει τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα.

Ε' ΤΑΞΗ

Μετὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἑλλάδας νὰ διδαχθεῖ ἡ Κύπρος.

ΣΤ' ΤΑΞΗ

Νὰ διδαχθοῦν περιληπτικὰ ὅσα ἀναφέρονται στὴν ὥρα, στὸ ἡμερολόγιο καὶ στὶς ἐποχὲς τοῦ ἔτους.

Β. ΦΥΣΙΚΗ

Γ' - Δ' ΤΑΞΗ

α) Τὸ ἐπὶ πλέον διδακτικὸ ὑλικὸ ποὺ προβλέπει τὸ ἀναλυτικὸ πρό-

./.

γραμμα στά "Φυτά καί ζῶα τῆς Ἑλλάδας" νά διδάχθεῖ, περιληπτικά ἤ νά ὀνομάζεται ἁπλῶς κατά τήν παρουσίαση τῆς ἀντίστοιχης ὕλης τοῦ ἐγχειριδίου τῆς τάξεως.

β) Τά εἰσαγωγικά στοιχεῖα τῆς φυτολογίας (σ.11-84) καί τῆς Ζωολογίας (σελ. 123-149) τοῦ ἐγχειριδίου τῆς Γ' τάξεως καί σελ. 5-23 γιά τή φυτολογία τοῦ ἐγχειριδίου τῆς Δ' τάξεως νά διδαχθοῦν μέ σχετική συντομία.

γ) Τά "Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς" πού προβλέπει τό ἀναλυτικό Πρόγραμμα νά διδάσκονται εὐκαιριακά ἤ καί μετά τήν ἐξάντληση τῆς προβλεπόμενης γιά τήν κάθε τάξη, ὕλης.

δ) Νά δίδεται ἔμφαση στά φυτά καί ζῶα πού βρίσκονται στό ἄμεσο περιβάλλον τῶν μαθητῶν.

Ε' ΤΑΞΗ

α) Ἡ ὕλη γιά τίς ἑνότητες "Διατροφεῖα" καί "Μελισσοκομία", πού προβλέπει τό Α.Π. ν' ἀντληθεῖ ἀπό διδακτικές πηγές καί βοηθήματα πού θά ἐπιλέγει ὁ δάσκαλος.

β) Ἀπό τήν ἑνότητα "Φυτά καί ὁ ἄνθρωπος" τοῦ ἐγχειριδίου νά διδαχθεῖ ἀπό διδακτικές πηγές καί βοηθήματα μόνο ἡ ὕλη πού προβλέπει τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.

γ) Ἀπό τήν Ὀρνιθολογία νά διδαχθεῖ ὅ,τι προβλέπει τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί ν' ἀντληθεῖ ἀπό κατάλληλες διδακτικές πηγές καί βοηθήματα.

ΣΤ' ΤΑΞΗ

α) Τό Α' μέρος τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος πού ἀναφέρεται στή Ζωολογία καί τή φυτολογία νά διδαχθεῖ ἀπό κατάλληλες διδακτικές πηγές ἢ βοηθήματα πού θά ἐπιλέξει ὁ δάσκαλος.

β) Ἀπό τό Β' μέρος "Ἀνθρωπολογία" τοῦ ἐγχειριδίου τό ἐρεθιστικό (στηριχτικό) σύστημα, τό μυϊκό καί νευρικό σύστημα καί τά αἰσθητήρια ὄργανα καί ἡ λειτουργία τους νά διδαχθοῦν συνοπτικά, σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Α.Π. Ὡς πρός τό ἄλλο διδακτικό ὑλικό τοῦ ἐγχειριδίου, νά ληφθοῦν ὑπόψη οἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

γ) Τά "Στοιχεῖα Ὑγιεινῆς", πού προβλέπει τό ἀναλυτικό πρόγραμμα, νά διδάσκονται εὐκαιριακά ἀπό κατάλληλες πηγές καί βοηθήματα ἢ μετά τήν ἐξάντληση τῆς ὕλης πού ἀναφέρεται στά "Στοιχεῖα Ἀνθρωπολογίας καί Ὑγιεινῆς" τοῦ Α.Π.

δ) Η ὕλη ποὺ προβλέπει τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὴν ἑνότητα "Προστασία τοῦ Περιβάλλοντος" ν'ἀντληθεῖ ἀπὸ πηγὲς ἢ βοηθήματα ποὺ κρίνονται κατάλληλες ἀπὸ τὸ ἐδαφικὸ.

Γ. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ὅσες ἑνότητες παραλείπονται ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν τάξεων Γ', Δ' καὶ ἐν μέρει καὶ τῆς Ε'καὶ ὑπάρχουν στὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα, μὰ διδαχθοῦν μὲ τρόπο ἐποπτικό, ὥστε νὰ γίνουν πιὸ κατανοητὲς ἀπὸ τοὺς μαθητές, ἐφόσον δὲν ὑπάρχουν στὸ βιβλίο τους.

Δ: ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΗΜΕΙΑ

Ε' - ΣΤ' ΤΑΞΕΙΣ

Ἀπὸ τὸ ἐγχειρίδιο Φυσικὴ καὶ Χημεία τοῦ ΟΕΔΒ νὰ διδαχθοῦν ἐν συντομίᾳ, ἐφόσον εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν κατανόηση τῶν ἑπομένων, τὰ ἀκόλουθα:

ΤΑΞΗ Ε'

Α. ΦΥΣΙΚΗ

Στὸ κεφ. I οἱ ἑνότητες 1,3, 6-8
" " II " " 1 καὶ 10
" " III " " 1 - 4

Β. ΧΗΜΕΙΑ

Στὸ κεφ. I οἱ ἑνότητες 1-4 καὶ 7-9 .

ΤΑΞΗ ΣΤ'

Α' ΦΥΣΙΚΗ

Ἡ εἰσαγωγὴ
Στὸ κεφ. III οἱ ἑνότητες 11 καὶ 13-16
" " IV ἡ ἑνότητα 3
Τὸ κεφάλαιο V, Ἀτομικὴ καὶ Πυρηνικὴ Φυσικὴ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Β. Χημεία

Ἡ εἰσαγωγή
Στό κεφάλαιο Β, ἡ ἑνότητα 4
" " Γ', οἱ ἑνότητες 3 καί 4
Τό κεφάλ. Η, Ἡ ὀργανική Χημεία καί ἡ καθημερινή μας ζωή.

Παρατηρήσεις

1. Ἡ ὕλη πού δέν περιλάμβάνεται στό προσαρμοσμένο ἀναμορφωμένο ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τυχόν θά διδαχθεῖ στούς μαθητές πρέπει νά διδαχθεῖ μέ συντομία καί νά μήν ἀποτελέσει ἀντικείμενο ἐξετάσεως.

2. Οἱ ἑνότητες ἀπό τή Φυσική καί τή Χημεία πού προβλέπονται ἀπό τό Α.Π. καί δέν περιλαμβάνονται στά ἐγκεκριμένα ἐγχειρίδια τῆς Φυσικῆς καί Χημείας τοῦ Ο.Ε.Δ.Β. θά ἀναζητηθοῦν σέ ἄλλες πηγές ἤ βοηθήματα, πού ὁ δάσκαλος ἔχει στή διάθεσή του. Ἡ ὕλη αὐτή θά δοθεῖ στούς μαθητές μέ τή μορφή περιληπτικῶν σημειώσεων, ὅπου κρίνεται ἀπαραίτητο. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐξέταση τῶν μαθητῶν πάνω σ'αὐτή τήν ὕλη θά βασίζεται στό ὑλικό πού ἔχει τεθεῖ στή διάθεσή τους.

Ε. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Στήν ἐκτύπωση τῆς "Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς τῆς Ε' καί ΣΤ' δημοτικοῦ" τοῦ Χρ. Τσολάκη παρεισέφρησαν ὁρισμένες ἀσήμαντες ἀβλεψίες, τίς ὁποῖες θεωρεῖται σκόπιμο νά ἐπισημάνουν οἱ δάσκαλοι καί νά τίς ὑποδείξουν στούς μαθητές γιά διόρθωση. Στόν κατάλογο τῶν μαθητῶν πάνω σ'αὐτή τήν ὕλη θά βασίζεται στό ὑλικό ἀβλεψιῶν πού ἀκολουθεῖ δέν περιλαμβάνονται οἱ παραλείψεις κομμάτων:

1. σ. 15 "Πέτρωσε εὐθύς τό χαμόγελο στά χείλη του σοβαρεύτηκε..": Ἡ τελεία νά γίνει ἄνω τελεία.
2. σ. 32 Ἐλβετία νά γραφεῖ Ἑλβετία.
3. σ. 32 Νά προστεθεῖ τό ἄρθρο ἡ πρίν ἀπό τή λέξη "ὀξεία" στήν τελευταία σειρά.
4. σ. 38 Τό "ἐξ" στήν προτελευταία σειρά νά γίνει "ἔξι"
5. σ. 39 Ὄλυμπος νά γραφεῖ Ὄλυμπος
6. σ. 40 Νά γίνει εὐδιάκριτη ἡ ὑποδιαστολή στούς ἀριθμούς 18,2 καί 105, 18.
7. σ. 42 Πρώτη σειρά: "Αἰβαλί, στρωμένος...Ὅλο τό μάιρδος"

νά γραφεῖ Αἰβαλί, Σ ὅλο

8. σελ. 45 Νά συμπληρωθοῦν οἱ λέξεις "λιθάρι", "θεσσαλονίκη καί ὁ", "σωρό" σέ ὁρισμένα ἀντίτυπα πού εἶναι μισοσβησμένες.

9. σελ. 46 "Τά φηλά βουνά" ἀντί Βουνά

10. σελ. 50 "φωνῆεν" ἀντί "φωνηεν" στήν ὄγδοη σειρά.

11. σελ. 52 "νά 'ναι " ἀντί "νά ναι" στήν ἔντη σειρά

12. σελ. 57 Στό τέλος : "Τά συμφωνικά συμπλέγματα...παρουσιάζουν διάφορα..." Νά γραφεῖ διαφορά.

13. σελ. 59 Σειρά 15η "...ναταλήξεις -η, -εας, -εῖα". Τό εῖα νά γίνει - εῖο.

14. σελ. 81 Στίχος 10ος "ὀρυχεῖα" νά γραφεῖ "ὀρυχεῖο".

15. σελ. 85 Πρός τό τέλος "'Η 'Ελένη... τό βασιλικότης.." νά γραφεῖ τό βασιλικό της.

16. σελ. 93 "τῆ γενικῆ" ἀντί "τήν γενικῆ"

17. σελ. 117 Στίχος 2ος "τῶν πλατάνων" νά γίνει "τῶν πλάτανων"

18. σελ. 168 Στήν 8η σειρά ἀπό τό τέλος: "θετικό" ἀντί "ὑπερθετικό"

19. σελ. 302 Στήν τελευταία σειρά "Ρῆματα"ἀντί "ρήματα"

Γιά τήν καλύτερη χρήση τοῦ ἐγχειριδίου τῆς Γραμματικῆς οἱ δάσκαλοι ἄς ἔχουν ὑπόψη καί τά ἑξῆς:

'Η "Νεοελληνική Γραμματική τῆς Ε' καί Στ' δημοτικοῦ" τοῦ Χρ. Τσολάκη περιέχει, ὅπως εἶναι γνωστό, τά γραμματικά φαινόμενα τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσας κατά συστηματικό τρόπο. Εἶναι εὐνόητο ὅτι ὁ δάσκαλος δέ θά δεσμεύτεῖ ἀπό τήν κατάταξη αὐτή κι ὅτι στή διδασκαλία του θά ἀκολουθήσει τή σειρά ἐκείνη πού ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις καί τά ἐνδιαφέροντα τῆς τάξεως.

'Εμβειτικά ἀναφέρουμε ὅτι τό πρῶτο μέρος τῆς Γραμματικῆς (σελ. 17-97) εἶναι σκόπιμο νά διδάσκεται εὐκαιριακά ἐντός ἀπό τό κεφάλαιο γιά τή στίξη, τό ὁποῖο λόγω τῆς σημασίας του καί τῶν δυσχερειῶν πού παρουσιάζει, πρέπει νά διδαχθεῖ συστηματικά.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟ

Η διδασκαλία της γραμματικής της Νεοελληνικής γλώσσας δεν αποβλέπει στην απόκτηση νέων γνώσεων, αλλά στην επέκταση και συστηματοποίηση του γλωσσικού θησαυρού των παιδιών.

Η ύλη του εγχειριδίου της Γραμματικής δεν πρέπει να διδαχθεί στην τάξη από εξώφυλλο σε εξώφυλλο. Οδηγός του δασκάλου θά είναι τό Αναλυτικό Πρόγραμμα και οί γνώσεις των μαθητών του. Τά παιδιά πρέπει νά έθισθούν νά χρησιμοποιούν τά βιβλία της Γραμματικής και πέρα από τή συστηματική διδασκαλία, όταν αίσθάνονται τήν άνάγκη νά βροῦν τή λύση σέ άπορία τους. Έννοεῖται ότι θέματα, όπως Όμώνυμα, Παράνυμα, Συνώνυμα, Ταυτόσημα ή Μόρια, πού δέν προβλέπονται από τό Α.Π., δέ θά διδαχθοῦν συστηματικά· θά παραπέμψουμε όμως τούς μαθητές στό έγχειρίδιο, όταν στή λογοτεχνία π.χ. θά άναφέρουμε τά συνώνυμα. Κρίνουμε σκόπιμο νά ύπογραμμίσουμε έδῶ ότι οί όρθογραφικοί κανόνες του έπιμέτρου καθώς και οί διάφοροι πίνακες σέ καμμία περίπτωση δέ θά δίνονται στούς μαθητές γιά άπομνημόνευση. Τά παιδιά θά μάθουν νά άνατρέχουν έκεῖ γιά τή λύση τυχόν άπορίων τους.

ΣΤ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1. Άπαραίτητη προϋπόθεση γιά μιά έπιτυχή όργάνωση και έπιτέλεση ένός προγράμματος Πολιτιστικών έκδηλώσεων και άθλητισμοῦ εἶναι νά πιστέψει ό δάσκαλος πρῶτος στή χρησιμότητα τοῦ θεσμοῦ.

2. Μέ τό πλαίσιο θεμάτων δέν έξαντλεῖται άσφαλῶς τό περιεχόμενο τῶν Π.Ε.Α. Ό δάσκαλος μπορεῖ νά συμπληρώσει τό θεματολόγιο αὐτό και μέ άλλα θέματα τοπικοῦ ένδιαφέροντος και έπικαιρότητας. Εἶναι αὐτονόητο ότι ό δάσκαλος δέν εἶναι ύποχρεωμένος νά έξαντλήσει τά θέματα όλων τῶν περιοχῶν, πού έχουν έπισημανθεῖ. Άντίθετα θά σταθμίσει μέ τούς μαθητές τά ένδεδομένα και τίς δυνατότητες και θά προχωρήσει στήν όργάνωση ένός προγράμματος Π.Ε.Α., πού θά εἶναι πραγματοποιήσιμο κάτω από τίς συγκεκριμένες συνθῆκες έργασίας τοῦ σχολείου του.

3. Γιά τήν καλύτερη έπίτευξη τῶν σκοπῶν, πού έπιδιώκει, τό πρόγραμμα τῶν Π.Ε.Α. κρίνεται άπαραίτητο νά εἶναι εὐκαμπτο και ώς πρός τίς ὧρες και τίς ήμέρες πού θά γίνονται οί έκδηλώσεις. Συνιστᾶται τό κάθε σχολεῖο νά προγραμματίζει τίς έκδηλώσεις του άνάλο-

./.

γα μέ τήν ἰδιαιτερότητά του. Εἶναι δυνατό οἱ ἐκδηλώσεις νά γίνονται σέ χωριστές ὧρες π.χ. τήν πρώτη καί τήν τελευταία ὥρα τῆς ἑβδομάδας, τίς δύο τελευταῖες ὧρες τῆς ἑβδομάδας ἤ κάθε δεύτερη ἑβδομάδα ἐπί τέσσερις ὧρες, ἀνάλογα μέ τίς ἀπαιτήσεις τῶν ἀπασχολήσεων ἤ δραστηριοτήτων.

4. Οἱ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις μποροῦν, ἀνάλογα μέ τό ἀντικείμενό τους, νά ἔχουν μία ἤ καί περισσότερες ἀπό τίς ἀκόλουθες μορφές:

α) Ἀκρόασεως ἤ παρακολουθήσεως π.χ. τηλεοπτικῶν ἤ ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν, μουσικῶν ἐκδηλώσεων, θεατρικῶν παραστάσεων, ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων, ἀγώνων, ἀθλοπαιδιῶν κλπ.

β) Συζητήσεως π.χ. γιά ἐπίκαιρα θέματα ἤ γεγονότα, λογοτεχνικά κείμενα κλπ.

γ) Ἐπισκέψεως μουσείων, ἱστορικῶν τόπων, ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων, βιοτεχνικῶν, φιλανθρωπικῶν κλπ. ἱδρυμάτων κλπ.

δ) Δραστηριότητας π.χ. γιά τήν ὀργάνωση μαθητικῆς βιβλιοθήκης, σχολικῶν συλλόγων, ἐκθέσεων ἔργων τῶν μαθητῶν, θεατρικῶν παραστάσεων, μουσικῶν ἐκδηλώσεων, κοινωφελῶν ἔργων κτλ.

5. Γιά τήν ὀργάνωση τοῦ ἐτήσιου προγράμματος Π.Ε.Α, θεωροῦνται ἀπαραίτητα.

α. Ἡ προκαταρκτική συζήτηση μέ τούς μαθητές σχετικά μέ τίς πολιτιστικές δραστηριότητες καί τήν ἀνάγκη καταρτισμοῦ ἑνός προγράμματος μέ θέματα, πού οἱ ἴδιοι θά μποροῦσαν νά προτείνουν.

β. Ὁ ἔγκαιρος καταρτισμός τοῦ καταλόγου τῶν θεμάτων τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων καί ἀθλητισμοῦ, τοῦ χρονοδιαγράμματος πραγματοποιήσεως αὐτῶν καί τῆς κατανομῆς τῶν ἔργων καί τῶν ρόλων τῶν παιδιῶν. Αὐτό πρέπει νά γίνεται ἀπό τήν ἀρχή τοῦ σχολικοῦ ἔτους, σέ γενικές τουλάχιστο γραμμές, καί νά συμπληρώνεται κατά περιόδους, ὥστε νά ὑπάρχουν περιθώρια προετοιμασίας. Οἱ μαθητές (μεμονωμένα), οἱ διάφορες ὁμάδες, ἡ τάξη ἤ τό σχολεῖο πρέπει νά προπαρασκευάσουν καί νά προπαρασκευασθοῦν γιά τήν ἐντέλεση τοῦ προγράμματος

. / .

γ. Απαραίτητο είναι να προβλέπονται ώρες στό πρόγραμμα Π.Ε.Α. γιά έπίκαιρα θέματα, πού θά παρουσιαστοῦν κατά τή διάρκεια τοῦ σχολικοῦ έτους.

6. Γιά τήν έπεξεργασία ένός θέματος άπό τό έτήσιο πρόγραμμα Π.Ε.Α. προτείνεται:

α. Εἰδικός προγραμματισμός τοῦ θέματος, μέ τόν ὁποῖο καθορίζεται στίς λεπτομέρειες τό τί (Κάστρο), πού(Καρύταινα), πότε (5 Μαΐου) καί πῶς (πεζοπορία) τῆς δραστηριότητας.

β. Προετοιμασία στό ὁρισμένο θέμα. Ἄν π.χ. τό θέμα εἶναι "τό γειτονικό μεσαιωνικό κάστρο", θά πρέπει νά προηγηθεῖ συζήτηση γιά τό τί εἶναι ἕνα κάστρο, τή χρήση του στό παρελθόν, τήν ἱστορική του ἀξία, τά διάφορα γεγονότα πού σχετίζονται μ'αὐτό, τίς κατηγορίες καί τήν ἀρχιτεκτονική ποικιλία τῶν κάστρων (χρήση ἐγκυκλοπαιδειῶν, βιβλίων ἱστορίας, φωτογραφιῶν, ζωγραφιῶν πινάκων, θρύλων, δημοτικῶν τραγουδιῶν κ.τ.λ.). Ἄν πάλι πρόκειται γιά μιά συγκεκριμένη θεατρική παράσταση, ἐπιβάλλεται νά γίνει συζήτηση γύρω ἀπό τό θέατρο, τή λειτουργία καί σκοπιμότητά του, τό συγγραφέα, τό μῦθο κι ἀκόμη γιά τίς ἐμπειρίες τῶν παιδιῶν ἀπό τυχόν προηγούμενες παρακολουθήσεις θεατρικῶν ἔργων. Ἔτσι γίνεται κατάλληλη ψυχολογική προετοιμασία τῶν μαθητῶν, πού θά παίξουν ρόλους ἠθοποιῶν, σκηνοθετῶν καί τεχνικῶν, ἀλλά κι αὐτῶν πού θά εἶναι οἱ θεατές τῆς θεατρικῆς παράστασης. Μετήν ἐνημέρωση αὐτή οἱ μαθητές μυοῦνται στό θέατρο. Ἐθίζονται ὄχι μόνο νά ἐμβαθύνουν κάθε φορά περισσότερο στό θεατρικό λόγο καί τούς συμβολισμούς του, ἀλλά καί νά φτάνουν στίς ἐπί μέρους συγκινησιακές ἐμπειρίες τῶν διάφορων κατηγοριῶν τοῦ θεατρικοῦ λόγου (τραγωδία, κωμωδία, κοινωνικό ἔργο, ἱστορικό ἔργο, θεατρικό ἔργο).

γ. Ἐξεύρεση καί ὀργάνωση τῶν μέσων γιά τήν ἐπιτέλεση τοῦ προγράμματος.

δ. Ἐπιτέλεση τοῦ προγράμματος πού εἶναι ἡ σπουδαιότερη καί δυσκολότερη φάση. Σέ μιά ἐπίσκεψη (π.χ. ἑνός μεσαιωνικοῦ

πάστρου, μιᾶς πινακοθήκης ἢ μιᾶς ἐπίθεσεως τυπογραφείας) νά καταβάλλεται προσπάθεια νά ἀποκομίζουν οἱ μαθητές πλούσιες ἐμπειρίες καί νά δέχονται τέτοιες ἐπιδράσεις, οἱ ὁποῖες νά ἐξευγενίζουν τό πνεῦμα καί νά προάγουν τή δεντιλότητα καί εὐαισθησία τους γιά τά ἔργα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ. Ἀπό τό ἄλλο μέρος, σέ μιά εἰκή τους ἐραστηριότητα (θεατρική παράσταση, χορός κτλ) νά καταβάλλεται προσπάθεια, ὥστε νά συμμετέχουν ἁπλᾶ, νά ἀποκτοῦν σχετικές γνώσεις στό μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, νά ἐκφράζουν τόν ἐσωτερικό τους κόσμο χωρίς περιορισμούς καί γενικά νά ἐξελοποιοῦν τίς δημιουργικές τους δυνάμεις.

ε. Συζήτηση σάν τελικό στάδιο, πού πρέπει νά ἀναφέρεται κυρίως σέ ἀνακοινώσεις ἐντυπώσεων, ἀποτιμήσεις καί συσχετίσεις.

Ἀκολουθεῖ ταξινόμηση τοῦ ὑλικοῦ, πού τυχόν συγκεντρώθηκε κατά τήν ἐπεξεργασία κάθε θέματος, σέ εἰδικούς φακέλους.

Χρήσιμη θά ἦταν ἡ τήρηση σχετικοῦ ἡμερολογίου τόσο ἐκ μέρους τοῦ δασκάλου ὅσο καί τῶν μαθητῶν, κατά τρόπο ὁμαδικό ἢ ἀτομικό.

2. ΑΙΣΘΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

1. Τό μάθημα τῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη στήν Β' τάξη εἶναι δυνατό λόγω τῆς φύσεώς του γιά ἕνα σχολικό ἔτος νά διδαχθεῖ καί χωρίς βιβλίο.

2. Μέ βάση τό ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τίς μεθοδικές ὁδηγίες ὁ δάσκαλος θά διδάσκει τό μάθημα ἔτσι ὥστε νά γίνεται κατανοητό ἀπό τά παιδιά καί στήν ἐξέταση θά περιορίζεται στά οὐσιώδη.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ὁ διδάσκαλος διδάσκει περιληπτικά καί ὅταν κρίνει σκόπιμο τά κεφάλαια πού ὁρίζονται ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα ἀλλά δέν περιέχονται στά βιβλία.

2. Ὁ διδάσκαλος διδάσκει μέ συντομία τήν ὕλη τῶν κεφαλαίων πού περιέχεται στά βιβλία ἀλλά δέν προβλέπεται ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 133/1978

Σήμερα, 20 Σεπτεμβρίου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.00 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λόγῳ ἀσθένειας.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Προβλήματα ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἀκολουθεῖ μία διευκρινιστική συζήτηση πάνω σέ ὅσα ἀποφάσισε τό Τμῆμα στίς προηγούμενες συνεδρίες του γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Συγκεκριμένα ἀπασχόλησαν τό Τμῆμα τά ἑξῆς θέματα: 1) "Οἱ Διδακτικές ἐνέργειες- Μαθητικές δραστηριότητες". Ἔγινε καί πρόταση ὁ ὅρος "Μαθητικές δραστηριότητες" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τόν ὅρο "Δραστηριότητες μαθήσεως", ἀλλά δέν ἔγινε ἀποδεκτή. 2) Ἡ ἀξιολόγηση τῶν στόχων

./.

καί 3) Ἡ τελική μορφή πού θά πρέπει νά δοθεῖ στό κείμενο τῆς ἀναπτύ-
ξεως τῶν ἐνοτήτων. Ἄν δηλ. ἡ ἀνάπτυξη τῶν στοιχείων μιᾶς ἑνότητας
θά γίνει πάθετα (τό ἕνα στοιχεῖο μετά τό ἄλλο) ἤ ὁριζόντια.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὕστερα ἀπό
τή διεξοδική συζήτηση γιά ὅλα αὐτά τά θέματα, προτείνει νά γίνει ὑπο-
δειγματική ἀνάπτυξη μιᾶς γενικῆς ἑνότητας ἑνός μαθήματος, προκειμένου
νά ὑλοποιηθεῖ τό σχῆμα πού ἔκαμε τό Τμῆμα γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτή-
των.

Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή καί ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος
ἀναθέτει στήν κ. Μαραγκουδάκη στήν ἑπόμενη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος
νά παρουσιάσει τήν ἀνάπτυξη μιᾶς γενικῆς ἑνότητας ἀπό τά μαθηματικά.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 134/1978

Σήμερα, 21 Σεπτεμβρίου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφ. Χάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδρεόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β', Διον. Κων/νος Πασσάκος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Μελᾶς, Εἰσηγητής, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Σιάμος ἀπό τή διεύθυνση Ξένων καί Μειονοτικῶν Σχολείων.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί ἦταν ἀσθενής.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, κλάδων καί βαθμῶν διά τούς Μουσουλμάνους δημοσίους ἐκπ/κούς λειτουργούς". Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁδηγός διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν: "Τό βιβλίο τοῦ δασκάλου" τοῦ κ. Θεόφρ. Γέρου. Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, πλάδων καί βαθμῶν εἰδ. τοῦς Μουσουλμάνους δημοσίους ἐκπ/κούς λειτουργούς".

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν.Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. 76430/5-7-1978 τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διατύπωσε στό ΚΕΜΣ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, πλάδων καί βαθμῶν εἰδ. τοῦς Μουσουλμάνους Δημοσίους ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς τῶν Μειονοτικῶν Δημοτικῶν Σχολείων Δυτικῆς Θράκης, ἀποφοίτους τῆς Εἰδικῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσ/νίκης, τοῦ τρόπου διορισμοῦ αὐτῶν καί ρυθμίσεως θεμάτων ὑπηρεσιακῆς κατάστασεως αὐτῶν" καί ἐνημέρωσε τό Τμῆμα γιά τό περιεχόμενο τοῦ Προεδρ. Δ/τος".

Στή συνέχεια ὁ κ. Σιάμος, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη ἀπό τή Δ/νση Ξένων καί Μειονοτικῶν Σχολείων, γιά νά λάβει μέρος στή συνεδρίαση, ἀπαντῶντας σέ σχετικές ἐρωτήσεις μελῶν τοῦ Τμήματος ἔδωσε ἀρκετά πληροφοριακά στοιχεῖα γύρω ἀπό τό θέμα καί ἐκλήθη ἀμέσως μετά τοῦ σχετικοῦ Προεδρ. Δ/τος.

Τό Τμῆμα θά ὁλοκληρώσει τό παραπάνω θέμα καί θά ἀποφασίσει σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἐπίσης ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδριάσεις.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Καθ. Χρηστίδης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ ὅτι στήν παράγρ. 4δ μπαίνει ὡς τίτλος τῶν ὅσων ἀκολουθοῦν ὁ ὅρος Δημιουργία καταστάσεως μαθήσεως. Προτείνει νά μείνει ὁ ὅρος ὄχι ὡς τίτλος ἀλλά μέ μιά ἄλλη διατύπωση ὥστε νά συνδέεται μέ φυσικό τρόπο μέ ὅσα ἀκολουθοῦν.
Ἡ πρότασή του γίνεται ἀποδεκτή καί ὁ τίτλος "Δημιουργία καταστάσεως μαθήσεως" ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: "Ἡ Δημιουργία καταστάσεως εὐνοϊκῆς μαθήσεως" γιά τή μάθηση εἶναι δυνατό νά γίνει μέ τό ἀκόλουθο πρόβλημα".

Τέλος ἡ συζήτηση περιορίζεται στήν παράγραφο 3, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τούς τίτλους ὅλων τῶν μεριδίων ἑνοτήτων (αὐτό δέν εἶχε ἀποφασισθεῖ ἀπό τό Τμῆμα) καί τίθεται τό ἐρώτημα ἄν αὐτή ἡ παράθεση τῶν τίτλων εἶναι ἀναγκαία. Ἀκολουθεῖ συζήτηση.

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης λέγει ὅτι ἔβαλε ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα κάτω ἀπό τήν παράγραφο 3 γιά νά ἔχει ὁ ἐδάφιος κάτοψη ὅλων τῶν μεριδίων ἑνοτήτων.

Ὁ κ. Μπενέκος προτείνει ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα νά μποῦνουν στήν ἀρχή ἤ στό τέλος τοῦ προγράμματος γιά νά ἔχει ὁ ἐδάφιος ἐποπτεία τοῦ ὅλου.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τό θέμα αὐτό στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ἀναθ. Κονιδιτοιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 136/1978

Σήμερα, 27 Σεπτεμβρίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί γίνονται διάφορες τροποποιήσεις στό σχηματικό μέρος τοῦ σχεδίου ἀναπτύξεως μιᾶς γενικῆς ἑνότητας ἀπό τά Μαθηματικά, πού παρουσίασε στό Τμῆμα στήν προηγούμενη συνεδρία ὁ κ. Γ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἐπανέρχεται στό ἐρώτημα πού ἐτέθη στήν προηγούμενη συνεδρ σχετικά μέ τήν παράγραφο 3 τοῦ σχεδίου, ἂν δηλ. εἶναι χρήσιμη ἡ συγκεν τρωτική τοποθέτηση τῶν τίτλων ὅλων τῶν μερικότερων ἑνοτήτων τῆς γενικῆς

./.

ένότητας κάτω από τόν τίτλο "Οργάνωση τῆς γενικῆς ένότητας σέ μερικότερες ένότητες" καί καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τίς άπόψεις τους καί νά άποφασίσουν σχετικά.
Οί άπόψεις, πού διατυπώθηκαν κατά τή συζήτηση πού άκολούθησε, συνοψίζονται ώς έξῆς:

4. Γιά λόγους οἰκονομίας δέν χρειάζεται νά μποῦν συγκεντρωτικά οἱ τίτλοι στό σημεῖο αὐτό. Ὁ ἐξωτερικός ἔλεγχος θά εἶναι δυνατό νά ἀνατρέξει στίς παρακάτω σελίδες καί νά δεῖ τήν ὀργάνωση.

2. Ἡ ὀργάνωση σέ γενικές καί μερικές ένότητες τοῦ ἀποφασισθέντος ἀρχικοῦ πλαισίου α) νά μπεῖ στήν ἀρχή ἤ στό τέλος τοῦ προγράμματος καί β) νά μπεῖ στό τέλος κάθε μαθήματος κάθε τάξεως.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη ὅσα συζητήθηκαν, κάνει τήν ἑξῆς πρόταση καί τή θέτει σέ ψηφοφορία:

"Αν δέν μποῦν συγκεντρωτικά οἱ τίτλοι ὅλων τῶν μερικότερων ένοτήτων μιᾶς γενικῆς ένότητας κάτω ἀπό τόν τίτλο "Ὀργάνωση τῆς γενικῆς ένότητας σέ μερικότερες ένότητες" (αὐτό προτείνει στό σχέδιο, πού παρουσίασε, ὁ κ. Μαραγκουδάκης), νά μποῦν στήν ἀρχή τοῦ προγράμματος ὡς περιεχόμενα ἀναλυτικά τά μαθήματα κατά τάξεις μέ τίς ἐνδείξεις ὅλων τῶν γενικῶν ένοτήτων μέ σελίδες καί ὅλων τῶν μερικῶν ένοτήτων μέ σελίδες.

Τό Τμῆμα κατά πλειοψηφία συμφωνεῖ μέ τό δεύτερο σκέλος τῆς πρότασεως τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη (νά μποῦν δηλ. στήν μόνο ἀρχή τοῦ προγράμματος).

Μειοψηφεῖ ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὑποστηρίζοντας ὅτι: α) ἡ τροπολογία πού υἱοθετήθηκε ἀποτελεῖ παρέκκλιση ἀπό τό ἀρχικό διάγραμμα τοῦ Τμήματος, β) εἶναι τό ἴδιο "ἀντιοικονομική", ὅπως καί ἡ πρόταση πού ὁ ἴδιος ὑπέβαλε, ἀλλά δέν ἔγινε δεκτή ἀπό τό Τμῆμα καί γ) ἡ ὀργάνωση κάθε γενικῆς ένότητας, ἀμέσως μετά τή διατύπωση τῶν ἐπιδιώξεων, παρέχει στό ἀναγνώστη τή δυνατότητα τοῦ ἄμεσου συσχετισμοῦ ὁποιασδήποτε μερικῆς ένότητας μέ ὅλες τίς ἄλλες τῆς γενικῆς ένότητας.

Τέλος, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση καί τίς τροποποιήσεις πού ἔκαμε τό Τμῆμα στό σχέδιο ἀναπτύξεως μιᾶς ένότητας Μαθηματικῶν, πού παρουσίασε ὁ κ. Μαραγκουδάκης, τό διάγραμμα ἀναπτύξεως ένοτήτων διαμορφώνεται ὡς ἑξῆς:

./.

III Ἀνάπτυξη ἑνοτήτων

Α' Γενική ἑνότητα (μόνο ὁ τίτλος). Ὧρες περίπου..... Ἐπι-
σκόπηση διώξεις τῆς Γενικῆς Ἑνότητας.
Ὀργάνωση σέ μεριπότερες ἑνότητες καί ἀνάπτυξη τῶν μεριπότερων
ἑνοτήτων.

1 μεριπότερη ἑνότητα (τίτλος). Ὧρες περίπου..... .....
- στόχοι μεριπότερης ἑνότητας
- βασικά στοιχεῖα περιεχομένου
- διδακτικές ἐνέργειες καί μαθητικές δραστηριότητες
- ἀξιολόγηση τῆς μεριπότερης ἑνότητας.

2η μεριπότερη ἑνότητα (τίτλος). Ὧρες περίπου.....
.....

Ἀξιολόγηση τῆς Γενικῆς Ἑνότητας

Β' Γενική Ἑνότητα .....
.....

Σημ. Οἱ εἰσηγητές εἶναι ἐλεύθεροι, ὅπου ἀπό τά πράγματα δέν ἐπιτρέ-
πεται κάτι ἀπό τά πιό πάνω, νά κάμουν τά προγράμματα ἀνάλογα μέ τίς
ἀπαιτήσεις τοῦ κάθε μαθήματος ἤ τῆς κάθε ἑνότητας.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Κ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

Πράξη 137/1978

Σήμερα, 28 Σεπτεμβρίου 1978 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφ. Χάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονδυλάκη, τακτικά μέλη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Σύμβουλο Β', Σύμβουλο Β', Ιωάν. Χριστιάς, Κων/νος Ιασονάς, Κων. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δίων. Μελάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος κ. Ευθυδίκη Παπανικολάου με βαθμό Γ'.

Στη συνεδρία έλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως και ο κ. Δημ. Τσιπιζής, Εισηγητής του ΚΕΜΕ.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση για τα βιβλία: α) "Χρηστικό λεξικό για τη διδασκαλία της "Ελληνικής γλώσσας" και β) "Οδηγός διδασκαλίας των "Ελληνικών Βιβλίο του δασκάλου" των κ.κ. Γ.Κ. Μωραΐτη και Θεοφραστού Γέρου (Εκδόσεις Παιδικών και Βοηθητικών Βιβλίων ΕΠΕ)

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, κλάδων και βαθμών διά τους Μουσουλμάνους δημοσίους επ/κούς λειτουργούς",

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση άδειας στόν κ. Κ. Μπάμιο για διεξαγωγή έρευνας.

ΘΕΜΑ 4ο. Ανακοινώσεις

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία : α)"Χρηστικό λεξικό γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας" καί β)"Ὁδηγός διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν: Τό βιβλίο τοῦ δασκάλου" τῶν κ.κ. Γ.Κ.Μωραΐτη καί Θεοφράστου Γέρου (Ἐκδόσεις Παιδικῶν καί βοηθητικῶν βιβλίων Ε.Π.Ε.).

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Διον. Μελᾶς, Δημ. Τομπαΐδης, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.369.71/16/21737/ 27-2-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν.186/ 1975 ἄρθρ. 2 παρ'γρ. 5, τά βιβλία "Χρηστικό λεξικό γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας" καί "Ὁδηγός διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν: Τό βιβλίο τοῦ δασκάλου" τῶν κ.κ. Γ.Κ.Μωραΐτη καί Θεοφράστου Γέρου μαζί μέ τήν ἀπό 14-2-1978 αἴτηση τῶν ἐκδόσεων παιδικῶν καί βοηθητικῶν βιβλίων Ε Π Ε. Τό ἐννιαχρονο σχολεῖο καί εἰσηγοῦνται σχετικά.

Α. Γιά τό βιβλίο "Χρηστικό λεξικό γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας" οἱ κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Δημ. Τομπαΐδης, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

Τό βιβλίο τῶν Θ. Γέρου-Γ.Κ.Μωραΐτη, "Χρηστικό λεξικό γιά τή διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας", Ἀθήνα 1977, ἐκδόθηκε γιά νά καλύψει ἕνα πραγματικό κενό πού ὑπάρχει στή διδασκαλία τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας: τή διδασκαλία τοῦ λεξιλογίου. Γιά τό σκοπό αὐτό, τό βιβλίο εἶναι διαρθρωμένο σέ τρεῖς στῆλες: στήν πρώτη στήλη εἶναι τό λῆμμα (τοῦ ὁποίου δίνει κάποτε καί τήν ἐτυμολογία), στή δεύτερη δίνονται οἱ διάφορες σημασίες του, συνήθως μέ ἕνα παράδειγμα, καί στήν τρίτη παρατίθενται τά ἀντίθετα, τά συνώνυμα, τά παράγωγα ῥήματα, οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἐπιῤῥήματα) καί σύνθετα. Ἔτσι τό βιβλίο, ἀπαλλαγμένο ἀπό τόν ἀχρεῖαστο φόρτο τῶν συνηθισμένων ἑρμηνευτικῶν λεξικῶν, φιλοδοξεῖ νά γίνει ἕνα χρήσιμο ὄργανο γλωσσικῆς διδασκαλίας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἀσυδοο τὸ βιβλίο δέν ἐκδόθηκε μέ τήν ἐπιμέλεια καί προσοχή πού ἀπαιτοῦν οἱ λεξικογραφικές ἐργασίες. Ἔτσι εἶναι εὔκολο νά παρατηρήσει κανείς ἕνα πλῆθος σφαλμάτων στήν ἔκθεση καί διαπραγμάτευση τοῦ ὑλικοῦ. Ἀπό τά σφάλματα αὐτά ἀριθμοῦμε νά σημειώσουμε τά παρακάτω:

1. - Ὀρθογραφικά

κι Ἄλλα (σ.5, ἀλλά σ.10 κι ἄν), γιαυτό (5,6 ἀλλά σ.9 γι Ἀὐτό), σατανᾶς (5,6,12), ἀγάλια-ἀγάλια(10), λίγο-λίγο (10), ἀγγαρία (10), ὅταν εὐκαιρήσεις(14), τσιγγούνικος(16), τσιγγούνης (23), ταγγίλα(17), καμιά(19,370),πεσσιμισμός (20), ἀναπατοσούρα (21), καλλιτέρευση (26), καλλίτερα(36), ἀναχαίτηση (30), κοιτέηλ(35), ἀνάμικτος, -α (35), ἐπιμελία(43), στοίχησε (39), ἀπόρριμα(40), ἀντίρρυσμα(45), νοιώθει(47), Ἀρχιμήδη (47), ἀντριωμένα(46), ἀντρίκιος,-ια(46), ἤπιος (49,72), ἐνασχόλιση (50), ἀθρησιεία(51), πάρε(53,68), γαλούχιση (55), ἔγκριση (56), μ Ὄλο πού (58), ξερρίζωμα (58), κλάτσημα(62), τραῦνο(39,62), ἀδεξιώτατος(63), κατάρτηση(65), τοῦ καυγᾶ(67), ἐφ Ὅσον (73,369)κ.ἄ.π.

2. - Χρήση τελικοῦ ν

θά τήν βρεῖς(10), τή κατάρτιση (65), στόν θυρεοειδή(15),τόν δάσκαλό μου(47), μή κάνεις (70), γιά νά μή πέσει (16), σά φάρμακο (18), σέ μιάν ἄκρη(23), σέ μιάν ἀρχή (38), μιάν ἀορισία (48) κ.ἀ., σέ μπορεῖ(9), σέ μπορῶ(25), αὐτόν τόν ἀνήφορο(40), αὐτόν τόν ἄνθρωπο (45).

3. - Διαλυτικά

κορδίδο(9) , ἀδελφοποιῖα (15), πρωΐ (18,52).

4. - Συλλαβισμός

πρα-γμάτων (20 κ.ἀ.), ἄλλα-γμα(26), τύλι-γμα(37), ἀνάπτυ-γμα, ἅρπα-γμα κτλ, ἐξ-ομολογεῖται(28), ἐξ-άπλωση(37), ἐξ-ετάζει (38), ἐξ-ύμνηση (54), ἐξ-ωτερικό(237), ἐν-ίσχυση, ἐν-άσκηση (67), προ-οχή (24), προ-εκτική (24), προ-θήκη(58), συν-οδεία (22), συν-έχιση (27), συν-έπεια (34,60 ἀλλά σ. 34 ἀσυ-ναρτησία), κατα-ντήσει (40, ἀλλά σ. 43:ἀν-ταλλαγή), ἰσοστα-θμίζω (46), ἀρι-θμολογημένος (63)

Διορθ. σελ. (68), αίσ-χουργία (71).

5. - Τυπογραφικές άβλεφίες

βοηθήσημος (9), ὑποβοηθήσει (9), ΑΝΤΙΘ. (ΞΑΝΤΙΘ.) (11), βί-βλαιος (13), ΕΠΙ (15), προαιροῦμε (19), ΣΗΝΩΝ.(23), ΣΝΩΝ.(33), ὅλα ΘΛΘ) (34), ὁρίζοντα (δύο φορ., 38), ΣΥΝΩ. (45), ΕΠΙΘ.ΞΠΙΡ.) (49), Ἀ οθάρρυνση (53), ἐπάγγλεμά του (57), ΠΙΘ.ΞΠΙΘ.)(57), Σημέρα (58), παρεδοσηΞ) (60), κατάλληλος(64), συμφωνία (64), νά μάθει νά δουλεύεις(369), συγκεντρωθεῖ (369), ἀντιστοιχή (370), ἀγνώριση(370), λγωσσικῆς (370), τίς δυνατότητα(370), ἀπεριόριστα ξυνατότητα (370), δθοῦν (371), ὀνομάτα (371), μεθοτική (371), στή χρησιμοποίηση (371) κ.ἄ.

6. -Ἀνακριβεῖς ὁρισμοί

ἄβίωτος "αὐτός πού δέ μπορεῖ νά ζήσει"(πδ. ὁ βίος ἄβίωτος ντλ.)· τό σωστό εἶναι: αὐτός πού δέν μπορεῖ νά βιωθεῖ.

ἀπασχόληση "ἀπόσπαση τῆς προσοχῆς ἀπό τήν ἐργασία καί διασκέδαση αὐτῆς".

(πδ. Μιά ἔνταντη ἀπασχόληση τοῦ ἔκοψε τόν εἰρμό). Σημασία ἐξεζητημένη. ἀριστερός "ὅποιος βρίσκεται ἀπό τό ἀριστερό μέρος" (ταυτολογία) ἄδεια "ὅ,τι δέν εἶναι εἰκαιο"(ἄδειο). ἀεροπλάνο "συσκευή πού πετάει στόν ἀέρα" κ.ἄ.

7. -Ἀπουσία παραδειγμάτων

Στά λήμματά ἀναφορά, ἀνεβάζω, ἀπεργία, ἀρετή, ἀταξία, κ.ἄ. δέν παρατίθενται παραδείγματα, ἄν καί προεξαγγέλλονται.

8. -Ἀτυχή παραδείγματα

ἀγγελία "Ἀπουσες ἀπό τό ραδιόφωνο τήν ἀγγελία καποκαιρίας;" (Λέγεται ἀναγγελία, προαγγελία κτλ.).

ἀγώνας (γιά τή σημασία "ἀγωνία" : "Ὁ ἀγώνας του μέχρι νά τελειώσουν οἱ ἐξετάσεις ἦταν μεγάλος") (Καλύτερα:"Μέ πολύ ἀγώνα βγάζει τό ψωμί του).

ἄδεια (γιά τή σημασία "εὐκαιρία":""Ἔλα μέ τήν ἄδειά σου= ὅταν εὐκαιρήσεις· γιά τή σημασία "ἄνεση":""Ἔχει ἄδεια χρόνου")

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(Κανένα ἀπό τά δύο δέ λέγεται).

ἀκολουθία (γιά τή σημασία "συνέπεια": "Ὁ δάσκαλός μας παρουσιάζει ἐξαιρετική ἀκολουθία στίς ὑποχρεώσεις του").

ἄλογο(γιά τή σημασία "ἀσυνάρτητος": "Ἡ ἔνθεση πού ἔγραφα ἦταν ἄλογη").

ἀλωνίζω (γιά τή σημασία "διασκορπίζω": "Ἀλώνισε τούς πάντες ἀπό τήν αὐλή του").

ἀναγραφή (γιά τή σημασία "δημοσίευση σ'ἐφημερίδα, σέ βιβλίο": "Θά γίνει ἀναγραφή τοῦ νέου νόμου στήν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως").

ἀναμέτρηση (γιά τή σημασία "ξαναμέτρημα":"Μέ μέτρησες καλά· κάνε ἀναμέτρηση.")

ἀναμονή (γιά τή σημασία "ὑπομονή": "Χρειάζεται μεγάλη ἀναμονή μέχρι νά πετύχει κανείς τό σκοπό του").

ἀναπνοή (γιά τή σημασία "ἀναψυχή": "Πᾶμε μιά βόλτα γιά νά πάρεις ἀναπνοή").

ἀναχώρηση (γιά τή σημασία "ἀποχώρηση": "Ἡ ἀναχώρηση τοῦ τραίνου θά γίνει στίς 9").

ἀνιστόρητος (γιά τή σημασία "ἀνεκδιήγητος": "Οἱ πράξεις του τόν κάνουν ἀνιστόρητο").

ἀνομοίωση (="Τό νά γίνει κάτι ἀνόμοιο": ""Αν καί ἀκολουθήθηκε ἡ ἴδια μέθοδος παραγωγῆς τοῦ προϊόντος, παρατηρήθηκε ἀνομοίωση ἀπό τό προηγούμενο").

ἄνωση (="πρῶξιμο πρός τά πάνω": "Δέν εἶναι δύσκολη ἡ ἄνωση τῶν ρολῶν").

ἀποκοπή (="Κόψιμο": "Πρόσεξες τήν ἀποκοπή τῶν σχέσεών τους;")

ἀρραβώνας(="Προναταβολή κτλ." : ""Εδωσα ἕναν ἀρραβώνα γιά τό καινούργιο διαμέρισμα").

ἄφεση (="Ἀπόλυση ἀπό τό στρατό": "Ἡ ἄφεση τῶν στρατιωτῶν ἀναβλήθηκε").

ἀφορμή (="Παραφορά":""Εβγαλε ἀφροός ἀπό τήν ὀργή του". Τό πδ. εἶναι ἄσχετο μέ τό λῆμμα).

(Τα παραπάνω παραδείγματα εἶναι ὅλα παρμένα ἀπό τό γράμμα Α).

9. - Λέξεις λόγιες σπάνιες και ιδιωματικές

Στην τρίτη στήλη του λεξικού , όπου παραθέτονται τα 'Αντίθετα,Συνώνυμα, Παράγωγα (ρήματα, ουσιαστικά, επίθετα, επιρρήματα) και Σύνθετα, έχει κανείς να κάμει την άπλουστη βασική παρατήρηση: ότι πολλές λέξεις είναι σπανιότατες κι έχουν ξεπέσει από λεξικά, ενώ άλλες είναι καθαρά ιδιωματικές και δεν είναι επιτρεπτή η συμπερίληψή τους μέσα σ'ένα λεξικό που προορίζεται να γίνει μαθητικό βοήθημα.Λέξεις της κατηγορίας αυτής είναι (αναφέρονται ενδεικτικά, όλες από το γράμμα Α): 1) Λόγιες σπάνιες : γανίωμα, άγναστορχία, άτμαγωγός, χειραγωγός, άμαξαγάλιο, άπαδειάτω, ανεπιτευκτος, άγερωχία, αεροπλοΐα, αίρεσιαρχία, αίσιοφροσύνη, βαναυσουργία, αναιτιότητα, προήγηση, άηρσαματισμός, πλουταλαζονεία, ζευταλαζονεία, αμεταβλησία, άπαραλλαξία, έτερσειδής, παραλογία, άλείπτης, άμεσίτευτος, άμειγτικός, αναπηράνω, αναπτυχή, ανεμογενής, ανεμβούλος, άλιγότητα, αναπαυχάλητος, ανηουχαστικός(ανησυχητικός), άρρατημα, ανταμειφτικός, εισθησεολογία, άσχεσία, άζητησία, αναοπησία, απελπιστικότητα, αποδότης, απένευση, απονλιτικός, έτερότητα, όφέ, έγκαιρότητα, άργοπερος, αριστερότητα, άνισχυρία, άτάπτημα, μινιβλιο, αύτοκινητισμός, εύθυγραμμία, άκοινωνησία κ.ά. (Δίνετες από τις λέξεις αυτές αποτελούν νεολογισμούς).

2) 'Ιδιωματικές: γροβγιός, άκουή, κοκιάζω, κοστιτικός, άναλατιά, νυχτοσύτημα, τα κόπια, άναφτός, άζητησιά, ραπόρτος, άνθάτος, απολογιά, ξεχασμάρα, άπραγιά, άπελπισιάρης, άπηλογιά, όξιμιά, άχωνεφιά κ.ά.

10. - Παράγωγα επιρρήματα

Στά παράγωγα επιρρήματα σημειώνονται άσφαλμένες σχέσεις π.χ. το επιρρημα άπαιτητικά δεν πρέπει να σχετιστεί με το ουσιαστικό άπαίτηση άλλα με το επίθετο άπαιτητικός. 'Ετσι και τα επιρρ.: άπαγορευτικά, άπατηλά, άπαντητικά, άπελπισμένα, άπογοητευτικά, άπεργιακά κτλ. δεν πρέπει να συνάπτονται με τα ουσιαστικά: άπαγόρευση, άπάτη, άπάντηση, άπελπισία, άπογοήτευση, άπεργία κ.ο.κ.

Ἐπίσης στὴν ἔνδειξη ΕΠΙΡ. (=παράγωγα ἐπιρρήματα) βρίσκουμε συχνὰ ἐμπρόθετους προσδιορισμούς: σὲ ἀνάμνηση, σὲ ἀντικατάσταση, σὲ ἀπόσταση, μὲ ἀπάθεια (=ἀπαθῶς), μὲ ἀπόδοση, μὲ ἀσφάλεια, μὲ τὴν αὐγή, μὲ ἀφορμή, κατ' ἀποκοπή, κατ' ἀπομίμηση, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα κ.ἄ.

11. - Σύνθετα-Παρασύνθετα

Στὰ Σύνθετα τῆς γ' στήλης συγκαταλέγονται καὶ τὰ παρασύνθετα, π.χ. αἱρεσιαρχία, αἰσιοδοξία, αἰσιομανία, παραλογία, ὑπεραιμία, αἱμορραγία, ἀναιμία, ἀπαραλλαξία κ.ἄ.

12. - Παράθεση ἀντιθέτων καὶ συνωνύμων

Δὲν ἐξυπηρετεῖ σέ τίποτε (ἀντίθετα, μπερδεύει καὶ συσκοτίζει) ἡ παράθεση ἀντιθέτων καὶ συνωνύμων σὲ μιὰ λέξη ποὺ ἔχει διάφορες σημασίες, ἂν δὲ σημειώνεται σὲ ποιὰ ἀκριβῶς σημασία εἶναι συνώνυμα ἢ ἀντίθετα. π.χ. στὸ λῆμμα ἄέρας (μὲ σημασίες: ἄνεμος, δεξιόμα, ἀντίθετα) παρατίθενται χωρὶς διάκριση : "ΑΝΤΙΘ.:ἄπνοια, τητα, ὁρμή, αὐθάδεια) παρατίθενται χωρὶς διάκριση : "ΑΝΤΙΘ.:ἄπνοια, νηνεμία, ἀπανεμιά, βαρύτητα, δυσχέρεια, ζόρι, ἀγαρμποσύνη, ζημιά. ΣΥΝΩΝ.: ὀφή, ὄφος, στόλ, ἀτμόσφαιρα, αἰθέρας, ἀέριο, ἄνεμος, κλίμα, ἐλαφράδα, εὐχέρεια, ὁμφότητα, χάρη, γοητεία, σπέρτσο, κέρδος, ἀγερωχία, ἀλαζονεία, ὑπεροψία".

Ἔτσι καὶ ἄνοιξη, ἀφομοίωση, αἵρεση, ἀκμή (ὅπου ὡς συνώνυμα παρατίθενται τὰ εὐημερία καὶ σπυράκια!), ἀκριβός (ὅπου συνώνυμα: πολυαγαπημένος καὶ τσιγκούνης!) ἄκρωση, ἄνοιγμα (ὅπου συνώνυμα: ἀνθοφορία, κούφωμα, ἔναρξη!), ἀντικρίση κ.ἄ.

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους δὲν μποροῦμε νὰ εἰσηγηθοῦμε νὰ κριθεῖ τὸ λεξικὸ αὐτὸ χρήσιμο κατὰ τὴν ἔννοια τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.186/75.

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται:

Τὸ βιβλίο "Χρηστικὸ λεξικὸ γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας" δὲν θεωρεῖται χρήσιμο κατὰ τὴν ἔννοια τῆς παραγρ. 5 τοῦ

./.

άρθρ. 2 τοῦ Ν.186/75, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

Β. Γιά τό βιβλίο "Ὁδηγός Διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν: Τό βιβλίο τοῦ δασκάλου" οἱ κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται τά ἀκόλουθα:

Ὁ κ. Γέρου μέ τόν "Ὁδηγό διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν" φιλοδοξεῖ νά κάμει ἕνα μάθημα στό δάσκαλο τῆς Γ' τάξης τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ὁ συγγραφέας δηλώνει στόν πρόλογό του ὅτι δέ δίνει ἁπλούστα, ἀλλά ὑποδείγματα πρός τά ὁποῖα ὁ δάσκαλος θά προσαρμόσει τή διδασκαλία του.

Τό βιβλίο χωρίζεται σέ 92 μαθήματα, καθένα ἀπό τά ὁποῖα ἀντιστοιχεῖ σέ ἕνα κείμενο τοῦ ἐγκεκριμένου ἀναγνωστικοῦ τῆς Γ' τάξης. Τά κείμενα ἔχουν ἐνθωματωθεῖ στόν Ὁδηγό.

Κάθε μάθημα περιλαμβάνει ἕξι τουλάχιστον ἀπό τά ἀκόλουθα στοιχεῖα:

1. Σκοπός - στόχοι τῆς διδακτέας ἑνότητας
2. Προτεινόμενος τρόπος διδασκαλίας
3. Ἐπεξεργασία κειμένου
4. Λεξιλογική διευκρίνιση

Σχετικά μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν τεσσάρων αὐτῶν περιοχῶν ἀπό τόν κ. Θ. Γέρου ἔχουμε νά παρατηρήσουμε τά ἑξῆς:

1. Οἱ σκοποί καί οἱ στόχοι πρέπει νά ἐκφράζουν τήν ἀλλαγή συμπεριφορᾶς πού ἐπιδιώκουμε σέ κάθε διδακτική ἑνότητα. Ὁ συγγραφέας δέν ἀκολουθεῖ ἐδῶ τήν πάγια ἀρχή νά διατυπώνει τούς σκοπούς-στόχους μέ ρήματα πού ἐκλέγουν ἀλλαγή συμπεριφορᾶς, ἡ ὁποία μπορεῖ κατά κάποιο τρόπο νά μετρηθεῖ. Ἀντί αὐτοῦ ἐπισημαίνει τά κύρια σημεῖα τοῦ περιεχομένου τῆς ἑνότητας. Τό καθαυτό ἀντικείμενο τοῦ μαθήματος, ἡ γλωσσική διδασκαλία, δέ φαίνεται πουθενά στούς σκοπούς ἤ τούς στόχους. Π.χ. σ.131, 157, 207, 251, 307. Ὁ τίτλος "κύρια σημεῖα τοῦ περιεχομένου" θά ταίριαζε καλύτερα μέ τό περιεχόμενο αὐτῶν πού ὁ συγγραφέας ἐπιγράφει "Σκοποί" καί "Στόχοι".

2. Ὁ προτεινόμενος τρόπος διδασκαλίας κάθε ἑνότητας εἶναι ἁπλῶς ἐνδεικτικός, κατά τό συγγραφέα, μιᾶς πορείας πού μπορεῖ νά ἀκολουθηθεῖ

σει ὁ δάσκαλος καθώς καί ὁρισμένων σημείων πού μπορεῖ νά τονίσει κατά τή διδασκαλία. Ἰδιαίτερη ἔμφαση δίνεται στήν ὑποδειγματική ἀνάγνωση ἀπό τό δάσκαλο καί στή σιωπηρή ἀνάγνωση ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν. Ὁ προτεινόμενος τρόπος διδασκαλίας κάθε ἑνότητας προσαρμόζεται πρός τίς ἀπαιτήσεις τῆς ἑνότητας ἄν καί γενικά ἀκολουθεῖται ἡ ἑξῆς σειρά:

α) Ὁ δάσκαλος διαβάζει ὑποδειγματικά τό κείμενο,
β) Ἀφήνει κενό χρόνου,
γ) Ἀπαντά σέ ἐρωτήματα ἤ προκαλεῖ ἄλλα,
δ) Ἐξετάζεται ἡ κατανόηση τῆς ἱστορίας
ε) Γίνεται σιωπηρή ἀνάγνωση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εἴδαμε ἀπό ἐδῶ θά εἴχαμε νά παρατηρήσουμε ὅτι ἡ ὑποδειγματική ἀνάγνωση ἀπό τό δάσκαλο δέν εἶναι πάντα ἀπαραίτητη κι ἐν πάση περιπτώσει περιτ τεῖ στή συνέχεια ἡ σιωπηρή ἀνάγνωση πού προϋποθέτει τήν ὕπαρξη ἐνδιαφέροντος. Ἀλλά τί ἐνδιαφέρον θά ἔχει τό παιδί γιά σιωπηρή ἀνάγνωση μετά τήν ἀνάγνωση τοῦ δασκάλου καί τήν ποικίλη ἐπεξεργασία τοῦ περιεχομένου; Ὁ συγγραφέας προφανῶς συμμορφώνεται ὡς πρός τήν σειρά μέ τίς ὁδηγίες τοῦ ἀναμορφωμένου Α.Π. (σελ.44,ἔνθ.ἀΟΒ).

β. Στήν ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου ὁ συγγραφέας δίνει ἔμφαση στά ἑξῆς σημεῖα:

α) Ποῦ καί πότε ἔγινε ἡ ἱστορία,
β) Ποιοί λαβαίνουν μέρος στήν ἱστορία ἤ ἐπεισόδιο,
γ) Στήν πλοκή τοῦ ἀφηγήματος,
δ) Ποιές εἶναι οἱ ἰδέες ἤ τά συναισθήματα τοῦ συγγραφέα .

Σκοπός του εἶναι νά δώσει στό δάσκαλο ἰδέες, γιά νά βοηθήσει μέ τή σειρά του τά παιδιά νά ἰδοῦν τό κείμενο κριτικά καί δημιουργικά. Ἡ ἐπεξεργασία ὅμως πού προτείνεται περιορίζεται συνήθως στά τρία πρῶτα σημεῖα πού ἀνέφερα πιό πάνω(π.χ. σελ. 122, 148, 153, 223). Στήν ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου ὁ συγγραφέας εἶναι συνεπής μέ τούς σκοπούς-στόχους πού θέτει: Ἡ ἐπεξεργασία ἀφορᾶ κυριότατα τά πραγματολογικά στοιχεῖα (π.χ. σελ.122, 223, 233, 241, 255). Ἀλλά ἡ ἐπεξεργασία τῆς ὕλης στήν ἀνάγνωση ἀφορᾶ καί : τήν ἀκολουθία γεγονότων, τήν ἐξαγωγή γενικεύσεων, τήν πρόβλεψη ἀποτελεσμάτων, τήν ἀπόκτηση ἐννοιῶν, τήν ἀπόκτηση δεξιοτήτων στή χρήση πηγῶν,

τὴν ἀξιολόγηση καὶ ἐντόπιση τῆς ποιότητας τοῦ κειμένου κτλ.

4. Τὸ τέταρτο μέρος τῆς πορείας τῆς διδασκαλίας ποὺ προτείνει ὁ κ. Γέρου εἶναι ἡ "λεξιλογική διευρύνιση" ποὺ περιλαμβάνει σημειολογία, πραγματογνωστικές πληροφορίες καθὼς καὶ γραμματικές ἀσκήσεις. Ἐδῶ περιλαμβάνονται κυρίως οἱ ἀπαντήσεις στὶς ἀσκήσεις τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τῆς Γ' ἐπιπέδου. Τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι ἰδιαίτερα χρήσιμο, ἀλλὰ περιορισμένο. Ὁ συγγραφέας θὰ μποροῦσε σ' αὐτὸ τὸ μέρος νὰ ρίξει περισσότερο βάρος, ἂν σκοπὸς του ἦταν νὰ βοηθήσει περισσότερο τοὺς δασκάλους στὴ διδασκαλία τῶν Ἑλληνικῶν μέσω τῆς ἀναγνώσεως.

Συμπέρασμα: Ἐπιροτοῦμε τὴν ἐργασία τοῦ κ. Γέρου ὡς ἐνδεικνυόμενη καὶ προσφέρεται νὰ βοηθήσει τὸ δάσκαλο νὰ ἀποτελεσματικοποιήσει περισσότερο τὴ δουλειά του στὴ διδασκαλία τῆς ἀναγνώσεως μὲ τὴν προσφορὰ αὐτῶν ἑνὸς ἀποτελεσματικοῦ σχεδίου ἐργασίας καὶ μὲ τὴν ἀπαλλαγή του ἀπὸ τὸν πειρασμὸ νὰ αὐτοσχεδιάζει ὅ,τι ὥρα τῆς διδασκαλίας. Ἡ συγγραφὴ τοῦ "Βιβλίου τοῦ δασκάλου" εἶναι μιὰ ἀπαίτηση ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἐκπαίδευση καὶ γι' αὐτὸ θεωροῦμε τὴν προσπάθεια τοῦ κ. Γέρου ἰδιαίτερα ἀξιέπαινη.

Πρόταση: Ἔχοντας ἐπίγνωση τῶν ἐλλείψεων ποὺ παρουσιάζει ἡ ἑλληνική βιβλιογραφία σ' αὐτὸν τὸν τομέα, προτείνουμε νὰ θεωρηθεῖ χρήσιμο τὸ βιβλίο "Ὁδηγὸς διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν" γιὰ τοὺς δασκάλους τῆς Γ' τάξεως γιατὶ πράγματι θὰ τοὺς ἔδινε κατευθύνσεις γιὰ τὴν ἀρτιότερη διδασκαλία τῶν Ἑλληνικῶν.

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση,

ὁμοφώνως ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο "Ὁδηγὸς διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν" τὸ βιβλίο τοῦ δασκάλου" τοῦ κ. Θεοφρ. Γέρου θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τὸ δάσκαλο τῆς Γ' τάξεως ὡς μιὰ πρώτη ὑποβοήθηση στὴ διδασκαλία τῶν Νέων Ἑλληνικῶν.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, κλάδων καί βαθμῶν διά τούς Μουσουλμάνους δημοσίους ὑπ/κούς λειτουργούς".

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Νομάρχης Βουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ.76430/ 5-7-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΣ γιά γνωμοδότηση τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί συστάσεως θέσεων, κλάδων καί βαθμῶν διά τούς Μουσουλμάνους δημοσίους Ὑπαλλήλους λειτουργούς τῶν Μειονοτικῶν Δημοτικῶν Σχολείων Δυτικῆς Θράκης, ἀποφοίτους τῆς Εἰδικῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσ/νίκης, τοῦ τρόπου διορισμοῦ αὐτῶν καί ρυθμίσεως θεμάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως αὐτῶν" καί εἰσηγεῖται νά παραμείνει ὅπως ἔχει.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 76430/ 5-7-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', γ) τή διευκρινιστική συζήτηση πού ἔγινε γιά τό θέμα αὐτό στήν 134/1978 συνεδρία τοῦ Τμήματος καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Νά παραμείνει, ὅπως ἔχει, μέ τήν ἑξῆς παρατήρηση:
Νά ἐπανεξετασθεῖ ἡ διατύπωση τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 καί νά ἐναρμονίζονται οἱ προαγωγές μέ τά προσόντα.

Θέμα 30. Χορήγηση άδειας στόν κ. Κ. Μπάμιο γιά διεξαγωγή έρευνας.

Ό άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Ό κ. Μπάμιος εἶναι καθηγητής Παιδαγωγικῶν στή Σχολή Νηπιαγωγῶν Θεσ/νίκης καί ζητεῖ μέ αἴτησή του τῆς 3-6-78 ἀπό τό LIVERPOOL ὅπου μετεκπαιδεύεται νά τοῦ χορηγηθεῖ ἄδεια διεξαγωγῆς ἔρευνας. Ἡ αἴτησή του διαβιβάζεται ἀπό τόν κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου (ἀριθ. Πρωτ: Φ. 500/67674/15-6-78) καί συνοδεύεται ἀπό 3 ἀντίγραφα ἐρωτηματολογίων τά ὁποῖα καί θά ἀποτελέσουν τά μέσα διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας. Ἀπό τήν αἴτησή του διαπιστώνεται ὅτι ὁ κ. Μπάμιος μετεκπαιδεύεται μέ βάση τό Β' Ἐκπαιδ. Σχέδιο στά Ἀναλυτικά Προγράμματα στό SHOOL OF EDUCATION τοῦ UNIVERSITY OF LIVERPOOL τῆς Ἀγγλίας καί ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ DR. W. A. BLYTH, καθηγητή τῶν Παιδαγωγικῶν, καί τό συγκεκριμένο θέμα τῆς ἔρευνάς του εἶναι τό "CURRICULUM τῶν Σχολῶν Ἐκπ/σεως Διδακτ. Προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως". Τήν ἔρευνά του αὐτή θά διεξάγει α) στίς Παιδαγ. Ἀκαδημίες, β) στίς Σχολές Νηπιαγωγῶν, γ) στά Δημοτ. Σχολεῖα Θεσ/νίκης καί δ) στά Νηπιαγωγεῖα Θεσ/νίκης. Ὡς χρόνος διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας ὁρίζεται τό ἀκαδ. ἔτος 1978-79 καί ὡς τόπος διεξαγωγῆς οἱ ἕδρες τῶν Παιδαγ. Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί ἡ Θεσ/νίκη γιά τά Δημοτ. Σχολεῖα καί Νηπιαγωγεῖα. Ἡ ἔρευνα θά διεξαχθεῖ μέ τήν προσωπική ἐπισκεψη τοῦ ἰδίου καί τήν ὑποβολή τῶν σχετικῶν ἐρωτηματολογίων. Ἀπό τή μελέτη τῶν ἐρωτηματολογίων διαπίστωσα ὅτι εἶναι 3 εἰδῶν καί ἀποδεικτῶν, καί κατά συνέπεια μέ διαφοροποίηση τῶν προσωπικῶν στοιχείων προσόντων κτλ. πού ζητοῦνται, ἀλλά μέ τό ἴδιο ἀντικείμενο στό ὁποῖο καλοῦνται νά ἐκφέρουν γνώμη. Πρόκειται γιά τό ἰσχύον Ἀναλ. Πρόγραμμα τῶν Παιδαγ. Ἀκαδημιῶν μέ τά μαθήματα καί τίς ὧρες διδασκαλίας καί ζητεῖται νά προσδοῦν ὧρες διδασκαλίας τοῦ κάθε μαθήματος κατά τήν κρίση. Ἐπιθυμία τοῦ ἐρωτωμένου καί νά ἀξιολογηθεῖ ἡ σημασία τοῦ μαθήματος γιά τόν αὐριανό ἐκπ/κό τῆς Δημοτ. Ἐκπ/σεως μέ βάση κλίμακα ἐκτιμήσεως ἀπό 1-5 ("πάρα πολύ σημαντικό"- ὡς "καθόλου σημαντικό"). Περιλαμβάνεται τό πρόγραμμα καί τῶν δύο ἐτῶν γιά τό ὁποῖο θά ζητηθεῖ νά λάβουν θέση, ὅπως παραπάνω ἀναφέρθηκε, οἱ καθηγητές τῶν Σχολῶν αὐτῶν, οἱ σπουδαστές τους καί Δάσκαλοι καί Νηπιαγωγοί. Ἐπιπλέον ζητεῖται νά γίνουν προτάσεις διδασκαλίας τυχόν νέων μαθημάτων πού θά πρέπει νά διδαχτοῦν μέ παράλληλες προτάσεις ἀφαιρέσεως παλιῶν μαθημάτων.

Διαπιστώνω μιά κάποια άδυναμία στήν έρώτηση τοῦ τελευταίου στοιχείου, γιατί νομίζω ὅτι θά πρέπει μέ δύο ξεχωριστά έρωτήματα νά διατυθεῖ τό θέμα ὡς πρός τά παλιά μαθήματα πού θά μποροῦν ὅτι δέ χρειάζονται καί ποιά νέα θά εἶχαν νά προτείνουν στή θέση τους. Ἐπίσης δέ διευκρινίζεται ἄν ὁ κ. Μπάμιας θά συντάξει ἄλλα διαφοροποιημένα έρωτηματολόγια γιά τίς Σχολές Νηπιαγωγῶν ἐφόσον μάλιστα τό Α.Σ.Π. ἐκεῖ εἶναι διαφορετικό (ἐδῶ ἔχει ὅλα τά μαθήματα τῶν Παιδαγ. Ἀκαδημιῶν καί ἔχει ὁρισμένα ἄλλα). Ἀπόμη δέν ἀναφέρει τίποτε σχετικό ὡς πρός τόν τρόπο ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ, ἄν ἐπλ. θά περιορισθεῖ σέ ποσοστά καί ἁπλές συσχετίσεις πινάκων ἤ θά χρησιμοποιήσει μεγάλους συναφείας καί ποιές. Οὔτε ἀπόμη βεβαίωση τοῦ ὑπεύθυνου καθηγητῆ, πού ἀναφέρει, ὑποβάλλει. Ἐπειδή ὅμως ὁ κ. Μπάμιας εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος καί καθηγητής στίς Σχολές Νηπιαγωγῶν Θεσ/νίκης μέ ἀριστη ὑπηρεσία σ'αὐτή καί μέ ἐπαιδευτική καί γενικότερη πεῖρα, εἰσηγοῦμαι τήν ἔγκριση τῆς ἀδείας διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνάς του, γιατί κρίνω τό θέμα ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρον καί μάλιστα μέ τήν τριπλή διάσταση ἀποδεκτῶν- ἐρωτωμένων. Ἡ ἔρευνά του μάλιστα ἐπείγει ἐνόψει καί τῆς ἀναμορφώσεως τῶν σπουδῶν στίς σχετικές Σχολές".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο Ἀριθμ. Φ. 900/67674/15-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 3-6-1978 τοῦ κ. Κων/νου Μπάμιου, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Νικ. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) Τή σχετική συζήτηση,

δ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἀδείας στόν κ. Κ. Μπάμιο, γιά διεξαγωγή ἔρευνας καί συνιστᾶ νά ληφθεῖ ὑπόψη α) ἡ παρατήρηση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ πού ἀναφέρεται στή διατύπωση τοῦ τελευταίου στοιχείου τοῦ ἐρωτηματολογίου (Δ'), ὥστε νά γίνει σέ δύο χωριστά ἐρωτήματα καί β) ἡ διαφορά τῶν ἀναλυτικῶν Προγραμμάτων τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί νά γίνει ἡ σχετική διαφοροποίηση τῶν ἐρωτηματολογίων.

Θ έ μ α 4ο. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στά μέλη τό περιεχόμενο α) Τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ. 900.2/56/90391/26-8-78 τοῦ Ὑπουργ. Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των πού ἀναφέρεται στή συμπλήρωση τῆς Β6/7654/72 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Κοινων. Ὑπηρεσιῶν γιά τήν ἀερομεταφορά βαρέως ἀσθενῶν, β) Τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 34262/26-7-78 τοῦ Ὑπουρ. Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των πού ἀναφέρεται

./.

στήν ἀποστολή Προγράμματος μαθημάτων συνεργατισμοῦ γιά τίς Τεχνικές Σχολές καί γ) Τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 1.100/20-9-1978 τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δ.Ε Κῶ κ. Νικήτα Κουμέντου πού ἀναφέρεται στό μάθημα τῶν Πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Καϊδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 138/1978

Σήμερα, 29 Σεπτεμβρίου 1978, ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως.

Προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τά μέλη νά ἐπισημάνουν τά προβλήματα, πού εἶναι δυνατό νά ἀντιμετωπίσουν κατά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση κατά τήν ὁποία ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις γύρω ἀπό τό θέμα καί τίθενται ὁρισμένα ἐρωτήματα.

Συγκεκριμένα ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, θέτει τό ἐρώτημα πῶς θά μεθοδευτεῖ ἡ ἐργασία τό στάδιο αὐτό, ὁριζόντια (τό Τμῆμα δηλ.

./.

θά ἐργασθεῖ καί θά τελειώσει πρῶτα ὅλα τά μαθήματα μιᾶς τάξεως) ἤ καταιδρυφα (τό Τμῆμα δηλ. θά τελειώσει ἕνα μάθημα γιά ὅλες τίς τάξεις).

Ὁ κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι γενική ἀρχή τοῦ προγράμματος εἶναι οἱ συντάκτες του νά τό βλέπουν καταιδρυφα καί ὁριζόντια συγχρόνως.

Ὁ κ. Ἀντων. Μπενένος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ ὁμάδες πρέπει νά καθορίσουν τόν τρόπο ἐργασίας ἀνάλογα μέ τή φύση τοῦ μαθήματος.

Τέλος ἔπειτα ἀπό τή συζήτηση, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος ἀναθέτει στόν κ. Ν. Ελουτίδη, Σύμβουλο Β΄, νά εἰσηγηθεῖ γιά τό θέμα αὐτό στήν ἐπόμενη συνεδρίαση τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 122/1978

Σήμερα, 2 Φιτωβρίου 1978, ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα)

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδόπουλος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ πῆρε τό λόγο ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', ἀναπτύσσει τίς ἀπόψεις του γιά τήν ὀργάνωση τῆς ὕλης (κατανόηση ἢ ὁριζόντια), τή μεθόδευση τῆς ἐργασίας τῶν δομῶν καί Τμήματος καί γιά τά γενικά πλαίσια ὕλης καί κάνει σχετικές προτάσεις, ὡς ἑξῆς:

./.

Α' Καταιδρυφη ἢ ὁριζόντια ὀργάνωση τῆς ὕλης

α' Καταιδρυφη: Ἀνάπτυξη τῶν ἐνοτήτων τῆς ὕλης κατά μάθημα ἀρχίζοντας ἀπό τήν Α', τή Β' ἕως τήν ΣΤ' τάξη, διατάσσοντας τά διδακτικά στοιχεῖα σπειροειδῶς.

β' Ὁριζόντια: Ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἐνοτήτων τῆς ὕλης ὅλων τῶν μαθημάτων ἑνός τάξεως (Ἀφοῦ τελειώσει ἡ ἀνάπτυξη τῆς ὕλης τῶν μαθημάτων τῆς Α' τάξεως τότε προχωροῦμε στή δόμηση τοῦ διδακτικοῦ ὑλικοῦ τῆς ἑπόμενης τάξεως).

Καί στίς δύο περιπτώσεις ἡ δόμηση τῆς ὕλης γίνεται μέ βάση τά γενικά πλαίσια, ὅπως καθορίστηκαν, μέ τήν προϋπόθεση ὁρισμένα μαθήματα ν'ἀναπτυχθοῦν στίς γενικές τους τουλάχιστον ἑνότητες (μαθηματικά) ἢ σ'ἄλλα νά γίνει κατανομή τῆς ὕλης κατά τάξεις (Νεοελληνική γλῶσσα), πράγμα πού θά διευκολύνει τήν ὀργάνωση καί ἀνάπτυξη τοῦ ὑλικοῦ.

Σύμφωνα μέ τίς παραπάνω ἐναλλακτικές περιπτώσεις, ἔχοντας ὑπόψη καί ὅσα καθορίστηκαν στά γενικά πλαίσια ἡ δόμηση τῆς ὕλης στά πιό βασικά μαθήματα μπορεῖ νά λάβει τήν παρακάτω μορφή:

α) Θρησκευτικά, Ἱστορία: Ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων αὐτῶν μπορεῖ νά δομηθεῖ ὁριζόντια μέ ἐξαίρεση τήν ὕλη τῶν τάξεων Α' ∓ Β' πού πρέπει νά δομηθεῖ κατακόρυφα γιά τό λόγο ὅτι εἶναι ἐνσωματωνη στό μάθημα "Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος". Ἀλλωστε ὁ βασικός λόγος πού ἐπιβάλλει αὐτή τή δόμηση εἶναι ὅτι τά διδακτικά στοιχεῖα ἐπαναλαμβάνονται προοδευτικά ἀπό τάξη σέ τάξη.

β) Νεοελληνική γλῶσσα: Ἡ ὕλη τοῦ μαθήματος, ὅ ὡς ὁρίζεται στά γενικά πλαίσια ἀφοῦ κατανεμηθεῖ σέ τάξεις, πρέπει νά δομηθεῖ ὁριζόντια γιά τό λόγο ὅτι ὑπάρχουν διδακτικά ὑλικά πού ἀπό τή φύση τους (π.χ. ἄρθρωση, τονισμός κ.ἄ.) δέν κρίνεται σκόπιμο νά ἀναπτυχθοῦν ἐπαναληπτικά καί εὐρύτερα στίς διάφορες τάξεις.

γ) Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος, Φυσικά, Γεωγραφία, Κοινωνική καί Πολιτική Ἀγωγή.

Ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων αὐτῶν ἐπειδή διαπλέκεται καί ἀναπτύσσεται πολύπλευρα καί προοδευτικά ἀπό τάξη σέ τάξη μέ μιά μορφή πού πλησιάζει πολύ τή σπειροειδή διάταξη, πρέπει νά δομηθεῖ κατακόρυφα μέσα σέ μιά παράλληλη καί σωστά μεθο-

δευμένη συνεργασία τῶν ὁμάδων.

ε) Μαθηματικά: Ἡ ὕλη τοῦ μαθήματος πρέπει νά δομηθεῖ μάλλον ὁριζόντια, γιατί πολλά διδακτικά στοιχεῖα, πού ὁρίζονται χωριστά γιά κάθε τάξη πρέπει νά συνεξετασθοῦν ἀναγκαστικά γιά τό λόγο ὅτι συνυφαίνονται ἐννοιολογικά καί, κατά συνέπεια, ἐπηρεάζονται δομικά (π.χ. ἀριθμοί-μαθηματικές πράξεις κ.ἄ.).

Νομίζω, ὅτι ὁ τρόπος τῆς ὀργανώσεως τῆς ὕλης πρέπει ν' ἀποφασισθεῖ, γιατί εἶναι ἀπαραίτητο οἱ ὁμάδες ἐργασίας νά εἶναι προσανατολισμένες πρός τό σκοπό αὐτό, πράγμα πού ἀναγκαστικά θά ἐπηρεάσει καί τή μεθόδευση τῶν ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος.

Β' Ἐργασίες Ὁμάδων καί Τμήματος

Ἡ παρουσίαση στό Τμῆμα, τῆς ἐργασίας τῶν ὁμάδων μπορεῖ νά γίνεται μετά ἀπό τήν ὁλοκλήρωση τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων ἑνός μαθήματος κάθε τάξεως. Παράλληλα εἶναι ἀνάγκη νά διαθέσουμε ἀρκετό χρόνο γιά ἐποικοδομητική συζήτηση τῶν προτάσεων τῶν ὁμάδων. Ἀντίθετα, ἡ εὐθύνη θά βαρύνει περισσότερο τήν ὁμάδα ἐργασίας παρά τό Τμῆμα, πού οὐσιαστικά αὐτό καί μόνο ἔχει τήν εὐθύνη τῆς συντάξεως τοῦ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Σχετικά, ἐπειδή νομίζω ὅτι ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων μπορεῖ νά γίνει σέ δύο(2) φάσεις (πρώτη ἀντιμετώπιση: ὅσα μαθήματα θεωροῦνται πιό βασικά μέ παράλληλη ἐφαρμογή ὁρισμένων ἑνοτήτων σέ ἀντιπροσωπευτικά σχολεῖα), προτείνω κάθε ὁμάδα ἐργασίας νά συγκροτηθεῖ ἐκτός ἀπό τούς συνεργάτες, πού θά ἀποσπασθοῦν, καί ἀπό δύο(2) μέλη τοῦ Τμήματος, σέ κάθε μάθημα γιά χρήσιμη ἀνταλλαγή ἀπόψεων καί κοινῶν ἐμπειριῶν πού ἔχουν προέλθει ἀπό τή σύνταξη τῶν γενικῶν πλαισίων τῆς ὕλης.

Γ' Γενικά πλαίσια Ὕλης: Εἶναι ἀπαραίτητο νά διατηρηθοῦν ἀνάμεσα στούς Σκοπούς-Εἰδικές ἐπιδιώξεις καί τήν Ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων γιά νά δοθεῖ στό Πρόγραμμα ἡ ἐπιβαλλόμενη ἐσωτερική συνοχή καί ὁμαλή διαδοχή τῶν ἐπί μέρους τμημάτων του.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Σχετικά προτείνω νά ἀπαλλαγοῦν τά γενικά πλαίσια ἀπό ὅλες τίς παρατηρήσεις, προϋποθέσεις, γενικεύσεις κ.τ.ὅ, πού συνοδεύουν ὁρισμένα μαθήματα. Αὐτές, πρέπει καί εἶναι δυνατό νά ἀξιοποιηθοῦν πιό ἀποδοτικά σέ ἄλλο μέρος τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τέλος, ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται ὡς πρώτη ἐργασία τῆς Β΄ φάσεως, πού ἀρχίζει, δηλ. τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος, τή διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων κάθε μαθήματος, κάθε τάξεως σέ Γενικές Ἑνότητες (μόνο ὀνοματοθεσία) καί τόν καθορισμό τῶν εἰδικοτικῶν ὡρῶν κάθε Γενικῆς Ἑνότητας.

Ἡ ἐργασία αὐτή εἶναι ἀπαραίτητη καί πρέπει νά προηγηθεῖ ἀπό ὁποιαδήποτε ἄλλη.

Ἡ συζήτηση τῆς ἐργασίας αὐτῆς τῶν μικρῶν ὁμάδων, τῶν εἰσηγητῶν, ἀπό τό σύνολο τῆς Ὁμάδας ἐργασίας τῶν δέκα(10) ἤ δέκα τριῶν(13) Συμβούλων καί εἰσηγητῶν πρέπει νά γίνεται ὅταν τελειώνει μία ὁμάδα τή διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων ἑνός μαθήματος μιᾶς τάξεως.

Ἡ φάση αὐτή εἶναι δυνατό νά τελειώσει σέ σύντομο χρονικό διάστημα.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση καί θά ἀποφασίσει σχετικά στήν ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Σ Η 140/1978

Σήμερα, 3 Όκτωβρίου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφ. Μεσογείων 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, τή, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β΄, Ἰωαν. Ἀριστείδης, Διον. Μελᾶς, Νικ. Παπαδόπουλος εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Γνωμοδότηση γιά τό Ἀνθολόγιο (Α΄, Β΄καί Γ΄μέρος) τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.
2. Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα ἕξι (6) γεωγραφικῶν χαρτῶν γιά τό δημοτικό σχολεῖο τῆς ὁμορρύθμου Ἑταιρείας "Γεωγραφικό ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΩΚΡΑΤΗ ΑΓΓΕΛΕΤΟΥ".
3. Χορήγηση ἄδειας στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς γιά διεξαγωγή ἔρευνας.
4. Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα τῆς σειρᾶς "ΚΤΙΖΩ ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρείας "Βιοτεχνία" Παιγνιδιῶν Β΄Παπαδόγγονα καί ΣΙΑ Ε.Ε.".
5. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Νεοελληνική Γραμματική"

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Θέμα 1ο.- Γνωμοδότηση γιά τό Ἀνθολόγιο (Α΄, Β΄καί Γ΄μέρος) τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, ἔπειτα ἀπό προφορική ἐντολή τοῦ Προεδρεύοντος τοῦ ΚΕΜΕ κ. Ἀναστασίου

Παγκάλου, καλεῖ τὰ μέλη νὰ συζητήσουν γιὰ τὸ 'Ανθολόγιο τῆς Δημοτικῆς Ε σχολείου καὶ νὰ ἀποφασίσουν σχετικά.

Τὸ Τμῆμα, ὕστερα ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση,

ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

Προτείνει νὰ τυπωθεῖ ἀπὸ τὸν ΟΕΔΒ ὡς ἔχει τό:

1. 'Ανθολόγιο Α'- Β'- Συνταιτική ἐπιτροπή μὲ τὴν προεδρία τοῦ κ. Σταϊνοπούλου
2. 'Ανθολόγιο Γ'- Δ'- " " " " " "
3. 'Ανθολόγιο Ε'- ΣΤ'- " " " " " "

γιὰ νὰ κυκλοφορήσει τὸ ἔτος 1978-79, μὲ τὸν ὅρο ὁ ΟΕΔΒ νὰ ἐπιμεληθεῖ τὸν ἔλεγχο τυχὸν ὀρθογραφικῶν καὶ τυπογραφικῶν λαθῶν.

ΘΕΜΑ 20. Γνωμοδότηση γιὰ τὴν ἀταλληλότητα ἕξι (6) γεωγραφικῶν χαρτῶν γιὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο τῆς ὁμορρύθμου ἑταιρείας "Γεωγραφικὸ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΩΚΡΑΤΗ ΑΓΓΕΛΕΤΟΥ".

'Ο ἀρμόδιος γιὰ τὸ θέμα εἰσηγητὴς κ. Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητὴς τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. 23787/11-3-1978 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μὲ τὸ ὁποῖο ἐναβιβάστηκε στὸ ΚΕΜΕ αἴτηση τῆς ὁμορρύθμου 'Εταιρείας "Γεωγραφικὸ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΩΚΡΑΤΗ ΑΓΓΕΛΕΤΟΥ" καὶ εἰσηγεῖται τὰ ἀκόλουθα:

" Τὸ Γεωγραφικὸ 'Ινστιτοῦτο Σωκράτη 'Αγγελέτου Ο.Ε" ὑπέβαλε γιὰ ἔγκριση μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἕξι γεωγραφικοὺς χάρτες τῶν ἠπείρων, τοὺς ὁποίους κατασκεύασε σὲ συνεργασία μὲ τὸ Γεωγραφικὸ 'Ινστιτοῦτο AGOSTINI τῆς 'Ιταλίας. Οἱ χάρτες ἔχουν ἐκδοθεῖ τὸ 1977.

Οἱ χάρτες εἶναι "τύπου ἀνάγλυφοι" καὶ ἐπικαλύπτονται μὲ πλαστικὸ ποὺ τοὺς κάνει ἀνθεκτικοὺς καὶ ἐμφανίσιμους. Τὸ πλαστικὸ κάλυμμα ἐπιτρέπει ἐπίσης νὰ διατηροῦνται οἱ χάρτες καθαροὶ καὶ νὰ μὴν ξεθωριάζουν. 'Από τὴ μιὰ τοὺς ὄψη εἶναι φυσικοπολιτικοί καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη θεματικοί μὲ θέματα γεωλογίας, κλίματος, ἐθνογραφίας, βροχοπτώσεων, πυκνότητας πληθυσμοῦ, ἀνθρωπολογίας κ.ἄ. 'Η ἀνάγλυφη μορφὴ τῶν φυσικο-πολιτικῶν χαρτῶν τοὺς κάνει ἰδιαίτερα παραστατικούς. Τὰ ζωηρὰ χρώματα τῶν περισσότερων ἀπ'αὐτοὺς καὶ οἱ ἀποχρώσεις ποὺ εἶνουν μιὰ φυσικότητα στὴν παράσταση κάνουν τοὺς χάρτες ἰδιαίτερα ἑλκυστικοὺς καὶ ὁπωσδήποτε ἀριστα κατατοπιστικούς.

'Η ἄλλη ὄψη τῶν χαρτῶν αὐτῶν ἀποδίδει μὲ πολὺ παραστατικὸ τρόπο πολλὰ θέματα τοῦ περιεχομένου τῆς γεωγραφίας τοῦ δημοτικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ γυμνασίου. Βέβαια, στοιχεῖα ὅπως "Γλῶσσες, λαοὶ καὶ μεταναστεύσεις τῶν πολυνησίων" δὲν ἀποτελοῦν ἀντικείμενο διδασκαλίας στὸ δημοτικό

σχολείο. Αὐτό ὅμως τό γεγονός δέν κάνει τά ἐπιπλέον σχετικά περιττά καί ὁ χάρτης ἀποτελεῖ ἕνα διδακτικό μέσο πού προορίζεται γιά ὅλες τίς βαθμίδες καί καλύπτει μιά μεγάλη ποικιλία ἐνδιαφερόντων. Ἐξάλλου ὁ χωρισμός τῶν θεμάτων σέ μικρότερους χάρτες εἶναι τήν εὐχέρεια σέ ὅλους νά ἀσχοληθοῦν μέ τό ἀντικείμενο πού θέλουν νά μελετήσουν ἰδιαίτερα.

Ἡ διπλή ὄψη τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν ἔχει τό πλεονέκτημα τῆς οἰκονομίας σέ κόστος καί χῶρο. Μιά μικρή δυσκολία πού κάνει ἡ τοποθέτηση αὐτή εἶναι ὅτι κατά τή διδασκαλία θά χρειαστεῖ νά γυρίσει ὁ δάσκαλος τό χάρτη ἀπό τήν ἄλλη ὄψη ἐπανειλημμένως γιά τή μελέτη τῶν ἐπί μέρους θεμάτων, ὅπως αὐτά ἀναφέρονται κατά τή διδασκαλία.

Ἡ ἔκδοση εἶναι νέα (1977) καί οἱ χάρτες εἶναι ἐνημερωμένοι μέ τίς τελευταῖες ἀναπατατάξεις καί διαφοροποιήσεις σέ νέα κράτη καί σύνορα κρατῶν. Μιά λεπτομέρεια, σημαντική γιά μᾶς, εἶναι ὅτι στό χάρτη "Λαοί καί γλῶσσες τῆς Εὐρώπης" μέσα στήν Ἑλληνική Μακεδονία ὑπάρχει τό χρῶμα τῆς σλαβικῆς περιοχῆς, πού θά μποροῦσε νά σημαίνει ὅτι, κατά τό συντάκτη, στήν περιοχή αὐτή τῆς Μακεδονίας δέν κατοικοῦν ἑλληνόφωνοι. Ἀλλά ὁ ἴδιος χάρτης δείχνει ὅτι στήν Ἰταλία ὑπάρχουν ἑλληνόφωνοι γεγονός πού θά μποροῦσε νά μᾶς πεῖ εἰ ὅτι τά κίνητρα τοῦ Ἰταλοῦ ἐκδότη δέν εἶναι προπαγανδιστικά.

Προτείνω οἱ ἔξι γεωγραφικοί χάρτες τοῦ Γεωγραφικοῦ Ἰνστιτούτου Χ. Ἀγγελέτου νά κριθοῦν ὡς χρήσιμα ἐποπτικά μέσα διδασκαλίας, διότι ἐξετάζουν τά γεωγραφικά δεδομένα ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνίες, εἶναι παραστατικοί, ἐλκυστικοί, ἀνθεκτικοί, σύγχρονοι καί προπαντός πρωτότυποι".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 23787/11-3-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 24-2-1978 τοῦ Γεωγραφικοῦ Ἰνστιτούτου Σωκρ. Ἀγγελέτου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Διον. Μελᾶ, Εἰσηγητοῦ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή σχετική διεξοδική συζήτηση.

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Διαπιστώνεται ὅτι οἱ ἕξι γεωγραφικοί χάρτες τοῦ Γεωγραφικοῦ Ἰνστιτούτου Σωκράτη Ἀγγελέτου εἶναι ἔργο ἐπιμελημένο καί προσεγμένο ἀπό κάθε πλευρά. Γι'αὐτό θεωροῦνται πολύ χρήσιμα ἐποπτικά μέσα διδασκαλίας γιά τίς ἀνώτερες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Θέμα 3ο. Χορήγηση άδειας στό Κέντρο Ψυχικής Ὑγιεινῆς γιά διεξαγωγή ἔρευνας.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Βλαυτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 3094/76/86506/12-8-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ τό ἔγγραφο ἀριθμ. 863/31-7-78 τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Ὕστερα ἀπό τήν ὑποβολή στό ΚΕΜΕ ἀπό τό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς τῶν συμπληρωματικῶν στοιχείων πού ζήτησε τό Τμῆμα μέ τήν πράξη του ἀριθμ. 69/1978, προτείνω στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά γιά τή χορήγηση ἄδειας στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς γιά διεξαγωγή ἔρευνας στά δημοτικά σχολεῖα τῆς Δ'' Ἐπιθεωρήσεως Ἀθηνῶν καί Β'' Ἐπιθεωρήσεως Διαμερίσματος Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.3094/76/86506/12-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 863/31-7-78 τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Νικ. Βλαυτίδη, Συμβούλου Β', καί δ) Τή σχετική συζήτηση

Ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τή χορήγηση ἄδειας στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, γιά διεξαγωγή ἔρευνας στά δημοτικά σχολεῖα τῆς Δ'' Ἐπιθεωρήσεως Ἀθηνῶν καί Β'' Ἐπιθεωρήσεως Διαμερίσματος Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς.

Γιά τό τέταρτο καί πέμπτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Π. Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 141/1978

Σήμερα, 4 Όκτωβρίου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Ἐλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στήν συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἐπανέρχεται σέ πρότασή του πού εἶχε γίνει σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος (139/78) σχετικά μέ τήν ὀργάνωση τῆς ἐργασίας στό στάδιο τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος.

Συγκεκριμένα εἶχε προτείνει τά ἑξῆς:

Ὡς πρώτη ἐργασία νά ἀρχίσει ἀμέσως ἡ διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων κάθε μαθήματος, κάθε τάξεως, σέ γενικές ἑνότητες (μόνο ἡ ἀναγραφή τῶν τίτλων) καί ὁ ὑπολογισμός, κατά προσέγγιση, τῶν διδακτικῶν ὡρῶν κάθε γενικῆς ἑνότητας.

./.

Συνεδρίες γιά συζήτηση νά γίνονται, ὅταν μιά ὁμάδα τελειώνει τή διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων ἑνός μαθήματος μιᾶς ὁλόκληρης τάξεως σέ γενικές ἑνότητες καί ἔχει ὑπολογίσει περίπου τίς ὧρες διδασκαλίας.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Εἰδικότερα:

Ὁ κ. Κ. Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θεωρεῖ ἀναγκαία σ'αὐτή τή φάση τή συμβολή καί ἄλλων ἀνθρώπων, ἐκπαιδευτικῶν, καί ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἀρχίσει ἀπό κοινοῦ ἡ ἐπεξεργασία τῶν πλαισίων ὕλης τοῦ Α.Π.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', προτείνει δύο ἐναλλακτικές λύσεις: 1) Νά κληθοῦν ἄνθρωποι, ὄχι ἐκπαιδευτικοί, γιά συνεργασία σέ ὁρισμένα μαθήματα, γιά νά ἀρχίσουν οἱ ὁμάδες νά δουλεύουν τίς γενικές ἑνότητες, 2) νά ἐργασθεῖ τό Τμῆμα μέ τίς δυνάμεις πού ἔχει καί ὅσα ἀποφασίσει γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἑνοτήτων νά μήν εἶναι τελικά ἀλλά νά τεθοῦν ὑπόψη καί αὐτῶν πού θά κληθοῦν γιά νά βοηθήσουν στή σύνταξη τοῦ Α.Π.

Ὁ κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, συμφωνεῖ μέ τόν κ. Κονιδιτσιώτη. Θεωρεῖ σωστή τή μεθόδευση τῆς ἐργασίας γιατί πρόκειται γιά συμπλήρωση τῶν πλαισίων.

Στή συνέχεια ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτει τό ἐρώτημα ἄν σ'αὐτή τή φάση πρέπει νά προσυμφωνηθεῖ ποιά κριτήρια θά υἱοθετήσει τό Τμῆμα γιά τόν καθορισμό τῶν γενικῶν ἑνοτήτων.

Ἀπαντώντας σέ σχετική ἐρώτηση τοῦ Προεδρεύοντος τοῦ Τμήματος λέγει ὅτι θεωρεῖ ὡς κριτήριο γιά τόν καθορισμό τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τή λογική τῆς ὕλης καί ὅτι ὁ καθορισμός μέ τό κριτήριο αὐτό μπορεῖ νά γίνει σέ συνεργασία μέ τόν Εἰδικό. Διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι οἱ ὁμάδες ἔχοντας ὑπόψη τά ἐπίπεδα τῶν ἑνοτήτων (Γενικές ἑνότητες-Μερικότερες ἑνότητες-Ὡριαῖες ἑνότητες) μέ μία πρώτη ἐκτίμηση εἶναι δυνατό νά καθορίσουν τόν ἀριθμό τῶν γενικῶν ἑνοτήτων κάθε μαθήματος.

./.

Τό Τμῆμα, ὑστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη μέ μία προσθήκη πού ἔκαμε τό Τμῆμα, ἤτοι:

Ὡς πρώτη ἐργασία, νά ἀρχίσει ἀμέσως ἡ διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων κάθε μαθήματος, κάθε τάξεως, σέ γενικές ἑνότητες (μόνο ἡ ἀνογραφή τῶν τίτλων) καί ὁ ὑπολογισμός, κατά προσέγγιση, τῶν διδακτικῶν ὡρῶν κάθε γενικῆς ἑνότητας, μέ τήν παράλληλη ἐπικοινωνία μέ τούς εἰδικούς κάθε μαθήματος.

Συνεδρίες γιά συζήτηση νά γίνονται, ὅταν μιά ὁμάδα τελειώνει τή διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων ἑνός μαθήματος μιᾶς ὁλόκληρης τάξεως σέ γενικές ἑνότητες καί ἔχει ὑπολογίσει περίπου τίς ὧρες διδασκαλίας.

Ἐπίσης καθορίστηκε νά συζητηθοῦν στό Τμῆμα σέ μιά πρώτη φάση, οἱ ἐργασίες πάνω στή διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων σέ γενικές ἑνότητες τῶν ἑξῆς ὁμάδων:

1. Μελέτη Περιβάλλοντος: Μπενέκος Ἀντ., Χριστιᾶς Ἰωάννης Βλουτίδης Νικόλαος.
2. Νεοελληνική γλῶσσα : Β. Κονιδιτσιώτης, Ἀριστ. Βουγιούκας, Μελᾶς Διονύσιος.
3. Μαθηματικά : Δ. Ἀνδριόπουλος, Γ. Μαραγκουδάκης, Κων/νος Πασσάκος
4. Φυσικά : Νικ. Βλουτίδης, Στ. Παπασημακόπουλος, (Γεώργ. Μαραγκουδάκης)
5. Θρησκευτικά : Νικ. Παπαδόπουλος, Κων/νος Φούσκας (Κ. Πασσάκος)
6. Φυσική ἀγωγή : Ἰ. Σκορδίλης (Γ. Μαραγκουδάκης).

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Β. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πράξη 142/1978

Σήμερα, 5 Ὀκτωβρίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καὶ Ἐπιμορφώσεως στὴν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στὴ συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἀπὸ τὸν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Ηλουτζής, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Χριστιᾶς, Λιον. Μελᾶς, Εἰσηγητὲς τοῦ ΚΕΜΕ, καθὼς καὶ ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐφροσύνη Παπανικολάου μὲ βαθμὸ 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιὰ τὴν καταλληλότητα τῆς σειρᾶς "ΚΤΙΖΟΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρείας "Βιοτεχνία Παιγνιδιῶν Β' Παπαδόγγονα καὶ ΣΙΑ Ε.Ε.".

ΘΕΜΑ 2ο. Ἔγγραφο τοῦ Ἐπόπτη τῆς Η' Ἀνώτερης Ἐπ/κῆς Περιφέρειας κ. Κοκκίνη γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας ἀπὸ τὸν κ. Χρ. Φράγκο.

ΘΕΜΑ 3ο. Ἀνακοινώσεις

Στὴν ἀρχὴ ἐπικυρώνεται τὸ πρακτικὸ τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

θ έ μ α 1ο. Γνωμοδότηση γιά τήν καταλληλότητα τῆς σειρᾶς "ΚΤΙΖΩ - ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" τῆς ἑτερορρύθμου ἑταιρείας "Βιοτεχνία Παιγνιδιῶν Β'Παπαδόγγονα καί ΣΙΑ Ε.Ε.".

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

1. Ἡ "Βιοτεχνία Παιγνιδιῶν Β. Παπαδόγγονα καί ΣΙΑ Ε.Ε." μέ τήν ἀπό 16-2-78 αἴτησή της, ἡ ὁποία διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ.3298/18-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ζητάει νά χρησιμοποιηθεῖ ἡ σειρά "ΚΤΙΖΩ - ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" ὡς ἐποπτικό μέσο στά σχολεῖα τοῦ Κράτους.

2. Ἡ σειρά αὐτή ἀποτελεῖται ἀπό τέσσερα συναρμολογούμενα ξύλινα σπιτάκια. Σέ κάθε σπιτάκι ἀνήκουν ἕνα κουτί μέ τά βασικά χρώματα, ἕνα ἔντυπο μέ παραστατικές ὁδηγίες γιά τή συναρμολόγηση τῶν σπιτιῶν καί γιά τή χρήση τῶν χρωμάτων καί ξύλινα ὁμοιώματα κατοικιδίων ζώων.

3. Τά παιδιά καλοῦνται χρησιμοποιώντας γυαλόχαρτο, πόλλα καί τά εἰδικά κομμένα ξύλα νά κτίσουν σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τό σπίτι. Ἀφοῦ τό κτίσουν, ζωγραφίζουν αὐτό κατά τόν τρόπο, πού ἐπιθυμοῦν, συνδέοντας τά χρώματα σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τοῦ ἐντύπου. Ἡ ἐργασία αὐτή μπορεῖ νά εἶναι ἀτομική ἤ ὁμαδική.

Ὡς πρός τή σειρά αὐτή ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς:

1. Δέν μπορεῖ νά ὑπαχθεῖ στά ἐποπτικά μέσα πού χρησιμοποιοῦνται στό σχολεῖο. Μπορεῖ ὅμως νά χρησιμεύσει ὡς ὑλικό στά πλαίσια τῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων καί τῶν κατασκευῶν.

2. Τή θεωρῶ χρήσιμη γιά τά παιδιά τοῦ νηπιαγωγείου καί τῶν πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατί:
   α. Τά ἐξοικειώνει μέ τά διάφορα ὑλικά πού χρησιμοποιοῦν καί συντελεῖ νά ἀποκτήσουν χειροτεχνικές δεξιότητες.
   β. Τά βοηθάει ν'ἀποκτήσουν διάφορες ἔννοιες, ὅπως εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ὄγκου, τῆς ἐπιφανείας κτλ.
   γ. Τά μαθαίνει τή σύνεση καί τή χρήση τῶν χρωμάτων.
   δ. Καλλιεργεῖ τή φαντασία τους, τό καλαισθητικό συναίσθημα καί ἱκανοποιεῖ μέχρι ἑνός σημείου τίς δημιουργικές τους τάσεις.

./.

Για τους παραπάνω λόγους εισηγούμαι να κριθεί ή σειρά "ΚΤΙΖΩ - ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" της "Βιοτεχνίας Παιγνιδιών Β'Παπαδόγγονα και ΣΙΑ Ε.Ε" χρήσιμη για τους μαθητές της προσχολικής και της πρώτης σχολικής ήλικίας κατά την έννοια της παραγρ. 5 του άρ.του 2 του Ν. 186/75.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: Το έγγραφο αριθμ. 32361/18-3-1978 του Υπουργείου Βιομηχανίας και Ορισμών β) την αίτηση με ημερομηνία 16-2-78 της εταιρείας "Βιοτεχνία Παιγνιδιών Β'Παπαδόγγονα και ΣΙΑ Ε.Ε", γ) την εισήγηση του κ. Ιωαν. Χριστιά, είσηγ του του ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση,

δ μ ό φ ω ν α α π ο φ α ί ν ε τ α ι

Η σειρά "ΚΤΙΖΩ - ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ" της Εταιρείας "Βιοτεχνία παιγνιδιών Β. Παπαδόγγονα και ΣΙΑ Ε.Ε." θεωρείται χρήσιμη για τις ελεύθερες απασχολήσεις των παιδιών της προσχολικής ηλικίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Θ έ μ α 2ο. Έγγραφο τοῦ Ἐπόπτη τῆς Η΄΄Ανώτερης Ἐπ/κῆς περιφέρειας κ. Κοκκίνη γιά διεξαγωγή ἔρευνας ἀπό τόν κ. Χρῆστο Φράγκο.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ἀριθμ. Φ. 3094/77/83992/12-8-78 ἔγγραφό του διαβιβάζει ἀναφορά τοῦ Ἐπόπτη τῆς Η΄ Ἀνώτερης Ἐπ/κῆς Περιφέρειας Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι "Ὁ καθηγητής τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Χρῆστος Φράγκος, σκοπεύει ..... νά διενεργήσει, μέσω ἀριθμοῦ μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Πόλεως Ἰωαννίνων, σχετική ἔρευνα γιά τή διαμόρφωση τῆς οἰκονομικο-κοινωνικῆς διαστρωμάτωσεως τοῦ πληθυσμοῦ (τῆς πόλεως)" καί παρακαλεῖ νά τοῦ γνωσθεῖ ἐάν μπορεῖ νά τόν διευκολύνει σ'αὐτή του τήν προσπάθεια.

Ἐπιθυμῶ πρῶτα νά ὑπομνήσω στό Τμῆμα ὅτι κατά παγία ταυτική προκειμένου νά γνωμοδοτήσουμε γιά ἔγκριση ἔρευνας μέσα στήν Ἐκπαίδευση θά πρέπει ὁ ἐνδιαφερόμενος νά ὑποβάλει τό σχέδιο τῆς ἔρευνας πλήρες, τά μέσα (κριτήρια κτλ), πού θά χρησιμοποιήσει σ'αὐτή, καθώς καί σχετική ἐπιστολή γιά ἔγκρισή της, ἄν ὁ ἐρευνητής ἐργάζεται σέ σύνδεσμο μέ Ἀνώτατο Ἐκπαιδευτικό Ἵδρυμα ἤ Ἐρευνητικό Κέντρο. Στήν προκειμένη ὅμως περίπτωση πρόκειται γιά τόν καθηγητή κ. Χρ. Φράγκο, ἐγνωσμένης γενικῶς ἀξίας ἐπιστήμονα καί εἰδικότερα σέ σχέση μέ τήν ψυχοπαιδαγωγική ἔρευνα. Τό πρόσωπό του παρέχει πάσα ἐγγύηση γιά τήν ποιότητα καί ἀξία τῆς ἔρευνας πού σκοπεύει νά πραγματοποιήσει.

Ἐπειδή ὅμως τό Τμῆμα καί γιά τυπικούς καί οὐσιαστικούς λόγους θά πρέπει νά ἔχει ἕνα συναφές γραπτό κείμενο γιά τήν ἔρευνα, ὥστε νά ὑπάρχει ἄμεση ἀπό τόν ἴδιον ἐνημέρωση τοῦ Τμήματος, προτείνουμε νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως καί νά γνωσθεῖ στόν ἐν λόγω Καθηγητή ὅτι τό Τμῆμα μέ πολλή ἐπιφύλαξη προτίθεται νά γνωμοδοτήσει γιά πάσα διευκόλυνσή του ἀπό τά ἁρμόδια ἐκπαιδευτικά ὄργανα γιά τήν ἔρευνα, μόλις θά ἔχει ἕνα γραπτό κείμενο γι'αὐτήν ἀπό τόν ἐρευνητή καθηγητή".

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις. Εἰδικότερα ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, προτείνει νά διευκολυνθεῖ ὁ κ. Φράγκος στήν προσπάθειά του αὐτή μέ τήν ὑπόμνηση νά ἀποστείλει στό ΚΕΜΕ γενικό ἐνημερωτικό σημείωμα σχετικό μέ τήν ἔρευνα.

. / .

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 3094/77/83992/12-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1403/19-7-1978 τοῦ κ. Κοκκίνη Ἐπόπτη τῆς Η΄ Ἐκπ/κῆς Περιφέρειας γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Λεωνίδου Πασσάλου, Συμβούλου Β΄, καί ε) Τή συζήτηση,

Κατά πλειοψηφία ἀποφαίνεται

Ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ἀποσταλεῖ ἀπό τόν κ. Λεωνίδη στό ΚΕΜΕ γενικό ἐνημερωτικό σημείωμα σχετικό μέ τήν ἔρευνα. Μειοψηφεῖ ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Θέμα 3ο. Ἀνακοινώσεις.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1991/25-9-78 τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Α΄ Ἐπιθεωρήσεως Πατρῶν κ. Κασκανάρη μέ τό ὁποῖο ὑποβλήθηκε ἀναφορά τοῦ διδ/λου κ. Παντελῆ Σπυρίδωνα μαζί μέ πορίσματα ἀπό ἔρευνα, πού διενήργησε, σχετικά μέ τό γλωσσικό πάλι β) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1149/22-9-78 τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτ. Ἐκπ/σεως Περιφέρειας Κόνιτσας μέ τό ὁποῖο ὑποβλήθηκε ἔρευνα πού ἔγινε σέ σχολεῖα αὐτῆς τῆς Περιφέρειας μέ θέμα "Ἡ ὀρθογραφία στήν Δ΄τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καί ὁ μεθοδικός τρόπος διδασκαλίας καί μάθησης".

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 143/1978

Σήμερα, 10 Οκτωβρίου 1978 ημέρα Τρίτη 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ιωάν. Χριστιᾶς, Δικ. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως καί ἡ κ. Μιχαλοπούλου-Δημάκη, ὑποδιευθύντρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Αθηνῶν.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου: Οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου.

Εἰσηγητές: Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Ελ. Μιχαλοπούλου-Δημάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Ελένη Μιχαλοπούλου-Δημάκη, ὑποδιευθύντρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Αθηνῶν, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

. / .

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

" Ὁ σκοπός τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι νά συμπληρώση καί νά ἐνισχύση τήν οἰκογενειακήν ἀνατροφήν διά τῆς διδασκαλίας τρόπων ἐκφράσεως καί συμπεριφορᾶς καί διά τῆς καλλιεργείας ἕξεων διά τῶν ὁποίων τά νήπια θά ἀναπτυχθοῦν σωματικῶς καί διανοητικῶς καί θά προσαρμοσθοῦν εἰς τό φυσικόν καί τό κοινωνικόν περιβάλλον" ("Αρθρο 4 Ν. 309/1976)

Ὁ γενικός σκοπός τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς δέν διαφέρει ἀπό τούς σκοπούς ὅλων τῶν ἄλλων βαθμίδων τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἐπιδιώκει νά δώσει τήν δυνατότητα στό παιδί νά ἐξερευνᾶ, νά κατακτᾶ νά ὀργανώνεται περιβάλλον καί νά ἀναπτύσσεται δημιουργῶντας. Εἰδικώτερα ἡ προσχολική Ἀγωγή ἀποσκοπεῖ νά εὐνοήσει τήν ἀνάπτυξη τῆς σωματικῆς, ψυχικῆς καί πνευματικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ καί νά δραστηριοποιήσει, ὅσο τό δυνατόν περισσότερο τό ἀτομικό του δυναμικό.
Ἀντιμετωπίζει τό παιδί στό σύνολό του σάν ἕνα ὄν μέ αὐτοτέλεια, ἰδιαιτερότητα καί δυναμισμό.

Ἀναλυτικά τό Νηπαγωγεῖο ἐπιδιώκει:

Α) Τήν ἀνάπτυξη τῆς συναισθηματικότητας τοῦ παιδιοῦ φροντίζοντας:

-Νά διευκολύνει τό παιδί νά ὑπερπηδήσει τίς συναισθηματικές δυσκολίας πού δημιουργοῦνται μέ τήν ἀπόμακρυσή του ἀπό τό οἰκογενειακό περιβάλλον.

-Νά προσφέρει εὐκαιρίες γιά δημιουργία εὐχαρίστων συγκινήσεων, ἀτομικῶν ἀλλά καί μέσα στήν ὁμάδα.

- Νά ἐνθαρρύνει τό παιδί στίς ἀτομικές του προσπάθειες πού ὑπαγορεύονται ἀπό τίς ἀνάγκες του.

Β) Τήν ἀνάπτυξη τῆς κινητικότητας παρέχοντας στό παιδί τίς δυνατότητες:

- Νά κινηθεῖ καί νά παίξει
- Νά ἐξερευνήσει τό περιβάλλον
- Νά ὑπερπηδήσει φυσικά ἐμπόδια
- Νά ἀντιληφθεῖ τό σωματικό του ἐγώ καί τίς δυνατότητές του σέ σχέση μέ τά γύρω του ἄτομα
- Νά ἀνακαλύψει τίς δυνατότητες τῶν πράξεών του
- Νά τοποθετηθεῖ ἀπέναντι στά ἀντικείμενα
- Νά ἐλέγξει καί νά συντονίσει τίς κινήσεις του.
- Νά συμμορφωθεῖ σέ κινητικά παραγγέλματα

Γ) Τήν ἀνάπτυξη τῶν μέσων ἐκφράσεως προσφέροντας στό παιδί:

-Γλωσσικά πρότυπα.

-Εὐκαιρίες γιά ἐλεύθερη γλωσσική ἔκφραση ἀτομική καί μέσα στήν ὁμάδα.

-Δυνατότητες νά ἐκφρασθεῖ μέ τό σῶμα του, μέ ἀντικείμενα, μέ συμβολικά παιγνίδια, μέ χεροτεχνικά ὑλικά , μέ τραγούδι.

Δ) Τήν ἀνάπτυξη τῶν γνωστικῶν λειτουργιῶν:

- Βοηθώντας τό παιδί νά ἐνεργοποιήσει τίς φυσικές του δυνατότητες καί ἰδιαίτερα τήν περιέργειά του γιά τό νέο καί τό ἄγνωστο.

- Ἐκμεταλλεύεται τήν ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ νά ἐνεργήσει ἐπάνω στά ἀντικείμενα , προσφέροντάς του εὐκαιρίες μέ συγκεκριμένο ὑλικό γιά παρατηρήσεις, ψηλαφήσεις, συγκρίσεις, ὑποθέσεις, ἐπιλογές, ταξινομήσεις, ἀντιστοιχίες, πού θά καταλήξουν σέ συμπεράσματα, ὁρισμούς, συλλογισμούς καί κανόνες ἀνάλογους πρός τήν ἀτομική, πνευματική ὡριμότητα τοῦ παιδιοῦ.

-Φροντίζοντας μέ καταλλήλες δραστηριότητες νά σχηματίσει τό νήπιο τήν ἔννοια τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου.

Ε) Τήν βαθμιαία κοινωνικοποίηση.

- Λαμβάνοντας ὑπόψη τό ἐγωκεντρικό στάδιο τοῦ νηπίου ἀλλά καί τό γεγονός ὅτι τό νήπιο εἶναι ἕνα ὄν δυνάμει κοινωνικό τό Νηπιαγωγεῖο ἐπιδιώκει :

- Νά ἐξασφαλίσει τό ἀπαραίτητο προστατευτικό πλαίσιο στίς προσωπικές προσπάθειες τοῦ νηπίου γιά νά ἐνταχθεῖ στό ἀνθρώπινο περιβάλλον.

Ἐπί πλέον τοῦ προσφέρει δυνατότητες :

- Νά ἀποκτήσει προσωπικές ἐμπειρίες ἀπό τή σχέση, μέ τά συνομήλικα παιδιά καί τούς ἐνήλικες.

-Νά ἀξιολογήσει τά ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του.

- Νά ἀναγνωρίσει καί νά σεβαστεῖ τούς ἄλλους, τά δικαιώματά τους, παράλληλα μέ τά δικά του δικαιώματα.

-Νά συνεργαστεῖ γιά τήν διατύπωση κανόνων κοινωνικῆς ζωῆς τούς ὁποίους ἐν συνεχεία θά συνηθίσει νά τηρεῖ.-

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Συγκεκριμένα ἀπασχόλησε τό Τμῆμα ἡ δεύτερη παράγραφος τῆς εἰσηγήσεως, πού κατά κάποιο τρόπο, ἀναλύει τό σκοπό τοῦ Ν.309/76. Ἐτέθη τό ἐρώτημα ἄν χρειάζεται νά ὑπάρχει αὐτή ἡ παράγραφος μεταξύ τοῦ σκοποῦ καί τῶν εἰδικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Νηπιαγωγείου.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτησηκαί θά ἀποφασίσει σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Μονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 144/1978

Σήμερα, 12 Οκτωβρίου 1978 ήμερα Πέμπτη και ώρα 10.30 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τού Κέντρου Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφόρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τή νόμιμη διαδικασία από τόν προεδρεύοντα τού Τμήματος κ. Βασ. Κονδειτοειδή, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Κων. Βλουτσης, Κων/νος Πασσάκος, Κων. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Ιωάν. Χριστιάς, Σύμβουλοι τού ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας τού Τμήματος Βάρβαρα Παπανικολάου με βαθμό 7ο.

Θέματα ημερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας στήν κ. Αρμάου για διεξαγωγή έρευνας.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση για τό βιβλίο "Τά παιδιά από 4 έως 5 χρόνων στό Νηπιαγωγείο, Εκδόσεις "ΔΙΠΤΥΧΟ".

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση για τό βιβλίο "Η Νεοελληνική Γραμματική σέ άπλά μαθήματα" τού κ. Κων/νου Γερασ. Βερβίτου.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση για τά βιβλία "Τά παράξενα τής φύσης και τής τεχνικής","Γνωρίστε από κοντά..", Εκδόσεις Παλμύρα Α.Ε.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση για τό βιβλίο "Η παρέα μας ταξιδεύει από νησί σέ νησί" τής Ψ. Στέλλας Γαλανοπούλου.

ΘΕΜΑ 6ο. Γνωμοδότηση για τά βιβλία:

α) Γνωρίζω τόν κόσμο, Ζησιμοπούλου-Ι. Γιόζα
β) Ένας μικρός μαγικός κόσμος, Ν. Σακκά
γ) Αριθμητική Α' τάξεως, Νταρβάλη Δ.
δ) Πρωτεύουσα Αττική, Μ. Γαλανάκη

ΘΕΜΑ 7ο. Ανακοινώσεις

Στήν άρχή έπικυρώνεται τό πρακτικό τής προηγούμενης συνεδρίας

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά παιδιά άπό 4 έως 5 χρόνων στό Νηπιαγωγεῖο", Ἐκδόσεις "ΔΙΠΤΥΧΟ".

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Παπαδάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:

"Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ. 514.2/35615/27-3-78 ἔγγραφό του ἀποστέλλει τήν ἀπό 20-3-78 αἴτηση τοῦ Ἐκδότου Γ.Βασδέκη προκειμένου νά γίνει γνωμάτευση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου του στίς συνεδριάσεις τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί τίς Νηπιαγωγούς τῶν Δημοσίων καί Ἰδιωτικῶν Σχολείων. Μεταφραστές τοῦ βιβλίου ἀπό τά γαλλικά εἶναι οἱ παιδαγωγοί Γ. Κρασανάκης καί Μ. Σάμβουνας. Δέν ἀναγράφεται ὁ χρόνος ἐκδόσεως τοῦ πρωτοτύπου ἀλλά μόνο ὁ χρόνος ἐκδόσεως τῆς μεταφράσεώς του: Ἀθήνα 1978.

Τό βιβλίο αὐτό ἔχει γραφεῖ μέ τή συνεργασία προσώπων πού ἀσχολοῦνται μέ τήν προσχολική ἡλικία καί ἀγωγή στή θεωρία καί στήν πρᾶξη. Μάλιστα ἐάν ὑπότιτλο ἔχει ἀπό τούς μεταφραστές (γιατί στόν τίτλο τοῦ πρωτοτύπου ἀναφέρεται μόνο: L'ENFANT DE 4 Á 5 ANS Á L'ECOLE MATERNELLE) τό ἀκόλουθο: "Πλήρης θεωρητικός καί πρακτικός ὁδηγός γιά τή Νηπιαγωγό".

Στό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου προηγεῖται πρόλογος τῶν μεταφραστῶν, οἱ ὁποῖοι μέ ἐπιτυχία ἀναφέρονται γενικά στήν ἀξία τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς καί εἰδικότερα κάνουν λόγο γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου. Στή συνέχεια εἶναι ὁ πρόλογος τῆς M. ABBATIE, πού προσφέρει μιά γενική εἰκόνα τῆς ἡλικίας τῶν 4 καί 5 ἐτῶν, καθώς ἐπίσης καί τῶν βασικῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἀγωγῆς κατά τήν περίοδο αὐτή. Χαρακτηριστικές εἶναι οἱ παιδαγωγικές ἀπαντήσεις πού ἀναφέρονται: "Νά εὐνοήσουμε τήν κίνηση", "νά βελτιώσουμε τή γλῶσσα", "νά βοηθήσουμε τή νοημοσύνη", "νά προστατέψουμε τή φαντασία".

Τό ὅλο ἔργο διαιρίνεται σέ δύο μέρη.

Στό πρῶτο μέρος παρουσιάζονται "μερικές πλευρές τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν ἀπό 4 ἕως 5 ἐτῶν", καθώς ἐπίσης καί μορφές ἐκφράσεως καί δημιουργικότητας στήν ἡλικία αὐτή. Ἐπί μέρους κεφάλαια πού ἀναφέρονται στήν ψυχοκινητική ἀνάπτυξη, στό παιγνίδι, στή γλῶσσα,

στίς γραπτές καί χειροτεχνικές δραστηριότητες ἀναπτύσσονται μέ ἁπλό τρόπο ἀλλά καί ἐπιστημονική δομή ἀπό τούς συγγραφεῖς πού συμβάλλουν.

Ἰδιαίτερα σημειώνουμε τόν ἱκανοποιητικό τρόπο μέ τόν ὁποῖον παρουσιάζονται τά ζητήματα γιά τήν πρόσληψη τῆς γλώσσας, τήν ἀνάπτυξή της καί τή σχέση της μέ τήν σκέψη. Ἐνδιαφέρον εἶναι καί τό κεφάλαιο πού μέ ἱκανοποιητική πληρότητα παρουσιάζει τίς ποικίλες μορφές καί μέσα(ὑλικά) χειροτεχνικῆς ἐκφράσεως στό Νηπιαγωγεῖο. Μέ ἐπιτυχία ἐξάλλου ὅν καί ὄχι ἐξαντλητικά παρουσιάζονται οἱ ψυχολογικές ἀπόψεις τοῦ παιγνιδιοῦ στό παιδί.

Στό θέμα τῆς σχέσεως ἐργασίας χεριοῦ καί χειρισμοῦ ἀντικειμένων καί τῆς διανοήσεως τοῦ παιδιοῦ γίνονται ἀναφορές στίς σχετικές ἀπόψεις τοῦ J. PIAGET. Ἀναφορές ἐπίσης γίνονται καί στόν γνωστό ψυχολόγο WALLON.

Τό δεύτερο μέρος καταλαμβάνει ἡ ἐργασία τῆς Παιδαγωγοῦ NICOLLE LU SALESCIS μέ τόν τίτλο "Μαρτυρίες". Ἡ συγγραφέας μεταφέρει ἐδῶ τήν παιδαγωγική ἐργασία τοῦ σχολείου της μέ τρόπο πολύ παραστατικό καί λεπτομερειακό πάνω σέ δύο πραγματικότητες:1)Διαρρύθμιση τοῦ βιοτικοῦ πλαισίου καί 2) μιά μέρα στό Νηπιαγωγεῖο. Αὐτό εἶναι καί τό κυρίως πρακτικό μέρος τοῦ ἔργου. Παρουσιάζεται ἕνα θαυμάσιο ὑπόδειγμα ὀργανώσεως τοῦ παιδαγωγικοῦ περιβάλλοντος τῆς αἴθουσας τῶν νηπίων μέ τίς διάφορες "γωνιές" καί τό ποικίλο ὑλικό. Ἡ "μία μέρα στό Νηπιαγωγεῖο" προσφέρει ἕνα πλῆρες μοντέλο παιδαγωγικῆς ἐργασίας, ὅπου ἡ ἔμφαση δίνεται στήν κίνηση, στή μουσική, στό ρυθμό, στήν παρατήρηση τῶν πραγμάτων, στίς δημιουργικές ἀπασχολήσεις. Εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικό τό ὅτι ὅλα αὐτά δέν προσφέρονται σέ μορφή "συνταγῶν". Πέρα ἀπό τό ὅτι τό βιβλίο αὐτό προσφέρει γνώσεις ἐμπλουτισμένες, δίνει προπάντων γόνιμα ἐρεθίσματα καί χρήσιμες ἰδέες στή Νηπιαγωγό γιά ὀργάνωση τοῦ ἔργου της.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γιά ὅλα αὐτά βρίσκω τό βιβλίο αὐτό πολύ ἐνδιαφέρον καί εἰσηγοῦμαι στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητά του τόσο στίς σπουδάστριες τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν ὅσο καί στίς Νηπιαγωγούς ποῦ ἤδη ἀσκοῦν τό ἔργο".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/35615/27-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 20-3-78 τοῦ κ. Γ. Βασδέκη, γ)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Ἀποστόλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Τά παιδιά ἀπό 4 ὡς 5 χρονῶν στό Νηπιαγωγεῖο" τοῦ κ. Γ. Βασδέκη θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τίς σπουδάστριες τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί πολύ χρήσιμο γιά τίς νηπιαγωγούς τῶν Δημοσίων καί τῶν Ἰδιωτικῶν Νηπιαγωγείων.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας στήν κ. Ἰωάννα Ἀρμάου γιά διεξαγωγή Ἔρευνας.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/86/108810/25-9-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση ἡ ἀπό 17-9-1978 αἴτηση τῆς κ. Ἰωάννας Ἀρμάου-Παπαστεφανάκη, Ψυχολόγου τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, γιά χορήγηση ἄδειας μέ σκοπό τή διεξαγωγή ἔρευνας.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

1. Ἡ κ. Ἀρμάου, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό συνημμένο βιογραφικό σημείωμα, εἶναι κάτοχος α)Πτυχίου LICENCE τῆς Γαλλικῆς Φιλολογίας, β)δύο (2) πτυχίων MAITRISE (ἕνα στή Γαλλική Φιλολογία καί ἕνα στή Κλινική Ψυχολογία) καί γ) τεσσάρων(4) διπλωμάτων στή Νεοελληνική Φιλολογία, τήν Κλινική καί ἐφηρμοσμένη ψυχολογία κλπ.

2. Σκοπός τῆς ἔρευνας εἶναι ἡ μελέτη τῆς προσαρμογῆς τοῦ παιδιοῦ στό σχολικό περιβάλλον καί τῆς σχολικῆς του ἐπιδόσεως στόν πρῶτο χρόνο τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καί διεξάγεται στά πλαίσια Διδακτορικῆς Διατριβῆς τῆς ἐνδιαφερομένης στό Πανεπιστήμιο RENÉ DESCARTES, PARIS V μέ τήν ἐποπτεία τοῦ καθηγητοῦ κ. PERRON.

3. Στή βεβαίωση τοῦ καθηγητοῦ PERRON, πού συνοδεύεται μέ ἐπίσημη μετάφραση τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, σημειώνεται ἡ καλή ποιότητα τῶν σπουδῶν τῆς κ. Ἀρμάου καί τό μεγάλο ἐνδιαφέρον τῆς ἔρευνας πού ἀναλαμβάνει νά κάμει. Ἐπίσης ἡ κ. Ἀρμάου ὑποβάλλει Σχέδιο Ἔρευνας καί περιλαμβάνει α)τά μέσα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τή συλλογή τῶν δεδομένων (παρατήρηση καί καταγραφή τῆς συμπεριφορᾶς πού θά ἐπιδηλώσουν τά παιδιά μέσα στήν τάξη), β) τή Ψυχολογική Δοκιμασία NEMI τοῦ E. ZAZZO (μετρική κλίμακα Νοημοσύνης), γ) τή Δοκιμασία Λεξιλογίου (ἐπίδειξη στό κάθε παιδί 10 εἰκόνων πού παριστάνουν γνωστά του ἀντικείμενα, δ) Τή Κοινωνιομετρική Δοκιμασία,

./.

ε) Τό Ἐρωτηματολόγιο γιά τό δάσκαλο, πού περιέχει ἐννέα ἐρωτήσεις σχετικές μέ τή συμπεριφορά τοῦ παιδιοῦ, στ)τή μέθοδο διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας (μελέτη προσαρμοστικῶν ἱκανοτήτων τῶν παιδιῶν τῆς Α' τάξεως, διαίρεση τῶν παιδιῶν σέ δύο(2) ὁμάδες ἀνομοιμή ἐξέταση παιδιῶν μέσα στό σχολ. ἔτος 1978-79, ζ) Τό δείγμα τῶν μαθητῶν (120 παιδιά, 60 ἀγόρια καί 60 κορίτσια), τά σχολεῖα στά ὁποῖα φοιτοῦν τά ὑποψήφια παιδιά τῆς ἔρευνας καί η) τή στατιστική ἐπεξεργασία τῶν δεδομένων τῆς ἔρευνας, πού θά περιλαμβάνει ψηφιοποίηση, κατηγοριοποίηση, πινακοποίηση, περιγραφική καί ἀναλυτική στατιστική.

Ἐπειδή τά παραπάνω δικαιολογητικά εἶναι πλήρη καί ἀνταποκρίνονται στίς ἀπαιτήσεις τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἔρευνας, ὁ κ. Εἰσηγητής προτείνει στό Τμῆμα νά γνωμοδοτήσει θετικά γιά τή χορήγηση ἄδειας στήν κ. Ἀρμάου, ψυχολόγο τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, μέ σκοπό τή διεξαγωγή ἔρευνας σέ μαθητές τῆς Α' τάξεως τῶν σχολείων, πού ἀναφέρονται στήν αἴτησή της, γιά τό σχολ. ἔτος 1978-79.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη: α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/86/10888/25-9-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν ἀπό 12-9-78 αἴτηση τῆς κ.Ἀρμάου καί τά σχετικά δικαιολογητικά, γ) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν.Βλαυτίδη,Δι βοβλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Γνωμοδοτεῖ θετικά γιά τή χορήγηση ἄδειας στήν κ. Ἰωάννα Ἀρμάου, ψυχολόγο τοῦ Κέντρου Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, γιά τή διεξαγωγή ἔρευνας σέ μαθητές τῆς Α' τάξεως τῶν κατωτέρω δημοτικῶν σχολείων γιά τό σχολικό ἔτος 1978-79:

α) Πειραματικό Σχολεῖο Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
β) Τά Πρότυπα Δημοτικά σχολεῖα Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καί
γ) Πέντε(5) δημοτικά σχολεῖα τῆς Β' Ἐπιθ/σεως Ἀθηνῶν:90ον, 91ον, 123ον, 3ον καί 6ον.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ Νεοελληνική Γραμματική σέ ἁπλά μαθήματα" τοῦ κ. Κων/νου Γερά. Βερβίτου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος 1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/43/61192/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σύμφωνα μέ τό Ν.186/75, ἄρθρ. 2 παράγρ. 5, τό βιβλίο "Ἡ Νεοελληνική Γραμματική σέ ἁπλά μαθήματα" τοῦ κ. Κων/νου Γερά. Βερβίτου μαζί μέ τήν ἀπό 30-5-1978 αἴτησή του καί 2) σχετική εἰσήγησή τοῦ κ. Ἀριστ. Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κωνστ. Γερ. Βερβίτος, Ἡ Νεοελληνική Γραμματική σέ ἁπλά μαθήματα-Βιβλίο ἀπαραίτητο στούς μαθητές τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (τάξεις(Β΄-ΣΤ΄)καί χρήσιμο στούς μαθητές τοῦ Γυμνασίου, Ἀθῆνα, 1978(ἔνδειξη ἐξωφύλλου), 1977 (ἔνδειξη ἐσωτερικῆς σελίδας)

Καλύπτει τήν ὕλη πού περιέχεται στό ἐγχειρίδιο τῆς ἀναπροσαρμοσμένης Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, μ'ἕνα ἐπιπλέον τέταρτο μέρος ἕξι σελίδων, "Ἡ σύνταξη τῶν λέξεων".Μετατρέπει τά σχετικά μέ τίς λέξεις ἀπό τό δεύτερο στό τρίτο μέρος, ἐπιγράφοντας το "Ἡ προέλευση τῶν λέξεων-Καταγωγή καί σχηματισμός τῶν λέξεων". Γιά τά ἄλλα δύο μέρη χρησιμοποιεῖ τήν παλαιότερη ὀνομασία τους, "Φθογγολογικό", "Τυπολογικό".

Ὁ συγγραφέας ἀκολουθεῖ τήν ἴδια παραδοσιακή γραμμή τῶν δύο ἐγχειριδίων τοῦ Ὑπουργείου (ἀναπροσαρμογή, 1977 καί Χρ. Τσολάκη, 1978), τόσο στά γενικά πλαίσια δύο καί στή διαπραγμάτευση τῶν ἑνοτήτων.Ποῦ καί ποῦ δίνει περισσότερες πληροφορίες ἤ εἶναι ἀναλυτικότερος. Π.χ. "Τό φαινόμενο τῆς ἀφαιρέσεως τό συναντᾶμε περισσότερο στήν ποίηση..." (σελ. 31).

"ἀηδόνι.Τό α καί τό η προφέρονται ἀχώριστα σάν αη. Διαβάζομε δηλ. τή λέξη ἀη-δό-νι κι ὄχι ἀ-η-δό-νι".(σελ. 10)

Ὁ κ. Βερβίτος συνοδεύει τίς ἑνότητες μέ κείμενα στήν ἀρχή, πού ἐνσωματώνουν τό ἰδιαίτερο κάθε φορά γλωσσικό φαινόμενο, καί ἐργασίες στό τέλος-μιά ἀνάγνη πού τήν πρόβλεφε καί ἡ νέα γραμματική τοῦ κ. Τσολάκη. Τά κείμενα τοῦ κ. Βερβίτου εἶναι γραμμένα ἀπό τόν ἴδιο καί εἶναι καλογραμμένα.Οἱ ἐργασίες-ἀσκήσεις, παρα-

δοσιακοῦ τύπου, ἄλλοτε ἀναφέρονται σέ ὑλικό πού παρατίθεται στό βιβλίο καί ἄλλοτε παραπέμπουν στό ἀναγνωστικό.

Γενικά, πρέπει ται γιά ὑπεύθυνη δουλειά, γραμμένη ἀπό ἄνθρωπο πού δείχνει νά κατέχει τό ἀντικείμενό του, πού εἶναι ἡ γραμματική τῆς δημοτικῆς, καί ξέρει ἐπίσης νά χειρίζεται θαυμάσια τήν ἴδια τή δημοτική γλῶσσα.

Δίνω ἕνα δεῖγμα ἀπό κείμενο πού, ἐξαιτίας τοῦ θέματος, σέ χέρια ἄλλου μποροῦσε νά ἔχει γλιστρήσει σέ αἰσθηματολογία:

"Εἶναι ἕνα ἥσυχο ἀπόγευμα τοῦ φθινοπώρου. Ἡ θάλασσα γαληνεμένη ἁπλώνεται μπροστά του. Ποτέ δέν ξεχνᾶ ὁ Ὀκτώβρης νά τήν παρουσιάσει τόσο ὡραία καί ἐλκυστική, ὅσο εἶναι σήμερα. Τά βήματά του μ' ἔφεραν κοντά της, γιά νά ἐλευθερώσω τή ματιά μου στήν ἀπεραντοσύνη της. Παντοῦ ἡ ἴδια ὡραία θάλασσα. Ὁ φλοῖσβος της ξεχωχᾶ στήν ἀμμουδιά καί δέ φαντάζεσαι πῶς αὐτή ἡ ἀταραξία της μεταβάλλεται κάποτε σέ καταστροφική δύναμη. Δέ μαντεύεις ὅτι ἡ ἴδια μπορεῖ ν' ἀφαιρέσει τή ζωή ἀπό ναυτικούς. Ἡ θάλασσα ὅμως δέν ἔχει αἰσθήσεις. Εἶναι στοιχειό καί δέν ἀλλάζει"(19)

Τά μόνα ἀστοχήματα τοῦ συγγραφέα σέ ἄλλα κείμενα τοῦ βιβλίου του, εἶναι κάπου κάπου στή χρῆση τοῦ κόμματος καί στή χρῆση τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τρίτου προσώπου. Π.χ.
"Τό ἑλληνικό ἀλφάβητο σήμερα, δέν εἶναι ἀκριβῶς τό ἴδιο μ' ἐκεῖνο.."
(7) "Τή στιγμή ἐκείνη, ἡ ψυχή μας ἀνεβαίνει στά οὐράνια"(59)
(Καί στίς δυό περιπτώσεις τό κόμμα περιττεύει).

"Ἀπ' τήν πρόοδό σας θ' ἀντλήσετε τά μέσα γιά νά ἱκανοποιήσετε αὐτούς". (Τό σωστό: γιά νά τούς ἱκανοποιήσετε) (30)
"Ἡ ταπείνωση ἑνός ἔθνους καί ἡ δόξα αὐτοῦ" (Τό σωστό: Ἡ ταπείνωση ἑνός ἔθνους καί ἡ δόξα τοῦ-ή, Ἡ ταπείνωση καί ἡ δόξα ἑνός ἔθνους (68).

Οἱ φραστικές του ἀδεξιότητες εἶναι σπάνιες Π.χ.
"Ὁ δυνατός βοριάς ἀφρίζει τή θάλασσα"(47)
"Μερικοί ἄνθρωποι, ὅμως δέν προβληματίζονται μπροστά στό μεγαλεῖο τῆς φύσεως".(119)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το βιβλίο δείχνεται άπό τήν τυπογραφική του παρουσίαση, μέ διαφορετική διεύθέτηση τοῦ περιεχομένου καί διαφορετικά τυπογραφικά στοιχεῖα γιά τά εἰδικότερης λειτουργίας μέρη τῆς κάθε ἑνότητας, θά ἔπαιρνε ἄλλη θέση.

Κι ἔτσι πάντως ἐξακολουθεῖ νά εἶναι χρήσιμο βοήθημα, σ'ἕνα χῶρο ὅπου κάθε καλή προσπάθεια ἔχει τή θέση της.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/43/Ε1192/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 30-5-1978 τοῦ κ. Κων/νου Βερβίτσου, γ)Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιουκα καί δ) Τή διεξοδική συζήτηση

ἀποφαίνεται ὁμόφωνα

Τό βιβλίο "Ἡ Νεοελληνική Γραμματική σέ ἁπλά μαθήματα" τοῦ κ. Κων/νου Βερβίτσου θεωρεῖται χρήσιμο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες καί τούς ἐκδόκοντες στήν Β' καί ΣΤ' τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τά βιβλία "Τά παράξενα τῆς φύσης καί τῆς τεχνικῆς" "Γνωρίστε ἀπό κοντά...", Ἐκδόσεις Παλμύρα Α.Ε.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιάτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος 1)τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/50/67000/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκαν στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση σύμφωνα μέ τό Ν.186/75, ἄρθρ. 2, παράγρ. 5, τά βιβλία "Τά παράξενα τῆς φύσης καί τῆς Τεχνικῆς" "Γνωρίστε ἀπό κοντά.." μαζί μέ τήν ἀπό 9-6-1978 αἴτηση τῆς Ἐκδοτικῆς ἑταιρείας "Ἐκδόσεις Παλμύρα Α.Ε" καί 2)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Γεωργ. Παραγκουδάκη, Βιβλιοσυμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, ποῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Καλοί δύο σειρές τῶν βιβλίων-μετάφραση στά Ἑλληνικά ἀπό ἀντίστοιχες βρετανικές ἐκδόσεις-ἀποτελοῦν ἀρκετά σοβαρή προσπάθεια ἀπό πλευρᾶς περιεχομένου, γλώσσας, εἰκονογράφησης,ἐκτύπωσης κ.ἄ. Ἰδιαίτερη σημασία παρουσιάζει ἡ πρώτη σειρά μέ θέματα ἀπό τό φυσικό κόσμο,ἡ ὁποία καί ἀπευθύνεται σέ παιδιά ἡλικίας 11,12 (ἤ καί παραπάνω) χρόνων. Ἡ δεύτερη σειρά-ποῦ εἶναι διαφορετικῆς ὑφῆς ἀπό τήν πρώτη, γιατί δέν ἐπιδιώκει τή συστηματική γνώση καί βασίζεται κυρίως στό ἐνδιαφέρον ποῦ προκαλεῖ τό "παράξενο"στή φύση (θαλάσσιος κόσμος) καί στά προϊόντα τῆς τεχνικῆς-προσπαθεῖ βασικά νά δώσει στά παιδιά μιά κάποια γνώση τῆς ἀνθρώπινης δημιουργικότητας, μέ βάση ἐπιλεγμένες ἐφευρέσεις στά μέσα συγκοινωνίας (αὐτοκίνητο,πλοῖα).Συνοπτικά οἱ δύο σειρές συνθέτουν ἕνα σύνολο "ἐγκυκλοπαίδειας" ἀρκετά χρήσιμης γιά τά παιδιά".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/50/67000/28-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 9-6-1978 τῶν Ἐκδόσεων "Παλμύρα" Α.Ε,γ)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Γεωργ.Παραγκουδάκη,Βιβλιοσυμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ καί δ)τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ἀποφαίνεται ὁμόφωνα

Τά βιβλία "Τά παράξενα τῆς φύσης καί τῆς τεχνικῆς""Γνωρίστε ἀπό κοντά. Ἐκδόσεις "Παλμύρα" Α.Ε,θεωροῦνται ἀρκετά χρήσιμα γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ παρέα μας ταξιδεύει ἀπό νησί σέ νησί" τῆς κ. Στέλλας Γαλανοπούλου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος 1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/60/61486/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν.186/75 ἄρθρ. 2 παραγρ. 5, τό βιβλίο "Ἡ παρέα μας ταξιδεύει ἀπό νησί σέ νησί" τῆς κ. Στέλλας Γαλανοπούλου μαζί μέ τήν ἀπό 31-5-1978 αἴτησή της καί 2)τήν εἰσήγηση γιά τό βιβλίο αὐτό τοῦ κ. Ἀντώνη Μπενέκου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ι. Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν ο. Τό βιβλίο εἶναι καταγραφή ἐντυπώσεων ἀπό μιά "ἐξερεύνηση" σέ νησιά τῶν Κυκλάδων. Ἡ ὁμάδα τῶν "ἐξερευνητῶν" εἶναι φιλικές οἰκογένειες πού ἀπό καιρό εἶχαν προγραμματίσει νά περάσουν τίς διακοπές τοῦ Πάσχα στά νησιά τοῦ Αἰγαίου.

Τά πρόσωπα (ἕνα ζευγάρι Αὐστριακοί μέ τό γιό τους, ἕνα ζευγάρι Γάλλοι μέ τήν κόρη τους, ἕνα ζευγάρι Ἕλληνες μέ τό γιό τους καί μία ξεναγός- πού παίρνει τή θέση τῆς συγγραφέα) εἶναι ὅλα τους εὐκατάστατοι ἀστοί, ἐκλεκτοί συγγραφεῖς ἤ ἐπιστήμονες καί διαθέτουν χρόνο, ὄρεξη καί εἰδικές ἱκανότητες γιά διάβασμα, ταξίδια καί ἄλλες εὐχάριστες ἀπολαύσεις ἤ "χόμπυ". Τονίζονται ἰδιαίτερα οἱ καλλιτεχνικές ἱκανότητα τῆς Ἑλληνίδας γυναίκας τοῦ Αὐστριακοῦ καί ἡ μαγειρική ἱκανότητα τοῦ Γάλλου, ὅπως περιγράφονται μέ γνώση, κέφι καί ἀξιοζήλευτη λεπτομέρεια, οἱ γαστριμαργικές διαθέσεις τῶν περισσοτέρων μελῶν τῆς ἐκδρομικῆς ὁμάδας καί τά πλούσια καί γευστικότατα φαγητά πού τρῶνε σέ κάθε εὐκαιρία.

Τέτοιες δραστηριότητες ἐμφανίζονται συχνά στίς σελίδες τοῦ βιβλίου καί ἔτσι, καθώς παρεμβάλλονται (μαζί μέ ἄλλα παρόμοια ἐπεισόδια ἀπό τή ζωή τῆς παρέας) ἀναπάντεχα καί ἀέξοια στό ταξίδι, ἀπονευρώνουν τό περιεχόμενο καί συχνά τό ξεντίζουν δίνοντας τήν αἴσθηση ὅτι σέ πρῶτο ἐπίπεδο προβάλλονται οἱ μικροεπιθυμίες καί

./.

τά μικροεπεισόδια καί ὄχι οἱ ἐντυπώσεις ἀπό τό τόσο ἐνδιαφέρον ταξίδι τους στά νησιά τοῦ Αἰγαίου, πού εἶναι καί ὁ κύριος στόχος τῆς συγγραφέα (βλέπε λ.χ. στίς σελίδες 15,26,27,32 καί 33, 43,66,72,75 κ.ἄ.)

II. Θ ε μ α τ ι κ ή ἀ ν ά π τ υ ξ η : Τό περιεχόμενο ἀναπτύσσεται σέ ἕξι ἑνότητες μέ ξεχωριστούς τίτλους.

Κάθε τίτλος ὑποδιαιρεῖται σέ ὑπότιτλους, πού ἀποδίδουν καί τό οὐσιαστικό περιεχόμενο τῆς ἑνότητας. Ἔτσι παρατηρεῖται τό φαινόμενο οἱ βασικοί τίτλοι σπάνια νά ἀντιστοιχοῦν στό περιεχόμενό τους.

Οἱ ἑνότητες εἶναι:

1. Ταξιδεύοντας στό Αἰγαῖο: Γνωριμία μέ τά πρόσωπα τῆς παρέας. Τό πρῶτο ἀγκυροβόλιο στό Σούνιο-ἐντελῶς ἀδιάφορο κομμάτι.

2. Τό πρῶτο μπάνιο. Σαλπάρισμα γιά τήν Κύθνο. Παρεμβάλλεται τό μπάνιο..., ἀκολουθεῖ ἕνα μάθημα γεωγραφίας καί μετεωρολογίας (μέ μπόλικη καλοφτιαγμένη σαλάτα, τυρόπιτες κ.ἄ.) καί ἀνοδος στό πρῶτο πλάνο καί μέ πολλές λεπτομέρειες προβάλλουν τά "οἰκογενειακά" ἐπεισόδια (φάρεμα. φαγοπότι, κυνήγι κ.ἄ.).

3. Χαρούμενο ξύπνημα. Φυσικά ὁ τίτλος δέ λέει τίποτε. Πρόκειται γιά μιά περιήγηση στή Σίφνο μέ ἰδιαίτερη ἀναφορά στήν Κεραμική της (Πλατύ-Γιαλός). Ἔτσι ἡ περιήγηση ἀναπτύσσεται σέ φόντο, ἐνῶ σέ πρῶτο πλάνο καί μέ πολλές λεπτομέρειες προβάλλουν τά "οἰκογενειακά" ἐπεισόδια (φάρεμα. φαγοπότι, κυνήγι κ.ἄ.).

4. Οἱ πρωινοί μας ἐπισκέπτες. Φλύαρη περιγραφή τῆς προετοιμασίας γιά φάρεμα, τῆς ἐμφάνισεως ἑνός κοπαδιοῦ ἀπό δελφίνια (οἱ "ἐπισκέπτες") καί μιᾶς συνταγῆς "ὀφηλῆς μαγειρικῆς" ἀπό τή γαλλική κουζίνα (σελ. 33).

5. Φιλονικία γιά τήν ὡραιότερη γυναίκα τοῦ κόσμου. Πρόκειται γιά τήν ἐπίσκεψη στή Μῆλο. Γίνεται, ἀναφορά στό ἱστορικό τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου (τοῦ ἀγάλματος) καί μιά ἀρκετά καλή παρουσίαση τοῦ θεάματος πού ἐμφανίζουν οἱ κατακόμβες τῆς Μήλου σήμερα.

6. Τό νησί τῆς φωτιᾶς καί τῆς πέτρας. Περιγραφή καί ἱστορία τῆς Σαντορίνης. Ἄν καί σχοινοτενές καί φορτωμένο μέ λεπτομέρειες ἀπό τά τερτίπια τῆς παρέας, ὅπως στά προηγούμενα, εἶναι ἀπό τά καλύτερα κομμάτια τοῦ βιβλίου.

7. Ἀποχαιρετισμός μέ τήν Ἴρμα. Πρόκειται γιά : α) τήν ἀποστολή τοῦ συλλογοῦ στήν Ἀθήνα, β) τήν ἐπίσκεψη στήν Ἀμοργό γενιᾶ τοῦ συλλογοῦ στήν Ἀθήνα, β) τήν ἐπίσκεψη στό μοναστήρι τῆς μέ τό ἱστορικό της, γ) τήν εἰδική ἐπίσκεψη στό μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Χοτζοβιώτισσας-τό κύριο θέμα καί ἀπό τά πιό πετυχημένα κομμάτια- καί δ) τό ταξίδι γιά τήν Πάρο, ὅπου παρεμβάλλεται ἡ περιγραφή μιᾶς θαλασσοταραχῆς καί τῆς ἀπολουθίας τοῦ Ἐπιταφίου (Μ. Παρασκευή).

8. Ἑορταστινές δραστηριότητες μικρῶν καί μεγάλων. Πάσχα στήν Πάρο, ὅπου συμφόρονται κοινές ἀπολαύσεις (μπάνιο, ὕπνος, γλυκός, γαστριμαργικές δραστηριότητες κλπ.) μέ θρησκευτικό ἐνθουσιασμό, μυθολογικές καί θρησκευτικές ἀνεξερμές καί ἀδέξια-ἄν ὄχι κουτάστεια. Ξεχωρίζει γιά τή ζωντάνια της ἡ περιγραφή τῆς ἐκκλησίας τῆς Καταπολιανῆς.

9. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ Πέτρος. Στή Μύκονο μέ τήν παρέα. Κεντρικό θέμα ὁ Πελεκάνος Πέτρος ("Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης") τῆς Μυκόνου-ἱστορία ἑνός πουλιοῦ χωρίς νόημα.

10. Περίπατος σέ μιά πολιτεία φάντασμα. Ξενάγηση στή Δῆλο. Προέχει τό ἱστορικό μέρος.

III. Γ λ ῶ σ σ α καί Ὕ φ ο ς : Ἡ συγγραφέας χρησιμοποιεῖ ἀρκετά πλούσιο λεξιλόγιο μέ εὐστοχία καί παίζει ἄνετα μέ τό εἰδικό, νησιώτικο, γλωσσικό ἰδίωμα, ὅπου ταιριάζει στή διήγηση. Δείχνει ἐπίσης κάποια ἄνεση στή διατύπωση τῶν νοημάτων, χωρίς ὡστόσο νά ἀποφεύγει τίς κοινοτυπίες καί τά κλισέ.

Σέ πολλές περιπτώσεις πετυχαίνει νά δώσει ζωντανές περιγραφές (λ.χ. γιά τίς ἀνασκαφές στή Σαντορίνη, γιά τίς Κατακόμβες τῆς Μήλου κ.ἄ.), σέ ἄλλες ὅμως-καί δέν εἶναι λίγες-ξεύτιζει σέ ἀδέξιες χρήσεις τοῦ λόγου καί φευτο-λόγια.

Ἰδιαίτερες λογοτεχνικές ἱκανότητες δέν παρουσιάζει, ἀλλά τά κείμενά της ἔχουν συνοχή καί σαφήνεια.

./.

IV. Εἰκονογράφηση. Ὄχι ἀξιόλογη. Ἐλάχιστα λιτά σκίτσα ποὺ ἀποδίδουν τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ κειμένου, ἀλλὰ δὲν προσθέτουν τίποτε τὸ σημαντικό.

V. Συμπέρασμα. Τὸ βιβλίο δὲ διαθέτει ἰδιαίτερα χαρίσματα. Στὸ εἶδος του (καὶ μὲ τὸ ἴδιο θεματικὸ περιεχόμενο) ἔχουν γραφτεῖ ἀσύγκριτα ὡραιότερα βιβλία ἀπὸ ἐδῶ κι ἀπὸ λογοτέχνες. Εἶναι ὅμως ἁπλὸ καὶ κατανοητὸ καὶ περιέχει πολλὰ χρήσιμα μυθικά, ἱστορικά, γεωγραφικὰ καὶ θρησκευτικὰ στοιχεῖα. Μπορεῖ γι' αὐτὸ νὰ ἀποτελέσει χρήσιμο ἀνάγνωσμα γιὰ παιδιὰ κάπως μεγαλύτερης ἡλικίας (9-13).

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/60/61486/28-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) Τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 31-5-1978 τῆς κ. Στ. Γαλανοπούλου, γ) Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀντ. Μπενέκου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, καὶ ε) Τὴ σχετικὴ συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο "Ἡ παρέα μας ταξιδεύει ἀπὸ νησὶ σὲ νησί" τῆς κ. Στέλλας Γαλανοπούλου θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καὶ γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 145/1978

Σήμερα, 17 Όκτωβρίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Επιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ιωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς και ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπαμιχάλου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία έλαβε μέρος και ή κ. Μιχαλοπούλου- Δημάκη, Υποδιευθύντρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θέμα 1ο.- Κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου: Οἱ εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου (συνέχεια συζητήσεως).

Θέμα 2ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γνωρίζω τόν κόσμο", Ζησιμοπούλου Ι. Γιόβα.

Θέμα 3ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ένας μικρός μαγικός κόσμος", Ν. Σακκᾶς.

Θέμα 4ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Αριθμητική, Γ' τάξεως", Δ. Νταφέλη.

Θέμα 5ο.- Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πρωτεύουσα Αττική", Μ. Γαλανάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα σχετικά μέ τό θέμα συζητήθηκαν σέ προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος καί καλεῖ τά μέλη νά διατυπώσουν τίς ἀπόψεις τους γιά τή δεύτερη παράγραφο τῆς εἰσηγήσεως, ἄν δηλ. εἶναι ἀπαραίτητο αὐτή ἡ παράγραφος, μέ ὅσα περιλαμβάνει, νά ὑπάρχει μεταξύ τοῦ σκοποῦ (Ν. 309/76) καί τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θεωρεῖ ἀπαραίτητη τήν παράγραφο αὐτή, γιατί ξεκαθαρίζει τό σκοπό τοῦ 309/76 καί προετοιμάζει σάν εἰσαγωγικό τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος. Οἱ κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος καί Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλοι Β', θεωροῦν ἀπαραίτητο νά ὑπάρχει κάτι ἐνδιάμεσο (μεταξύ σκοποῦ καί ἐπιδιώξεων).

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', θεωρεῖ χρήσιμη στό σημεῖο αὐτό τήν παράγραφο αὐτή, ἀλλά μόνο ἄν διαγραφεῖ ἡ πρώτη καί τελευταία πρόταση της καί στίς δύο ὑπόλοιπες προτάσεις γίνει ἀναρίθμηση.

Ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, δέν θεωρεῖ σκόπιμο νά ὑπάρχει κάτι ἐνδιάμεσο, γιατί ὅσα περιλαμβάνονται σ'αὐτή τήν παράγραφο τῆς εἰσηγήσεως ἀπορρέουν ἀπό τόν σκοπό τοῦ 309/76.

Ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', δέν συμφωνεῖ νά μείνει αὐτή ἡ παράγραφος, ὅπως ἔχει. Θά συμφωνοῦσε νά ὑπάρχει μία παράγραφος στήν ὁποία θά ἀναλύονταν, μέ ὅσο τό δυνατό μεγαλύτερη προσέγγιση, οἱ ἔννοιες πού περιλαμβάνει ὁ σκοπός τοῦ 309/76.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση, συμφωνεῖ νά ὑπάρχει ἕνα κείμενο μεταξύ τοῦ σκοποῦ καί τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Νηπιαγωγείου. Ἡ διατύπωση αὐτοῦ τοῦ κειμένου, μέ βάση τό σχετικό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως θά γίνει σέ ἄλλη συνεδρίαση.

Γιά τά ὑπόλοιπα θέματα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 146/1978

Σήμερα, 18 Όκτωβρίου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ώρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος (Νεοελληνική γλῶσσα).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, σύμφωνα μέ τήν ἀριθμ. 141/1978 ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (εἶχε ἀποφασισθεῖ ἡ διαίρεση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ κάθε μαθήματος σέ γενικές ἐνότητες) θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος κείμενο, πού περιλαμβάνει τίς γενικές περιοχές τοῦ μαθήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας γιά ὅλες τίς τάξεις, ὡς ἑξῆς:

./.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΤΑΞΕΙΣ: Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄

I. Προφορική ἔκφραση (1/6 περίπου τοῦ χρόνου)
II. Ἀνάβαση (1/6 περίπου τοῦ χρόνου)
III. Ἀνάγνωση (1/6 περίπου τοῦ χρόνου)
IV. Γραμματική (1/6 περίπου τοῦ χρόνου)
V. Λεξιλόγιο (1/6 περίπου τοῦ χρόνου)
VI. Γραπτή ἔκφραση (1/6 τοῦ χρόνου πέρασε)

Παρατήρηση

Στό μάθημα τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας οἱ γενικές περιοχές δέν ἔχουν χρονική αὐτοτέλεια, δέν ἐξαντλοῦνται δηλαδή μαθημιά χωριστά ἀπό τήν ἄλλη. Στοιχεῖα ἀπό ὅλες ἐντάσσονται καί ἐξισορροποῦνται μέσα στίς ἰδιαίτερες διδακτικές ἑνότητες, μέ ἔμφαση κάθε φορά σέ ὁρισμένο τομέα (ἤ τομεῖς) τοῦ μαθήματος, κατά τίς συγκεκριμένες ἀνάγκες τῆς διδασκαλίας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. εἰσηγητές διευκρινιστικά ἀναφέρουν τά ἑξῆς:"Ἡ ὁμάδα τῶν εἰσηγητῶν ἔδωσε τίς γενικές περιοχές τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος, ὅπως εἶναι στά γενικά πλαίσια, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι κάθε περιοχή θά ἀποτελέσει μία χωριστή γενική ἑνότητα. Δέν ἔδωσε γενικές ἑνότητες, ὅπως εἶχε ἀποφασισθεῖ, καί αὐτό προῆλθε ἀπό τήν ἰδιομορφία τοῦ μαθήματος. Στήν ἄλλη φάση, ὅταν ἡ ὁμάδα θά ἔχει καταγράψει τό περιεχόμενο τῆς κάθε περιοχῆς, θά γίνει σύνθεση τοῦ ὑλικοῦ καί θά προκύψουν οἱ γενικές ἑνότητες ἀπό ὅλους αὐτούς τούς κλάδους πού τώρα παρουσιάζονται χωριστά. Σχετικά μέ τήν ἔνδειξη τοῦ χρόνου εἶναι ἐντελῶς ἐνδεικτική. Θέλησε ἡ ὁμάδα νά δείξει ὅτι ὅλες οἱ περιοχές πρέπει νά προσεχτοῦν καί ὅτι πρέπει νά ὑπάρχει μία ἐξισορρόπηση στό σύνολο, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι δέν θά δοθεῖ ἔμφαση σέ κάτι, ἄν χρειάζεται.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν καί τίς διευκρινίσεις, πού ἔδωσαν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές, ἀποδέχεται γιά τή φάση αὐτή τό διάγραμμα τῶν γενικῶν περιοχῶν τοῦ νέου Α.Π. τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ, ὅπως τό

./.

παρουσίασαν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κενιδιτοιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 147/1978

Σήμερα, 19 Όκτωβρίου 1978, ήμερα Πέμπτη και ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Ενώνη, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Ενώνη, παιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ.Βλουτζέης, Κων/νος Πασαδόπουλος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιδης, Διον. Μελάς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Τρόπος ἐγκρίσεως καί χορηγήσεως βιβλίων στούς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν. Κρίσεις καί αἰτιάσεις Ε.Στυλιαρᾶ κατά τῆς ἐπιστημονικότητος ὁρισμένων ἐκ τῶν ἐγκριθέντων διδακτικῶν βιβλίων.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 10ο. Τρόπος ἐγκρίσεως καί χορηγήσεως βιβλίων στούς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν.

Κρίσεις καί αἰτιάσεις Εὐθ. Στυλιαρᾶ κατά τῆς ἐπιστημονικότητας ὁρισμένων ἐκ τῶν ἐγκριθέντων διδακτικῶν βιβλίων.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.514.2/108126/10-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ ἀπό 14-9-1978 ἀναφορά τοῦ Δ/ντοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης κ.Εὐθ.Στυλιαρᾶ καί διατυπώνει τίς ἐξῆς ἀπόψεις ἐπάνω σέ ὅσα ὁ κ. Στυλιαρᾶς γράφει γιά τόν τρόπο ἐπιλογῆς τῶν βιβλίων τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν γενικά καί εἰδικότερα ἐπάνω στίς κρίσεις καί αἰτιάσεις του κατά τῆς ἐπιστημονικότητος ὁρισμένων ἐκ τῶν ἐγκριθέντων γιά τό τρέχον ἔτος διδακτικῶν βιβλίων:

1) Ἡ ἄποψη ὅτι τό Ὑπουργεῖο πρέπει νά ἀγοράζει γιά κάθε Σχολή τά βιβλία τῶν καθηγητῶν της εἶναι ἀνέφαρμοστη, γιατί ὅλοι οἱ καθηγητές δέν ἔχουν γράψει διδακτικά ἐγχειρίδια ἤ ἔχουν γράψει βιβλία πού ὑπολείπονται σέ σύγκριση μέ ἄλλα καί ὁ ἀριθμός τῶν σπουδαστῶν κάθε Σχολῆς εἶναι πολύ μικρός.

2) Ἡ ἄποψη νά διανέμεται σέ κάθε δύο ἤ τρεῖς Σχολές καί ἕνα ἀπό τά κατάλληλα βιβλία δημιουργεῖ προβλήματα, γιατί ἀποκλείει τή διάθεση σέ περισσότερες ἤ σέ ὅλες τίς Σχολές ἑνός πολύ καλοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

3) Ἡ κρίση τῶν βιβλίων ἔλαβε ὑπόψη καί τίς προτάσεις τῶν καθηγητῶν τῶν Σχολῶν, πού μέ μεγάλη πλειοψηφία πρότειναν τά βιβλία πού καταρτίζει ὁ ἀναφέρομενος, ἐπειδή προκρίθηκαν ἀπό τά δικά του.

4) Τά βιβλία, πού προκρίθηκαν, ὑπερέχουν ἀπό ὅσα δέν προκρίθηκαν.

5) Ἡ πρόκριση τῶν βιβλίων, στά ὁποῖα ἀναφέρεται ὁ γράφων, ἦταν ὁμόφωνη.

6) Τό Τμῆμα πρέπει νά εἰσηγηθεῖ ἀλλαγή τοῦ τρόπου προκρίσεως καί

ἐπιλογῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν Σχολῶν μὲ τὴ συμμετοχὴ ἐπιτροπῶν ἀπὸ εἰδικούς, ποὺ θὰ προεδρεύονται ἀπὸ Συμβούλους τοῦ ΚΕΜΕ καὶ θὰ ἐπιλέγουν περισσότερα ἀπὸ ἕνα κατάλληλα γιὰ κάθε μάθημα καὶ ἡ διάθεσή τους στὶς Σχολὲς θὰ γίνεται ἔπειτα ἀπὸ προτάσεις τῶν καθηγητῶν.

7) Τὸ Τμῆμα νὰ εἰσηγηθεῖ στὴ Διοίκηση τὴν ἐξέταση τῆς ἀναφορᾶς ὡς πρὸς τὴν εὐπρέπεια καὶ τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ περιεχομένου.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις. Ὁ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', προτείνει ἡ ἐπιλογὴ τῶν διδακτικῶν βιβλίων γιὰ τὶς Σχολὲς νὰ γίνεται ὡς ἑξῆς: Νὰ ἐπιλέγονται ἀπὸ τὸ Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ περισσότερα ἀπὸ ἕνα βιβλία κατάλληλο γιὰ κάθε μάθημα καὶ ἀπὸ αὐτὰ νὰ ἐπιλέγουν οἱ διδάσκοντες στὶς Σχολές.

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τὸ ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.514.2/108126/10-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) Τὴν ἀπὸ 14-9-78 ἀναφορὰ τοῦ Εὐθ. Στυλιαρᾶ, γ)Τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Διατυπώνει τὶς ἑξῆς ἀπόψεις ἐπάνω σὲ ὅσα ὁ κ. Εὐθ. Στυλιαρᾶς γράφει γιὰ τὸν τρόπο ἐπιλογῆς καὶ χορηγήσεως βιβλίων στοὺς σπουδαστὲς τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ Σχολῶν Νηπιαγωγῶν:

1. Ἡ ἄποψη ὅτι τὸ Ὑπουργεῖο πρέπει νὰ ἀγοράζει γιὰ κάθε Σχολὴ τὰ βιβλία τῶν καθηγητῶν της εἶναι ἀνεφάρμοστη, γιατὶ ὅλοι οἱ καθηγητὲς δὲν ἔχουν γράψει διδακτικὰ ἐγχειρίδια ἢ ἔχουν γράψει βιβλία ποὺ ὑπολείπονται σὲ ὀγκηριση μὲ ἄλλα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαστῶν κάθε Σχολῆς εἶναι πολὺ μικρός.
2. Ἡ ἄποψη νὰ διανέμεται σὲ κάθε δυὸ ἢ τρεῖς Σχολὲς καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ κατάλληλα βιβλία δημιουργεῖ προβλήματα, γιατὶ ἀποκλείει τὴ διάθεση σὲ περισσότερες ἢ σὲ ὅλες τὶς Σχολὲς ἑνὸς πολὺ καλοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

3. Ἡ ψῆφος τῶν βιβλίων ἔλαβε ὑπόψη καί τίς προτάσεις τῶν καθηγητῶν τῶν Σχολῶν, πού μέ μεγάλη πλειοψηφία πρότειναν τά βιβλία, πού κατακρίνει ὁ ἀναφερόμενος, ἐπειδή προκρίθηκαν ἀπό τά δικά του.

4. Τά βιβλία, πού προκρίθηκαν, ὑπερέχουν ἀπό ἄλλα πού δέν προκρίθηκαν.

5. Ἡ πρόκριση τῶν βιβλίων στά ὁποῖα ἀναφέρεται ὁ γράφων, ἦταν ὁμόφωνη.

6. Τό Τμῆμα εἰσηγεῖται: α) Ἀλλαγή τοῦ τρόπου προκρίσεως καί ἐπιλογῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν, ὡς ἑξῆς:

Νά ἐπιλέγονται ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ περισσότερα ἀπό ἕνα βιβλία κατάλληλα γιά κάθε μάθημα, μεταξύ τῶν ὁποίων θά ἐπιλέγουν οἱ διδάσκοντες στίς Σχολές, καί

β) Τήν ἐξέταση τῆς ἀναφορᾶς τοῦ κ. Στυλιαρᾶ ὡς πρός τήν εὐπρέπεια καί τήν ἐνιαιμενικότητα τοῦ περιεχομένου.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τό περιεχόμενο τῶν ἐγγράφων ἀριθμ. Φ.369.71/225/113536/6-10-78, Φ.309.4/78/88109/6-10-1978 καί Φ.309.4/95/115902/11-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, πού ἀναφέρονται σέ γνωστοποιήσεις ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ στούς ἐνδιαφερομένους γιά τά ἑξῆς θέματα: 1)Διά τό βιβλίο "Σχολικός θησαυρός-Παγκόσμιος Ἐγκυκλοπαίδεια", 2)Γιά τήν Περιβαλλοντική Ἐκπ/ση στά σχολεῖα Δημοτικῆς Ἐκπ/σεως καί γιά τή δεντροφύτευση καί 3) Ὁδηγίες πρός τούς δασκάλους γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος κατά τό σχολικό ἔτος 1978-79.

Μετά ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 148/1978

Σήμερα, 23 Οκτωβρίου 1978 ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπαιδευτικῶν Μελετῶν και Επιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Κων/νος Βλουτίδης, Ιωάν. Χριστιᾶς, Διον. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Νικ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος και ἡ κ. Μιχαλοπούλου Δημάκη, ὑποδιευθύντρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Αθηνῶν.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Κατάρτιση τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου. Θί εἰδικότερες ἐπιδιώξεις τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό Πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια, σύμφωνα μέ προηγούμενη ἀπόφαση τοῦ Τμήματος (145/78), διατυπώνεται τό κείμενο πού θά εἶναι μεταξύ τοῦ σκοποῦ τοῦ 309/76 και τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Νηπιαγωγείου και γίνονται ὁρισμένες τροποποιήσεις στό κείμενο τῆς εἰσηγήσεως, πού ἀναφέρεται στίς ἐπιδιώξεις τοῦ Νηπιαγωγείου.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση στίς 143/78, 145/78 και 148/78 συνεδρίες του γιά τό σκοπό τοῦ Νηπιαγωγείου, ἀποφασίζει ὁ σκοπός και οἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Νηπιαγωγείου νά διατυπωθοῦν ὡς ἑξῆς:

./.

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

" Ὁ σκοπός τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι νά συμπληρώσῃ καί νά ἐντοχύσῃ τήν οἰκογενειακήν ἀνατροφήν διά τῆς διδασκαλίας τρόπων ἐκφράσεως καί συμπεριφορᾶς καί διά τῆς καλλιεργείας ἕξεων διά τῶν ὁποίων τά νήπια θά ἀναπτυχθοῦν σωματικῶς καί διανοητικῶς καί θά προσαρμοσθοῦν εἰς τό φυσικόν καί κοινωνικόν περιβάλλον" ("Ἄρθρο # Ν. 309/1976).

Ὁ γενικός σκοπός τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς ἐντάσσεται στά πλαίσια τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐξελισσομένου ἀνθρώπου. Ἀντιμετωπίζει τό παιδί στό σύνολό του ὡς ἕνα ὄν μέ αὐτοτέλεια, ἰδιαιτερότητα καί δυναμισμό. Ἀποσκοπεῖ νά εὐνοήσει τήν ἀνάπτυξη τῆς σωματικῆς, ψυχικῆς καί διανοητικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ καί νά δραστηριοποιήσει ὅσο τό δυνατό περισσότερο τίς ἀτομικές του δυνατότητες. Ἐπιδιώκει νά δώσει τή δυνατότητα στό παιδί νά ἐξερευνᾶ, νά κατανοᾶ καί νά ὀργανώνει τό περιβάλλον καί νά ἀναπτύσσεται δημιουργώντας.

Ἀναλυτικά τό Νηπιαγωγεῖο ἐπιδιώκει:

Α) Τήν ἀνάπτυξη τῆς <u>συναισθηματικότητας</u> τοῦ παιδιοῦ φροντίζοντας:

- Νά διευκολύνει τό παιδί νά ὑπερπηδήσει τίς συναισθηματικές δυσκολίες πού δημιουργοῦνται μέ τήν ἀπομάκρυνσή του ἀπό τό οἰκογενειακό περιβάλλον.
- Νά προσφέρει εὐκαιρίες γιά δημιουργία εὐχαρίστων συγκινήσεων, ἀτομικῶν ἀλλά καί μέσα στήν ὁμάδα.
- Νά ἐνθαρρύνει τό παιδί στίς ἀτομικές του προσπάθειες πού ὑπαγορεύονται ἀπό τίς ἀνάγκες του.

Β) Τήν ἀνάπτυξη τῆς <u>κινητικότητας</u>. Παρέχοντας στό παιδί τίς εὐκαιρίες:

- Νά κινεῖται καί νά παίζει
- Νά ἐξερευνᾶ τό περιβάλλον
- Νά ὑπερπηδᾶ φυσικά ἐμπόδια
- Νά ἀντιλαμβάνεται τό σωματικό του ἐγώ καί τίς δυνατότητές του σέ σχέση μέ τά γύρω του ἄτομα.
- Νά ἀναπαλύπτει τίς δυνατότητές του γιά πράξεις
- Νά τοποθετεῖται ἀπέναντι στά ἀντικείμενα
- Νά ἐλέγχει καί νά συντονίζει τίς κινήσεις του.
- Νά ἀκολουθεῖ παραγγέλματα κινήσεων.

Γ) Τήν ἀνάπτυξη <u>τῶν γνωστικῶν λειτουργιῶν</u> βοηθώντας τό παιδί:

- Νά ἐνεργοποιεῖ τίς δυνατότητές του καί νά ἱκανοποιεῖ τήν περιέργειά του γιά τό νέο καί τό ἄγνωστο.
- Νά ἐνεργεῖ ἐπάνω στά ἀντικείμενα, προσφέροντάς του εὐκαιρίες γιά ἐργασία μέ συγκεκριμένο ὑλικό.
- Νά σχηματίζει τήν ἔννοια τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου μέ κατάλληλες δραστηριότητες.

Δ) Τήν ἀνάπτυξη τῶν μέσων ἐκφράσεως προσφέροντας στό παιδί:

-Γλωσσικά πρότυπα
- Εὐκαιρίες γιά ἐλεύθερη γλωσσική ἔκφραση ἀτομική καί μέσα στήν ὁμάδα.
- Δυνατότητες νά ἐκφράζεται μέ τό σῶμα του, μέ ἀντικείμενα, μέ συμβολικά παιγνίδια, μέ χειροτεχνικά ὑλικά, μέ τραγούδι.

Ε) Τήν βαθμιαία κοινωνικοποίηση βοηθώντας τό παιδί:
- Νά ἐξασφαλίζει τό ἀπαραίτητο προστατευτικό πλαίσιο στίς προσωπικές του προσπάθειες γιά νά ἐνταχθεῖ στό ἀνθρώπινο περιβάλλον.
- Νά ἀποκτᾶ προσωπικές ἐμπειρίες ἀπό τή σχέση, μέ τά συνομήλικα παιδιά καί τούς ἐνήλικες.
- Νά ἀξιολογεῖ τά ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του.
- Νά ἀναγνωρίζει καί νά σέβεται τούς ἄλλους καί τά δικαιώματά τους παράλληλα μέ τά δικά του δικαιώματα.
- Νά συνεργάζεται γιά τή διατύπωση κανόνων κοινωνικῆς ζωῆς τούς ὁποίους ἔπειτα θά συνηθίσει νά τηρεῖ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Σύμβουλος Κοινοτικῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 149/1978

Σήμερα, 24 Όκτωβρίου 1978, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Δεινοκράτους 2, Αθήνα).

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οι κ.κ. Δημ. Ανδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ιωάν. Χριστιάς, Δικον. Μελάς, Εισηγητές του ΚΕΜΕ, καθώς και η γραμματέας του Τμήματος Ευρυδίκη Παπανικολάου με βαθμό 7ο.

Στη συνεδρία έλαβε μέρος και ο κ. Κων/νος Φούσκας, Εισηγητής του Τμήματος Μέσης Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ.

Θέμα ημερήσιας διατάξεως

Έγκριση πράξεων της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Ευαγγελικές Περικοπές" της Στ' τάξεως του Δημοτικού Σχολείου.

Στην αρχή επικυρώνεται το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίας.

Στη συνέχεια οι αρμόδιοι για το θέμα εισηγητές κ.κ. Βασ. Κονιτσιώτης, Σύμβουλος Β', και Κων/νος Φούσκας, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

Με το αριθμ. 107881/19-9-1978 έγγραφο του κ. Γενικού Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται προς το ΚΕΜΕ:

α) Οι πράξεις 1/15-4-78, 2/23-5-78, 3/5-8-78 και 4/19-8-78 της Επιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με τις αριθμ.43331/11-4-78 και 86632/1-8-78 αποφάσεις του κ. Υπουργού "για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "Ευαγγελικές Περικοπές" της Στ' τάξεως Δημοτικού. Ο διαγωνισμός της συγγραφής είχε προκηρυχθεί με την αρ.

./.

309.22/292/135137/16-11-77 ὑπουργική ἀπόφαση
β) Οἱ εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν Εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως
γ) Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στίς εἰσηγητικές ἐκθέσεις καί
δ) 16 ἀντίτυπα τῶν βιβλίων πού ὑποβλήθηκαν καί κρίθηκαν.

Ἀφοῦ μελετήσαμε τά Πρακτικά τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τίς εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν, τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στίς εἰσηγητικές ἐκθέσεις καί τά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν, καταλήξαμε στίς ἑξῆς προτάσεις:

α) Συμφωνοῦμε μέ τήν Ἐπιτροπή κρίσεως στό ὅτι "ὅλες οἱ ὑποβληθεῖσες γιά κρίση μελέτες βρίσκονται στά ἴδια περίπου ἐπίπεδα μετριότητας" καί ὅτι " ὅλες παρουσιάζουν σοβαρές ἐλλείψεις καί προχειρότητα στήν ἐπεξεργασία τῶν εὐαγγελικῶν κειμένων".Ὅμως, ἐπειδή 1) καί τό βιβλίο πού τώρα κυκλοφορεῖ καί ὑποβλήθηκε γιά κρίση δέν ἀνταποκρίνεται πλήρως στό Α.Π. καί στίς ἀπαιτήσεις τῆς προηγούμενης συγγραφῆς καί ἀπορρίφθηκε ἀπό τήν Ἐπιτροπή κρίσεως, 2) ἡ ἀνάγκη νά δώσουμε νέο βιβλίο στούς μαθητές εἶναι μεγάλη,καί 3) ἐπειδή ἀπό τά ὑποβληθέντα βιβλία δύο-τρία, παρά τίς ἐλλείψεις τους, παρουσιάζουν ἀρκετά καλά σημεῖα καί πλεονεκτήματα-πράγμα πού ἀναγνωρίζει καί ἡ Ἐπιτροπή κρίσεως-καί εἶναι δυνατό νά βελτιωθοῦν σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως καί τοῦ Τμήματος,

β) Θεωροῦμε: 1) Τό βιβλίο τοῦ Στ. Δερβίση κατάλληλο γιά τό δεύτερο ἔπαινο τῆς προηγούμενης συγγραφῆς, γιατί εἶναι γραμμένο μέ μεθοδικότητα καί ἀκριβολογία καί ἀνταποκρίνεται σέ πολλά σημεῖα στίς ἀπαιτήσεις τῆς προηγούμενης συγγραφῆς.2)Τό βιβλίο τοῦ Τέλη Πενλάρη κατάλληλο γιά τόν πρῶτο ἔπαινο τῆς προηγούμενης συγγραφῆς, γιατί ἡ διαπραγμάτευση τῶν μαθημάτων παρουσιάζει τό συγγραφέα γνώστη τῶν παιδαγωγικῶν μεθόδων καί δεξιοτέχνη χειριστή τοῦ γραπτοῦ λόγου ε 3)Τό βιβλίο τοῦ Κων/νου Γρηγοριάδη κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προηγούμενης συγγραφῆς καί στή συνέχεια γιά δημοσίευση, γιατί ὑπερτερεῖ τῶν ἄλλων βιβλίων στίς ἀναλύσεις καί τήν ἐπεξεργασία τῶν Εὐαγγελικῶν περικοπῶν-πράγμα πού ἀναγνωρίζει ἐν μέρει καί ἡ Ἐπιτροπή κρίσεως-καί γιατί οἱ ἐλλείψεις πού παρουσιάζει μποροῦν εὔκολα νά διορθωθοῦν ἀπό τό συγγραφέα. Ἐξάλλου τό βιβλίο αὐτό εἶναι εὐμέθοδο, ἐπαγωγικό καί ἀνταποκρίνεται σέ ἀρκετό βαθμό στίς ἀπαιτήσεις τῆς προηγούμενης συγγραφῆς.

γ)Προτείνουμε νά γίνουν οί έξής διορθάσεις στό βιβλίο τοῦ Κων/νου Γρηγοριάδη:1)'Αντιπατάσταση όρισμένων άποσπασμάτων άπό όμιλίες τοῦ Μητροπολίτη Κοζάνης Διονυσίου μέ άλλα κείμενα, τά όποῖα άντιπροσωπεύουν εύρύτερο κύκλο θέσιμων ίεροκηρύκων.2)'Απλούστευση όρισμένων όρολογιῶν καί διατυπώσεων,ὥστε τό βιβλίο νά είναι προσιτότερο στούς μαθητές, καί 3)Συντόμευση μερικῶν μαθημάτων (4-6,9-10,16,20-24,26-29 τοῦ Α' μέρους καί 1 τοῦ Β' μέρους), ὥστε κανένα άπό αὐτά νά μή ὑπερβαίνει τίς 3 σελίδες μαζί μέ τό κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου, τήν ἐξήγησή του καί τήν εἰκονογράφηση. 'Εξαίρεση ὡς πρός τήν ἔκταση μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ μόνο γιά τίς διδακτικές ἑνότητες 19,30 καί 31 τοῦ Α' μέρους, γιατί οἱ Εὐαγγελικές περικοπές εἶναι ἐκτεταμένες.

δ) 'Απορρίπτουμε τά ὑπόλοιπα 13 βιβλία πού ὑποβλήθηκαν γιά κρίση, γιατί τά θεωροῦμε ἀκατάλληλα, συμφωνῶντας μέ τήν 'Επιτροπή κρίσεως, πού καί αὐτή τά χαρακτήρισε ἀκατάλληλα.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση πού ἀκολούθησε,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

'Αποδέχεται τήν εἰσήγηση , ὅπως ἀναγράφεται μέ κάθε λεπτομέρεια στό πρακτικό:

Α. Θεωρεῖ: 1.Τό βιβλίο τοῦ Κων/νου Γρηγοριάδη κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως καί γιά δημοσίευση, γιατί α)ὑπερτερεῖ τῶν ἄλλων βιβλίων στίς ἀναλύσεις καί τήν ἐπεξεργασία τῶν Εὐαγγελικῶν περικοπῶν-πρᾶγμα πού ἀναγνωρίζει ἐν μέρει καί ἡ 'Επιτροπή κρίσεως.Μεταξύ αὐτῶν εἶναι καί τό βιβλίο τοῦ Τέλη Πειλάρη, πού ἀποτελεῖ βελτιωμένη πρωσπάθεια τοῦ βιβλίου πού σήμερα χρησιμοποιεῖται στήν ΣΤ' τάξη, β)οἱ ἐλλείψεις πού παρουσιάζει μποροῦν εὔκολα νά διορθωθοῦν ἀπό τό συγγραφέα καί γ) εἶναι εὐμέθοδο, ἐπαγωγικό καί ἀνταποκρίνεται σέ ἀρκετό βαθμό στίς ἀπαιτήσεις τῆς προκηρύξεως συγγραφῆς, μέ τήν προϋπόθεση νά γίνουν οἱ ἑξῆς διορθάσεις:

α) 'Αντικατάσταση ὁρισμένων ἀποσπασμάτων ἀπό ὁμιλίες τοῦ Μητροπολίτη Κοζάνης Διονυσίου μέ ἄλλα κείμενα, τά ὁποῖα ἀντιπροσωπεύουν εὐρύτερο κύκλο θέσιμων ἱεροκηρύκων.β)'Απλούστευση ὁρισμένων ὁρολογιῶν καί διατυπώσεων, ὥστε τό βιβλίο νά εἶναι προσιτότερο στούς μαθητές καί γ)Συντόμευση μερικῶν μαθημάτων (4-6,9-10, 16,20-24, 26-29 τοῦ Α' μέρους καί 1 τοῦ Β' μέρους), ὥστε κανένα ἀπό αὐτά νά μή ὑπερβαίνει τίς 3 σελίδες μαζί μέ τό κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου,

τήν ἐξήγησή του καί τήν εἰκονογράφηση. Ἐξαίρεση ὡς πρός τήν ἔκταση μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ μόνο γιά τίς διδακτικές ἑνότητες 19,30 καί 31 τοῦ Α' μέρους, γιατί οἱ διαγγελικές περικοπές εἶναι ἐκτεταμένες.

2. Τό βιβλίο τοῦ Τέλη Πεκλάρη κατάλληλο γιά τόν πρῶτο ἔπαινο τῆς προκηρύξεως, γιατί ἡ διαπραγμάτευση τῶν μαθημάτων παρουσιάζει τό συγγραφέα γνώστη τῶν παιδαγωγικῶν μεθόδων καί δεξιοτέχνη χειριστή τοῦ γραπτοῦ λόγου.

3. Τό βιβλίο τοῦ Στ. Δερβίση κατάλληλο γιά τό δεύτερο ἔπαινο τῆς προκηρύξεως, γιατί εἶναι γραμμένο μέ μεθοδικότητα καί ἀκριβολογία καί ἀνταποκρίνεται σέ πολλά σημεῖα στίς ἀπαιτήσεις τῆς προκηρύξεως συγγραφῆς.

Β. Ἀπορρίπτει τά ὑπόλοιπα 13 βιβλία, πού ὑποβλήθηκαν γιά κρίση, γιατί τά θεωρεῖ ἀκατάλληλα, συμφωνώντας μέ τήν Ἐπιτροπή κρίσεως, πού καί αὐτή τά χαρακτήρισε ἀκατάλληλα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ο Συμπρόεδρος

Παναγιώτης Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 150/1978

Σήμερα, 25 Όκτωβρίου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του(Δεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Παπαδάκης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντ. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδ. Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάλυση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος σέ γενικές ἑνότητες (Κοινωνική καί Πολιτική Ἀγωγή).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', Ἰωάν.Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Γενικές ἑνότητες

Τάξη Β'

1. Παράγοντες κοινωνικοποιήσεως	Ὧρες	10
2. Τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα	"	4
3. Ἡ ὀργάνωση τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους σὲ δημοκρατία	"	10
4. Διεθνεῖς σχέσεις	"	4
		28

ΤΑΞΗ ΣΤ'	"	4
1. Τὸ δημοκρατικὸ μας πολίτευμα	"	10
2. Ἡ ὀργάνωση καὶ ἡ λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας	"	10
3. Κρατικὰ μέτρα	"	4
4. Διεθνεῖς σχέσεις		28

Στὴ συνέχεια οἱ κ.κ. Εἰσηγητὲς διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Ὁ κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', παρατηρεῖ ταύτιση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ μαθήματος μὲ τὶς γενικὲς ἑνότητες.

Ἀπαντῶντας ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι λόγῳ τῆς ἰδιομορφίας τοῦ μαθήματος εἶναι δυνατὸ τὰ γενικὰ πλαίσια νὰ ἀποτελέσουν γενικὲς ἑνότητες. Συνεχίζοντας ὁ κ. Βλουτίδης λέγει ὅτι οἱ γενικὲς ἑνότητες πρέπει νὰ διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τὰ γενικὰ πλαίσια, διότι τὰ γενικὰ πλαίσια τοῦ περιεχομένου ἀναφέρονται σὲ γενικὲς καὶ μεγάλες περιοχὲς τοῦ διδακτικοῦ ὑλικοῦ ἐνῶ ἀντίθετα οἱ γενικὲς ἑνότητες ἀποτελοῦν περιορισμένες περιοχὲς διδακτικῶν στοιχείων. Γι' αὐτὸ προτείνει νὰ μείνουν τὰ γενικὰ πλαίσια ὅπως ἔχουν καὶ ὅσα περιλαμβάνονται στὰ γενικὰ πλαίσια τοῦ Α.Π. κάτω ἀπὸ τοὺς τίτλους, πού παρουσίασαν οἱ κ.κ. εἰσηγητὲς ὡς γενικὲς ἑνότητες, νὰ διαρθρωθοῦν μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ ἀποτελέσουν γενικὲς ἑνότητες, ὅπως π.χ.

1. Ἀνθρώπινες ὁμάδες
2. Ἐπικοινωνία
3. Στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος
4. Πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ δικαιώματα
5. Δημοκρατικὲς διαδικασίες
6. Διεθνεῖς σχέσεις

Ὁ κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ ΚΕΜΕ, ἐπειδὴ πιστεύει ὅτι τὸν πυρῆνα τοῦ μαθήματος τῆς "Κοινωνικῆς καὶ Πολιτικῆς Ἀγωγῆς" συνθέτουν οἱ σχέσεις-καθὼς καὶ οἱ ἀλληλεπιδράσεις ποὺ ἀπορρέουν ἀπ' αὐτές-ἀνάμεσα σὲ διάφορες ἀνθρώπινες ὁμάδες καὶ λαούς, προτείνει νὰ ὀργανωθεῖ τὸ διάγραμμα τῶν γενικῶν ἐνοτήτων ὡς ἑξῆς:

Τάξη Ε'

Ἀνθρώπινες ὁμάδες καὶ οἱ μεταξύ τους ἀλληλεπιδράσεις

1. Ἡ οἰκογένεια
2. Ἡ κοινωνία
3. Τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα
4. Ἡ ὀργάνωση τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους σὲ δημοκρατία
5. Διεθνεῖς σχέσεις

Τάξη ΣΤ'

6. Τὸ δημοκρατικό μας
7. Ἡ ὀργάνωση καὶ ἡ λειτουργία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας
8. Κρατικὰ μέτρα
9. Διεθνεῖς σχέσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἔπειτα ἀπὸ τὴ συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε, συνοψίζει τὶς προτάσεις ποὺ διατυπώθηκαν καὶ καλεῖ τὰ μέλη νὰ ἀποφασίσουν σχετικά. Τὸ Τμῆμα κατὰ πλειοψηφία ἀποδέχεται τὴν πρόταση τῶν κ.κ. Εἰσηγητῶν.

Ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἀπαραίτητη ἡ δημιουργία δημοκρατικοῦ ἤθους στὰ παιδιά. Γι' αὐτὸ προτείνει ἡ δεύτερη ἑνότητα τῆς Ε' τάξεως νὰ διευρυνθεῖ ὡς ἑξῆς: "Δημοκρατικὴ ζωὴ καὶ δημοκρατικὸ πολίτευμα".

Σύμφωνοι μὲ τὴν πρόταση τοῦ κ. Πασσάκου οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Δ. Μελᾶς καὶ Ἰ. Χριστιᾶς.

Σχετικὰ μὲ τὴν πρόταση αὐτὴ διατυπώνεται ἡ ἄποψη ὅτι ἡ ἀπαίτηση αὐτὴ ὑπάρχει στὸ σκοπὸ καὶ καλύπτεται ἀπὸ τὴ στήλη τῶν δραστηριοτήτων οἱ ὁποῖες εἶναι μέσα στὸ Α.Π. Ἑπομένως δὲν εἶναι ἀπαραίτητη ἡ συμπλήρωση τῆς δεύτερης ἑνότητας, ὅπως προτείνεται.

Ἐπίσης, ὕστερα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Ν. Βλουτίδη γίνεται μία τροποποίηση στίς ὧρες πού προτείνουν οἱ κ.κ. Εἰσηγητές νά διατεθοῦν γιά κάθε ἑνότητα στήν ΣΤ' τάξη.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση, ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία τό διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τοῦ μαθήματος τῆς Κοινωνικῆς καί Πολιτικῆς Ἀγωγῆς στήν Ε' καί ΣΤ' τάξη νά εἶναι ὡς ἑξῆς:

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Γενικές ἑνότητες

Τάξη Ε'	Ὧρες	10
1. Παράγοντες κοινωνικοποιήσεως	"	4
2. Τό δημοκρατικό πολίτευμα	"	10
3. Ἡ ὀργάνωση τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους σέ δημοκρατία	"	4
4. Διεθνεῖς σχέσεις		28
Τάξη ΣΤ'	"	4
1. Τό δημοκρατικό μας πολίτευμα	"	8
2. Ἡ ὀργάνωση καί ἡ λειτουργία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας	"	10
3. Κρατικά μέτρα	"	6
4. Διεθνεῖς σχέσεις		28

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ν.κ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β', γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Θεοδ. Κονιδιτσιάτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 151/1978

Σήμερα, 26 Όκτωβρίου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωφ. Χάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἀνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Γνωρίζω τόν κόσμο" τῆς κ. Ἰωάννας Ζησιμοπούλου.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τήν ἐπιλογή προσώπων πού θά κρίνουν τήν εἰκονογράφηση τῶν βοηθητικῶν βιβλίων καί γιά τή μεθόδευση τῆς εἰκονογραφήσεως μέ διαγωνισμό ἤ ἀνάθεση.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στά μέλη τό περιεχόμενο α)τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. Φ.309.4/96/98258/17-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, πού ἀναφέρεται στή διδασκαλία τοῦ μαθήματος "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" στήν Β' τάξη τοῦ Δημοτικοῦ καί β)τοῦ ἐγγράφου ἀριθμ. 122038/17-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των πού ἀναφέρεται στή μετεπαίδευση καθηγητῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καί Σχολῶν Νηπιαγωγῶν ἑξαμήνου διαρκείας μέ δαπάνες τοῦ Β' Ἐπαιδευτικοῦ Σχεδίου.

./.

Τά ἀρτεσιανά πηγάδια "Πῆραν τ'ὄνομά τους ἀπό τήν ἐπαρχία Ἀρτουά τῆς Γαλλίας" (σ.102).

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος "Πέθανε μέ μαρτυρικό θάνατο, τό 95 μ.Χ. στήν ἐποχή τῶν διωγμῶν τοῦ Δομιτιανοῦ (σ.22).

"Πάτησε πρῶτος τό πόδι του στό Β. Πόλο ὁ Ἀμερικανός ἐξερευνητής Πῆρυ στίς 6 Ἀπριλίου τοῦ 1909"(σ. 83).

-Μερικές ἀπό τίς ἐξηγήσεις πού εἶνονται στά παιδιά εἶναι εἴτε ἀνακριβεῖς εἴτε ἀπαράδεκτα ἀφελεῖς π.χ.

"Ἐπειδή ὅμως (ἡ γῆ) εἶναι στρογγυλή δέν ζεσταίνονται ὅλοι οἱ τόποι ἴσα ἀπό τόν ἥλιο. "Ὅσοι ζεσταίνονται πολύ ἔχουν καλοκαίρι."Ὅσοι λιγότερο, ἔχουν χειμῶνα."Ἔτσι ἔχουμε τίς τέσσερις ἐποχές τοῦ χρόνου" (σ. 82).

"- Καί γιατί, παππού, νά 'χουν τά σύννεφα θετικό καί ἀρνητικό ἠλεκτρισμό;

- Γιατί, παιδί μου, ἔτσι ὅρισε ὁ καλός θεός" (σ. 37).

"Ὅ,τι στέλνει ὁ καλός θεός, Περιπλῆ μου, εἶναι πάντα ὠφέλιμο"

"Ὁ θανασάκης μέ τίς οἰκονομίες του ἔσωσε τόν ἄρρωστο πατέρα του" (σ.54).

"Ὁ θανασάκης μέ τίς οἰκονομίες του ἔσωσε τόν ἄρρωστο πατέρα του" (σ.33).

- Ἡ χρονική ἀπολουθία τῶν θεμάτων δέ φαίνεται νά συμβαδίζει πάντοτε μέ τά ἐποχιακά γεγονότα."Ἔτσι τό κεφάλαιο "Ὁ τρύγος" (ὅπου διαβάζουμε ὅτι ἄρχισε τοῦ τρύγου τό πανηγύρι") μπαίνει ἕνα μάθημα μετά τό "Ὀκτώβριος".

Τό κεφάλαιο "Φεύγουν τά χελιδόνια" μπαίνει ἑπτά μαθήματα μετά τό "Ὀκτώβριος"καί "Τά πρωτόβρόχια" ἀμέσως μετά τό "Νοέμβριος".

- Ὁ φρονηματισμός του δέν εἶναι πάντοτε ἔμμεσος, ὅπως θά ἔπρεπε. Συνηθισμένη κατάληξη κεφαλαίων εἶναι ἕνα "πρέπει" ἤ ἕνα τραβηγμένο "εὐχαριστῶ" - καί γενικά ἕνα ἐπιμύθιο. Π.χ. "Ἡ τάξη μας πρέπει νά εἶναι ἕνα ὁλάνθιστο περιβόλι" (σ. 13)
Τήν τάξη μας "θά πρέπει νά τή διατηροῦμε καθαρή"(σ.10)
"Τό καλό μας σχολεῖο τό ἀγαπᾶμε ὅλα τά παιδιά" (σ.14)
"Εὐχαριστῶ γιά ὅλα, παππούλη" (σ.18)
"Εὐχαριστῶ πολύ, παππού, γιά ὅσα μοῦ εἶπες.Μοῦ ἄρεσαν πολύ"(σ.36)
"Παππού , σ'εὐχαριστῶ."Ἦταν συγκινητική ἡ ἱστορία".

./.

"Κατάλαβα, πατερούλη, εὐχαριστῶ"(σ.54).
"Σ'εὐχαριστῶ, μητέρα.Εἶναι πολὺ χρήσιμα ὅσα ἔμαθα σήμερα"(σ.64).

- Ἡ ποιότητα τῶν περισσότερων "ποιημάτων" ποὺ συνοδεύουν τὰ πεζὰ εἶναι πολὺ χαμηλή.π.χ.

Τ'ἀχλάδια πῶς μ'ἀρέσουν
τ'ἀχλάδια τὰ καλά,
ποὺ τά'δωσε ὁ θεούλης
γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά (σ.26)

Μὲ ζώνη στὴ μέση
καὶ γάντι λευκὸ
σὲ ὅλους ἀρέσει
τροχαῖος τρανός (σ.58)

- Ἀκόμη χειρότερη εἶναι ἡ εἰκονογράφηση τοῦβιβλίου: Ἄλλοῦ ὑποτυπώδης (σ.25), ἀλλοῦ ἀχνή (σ.40), ἀλλοῦ ἐξοργιστικὰ ἄτεχνή (σ.55).

Τὸ Τμῆμα,ἀφοῦ ἔλαβε γνώση τῆς εἰσηγήσεως τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ὕστερα ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν, καταλήγει στὶς παρακάτω διαπιστώσεις:

1. Τὸ Τμῆμα συμφωνεῖ μὲ τὸν εἰσηγητὴ μόνο γιὰ μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες τοῦ βιβλίου ποὺ σημειώνονται ἀπὸ αὐτόν. Τὸ βιβλίο παρουσιάζει ὁρισμένες ἀδυναμίες , οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν εἶναι σοβαρές."Ἔχει ὅμως πολλὰ καὶ σημαντικὰ προτερήματα, ὅπως ἄλλωστε μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ σημειώνονται καὶ ἀπὸ τὸν εἰσηγητή.
2. Τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου εἶναι σχετικὸ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἄμεσες ἐμπειρίες τοῦ μαθητῆ.
3. Ἡ εἰσαγωγικὴ καὶ ἡμερολογιακὴ διάταξη τῆς ὕλης εἶναι ἐπιτυχής.
4. Τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου ἀνταποκρίνεται στὰ διαφέροντα καὶ τὶς ἀνάγκες τῶν μικρῶν μαθητῶν.
5. Ἡ παρουσίαση τῶν γεγονότων, φαινομένων καὶ καταστάσεων γίνεται μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ προβληματίζει τοὺς μαθητές.
6. Ἡ ὑλοποίηση τοῦ προγράμματος σὲ παιδαγωγικὸ καὶ διδακτικὸ περιεχόμενο γίνεται ἀπὸ τὴ συγγραφέα μὲ ἐπιτυχία.
7. Ἡ ἐπιλογὴ τῶν ποιημάτων εἶναι γενικῶς κατάλληλη καὶ γίνεται ἀπὸ δόκιμους ποιητές.

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 152/1978

Σήμερα 31 Ὀκτωβρίου 1978, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Ἀνδριόπουλος Δ., Βλουτίδης Ν., Παπαδόπουλος Ν., Πασσάκος Κ., Σύμβουλος Β΄ καί οἱ κ.κ. Μελᾶς Δ. καί Χριστιᾶς Ἰ., Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τήν εἰκονογράφηση τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τά διδακτικά βιβλία τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1979-80 σέ σχέση καί μέ τόν ἐξελισσόμενο διαγωνισμό.

Στήν ἀρχή τῆς συνεδρίας, ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία, διαβάστηκε καί ἐπικυρώθηκε τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως. Ἔπειτα τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Ὁ ἀρμόδιος γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως εἰσηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἔγγραφα μέ ἀριθμ. πρωτ. 43333/11-4-78 καί 172979/17-10-78 τοῦ κ. Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τά ὁποῖα ζητεῖται: α) γνωμοδότηση γιά τή συγκρότηση ἐπιτροπῆς κρίσεως τῶν εἰκονογραφήσεών τῶν προδιεσκεπτημένων βιβλίων ἀπό τρία μέλη καί β) γνωμοδότηση γιά τήν προκήρυξη διαγωνισμοῦ γιά τήν εἰκονογράφηση ἤ ἀνάθεση, εἰσηγήθηκε τά ἑξῆς:

α) Ἡ τριμελής ἐπιτροπή κρίσεως τῶν εἰκονογραφήσεων νά συγκροτηθεῖ ἀπό τούς κ.κ.

1) Τέτση Π., Ζωγράφο, Καθηγητή τῆς Α.Σ.Κ.Τ., Ξενοκράτους 44, τηλ. 796970, 716970
2) Καναπάκη Ἐ., Ζωγράφο, ἐπιμελητή τῆς Α.Σ.Κ.Τ., Μεσσηνίας 13, τηλ. 7701271 καί
3) Μυταρᾶ Δ., Ζωγράφο, Ἐπιμελητή τῆς Α.Σ.Κ.Τ., Πανόρμου 81, τηλ. 6913658.

β) Ἡ εἰκονογράφηση τῶν βιβλίων νά γίνει μέ ἀνάθεση σέ ἀναγνωρισμένους ζωγράφους, ὥστε νά ὑπάρχει ἐγγύηση γιά τήν ἄρτια εἰκονογράφηση τῶν νέων βιβλίων σέ σύντομο χρονικό διάστημα.

Ἀκολούθησε συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων.

Ὁ κ. Κων/νος Νασσάκος, Σύμβουλος Β', διατύπωσε τήν ἄποψη ὅτι στήν Ἐπιτροπή κρίσεως τῶν εἰκονογραφήσεων πρέπει νά μετέχει καί ἕνας καθηγητής Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καί συγκεκριμένα πρότεινε τόν κ. Ἰωάννη Καραμπάτη, Ζωγράφο, Καθηγητή τῆς Καλλιτεχνικοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ πρότασή του ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τό Τμῆμα.

. / .

Σχετικά με τό θέμα άν είναι σκόπιμο νά προκηρυχθεῖ διαγωνισμός γιά τήν εἰκονογράφηση ἤ νά γίνει ἀνάθεση ὁ κ. Τασσάκος ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά γίνει διαγωνισμός. Λόγω ὅμως ἐλλείψεως χρόνου (γιά τό διαγωνισμό ἀπαιτεῖται ἀρκετό χρονικό διάστημα) συμφωνεῖ μέ τήν ἄποψη τοῦ κ. Βιοπηγῆ.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', καί τή διεξοδική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφασίζει

Α. Νά συγκροτηθεῖ ἡ τριμελής ἐπιτροπή κρίσεως τῶν εἰκονογραφήσεων τῶν νέων βιβλίων, τοῦ θά προκηρυχθοῦν γιά νά κυκλοφορήσουν στά σχολεῖα, ἀπό τούς:

1. Π. Τέτση, Ζωγράφο, Καθηγητή τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, Ξενοκράτους 44, Τηλ. 796970, 716970.

2. Ἰωάν. Καραμπάτη, Ζωγράφο, Καθηγητή τῆς Ραλλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Πειραιῶς.

3. Δ. Μυταρᾶ, Ζωγράφο, Ἐπιμελητή τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, Πανδρμου 61, Τηλ. 6913658.

Β. Ἡ εἰκονογράφηση τῶν βιβλίων νά γίνει μέ ἀνάθεση σέ ἀναγνωρισμένους ζωγράφους, ὥστε νά ὑπάρχει ἐγγύηση γιά τήν ἄρτια εἰκονογράφηση τῶν νέων βιβλίων σέ σύντομο χρονικό διάστημα.

ΘΕΜΑ 2ο. Ὁ ἁρμόδιος γιά τό 2ο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως Εἰσηγητής κ. Ε. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀφοῦ ἔθεσε ὑπόψη τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος τά ἔγγραφα τοῦ Ὑπ. Παιδείας μέ ἀριθμ. πρωτ. 115541 τῆς 12-10-1978 καί 126983 τῆς 24-10-78 πού ἀναφέρονται στήν ἀνατύπωση τῶν διδακτικῶν βιβλίων γιά τό σχολικό ἔτος 1979-1980, εἰσηγήθηκε τά ἑξῆς:

1. Νά ἀνατυπωθοῦν, ὡς ἔχουν, τά ἑξῆς διδακτικά βιβλία:
   α) Ἀνθολόγιο, τ. Α'
   β) Ἀνθολόγιο, τ. Β'
   γ) Ἀνθολόγιο, τ. Γ'
   δ) Γραμματική Β' καί ΣΤ' τάξεων, Χρ.Τσολάκη, μέ ἐλάχιστες διορθώσεις ἐπουσιωδῶν σφαλμάτων.

2. Νά τυπωθοῦν νέα ὅλα τά ἄλλα διδακτικά βιβλία πού θά προκύψουν ἀπό τόν ἐξελισσόμενο διαγωνισμό. Μέ τήν ὑποβοήθηση τῶν συγγραφέων ἀπό τό τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ θά γίνει δυνατό νά ἔχουμε κατά τό σχολικό ἔτος 1979-1980 μέν ὅλα τά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καί ποιοτικά ἀρκετά ἀνώτερα ἀπό τά σημερινά.

Ἡ προκήρυξη τοῦ διαγωνισμοῦ, ὅρισε προθεσμίες γιά τήν ὑποβολή τῶν βιβλίων στό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀπό τούς συγγραφεῖς ἓξι(6) μηνῶν γιά τά βιβλία τῶν Γ' καί Δ', δυτώ(8) μηνῶν γιά τά βιβλία τῶν Β' καί ΣΤ' τάξεων, δέκα(10) μηνῶν γιά τά Ἀναγνωστικά, δυτώ(8) μηνῶν γιά τή Γραμματική Γ' καί τή Γραμματική Δ' τάξεως, τεσσάρων(4) μηνῶν γιά τίς Εὐαγγελικές Περικοπές τῆς ΣΤ' τάξεως τριῶν μηνῶν γιά τήν Ἀγωγή τοῦ Πολίτη τῆς Β' τάξεως ἓξι(6) μηνῶν γιά τήν Ἀγωγή τοῦ Πολίτη τῆς ΣΤ' τάξεως.

Ἔτσι ἡ παράδοση τῶν βιβλίων ἀπό τούς συγγραφεῖς στό Ὑπουργεῖο, ἡ κρίση, ἡ εἰκονογράφηση καί ἡ ἐκτύπωση θά ολιμακωθοῦν σέ τέσσερις (4) σειρές, ὥστε ὁ Ο.Ε.Δ.Β θά γίνει δυνατό νά παραδώσει τά βιβλία στά σχολεῖα μέ τήν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Ἂν μερικά διδακτικά βιβλία παραδοθοῦν στά σχολεῖα στό τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ ἀν ἐλάχιστα βιβλία παραδοθοῦν ἀκόμη καί μέσα στόν Ὀκτώβριο, ἡ ἐργασία τῶν σχολείων δέν παρακωλύεται καί θά γίνει δυνατό, πέντε(5) ἔτη μετά τή μεταπολίτευση, ὅλα τά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου νά εἶναι νέα καί βελτιωμένα.

Η ολιμάνωση σέ τέσσερις(4) σειρές προβλέπεται νά γίνει ώς έξης:

ΠΡΩΤΗ ΣΕΙΡΑ

1) Ανθολόγιο Α' Β'
2) Ανθολόγιο Γ' Δ'
3) Ανθολόγιο Ε' ΣΤ'
4) Γραμματική Ε' ΣΤ'

Η έκτύπωσή της είναι δυνατό νά άρχίσει άμέσως.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΙΡΑ

1) Παλαιά Διαθήκη Γ'
2) Κ. Διαθήκη Δ'
3) Ιστορία Γ'
4) Ιστορία Δ'
5) Φυσιογνωστικά Γ'
6) Φυσιογνωστικά Δ'
7) Αριθμητική-Γεωμετρία Γ'
8) Αριθμητική-Γεωμετρία Δ'
9) Γεωγραφία Γ'
10) Γεωγραφία Δ'
11) Εύαγγελικές Περικοπές ΣΤ'
12) Αγωγή Πολίτη ΣΤ'

Η έγκριση τών πράξεων τών πενταμελών έπιτροπών κρίσεως άπό τό ΚΕΜΕ γίνεται ήδη. Άμέσως μετά είναι δυνατή ή ταυτόχρονη βελτίωσή τους άπό τούς συγγραφείς, εικονογράφηση καί προκήρυξη γιά τήν έκτύπωση.

ΤΡΙΤΗ ΣΕΙΡΑ

1) Εκκλησιαστική Ιστορία Ε'
2) Κατήχηση-Λειτουργική ΣΤ'
3) Ιστορία Ε'
4) Ιστορία ΣΤ'
5) Φυσιογνωστικά Ε'
6) Φυσιογνωστικά ΣΤ'
7) Φυσική Πειραματική-Χημεία Ε'

8) Φυσική Πειραματική-Χημεία ΣΤ'
9) Αριθμητική-Γεωμετρία Β'
10) Αριθμητική-Γεωμετρία ΣΤ'
11) Γεωγραφία Γ'
12) Γεωγραφία ΣΤ'

Η έγκριση των πράξεων των Συμελών επιτροπών από τό ΚΕΜΕ θά αρχίσει τήν 1-12-78.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΕΙΡΑ

1) Αλφαβητάριο
2) Αναγνωστικό Β'
3) Αναγνωστικό Γ'
4) Αναγνωστικό Δ'
5) Αναγνωστικό Ε'
6) Αναγνωστικό ΣΤ'
7) Γραμματική Γ'
8) Γραμματική Δ'

Η έγκριση τῶν πράξεων τῶν Συμελῶν ἐπιτροπῶν ἀπό τό ΚΕΜΕ θά ἀρχίσει τήν 1-2-79.

-Αν ὁ διαγωνισμός δέν ἀποβαίνει σέ ὁρισμένα βιβλία, θά εἶναι δυνατό νά ἀνατυπωθοῦν ἔγκαιρα τά βιβλία πού χρησιμοποιοῦνται σήμερα, ἔπειτα ἀπό μικρές καί ἐπουσιώδεις διορθώσεις τῶν κειμένων.

Γιά τό ζήτημα αὐτό τό Τμῆμα Δημοτικῆς θά εὑρίσκεται σέ συνεχή ἐπαφή μέ τή Διεύθυνση Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων καί τόν Ο.Ε.Δ.Β., ὥστε ἡ ὅλη προσπάθεια νά κινηθεῖ μέ ταχύρρυθμο, χωρίς χρονοτριβή.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τά ἔγγραφα ἀριθμ. 115541/12-10-78 καί 126963/24-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί θρησκευμάτων, β) Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', καί γ) Τή διεξοδική συζήτηση

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ, ὡς ἔχει.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Γραμματέας
Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος
Β. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 153/1978

Σήμερα, 1 Νοεμβρίου 1978 ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάλυση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος σέ γενικές ἑνότητες (Αἰσθητική Ἀγωγή).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος εἰσήγησή τους, ὡς ἑξῆς:

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Δραστηριότητες	Τάξεις
Α. Ζωγραφική Β. Σχέδιο-Ἰχνογραφία	Γιά ὅλες τίς τάξεις " " " "

. / .

Γ. Πλαστική - Γλυπτική	Γιά ὅλες τίς τάξεις
Δ. Δημιουργικές κατασκευές	" " " "
Ε. Κοῦκλες-Μάσκες-Μιμική ἔκφραση	Γιά τίς Α' καί Β' τάξεις
ΣΤ. Κουκλοθέατρο	" " Α',Β',Γ' καί Δ' τάξεις
Ζ. Μαριονέτες-Θέατρο Σκιῶν	" " Ε' καί Στ' τάξεις
Η. Ρυθμική κίνηση	" " Α', Β' καί Γ' τάξεις
Θ. Τραγούδι	Γιά ὅλες τίς τάξεις
Ι. Μουσική ἀκρόαση	" " " "
ΙΑ. Ἐνόργανη μουσική	" " " "
ΙΒ. Συνδυαστικές δραστηριότητες	" " " "

Παρατήρηση: Κάθε μορφή καλλιτεχνικῆς δημιουργίας ἀποτελεῖ καί μιάν ἑνότητα καλλιτεχνικῶν προθέσεων, ὑλικῶν μέσων καί τεχνικῶν δραστηριοτήτων-δεξιοτήτων.

Ἔτσι οἱ καλλιτεχνικές μορφές ταυτίζονται ἐδῶ μέ εὐρύτερες διδακτικές περιοχές ἤ ἑνότητες, πού ἀποτελοῦν καί πηγές διδακτικοῦ περιεχομένου.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Εἰσηγητές, ἀπαντῶντας σέ σχετικές ἐρωτήσεις, διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Συγκεκριμένα στήν ἐρώτηση ἄν θά ἔπρεπε οἱ δραστηριότητες νά ὀργανωθοῦν σέ γενικές ἑνότητες, εἶπαν ὅτι λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ μαθήματος δέν ἦταν δυνατό στό στάδιο αὐτό νά γραφοῦν οἱ τίτλοι τῶν γενικῶν ἑνοτήτων καί νά ὁρισθεῖ τό ὑλικό. Αὐτό θά γίνει ἀργότερα μέ τή συνεργασία τοῦ Εἰδικοῦ σ'αὐτά τά μαθήματα.

Ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, διατυπώνει τήν ἄποψη ἡ δραστηριότητα "Κουκλοθέατρο" νά μήνεῖναι μόνο γιά τίς Γ', Δ' τάξεις ἀλλά καί γιά τίς Α' καί Β'.

Ἡ ἄποψή του γίνεται δεκτή.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική διευκρινιστική συζήτηση, ἀποφασίζει τό διάγραμμα τῶν μορφῶν τῶν καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων γιά τό στάδιο αὐτό νά εἶναι ὡς ἑξῆς:

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πράξη 154/1978

Σήμερα, 7 Νοεμβρίου 1978 ήμερα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτίδης, Ἀνν/νας Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό Σχολεῖο Βασ. Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' τοῦ Δημοτικοῦ. Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Δυό παραμύθια" Λ.Τολστόι (Μετάφρ. Ἀνδρέα Ἀγγελάκη). Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 3ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Παλαιά Διαθήκη" τῆς Γ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας στό Ἰδιωτικό Σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' τοῦ Δημοτικοῦ.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ.100953/6-10-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε ἡ ἀπό 7-9-78 αἴτηση τῆς ἰδιοκτήτριας Ἰδιωτικοῦ σχολείου Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β, καί Γ' τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής ἐνημερώνει τό Τμῆμα γιά τό περιεχόμενο τῆς αἰτήσεως τῆς κ. Μαντᾶ καί προτείνει νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ἡ ἐνδιαφερομένη ὑποβάλει σημείωμα ἀναλυτικότερο τῶν ὅσων ἀναφέρει στήν αἴτησή της.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό συζήτηση, ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητῆ.

./.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Δυό παραμύθια" τοῦ Λ. Τολστόϊ (Μετάφραση Ἀνδρ. Ἀγγελάκη).

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα Εἰσηγητής κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, σύμφωνα μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Βουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἀριθμ. Φ.309.71/234/120275/16-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΒΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Δυό παραμύθια" τοῦ Λ. Τολστόϊ μαζί μέ τήν ἀπό 10-10-78 αἴτηση τοῦ κ. Ἀνδρέα Ἀγγελάκη, πού μετέφρασε τό βιβλίο αὐτό, καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τό βιβλίο περιέχει δύο ἱστορίες γραμμένες ἀπό τό Ρῶσο συγγραφέα Λ. Τολστόϊ, πού ἔχουν μεταφρασεῖ στά Ἑλληνικά ἀπό τόν κ. Δ. Ἀγγελάκη. Φαίνεται ὅτι ὁ μεταφραστής εἶναι καί ἐκδότης τοῦ βιβλίου.

Ἡ πρώτη ἱστορία, πού τιτλοφορεῖται "Ὁ θεός βλέπει τήν ἀλήθεια μά περιμένει", ἐνῶ ἀρχικά ξεκινᾶ ἀπό ἕνα ἐπεισόδειο δολοφονίας καί θυμίζει ἀστυνομικό διήγημα μέσα σέ ἀτμόσφαιρα μυστηρίου, στή συνέχεια ἐξελίσσεται ἐραμτικά καί μέ διαδοχικές φάσεις καταλήγει στήν ἠθική κάθαρση, τήν μετάνοια καί τή βίωση τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ἡ ἄδικη ἐνοχοποίηση τοῦ πρωταγωνιστῆ γιά τό φόνο στό πανδοχεῖο, ἡ καταδίκη καί ἡ ἐξορία του στή Σιβηρία συνθέτουν τήν τραγική περιπέτεια ἑνός ἀθώου, πού, ἀστόχαστα ἀπώλεσε τήν ψυχή του καί τήν πίστη του στό θεό. Ἡ κορύφωση στούς τραγικούς ἀναβαθμούς τοῦ πρωταγωνιστῆ "Ἰβάν βρίσκεται στή φορτισμένη ἀπό τήν ἀπελπισία φράση του "Ἄκατε καί σέ μέ ὑποπτεύεσαι;" ὅταν ἀπευθύνεται στή γυναίκα του καί ἀρχίζει νά κλαίει.

Ὁ ἀληθινός δολοφόνος πού γιά ἄλλη αἰτία στέλνεται στή φυλακή, συναντᾶ τόν Ἰβάν καί, παρότι γνωρίζει ὅτι ἐξαιτίας του τιμωρεῖται ὁ ἄλλος, συνεχίζει νά τόν ἐνθαρρύνει. Ὁ Ἰβάν κυριαρχεῖται ἀπό καλοσύνη, συνεχίζει νά προσεύχεται καί νά διαβάζει "Βίους τῶν Ἁγίων". Καί ὅταν ἄκομη ἔχει πεισθεῖ ὅτι ὁ ἄγνωστος δολοφόνος εἶναι ὁ συνεξορίστός του, ἡ συμπεριφορά του δέν μεταβάλλεται. Τό θεῖο φῶς τῆς

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

καλωσύνης καταγγάζει τόν ἐσωτερικό του κόσμο καί ἡ πίστη του στό θεό παραμένει ἀλύγιστη. Ἀκόμη καί στό ἐπεισόδειο τῆς ἀποδράσεως δέν διστάζει νά θυσιάσει τόν ἑαυτό του γιά τό δολοφόνο. Ἡ στάση καί ἡ πίστη του στό θεό ἀσκεῖ βαθειά ἐπίδραση στόν "ἀντίπροσωπο τοῦ κακοῦ", πού τελικά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τή μετάνοια καί τόν ἐξαγνισμό του· ὑποθηλατική εἶναι ἡ φράση:"Συγχώρα με. Θά ὁμολογήσω πῶς ἤμουν ἐγώ αὐτός πού σκότωσε τόν ἔμπορο καί θά σέ ἀπολύσουνε καί θά μπορέσεις νά γυρίσεις σπίτι σου. Στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, συγχώρα με ἔτσι ἄθλιος πού εἶμαι". Ἡ κάθαρση καί ἡ ψυχική μεταμόρφωση τοῦ δολοφόνου ἔχουν ἐπιτευχθεῖ βαθμιαῖα καί σταθερά ὕστερα ἀπό μιά σειρά στάσεων ὑφηλῆς ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς πού εἶναι καταλύτες στήν ἄρνηση, ἀλλά ταυτόχρονα καί πρότυπα Χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὁ Ἰβάν, ὁ νέος αὐτός Ἰάβ, συγχωρῶντας τόν μετανοήσαντα δηλώνει ""Ἴσως νά εἶμαι ἑκατό φορές χειρότερος ἀπό σένα".

Τό γενικό σκηνικό τοῦ μύθου εἶναι ἔντονα ρωσικό(τσάϊ, σαμοβάρι, τρόϊκα, ροῦβλια, Τσάρος, Σιβηρία, κατάδικος, κνοῦτο, πρόβλεψη πού βασίζεται σέ ὄνειρο, φυλακή, τά ὀνόματα Ἰβάν, Βάνια, Βλαδιμίρ, βαθειά πίστη στό θεό καί μέ φυσικότητα τοῦ ἀναγνώστη στήν ἀτμόσφαιρα τῆς παληᾶς Ρωσίας.

Τό δεύτερο μέρος τοῦ βιβλίου περιέχει τό παραμύθι πού τιτλοφορεῖται "Τρεῖς ἐρωτήσεις". Ὁ βασιληᾶς καί ὁ ἐρημίτης γέρο-σοφός, ἡ σπηλιά τοῦ δάσους πού ζεῖ ὁ ἐρημίτης ἀποτελοῦν τά ἀπαραίτητα συστατικά τοῦ παραμυθιοῦ. Ὁ πρῶτος, πού δέν ἱκανοποιεῖται, μέ τίς ἀπαντήσεις πού εἶνουν οἱ σοφοί τοῦ βασιλείου του, στά τρία ἐρωτήματά του(Ποιός εἶναι ὁ σωστός χρόνος γιά ν'ἀρχίζει κανείς τό κάθε τί· ποιούς ἀνθρώπους ν'ἀκούει καί ποιούς ν'ἀποφεύγει· ποιό εἶναι τό πιό σπουδαῖο πρᾶγμα πού πρέπει κανείς νά κάνει), καταφεύγει στό γέρο-σοφό. Ἡ ἐπικοινωνία βασιληᾶ καί ἐρημίτη παρουσιάζει μία πρωτοτυπία καί θά μποροῦσε νά λεχτεῖ θυμίζει κάπως τό μοντέλο Μ. Ἀλέξανδρος-Διογένης. Κι ἐνῶ ἡ ἐξέλιξη τοῦ μύθου εἶναι ὁμαλή, σέ κάποιο σημεῖο τό ἐπεισόδειο μέ τόν τραυματισμένο ὑποφήφιο δολοφόνο τοῦ βασιληᾶ δίνει ἄλλη στροφή καί δημιουργεῖ συναισθηματική ἔνταση, ἰδιαίτερα ὅταν ὁ τραυματισμένος πέφτει κάτω λιπόθυμος καί ὅταν ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ βασιληᾶς ἔχει στό παρελθόν σκοτώσει τόν ἀδελφό του. Ὁ βασιληᾶς περιποιεῖται τόν τραυματισμένο, ὑφίσταται ὁ ἴδιος μιάν ἐσωτερική μεταμόρφωση καί ὁ ἴδιος ὁ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

τραυματισμένος ἐπηρεάζεται ἀπό σή στάση τοῦ βασιληᾶ.Σκρέ εἶναι ἀρ-
ιρινά μετανοεῖ. Ἡ ἀπάντηση τότε στά τρία ἐρωτήματα βγαίνει ἀρ-
αστα ἀπό τά γεγονότα ποῦ διαδραματίστηκαν: ὁ πιό σπουδαῖος ἄνθρω-
πος ἦταν ὁ τραυματισμένος, ἡ περιποίησή του ἡ πιό σπουδαία ἀσχο-
λία, καί ἡ πιό σημαντική στιγμή τό τώρα, δηλαδή ἡ στιγμή πού ἄρ-
χισε νά πάνει τό καλό στό συνάνθρωπό του.

Ἡ γλῶσσα εἶναι στρωτή δημοτική καί καταληπτή ἀπό τά παιδιά
τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Παρατηρήσεις:

1. Παρά τήν μεγάλη λογοτεχνική ἀξία τους, οἱ δυό αὐτές ἱστορίες,
καί πιό πολύ ἡ πρώτη, εἶναι ἀμφίβολο ἄν εἶναι κατάλληλες γιά
παιδιά 9-12 ἐτῶν. Σέ ὁρισμένα σημεῖα ἡ περιγραφή τοῦ ἐγκλήμα-
τος γίνεται ἄμεση καί ὠμή στό σημεῖο τέτοιο ποῦ νά δημιουργεῖ
ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τήν παιδαγωγική τους ἀξία. Ἐνδεικτικά
ἀναφέρονται οἱ ἑξῆς φράσεις: "βρέθηκε μέ κομμένο κεφάλι" (σ.3),
"βγάζουν ἕνα ματωμένο μαχαίρι ἀπό τό σάκκο του"(σ.3), "μές
μου πῶς τόν σκότωσες"(σ.3),"θά σέ σκοτώσω πρῶτα"(σ.10)

2. Ὁ μεταφραστής, ἐξάσου τό βιβλίο του προοριζόταν γιά παιδιά,
θά ἔπρεπε, κατά τή γνώμη μας, νά ἀποδώσει τό πρωτότυπο στά
Ἑλληνικά μέ περισσότερη προσοχή, ὥστε νά ἀποφευχθοῦν ὁρισμένες
φράσεις ποῦ δέν εἶναι ἐποικοδομητικές γιά τή γλωσσική εὐαισθη-
σία τῶν μικρῶν μαθητῶν.Φράσεις ὅπως "λοιπόν μάγκες"(σ.7)
"πλάκα σοῦ κάνω"(σ.7), "τόν πᾶσα ἕνα" (σ.8), ἔστω κι ἄν μ'αὐτές
τονίζεται ὁ χαρακτήρας τοῦ Μακάρ, δέν ἀποτελοῦν θετικά στοιχεῖα
γιά τήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71
234/120275/16-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των,
β)Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 10-10-78 τοῦ κ. Ἀνδρέα Ἀγγελάκη, γ)
Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή
διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Δέν κρίνει χρήσιμο τό βιβλίο "Δυό παραμύθια"τοῦ Λ.Τολστόϊ
(Μετάφραση Ἀνδρ. Ἀγγελάκη) γιά τούς μικρούς μαθητές (8-10 ἐτῶν)

τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἐπειδή α)ὁρισμένα ἐπειδόξια, πού περιέχονται στό πρῶτο παραμύθι, δέν θεωροῦνται παιδαγωγικά(τό ἔγκλημα στό πανδοχεῖο) καί β) ὁρισμένες φράσεις τοῦ μεταφρασμένου κειμένου, δέν συμβάλλουν στή γλωσσική προαγωγή τῶν μαθητῶν.

Γιά τό τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἀνακοινώσεις: Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, ἀνακοινώνει στά μέλη: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 1466/30-10-78 τοῦ Ἐπόπτου Α΄ Ἀνωτέρας Ἐκπ/κῆς Περιφέρειας κ.Ἀθαν. Ι.Παπαγεωργίου πού ἀναφέρεται σέ ἀνεπίτρεπτη συμπεριφορά συγγραφέων, β)Τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ.309.4/98/121184/24-10-78, Φ.309.4/100/123625/19-10-78 καί Φ.309.71/235/121522/18-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, πού ἀναφέρονται σέ γνωστοποιήσεις στούς ἐνδιαφερομένους ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς σχετικά μέ τή χορήγηση ἄδειας γιά ἔρευνα στό Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς, μέ τή δεντροφύτευση χώρων μέ τή συμμετοχή τῶν δημοτικῶν σχολείων καί μέ τή γνωμοδότηση γιά τά βιβλία "Χρηστικό λεξικό γιά τή διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας" καί "Ὁδηγός διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν" τοῦ κ. Θεόφρ. Γέρου, ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 155/1978

Σήμερα, 8 Νοεμβρίου 1978, ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντων. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Νικ. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β'.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἀνάλυση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος σέ γενικές ἑνότητες. (Μελέτη τοῦ Περιβάλλοντος).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Ἀντων. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τοῦ νέου Α.Π. τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος γιά τίς τάξεις Α', Β', Γ' καί Δ' τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ὡς ἑξῆς:

./.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Γενικές Ἐνότητες

Α + Β ΤΑΞΕΙΣ Ὧρες 150

Α. Ὁ ἄνθρωπος ἀνάμεσα στούς συνανθρώπους του (Ὧρες: 20)
Β. Πῶς ἱκανοποιεῖ ὁ ἄνθρωπος τίς ἀνάγκες του (Ὧρες: 20)
Γ. Ὁ ἄνθρωπος στό γεωφυσικό του περιβάλλον (Ὧρες: 15)
Δ. Πῶς ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι (Ὧρες: 12)
Ε. Ὁ ἄνθρωπος καί τά φυτά (Ὧρες: 12)
ΣΤ. Ὁ ἄνθρωπος καί τά ζῶα. (Ὧρες: 12)
Ζ. Ὁ ἄνθρωπος καί οἱ μηχανές (Ὧρες: 10)
Η. Ὁ ἄνθρωπος καί ὁ χρόνος (Ὧρες: 10)
Εὐκαιριακές ἑνότητες (Ὧρες: 40 περίπου).

Γ' Τ Α Ξ Η Ὧρες: 120

Α. Ὁ ἄνθρωπος ἀνάμεσα στούς συνανθρώπους του. (Ὧρες: 18)
Β. Πῶς ἐπικοινωνοῦν οἱ ἄνθρωποι μεταξύ τους (Ὧρες: 9)
Γ. Ὁ ἄνθρωπος στό γεωφυσικό του περιβάλλον (Ὧρες: 15)
Δ. Πῶς ἱκανοποιοῦν οἱ ἄνθρωποι τίς ἀνάγκες τους (Ὧρες: 10)
Ε. Πηγές ἀγαθῶν. Παραγωγή καί κατανάλωση (Ὧρες: 12)
ΣΤ. Φυτά καί ζῶα σέ ἑλληνικούς καί ἄλλους βιότοπους (Ὧρες: 22)
Ζ. Ἐργαλεῖα καί μηχανές (Ὧρες: 10)
Η. Πολιτιστικές δραστηριότητες τοῦ ἀνθρώπου (Ὧρες: 10)
Εὐκαιριακές ἑνότητες (Ὧρες: 15 περίπου)

Δ' Τ Α Ξ Η Ὧρες: 120

Α. Ἡ ζωή τοῦ λαοῦ μας. Σύγχρονα προβλήματα καί ὀργάνωση τοῦ κράτους (Ὧρες: 15)
Β. Ὁ ἑλλαδικός καί ὁ γειτονικός γεωφυσικός χῶρος (Ὧρες: 16)
Γ. Βασικοί βιότοποι στόν ἑλλαδικό χῶρο (Ὧρες: 6)
Δ. Πηγές ἀγαθῶν. Παραγωγή καί κατανάλωση. (Ὧρες: 15)
Ε. Πολιτιστική δραστηριότητα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ (Ὧρες: 10)
Στ. Ὕλη καί ἐνέργεια (Ὧρες: 16)
Ζ. Βασικές ἀνάγκες καί λειτουργίες τῶν ζωντανῶν ὀργανισμῶν (Ὧρες: 32)
Εὐκαιριακές ἑνότητες. (Ὧρες: 10 περίπου).

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Παρατηρήσεις: 1. Η ὕλη τῶν γενικῶν ἐνοτήτων Ζ΄ Η΄τῶν Α΄, Β΄καί Γ΄ τάξεων ἐνσωματώνεται κατά περίσταση στίς λοιπές ἐνότητες.

2. Οἱ γενικές ἐνότητες ΣΤ΄ Ζ΄τῆς Δ΄τάξεως εἶναι αὐτοτελεῖς, ἀλλά μέρος τῆς ὕλης τους μπορεῖ νά συσχετιστεῖ ἤ ἐνσωματωθεῖ στίς ἐνότητες Γ΄, Δ΄καί Ε΄.

3. Η γενική ἐνότητα Γ΄ἀποτελεῖ συνέχεια τῆς Β΄γενικῆς ἐνότητας.

Στή συνέχεια οἱ κ.κ. Εἰσηγητές ἀναπτύσσουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους. Μεταξύ τῶν ἄλλων ἀναφέρουν ὅτι οἱ ἐνότητες ἔτσι ὅπως ὀργανώθηκαν, μποροῦν νά δώσουν τή βάση γιά νά γραφεῖ τό βιβλίο τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος.

Ἔπειτα ὁ προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τά μέλη νά πάνουν τίς παρατηρήσεις τους. Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, σχετικά μέ τίς πολιτιστικές δραστηριότητες παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

Στίς Α΄, Β΄καί Δ΄ τάξεις δέν καλύπτεται ἄμεσα ὁ τομέας τῶν πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων, ἐνῶ ἀντίθετα στήν Δ΄τάξη καλύπτεται μέ τήν πέμπτη ἐνότητα: "Πολιτιστική δραστηριότητατοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐπειδή πολιτιστικές δραστηριότητες εἶναι οἱ ἐλεύθερες δραστηριότητες, πού τό Τμῆμα ἀποφάσισε γιά ὅλες τίς τάξεις, προτείνει νά μή ἀποτελέσουν οἱ Ἐλεύθερες δραστηριότητες ἰδιαίτερο μάθημα γιά τίς Α΄, Β΄καί Γ΄τάξεις, ἀλλά τά ἀντίστοιχα στοιχεῖα τοῦ μαθήματος αὐτοῦ νά ἐνταχθοῦν μέ ἔμφαση στό μάθημα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος καί νά γίνουν γενικές ἐνότητες Ἐλεύθερων δραστηριοτήτων μόνο γιά τίς ἀνώτερες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ.

Σχετικά μέ τίς ἐνότητες: "Πολιτιστικές δραστηριότητες τοῦ ἀνθρώπου" (Γ΄τάξη) καί "Πολιτιστική δραστηριότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ (Δ΄τάξη) διατυπώνει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά ἀναφέρονται πρῶτα οἱ δραστηριότητες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καί μετά γενικότερα τοῦ ἀνθρώπου.

Σχετικά μέ τήν πρώτη παρατήρηση τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου:

Ὁ κ. Χριστιᾶς λέγει ὅτι ὅλο τό Πρόγραμμα τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντ ἔχει τή μορφή δραστηριοτήτων.

Ὁ κ. Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὑπενθυμίζει τίς ἀποφάσεις τοῦ Τμήματος σχετικά μέ τή δομή τοῦ Προγράμματος. Συνεχίζοντας λέγει ὅτι οἱ ἐνότητες: "Ὁ ἄνθρωπος καί ὁ χρόνος",

./.

" Πολιτιστικές δραστηριότητες τοῦ ἀνθρώπου" καί "Πολιτιστική δραστηριότητα τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ" δέν ἔχουν σχέση μέ τίς Πολιτιστικές δραστηριότητες (ὅπως τίς ἐννοοῦμε στό μάθημα τῶν 'Ελεύθερων δραστηριοτήτων) ἀλλά ἡ πρώτη ἑνότητα περιλαμβάνει ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν 'Ιστορία καί τόν Πολιτισμό, ἡ δεύτερη ὁρισμένα βασικά πολιτιστικά στοιχεῖα πού δείχνουν τήν πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ τρίτη ὅ,τι ἐπέτυχε ὁ 'Ελληνικός λαός μέσα στόν 'Ελλαδικό χῶρο.

'Αλλωστε ὅλο τό μάθημα εἶναι δραστηριότητες καί ὅσα στοιχεῖα προτείνει ὁ κ. 'Ανδριόπουλος νά ἐνταχθοῦν στό πρόγραμμα καλύπτονται μέ τίς εὐναιριακές ἑνότητες.

Μέ τήν ἄποψη τοῦ κ. 'Ανδριόπουλου δέν συμφωνεῖ καί ὁ κ. Βουγιουκλάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι οἱ Πολιτιστικές δραστηριότητες εἶναι ἕνα μέρος τῶν 'Ελεύθερων δραστηριοτήτων καί ὅτι τό Τμῆμα ἔχει ἀποφασίσει 2 ὧρες τήν ἑβδομάδα νά διατίθενται γιά τίς 'Ελεύθερες δραστηριότητες πού θά γίνονται σέ ὅλες τίς τάξεις.

'Ο κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', παρατηρεῖ ὅτι ἡ δομή τοῦ προγράμματος εἶναι ἱκανοποιητική, ἀλλά δέν ὑπάρχει σέ ὁρισμένα σημεῖα ἀντιστοιχία γενικῶν ἑνοτήτων καί γενικῶν πλαισίων.

'Απαντῶντας ὁ κ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λέγει ὅτι συστηματικά εἶναι δυνατό νά ὑπαχθοῦν στίς γενικές ἑνότητες ὅλα τά ἐπί μέρους στοιχεῖα πού ὑπάρχουν στά γενικά πλαίσια. "Επρεπε ὅμως νά ἐνσωματωθοῦν ὅλα αὐτά μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά φαίνεται στό πρόγραμμα μιά τουλάχιστον ἐνδεικτική σειρά.

Τέλος γίνεται συζήτηση γιά ὁρισμένες γενικές ἑνότητες καί οἱ εἰσηγητές δίνουν τίς ἀπαραίτητες διευκρινίσεις.

'Ο κ. Πασσάκος, παρόλες τίς σχετικές βεβαιώσεις τῶν εἰσηγητῶν ἔχει ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τό ἄν ἡ Γεωγραφία τῆς 'Ελλάδος θά ἔχει μαθευτεῖ τέλεια ἀπό τό παιδί τῆς Δ' τάξεως.

'Ο κ. Μελᾶς παρατηρεῖ στό πρόγραμμα συστηματική μελέτη τῆς Γεωγραφίας 'Υποδεικνύει δηλ. τρόπους γιά νά μελετήσουν τά παιδιά τό μάθημα αὐτό.

'Ο κ. 'Ανδριόπουλος ἔχει τή γνώμη ὅτι πρέπει νά μπεῖ στό τέλος τοῦ Προγράμματος τῆς Δ' τάξεως ἕνα συνοπτικό τῶν προηγουμένων κεφάλαιο.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

Ὁ κ. Μπενέκος πιστεύει ὅτι ἡ σύνοψη τῶν προηγουμένων εἶναι θέμα τοῦ δασκάλου καί ὄχι τοῦ προγράμματος.

Τέλος, τό Τμῆμα ὕστερα ἀπό τή διεξοδική διευκρινιστική συζήτηση, ἀποδέχεται τό διάγραμμα τῶν γενικῶν ἐνοτήτων τοῦ Α.Π. τῆς Μελέτης τοῦ Περιβάλλοντος γιά τίς Α΄, Β΄, Γ΄καί Δ΄τάξεις, ὅπως τό παρουσίασαν οἱ κ.κ. Δισηγητές.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 156/1978

Σήμερα, 13 Νοεμβρίου, ἡμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεων του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Ἐπ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζέης, Κων/νος Παυσάνιος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάννης Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος ὁ κ. Κων/νος Φούσκας, Εἰσηγητής τοῦ Τμήματος Μέσης Ἐκπ/σεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Θρησκευτικά Γ' τάξεως Δημοτικοῦ".
Εἰσηγητές κ.κ. Ε. Κονιδιτσιώτης, Κων/νος Φούσκας.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ' Δημοτικοῦ".
Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιᾶς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 10ο. "Έγκριση πράξεως της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Θρησκευτικά Γ' τάξεως Δημοτικού".

Οι άρμόδιοι γιά τό θέμα εισηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδαρόπουλος, Σύμβουλος Β', Κων/νος Φόβος, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στό Τμήμα τά ακόλουθα:

"Με τό αριθμ. πρωτ. 121439/14-10-78 έγγραφο της Δ/νσεως Εφαρμογής Προγρ/των του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται πρός τό ΚΕΜΕ:

α) Οί πράξεις 1/16-6-78, 2/15-7-78 καί 3/9-10-78 της Επιτροπής κρίσεως, πού συγκροτήθηκε μέ τήν αριθμ. 68186/12-6-78 απόφαση του Υπουργού Εθν. Παιδείας "γιά τήν κρίση των διδακτικών βιβλίων κ. Θρησκευτικά Γ' τάξεως Δημοτικού" τά οποία γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, πού προκηρύχτηκε μέ τήν αριθμ. Φ.309.22/292/135137/16-11-77 υπουργική απόφαση".

β) Οί εισηγητικές εκθέσεις των Εισηγητών της Επιτροπής κρίσεως.

γ) Οί απαντήσεις των συγγραφέων στίς εισηγητικές εκθέσεις καί

δ) 11 αντίτυπα των βιβλίων πού υποβλήθηκαν καί κρίθηκαν.

Αφού μελετήσαμε τά πρακτικά της Επιτροπής κρίσεως, τίς εισηγητικές εκθέσεις των εισηγητών, τίς απαντήσεις των συγγραφέων στίς εισηγητικές εκθέσεις καί τά βιβλία πού υποβλήθηκαν, βεβαιωθήκαμε ότι ή Επιτροπή κρίσεως έξετέλεσε καλά τό έργο της καί οί προτάσεις της είναι καλά θεμελιωμένες.

Ύστερα άπό αύτό εισηγούμαστε στό Τμήμα:

1) Νά έγκρίνει τήν αριθμ. 3/9-10-78 Πράξη της Επιτροπής κρίσεως όπως έχει, 2) Νά έγκρίνει τά βραβεία καί τούς έπαινους όπως ή Επιτροπή προτείνει, 3) Νά προταθεί γιά δημοσίευση τό βιβλίο των Αντων. Μαθ καί Λαζ. Γαβαλά, άφού πρώτα γίνουν οί διορθώσεις πού προτείνει ή Επιτροπή κρίσεως, έκτός άπό τίς μέ αριθμούς 5,12,14,16,20,25 καί 27 προτάσεις.
4) Οί συγγραφείς του βιβλίου νά συνεργασθούν μέ τό Τμήμα Δημιουργίας του ΚΕΜΕ γιά τήν πιστή έφαρμογή των προτεινόμενων διορθώσεων καί τή βελτίωση του βιβλίου
5) Ένας φιλόλογος, πρίν άπό τήν έκτύπωση του κειμένου, νά έλέγξει τό δοκίμιο άπό γλωσσική πλευρά καί νά έπιφέρει τίς άπαραίτητες διορθώσεις, χωρίς νά άλλοιώσει τήν ούσία ή τή μορφή του βιβλίου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 121439/14-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) Τά παρατατικά στοιχεῖα, γ) Τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', Κων/νου Φούσκα, Εἰσηγητοῦ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) Τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1. Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 3/9-10-78 πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου "Θρησκευτικά Γ' τάξεως Δημοτικοῦ, πού συγκροτήθηκε μέ τήν ἀριθμ. 68186/12-6-78 ἀπόφαση τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ὅπως ἔχει.
2. Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή τῶν βραβείων καί ἐπαίνων, ὅπως ἡ Ἐπιτροπή προτείνει, ἤτοι:
α. Τό βιβλίο τῶν κ.κ. Ἀντωνίου Μαθᾶ καί Λαζάρου Γαβαλᾶ θεωρεῖται κατάλληλο γιά τό πρῶτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως.
β. Τό βιβλίο τοῦ κ. Βίκτωρος Κουτονάτσιου θεωρεῖται κατάλληλο γιά τό δεύτερο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως.
γ. Τό βιβλίο τοῦ κ. Ἰωάννου Κ. Γιαννέλη θεωρεῖται κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως.
δ. Τό βιβλίο τοῦ κ. Ἀριστοτέλη Ἀβραμιώτη θεωρεῖται κατάλληλο γιά τόν πρῶτο ἔπαινο τῆς προκηρύξεως.
ε. Τό βιβλίο τοῦ κ. Νικολ'ου Β. Ἀναστοπούλου θεωρεῖται κατάλληλο γιά τόν δεύτερο ἔπαινο τῆς προκηρύξεως.

3. Προτείνει γιά δημοσίευση τό βιβλίο τῶν Ἀντων. Μαθᾶ καί Λαζ. Γαβαλᾶ, ἀφοῦ πρῶτα γίνουν οἱ διορθώσεις πού προτείνει ἡ Ἐπιτροπή κρίσεως, ἐκτός ἀπό τίς μέ ἀριθμούς 5,12,14,16,20,25 καί 37 προτάσεις.
4. Οἱ συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου νά συνεργασθοῦν μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ γιά τήν πιστή ἐφαρμογή τῶν προτεινόμενων διορθώσεων καί τή βελτίωση τοῦ βιβλίου.
5. Ἕνας φιλόλογος, πρίν ἀπό τήν ἐκτύπωση τοῦ κειμένου, νά ἐλέγξει τό δοκίμιο ἀπό γλωσσική πλευρά καί νά ἐπιφέρει τίς ἀπαραίτητες διορθώσεις, χωρίς νά ἀλλοιώσει τήν οὐσία ἤ τή μορφή τοῦ βιβλίου.

ΘΕΜΑ 2ο. "Εγκριση πράξεως της Επιτροπης κρισεως του διδακτικου βιβλιου "Αγωγή του Πολίτη ΣΤ' Δημοτικου".

Οι αρμόδιοι για το θέμα εισηγητές κ.κ.Βασ. Κονιδαρισάτης, Σόμβουλος Β', Ιωαν. Χριστιάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στο Τμήμα τα ακόλουθα:

"Με το αρ. πρωτ. 108770/22-9-78 έγγραφο της Δ/νσεως Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στο ΚΕΜΕ:
α) Οι πράξεις 1/20-6-78 και 2/12-9-78 της Επιτροπης κρισεως, που συγκροτήθηκε με την αριθμ. 68186/12-6-78 και 80146/13-7-78 αποφάσεως του κ. Υπουργού για την κριση των εγκεκριμένων βιβλίων "Αγωγή του Πολίτη" ΣΤ' τάξεως Δημοτικου, τα οποία γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμού, που προκηρύχτηκε με την αριθμ. Φ.309.22/293/1351/16-11-1977 υπουργική απόφαση. β)Οι εισηγητικές εκθέσεις των εισηγητών της Επιτροπης κρισεως, γ) Οι απαντήσεις των συγγραφέων στις εισηγητικές εκθέσεις και δ)έννέα(9) αντίτυπα των βιβλίων που υποβλήθηκαν και κρίθηκαν.

Με το ίδιο άρθρο ζητείται να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγρ. 5 του Ν. 186/75 και το άρθρο 80, παραγρ. 4 του Ν.309/1976.

Η Επιτροπή με την αρ. 2/12-9-78 απόφασή της προτείνει:

α)Να απονεμηθεί στο βιβλίο "Αγωγή του Πολίτη" του Ν.Γαλάνη το τρίτο βραβείο και να εκτυπωθεί το βιβλίο αυτό για χρήση των μαθητών της Στ' τάξεως Δημοτικου, με την προϋπόθεση ότι θα διορθωθούν οι σημειωμένες ατέλειες του βιβλίου, που επισημαίνονται στην εισηγητική έκθεση των εισηγητών.

β) Να απονεμηθεί ο πρώτος έπαινος στο βιβλίο των Αν. Φιλιππόπουλου-Ανδρ. Μπόστσικα και ο δεύτερος έπαινος στο βιβλίο της Π.Παιδινάκη, γιατί τα βιβλία αυτά παρουσιάζουν αρκετές αρετές χωρίς όμως να είναι κατάλληλα για χρήση των μαθητών.

γ) Να απορριφθούν ως κατάλληλα τα υπόλοιπα βιβλία ήτοι το βιβλίο των Π. Πανταζοπούλου -Α.Μπίτσικα, το βιβλίο του Π. Καφάλη, το βιβλίο του Βασ. Τσερόλα-Βασ. Αναστασοπούλου, το βιβλίο των Ι.Γιαννέλη και Δ. Τσιπλάκη και το βιβλίο του Δ. Μπράνη.

./.

Τό βιβλίο τῶν Ἐμμ. Τσιράκη καί Στ. Φιλιππάκη μέ τήν ἀριθμ. 1/20-6-78 πράξη της ἡ Ἐπιτροπή δέν ἔβρεσε σέ οὐσιαστική κρίση, γιατί δέν πληροῦ τούς τυπικούς ὅρους τῆς προκηρύξεως.

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη τό Ν.Δ. 749/70, τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, παράγρ. 4 τοῦ Ν. 186/75, τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 80, παράγρ. 5 τοῦ Ν. 309/1976 καί ἀφοῦ μελετήσαμε διαξοδικά τίς πράξεις Ἐπιτροπῆς κρίσεως, τίς εἰσηγήσεις τῶν Εἰσηγητῶν, τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ'αὐτές καί τά ὑποβληθέντα βιβλία, καταλήξαμε στά ἑξῆς:

1. Δέν συμφωνοῦμε μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία προτείνει νά τυπωθεῖ τό βιβλίο τοῦ Ν. Γαυζέη γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ, γιατί:

α. Τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ παρουσιάζει σοβαρές ἀδυναμίες, ὅπως εἶναι οἱ ἀνακρίβειες, οἱ ἀοριστίες, ἡ ἀντιεπιστημονική καί ἐλλιπής διαπραγμάτευση τῶν θεμάτων καί οἱ ὑπεραπλουστεύσεις.

β. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα, ὅπως εἶναι ἡ ~~ἀσάφης~~ διατύπωση, οἱ πολλές ἀδόκιμες ἐκφράσεις καί τό χαμηλό ὕφος.

γ. Τό βιβλίο δέν ἀνταποκρίνεται στίς παιδαγωγικές καί διδακτικές ἀπαιτήσεις τοῦ μαθήματος. Ἡ διαπραγμάτευση τῶν θεμάτων γίνεται μέ τρόπο πολύ θεωρητικό. Ἡ ὕλη δέν προσφέρεται μέ τρόπο ἁπλό, παραστατικό καί βιωματικό, ὥστε νά εἶναι κατανοητή καί νά προκαλεῖ τήν προσοχή καί τό ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν (ἀπαίτηση τῆς παραγρ. 4 τῆς προκηρύξεως). Γίνεται ἁπλή παράθεση γνώσεων καί ἡ δομή τῶν ἑνοτήτων τοῦ βιβλίου εἶναι τέτοια, ὥστε νά μήν ἀφήνει περιθώρια στούς μαθητές γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς αὐτενέργειας καί τῆς πρωτοβουλίας τους (ἀπαίτηση τῆς παραγρ. 5 τῆς προκηρύξεως.

δ. Τά κείμενα πού ἀκολουθοῦν στό παράρτημα τοῦ βιβλίου δέν καλύπτουν ὅλες τίς ἀνάγκες τοῦ βιβλίου. Ἔχουν ἐπιλεγεῖ ἀπό ἕδο μόνο συγγραφεῖς (Μαυρογιάννης-Πλάτων), εἶναι μακροσκελῆ καί τά ποιήματα εἶναι περιττά. Τά κείμενα αὐτά ἀλλωστε θά ἔπρεπε νά ἔχουν ἐνσωματωθεῖ στά κείμενα, ὅπως προβλέπει ἡ σχετική προκήρυξη (παράγρ. 9).

ε. Ἡ εἰκονογράφηση δέν περιέχει πίνακες καί σχεδιαγράμματα πού εἶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ἀπαραίτητα σέ πολλές ἐνότητες τοῦ βιβλίου (ἀπαίτηση τῆς προ-
ηηρόξεως, παράγρ. 5).

Γενικά οἱ ἀδυναμίες τοῦ βιβλίου εἶναι τέτοιες, ὥστε, παρά τήν
ἐπιθυμία μας νά ἔχουμε νέο βιβλίο, νά μήν ὑπάρχουν περιθώρια
γιά τή διόρθωση καί τή βελτίωσή του.

2. Δέν θεωροῦμε ἐπίσης κατάλληλο νά ἐκτυπωθεῖ τό βιβλίο τῶν Ἀν.
Φιλιπποπούλου καί Ἀνέρ. Μπούτσινα γιά τούς λόγους πού ἀναφέ-
ρονται στή πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλά καί γιατί τό βιβλίο αὐ-
τό παρουσιάζει παρόμοια μειονεκτήματα μέ τό βιβλίο τοῦ Ν.
Γαυζέη.

3. Ὡς πρός τά ἄλλα βιβλία συμφωνοῦμε μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτρο-
πῆς ηρίσεως.

Προτείνουμε:

α. Νά μήν ἐκτυπωθεῖ τό βιβλίο "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη" τοῦ Ν. Γαυζέη
γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ΄ τάξεως Δημοτικοῦ γιά τούς λόγους
πού ἀναφέραμε πιό πάνω.

β. Νά ἀπορριφθοῦν τά ὑπόλοιπα βιβλία γιά τούς λόγους πού ἀναφέ-
ρονται στήν Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς.

γ. Νά ἀπονεμηθεῖ τό τρίτο βραβεῖο στό βιβλίο τοῦ Ν. Γαυζέη καί
ὁ Πρῶτος Ἔπαινος στό βιβλίο τῶν Ἀν.Φιλιπποπούλου-Ἀνέρ. Μπού-
τσινα καί ὁ δεύτερος Ἔπαινος στό βιβλίο τῆς Π. Παιδινάκη.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη α)τό ἔγγραφο ἀριθμ. 108770/22-9-78
τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί θρησκ/των, β) Τά παραστατικά
στοιχεῖα, γ)Τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β΄,
Ἰωάν. Χριστιᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση
μεταξύ τῶν μελῶν

ἀποφασίζει

α. Ὁμόφωνα
Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 2/12 -9-78 πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς ηρίσεως
τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀγωγή τοῦ Πολίτη ΣΤ΄ Δημοτικοῦ", ὡς ἔχει,
ὡς πρός τήν ἀπονομή τῶν βραβείων καί ἐπαίνων, ἀλλά δέν θεωρεῖ τό

βιβλίο τοῦ Ν. Γακίδη κατάλληλο γιά ἐκτύπωση, ἐπειδή θεωρεῖ ἀδύνατη τή βελτίωσή του, ὥστε νά χρησιμοποιηθεῖ γιά διδακτικό βιβλίο τῶν μαθητῶν.

β. Κατά πλειοψηφία

Τό βιβλίο τῆς Ἄγνῆς Ρουσσοπούλου θεωρεῖται καταλληλότερο ἀπό τά κριθέντα καί προτείνεται ἡ ἐπανέκδοσή του ἀπό τόν ΟΕΔΒ.

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Καν/νος Πασσάκος, Κων. Βλουτίδης, Σύμβουλοι Β°, διότι ἔχουν τή γνώμη ὅτι στήν παροῦσα κρίση βιβλίων δέν εἶναι δυνατό νά συγκριθοῦν τά ὑποβληθέντα πρός κρίση βιβλία μέ τά ἤδη κυκλοφοροῦντα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Βύρν. Παπανικολάου

Ὁ Ἀρεοπαγίτης

Ἀλεξ. Ἀνιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 127/78

Σήμερα, 15 Νοεμβρίου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 7ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ν. Βλουτίδης Σύμβουλος Β΄

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Ἀνάλυση τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος σέ γενικές ἑνότητες (Ἱστορία).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα Εἰσηγητές κ.κ. Ἀριστ. Βουγιούκας, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων καί τῶν ἀντίστοιχων διδακτικῶν ὡρῶν τοῦ νέου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Ἱστορίας γιά τίς Γ΄, Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ὡς ἑξῆς:

./.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΔΙΔΑΚΤ.ΩΡΕΣ

Γ' ΤΑΞΗ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

I. Ὁ ἄνθρωπος στήν ἐποχή τῆς πέτρας (Ἱστορικά καί μυθολογικά στοιχεῖα) (25)

II. Ὁ ἄνθρωπος στήν ἐποχή τῶν μετάλλων (Ἱστορικά καί μυθολογικά στοιχεῖα) (35)

Δ' ΤΑΞΗ

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΩΣ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

I. Ὁ ἑλληνισμός ὡς τούς περσικούς πολέμους (15)

II. Οἱ κλασικοί χρόνοι (25)

III. Ὁ μακεδονικός ἑλληνισμός καί ἡ ὑπόλοιπη Ἑλλάδα ὡς τό θάνατο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (15)

IV. Ἡ ἑλληνιστική περίοδος (5)

Ε' ΤΑΞΗ

ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΪΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

I. Ἡ ρωμαϊκή αὐτοκρατορία, οἱ Ἕλληνες καί ὁ χριστιανισμός (10)

II. Ἡ βυζαντινή αὐτοκρατορία ἀπό τό Μ. Κωνσταντίνο μέχρι καί τόν Ἰουστινιανό (20)

III. Ἡ βυζαντινή αὐτοκρατορία ἀπό τόν Ἡράκλειο μέχρι καί τή μακεδονική δυναστεία (20)

IV. Οἱ τελευταῖοι αἰῶνες τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας (10)

ΣΤ' ΤΑΞΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

I. Ἀπό τήν ἅλωση τῆς Κ/πολης ἀπό τούς Τούρκους ὡς τήν κήρυξη τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασης (15)

II. Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821 (20)

III. Ἡ πορεία τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους (25)

Ἔπειτα οι Εἰσηγητές, ἀπαντῶντας σέ σχετικές ἐρωτήσεις, διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ὁ κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ μία συμπύκνωση τῆς ὕλης σέ ἀναλογικά λίγες ἀπό ἀπόψεως ἀριθμοῦ γενικές ἑνότητες. Ἔχει τή γνώμη ὅτι θά ἔπρεπε ἡ παράθεση τῶν γενικῶν ἑνοτήτων νά εἶναι ἀναλυτικότερη. Ἐνδεικτικά προτείνει τήν ἑξῆς ὀργάνωση στήν Γ΄καί ΣΤ΄τάξη:

Γ΄ Τάξη

1. Γεωφυσικός ἑλλαδικός χῶρος καί προϊστορικός ἄνθρωπος.
2. Μυθολογία καί τοπική Ἱστορία.
3. Ἡ ἀργοναυτική ἐκστρατεία. Οἱ ἄθλοι τοῦ Θησέα, ἡ μινωϊκή Κρήτη, ὁ Μινώταυρος, ὁ Δαίδαλος καί ὁ Ἴκαρος.
4. Οἱ χρυσές Μυκῆνες καί ὁ τρωϊκός πόλεμος - Οἱ περιπέτειες τοῦ Ὀδυσσέα.
5. Ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων . Ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἄλλες δοξασίες. Τοπική ἱστορία τῆς ἀντίστοιχης περιόδου.

ΣΤ΄ Τάξη

1. Εἰσαγωγικές ἱστορικές ἔννοιες
2. Ἄλωση καί κατακτημένος Ἑλληνισμός
3. Ἐξεγέρσεις πρό τῆς Ἐπαναστάσεως
4. Ἡ ἐπανάσταση κατά τήν πρώτη φάση της.
5. Ἡ ἐπανάσταση κατά τή δεύτερη φάση της.
6. Ἀπό τόν Καποδίστρια καί ἐνεῦθεν.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι μεγαλύτερη ἀνάλυση τῆς ὕλης θά γίνει στίς μεγαλύτερες ἑνότητες.

Ὁ κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β΄, παρατηρεῖ ἀνισομερῆ κατανομή ὡς πρός τό χρόνο σέ σχέση μέ τίς διάφορες περιόδους καί τή σημασία τῶν γεγονότων. Ἰδιαίτερα ἀναφέρεται στήν ἑνότητα "Οἱ ηλασικοί χρόνοι" τῆς Δ΄τάξεως, γιά τήν ὁποία διατίθενται μόνο 25 ὧρες, ἐνῶ, κατά τή γνώμη του, ἐπειδή ἡ ἑνότητα αὐτή εἶναι πολύ σημαντική, θά ἔπρεπε νά διατεθοῦν 30 ὧρες, καί στήν ἑνότητα "Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821" τῆς ΣΤ΄τάξεως, γιά τήν ὁποία διατίθενται μόνο 20 ὧρες, ἐνῶ θά ἔπρεπε

νά διατεθοῦν τουλάχιστον 25 ὧρες. Ἐπίσης παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἑνότητα αὐτή εἶναι πολύ ἐκτεταμένη καί πιστεύει ὅτι θά ἦταν δυνατό νά γίνουν δύο ἕως τρεῖς ἑνότητες.

Μέ τήν ἄποψη τοῦ κ. Ἀνδριόπουλου σχετικά μέ τήν ἔκταση τῆς ἑνότητας "Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821" συμφωνεῖ καί ὁ κ. Χριστιᾶς Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ὁ ὁποῖος ἐνδεικτικά ἀναφέρει ὅτι θά ἦταν δυνατό νά γίνουν τρεῖς ἑνότητες πού νά περιέχουν τά ἑξῆς:

1. Προετοιμασία καί οἱ προϋποθέσεις γιά τήν Ἐπανάσταση.
2. Πῶς ἔγινε ἡ ἐπανάσταση
3. Ἀποτελέσματα τῆς Ἐπαναστάσεως πού μπορεῖ νά φθάσουν μέχρι καί τόν Καποδίστρια.

Διεξάγεται συζήτηση καί ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις.

Τό Τμῆμα ἐπιφυλάσσεται νά ὁλοκληρώσει τή συζήτηση γύρω ἀπό τό θέμα αὐτό καί νά ἀποφασίσει σχετικά σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 158/1978

Σήμερα, 17 Νοεμβρίου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν παιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μέλας, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό Β'.

Θέματα ἡμερησίας διατάξεως

Ἀνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 1ο. Βοηθητικά βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου πέρα ἀπό τά διδακτικά ἐγχειρίδια.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' Δημοτικοῦ.
Εἰσηγητής Ν. Παπαδόπουλος.

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση ἄδειας στόν κ. Κ. Ζέρβα γιά διεξαγωγή ἔρευνας.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁλική μέθοδος καί πρώτη ἀριθμηση" τοῦ κ. Διογένη Νταρζλλη.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τετράδιο Ἀριθμητικῆς Α' τάξεως Τεῦχος Α', τοῦ κ. Διογένη Νταρζλλη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμῆμα τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ.309.71/248/131994/10-11-78 καί Φ. 3.309.71/254/134266/10-11-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, πού ἀναφέρονται σέ γνωστοποιήσεις ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ στούς ἐνδιαφερομένους γιά τά βιβλία τους "Ἡ παρέα μας ταξιδεύει,...ἀπό νησί σέ νησί" τῆς Στέλλας Γαλανοπούλου καί "Γνωρίζω τόν κόσμο" τῆς Ἰ. Ζησιμοπούλου, ἀντίστοιχα.

Γιά τό θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως "Βοηθητικά βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου πέρα ἀπό τά διδακτικά ἐγχειρίδια" ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' Δημοτικοῦ.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν τά συμπληρωματικά στοιχεῖα, πού ὑπέβαλε ἡ κ. Μαντᾶ, ὕστερα ἀπό τήν 154/78 ἀπόφαση τοῦ Τμήματος, γιά πληρέστερη ἐνημέρωση τῶν μελῶν πάνω στό θέμα.

Ἔπειτα ἀπό διεξοδική συζήτηση τό Τμῆμα θεωρεῖ ἀπαραίτητο νά ληφθεῖ ἡ ἐνδιαφερομένη σέ μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες γιά νά δώσει περισσότερες διευκρινίσεις.

ΘΕΜΑ 3ο. Χορήγηση ἄδειας στόν κ. Ζέρβα γιά διεξαγωγή ἔρευνας.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/90/112777/6-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ ἡ μέ ἀριθμ. 112777/29-9-78 αἴτηση τοῦ κ. Κων/νου Ζέρβα, μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἄδεια γιά διεξαγωγή ἔρευνας μέ ἀντικείμενο τήν παρακολούθηση τῆς ἐπίδοσεως μιᾶς σειρᾶς μαθητῶν στά διάφορα μαθήματα ἀπό τό Δημοτικό Σχολεῖο ὡς τό Λύκειο.

Στή συνέχεια ὁ κ. Εἰσηγητής εἰσηγεῖται στό Τμῆμα γιά τό θέμα αὐτό καί προτείνει νά ἀναβληθεῖ ἡ λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ὁ ἐνδιαφερόμενος ὑποβάλει στό Τμῆμα γιά πληρέστερη ἐνημέρωση τά ἑξῆς συμπληρωματικά στοιχεῖα: 1) Βιογραφικό σημείωμα καί 2) Ἔκθεση - σχέδιο ἐπεξεργασίας ὑλικοῦ.

Τό Τμῆμα ἀποδέχεται τήν πρόταση τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ.

ΘΕΜΑ 40. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ὁλική μέθοδος καί πρώτη ἀρίθμηση" τοῦ Διογένη Νταρζιλλᾶ.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ. Φ.514.2/48481/26-4-78 ὑποβάλλει αἴτηση τοῦ δασκάλου Δ. Νταρζιλλᾶ διά νά ἀποφανθεῖ τό Τμῆμα γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου του στά Δημοτικά Σχολεῖα, τά Νηπιαγωγεῖα, τίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί τούς ἐπαιδευτικούς λειτουργούς. Ἐκδόθηκε στή Θεσσαλονίκη τό ἔτος 1978 καί ἐκτείνεται συνολικά σέ 128 σελίδες. Παρατίθεται περιορισμένη βιβλιογραφία (5 βιβλία ἑλληνικά ἀπό τά ὁποῖα τά 4 εἶναι γενικώτερου καί ὄχι εἰδικοῦ περιεχομένου πάνω στό θέμα). Τό κεντρικό θέμα τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ ἐφαρμογή τῆς ὁλικῆς μεθόδου πού χρησιμοποιεῖται στήν πρώτη 'Ανάγνωση, καί στήν πραγματική ἀριθμητική. "Πρόκειται γιά μιά νέα, σύγχρονη καί ὑπό τό πρίσμα τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητας συνολική θεώρηση τῆς μεθόδου καί τῆς ὀργανώσεως τῆς διδασκαλίας τῆς 'Αριθμητικῆς στήν πρώτη τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου".

(σελ. 9) Ὁ συγγραφέας ἐξηγεῖται ὅτι προτείνει "ἕνα νέο σύστημα σχεδιογραφημάτων αἰσθητοποιήσεως τῶν ἀριθμῶν καί τῶν τεσσάρων πράξεων τῆς πραγματικῆς ἀριθμητικῆς"(σελ. 10) εἰς ἀντικατάσταση τοῦ συστήματος τοῦ Γερμανοῦ KUHNEL, πού τό εὑρίσκει νά ἔχει μειονεκτήματα.

Στό πρῶτο μέρος ἀναφέρεται σέ "ψυχολογικά προβλήματα καί θέματα Γενικῆς καί Εἰδικῆς Διδακτικῆς" καί στό πρῶτο κεφάλαιο μέ τή "Ψυχολογική περιγραφή τοῦ παιδιοῦ τῶν 5 1/2 ἕως 6 ἐτῶν(μισοῦ ἔτους;)Στό Τμῆμα αὐτό ὁ συγγραφέας ἀντί νά προσπαθήσει νά δώσει τά χαρακτηριστικά τοῦ μικροῦ παιδιοῦ καί μάλιστα τά νοητικά παραθέτει σχετικά γιά μιλάδους τῆς Ψυχολογίας (Πειραματική Ψυχολογία, Ψυχολογία Ἀτομικῶν Διαφορῶν, Μορφολογική Ψυχολογία κλπ.).Καί ἡ παράθεση αὐτῶν τῶν στοιχείων δέν εἶναι αὐστηρά ἐπιστημονική καί στερεῖται γενικά τῆς ἐνδεδειγμένης ἀκριβείας. Ἔτσι γράφει:"Ἐγωκεντρισμός εἶναι ἡ τάση τοῦ παιδιοῦ νά θεωρεῖ πόν ἑαυτό του ὡς κέντρο τοῦ κόσμου. Ἔτσι θεωρεῖ ὅλα ἀποκλειστικά δικό του ὅ,τι βρίσκει στό περιβάλλον του..."(σ.14)

"Η μελέτη τῆς Ψυχολογίας τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν μᾶς βοηθεῖ νά δια-
κρίνουμε τόν ψυχολογικό τύπο στόν ὁποῖο ἀνήκει ὁ καθένας μαθητής
χωριστά"(σ.16). Στό δεύτερο κεφάλαιο ἀσχολεῖται μέ τήν μέθοδο δια-
σαλίας ἀριθμητικῆς τοῦ J.KUHNEL, τήν ὁποία ἀναλύει καί ἀσκεῖ σχε-
δους ὡς "μονομερεῖς" χωρίς ὅμως νά δικαιολογεῖ μέ ἐπάρκεια τό χαρα-
καλούμενος καί μαρτυρίες σχετικές τοῦ Π. Κορυντζῆ. Ἡ ἀντιστοιχία,
ποῦ θεωρεῖ πῶς ὑπάρχει ὁ συγγραφέας, μεταξύ πράξης Ἀναγνώσεως καί
Πράξης Ἀριθμήσεως (σ. 25) εἶναι πολύ ἀμφίβολος καί δέν ἀποδεικνύ-
εται τό "ὅπως ἀναλύουμε τίς προτάσεις σέ λέξεις, συλλαβές,γράμματα
ἔτσι εἶναι ἀπαραίτητο νά ἀναλύουμετόν ἀριθμό". Ὁ συγγραφέας
στή συνέχεια θεωρεῖ τήν δεκάδα ὡς μία ὁλότητα καί ὡς ἐφετηρία στήν
ἀριθμητική μάθηση.Εἶναι ὅμως αὐτό ὀρθό ἀπό τήν πλευρά τοῦ μικροῦ μας
θητῆ; Διατί ἄραγε ἡ ἔννοια τῆς μονάδος, ἕνα ὁλοκληρο ἀντικείμενο
δέν εἶναι ὁλότητα; Καί γιατί λαμβάνεται εἰδική δέν δεκάδα ὡς ὁλότητα
γιά ἐφετηρία; Τό ζεῦγος αὐθαίρετα κάποιος ἄλλος θά προτιμοῦσε τήν 20άδα
ἤ 100άδα; Εἶναι αὐθαίρετο, κατά τή γνώμη μας, ἡ δεκάδα νά θεωρεῖται
ὁλότητα καί ἡ μονάδα ἁπλό στοιχεῖο (σελ. 34 καί 35). Δέν εὑρίσκομει
ἄλλωστε δικαιολογημένο νά γίνεται διδασκαλία καί τῶν τεσσάρων ἀριθ-
μητικῶν πράξεων μέσα στή πρώτη πεντάδα τῶν ἀριθμῶν ποῦ θά διδαχθεῖ
ἀρχικά ὁ μικρός μαθητής τῆς Α' τάξεως.Ἐκεῖνο τό ὁποῖον εἶναι δυνατό
νά συμπεράνει κάποιος ἀπό τήν στή συνέχεια ἀνάγνωση τοῦ βιβλίου
εἶναι τό ὅτι ὁ συγγραφέας τό βάρος γιά τή διδασκαλία τῆς πρώτης ἀ-
ριθμήσεως τό ρίχνει στό ἐνδιάμεσο διδακτικό στάδιο τῆς σχηματογραφή-
σεως ποῦ ἀκολουθεῖ τίς εἰκόνες.Τό ὀρθό ὅμως εἶναι τό βάρος νά ρίχνε-
ται ἀποφασιστικά γιά τήν ἡλικία αὐτή στά πραγματικά ἀντικείμενα σύμ-
φωνα ἄλλωστε καί μέ τά ἀναμφίβολα διδάγματα τῆς ψυχολογίας σήμερα
(PIAGET· στάδιον συγκεκριμένων λειτουργιῶν, BRUNER, φάσις τῆς παρου-
σιάσεως μέ ἐνέργειες πάνω στά πράγματα(ENACTIVE). Τά σχεδιογραφήματα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ποῦ προτείνει ὁ συγγραφέας εἶναι πανομοιότυπα σέ σχῆμα ὀρθογωνίου
που τοποθετεῖται πάντοτε μέ βάση τή μικρή πλευρά του. Γιά τή χρή-
ση στήν ἀριθμητική προτείνει τήν ὕπαρξη πινακίδων σχεδιογραφημάτων
καί τήν καθιέρωση ἀτομικοῦ τετραδίου σχεδιογραφημάτων. Ἀναφέρεται
ἄνθμα καί σέ ἀριθμητήριοἀτομικό καί ἀριθμητήριο τάξεως, ὅπου τά παρα-
δοσιακά σφαιρίδια ἀντικαθίστανται μέ ὀρθογώνια σχήματα, ὅπως τά παρου-
σιάζει στίς τελευταῖες σελίδες τοῦ βιβλίου.

Στό δεύτερο μέρος ἐνθέτει τάσχετικά μέ τήν ἐφαρμογή τῆς μεθόδου
του. Λαμβάνει ὡς ἀξιώματα ἀμφισβητούμενους ἰσχυρισμούς ὅπως "Τό μι-
κρό παιδί εἶναι ὑποχρεωμένο ἀπό τή φύση του, νά ἀκολουθεῖ τά ἴδια
πάντοτε ἐξελικτικά στάδια, ἀπό τά ὁποῖα διῆρθαν κι οἱ πρόγονοί του"
κ.ἄ.

Στό τρίτο μέρος φαίνεται ἡ πορεία διατάξεως ὕλης νά συγχέεται μέ-
τήν πορεία τῆς διδακτικῆς μεθόδου. Στά τελευταῖα κεφάλαια τοῦ βι-
βλίου ὁ συγγραφέας παραθέτει μεθοδικές ὁδηγίες γιά τή διδασκαλία τῶν
ἀριθμῶν ὅπως ἐπίσης καί σχετικές ὑποδειγματικές διδασκαλίες. Στό τέλος
σάν σέ παράρτημα καί σέ ἔνταση 15 σελίδων παρουσιάζονται τά ἔγχρωμα
ὀρθογώνια σχεδιογραφήματα μέ παραδείγματα γιά τή διδασκαλία.

Ἡ γενική ἐντύπωση εἶναι πώς ὁ συγγραφέας ἔχει ἐργασθεῖ μέ πραγ-
ματικό ἐνδιαφέρον πάνω στό ἀντικείμενο. Θάχρειαζόταν ὅμως μιά περισσό-
τερο προσεκτική καί ἀντικειμενική ἀνάπτυξή του ὅπως καί στερεότερη
ἐπιστημονική θεμελίωση. Θά ἦταν ἐξάλλου πολύ χρήσιμο καί ὁπωσδήποτε
ἀναγκαῖο, ἀφοῦ ὁ συγγραφέας, πού εἶναι καί ἐκπαιδευτικός, ἐφαρμόσει τό
προτεινόμενο σύστημα, νά διαπίστωνε τά πραγματικά ἀποτελέσματα τῆς
ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὄχι μόνο ἡ παρεμβολή
ἀλλά καί ἡ τόση ἔμφαση πού δίνει ὁ συγγραφέας γιά τή διδασκαλία τῆς
πρώτης ἀριθμήσεως στά σχεδιογραφήματα ὑποθέτω πώς εἶναι δυνατό νά
περιπλέξει μάλλον τά πράγματα παρά νά τά διευκολύνει. Γιά τούς
παραπάνω λόγους

ε ἰ σ η γ ο ῦ μ α ι

ἐπιφυλάξεις γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου ὅπως ἔχει, γιατί
ἐνφράζω ἐπιφυλάξεις γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου ὅπως ἔχει, γιατί
τυχόν ἀπόπειρα ἐφαρμογῆς τῶν ὅσων ἐντίθενται σ' αὐτό στή σχολική διδα-
κτική πράξη ἀπό τόν διδάσκαλο, δυνατόν νά δημιουργήσει σοβαρά προβλή-
ματα σχετικά μέ τή σχολική μάθηση".

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπ'ὄψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/48481/26-4-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὴν εἰσήγηση μὲ ἡμερομηνία 21-4-78 τοῦ κ. Διογένη Νταρζάλη, γ) τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Ἰωαννίδου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο "Ὁλιστικὴ μέθοδος καὶ Πρώτη Ἀριθμηση" τοῦ κ. Διογένη Νταρζάλη θεωρεῖται χρήσιμο μόνο γιὰ μιὰ ἁπλὴ ἐνημέρωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ μέθοδος διδασκαλίας τῆς Πρώτης Ἀριθμήσεως, ποὺ ἐκτίθεται σ'αὐτό, γεννᾶ πολλὲς ἐπιφυλάξεις.

./.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό "Τετράδιο 'Αριθμητικῆς Α' τάξεως, Τεῦχος Α'" τοῦ Διογένη Νταρζλλη.

'Ο κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α) τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/74/99637/21-9-78 τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό " Τετράδιο 'Αριθμητικῆς Α' τάξεως" τοῦ Διογένη Νταρζλλη μαζί μέ τήν ἀπό 31-8-78 σχετική αἴτησήτου καί β) Τήν εἰσήγηση γιά τό θέμα αὐτό τοῦ κ. Γεωργ. Μαραγιουδάκη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

"Γιά τήν ὀρθότερη κρίση τοῦ ἐντύπου "Τετράδιο 'Αριθμητικῆς Πρώτης Τάξεως, Τεῦχος Α'" ἀναζήτησα καί βρῆκα τό σκοπό, γιά τόν ὁποῖο τό ἔγραφε ὁ κ. Νταρζλλης, σ'ἕνα ἄλλο βιβλίο του μέ τόν τίτλο "'Ολική μέθοδος καί πρώτη ἀρίθμηση".Στό "τετράδιο 'Αριθμητικῆς" ὑπάρχει σχετική παραπομπή.

Στίς σελίδες 71 καί 72 διαβάζει κανείς σχετικά:

"'Η προσφορά τοῦ γλωσσικοῦ ἀριθμητικοῦ ὑλικοῦ ἀποτελεῖ τό πρῶτο μέρος τῶν πρασκήσεων. Σ'αὐτές ἀκριβῶς τίς προασκήσεις ἐντάσσουμε καί τή διδασκαλία τῶν ἀφηρημένων συμβόλων τῶν τεσσάρων πράξεων τῆς 'Αριθμητικῆς".Καί "Πρῶτα-πρῶτα αὐτός εἶναι ὁ κύριος σκοπός τοῦ μαθήματος, νά κατανοήσουν δηλαδή οἱ μαθητές μας τή συμβολική καί πραγματική σημασία τῶν ἀριθμητικῶν ψηφίων καί συμβόλων τῶν ἀριθμητικῶν πράξεων».

'Ο κ. Νταρζλλης, ἑπομένως, θεωρεῖ τά ἀριθμητικά ψηφία καί τά σύμβολα τῶν τεσσάρων (4) πράξεων ὡς "γλωσσικό ἀριθμητικό ὑλικό", τό ὁποῖο πιστεύει ὅτι πρέπει νά καταπιάσει ὁ μαθητής τῆς πρώτης τάξεως στόν πιό ψηλό βαθμό.

Χωρίς νά διατείνομαι ὅτι ὁ τρόπος καί τά μέσα πού χρησιμοποίησε ὁ συγγραφέας, γιά νά ἐπιτύχει αὐτό τό σκοπό, εἶναι τά πιό καλά, ὡστόσο πιστεύω: α) ὅτι ἡ υἰοθέτηση ἑνός τέτοιου σκοποῦ ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητη πρόοδο καί β) ὅτι, θεωρημένο μέσα στά γενικότερα αὐτά πλαίσια, τό "Τετράδιο 'Αριθμητικῆς πρώτης Τάξεως", τοῦ κ. Δ. Νταρζλλη θά εἶναι χρήσιμο γιά τούς μαθητές".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/74/99637/21-9-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 31-8-78 τοῦ κ. Νταρίλλη, γ) τή εἰσήγηση τοῦ κ. Γ. Μαραγκουδάκη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξαχθεῖσα διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό "Τετράδιο Ἀριθμητικῆς Πράξης τάξεως" (Τεῦχος Α') τοῦ κ. Δ. Νταρίλλη δέν θεωρεῖται χρήσιμο, διότι :

α) Πρόκειται γιά μιά τυποποιημένη μορφή ἐργασίας γιά τό μαθητή καί

β) ἀποτελεῖ ἀνεπιτυχή μεθόδευση τῆς διδασκαλίας τῆς πράξης ἀριθμήσεως καί εἶναι δυνατό νά δημιουργήσει σύγχυση στή διδασκαλία.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδίκη Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βας. Κουτσιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 19/1978

Σήμερα, 27 Νοεμβρίου 1978 ήμερα Δευτέρα καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτζῆς, Κων/νος Ἰασονίδης, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δικον. Θελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Βούρβαινη Παπανικολάου μέ βαθμό Γ'.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρίαση ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιατί εἶχε ἄλλη ὑπηρεσιακή ἀπασχόληση.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στόν κ. Κ. Σέρβα γιά εἰσαγωγή ἔρευνας.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πόσα εἶναι" τῆς Τζέλας Σιούρα.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἥλιε μου, ἥλιε μου" τῆς Χρυσούλας Χατζηγιαννίου.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΜΕ

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση άδειας στόν κ. Ζέρβα γιά διεξαγωγή έρευνας.

Ό άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Ό κ. Ζέρβας μέ τήν ἀπό 29-9-78 αἴτησή του τήν ὁποίαν διαβιβάζει τό Ὑπουργεῖο (Δ/νση Ἐναρμ. Προγραμμάτων) μέ τό ἀριθμ. Φ.309.4/90/112777/6-10-78 ἔγγραφό του στά δύο Τμήματα τοῦ ΚΕΜΕ, τῆς Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ζητεῖ χορήγηση ἄδειας γιά ἔρευνα.

Τήν αἴτηση τοῦ κ. Ζέρβα συνοδεύουν: 1) Βεβαίωση τοῦ ὑφηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου DR. A. KRAPP σχετικά μέ τό θέμα πού πρόκειται νά ἐρευνηθεῖ, 2) Ὑπόμνημα τοῦ ἰδίου κ. Ζέρβα γιά τό σκοπό τῆς ἔρευνας καί τά στοιχεῖα καί Σχολεῖα στά ὁποῖα θά στηριχθεῖ ἡ ἔρευνα, 3) Βιογραφικό σημείωμα καί 4) Ἔνθεση-σχέδιο γιά τή μέθοδο καί ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ. Τό θέμα τῆς ἔρευνας εἶναι "Ἡ κρίση τῆς ἐπιδόσεως στό ἑλληνικό σχολεῖο" καί πρόκειται νά ἐξετάσει τή βαθμολογία μαθητῶν μέ βάση τούς ἐλέγχους καί τά βαθμολόγιά τους ἀπό τήν Δ' τάξη Δημοτικοῦ ὡς τήν Α' τάξη Λυκείου. Τό δεῖγμα του θά εἶναι μαθητές πού φοίτησαν σέ σχολεῖα τῆς περιοχῆς Μαγνησίας καί Ν. Λιοσίων στίς παραπάνω τάξεις καί ἀπό τά σχολ. ἔτη 1971-72 μέχρι τό 1977-78.

Ἀπό τή μελέτη τῶν στοιχείων, πού ἀναφέρθηκαν καί συγκεκριμένα τοῦ βιογραφικοῦ σημειώματος, ἀπό τό ὁποῖο προκύπτει ὅτι ὁ κ. Ζέρβας εἶναι δάσκαλος μέ μετεκπαίδευση καί ἔχει 4ετεῖς σπουδές στά Παιδαγωγικά στό Πανεπιστήμιο τοῦ Μονάχου, καί τοῦ σχεδίου του γιά τήν ἔρευνα καί ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ, διαπίστωσα ὅτι: α) ὁ κ. Ζέρβας ἔχει τίς προϋποθέσεις πού χρειάζονται γιά μιά ἐπιτυχῆ ἔρευνα τοῦ θέματος, β) ἡ ἔρευνά του ἐνδιαφέρει γενικότερα, πέρα δηλ. ἀπό τό γεγονός ὅτι θά τή χρησιμοποιήσει γιά διδακτορική διατριβή στό Πανεπιστήμιο τοῦ Μονάχου. Ἀνεξάρτητα ἀπό τίς ἐπιμέρους διαπιστώσεις διαφορῶν ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν στίς διάφορες τάξεις

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

τῶν διαφόρων σχολικῶν βαθμίδων ποὺ μπορεῖ νὰ ἐξαρτῶνται ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ἀντικειμενικὴ καὶ ἐπιτυχὴ κρίση τῶν ἑκάστοτε βασικῶν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους ποικίλους παράγοντες ποὺ ὁ ἐρευνητὴς δὲ φαίνεται νὰ σκοπεύει νὰ ἐρευνήσει, ἡ ἔρευνά του μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ χρήσιμη ὡς πληροφοριακὴ ἔρευνα πάνω στὸ θέμα (ERKUNDUNGS FORSCHUNG) καὶ προτείνω νὰ τοῦ δοθεῖ ἡ ἄδεια γιὰ τὰ σχολεῖα ποὺ ἀναφέρει στὸ ὑπόμνημά του".

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/90/112777/6-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 29-9-78 τοῦ κ. Κ. Ζέρβα, γ)τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κ. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ἀμέσως ἀποφαίνεται

Ἐναμοδοτεῖ θετικὰ γιὰ τὴ χορήγηση ἄδειας στὸν κ. Κ. Ζέρβα γιὰ διεξαγωγὴ ἔρευνας στὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς Α' Διευθ/νσης περιφέρειας Μαγνησίας καὶ Β' περιφέρειας Διαμερίσματος Δυτικῆς Ἀττικῆς, μὲ σκοπὸ τὴν παρακολούθηση τῆς ἐπιδόσεως μιᾶς σειρᾶς μαθημάτων στὰ διάφορα μαθήματα ἀπὸ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο ὡς τὸ Λύκειο.

./.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πόσα εἶναι;" τῆς Τζέλας Σιούρα.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Μέ τήν ἀπό 17-1-78 αἴτηση τῶν ἐκδόσεων "ΑΡΓΩ" ἐπανυποβάλλεται τό βιβλίο τῆς κ. Τζέλας Σιούρα "Πόσα εἶναι;" γιά κρίση ὡς πρός τή χρησιμότητά του γιά τούς μαθητές τῶν κατώτερων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Πρόκειται γιά ἕνα φυλλάδιο, τό ὁποῖο πέρισι εἶχε ὑποβληθεῖ γιά γνωμοδότηση ὡς πρός τήν καταλληλότητα του γιά τούς μαθητές τοῦ νηπιαγωγείου. Τό Τμῆμα, τότε, ἄν καί βρῆκε τό βιβλίο ἀξιόλογο, δέν τό ἔκρινε χρήσιμο μέ τό αἰτιολογικό ὅτι "ἡ διδασκαλία τῶν ἐννοιῶν τῶν ἀριθμῶν δέν προβλέπεται ἀπό τό ἀναλυτικό πρόγραμμα πού ἰσχύει γιά τά νηπιαγωγεῖα (Πράξη 130/1977).

Ἡ βασική ἔννοια πού τονίζεται στό φυλλάδιο αὐτό εἶναι ἡ ἀντιστοιχία ἕνα πρός ἕνα. Ἡ ἔννοια αὐτή εἶναι βέβαια βασική, ἀλλά ὄχι μοναδική. Ἡ θεωρία τοῦ Πιαζέ σχετικά μέ τό πῶς ἐξελίσσεται ἡ ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ στό παιδί, πάνω στήν ὁποία στηρίζεται ἡ συγγραφή τοῦ βιβλίου "Πόσα εἶναι;", ἀσφαλῶς δέν ἐξαντλεῖται ἐδῶ. Τό παιδί, γιά νά ἀποκτήσει τήν ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ, πρέπει πρῶτα νά ἀποκτήσει τίς βασικές ἔννοιες: πολύ-λίγο, περισσότερο-λιγότερο, τίποτε, μεγάλο-μικρό, μακρύ-κοντό κτλ.

Τό φυλλάδιο αὐτό θά μποροῦσε νά ἀποτελέσει ἕνα ἀξιόλογο βοήθημα γιά τή διδασκαλία τῆς ἀριθμητικῆς στό δημοτικό σχολεῖο μέ τήν ἐνταξή του σέ μιά σειρά βοηθημάτων γιά τή συστηματική καλλιέργεια ὅλων τῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν.

Ἡ ἑρμηνεία τῆς θεωρίας τοῦ Πιαζέ, πού ἐπιχειρεῖ, ὅπως ἰσχυρίζεται στόν πρόλογό της ἡ συγγραφέας, θά ἦταν ἀσφαλῶς πιό ἐπιτυχής ἄν ἀντί γιά τά στατικά σχήματα τοῦ βιβλίου, ἤ παράλληλα μ' αὐτά, δίνονταν στό παιδί πραγματικά ἀντικείμενα πού θά μποροῦσε νά χειριστεῖ. Ἡ τοποθέτηση τῶν σχημάτων στό βιβλίο ἐξάλλου παρουσιάζει τό μειονέκτημα τῆς ἀπομακρύνσεώς τους μέ τήν παράθεση ἐνδιάμεσα τῶν ἐρωτήσεων καί τῶν ἀριθμῶν. Μιά καλύτερη διευθέτηση θά ἦταν νά βάλει τά σιούρα περιθώρια μέ τό περιεχόμενό τους στά ἀριστερά καί στά δεξιά τῆς ἀριστερῆς καί τῆς δεξιᾶς σελίδας ἀντίστοιχα.

./.

Παρά τά μειονεκτήματά του τό "Πόσα εἶναι;",βιβλίο καλαίσθητο καί λιτό, μπορεῖ μέ τήν κατάλληλη βοήθεια ἀπό τό σπίτι νά βοηθήσει τούς μαθητές τῆς πρώτης τάξης, σέ κάποιο στάδιο τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀριθμητικῆς, νά ἀποκτήσουν τίς ἔννοιες: τετράγωνο, κύκλος, μπλέ, κόκκινο, νά κάνουν συγκρίσεις καί νά καλλιεργήσουν τήν ἔννοια τῆς ἀντιστοιχίας.

Γιά τούς λόγους, πού ἀνέφερα, προτείνω νά κριθεῖ χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῆς πρώτης τάξεως".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/6/5505/4-2-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 17-1-1978 τῶν ἐκδόσεων "ΑΤΤΙΚΗ", γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ,Εἰσηγητοῦ τοῦ ΚΕΜΕ καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Πόσα εἶναι;" τῆς κ. Στέλλας Σκούρα θεωρεῖται χρήσιμο ὡς ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῆς πρώτης τάξεως δημοτικοῦ, μέ τήν προϋπόθεση νά χρησιμοποιοῦνται διάφορα ἀντικείμενα, μέ σχῆμα κυκλικό καί τετράγωνο, γιά νά ὑπάρχει ἀντιστοιχία μέ τίς εἰκονίσεις τοῦ βιβλίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 3ο. Συνομοδότηση γιά τό βιβλίο "Ήλιε μου, ήλιε μου" τής Χρυσούλας Χατζηγιαννίου.

Ό άρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΒ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ.Φ.309.71/17/25705/18-3-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΒ, ἡ ἀπό 28-2-78 αἴτηση τῆς κ.Χρυσούλας Χατζηγιαννίου, μέ τήν ὁποία ζητεῖ τή γνωμοδότηση τοῦ ΚΕΜΒ γιά τό βιβλίο της "Ήλιε μου, ἥλιε μου" καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Πρόκειται γιά μιά συλλογή 31 ἱστοριῶν γιά μικρά παιδιά. Ἡ συλλογή ἔχει πάρει τόν τίτλο της ἀπό τήν τελευταία ἱστορία της.

Τά θέματα τοῦ βιβλίου εἶναι παρμένα ἀπό τίς ἐμπειρίες τῶν παιδιῶν στήν οἰκογένεια, τό κοινωνικό περιβάλλον καί τή φύση.

Ἡ συλλογή χαρακτηρίζεται ἀπό μιά εὐαίσθητα γεγονός πού φέρνει τίς ἱστορίες πολύ κοντά στήν εὐαίσθητη παιδική ψυχή. Ἡ πρωτοτυπία τους βρίσκεται κυρίως στήν εὐαισθησία καί τή χάρη, μέ τήν ὁποία ἀναπτύσσονται. Τήν ἔννοια τῆς συλλαβιᾶς τήν καταλαβαίνει ὁ ἥρωας τῆς ἱστορίας "Ὁ συλλαβάκι"(σελ. 59-67) μέ τόν παραλληλισμό τῆς συλλαβιᾶς τῶν ἀνθρώπων ἀπό τούς καταπιτές καί τό κλείσιμο τοῦ πουλιοῦ στό κλουβί. Ἐπίσης τήν ἔννοια τῆς πανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ τήν καταλαβαίνει μέσα ἀπό μιά καλή πράξη πού κάνει ὁ ἥρωας τῆς ἱστορίας "Μέ εἶπαν ἐραχμές" σελ. 81-83. Ἔτσι, ἐνῶ ἡ συλλογή ἀποφεύγει τόν ὄμεσο διδακτισμό, δίνει στά μικρά παιδιά ἔννοιες καί ἀρχές ποινῶς ἀποδεκτές, μέσα σέ μιά ἀτμόσφαιρα ποιητικήμέ χάρη καί λεπτότητα χαρακτηριστικά πού ταιριάζουν σ'ὅ,τι ἀρέσει στά μικρά παιδιά.

Ἡ πλοκή τῶν ἱστοριῶν τῆς συλλογῆς εἶναι ἁπλή, ὥστε ὁ μικρός ἀναγνώστης ἤ ἀκροατής νά μπορεῖ νά τήν παρακολουθεῖ εὔκολα. Τό λεξιλόγιο εἶναι ἁπλό καί ἀνάλογο μέ τό ἐπίπεδο τῆς λεξιλογικῆς ἀνάπτυξης τῶν παιδιῶν τοῦ νηπιαγωγείου καί τῶν μικρῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ. Ὑπάρχει ὅμως μιά πληθάρα ὑποκοριστικῶν, κατά τή γνώμη μου, ὄχι ἀπαραίτητων. Π.χ. στήν ἱστορία: "Τά ζῶα καί τά πουλιά"

./.

μέσα σέ δύο σελίδες (84 καί 85) βρίσκουμε: πεδαρόλια, παπίτσα, τζιτζιράκι, παντεσπάνι, γαϊδουράκι.

Τό βιβλίο έχει ἐκδοθεῖ στά 1973, γι'αὐτό ἡ ὀρθογραφία του δέν ἀκολουθεῖ σέ ὅλα τά σημεῖα τή νεοελληνική γραμματική, ὅπως ἀναπροσαρμόστηκε ἀπό τό ΚΕΜΕ. Σέ μελλοντική ἔκδοση καλό θά ἦταν νά γίνει ἡ ἀπαραίτητη ὀρθογραφική προσαρμογή.

Ἡ εἰκονογράφηση εἶναι καλαίσθητη καί πολύ κοντά στήν παιδική νοστροπία. Ἀλλά καί ἡ δλη καλαίσθητη ἐμφάνιση τῆς συλλογῆς, τό δέσιμο, ἡ ποιότητα τοῦ χαρτιοῦ καί τό μέγεθος τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων δίνουν ἕνα βιβλίο ἐλκυστικό.

Θεωρῶ τή συλλογή τῆς κ. Χατζηγιαννιοῦ χρήσιμη γιά παιδιά τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καί τῶν μικρῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ, γιατί τά θέματα καί ἡ πλοκή τους, τό ὕφος, ἡ γλῶσσα, ἡ εἰκονογράφηση καί ἡ ἐμφάνιση συνθέτουν ἕνα βιβλίο κατάλληλο γιά παιδιά αὐτῶν τῶν ἡλικιῶν".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/17/25705/18-3-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 28-2-1978 τῆς κ. Χρυσοῦλας Χατζηγιαννιοῦ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ἥλιε μου, ἥλιε μου" τῆς κ. Χρυσοῦλας Χατζηγιαννιοῦ θεωρεῖται χρήσιμο γιά παιδιά τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καί τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατί τά θέματα καί ἡ πλοκή τους, τό ὕφος, ἡ γλῶσσα, ἡ εἰκονογράφηση καί ἡ ἐμφάνιση συνθέτουν ἕνα βιβλίο κατάλληλο γιά παιδιά αὐτῶν τῶν ἡλικιῶν.

ΘΕΜΑ 4ο. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στά μέλη τά ἔγγραφα ἀριθμ. Φ.309.71/250/131594/10-11-78 καί Φ.309.71/249/131995/10-11-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, πού ἀναφέρεται σέ γνωστοποιήσεις στούς ἐνδιαφερομένους ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς γιά τά βιβλία "Ἡ Νεοελληνική Γραμματική σέ ἁπλά μαθήματα" τοῦ Κ. Βερβίτου καί "Τά παράξενα τῆς Φύσης καί τῆς Τεχνικῆς", "Γνωρίστε ἀπό κοντά" τῶν ἐκδόσεων "Παλμύρα α.ε." ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΘΕΜΑ 1ο. "Εγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλ
ου "Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ",

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Στέφ. Παπασημακόπουλος, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

"Μέ τό ἀριθμ. 130902/2-11-78 ἔγγραφο τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων τοῦ ΥΠΕΠΘ διαβιβάζονται στό ΚΕΜΕ:

α)Οἱ πράξεις 1/26-6-78 καί 2/9-10-78 τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως πού συγκροτήθηκε μέ τήν 68186/12-6-78 ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδεία γιά τήν κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων "Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ", τά ὁποῖα γράφτηκαν κατόπιν διαγωνισμοῦ πού προκηρύχτηκε μέ τήν ἀριθμ. 309.22/291/135138/16-11-77 ὑπουργική ἀπόφαση,
β)Οἱ εἰσηγητικές ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως,
γ)Οἱ ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων στίς εἰσηγητικές ἐκθέσεις καί
δ)Ἑξι (6) ἀντίτυπα τῶν βιβλίων πού ὑποβλήθηκαν καί κρίθηκαν.

Ἡ Ἐπιτροπή κρίσεως μέ τήν ἀριθμ. 2/9-10-78 ἀπόφασή της προτεί-
νει:

α) Νά ἀποκτηθεῖ στό βιβλίο "Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ" τῶν συγγραφέων Μ.Κωτσάνα-Ε.Μουλλᾶ τό Γ' βραβεῖο καί νά ἐκτυπωθεῖ τό βιβλίο αὐτό γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως Δημοτικοῦ ὕστερα ἀπό ὁριμένες διορθώσεις καί βελτιώσεις πού ἀναφέρονται στήν κριτική ἔκθεση τῶν εἰσηγητῶν καί στήν πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς.

β) Νά ἀποκτηθεῖ ὁ Α' ἔπαινος στό βιβλίο τοῦ Ἰωάννου Ἀργ. Γιάννου καί ὁ Β' ἔπαινος στό βιβλίο τῶν Ἀριστ. Χρ. Κωστοπούλου καί Βιντωρίας Κωτουλοπούλου-Κωστοπούλου.

Ἡ ἐπιτροπή ἀπορρίπτει ὡς ἀνατάλληλα τά παρακάτω βιβλία τῶν:

α) Γρηγορίου Παν. Βέλιου
β) Κώστα Καλαπανίδα καί
γ) Βασιλικῆς Δελήμπαση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἀφοῦ λάβαμε ὑπόψη τό Ν.Δ. 749/70, τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, παράγρ. 5 τοῦ Ν.186/75, τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 80 παράγρ. 4 τοῦ Ν.309/1976 καί ἀφοῦ μελετήσαμε διεξοδικά τίς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἰσότητας, τίς εἰσηγήσεις τῶν Εἰσηγητῶν, τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων σ'αὐτές καί τά ὑποβληθέντα βιβλία, καταλήξαμε στά ἑξῆς:

1. Συμφωνοῦμε μέ τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως αὐτή εἶναι διατυπωμένη στήν ἀριθμ. 2/9-10-78 πράξη της.
2. Διαπιστώνουμε ὅτι στό βιβλίο, πού θά ἐνδοθεῖ, πρέπει νά γίνουν ὁρισμένες διορθώσεις καί βελτιώσεις πέρα ἀπό ἐκεῖνες πού προτείνει ἡ Ἐπιτροπή, ἤτοι:

α) Νά διορθωθεῖ ἡ δομή μερικῶν ἑνοτήτων
β) Ὁρισμένες ἑνότητες νά συμπυχθοῦν σέ λιγότερες
γ) Νά ἀλλάξει ἡ σειρά ὁρισμένων ἑνοτήτων τοῦ βιβλίου καί νά βελτιωθοῦν οἱ ἑνότητες αὐτές, ὥστε ἡ ἐξέταση τῶν θεμάτων νά γίνει περισσότερο ἀνθρωποκεντρική καί παιδοκεντρική.

Προτείνουμε:

1. Νά ἐγκριθεῖ ἡ Πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς ἰσότητας ὡς ἔχει.
2. Νά ἐκτυπωθεῖ τό βιβλίο Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ τῶν Μ. Κωτσώνα-Ε.Μουλλᾶ γιά χρήση τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως Δημοτικοῦ μέ τήν προϋπόθεση ὅτι οἱ συγγραφεῖς θά συνεργασθοῦν μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή διόρθωση καί τή βελτίωση τοῦ βιβλίου τους.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. 130902/2-11-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)Τά παραστατικά στοιχεῖα, γ) Τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β', Ἰωάν. Χριστιᾶ, Στεφ. Παπασημακόπουλου, Εἰσηγητῶν τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1. Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 2/9-10-1978 πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς ἰσότητας τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Γεωγραφία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ", ὅπως ἔχει.
2. Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή τῶν βραβείων καί ἐπαίνων, ὅπως ἡ Ἐπιτροπή προτείνει, ἤτοι:

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Προσαρμογή τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δυνατότητες παιδιῶν 6-12 χρόνων" τοῦ κ. Ἱερεμία Κουτσογιάννη.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ἰωάν. Σιορδίλης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" Σχετικά μέ τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/7/7751/4-2-78 τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ, μέ τό ὁποῖο μᾶς διαβιβάζεται ἡ αἴτηση καί τό βιβλίο "Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δυνατότητες παιδιῶν 6-12 χρόνων" τοῦ κ. Ἱ. Κουτσογιάννη καθηγητοῦ Φυσικῆς Ἀγωγῆς, γιά νά προβοῦμε στίς σχετικές ἐνέργειες σύμφωνα μέ τό Νόμο 186/75 ἄρθρο 2 παραγρ. 5 σᾶς γνωρίζω τά ἑξῆς:

Ὁ κ. Ἱ. Κουτσογιάννης στό βιβλίο του αὐτό "Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς στίς ἀναπτυξιακές δυνατότητες τῶν παιδιῶν 6-12 χρόνων" διαπραγματεύεται τή διδακτική τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Στήν προσπάθειά του αὐτή ὁ συγγραφέας χρησιμοποίησε ἑλληνική καί ξένη βιβλιογραφία, κατά βάση ὅμως παρουσιάζει προσωπικές του μελέτες καί ἐμπειρίες πού πραγματοποίησε καί ἀπεκόμισε ἀπό τήν πολυετή ἐργασία του ὡς καθηγητής Φυσικῆς Ἀγωγῆς σέ Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες καί στά προσαρτημένα σ' αὐτές Δημοτικά σχολεῖα.

Ἡ γνώμη μου εἶναι, ὅτι στίς 182 σελίδες τοῦ βιβλίου, μέ τίς 43 εἰκόνες καί τούς ποικίλους πίνακες, ὁ εἰδικός, ὁ γυμναστής καί ὁ ἔμπειρος διδάσκαλος θά συναντήσουν πολλά χρήσιμα μεθοδολογικά, στατιστικά καί διδακτικά στοιχεῖα, πού θά τούς προβληματίσουν ἐπάνω στά σχετικά θιγόμενα θέματα γιά τήν καλύτερη ἐνσύμπνευση τῶν μαθητῶν, στή σημαντική αὐτή ψυχοσωματική ἀναπτυξιακή φάση τῶν 6-12 χρόνων.

Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή τό βιβλίο τοῦ κ. Ἱ. Κουτσογιάννη μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ χρήσιμο. Δέν φρονῶ ὅμως πώς τό βιβλίο αὐτό δύναται νά χαρακτηρισθεῖ κατάλληλο, ὅταν αὐτό περιορίζεται γιά νά χρησιμοποιηθεῖ ὡς βιβλίο διδακτικῆς τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς ἀπό τούς σπουδαστές τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

./.

Οἱ σπουδαστές τῶν σχολῶν αὐτῶν μέ τήν περιορισμένη θεωρητική καί πρακτική εἰδική μόρφωση (ἡ Φυσική Ἀγωγή διδάσκεται μόνο δύο ὧρες τήν ἑβδομάδα), τήν ἔλλειψη τῶν ἐμπειριῶν καί τίς ὀλιγάριθμες πρακτικές διδασκαλίες χρειάζονται ἀναμφιβόλως κατανοητότερα καί καταλληλότερα διδακτικά βοηθήματα.

Σ'ἕνα παρόμοιο βοήθημα ἡ ἀνάπτυξη τῆς θεωρίας τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς, οἱ μεθοδολογικές ὑποδείξεις, οἱ διδακτικές ἑνότητες, οἱ προδιαγραφές καί ἡ χρησιμοποίηση τῶν γυμναστικῶν ὀργάνων πρέπει νά εἶναι κατανοητά καί ἀνάλογα σέ ἔκταση, βάθος καί παρουσίαση πρός τήν ἐπιθυμητή εἰδική μόρφωση πού σκοπεύουμε. Οἱ ἑνότητες αὐτές πρέπει νά μή δημιουργοῦν σύγχυση, νά μεταφέρονται εὔκολα στή διδακτική πράξη καί γενικότερα νά βασίζονται καί νά ἐκφράζουν σύγχρονες θεωρήσεις τῆς ἐπιστήμης τῆς Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Οἱ προϋποθέσεις αὐτές δέν ὑπάρχουν στό ἀναφερόμενο βιβλίο μέ ἄμεση συνέπεια τήν ἀρνητική ἐπίδρασή του στήν εἰδική μόρφωση τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τή δημιουργία συγχύσεως σ' αὐτούς, τήν ἀδυναμία τους γιά τήν ἐπιλογή τῶν καταλλήλων γυμναστικῶν ὀργάνων καί τήν ἐφαρμογή τοῦ σωστοῦ τρόπου ἐκγυμνάσεως τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Πιό συγκεκριμένα στό βιβλίο αὐτό ἔγινε ἀπό τό συγγραφέα, χωρίς ἐπιτυχία, προσπάθεια νά παρουσιάσει:

α) Νέους ὅρους στήν περιγραφή τῶν γυμναστικῶν δραστηριοτήτων, οἱ ὁποῖοι εἶναι σύνθετοι, δυσνόητοι καί ἄβολοι, π.χ. στά κεφάλαια "Μέσα", "Ἡ πρώτη εἶναι τά παιχνίδια", "Ἡ δεύτερη εἶναι τά ἀγωνίσματα" σελίδες 33, 39, 40, 43, 44, 47.

β) Νέες ἀποστάσεις δρομικῶν ἀγωνισμάτων καί κυρίως νέες διαστάσεις καί κατασκευές ὀργάνων γυμναστικῆς καί ἀγωνιστικῆς, οἱ ὁποῖες ὅμως δημιουργοῦν ἀδυναμία κατασκευῆς τῶν ὀργάνων, καταμετρήσεως τῶν δρόμων καί χρησιμοποιήσεώς τους καί γενικῶς ἀποτελοῦν οὐτοπία γιά τήν πρακτική χρησιμοποίησή τους στά Δημοτικά σχολεῖα, π.χ. στά κεφάλαια "Ἀποστάσεις καί πλῆθος δρομικῶν ἀγωνισμάτων κατά ἡλικία", "Πίνακες 1-15" σελ. 48-80 καί γ) Νέες θεωρίες γιά τή διάταξη τῆς ὕλης, τή σύνταξη καί τόν καταμερισμό τῆς διδακτικῆς ὥρας, θεωρίες οἱ ὁποῖες κάνουν πολύπλοκο τόν προγραμματισμό τοῦ μαθήματος καί ἀδύνατη τήν ἐφαρμογή του, π.χ. στά κεφάλαια "Προγραμματισμός" "Κατανομή τῆς διδακτικῆς ὥρας" σελ. 108-139.

./.

Τό βιβλίο παρουσιάζει έπίσης μερικά παραράματα, φαίνεται άντί φαίνεται, μιτοχόνδρια ή μητοχόνδρια, ιλουβός άντί ιλωβός ιλπ,τά όποία όμως παρότι δέν άλλοιώνουν τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου θά πρέπει νά διορθωθοῦν σέ μελλοντική έπανέκδοση.

Γιά όσα άναφέρθηκαν προηγουμένως είσηγοῦμαι:νά θεωρηθεῖ τό βιβλίο "Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Άγωγῆς ἀς άναπτυξιακές δυνατότητες τῶν παιδιῶν 6-12 χρόνων" χρήσιμο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καί τῶν Παιδαγωγικῶν Άκαδημιῶν, ὄχι όμως κατάλληλο γιά βοήθημα γιά τή διδασκαλία τῆς διδακτικῆς τῆς Φυσικῆς Άγωγῆς στίς Παιδαγωγικές Άκαδημίες".

Τό Τμῆμα, άφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/7/7751/4-2-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 18-1-78 τοῦ κ. Ἱερεμία Κουτσογιάννη, γ)Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἰ. Σκορδίλη καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Προσαρμογή τῆς Φυσικῆς Άγωγῆς στίς άναπτυξιακές δυνατότητες παιδιῶν 6-12 χρόνων" θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς διδασκάλους καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος

Θεοδ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 161/1978

Σήμερα, 30 Νοεμβρίου 1978, ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.30 πρωΐνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα)

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Γασσέκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ γιά διεξαγωγή ἔρευνας σέ Δημοτικά Σχολεῖα.
Εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς" τοῦ Τρ. Παπάζογλου. Εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος.

ΘΕΜΑ 3ο. Ἀνακοινώσεις

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΘΕΜΑ 1ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ γιά διεξαγωγή ἔρευνας σέ Δημοτικά Σχολεῖα.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Τό Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ τοῦ ὁποίου Πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Σ. Δοξιάδης ὑποβάλλει αἴτηση (3-11-78), πού διαβιβάζεται ἀπό τόν κ. Γενικό Γραμματέα (Ἔγγραφο ἀριθμ. 140674/22-11-78) γιά νά γνωμοδοτήσουμε προκειμένου νά χορηγηθεῖ ἄδεια διεξαγωγῆς ἔρευνας σέ Δημοτικά Σχολεῖα καί Γυμνάσια τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων παρατίθεται κατάλογος. Συνημμένα ὑποβάλλονται:

1) Σχέδιο τῆς ἔρευνας μέ τούς σκοπούς καί τόν τρόπο διεξαγωγῆς κτλ(σελ. 2),
2) Ἐρωτηματολόγιο συνηθειῶν ὑγείας (σ.3),
3) Ἐρωτηματολόγιο γνώσεων ὑγείας (σ.4) καί
4) Ἐρωτηματολόγιο (πρωτόκολλο) πού θά συμπληρώνεται ἀπό τόν ἐξεταστή.

Τό θέμα τῆς ἔρευνας εἶναι ἡ "Συχνότητα σέ παιδιά προδιαθεσικῶν παραγόντων πού προκαλοῦν χρόνια νοσήματα σέ μεγαλύτερες ἡλικίες" καί πρόκειται νά ἐξεταστοῦν 1000 μαθητές ἡλικίας 10-14 χρόνων(μισά ἀγόρια καί μισά κορίτσια)Ε' καί ΣΤ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ καί Α' καί Β' τάξεως Γυμνασίου.Τήν ἔρευνα θά διεξαγάγουν τρεῖς παιδίατροι τοῦ Ἰνστιτούτου, δύο νοσηλεύτριες λειτουργοί καί ἕνας γραμματέας τοῦ Ἰνστιτούτου.Ἡ ἔρευνα γίνεται στά πλαίσια τοῦ Διεθνοῦς Ἔτους τοῦ Παιδιοῦ καί παράλληλα σέ ἄλλες 10 χῶρες. Ἀπό τή μελέτη τοῦ σχεδίου καί τῶν ἐρωτηματολογίων (τά ὁποῖα ἀναφέρονται σέ θέματα κυρίως συνηθειῶν, καπνίσματος καί χρήσεως ποτῶν καί σέ θέματα διαιτητικῆς καί γνώσεων ὑγείας) διαπίστωσα ὅτι πρόκειται γιά μιά αὐστηρά συστηματική καί ἐπιστη-

./.

μονική έρευνα που ενδιαφέρει πολύ τόσο από άποψη ιατρική όσο και κοινωνιολογική και ψυχολογική και εισηγούμαι την έγκριση διεξαγωγής της".

Το θέμα, αφού έλαβε υπόψη του : α) Το έγγραφο αριθμ. 140674/22-11-1978 του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) Το έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού (Πρωτ. ΥΠΕΘ 135070/30-11-78), γ) την εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Δ', και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

αποφάσισε ομόφωνα

Γνωμοδοτεί θετικά για τη χορήγηση άδειας στο Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού για τη διεξαγωγή έρευνας με θέμα "Συχνότητα σε παιδιά προδιαθεσικών παραγόντων που προκαλούν χρόνια νοσήματα σε μεγαλύτερες ηλικίες" στα ακόλουθα δημοτικά σχολεία".

1. Δημοτικά σχολεία Κηφισιάς (1ο,2ο και 5ο)
2. Δημοτικό σχολείο Αρσακείου Ψυχικού (1ο και 2ο)
3. Το 2ο και 3ο δημοτικό σχολείο Κυνέλης
4. Το 61ο και 62ο δημοτικό σχολείο Πετρουπόλεως
5. Το 1ο και 2ο δημοτικό σχολείο Λεκανοπεδίου
6. Το 2ο και 5ο δημοτικό σχολείο Ταύρου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΕΜΕ

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς" τοῦ Τριαντ. Ε. Παπάζογλου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/57/68399/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση, σύμφωνα μέ τό Ν.186/75 ἄρθρ. 2 παρ. 5, τό βιβλίο "Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς" τοῦ κ. Τριαντ. Ἡ Δευτέρη Παπάζογλου μαζί μέ τήν ἀπό 12-6-78 αἴτησή του καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Τό βιβλίο τοῦ κ. Παπάζογλου διαιρεῖται σέ τέσσερα κεφάλαια, τά ὁποῖα ἀντίστοιχα ἀναφέρονται στίς περιόδους τῆς προκλασικῆς, τῆς κλασικῆς καί τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καί τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς μουσικῆς. Οἱ γενικές ἱστορικές ἀναφορές καί τό πλῆθος τῶν στοιχείων, πού παρουσιάζουν τά ἐπί μέρους χαρακτηριστικά, προβλήματα καί θέματα τῶν διαφόρων περιόδων, εἰσάγουν τόν ἀρτίως ἀναγνώστη καί τόν ἐκπαιδευτικό τῆς Δ.Ε. (πού συνήθως ἡ σχετική ἐνημέρωση καί παιδεία του παρουσιάζεται ἰσχνή) ἀβίαστα καί εὐχάριστα στήν περιοχή αὐτή. Τά ἱστορικά στοιχεῖα τά σχετικά μέ τήν θεϊκή προέλευση τῆς μουσικῆς, τή σχέση της μέ τήν ἑλληνική μυθολογία καί τίς θρησκευτικές τελετές (Ἀπόλλωνας, Ἑρμῆς, Ὀρφέας, Μοῦσες, Διόνυσος), τίς ὑποδιαιρέσεις της στό Διθύραμβο καί τόν Παιάνα (καί τοῦ Διθυράμβου σέ τραγωδία καί Κωμωδία), τά λυρικά καί ἐπικά τραγούδια, τή μουσική δραστηριότητα κατά τούς ὁμηρικούς χρόνους καί τούς λεγομένους "δημιουργικούς χρόνους" (Ἀριάδες, Σπαρτιάτες, Τέρπανδρος, Τυρταῖος, Στησίχορος, Ξενόκριτος, Σαπφώ, Ἄρίων, Θαλήτας, Ἀλκαῖος, Πυθόκριτος, Ἀνακρέων κ.ἄ.), ἀλλά καί ὁ ἐπιδέξιος συσχετισμός ἀπό τό συγγραφέα τῆς μουσικῆς (Διθύραμβος) μέ τίς τραγωδίες τῶν τριῶν μεγάλων τραγῳδῶν τῆς ἀρχαιότητας, ἀποτελοῦν ἕνα ἀρκετά χρήσιμο ὑλικό γιά τήν ἐνημέρωση τῶν δασκάλων μας.

Ὁ συγγραφέας ἐξετάζει διεξοδικότερα τήν περίοδο τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καί κατορθώνει, μέσα σέ 30 περίπου σελίδες, ὄχι μόνον νά παρουσιάσει τά βασικά θεωρητικά της στοιχεῖα (ἀλφάβητο, χαραχτῆρες, κλίμακες, ἤχους) ἀλλά καί μέ μία στοιχειώδη ἀντιπαράθεση, νά συγκρίνει τήν ὁρίζοντα Βυζαντινή μουσική μέ τήν Εὐρωπαϊκή στό πεντάγραμμο, μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε ὁ μυημένος στήν εὐρωπαϊκή νά μπορεῖ μέ εὐχέρεια νά κατανοήσει τίς δομές τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Γιά τό δημοτικό τραγούδι ὁ συγγραφέας ἀφιερώνει ἀρκετές σελίδες (σ.79-87), ὅπου μέ ἁπλό τρόπο καί σέ ἱκανοποιητικό βαθμό πληροφορεῖ τόν ἀναγνώστη γιά τίς ρίζες, τίς κλίμακες-τρόπους, τά κύρια συστατικά(ρυθμός,μελωδία,ἁρμονία καί μορφή) καί τήν τεχνική τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ. Γιά τήν σύγχρονη ἑλληνική μουσική ὁ ἐπαιδευτικός θά γνωρίζει χρήσιμα ἱστορικά στοιχεῖα σχετικά μέ τήν ἡμικλασική, κλασική καί ἐλαφρή μουσική. Εἰδικές ἀναφορές γίνονται καί στήν ἱστορία τῶν Ὠδείων καί τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς. Ἀκόμη,ἕνα ἰδιαίτερο ὑποκεφάλαιο ἀφιερώνεται στή μουσική μας παιδεία(σ.96-99), στό ὁποῖο περιέχονται καί ὁρισμένες ὄχι κολακευτικές διαπιστώσεις γιά τήν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στά σχολεῖα.

Ὁ συγγραφέας ἐπισημαίνει τήν τάση μας πρός τήν ξυτική μουσική, τίς ξενικές ἐπιδράσεις καί τόν παραγκωνισμό τῆς ἑλληνικῆς, καί ἰδιαίτερα τῆς δημοτικῆς μας μουσικῆς(σελ. 98).

Τέλος, ἕνα ὑποκεφάλαιο (σελ. 102-105) μέ πληροφοριακό ὑλικό σχετικά μέ τήν ἄνθηση τῆς ἐπτανησιακῆς μουσικῆς σχολῆς καί τίς ἐπιδράσεις της γενικά στήν ἑλληνική μουσική, κι ἕνα δεύτερο (σελ. 107-114) πού εἶνει ἀρκετά πληροφοριακά στοιχεῖα γιά τή νεοελληνική μουσική, θεωροῦνται χρήσιμα γιά τόν ἀναγνώστη καί ἰδιαίτερα τόν ἐπαιδευτικό.

Πρόταση: Τό βιβλίο "Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς" τοῦ κ. Τριαντ. Ἀ Λευτέρη Παπάζογλου νά κριθεῖ χρήσιμο γιά τούς δασκάλους καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. φ.309.71/57/68399/28-6-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 12-6-1978 τοῦ κ. Τριανταφ. Ἀ Λευτέρη Παπάζογλου, γ)Τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δημ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) Τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς" τοῦ κ. Τριάντ. Ἀ Λευτέρη Παπάζογλου θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς ἐπαιδευτικούς τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί τίς σχολικές βιβλιοθῆκες.

ΘΕΜΑ 3ο. Ἀνακοινώσεις

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει τά ἔγγραφα ἀριθμ. 131997/20-11-78 καί 131996/20-11-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, πού ἀναφέρονται στήν ἀνατύπωση ἀπό τόν ΟΕΔΒ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Γραμματική Β' καί Σ΄ τάξεως Δημοτικοῦ" τοῦ Χρ. Τσολάκη γιά τό ἔτος 1979-80 καί στήν συγκρότηση τριμελοῦς ἐπιτροπῆς γιά τήν κρίση τῆς εἰκονογραφήσεως τῶν νέων βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἀντίστοιχα.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 162/1978

Σήμερα, 1 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων/νος Βλουτίδης, Νικ. Βουγιούκας, Γεώργ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ἐνότητες τῆς Ἱστορίας (συνέχεια συζητήσεως).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀναφέρεται σέ ὅσα σχετικά μέ τό θέμα αὐτό συζητήθηκαν σέ προηγούμενη συνεδρία (157/1978) καί καλεῖ τά μέλη νά συνεχίσουν τή συζήτηση γύρω ἀπό τά προβλήματα πού ἐπισημάνθηκαν καί νά ἀποφασίσουν σχετικά.

Συγκεκριμένα εἶχε διατυπωθεῖ ἡ ἄποψη ὅτι οἱ γενικές ἐνότητες ἔπρεπε νά εἶναι περισσότερες καί ὅτι γιά μερικές ἐνότητες ὅπως π.χ. γιά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση ἔπρεπε νά διατεθοῦν περισσότερες ὧρες.

Ὁ κ. Ἀρ. Βουγιούκας, ὡς εἰσηγητής τοῦ θέματος, παίρνει τό λόγο καί λέγει ὅτι ἡ ὁμάδα τῶν Εἰσηγητῶν γιά τήν Ἱστορία κατέληξε στίς

./.

πολύ γενικές ἐνότητες μέ βάση μεγάλες γενικές περιόδους τῆς Ἱστορίας γιά νά ὑπάρχει ἡ εὐχέρεια στίς μερικές ἐνότητες νά διαπλεχθοῦν ὅλα τά στοιχεῖα. Ἐκεῖ θά γίνει ἡ δόμηση καί ἐκεῖ θά φαίνονται οἱ δεσμοί πού ὑπάρχουν σέ κάθε ἐνότητα.

Σχετικά μέ τίς ὧρες (20 ὧρες), πού διατίθενται γιά τήν ἐνότητα. "Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821" λέγει ὅτι εἶναι ἀρκετός δεδομένου ὅτι τό 1/3 τῶν ὡρῶν (60 ὧρες συνολικά γιά τήν ΣΤ). εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἐνότητα αὐτή.

Ὁ κ. Ἀνδριόπουλος νομίζει ὅτι θά μποροῦσαν νά διατεθοῦν γιά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση 25 ὧρες, γιατί εἶναι ἕνα ἀπό τά σημαντικότερα κεφάλαια τῆς ἑλληνικῆς Ἱστορίας γενικά.

Μέ τόν κ. Ἀνδριόπουλο συμφωνεῖ καί ὁ κ. Πασσάκος, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι ἡ ἐνότητα αὐτή εἶναι ἀπό παιδαγωγικῆς ἀξίας ἀντίστοιχη μέ τήν ἐνότητα "Οἱ πλασικοί χρόνοι" καί ὅτι τά γεγονότα τῆς Ἐπαναστάσεως ἔχουν κάποια ἰδιαιτερότητα καί ἀπήχηση στήν ἡλικία τῶν παιδιῶν τῆς ΣΤ' τάξεως.

Ὁ κ. Βουγιούκας λέγει ὅτι καί στήν τρίτη ἐνότητα "Ἡ πορεία τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ κράτους" ὑπάρχουν σημαντικοί σταθμοί γιά τό Ἔθνος καί ὡς ἐκ τούτου δέν εἶναι δυνατό νά ἀφαιρεθοῦν ὧρες καί νά προστεθοῦν στήν ἐνότητα "Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821".

Ὁ κ. Μαραγκουδάκης ἔχει τή γνώμη ὅτι οἱ 20 ὧρες πού διατίθενται γιά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση εἶναι ἀρκετές, γιατί ἡ φύση τῆς ὕλης αὐτῆς τῆς ἐνότητας εἶναι τέτοια πού νά μπορεῖ νά ὀργανωθεῖ καλά καί νά δοθεῖ σέ τόσες ὧρες.

Ὁ κ. Βλουτίδης παρά τίς διευκρινίσεις πού δόθηκαν ἀπό τούς εἰσηγητές ἐπιμένει στήν ἄποψη ὅτι οἱ γενικές ἐνότητες ἔπρεπε νά εἶναι περισσότερες.

Συγκεκριμένα λέγει τά ἑξῆς: "Οἱ γενικές ἐνότητες τῆς Ἱστορίας σέ πολλά σημεῖα ἐπαναλαμβάνουν τά γενικά πλαίσια τοῦ περιεχομένου, εἶναι συρρικνωμένες καί λιγότερο ἐκτεταμένες ἀπό τά γενικά πλαίσια, ἐνῶ θά ἔπρεπε νά συμβαίνει τό ἀντίθετο. Ἰδιαίτερα στήν ΣΤ' τάξη παρουσιάζονται ὡς γενικές ἐνότητες μεγάλες περιοχές τῆς ἱστορικῆς ὕλης, πρᾶγμα πού θά δυσχεράνει ὁπωσδήποτε τήν καταγραφή τῶν μερικοτέρων ἐνοτήτων καί στή συνέχεια θά ἐμποδίσει στήν ἐξαγωγή τῶν εἰδικῶν στόχων καί δραστηριοτήτων τῆς ἱστορικῆς ὕλης.

./.

Ἐπίσης ὁ κ. Χριστιᾶς ἔχει τή γνώμη ὅτι μερικές ἑνότητες, ὅπως "Ὁ ἄνθρωπος στήν ἐποχή τῶν μετάλλων (Ἱστορικά καί μυθολογικά στοιχεῖα)" καί "Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821" ἔπρεπε νά εἶναι περισσότερο ἀναλυτικές.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν, ἀποφασίζει κατά πλειοψηφία τό διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων καί τῶν ἀντίστοιχων διδακτικῶν ὡρῶν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας νά μείνει, ὅπως τό παρουσίασαν οἱ εἰσηγητές, ἤτοι:

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΔΙΔΑΚΤ. ΩΡΕΣ

Γ' ΤΑΞΗ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

I. Ὁ ἄνθρωπος στήν ἐποχή τῆς πέτρας (Ἱστορικά καί μυθολογικά στοιχεῖα) (25)

II. Ὁ ἄνθρωπος στήν ἐποχή τῶν μετάλλων (Ἱστορικά καί μυθολογικά στοιχεῖα (35).

Δ' ΤΑΞΗ

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΩΣ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

I. Ὁ Ἑλληνισμός ὡς τούς περσικούς πολέμους (15)
II. Οἱ κλασικοί χρόνοι (25)
III. Ὁ μακεδονικός ἑλληνισμός καί ἡ ὑπόλοιπη Ἑλλάδα ὡς τό θάνατο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (15)
IV. Ἡ Ἑλληνιστική περίοδος (5).

Ε' ΤΑΞΗ

ΕΛΛΗΝΟΡΩΜΑΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

I. Ἡ ρωμαϊκή αὐτοκρατορία, οἱ Ἕλληνες καί ὁ χριστιανισμός (10)
II. Ἡ Βυζαντινή αὐτοκρατορία ἀπό τό Μ. Κωνσταντίνο μέχρι καί τόν Ἰουστινιανό (20).
III. Ἡ Βυζαντινή αὐτοκρατορία ἀπό τόν Ἡράκλειο μέχρι καί τή μακεδονική δυναστεία (20).
IV. Οἱ τελευταῖοι αἰῶνες τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας (10).

ΣΤ΄ ΤΑΞΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

I. Ἀπό τήν ἅλωση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπό τούς Τούρκους ὡς τήν ἡήρυξη τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασης (15)

II. Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821 (20).

III. Ἡ πορεία τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους (25).

Μειοψηφοῦν οἱ κ.κ. Ν. Βλουτίδης, Σύμβουλος Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κουζαϊτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἀπόσπασμα Πράξεως 163/1978

Σήμερα, 5 Δεκεμβρίου 1978 ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάννης Χριστιᾶς Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση πράξεων τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἱστορία Δ΄ τάξεως Δημοτικοῦ".
Εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Μελᾶς.

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Δ΄ τάξεως Δημοτικοῦ.
Εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Δ. Μελᾶς.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 1ο. "Εγκριση πράξεων της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου "Ιστορία Δ' τάξεως Δημοτικού".

Οι άρμόδιοι γιά τό θέμα εισηγητές κ.κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Διον. Μελάς, Εισηγητής του ΚΕΜΕ, εισηγούνται στό Τμήμα τά ακόλουθα:

"Υστερα από μελέτη: 1) των εισηγήσεων των μελών της Επιτροπής πού έκρινε τά βιβλία της Ιστορίας Δ' τάξεως, 2) των απαντήσεων των συγγραφέων στις σχετικές εισηγήσεις εισηγήσεις καί 3) της τελικής κρίσεως της Επιτροπής, διαπιστώσαμε ότι ή Επιτροπή εργάστηκε μέ έξαιρετικό ζήλο, ώστε οί εισηγήσεις καί ή τελική της κρίση νά είναι διατυπωμένες μέ λεπτομέρεια, σύστημα καί άντικειμενικότητα.

Στή συνέχεια, άφού διαβάσαμε δειγματοληπτικά τά υποβληθέντα βιβλία, συμφωνήσαμε μέ την άπόφαση της Επιτροπής νά μήν προκριθεί κανένα βιβλίο γιά τούς λόγους πού αναφέρονται έπειτα.

Τό Τμήμα, άφού έλαβε υπόψη του: α) Τό έγγραφο άριθμ. 128911/ 30-10-1978 του Υπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) Τίς πράξεις της Επιτροπής κρίσεως, τίς εισηγητικές ένθέσεις των εισηγητών καί τά βιβλία πού έκρινε ή Επιτροπή, γ)Την εισήγηση των κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτη, Συμβούλου Β' καί Διον. Μελά, Εισηγητού του ΚΕΜΕ, καί δ) Τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

ομόφωνα αποφαίνεται

1. Εγκρίνει τήν μέ άριθμ. 2/13-10-1978 πράξη της Επιτροπής κρίσεως διδακτικού βιβλίου Ιστορίας γιά τήν Δ' τάξη Δημοτικού, όπως έχει.
2. Δέν θεωρεί κανένα άπό τά υποβληθέντα γιά κρίση βιβλία της Ιστορίας κατάλληλο γιά βραβείο ή έπαινο, γιά τούς λόγους πού αναφέρονται στήν πράξη της Επιτροπής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 2ο. Ἀνατύπωση τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ.

Οἱ εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β΄, καί Δικν. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἔπειτα ἀπό τήν ἀπόφαση (ἀριθμ. 163/78) τοῦ Τμήματος μέ τήν ὁποία ἐγκρίνεται ἡ ἀπόφαση (ἀριθμ. 2/13-10-78) τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως διδακτικοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας γιά τήν Δ΄ τάξη Δημοτικοῦ ὅπως ἔχει, ἤτοι νά μή βραβευτεῖ ἡ ἀπονεμηθεῖ ἔπαινος σέ κανένα ἀπό τά ὑποβληθέντα γιά κρίση βιβλία τῆς Ἱστορίας, προτείνουν νά ἐπανεκδοθεῖ τό ἐγκεκριμένο βιβλίο, ἀφοῦ γίνουν ἀπό τή συγγραφέα οἱ ἀπαραίτητες βελτιώσεις ποῦ θά τῆς ὑποδειχτοῦν ἀπό τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ γιά τό κείμενο, τίς ἐρωτήσεις-ἀσκήσεις καί τήν εἰκονογράφηση.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν του,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Νά ἀνατυπωθεῖ ἀπό τόν ΟΕΔΒ τό ἐγκεκριμένο βιβλίο τῆς Ἱστορίας γιά τήν Δ΄ τάξη Δημοτικοῦ, μέ βελτίωσή του σύμφωνα μέ τίς ὑποδείξεις τοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ καί βελτίωση τῆς εἰκονογραφήσεώς του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Πρόεδρος τῶν
Διεξαγωγῶν

Β. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 164/1978

Σήμερα, 6 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Τετάρτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιούκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Ἀντών. Μπενέκος, Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως.

Γενικές ἑνότητες τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν (Τάξεις Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ καί ΣΤ΄).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Στή συνέχεια οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Κων/νος Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Γεώργ. Μαραγκουδάκης, Εἰδικός Σύμβουλος παρά τῷ ΚΕΜΕ, θέτουν ὑπόψη τοῦ Τμήματος διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τό ὁποῖο ἐπισυνάπτεται ὡς παραστατικό στοιχεῖο τῆς πράξεως.

./.

Ἀκολουθεῖ συζήτηση κατά τήν ὁποία οἱ Εἰσηγητές διευκρινίζουν ὁρισμένα σημεῖα τῆς εἰσηγήσεώς τους καί ἀνταλλάσσονται διάφορες ἀπόψεις.

Ἔπειτα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλης τῆς Α΄ τάξεως σέ γενικές ἑνότητες μένει ὅπως ἔχει. Στή Β΄τάξη, ἔπειτα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Βουγιούκα, οἱ ὧρες τῆς τέταρτης γενικῆς ἑνότητας ἀπό 23 γίνονται 20 καί οἱ ὧρες πέμπτης γεν. ἑνότητας ἀπό 24 γίνονται 27. Στήν Γ΄τάξη, ἔπειτα ἀπό πρόταση τοῦ κ. Βλουτίδη, γίνεται μία ἀναρίθμηση στίς γενικές ἑνότητες ἤτοι ἡ τρίτη γενική ἑνότητα γίνεται τέταρτη καί ἡ τέταρτη ἀντίστοιχα τρίτη.

Τό Τμῆμα θά συνεχίσει τή συζήτηση γιά τήν Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄τάξη σέ ἑπόμενη συνεδρία του.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ Γραμματέας

Ὁ Προεδρεύων

Εὐρ. Παπανικολάου

Βασ. Κουζειτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 165/1978

Σήμερα, 7 Δεκεμβρίου 1978 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Κων. Βλουτζέης, Κων/νος Γασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ἰωάννης Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ Γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό Β΄.

Στή συνεδρία ἔλαβε μέρος κατόπιν προσκλήσεως καί ὁ κ. Σιάμος ἀπό τή Δ/νση Ξένων καί Μειονοτικῶν σχολείων τοῦ ΥΠΕΠΘ.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἐπίσκεψη Ἀμερικανῶν φοιτητῶν σέ σχολεῖα.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος " Περί καθορισμοῦ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καί Ὡρολογίου Προγράμματος τῆς Εἰδικῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης".

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Ἐπίσκεψη Ἀμερικανῶν φοιτητῶν σέ σχολεῖα.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τά ἑξῆς:

Ἡ καθηγήτρια S.M.ZIOBROWSKI τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ν. Ὑόρκης, τοῦ DEPARTMENT OF CURRICULUM AND INSTRUCTION PROGRAM IN INTERNATIONAL EDUCATION, μέ σπουδαστές της κάθε σχολικό ἔτος πραγματοποιεῖ ἐπισκέψεις σέ ξένες χῶρες. Ἐφέτος ἀποφάσισε νά ἐπισκεφθεῖ τήν Ἑλλάδα.

Μέ δύο ἐπιστολές της τή μιά στόν κ. Ὑπουργό Παιδείας καί τήν ἄλλη στό ΚΠΙΒ γνωστοποιεῖ ὅτι θά φθάσει στή χώρα μας στίς 29 Ἰανουαρίου μέ ὁμάδα ἀπό 25-30 σπουδαστές καί θά παραμείνει ὡς τίς 4 Φεβρουαρίου. Ἐπιθυμεῖ νά ἐπισκεφθεῖ ἕνα γυμνάσιο ἤ λύκειο, ἕνα δημοτικό σχολεῖο, ἕνα σχολεῖο ἀπροσάρμοστων παιδιῶν καί ἕνα Νοσοκομεῖο ἤ θεραπευτική ἱλινική.

Στή συνέχεια ὁ κ. Πασσάκος προτείνει 1) ἐάν κατάλληλα γιά νά ἐπισκεφθοῦν οἱ ἀνωτέρω τά ἑξῆς: α) Τά πρότυπα Δημοτικά σχολεῖα τοῦ Μαρασλείου καί β) Τό Τέρμα ἀπροσάρμοστων παιδιῶν "Ἡ Θεοτόκος" καί 2) ἡ Διοίκηση νά ζητήσει ἀπό τό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν νά ὑποδείξει Νοσοκομεῖο ἤ θεραπευτική ἱλινική γιά νά ἐπισκεφθοῦν οἱ ἀνωτέρω. Ἐπίσης νά γνωστοποιήσει ἐγκαίρως τά σχετικά στήν καθηγήτρια καί τούς ἀρμόδιους τῶν σχολείων.

Τό Τμῆμα, δέχεται τήν εἰσήγηση ὅπως ἔχει καί ἀπευθύνεται στή Διοίκηση α) νά ζητήσει ἀπό τό Ὑπουργεῖο Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν νά ὑποδείξει Νοσοκομεῖο ἤ θεραπευτική ἱλινική γιά νά ἐπισκεφθοῦν οἱ Ἀμερικανοί σπουδαστές καί β) νά ἐνεργήσει σχετικά καί ἐγκαίρως ὥστε οἱ ἀνωτέρω σπουδαστές νά ἐπισκεφθοῦν τά πρότυπα δημοτικά τοῦ Μαρασλείου καί τό Τέρμα ἀπροσάρμοστων παιδιῶν "Ἡ Θεοτόκος".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 27

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμού τού 'Αναλυτικού καί 'Ωρολογίου Προγράμματος τής Ειδικής Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας Θεσσαλονίκης".

'Ο εισηγητής κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει υπόψη τού Τμήματος τά εξής:

Σύμφωνα μέ τό υπ'άρ. πρωτ. 3846/25-1-78 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ έγγραφο τής 'Υπηρεσίας ΕΒΕ/Ε καί Μειονοτικών Σχολείων, έγινε άπό τόν ίδιο τόν κ. Β. Κονιδιτσιώτη ή κατάρτιση τού νέου 'Ωρολογίου καί 'Αναλυτικού Προγράμματος τής Ειδικής Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας Θεσσαλονίκης μέ βάση α) Τό σχέδιο νέου 'Ωρολογίου καί Α.Π. γιά τήν Προπαιδευτική καί τίς Πρώτη καί Δεύτερη Τάξεις τής Ε.Π.Α.Θ., πού έγινε άπό τό Σύλλογο τών Καθηγητών τής Σχολής καί β) τό 'Ωρολόγιο καί Α.Π. τής ίδιας Σχολής, πού ίσχύει σήμερα.

Τό Σχέδιο Π.Δ. πού καταρτίστηκε καί εισάγεται γιά γνωμοδότηση στό Τμήμα περιλαμβάνει τέσσερα(4) άρθρα, ώς έξής:

"Αρθρο 1: Περιλαμβάνει τήν ένδειξη ότι μέ τό Π.Δ. ορίζεται τό 'Ωρολόγιο καί Α.Π. τής Ε.Π.Α.Θ., τόσο γιά τήν Προπαιδευτική, όσο καί τίς Πρώτη καί Δεύτερη Τάξεις.

"Αρθρο 2: Περιλαμβάνει αναλυτικά τό 'Ωρολόγιο τών ανωτέρω τάξεων.

"Αρθρο 3: Περιλαμβάνει τό Α.Π. τών ανωτέρω τάξεων.

"Αρθρο 4: 'Ορίζει τήν ύλη διδασκαλίας: α) Παιδαγωγικής β) Ψυχολογίας γ) Φιλοσοφίας δ) Κοινωνικής καί Πολιτικής 'Αγωγής ε) Σχολικής Νομοθεσίας στ) Πρακτικών 'Ασκήσεων καί ζ) Τεχνικών, ώς τήν ίδια μέ τήν ύλη τών Π.Α. τού Β.Δ. 343/78. Τό "Αρθρο 2 προβλέπει τίς κατωτέρω άλλαγές στό Ω.Π.

1) Προβλέπονται γιά όλες τίς τάξεις υποχρεωτικές άπογευματινές Φροντιστηριακές 'Ασκήσεις σύμφωνα μέ Πρόγραμμα πού καταρτίζει ό Διευθυντής μέ τούς διδάσκοντες τά μαθήματα καθηγητές. Σκοπός τών Φροντ. 'Ασκήσεων είναι ή καλλίτερη κατάρτιση τών σπουδαστών καί ή πλήρης άπασχόληση.

2) 'Απαλείφεται τό μάθημα τής Θρησκειολογίας, γιατί έγίνοντο παράπονα άπό τούς σπουδαστές καί διαμαρτυρίες άπό τήν άντιπαράταξη τών Θρησκειών καί έζητείτο διορισμός μουσουλμάνου θεολόγου γιά τή διδασκαλία τού μαθήματος.

3) Αὐξάνονται οἱ ὧρες διδασκαλίας κατά τάξη καί μάθημα, ὡς ἑξῆς:

ΤΑΞΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ: α) Ἑλληνική Ἱστορία ἀπό 2 σέ 4, β)Γεωγραφία Ἑλλάδος ἀπό 2 σέ 3, γ) Μαθηματικά ἀπό 2 σέ 3, δ) Φυσικά ἀπό 2 σέ 3, ε) Φυσική Ἀγωγή ἀπό 2 σέ 3, στ) Μουσική ἀπό 2 σέ 3, ζ) Τεχνικά ἀπό 2 σέ 3. Προστίθεται τό μάθημα Τουρικά μέ 3 ὧρες. Καταργεῖται τό μάθημα Γεωπονικά μέ 1 ὥρα. Συνολικά οἱ ὧρες αὐξάνονται κατά δέκα (10), ἀπό 29 σέ 39.

ΤΑΞΗ Α': α) Ἑλληνικά ἀπό 7 σέ 11, β)Ἱστορία ἀπό 2 σέ 3, γ) Φυσικά ἀπό 1 σέ 3, δ)Μουσική ἀπό 2 σέ 3, ε) Τεχνικά ἀπό 2 σέ 3, στ) Φυσική Ἀγωγή ἀπό 2 σέ 3, ζ)Ψυχολογία ἀναπτυσσομένου ἀνθρώπου προστίθεται ὡς νέο μάθημα μέ 2 ὧρες, η) Κοινωνική καί Πολιτική Ἀγωγή προστίθεται ὡς νέο μάθημα μέ 1 ὥρα, θ)Μαθηματικά ἀπό 1 σέ 2, ι) καταργοῦνται :ἡ Οἰκιακή Οἰκονομία, ὥρα 1, ἡ Θρησκειολογία, ὥρα 1 καί τά Γεωπονικά,ὥρα 1.

Συνολικά οἱ ὧρες αὐξάνονται κατά ἕντεκα(11), ἀπό 32 σέ 43.

ΤΑΞΗ Β': α) Ἑλληνικά ἀπό 5 σέ 8, β)Ἱστορία ἀπό 1 σέ 2, γ) Φυσική ἀπό 1 σέ 3, δ) Μουσική ἀπό 2 σέ 3, ε) Τεχνικά ἀπό 2 σέ 3, στ) Φυσική Ἀγωγή ἀπό 2 σέ 3, ζ) Ψυχολογία ἀπό 3 σέ 4, η) Μαθηματικά ἀπό 1 σέ 2, θ) Παιδαγωγικά ἀπό 3 σέ 2 καί ι) Θρησκειολογία, ἀπό 1 ὥρα, καταργεῖται.

Συνολικά οἱ ὧρες αὐξάνονται κατά 9, ἀπό 33 σέ 42.

Ἄρθρο 3.: Τό νέο Ἀναλυτικό Πρόγραμμα βελτιώνεται καί διαφοροποιεῖται ἀπό τό Α.Π. πού ἴσχυε ἕως τώρα, σύμφωνα μέ τίς προτάσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, πού γνωρίζουν τό ἐπίπεδο τῶν σπουδαστῶν καί τίς ἀνάγκες τῶν Μειονοτικῶν Σχολείων τῆς Θράκης.

Ἐπειτα ἀπό τήν ἀνωτέρω ἀνάλυση τοῦ νέου Ὡρολογίου καί Α.Π., ὁ εἰσηγητής προτείνει

νά γνωμοδοτήσει τό Τμῆμα ἀποδεχόμενο ὅπως εἶναι τό Σχέδιο τοῦ Α.Π. πού εἰσηγεῖται.

./.

Ακολουθεί διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών του Τμήματος και ανταλλαγή απόψεων.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ. 3846/25-1-78 του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, β)Το σχέδιο Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμού του Αναλυτικού και Ωρολογίου Προγράμματος της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης", γ) Την εισήγηση του κ. Β. Κονδιτσιώτη, Συμβούλου Β', και δ) Τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

ομόφωνα αποφαίνεται

Αποδέχεται το σχ. Προεδρ. Δ/τος "Περί καθορισμού του Αναλυτικού και Ωρολογίου Προγράμματος της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης", όπως έχει.

Η γραμματέας

Ευρυδ. Παπανικολάου

Ο Προεδρεύων

Βασ. Κονδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 166/1978

Σήμερα, 8 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Παρασκευή καί ὥρα 10.30 πρωϊ-νή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νομίμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Γ΄ τάξεως Δημοτικοῦ".
Εἰσηγητής κ. Κ. Πασσάκος.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Γ΄ τάξεως Δημοτικοῦ".

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β΄, εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το Υπουργείο Παιδείας με το άριθμ. 119888/11-10-1978 έγγραφό του διαβιβάζει τις εισηγητικές ενθέσεις των εισηγητών της επιτροπής κρίσεως και τις απαντήσεις των συγγραφέων σ'αυτές, τα 8 αντίτυπα των βιβλίων που κρίθηκαν και τις πράξεις της επιτροπής κρίσεως, που συγκροτήθηκε με σχετική Υπουργική απόφαση, για την κρίση των διδακτικών βιβλίων "Αριθμητική -Γεωμετρία Γ' τάξεως Δημοτικού" και παρακαλεί για τη λήψη αποφάσεως από το Τμήμα Δ.Ε.

Μελέτησα προσεκτικά τις 7 αναλυτικές κριτικές ενθέσεις των εισηγητών της επιτροπής, για τα ισάριθμα βιβλία, που υποβλήθηκαν από τους συγγραφείς, συνολικής εκτάσεως 56 δακτυλογραφημένων σελίδων. Μελέτησα επίσης και τις 7 ενθέσεις παρατηρήσεων των συγγραφέων των βιβλίων καθώς και τις 3 πράξεις της επιτροπής κρίσεως αποτελουμένης: Από τον Λεωνίδα Κούλαν, Πρόεδρον της επιτροπής και τους Δημ. Τσουρέκην, Παναγ. Μέγαν, Γεώργ. Βασιλάκην και Ιωάν. Ασιθιανάκην ως μέλη. Διεξήλθα επίσης με προσοχή και τα υποβληθέντα βιβλία. Η επιτροπή απέρριψε για λόγους τυπικούς το βιβλίο του Ι. Διακογιάννη, όρθά όπως φαίνεται από το σχετικό σκεπτικό της. Απορρίφθηκαν επίσης όμοφωνα τα βιβλία των Κων. Βοσίνη, Γεωργ. Ωραιοπούλου, Μιχ. Δράκου και Αλεξ. Σολωμού, διότι κρίθηκαν γενικά ανεπαλλαία για το σκοπό που γράφτηκαν και για διάφορους ειδικώτερα λόγους που έκτίθενται τόσο στις εισηγητικές ενθέσεις όσο και στις πράξεις της επιτροπής. Από τη μελέτη, που έγινε, διαπίστωσα ότι όρθά η επιτροπή αποφάσισε γιατί, άν και οι συγγραφείς γενικά φαίνεται πώς εργάστηκαν με πολλή φιλοτιμία, δεν πέτυχαν τελικά να ανταποκριθούν με σχετική έστω πληρότητα στις απαιτήσεις των προκηρύξεων. Προσθέτω την παρατήρηση ότι από τα απορριφθέντα αυτά βιβλία το βιβλίο του Α. Σολωμού διακρίνεται ως το σχετικά πλησιέστερο. Η επιτροπή έκρινε επίσης γιά Β' έπαινο το βιβλίο του Σπ. Καρτσούνη, γιά Α' έπαινο το βιβλίο του Γ. Μαντζούνη και Γ' βραβείο και εισαγωγή του στο σχολείο σάν διδακτικό βιβλίο, το βιβλίο της Γ. Κωστάκη. Οι κριτικές ενθέσεις είναι εξαιρετικά αναλυτικές στά βιβλία αυτά. Γενικά οι παρατηρήσεις που έγιναν γίνονται δεκτές και από τους συγγραφείς. Από μιά προσεκτική μελέτη των ενθέσεων και των βιβλίων διαπιστώνω ότι είναι όρθή η σειρά αξιολογήσεως των βιβλίων από την επιτροπή και άνομη ότι διακρίνονται αυτά από εκείνα τά απορριφθέντα. Ιδιαίτερα όμως απ'όλα ξεχωρίζει το βιβλίο της Κ. Κωστάκη. Είναι εκαγωγικό, συστηματικό, μεθοδικό, έχει ικανοποιητική εικονογράφηση, συστοιχεί σε μεγάλο βαθμό επιτυχίας με το

πνευματικό γενικά επίπεδο των μαθητών από τους οποίους προορίζεται να χρησιμοποιηθεί, λαμβάνει υπόψη σύγχρονα σχετικά δεδομένα και γενικά παρουσιάζεται άριστα έλκυστικό για τους μαθητές της Γ' τάξεως. Επιθυμώ γενικά να παρατηρήσω πως η επιτροπή εργάστηκε όχι μόνο με θαυμαστή ευσυνειδησία αλλά και με ένα σχεδόν πλήρως ικανοποιητικό σύστημα. Για όλα τα παραπάνω

εισηγούμαι

να εγκριθεί η απόφαση της επιτροπής για τα βιβλία της Γ' τάξεως ως έχει και να εισαχθεί για διδακτικό βιβλίο σε χρήση των μαθητών της Γ' τάξεως το βιβλίο της Γ. Κωστάκη υπό τον όρον όμως ότι θα προβεί η ίδια στις διορθώσεις του βιβλιουτης σύμφωνα και με τις σχετικές παρατηρήσεις της Επιτροπής και τις τυχόν παρατηρήσεις που θα της γίνουν από το Τμήμα Δ.Ε. του ΚΕΜΕ.»

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του: α) Το έγγραφο αριθμ.119888/11-10-1978 του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) Τα παραστατικά στοιχεία, γ) Την εισήγηση του κ. Κων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β', και δ) Τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

ομόφωνα αποφαίνεται

1. Εγκρίνει την με αριθμ. 3/26-9-78 Πράξη της Επιτροπής κρίσεως του διδακτικού βιβλίου «Αριθμητική - Γεωμετρία Γ' τάξεως Δημοτικού», όπως έχει.
2. Εγκρίνει την απονομή των βραβείων και επαίνων, όπως η Επιτροπή προτείνει, ήτοι:

α. Το βιβλίο της κ. Γεωργίας Κωστάκη θεωρείται κατάλληλο για το Γ' βραβείο της προκηρύξεως.

β. Το βιβλίο του Γεωργίου Μαντζούνη θεωρείται κατάλληλο για τον Α' έπαινο και το βιβλίο του Σπυρ. Κατσούνη για τον Β' έπαινο της προκηρύξεως.

3. Προτείνει να εκτυπωθεί για χρήση των μαθητών της Γ' τάξεως Δημοτικού το βιβλίο της κ. Γεωργ. Κωστάκη, με την προϋπόθεση ότι η συγγραφέας θα κάμει τις διορθώσεις, βελτιώσεις και συμπληρώσεις που προτείνει η Επιτροπή κρίσεως και όσες θα προτείνει το Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως του ΚΕΜΕ.

./.

4. Ἡ συγγραφέας τοῦ βιβλίου νά συνεργασθεῖ μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου της.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 167/1978

Σήμερα, 9 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Σάββατο καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β'; Διον. Μελάς, Ἰωάν. Χριστίδης, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Βάρβαρα Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Δ' τάξεως Δημοτικοῦ".

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά "Τό Ἀλφαβητάριό μου" τοῦ κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκη.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἕνα βιβλίο ἀλλοιώτικο ἀπό τ'ἄλλα" τῆς κ. Γρηγορουλάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΜΕ

ΘΕΜΑ 1ο. "Έγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Δ΄τάξεως Δημοτικοῦ".

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἑξῆς:

«1. Ἔλαβα ὑπόψητου α) Τό Ν.Δ. ἀριθμ. 749/70 "περί διδακτικῶν βιβλίων, β) τό Π.Δ. 1054/12-11-1977 "περί Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Φ.Ε.Κ. 347/12-11-1977), γ) τήν Ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας μέ ἀριθμ. Φ.309.22/292/13 5140 "περί προκηρύξεως διαγωνισμοῦ συγγραφῆς βιβλίων Ἀριθμητικῆς καί Γεωμετρίας Δ΄ τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Φ.Ε.Κ. 1269/ 77 τ.β.) δ) τήν Ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας, ἀριθμ. 68186/12-6-1978 περί συγκροτήσεως Ἐπιτροπῶν κρίσεως βιβλίων τοῦ Δ. Σχολείου, ε) τίς πράξεις ἀριθμ. 1/16-6-1978, ἀριθμ. 2/31-7-1978 τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεωςτοῦ βιβλίου Ἀριθμητική καί Γεωμετρία Δ΄ Τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου, ζ) Τά σχετικά "Σημειώματα Παρατηρήσεων" τῆς Δ/νσεως Ἐφ. τοῦ ΥΠΕΠΘ σχετικά μέ τίς τυπικές προϋποθέσεις, η) τίς εἰσηγητικές ἐνθέσεις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τά βιβλία τῶν κ.κ. Γεωργίου Α. Ἀποστολίνα, Ἰωάννη Τζούφλα καί Μαριάνθης Τζούφλα, Ἠλία Κ. Σαμαρᾶ, Παν. Δ. Ἀντωνόπουλου, Χρήστου Σ. Προύντζου καί Βασιλικῆς Λέκκα-Προύντζου, Σπύρου Κατσούνη, Κώστα Ἀνδρ. Βοσίνη καί τούς Διακογιάννη, θ) τίς ἀπαντήσεις τῶν συγγραφέων κ.κ. Γ. Ἀποστολίνα, Σπ. Κατσούνη, τούς Διακογιάννη, Κ. Βοσίνη, Ἠλία Κ. Σαμαρᾶ, καί Ι. Τζούφλα καί Μαριάνθης Τζούφλα καί ι) τήν πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως ἀριθμ. 3/29-9-1978.

2. Ὕστερα ἀπό μελέτη καί συγκριτική ἐντίμηση τῶν βιβλίων, πού προκρίθηκαν ἀπό τήν Ἐπιτροπή Κρίσεως γιά οὐσιαστική κρίση καί τελική ἐπιλογή, συμφωνεῖ μέ τήν Ἐπιτροπή Κρίσεως καί θεωρεῖ κατάλληλα τά βιβλία τῶν κ.κ. Γ. Ἀποστολίνα, Χρήστου Σ. Προύντζου-Βασ. Λέκκα-Προύντζου, Ἠλία Κ. Σαμαρᾶ καί Ἰωάννου Τζούφλα-Μαριάνθης Τζούφλα.

3. Τά παραπάνω βιβλία μποροῦν νά χαρακτηρισθοῦν ἀπό ἀρκετά καλά ἕως πολύ καλά. Γενικά ἡ ὅλη ἐργασία τῶν συγγραφέων εἶναι ἀξιέπαινη, ἄν μάλιστα ληφθεῖ ὑπόψη καί, ὁ κατά τή γνώμη του, περιορι-

./.

ομένος χρόνος γιά συγγραφή. Ἐξαρχῆς ὅμως διαπιστώνεται ὅτι καί τά τέσσερα βιβλία δέν ἀνταποκρίνονται μέ πληρότητα στίς προδιαγραφές τῆς προηγούμενης. Παρατηροῦνται, σέ ὅλα ἀνεξαιρέτως, ἐπιστημονικά σφάλματα, πού, μολονότι δέν εἶναι σέ ὅλες τίς περιπτώσεις ἀξιόλογα, ἐντούτοις μειώνουν τήν ἀξία τους.

Ἐπιπλέον χωλαίνουν, στή διατύπωση, πού σέ ὁρισμένες περιπτώσεις μπορεῖ εὔκολα νά δημιουργήσει σύγχυση στούς μικρούς μαθητές. Γενικά ἡ διατύπωση δέν εἶναι πάντοτε λιτή, μικροπερίοδη, καί σαφής, ὅπως ἡ προηγούμενη ἀπαιτεῖ.

4. Τά βιβλία πού, ἀπό τά παραπάνω τέσσερα, ὑπερτεροῦν εἶναι αὐτά τῶν κ.κ. Γ. Ἀποστολίκα καί Ι. καί Μ. Τζούφλα. Τό πρῶτο, ἔχει τό πλεονέκτημα τῆς μεθοδικῆς παρουσίασης τῆς ὕλης σέ τέτοιο βαθμό, πού ἐξασφαλίζει τήν ἄνετη εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν στίς μαθηματικές ἔννοιες καί μηχανισμούς· διαπρίνεται δέ γιά τήν προσεγμένη εἰκονογράφησή του ἡ ὁποία συμβάλλει στήν καλύτερη κατανόηση τῆς μαθηματικῆς ὕλης καί τήν ὑλοποίηση τῶν γενικότερων ἐπιδιώξεων καί σκοπῶν τοῦ μαθήματος.

Ὡστόσο, διαπιστώνονται ὁρισμένες ἀδυναμίες πού μειώνουν τήν ἀξία τοῦ βιβλίου. Οἱ ἀδυναμίες αὐτές ἔχουν σχέση μέ τήν ἐπιστημονική ἀκρίβεια καί ἐγκυρότητα τοῦ προσφερόμενου ὑλικοῦ. Ἐνδεικτικά, ἀναφέρονται τά ἑξῆς: 1) ὁ ὁρισμός τῆς ἀφαιρέσεως δέν εἶναι πλήρης (σ.21). 2) Ἐσφαλμένα ἀναγράφεται ὅτι ἀφαιροῦνται ποσά (σ.21), 3) Δέν εἶναι ὁμοειδεῖς πάντοτε ὁ διαιρετέος καί ὁ διαιρέτης (σ.71), 4) Ὁ ὁρισμός τοῦ δεκαδικοῦ ἀριθμοῦ ἀτελής (σ.98), 5) Δέν εἶναι ἀκριβές στήν περίπτωση τό ρῆμα "ἀντιστοιχεῖ"· τό σωστό εἶναι ἰσοδυναμεῖ (σ.99) 6) Τό βαρέλι τῆς εἰκόνας δέν εἶναι κύλινδρος καί δημιουργεῖ σύγχυση στούς μαθητές, 7) Δέν ἀποδίδει μέ ἀκρίβεια λέξη "ἀντίθετα" (σ.43, ἐνότ. 88, στίχ. 3)· τό σωστό εἶναι "ἀντίστοιχα".

Τό δεύτερο βιβλίο, τῶν κ.κ. Τζούφλα, παρουσιάζει τά προτερήματα τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκρίβειας, αὐστηρότητας καί συνέπειας.

Ἐν τούτοις, ἐπισημαίνονται διάφορα μειονεκτήματα, πού κυρίως ἔχουν σχέση μέ τήν προσαρμογή τῆς ὕλης πρός τίς πνευματικές δυνατότητες τοῦ παιδιοῦ. Πραγματικά οἱ περιπτώσεις εἶναι ἀρκετές καί μειώνουν τήν ἀποτελεσματικότητά του ὡς διδακτικοῦ ἐγχειριδίου: Ἐνδεικτ

πά ἀναφέρονται: 1) Οἱ δυσνόητοι γιά τά παιδιά ὅροι "ἀριθμογραφία" (σ. 83) "ἀριθμογραφία θέσεως"(σ.6) "ἀξιοσημείωτο σύνολο"(σ.11), "διμελής πράξη"(σ.29), 2)οἱ ξενικές λέξεις, ὅπως "παντρᾶν"(σ.12), 3)οἱ μεγάλοι ἀριθμοί καί τά πολλά μαγικά τετράγωνα(σ.25-26) 4)δέν παραθέτει τό 0(μηδέν) στή σελ. 40 καί δέν γίνονται πολλαπλασιασμοί μέ τό 0, 5) ἡ ἔννοια τῆς διαιρέσεως, μέ τό παράδειγμα πού χρησιμοποιεῖ (σ.50), εἶναι ἀμφίβολο ἄν κατανοηθεῖ ἀπό τούς μαθητές, 6)Δέν εἶναι ἀρκετές οἱ ἀσκήσεις καί τά προβλήματα προσθέσεως καί ἀφαιρέσεως πολυψήφιων ἀριθμῶν (σ.86), 7)πολλά προβλήματα(108, 109,252,253,254,255,260) καί ἀσκήσεις (137, 138,139,140,141,142, 143,144) εἶναι δυσνόητα, 8) ἐπιφυλάξεις ἐκφράζονται καί ὡς πρός τήν κατανόηση ὁρισμένων ἀπό τίς δραστηριότητες.9)Προκαλεῖ ἄνεση στά παιδιά ἡ συχνή ἐπανάληψη τῆς λέξεως "βλέπετε" μέ τό βέλος 10) Ἡ γενική ἐπανάληψη τῆς ὕλης δέν καλύπτονται ὅλες οἱ περιοχές μέ σχετικές ἀσκήσεις καί προβλήματα καί τά ὅσα οἱ συγγραφεῖς παραθέτουν δέν διατάσσονται μέ βάση τήν ἀρχή τῆς προϊούσας δυσχέρειας.

Σέ γενικές γραμμές δέν κατόρθωσαν οἱ συγγραφεῖς τοῦ δευτέρου βιβλίου νά κατέλθουν στό πνευματικό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου. Ἡ ὕλη δέν παρουσιάζεται πάντοτε μέ λόγια ἁπλά καί εὔληπτα, προφανῶς ἐπειδή ὁ ἕνας ἀπό τούς δύο συγγραφεῖς (ποῦ ἀνήκει στή Μ.Ἐκπαίδευση) ἔχει συνηθίσει νά χρησιμοποιεῖ ἐπιστημονική ὁρολογία κατάλληλη γιά ~~τά~~ παιδιά τοῦ Γυμνασίου.

Συμπεράσματα

1. Κανένα ἀπό τά δύο βιβλία δέν ἀνταποκρίνεται σέ ὅλες τίς προδιαγραφές τῆς προπρόξεως καί τίς ἀπαιτήσεις πού ἀπορρέουν ἀπό τίς μεθοδικές ὁδηγίες τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

2. Τό βιβλίο τῶν συγγ. Ι. Τζούφλα καί Μ. Τζούφλα ὑπερτερεῖ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ἀποστολίνα ὡς πρός τήν ἐπιστημονική ἀκρίβεια καί ἐσωτερική συνέπεια, ἀλλά ὑστερεῖ στή μεθοδική παρουσίαση τῆς ὕλης καί δέν στοιχεῖ πρός τή πνευματική ὡριμότητα καί τήν ἀφομοιωτική δύναμη τῶν μικρῶν μαθητῶν(8 1/2 - 9 1/2 ἐτῶν). Ἀντίθετα τό βιβλίο τοῦ κ. Ἀποστολίνα ὑπερτερεῖ τοῦ βιβλίου τῶν κ.κ.Τζούφλα –Τζούφλα ὡς πρός τή μεθοδική παρουσίαση τῆς

./.

ὕλης , τή γλῶσσα, ὁρολογία καί ἐγγύτητά του πρός τό ἐπίπεδο τῶν μαθητῶν, ἀλλά ὑστερεῖ (σέ σχέση μέ τό βιβλίο τῶν κ.κ. Τζούφλα) στήν ἐπιστημονική ἀκρίβεια καί ἐσωτερική ἀλληλουχία.

3. Μεταξύ τῶν δύο βιβλίων, μέ τήν παροῦσα μορφή τους, τό βιβλίο τοῦ κ. Ἀποστολίνα γενικά ἀνταποκρίνεται πρός τούς ὅρους τῆς προκηρύξεως καί τίς μεθοδικές ὁδηγίες τοῦ Ἀ.Προγράμματος καί κρίνεται περισσότερο κατάλληλο ἀπό αὐτό τῶν κ.κ. Τζούφλα. Ὡστόσο, ἐάν γίνει σοβαρή διορθωτική ἐπεξεργασία στό βιβλίο τῶν κ.κ. Τζούφλα, καί ἰδιαίτερα ἄν ἐπιτευχθεῖ ἡ προσαρμογή του στό πνευματικό ἐπίπεδο τῶν παιδιῶν, καί σέ συνδυασμό μέ τήν ἐπιστημονική του ἀκρίβεια, τό βιβλίο αὐτό θά καταστεῖ ὑποδειγματικό».

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ.114843/4-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β)Τά παραστατικά στοιχεῖα, γ)Τήν εἰσήγησητοῦ κ. Δ.Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

1. Ἐγκρίνει τήν μέ ἀριθμ. 3/29-9-1978 πράξη τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἀριθμητική-Γεωμετρία Δ' τάξεως Δημοτικοῦ", ὅπως ἔχει.

2. Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή βραβείων καί ἐπαίνων, ὅπως ἡ Ἐπιτροπή προτείνει, ἤτοι:

α. Τό βιβλίο τῶν Ἰωάννου Τζούφλα καί Μαριάνθης Τζούφλα θεωρεῖται κατάλληλο γιά τό β' βραβεῖο τῆς προκηρύξεως.

β. Τό βιβλίο τοῦ Γεωργίου Ἀποστολίνα θεωρεῖται κατάλληλο γιά τό Γ' βραβεῖο τῆς προκηρύξεως.

γ. Τά βιβλία τῶν α)Χριστου Προδρομίδου-Βασιλικῆς Λέκκα-Προδρομίδου καί β)Ἥλια Σαμαρᾶ θεωροῦνται κατάλληλα γιά τόν Α' καί Β' ἔπαινο τῆς προκηρύξεως, ἀντίστοιχα.

3. Προτείνει γιά ἐκτύπωση τό βιβλίο τῶν Ἰωάννου Τζούφλα καί Μαριάνθης Τζούφλα, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά γίνουν οἱ διορ-

./.

θώσεις καί βελτιώσεις πού ἀναφέρονται στήν εἰσηγητική ἔκθεση καί στήν πράξη 3/29.9-78 τῆς Ἐπιτροπῆς ὡρίσεως καθώς καί ἐκεῖνες πού θά ὑποβεζεῖ τό Τμῆμα Δημοτικῆς.

4. Οἱ συγγραφεῖς νά συνεργασθοῦν γιά τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου τους.

Γιά τό δεύτερο καί τρίτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε ἡ συζήτηση γιά μιά ἀπό τίς ἐπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

Ὁ Πρεσβύτερος

Κων. Κονιδιτσιώτης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Π Ρ Α Ξ Η 168/1978

Σήμερα, 11 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Δευτέρα καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2 – Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β΄, οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β΄, Ἀριστ. Βουγιουκας, Γεώργ. Μαραγκουδάκης Εἰδικοί Σύμβουλοι παρά τῷ ΚΕΜΕ, Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ἰ. Χριστιᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λόγῳ ἀσθενείας.

Θέμα ἡμερήσιας διατάξεως

Γενικές ἑνότητες τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν (Τάξεις Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄καί ΣΤ΄).

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἔπειτα ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης Σύμβουλος Β΄, καλεῖ τά μέλη νά συνεχίσουν τή συζήτηση πάνω στό διάγραμμα τῶν γενικῶν ἑνοτήτων τῶν Μαθηματικῶν, ὅπως τό παρουσίασαν στήν προηγούμενη συνεδρία τοῦ Τμήματος οἱ εἰσηγητές κ.κ. Κ. Πασσάκος, Δημ. Ἀνδριόπουλος καί Γεώργ. Μαραγκουδάκης.

Ἀκολουθεῖ διεξοδική διεπιστημονική συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων πάνω στίς γενικές ἑνότητες τῶν Μαθηματικῶν τῶν τάξεων Δ΄, Ε΄ καί ΣΤ΄.

./.

Είδικότερα γιά τήν ΣΤ' τάξη ὁ κ. Βουγιούκας διατυπώνει τήν ἄποψη νά αὐξηθοῦν οἱ ὧρες πού διατίθενται γιά τήν πρώτη γενική ἑνότητα, λόγῳ τῆς σπουδαιότητάς της καί νά μειωθοῦν οἱ ὧρες τῆς δεύτερης γενικῆς ἑνότητας.

Ὁ κ. Δ. Ἀβδριόπουλος ἔχει ἐπιφυλάξεις γιά τό κεφάλαιο "τόκοι" πού δέν περιλαμβάνεται στήν ὕλη τῆς ΣΤ' τάξεως. Διατυπώνει τήν ἄποψη νά μπεῖ σέ κάποια γενική ἑνότητα μία εἰσαγωγή στήν ἔννοια τοῦ τόκου καί στούς μηχανισμούς εὑρέσεως τόκων γιά πρακτικούς λόγους.

Ὁ κ. Πασσάκος συμφωνεῖ νά γίνει μόνο μία ἀναφορά στήν ἔννοια τοῦ τόκου.

Ἔπειτα ἀπό συζήτηση οἱ εἰσηγητές λέγουν ὅτι θά λάβουν ὑπόψη τους ὅλα ὅσα ἐπισημάνθηκαν σχετικά μέ τίς γενικές ἑνότητες τῶν Μαθηματικῶν ὅλων τῶν τάξεων, στό ἄλλο στάδιο τῆς ἐργασίας τους.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό τή διεξοδική συζήτηση, ὁμόφωνα ἀποφασίζει ἡ ὀργάνωση σέ γενικές ἑνότητες τῆς ὕλης τῶν Μαθηματικῶν γιά ὅλες τίς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ νά εἶναι ὡς ἑξῆς:

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

Α' ΤΑΞΗ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ
I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ II. ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ IX. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ: ΣΥΝΟΛΑ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ	1. Προμαθηματικές διαδικασίες καί ἔννοιες (Ταξινόμηση, διάταξη, ἀντιστοίχιση ἕνα πρός ἕνα. Πάνω-κάτω, δεξιά-ἀριστερά, μεταξύ, πολλά-λίγα, λιγότερα-περισσότερα κ.ἄ).	10
	2. Βασικές μαθηματικές ἔννοιες (Σύνολα, ἀριθμός, σχῆμα, διαστάσεις, γραφική ἀπεικόνιση τοῦ πλήθους τῶν στοιχείων στά σύνολα).	13

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

./.

V. ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	3.	Η διαδικασία της μετρήσεως (Εμπειρικές μετρήσεις σέ σχέση μέ μῆκος, χρῆμα, χρόνο, ἐπιφάνεια, περιεκτικότητα).	7
II. IN. ΑΡΙΘΜΟΙ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	4.	Οἱ ἀριθμοί 1-5· μαθηματικές πράξεις (Ἀπόλυτοι καί ταυτικοί ἀριθμοί, πρόσθεση, ἀφαίρεση, λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν προτάσεων καί προβλημάτων).	20
X. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	5.	Οἱ ἀριθμοί 6-10· μαθηματικές πράξεις 0-10 (Ἀπόλυτοι καί ταυτικοί ἀριθμοί, πρόσθεση, ἀφαίρεση· οἱ ἀριθμοί 0-10· ἔννοια τῆς δεκάδας, λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν προτάσεων καί προβλημάτων).	15
	6.	Οἱ ἀριθμοί 11-20· μαθηματικές πράξεις 0-20 (Ἀπόλυτοι καί ταυτικοί ἀριθμοί, πρόσθεση, ἀφαίρεση καί πολλαπλασιασμός. λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν προτάσεων καί προβλημάτων. Η ἔννοια τοῦ μισοῦ).	15
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	7.	Βασικές γεωμετρικές ἔννοιες (ἀνοικτές καί κλειστές καμπύλες, ἀσύμμετρες καί συμμετρικές· ἀναγνώριση τοῦ κύκλου).	10

Β· Τ Α Ξ Η

ΠΕΡΙΟΧΕΣ		ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ
I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ II. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ.	1.	Προμαθηματικές διαδικασίες (ταξινομήσεις, ἀντιστοιχίσεις καί διατάξεις μέ βάση δύο ἤ περισσότερα χαρακτηριστικά).	10

IX. ΣΥΝΟΛΑ, ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ	2. Βασικές μαθηματικές έννοιες(Σύνολα, τεμαχισμός συνόλων, σχῆμα, διαστάσεις, γραφική ἀπεικόνιση τοῦ πλήθους τῶν στοιχείων στά σύνολα κλπ).	10
V. ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ.	3. Μετρήσεις (Μετρήσεις μέ αὐθαίρετες μονάδες μετρήσεως καί εἰσαγωγή στίς σταθερές μονάδες μετρήσεως).	10
	4. Οἱ ἀριθμοί ἀπό 20-100(Ἀπόλυται καί ταχτικοί ἀριθμοί, 10,20,30... ...100..5, 10,15....100.....23, 35,48....100. Θεσιακή ἀξία ψηφίων, ἡ ἔννοια τῶν 1/2, 1/4, 2/4, 3/4).	20
IV. ΑΡΙΘΜΟΙ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ X ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	5. Μαθηματικές Πράξεις στούς ἀριθμούς 0-100 (Πρόσθεση, ἀφαίρεση καί πολλαπλασιασμός εἰσαγωγή στήν ἔννοια τῆς διαιρέσεως καί πράξεις διαιρέσεως· λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν προτάσεων καί προβλημάτων· ἰδιότητες προσθέσεως· προσεταιριστικότητα καί ἀντιμεταθετικότητα).	27
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	6. Βασικές γεωμετρικές ἔννοιες(τετράγωνο, ὀρθογώνιο, τρίγωνο).	8
IX. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	7. Εἰσαγωγή στήν ἰδέα τῶν πιθανοτήτων (σχετικά παιγνίδια, σχετικές ἁπλές γραφικές παραστάσεις).	5

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ.Ε.Μ.Ε.

Γ' Τ Α Ξ Η

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ
II. ΣΥΝΟΛΑ	1. Σύνολα (ὑποσύνολα, τομή συνόλων, τεμαχισμός συνόλων κ.ἄ.)	15
III. ΑΡΙΘΜΟΙ IV. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ X. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	2. Ἀριθμοί ἕως τό 1000· μαθηματικές Πράξεις (Ἀπόλυτοι καί ταυτικοί ἀριθμοί, θεσιακή ἀξία τῶν ψηφίων, σύνθετες μαθηματικές πράξεις προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ· συστηματική μελέτη καί πράξη τῆς διαιρέσεως· λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν προτάσεων καί προβλημάτων).	25
IX. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ	3. Ἰδιότητες μαθηματικῶν Πράξεων (Ἀνασκόπηση τῶν διδαχθέντων στή Β' τάξη· ἡ ἀντιμεταθετικότητα καί προσεταιριστικότητα στόν πολλαπλασιασμό· ἡ μονάδα ὡς στοιχεῖο ταυτότητας τοῦ πολλαπλασιασμοῦ).	10
	4. Ἁπλοί κλασματικοί ἀριθμοί (Ἀνασκόπηση τῆς ἀντίστοιχης ὕλης ἀπό τή Β' τάξη· Τά κλάσματα 1/3, 2/3, 1/8, 1/5. Γραφικές παραστάσεις σχετικές μέ τά κλάσματα).	10
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	5. Γεωμετρικές ἔννοιες (Ἀνασκόπηση προηγουμένων· περίμετρος, γωνίες, ρόμβος· εἰσαγωγή στά γεωμετρικά σώματα, κύβος).	15
V. ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	6. Μετρήσεις (Μετρήσεις πού φθάνουν ὡς τίς ὑποδιαιρέσεις τῶν σταθερῶν μονάδων μετρήσεως).	10
X. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	7. Εἰσαγωγή στήν ἰδέα τῶν πιθανοτήτων (συνθετότερες περιπτώσεις πιθανοτήτων· σχετικές γραφικές παραστάσεις).	5

Δ' Τ Α Ξ Η

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ
ΙΙ. ΣΥΝΟΛΑ	1. Σύνολα	5
ΙΙΙ. ΑΡΙΘΜΟΙ	2. Οἱ ἀριθμοί πέρα ἀπό τό 1000· Μαθηματικές Πράξεις (θεσιακή ἀξία τῶν ψηφίων, ὁμαδοποίηση κατά ἑκατοντάδες καί χιλιάδες, σύνθετες μαθηματικές Πράξεις, λύση ἀνοικτῶν ἀριθμητικῶν πράξεων καί προβλημάτων).	18
ΙV. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	3. Ἰδιότητες μαθηματικῶν Πράξεων (Οἱ Βασικότερες ἀπό αὐτές)	7
Χ. ΠΙΘΑΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	4. Κλασματικοί ἀριθμοί (Κλάσματα πού παριστάνουν μέρη συνόλων: τά 2/3 τοῦ 15, ἰσοδύναμα κλάσματα, σύγκριση κλασμάτων μέ τήν ἀκεραία μονάδα, ὁμώνυμα καί ἑτερώνυμα κλάσματα, πρόσθεση καί ἀφαίρεση ὁμωνύμων).	20
	5. Εἰσαγωγή στούς δεκαδικούς ἀριθμούς (Δεκαδικά κλάσματα, ἔννοια καί γραφή δεκαδικῶν ἀριθμῶν).	10
V. ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	6. Μετρήσεις· εἰσαγωγή στούς συμμιγεῖς ἀριθμούς (μετρήσεις, μέ τίς σταθερές μονάδες καί τίς ὑποδιαιρέσεις τους, χρήματος, χώρου, χρόνου κ.ἄ, ἔννοια καί γραφή συμμιγῶν).	15
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	7. Γεωμετρία (εἴδη γραμμῶν, εἴδη γωνιῶν, κύκλος, γεωμετρικά σώματα: κύβος, ὀρθογώνιο, παραλληλεπίπεδο, κύλινδρος, σφαίρα).	10
IX. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	8. Εἰσαγωγή στήν ἰδέα τῶν πιθανοτήτων (πιθανότητες μέ συνθετότερους συνδυασμούς· σχετικές γραφικές παραστάσεις).	5

Ε' ΤΑΞΗ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ
III. ΑΡΙΘΜΟΙ	1. Κλασματικοί ἀριθμοί ('Ανασκόπηση προηγουμένων, μετατροπή ἑτερωνύμων κλασμάτων σέ ὁμώνυμα, οἱ τέσσερις πράξεις, μικτοί ἀριθμοί, σύνθετα κλάσματα).	20
IV. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	2. Συμμιγεῖς ἀριθμοί (Μετατροπή συμμιγῶν ἀριθμῶν ἀνώτερης τάξεως σέ μονάδες κατώτερης τάξεως· πρόσθεση καί ἀφαίρεση).	5
X. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	3. Σχέσεις κλασματικῶν, δεκαδικῶν καί συμμιγῶν ἀριθμῶν (Μετατροπές)	8
	4. Οἱ ἀριθμοί πέρα ἀπό τό 1.000.000 (Τό τετράγωνο τῶν ἀριθμῶν, ἔκφραση ἑνός ἀριθμοῦ μέ διαφορετικά ψηφία: 'Αραβικά, Ρωμαϊκά, 'Αρχαῖα 'Ελληνικά).	7
	5. Μαθηματικά Προβλήματα (Λύση σύνθετων μικτῶν προβλημάτων καί ἀσκήσεων).	5
VII. ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ VIII. ΠΟΣΟΣΤΑ. ΑΠΛΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ.	6. Εἰσαγωγή στίς ἔννοιες τῶν Λόγων, 'Αναλογιῶν καί Ποσοστῶν (Λύση σχετικῶν προβλημάτων).	
	7. 'Απλή μέθοδος τῶν τριῶν (σχετικά ἁπλά προβλήματα).	10
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	8. Γεωμετρία (Διάκριση καί σύγκριση ἁπλῶν καί πολυγωνικῶν γεωμετρικῶν σχημάτων. Μετρήσεις γωνιῶν καί περιμέτρων. Εὕρεση ἐμβαδοῦ εὐθυγράμμων γεωμετρικῶν σχημάτων. Εἰσαγωγή στήν ἔννοια τοῦ ὄγκου).	15
IX. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ.	9. Στοιχεῖα στατιστικῆς καί γραφικές παραστάσεις ('Εννοια τοῦ μέσου ὅρου, σχετική ἄσκηση καί προβλήματα, σχετικές γραφικές παραστάσεις).	5
XI. ΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ	10. Εἰσαγωγή στή λογική σκέψη. ('Απλά στοιχεῖα λογικῆς σέ σχέση μέ τά μαθηματικά).	5

./.

ΣΤ' Τ Α Ξ Η

Π Ε Ρ Ι Ο Χ Ε Σ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Ω Ρ Ε Σ
III. ΑΡΙΘΜΟΙ IV. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	1. Οἱ ἀριθμοί (Γενική ἀνασκόπηση ἀκεραίων, δεκαδικῶν, συμμιγῶν καί κλασματικῶν. Συσχετίσεις τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν σέ ποικίλες προβληματικές καταστάσεις. Δυνάμεις ἀριθμῶν).	20
X. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.	2. Εἰσαγωγή στούς ἀρνητικούς ἀριθμούς (Ἡ θερμομετρική κλίμακα, συγκρίσεις καί συσχετίσεις θετικῶν καί ἀρνητικῶν).	10
VII. ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ	3. Εἰσαγωγή στούς ἀλγεβρικούς ἀριθμούς (Ἁπλές ἐξισώσεις, κ.ἄ).	10
	4. Συστηματικότερη ἐξέταση Λόγων, Ἀναλογιῶν, Ποσοστῶν, Σύνθετη μέθοδος τῶν τριῶν (Προβλήματα καί προβληματικές καταστάσεις).	10
VI. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	5. Γεωμετρία (Εὕρεση ἐμβαδοῦ κύκλου, εὕρεση ἐμβαδοῦ ὅλων τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων μέ συστηματικότερο τρόπο. Εὕρεση ὁλικῆς ἐπιφάνειας καί ὄγκου στερεῶν γεωμετρικῶν σωμάτων).	20
IX. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	6. Στοιχεῖα στατιστικῆς καί γραφικές παραστάσεις. (Εὕρεση τοῦ μ.Ο Ἡ ἔννοια τῆς κατανομῆς. Σχετικές γραφικές παραστάσεις).	10
XI. ΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ	7. Λογική σκέψη (Ἁπλά στοιχεῖα λογικῆς σέ σχέση μέ τά μαθηματικά).	10

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Βασ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 169/1978

Σήμερα, 12 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Τρίτη καί ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών καί Έπιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Άθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδαρίτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλαυτίδης, Κων/νος Πασσάλης, Νικ. Παπαδόπουλος Σύμβουλοι Β', Διον. Μελάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 60.

Δέν ἔλαβε μέρος στή συνεδρία ὁ κ. Ι. Χριστιάς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, λόγῳ ἀσθένειας.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

Θ έ μ α: 1. Έγκριση πρακτικοῦ τῆς Έπιτροπῆς κρίσεως τῆς Ἱστορίας τῆς Γ' τάξεως Δημοτικοῦ.

Θ έ μ α: 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό Άλφαβητάρι μου" τοῦ κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκη.

Θ έ μ α: 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΑΠ ΤΑΛΑ" τῆς κ. Γεωργουλάκη.

Θ έ μ α: 4ο. Χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό Σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' Δημοτικοῦ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

Ἡ συζήτηση γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβλήθηκε γιά μιά ἀπό τίς ἑπόμενες συνεδρίες τοῦ Τμήματος.

./.

Θέμα 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τό 'Αλφαβητάριό μου" τοῦ κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκη.

'Ο ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.7/243/130552/3-11-1978 τοῦ 'Υπουργείου 'Εθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο τοῦ κ. Γεωργίου Μαραγκουδάκη μέ τίτλο "Τό ἀλφαβητάριό μου" μαζί μέ τήν ἀπό 1-11-78 αἴτηση τοῦ κ. Βερβερέλη Θεοδώρου καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

" 'Ο συγγραφέας βασίζει τό βιβλίο του στά δεδομένα τῆς ψυχογλωσσολογίας: σύνδεση προφορικοῦ καί γραπτοῦ λόγου· σύνδεση παραγωγῆς, σύνταξης, ἀνάγνωσης καί κατανόησης· ἀντιστοιχία γραμμάτων καί φθόγγων· ὑιοθέτηση τοῦ ἄμεσου σκοποῦ νά ἀποκτήσουν οἱ μαθητές τίς ἐξειδικεύσεις κωδικοποίησης καί ἀποκωδικοποίησης.

Τό "ἀλφαβητάριό μου" περιλαμβάνει ὁδηγίες γιά τόν ἐνήλικο, κείμενα, εἰκόνες, ἱστορίες καί συζητήσεις μέ ἀφετηρία τίς εἰκόνες καθώς καί κινητικές δραστηριότητες μέ τά αὐτοκόλλητα. 'Ακόμη περιλαμβάνει τό σκοπό καί ἐργασίες γιά κάθε ἑνότητα.

'Η γενική ὀργάνωση τοῦ βιβλίου ἀποβλέπει νά εἰσαγάγει τά παιδιά στό μηχανισμό τῆς πρώτης ἀνάγνωσης μέ τήν παράλληλη ἀνάπτυξη τῶν ἀνάλογων ἱκανοτήτων στούς γλωσσικούς τομεῖς πού εἶναι γνωστοί ὡς σημασιολογικός, συντακτικός καί μορφοφωνολογικός.

Τό σημασιολογικό μέρος ἐξυπηρετεῖται ἀπό τίς εἰκόνες πού ὑπάρχουν σέ κάθε μάθημα καθώς καί ἀπό τίς ἱστορίες ἤ συζητήσεις μέ τό δάσκαλο καί τά παιδιά. Στήν ἀρχή τοῦ βιβλίου δίνονται συγκεκριμένες ὁδηγίες πρός τούς γονεῖς καί δασκάλους γιά τή χρησιμοποίηση αὐτῶν τῶν μέσων μέ τόν πιό ἀποδοτικό τρόπο.

Τό συντακτικό μέρος προάγεται μέ τίς δραστηριότητες συμπλήρωσης τῶν κενῶν, τήν ὀρθή σύνταξη τῶν ἀρχικά ἀσύντακτων φράσεων ἤ προτάσεων καί τήν τοποθέτηση τῶν εἰκόνων κοντά στίς λέξεις, φράσεις ἤ προτάσεις πού ταιριάζουν.

Τό μορφοφωνολογικό μέρος καλλιεργεῖται ἰδιαίτερα μέ τή χρησιμοποίηση ἀπό τά παιδιά τῶν αὐτοκόλλητων ταινιῶν. Μέ τή χρήση τῶν αὐτοκόλλητων ταινιῶν τό βιβλίο ἐπιδιώκει ἀκόμη νά ὑποβοηθήσει τίς ποικίλες μαθήσεις τῶν παιδιῶν καί στούς τρεῖς γλωσσικούς τομεῖς μέ τή δημιουργία τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων, γιά νά ὑπάρξουν οἱ κατάλληλες κινητικές (καί στή συνέχεια γνωστικές) δραστηριότητες.

./.

Πέρα ἀπό τό περιεχόμενο καί τή μεθόδευσή του γιά διδασκαλία, τό "Ἀλφαβητάριό μου" συγκεντρώνει καί τά ἑξῆς πλεονεκτήματα: (1) Ἔχει ἐλκυστική εἰκονογράφηση, κατάλληλα τυπογραφικά στοιχεῖα, ἄνεση χώρου στίς σελίδες του, ἀνθεκτικό καί καλῆς ποιότητας χαρτί καί πρακτική βιβλιοδεσία. (2) Προβλέπει χῶρο μέσα στό βιβλίο γιά ἐμπέδωση τοῦ περιεχομένου καί ἄσκηση τῶν μαθητῶν. (3) Χρησιμοποιεῖ ἕνα περιορισμένο λεξιλόγιο. (4) Ἐπανέρχεται μέ ἐπαναλήψεις σέ ὅσα διδάχτηκαν. (5) Δίνει ὁδηγίες στό διδάσκοντα γιά τίς δραστηριότητες πού μπορεῖ νά κάνει μέ τούς μαθητές σέ κάθε ἑνότητα.

Ἕνα μειονέκτημα πού θά πρέπει νά ἐπισημανθεῖ εἶναι ὁρισμένα ὀρθογραφικά σφάλματα, τά ὁποῖα θά πρέπει νά διορθωθοῦν ἐπάνω στό βιβλίο, ὥστε τά βιβλία ἀπ'αὐτή τήν ἔκδοση πού θά φτάσουν στά χέρια τῶν μαθητῶν νά εἶναι σύμφωνα μέ τήν ἐπίσημη νεοελληνική γραμματική. Συγκεκριμένα, πρέπει νά διορθωθοῦν: ἡ κατάληξη -_η_ τῆς ὑποταντικῆς καί τοῦ μέλλοντα καί τά κεφαλαῖα στή λέξη "Ἐβζωνος" (σ. 50) καί "Ψαράς" (σ. 61). Ὡς μειονέκτημα τέλος θέλω νά ἐπισημάνω ὅτι οἱ "Ὁδηγίες γιά τόν ἐνήλικο" εἶναι πολύ ἀναλυτικές (καί ὁπωσδήποτε κατατοπιστικές), ἀλλά δίνονται σέ πολλά στάδια γεγονός πού κάνει τήν πιστή ἐφαρμογή τους κάπως δύσκολη γιά τό διδάσκοντα.

Συμπερασματικά, τό "Ἀλφαβητάριό μου" εἶναι βιβλίο μεθοδικό, πρωτότυπο, καλαίσθητο καί πρακτικό στή χρήση του, στηρίζεται σέ ἐπιστημονικές ἀρχές, καλλιεργεῖ τήν κινητικότητα τῶν παιδιῶν καί βοηθάει στήν ἀνάπτυξη τῶν ἱκανοτήτων τους γιά μιά πρώτη προσπέλαση τοῦ γραπτοῦ κειμένου.

Γιά τούς λόγους αὐτούς προτείνω (1) νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο ἐλεύθερο βοήθημα γιά τούς μαθητές τῆς Α'τάξης καί (2) νά μήν κριθεῖ ὡς πρός τή χρησιμότητά του γιά τούς μαθητές τοῦ νηπιαγωγείου, γιατί τό πρόγραμμα τοῦ νηπιαγωγείου δέν προβλέπει διδασκαλία τῆς "Ἀνάγνωσης".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/243/130552/3-11-78 τοῦ ΥΠΕΠΘ, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 1-1-78 τοῦ κ. Θεοδώρου Βερβερέλη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο μέ τίτλο "Τό Ἀλφαβητάριό μου" τοῦ κ. Γεωργ. Μαραγκουδάκη θεωρεῖται χρήσιμο γιά ἐλεύθερη ἀπασχόληση τῶν παιδιῶν στό σπίτι.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "ΕΝΑ ΒΗΒΛΗΟ ΑΛΗΟΤΗΚΟ ΑΠ' ΤΑΛΑ" τῆς κ. Γεωργουλάκη.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/69/88730/12-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό ΚΕΜΕ, σύμφωνα μέ τό Ν. 186/75 ἄρθρ. 2 παρ. 5, γιά τό βιβλίο τῆς κ. Ζαφ. Παρ. Γεωργουλάκη-ΖΑΚΗ μέ τίτλο "ΕΝΑ ΒΗΒΛΗΟ ΑΛΗΟΤΗΚΟ ΑΠ ΤΑΛΑ" καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Τό βιβλίο ὑποβάλλεται γιά γνωμοδότηση ἀπό γλωσσολογική καί ποιητική ἄποψη. Εἶναι γραμμένο μέ ἕνα νέο τρόπο γραφῆς, γιά τήν ὁποία ἡ κ. Γεωργουλάκη ἔχει πάρει δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας ἀπό τό Ὑπουργεῖο Ἐμπορίου. Ὁ νεοτρόπος συνίσταται στήν "ἐξαφάνιση τῶν περιττῶν διπλῶν γραμμάτων καί διφθόγγων" καί στήν ἁπλοποίηση μέ τή μέθοδο "ἀκούω γράφω" πού χρησιμοποιεῖ 22 γράμματα καί ὀνομάζεται "ΖΑΦΗΡΗΑ ΠΑΡΖΑΝΗΟΣ ΓΡΑΦΗ". Μ'αὐτή τή νέα γραφή, ὑποστηρίζει ἡ κ. Γεωργουλάκη, θά ὠφεληθοῦν ὄχι μόνο οἱ "Ἕλληνες, ἀλλά καί οἱ ξένοι οἱ ὁποῖοι "...θά μάθουν πολύ γρήγορα νά μιλοῦν τήν 'Ελληνική γλῶσα,.."(σ.15). Ὅπως ἀναφέρεται στόν Πρόλογο, μέ τό βιβλίο ἐπιδιώκεται ἀκόμη μεταξύ ἄλλων ὁ φρονηματισμός καί ἡ ἔξαρση τοῦ πατριωτικοῦ καί θρησκευτικοῦ συναισθήματος μικρῶν καί μεγάλων.

Τό βιβλίο περιλαμβάνει ἔντεκα μέρη καί περιέχει ρητά καί σπέφεις, συρτά, πεντοζάλη, σούστα, ριζίτικα, λαϊκά, ταγκό, ἐλαφρά, μοντέρνα, δημοτικά, ὕμνους ἀκόμη καί ...Ἀγγλικά σέ μορφή στιχουργημάτων.

Ἡ κ. Γεωργουλάκη φαίνεται πώς σύνθεσε αὐτό τό βιβλίο μέ τήν πρόθεση νά ἀπαλείψει τή δυσκολία πού ὑπάρχει στήν ἐκμάθηση τῆς ὀρθογραφίας. Μιά τέτοια ἰδέα βέβαια εἶναι καλόδεχτη ἀπό πολλούς ὡς ἕνα ὁρισμένο σημεῖο, ἀλλά ἡ ὑλοποίησή της πάντα καί ὅπου ἐπιχειρήθηκε ἐδῶ πραγματοποιήθηκε, γιατί συνάντησε ἐμπόδια ἀπό τήν ἴδια τή φύση καί τήν ἱστορία τῆς γλώσσας. Οἱ Ἀμερικανοί, γιά νά ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα πού ἀφορᾶ τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, χρησιμοποίησαν τή μέθοδο ι/Τ/α γιά τήν ἐκμάθηση τῆς πρώτης ἀνάγνωσης. Ἀλλά, ἂν δι-

ναιολογεῖται μιὰ τέτοια μέθοδος γιὰ τὰ Ἀγγλικά, γιὰ τὴν Ἑλληνική ποὺ εἶναι φωνητική γλῶσσα δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ χρησιμοποιήσουμε ἁπλούστερο πάθεια γραφῆς. Ἰδιαίτερα δὲν ὑπάρχει λόγος γιὰ ἀλλαγὴ τῆς γραφῆς σὲ κείμενα ποὺ ἀπευθύνονται σὲ ἀναγνῶστες, οἱ ὁποῖοι ἔχουν συνηθίσει σ'ἕναν ὁρισμένο πάθεια. Ἡ κ. Γεωργουλάκη ὁμολογεῖ (σ. 13) ὅτι εἶναι ἀγράμματη, ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν εἶχε τὴν εὐκαιρία καὶ τὶς ἀπαραίτητες γνώσεις νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν οὐσία τοῦ σοβαροῦ θέματος τῆς γραφῆς καὶ τῆς ὀρθογραφίας.

Ὅσο γιὰ τὴν "ποιητική" λεγόμενη ἄποψη τοῦ βιβλίου νομίζω ὅτι πρόκειται γιὰ στιχουργήματα, μὲ τὸν ἐπιεικέστερο χαρακτηρισμὸ ἀνατέλλα γιὰ τὰ παιδιά. Ἀπορῶ γιατὶ ὑποβάλλονται καὶ προωθοῦνται στὸ Τμῆμα γιὰ κρίση τέτοιου εἴδους ἔργα.

Τὸ βιβλίο τῆς κ. Γεωργουλάκη δὲν εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μου, χρήσιμο γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατὶ δὲν εἶναι γραμμένο σύμφωνα μὲ τὸν πάθεια καὶ τὴν ὀρθογραφία τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας κι ἀκόμη γιατὶ τὸ περιεχόμενο, τὸ ὕφος καὶ τὸ εἶδος τοῦ λόγου δὲν εἶναι στὸ ἐπίπεδό τους".

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/69/88730/12-8-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β) τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 7-8-78 τῆς κ. Γεωργουλάκη, γ)τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο τῆς κ. Γεωργουλάκη -ΖΑΚΗ μὲ τίτλο "ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΑΠ ΤΑΛΑ" δὲν θεωρεῖται χρήσιμο γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, γιατὶ δὲν εἶναι γραμμένο σύμφωνα μὲ τὸν πάθεια καὶ τὴν ὀρθογραφία τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσας κι ἀκόμη γιατὶ τὸ περιεχόμενο, τὸ ὕφος καὶ τὸ εἶδος τοῦ λόγου δὲν εἶναι στὸ ἐπίπεδό τους.

Θ έ μ α 40: Χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' Δημοτικοῦ.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Ἡ κ. Μαντᾶ, ἰδιοκτήτρια ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ζητεῖ μέ αἴτησή της (χωρίς ἡμερομηνία) πού διαβιβάζεται ἀπό τό κ. Γεν. Γραμματέα (αἰ. 100953/6/10/78), παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα: 1) στά Μαθηματικά τῶν Α', Β', καί Γ' τάξεων αὔξηση ἀπό 3 σέ 6 ὧρες, 2) στά μαθήματα Σπουδή περιβάλλοντος, Μουσική καί χειροτεχνία τῶν τάξεων Α' καί Β' αὔξηση ἀπό 1 σέ 2 ὧρες. Τήν ζητούμενη αὔξηση τῶν ὡρῶν στά Μαθηματικά αἰτιολογεῖ μέ βάση τήν πληθώρα ἀσκήσεων καί τή φύση τοῦ μαθήματος. Συγκεκριμένα πρόκειται νά ἐφαρμόσει τό γερμ. ἀναλυτικό πρόγραμμα καί τά ἀντίστοιχα βιβλία πειραματικά. Τήν αὔξηση πού ζητεῖ γιά τά ἄλλα μαθήματα στηρίζει στό ἐνδιαφέρο τῶν δασκάλων καί γενικότερα τοῦ σχολείου της γιά καλύτερη καλλιέργεια τῶν παιδιῶν.

Εἶχα ζητήσει ἀπό τήν κ. Μαντᾶ ἀναλυτικά σημειώματα σχετικά μέ τίς ἐπιμέρους ἀλλαγές καί προσθῆκες ὕλης στά παραπάνω μαθήματα καί κυρίως μαθηματικῶν καί χειροτεχνίας τά ὁποῖα καί ἔφερα".

Ὁ κ. Παπαδόπουλος διαβάζει τά σχετικά σημειώματα καί δίνει διευκρινίσεις, ὅπως καί ἡ ἴδια ἡ κ. Μαντᾶ πού προσκλήθηκε γι' αὐτό τό λόγο. Τελικά καί ἀφοῦ ἀποχώρησε ἡ κ. Μαντᾶ ὁ κ. Παπαδόπουλος συνέχισε: "Ἀπό τή μελέτη ὅλων αὐτῶν τῶν στοιχείων καί ὅπως φάνηκε καί ἀπό τίς διευκρινίσεις πού μᾶς ἔδωσε ἡ κ. Μαντᾶ ὁ ἴδιος θεωρῶ τήν προσπάθειά της ἀξιοπρόσεκτη καί τά βιβλία πού ἔχει γιά χρήση ἀπό τούς μαθητές μέ μετάφραση τῶν λίγων λέξεων πού συνοδεύουν τούς ἀριθμούς καί τά σχήματα ἰδιαίτερα σημαντικά γιά τή μάθηση τῶν μαθηματικῶν στίς τάξεις αὐτές. Ἂν λάβουμε ὑπόψη ὅτι στό μάθημα αὐτό ὑπάρχει πράγματι πρόβλημα σέ ὅλες τίς βαθμίδες τῆς Ἐκπ/σεώς μας θεωρῶ σκόπιμο νά ἐφαρμοστεῖ τό σύστημα αὐτό πειραματικά, ἀφοῦ ἄλλωστε ἡ κ. Μαντᾶ ἔχει ἡ ἴδια σπουδές στή Γερμανία καί ἕνα δάσκαλο ἀπό τήν Κύπρο μέ αὐξημένες προσόντα. Γι' αὐτό προτείνω νά ἐγκριθεῖ ἡ αὔξηση τῶν ὡρῶν στά Μαθηματικά ἀλλά μόνο κατά 2 ὧρες ὥστε νά μή ἔχουμε σημαντική διαφορά ἀπό τό ὡράριο τῶν ἄλλων σχολείων, καί κατά μιά ὥρα στή Μουσική καί χειροτεχνία μόνο, γιατί καί ἐδῶ διαπίστωσα ὅτι ὑπάρχουν στοιχεῖα γιά καλή ἐργασία. Ὁ ἴδιος θά παρακολουθήσω μέ ἐνδιαφέρον τίς διαπιστώσεις ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ συστήματος αὐτοῦ στά Μαθηματικά καί

προτείνω νά ζητήσει ἀπό τήν κ. Μαντᾶ νά μᾶς ὑποβάλει στό τέλος τῆς χρονιᾶς ἀναλυτικά πορίσματα καί διαπιστώσεις".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 100953/6-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν ἀπό 7-9-78 αἴτηση τῆς κ. Β. Μαντᾶ καθώς καί τίς περαιτέρω διευκρινίσεις πού ἔδωσε, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν.

ὁ μ ό φ ω ν α ἀ π ο φ α ί ν ε τ α ι

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας στό Ἰδιωτικό Σχολεῖο Βασιλικῆς Μαντᾶ γιά παρέκκλιση ἀπό τό ἀναλυτικό καί ὡρολόγιο πρόγραμμα τῶν τάξεων Α', Β', Γ' τοῦ Δημοτικοῦ ὡς ἑξῆς: 1) Οἱ ὧρες διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν τῶν τάξεων Α', Β' καί Γ' Δημοτικοῦ νά αὐξηθοῦν κατά μία (1) ὥρα τήν ἑβδομάδα, διότι τό σύστημα, ὅπως ἐφαρμόζεται μέ βάση ὁρισμένη σειρά βιβλίων, ἀπαιτεῖ κάπως περισσότερο χρόνο καί 2) Οἱ ὧρες διδασκαλίας τῆς Μουσικῆς τῶν τάξεων Α' καί Β' Δημοτικοῦ νά αὐξηθοῦν κατά μία (1) ὥρα τήν ἑβδομάδα, διότι ἐνδιαφέρει τό Τμῆμα ἡ διαπίστωση τῶν δυνατοτήτων τῶν μαθητῶν γιά κατασκευή ἁπλῶν μουσικῶν ὀργάνων.

Ἡ Διεύθυνση τοῦ Σχολείου ὑποχρεώνεται νά ἐνημερώσει τό Τμῆμα Δημοτικῆς τοῦ ΚΕΜΕ στό τέλος τοῦ ἔτους λεπτομερῶς μέ συστηματική ἔκθεση γιά τίς διαπιστώσεις καί τά ἀποτελέσματα πού προέκυψαν ἀπό τήν παρέκκλιση ἀπό τό Α καί Ω Πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Θεοδ. Κονιδιτσιώτης

Ἡ Γραμματέας

Εὐρ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 170/1978

Σήμερα, 14 Δεκεμβρίου 1978 ήμέρα Πέμπτη καί ώρα 10.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμήμα Δημοτικής Έκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Έκπαιδευτικών Μελετών καί Έπιμορφώσεως στήν αίθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Άθήνα).

Έλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, άφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία άπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οί κ.κ. Δημ. Άνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ίωάν. Χριστιᾶς, Διοικ. Μελᾶς, Έπόπτες τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ή γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ήμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Άνακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση ἄδειας στήν κ. Οὐρανία Πρεσβέλου γιά διεξαγωγή ἔρευνας.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Καλημέρα ἥλιε" τῆς κ. Τασούλας Μουτάφη-Κατσώχη.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά καναρινάκια μου" τοῦ Γιώργη Κρόκου.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ ἐνθέσεις μου" τοῦ κ. Φ. Χατζηθωμᾶ.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρίας.

./.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', ἀνακοινώνει στό Τμῆμα α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/264/140782/24-11-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των πού ἀναφέρεται στή γνωστοποίηση ἀποφάσεως τοῦ Τμήματος δημοτικῆς στόν ἐνδιαφερόμενο γιά τό βιβλίο "Δυό παραμύθια τοῦ Λ.Τολστόϊ", β)τό ἔγγραφο ἀριθμ. 144262/28-11-78 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ θέμα ἀποζημίωση στό συγγραφέα Χρίστο Τσολάκη γιά τήν ἐκχώρηση στόν ΟΕΔΒ τῶν συγγραφικῶν δικαιωμάτων ἐπί τοῦ βιβλίου του "Νεοελληνική Γραμματική Β' καί ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ", γ)τά ἔγγραφα 131996/20-11-78 καί 139867721-11-78, πού ἀναφέρονται στή συγκρότηση τριμελοῦς ἐπιτροπῆς γιά τήν κρίση τῆς εἰκονογραφήσεως τῶν νέων βιβλίων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καί στήν ἀποστολή ἀντιτύπων βιβλίου μαθηματικῶν Β' τάξεως τοῦ Οἴκου WESTERMANN, ἀντίστοιχα.

./.

ΘΕΜΑ 2ο. Χορήγηση άδειας στήν κ. Ούρανία Πρεσβέλου γιά διεξαγωγή έρευνας.

Ο άρμόδιος γιά τό θέμα εισηγητής κ. Ν. Παπαδόπουλος, Σύμβουλος Β', εισηγείται τά ακόλουθα:

"Η κ. Πρεσβέλου ζητά με αίτησή της(13-12-78) χορήγηση άδείας γιά διεξαγωγή έρευνας την όποία θά έποπτεύει ό καθηγητής τού Μαραολείου Διδασκαλείου Δ.Ε. κ. Σαμπούκη, τού όποίου συστατικό γράμμα μέ τό σχετικό έρωτηματολόγιο διαβιβάζονται άπό τό Υπουργείο (Δ/νση Έφαρμ. Προγρ. ΔΕΠΑΧ Φ.309.4/126/149101/11-12-78) μέ την παράκληση νά ένεργήσουμε σχετικά.

Έκτός τών παραπάνω στοιχείων ή κ. Πρεσβέλου έφερε έπειτα άπό ύπόδειξή μου βιογραφικό σημείωμα καί ύπάρχει στά δικαιολογητικά της πίνακας τών Δημοτ. Σχολείων στά όποία προβλέπει νά διενεργήσει την έρευνά της. Πρόκειται γιά 16 Δημοτ. Σχολεία τής περιοχής Αθηνών καί Πειραιώς.

Τό θέμα τής έρευνας είναι "τό παιδικό περιοδικό" καί θά ζητηθεί άπό τούς μαθητές νά συμπληρώσουν σχετικά έρωτήματα δυό(2) σελίδων. Τά έρωτήματα είναι άρκετά καί κατάλληλα γιά την έρευνα τού θέματος. Δέν άναφέρεται σέ ποιών τάξεων μαθητές θά δοθεί τό έρωτηματολόγιο καί έχω όριομένες έπιφυλάξεις άν θά μπορέσουν παιδιά ήλικίας κάτω άπό τά 10-11 νά τό συμπληρώσουν μέ έπιτυχία. Άκόμη καί μαθητές τής Β' καί ΣΤ' τάξεως θά χρειαστούν βοήθεια άρκετή κι ίσως την παρουσία τής ύπεύθυνης κατά την διάρκεια τής συμπλήρώσεώς του.

./.

Ἐπειδή ὅμως ἡ ἔρευνα ἐποπτεύεται ἀπό τόν καθηγητή κ. Τσιμποῦκη, τό θέμα εἶναι ἐνδιαφέρον καί χρήσιμο νά πληροφορηθοῦμε τίς μελέτες τῶν μαθητῶν ὡς πρός τά περιοδικά, εἰσηγοῦμαι τήν ἔγκριση τῆς αἰτήσεως καί προτείνω νά ζητηθεῖ ἀπό τήν κ. Πρεσβέλου νά ὑποβάλει τά πορίσματα στό ΚΕΜΕ σέ δύο ἀντίτυπα.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.4/126/149101/11-12-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 18-12-78 τῆς κ. Οὐρανίας Πρεσβέλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ν. Παπαδόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἐγκρίνει τή χορήγηση ἄδειας στήν κ. Οὐρανία Πρεσβέλου γιά ἄσκηση στήν ἔρευνα μέ θέμα "Τά παιδικά περιοδικά" στά 16 Δημοτικά Σχολεῖα πού ἀναφέρει στήν αἴτησή της.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Καλημέρα ήλιε" τής κ. Φωτούλας Μουτάφη-Κατσώχη.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ. Φ.309.71/49/66967/9-6-1978 ἔγγραφό του ἀποστέλλει αἴτηση τῆς Νηπιαγωγοῦ Ἀναστασίας Μουτάφη ἀπό 4-5-78, προκειμένου νά γίνει γνωμάτευση γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ "στίς Νηπιαγωγούς καί γονεῖς".

Πρόκειται γιά ἕνα πολυγραφημένο ἔντυπο 75 σελίδων μεγάλου σχήματος. Στήν ἀρχή του προηγεῖται κεφάλαιο ἐκτάσεως 1 1/2 σελίδων μέ τίτλο "Ὁ ρόλος τοῦ Νηπιαγωγείου στή σύγχρονη κοινωνία μας, ὅπου ἐκφράζεται γενικές σκέψεις γιά τήν ἀξία τοῦ Νηπιαγωγείου. Ἀκολουθοῦν χωρίς τίτλο ἑξῆ σελίδες μέ σχέδια εἰκόνων στό ἀριστερό μέρος πού δείχνουν δραστηριότητες νηπίων καί μέ τήν ὀνομασία τῶν δραστηριοτήτων αὐτῶν στά δεξιά καθώς καί τό χρόνο "διδασκαλίας" τους ἀπό 8.30-12.15. Προφανῶς πρόκειται γιά ἕνα σχέδιο ἡμερήσιας ἐργασίας στό Νηπιαγωγεῖο. Ἀκολουθεῖ μία σελίδα μέ "Κέντρα διαφέροντος ὅπου κατά μῆνα ἀπό Σεπτέμβριο ἕως καί Ἰούνιο καί μέ ἐποχειακή διάταξη ἐντίθενται γεγονότα καί ἀσχολίες συναφεῖς, ἐνῶ ἐπίσης παρεμβάλλεται ἄφθονο φυσιογνωστικό ὑλικό. Ἀκολουθεῖ στή συνέχεια ἡ ἀνάπτυξη καί παρουσίαση τῶν ἑνοτήτων. Χρησιμοποιεῖται γι' αὐτό μιά τυποποιημένη διάταξη πού ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἴδια γιά ὅλες τίς ἑνότητες. Στό ἐπάνω μέρος τῆς σελίδας σκιτσογραφεῖται μία κατάσταση συνήθως σύμφωνη μέ τό περιεχόμενο τῆς ἑνότητας, ἀκολουθεῖ ἕνα κείμενο πάνω στήν ἑνότητα, ὑποδεικνύονται ἀσκήσεις γιά τά νήπια καί ἡ ἑνότητα τελειώνει μέ σχετικά ποιήματα ἤ αὐτοσχέδια στιχουργήματα.

Τά σκίτσα ἔχουν περιεχόμενο συνήθως σχετικό μέ τό κείμενο τῆς κάθε μίας ἑνότητας ἀλλά εἶναι ἐξαιρετικά ἁπλοϊκά καί μάλλον ναϊδτεχνα. Τό περιεχόμενο τῶν ἑνοτήτων ἀποτελεῖ κατά κανόνα μιά κοινοτοπία καί ἐφόσον ἀπευθύνεται, ὅπως εἶναι εὔλογο, στήν Νηπιαγωγό ζημιώνει μάλλον παρά ὠφελεῖ. Θά ἦταν ἴσως χρήσιμο, ἂν παρέθετε τά σημεῖα μόνο καί τίς ἀπόψεις τῆς ἑνότητας καί ἡ κάθε Νηπιαγωγός πολύ εὔκολα θά μποροῦσε νά ὀργανώσει τό περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας της. Οἱ ἀσκήσεις πού ἀκολουθοῦν, καίτοι πολλές ἀπ' αὐτές εἶναι ἐπιτυχεῖς, ὅμως εἶναι τελείως ἀνεπαρκεῖς καί ὁπωσδήποτε ἀτελεῖς γιά τό

σκοπό που ἐπιδιώκεται μέ τή διδασκαλία τοῦ κάθε θέματος. Τά ποιήματα πού ἀκολουθοῦν τήν κάθε ἑνότητα ἄλλα εἶναι τμήματα ποιημάτων γνωστῶν ποιητῶν χωρίς ὅμως νά ἀναφέρεται τό ὄνομά τους καί ἄλλα εἶναι αὐτοσχέδια στιχουργήματα καλῆς ποιότητας γενικῶς. Τά κείμενα τοῦ βιβλίου γενικά βρίσκουν λαθῶν, ὅπως λόγου χάριν, φυχαλίζει, χείμαροι, πλυμερίζει, προφυλαχθμαστε, χειμῶνα, καλοκαῖρι, καστανῶς, ἡμπορεῖ, ἔννοιες, ἀρκαιτά, ὧρες, παπούς, τρύγος, ἐλαιῶνας, ἐξέλιξη, σκύλος, γουρούνι, πάρκο, ἐαρᾶς, κ.ἄ. Ἄν καί γενικῶς ἀκολουθεῖται ἡ ἐγκεκριμένη νεοελληνική γραμματική.

Γιά ὅλα αὐτά ε ἰ σ η γ ο ῦ μ α ι

κρίνω τό βιβλίο ἀκατάλληλο γιά τό σκοπό πού προορίζεται καί προτείνω νά μή γνωματεύσει τό Τμῆμα γιά τή χρησιμότητά του".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/49/68967/9-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 4-5-78 τῆς κ. Μουτάφη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Χων/νου Παυσανίου, Συμβούλου Β' καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Καλημέρα ἥλιε" τῆς κ. Ἀναστασίας Μουτάφη κρίνεται ἀκατάλληλο γιά τίς νηπιαγωγούς, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Τά καναρινάκια μου" τοῦ Γιώργη Κρόνου.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, ἔθεσε ὑπόψη τοῦ Τμήματος τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/3563/27-3-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, μέ τό ὁποῖο διαβιβάστηκε στό ΚΕΜΕ γιά γνωμοδότηση τό βιβλίο "Καναρινάκια, 150 ποιήματα καί τραγούδια γιά τό νηπιαγωγεῖο" τοῦ Γιώργη Κρόνου μαζί μέ τήν ἀπό 20-3-1978 αἴτηση τοῦ ἐκδότη Γ.Α. Βασδέκη καί εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

Τά "Καναρινάκια" εἶναι μιά συλλογή 150 ποιημάτων μελοποιημένων. Στήν αἴτησή του ὁ ἐκδότης ζητάει νά γνωματεύσει τό Τμῆμα γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου γιά τίς σπουδάστριες τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί τίς νηπιαγωγούς.

Στήν ἀρχή τῆς συλλογῆς παρατίθεται μιά ἐπιστολή τοῦ κ. Μ. Παλάντιου ἀναδημαίνιου καί διευθυντῆ τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν. Ἀκολουθεῖ μιά κατατοπιστική εἰσαγωγή γιά τό τραγούδι στό νηπιαγωγεῖο. Τά ποιήματα παρατίθενται στήν ἀριστερή σελίδα τοῦ βιβλίου κι ἀπέναντι, στή δεξιά σελίδα, δίνονται μελοποιημένα. Ἡ εἰκονογράφηση τοῦ βιβλίου, πού ἔγινε ἀπό τό Βόρωνα Ἀπτόσογλου, εἶναι πλούσια καί ἐκφραστική. Τά ἐξωτερικά στοιχεῖα τῆς συλλογῆς, ἐξώφυλλο, δέσιμο στοιχειοθεσία, χαρτί προδιαθέτουν εὐνοϊκά ἐκεῖνον πού θά τήν πάρει στά χέρια του.

Τά θέματα τῶν ποιημάτων εἶναι παρμένα ἀπό τό φυσικό, οἰκογενειακό, κοινωνικό, θρησκευτικό καί σχολικό περιβάλλον τοῦ παιδιοῦ. Ἔτσι, μαζί μέ τήν αἰσθητική καλλιέργεια, τά ποιήματα φέρνουν τό παιδί σέ γνωριμία μέ τά φυτά("Οἱ κρίνοι" σ. 136, "Τά κεράσια" σ. 270), μέ τά ζῶα ("Ἡ κοτόβλα" σ. 166, "Ἡ Μαριῶ" σ. 184, "Τό ποντίκι" σ. 190, "Τό τζιτζίκι" σ. 298),τά φυσικά φαινόμενα καί τίς ἐποχές("Ἤλιε μου σ. 140, "Ἄνοιξη" σ. 26), μέ τά ἐπαγγέλματα ("Ὁ τροχομόμος" σ. 280). Ἐπίσης τά ποιήματα βοηθοῦν στήν τόνωση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος("Καλοκαιρινή προσευχή" σ. 310), τῆς ἀγάπης πρός τήν πατρίδα, τήν οἰκογένεια καί τό σπίτι('Ελληνόπουλο εἶμ'ἐγώ" σ. 154,"Ἡ σημαιούλα μου " σ. 146, "Ἡ φωτιά στό τζάκι" σ. 102, "Ἡ νοικοκυρούλα" σ. 104). Παρέχουν ἔννοιες ("Τό 9" σ. 226, "Τό κόκκινο", σ. 236). Τέλος ἀναφέρονται σέ παιδικές δρασ

ριότητες ("Κοβνια πάνω" σ. 254).

"Ενα μεγάλο μέρος άπό τά ποιήματα της συλλογής τοῦ κ. Κρβνου διακρίνονται γιά τήν εὐαισθησία τους, γιά τήν ἀρτιότητα τοῦ στίχου, τό ὕφος τους, τό διαλεγμένο λεξιλόγιο καί τό ἀπέριττο στήν πλοκή τους. Ὑπάρχουν καί ὁρισμένα ποιήμα α λιγότερο δουλεμένα, ὅλα ὅμως εἶναι στό ἐπίπεδο τῆς ἀνάπτυξής τῶν παιδιῶντῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

Τό νήπιο ἀγαπάει τή μελωδία, ἀλλά προπαντός τό ζωηρό ρυθμό. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτιτά περισσότερα τραγούδια τῆς συλλογῆς εἶναι "γρήγορα", "χαρωπά", "πηδηχτά-χορευτά", "ὄχι ἀργά" κτλ., πού φανερώνει ὅτι ὁ συνθέτης ἔλαβε ὑπόψη τήν ἀπαίτηση αὐτῆς τῆς ἡλικίας γιά ζωηρό ρυθμό.

Ἐπειδή δέν εἶμαι εἰδικός στή μουσική, βασίζομαι στήν παρατήρηση τοῦ κ. Παλάντιου σχετικά μέ τή μελοποίηση ὅτι ὁ συνθέτης βρίσκεται κοντά στό πνεῦμα καί στίς φωνητικές δυνατότητες τῶν μικρῶν παιδιῶν" καί ὅτι κατορθώνει "νά ὑποτάξει τήν ποιητική καί μουσική του ἀξιοσύνη στίς αἰσθητικές καί φωνητικές δυνατότητες" αὐτῆς τῆς ἡλικίας.

Γιά τούς παραπάνω λόγους ,

προτείνω νά κριθεῖ ὡς χρήσιμο βιβλίο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν νηπιαγωγείων καί τίς νηπιαγωγούς.»

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του:α)Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/3561Β/27-3-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β)τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 20-3-78 τοῦ ἐκδότη Γ.Α. Βασδέκη, γ) τήν εἰσήγηση τοῦτο. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ἐμφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Τά καναρινάκια μου:150 ποιήματα καί τραγούδια γιά τό Νηπιαγωγεῖο" τοῦ Γ. Κρβνου θεωρεῖται χρήσιμο γιά τίς βιβλιοθῆκες τῶν Νηπιαγωγείων καί τίς νηπιαγωγούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Οἱ ἐνθέσεις μου" τοῦ κ. Σ. Χατζηθωμᾶ.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

Τό βιβλίο τοῦ κ. Σ.Χατζηθωμᾶ "Οἱ ἐνθέσεις μου" (Ἐκδ. "Φίλιππος 1978 σελ. 200) ἔχει γραφεῖ γιά τούς μαθητές τῶν Γ' καί Δ' τάξεων τοῦ Δημοτ. Σχολείου. Στίς πρῶτες 3 σελίδες περιέχονται μικρά ἀνθολογημένα ἀποσπάσματα διαφόρων παιδαγωγῶν, καθηγ. Πανεπιστημίου, ἐκπαιδευτικῶν καί λογοτεχνῶν πού ἀναφέρονται σέ προγενέστερη ἐργασία τοῦ συγγραφέα· οἱ παρατηρήσεις εἶναι κολακευτικές γιά τό συγγραφέα. Ἀκολουθεῖ Εἰσαγωγή (σ.13-25) μέ θεωρητικά στοιχεῖα καί ὑποδείξεις πρός τούς μαθητές γενικά γιά τήν ἔνθεση, τή δομή καί τό σωστό τρόπο διατύπωσή της. Οἱ 89 ἐνθέσεις - ὑποδείγματα κατανέμονται, μέ ἐποχιακό κριτήριο, στούς κύκλους: Φθινόπωρο, Χειμώνας, Ἄνοιξη, Καλοκαίρι καί γιά κάθε ἐποχή. Στή συνέχεια ὑπάρχει ἕνα μικρό κεφάλαιο "Ἐπιστολές". Τό βιβλίο κλείνει μέ τούς Γραμματικούς καί Ὀρθογραφικούς κανόνες (σελ. 177-195).

Παρατηρήσεις:

1. Ἡ γλῶσσα πού χρησιμοποιεῖ ὁ σ. εἶναι ἡ νεοελληνική ἡ ὁποία εἶναι ἰδιαίτερα προσεγμένη, στρωτή, μικροπερίοδη, ἐλκυστική.

2. Ἡ ἔκταση τῶν ἐνθέσεων εἶναι ἡ πρέπουσα γιά τούς μαθητές τῆς Γ' καί Δ' τάξεως.

3. Ἡ δόμηση ὅλων τῶν κειμένων βασίζεται σχεδόν πάντοτε σ' ἕνα σχεδιάγραμμα, πρᾶγμα πού μέ ἐπιμονή ὁ συγγραφέας προσπαθεῖ νά συνειδητοποιήσουν οἱ μαθητές. Ὁ συγγραφέας φρονεῖ ὅτι τό σχεδιάγραμμα εἶναι ἕνας πρακτικός ὁδηγός χρήσιμος γιά τούς περισσότερους μαθητές.

4. Στό τέλος κάθε ἐνθέσεως παραθέτει ὁρισμένα συγγενῆ θέματα γιά ἀνάπτυξη καί λεξιλογικές ἀσκήσεις.

Ὁ κ. Χατζηθωμᾶς, παρά τίς καλές του προθέσεις καί γενικά τή φιλότιμη προσπάθειά του, καί παρότι ἡ ἐργασία του ξεχωρίζει μέσα στήν πλειονότητα τῶν κυκλοφορούντων ὁδηγῶν ἐνθέσεων, ἐντούτοις δέν κατορθώνει νά ξεπεράσει τή γενική ἀδυναμία πού παρουσιάζουν ὅλα τά βιβλία τῆς κατηγορίας αὐτῆς, ὅτι δηλ. ὁδηγοῦν στήν τυποποίηση καί δέ συμβάλλουν στήν ἀνάπτυξη τῆς δημιουργικῆς σκέψεως

ποῦ ἐνεργοποιεῖ τίς πνευματικές δυνάμεις τοῦ παιδιοῦ καί ἐκφράζει τόν ἐσωτερικό του κόσμο. Ὁ συγγραφέας φρονεῖ ὅτι τό βιβλίο του "διακρίνεται γιά τήν πρωτοτυπία του" ποσοτική καί κυρίως τήν "ποιοτική" καί ὅτι ἡ μέθοδός του διευκολύνει τίς σκέψεις τῶν μαθητῶν καί βοηθᾶ στή διαπραγμάτευση τοῦ κάθε θέματος, ἀλλά ὁ ἰσχυρισμός του ἀπό τήν παράθεση τῶν ὑποδειγμάτων του καί τῶν ἀντιστοίχων σχεδιαγραμμάτων, δέν εἶναι πειστικός. Οἱ ἐπιφυλάξεις αὐτές μᾶς ὑπαγορεύουν νά εἰσηγηθῶ τήν ἀπόρριψη τοῦ βιβλίου του "Οἱ ἐκθέσεις μου".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309/71/75/99/638/19-9-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 30-8-78 τοῦ Φωτ. Χατζηθωμᾶ, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Οἱ ἐκθέσεις μου" τοῦ κ. Φωτ. Χατζηθωμᾶ δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά τούς μαθητές τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, διότι δέν ἐγγίζει στήν τυποποίηση καί δέν συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη τῆς δημιουργικῆς σκέψεως ποῦ ἐνεργοποιεῖ τίς πνευματικές δυνάμεις τοῦ παιδιοῦ καί ἐκφράζει τόν ἐσωτερικό του κόσμο.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Ἀ. Κεντιετσιάτης

Ἡ γραμματέας

Εὐρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 171/1978

Σήμερα, 16 Δεκεμβρίου 1978, ἡμέρα Σάββατο καί ὥρα 9.30 πρωϊνή, συνεδρίασε τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα).

Ἔλαβαν μέρος στή συνεδρίαση, ἀφοῦ προσκλήθηκαν σύμφωνα μέ τή νόμιμη διαδικασία ἀπό τόν Προεδρεύοντα τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη, Σύμβουλο Β', οἱ κ.κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Νικ. Βλουτίδης, Κων/νος Πασσάκος, Νικ. Παπαδόπουλος, Σύμβουλοι Β', Δθον. Μελᾶς, Ἰωάν. Χριστιᾶς, Εἰσηγητές τοῦ ΚΕΜΕ, καθώς καί ἡ γραμματέας τοῦ Τμήματος Εὐρυδίκη Παπανικολάου μέ βαθμό 6ο.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ στατιστική εἰς τήν ἐκπαίδευσιν" τοῦ κ. Κ.Παπαναστασίου.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ χαρά καί ἡ φυσαγγεία τῶν παιδιῶν" Κων/νου καί Χρύσ. Καπρῆ.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πρωτεύουσα Ἀττική", Μ. καί Ἰ. Βαλανδίη.

ΘΕΜΑ 4ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ κοινωνική θέση καί ἐπαγγελματική θέση τῆς σημερινῆς γυναίκας", Κ. Βέλκου.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐλεύθερη ἤ κατευθυνόμενη ἐργασία στό Νηπιαγωγεῖο καί ἐπίδραση αὐτῆς στή συμπεριφορά τῶν Νηπίων" τῆς κ. Παναγιώτας Βασιλάκη.

Στήν ἀρχή ἐπικυρώνεται τό πρακτικό τῆς προηγούμενης συνεδρία

. / .

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ στατιστική εἰς τήν ἐκπαίδευσιν" τοῦ κ. Κ. Παπαναστασίου.

Ὁ ἀρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Κων/νος Πασσάκος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται τά ἀκόλουθα:

"Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας μέ τό ἀριθμ. Φ.514.2/E4658/31-7-78 ἔγγραφό του ἀποστέλλει αἴτηση τοῦ Κ. Παπαναστασίου ἀπό 26-7-78 προκειμένου νά γίνει γνωμάτευση γιά τό βιβλίο του ""Ἡ Στατιστική εἰς τήν Ἐκπαίδευσιν"" γιά χρήση τῶν σπουδαστῶν Σχολῶν Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ καί προμήθειά του γιά τίς Σχολικές Βιβλιοθῆκες.

Τό βιβλίο ἀποτελεῖ ἔκδοση τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου Κύπρου (Λευκωσία 1977) καί ἐκτείνεται σέ 259 σελίδες. Προλογίζει ὁ Διευθυντής τοῦ Ἰνστιτούτου αὐτοῦ Ι.Κουτσάκος ὅπου ἀποφαίνεται πώς εἶναι "ἕνα πολύ χρήσιμο βοήθημα γιά τούς Ἕλληνες Ἐκπαιδευτικούς καί ἄλλους κοινωνικούς ἐργάτες ὅταν θέλουν νά ἐρευνήσουν ἐπιστημονικά κάποιο πρόβλημα...". Τό εἰσαγωγικό σημείωμα τοῦ συγγραφέα μᾶς πληροφορεῖ πώς τό βιβλίο "ἔγραφη διά νά βοηθήσῃ τούς ἐκπαιδευτικούς Στοιχειώδους καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀνεξαρτήτως εἰδικότητος". Προτάσσει στή συνέχεια καί ἀναλύει τίς βασικές στατιστικές ἔννοιες μέ πληρότητα ἀφοῦ γενικά μέ ἐπιτυχία τίς ἀποδίδει στήν ἑλληνική γλῶσσα. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάπτυξη τῶν μεθόδων τῶν περιγραφικῶν στατιστικῶν καί ἐπίσης τῶν ἐπαγωγικῶν. Ἡ ἀνάπτυξη αὐτή γίνεται μέ σαφήνεια καί γιά τό σκοπό αὐτό χρησιμοποιοῦνται καί παραδείγματα καί διευκρινιστικοί πίνακες. Ἀκόμα ὁ συγγραφέας ἐνθέτει καί τά "ἀπαραμετρικά κριτήρια". Ὁ συγγραφέας δέν παραμένει στά στοιχειώδη μαθηματικά καί στατιστικά ἀλλά καί σέ εὐρύτερες σύγχρονες ἀναπτύξεις των. Ὅλα ἐπεξηγοῦνται μέ πλήρη σαφήνεια καί ἀπουσιάζει ἡ περιττολογία. Ἴσως θά διευκόλυνε ἀκόμα περισσότερο τήν κατανόηση ἐάν ἦσαν περισσότερα τά παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῶν στατιστικῶν μεθόδων ἀπό τή σχολική πράξη. Τό βιβλίο κατακλείεται μέ τούς ἀναγκαίους στατιστικούς πίνακες καθώς καί σχετική βιβλιογραφία κυρίως ἀγγλόγλωσση καί ὁπωσδήποτε σύγχρονη. Γιά ὅλα αὐτά τό ἔργο εἶναι μιά ἐργασία πολύ ἀξιόλογη γιά τό σκοπό πού ἐγράφη

./.

καὶ ε ἰ σ η γ ο ῦ μ α ι

κρίνω τὸ βιβλίο πάρα πολὺ χρήσιμο γιὰ τοὺς σπουδαστὲς τῶν σχολῶν ἐκπαιδεύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ὅλων τ τῶν βαθμίδων".

Τὸ Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τὸ ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.514.2/8465Ε/31-7-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκ/των, β)τὴν αἴτηση μὲ ἡμερομηνία 28-7-78 τοῦ κ. Κ. Παπαναστασίου, γ)τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Κων/νου Πασσάκου, Συμβούλου Β', καὶ δ) τὴ διεξοδικὴ συζήτηση μεταξὺ τῶν μελῶν

ὁ μ ό φ ω ν α ἀποφαίνεται

Τὸ βιβλίο "Ἡ Στατιστικὴ εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν" τοῦ κ. Κ. Παπαναστασίου θεωρεῖται πολὺ χρήσιμο γιὰ τοὺς σπουδαστὲς τῶν σχολῶν ἐκπαιδεύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ὅλων τῶν βαθμίδων.

./.

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἡ χαρά καί ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν", Κ. καί Χ. Μαυρῆ.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β; θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α)τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/62/73679/16-7-78 τοῦ ΥΠΕΠΘ μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό ΚΕΜΕ γιά τό βιβλίο "Ἡ χαρά καί ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν" τῶν κ.κ. Κ. καί Χ. Μαυρῆ καί β) τήν εἰσήγηση γιά τό βιβλίο αὐτό τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιουκα,Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

"Κων.Κικ. Μαυρῆ-Χρήστου Κικ. Μαυρῆ, ἐκπαιδευτικῶν-Ἡ χαρά καί ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν,"σχολικά ἀνέκδοτολογία" - "Περιέχει 400 ἐξυπνα, εὐχάριστα, κατάλληλα Σχολικά ἀνέκδοτα γιά ὅλους τούς μαθητές Δημοτικοῦ, Γυμνασίου, γονεῖς καί διασκέδαση" - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ γιά ὅλες τίς ὧρες καί γιά τίς διαισπες "Πολλές φορές οἱ στιγμές ἐπιζητοῦν τά ἀστεῖα σάν τροφή", Ἰσοκράτης-Θεσσαλονίκη- Χ.χ. (σύνολο σελίδων 100).

Πρόκειται γιά εὔθυμα ἀνέκδοτα, ἀπ'αὐτά πού φιλοξενοῦνται συνήθως σέ περιοδικά ποικίλης ὕλης.Οἱ συλλέκτες τους ἐδῶ τά κατατάσσουν σέ 11 ἑνότητες, ἕνα γιά ἰσάριθμα μαθήματα, σέ σύνολο σελίδων 20, καί μία μέ τίτλο "Διάφορα Σχολικά ἀνέκδοτα", σέ 63 σελίδες. Προτάσσονται τρία εἰσαγωγικά κείμενα "Ἀνέκδοτα κάί ἐντύπωση", "Στό μαθητή", "Στούς συναδέλφους (ἐκπαιδευτικούς) καί σφούς γονεῖς", πού πιάνουν 8 σελίδες, καί τό βιβλίο κλείνει μέ 2 σελίδες πού τιτλοφοροῦνται: "Σάν ἐπίλογος", "Ἀος Δωδεκάλογος", "Βος Δωδεκάλογος". Σέ κάθε ἀνέκδοτο μπαίνει μιά ἐπικεφαλίδα, "περίληψη τῆς διδαχῆς του", "κεντρική του ἰδέα", κατά τούς συγγραφεῖς.

Ἡ ἰδέα νά συγκεντρωθεῖ ἀνεκδοτολογικό ὑλικό γιά τήν ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν δέν εἶναι καινή.Εἶναι γνωστό πόσο τραβάει τά παιδιά τό χιοῦμορ καί μέ πόση βουλιμία καταφεύγουν στά "Ἐξυπνῶ καί κουτά", "Βλᾶτε νά γελάσουμε" καί γενικά στίς εὐθυμογραφικές σελίδες τῶν περιοδικῶν. Ἀλλά ἡ δουλειά τῶν κ.κ. Κων. καί Χρ. Μαυρῆ ἔχει γίνει μέ τόση προχειρότητα, ὥστε τελικά τά ἀρνητικά της σή-

53,άρ.103, (τούς)κάλλους(σελ. 54, άρ.109), κατάταση (σελ. 59, άρ. 132), συγκηνημένος (σελ.61,άρ.142), άλλά(σελ.62,άρ.145), άσφιτιλιά(σελ. 80, άρ.234), γιταί(άντί:γιατί, σελ.82, άρ. 256), εζανι(σελ.85, άρ. 257).

Καί γιά μόνο τά γλωσσικά του φεγγάρια τό βιβλίο κατατά ἐπιζήμιο γιά παιδιά τοῦ σχολείου".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του : α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71 62/73679/16-7-78 τῆς Δ/νσεως Ἐφαρμογῆς Προγραμμάτων (Τμῆμα Δ') τοῦ ΥΠΕΠΘ, β)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀρ. Βουγιουκλάκη, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν ,

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ἡ χαρά καί ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν" τῶν κ.κ. Κων/νου καί Χρήστου Μακρῆ δέν θεωρεῖται χρήσιμο γιά παιδιά τοῦ σχολείου, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Πρωτεύουσα Ἀττική" τῶν κ.κ. Μιχάλη Γαλανάκη καί Ἰωάννας Παπαδοπούλου-Γαλανάκη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος 1)τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/77/103.623/23-9-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό ΚΕΜΕ γιά τό βιβλίο "Πρωτεύουσα Ἀττική" τῶν κ.κ. Μ. καί Ἰ. Γαλανάκη καί 2)τήν εἰσήγηση γιά τό βιβλίο αὐτό τοῦ κ. Δημ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

" Α: Γενικά - Εἰσαγωγικά

1. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Νόμου 186/1975, ἀνάμεσα στίς ἁρμοδιότητες τοῦ ΚΕΜΕ συγκαταλέγεται καί "..προκειμένου περί κυκλοφορίας βιβλίων καί βοηθημάτων, ἡ διατύπωσις γνώμης περί τῆς χρησιμότητος ἢ μή αὐτῶν. Ὁ, τῇ αἰτήσει των, χαρακτηρισμός ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὡς συγγραφέων ἀξιολόγων ἐργασιῶν ἢ μελετῶν".

2. Μέ τήν αἴτησή τους οἱ ἐνδιαφερόμενοι ζητοῦν ἀπό τό ΥΠΕΠΘ (καί τό ΥΠΕΠΘ ἀπό τό ΚΕΜΕ) νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου των ὡς ἐλευθέρου ἀναγνώσματος τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

3. Κατόπιν τούτων, κατ'ἐφαρμογή τῆς παραπάνω διατάξεως τοῦ Νόμου, ἡ εἰσήγηση θά ἀναφερθεῖ στό θέμα τῆς χρησιμότητας ἢ μή τοῦ βιβλίου.

Β: Περιεχόμενο τοῦ βιβλίου

Τό βιβλίο ἐκδόθηκε στήν Ἀθήνα μέ τήν εὐθύνη τῶν συγγραφέων χωρίς νά ἀναγράφεται χρονολογία ἐκδόσεως. Ἀποτελεῖται ἀπό 128 σελίδες δυο σχήματος καί περιέχει 55 διδακτικές ἑνότητες κατανεμημένες σέ 4 μέρη: στό πρῶτο μέρος (γενικό) γίνεται λόγος γιά γενικές γεωγραφικές ἔννοιες, τό δεύτερο ἀναφέρεται στό Δῆμο Ἀθηνῶν (καί παράλληλα στήν ἔννοια τῆς Κοινότητας), στό τρίτο περιγράφονται τά τέσσερα διαμερίσματα τῆς Ἀττικῆς καί στό τέταρτο ἡ ὑπόλοιπη Ἀττική, ἀνατολική καί Δυτική, καθώς καί τά νησιά τοῦ

./.

διαμερίσματος τοῦ Πειραιᾶ.

Γ: Κριτικές παρατηρήσεις

1. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι ἄριστη καί ἡ ἐντύπωση καλλιτεχνική καί μέ πολλή ἐπιμέλεια. Τό ἐξώφυλλο καλά φιλοτεχνημένο καί ἡ ἐπιλογή τῶν φωτογραφιῶν πολύ εὔστοχη. Ἡ ἐπιλογή τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων πολύ ἐπιτυχής, τό ὕφος καί ἡ χρησιμοποίηση διαφορετικοῦ τύπου στοιχείων ὅταν πρόκειται νά δοθεῖ ἔμφαση σέ ὁρισμένες βασικές ἔννοιες.

2. Στό βιβλίο πολύ εὔστοχα προτάσσεται μιά μονοσέλιδη εἰσαγωγή, ὅπου οἱ συγγραφεῖς κατατοπίζουν τά παιδιά γιά τό τί πρόκειται νά διαβάσουν στίς σελίδες του. Στό τέλος τοῦ βιβλίου παρατίθεται λεπτομερής πίνακας περιεχομένων μέ πολύ καλή παρουσίαση τῆς ὕλης, ὅπως εἶναι ταξινομημένη στό κύριο μέρος του. Ἔτσι τά παιδιά διευκολύνονται νά βροῦν εὔκολα ὅ,τι θέλουν κάθε φορά.

3. Ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου εἶναι καλή δημοτική, ποού οἱ συγγραφεῖς χειρίζονται ἄφοβα καί μέ ἄνεση. Ἡ σαφήνεια στή διατύπωση τῶν ἐννοιῶν μαρτυρεῖ κατοχή τῆς ὕλης καί δεξιοτεχνία στήν παρουσίασή της.

4. Ἡ ταξινόμηση τῆς διδακτέας ὕλης εἶναι πολύ καλή τόσο σ'ὅ,τι ἀφορᾶ τήν κατανομή τῶν διδακτικῶν ἑνοτήτων σέ μέρη ὅσο καί σ'ὅ,τι σχετίζεται μέ τήν ἔνταξη τῶν ἐπί μέρους στοιχείων σέ κάθε ἑνότητα.

5. Ἡ παρουσίαση τῆς ὕλης σέ κάθε ἑνότητα χαρακτηρίζεται ἀπό μεθοδικότητα:

α. Οἱ συγγραφεῖς δείχνουν σέ κάθε στιγμή ὅτι ξέρουν σέ ποιούς ἀπευθύνονται. Ἐπομένως, ἡ περιγραφή τῶν στοιχείων κάθε ἑνότητος γίνεται ἔτσι ὥστε καί εὐληπτη νά εἶναι, ἀλλά καί προβληματισμό νά δημιουργεῖ παρέχοντας κίνητρα γιά τήν ἀνάληψη πρωτοβουλιῶν, γιά τήν ἀναζήτηση κι ἄλλων σχετικῶν μέ τά ἐξεταζόμενα στοιχείων θέματα καί γιά τήν ἐκτέλεση διαφόρων ἐργασιῶν. Γι'αὐτό καί σέ κάθε διδακτική ἑνότητα οἱ συγγραφεῖς παραθέτουν ἐρωτή-

σεις καί άσκήσεις κατάλληλες γι'αύτό τό σκοπό.

β. Τό ίδιο εύστοχη είναι καί ή παράθεση τού έποπτικού ύλικού (φωτογραφιών, χαρτών, πινάκων, σχεδιαγραμμάτων).

γ. Η ένταση κάθε ένότητας έν πρώτης όψεως φαίνεται μικρή, αύτό όμως είναι άναπόφευκτο, γιατί τό βιβλίο προορίζεται γιά μικρά παιδιά, πού δέν μπορούν άκόμα νά άντιμετωπίσουν ύλη σέ μεγαλύτερη ένταση, μέ πιό πολλές λεπτομέρειες καί πιό πολλές άπαιτήσεις.

δ. Η πρόταξη, στήν άρχή πολλών ένοτήτων, διαφόρων παροιμιών ή άποσπασμάτων άπό ποιήματα κλπ. κρίνεται πολύ έπιτυχής, γιατί συνδέει τά κείμενα μέ τή λογοτεχνική δημιουργία, άνώνυμη καί έπώνυμη, τού έλληνικού λαού. Κάτι παρόμοιο θά μπορούσε νά λεχθεί καί γιά τήν άναδρομή στήν έλληνική μυθολογία, όπου κι όταν προσφέρεται τό άντικείμενο τής διδακτικής ένότητας.

Δ' Κρίσις καί πρόταση

Γιά τούς παραπάνω λόγους ή εισήγηση φρονεί ότι τό βιβλίο είναι ώφέλιμο γιά παιδιά τής Γ' τάξεως τού Δημοτικού Σχολείου καί προτείνει νά παρασχεθεί κάθε δυνατή διευκόλυνση γιά τήν κυκλοφορία του."

Τό Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α)τό έγγραφο άριθμ.Φ.309.71/77/103623/23-9-78 τού ΥΠΕΠΘ, β) τήν αίτηση μέ ήμερομηνία 13-9-78 τών κ.κ.Μ.καί Ι.Γαλανάκη, γ)τήν εισήγηση τού κ.Δημ.Κουτάλου, είδικού Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί δ)τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τών μελών

όμόφωνα άποφαίνεται

Τό βιβλίο "Πρωτεύουσα Άττική" τών κ.κ. Μιχάλη Γαλανάκη καί Ίωάννας Παπαδοπούλου-Γαλανάκη θεωρείται χρήσιμο έλεύθερο βοήθημα γιά τά παιδιά τής Γ' Δημοτικού, γιά τούς λόγους πού άναφέρονται στήν εισήγηση.

Η συζήτηση γιά τό βιβλίο "Η κοινωνική καί έπαγγελματική θέση τής σημερινής γυναίκας" άναβλήθηκε γιά μιά άπό τίς έπόμενες συνεδρίες τού Τμήματος.

./.

ΘΕΜΑ 5ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ἐλεύθερη ἤ κατευθυνόμενη ἐργασία στό Νηπιαγωγεῖο καί ἐπίδραση αὐτῆς στή συμπεριφορά τῶν Νηπίων" τῆς κ. Παναγιώτας Βασιλάκη.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τῶν μελῶν 1) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/253/13424/14-11-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό ΚΕΜΕ γιά τό βιβλίο τῆς κ. Παναγιώτας Βασιλάκη μέ τίτλο "Ἐλεύθερη ἤ κατευθυνόμενη ἐργασία στό Νηπιαγωγεῖο καί ἐπίδραση αὐτῆς στή Συμπεριφορά τῶν Νηπίων" καί 2) τήν εἰσήγηση γιά τό βιβλίο αὐτό τοῦ κ. Δημ. Κουτάλου, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'- ΓΕΝΙΚΑ- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

" 1. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 παρ. 5 τοῦ Νόμου 186/1975, ἀνάμεσα στίς ἁρμοδιότητες τοῦ ΚΕΜΕ συγκαταλέγεται καί "...προκειμένου περί κυκλοφορίας βιβλίων καί βοηθημάτων, ἡ διατύπωσις γνώμης περί τῆς χρησιμότητος ἤ μή αὐτῶν. Ὁ τῇ αἰτήσει των χαρακτηρισμός ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὡς συγγραφέων ἀξιολόγων ἐργασιῶν ἤ μελετῶν".

2. Μέ αἴτησή της ἡ ἐνδιαφερομένη ζητεῖ ἀπό τό ΥΠΕΠΘ (καί τό ΥΠΕΠΘ ἀπό τό ΚΕΜΕ) νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητα τοῦ βιβλίου της.

3. Κατόπιν τούτων, κατ' ἐφαρμογή τῆς παραπάνω διατάξεως τοῦ Νόμου, ἡ εἰσήγηση θά ἀναφερθεῖ στό θέμα τῆς χρησιμότητος ἤ μή τοῦ βιβλίου.

Β. - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Τό βιβλίο ἐκδόθηκε στήν Ἀθήνα στά 1978 μέ τήν εὐθύνη τῆς ἐδίας τῆς συγγραφέως καί ἀποτελεῖται ἀπό 82 πολυγραφημένες σελίδες 8ου σχήματος καί ἕνα δισέλιδο πίνακα ἐντός κειμένου. Στό βιβλίο μπορεῖ κανείς νά διακρίνει δυό μέρη: στό πρῶτο (σελ. 1-54), παρ. Α-ΣΤ) ἐκτίθεται ἡ ἔρευνα, πού ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τῆς μελέτης, ὅπως ἀναφέρεται στόν τίτλο τοῦ βιβλίου καί στό δεύτερο (σελ. 54-80, παρ. Ζ-Θ) ἐκτίθενται στοχασμοί, μηνύματα καί παράρτημα μέ

περιεχόμενο παιδαγωγικῆς φύσεως. Γιά τό ἀντικείμενο κάθε μέρους καί παραγράφου θά γίνει λόγος πιό κάτω, στίς κριτικές παρατηρήσεις.

Γ' ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Δομή τοῦ ἔργου καί συγγραφική τεχνική

α. Στή σύνταξη τοῦ κειμένου τοῦ κρινομένου βιβλίου ἡ συγγραφέας ἀκολουθεῖ τούς βασικούς κανόνες τῆς συγγραφικῆς τεχνικῆς τόσο στήν ἔκθεση καί ἀνάπτυξη τῶν ἰδεῶν της ὅσο καί στή χρησιμοποίηση τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας. Ἡ βιβλιογραφία πού χρησιμοποιεῖ, ἑλληνική κατά βάση, ἀλλά καί ξένη σέ ἑλληνική μετάφραση, κρίνεται ἱκανοποιητική σέ ἀριθμό καί εἶδος βιβλίων, ὡς πρός τόν τρόπο ὅμως χρησιμοποιήσεως τῶν στοιχείων της διατυπώνεται ἐπιφύλαξη, πού ἀναφέρεται λεπτομερειακά πιό κάτω, στή θεώρηση τοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου.

β. Στήν ἔκθεση τῶν ἰδεῶν της ἡ συγγραφέας διακρίνεται γιά σαφήνεια, ἁπλότητα, ἀλλά καί γιά ἀκρίβεια ἔτσι πού νά μή ἀφίνεται δυνατότητα γιά τήν παραμικρή ἀμφιβολία σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τήν ἀποδοσή τους. Γιά τό σκοπό αὐτό ἡ συγγραφέας παραθέτει πολύ ἐύστοχα ἀνάλυση μερικῶν ὅρων γιά τόν κατατοπισμό τοῦ ἀναγνώστη πάνω στό περιεχόμενό τους.

γ. Σέ συσχετισμό μέ τή σαφήνεια καί τήν ἀκρίβεια τῶν ἰδεῶν τελεῖ καί ὁ χειρισμός τῆς γλώσσας, μιᾶς δημοτικῆς γλώσσας, ὅπου διαπιστώνεται καλή θέληση καί προσπάθεια τῆς συγγραφέως νά προσαρμοσθεῖ στά δεδομένα καί νά ἐφαρμόσει τούς κανόνες τῆς ἐπίσημης γραμματικῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

δ. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ καλύτερη δυνατή, ἄν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι δέν πρόκειται γιά τυπωμένο, ἀλλά γιά πολυγραφημένο κείμενο.

ε. Ἐκεῖ ὅμως ὅπου διατυπώνεται ἐπιφύλαξη σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τή δομή τοῦ ἔργου, εἶναι ἡ ἔνταξη στοιχείων, πού ὅσο κι ἄν εἶναι ψυχοπαιδαγωγικῆς φύσεως, δέν παύουν νά ναι ἄσχετα μέ τό θέμα τῆς ἔρευνας. Πρόκειται, γιά τίς παραγράφους 2-8 (σελ. 54-80): μπορεῖ καί οἱ στοχασμοί καί τά μηνύματα κι ὅσα ἄλλα ἀναφέρονται στό παράρτημα νά ἐνέχουν σπουδαιότητα καθ' ἑαυτά ἤ καί σέ ἀναφορά

./.

πρός θέματα ὅπου θάταν δυνατή ἡ ὀργανική ἐνταξή τους, στήν περίπτωση ὅμως μιᾶς ἔρευνας ποὺ ἀποσκοπεῖ στήν κατάδειξη τῆς πιό ἀποτελεσματικῆς μεθόδου ἐργασίας στό Νηπιαγωγεῖο (δηλαδή τῆς ἐλεύθερης ἢ κατευθυνόμενης ἐργασίας), τά στοιχεῖα αὐτά εἶναι ἄσχετα πρός τό κύριο θέμα. Εὔχῆς ἔργο θάταν νά χρησιμοποιηθεῖ ἕνας γενικότερος τίτλος μέ διπλό ὑπότιτλο, δηλαδή ἕναν ὑπό στοιχ. Α' μέ τόν τίτλο ποὺ ἀναφέρεται στό βιβλίο καί ἕναν ἄλλον ὑπό στοιχ. Β', ποὺ θά ἔκρινε ἡ ἴδια πιό πρόσφορο καί πιό σχετικό μέ τό περιεχόμενο τῶν σελίδων ποὺ παραθέτει.

2. Θεώρηση τοῦ περιεχομένου

α. Στήν παράγρ. Α' μέ τίτλο "Εἰσαγωγή"(σελ. 5-10) ἡ συγγραφέας θέτει τό πρόβλημα ἀναλύοντας τή σημασία καί τό σκοπό τῆς μελέτης καί ἐπεξηγώντας τούς ὅρους, ποὺ θάναι σέ συχνή χρήση κατά τή διάρκεια τῆς ἔρευνας. Σ' αὐτές τίς σελίδες ἡ ἀξιολόγηση τῆς προσπάθειας εἶναι θετική καί δέν παρατηρεῖται τίποτε ἀπό ἀντίθετη ἄποψη.

β. Στήν παράγρ. Β' μέ τίτλο "Ἀνασκόπηση σχετικῆς βιβλιογραφίας" (σελ.10-21) γίνεται παράθεση ἀπόψεων πολλῶν συγγραφέων σχετικά μέ τό θέμα. Κατ' ἀρχήν, σάν ὑπότιτλος μέ ἀρ. 1 ἀναγράφεται "Ἐπεξεργασία καί παρουσίαση τοῦ ὑλικοῦ" χωρίς ὅμως ὡς τή σελ. 21, ὅπου τελειώνει ἡ παραγρ. Β', νά ὑπάρχει δεύτερος ὑπότιτλος. Γι' αὐτό τό λόγο δέν θάταν ἄστοχο, μιά ποὺ δέν ὑπῆρχε δεύτερη ὑποπαράγραφος, νά τεθεῖ αὐτός ὁ ὑπότιτλος ὅπου παρένθεση κάτω ἀπό τόν τίτλο τῆς παράγρ. Β: "Ἐπειτα, μιά ἄλλη παρατήρηση πιό οὐσιαστική: τό βιβλιογραφικό αὐτό ὑλικό, πολύ εὔστοχο στήν ἐκλογή του, δέν θάπρεπε νά χαρακτηρίζεται ἀπό ἁπλή παράθεση, ἀλλά ἀπό ὀργανική ἔνταξη καί ταξινόμηση. Ἐφόσον δυό εἶναι τά κριτήρια ποὺ χρησιμοποιεῖ στήν ἔρευνά της, δηλαδή ἐλεύθερη ἢ κατευθυνόμενη ἐργασία, θάπρεπε μέ βάση αὐτά νά ταξινομήσει τό βιβλιογραφικό ὑλικό. Τό πολύ-πολύ θά μποροῦσε νά χρησιμοποιήσει κι ἕνα τρίτο στοιχεῖο γιά τήν περίπτωση ὅπου ἕνας συγγραφέας θά διατύπωνε μιά ἄλλη τρίτη θέση, ξέχωρη ἀπό τίς δυό προηγούμενες.

γ. Στήν παράγρ. γ' μέ τόν τίτλο "Προϋποθέσεις"(σελ.21-28) ἡ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κ.Ε.Μ.Ε.

συγγραφέας παραθέτει σέ πίνακες τά στοιχεῖα πού χρησιμοποιήθηκαν γιά τήν ἔρευνα (πίνακες 1 καί 2) καί ἐρωτηματολόγιο μαζί μέ ὁδηγίες γιά τή συμπλήρωσή του. Διατυπώνεται ἐδῶ μιά ἀπορία: ἐνῶ στή σελ. 24 ἀναγράφεται ὅτι στό ἐρωτηματολόγιο ὑπάρχουν 67 ἐρωτήματα, δηλαδή 58 τοῦ ἀμερικανικοῦ καί 9 τοῦ ἑλληνικοῦ ἐρωτηματολογίου, στό ἐρωτηματολόγιο τῆς μελέτης περιλαμβάνονται 64 ἐρωτήματα. Πάντως, ἀνεξερτήτως αὐτοῦ, ἡ ὀργάνωση τοῦ ὑλικοῦ ἡ παρουσίασή του καί οἱ ὁδηγίες διακρίνονται γιά τή σαφήνεια καί τή συμμόρφωση πρός τούς κανόνες τῶν σχετικῶν εἰδικῶν ἐρευνῶν.

5. Στήν παράγρ. Δ' μέ τόν τίτλο "Εὑρήματα" ὑπάρχουν οἱ ἑξῆς ὑποπαράγραφοι:

1. Παρακολουθήσεις-Συνεντεύξεις: ἐδῶ ἐντίθενται ἐντυπώσεις τῆς συγγραφέως ἀπό τήν παρακολούθηση τῆς ἐργασίας σέ τάξεις Νηπιαγωγείων, ὅπου ἐφαρμόζεται ἡ ἐλεύθερη καί ἡ κατευθυνόμενη ἐργασία. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐδῶ προβλέπεται κάποιος ἀπριορισμός στήν ἀξιολόγηση τῶν εὑρημάτων, γιατί στή φραστική διατύπωση τῶν ἐντυπώσεών της δέν τηρεῖ τήν ἀντικειμενικότητα πού ἐπιβάλλεται. Ἡ συγγραφέας, ὑπέρμαχος τῆς κατευθυνόμενης ἐργασίας, σπεύδει νά ἐκδηλωθεῖ καί στή φάση τῆς περιγραφῆς τῶν εὑρημάτων, ἐνῶ θά μποροῦσε νά τό κάνει στή διατύπωση τῶν συμπερασμάτων της. Εὔδηλο εἶναι ὅτι ἡ παρατήρηση αὐτή ἀπορρέει ἀπό τή συναίσθηση καί μόνο τῆς ἀνάγκης γιά αὐστηρή ἀντικειμενικότητα, πού πρέπει νά τηρεῖται στίς σχετικές ἔρευνες.

2. Ὑποπαράγραφος 2 δέν ἀναγράφεται. Φαίνεται πῶς θά γίνε κάποιο λάθος στήν ἀρίθμηση τῶν ὑποπαραγράφων, ἐκτός ἄν πρόκειται γιά τόν πίνακα 3 (ἐκτός κειμένου μεταξύ τῶν σελ. 42-43), ὅπου ὅμως δέν ὑπάρχει σχετική ἔνδειξη.

3. Ἑρμηνεία τοῦ ἐρωτηματολογίου (σελ. 43-47), ὅπου γίνεται ἀνακεφαλαίωση τῶν διαπιστώσεων καί ποσοτική ἔκφρασή τους.

4-9. Ὑποπαράγραφοι, ὅπου γίνεται στατιστική ἐπεξεργασία μέ βάση ὁρισμένα κριτήρια, ὅπως ἡ συχνότητα καί ἡ σοβαρότητα τῶν συμπτωμάτων, ἡ ἀντικοινωνική συμπεριφορά, ἡ ὑπερβολική ἀναστολή κι ὁ νευρωτισμός, ἡ ἀνεπάρκεια κι ἡ ἀνωριμότητα καί ὁρισμένα ἄλλα συμπτώματα (διαταραχές λόγου κλπ).

Γενική παρατήρηση: διαπιστώνεται ικανότητα της συγγραφέως για την επεξεργασία και την ποσοτική έκφραση των στοιχείων μιας ψυχο-παιδαγωγικής έρευνας.

ε. Στην παράγραφο Ε' με τον τίτλο "Συμπεράσματα" (σελ.51-53) συγγραφέας παραδέχεται ότι στη μη χρησιμοποίηση περισσοτέρων και έξ ίσου άξιολόγων κριτηρίων άνάγεται το ότι τα αποτελέσματα της έργασίας δεν έχουν πλήρη επιστημονική κατοχύρωση. Πάντως, η διαπίστωσή της αυτή -που την τιμά για την ειλικρίνειά της- δεν μειώνει την επιστημονική άξία της έργασίας της, που πρέπει να κριθεί με βάση τα μέτρα που έγινε, δηλαδή όσα ήταν δυνατό νά 'χει στη διάθεσή της.

στ. Το ίδιο μπορεί νά λεχθεί και για τις "προτάσεις" της, που περιλαμβάνονται στην τελευταία παράγραφο(ΣΤ') του κύριου μέρους της μελέτης της (σελ.53-54).

Δ. ΠΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

"Οσα άναφέρθηκαν πιό πάνω, έπρεπε νά λεχθούν άπό σεβασμό πρός την επιστημονική και τή συγγραφική δεοντολογία και άπό την έλπίδα ότι μπορούν νά θεωρηθούν και σάν συστάσεις και συμβουλές πρός την συγγραφέα για μελλοντική της ένασχόληση με παρόμοια έργασία. Από την άλλη όμως μεριά πρέπει νά σημειωθεί ότι στην κρινόμενη μελέτη ύπάρχουν πολλά θετικά στοιχεία, που μπορούν νά άποτελέσουν βάση για θετική άξιολόγησή της και συναγωγή πορίσμα.ος ότι πρόκειται για έργασία χρήσιμη στις νηπιαγωγούς. Γι αύτό και προτείνεται νά παρασχεθεί κάθε δυνατή διευκόλυνση για την κυκλοφορία της".

Το Τμήμα, άφού έλαβε ύπόψη του: α) το έγγραφο άριθμ. Φ.309.71/253/134424/14-11-78 του Υπουργείου Εθν. Παιδείας και Θρησκ/των, β) την αίτηση της κ. Βασιλάκη με ήμερομηνία 9-11-1978, γ) την εισήγηση του κ. Δημ. Κουτάλου, Ειδικού Συμβούλου παρά τω ΚΕΜΕ, και δ) τη διεξοδική συζήτηση μεταξύ των μελών

όμόφωνα άποφαίνεται

Το βιβλίο "Ελεύθερη ή κατευθυνόμενη Εργασία στο Νηπιαγωγείο και η επίδραση αύτης στή συμπεριφορά των Νηπίων" θεωρείται χρήσιμο για τις νηπιαγωγούς.

Έπειτα από αύτά έλυσε ή συνεδρία.

Ο Προεδρεύων
Βασ. Κονιδιτσιώτης

Η Γραμματέας
Εύρυδ. Παπανικολάου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ(ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 172/1978

Σήμερα, 19 Δεκεμβρίου 1978 , ήμερα Τρίτη καί ώρα 11.30' πρωϊνή, τό Τμήμα Δημοτικής Εκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Εκπ/κῶν Μελετῶν καί Επιμορφώσεως(ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Αθήνα) μέ προεδρεύοντα τόν Σύμβουλο Β' κ. Βασίλειο Κονιδιτσιώτη.

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος οἱ Σύμβουλοι Β' κ.κ. Δ. Ανδριόπουλος, Κ. Πασσάκος, Ν. Βλουτίδης, Ν. Παπαδόπουλος καί ὁ Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς.

Ο Εἰσηγητής κ. Ι. Χριστιᾶς ἀπουσιάζει μέ κανονική ἄδεια.

Χρέη Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητική ὑπάλληλος μέ 5ο βαθμό Σοφία Στεφανίδου.

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Ἔγκριση πράξεως τῆς Επιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ιστορία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ".

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα σειρᾶς δίσκων.

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Βιογραφίες Αγωνιστῶν τοῦ 21 καί Ἁγίων τῆς Εκκλησίας" τοῦ κ. Ν. Ταρνάρη.

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία καί ἐπικυρώθηκε ἡ προηγούμενη πράξη, τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

./.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Κ.Ε.Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 1ο. "Εγκριση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου "Ἱστορία Γ' τάξεως Δημοτικοῦ".

Οἱ ἁρμόδιοι γιά τό θέμα εἰσηγητές κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', Διον. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα τά ἀκόλουθα:

"Ὑστερα ἀπό μελέτη : 1) τῶν εἰσηγήσεων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, 2) τῆς τελικῆς κρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, 3) τῶν ἀπαντήσεων τῶν ἐνδιαφερομένων στίς εἰσηγήσεις πού ἀφοροῦν τό βιβλίο τους, καί 4) τῶν βιβλίων πού ὑποβλήθηκαν κάνουμε τίς ἑξῆς διαπιστώσεις σχετικά μέ τήν τελική κρίση:

1. Διαφέρει οὐσιαστικά γιά ὁρισμένα βιβλία ἀπό τίς εἰσηγήσεις καί καμία μειοψηφία δέν διατυπώνεται.
2. Δέν ἀναφέρεται σέ τυχόν πλεονεκτήματα τῶν βιβλίων πού ἀπορρίπτει.
3. Ἀναφέρει μειονεκτήματα γιά ὁρισμένα βιβλία, ἐνῶ ἀποσιωπᾶ τά ἴδια μειονεκτήματα γιά ἄλλα.
4. Δέν αἰτιολογεῖ τά συμπεράσματά της σέ βαθμό πού νά πείθει.

Μέ ἀφορμή αὐτές τίς διαπιστώσεις προχωρήσαμε στή συνεκτίμηση τῶν βιβλίων πού ὑποβλήθηκαν. Θεωρήσαμε ὅτι γιά τήν εἰκονογράφηση, τήν πλοκή καί διάταξη τῆς ὕλης, τήν ἐπιστημονική ἀκρίβεια, τή γλωσσική προσαρμογή, τήν παιδαγωγική ἀρτιότητα, τίς ἐρωτήσεις-ἐργασίες καί τή φρονηματιστική ἄποψη γενικά ὑπάρχουν περιθώρια βελτιώσεως. Ἐκεῖνο πού δέ διορθώνεται καί πού χρειάζεται βασικά ἕνα καλό βιβλίο μυθολογίας εἶναι ἡ παραστατική διήγηση. Σέ ρέουσα γλῶσσα, μέ μικρές καί περιεκτικές περιόδους, μέ ζωντανό διάλογο, μέ δράση καί μέ λεξιλόγιο εὐληπτο καί πλούσιο. Αὐτά τά στοιχεῖα ἀποτελοῦν τό ὕφος τοῦ κειμένου καί τό ὕφος δέν παίρνει βελτιώσεις.

Κρίνοντας τά βιβλία ὡς πρός τό βασικό παράγοντα τοῦ ὕφους βρήκαμε ὅτι τό βιβλίο τῶν Α. Κωστόπουλου καί Β. Κωστόπουλου, πού προτείνεται γιά τόν πρῶτο ἔπαινο, παρά τά ἄλλα καλά του στοιχεῖα, λογοτεχνίζει μέ ἀποτέλεσμα νά παραμελεῖται σέ ἀρκετά σημεῖα ἡ οὐσία καί νά παρατηροῦνται πλατυασμοί καί ἄσκοπο "φτιασίδωμα"

. / .

στή διήγηση. Ἐξάλλου στό βιβλίο τοῦ κ. Κοντονάτσιου, πού προτείνεται ἀπό τήν Ἐπιτροπή γιά τό δεύτερο ἔπαινο, ἡ διήγηση δέν εἶναι ρέουσα καί τό ὕφος του δέ συμβάλλει στήν ἀβίαστη πρόσληψη τοῦ περιεχομένου.

Ἀπό τά βιβλία πού ὑποβλήθηκαν ἐκεῖνο πού ὑπερτερεῖ ὡς πρός τό ὕφος εἶναι ἡ Ἱστορία τοῦ κ. Καλαπανίδα. Τό ὕφος τοῦ κειμένου του εἶναι γενικά ἀπέριττο καί φυσικό, ἡ διήγηση γλαφυρή καί ἡ ἔκφραση ζωντανή καί παραστατική. Σ'αὐτό τό βιβλίο ἀκόμη: 1) τό θέμα τῆς εἰκονογραφήσεως ἀντιμετωπίζεται κάπως ἱκανοποιητικά. 2) Ἡ γλῶσσα του εἶναι γενικά ἐπιτυχής, ὥστε τά ὀρθογραφικά σφάλματα, οἱ ἐκφραστικές ἀσάφειες καί οἱ ἐννοιολογικές δυσχέρειες νά θεωροῦνται ἀνεπαίσθητα καί διορθώσιμα μειονεκτήματα. 3) Ἡ ἐπιστημονική του ἀκρίβεια εἶναι γενικά ἱκανοποιητική. 4) Ἀπό διδακτική καί ψυχολογική ἄποψη ἡ προσφορά τῆς ὕλης γίνεται μ'ἕναν ἰδιαίτερα ἐλκυστικό τρόπο.

Ἐπειδή τά ἄλλα σφάλματα, παραλείψεις ἢ ὑπερβάσεις πού παρατηροῦνται στό βιβλίο τοῦ κ. Καλαπανίδα μποροῦν νά διορθωθοῦν, νομίζουμε ὅτι ἡ Ἱστορία Γ' τάξεως αὐτοῦ τοῦ συγγραφέα εἶναι δυνατό νά λάβει τό τρίτο βραβεῖο καί νά ἐκδοθεῖ. Γιά τόν πρῶτο καί δεύτερο ἔπαινο συμφωνοῦμε μέ τήν Ἐπιτροπή νά ἀπονεμηθοῦν ἀντίστοιχα στούς Ἀρ. Κωστόπουλο-Β. Κωσταπούλου καί Β. Κοντονάτσιο".

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. 124085/18-10-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκ/των, β) τίς πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς Ἱστορίας καί ὅλα τά παραστατικά στοιχεῖα, γ) τήν εἰσήγηση τῶν κ.κ. Β. Κουμπουρτσάκη, Συμβούλου Β', Διον. Μελᾶ, Εἰσηγητῆ τοῦ ΚΕΜΕ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Ἀποδέχεται τήν εἰσήγηση, ὅπως ἔχει, ἤτοι:

1. Θεωρεῖ κατάλληλο γιά τό τρίτο βραβεῖο τῆς προκηρύξεως τό βιβλίο τῆς Ἱστορίας Γ' Δημοτικοῦ τοῦ Κώστα Καλαπανίδα καί προτείνει τήν ἐκτύπωσή του μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ συγγραφέας θά λάβει ὑπόψη του τίς παρατηρήσεις πού ἀναφέρονται στήν ἀναλυτική κριτική ἔκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς καθώς καί ἐκεῖνες πού θά κάνει τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ.

Ὁ συγγραφέας νά συνεργασθεῖ μέ τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΚΕΜΕ γιά τή διόρθωση καί βελτίωση τοῦ βιβλίου του.

2. Ἐγκρίνει τήν ἀπονομή τῶν ἐπαίνων, ὅπως ἡ Ἐπιτροπή κρίσεως προτείνει στήν ἀριθμ. 2/14-10-78 Πράξη της, ἤτοι:

Τά βιβλία τῶν Ἀρ. Κωστοπούλου-Β. Κωστοπούλου καί Β. Κοντονάτσιου θεωροῦνται κατάλληλα γιά τόν πρῶτο καί δεύτερο ἔπαινο τῆς προκηρύξεως, ἀντίστοιχα.

Ἡ συζήτηση γιά τό δεύτερο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως ἀναβάλλεται γιά τήν ἑπόμενη συνεδρίαση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΜΕ

. / .

ΘΕΜΑ 3ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Βιογραφίες Ἀγωνιστῶν τοῦ 21 καί Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας", τοῦ κ. Ν. Ταρνάρη.

Ὁ ἁρμόδιος γιά τό θέμα εἰσηγητής κ. Δημ. Ἀνδριόπουλος, Σύμβουλος Β', εἰσηγεῖται στό Τμῆμα τά ἑξῆς:

"Τό βιβλίο τοῦ κ. Ν. Ταρνάρη "Βιογραφίες Ἀγωνιστῶν τοῦ 21 καί Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας"(Ἐκπ.Σ.Μπαρούχου σελ. 141), ὅπως συνάγεται ἀπό τόν πρόλογο καί Ἐπίλογο,ἔχει σκοπό νά βοηθήσει τούς ἀναγνῶστες του νά κατανοήσουν ὅτι ὁ πολεμιστής τοῦ 21 καί ὁ ἅγιος τῆς ἐκκλησίας εἶναι ἕνας, ἔχουν τά ἴδια κίνητρα καί ὁράματα, εἶναι ἀγωνιστές καί πορεύονται ἀνιδιοτελῶς πρός τή θυσία:ὅτι ἀδιαφοροῦν γιά "τήν καλοπέραση, τήν πρόσκαιρη δόξα, τό εὔκολο, τό ἐφήμερο", πολεμοῦν "τή χωματένια μας ψυχή", εἶναι "ἀγωνιστές τοῦ χρέους" καί σκοπεύουν πρός τά μεγάλα καί ὑψηλά.Γιά τή θεμελίωση τῶν ἀπόψεών του ἀναφέρεται καί σέ χωρίο τοῦ Ἕλληνα συγγραφέα Ν.Καζαντζάκη ("Τελευταῖος Πειρασμός", Πρόλογος) στό ὁποῖο ὑπογραμμίζεται ἡ πάλη ἀνάμεσα "στή σάρκα καί τό πνεῦμα".

Τόσο οἱ βιογραφίες τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 21(Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Μπότσαρης, Ἀνδρούτσος,Παπαφλέσσας, Παππᾶς, Διάκος, Μακρύλης, Μπουμπουλίνα, Κανάρης, Καράτασος, Σαλώνων Ἡσαΐας, Στρφτόμπολας), πού περιέχονται στό Α' Μέρος τοῦ βιβλίου, ὅσο καί οἱ βιογραφίες τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας (Ἅγ. Σπυρίδων, Ἅγ. Δημήτριος, Ἁγ. Αἰκατερίνη, Ἁγ. Παρασκευή, Ὅσιος Νεκτάριος, Ἀνδρέας Πρωτόκλητος) στό Β' μέρος, δείχνουν τήν ἀξιέπαινη φιλοπονία καί φιλότιμη προσπάθεια τοῦ συγγραφέα.Οἱ βιογραφίες γιά ὁρισμένους ἀγωνιστές παρουσιάζονται ἰσχνές καί ὁ τρόπος ἀξιοποίησης τῶν στοιχείων τους δέν πείθουν ὅτι συμβάλλουν στήν ὑλοποίηση τοῦ σκοποῦ πού ἔχει θέσει ὁ συγγραφέας στό βιβλίο του.Περισσότερο ἱκανοποιητικές εἶναι οἱ βιογραφίες πού ἀναφέρονται σέ ἀγωνιστές καί ἁγίους λιγότερο γνωστούς (Παππᾶς Στριφτόμπολας, Σαλώνων Ἡσαΐας, Ὅσιος Νεκτάριος, Ἁγ. Παρασκευή).

./.

Γενικά τό βιβλίο πάσχει άπό τό ότι οί βιογραφίες δέν ύλοποιοῦν τόν σκοπό πού έπιδιώκεται μέ τήν έκδοση τοῦ βιβλίου.

Έξάλλου, δέν πληρώνει κανένα κενό πού ύπάρχει, δεδομένου ότι τά στοιχεῖα γιά τούς περισσότερους ἀγωνιστές καί ἁγίους, θά μποροῦσαν νά ἀντληθοῦν ἀπό ἐγκυκλοπαιδειες καί ἄλλα σχετικά βιβλία. Ἴσως ὁ συγγραφέας, πού κατά τή γνώμη μου ἔχει ἀξιέπαινες ἱκανότητες, θά μποροῦσε νά μᾶς ἔφερε μίαν ἐργασία, πού στό ἴδιο πρόσωπο συνδυάζεται ὁ ἐθνικός καί ὁ θρησκευτικός ἀγωνιστής, (Κοσμᾶς Αἰτωλός, Γρηγόριος ὁ Ε', Παπαφλέσσας, Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, Ἰωσήφ Ἀνδρούσης, Χρυσόστομος Σμύρνης κ.ἄ.).

Οἱ παραπάνω ἐπιφυλάξεις ὑπαγορεύουν τήν ἀπόρριψη τοῦ αἰτήματος τοῦ κ. Ταρνάρη νά κριθεῖ τό βιβλίο του κατάλληλο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες τοῦ Δημοτ. Σχολείου.

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του : α) Τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ. 309.71/163/126783/Β-6-78 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων, β) τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 1-11-1978 τοῦ κ.κ. Νικολάου Ταρνάρη καί Σπύρου Μπαρούλου, γ) τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ. Ἀνδριόπουλου, Συμβούλου Β', καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Βιογραφίες ἀγωνιστῶν τοῦ 21 καί Ἁγίων τῆς Ἐπαναστάσεως μας" τοῦ κ. Νικολάου Ταρνάρη δέν κρίνεται κατάλληλο γιά τίς σχολικές βιβλιοθῆκες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, γιά τούς λόγους πού ἀναφέρονται στό σκεπτικό τῆς πράξεως.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Προεδρεύων

Ὁ Ἀντιπρόεδρος Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Σοφία Στεφανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πράξη 173/78

Σήμερα, 21 Δεκεμβρίου 1978, ήμέρα Πέμπτη καί ὥρα 10.30 πρωϊνή, τό Τμῆμα Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδευτικῶν Μελετῶν καί Ἐπιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στήν αἴθουσα τῶν συνεδριάσεών του (Λεωχάρους 2, Ἀθήνα) μέ προεδρεύοντα τόν Σύμβουλο Β' κ. Βασ. Κονιδιτσιώτη.

Στή συνεδρίαση ἔλαβαν μέρος οἱ Σύμβουλοι Β'κ.κ. Δ.Ἀνδριόπουλος, Κ.Πασσάκος, Ν.Βλουτίδης, Ν.Παπαδόπουλος καί ὁ Εἰσηγητής κ. Δ. Μελᾶς. Ὁ Εἰσηγητής κ. Ἰ. Χριστιᾶς ἀπουσιάζει μέ κανονική ἄδεια.

Χρέη Γραμματέα ἔκανε ἡ διοικητική ὑπάλληλος μέ 5ο βαθμό Σοφία Στεφανίδου.

μεγάλοι δίσκοι καί 18 μικροί δίσκοι τῆς κυρίας Σταματ. Ἀντωνοπούλου)

Θέματα ἡμερήσιας διατάξεως

ΘΕΜΑ 1ο. Γνωμοδότηση γιά τή χρησιμότητα σειρᾶς δίσκων γιά τό μάθημα τῆς Μουσικῆς στά Νηπιαγωγεῖα καί τά Δημοτικά Σχολεῖα(8)*

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τήν κρίση βιβλίου τῆς κ. Ν. Σακκᾶ-Νικολακοπούλου: ""Ἕνας μικρός μαγικός κόσμος".

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία καί ἐπικυρώθηκε ἡ προηγούμενη πράξη, τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἀπαρτία καί ἐπικυρώθηκε ἡ προηγούμενη πράξη, τό Τμῆμα ἄρχισε τήν ἐξέταση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερήσιας διατάξεως.

Οἱ εἰσηγητές γιά τό πρῶτο θέμα τῆς ἡμερήσιας διατάξεως κ.κ. Β. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', καί Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, εἰσηγοῦνται στό Τμῆμα γιά μιά σειρά δίσκων (8 μεγάλοι δίσκοι καί 18 μικροί) γιά τό μάθημα τῆς Μουσικῆς στά Νηπιαγωγεῖα καί τά Δημοτικά Σχολεῖα, πού ὑπέβαλε ἡ κ. Σταματίνα Ἀντωνοπούλου προκειμένου τό ΚΕΜΕ νά γνωμοδοτήσει γιά τή χρησιμότητά τους.

Τό Τμῆμα, ὕστερα ἀπό διεξοδική συζήτηση, ἀναβάλλει τή λήψη ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ἡ ἐνδιαφερομένη ὑποβάλλει ὁρισμένα πρόσθετα στοιχεῖα (στίχοι-ἀναλυτικό περιεχόμενο τῶν δίσκων) ἀπαραίτητα γιά νά γνωμοδοτήσει τό Τμῆμα σχετικά.

. / .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ 2ο. Γνωμοδότηση γιά τό βιβλίο "Ένας μικρός μαγικός κόσμος" τῆς κ. Νανσίνας Σακκᾶ-Νικολακοπούλου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Τμήματος κ. Βασ. Κονιδιτσιώτης, Σύμβουλος Β', θέτει ὑπόψη τοῦ Τμήματος α)τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.71/36/53466/27-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων μέ τό ὁποῖο ζητεῖται νά γνωμοδοτήσει τό ΚΕΜΕ γιά τό βιβλίο "Ένας μικρός μαγικός κόσμος" τῆς κ. Σακκᾶ-Νικολακοπούλου καί β)τήν σχετική εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀριστ. Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

"Πρόκειται γιά ἱστορίες μέ ἥρωες ζωάκια, λουλούδια, τό φεγγάρι καί τά σύννεφα, ἕνα ρολόι μέ κοῦκο, ἕνα σκιάχτρο, μαριονέτες κ.ἄ. Σέ δυό τρεῖς ἱστορίες ἔχουν βασικούς ρόλους καί μικρά παιδιά. Ζῶα, φυτά καί πράγματα ἡ συγγραφέας τά ἐμψυχώνει καί τά μυθοποιεῖ, γιά νά τά φέρει πιό κοντά στή μαγική ἀντίληψη τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν της. Πρόθεσή της εἶναι νά ψυχαγωγήσει καί νά φρονηματίσει.

Ἀλλά στήν προσπάθειά της αὐτή πέφτει σέ σοβαρά ἀστοχήματα:

1. Δέν κατορθώνει συνήθως νά ἐναρμονίσει τό φυσικό μέ τό μυθικό στοιχεῖο. Ἔτσι, ἐνῶ παίρνει γιά βάση της τά φυσικά γνωρίσματα ζώων καί φυτῶν, παρεμβάλλει καί ἄλλα πού ἀντιστρατεύονται τήν πραγματικότητα, δίνοντας στά παιδιά λαθεμένη εἰκόνα τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

Π.Χ.

α) Ἡ πεταλούδα, ἅμα γέμισε τά δυό καλαθάκια τῶν ποδιῶν της μέ γλυκό χυμό τῶν λουλουδιῶν, πετοῦσε στή φωλιά της γρήγορα <u>γιά νά ταΐσει τά μικρά της</u>(σελ.28)

β) Τά χελιδονάκια ἀνασκαλεύουν μέ τό σάλιο τους τά ὑλικά καί χτίζουν τίς φωλιές τους(σ.45).

γ) Ὅταν (ὁ ἥλιος)πηγαίνει στή δύση καί χάνεται, τότε ἐγώ (τό φεγγάρι) προβάλλω ἀπό τό ἀντικρινό βουνό στόν οὐρανό. Καί ὅταν ἐγώ κρύβομαι τά ξημερώματα, τότε ἐκεῖνος βγαίνει καί πάλι στόν οὐρανό καί φωτίζει τόν κόσμο(σ.13).

δ) Ἡ κυρά ἀλεπού περιγράφεται πανέξυπνη (πρᾶγμα πού ἀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα), ἀλλά παράλληλα τῆς ἀποδίδονται καί ἰδιό-

τητες πού δέν τίς ἔχει. Εἶναι τεμπέλα καί φηλομύτα - μέ ὅτι τέλος ἀλλάζει καί διαγωγή καί ἀναγνωρίζει τίς εὐεργεσίες τῶν ἄλλων (σελ.64-69).

2. Εἰσάγει τήν ἔννοια τοῦ καινοῦ σ'ἕνα χῶρο χωρίς ἠθική διάσταση, ὅπως εἶναι ὁ κόσμος τῶν ζώων, τῶν φυτῶν καί τῶν πραγμάτων.

π.χ.

α) Ἡ καινιά σαΐνα ποτέ της δέν εἶχε δουλέψει γιά νά ζήσει. Μέ τό φαρμακερό κεντρί της τσιμποῦσε τήν τεταλούδα καί τῆς ἔπαιρνε τά καλαθάκια της μέ τό γλυκό χυμό (σ.28-31).

β) Ὁ Παναγαθος θεός εἶχε βάλει ἕνα ἀγκαθάκι σ'ἕνα κίτρινο λουλουδάκι καί τό λουλούδι τό ἔβγαζε κρυφά καί τσιμποῦσε τά παιδιά (Καί τί ἄλλο νά κάμει μέ τό ἀγκαθάκι, ἀναρωτιέται κανείς). Ὁ καλός Ἄγγελος (εἶχην σπιούνου ἡ χωροφύλακα) τό σημείωσε καί ἔφερε τόν παραβάτη στήν πηγή τῆς Ἐξουσίας. Ὁ καλός θεός γιά πρώτη φορά τό συγχωρεῖ. Τό λουλουδάκι ξανά τά ἴδια. Ὁ καλός Ἄγγελος τό πάει πάλι στόν καλό θεό, πού αὐτή τή φορά τό τιμωρεῖ καί τό κάνει γαϊδουράγκαθο. Ἐκεῖνο μετανιώνει, κλαίει, ὁ καλός Ἄγγελος τό ξαναπάει γιά τρίτη φορά, καί ὁ καλός θεός πάλι τό συγχωρεῖ, ἀλλά δέν μπορεῖ νά πάρει πίσω τό λόγο του, καί τό ἀφήνει γαϊδουράγκαθο, ἐλαφρώνοντας τή λύπη του μ'ἕνα ὡραῖο μῶβ λουλούδι στή μέση." Ἔτσι ἀπό τότε, στήν καρδιά τοῦ γαϊδουράγκαθου κι ἀνάμεσα ἀπό τά ἀγκαθωτά του φύλλα, πρόβαλλει ἕως σήμερα ἕνα ὡραῖο μῶβ λουλουδάκι, γεμάτο καλοσύνη..." (32-35).

Στόν ἠθικό τομέα ἡ ἱστορία αὐτή θά γεμίσει τό παιδί ἐρωτηματικά. Ἀπό τό ἄλλο μέρος εἶναι καί μεγάλο φέμα ὅτι τό γαϊδουράγκαθο ἔπαψε νά ἀγκυλώνει.

3. Οἱ φρονηματιστικές της προθέσεις εἶναι ἀμφισβητήσιμης παιδαγωγικῆς ἀξίας.

π.χ.

α) τό γατάκι, τό σκυλάκι, ὁ σπουργίτης καί τό λαγουδάκι ἦταν πολύ καλοί φίλοι καί ἔπαιζαν ἀπό τήν ἀνατολή τοῦ ἥλιου ὡς τό ἡλιοβασίλεμα. Κάποτε πού εἶχαν βαρεθεῖ ἀπό τά συνηθισμένα τους παιγνίδια βρῆκαν ὡραῖα τήν πρόταση τῆς σαύρας νά τρέξουν μέσα στό δάσος ποιό νά φτάσει πρῶτο σέ μιά γέρικη βελανιδιά.

'Αλλά μέσα στό δάσος ξεμοναχιάστηκαν καί βρῆκαν τόσα ἐνδιαφέροντα πού ἀποξεχάστηκαν, νυχτώθηκαν καί τά βρῆκε καί μιά βροχή πού πά ἔλαμε μοδσκεμα.Γύρισαν λοιπόν πίσω στήν αὐλή τους καί "'Από κείνη τήν ὥρα κανένα δέν εἶπε νά παίξουν ἄλλο παιχνίδι ἐντός ἀπό κεῖνα πού ξέρανε νά παίζουν στήν αὐλή τους" σ.7-11).

Γιατί; 'Ισα-ἴσα, μανάρι νά τούς εἶνονταν συχνά τέτοιες εὐκαιρίες γιά ἐξερεύνηση καί ψυχαγωγία.

β) Τά βατραχάκια εἶδαν ἕνα φάθινο καπέλο πεταμένο μέσα στό νερό καί θέλησαν νά τό περιεργαστοῦν καί νά παίξουν μαζί του.'Αλλά τό μεγαλύτερο λέει: "Δέ θά παίξουμε μ'αὐτό, ἄν δέ ρωτήσουμε πρῶτα τούς γονεῖς μας.."(σ.18).'Η ἔγκριση τῶν γονέων φραγμός στήν ἔφεση τῶν παιδιῶν γιά ἐξερεύνηση καί παιχνίδι.

γ) Στό ἴδιο ἀνάγνωσμα("Τά βατραχάκια") εἶδεται μιά ἀντιπαιδαγωγική εἰκόνα τῶν ρόλων καί τῶν σχέσεων τῶν γονέων.'Ο πατέρας πρέπει νά ἀναλάβει τό ἔργο (νά σπρώξει μέ τά πόδια του τό καπέλο μέσα στό νερό).'Η μητέρα (πού ὁ ρόλος της εἶναι νά γεννήσει μέσα στό καπέλο τά αὐγουλάκια της) κατηγορεῖ τόν πατέρα γιά δειλία, κι ἐκεῖνος "ντροπιασμένος" κάνει ὅ,τι τοῦ λέει ἡ γυναίκα του καί στό τέλος "φουσκώνει ἀπό περηφάνια γιά τό κατόρθωμα καί κοιτάζει τή βατραχίνα στά μάτια".

δ) Στήν κατάληξη τῆς ἴδιας ἱστορίας ὑπογραμμίζεται ἐπιδοκιμαστικά ἡ ἀπαράδεκτη ψυχολογία ὁρισμένων γυναικῶν τοῦ καλοῦ κόσμου. 'Η νεροφίδα "ἔφυγε μέ τή ζήλεια ριζωμένη στήν ψυχή", γιατί εἶδε τά βατραχάκια νά γεννιοῦνται σέ τέτοιο σπίτι."'Η βατραχίνα, πού κατάλαβε τίς σκέψεις της, βγῆκε ἀπό τό νερό καί σκαρφάλωσε στά φύλλα ἑνός νερολούλουδου.φούσκωσε ἀπό χαρά, γιατί ἔκαμε τή νεροφίδα νά ζηλέψει, κι ἄρχισε νά φωνάζει δυνατά, ἔτσι πού ν'ἀκούγεται σ'ὅλη τή λίμνη".

ε) Στό ἀνάγνωσμα "'Ο Τίκ καί ὁ Τάκ" προβάλλεται μιά πολύ ζοφερή εἰκόνα τῆς ἐργασίας.Λέει ὁ Τίκ, ὁ ἕνας δείκτης τοῦ ρολογιοῦ: "Θά εἶναι ἀπό σήμερα καί μπρός πάρα πολύ σκληρή ἡ δουλειά μας.."(Νά μετράει μονότονα τό χρόνο σάν σκλάβος). "Τί νά γίνει, τοῦ εἶπε ὁ Τάκ χαμογελώντας.Αὐτή εἶναι ἡ δουλειά μας.."

./.

(Νά μετράει μονότονα τό χρόνο σά σιλάβος)."Τί νά γένει, τοῦ εἶπε ὁ Τίν χαμογελῶντας.Αὐτή εἶναι ἡ δουλειά μας..." "Ἔτσι εἶναι, εἶπε καί ὁ Τίν, συλλογισμένος.Καθένας πρέπει νά κάνει καί μιά ἐργασία..."(σ.38).

στ) "Οἱ διαπερές τοῦ Ρίνου" δίνουν καί μιά πολύ εὔτράπελη εἰκόνα τοῦ σχολείου:"Ἔλα, ἔλα τοῦ εἶπε αὐστηρά ὁ πατέρας του.Ἔτοιμάσου.Ἀνοιξαν τά ποντικοσχολεῖα μας καί πρέπει νά γυρίσουμε στό σπίτι.Θά πᾶς νά γραφτεῖς, γιά νά μάθεις γράμματα καί ὁ ποντικοδάσκαλός σου θά σέ μάθει κι ὅλες τίς πονηριές πού πρέπει νά γνωρίζει ἕνα ποντίκι, γιά νά ξεφύγει ἀπό τήν ποντικοπαγίδα"

ζ) Στά ἀναγνώσματα "Τό ὄνειρο τῆς Ἑλενίτσας","Ὁ Βασιλάκης", "Ἡ μαριονέτα" περιγράφονται φτωχά παιδιά καί τό γεγονός αὐτό παρουσιάζεται σάν μιά φυσική κατάσταση.Μιά καί τό βιβλίο θά ἀγοραστεῖ ἀπό εὐκατάστατα παιδιά, τί περιμένει ἡ συγγραφέας; Νά κερδίσει τήν κατανόηση καί νά προκαλέσει τόν οἶκτο τους;

4) Ἡ συγγραφέας ἔχει εὐχέρεια στό γράψιμο, ἀλλά πρόκειται γιά γράψιμο φλύαρο καί πλαδαρό-καί σέ τελευταία ἀνάλυση βαρετό γιά κάθε ἀναγνώστη πολύ περισσότερο γιά μικρά παιδιά.Σέ δυό ἱστορίες της, "Τό σκιάχτρο" καί "Τό ἄταχτο συννεφάκι" δείχνει ὅτι ἔχει τήν ἱκανότητα νά δώσει πολύ καλύτερη δουλειά.Τό πιό ἀξιόλογο μέρος τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ ζωντανή του εἰκονογράφηση, ἀλλά καί αὐτή δέν εἶναι τοῦ εἴδους πού ἀναδεικνύει συγκεκριμένα κάθε φορά σημεῖα τοῦ κειμένου.

Τό βεβαιοποιεῖται ἀπό ἐκεῖνα πού κάποιος κριτικός μας τά κατέτασσε στήν κατηγορία τῶν περιττῶν.Κάί ἕνα περιττό βιβλίο δέ μπορεῖ νά εἶναι χρήσιμο».

Στή συνέχεια ὁ κ. Δ. Μελᾶς, Εἰσηγητής τοῦ ΚΕΜΕ, παρατηρεῖ τά ἑξῆς:

""Αν καί ἡ ἐργασία στό σύνολό της παρουσιάζει πολλές ἀρετές καί φανερώνει τήν ἱκανότητα τῆς συγγραφέα νά γράφει γιά μικρά παιδιά, ἐπισημαίνουμε ὁρισμένα σημεῖα, τά ὁποῖα θά μποροῦσαν νά προσεχτοῦν σέ μιά μελλοντική ἔκδοση.

Οἱ παρατηρήσεις μας αὐτές εἶναι γιά ἕνα δεῖγμα μόνο τῆς συλλογῆς καί ἔγιναν πάνω σέ ἕξι ἀπό τίς 15 ἱστορίες τοῦ βιβλίου.

./.

Σελ. 12-15. Τό παραπομεμένο φεγγάρι

" Τό φεγγάρι ἐκεῖνο τό βράδυ...Πότε ἔμοιαζε μέ μιά φέτα πεπονιοῦ, πότε μέ μισό κουλούρι.." φαίνεται νά ἀλλάζει φάσεις τό ἴδιο βράδυ (σ. 12 στήν πρώτη παράγραφο).Στήν ἴδια παράγραφο ὑπάρχει, μιά περίοδος πολύ μεγάλη γιά μικρά παιδιά καί γιά δημοτικό λόγο: "Ἀπό τ'ἀνοιχτά...μέ ἀγγελούδια".

Μέ τά πολλά χρήματα δέν τρέφουν ἁπλῶς γυναίκα καί παιδιά(σ.13,παρ. 2).

Οἱ πυγολαμπίδες πετοῦν ἤ τουλάχιστον κάνουν ἐντύπωση, ὅταν πετοῦν (σ. 14, παρ. 1).

Τά κοπάδια βόσκουν μέχρι ἀργά τό βράδυ ἀπό νωρίς τήν αὐγή. Ὄχι ὅμως τή νύχτα (σ.14,παρ. 3).

Τό φεγγάρι δέν ἁρμενίζει πάντα ὁλοστρόγγυλο καί μάλιστα μόνο τή νύχτα(σ.15 τελευταία παράγραφος).

Σελ. 16-22. Τά βατραχάκια

"...ἔπαιζαν μέ τά νούφαρα, τά νεράχορτα καί τ'ἄλλα νερολούλουδα.." Νά ἀλλάξουν θέση "τά νούφαρα" μέ "τά νεράχορτα"(σ.16, παρ. 3).

Οἱ τύποι "πρόβουνται", "λιάζουνται" νά ἀντικατασταθοῦν ἀπό τούς "πρόβονται", "λιάζονται" (σελ. 17, παρ. 2) "γειτόνους" νά ἀντικατασταθεῖ μέ τό "γείτονες"(σελ. 17, παρ.3). Ἐπίσης ἄς ἀποφεύγονται οἱ τύποι ὅπως τό "κοιμόντουσαν"(σελ. 12, παρ. 1).

Ἡ ἐπιλογή τῶν ἐπιθέτων "ἀνόητο" (σ.18, παρ. 1) καί "πονηρός" (σελ. 19,παρ.3) δέν εἶναι πετυχημένη.

Οἱ ἀπαιτήσεις καί ἡ εἰρωνεία τῆς βατραχίνας δέ δημιουργεῖ μιά καλή ἀτμόσφαιρα, πού θά περίμενε τό παιδί τουλάχιστον ἀπό μιά βατραχοοικογένεια. Ἀλλά καί κεῖνο τό "γυναίκα" (σ. 19, δεύτερη παράγραφος ἀπό τό τέλος) εἶναι μιά ὑπερβολική προσωποποίηση.

Καλύτερος εἶναι ὁ τύπος "πόδια" παρά"ποδάρια" (σ. 19).

Σελ. 36-40 Ὁ Τίκι καί ἡ Τάκι

Νά προσεχτεῖ ἡ διατύπωση στίς σελ. 36 καί 37.
"Ἦταν ἕνα κουτί τετράγωνο, πού ἔμοιαζε μέ σπιτάκι.
Ἔμοιαζε μέ σπιτάκι, γιατί στήν κορυφή του εἶχε μιά γυρτή στέγη".

"Μπροστά στό κουτί ὑπῆρχε ἕνας ὁλοστρόγγυλος καί λευκός δίσκος".
Θά ἐννοεῖ στό μπροστινό μέρος τοῦ κουτιοῦ.
"Πιό πάνω...σάν δυό ἀδελφοῦλες".
"....τοῦ ἔβαλε νά κρέμονται ἀπό κάτω...."
"Τό λένε"κοῦκο". Μέσα στό σπιτάκι μένει ἕνα μικρό ποῦλί τοῦ δάσους ποῦ λέγεται ἔτσι".
"Ὁ παπέρας χαμογέλασε κι ἔφυγε εὐχαριστημένος γιά τό καινούργιο ρολόϊ".
""Ἀκουγε ...καί χαιρόταν τούς χτύπους τους, γιατί τοῦ θύμιζαν τούς χτύπους τῆς καρδιᾶς [illegible]".
"Χάρη στόν κοῦκο, στόν Τίκι καί τήν Τάκι δέν ἔχανε τόν καιρό του".
Δίνει στό ρολόϊ μιά δύναμη ποῦ δέν ἔχει στήν πραγματικότητα.
Ἀδύνατη ἡ τελευταία περίοδος στή σελίδα 40.
Σελ. 41-44 Τό σκιάχτρο
Τά κλαδιά τοῦ ἀμπελιοῦ λέγονται βέργες ἤ κληματόβεργες(σ.41,παρ.1).
Στήν ἴδια παράγραφο κάτω ἀπό τίς ποικιλίες βάζει καί τά χρώματα τῶν σταφυλιῶν.
Σελ. 64-69 Ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ
Πέρα ἀπό τίς παρατηρήσεις τοῦ κύριου εἰσηγητῆ ἡ μόνη παρατήρηση ποῦ μπορεῖ νά γίνει ἐδῶ εἶναι ὅτι τό δέρμα καί τό πετσί εἶναι τό ἴδιο πράγμα (σ.66, παρ. 2).
Σελ. 70-75 Ὁ Βασιλάκης
"Θά φέρουν καί δῶρα καί γλυκά, φορέματα καί παιχνίδια, παιδί μου".
Καινή διατύπωση (σ.71, τρίτη παράγραφος ἀπό τό τέλος.
"Εἶχαν ρθεῖ" νά διορθωθεῖ "εἶχαν ἔρθει" (σ. 72, παρ. 3).
Ἡ πέμπτη παράγραφος στήν ἴδια σελίδα νά γίνει μία περίοδος καί νά φύγει ἡ λέξη "φωνές".
Στό τέλος τῆς ἴδιας σελίδας νά προστεθεῖ ἕνα "νά" πρίν ἀπό τή λέξη "σταθοῦν".
Νά προστεθεῖ ἡ λέξη"γύρω" πρίν ἀπό τό "ἀπό" στή δεύτερη σειρά τῆς σελ. 73.
Τό τάλσμα τοῦ δεύτερου κατσικιοῦ μέ τό μπουκάλι δέν ἔρχεται φυσικά. Δέ φαίνεται ἀπό τή διήγηση ἡ ἀδυναμία τῆς κατσίκας νά θρέψει καί τό δεύτερο κατσικάκι".

. / .

Τό Τμῆμα, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του: α) τό ἔγγραφο ἀριθμ. Φ.309.7 36/53466/27-5-1978 τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτω β)τήν αἴτηση μέ ἡμερομηνία 10-5-78 τῆς κ. Ναννίνας Σαπκᾶ-Νικολακο πούλου, γ)τήν εἰσήγηση τοῦ κ. Δ.Βουγιούκα, Εἰδικοῦ Συμβούλου παρά τῷ ΚΕΜΕ, καί τίς παρατηρήσεις τοῦ κ. Δ. Μελᾶ, καί δ) τή διεξοδική συζήτηση μεταξύ τῶν μελῶν

ὁμόφωνα ἀποφαίνεται

Τό βιβλίο "Ἕνας μικρός μαγικός κόσμος" τῆς κ. Ναννίνας Σαπκᾶ Νικολακοπούλου θεωρεῖται γενικά χρήσιμο γιά τούς μαθητές τῶν κατω ρων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Σέ ἐνδεχόμενη μελλοντική ἔκδοση ἡ συγγραφέας καλό θά ἦταν νά λάβει ὑπόψη τίς παρατηρήσεις τῶν κ. Εἰσηγητῶν.

Ἔπειτα ἀπό αὐτά ἔληξε ἡ συνεδρία.

Ὁ Πρόεδρος

Κονιδιτσιώτης

Ἡ γραμματέας

Σοφία Σκεφωνίδου